Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Arbejdsmændenes fagblad
Udgiver: Dansk Arbejdsmands Forbund
Udgivelsesår: 1937-1937

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

Organ for Danmarks organiserede Arbejdsmænd

Udgivet af

Dansk Arbejdsmands Forbund

AARGANG 1937

Arbejderbevægelsens
Bibliotek og Arkiv

KØBENHAVN
Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding) Gl. Kongevej 3-5
1937

INDHOLDSFORTEGNELSE:

Afdelingsanliggender. Side

Aarhus K., 40 Aars Jubilæum 14
Brahetrolleborg, 25 Aars Jubilæum 339
Brændselsafbærerne, 40 Aars Jubilæum 33
Brødkuskene, 25 Aars Jubilæum 105
Faaborg, 40 Aars Jubilæum 14
Frederikshavn, eget Hus 232
Garveri-, Hud- og Skindarbejderne, 45 Aars Jubilæum .. 219
Helsingør S., 50 Aars Jubilæum 53
Hovedgaard, 20 Aars Jubilæum 434
Jernbane B., 40 Aars Jubilæum 319
Middelfart F., 10 Aars Jubilæum 91
Mælkeriarbejderne, 40 Aars Jubilæum 13
Odense F., eget Hus 225
Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejderne, 40 Aars Jubilæum 12
Otterup, 20 Aars Jubilæum 435
Randers A., eget Hus 28
Randers A., 50 Aars Jubilæum 253
Randers K., 30 Aars Jubilæum 434
Slagelse, eget Hus 358
Sorø, 40 Aars Jubilæum 123
Sæby, eget Hus 28
Sønderborg, eget Hus 430
Trælagerarbejderne, 40 Aars Jubilæum 32

Agitation for Partipressen m. m.

Arbejderungdommen paa Landet, Pjeceanmeldelse 411
Borgerpressen og Arbejdsløsheden 26
Den syvende Stormagt 66
Det vigtigste Vaaben 254
Er du Medlem af Bogkredsen? 356
Et Valg paa den kulturelle Front 395
Et Ønske, der ikke gaar i Opfyldelse 315
Lommebog for Arbejdere 1938 437
Mens »Polypperne« ømmer sig 410
Om den borgerlige og den socialdemokratiske Presse 336
Samfundsvelstandens Fordeling 168
Tillid forpligter 30
Til alle Radiolyttere i Danmark 329
Vor bedste Forsikring, Valgfondsmærket 373
Vor Presse 209

Arbejderoplysning.

Arbejdernes Oplysningsforbund, Fagbevægelsen og de økonomiske Problemer 399
Arbejdernes Oplysningsforbund, Korrespondanceskole .. 391
Den københavnske Fællesledelses Skolevirksomhed 215
Hvad Eleverne siger om A. O. F.s Korrespondanceskole 461
Kursus i Sommeren 1937 157

Arbejdsløshedskassen.

Anmeldelse til Arbejdsanvisningskontoret 195
Arbejdsløshedskassemedlemmer kan ikke modtage Krisehjælp som selvstændig Fisker 151
Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde 432
Brugen af Ungdomsmærker 231
Filialkontrolstedernes Ophør 104
Forbundsmedlemsskab 281
Fradragsregler for Jordbrugere 104-130
Gensidighedsoverenskomst om Overflytning mellem danske og svenske Arbejdsløshedskasser 334

Side

Kontingentrestance 96
Kristelig Arbejdsløshedskasse 104
Musæumsbesøg for arbejdsløse 17-418
Paragraf 17, Ændring af Arbejdsløshedsloven 147
Skat og Arbejdsløshedsunderstøttelse 391
Skattebilletten 10
Traktorførerkursus 19
Vedrørende Underkontrolsteder 432

Artikler.

Alle kvindelige Arbejdere bør være organiseret 357
Arbejde og Solidaritet paa Verdensudstillingen i 1937 392-412
Arbejderbevægelsens Erhvervsraad 87
Arbejdsløsheden i Verden 176
Arbejdsløshedsproblemet i Amerika 165
Arbejdets sjælelige Værdi 251
Bakterier aander Jernbeton i Stykker 400
De Fattiges Jul i Paris ... og de Riges 453
De franske Fagforeninger og deres Stilling til politisk Uafhængighed og til tvungen Voldgift 370
Den bedste Medicin mod social Utilfredshed 102
Den evige Majtanke 149
Det næste Nap tages til Foraaret 16
Det rige Sverrig: Lidt om svensk Skovindustri og Forholdene for de svenske Skovarbejdere 321
Diktatorets Krise i Rusland 271
Dødeligheden i Tyskland 46
Efter Landstingets Erobring 212
En frugtbar Rigsdagssamling 156
Et Aars Borgerkrig i Spanien 310
Et nyt Kampmiddel 463
Fagbevægelsen i Danmark siden Verdenskrigen 2
Fagforeninger og Kooperation 368
Fagforeningers Planpolitik 89
Fagforeningsresultater i Amerika 169
Folkeforbundet og Ernæringsspørgsmaalet 180
Folkeforsikringsloven og Sognekommunerne 374
Frem til Kommunevalg 62
Frem til nye Sejre 73
40-Timers Ugen i Frankrig 314
Førerskabet i de tyske Aktieselskaber 122
Før og nu 319
Historien om Jern og Beton 181
100,000 østrigske Arbejdere kræver Fagforeningsfrihed .. 222
Husassistenterne bør organiseres 331
Hvem vækker Klassehad 369
Højere Lønninger som Program 82
Indtryk fra Madrid 196
Kampen mellem Demokrati og Fascisme 428
Kampen mod Fascismen 175
Kampen om Madrid 84
Kemien fejrer Triumfer 431
Kommunevalget 116
Kristelig Fagforenings Medlemmer maa betale Lærepenge 106
Kvinden som Husholdningsfaktor og Kampfælle 202
Leon Blum gennemfører sit sociale Opbygningsarbejde .. 45
Løn og Arbejdskvalitet 200
Mandens Skat kan ikke fradrages Hustruens Løn 461
Militærnægterlejren i Grib Skov 9
19 Mill. Kroner til Vejarbejde 230
Nu gælder det Sogneraadene 35

Side

Nye Metoder til organiseret Massemord 332
Nyorientering i svensk Fagbevægelse 450
Nytaar 448
Obligatorisk Voldgiftsret i Frankrig 34
Paa Skillelinjen 22
Socialistisk Moral i Teori og Praksis, Radiodiskussion .. 435
Social Uro i Amerika 103
Sogneraadsmøderne bør overværes 11
Solhverv 459
Sovjet Rusland, fra Lenin til Stahlin 51
Storstrømsbroen klar til Indvielse 316
Stænderstatopgørelse i Italien, Tyskland og Østrig 436
Til Valg 44
Tugthuslovens Ophævelse 65
Udenrigshandel og Autarkitendenser 25
Udtalelser fra den danske Studenterdelegation til Spanien 221
Valutaloven 106
Ved Livets Pulsslag 250
Verdensudstillingen i Paris 160-203-392-412
Verdensøkonomisk Fredssikring 213
Vort Haandslag til det spanske Folk 159

Beskæftigelsesspørgsmaal.

Bemærkelsesværdige Ulykkestilfælde 63
Beskæftigelseslove og Medlemsskab 294
Byggevirksomheden skal stimuleres 291
Chaufførernes Arbejdstid og Færdselssikkerheden 255
Dansk Vinduesglas 238
De amerikanske Buschaufførers Liv 433
Døden paa Arbejdspladsen 120
Elevatorulykkerne maner til Forsigtighed 421
Er der Beskæftigelse nok til alle? 328
40-Timers Ugen i Frankrig 314
Grubearbejderne i Borinŋa 47
Hvem vil være ansvarlig for 40-Timers Ugens Skæbne .. 420
Hvorfor er 40-Timers Ugen en Nødvendighed 290
Ivigtut 92-108-124
Mælk nedsatte Arbejdernes Sygedage 107
Pas paa! Arbejdsvilkaar ved Arbejde hørende under mellemkommunal Refusionslov 340
Sprøjtemaling er farlig for Sundheden 440
Venstrepressen raser 418

Det internationale Samarbejde.

Det internationale Arbejdsbureau's Virksomhed i 1936 .. 56
— — — Bestyrelsesmøde .. 224-389
Det britiske Transportarbejderforbund mod Enhedsfront 263
Havnearbejdernes Overenskomster i Norge opsiges 397
International Arbejdskonference i Geneve 234-258-272-296
— — 23' Samling 256
Internationalt Samarbejde til Forebyggelse af Ulykker under Udførelse af Arbejde 263
Norsk Skog- og Landarbejderforbunds 4' Kongres 331
Repræsentantskabsmøde i den norske Landsorganisation 30
— - - svenske — 30
Udvidelse af Loven om Ferie med Løn i Belgien 400

Dødsfald.

Aug. B. Andersen 183
August Brey 282
Kasserer S. P. Jensen, Aarhus, død 464
N. Nathans 280

Forbundsanliggender.

Afstemningen, Forligsinstitutionens Opgørelse 138
Afstemningen om Forligsforslaget af 5' Maj 1937 177
Arbejdsløshedsloven og den kristelige Arbejdsløshedskasse 134

Side

Arbejdsmændene i Gentofte og Lyngby m. m. indmeldes 151
Beskæftigelseslove og Medlemsskab 294
Bordarbejdsbestemmelsen 166
Buste af Lyngsie 121
Chaufførernes Arbejdstid og Færdselssikkerheden 255
Chaufførernes Løn- og Arbejdsvilkaar under Militærets Efteraarsmanøvrer 309
Efter — Overenskomstens Afslutning — 148
Er Tasken blevet lettere for Ekstrapostbudene at bære? 408
Fagbladet ang. Flyttemelding 24
Fagbladets Oplag er nu 100,000 355
Ferieordningen ved D. S. B. 72
Forbud mod Overarbejde 388
Forligsforslaget ang. Landbrug, Skovbrug og Dræning .. 179
Forligsmandens Mæglingsforslag 140
Forfølger Socialudvalgene Ansøgerne? 42
Formandsskifte i Afdelingerne 411
Generhvervelse af et fradømt Førerbevis 409
Gensidighedsoverenskomst om Overflytning mellem danske og svenske Arbejdsløshedskasser 334
Kan man det? 86
Kontingentrestance 96
Land- og Skovbrugsarbejdere i Opmarsch 174
Lærlingeloven og Fagforeningerne 178
Maa jeg se din Bog? 270
Medlemskontrollen paa Arbejdspladsen skærpes 308
Nybestillinger paa Fagbladet 89
Ny Forretningsfører i Jord-, Beton- og Bygningsgruppen 27
Overenskomstsituationen 23
Paragraf 17, Ændring i Arbejdsløshedsloven 147
Skal vi være neutrale? 83
Sogneraadsformanden misbrugte sin Magt 192
Strejke overfor Friisenborg Skovdistrikt 135
Tilbagebetaling af modtaget Kommune- og Fattighjælp 279-429
Voldgift i Arbejdsstridigheder 349
Vægring ved Udførelse af Arbejde til Underbetaling .. 18

Forsider og Digte.

Billettøren 387
Brolægningsarbejderen 191
Den første Time 51
Den gamle Skærveslager 81
Det blodige Aar 460
Det er Studiekredsenes Tid 356
Din Pligt 447
Dit Blad 327
Fra Fattighus til Hvilehjem 61
Fred paa Jord 427
Fyraftenstid 195
Glasværksarbejderen 229
Guernica 159
Havemanden 101
Hjælp Spaniens Nødlidende 137
Høst 302
I Danmark skal der fejes ud 173
I Tørvemosen 249
Jernet bøjes 269
Kabelarbejderen 155
Kranføreren 367
Lergraveren 211
Maa jeg se din Bog 307
Majdag 146
Mælkeriarbejderen 1
Mælkeriarbejdernes Fagforening 37
Reservepostbud 407
Saatid 119
Sejren 116
Spanien brænder 130
Tagpaparbejderen 21

Side

Terrazzoarbejderen ... 347
Trælastarbejderen ... 289
Valgfondsmærket ... 359
Valget i Marts ... 72
Ved Skinne Saven ... 41
Weekend ... 233
100,000, Fagbladets Oplag ... 372

Fra Den faglige Voldgiftsret.

Centralforeningen for Murermestre i Nordsjælland ctr. D. A. F. ... 57
D. A. F. ctr. Burmeister og Wain ... 419
D. A. F. ctr. Centralforeningen af Murermestre i Danmark ... 398
D. A. F. ctr. Ingeniør Stenderup Jensen, Sønderborg ... 433
D. A. F. ctr. Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening 284
D. A. F. Odense M. ctr. Centralforeningen af Murermestre i Danmark ... 398
Kloster Mølle og Vilholt Kloster Mølle ctr. D. A. F. Sdr. Vissing ... 438
Mathisen og Dittmann, Bredgade og Lange og Co., Vesterbrogade ctr. D. A. F. ... 324
Murermester N. C. Nielsen og Sønner ctr. Odense M. .. 115
Murermester Stenstrup ctr. Aalborg A. ... 57
Murermestrene Henry S. Petersen og Mikkel Petersen ctr. Aarhus M. ... 114
Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejderne ctr. A/S L. C. Glad og Co. ... 286

Fra Landarbejdernes Arbejdsmark.

Afstemningen over Forligsforslaget af 5' Maj 1937 ... 177
Arbejderbladet og Landarbejderne ... 396
Arbejdere og Bønder ... 167
Arbejdsproblemet i Landbruget ... 223
Bondereformerne og Landarbejderne ... 338
Daglejerne, Boganmeldelse ... 39
De 100,000 Pladser var der ikke ... 396
De rumænske Landarbejderes Vilkaar ... 55
De tre pCt. Forhøjelse af Skovbrugets Akkordpriser .. 369
Den nye Sukkerroeoverenskomst ... 361
Det faste Fæstemaal ... 207
Det permanente Landarbejderudvalgs Virksomhed ... 71
En ejendommelig Konkurrence ... 379
En Krigserklæring ... 376
En Opgave i det nye Aar ... 38
En Time i Selskab med Annoncer ... 113
Er der nogen, som længes efter Stavnsbaandet? ... 303
Familietillæg for Landarbejdere i Frankrig ... 184
Ferie for Landarbejdere ... 97
Forligsforslaget ang. Landbrug, Skovbrug og Dræning .. 179

Side

Hvad Nazisterne lovede Landarbejderne, og hvad de holdt af Løfterne ... 415
Højesteret dømte, Trudsholmssagen ... 54
Kravet om gode Boliger ... 152
Landarbejderboligen ... 416
Landarbejderhustruens Tilværelse ... 180
Landarbejdet er hverken Drøm eller Digt ... 305
Landarbejdernes Overenskomst og Retsforhold 340-362
Landboforeningerne kontra Landarbejderne ... 443
Landbrugets Arbejdsforhold, Levinsens Radioforedrag .. 67
Land- og Skovbrugets Arbejdere i Opmarsch ... 174
Man lærer til noget ... 132
Pas paa! Arbejdsvilkaar ved Arbejde hørende under mellemkommunal Refusion ... 340
Raabet efter Arbejdskraft til Landbruget ... 223
Sindelaget er Grundlaget ... 264
Skiftedagsagitationen ... 131
Statsskovarbejdernes Overenskomst i Rigsdagen ... 132
Storagrarerne skælder og truer ... 463
Strejke overfor Friisenborg Skovdistrikt ... 135
Udbyttedeling indenfor Landbruget ... 184
Vil Skiftedagen betyde stigende Lønninger til Landarbejderne? ... 364
Vi skal forstaa hinanden ... 338

Personalia.

Carl Broløs, Sekretær, 60 Aar ... 303
Villiam Buel og Hustru, Sølvbryllup ... 150
Niels Christensen, Belysningsarbejderne, 60 Aar ... 166
Fru Due, Hovedkontoret, 60 Aar ... 257
Hans Hansen, Svendborg, 25 Aars Jubilæum ... 360
Johs. Hemmingsen og Hustru, Sølvbryllup ... 150
Chr. Holgersen, Hyllede, 60 Aar ... 231
Carl Jensen og Hustru, Sølvbryllup ... 131
Kristjan Jensen, Everdrup, 60 Aar ... 283
V. Jørgensen, Bogense, 25 Aars Jubilæum ... 112
Johs. Kjær, Aidt, 70 Aar ... 397
Severin Mogensen, Middelfart, 80 Aar ... 395
Thomas Nielsen, Havnearbejderne, 25 Aars Jubilæum .. 220
Jens Pedersen, Aalborg C., 60 Aar ... 336
C. O. Rød, Toldbodarbejderne, 35 Aars Jubilæum ... 262

Skandinavisk Samarbejde.

Den nordiske Samarbejds-Komité's Møde i Arbejdsmændenes Hus ... 462
Skandinavisk Arbejdsmands Samarbejde ... 292
Skandinavisk Konference for Land-, Skov- og Gartneriarbejdere ... 98

Statistik.

Oversigt over udbetalt Strejkeunderstøttelse ... 240

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 1 15.–1. 1937 42. Aarg.

Mælkeri-Arbejderen

Paa Mejeriet og Vognens Buk
han Aaret rundt sig beflitter
paa at faa Mælken saa ren og smuk
og fri for alt, hvad der smitter.

Selv giver Kusken det næste Kuld
en klog og nyttig Belæring:
»Husk, at vor Gerning er ansvarsfuld,
det gælder Barnets Ernæring.

Og vor Forening skal være ren
med Sundhed i vore Rækker,
i vores Fag findes ikke een,
som kan kaldes Skruebrækker!«

— I Sol og Sommer og Regn og Rusk
faar vi de Varer, vi venter,
han svigter aldrig, den brave Kusk,
og Staben af Assistenter.

Aage Hermann.

Fagbevægelsen i Danmark siden Verdenskrigen

Foredrag i Ingeniørforeningen den 6. Januar af Forbundets Formand.

De gode Konjunkturers Tid.

Det Emne, jeg skal tale om, har jo en lidt krævende og omfattende Titel, men da det selvsagt ikke er muligt i et enkelt Foredrag at gaa helt til Bunds og medtage alle Detaljer i den Periode, Fagbevægelsen har gennemlevet siden Verdenskrigens Slutning, og da dette rimeligvis heller ikke er nødvendigt for at skaffe sig et nogenlunde Overblik, maa jeg indskrænke mig til at fremdrage visse Hovedpunkter og Hovedlinjer i den Tid, der siden da og op til vore Dage er hengaaet.

De gode Konjunkturer, som Verdenskrigen efterhaanden afsatte herhjemme, afgav ogsaa Tid efter anden gode Betingelser for Fagforeningerne, som under andre og normale Forhold næppe vilde have foreligget. Lønnen kom godt op, og en Række andre Arbejdsbetingelser forbedredes ogsaa. Det var dog først i Aaret 1918, altsaa efter at Krigen havde varet mere end 3 Aar, at Arbejderne naaede fuld Dækning for den af Krigen medførte Dyrtid, en Lønstigning, der i 1919 efterfulgtes af meget betydelige Løntillæg, ligesom Aaret 1920 ogsaa kan fremvise Lønstigninger.

Hvis man skal gøre Resultatet af Fagforeningernes Virksomhed op med Aaret 1920, er det uomtvisteligt, at Arbejderne, foruden den Fordel de opnaaede gennem den nedsatte Arbejdstid til 8 Timer dagligt, havde opnaaet betydelige Lønforbedringer, der langt overgik, hvad der svarede til den foreliggende Prisstigning paa de almindelige Livsfornødenheder, og som fandt sit Udtryk gennem de af Statens statistiske Bureau udarbejdede Pristal, paa hvis Grundlag man efterhaanden var kommet ind paa en vis automatisk Lønregulering.

Disse meget væsentligt forbedrede Arbejdsbetingelser var imidlertid ikke kommet som nogen Foræring til Arbejderne. De var saa at sige alle aftvunget Arbejdsgiverne, men ganske vist i en Periode, hvor Arbejdsgiverne paa Grund af de gode Konjunkturer saa deres Regning ved at undgaa store og ødelæggende Lønkampe. Men paa forskellig Maade blev det ogsaa lovet Arbejderne, at naar Tiderne skiftede, skulde Arbejdsgiverne nok vide at tage Revanche.

Baggrunden for Fagforeningernes Virksomhed siden Krigen.

Det er disse ret enestaaende Resultater af Fagforeningernes Virksomhed, der sammen med den særlige økonomiske og erhvervsmæssige Tilstand, der fulgte ovenpaa Krigen, og hvor Krigskonjunkturerne skulde afvikles, med den deraf følgende Slaphed i Erhvervstilstandene, og som i Aarene nærmere op mod vor Tid igen efterfulgtes af en almindelig Verdenskrise, der maa danne Baggrunden for en objektiv Bedømmelse af Fagforeningernes Virksomhed i dette Tidsrum.

Til at begynde med kaldte man de Vanskeligheder, der frembød sig efter Verdenskrigen, for en økonomisk Krise, som man ikke var ukendt med fra tidligere Lejligheder, og som man ventede vilde faa sin Afslutning, naar der var gaaet en rimelig Tid paa nogle Aar, for at de økonomiske og produktionsmæssige Tilstande kunde faa Tid til at falde tilbage i deres gamle Leje. Men efterhaanden, som Tiden er gaaet, har man indset, at den Depression, som en Tid lang beherskede Produktion og Omsætning, ikke var en ogsaa fra tidligere Tid kendt Krise af kun national Beskaffenhed og Betydning, men en Verdenskrise af en ganske anden og langt mere omfattende Karakter end hidtil kendte, nationale Kriser, og selvom Selvforsyningspolitiken nu om Dage — i al Fald herhjemme — har taget den værste Brod af Krisens Virkninger, lever vi dog stadig under en vis Uro for Fremtiden, hvorunder det kan synes tvivlsomt om det overhovedet er muligt fuldtud at genoprette det tidligere økonomiske System efter det hidtil fulgte liberalistiske Princip, hvor Produktion og Omsætning er knyttet til Kræfternes frie Spil, idet Planmæssighed og Orden under Samfundets Kontrol og efter Samfundets Behov synes at maatte blive den økonomiske Politik, som Fremtiden maa slutte sig til.

Tilbagegangen.

I 1921 udløb Overenskomster for ialt 154,000 Arbejdere. Arbejdsgiverne havde opsagt og krævede Lønreduktioner fra 25 til 40 %, og efter en Lockout sluttedes i Maj Maaned Overenskomst med det Resultat bl. a., at Arbejderne maatte tage en Nedgang paa 13 Øre i Timen.

I 1922 opsiger Arbejdsgiverne atter Overenskomsterne, og efter en Lockout sluttedes der den 4. April Overenskomst med en yderligere Nedgang i Arbejdslønnen, varierende fra 12 til 15 %, medens det ikke lykkedes Arbejdsgiverne at ændre ved den gennemførte Arbejdstidsforkortelse, hvad der var Arbejdsgiverforeningens Hensigt, idet Overenskomsten af 17. Maj 1919 vedrørende Arbejdstiden, der var gældende mellem Hovedorganisationerne, ogsaa var opsagt.

Nu fulgte der 2 fredelige Aar efter, 1923 og 24, hvor ingen af Parterne opsagde Overenskomsterne, og de stedfundne, ret betydelige Lønnedsættelser i 1921 og 1922 syntes at have tilfredsstillet Arbejdsgivernes Trang til Revanche, idet det dog skal bemærkes, at der — trods den ret betydelige Nedgang i Arbejdslønnen og trods den betydelige Forkortelse af Arbejdstiden, de allerfleste Steder fra 60 til 48 Timer ugentlig — alligevel var tilbage en ikke uvæsentlig Forhøjelse af Reallønnen, set paa Basis af Prisniveauet — en Forhøjelse, som Arbejdsgiverne dog har haft ondt ved at glemme, og som ofte er revet Arbejderne i Næsen ved senere Forhandlinger.

Stilstanden ophører.

Overensstemmende med Fagforeningernes Formaal kunde den Uvirksomhed, som kendetegnede de 2 Aar 1923—24, naturligvis ikke vedvare længere, end de tilstedeværende Erhvervsforhold atter maatte afgive Betingelser for Fagforenings-Aktivitet, og da en saadan Betingelse syntes at være til Stede i 1925, opsagde Arbejderne Overenskomsterne, og det kom til Storkamp.

Arbejdsgiverne iværksatte Lockout, Arbejderne sympatistrejkede i Transportbranchen, og Arbejdsstandsningen var den største, der nogen Sinde havde fundet Sted her i Landet. Den omfattede ca. 100,000 Arbejdere og varede ialt 62 Arbejdsdage. Ialt udgjorde de tabte Arbejdsdage ca. 4 Millioner. Resultatet af Kampen var en mindre Lønforhøjelse paa 3 a 4 %. Kampen kostede Arbejderne 24 Millioner Kroner i Understøttelser.

Myndighed og Taktik i Hovedorganisationerne.

Da Spørgsmaalet om Samarbejde mellem de faglige Organisationer, navnlig under Konfliktsituationer, spiller en betydelig Rolle i denne min Udredning af Fagbevægelsens Vilkaar i Tidsrummet efter Verdenskrigen, kan det have sin Betydning at fremhæve, at dette Samarbejde i Virkeligheden led af alvorlige Brist.

Medens De samvirkende Fagforbunds Love ikke hjemler Ledelsen nogen Adgang til at indordne de respektive Organisationer, der vil træde i Aktion for Gennemførelsen af ønskede Ændringer i Overenskomstforholdet, under en fælles taktisk Plan, eller nogen Adgang til afgørende regulerende Indflydelse paa Kravenes Størrelse eller Beskaffenhed, saa har det været langt lettere for Arbejdsgiverforeningen at anlægge og følge en bestemt Forhandlings- og Kamptaktik under foreliggende, faglige Situationer, fordi Arbejdsgiverforeningen — netop i Modsætning til De samvirkende Fagforbund — kan forskaffe sig den til en saadan Planmæssighed svarende Myndighedskoncentration i den øverste Ledelse.

Det har derfor ogsaa Gang paa Gang vist sig, at Arbejdsgiverforeningen med Held har gennemført den Taktik at søge samtlige Uoverensstemmelser angaaende Fornyelsen af faglige Overenskomster bragt til Tops, som man siger, ved at den har hindret al virkelig Forhandling i Underorganisationerne, forbudt disse at træde i Realitetsforhandling, i hvert Fald om Spørgsmaal af nogenlunde betydende Art, ligesom Arbejdsgiverforeningen ogsaa ved senere Forhandling i Hovedorganisationerne har formaaet at gennemføre en negativ Forhandlingstaktik, for sluttelig — ved at true med Lockout — at bringe det hele Overenskomststof op paa Forligsmandens Bord.

Denne Taktiks Formaal var den let gennemskuelige, at Forligsmanden skulde blive overvældet af det mægtige Forhandlingsmateriale, der saaledes kom til at foreligge, og gaa let hen over det hele, og kun stille Forslag, der angik selve Hovedpunkterne, medens alt det øvrige — i mangfoldige Tilfælde lige saa vigtige Forhandlingsstof — skulde lades ude af Betragtning.

Denne Taktik har navnlig været mærkbar overfor de Fag, der staar med faste Akkordprislister, som ikke lader sig ændre i Overenskomstperioden, og hvis Løngrundlag i det store og hele er Akkord, baseret paa disse Akkordprislister, der altsaa ikke kunde faa den fornødne Revision eller Supplement, uanset de Ændringer, Fagets Arbejde af den stedfundne Udvikling var blevet underkastet, og det er ikke helt faa Tilfælde, der foreligger, hvor denne Taktik fra Arbejdsgiverforeningens Side er ført igennem med Held, medens den paa den anden Side naturligvis har givet Arbejderorganisationerne noget at tænke paa.

Det er imidlertid en farlig Taktik, Arbejdsgiverne her var inde paa. Dette at fratage Underorganisationerne og Enkeltvirksomhederne Ret til at forhandle sig til Ende med de modstaaende Arbejderorganisationer, for at føje det hele ind under en fælles, taktisk Forhandlingsplan, saaledes at megen god, gensidig Forstaaelse mellem Arbejdere og Arbejdsgivere gaar til Spilde, og mange berettigede Fordringer, som vilde kunne imødekommes, bliver tilsidesat, maa i det lange Løb hos Arbejderne fremkalde en Misfornøjelse, der til Slut maa give sig et eksplosivt Udslag, saa sandt som det ikke i Længden gaar an at holde sund Fornuft ude fra disse vigtige Erhvervsforhold, hvor oven i Købet ikke alene de kontraherende Parter, men ogsaa Trediemand — den øvrige Del af Samfundet — er udsat for Virkningerne heraf.

Indenfor Arbejdernes Kredse har man naturligvis nu og da drøftet, hvorledes det skulde blive muligt for de danske Fagforeninger effektivt at imødegaa denne Arbejdsgivernes Forhandlingstaktik, der havde vist sig saa virkningsfuld overfor de faglige Organisationers Interesser.

Under disse Overvejelser var det stærkt iøjnespringende, at Arbejderne, ved den Mangel paa Ensartethed, Orden, Plan og Taktik, der forefandtes de forskellige Fag imellem i de Krav, der fremsattes ved Overenskomsternes Udløb, i mange Tilfælde gav Arbejdsgiverne altfor let Spil. Nogle Fag vælger vidtgaaende, gennemgaaende og radikale Krav, medens andre vælger et mere maadeholdent Program, og ikke sjældent har Kravene dertil bevidst ligget langt udenfor det opnaaeliges Grænser.

Det er indlysende, at der her mangler Samarbejde. Det er jo f. Eks. haabløst at tro, at det vil være muligt for enkelte Fag, eller for faa Fag alene, at gennemføre 40 Timers Ugen. Dertil kræves Samarbejde, Ensretning og Opbydelse af hele den samlede, faglige Styrke. Ligeledes er det ogsaa haabløst at tro, at et enkelt Fag, helt for sig selv vil kunne opnaa Gennemførelse af betydelige eller generelle Lønforbedringer, naar ikke ganske særlige Omstændigheder er til Stede. Hertil kommer, at en Række Fagorganisationer hver for sig synes at være naaet frem til en vis Kulmination indenfor deres eget, faglige Virkefelt, der ikke frem-

byder nogen iøjnefaldende Mulighed for at naa væsentligt frem herudover under de hidtil gældende Vilkaar.

Arbejdsgiverforeningen har med Held bekæmpet den saaledes foreliggende Uensartethed og Mangel paa Maadehold i de Krav, Fagorganisationerne har fremført, og Fagforeningerne spilder blot Kræfterne ved enkeltvis at forsøge principielle eller generelle Kravs Gennemførelse, og vækker dertil blandt Medlemmerne Mistillid til Fagforeningernes Evne og Styrke.

Men hvad skulde der da gøres, thi den Planløshed i Krav og Taktik hos Arbejderne, der saa virkningsfuldt modsvaredes af taktisk Snille og Planmæssighed hos Arbejdsgiverne, kunde ikke fortsætte; dertil var den for ødelæggende og uoverensstemmende med Organisationens Ide, der jo netop er Plan og Orden og Udnyttelse af Taktik.

Spørgsmaalet om at forsyne De samvirkende Fagforbunds Ledelse med en tilsvarende Myndighed som den, Arbejdsgiverforeningens Ledelse ligger inde med, har ogsaa — dog kun ganske periferisk — undertiden været fremme, men har straks maattet vige for det hævdvundne Standpunkt, at de enkelte Fagforbund som hidtil burde fastholde deres Selvstændighed og Myndighed med Hensyn til, paa hvilke Vilkaar de mente at ville slutte deres Overenskomster.

Men det hele Spørgsmaal om en Ændring af de herskende Tilstande i Fagbevægelsen, hvor Myndigheden for langt den overvejende Del af Organisationerne er lagt i Hænderne paa selve Medlemsstaben direkte, er ogsaa af saa stor og alvorlig Karakter, at der sikkert skal en meget lang, faglig Udvikling eller en afgørende Ændring i Landets økonomiske og politiske Struktur til, forinden de nu bestaaende Myndighedstilstande i Arbejdernes Organisationer kan ændres.

I ledende Fagforeningskredse har det derfor ogsaa længe staaet klart, at Vejen ud maatte ske gennem udvidet og solidarisk Samarbejde mellem de interesserede Organisationer, hvis faglige Omraade og hvis Vilkaar iøvrigt ligger indenfor samme Ramme, og at et saadant Samarbejde maatte ske med De samvirkende Fagforbunds Indseende, og saaledes, at ogsaa Spørgsmaal af mere vidtspændende og almindelig Karakter kan blive medindbefattet.

Der er derfor ingen Vej udenom Samarbejdet, og udenom De samvirkende Fagforbund; thi det er gennem denne Institution, Problemerne maa finde deres Løsning i Fremtiden. Vi er ude over den Tid, hvor den enkelte Organisation kan være Banebryder for andre.

De samvirkende Fagforbunds Indflydelse paa Lønbevægelserne.

Under de saaledes foreliggende indre og ydre Vanskeligheder har De samvirkende Fagforbund imidlertid efter bedste Evne forsøgt at præge Lønsituationerne, efterhaanden som de i Tidens Løb er opstaaet. De afsvækkede Erhvervstilstande, som fortsat prægede det økonomiske Liv, maatte naturnødvendigt føre til et vist Maadehold indenfor Fagbevægelsen, hvad der ogsaa fandt sit Udtryk i den forholdsvise Ro, der i Aarene efter den store Lockout 1925 prægede Erhvervslivet, og som De samvirkende Fagforbund med den Indflydelse, Fagforbundene trods alt nu alligevel havde paa Organisationerne, i ikke ringe Grad var Aarsag i.

Indtil 1930 var det kun ganske smaa Lønforskydninger, der fandt Sted i visse af Fagene, hvorunder det dog skal bemærkes, at den Pristalsregulering, Fagene havde været underkastet under og efter Verdenskrigen, afvikledes i disse Aar.

Krisen 1931.

Men saa kom den forstærkede Krise i Efteraaret 1931, der med et Slag vendte Situationen. Nu var det ikke længere Arbejderne, der kunde fremsætte Krav. Nu var det Arbejdsgiverne, som paa Grund af den forstærkede Krise mente at kunne paavise Nødvendigheden af Lønnedsættelser, og 3 Aar i Træk forsøgte man at føre saadanne igennem.

Alle husker de ganske ublufærdige Krav om fra 20 og op til 40 % Lønafgang, og husker ogsaa, hvorledes det lykkedes at slaa disse Angreb tilbage.

Men naar dette var muligt, var det kun og alene, fordi der gennem De samvirkende Fagforbund nu tilvejebragtes et fast Samarbejde mellem samtlige Organisationer, saavel indenfor som udenfor De samvirkende Fagforbund, et Samarbejde, der førte til en fælles Plan og en enig Optræden under den foreliggende, spændte Situation, men et Samarbejde, hvis Forudsætning maaske nok var, at det nu gjaldt om at værne det opnaaede, og ikke om at gøre nye Fremstød.

Der er aabenbart en Forskel her!

Stødet udefra.

Som det saa ofte hænder, kan det synes at bero paa Tilfældigheder, naar vanskelige og tilsyneladende uløselige Spørgsmaal alligevel finder en rimelig og tiltrængt Løsning.

Midt i en af disse højspændte Overenskomstsituationer vedtog — som nævnt — den 31. Januar 1933 den danske Rigsdag, som et Led i en Række Kriseforanstaltninger, en Lov, der forbød den Lockout, som Arbejdsgiverforeningen havde vedtaget at sætte i Værk for at støtte Kravet om de store Lønnedsættelser, der ønskedes gennemført.

Denne Lov har vist sig at faa en Betydning for dansk Fagbevægelse, som næppe var forudset, fordi den bl. a. maa føre Fagene ind i det tætte Samarbejde, som hidtil har manglet, og som trods denne paaviselige Mangel ikke har været gennemførlig ved Fagorganisationernes eget Initiativ og Handlekraft.

Det er denne Lovs § 3, der her har Interesse og er saalydende:

> »Der nedsættes under Statsministerens Ledelse et Udvalg, hvori Socialministeren, Formanden for Den faglige Voldgiftsret, Repræsentanter for Rigsdagen, for Arbejdsgivere og Arbejdere samt for Forligsinstitutionen skal have Sæde. Dette

Udvalg skal foretage en Gennemgang af de bestaaende Love og Regler for Bilæggelse af Arbejdsstridigheder og tilvejebringe Forslag til Forelæggelse for Rigsdagen i Oktober 1933, hvorved Samfundets Interesse under Konflikter vedrørende Arbejdsforhold paa behørig Maade sikres«.

I det her nedsatte Udvalg førtes en lang Række Forhandlinger, navnlig om ændrede Afstemningsregler ved Afstemning om Overenskomstforslag, og det var navnlig Forligsinstitutionen, der med sit originale Forslag om Sammenkædning og Fællesafstemning, der tildrog sig Opmærksomheden.

Erfaringen havde vist, at et samlet Forligsmandsforslag, omfattende flere Fagforbund, og som Forligsmanden havde erklæret for en Enhed, der skulde vedtages af samtlige interesserede Fagforbund hver for sig, meget vel kunde bringe Arbejdsfreden i Fare og føre til Konflikt, selvom Afstemningen viste en dundrende Majoritet for Forslagets Vedtagelse, thi blot et enkelt Fag havde forkastet Forslaget, var det som Helhed faldet til Jorden, og de Organisationer, der havde vedtaget Forslaget, havde ingen Midler til at bringe det forkastende Fag til at bøje sig for Majoriteten. De samvirkende Fagforbund var ogsaa ret hjælpeløse her, hvilket tydeligt fremgik af Lønsituationen 1931, hvor Skotøjsarbejderne ikke vilde vedtage deres Del af et samlet Forligsforslag og let kunde have fremkaldt en Storlockout.

Det var under saadanne Omstændigheder vel forstaaeligt nok, at det netop var Forligsinstitutionen, der i Udvalget radikalt satte ind for ændrede Afstemningsvilkaar, ved bl. a. at foreslaa, at Afstemningsresultaterne fra de forskellige Fag, der omfattes af et Mæglingsforslag, simpelthen af Forligsmanden skal kunne forlanges talt sammen, som om det kun var et enkelt Fag, det drejede sig om, og ikke flere forskellige Fag.

Arbejdsgiverne kørte frem med deres gamle Traver om kvalificeret Majoritet for Forkastelse: ¾ af de Stemmeberettigede, hvilket praktisk talt vilde gøre det umuligt at faa et Forslag forkastet (hvad der maaske ogsaa var Hensigten), ligesom den fra tidligere Lejligheder kendte, men altsaa endnu ikke gravlagte »kompetente Forsamling« atter stak Hovedet frem.

Arbejderne i Udvalgene var de moderateste, de kunde kun mande sig op til en mindre, kvalificeret Majoritet for Forkastelse af et Mæglingsforslag, varierende opefter med svigtende Stemmedeltagelse, men kunde ikke tiltræde hverken Forligsinstitutionens eller Arbejdsgivernes meget radikale Forslag.

Enighed kunde altsaa ikke opnaas i Udvalget — i hvert Fald ikke om disse Punkter — og Sagen gik til Ministeriet, og ved Lov af 18. Januar 1934 om Mægling i Arbejdsstridigheder vedtoges bl. a. de nugældende Afstemningsregler for Forligsforslag.

Det var Forligsinstitutionen, der havde sejret!

Forligsmandslovens Afstemningsregler.

I § 7 i denne Lov udkræves en vis kvalificeret Majoritet for Forkastelse af et Mæglingsforslag fra Forligsmanden, nærmest som Arbejderne i Udvalget foreslog det.

Det hedder her:

»Et Mæglingsforslag anses for forkastet, naar over 50 % af de stemmedeltagende har stemt imod Forslaget og mindst 75 % af de stemmeberettigede Medlemmer har deltaget i Afstemningen. For hver Procent (Point), hvormed Stemmeafgivningsprocenten ligger under 75, skal den til Forkastelse nødvendige Procent af de afgivne Stemmer forhøjes med ½.

Har Stemmedeltagelsen ikke andraget 25 % af de stemmeberettigedes Antal, anses Forslaget som vedtaget.

Blanke og andre ugyldige Stemmesedler medregnes ikke ved Opgørelsen.

Men det er navnlig § 8 i denne Lov, som vil faa den omtalte fremmende Indflydelse paa Samarbejdet mellem Fagene.

I denne Paragraf hedder det bl. a.:

»Naar der foreligger en Konfliktsituation, omfattende flere Fag, og Forligsmanden skønner, at denne kun kan løses under eet, kan han i de af ham til Konfliktsituationens samlede Løsning stillede Mæglingsforslag bestemme, at disse delvis eller fuldtud skal betragtes som en Helhed, uanset, hvorledes et Fag, der er inddraget i Konflikten, er organiseret (som selvstændige Fagforeninger, Fagforbund eller Arbejdsgiverorganisationer eller indordnede som Medlemmer af en Sammenslutning af Fagforeninger, Fagforbund eller Arbejdsgiverorganisationer).

Til Afgørelse af, om et saadant Mæglingsforslag er vedtaget eller forkastet, kan Forligsmanden forlange, at der skal foretages en Sammenlægning af Resultaterne for de forskellige inddragne Fag, og de stillede Forslag skal da betragtes som vedtaget, hvis der som Helhed foreligger et Flertal for Vedtagelsen. Ved Udregningen heraf skal i Tilfælde af Urafstemning denne lægges til Grund, medens, hvor Afgørelsen er truffet af kompetent Forsamling, Afstemningen indenfor denne skal benyttes som Fordelingsgrundlag — —«.

Med denne Lov var der med et Slag sket en meget betydelig Ændring i den Indstilling, de forskellige Fagforbund maatte have overfor Konfliktsituationerne.

De nye Afstemningsregler over Forligsmandsforslag bibeholdt ganske vist baade Urafstemningsprincippet og Afstemning ved kompetent Forsamling, men indeholdt ved Siden deraf det betydelige Princip, at Forligsmanden kunde bestemme, at Stemmerne skulde tælles sammen, og det var det samlede Afstemningsresultat, der var afgørende for Konfliktsituationen, og ikke som tidligere, hvor et enkelt Fag ganske alene kunde føre samtlige andre Fag ud i en større Arbejdsstandsning ved for sig at forkaste sin Part af et samlet Forslag, medens de øvrige Fag kunde akceptere det.

Ogsaa dette gav Fagforeningerne noget at tænke paa.

Naar der nu var Fællesafstemning, saa var der ikke længere nogen Mening i for det enkelte Fag at stille Særkrav af principiel eller generel Betydning, som andre Fag ikke havde noget Ønske om at fremsætte, thi det var jo under de nye Afstemningsvilkaar selvfølgelig overvejende sandsynligt, at saadanne specielle Krav vilde blive ignoreret af alle de andre Fag, naar den fælles Afstemning over Overenskomstforslag fra Forligsmanden skulde finde Sted. Særstillinger havde ingen Betingelser længere.

Denne Kendsgerning maatte — ved nøjere Eftertanke rundt om i Fagene — naturnødvendigt lede til et stærkere Samarbejde mellem alle Fag, saavel indensom udenfor De samvirkende Fagforbund, og ikke alene om de Krav, der maatte fremsættes, men ogsaa om Forhandlingstaktik og andet, der maatte have Interesse for Arbejderne under Overenskomstopsigelser.

Grundlaget for det hidtil manglende Samarbejde mellem Fagene var nu lagt, hvad der som sagt maaske slet ikke var forudset ved de ændrede Afstemningsvilkaar, som Loven bød, men hvortil kom, at de ændrede Afstemningsvilkaar samtidig tilvejebragte langt mere Sikkerhed, langt bedre Betingelser for at naa frem til Mæglingsforslag, der havde Sandsynlighed for Parternes Tiltrædelse, end der var Mulighed for under de tidligere Vilkaar, hvor et enkelt, eller enkelte Fag ved Særstilling i Krav, ved Mangel paa Tilpasning til Lønsituationen, der er al Samarbejdes Forudsætning, kunde føre samtlige andre Arbejdere og det hele Erhvervsliv ud i en Konfliktsituation, der burde være undgaaet.

»En reaktionær Lov«, var der en Del Arbejdere, der raabte, »den fratager de enkelte Fag deres hævdvundne Selvbestemmelsesret«, raabte man videre. Men Raabene er forstummet og har givet Plads for en mere nøgtern Vurdering: at det i Virkeligheden er en demokratisk Lov — en Lov, der for det fremskredne Organisationsstade, paa hvilket saavel Arbejdere som Arbejdsgivere befinder sig, afgiver et bedre Grundlag end hidtil for yderligere Udvikling og Samarbejde — saa langt som dette sidste under Hensyn til foreliggende principielle Modsætningsforhold kan finde Sted.

Ensartede Afstemningsregler for Fagene.

Den ene Ting trækker den anden med sig, naar Udviklingen med et Sæt har gjort et langt Spring.

Nu havde Forligsmandsloven ændret Afstemningsbetingelserne rundt om i Fagene, men bibeholdt de to Systemer for Afstemning: Urafstemning og Afstemning ved kompetent Forsamling, og indenfor Fagbevægelsen stod man altsaa nu med to forskellige Afstemningsmetoder, naar det gjaldt Fællesafstemning over Forligsmandsforslag.

Man indsaa hurtigt, at der her forelaa en Afstemningsuorden, der ogsaa kunde medføre visse Vilkaarligheder i de Konfliktsituationer, som maatte opstaa, og Ledelsen af De samvirkende Fagforbund bestræbte sig derfor paa at gennemføre fælles Afstemningsregler for samtlige Fag, henhørende under De samvirkende Fagforbund. Og paa et Repræsentantskabsmøde den 19. December 1935 vedtoges »Regler for fælles Afstemninger«.

Det ledende Princip i disse Afstemningsregler er Urafstemningen, og ved fælles Afstemninger over Forligsmandsforslag stemmer nu samtlige Fag under De samvirkende Fagforbund efter ensartede Regler og efter Urafstemningsprincippet. Hvis der endnu skulde være enkelte Fag indenfor De samvirkende Fagforbund, som ikke har faaet vedtaget de nye Afstemningsregler, vil saadan Vedtagelse ganske sikkert finde Sted, naar første Lejlighed gives.

Men ogsaa de udenfor De samvirkende Fagforbund staaende Organisationer maa naturligvis være med her, da Afstemningsreglerne i Forligsmandsloven ingen Hensyn tager til, om Organisationen staar indenfor eller udenfor Hovedorganisationerne, og De samvirkende Fagforbund har derfor indledet et Samarbejde med disse Organisationer for at faa dem til at tiltræde Reglerne for fælles Afstemninger og har samtidigt arbejdet paa disse Organisationers Indmeldelse i Samvirksomheden, og med godt Held. I Øjeblikket er det kun ganske enkelte Organisationer, der staar udenfor.

Udviklingslinien.

Den opmærksomme Iagttager vil maaske allerede nu have sporet en vis bestemt Linje i Fagbevægelsen siden Verdenskrigen, en Linje, der har sit Udgangspunkt i de Vanskeligheder, som Krigen, og hvad der fulgte paa, førte ind over vort Land, Vanskeligheder, som førte Arbejdsgiverne over i en bestemt taktisk Metode til Imødegaaelse af Fagforeningernes Virksomhed ved at drive Tingene til Tops og true med Lockout, en Linje, der førte til Fagforeningernes stadig voksende Forstaaelse for, at ogsaa de maatte søge at finde frem til mere ensartet Optræden, baade med Hensyn til Krav og Taktik, og som førtes videre gennem Forligsmandslovens Afstemningsregler, der igen førte til De samvirkende Fagforbunds Vedtagelse af Ensartethed i Afstemningssystemet, og som nu naturnødvendigt har ført til de udenfor staaende Organisationers raske March ind mod Centrum, De samvirkende Fagforbund.

Men Linjen fortsætter!

Det var det voksende Samarbejde mellem Fagorganisationerne, der hindrede Arbejdsgiverne i at gennemføre de Lønnedslag, som disse 3 Aar i Træk krævede, nemlig i 1932, 33 og 34.

Det var Samarbejdet mellem Fagorganisationerne, der gjorde det muligt i 1935 at faa Strømmen vendt, saaledes at det ikke længere var Lønnedgang, der stod paa Programmet, men derimod Lønfremgang, og det var Samarbejdet mellem Fagorganisationerne, der førte til det betydningsfulde Gennembrud sidste Foraar, hvor navnlig de lavestlønnede Arbejdere opnaaede Forbedringer, og hvor Arbejdsgivernes Hazardpolitik ved at drive Tingene til Tops fik en krank Skæbne. Der synes nu ogsaa at være sket en Ændring i Arbejdsgivernes Tilbøjelighed for denne Politik. Sammen med Arbej-

derne vedtog Arbejdsgiverne nemlig den 17. Marts 1936 de Forhandlingsregler, efter hvilke Forhandlingerne i Fremtiden skal følges, og som netop skal staa deres Prøve i disse Dage.

Forhandlingsreglerne.

Disse Forhandlingsregler indeholder saa mange og betydningsfulde Ting og er et meget stort Kapitel, helt for sig selv, som det ikke er muligt ved denne Lejlighed at komme nærmere ind paa, men de er Udtryk for System og Orden i Forhandlingsforholdet, er Udtryk for, at Detaljerne, saasom Prislistespørgsmaal og andre mindre betydende Ting i Overenskomstforholdet, ikke bør føre til Konflikt, men afgøres ved fredelig Forhandling, først og fremmest mellem Underorganisationerne — er endvidere Udtryk for Arbejdernes moralske og juridiske Ret til Bibeholdelsen af den ved Overenskomsternes Indgaaelse forudsatte Fortjeneste ved nye Arbejder og ændrede Arbejdsmetoder — i det hele taget Udtryk for, at man saavidt gørligt ved Forhandling mellem de interesserede Parter om alle ikke-principielle eller generelle Lønkrav eller Ændringer i Arbejdsforholdet skal undgaa Konflikt, og tilsidst Udtryk for Uholdbarheden i den af Arbejdsgiverne anvendte Stranguleringstaktik med at drive Tingene til Tops, men sidst og ikke mindst Udtryk for en Modenhedsgrad, som Organisationerne paa begge Sider efterhaanden er vokset frem til, og kan glæde sig ved, og som for Arbejdernes Vedkommende gennem de sidste 10 Aar er tilvejebragt gennem en stadig voksende Forstaaelse af Nødvendigheden af Samarbejdet mellem de faglige Organisationer.

Her slutter Linjen foreløbigt! Den repræsenterer en Tidsperiode af en ganske egenartet Beskaffenhed, hvor Krise, verdenspolitisk og indrepolitisk Indflydelse i langt højere Grad end tidligere har været bestemmende for de faglige Organisationers Vilkaar, og den repræsenterer en Udvikling indenfor den faglige Arbejderbevægelse, der synes at indebære visse Muligheder for en stærkere, faglig Konsolidering.

Denne Tidsperiode har taget sin Del af de Arbejdskampe, som man vel trods alt ikke kan komme udenom. I 1921 omfattede Lockouten ca. 35,000 Arbejdere, med en Varighed af ca. 30 Dage og med 1,1 Million tabte Arbejdsdage. I 1922 omfattede Lockouten 48,000 Arbejdere, med en Varighed af 66 Dage og med 2,3 Millioner tabte Arbejdsdage. I 1925 omfattede Lockouten ca. 95,000 Arbejdere med en Varighed af 62 Dage og med 4 Millioner tabte Arbejdsdage, og i 1936 omfattede Lockouten 104,000 Arbejdere, med en Varighed af 30 Dage og med 2,8 Millioner tabte Arbejdsdage.

Men tilbage er altsaa

FREMTIDEN

Hvad er Fagforeningernes Opgave i Fremtiden, og ved Hjælp af hvilke Midler vil Fagforeningerne søge at realisere disse Opgaver? I en Tid, saa fuld af Uro, politisk og økonomisk, som den, den nuværende Verdenssituation udviser, er det selvfølgelig meget vanskeligt at stille noget Horoskop for Fremtiden. Vi har jo bl. a. set, hvorledes de økonomiske Forhold har paavirket visse faglige Situationer paa en hidtil ukendt Maade, hvor Afgørelsen af de overenskomstmæssige Arbejdsvilkaar i visse Tilfælde ikke er afgjort af de kontraherende Parter selv, altsaa Arbejdsgiverne og Arbejderne, men hvor Trediemand — Staten — har grebet afgørende ind og gjort Ende paa mere eller mindre tilstedeværende Krigstilstand.

Det er dette Trediemands Indgreb i Arbejdskampen i 1936, der allerede har foranlediget Arbejdsgiverforeningens Formand til at udtale sig om den sandsynlige, fremtidige Udvikling, idet han i en Jubilæumstale i Fjor om denne Kamps Lære har udtalt:

Kampens Lære.

»Kampen er endt, og det har mindre at sige, om den ene eller den anden Part tillægger sig Sejren. Det, der nu har Betydning, er den Erfaring og den Belæring, man har indhøstet under Kampen.

Den har bl. a. lært os, at den Ret, som Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationerne har i Henhold til Septemberforliget til at erklære Strejke og Lockout for at tilvejebringe ordnede Løn- og Arbejdsvilkaar, ikke længere er absolut, men kan fratages Parterne ved særlig Lov. Etableringen af en Arbejdsstandsning under Formen af en Lockout lader sig i hvert Fald for Tiden ikke gennemføre. En meget nyttig Lære«.

»Vi overser naturligvis ikke Betydningen af denne Lære. Alligevel maa Arbejdsgiverforeningen jo ogsaa i Fremtiden tage Stilling til Lønspørgsmaal og sige sin Mening om dem.

Vi maa fremdeles sige Nej til Lønkrav, hvis det skønnes nødvendigt, men skal der saa føres Kamp om Uoverensstemmelserne, maa det blive Arbejderne, der aktionerer, og som ved at erklære Strejke søger at hidføre den Afgørelse, de ikke har kunnet opnaa gennem Forhandling«.

Hvorvidt man nu kan drage denne Lære ud af den Afslutning, Kampen fik, er et meget stort Spørgsmaal.

I Kampen for Tilværelsen har Arbejderne igennem deres Fagforeninger forskaffet sig de foreliggende økonomiske Resultater og en Række kulturelle Fremskridt, som ikke vilde være opnaaet, hvis ikke Fagforeningerne havde været til og beskyttet dem imod den foreliggende, hensynsløse Konkurrence i Produktionslivet.

Fagforeningerne er paa den Maade kommet til at staa som den eneste Assurance for en nogenlunde rimelig Placering for Arbejderne i Samfundet, og som efterhaanden hos Arbejderne har rodfæstet en for vort hele Samfundsliv saare betydningsfuld, tilværelsesmæssig Indstilling overfor de økonomiske Vilkaar, det er muligt for Arbejderne at aftvinge dette Samfund — en Indstilling, der bygger paa den folkeretlige og demokratiske Opfattelse, at naar Samfundet gennem Retten til den frie Organisationsdannelse giver ogsaa Arbej-

derne Adgang til kollektiv og solidarisk Røgtelse af deres økonomiske Interesser, saa er det en grov Tilsidesættelse og et principielt Brud paa denne almindelige samfundsmæssige Rettighed, naar det Offentlige vil skubbe denne Ret til Side og trænge sig selv frem og bestemme for de Vilkaar, hvor Arbejderne tidligere — i Kraft af deres Organisation — har været medbestemmende, og hvis Konsekvenser, politiske som økonomiske, ikke lader sig overse.

Det er en Undtagelsestilstand, man her sætter Arbejderne ud i, og som ikke har den samme Virkning overfor Arbejdsgiverne, idet disse jo ikke er bundne af en tilsvarende Indtægtsbegrænsning, men altid — naturligvis under Hensyn til Konjunkturer og andre Forhold — er i Stand til at skære sig den Del ud af Omsætningen, som tilstedeværende Betingelser gør det muligt, uden at være hæmmet af paa Forhaand fast afgrænsede Indtægtsmuligheder.

En saadan Trediemands Indgriben maa dertil ogsaa aabne Perspektiver af ganske særlig Art og Rækkevidde for hele vort økonomiske Samfundssystem, thi skal Arbejdernes Arbejdsbetingelser kunne fastsættes ved det Offentliges Foranstaltning, saa maa Indtjeningsmulighederne og Arbejdsbetingelserne i det hele ogsaa for andre Samfundsgrupper underkastes samme Vilkaar. Der maa paa dette Punkt være lige Ret for alle Landets Borgere, i hvert Fald under et demokratisk Samfundsstyre. Saaledes maa Arbejdernes principielle Synspunkt i hvert Fald forme sig til dette vigtige Problem.

Om det er et saadant Grundsyn, der har givet Arbejdsgiverforeningens Formand Anledning til denne bemærkelsesværdige Udtalelse, maa jeg lade være usagt, selvom det naturligvis kunde være fristende at benægte dette, og alene tillægge Udtalelsen en vis taktisk og agitatorisk Betydning, der mere har Relation til Misfornøjelse med det Offentliges Indgreb paa saa mange af vore økonomiske Omraader, som Forholdene udviser, og som hidtil ikke har kunnet finde Arbejdsgiverne blandt sine Proselytter.

Det er vist derfor bedst, at vi alle belaver os paa, at som hidtil vil Arbejdskampe — heller ikke de store — i Fremtiden kunne undgaas, i hvert Fald ikke saa længe der ikke er gennemført en under det Offentliges Kontrol systematisk og principiel Tilrettelægning af vor hele samfundsmæssige Økonomi, med lige Hensyn til alle Sider og paa — i individuel Henseende — fuldkomment ligeberettiget Grundlag, med andre Ord en gennemført Socialisering af Produktionslivet.

Om vi er paa Begyndelsesstadiet af en saadan Udvikling er der sikkert ingen, der med Bestemthed kan sige noget om, selvom meget tyder paa, at dette er Tilfældet, og at der i Naturen findes Kræfter, der altid vil søge hen mod det Ligevægtspunkt, hvor tilstedeværende Produktions-Kapacitet maa veje nogenlunde lige op med de foreliggende Aftagningsmuligheder, Naturlove, som vi alle — maaske uden at vide af det — er underkastet, men hvor paa den anden Side Spørgsmaalet om den medgaaende Tid, en saadan Udvikling er undergivet, gør det vanskeligt for os at kontrollere denne, og paa det givne Tidspunkt føre noget afgørende Bevis for, paa hvilket Trin af en saadan Udvikling vi befinder os.

Det er jo Arbejdernes store Haab, at Udligning af de Forskelle, der deler Folkene op i Grupper med modstridende, økonomiske Interesser, efterhaanden maa finde Sted. Men Arbejderne ved ogsaa, at uden egen Indsats gaar det ikke. Enhver er sin egen Lykkes Smed. — Arbejdernes Frigørelse skal være deres eget Værk.

Derfor er Arbejdernes Organisationer Kamporganisationer, revolutionære Organisationer om man vil, indebærende den dynamiske Kraft, der repræsenteres ved de stadige Fremskridt.

Og de er i Pagt med Naturen, thi deres Fremskridt er en Betingelse for den stadig øgede Produktions Opretholdelse og fortsatte Udvikling.

De reaktionære Tilbageslag, der i visse Lande er tilføjet Arbejdernes Organisationer, er stort set kun tidsbegrænsede Krusninger paa Samfundsorganisationens Overflade, fremkaldt af et verdenspolitisk Tryk, der ikke har haft saadant Tilbageslag til Formaal, men som kun har ført det med sig som et Led i de Midler, der skulde tilvejebringes for at øve Modtryk, og man skal være varsom med at fælde Dom eller drage konkrete Slutninger.

Professor Th. Geiger, en tysk Emigrant, udtaler med Henblik paa den tyske Nazisme:

> *»Det er ofte de mere ydre og tilfældige Enkeltheder i en politisk eller social Bevægelses Fysiognomi, som bestemmer de Samtidiges Indtryk, medens det senere kan vise sig, at dybere liggende og skjulte Tendenser har været bestemmende for Bevægelsen. Dette gælder ikke alene Bevægelsens Tilskuere, men ogsaa Tilhængerne, ja ledende Mænd, og det skyldes saadanne Selvmistydninger, at Historiens List kan spænde Masserne for sin Vogn, ja endog Personligheder, og føre dem uventede Maal imøde«.*

Bag ved denne dybsindige Betragtning skimtes Haabet og Troen paa Friheden, Fremtiden — det Haab og den Tro, der ogsaa er al Arbejderbevægelses indre Kraft og som har baaret og vil bære Dansk Arbejderbevægelse fortsat fremover ved Hjælp af de Midler, faglige eller politiske, der til enhver Tid maa findes egnede.

HUSK

AT MELDE FLYTNING TIL POSTVÆSENET OG AFDELINGEN

For at undgaa Standsning i Modtagelsen af Fagbladet er det nødvendigt at anmelde Flytning til Postvæsenet, hvilket kan ske ved Postbudet samt til Afdelingen.

MILITÆRNÆGTERLEJREN I GRIB SKOV

Alle kender sikkert af Omtale Militærnægterlejrene i Grib Skov og Kompedal Plantage, som er bleven til i Henhold til Lov Nr. 625 af 13. Dec. 1917 om værnepligtiges Anvendelse til civilt Arbejde. Med Lovens Vedtagelse bortfaldt den tidligere Idømmelse af Fængsels-

Saaledes ser Lejren ud set fra den højeste Gran i Grib Skov.

straf overfor dem, der nægtede at aftjene Værnepligten paa sædvanlig Maade, og Retten til saadan Nægtelse erkendes i Lovens første Paragraf, der er saalydende:

»Værnepligtige, for hvem militær Tjeneste af enhver Art efter foreliggende Oplysninger maa anses for at være uforenelig med deres Samvittighed, kan af Forsvarsministeren fritages for militær Tjeneste mod at anvendes til Statsarbejde af civil Karakter«.

Det civile Arbejde fastsattes til en Varighed af 20 Maaneder, der dog senere er nedsat til 15 Maaneder.

Tjenestetiden maa dog, selv efter den stedfundne Nedsættelse, betragtes som uforholdsmæssig lang, og er formentlig medvirkende til, at mange bekæmper deres Ulyst til Militærlivet og foretrækker »Trøjen« en kortere Tid fremfor den civile Værnepligt.

Det Arbejde af civil Karakter, som udføres af Militærnægterne, er væsentligt Skærveslagning, Brændehugning samt Planering af Pladsen i umiddelbar Forbindelse med selve Lejren. Der udføres dog ogsaa noget Grøfterensningsarbejde og alle Arbejder betegnes som værende af ekstraordinær Art.

Helt stille har der dog ikke været om det nævnte Arbejde og vort Forbunds Afdelinger i de Omraader, hvor Militærnægterlejrene er beliggende har gentagne Gange anset sig beføjede til at fremsende Klager, naar de mente, at det udførte Arbejde overskred de Grænser, der maatte indeholdes i Betegnelsen »ekstraordinært Arbejde«.

Den første og største af Militærnægterlejrene anlagdes 1918 i Grib Skov, som er Navnet paa Danmarks største Skovareal, der er beliggende i Nordsjælland. Lejrens Midtpunkt er en saakaldt Phønix-Barak, hvor der er Plads til 48 Mand. Oprindeligt havde Anlægget et noget primitivt Præg, men er senere bleven væsentlig forbedret med Nutidens Bekvemmeligheder som Vandværk, elektrisk Lys, Centralvarme og varmt Vand. For kort Tid siden blev Lejren yderligere udvidet med et Døckers Telt med Plads til 30 Mand. Ialt er der for Tiden 66 værnepligtige i Lejren.

Det er strengt forbudt Uvedkommende at aflægge Besøg i Lejren, men kan der anføres vægtige Grunde er der Mulighed for Opnaaelse af særlig Tilladelse hertil. Lejren sorterer under Indenrigsministeriet. Forplejningen henhører dog under Marineministeriet og Arbejdet udføres under Tilsyn af Statsskovvæsenet ved fire unge Skovfogedaspiranter, hvoraf den ældste er direkte Arbejdsleder.

Lejren ligger dybt inde i Skoven omkredset af høje ranke Graner i hvis Toppe Vinden suser et fredeligt, vemodigt Akkompagnement til det Arbejde, der udføres indenfor Lejrens Omraade af de unge Mennesker, der, trods den lange Tjenestetid, foretrækker det civile Arbejde for militær Uddannelse, og saaledes gør en Indsats for det største menneskelige Ideal, der netop i vor Tid synes mest forkætret.

Det Offer, der bringes af de enkelte ved den civile Værnepligts Aftjening, kan godt være stort. 15 Maaneders Tjenestetid bliver ikke forkortet ved Tanken om det Arbejde, der muligvis kunde være opnaaet, eller hvis Vedkommende er gift og kun lejlighedsvis kan aflægge Besøg i Hjemmet ved Opnaaelse af Lørdags- og Søndagsorlov, samt ved Udnyttelse af særlig Orlov ved Højtiderne.

Der gøres naturligvis alt for at holde Ensomheden udendørs, og det kan saaledes anføres, at det Hold, der f. T. opholder sig i Lejren, ved fælles Midler har an-

Et Sjak Militærnægtere klar til at tage fat med Næverne.

skaffet en Radio. I Opholdsstuen er der Adgang til at læse baade Fagblade og Bøger, ligesom der spilles Bordtennis og udføres anden Fritidsbeskæftigelse. Mellem de unge Mennesker er der næsten altid Lærere eller andre, som har deltaget i Højskole- eller Fagforeningskursus, og der bliver saa dannet Studiekredse med disse som Ledere, derved udnyttes ligeledes Fritiden paa den

bedste Maade. Undervisningsmidler i boglig Form stilles til Raadighed af Centralbiblioteket i Helsingør.

Spisetiderne er Kl. 7,15, Kl. 14 og Kl. 18, og den egentlige Arbejdstid fordeles mellem de anførte Klokkeslet. Det Arbejde, der udføres, er, som allerede nævnt, Rensning af Grøfter, Planering af Veje, Oprydning paa Kulturpladser, Skærveslagning og Brændeskæring til Lejrens eget Forbrug. Arbejdet udføres som Regel paa

Ungskoven maa vige til Fordel for en Idrætsplads.

Akkord, saaledes at Udførelsen af en nærmere fastsat Del Arbejde giver Ret til Fyraften selvom Arbejdsdagen ikke er til Ende, og som Regel arbejdes der i Hold paa 2—3 Mand. Akkorderne omfatter for Brændeskæring 1 Rummeter og for Skærveslagning ½ Kubikmeter pr. Mand pr. Dag. For de øvrige Arbejders Vedkommende skønnes der over det udførte Arbejdes Omfang. Foruden disse nævnte Arbejder er der i de sidste fire Maaneder ryddet en Del Ungskov ved Lejren, og det derved indvundne Areal er udgravet og planeret saaledes, at der efterhaanden er skabt en ideel Sportsplads.

Lønnen staar naturligvis ikke i Forhold til Arbejdet og andrager kun 50 Øre pr. Dag.

Oprindelig kom der kun religiøst prægede Værnepligtige til Grib Skov, medens de mere politisk indstillede sendtes til Kompedal. En saadan Deling finder ikke Sted mere, og der er derfor i Grib Skov f. T. unge Mennesker fra alle Samfundsklasser og forskellige Grene af Fagbevægelsen, og det siges, at Arbejdsmændene er stærkest repræsenteret.

Her saves Brænde, saa det klodser noget!

SKATTEBLANKETTEN

Hvad der kan fradrages som skattefrit.

I Lighed med tidligere Aar skal vi, til Brug for den forestaaende Udfyldning af Skatteblanketten for Aaret 1936, gøre opmærksom paa, at Kontingentet til Arbejdsløshedskassen er skattefrit og kan opføres som saadant paa Skatteblanketten.

I den Anledning skal vi her oplyse, at det i Aaret 1936 indbetalte Kontingent til Arbejdsløshedskassen har været følgende:

Kontingentklasse A. (Helbet.)

Ikke juleforsikret	Kr.	113.92
Juleforsikret á 4 Øre	„	116.00
— „ 6 „	„	117.04
— „ 10 „	„	119.12

Kontingentklasse B. (Mellembet.)

Ikke juleforsikret	Kr.	65.52
Juleforsikret á 4 Øre	„	67.60
— „ 6 „	„	68.64
— „ 10 „	„	70.72

Kontingentklasse C. (Halvbet.)

Ikke juleforsikret	Kr.	46.32
Juleforsikret á 4 Øre	„	48.40
— „ 6 „	„	49.44
— „ 10 „	„	51.52

Ovennævnte Beløb er skattefrie og kan anføres som saadanne i de særlige Fradragsrubrikker, der findes paa Skatteblanketten.

Der kan endvidere paa Skatteblanketten anføres og fradrages for indbetalt Kontingent til Syge- og Begravelseskasse, Livsforsikring, Ulykkesforsikring og lign., ligesom der kan fradrages en Del af det Kontingent, der er indbetalt til den faglige Organisation, men dette sidste Fradrag er forskelligt i de forskellige Kommuner; vi skal som Eksempel nævne, at i København er det fastsat, at der maa fradrages 75 pCt. af det indbetalte Fagforeningskontingent.

Det samlede Beløb maa dog ikke overstige 400 Kr. og skal, som allerede nævnt, anføres som fradragsberettiget i de særlige Rubrikker, der findes paa Skatteblanketten.

I denne Forbindelse gør vi endvidere opmærksom paa, at Medlemmer, der har faaet udbetalt Arbejdsløshedsunderstøttelse i Aarets Løb, skal medregne denne i den skattepligtige Indtægt, der skal opgives paa Blanketten.

Hovedkontoret i December 1936.

Johannes Nielsen.

SOGNERAADSMØDERNE BØR OVERVÆRES

Det er almindeligt bekendt — eller burde i hvert Fald være det — at der er Adgang til at overvære Kommunalbestyrelsernes offentlige Møder.

Ikke destomindre er det en Kendsgerning, at denne Ret for en Kommunes Vælgere til paa nærmere Hold at følge de Forhandlinger, som finder Sted i Kommunalbestyrelserne, i meget ringe Grad benyttes.

Mange vil maaske indvende, at det heller ikke er nødvendigt, da Referatet af de under Forhandlingerne faldne Udtalelser kan læses i Dagspressen, og at der saaledes paa denne Maade er Lejlighed til at følge med. Men en saadan Tanke bør man ikke slaa sig til Taals med.

I Byerne findes der som Regel et ret udtømmende Referat af Byraadenes Møder, men ud over Landet er det et meget stort Antal Sogneraad, der aldrig direkte refereres ved Møderne, idet der er truffet et Arrangement, enten med et af Sogneraadsmedlemmerne eller med en stedlig Skolelærer, om at levere nogle enkelte Linjer, der som oftest indskrænker sig til et meget mangelfuldt Resume, som gengives i Pressen efter Beskæring mange Dage eller en Uge efter Mødets Afholdelse, saaledes at alle umiddelbare Interesser efterhaanden har faaet en udvisket Karakter.

Det kan naturligvis indvendes, at Tilstedeværelsen af Tilhørere ved et Sogneraadsmøde ikke kan forventes at have afgørende Indflydelse paa Sagernes Behandling eller virke ændrende paa de Beslutninger, som skal træffes; men derfor er det dog ikke uden Betydning, at en Kommunes Vælgere i større eller mindre Tal er til Stede under Møderne. Den Kendsgerning, at Møderne ikke har nogen Tilhørere, har mange Steder vist sig at give disse Præget af lukkede Møder, hvor Frimodigheden hos en bestemt Kategori af Sogneraadsmedlemmer er vokset ganske betydelig, medens paa den anden Side Tilstedeværelsen af Tilhørere har bevirket mere indgaaende og saglig Behandling af de paa Dagsordenen staaende Sager, end der vilde være blevet disse til Del, saafremt Forhandlingen ukontrolleret kunde foregaa i Samtaleform over Bordet.

Mange Steder drøftes der i Organisationerne og Partiforeningerne paa Landet vigtige Spørgsmaal, der udformes i Forslag og Krav til Sogneraadene og behandles af disse uden den underbyggende Støtte, der ligger i, at Repræsentanter for Organisationerne, som har fremsendt Forslagene, er til Stede, og Resultatet bliver af den Grund ofte kummerligt.

Vi har da Repræsentanter i Sogneraadene, vil man indvende. Nej, desværre ikke i dem alle. Der findes i Dag 324 Sogneraad i Danmark, hvortil der ikke er valgt nogen Repræsentant for Socialdemokratiet, og der findes mangfoldige Sogneraad, hvor der kun er enkelte eller faa socialdemokratiske Repræsentanter. Ikke alene i de første, men ogsaa i de sidste er det af Betydning, at de Krav, der stilles til Sogneraadene, understreges med al den Styrke, der kan tilkendegives ved, at de, som er interesserede i Kravenes Gennemførelse, overværer Forhandlingerne, saaledes at disse ikke indskrænker sig til et overbærende Smil og Afvisning uden Omtale.

Det vil ogsaa altid give vore egne Repræsentanter et ofte tiltrængt Rygstød og øge deres Indsats, naar de ser Partifæller fylkes om dem.

LØBENDE KONFLIKTER

Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Gørlev	(Helsinge Drøsselbjerg Kommune)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Kolindsund	(Vekselerer Suhr, Kbhvn., Skarnæs, Kolind)
3. Agitationskreds	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby, ang. Dræningsarbejde i Gl. Roskilde Amt)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Randers	(A/S Randers Margarinefabrik) (Sympatiblokade)
Lynge-Broby	(Lynge-Broby Skærvefabrik)
Buerup Afd.	(Dræningsmester Otto Hansen, Skamstrup pr. Mørkøv)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Hadsund	(Viktor Larsen)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Magleby Afd.	(Klintholm Skovdistrikt)
Sommersted	(Murermester Cl. Vilhelmsen, Mølby)
Vigerslev	(Vigerslev Kommune)
Odense L.	(Dalumgaard ved Odense, Godsejer Andersen)
Vilstrup Afd.	(Vilstrup Kommune)
Kvissel og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Systofte	(Havearkitekt O. Bay Nielsen, Kohave Skov pr. Nykøbing F.)
Øster Egesborg	(Øster Egesborg Kommune)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Karlslunde Afd.	(Karlslundegaard pr. Taastrup)
Hvidbjerg- Lyngs Afd.	(Tærskeværksejer Jens Poulsen)
Glumsø	(Entrp. L. M. Kjærs Kalkleje i Træløse)
Hornslet-Rodskov Voldum-Rud, Søby-Halling, Mejlby, Mygind-Lihme, Karlby	(Clausholm og Sofie Amaliegaards Skovdistrikter)
5. Agitationskreds, Hou Vendsyssel Afd.	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimmen)
Bøstrup Afd.	(Bøstrup Tærskeselskab)
Kastrup Afd.	(St. Magleby Kommune)
Borup, Jyll.	(Proprietær Hjortkær, Svejstrupgaard pr. Bjerregrav)
Sdr. Vissing-Voerladegaard Afd.	(Grusgravsejer Nielsen, Sdr. Vissing)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Lager- & Pakhusarbejdernes Afd. Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling	(Firmaet Philipsen & Co., Havnegade 37)
Jordløse, Fyen Afd.	(Haastrup Savværk)
Brovst	(C. Jensens Maskinfabrik)

40 AARS JUBILÆUM

Tiden omkring Aarsskiftet 1897 synes at have været særlig betydningsfuld for vort Forbunds Vedkommende. Ikke alene kunde Forbundet som saadant i Aar fejre 40 Aars Bestaaen, men vi ser os i Stand til nedenfor at bringe Meddelelse om hele 4 af vort Forbunds lokale Afdelinger ligeledes enten har eller kan samles til Festligholdelse af 40 Aars Jubilæum. Faaborg Afdeling har allerede fejret sin Fest den 26. December og derefter følger Kuskenes Afdeling i Aarhus den 20., Mælkeriarbejdernes Afdeling i København den 22. Januar og endhavn værende Oliemøllere, Jacob Holm og Sønner, P. C. Olsen, Fredens Mølle, L. P. Holmblad og Carl Petersens Oliemølle (nu kendt under Navnet De danske Oliemøller), Fagforeningen. Man forstaar saa udmærket, at Oliemøllearbejderne var mellem de første Arbejdsmænd, der dannede Organisation, for Arbejdsforhold og Lønninger indenfor denne Gruppe var de slettest mulige; for en Uges Arbejde — Dag eller Nat — paa 72 Timer betaltes 15 Kr. Men allerede efter kort Tids Forløb kunde Organisationens Indflydelse mærkes paa Arbejdsforhold og Ugelønnen, idet de første Forhandlinger i 1897 bragte Fortjenesten op paa 18 Kr. om Ugen. Afdelingens første Formand, *Jens Rasmussen Jensen,* virkede et Par Aar, indtil han overgik til andet Erhverv.

Den nuværende Bestyrelse for Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening.

Den oprindelige Basis for Afdelingen har gennem Aarene skiftet Karakter, idet forskellige Produktionsartikler er gledet i Baggrunden og andre kommet til. Oliemøllerne og Farveindustriarbejderne er nu den store Hovedgruppe af Afd.s Medlemmer, det maa dog nævnes, at en Virksomhed som Blaakilde Mølle i Dag som for 40 Aar siden har bevaret sin Tilslutning til vor Afdeling, og en gammel Kammerat, Jørgen Frimurer, har i denne lange Række af Aar fulgt sin Organisation med Interesse, og passer endnu sin daglige Dont paa Møllen som for 40 Aar siden.

videre Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Afdeling i København den 1. Februar. Vi sender de jubilerende Afdelinger en hjertelig Lykønskning i Dagens Anledning og forbinder hermed Ønsket om fortsat Fremgang for dem og vort Forbund som Helhed i den kommende Tid.

OLIE-, SÆBE- OG FARVEINDUSTRIARBEJDERNES FAGFORENING

Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening fejrer den 1. Februar sin 40 Aars Stiftelsesdag. Betegnende for denne Organisation er den langsomme og støtte Fremgang, baade i lønmæssig Henseende og i Medlemstal siden Stiftelsesdagen.

Olie-, Sæbe-, Syre-, Gødnings-, Lysestøbere og Lim fabrikarbejdernes Afdeling var det oprindelige Navn, og kun grundet paa, at det var ugørligt at faa mere anbragt paa Afdelingens Fane uden at skulle gaa flere Gange i Rundkreds, undlod man at medtage Eddikebryggerne i Navnet — trods disses energiske Protest.

Ved et Møde den 1. Februar 1897 i Forsamlingsbygningen paa Kløvermarksvej, hvor C. Lyngsie var til Stede, dannedes, paa Foranledning af de i Køben-

Et af de ældste Firmaer indenfor den tekniske Branche, L. C. Glad & Co., har gennem disse mange Aar været tilsluttet Afd., og fra disse Kammeraters Rækker har Afdelingen hentet sin nuværende Kasserer, *C. C. Jensen,* som i 30 Aar har udført et fortjenstfuldt Organisationsarbejde for sine Kammerater. Da Jensen begyndte sin Kasserervirksomhed, omfattede Afdelingen 165 Medlemmer, dette Antal er i Dag mangedoblet. Mange er de Forhandlinger og Møder, som Jensen paa sine Kammeraters Vegne har deltaget i, idet han som Regel, enten alene eller sammen med Formanden dengang Afdelingen var lille, deltog i Arbejdet ved mange Lønforhandlinger.

I 1933 traadte Afdelingens nuværende Formand, *Ewald Larsen,* til. Han har i sin 4 Aars Formandsperiode forstaaet sammen med Afdelingens dygtige Bestyrelse at udføre et betydningsfuldt Arbejde i lønmæssig Henseende, ligesom flere nye Virksomheder er kommet under Afdelingens Kontrol, saaledes at Afdelingen nu tæller 1200 Medlemmer.

MÆLKERIARBEJDERNES AFDELING

Da en Del københavnske Mælkeriarbejdere den 16. November 1896 ved et Møde indkaldt paa Foranledning af Lyngsie og senere Kørselsdirektør, daværende Mælkekusk paa Københavns Mælkeforsyning, Hans Jensen, havde indmeldt sig i det københavnske Arbejdsmandsforbund, medførte dette Skridt en øjeblikkelig Strejke paa Københavns Mælkeforsyning, den blev erklæret 19. November 1896 og blev meget haard og langvarig. Fagforeningen blev oprettet som selvstændig Afdeling under Dansk Arbejdsmands Forbund den 22. Januar 1897, og der blev da foruden Arbejdet med Strejken paa Københavns Mælkeforsyning et stort Arbejde med at skaffe Arbejde for de udelukkede organiserede Mælkeriarbejdere. Dette opnaaedes ved Oprettelsen af A/S Mælkeriet Enigheden den 12. Marts 1897, og der fik Fagforeningen sin første Overenskomst, der gav Arbejderne en ugentlig Løn paa 21 Kr, Arbejdstiden blev for Dagarbejde 10 Timer og for Natarbejde 8 Timer.

Den nuværende Bestyrelse for Mælkeriarbejdernes Fagforening.

Der blev sat al Kraft ind paa at faa Arbejderne paa de øvrige Mælkerier organiserede, og der var en stadig og støt Fremgang indenfor Fagforeningen. Dens Medlemstal var stigende, og det opnaaedes at faa de allerfleste af de nye Medlemmer ind under overenskomstmæssige Forhold. Det eneste Sted, hvor det endnu skortede paa Tilslutning, var Københavns Mælkeforsyning, hvor Organisationsforholdene først blev endelig i Orden i 1916, efter at dette Firma var overtaget af A/S Det danske Mælkecompagni. Overenskomst blev oprettet kort efter. I 1916 var det lykkedes at faa Overenskomst med Andelsselskabet Trifoliums Mælkeforsyning, hvor de fleste af Folkene havde været organiserede, men Firmaet havde været uvillig til at indgaa paa Overenskomsten. Efter 1917 kan man altsaa begynde at tale om fuld Organisation hos de københavnske Mælkeriarbejdere.

Senere voksede de nye Mælkeforretninger frem, baade fra Provinsen og i København startedes mange nye Mejerier, og Arbejdet for at organisere Folkene her maatte tages op. Paa nuværende Tidspunkt kan man sige, at Fagforeningen har været sin Opgave voksen. Der findes i København ingen uorganiserede Mælkeriarbejdere. Der er i de sidste Aar vokset en Kaste frem, som kalder sig selvstændige Mælkehandlere, men denne »Selvstændighed« kan og vil Fagforeningen ikke anerkende, men forlanger dem ind under Kuske-Overenskomster. Det er i nogle Tilfælde lykkedes, og Spørgsmaalet vil saa snart som muligt finde sin rette Løsning.

Fagforeningen har nu 60 Overenskomster med ca. 80 Arbejdspladser, og Lønningerne ligger paa 73.55 Kr. for Mælkechauffører, for Mejerister og Hjemmearbejdere paa Kr. 67 og for Detailkuske paa en garanteret Løn paa Kr. 70 + Provision paa Smør og Is. Iøvrigt anvendes Provisionsløn. Det er ikke nemt at opgive den reelle Løn for Detailkuske, da Vognenes Salg ligger saa forskelligt. Der er indført Ferie, og alle Overenskomster er ensartede.

Der blev i 1919 oprettet Brancheklubber for de forskellige Virksomheders Arbejdere, og disses Bestyresmedlemmer fungerer som Repræsentantskab i Samarbejde med Fagforeningens Bestyrelse.

Fagforeningens Medlemstal har været stigende som følger:

1897:	53 Medl.	1927:	843 Medl.
1907:	218 Medl.	1936:	1261 Medl.
1917:	460 Medl.	forud. i Afd.B:	500 Medl.

I samme Forbindelse kan nævnes, at der i 1931 oprettedes en Underafdeling for de unge Mennesker over 18 Aar, der beskæftiges som Medhjælpere ved de københavnske Detailvogne. Foruden de 500 Medlemmer, som denne Afdeling tæller, og som ikke er medregnet i ovenstaaende 1261 Medlemmer i Hovedafdelingen, er der organiseret ca. 300 Medhjælpere under 18 Aar i Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling. Der er i Fællesskab med denne Afdeling oprettet Overenskomster med de københavnske Mælkerier. Som man vil se, har Mælkeriarbejderne paa dette Omraade gjort sit til at løse Ungarbejderspørgsmaalet.

Afdelingens Formænd gennem Aarene har været følgende:

1897—1900: Afdelingens første Formand var *Hans*

Jensen, der i 1900 valgtes som Forretningsfører for Arbejdsmændenes Forbund for København og Omegn, og senere blev Direktør for Kbh.s Kommunes Kørselsafdeling.

1900—1905: *Ole Christensen,* der arbejdede paa Mælkeriet Enigheden, afgik paa Grund af, at han ansattes som Forvalter samme Sted.

1905—1916: I denne Tid var *Mads Jensen* Formand for Afdelingen, og han efterfulgtes af

1916—1925: *Chr. Højlund,* en gros Kusk paa A/S Det danske Mælkecompagni.

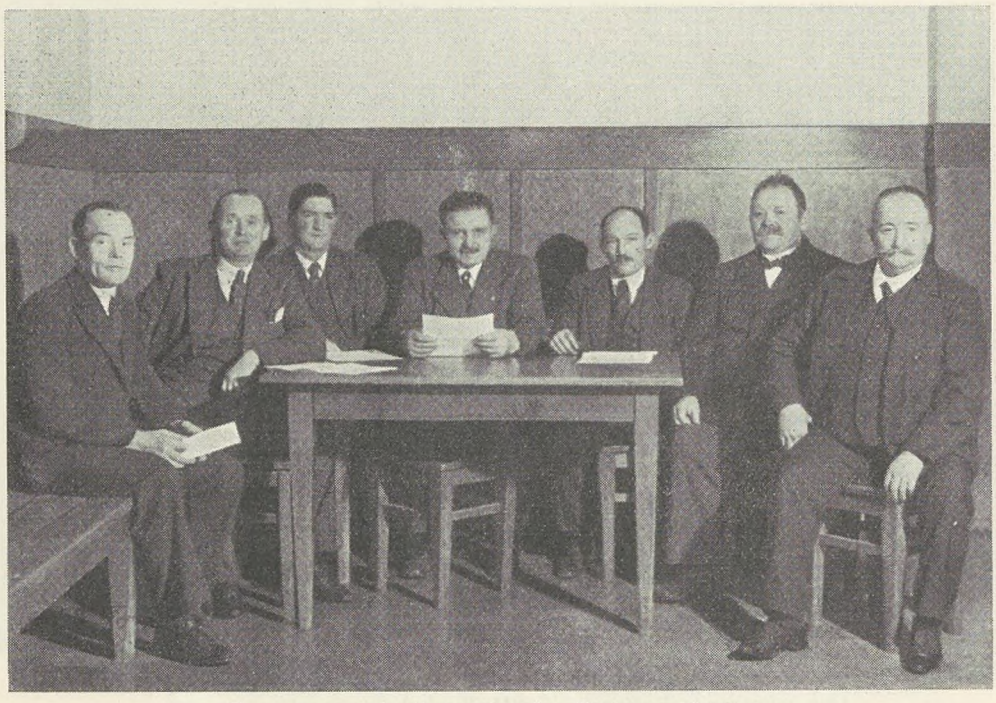

Den nuværende Bestyrelse for Faaborg Afdeling.

1925— : Ved Højlunds Afgang valgtes den nuværende Formand, *Alfred Jensen,* og i 1929, efter at Afdelingen var vokset og krævede et mere intensivt Arbejde, ansattes Alfred Jensen som fastlønnet Formand og er i Forbindelse med en Sekretær Formand i Afdeling B. Alfred Jensen er tillige Medlem af den københavnske Fællesledelses Bestyrelse og i vort Forbunds Hovedbestyrelse.

Afdelingen har gennem de 40 Aar kun haft 3 Kasserere, *Carl Grønbech* fra 1897—98, *Lars Chr. Jørgensen* fra 1898—1908, og siden 1908 har den nuværende Kasserer, *M. Rasmussen,* varetaget denne vigtige Post og er ligesom Formanden fastlønnet. Mads Rasmussen er Kasserer for saavel Hovedafdelingen samt B-Afdelingen. Mads Rasmussen var før han blev valgt som Kasserer ansat paa A/S Mælkeriet Enigheden, som han har været med til at grundlægge. Han er Revisor for denne Virksomhed.

Mælkeriarbejderne markerer Fagforeningens 40 Aars Jubilæum ved at afholde en Fest paa Gimle Onsdag den 20. Januar.

FAABORG AFDELING

2. Juledag 1896 samledes en lille Flok af Arbejdsmænd i Faaborg for at drøfte Spørgsmaalet om Oprettelse af en Fagforening. Det siger sig selv, at det kun var de mere dristige, der turde vove noget saadant; men Fagforeningen blev dannet og begyndte med et Medlemstal paa 16 Mand. Foreningens første Formand var *Claus Elneff* og Kassereren var *J. F. Bern.*

De første Aar var Trængselsaar for Foreningen, da kun faa turde tilmelde sig, da det var ensbetydende med Forfølgelse fra Arbejdsgivernes Side, da disse gjorde alt for at faa Fagforeningen kvalt. Men Ihærdighed og sejg Udholdenhed fra Pionerernes Side gjorde, at Fagforeningen alligevel trivedes og efterhaanden gjorde sin Indflydelse gældende til Gavn for Medlemmerne, og saa kom efterhaanden de mere ængstelige og tilbageholdende med; saaledes er Foreningen stadig i de nu svundne 40 Aar vokset i Styrke og Medlemstal og Foreningen tæller nu 207 Medlemmer.

Foreningens første Formand, Claus Elneff, afløstes af *Niels Rasmussen Buth,* som igen, efter 18 Aars Formandstid, i 1918 afløstes af *Erik Pedersen,* der fungerede til 14. Januar 1923, fra hvilken Dato den nuværende Formand har fungeret. Foreningen har ligeledes kun haft 4 Kasserere, nemlig: *J. F. Bern* til 1907, *Jens Thomsen* fra 1907 til 1919, *Anders Andersen* fra 1919 til April 1936, da han afløstes af den nuværende Kasserer *Jørgen Chr. Pedersen.* Fagforeningens nuværende Bestyrelse bestaar af følgende: *Carl Eriksen* (Formand), *Jørgen Chr. Pedersen* (Næstformand og Kasserer), *Jakob Jensen, Ernst Schultz, H. P. Greve, Axel Møhring Madsen og Carl P. Møller.*

I Anledning af Jubilæet afholdtes en storstilet Fest 2. Juledags Aften i Borgerforeningen i Faaborg, hvor alle Medlemmer med Damer beværtedes paa Foreningens Regning og hvortil Foreningens første Formand, Claus Elneff, der nu er 78 Aar, var indbudt som Æresgæst.

KUSKENES FAGFORENING I AARHUS

Allerede i 1891 sporedes den første Begyndelse til en selvstændig Fagforening for Kuske i Aarhus. De faglige og politiske interesserede Kuske stod ved den Tid i andre Organisationer og fik deres faglig Forhold ordnet dér, men efterhaanden som Fagbevægelsen voksede og vandt Tilslutning fra større og større Kredse,

blev det klart, at en skarpere Deling efter Brancher vilde være formaalstjenlig, naar samtidig Enheden i Bevægelsen blev opretholdt.

Det første Forsøg paa at danne en Fagforening for Kuske i Aarhus blev gjort i Sommeren 1891. Dette Forsøg mislykkedes — men vi vil ikke ved 40 Aars Jubilæet glemme at mindes disse første Bestræbelser og de Mænd, der havde sat sig til Opgave at skaffe deres Klassefæller en Organisation. Efter Indbydelse samledes 6. August 1891 en Del Kuske i Aarhus hos H. P. Petersen, Vestergade, for at forhandle om Oprettelsen af en Fagforening med det Formaal ved Enighed og godt Samvirken at fremme saavel pekuniære som sociale Interesser.

Ca. 50 Kuske havde paa Indbydelse tegnet sig for Oprettelsen af en Fagforening, og paa Mødet fremlagdes Forslag til Foreningens Love, som vedtoges, og derefter vedtog Forsamlingen, at Foreningen var stiftet. Man valgte derefter følgende 7 Bestyrelsesmedlemmer: J. Jørgen Petersen, J. P. Andersen, S. Beck, P. Nielsen, Chr. Tønnesen, Anders Petersen og R. Jansen. Efter Generalforsamlingen traadte Bestyrelsen sammen og valgte Anders Petersen til Formand.

Der blev trykt Love, købt Protokoller og Regnskabsbøger, saa Bestyrelsen var velrustet til at begynde, og Lysten manglede heller ikke.

Den nuværende Bestyrelse for Kuskenes Fagforening i Aarhus.

De enkelte Bestyrelsesmedlemmer skiftedes til at opkræve Kontingent for en Maaned ad Gangen, og der afholdtes jævnlig Bestyrelsesmøder.

Saaledes gik Efteraar og Vinter nogenlunde, men hen paa Foraaret 1892 tabte Interessen sig, ikke alene indenfor Bestyrelsen, men ogsaa blandt Medlemmerne. Ved et ordinært Medlemsmøde 7. Marts 1892 mødte kun Formanden, og i April forhandlede Bestyrelsen om at ophæve Foreningen paa Grund af manglende Interesse blandt Medlemmerne. Efter denne Optakt blev der nogle Aars Pause, før der kom Liv i Fagbevægelsen blandt Vognmandskuskene i Aarhus.

Det syntes som om det første mislykkede Forsøg helt havde taget Modet fra Kuskene, og dog var der god Grund for dem til at samle sig i en faglig Organisation. Det er forbavsende at erfare hvor slette deres Arbejdsforhold var endnu saa sent som ved Midten af Halvfemserne. Arbejdstiden strakte sig fra Kl. 4—5 om Morgenen til Kl. 6—7 Aften. Paa Søn- og Helligdagene maatte Kuskene møde om Morgenen til sædvanlig Tid for at gøre Staldtjeneste osv., og om Efterm. skulde de ogsaa være parat til at køre ud, om det forlangtes.

Det kunde ogsaa hænde, at Kusken efter endt Dagstjeneste blev beordret til Stadskørsel om Aftenen eller sent paa Natten, og næste Morgen maatte han alligevel stille paa Pletten til sædvanlig Tid uden en Øres Ekstrabetaling Overarbejdspenge eksisterede ikke for Kuske dengang; de fleste Kuske gik for en Ugeløn af 12—14 Kr. Omtrent Femteparten af Kuskene havde Maanedsløn. De fik 10—15 Kr. om Maaneden og Kost og Logi hos Vognmanden. Kuskene maatte da bo i et Karlekammer ved Siden af Hestestalden eller et Rum paa Foderloftet. Disse Forhold og Tilstande kunde naturligvis ikke vedblive, og i Sommeren 1896 drøftedes det jævnligt indenfor Kuskene. Men det blev foreløbig ved Talen derom. Først i Januar Maaned 1897 lykkedes det at faa en Fagforening dannet. Den 20. Januar 1897 afholdtes den stiftende Generalforsamling for Vognmandskuskenes Fagforening i Aarhus paa Hotel »Djursland«. Bestyrelsen kom til at bestaa af følgende fem Medlemmer:

Anders Mikkelsen, Formand.
J. P. Andersen.
R. P. Rasmussen.
P. Poulsen.
Knud Petersen.
L. Kruse, Karl Bang, Kasserere.

Med Energi og Interesse tog Bestyrelsen nu fat paa at organisere og agitere blandt Kammeraterne. Udadtil blev det Foreningens Opgave at skaffe saa gode Vilkaar for Fagets Arbejdere som muligt, og naar man læser Forhandlingsbøgerne for de svundne 40 Aar, saa bærer hvert Blad Vidnesbyrd om Bestyrelsens intensive Arbejde. Utallige er de Forhandlinger, der har været ført, dels for at skaffe forbedrede Overenskomster, dels for at faa disse respekteret af Arbejdsgiverne.

Det faglige var lige fra Begyndelsen det centrale i

Forhandlingerne paa Møderne, og her var jo ogsaa en Del, der trængte til at blive forandret. Men ved Siden af var der Liv og Humør indenfor Fagforeningen og selv et stormende Møde kunde slutte med et rungende Leve for Organisationens Fremgang.

I de 40 Aar Foreningen har bestaaet, har der været skiftet Formand adskillige Gange. Jens Ilsø, der en lang Aarrække var Kusk ved De Forenede Mejerier, er den, som har været Formand for Kuskenes Fagforening i den længste Periode, idet Ilsø var Formand i Tiden fra 1921—1932, paa hvilket Tidspunkt Ilsø selv forlangte at blive fri for at være Formand.

Ilsø har i de Aar, han var Formand, lagt et stort Arbejde indenfor Foreningen og med Dygtighed varetaget Medlemmernes Interesser.

Den nuværende Bestyrelse bestaar af følgende:

Poul Rasmussen, Formand.
Gert Gertsen, Næstformand.
Vilhelm Selsh, Sekretær.
Oskar Petersen.
Rasmus Møller.
Elias Nielsen.
Karl Gabel.
Otto Laursen, Kasserer.

Lørdag den 23. Januar afholdes Stiftelsesfesten i Forsamlingsbygningen i Amaliegade.

1936 bragte større fagligt og og politisk Raaderum.

Det næste Nap tages til Foraaret -

1936 blev i mange Henseender et godt Aar for den danske Arbejderbevægelse, maalt med de seneste Aar forud. Taget i det store og hele steg Beskæftigelsen, medens Arbejdsløsheden blev nedbragt.

Politisk set blev 1936 skelsættende i dansk Politik, idet Landstingsvalget i September gav Regeringspartierne Flertal i baade Folketing og Landsting. Hermed skabtes Mulighed for Gennemførelsen af det politiske Reformarbejde, som disse to Partier kan enes om.

At der ogsaa er Vilje hertil, beviser i al Fald to politiske Handlinger, som Fagforeningernes Medlemmer vil huske og paaskønne, nemlig Tugthuslovens Ophævelse og Ændringerne i den kommunale Valglov.

Disse sidste er af betydende Art og af en saadan Beskaffenhed, at der nu aabnes Mulighed for Tusinder af vore fattigste Kammerater til at bevare den Valgret, som Madsen-Mygdals Valglov berøvede dem.

De vigtigste Ændringer omfatter Opholds-, Skatte- og Eftergivelsesbestemmelserne.

Vi nævner i store Træk, hvad der nu er gennemført. Opholdsbestemmelsen gik tidligere ud paa, at Vælgere, for at have Valgret ved Kommunevalgene i Marts 1937, skulde have haft fast Bopæl i Kommunen fra 1. Januar 1936.

Dette er ændret til 15. November 1936. Under visse Omstændigheder skal Personer, der er tilflyttede Valgkommunen i Tiden fra 1. Juli til 15. November 1936, dog senest den 15. Januar 1937, indsende Begæring om Optagelse paa de kommunale Valglister.

At komme ind paa Reglerne herfor i et Fagblads Spalter vil føre for vidt. Vi maa indskrænke os til at henvise vore Medlemmer til at søge fornøden Oplysning hos de faglige Tillidsmænd, de socialdemokratiske Vælgerforeninger og den socialdemokratiske Fagpresse.

Skattebestemmelserne gik tidligere ud paa, at man skulde have betalt 6 Kvartalers Skat for et nærmere betegnet Tidsrum for at kunne udøve sin Valgret.

Nu er Skattebestemmelserne ændrede saaledes, at der kun kræves, at man skal have betalt den for Skatteaaret 1935—36 paalignede Skat, altsaa Kommuneskatten for April, Juli og Oktober Kvartaler 1935 og Januar Kvartal 1936. Vælgere, der kun har været paalignet Kommuneskat for en Del af Skatteaaret 1935—36, skal kun betale det paalignede for at bevare Valgretten.

Under visse Omstændigheder kræves der endog endnu mindre Skattebetaling. Det drejer sig her om Personer, der er tilflyttede Valgkommunen i Tiden fra 1. Januar til 30. Juni 1936, eller ikke har været paalignet direkte Skat til Kommunen for Aaret 1935—36. Saadanne Personer bevarer dog Valgretten, saafremt de har været paalignet og betalt paahvilende direkte Skatter til Kommunen indenfor Tiden fra 1. April til 30. September 1936.

Baade disse Personer, og de, der omfattes af Hovedreglen (Betaling af Skat for Aaret 1935—36) skal uden særlig Begæring optages paa Hovedvalglisten.

Tidligere kunde man højst faa eftergivet indtil en Trediedel af sin Skat, nu kan man, under visse Omstændigheder, faa eftergivet indtil Halvdelen af Skatten indenfor et Kvartal eller Halvaar, hvis Skatten forfalder halvaarsvis, ja, under ganske særlige Omstændigheder kan det undtagelsesvis lade sig gøre at faa eftergivet indtil to Trediedele af Skatten.

For Henstand med Skattens Betaling gælder de samme Regler som ved Eftergivelse.

Nøjere Underretning med disse Forhold maa vi ogsaa henvise vore Medlemmer at indhente hos deres Tillidsmænd, de socialdemokratiske Vælgerforeninger og den socialdemokratiske Dagspresse.

Der er vedblivende ingen Lovhjemmel for Eftergivelse af kommunale Ejendomsskatter.

Til de forestaaende kommunale Valg udarbejdes ialt tre Valglister, som Vælgerne maa efterse.

Valglisterne omfatter:

1) en Hovedliste, hvorpaa optages alle Personer, som inden Udgangen af Februar 1937 fylder 25 Aar, er paalignet personlige kommunale Skatter, og iøvrigt opfylder Valglovens Bestemmelser,

2) en Tillægsliste omfattende de Personer, der fylder 25 Aar i Tiden mellem den 1. Marts og 16. Marts 1937 (begge Dage inklusive) og som iøvrigt opfylder Valglovens Bestemmelser.

Ovennævnte to Valglister fremlægges til almindeligt Eftersyn i Tiden fra 24. til 31. Januar 1937 (begge Dage inklusive). Skriftlige Klager over disse Valglister skal fremsættes overfor den paagældende Kommunalbestyrelse senest den 9. Februar 1937.

3) en særlig Valgliste skal udarbejdes over de Personer, der er tilflyttede Valgkommunen i Tiden mellem 1. Juli og 15. November 1936 (begge Dage inklusive), som har fremsat Begæring om at blive optaget paa Valgkommunens Valglister, og som har dokumenteret, at de har betalt de i Betragtning kommende kommunale Skatter.

Den sidstnævnte Valgliste skal fremlægges til almindeligt Eftersyn i Tiden fra 10. til 15. Februar 1937. Skriftlige Klager over denne Valgliste skal indsendes til den paagældende Kommunalbestyrelse senest den 20. Februar 1937.

Den yderste Frist for Betaling af de Skattebeløb, der er nødvendige for Valgrettens Bevarelse er Dagen før Valglisternes endelige Berigtigelse. Ifølge Valgloven skal Valglisterne berigtiges i Tiden mellem den 10. og 24. Februar. Berigtigelsesdatoen kan altsaa være forskellig i de forskellige Kommuner, hvorfor Vælgerne selv maa holde sig underrettet om, hvornaar den sidste Frist for Skattens Betaling er i deres Kommune.

Ogsaa Skatterestanter medtages paa de fremlagte Valglister, men de slettes, saafremt de ikke har betalt deres Restancer inden Valglisternes Berigtigelse.

Det først fornødne er altsaa at betale den Skat, hvoraf Valgretten er afhængig og at efterse de fremlagte Valglister og i rette Tid at indsende Klage, saafremt man er udeladt.

Alt dette er nødvendige Forudsætninger for paa Valgdagen i første Halvdel af Marts Maaned at kunne afgive sin Stemme paa den socialdemokratiske Kandidatliste i sin Kommune.

Derved befæstes Arbejderklassens politiske Position yderligere, og dette er en Nødvendighed for at bevare og videre udbygge vundne faglige, sociale og politiske Rettigheder.

Tilskærernes Aktieselskab i København har i Anledning af Aarsskiftet udsendt en Lommekalender, der med sin smukke Indbinding og fyldige Indhold paa værdig Maade henleder Opmærksomheden paa Firmaet.

MUSEUMSFOREDRAG FOR ARBEJDSLØSE

Vi meddelte i Efteraaret den første Del af Planen for de Foredrag, som var tilrettelagt i Forbindelse med Museumsbesøg for Arbejdsløse, og nedenstaaende bringer vi Fortsættelsen af Planen.

Fredag den 15. Januar:
Ny Carlsberg Glyptoteket. Museumsinspektør, Magister Kofoed-Petersen: Mellem Glyptotekets gamle Ægyptere.

Fredag den 22. Januar:
Ny Carlsberg Glyptoteket. Museumsdirektør, Dr. phil. Fr. Poulsen: De gamle Romere i Glyptoteket.

Fredag den 29. Januar:
Thorvaldsens Museum. Sekretær Holmer Christensen: En Københavnerdreng, der blev verdensberømt.

Fredag den 5. Februar:
Ny Carlsberg Glyptoteket. Museumsinspektør, Magister Haavard Rostrup: Meunier. Arbejdernes Billedhugger.

Fredag den 12. Februar:
Kunstindustrimuseet. — Stud. mag. Erik Lassen: Kunstindustri, Gobelin og Tæpper.

Fredag den 19. Februar:
Nationalmuseet. Museumsinspektør, Magister Chr. Axel Jensen: Renaissancetiden. Adelsvældets Tid.

Fredag den 26. Februar:
Den Hirschsprungske Samling. Museumsdirektør Carl V. Petersen: Det store Gennembrud i dansk Malerkunst. Krøyer.

Fredag den 5. Marts:
Zoologisk Museum. Magister Ingvald Lieberkind: Alverdens mærkelige Dyr.

Fredag den 12. Marts:
Statens Museum for Kunst. Magister Jørn Rubov: Renaissancetidens Mestre, Michelangelo.

Fredag den 19. Marts:
Thorvaldsens Museum. — Museumsdirektør Sigurd Schultz: Thorvaldsens Efterfølgere. Dansk Billedhuggerkunst fra Thorvaldsen til vore Dage.

Tirsdag den 23. Marts:
Borups Højskole (Fr.holms Kanal 26). Hvorfor gaa paa Museum? Indledning: Sekretær Holmer Christensen. Efter Indledningen Diskussion. Foredragsholderne ved Museumsbesøgene i Vinter er indbudt til at deltage i Diskussionen. Uddeling af Præmier og Afslutning.

VÆGRING VED UDFØRELSE AF ARBEJDE

TIL UNDERBETALING FORSKÆRTSER IKKE RETTEN TIL SOCIALHJÆLP

I Foraaret 1936 udsendtes til samtlige Afdelinger et Cirkulære bilagt Priskuranter for Landbrugsarbejde i Landets enkelte Dele og Omraader. Det blev samtidigt paalagt Afdelingerne at drage Omsorg for Udbredelse af Kendskab til Priskuranterne, ikke alene blandt Medlemmerne, men ogsaa blandt de enkelte Egnes Landejendomsbesiddere, saaledes at der derved skabtes Garanti for at ingen paatog sig eller tilbød Arbejde til en ringere Betaling af Uvidenhed om det faktiske Forhold.

Det var naturligvis forudset, at ikke alle Landmænd kunde forventes at vilde tiltræde de i Priskuranterne angivne Priser, og at der heraf kunde opstaa Uoverensstemmelser med de stedlige sociale Udvalg, saafremt et til Underbetaling anvist Arbejde blev nægtet udført, og Udvalget af den Grund afviste Anmodning om Hjælp i Henhold til Loven om offentlig Forsorg. Et saadant Tilfælde, som har været Genstand for Klage, saavel til Amt som til Socialministeriet, skal vi omtale i det efterfølgende.

Vort Forbunds Afdeling, Sønderborg A., der ligesom Forbundets andre Afdelinger modtog det ovenfor omtalte Cirkulære, iagttog meget nøje de deri givne Direktiver, baade for saavidt angik Indformering af Afdelingens Medlemmer, som Uddeling af Priskuranterne til Omegnens Landmænd. Og det meddeltes ligeledes saavel Amtsarbejdsanvisningskontoret som Kommunalbestyrelsen, at Afdelingen havde 120 Medlemmer, som gerne paatog sig Landarbejde efter Anvisning til de i Priskuranten for dette Omraade fastsatte Priser.

Et af Afdelingens Medlemmer blev derefter anvist Arbejde som Tjenestekarl til en Løn af 60 Kr. pr. Maaned, og da Vedkommende vægrede sig ved at overtage Arbejdet under Henvisning til, at Priskurantens Sats for nævnte Arbejde var 85 Kr., blev han nægtet Hjælp af Socialudvalget.

Der blev herefter paa Afdelingens Foranledning indgivet Klage til Amtmanden over Aabenraa-Sønderborg Amt med det Resultat, at Amtmanden gav Socialudvalget Ret i dets Standpunkt om, at den stedfundne Arbejdsvægring — under Henvisning til Oplysning om, at den tilbudte Løn svarede til den paa Egnen almindelige — maatte berettige til Nægtelse af Udbetaling af Socialhjælp.

Herefter blev Sagen indanket for Socialministeriet, og der blev i denne Forbindelse givet ydrligre Oplysninger, der afkræftede Amtmandens Paastand om, at den tilbudte Løn maatte betragtes som almindeligt gældende der paa Egnen.

Socialministeriet traf derefter følgende Afgørelse:

»I Skrivelse af 25. Juni 1936, jfr. Skrivelse af 7. Aug. 1936 (J. Nr. L. 374—F.) har Forbundet indanket en af Amtmanden over Aabenraa-Sønderborg Amt den 19. Juni d. A. truffen Afgørelse, ved hvilket Amtet udtalte, at Medlem af Forbundets Sønderborg-Afdeling (Navnet), ikke har været berettiget til at vægre sig ved at paatage sig et ham paa Foranledning af det sociale Udvalg i Sønderborg anvist Landbrugsarbejde, og at nævnte Udvalg derfor har været berettiget til indtil videre at nægte at yde paagældende Hjælp til Underhold.

Det fremgaar af Sagen, at paagældende, der er 30 Aar og ugift, efter at have opbrugt sin Ret til Understøttelse af Arbejdsløshedskassen omkring Begyndelsen af Maj Maaned 1936 henvendte sig til det sociale Udvalg i Sønderborg med Anmodning om Hjælp til Underhold. I Stedet for at yde paagældende Understøttelse henviste Udvalget paagældende til Arbejdsanvisningskontoret, der anviste paagældende Arbejde ved Landbruget til en maanedlig Løn af 60 Kr. + Kost og Logi. Under Henvisning til, at Lønnen for dette Arbejde ikke var tarifmæssig, vægrede paagældende sig ved at overtage dette, og Udvalget, der ansaa denne Arbejdsvægring for ulovlig, nægtede derfor at yde ham nogen Understøttelse. Efter at paagældende havde besværet sig herover til Amtmanden over Aabenraa-Sønderborg Amt, traf Amtet den 19. Juli 1936 sin ovennævnte Afgørelse under Henvisning til, at den for Arbejdet tilbudte Løn maatte antages at svare til den paa Egnen sædvanlige.

Forbundet har ved Sagens Forelæggelse for Ministeriet bestridt dette og har i den Henseende henvist til den af Forbundet udarbejdede Priskurant for Landbrugsarbejde i Sønderjyllands Amter gældende fra den 1. Maj 1936, efter hvilken Priskurant Mindstelønningen for Tjenestekarle over 21 Aar i Maanederne Maj, Juni og Juli er 85 Kr. maanedlig foruden Kost og Logis, hvorved det endvidere er en Forudsætning, at der ydes enhver almindelig kvalificeret Karl et personligt Tillæg herudover. Til Støtte for sit Standpunkt har Forbundet derhos og navnlig henvist til en af de samvirkende Landboforeninger udarbejdet Lønoversigt, hvoraf fremgaar, at Lønnen for Landbrugsarbejde for en 30-aarig Person i Sønderborg Amtsraadskreds paa det heromhandlede Tidspunkt har udgjort ca. 78 Kr. maanedlig foruden Kost og Logis.

I den Anledning skal man meddele, at Socialministeriet under Hensyn til, at Reglerne i Arbejdsløshedsloven § 17, Stk. 1, Nr. 10, jfr. § 17, Stk. 2, om, at en anerkendt Arbejdsløshedskasse ikke maa yde Understøttelse til Medlemmer, der uden fyldestgørende Grund vægrer sig ved at overtage et af Kassens Bestyrelse eller et offentligt Arbejdsanvisningskontor eller Kommunalbestyrelse anvist passende Arbejde, vil være at lægge

til Grund ved Afgørelser, der træffes i Sager om uberettiget Arbejdsvægring i Medfør af Forsorgslovens § 306, har forelagt Sagen for Arbejdsnævnets Afdeling vedrørende Arbejdsløshedsforsikringen, samt at Nævnet i sit den 13. Oktober d. A. afholdte Møde har vedtaget at udtale, at Klageren efter de foreliggende Oplysninger om Løn og Alder maatte anses for berettiget til at have kunnet oppebære vedtægtsmæssig Understøttelse i Tilslutning til den omhandlede Arbejdsvægring. Til denne Udtalelse skal Socialministeriet henvise.«

Som det ses af denne Afgørelse kan der ikke være Tvivl om, at vedkommende Medlem af Sønderborg Afdeling har været berettiget til at vægre sig ved Udførelsen af det ham anviste Arbejde til den tilbudte Betaling, og der er samtidig ført Bevis for at det kan lønne sig at føre et vaagent Øje med, hvorvidt de udsendte Priskuranter overholdes under Udførelsen af det daglige Arbejde for Landbrugerne og gøre Misligholdelse til Genstand for nøjere Undersøgelse, selv om det kan forudses, at en Sags Afgørelse baade kan koste Arbejde, tage Tid og maaske vil medføre Savn for den enkelte.

I dette Tilfælde havde Afdelingen udbetalt Medlemmet en Understøttelse paa ialt 166,50 Kr., som Socialudvalget naturligvis blev rykket for i Henhold til den af Ministeriet trufne Afgørelse. Socialudvalget ønskede imidlertid ikke at efterkomme Kravet og Resultatet blev en ny Klage til Socialministeriet, som derefter har givet Forbundet følgende Svar:

»Man skal herefter meddele, at Forbundets Skrivelse af 17. December d. A., hvori Forbundet besværer sig over, at det sociale Udvalg i Sønderborg ikke har villet efterbetale Medlem af Forbundets Sønderborg Afdeling (Navnet) Understøttelse for Tiden 11. Maj til 31. Oktober 1936, Dags Dato af Socialministeriet er tilstillet Amtmanden over Aabenraa-Sønderborg Amt med Anmodning om efter at have gjort Sagen til Genstand for Undersøgelse at ville træffe Afgørelse snarest muligt.«

Og formentlig vil dette resultere i et Paabud til det sociale Udvalg i Sønderborg om snarest at udbetale det paastaaede Beløb.

JURIDISK SPØRGETIME

Landsretssagfører *Krøl Nielsen* besvarer juridiske Spørgsmaal Mandag og Torsdag Aften Kl. 18—19 (6—7). Gratis for vore Medlemmer mod Forevisning af Medlemsbogen.

Spørgetimen holdes *Nørrevoldgade 22*[1].

Bemærk det ændrede Tidspunkt.

FRA ARBEJDSLØSHEDSKASSEN

Traktorførerkursus.

Under Henvisning til vor Meddelelse i Fagblad Nr. 20, Side 400, hvor vi meddelte, at man i Samarbejde med Teknologisk Institut og Arbejdsløshedsfonden i indeværende Vinter søgte at arrangere 3 Traktorførerkursus, hvoraf det ene skulde afholdes i Provinsen. Det er imidlertid endnu ikke lykkedes at finde et Sted i Provinsen, hvor et saadant kan arrangeres, dels fordi der ikke er til at skaffe Arbejdsrum og Maskiner, og dels har det ikke været muligt at faa Kost og Logiforholdene ordnede til Priser, der gør det muligt for de arbejdsløse at kunne afholde disse Udgifter af deres Understøttelse, der for en Dels Vedkommende ligger helt nede paa 2—3 Kr. pr. Dag.

Derimod er det sædvanlige Kursus i Februar blevet fastlagt til Afholdelse paa Teknologisk Institut i Dagene Mandag den 15. til Lørdag den 27. Februar, begge Dage incl. og efter samme Regler, som blev givet i den forannævnte Meddelelse.

Ansøgningsskemaer til nævnte Kursus kan rekvireres fra Arbejdsløshedskassens Hovedkontor og maa i udfyldt og underskrevet Stand være tilbagesendt Kassen senest 14 Dage før Kursusets Paabegyndelse. Vi gør opmærksom paa, at Medlemmerne selv maa ordne og afholde Udgifterne vedrørende Kost og Logi. Dog er der nogen Sandsynlighed for, at der til et begrænset Antal Deltagere, som ikke er i Stand til at skaffe sig Logi hos Paarørende, kan skaffes gratis Logi paa Teknologisk Instituts Sovesal eller eventuelt paa Dansk Vandrelaugs Herberge til billig Betaling, vistnok 35 Øre pr. Nat, naar man samtidig med Indsendelse af Ansøgningsskemaet fremsender Anmodning herom, men det er en Forudsætning, at de paagældende saavel her som til Instituttets Sovesal skal medbringe Lagner og Haandklæder. Ligeledes skal man selv afholde Udgifterne til Rejsen, men her er der med de danske Statsbaner (ikke Privatbanerne) truffet Aftale om, at der kan købes Returbillet gældende for 15 Dage, men ogsaa herom maa der senest 14 Dage før Kursusets Paabegyndelse indsendes Begæring til Kassens Hovedkontor med Meddelele om, fra hvilken Statsbanestation Billetten ønskes løst.

Med Hensyn til Understøttelsen skal vi henvise til vor tidligere Artikel, ligesom vi ikke undlader at gøre opmærksom paa, at Medlemmerne naturligvis har Adgang til at søge de sociale Udvalg om Tilskud eller Rejsehjælp til det paagældende Kursus.

Johannes Nielsen.

Fra hele riget

Hejnsvig Afd. — Gyttesgaard Plantage. I Hejnsvig Afd. var der opstaaet Uoverensstemmelse mellem Afdelingen og Gyttesgaard Plantage om Skovningsarbejdet, idet Gyttesgaard ganske vist hævdede at betale efter den med Hedeselskabet afsluttede Overenskomst, men den Fortjeneste, der kunde opnaas for Arbejderne, var saa lav, ca. 4 Kr. om Dagen, saa Arbejderne ikke kunde eksistere herfor. — Der er ingen Overenskomst med Plantagen, og den med Hedeselskabet afsluttede Overenskomst er ikke tiltraadt af Plantagen. En Forhandling paa Stedet gav intet Resultat, idet Skovrideren ikke vilde tiltræde Hedeselskabets Overenskomst, ganske vist med den Motivering, at han stod under Hedeselskabets Tilsyn og derfor selvfølgelig maatte betale, som Hedeselskabet bestemte. Paastanden om den meget lave Fortjeneste blev undersøgt og det konstateredes, at det, som maa forstaas ved Skovning i Plantagen, var Udhugning i en Forkultur af Bjergfyr, og det er rigtigt, at der ved saadant Arbejde ikke kan oparbejdes mere end 2 rm om Dagen. — Da Hedeselskabet ogsaa er interesseret i dette Arbejde, har vi bedt det om at deltage i en Mægling om dette Spørgsmaal, hvilket Hedeselskabet har givet Tilsagn om.

Frijsenborg Skovarbejderes Fællesorganisation og Skaade-Holme Afd. — Frijsenborg Skovdistrikt og Moesgaard Skovdistrikt. I Henhold til den af Forbundet givne Sanktion har Frijsenborg Skovarbejderes Fællesorganisation oversendt Frijsenborg Skovdistrikt Forslag til ny Overenskomst. Overenskomstforslaget gaar i store Træk ud paa en Forhøjelse af de hidtidige Lønninger med 20 pCt., Timelønnen sat til 85 Øre, samt Regulering af enkelte Satser.

I Henhold til Forbundsledelsens Sanktion har Skaade-Holme Afdeling ligeledes fremsendt Forslag til ny Overenskomst med Moesgaard Skovdistrikt. Afdelingen foreslaar de hidtidige Akkordpriser forhøjet med 20 pCt. og Timelønnen sat til 85 Øre.

32. Kreds — 24 større Gaarde paa Djursland. Torsdag den 5. November fandt der en ny Forhandling Sted i Trustrup med Egnens store Gaarde. Desværre var Gaardene meget tyndt repræsenteret, idet der kun var 1 Godsejer, 1 Inspektør og 2 Forvaltere til Stede, og der kunde oven i Købet ikke handles paa andres Vegne. Efter at have talt lidt om Problemerne blev man enige om, at en Fortsættelse af Forhandlingerne under denne Form var ganske hensigtsløs, hvorefter vi ligeledes enedes om, at der ikke var nogen Grund til at holde flere Møder.

2. Kreds — Aastrup Skovdistrikt pr. Tølløse. Efter at Aastrup Skovdistrikt er indmeldt i Skovbrugets Arbejdsgiverforening for Sjælland, er Skovdistriktet klassificeret, saaledes at Løvtræ er sat i 2. Klasse og Naaletræet i 1. Klasse. For ældre Bevoksningers Vedkommende er det dog pointeret, at der i væsentlig Grad skal betales Tillæg for besværlig Skovning.

Ulstrup Afd. — Ulstrup Skovdistrikt. Overenskomsten med Ulstrup Skovdistrikt er nu fornyet til 1. Nov. 1937. Arbejdstiden er for Vinteren 8 Timer og for Sommeren 9 Timer. Timelønnen 70 Øre.

Frejlev Afd. — A/S Lollands Frugtplantager, Frejlev. Forbundets Henvendelse til Frugtplantagerne er resulteret i, at Arbejdslønningerne er blevet forhøjet, saaledes at der afregnes efter den i Maribo Amt gældende Landbrugsoverenskomst, hvilket Forbundet og Afdelingen dog ikke er tilfreds med, men da Tiden er saa langt fremskreden, har man vedtaget at henlægge Sagen indtil videre.

Glumsø Afd. — Næsbyholm Skovdistrikt. Med Lensbaronesse Jessie Holck er skriftlig truffet Aftale om, at Lensbaronessen og Forbundet gensidig respekterer den sjællandske Skovbrugsoverenskomst i Næsbyholm Skovdistrikt.

Onsild Afd. — Tjele Skovdistrikt. Med Tjele Skovdistrikt er lokalt opnaaet Overenskomst for Skovningsarbejdet i den kommende Vinter, hvorved der er opnaaet en ren Forhøjelse af Akkordpriserne gennemgaaende paa 10 pCt. i Sammenligning med sidste Vinter. Timelønnen er fastsat til 70 Øre.

35. Kreds — Dræningsmestrene Marius Johansen, Tørring, og Kr. Thomsen, Jaungyde. Med ovennævnte Dræningsmestre er afsluttet Overenskomst, hvorved de tiltræder den med jysk Dræningsmesterforening gældende Overenskomst.

34. Kreds — Dræningsmester Jens Jørgen Daugaard, Taaning. (Som ovenfor).

19. Kreds — Skovbestyrer O. Jensen, Rørbæk. Med ovennævnte Skovbestyrer er truffet Aftale om Skovningspriserne for den kommende Vinter, hvorved Priserne er blevet forhøjet med 10—12 pCt.

Forbundet — Fællesudvalget vedr. Landarbejderspørgsmaal. I Henhold til Drøftelserne paa Udvalgets første Møde er der nu udarbejdet en Redegørelse over forskellige Landarbejderforhold i Sverige, England, Skotland og New Zealand, samt Oplysninger om forskellige Lovgivnings- og Kontraktforhold for Landarbejdere i Danmark, og dette tillige med en af Det internationale Arbejdsbureau udarbejdet Oversigt over lovfæstede Minimallønninger i Landbruget er udsendt til Udvalgets Medlemmer.

Voldby Afd. — Dræningsmester Chr. Biller, Thorsø. I ovennævnte Sag, der af Dræningsmester Chr. Biller var anlagt mod Forbundet som Regressag for en mod Dræningsmester Biller af Gaardejer Jens Hansen anlagt Erstatningssag for Skade paaført ham ved forsinket Dræningsarbejde foraarsaget af en af Voldby Afdeling Chr. Biller i Vinteren 1933—34 paaført Konflikt, er Forbundet blevet frifundet ved Underretten. Det menes imidlertid, at Sagen vil blive appelleret. Vi har for det Tilfældes Skyld anmodet Landsretssagfører Peter Andersen, Hammel, om fortsat at varetage Forbundets Interesser ogsaa under en eventuel Appel. Sagens Omkostninger er hævet.

23. Kreds — Hellum Sogneraad. I ovennævnte Sag er der nu faldet Dom ved Underret og Landsret, ved hvilke vort Medlem har tabt Sagen mod Sogneraadet. Landsretten har dog hævet Omkostningerne for begge Retter. Sagen drejede sig om, at Sogneraadet havde anvist Chr. Jensen Bolig paa Arbejdsanstalten og i kort Tid ladet ham arbejde som almindelig Alumne. Naar Sogneraadet desuagtet frifandtes, skyldtes det, at Retten hævder, at dette ikke var med Sogneraadets Vidende og at Forholdet blev redresseret, saasnart det umiddelbart derefter blev Sogneraadet bekendt, at Medlemmet blev behandlet som almindelig Alumne. Dommen er ubetinget forkert, den bekræfter kun, hvor vanskeligt det er for en privat Mand at vinde en Sag mod en offentlig Institution.

Solbjerg-Østj. Afd. — Arbejdsmændene Carl Cilius Madsen og Niels Chr. Sørensen. Ovennævnte Sag, i hvilken vore 2 ovennævnte Medlemmer vilde anlægge Sag mod Forbundet, fordi de havde opsagt deres Pladser paa Viffertsholm, maa nu betragtes som afsluttet, idet Aalborg Stiftamt har meddelt de paagældende 2, at man ikke kan bevilge dem den ansøgte frie Proces mod Forbundet, og denne Afgørelse er først truffet efter meget omstændelige Undersøgelser.

Hvejsel Afd. — Gdr. Rs. Therkelsen, Vonge Mark. Nærværende Sag er sluttet med, at vort Medlem har faaet det ham tilkommende Beløb 11 Kr. 15 Øre.

Kirke-Stillinge Afd. — Gaardejerske Fru Westergaard, Disagergaard. Ovennævnte Sag er tabt ved Underretten, medens Sagens Omkostninger er hævet.

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).
Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 2 31.–1. 1937 42. Aarg.

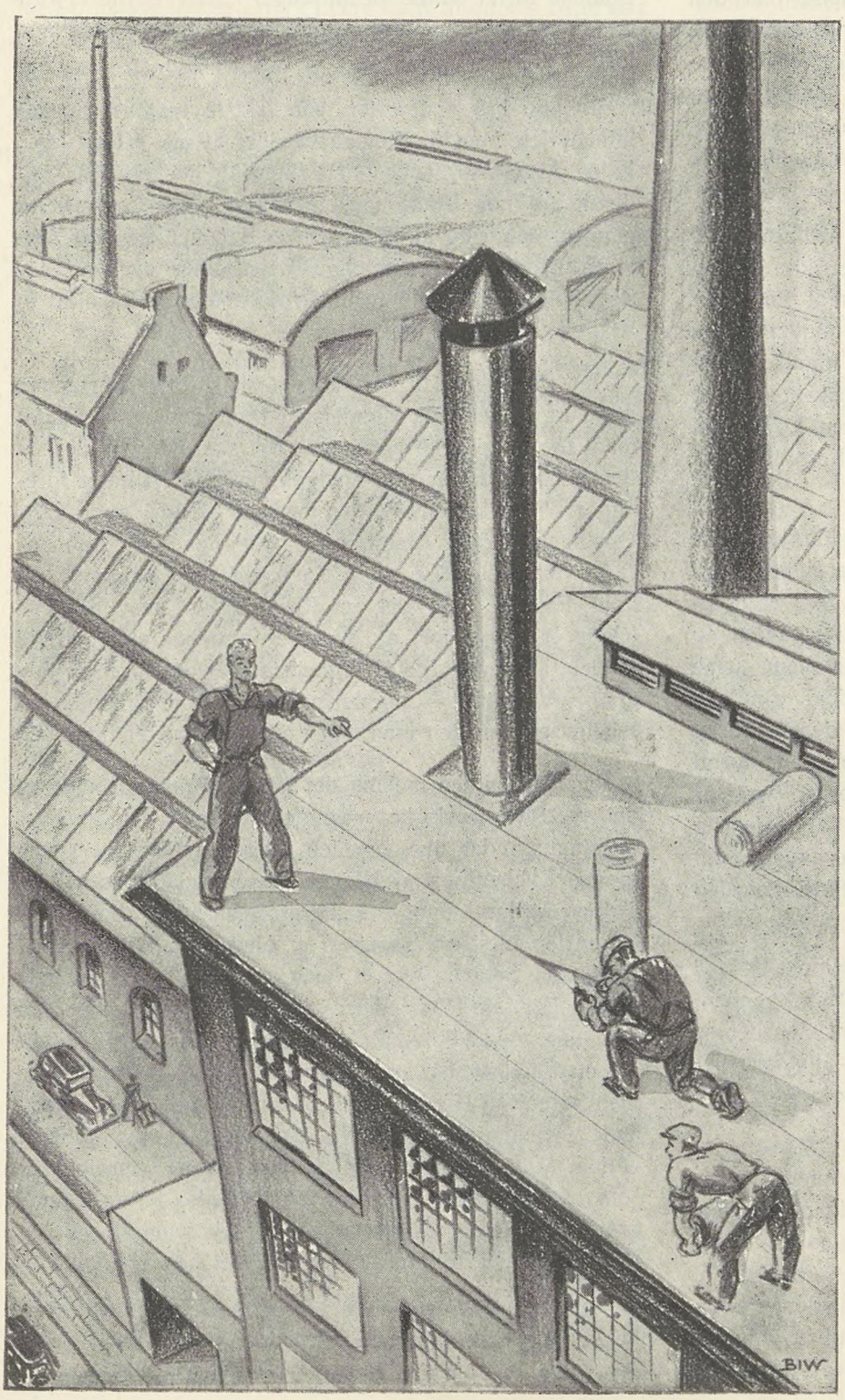

Tagpap-Arbejderen

En kold og stormfuld Vinterdag,
naar Sne i tætte Byger
og Hagl, der er som Trommeslag,
hen over Huset stryger.

For Manden i sin Bungalov,
som hører Vintersuset,
er det paa ingen Maade Sjov
med utæt Tag paa Huset.

Derfor vi skønner paa det Fag,
som paatog sig Besværet
at lægge Tagpap paa vort Tag,
saa Taget modstaar Vejret.

Et fælles Værk, en fælles Sag
kan trodse Vintersuset:
een graver Grund, een lægger Tag,
den tredje — bor i Huset.

Aage Hermann.

PAA SKILLELINJEN -

Gennemførelsen af det store Lovkompleks, som Socialreformen trods alle Angreb — baade beføjede og ubeføjede — uimodsagt er, satte, som det var forudsagt, et iøjnefaldende Skel i Opfattelsen af den Hjælp, som fra det Offentliges Side blev ydet den, der af den ene eller anden Grund, har saadan Hjælp behov.

Socialreformen afløste det i den forud bestaaende sociale Lovgivning saa befæstede Almisseprincip og indførte Retsprincippet. Alene den fra Alderdomsunderstøttelse til Aldersrente ændrede Betegnelse paa den Hjælp, som Samfundet yder de Gamle, er et straalende Vidnesbyrd om den Forandring, der hidførtes ved Socialreformen — Understøttelse er noget man tildeles, men Rente er noget, der haves Krav paa, og som opnaas paa Grundlag af en Indsats — i dette Tilfælde ofte Livets Indsats.

De samme Retsgrundsætninger findes nedlagt i alle Enkeltdele af Socialreformen. Det gælder kun om at have den rette Indstilling, naar Loven skal fortolkes. Men her kniber det for mange, og ikke mindst findes der et stort Tal af saadanne ubegavede blandt Landkommunernes Repræsentanter, der har vanskeligt ved at forlige sig med den Ret til at kræve, som Loven om offentlig Forsorg, der er en Del af Socialreformen, giver selv den fattigste Landarbejder.

Det er altid vanskeligt for den, der ser Magten glide sig af Hænde, at forsone sig med Kendsgerningen uden Bitterhed, og navnlig er det vanskeligt for »Sognekongerne«, som Sogneraadsformændene ikke uden en hvis Berettigelse kaldes Mand og Mand imellem, at se deres paa de Fattiges og deres Afhængighed grundede Enevælde glide bort som Følge af den demokratiske Socialreform, der fuldstændig forrykker det forud bestaaende Retsforhold i Sognekommunerne, ved at aabne udvidet Adgang til Modtagelsen af offentlig Hjælp uden Tilstedeværelsen af den gamle Trusel, som Tabet af de borgerlige Rettigheder og Fattiggaarden var.

Det er heller ikke med Velvilje Retsprincippet er bleven modtaget. Ikke alene er der offentligt gennem Pressen taget til Orde mod Socialreformen, men der er næsten ikke den Foreteelse paa Landet — ligefra Priserne paa Smaagrise til daarlig Høst — som ikke lægges Socialreformen til Last.

Men den farligste Modstand, der ydes mod Loven, er den defensive, som giver sig Udslag i langsommelig Behandling i Socialudvalgene af de indkomne Anmodninger om Hjælp og de ofte meningsløse Afgørelser, som er direkte stridende mod den Ideologi, der er nedlagt i Loven. Der er ganske vist Adgang til at indanke trufne Afgørelser for højere Myndighed — Amt og Socialministeriet — men det er ingen lystelig Udsigt, der er forbundet med saadanne Klager.

For det første er det efterhaanden en kendt Sag, at Amterne ikke er stort bedre end Sognekommunerne i Indstillingen overfor Spørgsmaalet om Fortolkning af Socialreformen, og for det andet er det i mange Henseender forbavsende at gennemlæse de af Amterne i saadanne Sager trufne Afgørelser, der skal tjene som Motivering for Amternes Godkendelse af de af Sogneraadene forud trufne Beslutninger. Skrivelserne er ofte baade sprogligt og sagsfremstillende ganske meningsløse.

Tilbage bliver derefter, som sidste Instans, Socialministeriet. Men da Reglen er den, at alle Klager forinden Afgørelse sendes til Erklæring hos det paagældende Amt og Kommune og muligt skal kontrolleres gennem Afhøring af Klageren, er der med den for Amterne kendte langsommelige Behandling af saadanne Sager, lang Vej frem forinden det endelige Resultat af Klagemaalet foreligger.

Det skal siges til Socalministeriets Ros at mange gode og retledende Kendelser foreligger som Endemaal for indgivne Klager, men det skal ikke skjules, at den lange Tid, der ofte medgaar inden Resultatet foreligger — der kan undertiden medgaa ¾ Aar fra en Sags Opstaaen til dens Afslutning — i mange Tilfælde medfører overordentlige store Savn for den Klagende og hans Familie, der uvis om Resultatet af den indgivne Klage er bange for, at eventuel oppebaaret Hjælp i Mellemtiden skal faa Betegnelsen — ydet med Fattighjælps Virkning — og derfor undlader at anmode om Hjælp selv om den maa siges at være nødvendig.

Paa Skillelinjen mellem det gamle Almisseprincip og det nye Retsprincip kan »Sognekongernes« Uvilje til at efterkomme det nye, og den overordentlige langsommelige Ekspedition af Klager, være medvirkende til at skabe Antipati mod Socialreformen, hos dem, for hvem den først og fremmest er bleven til. Denne Antipati, som Socialreformen i sig selv er ganske uskyldig i, har sin Oprindelse og Udspring, netop hos dem der ved det nye Princip for Tildeling af Hjælp ser en Fare for Bevarelsen af det gamle, i Forbindelse med offentlig Hjælp for de daarligst stillede, bestaaende Afhængighedsforhold, ved hvilket det konservative Magtforhold i Kommunen kunde opretholdes som et Privilegium for de bedrestillede. Efter Demokratiets Erobring af Flertallet i Landstinget det sidste Privilegium i Forbindelse med Valgret her i Landet.

Maatte det forestaaende Kommunevalg bryde ogsaa denne sidste Skranke ned.

R—dt.

OVERENSKOMSTSITUATIONEN

Som bekendt har vort Forbund vedtaget at fremsætte Krav om Ændringer i en Række Overenskomster — lokale og landsmæssige, i Hovedsagen saadanne, der ikke var fremme til Forhandling i Fjor, Jernindustrien dog undtaget, der, som det vil erindres, i Fjor fik en 1-aarig Forlængelse.

Det var jo Meningen, at de nye Forhandlingsregler skulde kunne bringe i hvert Fald de mindre Uoverensstemmelser ud af Verden, saaledes, at i det store og hele kun Hovedspørgsmaalene kom til Forhandling i Hovedorganisationerne. Selvom det nu maa indrømmes, at Forhandlingsreglerne i hvert Fald til en vis Grad har svaret til deres Hensigt, ved at der dog er opnaaet Enighed mellem Underorganisationerne om en Del af de foreliggende, sekundære Spørgsmaal, er der dog alligevel en stor Del tilbage, som nu — efter at Forhandlingsfristen mellem Underorganisationerne er udløbet — skal til Forhandling mellem Hovedorganisationerne sammen med alle de større, principielle eller generelle Spørgsmaal, saasom Ændring af Timelønnen o. a. Disse Forhandlinger mellem Hovedorganisationerne vil finde deres Paabegyndelse i disse Dage.

Det er naturligvis ikke paa nuværende Tidspunkt muligt at sige noget om, hvorvidt Forhandlingerne mellem Hovedorganisationerne kan bringe alle de tilbagestaaende Spørgsmaal ud af Verden, eller om vi — saaledes som vi plejer det — skal have Forligsmandsforhandling, eventuelt Konflikt; men der er jo endnu et Stykke Tid til 1. Marts, og fra Forbundets Side søger vi naturligvis ikke ligefrem efter Konflikten — selvom vi for alle Tilfældes Skyld maa belave os paa den — thi en fredelig Løsning er jo bedst tjenlig for alle Parter.

De to største Grupper af dem, der er fremme i den foreliggende Lønaktion, er Arbejdsmændene i Jernindustrien og Entreprenørarbejderne.

Med Hensyn til Jernindustrien har vi, saaledes som det længe har været tilstræbt, indgaaet et vist Fællesskab med de andre Fagorganisationer, der har Medlemmer beskæftiget i denne Industri, ialt 22 Fag, og indledet Samarbejde paa de Punkter, hvor Kravene overfor Jernindustrien maa være fælles, eller i hvert Fald af fælles Interesse, og det skal ikke nægtes, at Forhandlingerne med Jernindustriens Arbejdsgivere ligger haardt paa. Jernindustrien har ikke tidligere staaet overfor et saadant Fællesskab blandt Arbejderorganisationerne, og det er jo tænkeligt nok, at den Fasthed, der herigennem fra Arbejderorganisationernes Side vises Jernindustrien med Hensyn til Fælleskravene, har gjort det vanskeligere end tidligere for Jernindustrien at komme igennem ved Forhandling udenom Hovedorganisationerne.

Det har heller ikke været muligt at opnaa Enighed med Entreprenørforeningen, hverken i København, hvor den lokale Priskurant er opsagt, eller for Provinsen, hvor Landsoverenskomsten er opsagt,, og der foreligger ogsaa her betydelige Uoverensstemmelser.

For Glasværkernes Vedkommende, hvis Overenskomster ogsaa er opsagt, foreligger der den Ejendommelighed, at Glasværkerne nu har indmeldt sig i Arbejdsgiverforeningen, og selvom der herefter først og fremmest skal optages Forhandlinger mellem Underorganisationerne, kan der jo meget vel ogsaa her komme til at foreligge Uoverensstemmelser, der skal forhandles mellem Hovedorganisationerne senere hen.

I *Olieindustrien* er der derimod opnaaet Overenskomst mellem Forhandlerne med en ikke uvæsentlig Forbedring af Timelønnen og af de lokale Prislister og med *Isoleringsfabrikantforeningen* er der opnaaet Enighed mellem Forhandlingsudvalgene om Timelønsforhøjelser og Ændringer i Prislisten.

Men ud over de heromhandlede Forhold er der forhandlet i en lang Række Tilfælde, dels med Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, og dels med Virksomheder, staaende udenfor Arbejdsgiverforeningen, om Ændringer i Overenskomsterne.

Fabrikarbejderne har fornyet Overenskomsten med Jacob Holm & Sønners A/S til 1. Marts 1939, med Fabriken »Fiducia« ogsaa til 1. Marts 1939, med Foreningen af Tændstikfabriker i Danmark til 1. Marts 1938, med A/S Dansk Gelatinefabrik til 1. Marts 1938, med A/S Colas Vejmateriale til 1. Marts 1939, *og for Horsens A.s Vedkommende* er Overenskomsten med A/S Colas Vejmateriale fornyet til 1. Marts 1939, i hvilke samtlige Tilfælde der er sket Timelønsforhøjelser foruden en Række andre Forbedringer.

Transportarbejdergruppen, hvis Overenskomster næsten alle blev fornyede i Fjor, med Udløb 1938, har med Hensyn til Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen ikke i indeværende Lønsituation haft særlige Krav. Der foreligger dog Forhandlingskrav fra 15 Afdelinger og omfattende ca. 1100 Mand. Af disse Overenskomster er 5 omfattende 617 Mand, gaaet i Orden ved lokal Forhandling jævnfør de nye Forhandlingsregler.

Overfor Arbejdsgivere udenfor Arbejdsgiverforeningen er opsagt 52 lokale Overenskomster vedrørende 35 Afdelinger, omfattende ca. 2500 Mand, af hvilke kun ganske faa indtil dette Øjeblik er bragt i Orden.

Men indenfor Transportbranchen er følgende Landsoverenskomster eller landsomfattende Overenskomster med Arbejdsgivere, der ikke staar tilsluttet Arbejdsgiverforeningen, fornyet:

Overenskomsten med Generaldirektoratet for Statsbanerne vedrørende Rutebilchaufførere og *Overenskomsten med Ægfirmaerne: »Danmarks Ægeksport« — »Dansk Andels Ægeksport« — »Odense Ægforretning« — »Robinson, Andersen & Co.« og A/S »Poul Rützou & Co.«, omfattende disse Firmaers Virksomheder i Provinsen,* alle med Forbedringer af Ugeløn, Timeløn og andre Forhold, saasom Ferie m. v.

Jord- og Bygningsarbejdergruppen har med De samvirkende Telefonselskaber, Københavns Telf. A/S, Jydsk Telf. A/S, Fyens Telf. A/S og Lolland-Falsters Telf. A/S, afsluttet en ret betydningsfuld og helt ny Overenskomst. Der har ikke tidligere foreligget Overenskomst med Telefonselskaberne, men den 14. ds. oprettedes en saadan, gældende for Løsarbejderne ved Linjemonteringstjenesten. Overenskomstens vigtigste Indhold er Timelønnen, der i København og 1. Zone er Kr. 1,40, i 2. Zone Kr. 1,26, og i det øvrige Land Kr. 1,20, hvortil kommer de eventuelle Ændringer i Timelønssatserne, der vil finde Sted i Entreprenørfaget.

For Udstationering og Overnatning betales Dagpenge og Nattillæg som for fast ansatte Telefonarbejdere. Der ydes 6 Dages Sommerferie med fuld Løn, og for Ulykkestilfælde paa Arbejdsstedet betales 3 Kr. pr. Dag de første 13 Uger. Denne Overenskomst træder i Kraft 1. Februar d. A.

Med Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening, med hvem der den 13. Marts f. A. blev afsluttet Overenskomst, hvorved bl. a. Timelønnen i 2. Zone fastsattes til 111 Øre og 105 Øre i det øvrige Land, plus et Akkordafsavnstillæg i 2. Zone paa 9 Øre og i det øvrige Land paa 7 Øre, hvilket Akkordafsavnstillæg er gældende fra 1. Februar 1937, er der ved de nu afsluttede Forhandlinger oprettet en Akkordprisliste for Fabrikation af Cementvarer. Denne Akkordprisliste skal afløse samtlige lokale Akkordpriser. *Som Helhed* betragtet er de saaledes gennemførte Akkordpriser en Forbedring af de nuværende, selvom der maaske er enkelte Priser i de nugældende Priskuranter, der ligger en Smule over.

Det har været et meget vanskeligt Arbejde at faa fastsat disse Akkordpriser, særlig i Betragtning af de uensartede Forhold paa Virksomhederne, og Prislisten er derfor ogsaa afsluttet med alt muligt Forbehold fra Forbundets Side, saaledes at den kan opsiges til Udløb 1. Marts 1938.

Med Foreningen af Arbejdsgivere ved Kirkegaardene i Danmark er der afsluttet en helt ny Overenskomst, efter hvilken Timelønnen er 112 Øre, ligesom der er indført en mindre Sommerferie, og Timelønstillæg for specielle Arbejder.

Med Generaldirektoratet for De danske Statsbaner har der været Forhandling om den gældende Ferieordning, der paa Grund af de uregelmæssig forekommende Arbejdsperioder var ret utilfredsstillende. Der krævedes 2080 Arbejdstimer i et Aar for at opnaa Ferie. Der er nu opnaaet Enighed om en Graduering af Ferieordningen, saaledes at en Ekstraarbejder for hver 26 Arbejdsdage faar en Dags Ferie, dog ikke udover 6 Dage.

Landarbejdergruppen har fornyet Overenskomsten med Statsskovbruget, hvorved Timelønnen er forhøjet fra 80 til 90 Øre, og Akkorderne gennemsnitlig forhøjet med 15 pCt. samtidig med, at en ret omfattende Regulering af Prissatserne har fundet Sted. Da de fleste af Landarbejdergruppernes Landsoverenskomster først udløber 1. Maj, kan der om de af disse opsagte Overenskomster endnu ikke foreligge nogen Beretning.

De af vore Afdelinger, der har Medlemmer beskæftiget under de her nævnte fornyede eller nyindgaaede Overenskomster, har naturligvis faaet fornøden og udtømmende Underretning om de ændrede Løntilstande og vore interesserede Medlemmer kan ved Henvendelse til deres Afdelinger altid erholde den nødvendige Vejledning. *A.*

FAGBLADET

Husk at melde Flytning.

Paa Grundlag af de til Afdelingerne udsendte Tegningslister er der pr. 1. Januar d. A. foretaget en ny Generalanmelding til Postvæsenet, saaledes at alle, der har fulgt de gentagne Anmodninger om at foranledige sig optaget paa Tegningslisten, skulde have modtaget Fagbladets første Nummer i Aar, der udkom 15. Januar, og fremdeles vil modtage det, saafremt eventuelle Flytninger og Bopælsforandringer bliver berigtiget ved Henvendelse til Afdelingerne, hvilket ikke i noget Tilfælde bør undlades.

Der eksisterer ganske vist ens for alle Blade den Ordning, at en Meddelelse til Postvæsenet om Flytning sikrer mod Standsning af det paagældende Blad, men for vort Vedkommende kan en saadan Meddelelse om Adresseforandring ikke alene være tilfredsstillende. Fagbladet sendes, som alle ved det, gratis til de Medlemmer, som har fremsat Ønske derom, vi har altsaa ingen Abonnementsprotokol, hvor igennem det kan kontrolleres, at Vedkommende ved indbetalt Abonnement stadig er berettiget til at modtage Bladet. Hvis Fremsendelsen af Fagbladet derfor udelukkende baseres paa de til Postvæsenet indgivne Adresserettelser, vil det ikke kunne undgaas, at Bladet maaske for længere Tid kan komme Adressater i Hænde, som ikke længere er Medlemmer af vort Forbund og derfor ikke er berettiget til at modtage Bladet.

For at modvirke dette og for i det hele at skabe en forsvarlig Ordning for Udsendelsen af Fagbladet er der truffet Bestemmelse om, at Afdelingerne, i Forbindelse med de sædvanlige Maanedsindberetninger, ligeledes til Oplysning for Fagbladets Ekspedition fremsender Meddelelse om Adresseændring for Fagbladets Forsendelse samt eventuelle Nybestillinger, Slettelser o. l., og at der paa Grundlag heraf føres et Kartotek, der stadig vil tjene til Orientering for Ekspeditionen af Fagbladet.

Men for at denne Ordning skal virke efter Hensigten, er det nødvendigt, at alle Medlemmer, der modtager Fagbladet, opfatter det som en Pligt altid at give Afdelingen Meddelelse om Bopælsforandring og helst i god Tid. Overholdes dette som en Regel, vil der aldrig ske Standsning i Modtagelsen af Fagbladet. *Husk derfor at melde Flytning til din Afdeling.*

Udenrigshandel og Autarkitendenser

Den kapitalistiske Vareudveksling har i høj Grad udviklet den internationale Arbejdsfordeling og de enkelte Folkeslags Tilknytning til hinanden. Denne Handelsforbindelse har haft saa megen Fremgang, at baade Industristaterne og Raastoflandene i deres Levestandard er afhængige af den gensidige Vareudvekslingsgrad. I det forholdsvise korte Tidsrum fra 1860 og til 1913 er Verdensproduktionen ca. femdoblet, og Verdenshandelsomsætningen er i det samme Tidsrum syvdoblet. Denne enestaaende Udvikling har medført, at *Livsbetingelserne for alle Mennesker er blevet betydeligt forbedret.* Men i de sidste Aaringer har man lagt Mærke til, at afvigende Udviklingstilstande har indfundet sig, idet man visse Steder stræber hen efter Autarki (Selvforsyning. Red.) og saaledes hen imod en Reduktion af Verdenshandelen. Berliner Konjunkturinstitutets sidste Kvartalshæfte bringer om disse Selvforsyningstendenser og Strukturforandringer i Verdenshandelen en Del brugbart Materiale, som er anvendt i de efterfølgende Udredninger.

Verdenshandelen stemmer ikke mere overens med Verdensproduktionen. Medens Fremstillingen af Realværdier i Aarene 1932—1936 næsten er vokset med 30 pCt., viser Verdenshandelens Omsætning kun en Stigning paa ca. 15 pCt. Produktionen af Realværdier og Verdenshandelen har i de sidste Aaringer udviklet sig som følger.

	Varemængde i 1929 = 100.	
	Verdensproduktion:	Verdenshandel:
Aar 1929	100	100
» 1930	92	93
» 1931	86	85,5
» 1932	80	74,5
» 1933	86	75,5
» 1934	91	78,5
» 1935	98	82
» 1936	103	86

Verdensproduktionen har, det viser ovenstaaende, allerede igen naaet, ja endda overskredet det høje Stade, som Aaret 1929 udviste. Derimod er Udenrigshandelen, i Sammenligning med 1929, gaaet 14 pCt. tilbage. Eksporten af fremstillede Realvarer er sunket, og selvom man for 1928—29 regner med en Nedgang i Verdenshandelen paa 15—20 pCt. af Verdensproduktionen, saa er denne Procentsats blevet yderligere formindsket med 10 til 15 pCt. Det skyldes for en stor Del, at Interessen for at eksportere Varer taber sig, efterhaanden som Forholdene paa Hjemmemarkedet bliver gunstigere. *Forholdet mellem Verdenshandel og Verdensproduktion* er i Opgangsaarene siden 1932 gaaet i en anden Retning, sammenlignet med tidligere Opgangsperioder. Hvis man sætter den nuværende Kulturperiodes lave Stade lig 100, saa androg Tallene for Verdensproduktionen og Verdenshandelen i 1907 henholdsvis 122 og 129, i Højkonjunkturaaret 1913 henholdsvis 121 og 130, og ved Slutningen af Opgangsperioden 1921—29 var Tallene for Verdensproduktionen og Verdenshandelen henholdsvis 150 og 163. Opgangsaarene 1932—1936 ender med Tallene 129 for Verdensproduktionens Vedkommende, og 115 for Verdenshandelens. I alle tidligere Opgangsperioder er Verdenshandelen steget hurtigere og mere end Verdensproduktionen. Kun i den Opgangsperiode, hvori vi nu befinder os, er Verdenshandelen blevet tilbage. At den deraf følgende Udvikling har sine Grunde turde være indlysende og skal nedenstaaende gøres til Genstand for Undersøgelse.

Først og fremmest skal paatales *de nye Landes Industrialisering.* Medens de gamle Industrilandes Produktion ikke stiger, eller i hvert Fald kun langsomt, saa er Produktionen i de nye Lande gaaet ganske artigt i Vejret. Hvorledes denne Stigning er foregaaet, kan anskueliggøres gennem følgende Tal. Hvis man ansætter Aaret 1913 til 100, saa androg det industrielle Europas Industriproduktion i 1935 106, og i Verden 45. Derimod i Britisk Indien 202, Chile 174, Det australske Forbund 139, Kanada 173 og Japan 465. Medens den industrielle Produktion i de europæiske Industrilande næppe er højere end i 1913, er den steget stærkt i de nævnte industrielle nye Lande, i Japan endog til det firedobbelte. I Sovjetrusland er den dog steget endnu mere. *De nyindustrielle Landes Andel i Verdensproduktionen anslaas i Øjeblikket til 25 pCt.* Det gælder i Særdeleshed for Forbrugsgenstande, men ogsaa i Produktionsmiddelindustrien erobrer disse Lande Terræn. Vi har her for os en af de største Omlægninger i Verdenshusholdningen, som i mere eller mindre Grad vil afhænge af de gamle Industrilandes Forhold til den øvrige Verden. Man kan utvivlsomt henføre en Del af Kriseaarsagerne hertil.

Et Udviklingsresultat, som yderligere har haft Indflydelse paa Udfoldelsen af Verdenshandelen, er Omlægningen af Verdensraastofproduktionen de forskellige Steder. I første Række maa her nævnes de gamle Industrilandes Reagrarisering. Produktionen af Landbrugsprodukter udenfor Europa var i Aarene 1913—1925 steget mere end den europæiske Produktion, men siden da er der indtraadt et Omsving. *I Dag er Europas Andel i Fremstillingen af Verdenslandbrugsproduktionen* lige saa stor, om ikke større end i 1913. Europas Industristater forsøger at sætte Levnedsmiddelproduktionen i Vejret, og ved Siden af opbygge Industrigrene for tillige at blive uafhængig af Raastoftilførsel. Nogle af de sydeuropæiske Agrarlande har f. Eks. i de sidste Aaringer opgivet at udbygge Landbrugsproduktionen, men er i Stedet gaaet over til Oprettelse af talrige Industrigrene.

Den syntetiske Raastofudvinding er ogsaa af stor Betydning. Paa dette Omraade har vi store Resultater at opvise, og her er vi ogsaa Vidne til Anstrengelser, som kræver det kolossale. Man behøver blot at tænke paa den tyske Fireaarsplan. Til Fremstilling af kunstige Raastoffer er en stor og ydedygtig kemisk Industri nødvendig. Kæmpelaboratorier og -anlæg er nødvendige for at fremstille kunstigt Kautschuk, Benzin, Olie, Harpiks, Farvestoffer, Klædestoffer, Gødningsstoffer o. s. v. af hjemlige Raastoffer. For Textilraastoffernes Vedkommende andrager allerede en stor og bestandig voksende Del af den samlede Fremstilling kemisk fremstillede Raastoffer. Alene Fremstillingen af Kunstsilke er fra 1928 til 1935 steget fra 163,000 til 462,000 t. Af kunstigt Uld blev der i 1929 fremstillet 4100 t., men for 1935's Vedkommende var Tallet 74,000 t. Og der oprettes stadigvæk nye Storanlæg i Tyskland, Japan, England og Italien til Fremstilling af kunstigt Uld. Fabrikationen af Kunsttraad androg i Verdensproduktionen af Tekstilraastoffer 2 pCt. i 1928, men steg til 7 pCt. i 1935. Det er saaledes intet Under, at Bomuldshandelen siden 1929 er gaaet ned fra 3,2 Millioner t. til 2,9 Millioner. Kunstsilken har næsten fuldstændig fortrængt Raasilken, og Kunstulden staar først nu foran et stort Opsving. Der er utvivlsomt foregaaet en Udvikling, som er af Indflydelse paa Verdenshandelen og Arbejdsfordelingen mellem Raastoflande og Industrilande.

Alt i alt kommer vi til det Resultat: De nye Landes Industrialisering maa anses for ganske afgjort. En Del af de gamle Industrilandes tidligere Afsætningsmarkeder maa regnes for tabt for stedse. De paa de tidligere Markeder solgte Varemængder udgaar fremtidigt af Verdenshandelen. Men der bliver stadigvæk for Industrilandene nye Markeder tilbage, som f. Eks. i Kina, Indien o. s. v. først maa vokse ind i den kapitalistiske Vareforsyning. Gunstigere maa Udsigterne stille sig for Verdenshandelen i Industriraastoffer. Selvom ogsaa paa dette Omraade Industristaternes Selvforsyning gør Fremskridt, saa maa de dog, ligesom forhen, i Særdeleshed, naar der er godt at bestille, være henvist til at aftage en stor Mængde industrielle Raastoffer, og saaledes vil Verdenshandelen paa dette Omraade endnu noget ud i Fremtiden spille en betydelig Rolle. *De gamle Industristaters Afhængighed af fremmede Raastofmarkeder* formindskes i samme Forhold, som de er i Stand til at blive selvforsynende, hvad Raastoffer angaar. Den fremtidige Verdenshusholdning vil utvivlsomt ikke kunne undgaa at omlægges. Der indfinder sig sikkert endnu mange Ændringer, inden Verdenshandelen igen formaar at spille sin Rolle fra fordum. Det vil være nødvendigt at fortsætte Omvæltningen paa dette Omraade. *Korresp.*

Har du set din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

BORGERPRESSEN OG ARBEJDSLØSHEDEN

Det er egentlig ikke uden Interesse at læse Højre- og Venstrepressen i denne Tid. Paa den ene Side giver man Udtryk for den Opfattelse, at den stigende Arbejdsløshed er et utvetydigt Bevis for, at Regeringens økonomiske Politik er brudt sammen, og at Landet nærmest er at ligne ved en Fattiggaard. Paa den anden Side er den samme Arbejdsløshed egentlig kun en Fiktion.

Arbejdsløsheden er simpelthen Resultatet af Arbejdsløshedslovgivningen og Socialreformen, der har medført »socialt Solderi« — som »Jyllandsposten« med sædvanlig Smagfuldhed og Takt betegner sociale Ydelser — eller har medført, at offentlige Understøttelser »kritikløst uddeles til højre og venstre«. Det sidste Udtryk findes i en ledende Artikel i Bladet »Nationaltidende« for 27. December — altsaa *efter* Julen og dens Velgørenhedsrørelse.

Denne Artikel er iøvrigt et fortræffeligt Eksempel paa den »borgerlige« Presses alt andet end *medborgerlige* Holdning overfor de daarligst stillede Samfundsborgere: de arbejdsløse.

Bladet gør opmærksom paa den Stigning, der de sidste 5 Aar har fundet Sted i Arbejdsløshedskassernes Medlemsantal, en Stigning fra 295,000 til 407,000 Medlemmer. Baggrunden herfor, mener Bladet, er Arbejdsløshedsloven og Socialreformen med dens Kontingenthjælp. Derefter hedder det ordret:

> »Resultatet er blevet, at et meget stort Antal Personer, hvis hidtidige Plads i *Produktionen* man forgæves spejder efter, har faaet en fast og meget iøjnefaldende Plads i Arbejdsløshedskasserne.«

Men det er ikke blot Arbejdsløshedskasserne, som øver Tiltrækning; ogsaa Socialreformens Kommunehjælp giver Anledning til Optælling af et stort Antal »Arbejdssøgende« — den smagfulde Anbringelse af Gaaseøjnene er »Nationaltidende«s. De arbejdsløse, der er henvist til Kommunehjælpen, omtaler Bladet i følgende Vendinger:

> »Arbejde finder mange af disse aldrig, derimod er de som Regel sikre paa at faa Kommunehjælp uden personlige Retsvirkninger, og det er nok for manges Vedkommende netop hvad deres *Søgen* gaar ud paa. Arbejdsløshedsstatistikken er kommen til at omfatte en Mængde for hvem Arbejdet i hvert Fald kun staar som den sidste Udvej de griber til, naar alle andre Muligheder er udtømt.«

Lad os engang se lidt nøjere paa disse mærkelige Paastande. Først den, særlig i Venstrepressen, hyppigt forekommende Paastand, at Regeringens økonomiske Politik er brudt sammen.

Egentlig er det tilstrækkeligt at henvise til Artiklen i »Nationaltidende«, der fremstiller Forholdene som om alt var saare godt — undtagen altsaa Sociallovgivningen og den høje Løn. Naar vi ikke vil nøjes med denne

Henvisning, er det fordi »Nationaltidende« gaar lidt *for* vidt. Ikke desto mindre er Forholdene, bl. a. som Følge af Regeringens økonomiske Politik, saadan, at der i 1936 har været beskæftiget ca. 120,000 organiserede Arbejdere mere end i Kriseaaret 1932, og at Landbrugets økonomiske Stilling samtidig er betydelig forbedret (selv om det er noget overdrevent, naar »Børsen« den 27. December skriver: »*Det er fremdeles for danske Landmænd et gyldent Eventyr at lave Korn til Flæsk*«).

Trods denne paaviselige Bedring er der altsaa stadig en altfor stor Arbejdsløshed, som ikke kan affejes med overfladiske og for de arbejdsløse saarende Bemærkninger som »Nationaltidende«s.

Vi vil dernæst se lidt paa dette Blads »Argumentation«.

Til Bladets Omtale af Arbejdsløshedskassernes Vækst skal vi blot anføre, *at* Hovedparten af Udgifterne til Arbejdsløshedsunderstøttelse stadig bæres af Arbejderne selv. *Ingen* Arbejdsløshedskasse kan derfor have nogen som helst Interesse i at aabne Dørene paa vid Gab for Folk, der ikke opfylder Lovens *Betingelser* for Optagelse i Kasserne: at de har *Arbejde* indenfor vedkommende Fag eller hører til »den Kreds af regelmæssigt arbejdende, for hvilke Kassen er bestemt«.

Arbejdsløshedskassernes Vækst er naturligt begrundet i den forholdsvis stærke Tilgang, der de senere Aar har været til Arbejdsmarkedet af de produktive Aldersklasser, ligesom den tiltagende Forstaaelse af Organisationens og Forsikringens Betydning blandt Lærlinge, Ungarbejdere o. s. v. ogsaa giver sig Udslag i voksende Medlemstal i Arbejdsløshedskasserne.

Angaaende »Nationaltidende«s haanlige Bemærkninger om de arbejdsløse, som maa søge Kommunehjælp, kun dette: Det er muligt Bladets Redaktør kender en og anden, som ikke er altfor glad for at arbejde paa hæderlig Vis for Føden — det gør vi ogsaa. Men vi kender tillige Tusinder af Mænd og Kvinder, hvis tidligere Liv har været *Arbejde* Dag ud og Dag ind — og Arbejde af en ganske anden Karakter end det den borgerlige Redaktør har kendt. Nu er disse Tusinder slaaet ud. Tilfældet, som de ikke selv er Herre over, vilde, at det nu blev dem, der ramtes af Arbejdsløsheden. Skal *de* nægtes enhver Mulighed for at opretholde Livet, fordi muligvis nogle faa Procent af de kontrollerede arbejdsløse ikke er saa effektivt arbejdssøgende, som Loven forudsætter? Er *det* Meningen, maa Konsekvensen vel være, at *alle* Redaktører straffes fordi enkelte overskrider Ytringsfrihedens Grænser, eller at alle Bankdirektører fængsles, fordi nogle faa af Fagets mere prominente Udøvere har formøblet Indskydernes og Aktionærernes Penge.

Men tro ikke, at *det* er »Nationaltidende«s Hensigt; man vil blot over, hvor man mener Gærdet er lavest.

At »Nationaltidende« i samme Artikel giver vort »høje Lønniveau« Skylden for en væsentlig Del af Arbejdsløsheden, noterer vi kun for at fuldstændiggøre Billedet af dette »nationale« Organ.

Hvad kan vi Arbejdere egentlig lære af disse og de Hundreder af lignende Angreb, der rettes mod os mellem Aar og Dag? — Ja, *eet* burde vi alle lære deraf: at den borgerlige Presse er en Fjende af alt det, *vi* kæmper for.

Arbejderklassen har i sin Kamp for retfærdige Samfundstilstande — foruden sine politiske og faglige Organisationer — kun *een* Ven, *een* Forsvarer, *een* Kampfælle:

DEN SOCIALDEMOKRATISKE PRESSE
BLIV ABONNENT!

NY FORRETNINGSFØRER FOR JORD-, BETON- OG BYGNINGS-GRUPPEN

Vi meddelte i forrige Nummer af Fagbladet, at Forretningsfører *Carl Hansen* havde faaet overdraget det ærefulde Hverv som Direktør for Mælkeriet »Enigheden«.

Dermed blev Stillingen som Forretningsfører for Jord-, Beton- og Bygningsgruppen vakant. I Forbindelse hermed har Gruppebestyrelsen enstemmigt vedtaget Indstilling til Hovedbestyrelsen om, at Lederen af Forbundets statistiske Kontor, *Frants Petersen,* tiltraadte Gruppen som Forretningsfører, og denne Indstilling tiltraadte Hovedbestyrelsen ligeledes enstemmigt paa sit nylig afholdte Møde.

Forretningsfører Frants Petersens Data har ved tidligere Lejligheder været omtalt i Fagbladet, og han er iøvrigt gennem sin mangeaarige Deltagelse i vort Forbunds Arbejde — ikke mindst som Voldgiftsmand i mangfoldige faglige Voldgifter — saa kendt af alle Tillidsmænd indenfor Forbundets Afdelinger, at det vil være unødvendigt at foretage nogen Gentagelse.

Alle vil være enige om, at Frants Petersen har alle Forudsætninger for at fylde den Plads, som er ham overdraget, og vi kan derfor indskrænke os til at tilønske ham et: Held og Lykke til Arbejdet!

RANDERS A. OG SÆBY AFDELINGER HAR FAAET EGET HUS

Vi har gennem de sidste Aar gentagne Gange bragt Meddelelse om Afdelinger, der har erhvervet eller optørt eget Hus, hvorved der er skabt mere tidssvarende

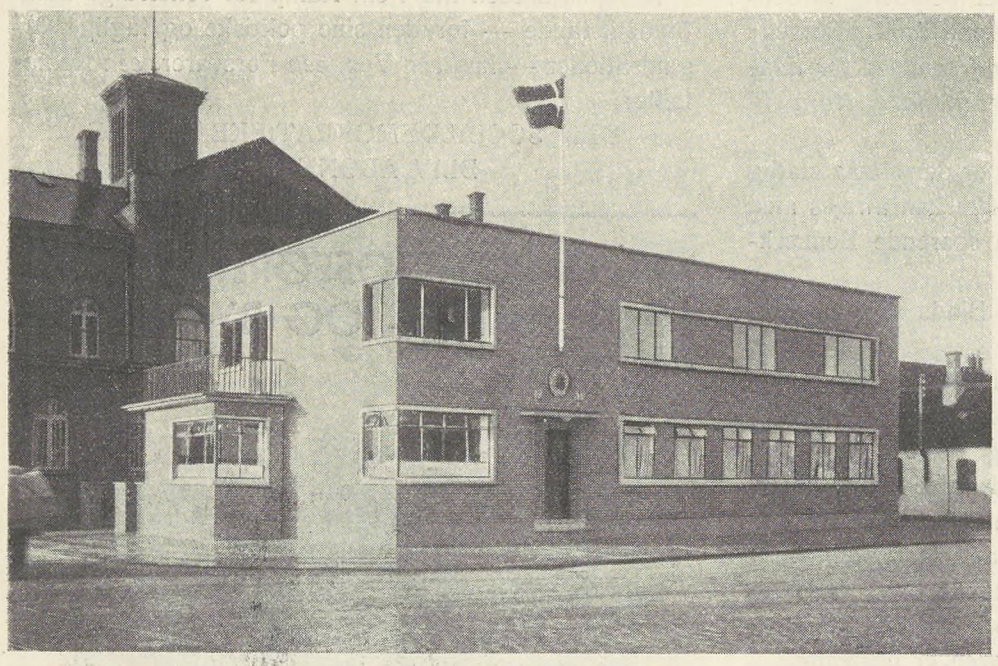

Randers A. Afdelings Ejendom

og ideelle Forhold for Udøvelsen af de omfattende Funktioner, som efterhaanden finder Sted i Forbindelse med vort Forbunds Virksomhed paa de lokale Omraader, der beherskes af Afdelingerne. Til den Række af Afdelinger, der som tidligere omtalt har faaet eget Hus, kan vi denne Gang føje 2, idet Randers og Sæby ligeledes har løst Problemet for deres Vedkommende.

Randers A. Afdeling, der omfatter saavel Havne, som Lager- og Pakhusarbejdere, har løst Sagen ved Forhandling med Randers Byraad og Havneudvalg. Denne Forhandling fandt Sted allerede i Foraaret 1936 og resulterede i, at der mellem Parterne oprettedes en Kontrakt, hvorved Afdelingen forpligtedes til at opføre en Ejendom indeholdende Ventelokale og Bartenderi for Havnens Arbejdere. Til Gengæld forpligtede Randers Byraad og Havneudvalg sig til vederlagsfrit at stille en Byggegrund til Raadighed i 50 Aar, og endvidere at kautionere for et Byggelaan paa indtil 40,000 Kroner, samt at yde et aarligt Driftstilskud til Ejendommen paa 2150 Kr. Kontrakten er gældende i 50 Aar.

Efter at Enighed mellem Parterne var opnaaet, blev Kontrakten godkendt baade af Ministeriet for offentlige Arbejder og Indenrigsministeriet, og Afdelingens Ledelse tilrettelagde derefter den økonomiske Basis for Opførelsen af den projekterede Ejendom. Det lykkedes at skaffe den fornødne Kapital til Raadighed paa gode Vilkaar ved Henvendelse til Arbejdernes Brandforsikringsselskab i Randers og Arbejdet med Opførelsen af Ejendommen blev paabegyndt. Bygningen er nu færdig, og de gengivne Fotos giver det Indtryk, at der er naaet et smukt Resultat.

I Stueetagen er indrettet Ventelokaler, Frokoststue, Læse- og Bestyrelsesværelse samt Afdelingskontor. Og der er endvidere paa formaalstjenlig Maade placeret Lokaler til Kontrol og Udbetaling af Understøttelse. Væggene er flisebeklædte og Gulvene terrazzobelagte. Paa 1. Sal findes 2 moderne indrettede Lejligheder, hvoraf den ene, der bebos af Værten, har Elevatorforbindelse med Frokoststuen i Stueetagen. Den anden Lejlighed er udlejet til Afdelingsformanden.

Overalt i Bygningen er installeret Centralvarme, ligesom der findes hypermoderne og hygiejniske W. C. og Toiletteforhold.

Sæby Afdeling, der oprettedes 1918 og saaledes fra

Randers A. Afdelings Ejendom, Opholdsstuen

første Færd har været med i den rivende Udvikling, som Tiden har ført Organisationerne ind i, meddeler, at Afdelingen lige fra sin Start har manglet et Sted, hvor Afdelingens Arbejde paa formaalstjenlig Maade har kunnet udføres. Kontrolbestyreren havde ikke Plads til mere end sin Familie og kunne derfor vanskeligt

modtage Kammeraterne til Kontrol i Arbejdsløshedsperioderne, og rent galt gik det, da Afdelingen d. 1. April fik forøget Medlemstallet med 30 Fiskere paa en Gang.

Det blev derfor i Vinteren 1935—36 overvejet, om der kunde blive Mulighed for Opførelse af en Ejendom i hvilken de fornødne Kontorer og Lokaler til Kontrol kunde indrettes. En ekstraordinær Generalforsamling bemyndigede Bestyrelsen til at søge Spørgsmaalet løst.

Der blev derefter indledet Forhandling med Byraadet om Støtte, og dette viste Sagen sin Interesse ved at skænke en gratis Byggegrund beliggende ved Brochsvej. Derefter forhandledes med Sæby Bank om Financiering af det paatænkte Byggeri. Banken stillede sig meget velvillig, og efter Udarbejdelsen af Tegninger og Planer blev Opførelsen af Afdelingens Ejendom paabegyndt.

Ejendommen er indrettet saaledes, at Kontrollokale og Samlingsstue optager Kælderetagen. Derefter er der en 3-Værelses Lejlighed i Stuen og en 2-Værelses Lejlighed i Kvistetagen. Lejligheden bebos af Kontrolbestyreren og Kvistlejligheden er udlejet til en af Afdelingens Medlemmer. Iøvrigt henvises til vedføjede Billeder.

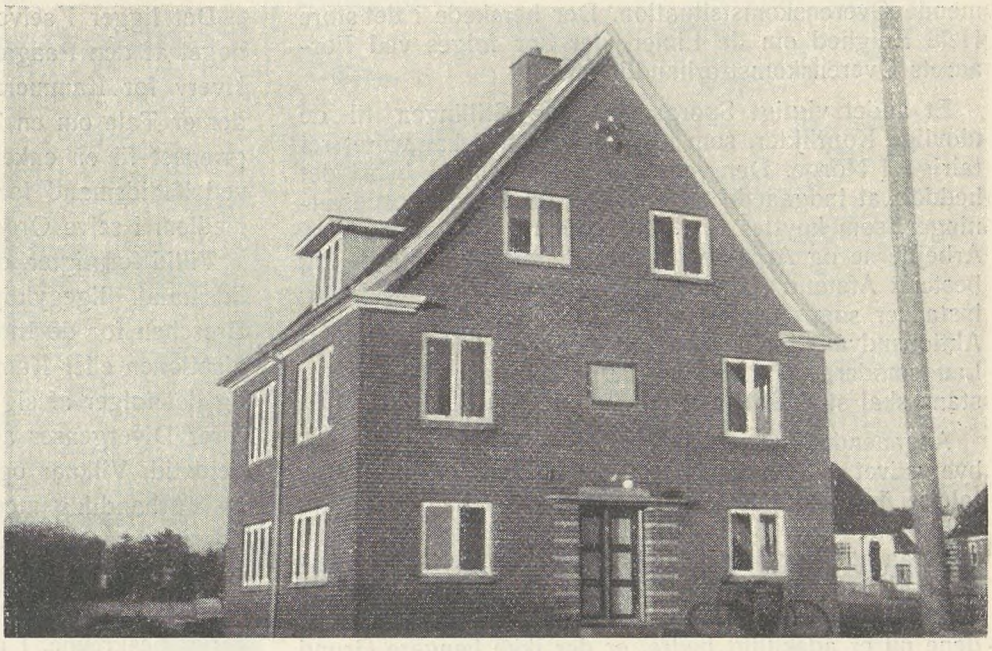

Sæby Afdelings Ejendom

Sæby Afdelings Bestyrelse samlet til det første Møde i den nye Ejendom

Som allerede nævnt tidligere har efterhaanden et anseligt Antal af vort Forbunds Afdelinger løst Spørgsmaalet om egen Ejendom og dermed tillige skabt bedre Forhold for Afkontrollering af Afdelingernes Arbejdsløse, der altid afstedkom megen Besvær, ikke mindst saadanne Steder, hvor Kontorbestyreren boede til Leje og skulde foretage Kontrollen i sin Lejlighed, hvilket ofte førte Paatale fra Husværtens Side med sig og ikke sjældent afstedkom Opsigelse af den Paagældende.

Det var bortset fra den Uvilje, som udvistes fra Værtens Side, tillige en stor Ubehagelighed for Kontrolløvrens egne Familieforhold, og et omfattende Arbejde for Hustruen at skulde paatage sig Rengøring efter den ofte ret store Invation, der kan være i store Arbejdsløshedsperioder. Naturligvis findes der endnu talrige Steder, hvor der arbejdes paa samme Vilkaar i Afdelingen, som ovenfor beskrevet, ganske simpelt fordi mange Afdelinger har et for lille Medlemstal til at kunde binde an med Løsningen af den Opgave det at at skaffe økonomisk Basis for eget Hus, og ikke mindst saadanne Steder maa den Indsats, der præsteres af Tillidsmændene lønnes med Taknemmelighed.

I Forbindelse med den Kendsgerning, at ovenfor nævnte Afdelinger har løst den Opgave at skaffe sig egen Ejendom er det værd at hæfte sig lidt nærmere ved de Forhandlinger, der er gaaet forud for Bygningernes Opførelse. I begge Tilfælde har man fra Afdelingernes Side mødt baade Sympati og Offervilje fra de kommunale Autorieteter, og det kan vist uden Fortrydelse fra nogen Side hævdes, at de gode Resultater udelukkende skyldes godt Samarbejde indenfor den faglige og politiske Front i de 2 Byer. Lad ogsaa dette Eksempel mane til Efterfølgelse og Styrkelse, netop nu da Opmarschen til Foraarets Kamp om øget Indflydelse i Kommunalbestyrelserne finder Sted.

DEN NORSKE

LANDSORGANISATIONS REPRÆSENTANTSKABSMØDE

Den 14. December samledes den norske Landsorganisations Repræsentantskab til Møde i Oslo. Første Punkt paa Dagsordenen var Drøftelsen af den kommende Overenskomstsituation. Der herskede i det store Hele Enighed om de Linier, der bør følges ved Foraarets Overenskomstforhandlinger.

Et andet vigtigt Spørgsmaal var Stillingen til de ulovlige Konflikter, som i den senere Tid har været ret talrige i Norge. Der vedtoges en Udtalelse, hvori det hedder, at indgaaede Overenskomster og de Forudsætninger, som knyttes til disse, skal overholdes baade af Arbejderne og Arbejdsgiverne. Repræsentantskabet tog bestemt Afstand fra, at de lovlig valgte Organisationsinstanser søges sat ud af Funktion, eller at saakaldte Aktionsudvalg etablerer Konfliktsforhold, som de af Landsmøderne valgte Forbundsbestyrelser i sidste Instans skal staa til Anvar for.

Angaaende Spørgsmaalet om gifte Kvinder i Erhvervslivet — Dobbeltbestillinger — vedtoges en Udtalelse, hvori det hedder, at man under den store Arbejdsløshedsperiode fandt det nødvendigt at arbejde hen paa at faa ophævet Dobbeltbestillinger for at komme bort fra det Forhold, at begge Ægtefæller i en Familie skal have godt lønnet Arbejde. Da Arbejdsforholdene nu er adskilligt bedre, er der ikke længere Grund til at fravige Principet om aaben Adgang for alle, gifte som ugifte, til at søge og til at faa Arbejde.

(I.F.C.)

DEN SVENSKE

LANDSORGANISATIONS REPRÆSENTANTSKABSMØDE

Den 15. og 16. December afholdt den svenske Landsorganisation et Repræsentantskabsmøde til Behandling af en Række Spørgsmaal, som den fornylig afholdte Kongres havde henvist til Repræsentantskabet. Mødet vedtog et af Sekretariatet udarbejdet Forslag om nye Love for Pensionskassen, saaledes at i Fremtiden ogsaa Enker efter afdøde Funktionærer i Landsorganisationen og i de under denne hørende Forbund har Ret til Pension.

Til Hjælp for den spanske Borgerkrigs Ofre paa Regeringstilhængernes Side bevilgede Mødet yderligere et Beløb paa 50,000 Kr. De svenske Fagforeningers Indsamling har indbragt et Beløb paa ca. 250,000 Kr. Den almindelige svenske Hjælpekomité for Spanien har indsamlet næsten 1 Mill. Kr. Mødet tiltraadte i Princippet et Forslag om Støtte til den socialdemokratiske Partipresse. I Afventning af nærmere Forslag angaaende den mest formaalstjenlige Organisationsform og visse andre hermed sammenhængende Spørgsmaal vedtog Mødet at yde Partiets Bladfond et Laan paa 250,000 Kr. Der nedsattes et Fællesudvalg til nærmere Udredning af alle herunder hørende Spørgsmaal.

Endvidere besluttede Repræsentantskabet en Omlægning af Landsorganisationens Tidsskrift »Fackföreningsrörelsen«. I Fremtiden skal dette udkomme i noget større Format og i mere moderne Udstyrelse og med et righoldigere Illustrationsmateriale end hidtil.

(I.F.C.)

TILLID FORPLIGTER -

I det daglige Arbejde indenfor Organisationerne er der ingen, der tvivler om den Opgave, som paahviler de valgte eller udpegede Tillidsmænd; det gælder baade Medlemmer og Tillidsmænd.

Det ligger i selve Ordet, Tillidsmand, at der ventes noget af den Paagældende, som har paataget sig dette Hverv for Kammeraterne, og det gælder, hvad enten der er Tale om en Tillidsmandsvirksomhed, der er begrænset til en enkelt Virksomheds Omraade, eller der ved Tillidsmand forstaas Formand eller Bestyrelsesmedlem i selve Organisationen.

Tillid forpligter, og det er en uskrevet Lov, at en Tillidsmand, ligegyldig af hvilken Kategori, gaar i Breschen for de Interesser, som Medlemmerne i Organisationen eller Kammeraterne paa Arbejdspladsen har, og det følger af sig selv, at alle Spørgsmaal, der medfører Divergenser af overenskomstmæssig Art, om Arbejdstid, Vilkaar og Løn, bliver Genstand for Paatale og Forhandling med Modparten, og at det bliver Tillidsmanden som saadan, der besørger dette.

Men ogsaa i Forholdet direkte til Kammeraterne har Tillidsmanden en Opgave, der ikke er mindre end den forud beskrevne. I mange Tilfælde er Vejledning overfor Kammeraterne en Nødvendighed — ja, noget de ligefrem har Krav paa, at Tillidsmanden yder, fordi der med Udførelsen af dette Hverv følger større Indsigt og Erfaring, end det kan forventes, at Flertallet af Medlemmerne vil kunde opnaa, fordi Overblikket naturligt maa blive større hos den, hvor Sagerne samles og Afgørelser træffes.

Det er ogsaa nødvendigt for Tillidsmanden i mange Tilfælde at øve direkte Paavirkning overfor enkelte Personer, baade naar det gælder Overflytning af Medlemmer fra andre Afdelinger eller, naar en udenfor Organisationen opnaar Arbejde under Tillidsmandens Omraade. Alle disse Foreteelser opfattes som ganske naturlige, og udføres derfor efter bedste Evne af enhver Tillidsmand.

Men som det allerede er anført — Tillid forpligter — ogsaa udover de mere afstukne Linier for Tillidsmandens Arbejde, og kræver Virksomhed efter eget Initiativ. Og denne Virksomhed bør naturligvis først og fremmest tage Sigte paa at udbygge Organisationens Indflydelse og Styrke. Vi tænker i denne Forbindelse paa vor egen Presse og dens Kamp for at naa ind i hvert Arbejderhjem.

Har du tænkt over, hvilken Betydning det har, at alt for mange Arbejderhjem hver Dag modtager et Blad, der er Modstander af den Ide, som har ført Arbejderklassen fra den laveste Dybde til den største Højde, og som søger at undergrave Arbejderorganisationerne og deres Indflydelse ved perfide og usandfærdige Beretninger om Overgreb, Fagforeningsdiktatur og meget andet.

Det er den lille daglige Dosis, der gør det. Selv det sundeste Legeme vil, hvis det daglig udsættes for Indsprøjtning af Gift, lidt efter lidt gaa til Grunde.

Modstanderbladene er saadanne Giftsprøjter, og Giften, der anvendes, er Misundelse, Mistænkeliggørelse og nedsættende Omtale af Organisationerne og deres Tillidsmænd, en dræbende Gift vilde det være, saafremt den i tilstrækkelig Mængde og Udstrækning fik Lejlighed til at øve sin Virkning uden den Modgift, som den socialdemokratiske Presse gennem sin Indsats og virkelige Oplysning yder.

Lad os derfor faa den socialdemokratiske Presse ind i hvert eneste Arbejderhjem, og en Gang for alle faa rammet en Pæl gennem den gamle og nedarvede Autorietetstro, at kun Amtstidender og Amtsaviser er i Stand til at bringe de lokale Nyheder i det Omfang, der er tilstrækkeligt for, at Læserne kan være orienteret i dagligdags Samtaleemner, for det er jo i Realiteten denne, forøvrigt ganske fejlagtige Paastand, der er den eneste Begrundelse for, at disse Blade endnu har deres Indpas i Arbejderhjem ud over Landet.

Det er din Opgave, sammen med din Tillidsmandsvirksomhed, at paavirke hver eneste Kammerat til at kaste disse Amtstidender og Amtsaviser ud af Hjemmene, da de kun er maskerede Giftsprøjter til Undergravning af Arbejderklassens Sammenhold.

Forklar enhver Kammerat dette og faa ham til at forstaa, at han fører Kamp mod sig selv ved at støtte disse Blade og gennem hver Abonnementindbetaling styrker Modstanderne mod sin egen Chance.

Derfor skal det i Fremtiden ikke alene lyde til Kammeraterne — Maa jeg se din Fagforeningsbog, men tillige — Er du Abonnent paa Socialdemokraten?

R—dt.

40-AARS JUBILÆERNE FORTSÆTTER

Som vi meddelte i sidste Fagblad kan i Aar en Række af vort Forbunds Afdelinger fejre 40 Aars Bestaaen, hvad der naturligvis ikke er uden Forbindelse med den Reorganisation, der fandt Sted mellem Arbejdsmandsorganisationerne i 1897, hvorved vort Forbund af de forud bestaaende Landsdelsforbund udgik som et hele Landet omfattende Dansk Arbejdsmands Forbund. Vi henviser iøvrigt til nedenstaaende.

Trælagerarbejdernes Afdeling i København stiftedes den 7. Februar 1897 og er altsaa blandt de jubilerende Afdelinger. Begyndelsen var ikke særlig iøjnefaldende, idet der kun var 14 Tømmerpladsarbejdere til Stede ved det konstituerende Møde. Trælagerarbejdernes Afdeling blev, saaledes som det fremgaar af Betegnelsen, stiftet som en Brancheafdeling og har ikke lidt under sin beskedne Start. Afdelingen har gennem Aarene vist sin Eksistensberettigelse og tæller nu ved Jubilæet 600 Medlemmer.

Den nuværende Bestyrelse for Trælagerarbejdernes Fagforening

Begyndelsen var ikke meget afvigende fra Sædvanen, det var vanskeligt for Afdelingen at bevare de valgte Tillidsmænd ret længe ad Gangen, og det gik navnligt ud over Formændene som ikke havde let ved at beholde Arbejde, da Tømmerhandlerne naturligvis ikke adskilte sig fra andre Arbejdsgivere i Opfattelsen af Fagforeninger, og derfor heller ikke ønskede at beskæftige Fagforeningsformanden, naar dette paa nogen Maade kunde undgaas.

Fra den Tid mindes man i Afdelingen med Taknemmelighed det Arbejde, som H. Bannow udførte. Han ledede med fast og sikker Haand Afdelingen, og det lykkedes i hans Formandsperiode at opnaa gode Resultater.

Senere lærte Trælagerarbejdernes Arbejdsgivere at respektere Fagforeningen, og det gik støt fremad. Betydelig gode Fremskridt er naaet gennem Aarene selv om der endnu er et Stykke Vej tilbage, forinden fuldt tilfredsstillende Vilkaar er overenskomstmæssig bekræftede.

Blandt de Mænd, der har været med til at gøre et Arbejde for Afdelingens Fremgang og Indflydelse, kan blandt andre nævnes Socialdemokratens Redaktør H. P. Sørensen, som i en længere Aarrække var Medlem af Bestyrelsen og i saa Henseende gik i sin gamle Far, Frits Sørensens Fodspor, idet ogsaa han gennem mange Aar var en ivrig og altid interesseret Fortaler for sine Kammeraters Sag. Ogsaa Ole Dehn vil være sikker paa sine Kammeraters Hengivenhed og Tak for den Iver og Troskab, hvormed han forvaltede Fagkassen op mod en halv Snes Aar, og alle gode Tanker vil i Forbindelse med Afdelingens Jubilæum samles i Ønsket om en lys og lykkelig Livsaften for denne gamle Kammerat.

To af Afdelingens tidligere Formænd arbejder fremdeles i Organisationens Tjeneste, nemlig Peter Madsen, som er ansat paa de københavnske Afdelingers fælles Kontrolkontor, og Rasmus Steen, der er Rejsesekretær i Forbundet og Arbejdsløshedskassen.

Vi ønsker den nuværende Bestyrelse, hvoraf flere har virket i mange Aar, Held og Lykke til fortsat at føre Afdelingen fremad i kommende Aar til Gavn for hele vort Forbund i Almindelighed og for Trælagerarbejderne i Særdeleshed. Til Lykke med Dagen.

Den 1. Februar 1897 stiftedes Koks- og Saltværksarbejdernes Fagforening af Arbejderne paa Christiansholms Fabriker — Lyneborg Saltværk — Koksafbærerne hos Vognmand Henri Rasmussen, som dengang havde Koksudkørselen for Københavns Kommune, og Koksafbærerne hos Vognmand Otto Peter-

Øverst: *Poul Hansen.* *Vm. Friis,* Sekretær. *Herman Jensen.*
2. Række: *Alb. Angelsø,* Kasserer. *Søren Henriksen,* Formand. *Carl Mogensen,* Næstformand.
Nederst: *Holger Jensen.* *Johs. Mathiasen.*

sen, som havde Udkørslen for Frederiksberg Kommune.

Medlemstallet var fra Begyndelsen godt 100, og her holdt det sig i Aarene indtil 1915, da Arbejdernes Brændselsforretning startedes, og de der beskæftigede Brændselsafbærere tilsluttede sig Fagforeningen.

Brændselsafbærerne hos de mange Kulfirmaer i Havnen var imidlertid organiserede i Havnearbejdernes Fællesforbund, og man begyndte nu at indse, at det var bedre at samle alle Afbærerne i en Forening, og der afholdtes i den Anledning flere Møder imellem de interesserede Parter.

Resultatet blev, at man enedes om, at alle Afbærere skulde tilhøre Koks- og Saltværksarbejdernes Fagforening, og i de første Maaneder af Aaret 1919 overflyttede alle Afbærere, som var Medlem i Havnearbejdernes Fællesforbund, til Koks- og Saltværksarbejdernes Fagforening, hvilket bevirkede, at dennes Medlemsantal tredobledes.

Foreningen bestod nu hovedsagelig af Brændselsafbærere, og da det sidste Saltværk var nedlagt, vedtog man i Aaret 1922 at forandre Fagforeningens Navn til Brændselsafbærernes Fagforening.

Foreningens Medlemsantal er for Tiden ca. 450, og den har Overenskomster med samtlige Kul- og Koksimportører i København — Københavns Kommunes Kørselsafdeling, Frederiksberg Gasværk, Arbejdernes Fællesorg. Brændselsforretning og tillige med en Del større Mellemhandlere i Kul- og Koksbranchen.

Blandt Foreningens Medlemmer er der mange, som gennem Aarene har udført et stort Arbejde i Organisationens Tjeneste, og vi vil benytte Lejligheden til at takke hver især for deres Indsats, men een skal dog særlig nævnes, det er Foreningens Kasserer, Alb. Angelsø, der i Aaret 1900 valgtes til Kasserer, og i snart 37 Aar har staaet for Foreningens Kasse.

Jubilæet fejrer Foreningen ved en Fest, der afholdes Søndag den 31. Januar i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22. Vi ønsker ligeledes Brændselsafbærernes Afdeling til Lykke i Anledning af Festdagen.

OBLIGATORISK VOLDGIFTSRET I FRANKRIG

Under den nylig stedfundne kolossale Udvikling af den franske Fagbevægelse, der som Følge af Arbejdernes meget betydelige politiske Indflydelse i Folkefrontsregeringen med et Slag har ført de franske Fagforeninger op i et Plan og ud for Røgtelsen af organisationsmæssige Opgaver, som de noget tilbagestaaende franske Fagforeninger i dette Lyntempo har lidt vanskelig ved at finde sig til Rette i, har det sin Interesse at faa denne — ogsaa for os — saa vigtige Begivenhed, der omtales i det efterfølgende, belyst fra selve Stedet, hvorfor vi gerne optager nedenstaaende Artikel, som er sendt os fra en Partifælle, der som Emigrant opholder sig i Frankrig.

Efter lange Kampe mellem Kammer og Senat er Loven om obligatorisk Voldgift blevet vedtaget i Frankrig den sidste Dag i Aaret 1936. Denne Lov har flere Formaal. Den skal sikre Arbejderne deres Levestandard ved *Løn*tilpasning, naar *Priserne* skrues i Vejret. Dette skal opnaas ad Forhandlingens Vej mellem Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationerne, og hvis disse Forhandlinger ikke umiddelbart fører til Maalet, skal Afgørelsen træffes af en upartisk Voldgiftsret. Endelig skal denne Lov forebygge, at der udbryder Strejker og Lockout. Naar Voldgiftsretten er sat, maa selv en nylig udbrudt Arbejdskonflikt standses, og Arbejdet genoptages, og den afsagte Kendelse er *forbindende* for begge Parter.

De franske Fagforeninger har i lang Tid afslaaet at gaa med til obligatorisk Voldgift. De satte sig herimod af den Grund, at Arbejderne derved vilde faa mindre Frihed til at sætte ind for deres Krav ved at etablere Strejker. Men de indtager nu et andet Standpunkt. De har ført mange og lange Forhandlinger med Arbejdsgiverne, inden det er lykkedes at komme til en Forstaaelse. Det var Arbejdsgiverne, som afbrød disse Forhandlinger, da man var Afslutningen nær, men Folkefrontsregeringen insisterede kraftigt paa, at man maatte have en Institution, som muliggjorde en fredelig Udgang af Stridsspørgsmaalene. Saaledes gik det til, at Parlamentet blev præsenteret for et Lovudkast, som efter mange Debatter og mange Korrigeringer endelig er blevet ophøjet til Lov.

Hvorledes er nu Fremgangsmaaden? Hvis der udbryder en Arbejdskonflikt i Industrien eller i Handelen, saa skal denne, før man skrider til Strejke eller Lockout, indbringes for den af begge Parter udpegede Voldgiftsret. Hvis det i Kollektivoverenskomsterne er fastsat, at Voldgift skal anvendes, saa vil den i disse Overenskomster fastsatte Fremgangsmaade være at anvende. Er der derimod ikke nogen saadan Ordning for bestemte Fag eller Landsdele, saa fastsættes denne ved Regeringsdekret. Hvis de to stridende Parters Voldgiftsdommere ikke kan blive enige, saa maa disse i Forening blive enige om at udpege en Opmand for Voldgiftsretten. Lykkes det heller ikke de to Parter at blive enige om at vælge en Opmand, saa vælger *Regeringen* en saadan blandt Medlemmerne af større, centrale Institutioner (Højesteret, Statsraadet og lignende). Voldgiftskendelsen skal tilvejebringe retfærdige Arbejdsbetingelser, ligesom den skal respektere Fagforeningsretten, Ejendomsretten og den personlige Frihed.

Denne Lov giver Arbejderne Sikkerhed for, at der tages Hensyn til deres Fordringer, saaledes at Opfyldelsen heraf ikke er afhængig af Arbejdsgiverne, men den paalægger dem ogsaa en Disciplin. De maa angaaende Arbejdskonflikterne binde sig til faste Regler. De er for en *vis Tid* udelukket fra at kunne gribe til Strejke, idet Loven er gældende under Rigsdagssamlingen 1937, d. v. s. til Sommer. Deraf fremgaar dens særlige Karakter. Det er en *Overgangslov*. I det Aar, hvor de nye sociale Love og 40 Timers Ugen skal praktiseres, og hvor *Leon Blums* Kriseovervindingspolitik skal gennemføres, skal denne Lov forhindre, at store Arbejdskampe griber forstyrrende ind i dette Værk. Arbejdernes berettigede Fordringer maa opfyldes, og det *uden* at der skal ske Forstyrrelser i Samfundsmaskineriet. En ny Samfundspolitik bringer stadig talrige Forandringer. Statsmagten gaar i Frankrig ind for at stabilisere den nye sociale Situation. I Løbet af et halvt Aar vil Lønningerne, Priserne, Arbejdstiden og Anvendelsen af de nye Kollektivoverenskomster have tilvejebragt en ny Ligevægtstilstand. Saa kan Staten igen trække sig tilbage fra sin Voldgiftsdommerrolle og overlade Konflikternes Afgørelse til de sociale Kræfter alene.

Den nye Lov er fremfor alt vigtig af den Grund, at den overalt gennemfører 40 Timers Ugen under denne Tids sociale Vaabenstilstand; thi det er ikke nogen lille Ting at gennemføre den forkortede Arbejdstid i Løbet af nogle faa Maaneder i alle Fag. I de store Industrier er dette allerede sket; først i Kulminerne, hvor paa Grund af det haarde Arbejde Arbejdsugen er fastsat til 38 Timer 40 Minutter, derefter i Metalindustrien fra Begyndelsen af December at regne, og i Tekstilindustrien fra Begyndelsen af Januar. Ved Aarets Begyndelse nyder allerede 3½ Million Arbejdere godt af den forkortede Arbejdstid. I Almindelighed er 40 Timers Ugen gennemført med 5 Dages Uge, hvor der arbejdes 8 Timer dagligt, og hvor Lørdag og Søndag er Fridage.

I Løbet af de første Maaneder af 1937 indføres 40 Timers Ugen ogsaa i de øvrige Industrier. Man forstaar Vanskelighederne ved denne Reforms Gennemførelse. Det er nemlig nødvendigt at tage de særlige Forhold i Betragtning, som staar i Forbindelse med Arbejdstekniken, ved Forordningen for hver enkelt Industri; men nu gennemføres desforuden 40 Timers Ugen med *Lønudligning*, idet hver Arbejder for 40 Timers Arbejde om Ugen oppebærer en lige saa stor Løn, som han tidligere gjorde for 48 Timer, det vil altsaa sige, at Timelønnen er blevet forhøjet med 20 pCt., ligesom ogsaa *Ugelønningerne* er forhøjet i samme Forhold.

Denne Udvikling har naturligvis Indflydelse paa Prisniveauet — ikke saadan at forstaa, at Priserne sti-

ger 20 pCt.; thi for det første er Lønnen kun en lille Del af Produktionsomkostningerne, for det andet berøres store Grupper af Priser, som f. Eks. Levnedsmiddelpriser, Husleje, Belysning og saa fremdeles næppe eller slet ikke af 40 Timers Ugen. Men da det franske Prisniveau desuden er udsat for Deflationens Virkninger, saa maa der ved Loven om obligatorisk Voldgift drages Omsorg for, at Arbejderne ikke skal bære Omkostningerne for den Reform, der skulde komme dem til Gode. Man kan roligt gaa ud fra, at de franske Arbejdere gennem Disciplin vil hjælpe Folkefrontsregeringen, som kæmper for deres Interesser, til at føre denne resultatrige Krisepolitik til Ende og udbygge de socialt opnaaede Resultater for hele Arbejderbevægelsen i Frankrig.

M. Hamburger.

NU GÆLDER DET SOGNERAADENE!!

Efter Folketingets og Landstingets Erobring — skal Sogneraadsreaktionen vige for det fremstormende Demokrati.

I Marts Maaned i Aar afholdes der Valg til samtlige Sogneraad her i Landet. Ved denne Lejlighed gælder det, ligesom ved Valgene til Rigsdagen, at Arbejderklassen har store Interesser, der staar paa Spil. Dersom de Love, der vedtages paa Rigsdagen, skal blive til Gavn for Arbejderklassen i saa vid Udstrækning som mulig, gælder det meget ofte, at Sogneraadsflertallet har afgørende Myndighed. Et reaktionært Sogneraad kan sabotere og ødelægge gode Love, saavel som et demokratisk Sogneraad, i Kraft af Viljen til at udnytte Lovene, kan føre disse ud i Livet paa en saadan Maade, at de bliver til Gavn for Smaakaarsfolk.

Sogneraadenes Opgaver er mangehaande. — Et Sogneraad kan have Betydning ved Igangsættelse af Arbejde, mange Sogneraad nærer ingen Interesse for at skabe Arbejde eller gode Arbejdsbetingelser for de Arbejdsløses talløse Skarer, ja, der findes endog Sogneraad, der betragter det som deres fornemste Opgave, naar Talen er om Igangsættelse af Arbejde at stride imod til det yderste eller søger at lade Arbejdet komme uorganiserede Arbejdere tilgode, medens de organiserede Arbejdere maa nøjes med den Understøttelse, de har sikret sig gennem deres Arbejdsløshedskasse. Naar Talen er om anstændige Lønninger og Arbejdsvilkaar, stiller de samme Sogneraad sig ogsaa yderst vrangvillige. De Herrer Sogneraadsmedlemmer ønsker at bevare saavel billig Arbejdskraft som Slavetilstand paa Arbejdspladserne.

Dette er Ting som Arbejderne bør tænke paa nu op til Valget, og som bør være medvirkende Aarsag til Udrensningen i det Utal af reaktionære Højborge, som Sogneraadene udgør.

Skattespørgsmaalet.

Et af de ømme Spørgsmaal, det gælder vel nok for alle Skatteydere, er Skattespørgsmaalet, ogsaa her gælder det, at Sogneraadet har en afgørende Betydning ved Paaligningen af Skatterne, om hvor stor Procentdel, der skal paalignes i Ejendomsskatter og Indkomstskatter og meget andet. Her har ogsaa Arbejderne deres Interesser at varetage. Det er jo mange Steder saaledes, at det er Arbejderne, der betaler Indkomstskatterne, medens Bønderne skriver Nul paa Selvangivelserne.

Den sociale Forsorg.

Den sociale Forsorg er ikke lige god i alle Kommuner. Fedtethed og slet skjult Misundelse fornægter sig aldrig i de af Venstre befolkede Sogneraad. Kan Kommunerne ikke nyde noget godt af at snyde Smaafolk for den Hjælp de har Krav paa i Henhold til Socialloven, saa alene Bevidstheden om at skade Smaakaarsfolk er nok til, at de Herrer Venstremænd spænder Ben for den Lovgivning, der kommer dem til Hjælp, der er ramt af Nødstilstand. Derfor maa Arbejderne ogsaa af Hensyn til Sociallovens Udnyttelse tage Magten i Sogneraadene og foretage den Udluftning, som er saa uendelig haardt tiltrængt.

Skolesagen.

Skolespørgsmaalet har Bud til Arbejderklassen; det gælder om at faa indrettet de bedst mulige Skoler, baade hvad Skolebygninger og Lærekræfter angaar. Det er Arbejderklassens Børn, der i første Række søger Kommunens Skoler; det er dér, de skal hente den Lærdom, som skal være grundlæggende for dem og som skal gøre dem egnet til at tage Kampen op ude i Livet. Ogsaa her gælder det, at Sogneraadene, naar det drejer sig om Skolens Forvaltning, har afgørende Myndighed. Giv derfor Sogneraadene den rette Sammensætning.

Lad Pligter og Rettigheder følges.

Et Utal af Spørgsmaal, der har Bud til den arbejdende Klasse, kunde endnu fremdrages, men det turde være overflødigt; enhver Arbejder har sikkert Gang paa Gang erfaret, hvilken Betydning det har haft, at reaktionære Kræfter har siddet inde med Sogneraadsflertallet. Man har afgjort mere end en Gang stødt paa, at Smaakaarsfolks Rettigheder er traadt under Fode, at ethvert Anstændighedshensyn fra Sogneraadsreaktionens Side er blevet skubbet bort, naar Talen har været om Smaamands Interesser, og derfor maa vi alle mødes i Agitationen for den store Udrensning. Ligesom ved Landstings- og Folketingsvalgene vil vi nu drive Reaktionens Mørkemænd ud af Sogneraadene. En ny, en sund Tid skal oprinde for Danmarks Arbejderklasse, længe nok er de kommunale Pligter blevet fastholdt overfor Arbejderklassen, medens Rettighederne er blevet skudt i Baggrunden.

Hvorledes sikres Valgretten?

Men hvorledes opnaar og sikrer man sig Valgret? De socialdemokratiske Vælgerforeninger vil her overalt være behjælpelig med Raad og Daad. Dog skal her nævnes, at Hovedreglen for at man kan udøve sin Valgret ved de kommunale Valg, der finder Sted i alle Landets Kommuner i den første Halvdel af Marts Maaned 1937, er, at man senest Valgdagen fylder 25 Aar, at man har Indfødsret, at man siden den 15. November 1936 uafbrudt har haft Bopæl i Kommunen, at man har betalt sin direkte Skat til Kommunen indenfor Skatteaaret 1935—36, altsaa April, Juli og Oktober Kvartaler 1935 og Januar Kvartal 1936, at man ikke nyder eller har nydt Understøttelse med Fattighjælps Virkning, som ikke er eftergivet eller tilbagebetalt, at man ikke er ude af Raadighed over sit Bo, at man ikke ved Dom er frakendt de borgerlige Rettigheder uden at have generhvervet disse, eller ved en før 1. Januar 1933 afsagt Dom er fundet skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling uden at have faaet Æresoprejsning, samt at man er opført paa de Valglister, der fremlægges til almindeligt Eftersyn i Dagene fra 24. til 31. Januar 1937 (begge Dage inclusive).

Kvinder har Valgret i samme Udstrækning som Mænd. En gift Kvinde opfylder saaledes Skattebetingelserne, naar hendes Mand har betalt Skat efter Valgloven, hun har altsaa Valgret saafremt hun iøvrigt opfylder Betingelserne herfor. Saafremt en gift Kvinde er skatteansat selvstændigt, har hun Valgret, saafremt hun har betalt den hende paalignede Skat, selvom Manden ikke skulde have betalt sin Skat. Ugifte Kvinder maa selvstændigt opfylde alle Valglovens Valgretsbestemmelser. En Enke har Valgret, naar hendes afdøde Mand har opfyldt Skattebestemmelserne, eller saafremt hun efter Mandens Død er blevet selvstændigt skatteansat og opfylder Skattebestemmelserne.

For Tilflyttere gælder særlige Regler alt efter, hvornaar de er tilflyttet Kommunen, ligeledes kan Fattighjælpen eftergives og Valgretten genindtræde, naar man søger herom, ogsaa resterende Skatter kan i særlige Tilfælde eftergives, naar Sogneraadet skønner, der er Grundlag herfor, men disse og mange andre Spørgsmaal bør man altid henvende sig til sin Vælgerforening med for at faa dem klaret, men gør det saa snart som muligt, at det ikke skal blive bagefter.

Og saa slaar vi et Slag for at videreføre og befæste de vundne Sejre.

Husk, at vi som Vogtere og Værnere af Demokratiet giver Fascismen og Nazismen den mest virkningsfulde Næsestyver ved at fortsætte den Fremgang, som vi gentagne Gange har manifesteret. *A. S.*

HUSK

AT MELDE FLYTNING TIL POSTVÆSENET OG AFDELINGEN

LØBENDE KONFLIKTER

Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Gørlev	(Helsinge Drøsselbjerg Kommune)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Kolindsund	(Vekselerer Suhr, Kbhvn., Skarnæs, Kolind)
3. Agitationskreds	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby, ang. Dræningsarbejde i Gl. Roskilde Amt)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Randers	(A/S Randers Margarinefabrik) (Sympatiblokade)
Lynge-Broby	(Lynge-Broby Skærvefabrik)
Buerup Afd.	(Dræningsmester Otto Hansen, Skamstrup pr. Mørkøv)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Hadsund	(Viktor Larsen)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Magleby Afd.	(Klintholm Skovdistrikt)
Sommersted	(Murermester Cl. Vilhelmsen, Mølby)
Vigerslev	(Vigerslev Kommune)
Odense L.	(Dalumgaard ved Odense, Godsejer Andersen)
Vilstrup Afd.	(Vilstrup Kommune)
Kvissel og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Systofte	(Havearkitekt O. Bay Nielsen, Kohave Skov pr. Nykøbing F.)
Øster Egesborg	(Øster Egesborg Kommune)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Karlslunde Afd.	(Karlslundegaard pr. Taastrup)
Hvidbjerg-Lyngs Afd.	(Tærskeværksejer Jens Poulsen)
Glumsø	(Entrp. L. M. Kjærs Kalkleje i Træløse)
Hornslet-Rodskov, Voldum-Rud, Søby-Halling, Mejlby, Mygind-Lihme, Karlby	(Clausholm og Sofie Amaliegaards Skovdistrikter)
5. Agitationskreds, Hou Vendsyssel Afd.	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimmen)
Bøstrup Afd.	(Bøstrup Tærskeselskab)
Kastrup Afd.	(St. Magleby Kommune)
Borup, Jyll.	(Proprietær Hjortkær, Svejstrupgaard pr. Bjerregrav)
Sdr. Vissing-Voerladegaard Afd.	(Grusgravsejer Nielsen, Sdr. Vissing)
Skjød Afd.	(Lyngaa Kommune)
Thirstrup Afd.	(Proprietær Frigaard, Nøruplund Skovdistrikt)
Granslev Afd.	(Hofjægermester Honnens de Lichtentenberg, »Bidstrup« pr. Laurbjerg.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Laven Afd.	(Linaa Kommune)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen elller gennem Fagbladet.

Mælkeriarbejdernes Fagforening

Den 20. Januar afholdt »Mælkeriarbejdernes Fagforening« 40 Aars Stiftelsesfest paa »Gimle«. Aage Hermann havde skrevet følgende Prolog, der blev fremsagt af Forfatteren selv:

To Snese Aar, det er et Spand af Tid,
som maalt med Evighedens Maal er ringe,
men stort nok, naar vi ser, hvad Kamp og Strid
og Fremskridt fyrretyve Aar kan bringe.
Og gransker vi Historien med Flid
og hører gamle Kampsignaler klinge,
da bliver disse Aar et Spand af Tid,
som ingen ærlig Dom kan agte ringe.

Nu blader vi i Fagets Mindebog,
og LYNGSIE er det første Navn, vi træffer.
Dér kommer han! Og fra sin skumle Krog
en arrig Lænkehund ad Lyngsie bjæffer.
Her staar en Direktør og en Grossist,
af Had og Frygt de begge er forblindet:
»Dér har vi ham, den røde Socialist,
og lige rød i Sindet og i Skindet!«

Hvor har det gippet grusomt i Hr. Smith!
En Arbejdsmand, hvis Formaal var at stride
for Arbejdsmænd. Hr. Smith har bandet hedt,
thi hans Princip var: »Vi alene vide«.
Hr. Smith, en Slavepisker, herskesyg,
hvis Had til Fattigmand var svært at køle,
men selv Hr. Smith blev jo omsider myg,
da h a n fik Guldets Hæl og Haan at føle.

Den Fagforening, som i Dag staar stærk,
et Værn om Smaamands Ret og Smaamands Ære,
vi glemmer aldrig, den er Lyngsie's Værk,
hans Minde mellem os skal helligt være.
Hans Tanke blev vort Sværd, vor Støttestav,
vort Bolværk, som kan Storm og Strømme møde;
vi smykket har vor første Førers Grav
i Dag med Mindekransens Roser røde.

Det blev en Kamp, og den var stundom hvas,
kun langsomt slog de Rod de nye Tanker,
og hist og her var der en Arbejdsplads,
hvor Kapitalen rejste nye Skranker;
men de, som Staven tog af Lyngsie's Haand
og som med ham vi hylde vil og fejre,
var støbt af samme Stof i samme Aand,
den Aand, hvis Retfærdskrav vandt stolte Sejre.

Fast har de knyttet Samarbejdets Baand,
hvad Striden slog af Saar, har de forvundet,
de svenske Brødre blev vor Broder-Haand
rakt til værdifuld Bistand over Sundet.
I Verdenskrigens bitter onde Tid
kom Mælkemanden med sin Vogn og Krikke
og rationerede med Kløgt og Flid
og lod sig aldrig købe og bestikke.

Da Folkets bedste Mænd for Had blev lagt,
for Svaret var man aldrig her forlegen,
vi vidste, Sammenholdet er vor Magt,
Syndikalismen blev vist Vintervejen.
Ved Paaskekuppet stod vi Last og Brast
til Værn om Folkets Frihed kampberedte,
saa Mørkemændene forsvandt i Hast,
og siden ej paa Kongeslot er sete!

Kulturarbejdet gav vi gode Kaar,
hver Gang de Unge havde Lyst at lære,
thi ogsaa i Kultur vi fremad gaar,
og ogsaa Kundskab skal vort Vaaben være.
Paa alle Fronter Fremgang kun vi vil,
til vi for al Slags Uret er befriet,
det var vor Fagforening viet til
fra første Færd; det er den endnu viet.

Tak til hver den, som under Fanen stod,
i Medgang og naar Modgang har os truet;
Tak til hver Hustru, som gav Manden Mod,
saa aldrig han af Kampens Kaar blev kuet.
Tak til hver den, som stod ved Rat og Ror;
vil Diktaturet sig til Danmark vove,
da vil med Haandslag og med Æresord
at slaas mod det til sidste Mand vi love.

Saa lukker da Prologus Mindets Bog,
vel mødt til Fest omkring vor Forbunds Fane.
Den ærefulde Fortids Mindesprog
til ærefulde Fremtids-Aar skal mane.
Vor Fagforening gør den stor og stærk,
med dagligt Brød og Lykke den os lønner;
vor Fagforening, vore Fædres Værk,
vi giver trygt i Arv til vore Sønner!

Januar 1937.

AAGE HERMANN

Fra LANDARBEJDERNES ARBEJDSMARK

EN OPGAVE I DET NYE AAR

Det er Organiseringen af Landbrugets Arbejdere her særlig tænkes paa. Det er stadig paa dette Felt, der staar mest tilbage at udrette indenfor vort Organisationsomraade, ikke fordi dette Arbejde hidtil er blevet forsømt, men fordi der her er Tale om et Arbejdsfelt, som paa Grund af særlige Forhold frembyder store Vanskeligheder og stiller de største Krav til Kredse, Afdelinger og de enkelte Mdlemmer af vort Forbund omkring i Landkommunerne.

Arbejdet for at rydde disse Vanskeligheder af Vejen og fjerne de Forhold, som skaber dem, bliver en af det nye Aars Opgaver. Nødvendigheden af, at dette Arbejde fortsættes om muligt med forøget Kraft i det kommende Aar, understreges stærkt af den Holdning, som det store Landbrugs største Organisationer, nemlig Landboforeningerne, indtager overfor Arbejdernes Organisationer, og som navnlig i det sidste Aars Tid har antaget en stadig mere agressiv Karakter. Vi har tidligere omtalt en Resolution, der blev vedtaget paa de jyske Landboforeningers Delegeretmøde i Efteraaret, hvori ogsaa Landbrugets Arbejdsforhold omtales. Da nævnte Resolution blev forelagt af selve Formanden for de samvirkende danske Lanboforeninger, Landstingsmand Hauch, og velsagtens ogsaa er forfattet af ham, den er i hvert Fald ulden nok til at kunne være det, og da der er vedtaget omtrent enslydende Udtalelser med Hensyn til det nævnte Spørgsmaal paa de øvrige Landboforeningers Generalforsamlinger i det forløbne Efteraaar, maa den vel betragtes som en Tilkendegivelse af Landboforeningernes principielle Stilling, en Slags Programerklæring.

Enhver, der kan læse, kan se, at der i denne Udtalelse faktisk ligger et Angreb paa Arbejdernes Organisationsret pakket ind i sentimentale Fraser. Bevares man nedlægger jo ikke ligefrem Forbud imod, at ogsaa Landbrugets Arbejdere organiserer sig, man forsøger heller ikke en Henstilling til Standsfællerne om ikke at beskæftige organiserede Arbejdere. Okkenej! Hauch, Tvedegaard og de andre Landboforeningsspidser er skam frisindede Folk, det ligger fjernt fra dem at blande sig i, om deres Arbejdere er organiserede eller ej, det overlader de, som de sande Frihedsvenner de er, til Arbejderne selv at bestemme. Nej, de nøjes i al Beskedenhed med at frabede sig, at Arbejderne bruger deres Organisation, at de anvender Organisationsretten til at skaffe sig bedre Løn- og Arbejdsvilkaar, for anderledes kan det vist ikke opfattes, naar den paagældende Udtalelse indledes med følgende Vending: »Delegeretmødet maa paa det bestemteste modsætte sig enhver uvedkommende Indblanding i Landbrugets Arbejdsforhold«. Nu er Forholdet jo imidlertid det, at Arbejdere organiserer sig, ikke just fordi det morer dem, Fagforeningerne er ikke selskabelige Sammenslutninger, stiftet med det Formaal at arrangere Fester og fornøjelige Sammenkomster for deres Medlemmer, det er »det første Fornødne« det daglige Brød deres Virksomhed tager Sigte paa. At skaffe saa gode Livsvilkaar som muligt, det er Fagforeningernes naturlige og selvfølgelige Opgave. Men det er altsaa dette, at de Herrer Hauch, Tvedegaard og Konsorter ikke vil finde sig i, de er nok frisindede, men der er da Grænser, deres Frisind hører op nøjagtigt der, hvor Arbejdernes Interesser begynder.

Pointet i ovennævnte Udtalelse er faktisk dette, at Arbejderne bare kan holde deres Næse fra enhver Indblanding i Spørgsmaal som Løn og Arbejdstid o. s. v. Delegeretmødet maa bestemt modsætte sig saadan Indblanding. Jo, vist er de frisindede Folk disse Storagrarer. Men de er ikke blot frisindede, de er ogsaa gode Mennesker og brave danske Mænd med Hjertet paa rette Sted overfor Medmennesker og Landsmænd, og da specielt overfor deres Medhjælpere, det fremgaar tydeligt af følgende Svar, hvormed omtalte Udtalelse slutter: »Vi vil indtrængende fraraade vore Standsfæller at gaa ind i et System, der fastsætter Lønninger uden Forbindelse med Landbrugets Indtjeningsevne, og tvinger danske Landmænd til at organisere sig mod deres egne Medhjælpere, mod den Ungdom, der skal afløse os«. Man tør vist godt formode, at Hr. Hauch har været stærkt bevæget, da han læste denne Pasus op for Delegeretmødets Deltagere, og det er slet ikke usandsynligt, at han har haft Taarer i Øjnene, da han nedskrev den. Men udenfor Landboforeningernes Kreds er det næppe sandsynligt, at den gør noget dybere Indtryk. Den Ædelmodighed, der ligger i, at man saaledes giver Afkald paa at organisere sig »mod den Ungdom, der skal afløse os«, er der visselig heller ingen Grund til at falde i nogen Art af Henrykkelse over, da Sagen jo, som bekendt er den, at Landbrugets Arbejdsgivere er rigeligt forsynede med Organisationer, hvoraf nogle udmærket kan bruges og ogsaa undertiden bliver brugt mod deres Medhjælpere, vi behøver bare f. Eks. at nævnte Tolvmandsforeningerne, ja, vi kan for den Sags Skyld holde os til selve Hr. Hauch's Landboforeninger, hvormeget disse end afviser Tanken om Arbejdsgiverforening som stridende imod deres bedre Følelser, saa er det jo dog en Kendsgerning, at de i høj Grad beskæftiger sig med Arbejdsforholdene, det er i saa Henseende tilstrækkeligt at henvise til det Utal af Resolutioner og Opraab, som de i Løbet af det svundne Aar har ladet hvirvle ud over Landet. Det forholder

sig med Ædelmodigheden indenfor Landboforeningerne paa samme Maade som med Frisindet, ved nærmere Eftersyn opløser den sig i Hykleri.

Formaalet med saavel Frisindet som Ædelmodigheden er kun at bevare den nuværende Tingenes Tilstand, hvor Landbrugets Arbejdsgivere alene raader over Arbejdsvilkaarene. I deres stupide Selvgladhed er de bombesikre paa, at det ikke blot er dem, der kan gøre det bedst, men at de overhovedet er de eneste, der kan gøre det ordentligt og tilfredsstillende. De faar imidlertid undskylde, at der er andre, og det gælder i først Række baade de paagældende Arbejdere selv og deres Organisation, som ikke deler denne Opfattelse, men tværtimod synes, at de har gjort det rent ud sagt forbandet skidt, og her er vi saa heldige at have Kendsgerningernes Vidnesbyrd paa vor Side.

Vi gør os ingen Illusioner om, at de Herrer af sig selv vil komme paa bedre Tanker, dertil kræves en Anskuelsesundervisning, som kun deres Arbejdere kan bibringe dem. Det bliver en af vor Organisations Opgaver at være Landbrugets Arbejdere behjælpelige hermed i det nye Aar. *M. O.*

DAGLEJERNE

Den nye Roman af Forfatteren til »Fiskerne«.
Hansk Kirk: Daglejerne. (Gyldendal).

Hans Kirk, der for syv Aar siden slog sit Navn fast med Romanen »Fiskerne«, er Student fra Sorø og har taget juridisk Embedseksamen. I to Aar var han Sekretær i Københavns Magistrat, saa rystede han Kancellistøvet af sig og kastede sig over Litteraturen, først som Anmelder, for hvilket Arbejde han vandt stor og fortjent Anerkendelse. Men ogsaa den Virksomhed blev ham for trang — han gav sig selv til at skrive, og inden »Fiskerne« blev til, havde han offentliggjort utallige Smaafortællinger og Noveller. Før han skrev denne sin første store Roman, havde han opholdt sig paa Harboøre og taget Del i Befolkningens daglige Tilværelse. Ligesom »Fiskerne« hviler »Daglejerne«, hans nye Roman, paa grundige Iagttagelser. Fra sin Barndom kender Hans Kirk det Milieu, der er Tale om, og siden har han paa Stedet sat sig ind i Levevilkaarene for de Mennesker, han skildrer.

»Daglejerne« skildrer et gammeldags Bondesamfunds Udvikling til moderne industrielt Samfund. Hovedpersonerne er en Gruppe Landarbejdere, deres Hustruer og Børn, Omgivelserne Landsbyen med dens store og smaa Gaarde, Købmandshandel, Kirke og Kro. Udefra kommer Missionen og søger at hverve Tilhængere, men det bliver Anlæggelsen af en Cementfabrik i Sognet, der bringer den store Omvæltning. Med den følger nye Typer, baade Arbejdets rodløse Landsknægte og organiserede Fagforeningsfolk, et nyt Tempo og økonomiske Forskydninger. Hans Kirk viser her ligesom i »Fiskerne« sin Evne til at skildre en Rigdom af vidt forskellige Mennesker, saa de kommer til at staa Læseren fortroligt nær.

Det er ikke Nutiden, der skildres i »Daglejerne«, men en svunden Tid, hvor Oplysningen havde vanskeligere Vilkaar paa Landet end i vore Dage. Men ogsaa det historiske har sin Betydning, og det er lykkedes Forfatteren at skildre en Række Mennesketyper med overraskende Træfsikkerhed. Der er Marinus, Typen paa Datidens slidsomme og taalmodige Husmand, der oplever den trange Skæbne at maatte gaa fra Hus og Hjem, fordi han ikke kan skaffe Renter og Afdrag, uagtet den tunge Gang om Hjælp bliver gaaet til alle Landsbyens Gaardmænd, som viser ham en kold Skulder for saavidt angaar rede Penge, men nok kan tænke sig at beskæftige ham, naar han ikke længere selv har noget Hjem — den flittige Arbejder kan de nok bruge til en ringe Betaling. Skuffet vender Marinus hjem efter Rundgangen og mødes her med sin prægtige Kone, Tora, der er en djærv Kvinde med et frodigt Livssyn, hun har faaet mange Børn, men hverken dette eller Alverdens Modgang har formaaet at knække hendes Mod paa Livet. Med hende klarer han sig da ogsaa godt gennem den efterfølgende Kamp for Tilværelsen. Der er endvidere Cilius, den tidligere Banebørste, som ved Giftermaal er dumpet ind i det lille Samfund, men som aldrig bliver helt akklimatiseret. En vis Tilbageholdenhed møder ham fra de andre Landboeres Side til daglig, men naar han i festligt Lag under Indflydelse af Kaffepunsens inciterende Virkning udraaber sit: A har en Gang slaaet en Mand til Krevl — eller han med Henblik paa sit barnløse Ægteskab meddeler: A har besvangret en Pige sydpaa — saa staar der Eventyrets Glans omkring ham.

Der er Daglejerne Lars Sjældenglad, Boel-Erik, Jens Hest, Sorte Anders, Povl Bøgh og Cilius. En Ingeniør køber en Kridtskrænt ved Fjorden og anlægger en Cementfabrik. Det ændrer totalt Daglejernes Liv. Fra »Landalmue« bliver de Lønarbejdere, Industriarbejdere, og en Række Problemer dukker op i deres forhen saa stille og beskedne Verden.

Medlem udgaat

35. Kreds — Dræningsmester Jens Hammer, Brædstrup. Med ovennævnte Dræningsmester er oprettet Overenskomst, hvorefter han tiltræder den mellem Forbundet og jysk Dræningsmesterforening gældende Overenskomst.

Jydstrup Afd. — Skjoldnæsholm Skovdistrikt. Angaaende forskellige Uoverensstemmelser vedrørende Arbejdsforholdene paa Skjoldnæsholm Skovdistrikt blev der den 9. November afholdt Mægling. Man enedes om, at al Udslæbning af stort Grantømmer betales med Timeløn og at der for et Parti Papirtræ paa 27 rm betales et overenskomstmæssigt Tillæg for de to Trediedele. Iøvrigt aftaltes det, at Udslæbningsakkorder og Begrebet »knastede Topender« gøres til Genstand for en Forhandling mellem Organisationerne.

Vigerslev Afd. — Gdr. Jens P. Frandsen, Vigerslev Mark. I ovennævnte Sag er Arbejdsgiveren dømt til at betale vort Medlem 190 Kr. + 50 Kr. i Sagsomkostninger.

Nivaa Afd. — Fodermester Larsen, Nybrogaard, Humlebæk. Ovennævnte Sag, der drejer sig om uberettiget Bortvisning af Kreaturpasser S. Skovhus Nielsen, er nu afgjort ved Dom, hvorefter vort Medlem fik tilkendt en Erstatning paa 320 Kr. 70 Øre.

Thorsø Afd. — Gdr. Rasmus Jensen. Nærværende Sag, der drejer sig om vort Medlems Bortgang af Pladsen, fordi han fik fordærvede Levnedsmidler, er nu afgjort ved Retten derved, at vort Medlem ved Dom er blevet tilkendt 165 Kr. + 50 Kr. i Sagsomkostninger.

Frejlev Afd. — Vognmand Ipsen, Øster Kippinge. Ovennævnte Sag er sluttet med, at vort Medlem har faaet udbetalt det ham tilkommende Beløb i Arbejdsløn.

Kolindsun Afd. — Proprietær Sørensen, Skærvad, Ørum. Ovennævnte Sag er vundet ved Retten, idet vort Medlem Ejner Bryder har faaet tilkendt 265 Kr. i Erstatning for uberettiget Bortvisning + 40 Kr. i Sagsomkostninger.

Asminderup Afd. — Gdr. Herman Nybjerg, Tingselmark. Ovennævnte Sag, der drejede sig om resterende Arbejdsløn, er sluttet med, at vort Medlem har faaet udbetalt 75 Kr. til fuld Afgørelse.

Skrøbelev Afd. — Bestyrer Hammerum, Bjergbygaard. Ovennævnte Sag er sluttet med, at vort Medlem har faaet udbetalt 20 Kr. til fuld Afgørelse.

Lysbro Afd. — Gdr. Niels Revl, Funder. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Underbetaling ved Dræningsarbejde, er belagt med, at Arbejdet er betalt overenskomstmæssigt.

Haarslev Afd. — Gdr. Niels Chr. Larsen, Haugstedgaard, Nymark. Ovennævnte Sag, der angaar en Uoverensstemmelse om Optagning af et Areal Sukkerroer, som Medlem af Haarlev Afd. J. P. Rasmussen har luget, er forligt ved Mægling saaledes, at Gdr. Larsen til fuld Afgørelse betaler 35 Kr.

Ho-Oksby Afd. — Oksby Klitplantage. En Klage fra Afdelingen over, at et Medlem af Afdelingen havde udført 5 Timers Udhugning af udgaaede Hvidgraner, hvilket Arbejde man ikke betaler for i Plantagen, er nu ved Korrespondance med Klitvæsenet afgjort derhen, at man har erklæret, at Klitvæsenet ikke oftere vil forlange dette Arbejde udført i Forbindelse med Lyshugst. Vi har erklæret os tilfreds med denne Afgørelse, men har meddelt Klitvæsenet, at vi ved fremtidige Overenskomstforhandlinger vil søge Spørgsmaalet nærmere præciseret i Overenskomsten.

Stenløse-Fangel Afd. — Gdr. Rs. Rasmussen, Vollerslev. Nærværende Sag vedrørende en Strid om, hvorvidt et Fæstemaal var opsagt til 1. November 1936 eller ej, er bilagt med, at vort Medlem, Fodermester Harald Andersen har gennemført sit Krav om at forblive i Pladsen og i Boligen til 1. Maj 1937.

Brahetrolleborg Afd. — Dræningsm. Karl Madsen, Rødme. Nærværende Sag, hvor Dræningsmesteren kun vilde aflønne med 5 Kr. pr. Dag, er nu bilagt med, at han betaler i Henhold til Dræningsoverenskomsten 105 Øre i Timen.

Jægerspris Afd. — Jægerspris Skovdistrikt. Angaaende en Uoverensstemmelse om Arbejdsforholdene i Jægerspris Skovdistrikt blev der den 17. November afholdt Mægling, hvor man enedes om, at der for det paaklagede Arbejde betales med Timeløn.

Iøvrigt blev det af Skovrideren oplyst, at Skovdistriktet fra 1. Januar 1937 indmelder sig i Arbejdsgiverforeningen, hvorefter de forskellige Skovaftaler jo maa bortfalde.

Ørum-Ramten Afd. — Dræningsmester Egon Dalsgaard, Illerhus. Ovenstaaende Sag, der drejer sig om resterende Beløb for udført Dræningsarbejde, er nu bilagt med, at de paagældende Arbejdere har faaet udbetalt deres Tilgodehavende, ialt 82 Kr. 59 Øre.

19. Kreds — Holchenhavn. Paa et Areal af 8—9 Td. Land Sukkerroer er konstateret en Plantebestand af 44,000 pr. Td. Land, hvorefter Arbejderne har faaet et Tillæg paa 10 Øre pr. 100 løb. Favne for stor Plantebestand.

Aabybro Afd. — Dræningsmester Hans Hansen, Nørhalne. Mellem ovennævnte Dræningsmester og vor Aabybro Afdeling er opstaaet en Uoverensstemmelse angaaende Forstaaelse af Dræningsoverenskomsten for Aalborg Amt. Sagen har givet Anledning til, at 3 Arbejdere i 2—3 Dage er hjemsendt fra Arbejdet hos Hansen. — Der har været afholdt Mæglingsmøde, hvor Sagen forligtes saaledes, at Dræningsmesteren erklærede sig enig med Forbundet i, at de Særaftaler, han har truffet med sine Arbejdere, ikke er stemmende med Overenskomsten og straks skal bringes til Ophør. Endvidere betaler Hansen til Aabybro Afd. 30 Kr.

Tune Afd. — Gdr. L. P. Mortensen, Bjeverskov. Nærværende Sag er bilagt med, at vort Medlem Otto Andersen har faaet udbetalt sin tilgodehavende Løn 38 Kr. 22 Øre.

6. Kreds — Proprietær Alfred Jensen, Bosebjerggaard, Bjergsted. Ovennævnte Sag er tabt ved Retten og vort Medlem tilpligtet at betale 15 Kr. i Sagsomkostninger.

Gloslunde Græshave Afd. — Gdr. Godtfred Larsens Enke, Pilehave. Den for dette Arbejde foreliggende Uoverensstemmelse angaaende Dræningsgrøfternes Gruppeinddeling er afgjort ved Voldgift, saaldes at en væsentlig Del af Hoveddrænet er kommet i Gruppe 2 og en Del af Sugedrænet i Gruppe 1 med et Tillæg af 22 pCt.

Svanninge Afd. — Dræningsmester P. Ahrnberg Andreasen, Lunde. Et af Grundforbedringsudvalget godkendt Arbejde, der var anslaaet til en samlet Arbejdsudgift af godt 3000 Kr., havde paagældende Laansøger, en Gaardejer, bortliciteret til Udførelse til en Pris af 2000 Kr., og Dræningsmester Ahrnberg Andreasen havde overtaget det paa disse Vilkaar, endskønt det var afgjort, at han ikke til denne Betaling kunde betale tarifmæssig Løn. Bl. a. ved Grundforbedringsudvalgets Medvirkning er Sagen nu blevet ordnet derhen, at Arbejdet skal betales med Timeløn 105 Øre, da det ikke egner sig for Akkord, og dets Udførelse vil da koste ca. 30,000 Kr., saaledes som Grundfordringsudvalget oprindelig havde budgetteret.

Vejle K. — Bøgeager Teglværk. I Anledning af vort Strejkevarsel for at faa oprettet Overenskomst for Chaufførerne beskæftigede paa Bøgeager Teglværk blev der af Arbejdsgiverforeningn indbragt Klage til Den faste Voldgiftsret. Under en Forhandling, der fandt Sted i Retten forud for Proceduren, blev der imidlertid truffet følgende Ordning: »I Tilslutning til Landsoverenskomsten mellem Kalk- og Teglværksforeningen af 1893 og Dansk Arbejdsmands Forbund er der mellem Bøgeager Teglværk og Kuskenes og Chaufførernes Fagforening i Vejle truffet Aftale om, at de paa Bøgeager Teglværk beskæftigede Chauffører aflønnes med 102 Øre pr. Time, gældende fra Dato 10. Oktober 1936), deri indbefattet Tillæget pr. 1. Marts 1937.«

Kippinge-Brarup og Nykøbing F. — A/S A. Nielsen & Co. vedr. Aktieselskabets Filial i Guldborg. Efter at der var varslet Strejke og Sympatistrejke er der oprettet Overnskomst gaaende ud paa følgende: Overenskomsterne, som er gældende mellem Foreningen af Arbejdsgivere i Nykøbing F. og Dansk Arbejdsmands Forbunds Nykøbing F. Afdeling gælder ogsaa for Aktieselskabets Filial i Guldborg, for Akkordernes Vedkommende dog med et Fradrag af 10 %.

Klemensker — Aarsballe Brugsforening. Efter at der var varslet saavel Strejke som Sympatistrejke, er Overenskomst oprettet, idet Brugsforeningen har tiltraadt den af Brugsforeningen opsagte, men for de øvrige Virksomheder paa Bornholm af lignende Art fortsat gældende Overenskomst.

Aalborg K. — Firmaet Chr. Marcussen & Søn. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 57,00. Dagløn: ½ Dag Kr. 5,25, 1/1 Dag Kr. 10,50. Mindstebetaling for halv eller hel Dag. Fra 1. Marts 1937 forhøjes Ugelønnen med Kr. 1,00 og Daglønnen til Kr. 5,35 og Kr. 10,70 for henholdsvis halv og hel Dag. Overarbejde: De 2 første Timer 50 % og derefter samt Søn- og Helligdagsarbejde 100 %. For Landture, der ikke er tilendebragt inden Kl. 1 Eftermiddag betales Kr. 2,00 pr. Dag. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger Kr. 3,00 pr. Dag. 6 Dages Sommerferie med Løn. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel, tidligst 1. Oktober 1938.

Budene — Budcentralen »Forenede Bud- og Transportkompagni. Overenskomst afsluttet i Lighed med de almindelige for Budcentraler gældende. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 3 15.–2. 1937 42. Aarg.

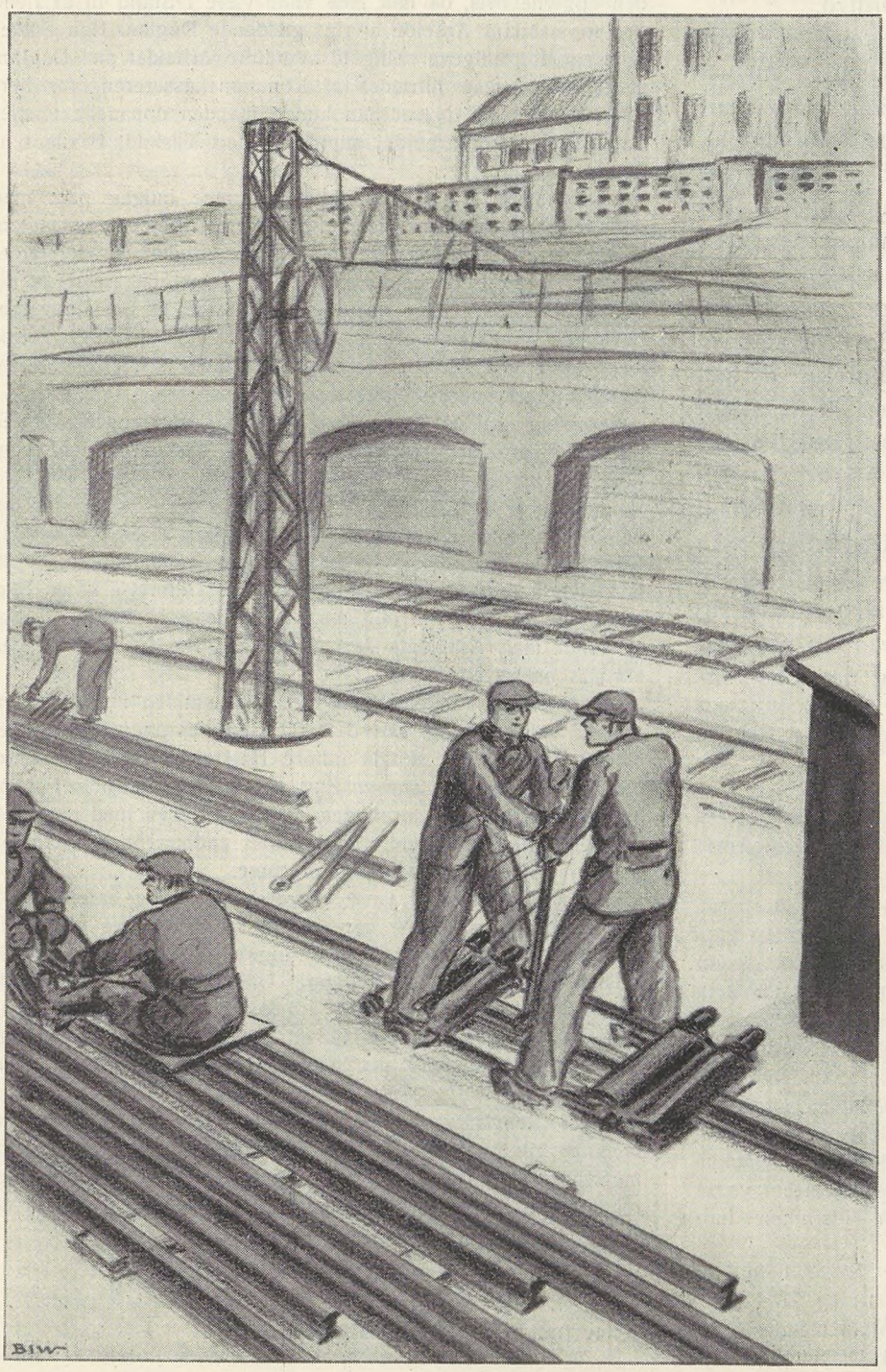

Ved Skinne-Saven

Her laves Skinnerne i Stand
og det er let at mærke,
en Dansker og en »Engelskmand«
i Fællesskab er stærke.

Hvad før kun trægt og langsomt gik,
naar Skinnerne blev savet,
moderne Mekaniks Teknik
til Barneleg har lavet.

Med Haandkraft forhen kun det gik,
men dog endnu det kræver
en kraftig Arm, et sikkert Blik
og to solide Næver.

Hver Dag os nye Fremskridt gav,
og vi paa flere grunder,
og vor Tids Skinnesaks- og Sav
er i sig selv et Under.

AAGE HERMANN

Forfølger Socialudvalgene Ansøgerne?

HØHØST PAA KOMMUNEKASSERERENS ENG I NOVEMBER MAANED

Vi har tidligere omtalt forskellige højst mærkelige Afgørelser, som er truffet af sociale Udvalg i Forbindelse med Andragender om Understøttelse i Henhold til Loven om offentlig Forsorg, og vi skal nedenstaaende anføre endnu et Eksempel, der fører tydeligt Bevis for, at man fra Udvalgenes Side end ikke viger tilbage for ligefrem at forfølge en Ansøger, der paa den ene eller anden Maade har paadraget sig det sociale Udvalgs Unaade. Da nærværende Sag efter alt at dømme maa siges at have særlig Interesse gengiver vi de med Amtet vekslende Skrivelser i deres fulde Ordlyd.

Sagens Rejsning hidrører fra Indberetning ved vort Forbunds Ølstykke Afdeling, der en Gang i August Maaned f. A. meddelte, at et af Afdelingens Medlemmer, som gennem nogen Tid havde oppebaaret supplerende Hjælp til ordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse, pludselig var bleven denne Hjælp frataget og i Stedet tilbudt Arbejde ved Høhøst paa en Kommunekassereren tilhørende Eng. Medlemmet havde imidlertid vægret sig ved at udføre det paagældende Arbejde paa Akkord, saaledes som tilbudt, idet han hævdede ikke at have saa meget Kendskab til Arbejdets Udførelse, at han kunde tjene den almindelige Dagløn, men tilbød iøvrigt at udføre Arbejdet med Aflønning paa Grundlag af denne.

Dette modsatte det sociale Udvalg sig, men tilbød at yde supplerende Hjælp saafremt Daglønnen ikke kunde tjenes ved den tilbudte Akkord — 50 Kroner for 2½ Td. Land. Dette vilde Medlemmet ikke indlade sig paa og videre Hjælp i Henhold til Loven om offentlig Forsorg blev derefter frataget ham, og det blev tilkendegivet Vedkommende, at saafremt Hjælp alligevel blev krævet vilde saadan kun blive ydet med Fattighjælps Virkning.

Paa Grundlag af denne Indberetning fremsendte Hovedkontoret følgende Klage til Frederiksborg Amt:

Paa vort Medlem af Ølstykke Afdeling, Arbejdsmand N. N.s Vegne skal man ved Nærværende fremsende Klage til det høje Amt over, at Ølstykke Kommunes sociale Udvalg har nægtet fortsat at yde nævnte Medlem supplerende Hjælp i Henhold til Lov Nr. 181 af 20. Maj 1933 om offentlig Forsorg, § 293, Stk. 2.

Om Sagens øvrige og nærmere Omstændigheder tillader man sig at henvise til nedenstaaende:

Ovenanførte Arbejdsmand N. N., der er Medlem af Dansk Arbejdsmands Forbund og Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasses Ølstykke Afdeling, og bosiddende i Ølstykke By, er gift og har 6 Børn. Det paagældende Medlem har været arbejdsløs siden Maj Maaned i Aar og har i Tidsrummet indtil nu kun haft enkelte Dages Beskæftigelse.

Som Medlem af Arbejdsløshedskassen er N. N. berettiget til 3 Kr.s Understøttelse pr. Dag, eller 18 Kr. pr. Uge, hvilken Understøttelse i Betragtning af Vedkommendes Forsørgerpligt maa anses for utilstrækkelig til Dækning af det fornødne til Livets Ophold for Familien.

Ølstykke Kommunes sociale Udvalg havde paa et tidligere Tidspunkt erkendt dette og bevilget vort Medlem supplerende Hjælp.

Imidlertid fik N. N. engang i Juli Maaned ved Henvendelse paa Kommunekontoret for at faa den supplerende Hjælp udbetalt Meddelelse om, at han i Stedet for fortsat Hjælp kunde faa Arbejde ved Hø-Høst paa en Eng, tilhørende Kommunekassereren. Nævnte Eng var paa 2½ Td. Land, og der blev givet Tilbud om Betaling af 50 Kr. for Hø-Høsten inklusive Hugning, Rivning og Opsætning af Høet.

N. N. var villig til at udføre det paagældende Arbejde, men gjorde gældende, at han ikke var kendt med Brugen af Le, og derfor ikke kunde være tjent med at udføre nævnte Arbejde til den opgivne Pris, da han ikke vilde være i Stand til at tjene den for saadant Arbejde iøvrigt gældende Dagløn. Han erklærede sig dog alligevel villig til at udføre Arbejdet paa Dagløn. Dette kunde ikke tiltrædes af Kommunekassereren, der herefter meddelte N. N., at han kunde faa den opnaaede Fortjeneste ved Akkordarbejdet suppleret med Tilskud, bevilget af Socialudvalget.

Dette mente N. N. dog ikke at kunne indgaa paa, men erklærede sig fremdeles villig til at udføre Arbejdet paa Dagløn.

Det blev herefter betydet vort Medlem, at han havde Valget imellem at udføre Arbejdet paa de af Kommunekassereren tilbudte Betingelser eller miste den hidtidige af Socialudvalget bevilgede supplerende Hjælp, og da N. N. ikke mente at kunne være tjent hermed, blev den omtalte Hjælp frataget ham, og han har ikke senere modtaget saadan.

Foreløbig skal det bemærkes, at den af Kommunekassereren tilbudte Hjælp, der skulde ydes som et Tilskud til den eventuelt for ringe opnaaede Arbejdsfortjeneste, er ganske ulovlig i Henhold til Forsorgslovens § 296, og dernæst, at den for det omtalte Arbejdes Udførelse tilbudte Betaling af 50 Kr. for 2½ Td. Land — efter hvad der kan oplyses — maa anses for almindelig, naar der er Tale om Arbejdets Udførelse af en Person, som er fuldt fortrolig med Anvendelse af Le og iøvrigt er kendt med Arbejdets Art, samt naar Hø-Høsten sker paa normalt beliggende Jord.

I nærværende Tilfælde maa Betalingssummen imidlertid anses for utilstrækkelig, idet det ikke alene er en med Arbejdet ukendt Person, der skulde udføre Hø-Høsten, men at denne tillige skulde udføres paa en Eng, hvor det kan forudsættes, at forskellige Græsarter forefindes, hvilket sammen med eventuelt tuet og ujævn Jordbund gør Arbejdet endnu vanskeligere, og dermed den tilbudte Betaling for ringe.

Der synes derfor at være tilstrækkelig — og berettiget — Indication for, at N. N. har nægtet at udføre det oftnævnte Høstarbejde paa de angivne Betingelser, hvorfor det sociale Udvalg — der gennem tidligere Udbetaling af supplerende Hjælp har anerkendt saadan Hjælps Nødvendighed — maa betragtes som uberettiget til at fratage N. N. supplerende Hjælp til Dækning af det nødvendigste til Familiens Forsørgelse.

Under Henvisning til ovenstaaende fremsættes derfor Anmodning til det høje Amt om at underkende Ølstykke Kommunes sociale Udvalgs Beslutning om at nægte N. N. supplerende Hjælp, samt at det paalægges Socialudvalget snarest at drage Omsorg for Udbetaling af denne Hjælp.

Ærbødigst
P. F. V.

Herpaa svarede Amtet følgende:

Ved Skrivelse af 24. f. M. (R. B. J. Jo.) har Forbundet paa Arbejdsmand af Ølstykke N. N.s Vegne besværet sig over, at

Ølstykke Kommunes sociale Udvalg har nægtet paagældende supplerende Hjælp i Henhold til Forsorgslovens § 293, Stk. 2.

Det fremgaar af Sagen, at N. N. er gift og har 6 Børn.

Han har bortset fra ganske enkelte Dage været arbejdsløs siden Maj d. A. og oppebærer 18 Kr. ugentlig fra Arbejdsløshedskassen. Denne Understøttelse har af Hensyn til paagældendes Forsørgerbyrder af Ølstykke Kommunes sociale Udvalg været suppleret med Kommunehjælp.

Efter at N. N., der er Landarbejder, ikke har udført eller paabegyndt et ham tilbudt Arbejde ved Høhøst paa en 2 Tønder Land stor Eng, for hvilket Arbejde han skulde have 50 Kr., er Supplementshjælpen nægtet udbetalt af det sociale Udvalg.

Det er desuden oplyst, at Betalingen for Arbejdets Udførelse maa anses for normal, og at N. N. har nægtet at overtage Arbejdet, fordi han ikke er fortrolig med den Slags Arbejde, samt at det sociale Udvalg har tilbudt ham supplerende Hjælp i Henhold til § 293, Stk. 2 i Lov om offentlig Forsorg, saafremt han ikke kunde udføre Arbejdet paa normal Tid.

Endelig er det oplyst, at han nu har faaet Arbejde ved Amtsvejvæsenet.

I denne Anledning skal man meddele, at Amtet efter det oplyste maa anse den skete Nægtelse af Hjælp for berettiget, da paagældende har vægret sig ved at overtage et tilstrækkelig lønnet Arbejde, som han efter sin Helbredstilstand og Uddannelse maa anses at kunne udføre.

W. Oxholm.

Hermed sluttede Sagen midlertidigt. Men i Slutningen af November Maaned f. A. indberettede Afdelingen paany, at Medlemmet, efter Udførelsen af det i Amtets Skrivelse nævnte Arbejde for Amtsvejvæsenet og andet selverhvervet Arbejde, efter Henvendelse til det sociale Udvalg om Understøttelse var nægtet saadan og atter henvist til Udførelsen af det tidligere Høstarbejde paa Kommunekassererens Eng, der stadig henlaa uslaaet, selvom der i Løbet af den mellemliggende Tid til Stadighed havde været 5—6 ledige Arbejdere, som havde oppebaaret Socialhjælp. Der forelaa saaledes Sandsynlighedsbevis for en personlig Forfølgelse af det paagældende Medlem, og Hovedkontoret fremsendte saaledes foranlediget følgende ny Klage til Frederiksborg Amt:

Paa vort Medlem af Ølstykke Afdeling, N. N.s Vegne fremsendte man under 24. August Klage til det høje Amt over, at Ølstykke Sogneraads sociale Udvalg havde nægtet at yde vort paagældende Medlem Hjælp i Henhold til Lov Nr. 181 af 20. Maj 1933 om offentlig Forsorg, med den Begrundelse, at N. N. havde vægret sig ved at udføre et ham anvist Arbejde ved Høhøst paa en Eng, tilhørende Kommunekassereren. I Forbindelse med Klagen fremsattes en efter vor Mening fuldkommen saglig Begrundelse for vort Medlems Arbejdsvægring.

Amtet gav imidlertid i Svarskrivelsen af 7. September det sociale Udvalg Ret i den trufne Afgørelse, og det meddeltes samtidig, at N. N. havde faaet Arbejde ved Amtsvejvæsenet.

Dette Arbejde varede i 5 Uger, og senere har N. N. været beskæftiget ved Kartoffeloptagning. Der foreligger altsaa et klart Bevis for, at Vedkommende er arbejdsvillig.

Efter paany at være blevet arbejdsløs henvendte vort Medlem sig atter til det sociale Udvalg med Begæring om Hjælp, idet Medlemmet ganske havde opbrugt sin Understøttelse fra Arbejdsløshedskassen.

Det sociale Udvalg nægtede imdlertid at yde N. N . Hjælp og henviste ham paany til Arbejde ved Høhøst paa samme Eng, som der havde været Tale om i Juli Maaned, og da N. N. naturligvis nægtede at paabegynde det anviste Arbejde, afviste det sociale Udvalg hans Begæring om Hjælp, og har paa en Forespørgsel til Amtet med Angivelse af den stedfundne Arbejdsvægring faaet Medhold i Afvisningen. Det bemærkes, at Sogneraadet efter Oplysning af Herr Amtsfuldmægtig Fløystrup ikke i sin Fremstilling af Sagen til Amtet har anført, at det Arbejde, der var tilbudt N. N., fremdeles var det samme, som var ham tilbudt i Juli, nemlig Høstarbejde paa Kommunekassererens Eng.

Der maa efter vor Formening gives N. N. Medhold i hans Afvisning af det tilbudte Arbejde, for det første, fordi det ikke er almindeligt, at der høstes Hø i November Maaned, hvilket formentligt vilde være ugørligt af Hensyn til den Forandring, der under Efteraarets Udvikling sædvanligvis sker med Vegetationen, og desuden fordi der Sommeren igennem til Stadighed har været indtil 5—6 Personer understøttet af Socialudvalget, uden at nogen af disse er blevet det paagældende Arbejde anvist, hvoraf det kan skønnes, at Socialudvalget med Forsæt ønsker at benytte det omhandlede Arbejde til at genere vort Medlem og finde en gyldig Grund til at unddrage ham den Hjælp, som han efter den Ideologi, der er nedlagt i Loven om offentlig Forsorg, maa anses for berettiget til at oppebære, ikke mindst efter at have præsteret Bevis for sin Arbejdsvillighed.

Sogneraadet har efter Amtets Svar paa den fremsendte Forespørgsel om Lovligheden af Hjælpens Nægtelse udbetalt Hjælp til N. N. med Fattighjælps Virkning — Tab af Valgret m. m., hvilket efter det foreliggende maa anses for ganske ulovligt, og stridende mod den Fortolkning af Loven om offentlig Forsorg, som almindeligt anvendes.

Saaledes foranlediget skal man ved Nærværende fremsætte Paastand om, at det fra Amtets Side tilkendegives Ølstykke Sogneraad, at den stedfundne Form for Udbetaling af Hjælp og Nægtelse af Udbetaling af saadan, ikke kan passere, og at den hidtil med Fattighjælps Virkning udbetalte Hjælp ændres saaledes, at vort Medlems borgerlige Rettigheder i enhver Henseende tilbagegives ham uden Forbehold.

Skulde Amtet mod Forventning ikke kunne give vort Forbund Medhold i den ovenanførte Paastand, forbeholder man sig ufortøvet at forebringe Sagen for Socialministeriet.

Forventende det høje Amts Svar snarest, tegner

Ærbødigst
P. F. V.

Paa denne Klage modtog Hovedkontoret den 9. Januar d. A. følgende Svarskrivelse fra Amtet:

Ved Skrivelse af 27. November f. A. har Forbundet paa Arbejdsmand af Ølstykke N. N.s Vegne besværet sig over, at paagældende er tilstaaet offentlig Hjælp, der i Henhold til Forsorgslovens § 306 har Fattighjælps Virkninger.

Det fremgaar af Sagen, at N. N. er gift og har 6 Børn, og at han efter at have udført noget Arbejde for Amtsvejvæsenet og ved Kartoffeloptagning den 14. Oktober f. A. henvendte sig til det sociale Udvalg i Ølstykke Kommune med Anmodning om Hjælp i Henhold til Forsorgslovens § 293 som Supplement til hans Arbejdsløshedsunderstøttelse, hvilket blev tilstaaet ham med 25 Kr., idet der dog samtidig blev tilbudt ham et Arbejde ved Høhøst paa en Eng, et Arbejde han tidligere og ifølge herværende Amts Afgørelse af 7. September f. A. uberettiget — havde afslaaet at paatage sig som Akkordarbejde. Han nægtede ogsaa denne Gang at udføre det tilbudte Arbejde som Akkordarbejde. Ugen efter begærede han atter Hjælp, og der blev igen tilstaaet ham 25 Kr., men da han stadig nægtede at udføre det omhandlede Arbejde, besluttede det samlede sociale Udvalg i sit Møde den 18. November, at fremtidig Hjælp kun kunde ydes ham i Henhold til Forsorgslovens § 306 med Fattighjælps Virkninger.

Han har derefter flere Gange henvendt sig om Hjælp, men har stadig nægtet at modtage den tilbudte Fattighjælp, uanset

at det blev meddelt ham, at Hjælpen vilde blive betragtet som almindelig Kommunehjælp, saafrem han vilde faa Medhold i sin Klage til Amtet.

Da den paagældende i Oktober ydede Hjælp, 50 Kr., ikke har Fattighjælps Virkninger, og da han ikke har modtaget den ham senere tilbudte Fattighjælp, og der saaledes ikke er ydet ham Fattighjælp, finder Amtet ikke Anledning til at foretage videre i Sagen.

Det tilføjes, at da det endvidere er oplyst, at det tilbudte Arbejde paa nuværende Tidspunkt kun vil kunne udføres med stort Besvær, vil Nægtelse nu af at udføre Arbejdet til den tidligere fastsatte Pris ikke kunne medføre, at tilstaaet Hjælp falder ind under Forsorgslovens § 306.

Det sociale Udvalg er herfra underrettet om foranstaaende.

W. Oxholm.

Af Amtets Skrivelse fremgaar det tydeligt, omend med nogen Omsvøb, at den paagældende Kommunes Socialudvalg har været uberettiget til at gøre Tildeling af Hjælp til Paagældende afhængig af det omtalte Arbejdes Udførelse, og at Vægring ved Arbejdets Udførelse ikke berettiger Udvalget til at give eventuel Hjælp Betegnelsen — ydet med Fattighjælps Virkning.

For en Sikkerheds Skyld har Hovedkontoret dog anmodet Afdelingen om at holde et vaagent Øje med, hvorvidt den omtalte Eng skulde vise Tilbøjelighed til Gengangeri ved Udvalgets fremtidige Dispositioner.

R—dt.

TIL VALG

Et nyt Valg staar for Døren. Det er denne Gang Kommunestyret, det gælder, og hvem vil nægte, at Indflydelse i Kommunerne er lige saa vigtig som Indflydelse paa Statens Styrelse. Forholdet mellem den enkelte og Kommunen er af ganske samme Karakter som Forholdet imellem Borger og Stat.

Kommunerne har jo bl. a. til Opgave at forvalte de af Rigsdagen givne Love og har derved i mangfoldige Tilfælde Indflydelse paa, hvor langt Lovens Bestemmelser skal føres ud i Livet.

Det gælder f. Eks. *Sociallovgivningen.*

Socialreformen af 1933 gennemførte *Retsprincipet* i vor Understøttelseslovgivning i vid Udstrækning; men det kunde dog ikke undgaas, at *Skønnet* stadig blev gældende paa visse Omraader.

Det gælder især Kommunehjælpen.

Denne Hjælps Omfang og Karakter bestemmes helt og fuldt af, hvilken Indflydelse Arbejderne har i Kommunens Styrelse — og Forskellen paa socialdemokratiske og venstre-konservative Kommuner er her iøjnefaldende.

Kommunehjælp *kan* medføre Tab af Valgret — i København drejer det sig om 7,2 % af den samlede Kommunehjælp i Aaret 1934—35. Men naar Procenten paa Frederiksberg er 14,4 og i Gentofte 26, og naar den i Landkommunerne er ca. dobbelt saa høj som i Provinsbyerne — saa kan det kun forklares paa den Maade, at man i reaktionære Kommuner udnytter Magten til i størst mulig Udstrækning at berøve vore fattige Kammerater selve Borgerretten. Det vil sige, at man handler stik imod Sociallovgivningens Aand.

Kommunestyret er dog ogsaa paa anden Maade vigtigt. Store kommunale Arbejder er sat i Gang, mens Krise lammede det private Erhvervsliv. Gader og Veje er forbedret, kommunale Værker udvidet, Boliger opført dels af Kommunerne direkte eller med kommunal Støtte. Alene i det socialdemokratiske København har Kommunen bygget eller ydet Støtte til Opførelse af over 40,000 Lejligheder i de Aar Socialdemokratiet har besiddet Magten. Alt dette Arbejde er i socialdemokratiske Kommuner iværksat til anstændig Betaling, og har derved bidraget til at konsolidere den samlede Arbejderklasses Levestandard. Modsat i en Række venstre-konservative Kommuner, der ofte udviser en utrolig Karrighed, baade hvad angaar Bevillinger til Arbejde og den Løn, der bydes.

En Række andre Eksempler kunde nævnes for at vise, hvor betydningsfuldt Valget er. Det gælder *Skatten,* som man i venstre-konservative Byer og Sogne har en næsten utrolig Evne til at vælte overpaa Arbejderne.

Det gælder *Folkeskolen,* som først ved Socialdemokratiets Indsats i Kommune har faaet den Plads, der tilkommer den; og det gælder et Utal af andre Omraader.

KOLLEGER! Ingen maa blive hjemme paa Valgdagen. Det er Arbejderklassens Livsinteresser det gælder. Det gælder Arbejde og Indtægt til Tusinder. Det gælder nødvendig Hjælp til vore fattige Kammerater. Det gælder de fattiges Borgerret. Det gælder Skattens retfærdige Fordeling.

KOLLEGER! Skal Arbejderklassens Indflydelse paa disse Forhold styrkes og udvides?

Svaret maa blive et tordnende JA! — et dundrende Tillidsvotum til Socialdemokratiet.

VI STEMMER PAA LISTE A

LEON BLUM

GENNEMFØRER SIT SOCIALE OPBYGNINGSARBEJDE

Det er lykkedes Folkefrontens Regering at konsolidere sig. I en Tid, hvis Udenrigspolitik er kendetegnet ved den spanske Borgerkrig og de to fascistiske Stormagter, Tysklands og Italiens Intervention i Spanien og Marokko, har Leon Blum's Regering devalueret den franske Franc, brudt den erhvervsmæssige Stagnation, i betydelig Grad formindsket den Indflydelse, som Højfinansen (de 200 Familier) havde paa »Banc de France« og derigennem ogsaa paa det franske Erhvervsliv i det hele taget, og etableret en nær politisk Alliance med England. Man maa anerkende, at det første Halvaars Facit i enhver Retning er positivt for den franske Folkefrontregering, ja, langt gunstigere end man turde haabe i Sommeren 1936.

Dette er den *ydre* Situation, hvori Frankrig befinder sig i Dag. Ved Bedømmelsen af den franske Situation maa det imidlertid aldrig glemmes, at Leon Blum's uhyre økonomiske og sociale Opbygningsarbejde gaar for sig i en Atmosfære, der i udenrigspolitisk Henseende er udsat for et overordentligt stærkt Tryk. Det lykkedes Leon Blum's Regering ved sin tilbageholdende Politik under den spanske Borgerkrig, hvorved den engelsk-franske Enhedsfront muliggjordes, at gengive det splittede politiske Liv i Frankrig et ensartet Udseende og at tilbagegive Frankrig dets evropæiske Betydning efter det franske Højres Misregimente. Herigennem opnaaede Blum den fornødne Autoritet for sit *sociale Opbygningsarbejde.* Thi det sociale Opbygningsarbejde i Frankrig er af særlig vanskelig Beskaffenhed. Der er allerede i en tidligere Artikel blevet gjort opmærksom paa, at det problematiske ved den franske Udvikling bestaar i den mangelfulde Udvikling af de franske Fagforeningsorganisationer. De store Resultater, som er opnaaet efter Folkefrontens Sejr, Indførelsen af 40-Timers-Ugen, Lønforhøjelserne, Indførelsen af betalte Ferier, Oprettelsen af Bedriftsraad og deslige blev tilstaaet en Arbejderstand, der *politisk* ganske vist havde tilkæmpet sig en stor Sejr, men som *fagforeningsmæssigt* endnu ikke havde traadt sine Børnesko. Thi den franske Arbejderklasse havde hidtil end ikke gennemført Anerkendelsen af Koalitionsfriheden. I de første Maaneder af sin Regeringstid havde Blum en haard Kamp at kæmpe mod de uorganiserede Strejkemanøvrer, Fabriksbesættelser o. l. Det er muligvis rigtigt — og det er et Standpunkt, som især ofte gøres gældende i Frankrig — at netop Trykket franeden atter og atter har givet Folkefrontens Regering nye Impulser. I Virkeligheden var Situationen i Sommeren 1936 — set fra et socialt Synspunkt — faktisk *revolutionær.*

Men i hvert Fald blev de uorganiserede og for det meste kommunistisk paavirkede Strejkemanøvrer efterhaanden en stor Fare for Blum's System. Thi Blum ønsker med Rette at opnaa en Kollektivregulering af Arbejdsoverenskomster (Kontrakter) og en gennemgribende Indvirkning paa hele det franske Arbejdsliv, og han maa derfor afvise spontane Aktioner, hvis Karakter og Resultater er tilfældige og planløse. Regeringens Stilling blev yderligere vanskeliggjort ved den ofte provokatoriske Optræden fra *Arbejdsgivernes Side,* der paa Forhaand saboterede stabile Overenskomster.

Da de franske Arbejdsgivere afbrød Forhandlingerne angaaende et Statut om Voldgift under Arbejds-Konflikter, kort før Forhandlingernes heldige Afslutning, maatte Regeringen Leon Blum gribe ind og skabe et af Staten garanteret obligatorisk Voldgiftsvæsen til Bilæggelse af Arbejdskonflikter.

I Overensstemmelse med Tendensen hos de franske Fagforeninger, der altid har afvist den tvungne Voldgift, er ogsaa Leon Blum's nye Regulering af interimistisk Karakter. Den nye Lov vil kun skaffe Rigsdagssamlingen 1937 en Hvilepause, i Løbet af hvilken Folkefrontregeringens økonomiske og sociale Politik skal gennemføres. Naar Lønninger, Priser og Arbejdstid er kommet i en ny Ligevægtsstilling paa Grund af Folkefrontregeringens Foranstaltninger, skal den tvungne Voldgift høre Historien til. Inden for denne korte Tid vil *Staten selv* være afgørende Instans i sociale Spørgsmaal og være paa Vagt overfor, at Lønniveauet stabiliseres i den af Staten ønskede Højde og ikke trykkes af fornyede Prisforhøjelser. I Mellemtiden er det *Staten,* der fastsætter Lønningerne.

For et Land som Frankrig, i hvilket de *liberale* Ideer endnu er stærke, er Indførelsen af tvungen Voldgift noget uhørt. Vi tror derfor, at begge sociale Parter efter dette Aars Forløb vil bestræbe sig for at fritage Staten for dens Rolle som Tredjemand og afgøre de sociale Konflikter paa egen Haand. Om det vil lykkes i fuldt Omfang er et andet Spørgsmaal.

Udgangspunktet for den nye Arbejdslovgivning er den ubetingede Sikring af 40 Timers-Ugen, der i Løbet af de første Maaneder af indeværende Aar vil blive gennemført i fuldt Omfang indenfor alle Frankrigs Industrier — og vel at mærke uden Lønreduktion. Dette betyder faktisk en Forhøjelse af Timelønnen med 20 %. Den nye Lovgivning skal forhindre, at disse Lønstigninger gøres illusorisk ved Prisstigninger.

Den franske Lovgivers Midler er følgende: Arbejderne vil i en vis Tid principielt ikke kunne strejke og skal under Arbejdskonflikter holde sig til bestemte Regler. Det samme gælder for Arbejdsgiverne. Før Arbejdskampens Begyndelse (Strejke eller Lockout) træder en Voldgift sammen, der bestaar af Voldgiftsmænd fra begge Parter. Hvis ingen Enighed opnaas, træffes Afgørelsen af en øverste, upartisk Voldgiftsmand, der enten er blevet udpeget af begge Parter i Fællesskab

eller — hvad der vil være Reglen — er blevet udnævnt af Regeringen. Paa denne Maade har Regeringen sikret sig den afgørende Indflydelse. Voldgiftskendelserne vil ikke alene sikre den fagforeningsmæssige Frihed og Arbejdsgivernes Ejendomsret, men ogsaa *Arbejderklassens forhøjede sociale Leveniveau,* som Folkefronten har skabt efter sin afgørende Sejr, og som selv i Dag endnu ikke svarer til de skandinaviske Lønninger.

Naar Leon Blum's Arbejde — uden at blive forstyrret i udenrigspolitisk Henseende — i 1937 skrider frem med samme heldige Resultat som i det forløbne Aar, kan det maaske lykkes ham foruden det politiske Demokrati at realisere det *sociale Demokrati.* Men Forudsætningen er og bliver, at den franske Arbejderklasse forstaar at besjæle sine Organisationer, der talmæssigt er voksede overordentligt stærkt, med *fagforeningsmæssig Aand* og *fagforeningsmæssig Disciplin.* Det kan betragtes som et godt Sympton, at de sidste Eftervalg til det franske Parlament har vist, at Arbejderne i overvejende Tal støtter Leon Blum's Parti, Socialdemokratiet, og svigter Kommunisternes Parole. *H.*

DØDELIGHEDEN I TYSKLAND

En Berigtigelse af den danske Læge Hr. Johan Kuhn

I vort Fagblads Nr. 23 f. A. bragte vi en Artikel om Dødelighedsprocenten i det nazistiske Tyskland, der efter Opgivende overfor os hidrørte fra Oplysninger i de tyske Sygekassers Blad »Deutsches Ärzteblatt«, hvilket gav grundet Formodning om Oplysningernes Rigtighed. Det viser sig imidlertid, at de virkelige Tal og Betegnelser i de tyske Sygekassers Blad har været Genstand for saadanne Manipulationer, at det Billede, der maatte fremkomme paa Grundlag af vor Artikel er ganske fortegnet. Vi har aldrig lagt Skjul paa vor Modstand mod Nazismen, og vil aldrig gaa paa Akkord med vor Opfattelse i saa Henseende. Vi fordømmer paa det skarpeste den Behandling, der er bleven vore Fag- og Partifæller til Del under det nazistiske Styre, og forbeholder os ogsaa i Fremtiden at fremsætte Kritik heraf, men det er vort Ønske, at denne Kritik skal hvile paa sandfærdige Oplysninger, og at Kampen skal føres med blanke Vaaben. Og denne Opfattelse bekræfter vi gerne ved at bringe nedenstaaende Berigtigelse.

I min Egenskab af Danmarks Repræsentant i den internationale Lægeforening (Association Professionnelle Internationale des Médecins), blandt hvis Formaal ogsaa er at virke for mellemfolkelig Forstaaelse, modtog jeg for kort Tid siden fra Tysklands Repræsentant i denne Forening en Henvendelse med Beklagelse over en Artikel i »Arbejdsmændenes Fagblad« for 15. Decbr. f. A. Artiklen hed »Dødelighedsprocenten i det nazistiske Tyskland« og har formentlig sine Oplysninger og dertil knyttede Kommentarer fra det i Paris af tyske Emigranter udgivne Tidsskrift »Neues Tagebuch«, i hvilket de samme Oplysninger om den stigende Dødelighed i Tyskland findes, og hvori henvises til statistiske Meddelelser om tyske Sygekasseforhold i »Deutsches Ärzteblatt«.

Efter at have gennemgaaet denne Kilde for »Neues Tagebuch«s Artikel kan jeg erklære mig enig i det fra tysk Side paastaaede, at der foreligger en paaviselig grov Forfalskning.

Artiklen i »Deutsches Ärzteblatt« *nævner overhovedet ikke Dødeligheden* i Tyskland eller i de tyske Sygekasser, og den Tabel, som ogsaa findes aftrykt i Arbejdsmændenes Fagblad for 15. December, angaar *ikke Dødeligheden, men Sygeligheden i Sygekasserne.* »Neues Tagebuch« har ganske uden Skrupler ændret Overskriften »Gesamtmorbidität (ɔ: den samlede Sygelighed) til Zahl der Todesfälle auf je 100 Mitglieder«, hvad der i Arbejdsmændenes Fagblad ganske naturligt er blevet til »Antal af Dødsfald pr. 100 Medlemmer«. Men den aftrykte Tabel angaar altsaa slet ikke Dødeligheden, men Sygeligheden i Sygekasserne, hvorved forstaas ikke som hos os Sygedagenes Antal i Forhold til Medlemstal, men Antallet af »Krankenschein« (ɔ: Sygesedler) i Forhold til Medlemstallet.

Den i »Arbejdsmændenes Fagblad« tildels aftrykte Tabel forefindes i »Deutsches Ärzteblatt« som følger:

i 1931	2,01	Sygdomstilfælde	pr.	Medlem	med	dennes	Familie
i 1932	2,05	»	»	»	»	»	»
i 1933	2,32	»	»	»	»	»	»
i 1934	2,57	»	»	»	»	»	»
i 1935	2,70	»	»	»	»	»	»

hvilket for Aarene 1932—35 i Forhold til 1931 giver procentvise Stigninger i løste Sygesedler paa henholdsvis 2,5, 15,4, 27,9 og 34,3.

Viser dette nu dog ikke en betænkelig Stigning i Sygekassernes Sygelighed? Det kan man ikke slutte af Tabellen; thi i Tyskland kræves, at der blot for at søge Læge løses et saadant Krankenschein, og derfor siger det blotte Antal af saadanne Sygesedler meget lidt — eller intet — om Sygelighedens Alvor. Tillige er at bemærke, at Gebyret for en saadan Sygeseddel i 1933 blev nedsat til det halve af det hidtidige. Det er derfor ganske naturligt, at der med denne Lettelse i Omkostninger løses flere Krankenschein, selv hvor Sygdomstilfældet hos Medlemmet, dennes Kone eller Børn er let; at dette er en af Grundene til Stigningen i »Gesamtmorbidität« i de senere Aar fremgaar af andre Tabeller, ifølge hvilke samtidig Sygehjælpsudgifterne (Medicin og Sygehusudgifterne) undtagen Lægehjælp samtidig er betydelig formindskede pr. Medlem i disse Aar.

Da der nu i Artiklen i »Arbejdsmændenes Fagblad« tales om *Dødeligheden i Tyskland,* er jeg i Stand til at meddele de officielle Tal desangaaende.

Pr. 1000 Indbyggere i Aarene

1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
11,6	12,6	11,0	11,2	10,8	11,2	10,9	11,8

Dødelighedspromillen er saaledes temmelig konstant, og Svingningerne i Aarene svarer særlig til Influenzaaarene. En Dødelighedspromille paa 11,8 kan ikke skønnes paafaldende høj. Den var til Eks. i Frankrig 15,7, i Danmark 11,1.

Dødeligheden blandt Sygekassemedlemmer var pr. 1000 i Aarene

1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
5,9	6,3	5,7	5,9	5,9	5,9	5,6	5,97

altsaa omtrent halvt saa stor som den samlede Dødelighedspromille, hvad der finder sin naturlige Forklaring i, at Sygekasseforsikringen i Tyskland væsentlig omfatter de mellemste Aldersklasser (Manddomsaarene).

Med Tak for Optagelsen. *I. Kuhn.*

GRUBEARBEJDERNE I BORINAGE

Den franske Digter Zola har i sin Bog »Germinal« skildret Grubearbejdernes datidige elendige Liv med det endeløse, sundhedsfarlige Arbejde om Dagen, de elendige Boligforhold og kummerlige Lønninger, det sjælelige Slaveri og Hungerrevolter og Strejker, hvor de Strejkende splittes af Soldaterne.

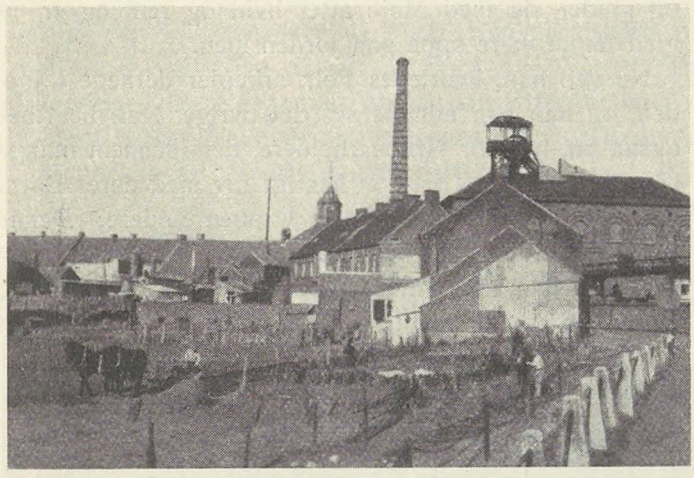

Grand Hornu-Gruben i Borinage

Siden dengang er der gaaet Aartier, og Grubearbejdernes Liv er nu undergaaet en saadan Forvandling, at det næsten ikke kan sammenlignes med forhen; af Slaverne er der nu blevet klassebevidste Arbejdere, men der skydes ogsaa under visse Omstændigheder endnu idag. Først paa Sommeren i Aar sank under Strejken i Borinage en Kvinde til Jorden ramt af Gendarmernes Kugler, og i 1932 var der udkommanderet hele fire Regimenter mod de strejkende Grubearbejdere, ved hvilken Lejlighed der ogsaa flød Arbejderblod.

Det er ikke noget Tilfælde, at dette Aars Skyderi netop skete i Borinage, og det i Claregnon Kommune. Den vallonske Arbejder er intetsteds saa varmblodig og oprørsk som netop her. Hvis han ser en Gendarm under Strejken, saa ser han straks rødt. Politiet hader han i sit Inderste. Her er Traditionen Opstande og Barrikader, det er Arven fra Generation til Generation. Claregnon-Arbejderen søger ogsaa ellers let Arbejde. Han er iøvrigt en god Socialist og virkelig klassebevidst. Han er en god Arbejdertype. Det var ikke forgæves, at Maleren og Billedhuggeren Konstantin Meunier her søgte og fandt Modellerne til sine uforgængelige Arbejder: »Grubearbejderne og deres Hustruer«. Hans Billedhuggerværk »Arbejdet« staar i Bryssel midt paa en stor Plads, og Relieffene forestiller Grubearbejdere ved deres Arbejde, og er forresten noget af det bedste, han har skabt.

Men man maa for at forstaa, hvad det betyder at være Bjergarbejder i dette evige Mørke, Hundreder af Meter under Jorden, indaandende Kulstøv, som trænger ind i alle Legemets Porer, ødelægger Aandedrætsorganerne og afkorter Livet, selv stige ned i en saadan Grube.

Klædedragten gør en Person til en rigtig udpræget Grubearbejder. Tykke Strømper, Underbenklæder og Skjorte af rødt Lærred, Grubearbejderbluse og -jakke, blaa Benklæder og Støvler med vandtætte Saaler, Hjelm paa Hovedet, Grubelampen i den venstre Haand, Spidshakken i den højre, og saa hen til Grubeelevatoren og ned i Skakten, 100, 200, 500, 800 Meter suser vi nedad. I Borinage ligger Paturage-Gruben 1180 Meter under Jorden.

Det er ikke nogen let Sag for en Nybegynder at gøre Spadseturen, som hele Tiden gaar langs Skinnelegemet, hvorpaa de tunge Vogne bevæger sig, belæsset med 450 kg, idet der f. Eks. i Grand Hornu Gruben daglig befordres 1180 saadanne Vognladninger op til Jordoverfladen. I denne Grube, som tilhører Marquis'en af Montier, er der beskæftiget 340 Grubearbejdere, og den har været i Drift siden 1864. Der findes dog i Borinage Kulgruber, som har leveret Kul i over 250 Aar.

Medens Føreren, en Arbejdsinspektør, som tidligere igennem mange Aar har været Bjergarbejder, let overvinder alle Hindringer og skrider frem, som om han gik paa en asfalteret Gade, saa er det kun med største Besværlighed, at en Nybegynder kan læmpe sig frem, idet han snart maa sætte over smaa Kulbunker og snart maa bevæge sig paa den ene eller anden Side af Skinnerne, møjsommeligt med Lampen lysende foran sig og støttende sig til sin Spidshakke. Man vader ofte mange Meter gennem Vand, som særlige Pumper skaffer af Vejen, man kommer til tunge Døre, som spærer for ubenyttede Sidegange, for at der ad den Vej kan pum-

Fader og Søn

pes Luft ned i Skakten ved Hjælp af mægtige Ventilatorer. — Var dette ikke Tilfældet, saa kunde Grubearbejderne ikke aande, men maatte kvæles (den store Mængde rene Luft kontrolleres stadigvæk her), og

Grubelamperne bringes i Orden

endelig er vi naaet frem til de forladte Stoller, som næsten truer med paa Grund af Stenmassernes Vægt at styrte sammen, og hen til Hestene, som lever i ugevis i dette Mørke og Dag for Dag bringer de fyldte Vogne hen til Grubeelevatoren. Vi er nu naaet til Minegange, der er saa smalle, at Folkene maa ligge paa Rygggen og slaa Kullene løs med Hakken over Hovedet, af hvilken Grund de maa sluge endnu mere Kulstøv. Vejen gaar nu videre op ad en meget stejl Trappe og ind i en Gang, der gaar bredt og stejlt i Højden. Under Saalerne har der afsat sig en Del fint Kulstøv, hvad der har til Følge, at man stadig, uvant som man er, rutscher noget tilbage, for hver Gang man er kommet lidt frem, og det er kun med Møje, det gaar opad; men det gaar opad, selv om man af og til rutscher lidt tilbage og maa sætte sig. Her befordres Kullene ogsaa ned til

Grubearbejderne paa Vej til Arbejdet

Grubevognene, som saa af Hestene slæbes hen til Elevatorskakten. Der lægges nye Stoller (afstivede forladte Grubedele), og disse Stoller lever saa længe, indtil alle Kullene *omtrent* er hakket løs, saa falder Stollerne som Regel sammen af sig selv under Stenmassernes Tryk.

Nybegynderen har set tilstrækkeligt. Hele 3 Timer har han gaaet under Jorden, og overalt er han stødt paa kulsorte Mennesker, som her maa udholde 8 Timer dagligt Arbejde; han har indaandet den med Kulpartikler fyldte Luft sammen med dem og kaster sig nu træt ned paa en Vogn for at blive befordret hen til Grubeelevatoren. Kun 3 Timer under Jorden, og Ørerne og Næsen er fulde af Kulstøv. Han renser sig og vasker og gnider sig med Møje atter hvid og ren, og er nu glad for at være oppe paa Jorden igen.

Nu ved han, hvorledes Folk arbejder dernede i Jorden, og han kan udmale sig det øvrige. Han begriber ogsaa nu, hvorfor Grubearbejdere, der igennem mange Generationer har fristet et karrigt Liv med deres Børn, ikke vil tillade disse at blive Grubearbejdere: *Denne Tilværelse under Jorden er for elendig,* ligesom det ogsaa staar ham klart, hvorfor den senere saa berømte og store Maler van Gogh, der var en ung Munk, fik et

Paa Vej til Vaske- og Omklædningsrummet

sjæleligt Sammenbrud under Indtrykket af Grubearbejdernes Elendighed, da han efter en frygtelig Grubeeksplosion var med til at bære Ofrene bort, og havde levet et Aar blandt Bjergarbejderne. Hans Fader drog Omsorg for, at han kom bort fra denne Omgangskreds, og han flygtede da fra Grubemørket, fra Skrækken i Borinage, og ind i det lysende Helvede af Farver, som — ham selv ubevidst — forløste ham.

Grubeeksplosionen, dette Spøgelse, som altid rider Grubearbejderne som en Mare! Og Borinage, dette klassiske Land, som talte van Gogh blandt Grubearbejderne i 1879, var et af de værste. Eksplosionen i 610 Meters Dybde var af en saadan Styrke, at Jordoverfladen revnede, en Arbejder i Minetaarnet blev slaaet ihjel. Flammerne slog op gennem Elevatorskakten, og de af Gru stivnede Mænd, Kvinder og Børn syntes at se Arme og Ben flyve hid og did; men det var i Virkeligheden Grubearbejdernes Klæder, som disse havde trukket af for at beskytte sig mod den brændende Hede.

Der var ved denne Lejlighed 120 Døde, men kun 89

Lig blev draget frem. Det er umuligt at tælle alle Grubeeksplosionskatastrofer op: 36 Dødsofre havde man i 1837, 57 i Aaret 1865, en halv Snes Aar efter igen 112 — disse Mennesker var trods Advarsler steget ned i Døden, fordi de var tvunget til det — fra Aarene 1821—1850 havde man i det hele 217 Katastrofer, fra 1851—1880 202 Katastrofer, fra 1900—1929 110, og ved den sidste, for blot nogle faa Maaneder siden, havde man 21 Dødsofre, 29 Bjergarbejdere blev som ved et Under i Live, et sjældent Tilfælde, men den største Del havde svære Kvæstelser. Hvem kender ikke den saa menneskelige Film »Kammeratskab« med dens ubeskrivelige Scener af Børn og Kvinders Fortvivlelse, da de staar og venter paa Efterretninger om deres Kæres Skæbne, og som ogsaa viser os Redningsmandskabets heroiske Anstrengelser.

Det er ikke til at undres over, at Bjergarbejderen, som hver Dag kan se Døden i Møde, fortvivlet kæmper for mere menneskeværdige Levevilkaar. Den første Strejke i Borinage fandt Sted i Aaret 1867. Den blev

Gruben forlades

undertrykt blodigt, hvilket bevirkede, at det varede mange Aar, inden man igen turde skride til Strejke. En af de sidste Strejker udbrød i Aaret 1930. Krisen rasede ogsaa dengang i Kulgruberne; Aktieselskaberne fordelte 102 Millioner i Dividende, men samtidigt reducerede de Arbejdernes Lønninger. I Aaret 1932 proklamerede Grubebaronerne i Borinage, de mest reaktionære i hele Belgien, nye Lønnedsættelser. 13 Uger varede Strejken, som ogsaa bredte sig til Metalarbejderne. De Strejkendes Tal var 240,000, og Strejken brød trods alt sammen, idet Bjergarbejderne var magtesløse overfor Militær og Gendarmer saavel som Stenkul fra Ruhrdistriktet. Den sidste Strejke er af nyeste Dato. Den fandt Sted under Indflydelse af Strejkebølgen i Frankrig, og det blev forsøgt at besætte Gruberne, saaledes som det var sket efter det polske Eksempel i Foraaret i Kulgruberne ved Charleroi.

Der er endnu i Borinage 25 Gruber, som er i Drift. 15 er lukket som Følge af Krisen. Der fandtes 3500 Arbejdsløse iblandt dette Distrikts 30,000 Grubearbejdere i Aaret 1929, og dertil kom 10,000, som kun var delvis beskæftiget. Der findes i Dag 2200 Arbejdsløse og 3000, som arbejder paa indskrænket Arbejdstid. 15 Millioner Stenkul fordres der aarligt, og Dividenden, som aarligt udbetales til Aktionærerne, andrager sta-

Fyraften i Borinage

digvæk langt over 100 Millioner Francs. 43—48 Francs udgør Lønnen for den kvalificerede Arbejdere, 32—40 Francs er Lønnen for den ukvalificerede. 32 Francs, det er Minimallønnen efter den sidste Strejke. Tidligere var den 22—23 Francs.

Det er en sørgelig Egn omkring Borinage, ikke anderledes end Egnen ved Charleroi. Huse og Kirker, som er sorte af Kul, dystre Arbejderboliger — og iblandt disse endda saadanne, som har været tidligere Jernbanevogne — ingen Lejepladser for Børnene, kun lidt grønt, overalt Bjergkamme af Kulslakker, mange af disse endda bevokset med Græs, overalt Elevatortaarne, som rager op i Himlen. En Verden for sig, det krasseste Udtryk for den kapitalistiske Lønslavetilværelse.

Bjergarbejderen, Grubearbejderen af i Dag er ikke mere Grubearbejderen af i Gaar. I Løbet af de sidste 30

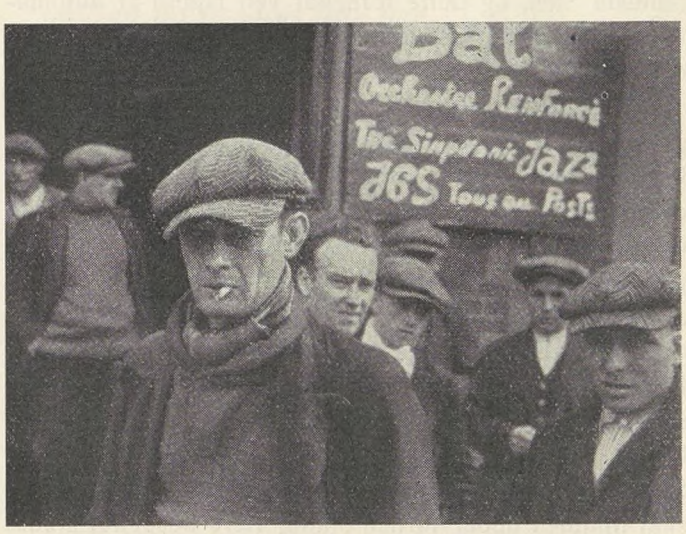

Bjergarbejdere i Charleroi

Aar har han forandret sig til det ukendelige. 85 pCt. af Bjergarbejderne i Borinage er organiseret, det socialistiske Stemmetal har ved de sidste Valg taget stærkt til, de kommunistiske taget af, overalt er der »Folkets

Huse«, og Bjergarbejderen har gradvis vænnet sig til at anvende sin Fritid paa en nyttig Maade. Fagforeningerne befordrer Kulturarbejdet fremmet, selvom det foreløbigt kun er i ringe Udstrækning, Sportsorganisationerne er i stadig Vækst, og siden Arbejderne nu ogsaa har faaet Ferie med Betaling efter de franske Arbejderes Eksempel, har man rigtigt sat sig til Formaal at organisere disse. Grubebaronernes Herredømme brydes lidt efter lidt, og de er nu blevet helt vant til at forhandle med de Arbejderdelegerede. Disse Forhandlinger har eksisteret siden 1920, og har allerede forebygget mangen Konflikt.

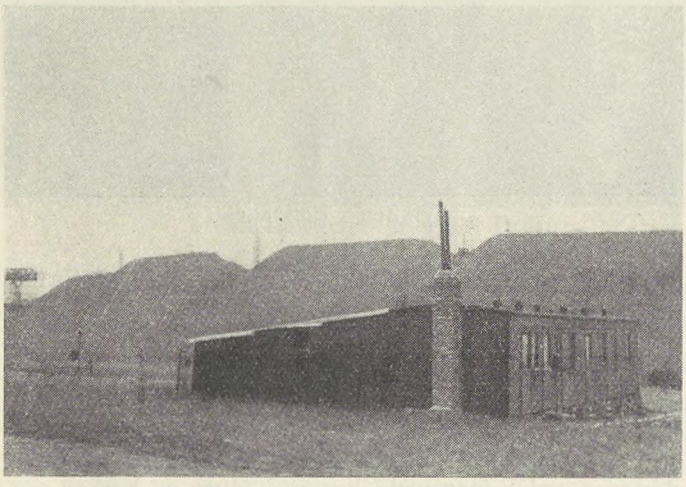

En Bjergarbejderbolig i Charleroi

Det er en kompliceret Arbejdsproces, som gør Kullene til det, de er, efter deres Befordring fra Gruben og til deres Bestemmelsessted, som Varmemiddel for Industrien og Huset. Der foregaar en omhyggelig Udskilning af Sten, som er lige saa sorte som Kullene, men ikke glinser som disse — ikke for ingenting kalder man dem »sorte Diamanter« — talrige Udvaskninger med lige saa talrige Udskilninger af selv de mindste Sten, og dette foregaar ved Hjælp af automatiske, mekaniske Indretninger, hvorved der nogle Dage ogsaa er beskæftiget Kvinder og unge Mennesker.

Blandt alle Kategorier af Arbejdere indtager Kulgrubearbejderne en Særstilling. Trediedelen af den Levetid, hvor de kan arbejde, tilbringer de under Jorden, uden Lys. Det er den værste af alle Beskæftigelser, og som Følge deraf har disse Arbejdere ogsaa Krav paa en særlig Beskyttelse fra Lovens Side. 8 Timers Arbejde er her alt for meget, og Fordringen om Aldersrente allerede for 50-aarige er kun altfor berettiget. I intet andet Erhverv har Mennesket saa tidligt slidt sig op, som her. Kan Menneskeheden ikke undvære Arbejdet i Gruberne, kan Samfundet ikke skabe absolut Sikkerhed mod Naturmagterne og Grubeeksplosionerne, skal Manden under Jorden stadig være udsat for Dødsfare, saaledes at Grubearbejderhustruerne aldrig kan spares for Angst og Kvide, saa maa man i hvert Tilfælde gøre Livet saa smukt som vel muligt for Grubearbejderen *over Jorden*. Dette kæmper Fagforeningerne for, og Bjergarbejderens kulturelle Fornødenheder stiger stadigt. Det vilde have glædet Zola at høre! *L. R.*

LØBENDE KONFLIKTER

Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Gørlev	(Helsinge Drøsselbjerg Kommune)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Kolindsund	(Vekselerer Suhr, Kbhvn., Skarnæs, Kolind)
3. Agitationskreds	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby, ang. Dræningsarbejde i Gl. Roskilde Amt)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Randers	(A/S Randers Margarinefabrik) (Sympatiblokade)
Lynge-Broby	(Lynge-Broby Skærvefabrik)
Buerup Afd.	(Dræningsmester Otto Hansen, Skamstrup pr. Mørkøv)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Hadsund	(Viktor Larsen)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Magleby Afd.	(Klintholm Skovdistrikt)
Sommersted	(Murermester Cl. Vilhelmsen, Mølby)
Vigerslev	(Vigerslev Kommune)
Odense L.	(Dalumgaard ved Odense, Godsejer Andersen)
Vilstrup Afd.	(Vilstrup Kommune)
Kvissel og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Systofte	(Havearkitekt O. Bay Nielsen, Kohave Skov pr. Nykøbing F.)
Øster Egesborg	(Øster Egesborg Kommune)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Karlslunde Afd.	(Karlslundegaard pr. Taastrup)
Hvidbjerg-Lyngs Afd.	(Tærskeværksejer Jens Poulsen)
Glumsø	(Entrp. L. M. Kjærs Kalkleje i Træløse)
Hornslet-Rodskov, Voldum-Rud, Søby-Halling, Mejlby, Mygind-Lihme, Karlby	(Clausholm og Sofie Amaliegaards Skovdistrikter)
5. Agitationskreds, Hou Vendsyssel Afd.	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimmen)
Bøstrup Afd.	(Bøstrup Tærskeselskab)
Kastrup Afd.	(St. Magleby Kommune)
Borup, Jyll.	(Proprietær Hjortkær, Svejstrupgaard pr. Bjerregrav)
Sdr. Vissing-Voerladegaard Afd.	(Grusgravsejer Nielsen, Sdr. Vissing)
Skjød Afd.	(Lyngaa Kommune)
Granslev Afd.	(Hofjægermester Honnens de Lichtenberg, »Bidstrup« pr. Laurbjerg.

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen elller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Thirstrup Afd.	(Proprietær Frigaard, Nøruplund Skovdistrikt)

SOVJET-RUSLAND

Ernst Christiansen: »Fra Lenin til Stalin«. Forlaget »Fremad«, København.

Hvem ønsker ikke Besked om Forholdene i Rusland — dette gaadefulde Land, der lovsynges som et Paradis af nogle og stemples som et Helvede af andre; hvem vil ikke gerne vide, hvad der er Sandhed?

Ernst Christiansen har med sin Bog »*Fra Lenin til Stalin*« givet Svaret. Hverken Paradis eller Helvede; — og iøvrigt belyst Forholdene i det store Land med stor Grundighed.

Det er haardt prøvet Folk, der lever indenfor Sovjet-Unionens vidtstrakte Grænser. Det har sukket under Zardømmets haardhændede Undertrykkelse og Udbytning; det har oplevet Verdenskrigens Blodbad; Revolutioner har sat det i Bevægelse; Borgerkrig forarmet det, Sult og anden Elendighed har pisket det.

Efter Borgerkrigens Ophør fulgte den langsomme Opgang under N. E. P.; derefter kom Femaarsplanen med den voldsomme Udvikling af Sværindustrien, der i første Omgang betød, at Befolkningen maatte spænde Livremmen ind. Femaarsplanen medførte endvidere Landbrugets Tvangskollektivisering og Tusinder af Kulakers Deportation.

Og under alle disse vældige Begivenheder har Grupper og Personer kæmpet om Magten — en Kamp, om hvis Former, de store Processer med efterfølgende Henrettelser fortæller deres eget voldsomme Sprog.

Om alle disse Begivenheder fortæller Ernst Christiansen i sin Bog; og det skal siges, at det Billede af Begivenheder, Personer og Tilstande, der oprulles for Læseren, er saare levende. Trods Liv og Farverigdom er Billedet dog ikke uroligt eller uklart — tværtimod virker det roligt og nøgternt.

Ikke mindst Personskildringen er nøgtern. Forfatteren nærer utvivlsomt Beundring for Lenin som handlekraftig Politiker og Statsmand — men Beundringen fører ikke til Forgudelse. Som Bevis skal anføres følgende Citat:

»Som fremragende marxistisk Tænker var hans Perspektiv paa meget langt Sigt naturligvis oftest rigtigt. Men iøvrigt imponeres man ikke synderligt af hans politiske Fremsyn. Da han i Januar 1917 talte i Zürich om den russiske Revolution i 1905, øjnede han ikke Revolutionsstormen, som var i umiddelbar Optræk, ejheller saa han, hvilken Rolle Sovjetterne vilde faa. Han forudsaa ejheller i 1917 Nødvendigheden af en Særfred med Tyskland eller i 1918 Nep-Periodens Nødvendighed. Andre Eksempler kunde nævnes i samme Retning. At den kommunistiske Propaganda ved Fortolkning og Citater af Lenins mange Udtalelser søger at forsvare enhver Vending i deres kommunistiske Politik og dermed faa denne understøttet af Lenins formentlige Ufejlbarlighed, viser blot, at den kommunistiske Bevægelse har udviklet sig til at blive en saa dogmatisk og skolastisk Religion som nogen Pavekirke har været det.«

Om *Stalin* siger Ernst Christiansen:

»Politisk har Stalins Periode betydet en Skærpelse af Diktaturet. Medens Lenin elskede Diskussioner og udøvede en stor Del af sit Herredømme ved sin aandelige Overlegenhed, har Stalin maattet ty til Magtens grovere Midler.

Nogen stor Aand er Stalin nemlig ikke, og dog har han allerede udført en Gerning, der vil placere ham blandt Historiens store Statsmænd. Stalin er nemlig med sin Haardhed og sin ubøjelige Energi alligevel en Generalnævner for nogle af de stærkeste Egenskaber i den russiske Befolkning.«

Denne Evne til at vurdere roligt og lidenskabsløst kommer dog maaske især til sin Ret i Skildringen af de økonomiske og sociale Tilstande. Der lægges ikke Skjul paa, at der er sket store materielle Fremskridt, men heller ikke paa, at Rusland er langt, langt tilbage for Vesteuropa og Amerika med Hensyn til Produktion og Evne til Udnyttelse af Landets umaadelige Rigdomme.

Om Arbejderklassens og Bøndernes Levevilkaar gives en Rigdom af Oplysninger, oftest hentet fra officielle russiske Kilder og Læseren faar her et meget stærkt Indtryk af den grænseløse Fattigdom, hvori største Delen af Befolkningen lever, men ogsaa af den tiltagende Forskel i Levevilkaar, og Ernst Christiansen naar til den Slutning, at

»den voksende Ulighed med Pengeøkonomiens forstærkede Betydning bevirker, at ved Bedømmelsen af Rusland som statskapitalistisk Samfund vokser Tilbøjeligheden til at sætte Streg under den sidste Del af Ordet statskapitalistisk.

Spørgsmaalet bliver alvorligt om de seneste Tiders Begivenheder i Rusland betyder et Brud paa en Udvikling, som mange haabede tilsidst vilde føre til et socialiseret og frit Samfund, eller om man i Stedet vil se en Art Militærdiktatur opstaa.«

Sovjet-Unionen har en egen Evne til — paa en uhyggelig Maade — at drage Omsorg for stadig at være aktuel. De sidste Maaneders Processer vidner om voldsomme Magtkampe. Enhver der vil kende lidt til det Samfund, som er Genstanden for disse Kampe, maa læse Ernst Christiansens Bog.

DEN FØRSTE TIME -

Hilset Solen over Byen,
hilset Solen i den første Time!

Stærke vaagner vi til Dagen,
udhvilede, beredte til at møde
de lange Timer.

Morgenfriske By, din kolde Blæst
fører med sig saltskarp Luft fra Havet
og Duft fra Bondens fede Jord.

Herligt at leve,
herligt at give sine Kræfter
til den nyfødte Dag,
møde nyt Lys med gærende Sind,
med nye Maal i Tanken.

Hilset Solen, som skal se vor Styrke;
vort Legemes Kraft skal spille i dens Lys!

Hilset Virket,
hilset Dagens Kamp,
hilset Byrderne, som Dagen lægger
tungt paa vore Skuldre;
hilset Sveden, som skal springe af hver Pore,
hilset vore Hænders faste Tag,
ja, hilset Dagen, som vi skaber i vort Billede.

Hilset Solen i den første Time!

EVALD LONGFORS

SØREN JACOBSEN,

AALBORG, UDTRÆDER AF HOVEDBESTYRELSEN

Det er med oprigtig Beklagelse, at vi fra Søren Jacobsen har modtaget Meddelelse om, at han har ment det uforeneligt med sin Stilling som Leder af A/S Arbejdernes Kul- og Koks-Import i Aalborg at opretholde sit Mandat som Medlem af Forbundets Hovedbestyrelse, og skønt vi naturligvis maa anerkende »Søren«s konsekvente Standpunkt, er det alligevel med en vis vemodig Følelse, at vi siger ham Farvel.

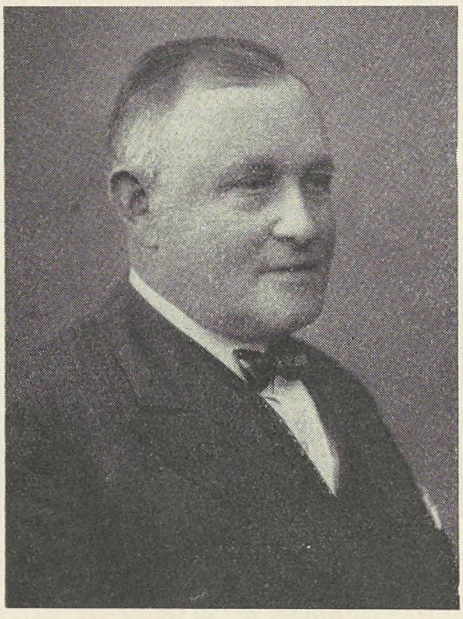

Søren Jacobsen,

der blev Medlem af Bestyrelsen for Havnearbejdernes Fagforening i Aalborg i 1912 og Formand for Fagforeningen i 1921, er en Mand, hvis Evner og Kræfter der er lagt stærkt Beslag paa, og det kan saaledes nævnes, at han var Kontorbestyrer for Arbejdsløshedskassen fra 1918—1921, Formand for Arbejdsmændenes Fællesorganisation i Aalborg fra 1923—1936 og Medlem af Aalborg Byraad fra 1925, ligesom han er Medlem af Aalborg Amtsanvisningskontor.

I 1929 var han Medstifter af A/S Arbejdernes Kul- og Koks-Import i Aalborg, en Virksomhed, som han har vist en levende Interesse, og hvis Fremgang skyldes ikke mindst hans Indsats, og ved den hidtidige Direktørs Død, kom det derfor ikke som nogen Overraskelse, at Søren Jacobsen enstemmigt valgtes som Direktør for den Virksomhed, som han var Medstifter af, og i hvis Bestyrelse han har haft Sæde siden Stiftelsen.

Ved »Søren«s Udtræden af Hovedbestyrelsen mister denne — og ikke mindst Transportbranchen — en Kammerat, der ikke alene var grundig i alle Overvejelser, men som ogsaa var i Besiddelse af stor faglig Indsigt, og til hvis Udtalelser og Meninger der lyttedes med største Interesse, og ikke mindst mister Transportarbejdergruppen en Repræsentant, der var respekteret, vellidt og velset saavel indenfor den snævre Ledelse som blandt vore Afdelinger, hvis Interesser altid laa ham paa Sinde, og som han varetog med Grundighed og et aldrig svigtende Humør.

Søren Jacobsen har iøvrigt, i Anledning af hans Udtræden af Hovedbestyrelsen, sendt Forbundet et saalydende Brev:

»Til

Dansk Arbejdsmands Forbund,

Ærede Forbundsfæller!

Efter at være indtraadt i en ny Stilling, der efter min Formening ikke i tilstrækkelig Grad berettiger mig til vedblivende at være Medlem af det ærede Forbunds Hovedledelse, anmoder jeg herved om at blive fritaget for dette Hverv fra Dags Dato.

Jeg føler Trang til at udtrykke en velmenende Tak for de 6 Aars Samarbejde mit Hverv som Hovedbestyrelsesmedlem har givet mig Lejlighed til at deltage i, og jeg haaber, at jeg ogsaa i Fremtiden — omend fra en Sidevej — faar Lov til at betragte det store Forbunds fortsatte Fremmarch.

Da der ikke blev givet mig Lejlighed til at hilse paa den samlede Hovedledelse forinden min Udtræden, beder jeg den herigennem være hilset med alle gode Ønsker for den Tid, der kommer.

Med solidarisk Hilsen

sign. *S. Jacobsen.*

og idet vi kvitterer for den i ovenstaaende indeholdte Tak for godt Samarbejde, udtaler vi vort inderligste Ønske om Held og Lykke for Søren Jacobsen i hans nye Virksomhed som Leder af Arbejdernes Brændselsforretning i Aalborg.

Som Suppleant for Søren Jacobsen indtræder Formanden for Havnearbejdernes Fællesforbund i København.

Peter Christensen,

som Medlem af Hovedbestyrelsen, og han er saa velkendt indenfor vore Rækker, at en nærmere Præsentation turde være overflødig.

Siden 1927 har Peter Christensen været de københavnske Havnearbejderes Formand, og dels i denne Egenskab, og dels som Næstformand i de københavnske Arbejdsmænds Fællesledelse, møder han med de bedste Kvalifikationer til Arbejdet som Medlem af de danske Arbejdsmænds øverste Ledelse, og vi byder Peter Christensen hjertelig Velkommen og udtaler Ønsket om et mangeaarigt frugtbart Samarbejde til Gavn for vor Stand: Arbejdsmændene.

SKIBS-, FABRIKS- OG STØBERIARBEJDERNES FAGFORENING

I HELSINGØR HOLDER 50 AARS JUBILÆUM 15. FEBRUAR 1937

Under Navnet Arbejdsmændenes Fagforening for Helsingør og Omegn stiftedes den 15. Februar 1887 den nuværende Skibs-, Fabriks- og Støberiarbejdernes Fagforening, som den første af Arbejdsmændenes Organisationer i Helsingør. Det var for Arbejdsmændene, som for alle andre Arbejdere, en trang Tid. Lønnen var meget lille, og Arbejdstiden paa 10 Timer og derover.

Som alle andre Foretagender havde den nyskabte Fagforening ogsaa sine Børnesygdomme at kæmpe med. Den første Bestyrelse blev grundet paa de mange Vanskeligheder kun 3 Maaneder gammel, men man lagde ud paa ny, og paa den første afholdte Generalforsamling den 15. Maj 1887 blev der valgt en hel ny Bestyrelse. Samtidig blev det vedtaget at anskaffe en Fane. Fra dette Tidspunkt har der stadig været Fremgang at spore, men det har ogsaa kostet meget Arbejde, som dog blev udført med en Energi, der ofte mangler Sidestykke nu om Stunder.

Helsingør Afdelings nuværende Bestyrelse

Kampen kostede baade Tid og Penge. Der afholdtes hver Maaned et offentligt Agitationsmøde med fremmede, betydende Talere for derigennem at redegøre for Betydningen og Maalet for Organisationen; Virkningen af dette var ogsaa tydelig at spore, idet man kort Tid efter var med til at oprette nye Afdelinger i Hillerød, Mørdrup og andre Steder.

Hvor alsidigt Arbejdet var, fremgaar blandt andet deraf, at man paa en Generalforsamling, som blev afholdt den 29. Oktober 1888 oprettede en Sygekasse og senere ogsaa en Begravelseskasse. Sidstnævnte opfylder den Dag i Dag sit Formaal indenfor Arbejdsmændene i Helsingør.

I Løbet af 1889, hvor Fagforeningen opnaaede 200 Medlemmer, fandt der Udmeldelser Sted med det Formaal at danne nye Afdelinger.

De første, som gjorde dette Skridt, var Broarbejderne, nu Kul- og Havnearbejderne, senere er fratraadt Byarbejderne, Kuskene og Murerarbejdsmændene. Man mente igennem disse Adskillelser bedre at kunne varetage de forskellige Branchers Interesser.

1. Februar 1891 vedtog man at oprette et Fagblad, som ved Oplysninger fra Ind- og Udlandet kunde holde Medlemmerne ajour med Arbejderbevægelsen.

Paa samme Tidspunkt enedes man ogsaa om at skaffe sig et Kuloplag. Dette blev igennem Samarbejde med den øvrige Fagbevægelse i Helsingør den første Spire til den nuværende Fællesforretning.

Ved en den 11. Oktober 1891 afholdt Kongres i Helsingør vedtog man at tilslutte sig Dansk Arbejdsmands Forbund. Og fra denne Data kan man tydelig følge den successive Udvikling, som Afdelingen har haft.

Den 1. April 1896 fik Afdelingen sit eget Kontor, som lejedes paa Stengade 33 hos en Kammerat for en maanedlig Leje af 6 á 8 Kr. for henholdsvis Sommer- og Vinterhalvaaret, og den 15. Juli samme Aar iværksattes den første effektive Strejke paa Værftet. Grunden hertil var, at nogle Arbejdsmænd blev afskedigede, fordi de ikke vilde udføre Nattearbejde. Man satte Pres paa fra Arbejdsmændenes Side, og Strejken resulterede da ogsaa i, at de afskedigede kom i Arbejde, og at man over hele Linien fik hævet Lønnen med et Par Øre i Timen, et Resultat som efter Datidsbegreber var meget fint, og som man var berettiget stolt af.

Aaret 1901 bragte Oprettelsen af Værftklubberne, som endnu bestaar uforandrede. Bortset fra de allerede nævnte Adskillelser i nye Afdelinger gik det støt fremad.

I Aaret 1904 var Arbejdet indenfor Afdelingen vokset grundet paa de mange Brancher, hvor Arbejdsmændene var beskæftiget, og man fandt det formaalstjenligt at udskille de Brancher, som omfattede Kuske, Murerarbejdsmænd med mere. Disse dannede saa den nuværende Afdeling A.

I Tidens Løb har Foreningen haft mange dygtige og energiske Ledere, som ogsaa udenfor Foreningens Rammer har forstaaet at gøre sig gældende. Vi nævner i Flæng følgende: nuværende Jordbruger Bendix Hansen, Kontorbestyrer Peter Hansen, mangeaarige Sekretær og Næstformand i Hovedforbundet, nuværende Kommunalrevisor i København Chr. Sørensen. Afdøde Lars Peter Poulsen, mangeaarig Formand i Afdelingen samt Revisor i Hovedforbundet. Alle sammen Ledere og Tillidsmænd, som Afdelingen staar i stor Taknemmelighedsgæld til for deres store, uselviske og til Tider brydsomme Arbejde.

Nævnes maa ogsaa vor mangeaarige Kasserer og Kontorbestyrer, nu afdøde Jens Nielsen, som ligeledes i offentlige Hverv var en stærkt benyttet Mand, blandt andet som Repræsentant i Byraadet i 8 Aar, hvor han udførte et dygtigt og solidt Arbejde til Gavn for den samlede helsingørske Arbejderbevægelse. Mangeaarige Næstformand og Sekretær i Afdelingen Anders Laursen skal ogsaa nævnes ved denne Lejlighed som en af de solide og trofaste Medarbejdere indenfor Afdelingen, samtidig med, at han var sine Kammeraters Tillidsmand i Kedelsmedien, hvor han fik gennemført mange Forbedringer.

Vi har nu nævnt en Del af de Kammerater, som har staaet i forreste Linie i Arbejdet, men glemmes maa heller ikke de mange ukendte Kammerater, som har været med i Arbejdet til Gavn og Styrkelse for Afdelingens stadige Fremmarch; til dem alle sammen skal paa denne vor 50 Aars Festdag lyde en varmfyldt Tak.

Bestyrelsen bestaar i Dag af følgende:

Henry Hvidberg, Formand, Alfred Andersen, Næstformand, Laurits Larsen, Kasserer, Jens Bendtsen, Sekretær, Vilhelm Christensen, Georg Hansen, Chr. Jensen, Kai Larsen, Ossian Nielsen, Erik Rasmussen, Evald Nielsen.

I Anledning af Festdagen ønsker vi Afdelingen til Lykke og føjer herved alle gode Ønsker for de kommende Aar.

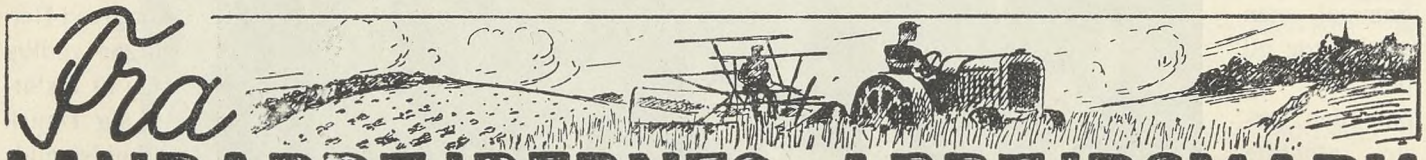

HØJESTERET DØMTE. -

Vand og Brød, Vandgrød og Kartoffelfrikadeller er godt nok til Tjenestefolk.

Den Dom Højesteret afsagde forleden i Sagen fra Herregaarden »Trudsholm«, har paa ny henledt en større Offentligheds Opmærksomhed paa de Forhold, det danske Landbrug byder deres Arbejdere, og paa en Maade, som man maatte kunne forvente vil vække til Eftertanke.

Sagen er kendt fra tidligere Omtale her i Bladet, og vil jo iøvrigt være i frisk Erindring fra Dagspressens Referater af Proceduren. Det drejer sig som bekendt om et Spørgsmaal, der ikke kan tænkes at komme til at foreligge for andre end ganske enkelte Kategorier af Arbejdere, nemlig de, for hvem Kosten er en Del af Lønnen, og for disse er den i Sandhed ikke opmuntrende, ja, man kan næsten sige, at den er katastrofal, idet den godkender, at den Kost, som blev budt de paagældende Karle, maa anses for at opfylde de Krav Medhjælperloven stiller i saa Henseende. Det vil sige, at Vand og Brød, sødet med Sakarin til Morgenmaaltid og Vandgrød med Kartoffelfrikadeller som Middagsmad, (saaledes saa Spisesedlen paa »Trudsholm« ud), er godt nok til Tjenestekarle, og hvis de nægter at arbejde paa en saadan Kost, er Arbejdsgiveren berettiget til at bortvise dem uden videre, og kan nægte at betale dem Løn.

Den afsagte Dom lyder i sin Helhed saaledes:

»... I den nævnte Skrivelse fra Retslægeraadet har Raadet i Spørgsmaalet om Kostens Godhed angivet visse Mangler, nemlig dels, at der ved Siden af Sukker er anvendt Sakarin ved Madlavningen, dels at Middagens Sammensætning af og til har været mindre god, og Middagsretternes Afveksling ikke kan kaldes god.

Efter det under Sagen oplyste, maa det antages, at der i Husholdningen er anvendt rigeligt med Sukker, saaledes at Sukkerforbruget pro persona snarere har ligget over end under Gennemsnittet her i Landet.

De nævnte af Retslægeraadet fremhævede Mangler ved Kosten findes ikke at være saa væsentlige, at de kan faa Betydning for Sagens Afgørelse.

Herefter — og idet heller ikke det særlig om Kosten den 18. Januar 1932 oplyste (den Dag de blev bortvist) kan begrunde Arbejdsvægringen — tiltrædes det, at de i Dommen iøvrigt anførte Grunde, at Indstævnte har været berettiget til at bortvise Folkene.

Landsrettens Dom vil saaledes være at stadfæste.«

Højesteret bestemmer endvidere, at hver af de Karle, der har rejst Sagen for Højesteret, skal betale 80 Kr. Ialt 400 Kr. til Højesteretssagfører Bache, der førte Sagen for Ingeniør Schwensen.

Højesteret henholder sig, som det ses, til Retslægeraadets Erklæring, og det skal indrømmes, at særlig klar og tydelig er denne ikke, men det skal i samme Forbindelse erindres, at en af Landets kendte Ernæringsexperter Dr. Johanne Christiansen paa særdeles utvetydig Maade har udtalt sig imod den, og det fortjener ogsaa at bemærkes, at Retslægeraadet ikke selv har kunnet undersøge Kosten og dens Bestanddele, men

har været henvist til at benytte Udskrifter og Erklæringer. Hr. Schwensen har saaledes anstillet Beregninger over Kosten, som giver til Resultat, at der skulde være 4200 Kalorier pr. Mand. Dette Tal, som er benyttet i Processen, lader sig dog ikke dokumentere. Karlene paa »Trudsholm« har iøvrigt aldrig klaget over Kostens Mængde, men over dens manglende Næringsværdi. Retslægeraadet siger herom, at »Kosten har været kvalitativ og kvantitativ tilstrækkelig«. Og videre siger Erklæringen nu om Kartoffelfrikadellerne: »Hvad der har vakt Folkenes Misfornøjelse synes nu heller ikke at være de paagældende Kartoffelfrikadellers Smag som at denne Ret blev serveret tre Gange i samme Uge. Afvekslingen i Kosten betegnes derfor som daarlig«. Dernæst behandler Retslægeraadets Erklæring Spørgsmaalet om Madens Sundhed, og særlig Brugen af Sakarin som Erstatning for Sukker. Erklæringen kulminerer i, at det som Helhed ikke kan siges, at Kosten har været usund. Og endelig kommer det Afsnit om Kostens Godhed, som Højesteret omtaler. Det hedder: »Kostens Godhed har efter de foreliggende Oplysninger haft Mangler. Den daglige Morgen-Øllebrød, tilberedt af Øllebrød og Vand med Anvendelse af Sakarin, kan ikke kaldes god. Om Kostens Tilberedning har ingen villet anvende ubetinget rosende Udtryk. Paa Grund af disse Mangler kan Kosten efter Retslægeraadets Skøn ikke siges fuldt ud at opfylde Kravene i Loven om Retsforholdet mellem Husbond og Medhjælper.«

Altsaa: Loven kræver god, sund og tilstrækkelig Kost. Retslægeraadet svarer paa Spørgsmaalet om »Trudsholm«-Maden opfyldte disse Krav: 1) at man ikke kunde sige, at den var usund, 2) at man heller ikke kunde klage over Kvalitet og Kvantitet, men, 3) at dens Godhed led af visse Mangler.

Højesteret har altsaa ikke ment, at disse Mangler vejede stærkt nok til. Set fra et ernæringsmæssigt Synspunkt kan Højesterets Afgørelse næppe gøre Krav paa at være synderligt stærkt underbygget, og for en almindelig sund Lægmandsforstand, er den simpelthen ubegribelig. Enhver, der har prøvet strengt fysisk Arbejde og iøvrigt kender lidt til unge Menneskers Appetit (de paagældende Karle var alle først i Tyverne, og de havde den omtalte Dag baaret Sække), vil være i Stand til med større Sagkundskab end baade Hindhede og Retslægeraad tilsammen at erklære det trudsholmske Traktement med sit Vand og Brød, Vandgrød og Kartoffelfrikadeller for Sultekost, som det er uforsvarligt at byde unge haardtarbejdende Mennesker, og de vil endda være tilbøjelige til at bedømme det som en Art Snyderi overfor dem, da Kosten som nævnt er en Del af deres Løn. Men i den højere Jura vejer et almindeligt Lægmandsresonnement jo heller ikke synderligt til; dersom det i det hele taget bliver vejet, bliver det som Regel fundet for let. Saaledes altsaa ogsaa i dette Tilfælde. Dette kan dog ikke forhindre, at adskillige jævne Mennesker, og heriblandt de mange Tusinder af Landbrugets Arbejdere, hvis hele Stilling saa stærkt berøres af den afsagte Dom, at de anstiller visse Betragtninger over det her er sket, og disse Betragtninger maa uvægerligt føre dem til det Resultat, at her er noget skævt, der maa rettes, at der er Fare paa Færde for dem og deres fremtidige Velfærd, saafremt der ikke sker en Forandring, og dette vil atter føre dem frem til den Erkendelse, at de civile Domstole ikke byder dem en Sikkerhed i Forholdet til deres Arbejdsgivere, som de kan være tilfredse eller tjent med, ligesom de af denne Sag vil kunne lære, at de ikke kan stole paa den Velvilje og de mange smukke Talemaader en Hr. Hauch, en Tvedegaard og andre ved visse højtidelige Lejligheder ødsler paa dem, men at der kun er en Ting de i denne Forbindelse kan stole paa, den Styrke de kan opnaa ved at tilslutte sig deres Organisation. *M. O.*

DE RUMÆNSKE LANDARBEJDERES VILKAAR

Selv om ogsaa Landarbejderne i de fleste europæiske Lande kan betegnes som frie Arbejdere, der har regulerede Arbejds- og Lønvilkaar, saa er dette afgjort ikke Tilfældet med de rumænske Landarbejdere. Trods det, at Livegenskab i Rumænien er ophævet i 1893, staar den rumænske Landarbejder endnu i Livegenskabsforhold, og lever med sin Familie, i Forhold til midt- og vesteuropæiske Landarbejdere, under utænkelige, elendige Forhold. Da den rumænske Landarbejder ikke er fagorganiseret, af Grunde som vi senere skal paapege, bestaar for ham heller ikke noget regulært Løn- og Arbejdsforhold, og han er afhængig af Arbejdsgiverens Vilkaarlighed. En reguleret Arbejdstid eksisterer slet ikke, hvorfor Arbejdstiden paa alle Aarstider, men dog særlig i Høsttiden, bliver forlænget i det Uendelige. I Høsttiden skal den rumænske Landarbejder arbejde paa Marken fra Solopgang til Solnedgang.

Men ikke alene Landarbejderne og deres Koner bliver paatvunget det lange og haarde Slid i Høsttiden, nej hele Familien indbefattet Børnene, selv fra 5—6 Aars Alderen, maa deltage i dette Arbejde. Børnene bliver endda beskæftiget med Arbejde, som overstiger deres Kræfter, blandt andet med at grave Kartofler op o. s. v. Desværre kan her henvises til, at en stor Del af Arbejdsgiverne, men i første Række deres Forvaltere, ved Hjælp af Prygl driver Landarbejderne til Arbejdet.

Som Følge af, at der ikke bestaar Overenskomster, er den rumænske Landarbejders Lønning meget lav. Ikke sjældent udgør en rumænsk Landarbejders Dagløn ikke mere end 5 Lei. Tit glider Pengelønnen, særlig paa Statsgodserne, i Godsinspektørens Lommer. Kun i meget faa Tilfælde tør Landarbejderne risikere at kræve deres fortjente Penge, af Frygt for at miste deres Arbejde. Den rumænske Landarbejders Føde er utilstrækkelig. Føden bestaar hovedsagelig af »Mamaliga« (kogt Majsmel). Brød, Kartofler og Grøntsager er paa Landet omtrent ukendte Ting, og betyder for Landarbejderne uopnaaelige Delikatesser. Landarbejderne modtager Majsmel som en Del af Lønnen, og

andre Levnedsmidler kan den rumænske Landarbejder heller ikke købe.

Da den rumænske Landarbejder er udenfor Socialforsikringen, er hans Skæbne under Sygdomstilfælde, selvsagt, den bitreste og elendigste. Paa Grund af Mangel paa Penge er den rumænske Landarbejder under Sygdomstilfælde ikke i Stand til at skaffe sig Læge, saa lidt som den nødvendige Medicin. Som Følge af mangelfuld Ernæring og Manglen af Socialforsikringen er Sundhedstilstanden blandt de rumænske Landarbejdere yderst elendig. Efter Statens Statistik har Halvdelen af de rumænske Landarbejdere og Bønder Tuberkulose, Pelagra og Syphilis.

Disse uhyggelige Tilstande er en Følge af, at Landarbejderne er uorganiserede. Trods alle Forsøg, baade fra de samvirkende Fagforeningers Side og af det socialdemokratiske Parti, er det indtil nu ikke lykkedes at faa Landarbejderne organiserede. Trods det, at Rumænien igennem Fagforeningsloven har givet Arbejderne Organisationsfrihed, har en Del Arbejdsgrupper, i Særdeleshed da Landarbejderne ikke har Muligheder for at slutte sig sammen i Fagforeninger. Ikke blot fordi Godsejere eller Storbøndere, som beskæftiger Landarbejdere er imod Landarbejdernes Organisationsforsøg, men ogsaa i særlig Grad fordi de stedlige Myndigheder og Gendarmerne som er under Storbøndernes Paavirkning forhindrer et hvert Forsøg paa Organisering af Landarbejderne. Landarbejdere, som gør Forsøg paa at rejse Organisationen, bliver arresteret af Gendarmerne, og derpaa mishandlet og smidt i Fængsel. Forbundenes Tillidsmænd, som kommer for at organisere Arbejdere, bliver arresteret og overført til et andet Distrikt, det sker endda ogsaa, at disse maa gennemgaa svære Mishandlinger. Til denne Myndighedernes fjendtlige Indstilling, kommer yderligere den arbejderfjendtlige Holdning, som den nuværende »liberale« Regering indtager, hvorfor det under dette Regime praktisk talt er umuligt at dyrke noget frugtbringende Organisationsarbejde.

Paul Thomas.

DET INTERNATIONALE ARBEJDSBUREAU'S VIRKSOMHED I 1936

Folkeforbundets internationale Arbejderorganisation begyndte sin Virksomhed i 1936 med en Konference i Santiagoe, Chile, og afsluttede Aaret med Forberedelserne til en anden Konference, som Præsident Roosevelt har indbudt Organisationen til at afholde i Washington. Disse to Konferencer henholdsvis i Syd- og Nordamerika viser tydeligt Arbejderorganisationens universale Omfang, dens Forbindelser med hele det amerikanske Kontinnent, og at Viljen til Samarbejde, i hvert Fald saavidt angaar Bestræbelserne for at opnaa ensartede Arbejdsvilkaar, er tilstede.

Den økonomiske Krise har paa ingen Maade lammet den internationale Arbejderorganisations Virksomhed og har heller ikke — som mange maaske har ventet — forsinket det internationale Sociallovgivningsarbejde. Den internationale Arbejderorganisation kunde i 1936 notere større Sejre end mange havde vovet at haabe. Først og fremmest Vedtagelsen af flere internationale Konventioner, som regulerer Søfolkenes Arbejdsforhold herunder Arbejdstiden ombord. Dette Problem, der længe havde ventet paa en international Regulering, blev endeligt løst ved et specielt Søfartsmøde ved den internationale Arbejdskonference, hvor de nordiske Landes Repræsentanter spillede en fremtrædende Rolle.

I 1936 kom man desuden et Skridt videre med Hensyn til Gennemførelsen af 40 Timers Ugen i forskellige Industrier. Konventionen af 1935 om 40 Timers-Ugen i Glasindustrien for Tilvirkning af Flasker efterfulgtes i 1936 af en lignende Konvention for offentlige Arbejder. Den kommende ordinære Arbejdskonference i 1937 vil fortsætte dette Arbejde og kommer til at tage Gennemførelsen af 40 Timers-Ugen i Tekstilindustrien under Overvejelse, det samme gælder for den grafiske og kemiske Industri. Mere end 10 Millioner Arbejdere over hele Verden berøres direkte af den internationale Arbejderorganisations Virksomhed paa dette Omraade.

I Juni 1936 blev der yderligere vedtaget en Konvention, der sikrer Lønarbejderne i Industri og Handelsvirksomheder den reelle Fordel ved Ferierne ved Bibeholdelse af den. Ved det specielle Søfartsmøde i Oktober blev der ligeledes vedtaget en Konvention om Ferier ogsaa for Søfolk.

Hvad enkelte ældre Konventioner angaar, paabegyndte man i 1936 en Reform, som ofte har været paa Tale som Middel mod Ungdomsarbejdsløsheden, nemlig Forhøjelse af Mindstealderen for Børns Anvendelse til Arbejde fra 14 til 15 Aar. Denne Reform er allerede gennemført for Arbejde til Søs og forberedes nu for Industri og Handelsvirksomheder.

Ratificeringen af den internationale Arbejderorganisations Konventioner er i Løbet af 1936 gaaet tilfredsstillende frem. Antallet af nye Ratifikationer udgjorde nemlig i 1936 53 mod 43 i 1935. Det samlede Antal af indregistrerede Ratifikationer udgjorde ved Aarets Slutning ialt 732.

Ved Siden af sit Arbejde for at fremme Sociallovgivningen har det internationale Arbejdsbureau fortsat sin metodiske Forsk- og Oplysningsvirksomhed. Nye vigtige Problemer er bleven gjort til Genstand for Undersøgelser, f. Eks. de sociale Følger af Krisen, Arbejdernes Ernæring, Regulering af Arbejdsforholdene ved Varetransport med Lastautomobiler, Arbejdsanvisning for saadanne Arbejdere som flytter fra det ene Land til det andet, de internationale Koloniseringsbevægelser, Kollektivaftaler, Opiums Indflydelse paa Arbejdere, Arbejdernes Fritid, Landarbejde, forskellige Former for social Assistance, samt de sociale Sider ved en videnskabelig Organisering af Arbejdet.

Den økonomiske Krise har saaledes langt fra virket indskrænkende paa den internationale Arbejderorganisations Virksomhed. Tværtimod har Krisen ved at rejse nye Problemer foraarsaget en Forøgelse af Organisationens videnskabelige Opgaver og af Interessen for dens Arbejde.

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

OPMANDSKENDELSE
i Voldgiftssag
Dansk Arbejdsmands Forbund
mod
Centralforeningens Afdeling for Murermestre i Nordsjælland.

I den mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Centralforeningens Afdeling for Murermestre i Nordsjælland gældende Overenskomst af 1. Juni 1930 hedder det i § 4:

»Særlige Bestemmelser for Nordsjælland.

1. Zone.

. . . . . .

2. Zone.

. . . . . .

Nogen Definition af de 2 Zoner fandtes ikke i Paragraffen.

Ifølge de under 21. August 1935 vedtagne Ændringer i den nævnte Overenskomst blev der imidlertid i § 4 indsat et nyt første Stykke, saalydende:

»Den mellem Centralforeningen og Murerforbundet i Overenskomst af 5. August 1930 fastsatte Zoneinddeling gælder ogsaa mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Centralforeningen.«

Om denne Zoneinddeling er det i Overenskomsten af 5. Aug. 1930 § 2 fastsat, at 1. Zone omfatter »Gentofte, Lyngby, Søllerød, Hørsholm og Birkerød«, medens 2den Zone i § 3 beskrives saaledes: »Glostrup, Taastrup, Ballerup, Frederikssund, Frederiksværk, Hillerød, Helsingør og Hornbæk.«

Mellem Parterne er der nu opstaaet Strid om Forstaaelsen af disse Bestemmelser, forsaavidt angaar et Omraade, der mod Øst begrænses af Københavns og Frederiksbergs Kommunegrænser og mod Vest af en Linie fra Islevhus langs Fæstningslinien til Kalveboderne.

Forbundet gør gældende, at dette Omraade hører til 1. Zone, Centralforeningen, at det hører til 2. Zone.

Det ovennævnte nye første Stykke i § 4 har de under Forbundet staaende Arbejdsmænd overalt Krav paa samme Zonebetaling som de under Murerforbundet staaende Svende. Da det nu er ubestridt, at Svendene faar 1. Zones Betaling i det omstridte Omraade, maa Arbejdsmændene ogsaa have Krav paa saadan Betaling i Omraadet.

Centralforeningen gør til Støtte for sin Paastand gældende, at den mellem Parterne gældende Zoneinddeling maa søges i Overenskomsten af 5. August 1930, og ifølge denne Overenskomst kan det omstridte Omraade ikke falde ind under 1. Zone, men maa høre til 2. Zone, da det hører til Glostrup Kommune eller dog til Glostrups naturlige Opland. Det er vel rigtigt, at der i det omstridte Omraade gives Svendene 1. Zones Betaling, men dette har intet at gøre med Overenskomsten af 5. August 1930, men skyldes, at Omraadet i 1916 eller 1917 overgik fra Centralforeningen til Københavns Murer- og Stenhuggerlaug i Forholdet til Murersvendenes Fagforening i København, der staar i Murerforbundet, derimod ikke i Forholdet til Murerarbejdsmændenes Fagforening i København, der staar udenfor Dansk Arbejdsmands Forbund.

Den mellem Parterne gældende Regel om Zoneinddeling findes i det ovenfor gengivne Stk. 1 af § 4, der gaar ud paa, at det er den mellem Centralforeningen og Murerforbundet i Overenskomst af 5. August 1930 fastsatte Zoneinddeling,der gælder ogsaa mellem denne Sags Parter. Striden maa derfor i første Række afgøres efter Overenskomsten af 5. August 1930. Efter dennes Definition af 1. Zone er det imidlertid givet, at det omstridte Omraade ikke kan falde ind under denne Zone, men at det som hørende til Glostrup eller dog til Glostrups naturlige Opland, hører til 2. Zone. Med Hensyn til Praksis i Forholdet mellem Centralforeningen og Murerforbundet er det vel klart, at saadan Praksis vil kunne faa afgørende Betydning, hvor der opstaar T v i v l om, hvorledes Zoneinddelingen efter Overenskomsten af 5. August 1930 skal forstaas, hvilket let kan indtræffe paa Grund af de ufuldstændige Zonedefinitioner. Men hvor Praksis i Forholdet mellem Centralforeningen og Murerforbundet er klart i S t r i d med Overenskomsten af 5. August 1930 — saaledes som Tilfældet er med Hensyn til det omstridte Omraade — kan dette ikke blive afgørende i Forholdet mellem denne Sags Parter. Hvis dette skulde være Tilfældet, maatte Bestemmelsen i § 4, Stk. 1, gaa ud paa, at den t i l e n h v e r T i d mellem Centralforeningen og Murerforbundet gældende Zoneinddeling ogsaa gjaldt mellem Sagens Parter, men dette gaar Reglen i § 4, Stk. 1, netop ikke ud paa, idet den tværtimod knytter sig til Overenskomsten af 5. August 1930.

Herefter vil Foreningens Paastand være at tage til Følge, et Resultat, hvis Rigtighed ogsaa paa afgørende Maade bestyrkes derved, at det er ubestridt, at der hverken i 1930 eller 1935 mellem Parterne tilsigtedes nogen Ændring i den hidtil gældende Zoneinddeling, og at denne for det omstridte Omraades Vedkommende gik ud paa, at det hørte under Glostrup, jfr. Slutningsbestemmelsen i den under 25. April 1919 indgaaede Overenskomst mellem Murer- og Tømrermestrenes Lokalforening for Glostrup, Taastrup, Hedehusene og Omegn og Dansk Arbejdsmands Forbunds Afdeling for Glostrup, Taastrup og Omegn.

K e n d e l s e:

Det Omraade, der mod Øst begrænses af Københavns og Frederiksbergs Kommunegrænser og mod Vest af en Linie fra Islevhus langs Fæstningslinien til Kalveboderne, hører i Forholdet mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Centralforeningens Afdeling for Murermestre i Nordsjælland til 2. Zone.

Sagens Omkostninger, derunder Honorar til Opmanden: 100 Kroner, udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

København, den 27. Oktober 1936.

sign. V i c t o r H a n s e n.

KENDELSE
i
faglig Voldgift vedrørende Uoverensstemmelse mellem Murermester Stenstrop og Arbejdsmændenes Fagforening, Aalborg, angaaende Hejsetaarne, afsagt 6. Januar 1937.

Mellem Arbejdsmændenes Fagforening i Aalborg og Murermester S. Chr. Stenstrop, Aalborg, er der opstaaet nedennævnte Uoverensstemmelse, der i Mangel af Flertal indenfor de af Organisationerne (Dansk Arbejdsmands Forbund og Centralforeningen af Murermestre i Danmark) valgte Voldgiftsmænd (Forretningsfører Chr. Larsen og T. C. Christiansen samt Murermestrene N. N. Fiil og Søren Rasmussen) paa Møde afholdt i Aalborg den 4. Januar 1937, afgøres af undertegnede Civildommer J. L. Buch, der af Den faste Voldgiftsret er udpeget som Opmand.

Uoverensstemmelsen refererer sig til Anvendelse af Hejsetaarne til Ophejsning af de forskellige Bygningsmaterialer.

Fra Arbejdernes Side fremstilles Sagen saaledes:

Ved Opførelsen af en Bygning, der havde en Facadelængde paa 56 Meter, anvendte Murerm. Stenstrop et Hejsetaarn, der var opstillet paa Bygningens Midte. Dette betragtes som en ny ved Fastsættelse af den gældende Akkordpriskurant ikke forudset Arbejdsmetode, idet man hidtil har anvendt Stiger eller Løbebroer, anbragt med indbyrdes Afstande paa 10, 12 a 15 Meter. Bærelængden paa Stilladser har som Følge heraf hidtil højst være 8 Meter paa hver Side af Stigen (Løbebroen), medens der i nærværende Tilfælde har været Tale om en Bærelængde paa indtil 28 Meter. En saadan Bærelængde medfører en betydelig Forøgelse af Arbejdet og Arbejdstiden, hvorfor man mener at have Krav paa et særligt Tillæg, der skønsmæssigt ansættes til 100 Kr. for hele Arbejdet, et Krav, hvis Berettigelse tillige støttes paa, at Afstandene let kan gøres kortere, nemlig ved Anvendelse af flere Hejsetaarne. Der henvises specielt til, at dette at bevæge sig paa et Stillads med Bygningsmaterialer paa Ryggen er overmaade vanskeligt, fordi de smalle Stilladser er fyldt med Sten, Mørtelballier og lign., der gør det besværligt at færdes og derfor sinker Arbejderne i deres Arbejde.

Naar Paastanden formuleres som et skønsmæssigt ansat samlet Godtgørelseskrav, er det, fordi man paa den ene Side ikke anser sig for berettiget til at fremføre Krav om et Arbejdstillæg, der lader sig udregne nøjagtigt efter Afstande og Antallet af Sten, da det erkendes, at saadanne Tillæg til bestaaende Priskuranter ikke kan indføres i Form af faglig Voldgift, medens man paa den anden Side ikke kan anse det som tvivlsomt, at der ved faglig Voldgift i de enkelte specielle Tilfælde,

hvor der opstaar Situationer, som ikke har kunnet forudses ved Priskurantens Fastsættelse, kan gives Tillæg, der fastsættes efter et Skøn over samtlige de i det enkelte Tilfælde foreliggende Omstændigheder.

Fra Arbejdsgivernes Side hævdes det principielt, at det rejste Krav — uanset om det formuleres paa den ene eller den anden Maade — i Realiteten er et Krav paa Ændring af eller Tilføjelse til den gældende Akkordpriskurant. Det erkendes, at saadanne Krav lader sig gennemføre ved Voldgift i de Tilfælde, hvor der — være sig med Hensyn til Arbejdsmetoder eller paa andre Omraader — opstaar helt nye Situationer; men det bestrides, at dette er Tilfældet i nærværende Sag. Man henviser i saa Henseende for det første til, at Anvendelse af Hejsetaarne i stort Omfang har været i Brug i København i adskillig Tid, og at det samme — omend i betydelig ringere Omfang — har været Tilfældet i visse Provinsbyer, derunder ogsaa Aalborg. For det andet henvises der til, at der i 1935 blev indsat en Bestemmelse vedrørende Hejsetaarne, netop fordi Parterne da var klar over, at disses Anvendelse efterhaanden vilde kunne faa større og større praktisk Betydning. Denne Bestemmelse, der taler om »Tilbringning af Sten ved Ophejsning med mekanisk drevne Spil«, tager ganske vist ikke Sigte paa det heromhandlede Spørgsmaal om Afstands-Tillæg; men saafremt det maatte findes naturligt, at saadanne Tillæg ydes, burde Krav herom være fremsat under Forhandlingerne i 1935.

Det er derfor Arbejdsgivernes principielle Paastand, at Voldgiftsretten savner Kompetence til at paakende det rejste Krav.

Subsidiært anfører Arbejdsgiverne følgende:

Der er i nærværende Tilfælde ikke Tale om nogen ekstraordinær stor Afstand, idet der tværtimod tidligere har været anvendt et enkelt Hejsetaarn paa Bygninger med endnu større Facadebredde. Naar der — som her — er Tale om en Bygning paa 56 Meter med Hejsetaarn paa Midten, bliver den største Bæreafstand 28 Meter, hvilket vil sige, at Gennemsnitsafstanden er 14 Meter. Hvis det havde drejet sig om, at Stenen skulde bæres udenfor Bygningen (paa Jorden), vilde der efter Priskuranten ikke kunne have været rejst Krav om Tillæg, idet Tillæg da kun ydes, naar Middelafstanden er over 20 Meter. Det kan derfor ikke anses for berettiget at rejse Kravet, blot fordi Bæringen finder Sted paa et Stillads.

Det har, hævdes der, altid været en ufravigelig Praksis, at Bærearbejdet paa Stilladserne ikke har skullet honoreres særskilt. Og naar dette uimodsagt har været gældende, naar der anvendes Stiger eller Løbebroer, maa det samme gælde, selv om der bruges Hejsetaarne. Det erkendes vel, at Antallet af Stiger (Løbebroer) naturligt vil være større — og Afstanden derfor kortere — end Antallet af Hejsetaarne (Elevatorer); men til Gengæld bør det da tages i Betragtning, at ved Stiger skal Arbejderen udføre sit Bærearbejde ikke blot paa Stilladset, men ogsaa — hvad der er særligt trættende — op ad Stigerne. Anvendes Hejsetaarne, begrænses Arbejdet til selve Stilladset.

Der henvises derhos fra Arbejdsgiverside til, at Kravet i nærværende Tilfælde er fremsat paa et urimeligt sent Tidspunkt (nemlig først da Opmaalingen af Arbejdet fandt Sted, og at der ikke ved Arbejdets Paabegyndelse er blevet anket over, at der ikke var mere end eet Hejsetaarn.

Endelig gøres det gældende, at det oprindelige Krav fra Arbejdernes Side kun lød paa 36 Kr., og at det derfor er uberettiget, naar det nu forhøjes til 100 Kr.

Ved Sagens Afgørelse finder Opmanden det afgørende, at Kravet om særskilt Betaling for »Overbæring«, naar Hejsetaarnes Anvendelse gør Bæreafstanden længere, ikke har været rejst — i alt Fald ikke fastholdt — under de Forhandlinger i 1935, under hvilke ogsaa Spørgsmaalet om Hejsetaarne har været fremme. Heraf skønnes det nødvendigvis at maatte følge, at Kravet ikke kan rejses og gennemføres i Form af faglig Voldgift, uanset om det maatte være rigtigt, at man i 1935 ikke — eller i alt Fald ikke fuldt ud — har kunnet overskue, hvilke Ændringer i Arbejdsvilkaarene Anvendelse af Hejsetaarne maatte kunne føre med sig. Til Afgørelse ved faglig Voldgift egner Spørgsmaalet sig ikke, da der ifølge Sagens Natur ikke kan fremskaffes paalidelige Oplysninger om, i hvor høj Grad Arbejdet besværliggøres ved Afstandenes Forøgelse, og i hvor høj Grad dette afbødes ved, at Arbejdet med at bære Stenene op ad Stigerne bortfalder.

Spørgsmaalet skønnes derfor at høre hjemme under Overenskomstforhandlinger mellem Parterne.

Dette maa saa meget mere gælde, som det er ubestridt, at der ikke forhen har været Tale om særlig Betaling for Bærearbejde paa Stilladser med Stiger, ligesom det ved Afgørelsen af det foreliggende Tilfælde maa komme i Betragtning til Arbejdernes Ugunst, at Kravet ikke synes at have være gjort gældende straks ved Arbejdets Paabegyndelse.

Følgelig vil det rejste Krav ikke kunne imødekommes.

Thi bestemmes:

Det af Arbejdsmændenes Fagforening i Aalborg overfor Murermester S. Chr. Stenstrop rejste Krav om en særskilt Godtgørelse for Ulemper ved Bæring af Sten paa Stillads udover en Afstand paa 8 Meter kan ikke tages til Følge.

Hver af Parterne: Arbejdsmændenes Fagforening i Aalborg og Murerm. Stenstrop (Foreningen af Murermestre i Aalborg) bærer sine Omkostninger. Opmandens Honorar, 150 Kr., udredes med Halvdelen af hver af Parterne.

Aalborg, den 6. Januar 1937.

sign. J. L. Buch.

Fra alle sider

Sæby-Gershøj — Vognmand P. Davidsen, Biltris. Med Forbundets Bistand er der oprettet Overenskomst. Arbejdstiden: 8 Timer daglig. Chauffører, Medhjælpere og Kuske aflønnes med Kr. 51,00 pr. Uge, fra 1. Marts 1937 dog Kr. 52,00. Daglønnede Arbejdere afregnes med Kr. 9,00 pr. Uge. Overarbejde betales efter de almindelige Regler. For hver 50 Arbejdsdage ydes der samtlige Arbejdere en Dags Ferie med fuld Løn indtil 6 Dage i Forbindelse med 2 Søndage. Ophører Arbejdet udenfor Ferieperioden, ydes Betaling for de til Afskedigelsen opsamlede Feriedage. I Ulykkestilfælde ydes der 3 Kr. pr. Dag i de første 13 Uger. Vognmanden indgaar paa kun at benytte Arbejdere, der er Medlemmer af D. A. F. Overenskomsten gælder med 3 Maaneders Varsel til 1. Juli, dog tidligst 1938. I Tilslutning til denne Overenskomst er der oprettet en Tillægs-Overenskomst omfattende en speciel Mælkekørsel til København, og her er Lønnen fastsat til Kr. 70,00 pr. Ug, hvori er inkluderet Betaling for Overarbejde. Herudover ydes der Chaufføren gratis Logis i København. Forudsætningen for Tillægs-Overenskomsten er, at Chaufføren ikke sættes til andet Arbejde eller Kørsel, end den paagældende Mælkekørsel. Tillægs-Overenskomsten kan kun opsiges i Forbindelse med Hovedoverenskomsten.

Sønderborg A. og H. — Produkthandler A. Jacobsen. Efter aarelang Strid er det endelig lykkedes at faa sluttet Overenskomst. Jernhandleren tiltræder i sin Helhed Overenskomsten mellem de to Afdelinger og Købmandsorganisationen for Sønderborg Amt, og er der endvidere fastsat Akkordbetaling for Aflæsning ved Indladning til Skib og Læsning paa Plads.

Mælkeriarbejderne — Mejeriet »Nordal«. Overenskomst oprettet. Ugeløn for Kuske og Chauffører ved Fordeling af Mælk og Fløde i Byen Kr. 73,55. Afløsningschauffører Kr. 66,55 pr. Uge + 2 Kr. pr. Dag indtil Kr. 73,55. En gros Medhjælpere over 18 Aar Kr. 55,04 pr. Uge. Iøvrigt er for disse Grupper Hjemmearbejdernes Arbejdsvilkaar gældende. Mejerister og Hjemmearbejdere Kr. 66,55 pr. Uge. Ungarbejdere mellem 18—20 Aar Kr. 55,04 pr. Uge. 6 Dages Sommerferie (Natarbejderne 11 Dage) og Fridag hver 7. Dag. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 50 og 100 %. Paabegyndes Salg ved Detailvogne gælder Overenskomsten for de 3 store Detailmejerier. Til Arbejdstøj udbetales 35 Kr. pr. ½ Aar. Beskæftiges en Mand mindre end 8 Timer, forhøjes Timelønnen med 25 %. Ulykkesforsikring efter Loven, ogsaa i de første 13 Uger. Samtlige Arbejdere skal være Medlemmer af Fagforeningen. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Haderslev A. — Kreatureksportør Parelius. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn Kr. 1,20. Overarbejde: De første 2 Timer 30 %, og alt Arbejde derudover 100 %. Mindstebetaling 4 Timer. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger Kr. 3,00 pr. Dag. Samtlige Arbejdsmænd skal være Medlemmer af Fagforeningen. Septemberforliget er gældende. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts, tidligst 1938.

Hillerød — Hillerød Vognmandsforening. Ved en Forhandling er der opnaaet Enighed om at forlænge Overenskomsten til 1. April 1938 imod, at der i Overenskomsten er indført Feriebestemmelse saalydende: »Kuske og Chaufører erholder Ferie efter Reglen: ½ Dags Ferie for hver 25 Arbejdsdage i indtil 6 Dag i Forbindelse med 2 Søndage. Ferie betales med fuld Løn og skal falde mellem 1. Maj og 1. Oktober«.

Budene — Reklameomdelingsbureauet »De grønne Vogne« ved Herr C. Nielsen. Firmaet har i sin fulde Ordlyd tiltraadt den Overenskomst, som den 27. December 1935 afsluttedes med Omdelingsbureauet »Effektiv«.

Chaufførerne — Firmaet »Bleggaarden« (Farveri- og Tøjrensning). Firmaet har tiltraadt Standard-Overenskomsten med Arbejdsgiverforeningen, saaledes som denne er og maatte blive affattet, med Tilføjende, at Chaufførerne skal være Medlemmer af Arbejdsløshedskassen.

1. Kreds og Værløse — Vognmand Jens Nielsen, Værløse. Overenskomst er oprettet, idet Vognmanden er indgaaet paa at rette sig efter Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Sdr. Birks Vognmandsforening, saaledes som denne er og maatte blive affattet.

Værslev — Vognmand Holger Jensen. Overenskomst oprettet. Arbejdstid: 8 Timer. Ugeløn: Kr. 56,60 (Timeløn for Chaufører 116 Øre). Fra 1. Marts 1937 forhøjes Ugelønnen med Kr. 1,00. Overtidsbetaling: 25, 33⅓, 50 og 100 %. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger 3 Kr. pr. Dag. Sommerferie 3 og 6 Dage efter henholdsvis et halvt og et helt Aars Beskæftigelse. Samtlige Chaufører og Arbejdsmænd skal være Medlemmer af D. A. F. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts, tidligst 1938.

Budene — Firmaet Brdr. Andersen, Østergade. Fagforeningen meddeler, at Firmaet har tiltraadt Standard-Overenskomsten mellem Arbejdsgiverforeningen og Budenes Forbund.

Kuskene — Firmaet W. J. Schmidt. Overenskomst oprettet. Arbejdstid: 8 Timer + 6 Timers Hverdags og 2 Timers Søndagsstaldtjeneste. Staldtjeneste Søn- og Helligdages Eftermiddage betales med 3 a 4 Kr. Ugeløn: Kr. 60,66. Alt Arbejde herudover betaales med 25, 50 og 100 %. 1 Uges Sommerferie. I Sygdomstilfælde fuld Løn i de første 3 Uger ÷ Sygekassens Dagpenge. Under Ulykkestilfælde 3 Kr. pr. Dag i de første 13 Uger. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts, tidligst 1938.

Tange — Cementvarefabrikant From. Paa Cementvarefabrikken besk. 4 a 5 Mand, som arbejder i Akkord til Priser, som Fabrikanten selv har fastsat. Priserne er derfor smaa, og Fortjenesten ringe. Efter Anm. fra Afd. foranledigede vi et Forhandlingsmøde afh. Fabrikanten vilde nok slutte Overenskomst, men han stillede samme Betingelse som saa mange andre, at samtlige Cementvarefabrikanter i Omegnen skulde underskrive paa Overenskomsten samtidig. Mødet endte derfor resultatløst, og Sagen er henlagt indtil videre. Vi har derefter sat en Undersøgelse i Gang for at faa konstateret, om det er muligt at faa Overenskomst oprettet med de paa Egnen værende Cementvarefabrikker.

Kolding A. — Kolding Byraad. Mellem Byraadet og Afdelingen var opst. Strid om et Krav fra vor Afd.s Side om at faa forh. Lønningerne for de ved Kolding Gasværk besk. ikke fast ansatte Arbejdsmænd. Under Forhandlingerne fastholdt Kommunen imidlertid, at den ikke kunde indgaa paa at føre Særforhandlinger om Gasværksarbejdernes Lønninger, men maatte mene, at de maatte erklære sig tilfreds med et Løntillæg af 2 Øre pr. Time fra 1. Februar i Aar og endvidere 2 Øre pr. Time fra 1. Februar 1937 at regne. Da vor Afd. ikke mente at kunne erklære sig tilfreds med det af Kommunen givne Tilbud, blev der overfor Byraadet afsendt Strejkevarsel, og efter at der har været korresponderet om Sagen og efter en Del Skriverier i Pressen, berammedes et nyt Fohandlingsmøde, inden Konflikten blev iværksat.

Vd Mødet indgik Byraadet paa først og fremmest, at der oprettes en særlig Overenskomst for de paa Gasværket besk. Arbejdere og dernæst paa at forhøje Timelønningerne paa henholdsvis 124, 138 og 168 Øre til henholdsvis 126, 140 og 170 Øre med tilbagevirkende Kraft fra 1. Februar 1936 at regne, samt et yderligere Tillæg af 2 Øre for samtlige Timelønssatser fra 1937. Endvidere tilføjedes der en Bestemmelse om, at samtlige paa Gasværket løst ansatte Arbejdere ydes et ekstra Vederlag pr. Aar af Kr. 100, udbetalt hver 3. Maaned med Kr. 25,00 pr. Rate, og saafremt en Arbejder ikke havde været uafbrudt besk. i 3 Maaneder, at Vederlaget beregnedes til 2 Kr. pr. Uge. Nævnte Tillæg har ligeledes tilbagevirkende Kraft fra 1. Februar. Der foretoges endvidere nogle enkelte Rettelser i Sommerferiebestemmelserne samt en Tilstaaelse af, at Arbejdere, som har været besk. uafbrudt i 2 Aar fik deres Ferie forhøjet fra 8 til 14 Dage. Ordningen gælder ca. 15 Mand.

Graasten — Murermester Manner Jacobsen. Under Forsøg paa at faa Mesteren til at underskrive paa Overenskomst er der fra denne, saavel som fra Centralforeningen meddelt os, at han er indmeldt i Centralforeningen.

Randers A. — Statsbanerne. Efter at det ved en indgaaende Undersøgelse blev konstateret, at de ved Trafiktjenesten paa Randers St. besk. Ekstraarbejdere ikke havde faaet den Betaling, som de i H. t. Overenskomsten kunde tilkomme, er Generaldirektoratet efter en Del Forhandlinger om Sagen indgaaet paa at efterbetale Kr. 1000.

Grenaa — Murersvend Emil Jensen. Under Konflikten i Foraaret blev E. Jensen, Medl. af Murerforbundets Grenaa Afdeling, overdraget Arbejdet ved Opførelsen af et Hus. Som Medhjælper antog han et af vore Medl. i Grenaa. Ved Afslutningen af Arbejdet nægtede E. Jensen at betale vort Medlem hans Tilgodehavende Kr. 54,00, og han har ikke heller senere villet betale det. Vi gjorde Murerforbundet opmærksom paa Forholdet, og der er derfra øvet stærkt Pres paa Jensen for at faa ham til at betale, men uden Resultat. Sagen henlagt.

Bloustrød — Entreprenør Carl Nielsen, Hellerup. En Uoverensstemmelse om Afregning for et Kloakarbejde er, efter at Sagen ved det forberedende Møde i Den faste Voldgiftsret ved et Mæglingsmøde bragt ud af Verden ved, at Entreprenøren til fuld Afgørelse betaler Kroner 195,00.

20. Kreds — Svendborg Amt. For Overfladebehandling af Amtets Veje betaltes ikke Tillæg i den Udstrækning, som der overenskomstmæssigt kunde kræves. Et af os ved et Møde om Sagen fremført Krav blev forelagt paa et senere Vejudvalgsmøde, hvor det blev vedtaget at yde Tillæget i det Omfang, som vi havde forlangt.

Frederiksværk — Firmaet Brd. Ryø. Mellem Afdelingen og Firmaet var opstaaet Uoverensstemmelse om Opgørelse for et Arbejde med Gravning og Tilfyldning for Vandledninger. Arbejderne mente sig berettiget i H. t. det indleverede Regnskab at kræve et Akkordoverskud paa Kroner 2500, medens Firmaet paastod, at det ikke kunde være forligtet til at udbetale det nævnte BeBløb, førend Arbejdet i H. t. en oprettet Slutseddel var godkendt af Interessentskabets Inspektør, og at en saadan Godkendelse ikke kunde fremskaffes. Da man ikke kunde enes om Stridsspørgsmaalet ved Mægling, henvistes Sagen til faglig Voldgift med Vandforsyningsdirektør Poul Sørensen som Opmand. Voldgiftsretten enedes imidlertid om at afsige Kendelse for, at Entreprenøren som Erstatning for daarlig Tilfyldning i nogle enkelte mindre Tilfælde maatte have Ret til at fradrage Regnskabet Kr. 100, og at der førstkommende Lønningsdag udbetales til Fagforeningens Formand de resterende Kr. 2400,00.

Middelfart A. — Bygmester P. Villadsen, Sønderborg. En Uoverensstemmelse om Tillæg for Løftning af Jord ved en Grundudgravning, hvor Kørebanen var stejlere end 1:50 er afgjort ved fagl. Voldgift. Grundens Dybde 1,75, Længde 41 m, Opkørsel i Terrænhøjde. Løftningstillæget forlangtes for al Jorden. Entreprenøren vilde kun betale for Jorden, som laa un-

der en Kørebanestigning 1:50. Opmanden gav ved Kendelse af 23/11 1937 Entreprenøren Medhold.

Fredericia A. — Murermestrene S. Petersen, N. Nielsen og H. P. Nissen. Faglig Voldgift afholdt i Anledning af følgende Uoverensstemmelser: 1) Betaling for Pasning af Svende ved Vægflisearbejde. 2) Fradrag for Sand ved en Grundudgravning. 1. Ved Opsætning af Vægfliser fik Svendene et Tillæg til deres Pris for »Gene« af tilstedeværende Rør. Af dette Tillæg forlangte Arbejdsmændene 16 pCt. Mestrene vilde kun betale af Svendenes ordinære Pris. Opmanden gav ved Kendelse af 11/11 1937 Centralforeningen Medhold i dens Paastand om, at da Arbejdsmændene ikke er generet af Rørene, tilkommer der dem ikke Procenter af Svendenes Tillæg. 2. Ved en Grundudgravning ansaa Mestrene sig berettiget til at fradrage 25 Øre pr. m³ for Sand i H. t. Overenskomstens Afsnit H. a. Under Voldgiftsrettens Besigtigelse af de stedlige Forhold demonstreredes Gravning i Jorden. Paa Grundlag heraf afgør Opmanden Sagen derhen, at selvom der nogle Steder kunde skovles uden Trædning paa Skovlen, er der ingen Fradragsret ved den omhandlede Udgravning. Fradrag kan kun ske i de Tilfælde, hvor Sandmassens Konsistens er saa løs, at den ganske overvejende kan skovles uden Trædning paa Skovlen.

Fredericia A. — Statsbanerne. Hjælpearbejdere, der beskæftiges paa Stationerne ved Omlæsning af Rejsegodt og Ilgods m. v. maa ved Selvstudium i Materiale, som udleveres dem af Stationen, tilegne sig nødvendig Viden og Kendskab til Stationernes Beliggenhed, Ilgodsvognenes Løb og Læsning m. v. og derefter aflægge en Prøve. Stationen i Fredericia forlangte yderligere, at Hjælpearbejdere, som tidligere havde aflagt Prøve og siden været besk. ved dette Arb. i flere Aar, skulde gentage Prøven. Vi klagede til Generaldirektoratet, som senere meddeler os, at Hjælpearbejdere, der har aflagt Prøve een Gang, og som fortsat er besk. ved dette Arbejde, ikke behøver at aflægge ny Prøve.

Skaade Holme — Ing. Lehmann. Mellem Entreprenøren og Afd. var opstaaet Uenighed om forskellige Poster ved en Opgørelse over et Kloakarbejde. Mesteren paastod sig berettiget til at fradrage Regnskabets Slutsum 221 Kr. Ved et Mæglingsmøde den 27. November enedes man om, at Mesteren ikke havde Krav paa saa stort et Fradrag, men kun kunde fradrage Regnskabet Kr. 79,00.

Herlev — Entreprenør I. P. Larsen, Søborg. Ved et Mæglingsmøde den 28. Novbr. angaaende forskellige Uoverensstemmelser mellem Entreprenøren og Folkene ved Opgørelsen af et Kloakarbejde i Herlev opnaaedes Enighed om, at Firmaet til fuld Afgørelse af Uoverensstemmelserne vedrørende Akkordopgørelsen, Transport af Rør og Opgravning af Jord for Singelsfunderingen betaler et Beløb af 125 Kr.

Nykøbing Jyll. — Murermester Jørgen Larsen. Afd. klager over, at Murermesteren sætter en Svend til at deltage i Arbejdsmændenes Støbeakkord. Da det blev konstateret, at selv om Svendens Timer ikke blev regnet med, var der alligevel ikke noget Overskud paa Støbearbejdet, blev Sagen hævet, idet Centralforeningens Formand erklærede, at saafremt Arbejdsmændene selv kunde forestaa Støbearbejdet, burde det overlades til dem.

Aarhus M. — Murermester Martin Larsen, Aarhus. Ved et Støbearbejde med færdigblandet Beton havde deltaget, Murermesteren, 2 Lærlinge og en Arbejdsmand. Mesteren havde arbejdet 57 Timer. Lærlingen 114 Timer og Arbejdsmanden 10 Timer. Afdelingen forlangte, at Arbejdsmanden skulde have Halvdelen af Akkordsummen. Sagen forligtes paa den Maade, at Lærlingenes Timer ikke maa udregnes, men at Mesteren og Arbejdsmanden deler Akkordsummen i Forhold til deres Timer paa Arbejdet.

Aarhus M. — Murermester Selmer Jensen, Aabyhøj. Mellem Mesteren og hans Arbejdsmænd var opstaaet Uoverensstemmelse ang. Betaling for Overbæring af Sten, Iblanding af Cement i Mørtelen og Fugning af Flisegulve. Ved et Møde den 18. November forligtes Sagen, saaledes at Mesteren betaler Halvdelen af det omstridte Beløb.

Nyborg — Entreprenør Carl Nielsen, Fruens Bøge. Mellem Afdelingen og Entreprenøren var opstaaet Uoverensstemmelse om Forstaaelsen af en affattet Slutseddel vedrørende Udførelsen af en Jernbetonbygning i Nyborg. Mesteren har overfor Afdelingen gjort gældende, at Slutsedlen maatte forstaas saaledes, at Betaling for Aflæsning af Cement og Støbning af Prøvebjælker samt Afstandsklodser var dækket af den i Slutseddelen anførte Kubikmeterpris for Betonstøbning. Ved et Mæglingsmøde den 18. Novbr. underkendtes Entreprenørens Paastand, og Mæglingsudvalget stillede Forslag om, at Aflæsning af Cement og Støbning af Prøvebjælker enten maatte betales efter nærmere aftalt Akkord eller med Timel., medens der for Støbning af Afstandsklodser betales Arbejderne Kr. 50. Entreprenøren tiltraadte det af Mæglingsudvalget stillede Forslag.

Randers J. B. — Entreprenør C. Carlsen, Randers. Mellem Entreprenøren og Afd. var der opst. Uenighed om Afregningen af to Akkordopgørelser over Vejarbejdet paa henholdsvis Energivej og Godthaabsvej i Randers. Hvad angaar Regnskabet paa Energivej, gjorde Mesteren gældende, at han efter Arbejdets Udførelse havde udbetalt 393 Kroner 27 Øre, og ikke mente at være Arbejderne flere Penge skyldig, medens han for Arbejdet paa Godthaabsvej gjorde gældende, at Arbejderne i denne Akkord havde et Underskud paa Kr. 2,95. Ved Mæglingsudvalgets Gennemgang af Regnskaberne enedes man imidlertid om, at Entreprenør Carlsen til de to Akkordhold udover det allerede udbetalte, var skyldig til Arbejderne Kroner 998,56.

Herning — Murermester Th. Nygaard Nielsen. Ved Opførelsen af en 4 Etagers Bygning, hvor der var anvendt røde Facadesten, nægtede Mesteren at betale det overenskomstmæssige Tillæg for disse. Efter at et Mæglingsmøde var berammet, blev Mesteren klar over sin Fejltagelse og betalte Tillæget Kr. 47,00.

Nykøbing F. — Firmaet Melchior & Voltelen. For Tildannelse af Jern til og Armering af runde Beholdere forl. Afd. det i Jernafsnittet 2, Stk. 6 anførte Tillæg paa 33 pCt. for den vandrette Plade i Bunden. Firmaet vilde ikke betale Tillæget Sagen til Voldgift. Opmanden giver Firmaet ved Kendelse af 27. November Medhold, da Tillæget efter hans Opfattelse kun tager Sigte paa Siderne.

Gøl — Tømrermester Pallesen, Frederikshavn. Arbejdet ved Anlæg af Fiskerihavnen paa Gøl, der var overdraget Tømrermesteren, blev udført i flere Afsnit. For hvert Afsnits Afslutning har Arbejderne haft Arbejdsløn tilgode, som der har været stor Besvær med at faa, og saaledes ogsaa ved den endelige Afslutning. Fire Arbejdere havde Kr. 238,00 tilgode, som Tømrermesteren ikke vilde betale. Først efter, at det var overdraget en Sagfører at indkassere Beløbet, og denne havde foreholdt Tømrermesteren hans Pligt til at betale, fik Arbejderne deres Tilgodehavende.

Haslev — Murermester N. P. Christiansen. Foranlediget ved, at Mesteren beskæftigede to Lærlinge som Arbejdsmænd ved et Bygningsarbejde, er der afholdt et Møde, ved hvilket Mesteren indgik paa ikke i Fremtiden at anvende Lærlinge ved Arbejdsmandsarbejde.

Aabenraa A. — Entreprenør A. Duus, Aabenraa. Ved en Grundudgravning, hvor der var nedrammet Pæle, kunde Parterne ikke blive enige om Ekstrabetalingens Størrelse for Gene af Pælene samt Kapning af disse. Efter at en af Afd. iværksat Blokade havde varet en halv Snes Dage, gik Sagen i Orden. Samtidig underskrev Enreprenøren paa at ville respektere Entreprenøroverenskomsten.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 4 | 28.–2. | 1937 | 42. Aarg.

Fra Fattighus til Hvilehjem, fra onde Ord til Smil,
trygt gaar I nu paa Livets Vej de sidste tunge Mil;
I véd, at det var Folkets Mænd, som talte Folkets Sag,
og Folkets Mænd er Liste A! Husk det paa Valgets Dag!

FREM TIL KOMMUNEVALG!

Kommunevalget er nu umiddelbart forestaaende. Saa nær ligger Afgørelsen af, hvem der i de kommende fire Aar skal forvalte de enkelte Kommuners — og dermed ogsaa Vælgernes — Interesser, at det ikke længere kan nytte at spilde Tiden med gode Raad om Valgrettens Bevarelse. Valglisternes Berigtigelse har fundet Sted, og der er dermed skabt Klarhed over Vælgernes Antal i hver eneste By og Sogn. Det gælder derfor om at benytte den Tid, der er tilbage, forinden Valget skal finde Sted, i Agitationens Tjeneste, saaledes at ikke en eneste Vælger, der kan paaregnes at have Interesse i vort Partis Fremgang, forbliver uden Paavirkning om at give Møde paa Valgdagen og give den socialdemokratiske Liste deres Stemme.

Nu er der Brug for Agitatorer, der vil og kan tale Socialdemokratiets Sag i hver Krog af Kommunen, og ingen bør holde sig tilbage, naar Opfordringen til at melde sig lyder. Det er nemlig din egen Sag, der skal tales.

Som en Families Lykke og Velbefindende er afhængig af Forsørgerens Hensyntagen og hvert Familiemedlems Forstaaelse af, at det er nødvendigt at holde sammen og at ingen maa gøre sig Fordel paa den andens Bekostning, saaledes er ogsaa hvert enkelt Individ i en Kommune afhængig af Kommunestyrelsens Ledelse og Fortolkning af de Love, paa hvis Grundlag det fælles Samfund er opbygget. Det lykkes ikke alle Familiemedlemmer at komme skadesløst gennem Livet, men er det en Familie, der er Sammenhold i, vil der altid blive rakt Vedkommende en hjælpende Haand. Og det er paa de selv samme menneskelige Egenskaber en Kommunes Forhold bør hvile.

Livets Vilkaar er usikre og som Følge deraf kan Trang opstaa hos den, der mindst aner det. Derfor maa Samfundet være indstillet paa at yde Hjælp til dem, der har Hjælpen behov. Men desværre er der blandt Danmarks Kommunalbestyrelser — i By saavel som paa Landet — mange, der ser anderledes paa Sagen, derom vidner utallige aldeles meningsløse og smaalige Afgørelser om afslaaet Hjælp til dem, der i Haab om retfærdig Behandling anmodede derom. Det er i saa Henseende beskæmmende, at Indenrigsministeren under en Debat i Landstinget kunde henvise til, at Odense — en af Landets største Byer — var blandt de første af det Antal Kommunalbestyrelser, der havde flest Udbetalinger af Hjælp med Fattighjælps Virkning.

Det er dog ikke alene Hjælpen, der er det afgørende, men ogsaa Spørgsmaalet om den Interesse Kommunalbestyrelsen lægger for Dagen overfor Problemet om Iværksættelse af offentlige Arbejder. Naar det private Initiativ maa give op, er det kun naturligt, at det Offentlige træder til for i videste Omfang at bøde paa Følgerne. Ministeriet har her vist Vejen ved Iværksættelse af store Statsarbejder og samtidig gjort det muligt ogsaa for Kommunalbestyrelserne at gøre en betydelig Indsats, idet omfattende Millionbeløb Gang paa Gang er stillet til Kommunernes Raadighed gennem Tilskud til Udførelse af ekstraordinære Arbejder.

Men saa utroligt det end lyder har der været konservativt styrede Kommuner, der har sagt nej til den saaledes tilbudte Hjælp — ganske simpelt fordi der som Betingelse for Tilskudets Ydelse fra Statens Side stilledes Krav om, at der skulde beskæftiges arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere og betales tarifmæssig Arbejdsløn ved alle saadanne Arbejder, som udførtes med Tilskud fra Staten. Og heraf fremgaar det, at ikke mindst Arbejdsmændenes Løninteresser maa være et vægtigt Lod i Vægtskaalen til Fordel for Tilslutning til de socialdemokratiske Lister ved det forestaaende Kommunevalg.

Foruden de ovenfor anførte Spørgsmaal findes mange andre, om hvilke det kan siges, at den rette Opfattelse og Fortolkning af de Love, som er gennemført til Løsning af disse Spørgsmaal, er af vital Betydning ikke alene for den nulevende Slægt, men tillige for Slægtens Efterkommere.

Lovene er fremsatte af det socialdemokratiske Ministerium og er gennemført — eller vil blive det — af den gennem to forudgaaende Valg demokratiserede Rigsdag. Det rette samfundsmæssige Syn er derfor naturligt lagt til Grund for Lovenes Affattelse, og det gælder kun om, at der skabes Betingelse for, at den Ideologi, som er nedlagt i Lovene, kan blive krystaliseret i tilsvarende Handlinger. Kommunevalgene i Marts vil bringe Afgørelsen herom for de første fire Aar.

Paa denne Afgørelse har Arbejdsmændenes store Skare Landet over en mægtig Indflydelse, og denne Indflydelse bør der ikke lades haant om ved at vise ringe Interesse for Deltagelse i Kommunevalget. Hver eneste Arbejdsmand bør betragte sig selv som Agitator vel vidende om, at hver eneste Stemme, som afgives paa Liste A, bidrager til Valget af en Repræsentant for de Krav, som ikke mindst Arbejdsmændene er interesseret i at faa opfyldt.

Det har alle Tider vist en Tendens til nedadgaaende Stemmetal fra politiske til kommunale Valg, fordi mange lader sig forlede til at stemme anderledes af Hensyn til lokale Forhold, og andre har ikke den samme Interesse for Deltagelse i Valg, naar dette er kommunalt. Disse Svagheder bør ikke findes hos en eneste demokratisk Vælger ved det forestaaende kommunale Valg. Det gælder nemlig ikke alene personlige og kommunale Interesser, men det gælder tillige ogsaa Konsolidering af Socialdemokratiets Politik, der ogsaa vil være afhængig af den Fortolkning, som de vedtagne Love bliver Genstand for fra Kommunalbestyrelsernes Side.

Fra konservativ Side — heri indbefattet Partiet Venstre — er man naturligvis interesseret i at give de vedtagne Love den daarligste Fortolkning for derved at

fremskaffe Bevis for Paastandene om »Ministeriets Evneløshed«, hvilken Paastand er baade Alfa og Omega for disse Partier. Derfor betyder det forestaaende kommunale Valg og den efterfølgende fireaarige Periode overordentlig meget baade for den samlede Arbejderbevægelse og den enkelte Vælger og Smaamand.

Parolen bør derfor til hver eneste socialdemokratisk Vælger være: Frem til Kommunevalget. Det er din egen og dit Partis Sag det gælder. Svigter du paa Valgets Dag, prisgiver du dit eget Hjem og dit Parti. Sæt ogsaa ved dette betydningsfulde Valg de socialdemokratiske Stemmetal op.

Lad Kommunevalget blive det Modstanderne mest af alt frygter — en dundrende og uomtvistelig Tillidserklæring til Socialdemokratiet.

R—dt.

BEMÆRKELSESVÆRDIGE ULYKKESTILFÆLDE

I »Socialt Tidsskrift« for Oktober 1936 findes nedenstaaende overordentlige interessante Omtale af særligt bemærkelsesværdige Ulykkestilfælde. Illustrationerne er dog ikke gengivet efter »Socialt Tidsskrift«.

Paa Grundlag af de Begæringer om Ulykkes-Erstatninger, som indgaar til Direktoratet for Ulykkesforsikringen, underkaster Fabriktilsynet alle de Ulykkestilfælde, der indtræffer i de Tilsynet undergivne Virksomheder, en nærmere Undersøgelse. Tilsynet kommer herved i Besiddelse af et værdifuldt Materiale. Dette er først og fremmest af Værdi for Tilsynet selv til Bedømmelse af, om de Krav, som Tilsynet opstiller, er tilstrækkeligt effektive til at afværge eller saa meget som muligt forringe en tilstedeværende Ulykkesfare. Men Materialet maa ogsaa kunne udnyttes som Led i Bestræbelserne for at gøre Arbejdsgivere og Arbejdere opmærksomme paa, hvor Farerne ligger. Det er nu engang saaledes, at et ved en Arbejdsproces indtruffet alvorligt Ulykkestilfælde virker meget stærkere som Argument for Gennemførelsen af hensigtsmæssige Beskyttelser end nok saa lange, teoretiske Udredninger om, hvilken Fare Processen kan rumme.

Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet har derfor besluttet regelmæssigt i »Socialt Tidsskrift« at offentliggøre et Uddrag af det ovennævnte Materiale, indeholdende de i den forløbne Tid indtrufne Ulykkestilfælde, af hvilke der i en eller anden Henseende vil kunne uddrages en Lære med Hensyn til Forebyggelse af Ulykkestilfælde. Direktoratet vil lægge Vægt paa, at Beskrivelsen af de indtrufne Ulykkestilfælde og den Lære, som de afgiver, affattes paa en saadan Maade, at Tilegnelsen heraf ikke skulde kræve specielle tekniske Forudsætninger. Beskrivelserne vil i paakrævet Omfang blive forsynet med Skitser eller Fotografier.

Det er Direktoratets Haab, at disse Meddelelser maa vise sig at være af Værdi for Arbejderbeskyttelsen, og at man i Tidens Løb maatte kunne naa dertil, at Virksomheder anskaffede Særtryk af Meddelelserne til Fordeling blandt deres Funktionærer og Arbejdere, og at Arbejdernes Organisationer sørgede for, at deres forskellige Repræsentanter, Afdelingsformænd, Klubformænd, Tillidsmænd o. s. v. blev gjort bekendt med Meddelelsernes Indhold.

INDUSTRI OG HAANDVÆRK

Ulykkestilfælde ved Samling af Rem under Maskineriets Gang.

Paa et Teglværk, hvis Drivværk var indhegnet paa sædvanlig Vis, blev Vandpumpen trukket af en 3,5" Rem fra selve den 70 mm svære Hovedaksel. Da denne Rem var blevet for lang, gik 2 Arbejdere ind bag Afspærringen uden at faa standset Drivværket, fordi Ler stadig skulde ophales fra Graven. Inden den nysamlede Rem igen blev sat paa Pumperemskiven, vilde den ene Arbejder runde Bristolremsamleren, der var lovlig bred, ved at banke paa den med en Hammer med Akslen som Underlag. Imedens holdt den anden Arbejder de løse Remdele fra hinanden. Alligevel klistrede Remmen sammen i Remvokset, og en Bugt foldedes ind i Rempaaløbet ved Hovedakslen, hvorved begge Arbejdernes ven-

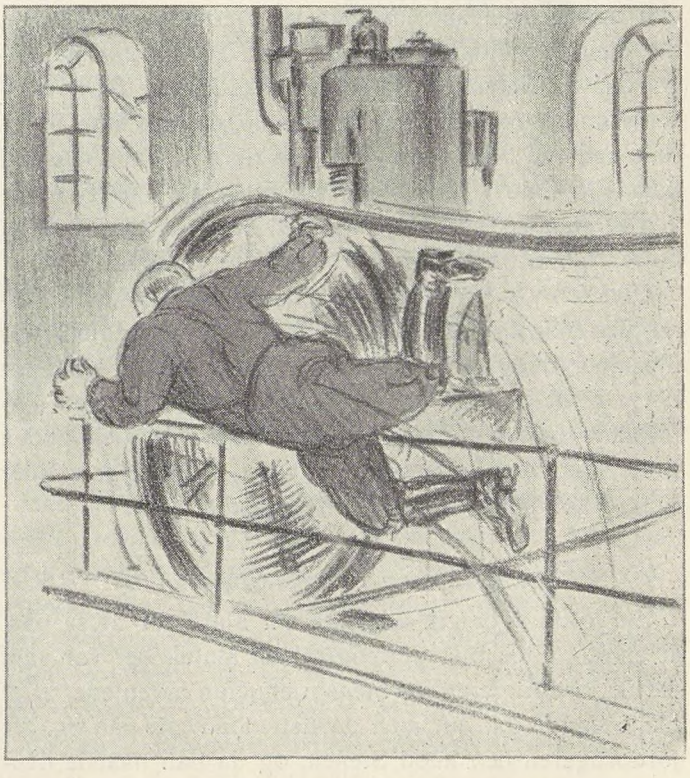

stre Hænder kom i Klemme og læderedes. Pumpen blev revet løs og delvis søndret, og Remtrækket sprængtes, hvorved Ulykkens Omfang begrænsedes.

Hændelsen viser, hvor nødvendigt det er at standse

Drivværket, før Arbejderne gaar om bag Afspærringer. De havde ikke regnet med nogen Risiko, idet Hovedakslen, der var hævet 1,5 m fra Jorden, ikke kunde fange eventuelle løse Klæder.

Ulykkestilfælde i Valsesammenløb paa Teglværk.

En Sten var kommet i Klemme i Lervalsemaskinen. Maskinpasseren standsede Valseværket ved at føre Remmen over paa løs Skive og gik derefter over paa den anden Side af Maskinen og fjernede en Trælem, der dækkede Valsernes Sammenløb. Paa Grund af meget daarlig Belysning lagde han ikke Mærke til, at Valserne endnu ikke var helt standsede, da han stak Fingrene ned ved Sammenløbet for at fjerne Stenen. Herved kom Fingrene i Klemme. Heldigvis var Valserne lige ved at standse, saa han slap med at faa 4 Yderled paa højre Haand beskadiget.

Ulykken var sikkert ikke sket, dersom der havde været tilstrækkelig kunstig Belysning ved den paagældende Maskine. Endvidere bør der til Udtagning af Sten fra Lervalserne forefindes en tilstrækkelig lang, med Parérplade forsynet Jernkrog, som ikke ved den anden Ende maa være bøjleformig omböjet, saa at Haand eller Fingre kan stikkes ind og blive trukket med.

Ulykkestilfælde ved Stensprængning.

En Jordbruger gik ude paa sin Mark for at se paa, at en stor Sten blev sprængt af en Mand, der var vant dertil. Jordbrugeren og Stensprængeren afventede, at et Skud skulde gaa af, men da dette lod vente paa sig, gik Jordbrugeren hen imod Stenen, og da han naaede denne, indtraf Sprængningen, og Stenstumper ramte ham, saa han dræbtes.

For at undgaa saadanne Ulykker, hvor Minøren eller andre nærmer sig i den Tro, at Lunten er gaaet ud, tilraades det at anvende dobbelt Minetraad, der snoes sammen og giver Sikkerhed for Antændelse.

LANDBRUG

Ulykkestilfælde ved Remvoksning.

I en Landbrugsvirksomhed var en Petroleumsmotor opstillet i særligt Rum og forsvarligt omgærdet af 2 vandrette Gelænderstænger. Gaardejeren var ved at grutte Korn og har villet gnide Remmen med Remvoks, hvilket han plejede at gøre paa den paaløbende Part som den nærmeste og derfor bekvemmeste. Han har lænet sig ind over Gelænderet og holdt det meget lille Voksstykke i højre Haand. Herved er Haand og Underarm kommet i Klemme mellem Rem og Skive, hvorefter han er revet forover og har slaaet Hovedet haardt imod Svinghjulet og er blevet dræbt øjeblikkeligt.

Ulykken viser, at det er livsfarligt at holde Remvokset mod den paaløbende Rem. Et hurtigtløbende Remtræk river let Remvoks og Haand med hen i det Klemningssted, som den paaløbende Rem danner med Remskiven. Sikrest er det at smøre Remmen, mens den er standset.

Ulykkestilfælde ved Tærskeværks Ilæggeaabning.

Ilæggeren vilde fra Tærskeværkets Overdækning, hvorfra Ilægningen foregik, rense Nettet for Blæserens Sugeaabning, der findes paa Siden af Tærskeværket ca. 70 cm under Dækkets Kant, for fastsuget Halm. Han lagde sig i dette Øjemed ned paa Tærskeværkslofts-

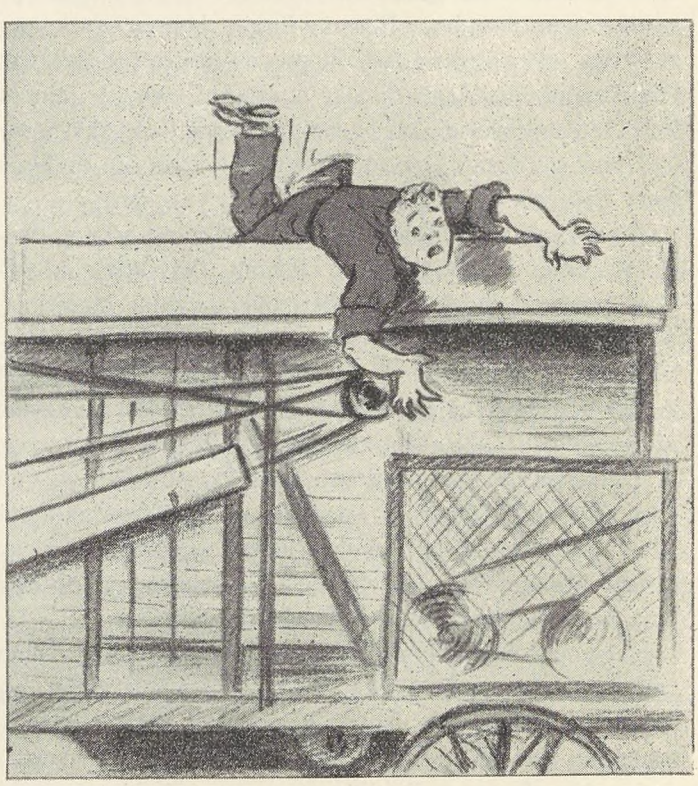

dækket og rakte ned for at pille Halmen væk. I denne Stilling har han faaet stukket sit venstre Ben ind under Overdækningen for Cylinderaabningen, saa Foden knustes af Cylinderen.

Dette Ulykkestilfælde viser, at man maa færdes med allerstørste Forsigtighed ovenpaa Tærskeværker.

Til Trods for at alle de beskæftigede kender Faren ved den hastigtgaaende Cylinder, der ikke kan gøres

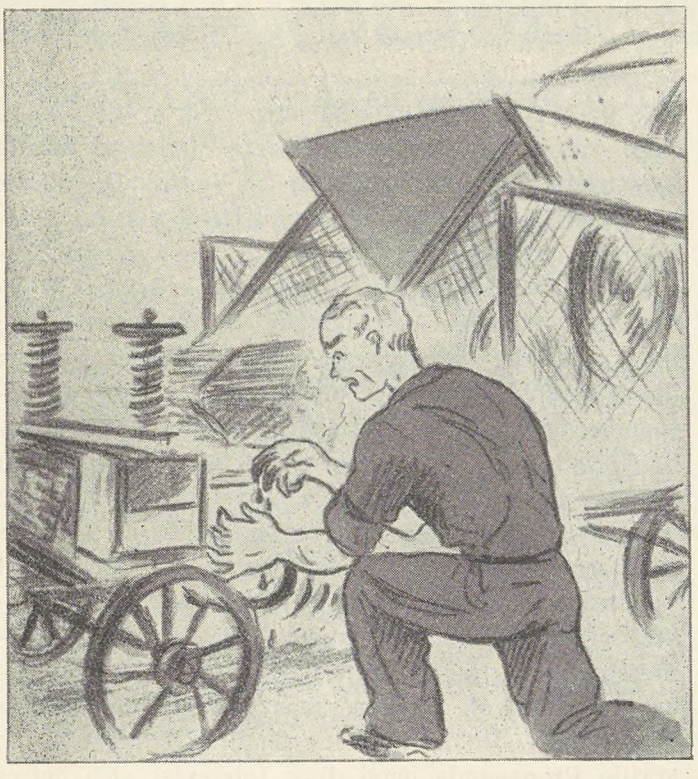

helt utilgængelig, sker der mange Ulykker ved Ilæggeaabningerne. Naar der bortses fra Ulykker, der skyldes manglende Skærme, eller uanordningsmæssig Anbringelse af disse samt grov Uagtsomhed, indtræffer Ulykkerne hyppigst ved Personskifter, idet man snubler f. Eks. paa Grund af Ophobning af Neg ovenpaa Tærskeværket, regnvaade Brædder eller daarlig Belysning om Aftenen; endvidere er der indtruffet Ulykker ved Nedglidning fra Stak til Tærskeværkets Overdækning.

Ulykkestilfælde ved Halmpresser.

Tærskeværk og Halmpresse var opstillet i Laden. Ledestængerne for Halmknipperne var opstillet saaledes, at Halmen, efter at have forladt Pressen, blev skudt skraat op imod Taget. Værkføreren vilde traade Naalen uden at standse Presningen, idet han dog koblede Naalbevægelsen ud. Medens han arbejdede med Naalen, stødte Halmknipperne foroven mod Ladens Tag, hvorefter de under den vedvarende Presning skød ud paa Midten, og et Knippe faldt ned ovenpaa Pressen og skubbede saaledes til Koblingsarmen, at Naalen igen kom i Bevægelse og under sin Gang under Pressen gennemborede Værkførerens Finger.

Den krumme Naals lodrette Udsving under Pressen har foranlediget mange Ulykker, ikke blot ved Stik med Naalens Spids, men ogsaa ved Klemning mellem Naalens Bug og Pressens Underdel. Dette har medført, at der kræves Opslag paa begge Sider af Pressen med følgende Tekst: »Det er farligt at traade Naalen, før den er frakoblet, eller at krybe ind under Maskinen, før den er fuldstændig standset!« Dette udelukker dog ikke Ulykker, idet det viser sig, at mange arbejdsivrige uagtsomt traader Naalen under Gangen for ikke at volde megen Forstyrrelse i Tærskearbejdet ved at skulle standse hver Gang Bindegarnet brister. Flere Haand- og Fingerbeskadigelser er indtruffet ved at stikke Haanden ned i Bindegarnsbeholderen for at føle, hvor meget Garn der er tilbage af Nøglet, eller undersøge og reparere Bindeapparatet. »Skaalen«, en cirkelformet Rundjernsbøjle, roterer ved den automatisöe Udløsning om en lodret Aksel, og en underliggende Kniv til Garnets Overskæring løfter sig, hvorved der baade kan blive Fare for Klemning og Snitsaar.

Ulykkestilfælde ved Hakkelsemaskine.

En Tjenestekarl skar Hakkelse, medens Gaardejerens knap 10-aarige Søn bar Halm til Maskinen. Da det kneb for Drengen at faa Negene løse, gik han hen til Karlen for at faa Hjælp dertil. Han stillede sig med Hænderne paa Ryggen op mod Maskinen og fik herved 2 Fingre alvorligt læderede i Tandhjulene, der sidder paa Siden af Skærekisten.

Disse Tandhjul var dækket af en Træskærm, der kun naaede lige ned over Hjulcentrerne og altsaa ikke dækkede Tandhjulsammenløbet tilstrækkeligt.

Navnlig for Børn frembyder saadanne utilstrækkeligt dækkede Tandhjulssammenløb selvfølgelig stor Fare.

TUGTHUSLOVEN

ENDELIG OPHÆVET

Efter Landstingsvalget i September Maaned forrige Aar fremsatte Handelsminister Kjærbøl den 7. Oktober s. A. i Folketinget Forslag om Ophævelse af Tugthusloven, som Loven af 27. Marts 1929 om Arbejds- og Erhvervsfrihed under hele sin Bestaaen er bleven kaldt. Forslaget om Ophævelse af denne Lov vakte naturligvis ikke mindst Modstand indenfor Venstrepartiet, hvis tidligere Høvding, Madsen-Mygdal, var Lovens navnkundige Fader, og det har efter almindelige Begreber trukket længe ud med den endelige Afgørelse, der fandt Sted den 11. Februar i Aar, hvor Landstinget, ved Forslagets sidste Behandling og Vedtagelse, ophævede Loven.

Med Tugthuslovens Ophævelse forsvinder et af de værste Udskud af dansk Lovgivning, der ved sin Vedtagelse blev betragtet som en Udæskning af hele Arbejderklassen, der ganske berettiget opfattede Loven som en Klasselov direkte rettet mod de faglige Organisationers Disposition og Handlefrihed. Loven bar desuden i højeste Grad Præget af Sjuskethed ved sin mangelfulde Affattelse, hvilket yderligere aabnede Muligheder for de mest vilkaarlige Afgørelser.

Lovens Ophævelse vil blive hilst med Glæde overalt i Arbejderklassen og med Haabet om, at det aldrig nogen Sinde maa blive muligt for Reaktionen at vende tilbage til Genoptagelsen af en lignende Lovgivning.

„Den syvende Stormagt" —

Pressen er blevet kaldt den syvende Stormagt. Udtrykket stammer ganske vist fra et Tidsrum, hvor Stormagt, baade hvad Antal og Betydning angaar, var noget anderledes end i Øjeblikket, men derfor har det ikke tabt sin Berettigelse. — Betegnelsen er jo kun Udtryk for, at Pressen er en Magtfaktor, som rangerer med Tidens største, og dette gælder den Dag i Dag. Den Omvæltning i Verdenssituationen, som Krig, Revolutioner og økonomisk Krise har medført, har ikke tilintetgjort Pressens Magtposition. Pressen er fremdeles en Stormagt i den sociale og politiske Kamp, som foregaar Verden over.

Derfor er Spørgsmaalet om Avisabonnement og Bladhold ikke et underordnet eller blot mindre betydende Spørgsmaal. Det er Spørgsmaalet om, paa hvilken Side man vil deltage i den standende Strid, hvorledes man ønsker de Problemer løst, som Nutiden stiller enhver af Samfundets Borgere overfor, og det vil atter sige, at det er om Afgørelsen af alle de Ting, som bestemmer det daglige Livs ydre Forhold for hver enkelt af os.

I Diktaturstaterne har de nuværende Magthavere som bekendt afgjort Sagen derhen, at man har afskaffet Pressefriheden, ligesom man har afskaffet Valgret, Organisationsret o. s. v. Men dette er aldeles ikke ensbetydende med, at man har afskaffet Pressen. Man har kun afskaffet den Presse, som repræsenterede den arbejdende Befolkning, og derfor bekæmpede Diktaturet og dets Voldsregimente. Til Gengæld har man udviklet en ensrettet Presse, som kontrolleres og dirigeres af Myndighederne; der forekommer ikke en Linie i denne Presse, som ikke i Forvejen er godkendt af Censuren.

Hvad der sker her, er ganske enkelt dette, at de Herrer Førere forbeholder sig Adgangen til at udnytte det mægtige Propagandamiddel, som Pressen er, til Fordel for deres Terror- og Undertrykkelsespolitik. Men naar disse Diktaturstaters drabelige Førere og deres Medførere, som har disse Staters hele Magtapparat til deres Raadighed, naar selv de frygter en fri Presse, og maa gribe til den ensrettede Presse for at stive Systemet af, ja, saa turde det vel være det stærkeste Vidnesbyrd om, hvor betydende en Magtfaktor Pressen stadig er. Vi, der er saa lykkelige at kunne nyde godt af de Rettigheder, som de folkestyrede Lande sikrer alle deres Borgere, har al mulig Grund til at give Agt paa, hvad der er sket og sker i Diktaturlandene, og stille vore Sager derefter. Dersom ikke Befolkningens store Flertal skal berøves selv de mest elementære Menneske- og Borgerrettigheder, dersom Arbejderne ikke vil udlevere sig selv og deres Klassefæller værgeløs til en udbyttegridsk Overklasse, og sammen med den øvrige jævne arbejdende Befolkning være underkastet en Militærklikes Kadaverdiciplin, saa maa de være vaagne og udnytte de Midler, de har til Raadighed imod de reaktionære Tendenser, som man ogsaa i de demokratiske Lande kan konstatere er tilstede indenfor visse Kredse. Og her er Pressen, naar den bruges paa rette Maade, et af de mest effektive.

I Danmark har Pressen lige fra Folkestyrets første spæde Barndom spillet en stor og afgørende Rolle for Landets Udvikling baade økonomisk, socialt og politisk, hvilket bl. a. hænger sammen med, at det danske Folk er et avislæsende Folk, maaske i højere Grad end man træffer det noget andet Sted i Verden. Der findes næppe et Land, som i Forhold til Befolkningens Størrelse kan opvise en saa udbredt Dagspresse, som Tilfældet er herhjemme. Der forekommer et Utal af Dagblade af forskellige Afskygninger, som konkurrerer om, hvem der kan kapre de flest mulige Holdere. Under disse Forhold kunde det maaske synes svært at bestemme, hvilket Blad man skal udvælge sig som daglig Læsning. For Arbejderne og deres ligestillede kan der dog ingen Tvivl være, de maa fornuftigvis vælge deres Avis indenfor den Presse, som repræsenterer deres Interesser og taler deres Sag, og det er der her til Lands kun en Presse, der gør dette, den socialdemokratiske. Saavel den konservative Presse som Venstrepressen er Talerør for Interesser, som er modsat Arbejderklassens og den mindrebemidlede Befolknings Interesser, og udfolder hver for sig til Hverdagsbrug en kraftig Propaganda imod disse Interesser, den hetzer daglig imod Arbejdernes faglige Organisationer og disses Bestræbelser for at skabe taalelige Arbejdsvilkaar, den raser imod enhver Lovgivningsforanstaltning, som har Arbejdernes og Smaakaarsfolks Ve og Vel for Øje. Jævnfør denne Presses Stilling til saadanne Spørgsmaal som Iværksættelse af Arbejde til Afhjælpning af Arbejdsløsheden, Hjælp til de af langvarig Arbejdsløshed ramte, Huslejeloven, Valutaloven, Foranstaltninger til Hjælp for det mindre Landbrug o. s. v. Overalt og i alle Tilfælde er denne Presse imod de smaa i Samfundet, ganske naturligt forøvrigt, den bliver nemlig betalt for det, hvert enkelt af disse Bladforetagender ejes og udgives af privatkapitalistiske Aktieselskaber bestaaende af Folk, der i Kraft af deres sociale Stilling, som Regel ogsaa ved Fødsel og Opdragelse, er fremmed og fjendtlig indstillet overfor den jævne og almindelige, for slet ikke at tale om den fattige Befolkning.

Tag i Modsætning hertil den socialdemokratiske Presse, der udgives af Arbejdernes Organisationer og skrives af Folk udgaaet af Arbejdernes egne Rækker, den har ingen private Kartofler at hyppe, den har kun een Opgave, at varetage Arbejdernes og den arbejdende Befolknings Interesser og være Tolk for de Anskuelser og Krav, som er denne Befolknings Krav. Det er Arbejderklassens eget Hjerte, der banker i den, og det er Arbejderklassens egen Stemme, som taler igennem den. Derfor er Arbejdet for at skaffe denne Presse endnu større Udbredelse af den allerstørste Betydning for hele Underklassen. Ja, mere endnu, det er en Konsolidering af Folkestyret, en Indsats til Fordel for almindelig Menneskeret og Folkelykke.

M. O.

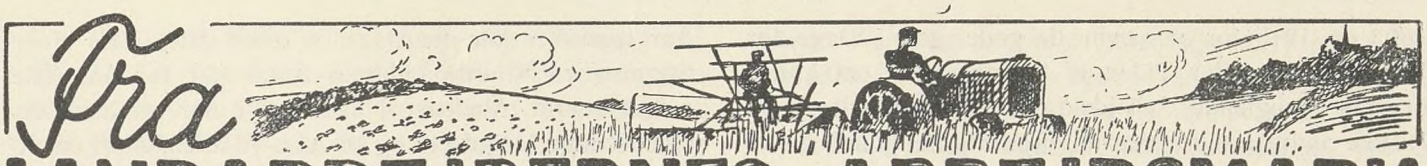

LANDBRUGETS ARBEJDSFORHOLD

Radioforedrag ved Oscar Levinsen

Foranlediget af Diskussionen om Landbrugets Mangel paa Arbejdskraft foretog Statistisk Departement i 1935 en Undersøgelse over Antallet af de pr. 15. Juli beskæftigede Landarbejdere og Landbrugets Behov for Arbejdskraft.

Denne Undersøgelse resulterede i, at Landbrugets Arbejdsgivere angav at mangle *17,200* mandlige og *7600* kvindelige Arbejdere, hvad Landbruget derefter har taget sig til Indtægt som Bevis for, at Erhvervet led under meget alvorlig Mangel paa Arbejdskraft. Disse Beklagelser er da ogsaa fortsat igen sidste Sommer. Samtidig har vi imidlertid baade i Sommeren 1935 og 1936 haft et meget stort Antal arbejdsløse gifte Landarbejdere boende ude i Landkommunerne, som oftest boende Dør om Dør med de klagende Landmænd. I August 1935 saaledes 3800 og i August 1936 2500 arbejdsløse Landarbejdere.

I Fjor i April udsendte Arbejdsløshedsdirektoratet til 70,000 Landmænd Meddelelse om, at de fra Arbejdsanvisningen gratis kunde faa anvist egnede Landarbejdere. Til Udgangen af Juni havde Landmændene derefter bestilt 7700 mandlige Arbejdere og fik anvist 7200. Af kvindelige Arbejdere bestilte man 142. Medens Landbruget saaledes i Sommer har klaget over Mangel paa Arbejdskraft, er dets Bestillinger paa denne praktisk talt dækket, og der har derefter været en Reserve paa 2500—3500 arbejdsløse gifte Landarbejdere Sommeren igennem, som gerne havde taget Arbejde i Landbruget, om dette havde haft Brug for dem.

Ung Arbejdskraft.

Forklaringen paa denne Ejendommelighed finder man i Sammensætningen af Landbrugets Arbejdskraft. Iberegnet de hjemmeværende Børn over 15 Aar beskæftiger Landbruget ca. 300,000 Arbejdere, som fordeler sig med ca. 99,000 Kvinder og godt 200,000 Mænd; men af disse 300,000 Arbejdere er de 270,000 unge ugifte Mennesker i Alderen mellem 14 og 25 Aar, medens kun 10 % eller 30,000 Arbejdere er gifte. I 1935 opgiver Landbruget desuagtet at mangle 15,600 unge, ugifte Karle, deraf 10,000 under 21 Aar, medens dets Behov for gift Arbejdskraft kun angives til 1600. Af samtlige Landets 355,000 unge Mænd i Alderen fra 15—25 Aar beskæftigede Landbruget som ugifte Personer de 171,000 eller omtrent Halvdelen, og dette Tal ønskede Landbruget yderligere at forøge med 15,000 unge, ugifte Arbejdere, medens det ikke havde Anvendelse for de 3800 arbejdsløse gifte Landarbejdere, som boede paa Landet.

Denne Landbrugets voldsomme Trang for unge, ugifte Arbejdere og tilsvarende mindre Interesse for de gifte Arbejdere er det springende Punkt i Diskussionen om Landbrugets Arbejdskraft. Bebrejdelsen for den voldsomme Anvendelse af ugift billig Arbejdskraft i Stedet for gifte Arbejdere afviser Landbruget med Henvisning til, at Erhvervets Kaar er saaledes, at det maa skaffe sig den billigst mulige Arbejdskraft, og at det derfor ikke har Raad til at beskæftige den væsentlig dyrere gifte Arbejdskraft.

Heroverfor staar imidlertid den Kendsgerning, at i den sidste Menneskealder har Landbruget, uden Hensyn til om det var onde eller gode Tider, konsekvent fulgt den Linie at erstatte gift Arbejdskraft med unge, ugifte Arbejdere. I 1923 f. Eks. beskæftigede Landbruget ligesaa mange ugifte Unge som i 1935.

Socialministerens Udvalg.

I Juli Maaned 1936 nedsatte Socialministeren et Udvalg til nærmere at undersøge de Aarsager, der har medført og vil medføre Bortvandring fra Land til By, samt klarlægge de Arbejdsforhold hvorunder Landbrugets Arbejdskraft virker og fremkomme med Forslag til Foranstaltninger, der maatte skønnes formaalstjenlige til at sikre Landbruget den nødvendige Arbejdskraft. Udvalget har nu afsluttet sit Arbejde og afgivet sin Betænkning, hvis Hovedpunkter naturligvis er

1) Aarsagerne til Manglen paa Arbejdskraft, og
2) Forslag til Midler og Foranstaltninger til en Forbedring af Arbejdssituationen.

Udvalget peger paa, at Klagerne over Mangel paa Arbejdskraft i Landbruget ikke er nogen ny Foreteelse, det er en tilbagevendende og ofte en international Foreteelse. I Reglen staar Fænomenet i Forbindelse med Byerhvervenes Vækst og deraf følgende større Arbejdsmuligheder til bedre Arbejdsbetingelser i Byerne. Fænomenet skulde altsaa være Udtryk for, at Arbejdsvilkaarene i Landbruget er væsentlig ringere, end de Vilkaar andre Erhverv byder deres Arbejdere, og at hele Problemet derfor løses, naar Landbruget under Tryk af Manglen har rettet sin Løn og sine Arbejdsvilkaar op igen.

Mangel paa Folk i 1903, 1908 og 1915.

Det kongelige danske Landhusholdningsselskab nedsatte i 1908 et Udvalg angaaende Landbrugets manglende Arbejdskraft som afgav Betænkning i 1909; men iøvrigt har Spørgsmaalet ogsaa været til Behandling i

1903 og 1915 for at nævne de gode, gamle Dage før Verdenskrigen. For Tiden er Spørgsmaalet om Landbrugets manglende Arbejdskraft meget aktuelt i en Række andre Lande, saasom Frankrig, England, Skotland, Sverrig, Tyskland, Tjekoslovakiet, Letland m. fl. Det er saaledes ikke en speciel danske Foreteelse, som beror paa vore særlige danske Forhold alene, men derimod et Fænomen, der antages at have nogle fælles Aarsager i paagældende Lande; de væsentligste er antagelig Industriens nye Blomstring og Landbrugserhvervets relativt ringere økonomiske Stilling i Sammenligning med de industrielle Erhverv, og de ringere Vilkaar det byder sine Arbejdere. For Danmarks Vedkommende er de særlige Aarsager blandt andet Landbrugets hovedsagelige Beskæftigelse af ung, ugift Arbejdskraft, som det kun har Anvendelse for til først i 20 Aars Alderen. Disse unge Mennesker føler sig kun i ringe Grad knyttet til Landbruget, fordi de ved, at det for de fleste af dem ikke byder paa nogen Fremtid. Naar de stifter Familie eller indkaldes til Militærtjeneste er deres Landarbejder-Tilværelse afsluttet, og deres fremtidige Eksistens maa de derfor søge i Industrien eller Byerhvervene. Dertil kommer, at Landbruget er blevet et Sæsonerhverv, der mod Vinteren midlertidig afskediger en Del af de unge Landarbejdere, som saa maa søge til Byerne dels for at skaffe sig Husly og dels for at skaffe sig en nødtørftig Eksistens, og naar Landbruget saa hen mod Foraarstid har Brug for en Del af de mod Vinteren afskedigede, ja, saa har de i Reglen skaffet sig anden Beskæftigelse og føler sig forstaaelig nok ikke fristet til at forlade denne for en Sommers Arbejde i Landbruget til ikke særlig gode Vilkaar, men til Gengæld med Udsigter til atter at blive arbejdsløse mod Vinteren.

Faldet i Børnefødslerne.

Disse Aarsager er af permanent Karakter, men de har virket særligt stærkt i Kriseaarene 1931—1932, hvor Landbruget saa voldsomt indskrænkede sin Arbejdskraft med Afskedigelser mod Vinteren, og det har for de sidste 2 Aar sikkert sat sine Spor i ringere Tilbud fra Karle i 18—20 Aars Alderen. Dersom der havde været tilstrækkelige Reserver af 14—15-aarige unge Mænd, som Landbruget i Stedet kunde havde draget til sig, vilde denne Udvikling blot havde medført et endnu større Antal af ganske unge Arbejdere i Landbruget, og saa vilde dette næppe have beklaget sig derover. Saadan har det faktisk ogsaa udviklet sig i en Aarrække forud for 1930.

Imidlertid har Børnefødslerne gennem en Aarrække været dalende, og det begynder nu at virke paa Arbejdsmarkedet. I 1935 var Antallet af unge Mænd i Alderen mellem 15 og 20 Aar saaledes 7000 færre end i 1930. Dette i Forbindelse med Byerhvervenes nye Blomstring formindsker naturligvis Landbrugets Adgang til at faa al den unge Arbejdskraft, det maatte ønske. Dette Forhold har Landbruget saa megen mere Grund til at tage sig iagt for, som at det for de første 15 Aar fremefter kan fastslaas, at efter dette Aars ringe Stigning vil Konfirmandernes Antal Aar for Aar dale meget stærkt. Medens vi saaledes i Aar vil have ca. 72,000 unge Mænd i 15 og 16-Aars-Alderen, vil vi om 10 Aar kun have 58—59,000 i samme Aldersklasse eller 13—14,000 færre; men allerede om et Par Aar vil Antallet af Konfirmander dale saa stærkt, at Landbruget Aar for Aar vil finde det vanskeligere at opretholde sin nuværende store Stab af unge, ugifte Arbejdere. Dersom Landbruget ikke gaar over til større Anvendelse af gift Arbejdskraft, kan man derfor forudse, at Klagerne over manglende Arbejdskraft om et Par Aar vil stige i Styrke i samme Grad som Antallet af 14—15-aarige Mænd er dalende. Det er jo det ejendommelige ved den danske Mangel paa Arbejdskraft i Landbruget, at det er kun en Mangel paa den unge, ugifte Arbejdskraft, medens der ikke er nogen Mangel paa gift Arbejdskraft. Vilde Landbruget erstatte en væsentlig Del af de unge med gifte Folk, var der betydelige Reserver at øse af.

Gifte Landarbejdere nok.

Praktisk talt alle Arbejdsmænd paa Landet og i Stationsbyerne er jo gamle Landarbejdere, som har maattet søge anden Beskæftigelse, fordi Landbruget ikke længere havde Brug for dem. Titusinder af Landarbejdere er, naar de giftede sig, blevne tvungne til at rejse til Byerne for der at søge Husly og Erhverv alene af den Grund, at de ikke kunde skaffe sig en Bolig paa Landet, hvor der gennem dette Aarhundrede praktisk talt ikke er opført nye Landarbejderboliger. Her staar vi atter overfor en dobbeltvirkende Aarsag. For denne Udvikling medfører en Stilstand eller rettere sagt en Nedgang i Landbefolkningens Tal. Fra 1925 til 1935 er Landdistrikternes Befolkning saaledes dalet med 63,000 Personer, medens Byernes Befolkning er steget med 335,000 Personer.

Ogsaa ud fra andre Synspunkter mener jeg, at det er en betænkelig Udvikling; men for Landbrugets Vedkommende vil den fremefter blive særlig alvorlig, fordi Overgangen fra gift til ugift Arbejdskraft med en dalende Landbefolkning, hvor de nygifte henvises til Byerne, naturligvis medfører en meget stærkere Nedgang i Børnefødslerne paa Landet end i Byerne.

Jeg har dvælet saa udførligt ved dette Forhold, fordi vi ikke alene her har en af Hovedaarsagerne til den nuværende Situation, men ogsaa fordi disse Forhold fremefter Aar for Aar vil virke stærkere og stærkere, og en Løsning fremefter kan overhovedet ikke tilvejebringes, dersom Landbruget ikke vil gøre sig fortrolig med denne Tingenes Tilstand og indstille sig derefter.

De utilfredsstillende Vilkaar.

Herudover er der naturligvis en Række andre Aarsager, saaledes de ringe Fremtidschancer som Landbruget byder sine Arbejdere, ogsaa dem, som virkelig ønsker at forblive i Erhvervet som Arbejdere eller Husmænd. De ringere Lønnings- og Arbejdsvilkaar ofte

med daarligere Boligforhold og ligefrem Boligmangel. Alt dette er naturligvis Forhold som ikke virker dragende paa dem som en Gang har faaet fat i Byen, og som ejheller frister de, der en Gang er vandret fra Landbruget, til at sætte deres konfirmerede Børn i Tjeneste i Landbruget, hvad dette ellers vilde sætte megen Pris paa. Derimod har det ikke været muligt at konstatere, at den saa stærkt kritiserede Socialreform eller Udbetaling af Understøttelse har noget med Fænomenet at gøre, dels viser Vandringsstatistiken, at Vandringen fra Land til By særlig er en Efteraarsforeteelse, som falder nøje sammen med den Periode, hvor Landbruget afskediger Folk, og at det fortrinsvis er Folk i den Aldersklasse, som Landbruget ikke mere har Interesse for, der vandrer, og endelig viser en for 1934—35 foretagen Opgørelse over Udbetaling af Socialhjælp i Byerne, at af 77,000 indvandrede Personer, havde 70,000 overhovedet ikke modtaget nogen som helst Socialunderstøttelse eller anden offentlig Hjælp.

Det vil sige, at der ingen Løsning er at finde paa Fænomenet i fortsat Mistænkeliggørelse af Socialreformen og Understøttelsessystemet. Ejheller i Angrebene paa de til Arbejdsløshedens Bekæmpelse iværksatte Arbejder. Men disse Angreb er skadelige for en Løsning af Problemet derved, at de tilslører de egentlige Aarsager.

Gaardmandsbørnene vandrer ogsaa til Byerne.

Naar det af Landbruget i 1935 opgivne Behov for Arbejdskraft er optalt til ca. 25,000 eller 17,200 Mand og 7600 Kvinder, maa dette Tal dog siges under alle Forhold at være stærkt overdrevet. Nedgangen i Arbejdsstyrken fra 1934 til 1935 drejer sig om ca. 15,000 Personer, men heraf er alene ca. 6000 hjemmeværende Gaardmandsbørn, som ogsaa har forladt Landbruget, og Aarsagerne til deres Flugt fra Landbruget maa antagelig være den samme, som har været bestemmende for de 9000 egentlige Landarbejdere, nemlig at de er rykket op i en Alder, der ikke længere gør Landbruget interesseret i at beskæftige dem, hvorfor de maa søge deres Fremtid i andre Erhverv. Havde Landbruget virkeligt manglet 25,000 Arbejdere havde det dog sikkert beholdt de 6000 bortvandrede velkvalificerede Gaardmandsbørn.

Det viser sig da ogsaa, at Antallet af Landarbejdere i 1935 kun er 8000 lavere end i 1923, hvor Landbruget ikke klagede over Mangel paa Arbejdskraft. Det maa dog antages, at Landbruget i 1935 har søgt mere ung Arbejdskraft, end det kunde faa; men det er ikke dermed fastslaaet, at det som Helhed taget havde behøvet at mangle Arbejdskraft, idet der var betydelige Reserver, dersom Landbruget havde søgt Erstatning ved den gifte ledige Arbejdskraft paa Landet.

I 1936 har Landbruget forøget Anvendelse af gift Arbejdskraft med ca. 4000, og dets Behov maa antages i væsentlig Grad at være dækket, ellers maatte det have reageret meget voldsommere overfor Arbejdsdirektoratets Henvendelse i April. Forøvrigt har Konfirmandernes Antal ogsaa været væsentligt større end i 1934 og 1935, og det vil stige igen i Aar. Men dermed er det ogsaa Slut. Saa gaar vi for de første mange Aar ind i uafbrudt stor Nedgang i Konfirmandernes Tal og dermed mindre og stedse mindre Tilbud af ung Arbejdskraft til Landbruget. Derfor har Undersøgelserne over eventuel Mangel paa Arbejdskraft i 1935 og 1936 sin særlige Betydning derved, at er blot en væsentlig Del af Klagerne berettiget, saa kan vi forudse, at i Løbet af faa Aar vil Vanskelighederne blive meget større, med mindre Landbruget selv for Alvor vil være med at afværge dette med dertil egnede Foranstaltninger.

Forslag til Foranstaltninger.

Forslag og Foranstaltninger til en Forbedring af Landbrugets Arbejdssituation, maa naturligvis baseres paa de konstaterede Aarsager.

Vandringen til Byerne, Landbrugets Forkærlighed for ung Arbejdskraft og Børnefødslernes Nedgang paa Landet er jo 3 indbyrdes forbundne Hovedaarsager, men de ringere Vilkaar der bydes Landarbejderne ogsaa lønmæssigt set, daarlige Boligforhold og ofte Mangel paa Landarbejderboliger, spiller naturligvis ogsaa stor Rolle ved Arbejdskraftens Vurdering af Erhvervet.

Den internationale Landbrugskommission, hvis Medlemmer er Landbrugets Sammenslutninger, har paa sit Møde i Oslo i Juli f. A. udtalt sig for, at samtlige Landbrugets Fagklasser i størst mulig Udstrækning og tilpasset Landbrugsarbejdets særlige Forhold kommer til at nyde samme Vilkaar, som Arbejdere i andre Fag, og at denne Tilspasning bør ske ved Samarbejde mellem Landbrugets Sammenslutninger og Landarbejdernes Fagorganisationer. Disse Betragtninger er uden Tvivl rigtige, men desværre syntes Landbrugernes Organisationer her i Danmark ikke at vise disse Tanker megen Interesse. Saaledes har Landboforeningerne i Sommer trukket deres Repræsentanter tilbage fra det ministerielle Udvalg, hvor Aarsager og Foranstaltninger skulde drøftes, og samtidig nægtet at lade sig repræsentere i et af andre Landbrugsorganisationer sammen med Arbejdsorganisationerne nedsat Udvalg til Drøftelse af Formerne for Fastlægning og Forbedring af Landarbejdernes Arbejdsvilkaar.

Landboforeningerne er derfor mærkeligt nok efter eget udtrykkeligt Ønske ikke Medforslagsstillere til de af Socialministerens Udvalg fremsatte Forslag.

Arbejder- og Husmandsrepræsentanternes Synspunkter.

Udvalgets Husmands- og Arbejderrepræsentanter siger i Indstillingen til en Række af dem paapegede Foranstaltninger, at Landbrugets Muligheder for at sikre sig den nødvendige Arbejdskraft staar i nøje Forbindelse med Landbo- og Arbejderungdommens Indstilling overfor Landbrugserhvervet; men ved Siden heraf rejser sig Spørgsmaalet, om Landbruget ogsaa fremefter vil være i Stand til at sikre sig en Arbejdsstab, hvoraf

langt den overvejende Del (ca. 90 pCt.) er unge ugifte Arbejdere.

Ungdommens Interesse for Landbrugserhvervet vil altid være afhængig af de Vilkaar, dette Erhverv byder denne at arbejde under, og hvilke Muligheder de unge har for her at finde en fremtidig Eksistens som selvstændige Jordbrugere eller som Lønarbejdere paa rimelige Vilkaar.

Vi maa derfor pege paa, *at en Forbedring i de nuværende Arbejdsvilkaar, en stærk Forøgelse i Arbejdernes Adgang til at forblive i Landbruget ogsaa efter 20-Aars Alderen, en kraftig Udvidelse af deres Adgang til ved Modenhedsalderen at kunne overgaa til at blive selvstændige Husmænd* eller at kunne forblive som gifte Landarbejdere, er af grundlæggende Betydning for Spørgsmaalets Løsning.

Disse Betragtninger fører til en efterhaanden kraftig Forøgelse af Landbohjemmenes Antal, men dette er set fra et Landbrugssynspunkt kun glædeligt, idet det fremefter vil give et rigeligere Tilbud af velegnet ung Arbejdskraft til Landbruget. Paa dette grundlæggende Omraade maa vi derfor opresumere vore Betragtninger i følgende:

1. Forøget Udstykning af Jorden i selvstændige Husmandshjem med stærkt udvidet Muligheder for de ubemidlede dygtige Landarbejdere til at kunne faa Statshusmandsbrug.
2. Forøget Beskæftigelse af gift Arbejdskraft i Landbruget med deraf følgende Boligbyggeri paa Landet.
3. Landbrugets Fastholden af den ugifte Arbejdskraft ogsaa efter 20-Aars Alderen, saa de unge interesserede Landarbejdere faar fornøden Adgang til praktisk og teoretisk at kunne uddanne sig i Erhvervet til at kunne overgaa til at blive selvstændige Husmænd eller Specialarbejdere i Landbruget, f. Eks. Fodermestre.
4. Tidssvarende og under Hensyn til Landbrugernes ensartede Indtjeningsmuligheder, ensartede almindelige Arbejdsbetingelser for Landbrugets Arbejdere og en Forbedring af de unge Landarbejderes Dygtiggørelse i Landbruget.

Udvalgets Forslag.

Disse Betragtninger udvikles nærmere i Udvalgets Betænkning. Det fastslaas saaledes, at Arbejdstiden i dansk Landbrug er længere end den ved Lovforanstaltninger fastsatte Arbejdstid for Landarbejderne bl. a. i England og Sverrig, og Spørgsmaalet, om en til disse Lande svarende Regulering af Landbrugets Arbejdstid, rejses.

Paa samme Maade rejses Feriespørgsmaalet og Kravet om en halv ugentlig Fridag for Landarbejdere for at formindske Forskellen i Arbejdstiden mellem Landbrug og Industri og for at give de unge forøget Adgang til Eftermiddagsskoler.

Medhjælperværelserne foreslaas forbedret baade ved en Udvidelse af Medhjælperlovens herom gældende Bestemmelser og ved Etablering af et offentlig Tilsyn.

Spørgsmaalet om den for Lønningerne mest passende Størrelse gaar Udvalget naturligvis ikke ind paa, men de lave og svingende Lønningers Medaarsag belyses ogsaa i Forhold til Industriarbejder-Lønninger.

Det er dog øjensynligt, at der ogsaa paa dette Omraade tiltrænges kraftige Forbedringer.

Forøget Beskæftigelse af gift og ældre Arbejdskraft i Landbruget paapeges naturligvis som den væsentligste Foranstaltning i den kommende Tid; det understreges at det maa være de større Bøndergaarde, Proprietærgaardene og Herregaardene, som maa indstille sig paa i større Udstrækning at beskæftige gifte Folk, samtidig paapeges Nødvendigheden af et Boligbyggeri paa Landet, for der at tilvejebringe tilstrækkeligt med tidssvarende Arbejderboliger. Det mener Udvalget maa ske ved, at der gives saadanne Laan og Tilskud til Boligbyggeriet paa Landet, at Landarbejderne, naar de sikres Byggegrund paa rimelige Vilkaar, selv kan bygge. Medens Husmands- og Arbejderrepræsentanter principielt gaar imod en Sammenknytning af Bolig og Arbejdsforhold mener Udvalgets Formand dog, at der ogsaa bør ydes Statslaan til Arbejdsgivere, som vil opføre nye Arbejderboliger.

For at fastholde den unge Arbejdskraft ved Landbruget foreslaar man for de unge, at gaa over til Helaarsfæste, som saa skal falde fra 1. Maj til 30. April. Og at der opmuntres til dette, ved at der gives de paagældende Arbejdsgivere forskellige økonomiske Indrømmelser i Kontingenter til sociale Forsikringer, medens de Landarbejdere, som holder paa Helaarsfæstet bør have længere Ferie fortrinsvis billig Adgang til Højskolekursus og Tildeling af Statshusmandsbrug m. m.

Man foreslaar forøget Udstykning for at øge Landbefolkningens Tal og Landarbejderungdommens Fremtidsudsigter ved Landbruget; i Traad dermed foreslaas, at der skal gives de egentlige Landarbejdere saadanne Etableringslaan, at de uden synderlig Kapital skal være i Stand til at overtage et Statshusmandsbrug.

Der stilles Forslag om forøget Adgang til Undervisning ogsaa med lettere Adgang til Kursus paa Højskoler og Husmandsskoler for Landarbejdere, ligesom Udvalget peger paa Betydningen af Indretning af Lokaler (moderne Forsamlingshuse), i hvilken Landarbejderungdommen kan drive sine Fritidssydsler med Adgang til Biblioteker og Undervisningslokaler. Det er de egentlige Forslag, hvor Udvalgets Medlemmer principielt er enige, og det er paa en enkelt Undtagelse nær ogsaa de væsentligste Forslag.

Formen for Arbejdsaftalerne.

Angaaende Formen for Fastlægning af Arbejdslønningerne har Udvalgets Formand foreslaaet en Minimallønsordning, som Udvalgets øvrige Medlemmer ikke kan tilslutte sig. Arbejderrepræsentanterne fordi de sagligt og principielt mener, at Arbejdsforholdet for de voksne Arbejdere bør ordnes med kollektive Arbejdsoverenskomster og for de unge Landarbejderes Vedkommende er det endnu ikke afklaret, i hvilken Udstrækning deres Forhold bør ordnes ved Lovgivning og ejheller efter hvilke Principer.

Husmands- og Arbejderrepræsentanterne fastslaar, at Arbejderorganisationerne er et brugbart Middel til tidssvarende Regulering af Landbrugets Arbejdsvilkaar, hvorfor de ogsaa anser en principiel Bekæmpelse af Arbejderorganisationernes Indflydelse paa Landarbejdernes Vilkaar for uforenelig med Landbrugets Interesser.

Det betyder slet og Ret, at man foreslaar Landbruget at anerkende Landarbejdernes Ret til Organisering og tager Konsekvenserne af, at dette er sket ved at træde i Forhandling med Landarbejdernes Organisation om Løn og Arbejdsvilkaar. Og det er egentlig ganske naturligt. Udvalgets Undersøgelser af Aarsagerne har fastslaaet, at adskillige Dele af Arbejdsvilkaarene trænger til en Forbedring, og man siger derfor til de 2 Parters Organisationer, at de ved Forhandling om Tingene bør søge selv, at løse de flest mulige Spørgsmaal.

Personlig tror jeg ikke, at Problemet Landbrugets Arbejdskraft finder nogen tilfredsstillende Løsning før Landbrugernes og Landarbejdernes Organisationer lærer ved kollektive Overenskomster at fastlægge og regulere Arbejdsløn og Arbejdsvilkaar i Landbruget. De Egne, hvor saadanne Overenskomster har eksisteret gennem en Aarrække har da heller ikke haft Anledning til særlige Klager over manglende Arbejdskraft. Jeg skal blot understrege, at Arbejdsorganisationerne er villige til at yde deres Medvirken til en Løsning af Landbrugets Arbejdssituation ved Deltagelse i saadanne Forhandlinger. Vi venter blot paa, at Landbrugets store Organisationer ogsaa vil erklære sig rede til at yde deres Medvirken ved at træde i Forhandling med deres Arbejderes Organisationer om disse for Erhvervet saa betydningsfulde Anliggender.

HAKONS SALE

Forfatteren Georg Nordkild. (Funkis Forlag).

Paa Funkis Forlag har Forfatteren Georg Nordkild udsendt en Bog med Titlen »Hakons Sale«. Navnet hidrører fra en af de store — desværre nu faldne — Ege i Grib Skov, og stammer efter Slægtsoverleveringen fra Tiden omkring den norske Kong Hakon og den danske Dronning Margrethe, der efter Sagnet holdt Raad i Ly af Træet.

Forfatteren Georg Nordkild er i første Række en udpræget Fortæller med Forstaaelse for alle de Foreteelser og Oplevelser, som vore forudgaaende Slægtled kom ud for, naar Datidens Overtro og dermed forbundne Mystik løb af med dem. I Bogen »Hakons Sale« — som i Forfatterens forudgaaende Bøger »Kulsvierblod«, »Folket bag Skoven« og »Sandet fyger om Tibirke Bakker« — beskæftiger Georg Nordkild sig med de Sæder og Skikke, der var særegne for Beboerne i og omkring Grib Skov. Bogens Indhold kaster et Strejflys over Datidens naive og primitive Forhold, der gør den læseværdig. Og desuden findes der talrige smukke Vignetter med Motiver i Tilknytning til Teksten.

DET PERMANENTE LANDARBEJDERUDVALGS VIRKSOMHED

Som det vil være bekendt fra tidligere Omtale her i Fagbladet, fortsættes det Samarbejde, som indledes mellem det tidligere Landarbejderforbund og D. s. U. angaaende Agitationen blandt Landarbejderungdommen, efter Sammenslutningen mellem Landarbejderforbundet og Dansk Arbejdsmands Forbund ved det saakaldte permanente Landarbejderudvalg, der bestaar af Folketingsmand Oskar Levinsen, der er Udvalgets Formand, og D. s. U.s Formand, Folketingsmand H. C. Hansen, som er Udvalgets Sekretær, samt Hovedkasserer Andreas Nielsen, Kredsformand Carl Westergaard, Journalist Carl E. Hansen og Sekretær i D. s. U. Poul Hansen.

Dette Udvalg har for ganske nyligt afholdt Møde for at drøfte Resultatet af det sidste halve Aars Arbejde, der blev klarlagt gennem en Beretning, hvoraf det fremgik, at der var afholdt 280 Møder og 12 Kursus. Beretningen omfatter Tidsrummet 1. Juli til 31. December 1936, og man kan saaledes slutte sig til, at det har været en omfattende Virksomhed, der har været udfoldet af de 20 lokale Udvalg, som bestaar Landet over. Landsudvalgets Arbejde har væsentligt omfattet Tilvejebringelsen af fornødent Agitationsmateriale, og desuden er der givet Direktiver for Arbejdets Udførelse.

Tilslutningen til de afholdte Møder har været tilfredsstillende, idet der ialt har været 24,100 Mødedeltagere. De omtalte Kursus har været arrangeret for at give lokale Tillidsmænd fornødent Indblik i Tilrettelægning af Agitationen. Desuden har der været etableret personlig Agitation adskillige Steder.

I Beretningen anføres, at 24 Møder har været afholdt i Vendsyssel, 40 i Omraadet Djursland og Aarhus Amt og 41 paa Lolland-Falster. I Sønderjylland er udsendt direkte Opraab til Medhjælpere paa 6000 Gaarde med Opfordring til Deltagelse i 33 Møder i denne Landsdel.

Filmen har naturligvis spillet en særlig Rolle i det udførte Agitationsarbejde, og særlig har man her anvendt den Landarbejderfilm, som det permanente Landarbejderudvalg har foranlediget optaget.

Møderne har vidnet om stigende Interesse blandt Landarbejderungdommen baade for det faglige og politiske Oplysningsarbejde, og saavel Dansk Arbejdsmands Forbund som D. s. U.s Afdelinger har haft en mærkbar Fremgang i Medlemstal som Følge af den iværksatte Agitation. 14 nye D.s.U.-Afdelinger er oprettet.

Efter Beretningens Godkendelse drøftedes det fremtidige Arbejde, og der blev taget forskellige Beslutninger, der alle bygger paa en Fortsættelse af den hidtidige Virksomhed under Hensyntagen til de indvundne Erfaringer. Der var ligeledes Enighed om det fortsatte Samarbejdes store Betydning, som Grundlag for nye Fremskridt saavel for den faglige som den politiske Bevægelse ude i de egentlige Landdistrikter.

Valget i Marts

Mod hvert Fremskridt som en Skranke
Reaktionens Landsting stod,
men vort Frisinds Aand og Tanke
vandt dog fremad Fod for Fod,
naar vi trofast mødte alle,
hver Gang der til Kamp blev kaldt,
maatte Mørkets Murværk falde,
og en Sommerdag det faldt!

Resultaterne fortæller,
at vor Enighed gør stærk,
naar det nu Kommunen gælder,
kaldes vi til samme Værk;
vil vi atter samlet møde,
og paany paa Valgets Dag
skal det vaje, Folkets røde
Flag fra Raadhus-Taarn og Tag.

Dine Kammerater venter,
at du atter møder op,
Sejrens Frugter kun vi henter,
naar vi gaar i sluttet Trop.
Husk, at hver, som bliver hjemme
for at hygge sin Person,
indirekte gi'r sin Stemme
til den sorte Reaktion.

Marts, det første Vaarbruds Dage,
Livet tager atter Form,
da skal vaagne Kræfter tage
Vinter-Skrankerne med Storm.
Folket er de vaagne Kræfter,
og de kræver Plads at gro,
Vaarens Liv vi længes efter,
ikke Vinter-Dødens Ro.

Frem til Valg! Da skal vi fejre
Vaaren som et Folkets Fest
og skal vinde nye Sejre
over Mørkets usle Rest.
Over Gader, over Grøfter,
over Mure, over Hegn
arbejdshaarde Hænder løfter
lykkeligt det røde Tegn.

AAGE HERMANN

FERIEORDNINGEN

VED DE DANSKE STATSBANER

I en Omtale af Overenskomstsituationen i Fagbladets Nr. 2 d. A. blev der bl. a. givet Meddelelse om en Graduering af Ferieordningen for Ekstraarbejderne ved De danske Statsbaner. Det i Forbindelse hermed angivne om, at der for hver 26 Dages Arbejde opnaas Ret til en Dags Ferie, dog ikke udover 6 Dage, skulde have været anført som gældende for Rutebilchauffører, der er nævnt tidligere i Artiklen under Transportbranchen.

Ekstraarbejdernes Ferieregler er herefter som angivet nedenfor:

Ekstraarbejdere er, saafremt de i et Finansaar har været beskæftiget i det nedenfor anførte Antal Arbejdstimer, i det umiddelbart derpaa følgende Finansaar berettiget til følgende Antal Feriedage:

Arbejdstimer	Feriedage
201—600	1
601—1000	2
1001—1400	3
1401—1800	4
1801—2200	5
2201 og derover	6

Sygedage som Følge af Tilskadekomst i Tjenesten regnes i denne Forbindelse som Arbejdsdage.

Feriedagene skal saa vidt muligt tages samlede i Overensstemmelse med de for det fast ansatte Personale givne Regler.

Ansøgning om Tildeling af Ferie indsendes ad tjenstlig Vej til Distriktet, henholdsvis Søfartschefen eller vedkommende Afdelingschef.

Feriedage betales for saa vidt angaar timelønnet Personale og Personale, der lønnes med Ugeløn eller Maanedsløn i Henhold til Overenskomsten mellem Generaldirektoratet og Dansk Arbejdsmands Forbund om Lønning af Ekstraarbejdere, med den til enhver Tid gældende normale Hverdagstimeløn for 8 Timer det paagældende Sted.

I de Tilfælde, hvor en Ferie paa 6 Dage tages samlet, er det tilladt at udbetale de paagældende den dem tilkommende Ferieløn ved Feriens Begyndelse.

Naar nogen, der er ferieberettiget efter nærværende Bestemmelser, efter eget Ønske forlader Tjenesten eller af ham utilregnelig Aarsag afskediges i et Finansaar, forinden han har haft Ferie, udbetales der ham ved Afskedigelsen Ferieløn for det Antal Feriedage, hvortil han har indtjent Ret ved Arbejde i det forudgaaende Finansaar. Saafremt vedkommende ved Afskedigelsen har indtjent Ret til 6 Dages Ferie i det følgende Finansaar, udbetales Feriegodtgørelsen for nævnte Antal Dage ham ligeledes ved Afskedigelsen, medens Feriegodtgørelse for indtjent Ret til Ferie i et færre Antal Dage end 6 først vil kunne udbetales ved det følgende Finansaars Begyndelse.

Saafremt Arbejdsforholdet til Statsbanerne ophører paa Grund af Tjenesteforseelse, Bortgang af Tjenesten uden forudgaaende Opsigelse eller paa Grund af en i den offentlige Mening vanærende Handling, bortfalder ethvert Krav paa Ferie.

HAR DU SET

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

Valgdagen nærmer sig; en Valgdag, der for Socialdemokratiet *maa* og *skal* føje nye Sejre til de mange, som Arbejdernes Parti har vundet siden de første Socialdemokrater i 1893 valgtes ind i et kommunalt Raad.

Tusinder af Kammerater har nu i Kraft af Socialreformen og den nye kommunale Valglov vundet Borgerret. Dette vældige Fremskridt er det vor Pligt at kvittere for ved at tilføre Socialdemokratiet Tusinder af nye Vælgere.

Kolleger! Det er vor Pligt at fortælle enhver, vi kommer i Forbindelse med, om Socialdemokratiets Indsats.

Hvad er der f. Eks. ikke gjort for de gamle? For dem er Omsorgen vokset med Socialdemokratiets stigende Indflydelse. I 1892 var Statens og Kommunernes samlede Udgifter til Alderdomsunderstøttelse 2½ Mill. og i det sidste Regnskabsaar var Udgiften over 80 Mill. Kroner. Medens Antallet af understøttede kun er vokset til noget over det dobbelte, er Udgiftsbeløbet mere end 30 Gange saa stort som for godt 40 Aar siden.

En lignende Indsats er ydet paa en Række andre Omraader; Sygeforsikringen er stærkt udviklet til Gavn for os alle — og Hospitalerne er noget helt andet, end de var i »de gode gamle Dage«. Dette Arbejde skal fortsættes. Den fattige Befolkning har Krav paa gode Sygehuse, hvor de kan faa hurtig og sikker Hjælp, og Krav paa *billigt* Ophold. Det er Socialdemokratiets Synspunkt, at et sygt Menneskes Helbredelse ikke skal være afhængig af Tegnebogens Tilstand.

Socialdemokratiet har evnet at vaske Fattigvæsenets Stempel af Arbejderne. Dansk Sociallovgivning er nu den bedste i Verden — tilbage staar kun overalt at faa den administreret i Lovens Aand. Vejen hertil er at trænge Venstre og de Konservative ud af Sogneraad og Byraad og erstatte dem med Socialdemokrater.

I de Aar, hvor de private Erhverv har været lammet af Krise, har Socialdemokratiet været Arbejdernes Støtte og Fobundsfælle. Under Regeringen Stauning er der iværksat særlige offentlige Arbejder for ca. 800 Mill. Kroner.

I adskillige Kommuner har Socialdemokratiet efter Kommunens økonomiske Evne yderligere iværksat en Række Arbejder, som direkte eller indirekte har betydet Indtægt for os alle.

Mange Steder, hvor Venstre og Konservative regerer er Billedet af en anden Karakter. Der er Arbejdsløsheden ofte udnyttet til at tykke Lønnen for kommunale Arbejder ned under det anstændige. Ogsaa det husker vi, naar vi skal sætte vort Kryds paa Stemmesedlen.

Snese af Grunde kan anføres for at kæmpe for Socialdemokratiets Sejr ved Kommunevalgene. *Skolevæsenet* og *Børneforsorgen* bliver kun ordnet til Arbejdernes Tilfredshed, hvor Socialdemokratiet har tilstrækkelig Indflydelse. Skattebyrderne fordeles i en Række venstrekonservative Kommuner saadan, at Uretfærdigheden raaber til Himlen — og Ungdommen bydes uanstændige Vilkaar i Hundreder af Landsogne og Smaabyer under det gamle Regime.

Kolleger! Vi maa rense ud i de Kommuner, hvor Venstre og Konservative endnu giver Tonen an; og *vi maa styrke vor Stilling der, hvor Socialdemokratiet har Flertallet.*

Al Splittelse maa undgaas. Kommunisternes Parole er givet i deres Tidsskrift: at ødelægge Mulighederne for Socialdemokratiets Sejr; nogle Steder ved at støtte Særlister, andre Steder ved at opstille egen Liste. Dette farlige og forræderske Spil maa ikke lykkes. Lad enhver Kommunist vide, at han er Reaktionens Haandlanger, og at han af alle ærlige Arbejdere betragtes som politisk Murbrækker for vore Modstandere.

Kolleger! Vi ved, at Valget gælder *Arbejdernes* Livsinteresser. Derfor samles vi om *Arbejdernes Parti*

Vi stemmer paa Liste A

LØBENDE KONFLIKTER

Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Gørlev	(Helsinge Drøsselbjerg Kommune)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Kolindsund	(Vekselerer Suhr, Kbhvn., Skarnæs, Kolind)
3. Agitationskreds	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby, ang. Dræningsarbejde i Gl. Roskilde Amt)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Randers	(A/S Randers Margarinefabrik) (Sympatiblokade)
Lynge-Broby	(Lynge-Broby Skærvefabrik)
Buerup Afd.	(Dræningsmester Otto Hansen, Skamstrup pr. Mørkøv)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Hadsund	(Viktor Larsen)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Magleby Afd.	(Klintholm Skovdistrikt)
Sommersted	(Murermester Cl. Vilhelmsen, Mølby)
Vigerslev	(Vigerslev Kommune)
Odense L.	(Dalumgaard ved Odense, Godsejer Andersen)
Vilstrup Afd.	(Vilstrup Kommune)
Kvissel og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Systofte	(Havearkitekt O. Bay Nielsen, Kohave Skov pr. Nykøbing F.)
Øster Egesborg	(Oster Egesborg Kommune)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Karlslunde Afd.	(Karlslundegaard pr. Taastrup)
Hvidbjerg-Lyngs Afd.	(Tærskeværksejer Jens Poulsen)
Glumsø	(Entrp. L. M. Kjærs Kalkleje i Træløse)
Hornslet-Rodskov, Voldum-Rud, Søby-Halling, Mejlby, Mygind-Lihme, Karlby	(Clausholm og Sofie Amaliegaards Skovdistrikter)
5. Agitationskreds, Hou Vendsyssel Afd.	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimmen)
Bøstrup Afd.	(Bøstrup Tærskeselskab)
Kastrup Afd.	(St. Magleby Kommune)
Borup, Jyll.	(Proprietær Hjortkær, Svejstrupgaard pr. Bjerregrav)
Sdr. Vissing-Voerladegaard Afd.	(Grusgravsejer Nielsen, Sdr. Vissing)
Skjød Afd.	(Lyngaa Kommune)
Granslev Afd.	(Hofjægermester Honnens de Lichtentenberg, »Bidstrup« pr. Laurbjerg)
Arden Afd.	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Givskud	(Grusgravejer Bertelsen, Givskud)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

HUSK

AT MELDE FLYTNING TIL POSTVÆSENET OG AFDELINGEN

For at undgaa Standsning i Modtagelsen af Fagbladet er det nødvendigt at anmelde Flytning til Postvæsenet, hvilket kan ske ved Postbudet samt til Afdelingen.

Medlemsmidler

Laven Afd. — Gdr. Folmer Andersen, Fugledalgaard, Ry. I ovennævnte Sag, der drejer sig om vort Medlem Tjk. Frode Jensens Tilgodehavende, er faldet Dom, hvorefter Frode Jensen er tilkendt Løn til Dato 32 Kr. 40 Øre og 20 Kr. i Sagsomkostninger.

Holtug-Gjorslev Afd. — Gdr. Knud Lange, Mørkegaard, Braaby. I ovennævnte Sag, der drejede sig om uberettiget Bortvisning af en Tjenestekarl, er Gdr. Knud Lange dømt til at betale vort Medlem Karl Henriksen 508 Kr. samt 75 Kr. i Sagsomkostninger, hvormed Sagen er sluttet, saafremt Gdr. ikke appellerer til Landsretten.

Hvidovre-Valby Afd. — Vognmand Olsen, Wildersgade S. En Uoverensstemmelse mellem 2 af Afdelingens Medlemmer og ovennævnte Vognmand om Betaling for Højbergningsarbejde i afvigte Sommer er nu bilagt med, at de paagældende har faaet udbetalt deres Retstilgodehavende 20 Kr.

Hjertebjerg Afd. — Inspektør Sørensen, Nordfeld pr. Stege. En Uoverensstemmelse om Betalingen for Roeoptagning paa Nordfeld er nu sluttet med, at de paagældende Arbejdere har faaet Betaling efter Overenskomsten.

Kappel Afd. — Proprietær Bay, Bogøgaard. Ved et Fællesmøde den 4. December 1936 bilagtes ovennævnte Sag, der drejede sig om Kreaturpasser Hans Jensens Aflønning hos ovennævnte Arbejdsgiver. Sagen sluttedes med, at Hans Jensen fik efterbetalt et Beløb paa 35 Kr.

Rødby Afd. — Forpagter Nielsen, Aggerup pr. Sakskøbing. Ovennævnte Sag, der drejer sig om Medlem L. P. Brandts Krav om Løn for 12 Dage, i hvilke han har været indlagt paa Sygehus grundet paa Overanstrengelse ved at bære Korn paa Loftet, har været behandlet ved Mægling. Enighed kunde ikke opnaas, idet Arbejdsgiveren henviste til, at Brandt tidligere, uden at omtale det ved Fæstemaalet, havde lidt af den Sygdom, han maatte paa Sygehuset for. Sagen henvistes derfor til civilretslig Afgørelse.

Fuglse-Holeby Afd. — Godsejer Friderichsen, Kjærstrup. Godsejer Friderichsen har i Aar dyrket en ny Fodersukkerroe, for hvilke der ikke i Overenskomsten er fastsat Optagningspriser. Roen, der er en Krydsning af Sukkerroe og Barresroe, sidder ret dybt i Jorden, dog ikke saa dybt, at den behøver at pløjes op, hvad den forøvrigt daarligt taaler. Ved Mægling er man enedes om, at Optagningsprisen beregnes som for Sukkerfoderroer til 58 Øre pr. 100 løb. Favn + 11 Øre for manglende Løspløjning og minus 5 Øre for ikke udført Dækning af Roebunkerne, altsaa ialt 64 Øre pr. 100 løb. Favn. I Mæglingsreferatet hedder det, at Organisationerne er enige om, at den for Kjærstrup trufne Ording ikke skaber Præcedens for den endelige Optagningspris for denne Roe.

Frejlev Afd. — Aalholm Skovdistrikt. Ved Klassificationen af Sløsserup, Bregninge og Langet Skove under Aalholm Skovdistrikt enedes man om, at Sløsserup Skov sættes i 1. Klasse for Løvtræ og Naaletræ. Bregninge og Langet Skove i 2. Klasse for Løvtræ med Undtagelse af Afd. 13 og 14, der ansættes i 1. Klasse. Naaletræ i 1. Klasse og alt Hvidgran i 2. Klasse.

Gerrild Afd. — Benzon Skovdistrikt. Med Benzon Skovdistrikt var opstaaet Uoverensstemmelse om, hvorvidt Løvtræseffekterne skulde afregnes efter Kl. 2 eller Kl. 3. Sagen er nu bilagt med, at Distriktet har erklæret fra 1. December 1936 at ville afregne Løvtræet efter Kl. 3.

Aalborg L. Afd. — Forpagter S. Bendtsen, Lykkeseje, Aalborg. Nærværende Sag er efter Procedure i Den faste Vold-

giftsret forligt saaledes, at Forpagter Bendtsen indgaar paa fremtidig at aflønne de omstridte Arbejdere efter Overenskomstens § 56, samt Tjenestekarle over 20 Aar med et maanedligt Tillæg af 5 Kr., samt at han for den indtil 1. December foretagne Underbetaling betaler en Bod til D. A. F. paa 300 Kr., hvilken Bod forfalder senest 6. April 1937. Sagen er dermed sluttet.

Nr. Aaby — Nyborg Tjærefabrik. Mellem Afd. og Fabrikens ledende Ingeniør var der opstaaet Uenighed om Betalingen for Arbejdet ved et stationært Anlæg i Nr. Aaby til Fremstilling af Pulverbelægning. Uenigheden angik Forstaaelsen af Overenskomstens Bestemmelse vedrørende Timeløn samt Overtidsbetalingen. Ved et Møde enedes man om, at to Mand, som igennem længere Tid var afregnet med 121 Øre og 1 Mand med 105 Øre ændredes saaledes, at Afregning fandt Sted i H. t. Overenskomstens Bestemmelser med 131 Øre pr. Time, og Firmaet indgik paa at efterbetale til disse 3 Mand Kr. 310,19. Angaaende Uoverensstemmelsen om Overtidsbetalingen indgik Firmaet paa at efterbetale ialt 300 Kr. til de ved Anlægget besk. 5 Mand.

Svendborg — Murermester J. Espensen. For Arb. ved Tildannelse af Pælenet og Støbning af Pæle havde Arbejderne ifølge Akkordopgørelsen Kr. 593 tilgode, som Mesteren nægtede at betale. Vi klagede til Centralforeningen, der kort Tid efter og samtidig med vor Afdeling meddelte, at Overskudet var udbetalt. Dette Tilfælde og flere andre tyder paa, at Centralforeningen ikke har underrettet Medl. om, at der er tvungen Akkord paa Jernbetonarbejder.

Holstebro A. — Murermester Jørgen Hansen. Mellem Afd. og Mesteren var opstaaet Strid om Afregning for en Grundudgravning. Ved et Mæglingsmøde den 28. Novbr. indgik Mesteren paa at betale som af Afd. forlangt Kr. 72,00.

Aabybro — Entreprenør Heinrich Thomsen. Ved et Vejarbejde, som udførtes med offentlig Tilskud, havde Entreprenøren lejet nogle Vognmænd til at køre Jord og Materialer. Da nogle af disse Vognmænd beskæftigede uorganiserede Chaufører og Kuske, klagede vi til Entreprenøren og henstillede, at der kun beskæftigedes org. Arbejdere. Entreprenøren imødekom straks denne Henstilling, idet der forel. Meddelelse fra Afd. om, at der nu kun besk. org. Arbejdere.

Odense A. — Entreprenørfirmaet Hans Jørgensen & Søn. Mellem Entreprenørfirmaet Hans Jørgensen & Søn og vor Odense Afd. er opstaaet en Uenighed om Betaling for Medhjælp ved Sætning af Kantsten. Entreprenøren paastod med Bistand fra Entreprenørforeningen, at han i H. t. en Ændring, der var sket i Overenskomsten mellem Brolæggersvendene og Entreprenørforeningen ikke var pligtig til at betale Medhjælp i H. t. den mellem vort Forbund og Entreprenørforeningen indgaaede Overenskomst § 5 A., St. E., 2:

»For Medhjælp ved Sætning af Vejkantsten eller smaa Betonkantsten betales pr. l. m ..... 18 Øre«

Vi har under Sagen gjort gældende, at fordi Brolæggerforbundet og Entreprenørforeningen var enedes om en Ændring i den mellem dem gældende Overenskomst, kunde det ikke berettige Entreprenøren til at forlange Ændringer i den mellem Entreprenørforeningen og vort Forbund gældende Overenskomst, og iøvrigt maatte vi principielt gøre gældende, at selv om Brolæggersvendene var indgaaet paa selv at tage Vejkantsten ved Sætning af disse, var der tilbage at udføre en hel Del Medhjælperarbejde, saasom Medhjælp ved Afmiring, Oprømning, Tilbringelse samt Bagstopning. Da der ved Mæglingsmødet ikke opnaaedes Enighed, henvistes Sagen til fagl. Voldgift, og ved Kendelse afsagt af Politimester Seldorf, den 23. November, gav Opmanden, Dansk Arbejdsmands Forbund Ret i dets Standpunkt og kendte Entreprenøren pligtig til at betale de i Overenskomsten fastsatte 18 Øre pr. l. m.

D. A. F. — Ringkøbing Amts Vejvæsen. Efter at der var afsluttet Overenskomst mellem Brolæggerforbundet og Amtet, blev saavel den af Brolæggerforbundet etablerede Blokade som den af os iværksatte Sympatiblokade ophævet. Vi anmodede om en Forhandling med Amtet, men ved denne lykkedes det ikke at faa oprettet Overenskomst, men der blev fra Amtets Side fremhævet, at Arbejdsmændene blev afl. med tarifmæssig Løn, og at deres Fortjeneste nu ogsaa vil stige, efter Afslutningen af Overenskomsten med Brolæggerforbundet. Som Følge heraf og i Henhold til Aarstiden, har vi henlagt Sagen indtil videre.

Fredericia A. — Murermestrene S. Petersen, N. Nielsen og H. Nissen. Ved Lægning af Skromborgerfliser i Kasernebygningen i Fredericia opstod Uenighed om, hvorvidt der skulde betales samme Højdetillæg, som gælder for almindeligt Murerarbejde. Sagen til Voldgift, hvor Opmanden har afsagt Kendelse for, at Tillæget ikke skal betales.

Haderslev — Grusgravejer Hans Michael. Overenskomst opr. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 107 Øre. Fra første Marts 1937 109 Øre. Alm. Overarbejdsbetaling. Gælder med 3 Maaneders Opsigelsesfrist til en 1. Marts, dog tidligst til 1. Marts 1938.

Røde Kro — Cementvarefabrikanterne J. Petersen, Otto Schnor, Chr. Petersen og Peter Jensen. Overensk. opr. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 107 Øre. Alm. Overarbejdsbetaling. Endvidere er der fastsat nogle Akkordpriser. Gælder til en 1. Marts indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges, dog tidligst til 1. Marts 1938.

Birkerød — Murermester Johan Christensen. Mesteren har underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Centralforeningen, Landhaandværkernes Hovedorg. og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Nakskov — Murermester og Cementstøber Niels Jensen. Mesteren har underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening gældende Overenskomst.

Bjæverskov — Bjæverskov Kommune. 3. Novbr. Overenskomst afsl. Arbejdstid 8 Timer. Timel. 105 Øre, 15 pCt.s Tillæg for Tjære- og Asfaltarbejde. Skærveslagning 7 cm. Kr. 6,20. Gode Akkordpriser for Grusharpning. Fortrinsvis Besk. af D. A. F.s Medlemmer. Opsigelsesfrist 3 Mdr. til en 1. Juli.

Ibsker — Ibsker Kommune. Da Sogneraadet nægtede at tiltræde Overenskomsten med Bornholms Sogneraadsforening, etablerede Afd. d. 21. September Blokade overfor Sogneraadet ved et Vejarbejde. Blokaden er nu hævet, efter at Sogneraadet ved en Forhandling den 21. November har tiltraadt ovennævnte Overenskomst.

Vejle F. Ungarbejderne — A/S Vejle Saalelæderfabrik. Afdelingen har med Forbundets Sanktion forhandlet med Aktieselskabet om Oprettelse af Overenskomst, og da Forhandlingerne er endt uden Resultat, har der været optaget Forhandling mellem vort Forbund og Læderfabrikantforeningen. Da ogsaa disse Forhandlinger endte uden Resultat, fremsendte vi Strejkevarsel, og Strejken traadte i Kraft den 21. November d. A. Der er derefter afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor man enedes om, at Arbejdet skulde genoptages straks fra Fredag den 27. November s. A., og endvidere oprettedes en Overenskomst for unge Arbejdere, hvorefter Lønnen for 16—17-aarige fastsattes til 54 Øre pr. Time og for 17—18-aarige til 60 Øre pr. Time, og Lønforhøjelserne traadte i Kraft straks. For de unge Arbejdere gælder iøvrigt Overenskomstens Bestemmelser for voksne Arbejdere, ligesom de erholder Ferieløn efter samme Regler, som for de voksne Arbejdere. Angaaende Spørgsmaalet Beskæftigelse for unge Arbejdere mellem 18 og 19 Aar henvistes dette til lokal Forhandling, og Resultatet af denne Forhandling er endelig afgørende. Ved Siden af denne Overenskomst oprettedes en Overenskomst for unge Arbejdere mellem 14 og 16 Aar, for hvilke Lønnen fastsattes til 40 Øre pr. Time. Iøvrigt falder disse Arbejdere ogsaa ind under den almindelige Overenskomst, ligesom de erholder Ferieløn efter samme Regler som de voksne Arbejdere.

Stepping — Murermester Otto Weide. Mesteren har underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Centralforeningen gældende Overenskomst.

D. A. F. — Gladsaxe Sogneraad. Ved Forhandling med Sogneraadet er der foretaget nogle Ændringer i den bestaaende Overenskomst, saaledes at denne nu ligger meget nær op af Overenskomsten med Københavns Komm. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn Kr. 1,40. Ugeløn Kr. 65,00. Alm. Overarbejdstakster. Desuden forsk. Tillæg til adskillige Arbejder. Akkord i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Ferieregler for fastansatte og Løsarbejdere. 108 Øre pr. Dag for Afsavn af Spiseskur. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Glostrup — Gummifabriken »Wotan«. Afdelingen har med Sanktion fra Forbundet søgt Forhandling med Virksomheden om Oprettelse af Overenskomst. Imidlertid gjorde Firmaet gældende, at det var Medlem af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, saaledes at Arbejderne maatte falde ind under den med denne Industri gældende Overenskomst, og ved Undersøgelse konstateredes det, at dette var rigtigt, og at Gummi-Afdelingen paa Virksomheden var en Afdeling, der arbejder i Tilslutning til Firmaets jernindustrielle Afdeling. Vi har derefter foranlediget, at Lønkravet behandledes efter Reglerne for faglig Strid, og herunder er man enedes om at hæve Arbejdernes Løn med 3 Øre pr. Time, for en enkelt med 7 Øre pr. Time.

Garveriarbejderne — Garverforeningen, Produkthandlergruppen. Afdelingen har efter indhentet Sanktion fra Forbundet forhandlet med Foreningen om Ændringer i Overenskomsten, uden at fremsende Opsigelse. Der er opnaaet Enighed om at forhøje Timelønningerne fra 139 til 144 Øre, Daglønningerne fra Kr. 11,15 til Kr. 11,55 og Ugelønningerne fra Kr. 66 til Kr. 67,92. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders forudgaaende Varsel til Ophør en 15. Oktober.

Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling — Firmaet Hartmanns Maskinfabrik. Afdelingen har med Sanktion fra Forbundet forhandlet med Firmaet om Oprettelse af Overenskomst. Overenskomst er oprettet. Arbejdstiden er 8 Timer. Timelønnen fra 14—15 Aar Kr. 0,45, fra 15—16 Aar Kr. 0,50, fra 16—17 Aar Kr. 0,55 og fra 17—18 Aar Kr. 0,65. De unge Arbejdere beskæftigedes ved alt lovligt forefaldende Arbejde, der ikke henhører under de voksne Arbejderes Omraade. Sommerferie paa samme Vilkaar som for de voksne Arbejdere, og Tillidsmanden for de voksne Arbejdere er ogsaa Tillidsmand for de unge Arbejdere. Overenskomsten kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør 1. April, dog tidligst 1. April 1938.

Oliemøllerne — Firma H. Bohn. Afdelingen klager over, at Firmaet nægter at udlevere Arbejderne Overtrækstøj, 2 Sæt pr. Aar, saaledes som det er fastsat i Overenskomsten. Sagen er behandlet efter Reglerne for faglig Strid, og her er man enedes om at slutte Sagen, saaledes at Firmaet en Gang for alle betaler en Sum af 120 Kr. til Fordeling blandt de hos Firmaet beskæftigede 5 Arbejdsmænd. Iøvrigt erkender vi, at der i det af Firmaet betalte Tillæg til Ugelønnen af Kr. 3,05 er includeret Erstatning for Arbejdstøj.

Oliemøllerne — A/S Dansk Sojakagefabrik. Afdelingen meddeler, at der har været forhandlet om Betalingen for afskallede Solsikkefrø og Perillafrø i Presseanlægget, uden at man er kommet til Enighed. Sagen er behandlet efter Reglerne, og da man heller ikke her har kunnet opnaa Enighed, er den forelagt en faglig Voldgift til Behandling og Afgørelse. Her er der opnaaet et Forlig, hvorefter Minimalydelsen for Perillafrø er 14 Tons. Derudover betales for de første 4 Tons 93 Øre pr. kg Kager, de næste 4 Tons med 73 Øre pr. kg Kager og deruover 53 Øre pr. kg Kager. For afskallede Solskikkefrø er Minimalydelsen 15 Tons, derudover betales de første 4 Tons med 91 Øre pr. kg Kager, de næste 4 Tons med 75 Øre pr. kg Kager og derudover 58 Øre pr. kg Kager.

Hasle — Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik. Afdelingen meddeler, at Firmaet lader udføre et Arbejde ved Tunnelovnen, der bestaar i Opgravning og Oprensning i Ovnen samt Opstilling af denne. Da Arbejdet efter Afdelingens Opfattelse er Jord- og Murerarbejdsmandsarbejde, har Afdelingen krævet Betaling efter disse Overenskomster. Der har været Mægling, og herunder enedes man om, at de Arbejdere, der har været beskæftiget ved Opførelsen af den nye Ovn, aflønnes med 107 Øre pr. Time, og som Tillæg for Arbejdet med Anlægget af den nye Stenplads udbetales der Arbejderne, der har været beskæftiget herved, 200 Kr. til Deling.

Hær og Flaade — Orlogsværftet. Afdelingen klager over, at Værftet ikke vil betale Tanktillæg for Tankarbejde paa den elektriske Flydedok. Sagen har været behandlet ved Mægling, og herunder indgik Værftet paa at betale et Tillæg af 8 Øre pr. Time.

Aarhus O. — A/S H. C. Møllers Sæbefabrik og Oliemølle. Arbejdsgiverforeningen klager over, at Arbejderne har etableret ulovlig Arbejdsstandsning, og der har i den Anledning været afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor Afdelingen indgik paa til fuld Afgørelse af Sagen at betale et Beløb af Kr. 350 til Virksomheden. Samtidig enedes man om at behandle de Uoverensstemmelser, der havde givet Anledning til Arbejdsstandsningen, ved Mægling, og herunder er der opnaaet Enighed om, at Tillæget for Behandling af Blegejord for Fremtiden udbetales til Tillidsmanden mod tilbørlig Kvittering for ligelig Fordeling mellem de i Møllen beskæftigede Arbejdere. Angaaende Striden om Ansættelse af en Formand indgik Arbejderne paa at anerkende vedkommende som saadan; dog skal han blive staaende i Fagforeningen, men aflønnes for Fremtiden med en fast Ugeløn af 75 Kr.

Støberiarbejderne — Det forenede Dampskibsselskabs Reparationsværksted. Afdelingen klager over, at Aktieselskabet ikke vil betale Tillæg for Overarbejde, der udføres før den normale Arbejdstids Begyndelse. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, hvorunder Arbejderne paaberaabte sig en Aftale af 12. December 1934, som Aktieselskabet ikke kunde anerkende, men det indgik dog paa i det foreliggende Tilfælde at betale efter Aftalen, idet der saa iøvrigt var Enighed om, at Aftalen betragtes som opsagt til Udløb 1. Februar 1937.

Haslev — Sydøstsjællands Elektricitetsværk. Afdelingen meddeler, at vore Medlemmer har rejst Krav om Tillægsbetaling for Rejsning af vaade Master. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, og herunder enedes man om, at Elektricitetsværket for alle Master rejst af Linie-Driftsafdelingen i Tidsrummet 1/9-36—1/11-36, efterbetaler et Beløb af Kr. 50 pr. Mast. Forsaavidt angaar Anlægsafdelingen betaler Elektricitetsværket en rund Sum af Kr. 1000 til Fordeling mellem de i Afdelingen beskæftigede Arbejdere til og med Mødets Dato.

Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling — A/S Kastrup Glasværk. Afdelingen meddeler, at der er opstaaet Strid om Betalingen for Arbejdet ved den nye halvautomatiske Maskinovn. Der har været afholdt Forhandlingsmøde om Sagen, og herunder er man enedes om et Tillæg til Overenskomsten, hvori fastsættes Betalingssatser for det omstridte Arbejde. Betalingssatserne ligger fra 26 til 32 Kr. pr. Uge efter de forskellige Aldersklasser.

Aalborg F. — A/S De smithske Jernstøberier. Afdelingen meddeler, at vore Medlemmer, der er beskæftiget ved Formmaskinen, har rejst Krav om Indførelse af Akkord for Arbejdet. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvorfra den henvistes til ny lokal Forhandling, og vi har nu fra Afdelingen modtaget Meddelelse om, at der ved denne er opnaaet Enighed om en Betalingssats for Arbejdet.

Højslev — Højslev Teglværk. Afdelingen klager over, at Værket aflønner nogle Kuske ved Tipvognene med en Ugeløn af 35 Kr. Sagen har været behandlet ved Mægling, og her enedes man om, at de paagældende Kuske betales med Værkets Timeløn..

Støberiarbejderne — A/S Burmeister & Wain, Teglholmen, Staalrenseriet. Afdelingen meddeler, at der er opstaaet Strid om Betalingen for Rensning af en Rorstamme. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, og her er den sluttet, idet der opnaaedes Enighed om at afregne det paagældende Arbejde efter en Pris af Kr. 26,70 pr. Ton for en Vægt af 6500 kg. Endvidere er der opnaaet Enighed om, at forsaavidt tilsvarende Arbejder fremkommer, optages der Forhandling om en passende Akkordpris for Stykket.

Nykøbing Sj. — Klintebjerg Kalkbrud. Afdelingen klager over, at der er foretaget Ændringer i Arbejdet, saaledes at Akkordfortjenesten forringes. Klagen har været behandlet ved Mægling, og her enedes man om, at Arbejdet i Brudet foreløbig afregnes med Timeløn efter Landsoverenskomsten, og at der, naar Gravemaskinen er kommet i normal Gang, optages Forhandlinger om en ny Akkord. For den sidste Tid, hvor Akkorden har givet et mindre godt Resultat, ydes der de to omhandlede Arbejdere et Beløb af 100 Kr. til hver.

Ulstrup — Hvorslev Teglværk. Afdelingen klager over, at man ikke har kunnet komme til Enighed om Betalingen af Tillæg til Ovnsbrænderne for at brænde udover 7 Kamre pr. Uge. Der har været Mægling, og her enedes man om, at der for Fremtiden betales Brænderne 3 Kr. pr. Mand pr. Kammer for de Kamre, der brændes over 7 Kamre pr. Uge. For de Kamre, der er brændt over 7 Kamre til Dato, betales der Kr. 150 til Deling mellem Brænderne.

Fabrikarbejderne — Firma Rich. Müller, Raadmandsgade. Afdelingen meddeler, at der er opstaaet Strid om Respittiden for Arbejderne i Skiftehold, idet Firmaet har fradraget Arbejderne, naar de er kommet til Arbejdet efter Respittidens Indtræden, selv om de ikke er kommet for sent til Arbejdstiden. Sagen er behandlet ved Mægling, og her enedes man om at ændre den nuværende Respittid fra 2 Minutter til 5 Minutter paa Hverdage, og Søndag Aften er Respittiden 10 Minutter.

Odense F. — A/S Smith & Co., Cyklefabrik. Afdelingen klager over, at Firmaet har omlagt Arbejdstiden for 2 Mand. Klagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om under Hensyn til Lakereovnenes tidligere Opfyring at godkende den omtalte Omlægning, dog kun for 1 Mands vedkommende, imod at denne under den nye Ordnings Varighed faar et Opfyringstillæg af 50 Øre pr. Dag.

Rønne — Rahbekkeværket. Afdelingen meddeler, at Værket har ændret Sammensætningen af Materialet til Strygning af Klodser, hvad der har givet Arbejderne en mindre Fortjeneste end sædvanlig. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor Parterne enedes om, at Værket til Fordeling blandt Arbejderne ved Strygningen betaler 220 Kr. til fuld Afgørelse af Sagen.

Næstved har afsluttet Overenskomst med Næstved Fiskemelsfabrik. Arbejdstiden er 8 Timer. Timelønnen 110 Øre. Chaufførerne lønnes med 60 Kr. pr. Uge. Alm. Overtidsbetaling. 1 Uges Ferie til de Arbejdere, der har været beskæftiget 3 Maaneder i Virksomheden. Under Sygdom erholder Chaufførerne og de faste Arbejdere fuld Løn den første Uge, og ved indtrædende Ulykkestilfælde erholder de Dagpenge de første 13 Uger, 3 Kr. pr. Dag. Der er gensidig 8 Dages Opsigelsesfrist. Forsaavidt der i Foraaret opnaaes Tillæg til Timelønnen i Landsoverenskomsten med Entreprenørerne, tillægges Satserne i denne Overenskomst samme Tillæg. Overenskomsten gælder til en 1. April, men kan dog tidligst opsiges 1. April 1938.

Sevel har sluttet Overenskomst med Sevel Kalkværk. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen. Brænderne lønnes med Kr. 51,75 pr. Uge med Tillæg som i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen. Endvidere er der fastsat en Del Akkordpriser. Regler for Behandling af faglig Strid. Kalkværket forpligter sig til at beskæftige organiserede Arbejdere af Dansk Arbejdsmands Forbund. Overenskomsten kan opsiges til en 1. Maj med 3 Maaneders Varsel.

Kellerup har sluttet Overenskomst med Beslagfabriken i Kellerup. Arbejdstiden er 48 Timer pr. Uge. Timelønnen 105 Øre, og Parterne er enige om, at Lønnen for de dygtige og mere betroede Arbejdere kan ordnes i hvert enkelt Tilfælde mellem Firmaet og den enkelte Arbejder. Der anvendes Akkord i størst mulig Udstrækning. Endvidere gælder de for Jernindustrien gældende »Fælles Værkstedsregler«. Ferie paa samme Maade som i Jernindustrien. Der indføres Tillidsmandssystem. Der indføres Regler for Behandling af faglig Strid, og Firmaet indgaar paa at beskæftige organiserede Arbejdere. Overenskomsten gælder til en 1. Marts, hvortil den kan opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Viby, Jyll. har sluttet Overenskomst med Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers derværende Fabriker vedrørende de paa Fabrikerne beskæftigede unge Arbejdere. Ugelønnen fastsættes til fra 14—15 Aar Kr. 20,00 fra 15—16 Aar Kr. 23,00, fra 16—17 Aar Kr. 26,00 og fra 17—18 Aar Kr. 29,00. Med Hensyn til Arbejdstid, Sommerferie m. m. gælder de almindelige Bestemmelser i Overenskomsten for de voksne Arbejdere, og Tillidsmanden for disse fungerer ogsaa som Tillidsmand for de unge Arbejdere.

Budene — Grosserer N. Brehms (Hovedstadens Pølsevogne). Overenskomst oprettet. Forhandlerne erholder Kr. 6,00 pr. Uge plus 20% af Salget (der arbejdes ikke paa Søn- og Helligdage). Saafremt den derved fremkomne Ugeløn ligger under Kr. 47,00, erholdes følgende Tillæg:

under Kr. 22,00 ..... Kr. 9,00 pr. Uge,
under Kr. 27,00 ..... Kr. 7,00 pr. Uge,
under Kr. 32,00 ..... Kr. 6,00 pr. Uge,
under Kr. 37,00 ..... Kr. 5,00 pr. Uge,
under Kr. 42,00 ..... Kr. 4,00 pr. Uge,
under Kr. 47,00 ..... Kr. 2,00 pr. Uge.

6 Dages Sommerferie, der betales med Kr. 60,00. I Sygdomstilfælde Kr. 3,00 pr. Dag i 14 Dage. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Oktober.

Budene — Ostefabriken »Buko«. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn:

14—16 Aar Kr. 28,00
16—18 Aar Kr. 32,00
18—21 Aar Kr. 41,50
21—24 Aar Kr. 44,00
over 24 Aar Kr. 46,00

Overarbejdsbetaling: Under 18 Aar Kr. 1,00 pr. Time, over 18 Aar Kr. 1,20 pr. Time. Der udleveres Regnfrakker. 6 Dages Sommerferie. Under Sygdom Kr. 3,00 pr. Dag i 14 Dage. Opsigelse: 3 Maaneder til en 1. Oktober.

Chaufførerne — Vognmand A. Jensen, Sjællandsgade 19. Vognmanden har tiltraadt Standard-Overenskomsten med Arbejdsgiverforeningen med Tilføjende, at Chaufførerne skal være Medlemmer af Arbejdsløshedskassen.

Vinderup Afd. — Teglværksejer K. Bjamkjer, Vinderup. Afdelingen har sluttet Overenskomst med Kalk- og Teglværksforeningen. Timelønnen blev herefter 89 Øre straks, 92 Øre fra 1. September 1936 og 95 Øre fra 1. Marts 1937. Endvidere er der fastsat en Række Akkordpriser.

Renovationsarbejderne — Kbhvn. Grundejeres Renholdningsselskab. Renholdningsselskabets Koncession udløber 1938, og Pensionen til Arbejderne er overtaget af Pensionsforsikringsanstalten. Nu er der imidlertid Sandsynlighed for, at Selskabet fortsætter Driften efter 1938, og der er i den Anledning truffet Aftale om følgende: Saafremt Selskabet fortsætter Driften efter 1938 og her beskæftiger Folk, der ellers havde Ret til Pension, aflønnes de fortsat efter den gældende Overenskomst, og at Pensionen som fra 1938 skal udredes af Pensionsforsikringsanstalten, tilfalder den ene Trediedel Selskabet, medens de ⅔ tilfalder Arbejderne. Dette Beløb forrentes og udbetales ved Afsked.

Chaufførerne — Vognmand Hjorth. Vognmanden har tiltraadt Standard-Overenskomsten med Arbejdsgiverforeningen.

Kolding A. — Restauratør Holmen Thomsen, »Alhambra«. Afdelingen har for sine under Afdeling »A. 2« organiserede Mdlemmer afsluttet Overenskomst. Arbejdstiden 48 Timer pr. Uge. Ugeløn Kr. 25,00 + Kost og Logis. 6 Dages Sommerferie. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Kolding »A. 2« Afdeling. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. November, tidligst 1938.

Kolding A — »Dansk Bohave« og »Buens Møbellager«. Efter en kortvarig Strejke er Overenskomst oprettet (angaar hovedsagelig Budearbejde). Timeløn 107 Øre. Ugeløn Kr. 48,00, fra 1. Oktober 1937 Kr. 50,00. Overarbejde afspadseres. 6 Dages Sommerferie. Der maa kun beskæftiges Arbejdere, der er Medlemmer af Fagforeningen.

Forbundet — Dræningsmester Hans Johansen, Lindved, Hjallese. Dræningsmester Hans Johansen, forh. Nørrebjerg pr. Marslev, blev i Januar Maaned d. A. blokeret grundet paa, at han ved Dræningsarbejder var blevet Medlemmer af vor Odense A, Jordløse, Vester Hæsinge og Davinde-Rolfsted Afdelinger skyldig et Beløb paa tilsammen 413 Kr. 45 Øre. Der er nu mellem Dræningsmesteren og vor Odense A Afdeling truffet en Ordning, hvorefter Dræningsmesteren betaler 50 Kr. straks og afdrager Resten af Beløbet med 25 Kr. pr. Maaned, hvilket Afdrag indbetales paa Odense A Afdelings Kontor inden den 8. i hver Maaned. Vi har accepteret denne Ordning og straks hævet Blokaden, men overholder han ikke Kontrakten, vil Blokaden træde i Kraft igen.

Forbundet — De samvirkende Sukkerroedyrkerforeninger og det ved Forligsmanden nedsatte Pihlske Udvalg. I det Pihlske Udvalg har været afholdt Møde den 24. Oktober. Grundet paa Situationen i L. S. var kun Forbundet og Sukkerroedyrkerforeningerne repræsenteret. For at give Tid til en Klaring af Tingene henholdsvis i Tolvmandsforeningerne og L. S. vedtog man at lade Formanden indkalde til næste Møde, der antagelig vil finde Sted i Begyndelsen af Januar, samt at forlænge Fristen for Afslutningen af Udvalgets Arbejde til 1. Marts 1937.

2. Kreds — Aastrup Skovdistrikt. Efter at vi har rejst Krav om Overenskomst med ovennævnte Skovdistrikt, har vi faaet Meddelelse om, at Skovdistriktet er indmeldt i Skovbrugets Arbejdsgiverforening fra 1. November at regne og er dermed den sjællandske Skovbrugsoverenskomst underkastet. Der er tillige foretaget en Klassificering af Skovdistriktet.

Sværdborg Afd. — Proprietær Grau, Svindingegaard, Klarskov. Det er nu endelig lykkedes at faa en Overenskomst med ovennævnte Arbejdsgiver, hvorefter han forpligter sig til at følge Landbrugsoverenskomsten for Maribo Amt, samt er der fastsat Priser for Arbejde i Frørenseriet. Overenskomsten kan opsiges med 3 Mmd. Varsel til en 1. Maj.

37. Kreds — Dræningsmester Jens Olsen, Spjald. Med ovennævnte Dræningsmester er afsluttet Overenskomst, hvorved han forpligter sig til at respektere den mellem Jysk Dræningsmesterforening og D. A. F. bestaaende Overenskomst.

Nørup Afd. — Fru J. Rosenberg, Engelholms Slot. Med ovennævnte Arbejdsgiver er afsluttet Overenskomst om Have-, Park- og Skovarbejde samt iøvrigt udvendigt Arbejde ved Engelholm Slot. Timeløn for Løsarbejdere er 80 Øre og Skovarbejdet aflønnes efter Statsskovbrugsoverenskomsten. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. — Overenskomsten gælder med 3 Mnd. Varsel til en 1. Oktober.

4. Kreds — Dræningsmester Hans Anton Petersen, Viktoriagade 9. Med ovennævnte Dræningsmester er afsluttet Overenskomst, hvorved han forpligter til at respektere den mellem Entreprenører og Dræningsmestre i Frederiksborg Amt og D. A. F. oprettede Overenskomst om Afvandings- og Dræningsarbejder.

19. Kreds — Holckenhavn Skovdistrikt. Med Holckenhavn Skovdistrikt har været optaget Forhandling om Skovningspriserne for den kommende Vinter og uden, at der er afsluttet nogen regulær Overenskomst, er der dog opnaaet Enighed om Forhøjelser af de hidtidige Skovningspriser og Fastsættelse af disse for Vinteren 1936—37. Prisen pr. kbm. er saaledes forhøjet med 10 pCt. Stænger og Klodsbunker med 20 pCt. og Udbæringstillæggene er forhøjet med 30 pCt.

41. Kreds — Dræningsmestrene Kr. Andersen, Tistrup, og Viktor Christensen, Krusbjerg. Ovennævnte Dræningsmestre har underskrevet Overenskomst, hvorefter de respekterer den med Jysk Dræningsmesterforening til enhver Tid gældende Dræningsoverenskomst.

38. Kreds — Dræningsmester Georg Kjær, Hedensted. Med ovennævnte Dræningsmester er afsluttet Overenskomst, hvorved han tiltræder den med Jysk Dræningsmesterforening til enhver Tid gældende Dræningsoverenskomst.

Aalborg L. Afd. — Forpagter S. Bendtsen, »Lykkeseje«, Aalborg. I Anledning af Klagen over Forpagter Bendtsens Aflønningsforhold m. m. har der den 9. Oktober været afholdt en Forhandling paa Lykkeseje. Forpagteren nægtede imidlertid at ændre Aflønningen i Overensstemmelse med Overenskomsten, hvorfor vi har indklaget ham for Den faste Voldgiftsret.

Lysbro Afd. — Gdr. Niels Rovl, Funder. Afdelingen har klaget over, at et for ovennævnte Gaardejer projekteret Grundforbedringsarbejde skulde udføres til ikke-overenskomstmæssig Betaling. Senere har Afdelingen ogsaa oplyst, at et hos Gdr. Jens Bechmann, Balle, projekteret Grundforbedringsarbejde skulde udføres til halv Pris af uorganiserede Husmænd. De paagældende Forhold er nu indklaget for Grundforbedringsudvalget i Viborg Amt, hvor man i Henhold til Lovene har hævdet, at der ikke for disse kan ydes Laan og Tilskud, forinden Forholdet bringes i Overensstemmelse med de gældende Overenskomster.

Jungshoved Afd. — Forpagter, Baron Wedelsborg, Jungshovedgaard. Ovennævnte Sag drejer sig om Bortvisning af Kreaturpasser P. Kyhn Jørgensen fra Jungshovedgaard den 17. August, fordi Jørgensen, der i 6 Uger ikke havde haft nogen Fridag og har anmodet om at faa Søndag den 16. August fri til at søge Plads, havde faaet Fridagen betinget af, at han skaffede en Afløser, hvad Jørgensen formente var Arbejdsgiverens Opgave og derfor tog sig Søndagen fri, af hvilken Aarsag han blev bortvist. Da de lokale Forligsforsøg er glippet, er Sagen henvist til Civilretten.

Haarslev Afd. — Gdr. Niels Chr. Larsen, Haugstedgaard, pr. Nymark. Et af Afdelingens Medlemmer, der i Sommer har luget Sukkerroer for ovennævnte Gaardejer, har ikke kunnet faa Adgang til Optagningsarbejdet grundet paa, at han ikke vilde indgaa paa Gaardejerens Krav om at optage Roerne til 60 Øre pr. 100 løb. Favn imod Overenskomstens 84 Øre. Vi har direkte tilskrevet Gaardejeren samt paaklaget Sagen overfor Sukkerroedyrkerforeningen.

Brahetrolleborg Afdeling — Proprietær Møller Madsen, Keglholme pr. Pejrup. Et af Afdelingens Medlemmer, der i Sommer har udført Lugningen af et Areal Sukkerroer for ovennævnte Proprietær, er nu blevet nægtet Optagningsarbejdet. Vi har i den Anledning tilskrevet saavel Arbejdsgiveren som Sukkerroedyrkerforeningen med Anmodning om at berigtige Sagen.

Ho-Oksby Afd. — Oksby Klitplantage. Afd. indberetter, at Medlem Chr. Mortensen har været beskæftiget ved Udhugningsarbejde i Plantagen, hvor hveranden Række bestod af udgaaet Hvidgran, der skulde omhugges uden at kunne anvendes. Plantøren har imidlertid nægtet at betale Mortensen for dette Arbejde, idet han hævder, at man ikke tidligere har betalt for den Slags Arbejde. Vort Medlem har arbejdet i ca. 8 Timer. Vi har tilskrevet Klitinspektøren og henstillet at afregne vort Medlem i Henhold til Overenskomsten.

Utterslev Afd. — Slagterm. Fugl og Arbmd. Aksel Karlsen, Horslunde. I ovennævnte Sag, der drejer sig om Medlem Poul Hansens Tilgodehavende for udført Grusgravsarbejde for ovennævnte 2 Arbejdsgivere, er der nu faldet Dom, hvorefter de Sagsøgte blev tilpligtet in solidum at betale Poul Hansen 175 Kr. + 30 Kr. i Sagsomkostninger og for Fugls Vedkommende yderligere 40 Kr. i Sagsomkostninger. Sagføreren meddeler, at Fugl antagelig intet ejer og har forespurgt, om hvorvidt han

skulde forsøge Udlæg hos ham, og dette har vi erklæret os indforstaaet med.

Klarup-Romdrup Afd. — Klarupgaard. Klarup Kommunes Socialudvalg har anvist to Medlemmer, der søgte Socialunderstøttelse, Arbejde paa Klarupgaard ved Roeoptagning, for hvilket de blev tilbudt en Pris af 30—35 Øre pr. 100 løb. Favn, endskønt den gældende Pris for dette Arbejde hævdes at være 40—45 Øre, hvilket ogsaa er i Overensstemmelse med Priskuranten i Amtet. Da Medlemmerne nægtede at tage Arbejdet til denne Pris, har man nægtet dem Socialhjælp, hvorefter de har indklaget Sagen for Amtet.

Brahetrolleborg Afd. — Dræningsmester Karl Madsen, Rødme pr. Stenstrup. Ovennævnte Dræningsmester, der er Underskriver paa den fynske Dræningsoverenskomst, udfører for Tiden et Stykke Afvandingsarbejde for en Del Gaardmænd i Haagerup. Han har efter Arbejdets Paabegyndelse tilbudt Arbejderne 5 Kr. pr. Dag og Andel i eventuelt Overskud ved Arbejdet og meddelt, at de, der ikke vilde indgaa herpaa, var der ikke Beskæftigelse til. 2 af vore Medlemmer, der ikke vilde indgaa paa disse Vilkaar, er derefter afskediget. Vi har overfor Dræningsmesteren krævet Mægling, hvorefter Sagen er gaaet i Orden.

Seest Afd. — Gdr. Jens Ravn, Tandholtgaard, Seest. Afdelingens Medlem Fodermester Carl Jørgensen, der var fæstet til 1. November hos ovennævnte Gaardejer, har den 28.—9. ophævet Arbejdsforholdet grundet paa, at han trods gentagne Krav om at faa Hjælp til Kørnes Inddrivning ikke kunde faa saadan og ikke fortsat kunde paatage sig Ansvaret herved. Gdr. har nægtet at udbetale ham hans tilgodehavende Løn, og da Sagen ikke har kunnet bilægges lokalt, er den nu overgivet til retslig Undersøgelse.

Jægerspris Afd. — Jægerspris Skovdistrikt. Afdelingen har indsendt Klage over, at der ved Gennemhugning af et Stykke Skov, hvori fandtes en Del Hassel, blev forlangt, at der skulde sammenbæres og hugges saaledes, at der kunde køres til Brændet. Arbejderne protesterer herimod og hævder, at dette aldrig tidligere har været forlangt og gør gældende, at naar de har givet Afkald paa Sammenbæringstillæg, var det naturligvis under den Forudsætning, at Skovningsmetoderne skulde være de samme som hidtil. Vi har overfor Skovdistriktet krævet Mægling.

23. Kreds — Gdr. Thomas Sørensen, St. Mosen, Flauenskjold. Ovennævnte Sag, der drejer sig om Fodermester Carl Christensens Bortvisning fra Pladsen, er ved Underretten afgjort saaledes, at Gaardejeren blev frifundet. Da vi fandt Dommen forkert, blev Sagen appelleret til Landsretten, som imidlertid har stadfæstet Underretsdommen.

38. Kreds — Dræningsmester Peter Christensen, Tiufkjær. Ovennævnte Sag, der drejer sig om Dræningsmesterens Underbetaling af 3 af vore Medlemmer, er den 16. Oktober i Den faste Voldgiftsret forligt saaledes, at Dræningsmesteren inden 1. November til Forbundet skal indbetale 350 Kr.

Gloslunde-Græshave Afd. — Godsejer Wilhjelm, Øllingsøgaard. I ovennævnte Sag, der drejer sig om 3 Løsarbejdere, der har været beskæftiget ved Lægning af et Stykke Cementgulv i Kostalden og herfor er afregnet som Landbrugsarbejdere, har været afholdt Fællesmøde, hvor Sagen sluttedes med, at der efterbetales til Forbundet 42 Kr. til Fordeling mellem de paagældende 3 Arbejdere.

Gram Afd. — Gdr. Jørgen Lorentzen, Jenning. Ovennævnte Sag, der drejer sig om en formentlig uberettiget Bortvisning af vort Medlem Heinrich Lindahl, er tabt ved Underretten, idet Retten ved den stedfundne Vidneførsel finder det godtgjort, at vort Medlem trods givne Advarsler stadig er kommen for sent i Arbejde efter Middagspausen, hvorfor man statuerer, at den skete Bortvisning er berettiget. Vort Medlem har faaet udbetalt Løn til Bortvisningsdagen.

5. Kreds — Dræningsmester Chr. Hansen, Uggerløse pr. Tølløse. I nærværende Sag, der drejer sig om Dræningsmesterens Nægtelse af at betale 2 af Knabstrup Afdelings Medlemmer fortjent Arbejdsløn med tilsammen et Beløb af 48 Kr. 40 Øre, er der i Den faste Voldgiftsret indgaaet Forlig, hvorefter Dræningsmesteren betaler til D. A. F. 100 Kr. inden 1. November.

Kalvehave Afd. — Petersgaard Skovdistrikt. Den 7. Oktober afholdtes Mægling paa Petersgaard Skovdistrikt i Anledning af forskellige Uoverensstemmelser. Man enedes om, at der intet Tillæg skulde betales for Afmærkning, naar Arbejdet kun bestaar i Afkortning paa bestemt Topdiameter. For Papirtræ betales Tillæg, naar dette oparbejdes af Topender, og endelig, at Arbejderne afregnes i Henhold til Overenskomstens § 7.

Ballerup Afd. — Gdr. Janskov, Aagerup. Ovennævnte Sag, der drejer sig om Medlem J. Klemmensens Bortvisning fra sin Plads hos ovennævnte Gaardejer, er i Retten forligt saaledes, at Klemmensen til fuld Afgørelse modtager 60 Kr.

Vestenskov Afd. — Forpagter Mark, Vindeholme Avlsgaard. Ved et den 28. Oktober afholdt Fællesmøde er opnaaet Enighed om, at Medlem Josef Radawitz, der var afskediget fra sin Plads paa Vindeholme Avlsgaard grundet paa, at han havde nægtet at forrette Staldtjeneste, faar udbetalt sin til Afskedigelsesdagen tilgodehavende Arbejdsfortjeneste minus 10 Kr.

Halsted-Aunede Afd. — Forpagter Matzen, Halsted Kloster. Afdelingen har paaklaget, at Forpagter Matzen udlejer sine Arbejderboliger paa Vilkaar, der formentlig maa antages at være stridende med den bestaaende Lovgivning, og dernæst med disse Lejere opretter Arbejdsaftaler stridende mod Overenskomsten. Han har saaledes efter at have udlejet en Bolig til Arbejder Ludvig Sørensen for en halvaarlig Leje af 60 Kr. oprettet en Arbejdsaftale med Sørensen, hvorefter denne fra Høstens Begyndelse til 1. November skal arbejde paa Gaarden for faste Arbejderes Dagløn, ligesom Fru Sørensen skal være fast Malkerske. Efter at Sagen er paaklaget overfor Arbejdsgiverforeningen, har der været afholdt Mægling. Ved denne indgik Forpagter Matzen paa at tilbagebetale Husleje for de 4 Maaneder, i hvilke Sørensen har været fast Arbejder. Angaaende de oprettede Kontrakters Retsgyldighed har Forbundet forebeholdt sig at søge en retslig Afgørelse. Kontrakterne er konciperet og udsendt af Arbejdsgiverforeningen.

Rødby Afd. — Forpagter Nielsen, Aggerup pr. Sakskøbing. Afdelingens Medlem L. Brandt var antaget til Aggerup fra 30. —7. til 30.—8. for en Løn af 100 Kr. Den 14. August blev Brandt syg under Arbejde med at bære Korn paa Loftet og laa derefter 12 Dage paa Hospitalet. Forpagteren nægter at betale vort Medlem Løn for disse 12 Dage under Paaberaabelse af, at han ikke har anmodet vort Medlem om at bære Korn. Heroverfor hævder denne, at han af Forvalteren var anmodet om at deltage i dette Arbejde. Vi har overfor Arbejdsgiverforeningen krævet Mægling.

Fuglse-Holeby Afd. — Godsejer Friderichsen, Kjærstrup. Afdelingen indberetter, at ovennævnte Arbejdsgiver i Aar har dyrket 10 Td. Land med en ny Stamme af Foderroer, en Krydsning mellem Sukkerroe og Barresroen, hvilken Roe sidder særdeles fast i Jorden og har en meget lille og skør Top og taaler daarligt Løsplejning. Godsejeren har for Optagningen af denne Roe betalt 42 Øre + 11 Øre pr. 100 løb. Fv. Afd. mener, at Prisen bør være 64 Øre pr. 100 løb. Fv. Vi har tilskrevet Arbejdsgiverforeningen og forlangt Mægling om Sagen, ifald Arbejdsgiveren ikke efter Paatale aflønner efter Arbejdernes Krav.

Vrangstrup-Sandby Afd. — Gdr. Jens Larsen, Vetterslev. Nærværende Sag er ved indenretsligt Forlig sluttet med, at vort Medlem Robert Nielsen har faaet udbetalt 60 Kr.

Højen-Jerlev Afd. — Foderm. Jens Højlund Madsen, Agnetesminde. Ovennævnte Fodermester skylder et Medlem 10 Kr. i Arbejdsløn, men trods gentagne Henvendelser til Fodermesteren har han ikke været at formaa til at betale. Det oplyses nu, at Fodermesteren ogsaa er rendt fra sin Plads og er uden Kongens Mønt.

Tjæreby Afd. — A/S »Basnæs« pr. Skelskør. Tjæreby Afdeling havde indberettet, at der ved Anlæg af Roespor paa »Basnæs« blev afregnet med Landbrugsarbejdernes Dagløn, og at

man forgæves havde henstillet til Inspektør Lillelund, at Arbejdet blev afregnet efter Entreprenøroverenskomsten. Ved en Mægling den 7. Oktober enedes man om, at der for Arbejdet efterbetales til de 12 Mand, der har været beskæftiget siden 2. September, 900 Kr., og at der ved yderligere Anlæg af Hovedspor maatte søges aftalt Akkorder.

Ørslev-Allerslev m. fl. Afd. — Lekkinge-Beldringe Skovdistrikt. Efter at Lekkende-Beldringe Skovdistrikt er indmeldt i Skovbrugets Arbejdsgiverforening, er der foretaget Klassification af Distriktet. Alt Løvtræ sattes i 2. Klasse og alt Naaletræ i 1. Klasse.

Kappel Afd. — Gottesgabe pr. Kappel. Fodermester Viggo Nielsen og Arbmd. Edv. Hansen havde paaklaget, at de efter, at der den 23. September var afholdt Mægling om en Uoverensstemmelse mellem dem og Proprietær Olsen, havde modtaget en Opsigelse til 1. November. Ved en ny Mægling den 27. Oktober viste det sig imidlertid, at der fra begge Sider var mest Stemning for at ophæve Arbejdsforholdet pr. 1. November og man enedes derfor om at ophæve Tjenesteforholdet fra denne Dato og om, at de paagældende overlades de af dem beboede Lejligheder til 1. Maj 1937 mod at betale en maanedlig Leje af 10 Kr. for hver Lejlighed.

23. Kreds — Skovrider Folsach, Dronninglund Storskov. Med ovennævnte Skovrider har været afholdt Mægling i Anledning af, at Arbejderne mente sig underbetalt ved Udhugning. Striden bilagtes med, at Arbejderne efterbetaltes med 15 Kr. og at Arbejdet fremtidig skulde afregnes i Overensstemmelse med Overenskomsten.

Haarby Afd. — Gdr. Hans Jensen, Strandby. Nærværende Sag, der drejer sig om Arbejdsgiverens Nægtelse af vort Medlems Ret til Optagningen af 5200 Fv. Sukkerroer, er bilagt med, at vort Medlem har faaet tildelt den ham overenskomstmæssigt hjemlede Ret til Optagningen af det Areal, han har luget.

Stadager Nr. Kirkeby Afd. — Vennerslund Skovdistrikt. I ovennævnte Sag har Afdelingen meddelt, at den overfor Skovrideren har fremsat Krav om Tillæg for Sommerskovning at Eg. Efter en Undersøgelse af Sagen har vi meddelt Afdelingen, at Kravet ikke kan gennemføres, idet Overenskomsten ikke giver Ret til et saadant Tillæg.

Svenstrup Afd. — Gdr. Peistrup, Bonderup pr. Svenstrup. 2 af Afdelingens Medlemmer har udført Roeoptagning for ovennævnte Gaardejer og har herved faaet et Beløb tilgode, som Gdr. undlod at betale med Henvisning til, at han nok selv skulde bestemme, hvornaar han vilde betale. Efter Henstilling fra Forbundet har han imidlertid nu afregnet med vore Medlemmer.

Ikast Afd. — Gdr. Martin Nielsen, Gammelager, Ikast. En af Afdelingen fremført Klage over, at ovennævnte Landmand ved Grundforbedringsarbejde beskæftigede uorganiserede og underbetalte disse, er bilagt med, at han fremtidig betaler overenskomstmæssigt og at vore Medlemmer beskæftiges ved Arbejdet.

Kattrup-Tolstrup Afd. — Godsejer Møller, Borupgaard, Gedved. Afdelingen meddeler, at Godsejer Møller, med hvem vi har Overenskomst, aflønner Malkearbejdet med 150 Øre pr. Dag for Malkning af 18 Køer 2 Gange daglig, skønt den overenskomstmæssige Betaling herfor er 210 Øre daglig. Vi har tilskrevet Godsejeren og henstillet, at Afregningen bringes i Overensstemmelse med Overenskomsten. Afdelingen har nu meddelt, at Sagen er gaaet i Orden.

Forbundet — De samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger. Vi har fremsendt Opsigelse af samtlige Sukkerroeoverenskomster til Udløb 1. Maj. Det drejer sig om følgende: 1. Overenskomsten med De samv. Sukkerroedyrkerforeninger for Lolland, Møn og Sydsjælland. 2. Sukkerroeoverenskomsten for Vestsjælland. 3. Sukkerroeoverenskomsten for Odense, Assens, Kolding og Haderslevegnen.

Hvidovre-Valby Afd. og Forbundet — Københavns Kommunes Kørselsafdeling. Langvarige Forhandlinger i ovennævnte Sag er nu resulteret i Oprettelse af en Overenskomst for Landbrugsarbejde paa de af Københavns Kommunes Kørselsafdeling drevne Gaarde. Overenskomsten slutter sig ret nøje til den med Lautrupgaard gældende Overenskomst.

Forbundet — Det danske Hedeselskab. Vi har opsagt Overenskomsten med Det danske Hedeselskab til Udløb 1. April 1937 og meddelt, at der senere vil fremkomme Forslag til ny Overenskomst. Vi har samtidig tilskrevet Afdelingerne og indkaldt Forslag til ny Overenskomst.

Forbundet — Klitinspektoratet. Vi har opsagt Overenskomsten med Klitinspektoratet ang. Løn- og Arbejdsvilkaar i Klitplantagerne til Udløb 1. April d. A. og meddelt, at der senere vil fremkomme Forslag til ny Overenskomst. Vi har samtidig tilskrevet Afdelingerne og indkaldt Forslag.

Storhedinge og Holtug-Gjorslev Afdelinger — Proprietær Seyer-Hansen, Bredeløkke. Med Proprietær Seyer-Hansen er afsluttet Overenskomst angaaende Landbrugsarbejde. Overenskomsten er indtil 1. Maj 1937 en Tiltrædelse af den bestaaende Mariebooverenskomst. Derefter skal en eventuel Overenskomst med »Højstrup« følges. Bestaar til nævnte Tidspunkt ingen saadan Overenskomst, fortsætter Parterne med den til enhver Tid i Maribo Amt gældende Landbrugsoverenskomst. En Uoverensstemmelse vedrørende Betalingen for Optagning af Sukkerroer er ved samme Lejlighed bilagt saaledes, at Arbejderne faar Betaling efter den sjællandske Priskurant.

Aalborg L. Afd. — Gdr. A. Andersen-Thorup, Bakkegaard pr. Aalborg. Med ovennævnte Arbejdsgiver er afsluttet Overenskomst, hvorved han forpligter sig til at respektere den med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt til enhver Tid gældende Landbrugsoverenskomst.

Magleby Møn Afd. — Hyllinge Savværk og Trævarefabrik. Med ovennævnte Virksomhed er afsluttet Overenskomst angaaende Opskovning af det Træ, som Firmaet køber i Klintholm Skovdistrikt. Overenskomsten gaar ud paa, at Firmaet respekterer den med Skovbrugets Arbejdsgiverforening afsluttede Overenskomst, fortrinsvis beskæftiger Medlemmer af D. A. F. og køber Træet paa Roden i Klintholm Skovdistrikt, samt at den overfor Klintholm etablerede Strejke og Blokade ikke er gældende for Træ, der er købt af Hyllinge Savværk.

Forbundet — Entreprenør L. V. Struwe, Fjelde, Sakskøbing. Med ovennævnte Entreprenør er afsluttet Overenskomst, hvorved han tiltræder den mellem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og D. A. F. gældende Overenskomst om Drænings-, Afvandings- og Grundforbedringsarbejder.

41. Kreds — Dræningsmester Søren Chr. Poulsen, Faaborg pr. Varde. Med ovennævnte Dræningsmester er oprettet Overenskomst, hvorefter han tiltræder den mellem Forbundet og Jysk Dræningsmesterforening til enhver Tid gældende Dræningsoverenskomst.

Thorshøj Afd. — Gdr. Andersen Dahl, Thorshøj. Nærværende Sag, der drejede sig om en formentlig uberettiget Bortvisning af vort Medlem Tjk. Lars Hansen, er bilagt med, at Arbejdsgiveren ved indenretsligt Forlig indgik paa at betale 175 Kr. til fuld Afgørelse.

Utterslev Afd. — Slagterm. Fugl og Arbmd. Aksel Karlsen, Horslunde. I ovennævnte Sag er Slagterm. Fugl og Arbmd. Karlsen dømt til in solidum at betale 175 Kr. i Erstatning til vort Medlem Poul Hansen + 30 og 40 Kr. i Sagsomkostninger. Der er forsøgt Udlæg, men for Tiden er der ikke nogen Dækning for Beløbet, hvorfor Sagen maa henlægges indtil videre.

Vestermarie Afd. — Gdr. Jensen, Vejrmøllegaard, Aaker. Ovennævnte Sag, der drejer sig om vort Medlem L. P. Jørgensens Tilgodehavende for udført Daglønsarbejde paa Vejrmøllegaard, er nu bilagt med, at vort Medlem ad retslig Vej har faaet sit Tilgodehavende 110 Kr. udbetalt.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 5 15.–3. 1937 42. Aarg.

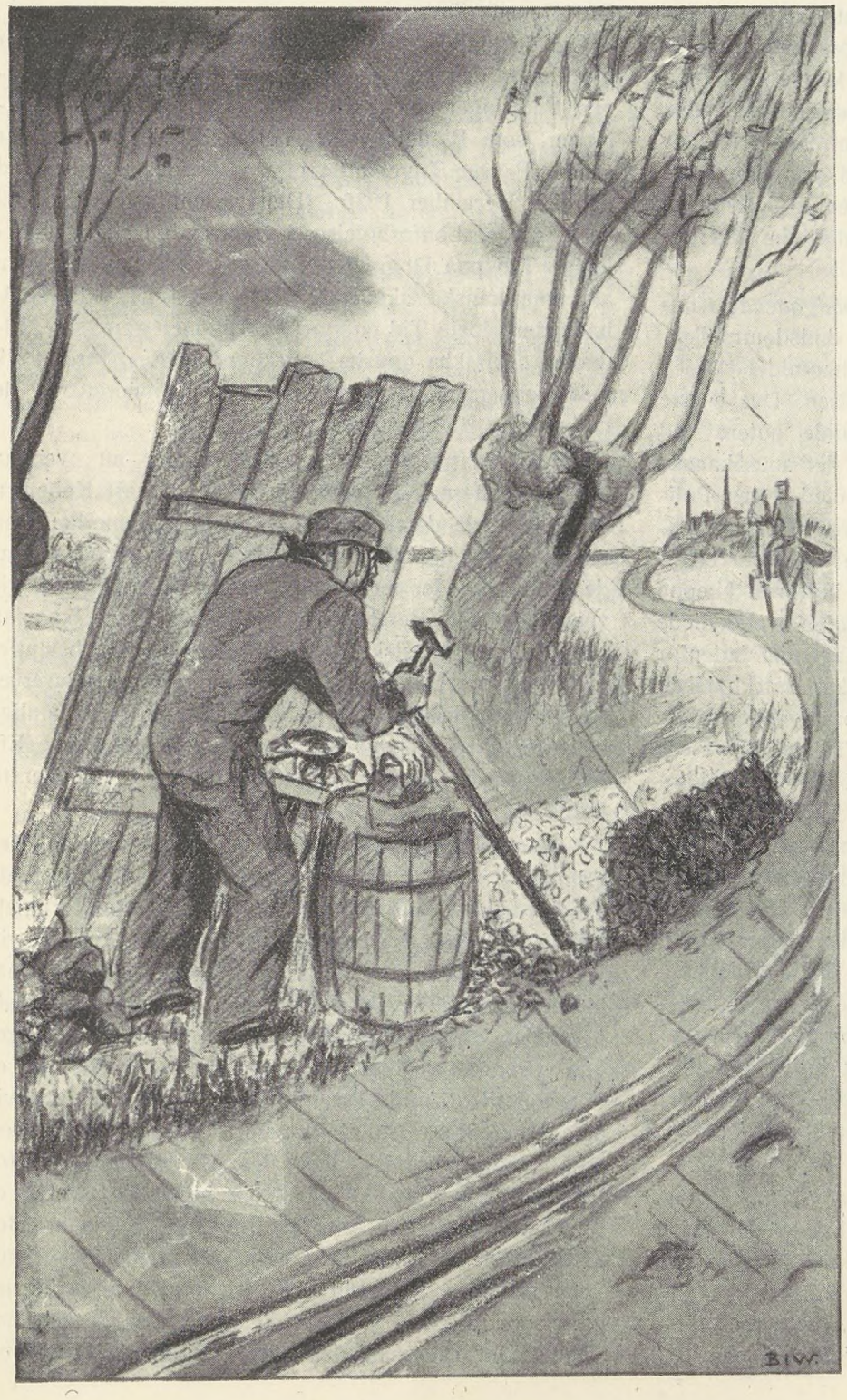

Den gamle Skærveslager

Han som har aldrig svigtet
i Sol og Regn sin Pligt,
om ham har Aakjær digtet
Jens Vejmands skønne Digt.

Nu har man en Maskine,
der knuser Kampesten;
til Skærver, aah saa fine
forvandler den hver een.

Den gamle Skærveslager
er ej i Tidens Aand,
en Dag Maskinen tager
hans Hammer af hans Haand,

og tom hans Plads vi finder
ved Landevej og Sti,
og, ak, den Dag forsvinder
et Stykke Poesi.

Aage Hermann.

Højere Lønninger som Program

Da ogsaa De forenede Stater blev inddraget i den svære Verdenskrise, troede man nu engang for alle at have slaaet en Pind igennem den Teori, at Vejen ud af Krisen var højere Arbejdslønninger, og dermed mente man ogsaa at have faaet skrinlagt Anskuelserne fra Fagforeningernes Side om, *at højere Reallønninger ikke blot er en Nødvendighed,* hvis Arbejderne skal være delagtige i en større Socialproduktion og Maskinernes Velsignelser, men de vil ogsaa være en god Støtte for Økonomien, da det jo ikke kan være Hensigten at bygge Bageovne, men at bage Brød, eller udtrykt paa anden Maade: Resultaterne af Produktionsprocessen skal jo ikke i første Række standse ved Fremstillingen af Produktionsmidler, men ogsaa komme Forbrugsvareindustrien tilgode. Men for at dette skal kunne ske, maa der være *tilstrækkelig Købekraft til Stede,* d. v. s. den brede Befolkning maa føres ud af det Dilemma, der hedder *den stadige Mangel,* og stilles paa den sikre Indkomsts Basis. Nu skulde altsaa denne Teori have faaet sit Dødsstød og fuldstændig mistet sin Overbevisningskraft paa Grund af Krisen.

Dog, da vi nu befinder os under *opadgaaende Konjunkturer,* saa bliver der atter Liv i de dødsdømte Teorier, og læg saa Mærke til: Amerika henfalder til den samme Fejl, som man begik før Krisen. Det eneste Resultat, som *Præsident Roosevelt* kunde notere ved sit Genvalg, var en Kvittering for, at det amerikanske Folk var fuldstændig indforstaaet med hans Politik, der gik ud paa, at større Købekraft, kortere Arbejdstid og højere Lønninger var de Forholdsregler, gennem hvilke Socialforsikring kunde indføres. Næppe var Valget forbi, før en *Lønstigningsbølge* overskyllede Landet. De store jernindustrielle Foretagender indenfor Automobilindustrien proklamerede straks Lønforhøjelser fra 10 til 15 pCt., og Hundredvis af Foretagender fulgte disse Foregangsmænd, ja endog for Tekstilindustriens Vedkommende steg Lønningerne med ca. 300 Millioner Dollars. En eneste Mølle forhøjede Indkomsterne for sine rundt regnet 10.000 Arbejdere med ca. 1 Million Dollars. Lønforhøjelserne indenfor Kautschukindustrien andrager 100 Millioner Dollars. Disse er for Størstedelen sket frivilligt. Hvor Lønforholdene efter Arbejdernes Mening var for smaa, udbrød der haarde Lønkampe, som for nylig har ført til store Arbejdskonflikter, som f. Eks. Strejken i General Motors Virksomhed. Man ansætter Totalsummen af Lønforhøjelserne til 1 Milliard Dollars, hvilket er langt mere end hele den tjekkiske Arbejder- og Funktionærstands Fortjeneste i et Aar.

Den amerikanske Arbejderbevægelses Stilling er blevet forbedret ganske betydeligt i Løbet af det sidste Aar. Siden Oktober 1935 er Beskæftigelsesgraden steget med 9,5 pCt., de samlede Arbejdstimer med 16,7 pCt. og Lønningerne med 20,7 pCt. Arbejdernes Ugefortjeneste udviser en gennemsnitlig Stigning paa 10,2 pCt., medens Stigningen af Priser paa Livsfornødenheder kun andrager 2,9 pCt. Den højeste Løn oppebærer Typografer og Trykkere paa Dagbladstrykkerierne, idet de tjener 100,2 Cents i Timen eller 39 Dollars om Ugen. Under denne Sats bevæger de øvrige Lønninger sig. Arbejdsmændenes Lønninger ligger mellem 41 og 61 Cents i Timen, altsaa fra 15 Dollars 20 Cents om Ugen til 23 Dollars 23 Cents. En Dollar er 1,83 hollandsk Gylden, 4,4 Svejtser-Francs, 4 svenske Kroner og 28,6 tjekkiske Kroner for at foretage en Sammenligning med europæiske Lønninger. Arbejdsugen androg i Oktober 1936 gennemsnitlig 41 Timer i De forenede Stater.

Om de lønpolitiske Fremskridt i De forenede Stater indeholder den europæiske Presse udførlige Beretninger. Vi bringer her et Citat fra en af de mange Beretninger, som Bladets New Yorker-Korrespondent har sendt »Prager Tageblatt«, og som findes i dette Blad den 29. December 1936: »Den væsentligste Grund til de foretagne Lønforhøjelser er den endnu stadig urokkelige Tro paa Dogmet om en høj Levestandard, som alle amerikanske Økonomer bekender sig til. I U. S. A. har i den sidste Tid en stor Købehunger gjort sig gældende, som ikke ganske har kunnet stilles, fordi Folk med Gennemsnitsindtægter ikke har disponeret over de nødvendige Betalingsmidler.

Privatindustrierne regner med, at der nu ovenpaa Lønforhøjelserne vil følge en ny Bølge af Købelyst, som vil holde dem skadesløse for Tab. Amerikaneren er ikke tilbøjelig til at spare. Man mener, at 90 pCt. af de Milliarder, der nu er sat i Omløb, igen vil blive givet ud, hvilket atter vil føre til, at Industrierne kan faa nye Ordrer. Industrierne har paa deres Side besluttet sig til hovedsageligt at anvende de opsparede Reserver til Lønforbedringer, da Arbejdernes Forbrugsmuligheder endnu kan taale en Stigning, og den større Efterspørgsel har større Udbytte og bedre Dividender til Følge.«

I Europa vil man forgæves søge efter saadan Begrundelse for selvforetagne Lønforhøjelser. I den gamle Verden tænker man kun i sidste Linie paa Lønforhøjelser af eget Initiativ; men lad det nu være, som det vil. Her har vi i hvert Fald fra Amerika et Eksempel paa, hvorledes denne Anskuelse er blevet et helt Folks Fælleseje, at kun tilstrækkeligt høje Lønninger og Gager kan garantere de brede Masser den Købekraft, som er i Stand til at holde Produktionen i Gang. Naturligvis maa Arbejdernes Produktionsevne ikke synke, tværtimod maa der produceres meget. En af Forkæmperne for høje Lønninger og for en stedse stigende Levefod er den amerikanske Varehusejer Edvard A. Filene af Boston, der er af den Anskuelse, at Arbejdet maa organiseres saaledes, at Menneskene frit kan bytte de Tjenester, som de yder, med de Tjenester, som de selv har behov. Det skal saaledes gøres muligt for Kul- og

Textilarbejderne at købe Automobiler, og for Automobilarbejderne at anskaffe sig Tøj og Kul. Hvordan man saa end vender og drejer sig: Her maa altsaa Hunden ligge begravet, hvad Samfundsøkonomi angaar.

Hvis det er Hensigten at garantere Menneskene Eksistensmulighederne med de mindst mulige Opbud af Kræfter og Midler, saa er Filenes og andre fremskridtsvenlige Menneskers Anskuelser rigtige og maa i Løbet af kortere eller længere Tid blive alle deres Fælleseje, hvis Hjerte banker for Arbejderne. *Korresp.*

SKAL VI VÆRE NEUTRALE?

40 Medlemmer af en Fagforening i en jysk Provinsby har givet Udtryk for deres Fortørnelse over, at deres Forbund fører en »ensidig, partipolitisk Agitation«. De har følt sig forargede over, at Forbundet har medvirket til en Agitation for Tilgang af Medlemmer til Socialdemokratiet. Tænk, saadan noget »tillader man sig«, og nu maa dette ophøre, det kræver de 40. Men minsandten om ikke Forbundet fortsætter med at udsende et Opraab til Medlemmerne om at tegne Abonnement paa den socialdemokratiske Presse. Opraabet, der indeholdt »uhyrlige Overfald paa den øvrige Dagspresse«, var dog ikke sendt til Protestens Underskrivere, hvilket de vrede Protesterendes Førere noterer sig med Tilfredshed.

Saa var der dog egentlig ingen Grund til at beklage sig over *den* Side af Sagen.

»Affæren«, om man tør kalde den saa, er offentliggjort i »Konservativ Ungdom« for 15. Februar 1937 med den meget sigende indledende Bemærkning: Vi har modtaget nedenstaaende med Anmodning om Optagelse«. Og den blev *optaget*. Redaktionen af »Konservativ Ungdom«, der os bekendt hidtil ikke har indlagt sig større Hæder som Talsmænd for politisk Neutralitet, gned sig i Hænderne. Det foreløbige Resultat af Protesten fra de 40 er da nu blevet, at de, formentlig uden større Begejstring, er blevet et Nummer i Konservatismens Fagforeningsagitation, beskyttet af Ungkonservatismens Presse og dennes brede sociale og neutrale Vingefang. *Der* er Hjerterum for alle Opfattelser, der kan sprede Forvirring i Fagforeningerne og i Arbejderbevægelsen. Som Eksempel nævner vi blot en Artikel i det ungkonservative Blad for 15. December 1936. Den er interessant for Fagforeningsfolk. Hvad mener man f. Eks. om følgende Pasus: »Nej — vil man den monopoliserede Fagforening til Livs, maa det gøres ved at skabe en Konkurrence indenfor det paagældende Fag, og denne kan skabes ved, at alle de uorganiserede sammenslutter sig i een til den monopoliserede Fagforening konkurrerende Organisation«.

Mon ikke Fagforeningsfolk vil betænke sig ved det her antydede Makkerskab? Eller hvad mener man om følgende Bemærkning af »Forfatteren« Knud Secher (»Konservativ Ungdom« den 1. Februar 1937): »Utilfredsheden er jo det marxistiske Systems inderste Drivkraft. Hvad skulde de danske Arbejder- og Fagforeningsledere betale deres Husleje- og Whiskyregninger med, hvis der ikke var noget der hed den evigt utilfredse Arbejder«.

Jo — Ungkonservatismen har dokumenteret sin Beredvillighed. I *den* Lejr er enhver aandsaristokratisk Skriverkarl hjertelig velkommen, naar han blot kan supplere Konservatismens Arkiv med nye Former for Injurier overfor de forhadte Fagforeningsledere.

Men mon ikke *alle* Fagforeningsmedlemmer, ogsaa de, der staar udenfor Socialdemokratiet, vil betænke sig ved et »Folkefællesskab« af denne Art? Konservatismens Forhaabninger vil blive gjort til Skamme.

Tilbage staar da Paastanden om de »uhyrlige Overfald« som Socialdemokratiet efter Sigende gør sig skyldig i overfor den øvrige Dagspresse. I det omtalte Opraab staar der bl. a.:

»Den kapitalistiske Presse — Side om Side med smudsige Splittelsesorganer, *smæder Dine Tillidsmænd* og forgifter Arbejdernes Samfølelse.

Naar Arbejdsgiverne smider dig og dine Kammerater paa Gaden, saa bliver det af den fine Presses fine Redaktør udskreget som Fagforeningstyrani. Selv naar du gaar arbejdsløs og ikke ved dine levende Raad for, hvordan du skal faa det til at løbe rundt — selv da har den saakaldte »borgerlige« Presses Redaktører Dristighed til at beskylde dig for hellere at ville hæve Understøttelse end arbejde.«

Hvori bestaar »Uhyrlighederne«? Højrebladet med det misvisende Navn »Nationaltidende« skrev f. Eks. den 27. December 1936 — altsaa efter at Bladets stærkt opreklamerede Julevelgørenhed var sat i Bero til næste Jul — følgende om de arbejdsløse:

»Arbejde finder mange af disse aldrig, derimod er de som Regel sikre paa at faa Kommunehjælp uden personlige Retsvirkninger, og det er nok for manges Vedkommende netop, hvad deres *Søgen* gaar ud paa. Arbejdsløshedsstatistiken er kommet til at omfatte en Mængde, for hvem Arbejdet kun staar som den sidste Udvej, de griber til, naar alle andre Muligheder er udtømt.«

Der er ingen Tvivl om, hvilken Vej Vinden blæser *der*. Ingen »neutrale« Talemaader kan bortforklare den Kendsgerning, at den kapitalistiske Presse her i Landet er et Redskab for de økonomiske Kræfter, der helst ser Fagforeningsbevægelsens Magt brudt. Det er paa denne Baggrund, Socialdemokratiet kalder til Kamp mod de Bevægelser og Blade, som er Arbejdernes Fjender.

Her gælder det om tage et klart Standpunkt: *for eller imod,* og paa Grundlag af Kendsgerningerne kan den fagorganiserede Arbejder kun finde een Kampfælle:

DEN SOCIALDEMOKRATISKE PRESSE

KAMPEN OM MADRID

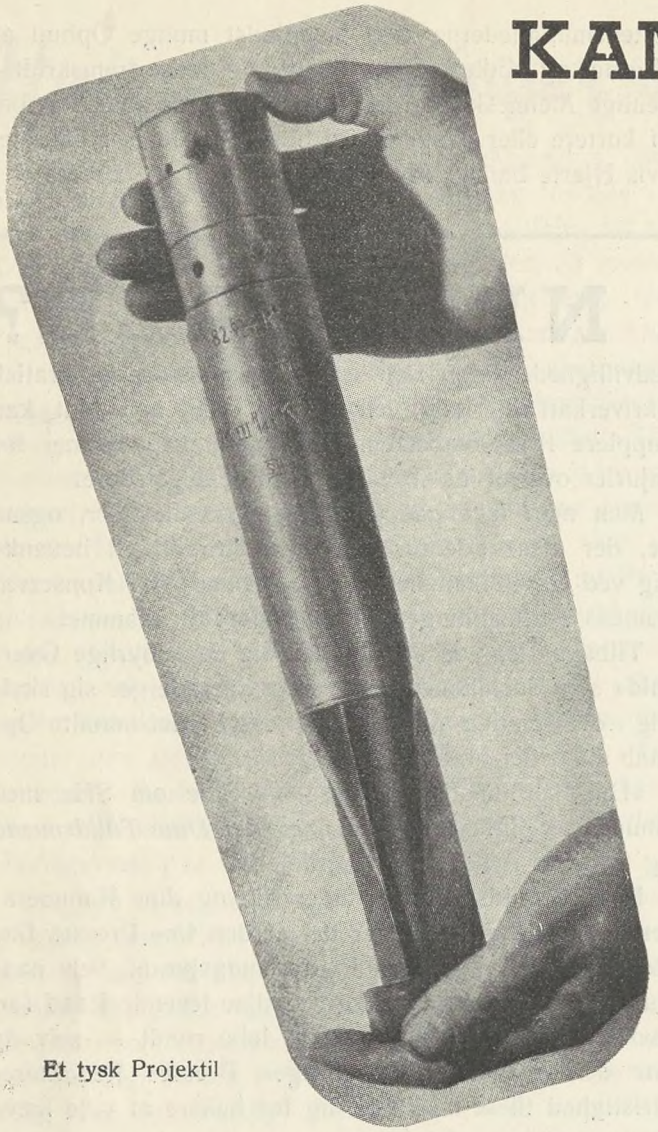

Et tysk Projektil

Angaaende Kampen om Madrid, der i Øjeblikket har varet i 14 Uger, skriver Ilse Wolff til Hollands samvirkende Fagforbunds Blad følgende.

Livet gaar sin Gang, medens vi venter paa de Ting, der maa ske. Jeg har fundet Husly hos Fagforbundenes Radiostation og afventer nu den store Offensiv. Der sendes hver Aften paa Bølgelængderne 40,6 og 29,79 og fra Kl. 9 til 9,10 paa Hollandsk. Gaar vore Udsendelser godt igennem?

Hvad man som Udlænding mest undrer sig over, er den Koldblodighed, hvormed Befolkningen affinder sig med Tilstandene. Det betyder dog ikke, at det spanske Folk har tabt Troen paa sin Sag eller vil tabe den. Allerede fra Belejringens Begyndelse har man indset, at en Disciplinering af Masserne var nødvendig. Lederne af Fagbevægelsen og de politiske Partier har til Fulde forstaaet dette. Paroler er udsendt; der fandt systematiske Sammenkomster Sted for at samle Slagkraften det mest mulige.

I Spænding følger vi den Holdning, som Regeringerne i andre Lande indtager. Vi ved, at Arbejderbevægelsen i Frankrig, England, Skandinavien, Belgien, Holland og i alle andre demokratiske Lande samt at mange Kammerater i Tyskland og Østrig helt og holdent staar paa det spanske Folks Side. Man haaber paa, at de kan udøve et saa stærkt Pres paa deres Regeringer, at man med disse Lande (og ogsaa med Rusland) kan faa tilvejebragt et lovligt Handelssamkvem, saaledes at den Fare, der truer den spanske Republik, kan drive over. Den spanske Fascisme maa besejres. Det maa hele den fascistiske Verden gøre sig klart.

I vort Blad har Stridens Forløb tidligere været omtalt. Vi mener alligevel at maatte understrege enkelte Kendsgerninger, der er karakteristiske for denne Kamp. I de første Novemberdage hørte man den første Kanontorden i Omegnen af Madrid. Øjeblikkeligt blev alle Forholdsregler truffet for at mobilisere hele Befolkningen. Kolonner af Kvinder og Unge meldte sig frivilligt til Arbejde ved Løbegravene. I Løbet af en eneste Dag var der samlet Titusinder. De gravede, de hakkede, saa Sveden drev dem over Ansigterne, men ingen vilde indrømme, at dette Arbejde kostede ham Anstrengelse. Den ene vilde ikke staa tilbage for den anden. Efterhaanden havde man lavet kilometerlange Løbegrave. De var vidunderlige disse virksomme Mennesker — fremfor alle de unge Piger, der haandterede Skovlene, som om de i alle deres Levedage aldrig havde bestilt andet. Der var ogsaa mange Aandsarbejdere imellem, ligesom man saa mange af Partiets ledende Mænd ivrigt beskæftiget.

Men et Par Dage senere opstod der den største Panik midt under Arbejdet. Ved Fronten virkede Forræddere. Det var Bander, der pludseligt dukkede op, raabende af fuld Hals: »Tankene kommer« eller »Maurerne er over os«, hvorpaa de styrtede af Sted. De fik de andre til ogsaa at løbe og først, da de var kommet flere Kilometer bort, blev de klar over, at de hverken havde hørt Skud bag sig eller set noget til Tankene. Naar de saa bagefter igen vilde vende tilbage til deres Stillinger, fandt de Negrene og Tankene der. Nu var de der nemlig virkelig.

Saadan arbejdede de forklædte Fascister — overalt dukkede de op. Chauffører med Lastvogne fulde af nye Tropper viste de en forkert Vej til Fronten, saadan at Lastvognene faldt i Rebellernes Hænder. Lykkeligvis blev disse forrædderiske Bedragerier tidligt afsløret.

Fagforeningerne mobiliserede alle deres Folk. Man begyndte at opøve Soldatermandskab. Paa Kasernernes

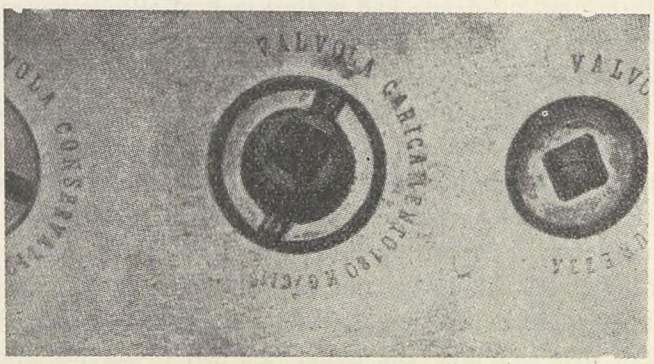

Et italiensk Projektil

Gaardspladser og i mange Huse, hvor man indrettede Kaserner, blev der givet Skydeundervisning. Efter at der er oprettet Forsvarskommissioner, og efter at Militær nu beskytter Byens Grænser, er en saadan Panikstemning ikke mere opstaaet, og i dens Sted er traadt den fulde Fortrøstning til, at »Banditterne ikke vil naa igennem«. Og vi kan konstatere, at Banditterne nu igennem 14 Uger forgæves har prøvet paa at naa til Madrid.

Efter Bombardementet paa Madrid

Hjertegribende Scener udspilles, naar Oprørernes Flyvemaskiner kommer til Syne over Byen. En Middagsstund viste der sig henved 40 af disse dødbringende Uhyrer. De blev imidlertid modtaget af et lige saa stort Antal Regeringsmaskiner. Af og til kastes der Bomber ud fra Maskinerne under deres vilde Færd. Et Hus i en eller anden Gade kommer i Brand. I Kældrene sidder Mødrene med deres Børn, som er dødsensskræmte og græder. Mødre søger deres Børn, tilbageblevne Børn hulker højt efter deres Moder — senere bliver de døde fundet og bragt bort. Saaledes er Børnenes første Kendskab til de voksne Menneskers Verden.

Det er naturligt, at Flyvernes »Heltegerninger« kun kan give eet Resultat: den mest haardnakkede Modstand fra de Belejredes Side. Enhver Mand, enhver Kvinde, alle har kun eet Maal, — nemlig at forsvare Byen. Disciplinen og Forsvarsbegejstringen er grænseløs!

Madrid var før kendt som en By, hvor man gjorde sig det bekvemt — de Pensioneredes og de rige Borgeres By. Denne By, hvor Arbejdet officielt først begyndte Kl. halv elleve (dog kun tilsyneladende, da det virkelige Arbejde foregik bag Kulisserne), hvor man Kl. 1, Kl. 4, Kl. 7 og om Aftenen Kl. 11 begav sig hen i Kafeerne for at føre heftige politiske Diskussioner, — dette Cabareternes og Biografteatrenes Madrid, hvor Portene knapt kunde naa at blive lukket, før de paany skulde aabnes, det er ophørt at eksistere. Alt det, som man ikke saa tidligere, det foregaar nu paa Fabrikker paa Værksteder. Alle dem, man tidligere saa ved Midnatstid paa Gaderne, naar Lygterne var tændt, de har nu formet et nyt Madrid. Før trak enorme Menneskemasser drivende, snakkende og gestikulerende ned ad Gaderne. Nu gaar de ikke mere langsomt, men beslutsomt. Enhver, der træder udenfor Døren, baner sig sin Vej med faste Skridt med et bestemt Maal for Øje. Madrid er i Øjeblikket en Krigens By. Den er sig den Rolle bevidst, som den spiller ikke blot i den spanske Kamp, men i den fælles Kamp.

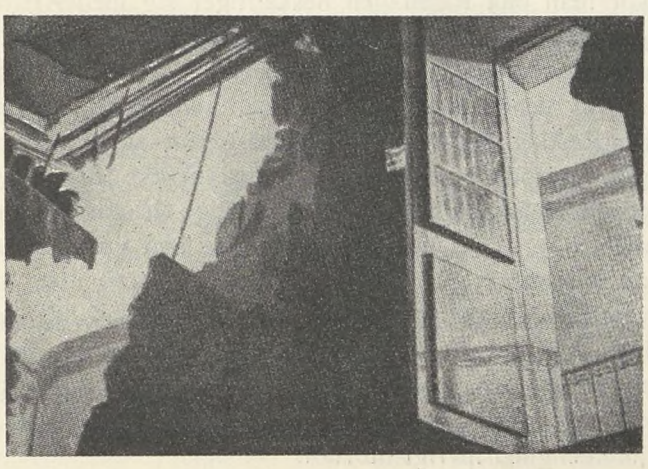

En enkelt Bombes Virkning

Før stod Nysgerrige for at kikke, naar Krigens Skuespil udspilledes. De stod som en uigennemtrængelig Mur, naar de første Angreb fra Oprørernes Flyvemaskiner satte ind. Da de første Ofre faldt, greb Panikken alle.

Ogsaa det er nu overvundet. Dukker der Flyvemaskiner op, begiver Folk sig ned i de bombesikre Kældre, selvbevidste og sjældent bange.

Jeg havde en Samtale med Madrids Borgmester, Cazetano Redondo. »Hvad Madrid har gennemgaaet under denne Borgerkrig«, sagde han, »har ingen anden By i Verden oplevet, selv ikke det belejrede Paris i 1870 og heller ikke Wien under Dollfuss-Regeringens Undertrykkelse. Vi er dog ved godt Mod«, erklærede den socialistiske Borgfader og, »sig til Jeres Læsere, at vi skal nok udnytte enhver Chance.«

Kafeerne er dog ogsaa nu stopfyldt. Men man sidder ikke som før ned og snakker timevis. Der kommer Soldaterne, der har faaet fri et Par Timer, og naar de har faaet sig en Kop Kaffe, fortrækker de hurtigst.

De fascistiske Flyveres vedvarende Bombeangreb har tvunget Madrid til fra Kl. 10 om Aftenen at indhylle sig i Mørke. Madrids Befolkning har hurtigt gjort sig fortrolig med de nye Tilstande. Der er egentlig ingen, der savner den tidligere Glans fra Biograferne og Kafeerne. Man har vænnet sig til at gaa i ordentlig Tid i Seng og til at faa helt udsovet, hvad der tidligere var et ukendt Begreb for Madrilenerne! Man er fornøjet, man ler, — ligesom før. Men alligevel er Madrid uindtagelig.

Madrid — denne den mest kunstfyldte By i Verden, denne By, der ligger midt i et ufrugtbart Land med usejlbare Floder, er nu mere end nogensinde Verdens Hjerte. Madrid har nu Uger igennem kæmpet for sin Eksistens og har gjort heltemodig Modstand. Det er en historisk Tid, den gennemlever, — og vi med den.

»*De Vakbeweging*«.

KAN MAN DET -?

Den særlige Form for kristelig Hjælpsomhed, der finder sit Udtryk i almindelig sjofel Skruebrækkergerning, er dansk Fagbevægelse ikke ukendt med; der foreligger en Række Eksempler paa denne velsignelsesrige Virksomhed, hvor Medlemmer af *Kristeligt* dansk *Fællesforbund* finder det foreneligt med kristeligt Sindelag at falde i Ryggen paa fattige Arbejdere, naar disse maa gaa i Kamp mod deres Arbejdsgivere for at søge deres kummerlige Kaar forbedret. Det synes, som om Medlemmer af denne kristelige Menighed, denne Absurditet i Dansk Fagbevægelse, i visse Tilfælde forholder sig til Forkyndelsen som en vis Person til Biblen, og gør, hvad almindelig Kristenmoral netop paabyder dem *ikke* at gøre. Det er nu ikke det, denne Sag drejer sig om, selvom den er affødt af saadan slet Kristenmoral, men det drejer sig her om et særligt psykologisk Solidaritetsproblem, der næsten er ved at stille det første i Skygge.

»Kan man det«, spørger en af vore Afdelinger? Kan et af Afdelingens Medlemmer tage i Kost og Logis to Medlemmer af *Kristeligt Dansk Fællesforbund,* der som Skruebrækkere har optaget et indenfor Afdelingens Omraade foreliggende blokeret Arbejde, hvor Konflikten er begrundet i, at vedkommende Arbejdsgiver, med hvem der ikke har kunnet opnaas nogen Overenskomst, i Arbejdsløn kun betaler ca. ¾ af den for tilsvarende Arbejde almindelige, gangbare Løn. »Kan man det«, spørges der?

Da Afdelingen intet oplyser om, hvorvidt vedkommende Medlem, der huser og mader de 2 kristelige Sjæle ovenikøbet maaske hører til de af Konflikten omfattede, organiserede Arbejdere, maa vi vel — i hvert Fald foreløbigt — gaa ud fra, at dette ikke er Tilfældet, omendskønt man sandt at sige vel egentlig intet skal forsværge i saa Henseende.

Vi havde naturligvis den største Lyst til at svare Afdelingen: »Gu' ka' man saa! hvorfor ikke? Man kan mere end det, meget mere. Man kan foreholde den entreprenante Logivært, at han drager Omsorg for, at de to sjældne Gæster nu ogsaa rigtig faar at mærke med hvilken Omhu og Højagtelse, han omfatter dem. Han maa sørge for, at de nu faar det rart og hyggeligt i alle Henseender; at de faar god og nærende Kost — den bedste Huset formaar — selskabelig Underholdning ved Familiens Medlemmer, at de faar en god varm og blød Seng m. m. til at strække sig i efter Dagens fortjenstfulde Gerning, saaledes at de to hjælpsomme Sjæle, kort fortalt, ikke paa nogen Maade føler sig anfægtet, men tværtimod kun tilskyndet til Fortsættelse med deres Kristengerning. Til Gengæld vil Plejefaderen maaske kunde erholde en vis tiltrængt og kyndig Vejledning i, hvordan man bærer sig ad med at bide Hovedet af al Skam og gaa til en endnu yderligere Grænse for Mangel paa Hensyn til sine Klassefæller, end den han selv synes at repræsentere.«

Men vi har ikke givet Afdelingen et saadant Svar. Vi har ikke gjort det, fordi vi ikke ønsker at fornærme en sagesløs Person, der blot — for at holde sig Loven og Skriften efterrettelig — søger Vejledning paa kyndigt Sted.

Vi har, som det er vor Pligt, sagt til Afdelingen, hvor urimeligt og uforstandigt det er at give Husly og Kost til Skruebrækkere, som ved deres uhyggelige Virksomhed bekæmper fattige Klassefællers Sag, og sagt til Afdelingen, at vedkommende Medlem i Realiteten stiller sig paa Arbejdsgiverens Side mod sine egne Kammeraters Interesser, og beder Afdelingen foreholde det vedkommende Medlem, hvor umuligt det er at forene Afdelingens almindelige, faglige Interesser — og dermed hans egne — med den Optræden, det vedkommende Medlem her udviser. Det har vi gjort, ogsaa fordi vi meget vel ved, hvor vanskeligt Organisationstilstandene kan forme sig derude paa de store Vidder, hvor Forstaaelsen af Organisationens Betydning endnu ikke er trængt til Bunds hos de Arbejdere, der dog trænger haardest til dens Støtte.

Men Spørgsmaalet har en vis Aktualitet i disse Dage, hvor man paa Rigsdagen beskæftiger sig med *Kristeligt Dansk Fællesforbunds* Arbejdsløshedskasses fortsatte Bestaaen. Og de Rigsdagsmænd, der er Tilhængere af denne mærkelige Faginstitution, der indenfor sine Rækker huser baade Arbejdsgivere og Arbejdere, og som trods en lang Levetid endnu ikke har faaet dens Medlemmers almindelige kristelige Grundsætninger udviklet dertil, at de ikke er forenelige med sjofle Skruebrækkerangreb paa de Fattigste her i Samfundet, for hvem Kristendommens store Forkynder for 2000 Aar siden dog havde et aabent og kærligt Blik, kunde passende erklære sig overfor et Tilfælde, som det foreliggende — deres Standpunkt til Fagorganisationerne i Almindelighed iøvrigt ufortalt.

A.

ARBEJDERBEVÆGELSENS ERHVERVSRAAD

EN NY ARBEJDERINSTITUTION

Indenfor Arbejderbevægelsen har Spørgsmaalet om Arbejdernes nærmere Indseende med Produktionslivet, Handel, Omsætning og Landets hele Økonomi i de senere Aar trængt sig paa som Opgaver, Arbejderne ikke kunde lade ligge. Efterhaanden som Arbejdernes faglige og navnlig politiske Indflydelse har udviklet sig — i de senere Aar endog derhen, at Arbejderpartiet i høj Grad har maattet paatage sig Ansvaret for en lang Række vigtige økonomiske Samfunds- og Statsfunktioner — har Spørgsmaalet om en mere centraliseret Indflydelse paa disse Forhold ikke kunnet holdes tilbage.

Arbejderbevægelsens Erhvervsraad samlet til Møde

De Forhold, der tidligere — saa at sige enevældigt — styrede Produktion og Omsætning i Samfundene, hvor de liberalistiske Synspunkter, og Kræfternes frie Spil var den Underbygning, paa hvilken alt hvilede, har paa Grund af den Forstyrrelse, der er bragt ind i Produktionslivet rundt om i Samfundene, hvor voldsomme politiske og økonomiske Foreteelser har bragt de økonomiske Funktioner ud af de gamle Baner, maattet vige for en mere samfundsmæssig og planøkonomisk Indflydelse. I stigende Grad viste Privatkapitalismen sig ude af Stand til at regulere Produktionen, der fandt Sted ikke efter Samfundsbehov, men hovesageligt efter Hensynet til Profit, og alle Parter, hvad enten de er Tilhængere eller Modstandere af Arbejderbevægelsen, er i Virkeligheden — i hvert Fald her i Landet — ogsaa ganske indforstaaet med, at en regulerende Indflydelse fra Samfundets Side under de ændrede Tilstande maa og skal finde Sted, selvom man i visse Kredse ivrer mod de regulerende Kræfter, der nu gør sig gældende, og skælder ud baade i Tide og Utide uden dog at kunne anvise nogen anden Vej, hvis Samfundets økonomiske Liv skal kunne opretholdes uden Skade for Landets Borgere.

Under de saaledes foreliggende Vilkaar er Spørgsmaalet om Dannelsen af Arbejdernes Erhvervsraad kommet i Forgrunden, og det er navnlig Handelsminister Kjærbøl, der allerede for nogle Aar siden, medens han endnu var Formand for Smedeforbundet, lancerede denne Tanke.

Som alt nyt af stort Format mødtes ogsaa Tanken om et Arbejdernes Erhvervsraad med en vis Skepsis indenfor Arbejdernes egen Kreds. Det var navnlig Fagforeningsfolk, der tænkte sig en saadan Institution som en Hindring for den frie Udfoldelse af Fagbevægelsen,

idet det Indseende, som Arbejderne igennem et Arbejdernes Erhvervsraad forskaffede sig med Hensyn til den hele Samfundsøkonomi, i visse Tilfælde vilde kunne føre til et vist Ansvar overfor Samfundet, naar Spørgsmaalet om store Arbejdskonflikter stod paa Dagsordenen, hvor man tidligere ikke mente at behøve at tage et saadant Hensyn, bl. a. ogsaa af den Grund, at den Udelukkelse Arbejderne var Genstand for i de Institutioner, igennem hvilke det var muligt at skaffe sig fornøden Oversigt, maatte føre til en tilsvarende Ansvarsløshed.

Denne Skepsis har dog fortaget sig. Fagforeningsfolk er som Regel praktisk indstillet overfor foreliggende Problemer og den knæsatte Opfattelse, at Misfornøjelse med herskende Tilstande, som man ønsker at komme tillivs, maa føre til, at man gaar ind i Arbejdet paa de Omraader, hvor Indflydelse kan øves, og ikke holder sig udenfor og nøjes med at øve gold Kritik, er slaaet igennem.

Hvorfor skulde ikke ogsaa Arbejderne, der i Produktionslivet indtager en saa afgørende Plads, skaffe sig Indflydelse paa de Faktorer, der bestemmer Erhvervslivets Retning og Forhold i det hele. Det er jo alligevel et Stykke Tid siden, at Arbejderne — i hvert Fald her i Landet — opfattede Arbejdsgiverne som en Gruppe Medborgere, hvis Opgave det *kun* var at skaffe Arbejde til Landets øvrige Befolkning. Arbejderne ved jo meget vel, at et saadant smukt uselvisk og samfundsnyttigt Formaal ikke ligger til Grund for disse Medborgeres Aktivitet indenfor Produktionslivets Rammer. Arbejderne ved jo godt, at det i første Linie er andre og mere selviske Grunde, de er bestemmende for Produktionsaktiviteten her i Landet, og at de selv kun er Brikker indenfor det Spil Konjunkturer, Konkurrence og Omsætningsvilkaar byder, til en vis Grad i samme Forhold som deres faglige, politiske og økonomiske Indflydelse rækker, og at det i Virkeligheden i lige saa høj Grad, som det er nødvendigt at søge tilvejebragt saa gunstige Lønvilkaar som muligt, ogsaa er nødvendigt at frembringe den bedst mulige Arbejdstilstand med den mindst mulige Arbejdsløshed.

Derfor maa Arbejdernes Indflydelse paa Landets Poduktionsliv ikke udeblive. Arbejderne har Krav paa en saadan Indflydelse, ikke alene for deres egen Skyld og i Kraft af den betydelige Faktor, de er i selve Produktionen, men ogsaa af Hensyn til hele Landets Økonomi og Velfærd, fordi der ogsaa er andre Samfundsgrupper, hvis økonomiske Vilkaar faktisk er bestemt af den Indflydelse, Arbejderne her kan øve til Gavn for dem selv. Det danske Samfund maa i vore Dage ses under Synsvinklen: Forretningen Danmark, og Maalet maa være: Danmark for Folket.

De andre Faktorer indenfor Produktionslivet har forlængst sikret sig i saa Henseende. Vi har Grosserer-Societetet og Provinshandelskamret, der er et Redskab for Handelen. Vi har Industriraadet, der er Industriens Redskab, og vi har Landbrugsraadet, der varetager Landbrugernes produktions- og handelsmæssige Interesser, og selvom det ikke med Urette vil kunne hævdes, at disse Institutioner indirekte, selvom det ikke er deres *egentlige* Formaal, ved Siden af deres specielle Opgave ogsaa varetager Arbejdernes Interesser, saa sandt som den Aktivitet, der udfoldes indenfor disse Institutioner i mangfoldige Tilfælde ogsaa vender deres gode Side ud mod Arbejderne, er det en Kendsgerning, at de hver for sig mere eensidigt virker for deres specielle Interesser, selvom det skal ske paa Bekostning af andres.

Her er det indlysende, at et Arbejdernes Erhvervsraad, alsidig indstillet, som en saadan Institution naturligvis maa være, naar det drejer sig om Varetagelsen af den samlede Arbejderbevægelses Interesser, vil kunne anlægge sin Virksomhed paa en bredere og langt tilforladeligere Basis i Henseende til det hele Samfunds økonomiske Interesser end en mere eller mindre ensidig indstillet Faginstitution med Opgave enten for Handel, Industri eller Landbrug.

Derfor har Spørgsmaalet om Dannelsen af Arbejderbevægelsens Erhvervsraad i de senere Aar været drøftet indenfor en lang Række af Arbejdernes Organisationer, og Tanken fik stedse stigende Tilslutning. Den 3. November 1934 indkaldte Statsminister Stauning til en orienterende Forhandling om Spørgsmaalet. Til dette Møde var indbudt *De samvirkende Fagforbund, Det kooperative Fællesforbund* og *Socialdemokratisk Forbund* samt enkelte særligt indbudte Personer. Alle de fremmødte Repræsentanter gav Tanken om Dannelsen af Erhvervsraadet deres principielle Tilslutning, og uden at der blev taget nogen endelig Beslutning, resulterede Mødet dog i, at man indenfor Organisationerne skulde arbejde videre med Sagen, og Dansk Arbejdsmands Forbund har for sit Vedkommende givet Tanken sin Tilslutning paa Kongressen i 1935.

Nu er Arbejderbevægelsens Erhvervsraad en Kendsgerning. Det er oprettet og økonomisk funderet af *De samvirkende Fagforbund* og *Det kooperative Fællesforbund*. Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund og Hovedbestyrelsen for Det kooperative Fællesforbund danner tilsammen Erhvervsraadet, der yderligere kan supplere sig med Politikere og andre, hvis Deltagelse i Raadet findes formaalstjenligt, ligesom Erhvervsraadet endvidere kan betjene sig af speciel, sagkyndig Assistance.

Det er Raadets Opgave at fremskaffe samlede og udarbejdede Oplysninger vedrørende Erhvervslivet i Ind- og Udland, der kan have Betydning for Arbejderbevægelsens faglige Organisationer og dens kooperative Virksomheder, og det er Meningen, at det Materiale, Erhvervsraadet saaledes indhenter, altid vil kunne staa til Raadighed for de tilsluttede Organisationer. Endvidere skal Raadet være opmærksom paa erhvervspolitiske og nationaløkonomiske Spørgsmaal, der kommer til Behandling indenfor Lovgivningen i Stat og Kommune og andre almindelige erhvervsmæssige Spørgsmaal indenfor Arbejdsgivere- og Arbejderorganisationer, og i Handelsforholdet mellem Danmark og Udlandet.

Raadet skal endvidere virke vejledende for alle Arbejderbevægelsens Organisationer og Virksomheder i erhvervs- og driftsøkonomiske Spørgsmaal, dels ved direkte raadgivende Virksomhed, dels ved Udgivelse af Beretning og Pjecer til Brug for Arbejderbevægelsen og dens Tillidsmænd. Endelig ved Afholdelse af Møder for Organisationsledere og Repræsentanter for Arbejderbevægelsens Virksomheder til Orientering af erhvervsmæssige og økonomiske Spørgsmaal.

Raadet repræsenterer Arbejderbevægelsen udadtil i Anliggender af den heromhandlede Art og udpeger Repræsentanter til paa lige Fod med de øvrige Erhvervsorganisationer at deltage i Forhandlinger med Regering og Rigsdag, samt iøvrigt hvor Raadet skønner, at saadan Repræsentation er paakrævet. Erhvervsraadets Formand er Landstingsmand, Borgmester P. Christensen, Helsingør, og Kontoret er under kyndig, daglig Ledelse af den kendte Nationaløkonom, cand. polit. Niels Lindberg.

Det er kun faa Uger siden, Erhvervsraadet installerede sig i sine smukke Kontorlokaler, Hammerichsgade 14, 2. Sal, men allerede nu foreligger der en ikke ubetydelig Virksomhed fra Erhvervsraadets Side. Der er saa sandelig ogsaa Opgaver nok at tage fat paa, og de danske Arbejderorganisationer vil i den kommende Tid sikkert faa Øjet op for, at Institutionen *Arbejderbevægelsens Erhvervsraad* er indgaaet som et tidssvarende og stærkt paakrævet, ja uundværligt Led i den samlede Arbejderbevægelse i Danmark.

A.

NYBESTILLINGER PAA FAGBLADET

Som det vil være Afdelingslederne bekendt, er der fra Hovedkontoret til hver enkelt Afdeling udsendt Bestillingssedler i Blokform til Brug ved nye Bestillinger paa Fagbladet, og det er tillige i tidligere Cirkulære meddelt, at saavel Nybestillinger som Afbestillinger skal ske i Forbindelse med de maanedlige Indberetninger om Medlemstallet til Hovedkassererkontoret.

De hidtil indgaaede Bestillingssedler røber imidlertid, at en Del Afdelinger ganske har misforstaaet det omtalte Cirkulære og har faaet den Opfattelse, at der hver Maaned skal indsendes en helt ny Adressefortegnelse vedføjet de i Maanedens Løb tilkomne nye Adresser paa Medlemmer, der ønsker sig Fagbladet tilsendt; men dette er naturligvis ganske forkert og i Modstrid med Nyordningen, der havde til Formaal at lette Afdelingerne i Arbejdet vedrørende Fagbladet.

Vi gør derfor opmærksom paa, at der ikke skal opføres andre Medlemmer og Adresser paa Bestillingssedlerne end dem, der er ny tilkomne i den forløbne Maaned. Med Hensyn til Afbestilling af Fagbladet gaar vi ud fra, at der ikke kan opstaa Misforstaaelser.

FAGFORENINGERS PLANPOLITIK

I en tidligere Artikel her i Fagbladet er der blevet gjort Rede for Konjunkturproblemet, og der blev i Sammenhæng hermed peget paa, at Staten nødvendigvis maa gribe ind under langvarige Depressioner for ved Hjælp af Kreditudvidelse at sætte Erhvervslivets Maskineri i Gang igen og hidføre den fornødne Stigning i Produktionen, og nedenstaaende Artikel maa læses i Fortsættelse heraf.

Under Erhvervskrisen er der af Fagforeningerne i næsten alle Lande blevet opstillet Arbejdsplaner, først og fremmest i de Lande, hvor Fagforeningerne staar i Opposition til Regeringen, og hvor deres Arbejdsprogram derfor stilles op mod den borgerlige Regeringsmagts Passivitet. Hvor Fagforeningerne derimod, som i de skandinaviske Lande staar Regeringen nær og har Indflydelse paa dens Arbejde og Produktionspolitik, er Opstillingen af teoretiske Planer selvfølgelig ikke saa nødvendig.

Erhvervsplanerne, der er udarbejdet af Fagforeningscentralerne i de enkelte Lande, gaar ligesom det Internationale Fagforeningsforbunds Erhvervsprogram ud fra, at det er nødvendigt, at *Fagforeningerne er uafhængige af Arbejdsgiveren og det politiske Styre.* Kun under denne Forudsætning vil de frit og uafhængigt kunne træde i Skranken for Krav om social Beskyttelse og gøre sig til Talsmand for Arbejderklassens erhvervspolitiske Fordringer. Dette er af særlig Vigtighed netop i vor Tid, da *Staten* er nødt til at bære de finansielle Følger af Arbejdsløsheden, nemlig ved Understøttelse til de Arbejdsløse, kan den ogsaa blive nødsaget til at gribe ind i det private Erhvervsliv. Af den Grund maa ogsaa Fagforeningerne søge at faa større Indflydelse paa Udformningen af de erhvervsmæssige Forhold; thi *Erhvervslivet er i Dag mere end nogen Sinde før blevet Skæbne.* I deres Egenskab af kompetente Repræsentanter for de arbejdende og forbrugende Masser kræver Fagforeningerne i alle Lande derfor ogsaa nationale Erhvervsraad, hvori Fagforeningerne kan deltage i Arbejdet med og Afgørelsen af vigtige erhvervsmæssige Problemer paa Stats- og Privatdriftens Omraade. Da Statens almindelige Erhvervspolitik er en væsentlig medbestemmende Faktor for Resultaterne af den fagforeningsmæssige Virksomhed, Lønningernes Højde og Omfanget af de sociale Rettigheder, søger Fagforeningerne i alle Lande at faa Indflydelse paa Statens Erhvervspolitik. Thi det materielle Resultat af Arbejdsoverenskomsten er afhængig af Statens Erhvervspolitik, saasom Produktions- og Forbrugspolitik, Beskatning, Transportpolitik, Toldspørgsmaal og — hvad der netop i Øjeblikket kan iagttages i Danmark — Valutapolitikens Problemer.

Den Vej, som Fagforeningerne er gaaet i det sidste halve Aarhundrede, har været lang og fuld af Omskif-

telser. Fagforeningerne begyndte som Foreninger til Understøttelse og social Beskyttelse af deres Medlemmer. I Dag bliver de nødvendigvis — de har intet frit Valg — til Medarbejdere og Banebrydere for den nye Ordning af Erhvervslivet. Ogsaa denne Vej har sine Farer; thi paa denne Vej indflettes Fagforeningerne i Erhvervslivets Maskineri i en saadan Grad, at de kan risikere at miste en Del af deres frie Initiativ. I Danmark og senere ogsaa i Frankrig diskuteres Spørgsmaalet om *tvungen Voldgift,* hvis mulige uheldige Følger for Arbejderbevægelsens Udvikling i materiel og psykologisk Henseende ikke kan bortforklares. Saa meget mere væsentligt bliver Spørgsmaalet om *Beskæftigelsespolitiken,* der skal aflaste Arbejdsmarkedet og forhindre langvarige Arbejdskampe fra den beskæftigelsesmæssige Side.

Retningslinjerne for den fagforeningsmæssige Planbevægelse udgik fra de engelske Fagforeninger, der gik bort fra det gamle Slagord »Socialisering« og formulerede Fagforeningernes Stilling inden for det planmæssigt regulerede Erhvervsliv. De af de engelske Fagforeninger udarbejdede Planer skelner meget nøje mellem Tidspunktet for Overgangen til Socialisering af de Industrier, som er modne dertil, og Tiden efter den gennemførte Socialisering. Det er i hvert Fald en dobbelt Opgave, som tilfalder Fagforeningerne. For det første i Henseende til den almindelige *Ledelse* af Industrien og for det andet som *Underhandlere* ved Fastlæggelsen af Arbejdsbetingelserne. Det væsentlige er *Fagforeningernes Repræsentation i et nationalt Erhvervsraad,* hvor Fagforeningerne tager Del i Løsningen af alle erhvervspolitiske Problemer og vel at mærke som selvstændige medbestemmende Faktorer. Ikke som i Rusland, hvor de er viljeløse Instrumenter for et politisk Parti.

Disse Udviklingstendenser, som falder sammen med Fagforeningernes Ønsker, og som derfor begunstiges af Fagforeningerne, har intet at gøre med *Ideen om Stænderstaten,* som den af propagandistiske Hensyn blev prædiket af de *fascistiske Diktatorer* for Aar tilbage, og som saa meget andet forlængst er blevet forraadt. *Mussolini* sagde en Gang: »Stænderstaten er ikke en Stat i Stændernes Hænder, men Stænderne er i Statens Haand.« Der gives vist ingen klarere Betegnelse for Forrædderiet overfor en Ide. *Fagforeningernes erhvervsmæssige Ide bestaar i Ideen om det erhvervsmæssige Demokrati, der kun kan realiseres indenfor Rammerne af det politiske Demokrati.* Derfor kæmper Fagforeningsbevægelsen i alle Lande indenfor det politiske Demokratis Rækker.

De sidste Aar nødvendiggjorde i en vis Forstand en Revision af Tankerne. *Tanken om Statssocialisme er traadt tilbage for Tanken om Planøkonomien,* der fostredes af den erhvervsmæssige Situations Nød og Fornødenheder. »Socialisering« betyder nu i Fagforeningernes Programmer ikke mere Statens Overtagelse af Erhvervslivet, men en Form for Selvforvaltning, etableret mellem de 3 afgørende Interessentgrupper: Arbejdsgiveren, Arbejderen og Forbrugeren under alle 3 Gruppers Ledelse og Medbestemmelse. Arbejderklassens Repræsentation i det planmæssigt organiserede Erhvervsliv ligger i Følge Sagens Natur hos Fagforeningerne.

Det vilde have sprængt denne Artikels Rammer at følge de enkelte Landes Planer i Detaljer. Fremstillingen har derfor indskrænket sig til at fremhæve de bærende og til Grund liggende Ideer. Ud over den generelle Fordring om Dannelsen af en planøkonomisk Eksekutivkomité, i hvilken Fagforeningernes Repræsentation er af afgørende Betydning, har den *engelske Fagforeningsbevægelse* udarbejdet Planer for ganske bestemte Industrier og taget konkret Stilling til alle Problemer. Med saakaldte »Korporationer«, der er en Mellemting mellem Privat- og Statsdrift, skal den planøkonomiske Drift inden for visse Industrier tage sin Begyndelse. Regeringsinstanserne og Parlamentet angiver de almindelige Retningslinier, men *Ledelsen* af den enkelte Bedrift falder *uden* for dens Kompetenceomraade. De engelske Fagforeninger beskæftiger sig ogsaa med Spørgsmaalet om *Voldgiftsvæsenet.* De gaar — sikkert med Rette — ud fra, at Antallet af Arbejdskonflikter automatisk vil blive reduceret, naar Erhvervslivet reguleres planmæssigt, men de anerkender dog, at eventuelle Konflikter »i sidste Instans« maa løses paa Grundlag af Metoder, der skal fastsættes af Parlamentet. De engelske Fagforeninger regner med, at en paritetisk Voldgiftssituation *uden* Tvangsfuldbyrdelse i Reglen vil kunne løse Arbejdskonflikterne, *hvorved imidlertid Retten til Strejke og Lockout principielt anerkendes.*

Den planøkonomiske Tankeverden, som den moderne Fagforeningsbevægelse har skabt, realiseres i stigende Grad. *Roosevelts* Reformarbejde, der leder Amerikas Erhvervspolitik ind i planøkonomiske Baner, bevæger sig i lignende Retning. Fagforeningerne, hvis Arbejde altid har været vendt mod Virkeligheden, har aldrig haft Hang til verdensfjerne romantiske Ideologier. De engelske Fagforeninger, hvis Arbejde har været banebrydende for Udviklingen af Tanken om Planøkonomi, anerkender saaledes Princippet om en passende Godtgørelse, naar en Erhvervsgren gaar over i det offentliges Besiddelse. Paa den Maade bliver Problemet om Udformningen af Fremtidens Erhvervsliv et *Spørgsmaal om den hensigtsmæssige økonomiske Ledelse.* Spørgsmaal om Anerkendelse eller Afvisning af Privatejendom udgaar herved.

Vi befinder os i Dag midt inde i Udviklingen til et planmæssigt reguleret Erhvervsliv. Det vil blive Fagforeningernes Opgave at lede og fremskynde denne Udvikling i Arbejderklassens Interesse, uden herved at miste den *Frihed og Uafhængighed til alle Sider,* som er Grundlaget for deres Styrke.

H.

FABRIKARBEJDERNES AFDELING I MIDDELFART

HAR BESTAAET I 10 AAR

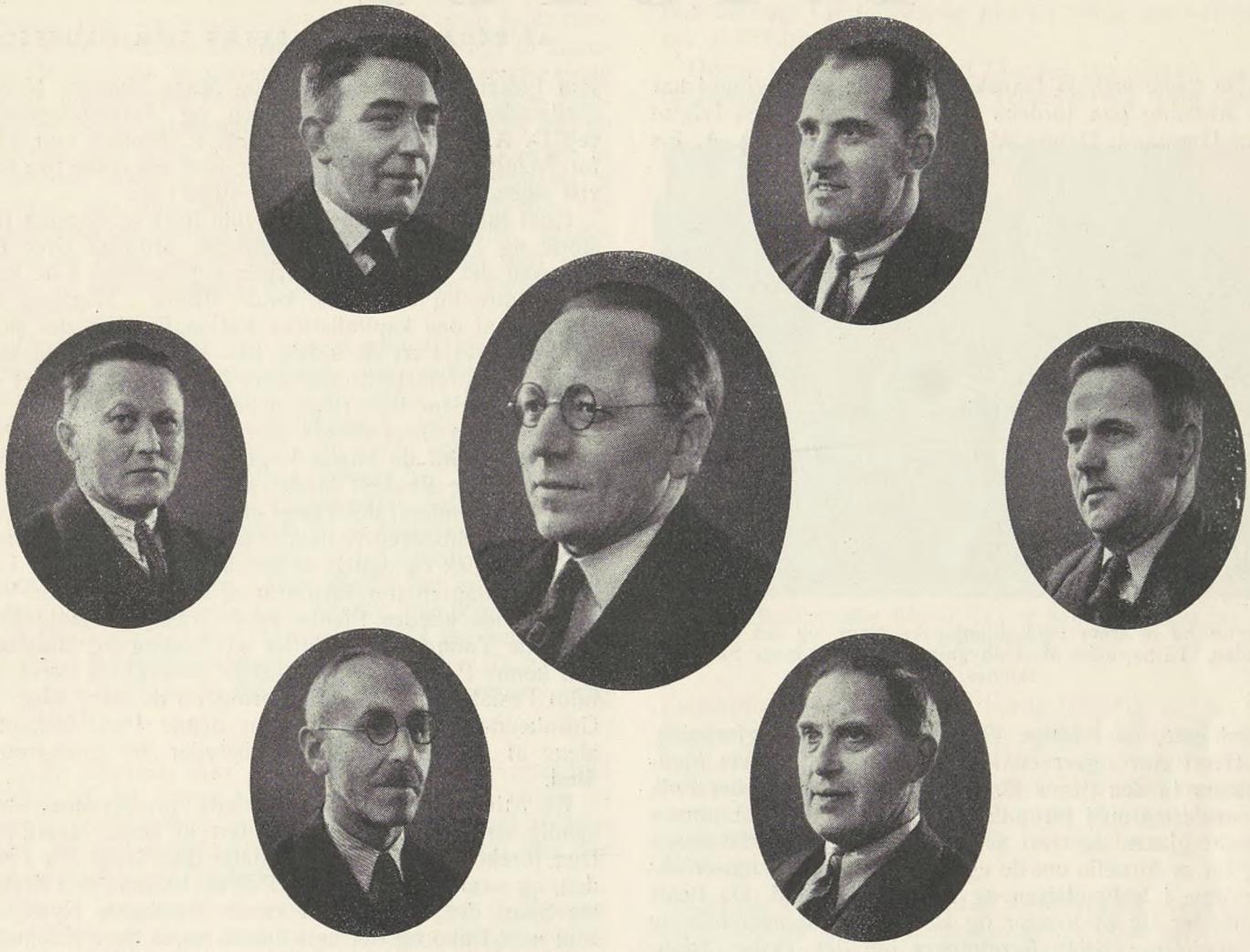

August Petersen. Th. Carlsen. Chr. Hansen, Kasserer. V. Jensen, Formand. A. Madsen, Sekretær.
Anton Petersen. R. Carlsen, Næstformand.

Den 1ste April i Aar kan Fabrikarbejdernes Afdeling i Middelfart festligholde 10 Aarsdagen for Afdelingens Oprettelse. Oprindelig bestod der i Middelfart kun en Afdeling, der var Fællesafdeling for samtlige Udøvere af Arbejdsmandsarbejde, men ved Anlæget af Nordisk Kabel- og Traadfabrik steg Medlemstallet i Fællesafdelingen til omkring 700, og Spørgsmaalet om Etablering af Brancheafdelinger blev aktuelt.

Den 6. Marts 1927 blev det ved en Afstemning i Fællesafdelingen vedtaget at udskille Fabrikarbejderne paa ovennævnte og andre industrielle Virksomheder, og denne Vedtagelse traadte i Kraft den 1ste April s. A.

Til Formand for den nystiftede Afdeling valgtes Valdemar Jensen, der var beskæftiget paa Nordisk Kabel- og Traadfabrik, og Jensen har siden været Afdelingens Formand. Til Kasserer valgtes samtidigt den senere afdøde H. P. Jeppesen, som i en Aarrække havde været Tillidsmand paa Firmaet Hess og Søns Virksomhed og Medlem af Fællesafdelingens Bestyrelse gennem mange Aar.

Afdelingen tæller nu 466 Medlemmer og er saa lykkeligt stillet, at kun nogle ganske enkelte Medlemmer er arbejdsløse, idet der har været god Beskæftigelse gennem længere Tid paa de Virksomheder, der henhører under Afdelingens Omraade. Der er gode og sunde organisationsmæssige Forhold i Forbindelse med Afdelingen, og Medlemmerne hører lønmæssigt til de bedst stillede i Provinsen.

Afdelingens nuværende Bestyrelse, af hvilken vi bringer vedføjede Billeder, bestaar af følgende: Valdemar Jensen, Formand, Chr. Hansen, Kasserer. Rasmus Carlsen, Næstformand, Albert Madsen, Sekretær, samt endvidere August Petersen, Th. Carlsen og Anton Petersen. Af disse har saavel Rasmus Carlsen som Albert Madsen begge tidligere været Formænd for Fællesafdelingen.

Vi bringer i Anledning af Stiftelsesdagen Afdelingen vor Lykønskning og de bedste Ønsker for Fremtiden.

DANMARKS ENESTE MINEBY:

IVIGTUT

AF REDAKTIONSSEKRETÆR TOM OLUFSSON

De fleste ved, at Dansk Arbejdsmands Forbund har en Afdeling paa Jordens største Ø i Minebyen Ivigtut paa Grønland. Denne Afdeling er ikke blot D. A. F.s nordligste, men tillige Grønlands eneste Fagforening.

Ivigtut fra omkring 1914. Fjorden er islagt, og det er herligt Skiføre. Til højre for Maskinbygningen med de lange Skorstene skimtes Brudet.

Hvert Aar rejser en lille Stab af Forbundets Medlemmer til den fjerne Ø, og hvert Aar vender der Folk hjem derfra med forholdsvis megen Mønt paa Lommen for at glæde sig over Gensynet med gamle Danmark og for at fortælle om de egenartede Kaar, de har fristet deroppe i Indlandsisen og Nordlysets Land. De fleste meddeler sig til Venner og Bekendte i humørfyldte og misundelsesværdige Beretninger om det raske, friske Liv i den fjerne By mellem de store Fjelde. Der fortælles vel mest om det sorgløse, de herlige Fiskefangster ved Sommertide i Elvene, spændende Efteraarsjagter, herlige Skispurter i de stille, maanelyse Nætter — og storartede Fester, Kannibalfesterne.

Ogsaa det mere prosaiske — det daglige Arbejde — kan der fortælles en Del om, og det lader til at forundre, at der nok kan være Tale om Slid, men dog ikke mere end herhjemme. Der er mærkværdigvis ikke saa faa, der tror, at Arbejdet og Opholdet ved Kryolitminen er meget farligt og nærmest har Karakter af en Slags pinefuld Forvisning. Arbejdet deroppe er dog ikke mere utiltalende, end at de fleste, der har været dér, føler sig veltilpas i Erindringen og nok kunde tænke sig at gøre Turen en Gang igen til de egenartede Omgivelser, Afsondretheden, den storladne Natur. Kort sagt: Man arbejder jævnt, tjener godt, og de daglige Bekymringer er intet, intet at regne mod dem Arbejdsmænd Aaret rundt har at drages med i vort lille Danmark. I gamle Dage, da man ikke kendte til Huse med Centralvarme, elektrisk Lys, Radio, Biograf og sidst, men ikke mindst, til Fagforening, ja, da var Vilkaarene ikke saa lystelige. Det kan graanede Ivigtut-Farere vidne stærkt om. Men siden Dansk Arbejdsmands Forbund har faaet Afdeling deroppe, er der baade løn- og arbejdsmæssigt blevet Ræson i Tingene. Det er en endog meget smuk faglig Indsats, der her er øvet gennem Aarene, og det fortjener blandt andet Folk som Jyderne Marius Nymark og Mads Madsen, Nordsjællænderen Jørgen Willumsen og Forretningsfører ved D. A. F.s Hovedkontor Niels P. Hansen stor Tak for. Mange andre kunde nævnes, men om disse fire kan vist siges, at de har trukket det store Læs.

I det følgende skal gives et lille Rids af Ivigtuts Historie og Fagforeningens Dannelse, Strejflys over Livet, som det formede og former sig deroppe i de herlige Somre og de kolde, kolde Vintre i Hverdag og Fest, og af den kapitalistiske Rationalisering, der særlig har taget Fart de sidste 10—15 Aar og med sine maskinelle Fremskridt desværre har overflødiggjort en efter Forholdene ikke ringe Arbejdsstyrke.

Vi skal saa langt tilbage som til de Herrens Aar 1799 og 1809. Indtil da havde Ivigtut været ganske ukendt for den store Verden. Stedet skattedes kun af en lille Flok Grønlændere, der Slægt efter Slægt, sandsynligvis gennem Aarhundreder, havde søgt det som Sommerplads. Idyllisk og dejligt er det, som det ligger der i en lun Krog bag en stor Fjeldarm ud til Arsukfjorden. Ved Sommertide klædes Fjeldet med Græsser, Blaaklokker og vilde Valmuer. Det dufter af Revling og Blaabær, den kønne Polarpil og den sirlige Dværgbirk iører sig fuldt Festskrud, og Laksen springer i de nære Elve. At Grønlænderne syntes godt om denne Plet, fremgaar alene af Navnet Ivigtut, der betyder det græsgrønne Sted.

En Attraktion mere havde dette græsgrønne Sted, nemlig en alabastlignende Stenart af ringe Haardhed. Den forekom i Fjeldets Overflade ikke langt fra Fjorden, og naar den knustes til Pulver, fik man den dejligste Snus, der vel anvendt kunde fremkalde Nyselyde, som med Ekko og det hele kunde høres flere Kilometer bort. Alt sammen saare behageligt og fornøjeligt.

Sommeridyl fra det gamle Ivigtut.

Denne Stenart blev i 1799 undersøgt af den kendte Mineralog, den danske Veterinærskoles Stifter, *P. C. Abildgaard*. 10 Aar senere aflagde den tyske Mineralog Karl Ludwig Giesecke, der forøvrigt var tidligere Skuespiller og dramatisk Forfatter og menes at have skrevet den oprindelige Tekst til Mozarts Opera »Tryllefløjten«, et Besøg i Ivigtut. Han var udsendt af den kongelige grønlandske Handelsdirektion for at studere Landets

Mineralier. Hans Rejse blev, grundet paa Krigen med England, forøvrigt ret langvarig, men ogsaa rig paa smukke Resultater.

En skøn Sommerdag kom han til Ivigtut, og det fortælles, at han undrede sig saare over det hvide Nysepulver. Han tog nogle Prøver med sig, men først flere Aar efter lykkedes det ham at faa dem bragt til Europa. Man døbte Stenarten Kryolit, en Sammendragning af de græske Ord for Is og Sten: Kryos og litos. Navnet er meget betegnende, idet man faktisk ikke kan se Forskel paa Is og Kryolit. Med Hensyn til Vægten er Kryoliten derimod meget mærkbar, idet den omtrent er dobbelt saa tung som Vand. Det konstateredes, at Kryolitens væsentlige Bestanddele var Natrium, Aluminium og Fluor, og at den forekom sammen med Jernspat, Kvarts, Flusspat, Blyglans, Tinsten, Volfram og Columbit.

Grønlænderne fik dog Lov at nyse i Fred foreløbig. Der skulde nemlig gaa mange Aar, inden man fandt mere praktisk Anvendelse for Kryoliten. I 1852 paaviste den senere Direktør for Polyteknisk Læreanstalt, Julius Thomsen, der gjorde sig særlig kendt paa Termokemiens Omraade, at Kryoliten egnede sig til Sodafremstilling. Datidens store Finansmand, Stifteren af Det forenede Dampskibsselskab, Store Nordiske og Tuborg, C. F. Tietgen, blev interesseret og øjnede en handelsmæssig Mulighed. Og i 1856 sendte han en lille Skonnert til Ivigtut efter en Last Kryolit, der blev behandlet paa Øresunds kemiske Fabriker. I 1864 startedes Kryolitmine- & Handelsselskabet, der af Staten fik Koncession paa Brydningen mod at erlægge en nærmere fastsat Afgift.

— — —

I de følgende Aar stævnede mangen en pragtfuld Sejler til det fjerne Land, og der berettes endnu af gamle Grønlændere mangt og meget om det robuste Liv, der ved Sommertide kom til at røre sig ved den før saa fredelige Boplads.

Til en Begyndelse foretoges Brydningen af Skibenes Mandskab og Grønlænderne i Forening. Senere opførtes Beboelseshuse og Materialskure, og der blev antaget Mandskab udelukkende til Brydningen og til Overvintring. Kryoliten forekom egentlig i Form af en Kegle, og efterhaanden som man kom ned i Fjeldet, viste det sig nødvendigt at anvende Maskinkraft. Der opførtes et Maskinhus med Dampanlæg, dels for at holde Minen tør for Vand og dels for at lette Arbejdet med Opbringningen. Der blev opstillet Pumper og lavet en stor bred Sliske med en Slags Glidevogn, og ved Hjælp af et primitivt, kolossalt Tromlespil blev Kryoliten og Affaldet trukket op — i Begyndelsen betjentes Spillet dog vist med Haandkraft. Affaldet — eller Møget, som man kalder det i Ivigtut — blev væltet i Fjorden. Kryoliten blev anbragt i flotte Stabler paa en Plads, der var dækket af Pitspineplanker.

Kungnait, Sydgrønlands smukkeste Fjeld, set fra den islagte Fjord ud for Ivigtut. Fjeldet bærer en Kalot med evig Is.

Denne Plads laa ud mod Fjorden, og herfra foregik Indladningen i Skibene pr. Trillebør og over lange Løbebroer. Disse Trillebøre burde egentlig vies et helt Kapitel for sig. De var, ifølge gamle Arbejderes Udsagn, noget nær de mest upraktiske og tungeste Apparater, der af den Art er fremstillet. Hver Bør tog mageligt sine fire Hundrede Pund, og da »Hjulgaflen« stak godt frem, maatte Manden, der trillede, bære det meste af Vægten i Armene.

Isfjeld i Fjorden udfor Ivigtut. Det er højere end Taarnet paa en Landsbykirke.

Det var et vanvittigt Slid at være Kryolitarbejder den Gang, og da det ikke var synderligt godt betalt, skal det til Tider have voldt Vanskeligheder med at skaffe Folk — og faa dem til at blive. Tilfredsheden har været ret minimal, og det paastaas, at Selskabet flere Gange maatte tvinge Folk til Overvintring med mere eller mindre juridisk Ret.

Ikke alle taaler den store Ensomhed. Tanken om at være afspærret fra Omverdenen, fra Civilisationen halve Aar ad Gangen, virkede forstemmende paa mange. I de lyse Sommerdage kunde det nok gaa, men naar Mørketiden satte ind, var det betydeligt vanskeligere. Nogen fik Livslede — Polarkuller, som det kaldes paa de Kanter — andre tog Skade paa Sindet af Hjemlængsel. Der kunde skrives adskillige Dramaer om det. En Mand blev saa forvildet, at han skød sig en Riffelkugle gennem Munden. Han døde paa Stedet. Til Minde om den uhyggelige Begivenhed ses endnu den Dag i Dag det Hul, Kuglen pløjede i Sovestuens Loft. En anden bragte sig til en bedre Verden ved Hjælp af en Stump Hampereb. En tredje sprang paa Hovedet i Minen og slog sig ihjel. Tillige var der nu og da Vanskeligheder med Ernæringssygdomme. En enkelt Vinter døde en Snes af Skørbug, den frygtelige Sygdom, der opstaar som Følge af for ensartet Ernæring — i Særdeleshed saltet Kød, og ytrer sig ved Blodkarsprængning og stærke Leddesmerter. Og jeg vil da her riste en lille Minderune over den grønlandske Kvinde, Gamle Maria, som jeg fik den fortalt en sildig Sommeraften for snart mange Aar siden af gamle Peter Husmand fra

Arsuk. Peter havde kendt Gamle Maria og kunde huske den frygtelige Vinter.

Skørbugen havde raset i Ivigtut nogen Tid. Man var fuldkommen udgaaet for Datidens Universalmiddel: raa Kartofler. Rundt paa Husene laa Folk og pintes til Døde. Ingen havde Kræfter til at bære Ligene bort og begrave dem. Gamle Maria, der boede i Arsuk, hørte om den store Elendighed, og en skønne Dag vandrede hun den lange Vej over Fjeldene og den islagte Fjord til Ivigtut. Paa sit Bryst bar hun en Pose med undergørende, tørrede Smaaurter, og da hun naaede frem, kogte hun Posen i en stor Gryde og delte Suppen ud til de syge. Gamle Maria skal paa den Maade have reddet ikke saa faa Menneskeliv, men Dødens Høst var alligevel stor. Da Foraaret kom, saa man paa Ivigtuts lille Kirkegaard en lang Række smaa Kors, hvert andet sort hvert andet hvidt. Ingen Navne. Endnu i Dag staar

Gamle Marias Mindesmærke. Til venstre Korsene over Ofrene fra den frygtelige Skørbugsvinter.

disse smaa Kors som et forstemmende Minde om en ond Vinter, om nogle og tyve unge Mænd, der faldt paa den eneste Ærens Mark: Arbejdets store Slagmark.

Saa vidt jeg ved maatte Gamle Maria betale med sit Liv for sin Menneskekærlighed. Hun døde af den frygtelige Sygdom. Som et Minde om hendes uselviske, heltemodige Gerning rejste man en Varde over hendes Grav, der ligger midt imellem de navnløse. Og paa den plantede man et højt, hvidt Kors, der kan ses viden om saavel i den lyse Sommer som i de kolde Nordlysnætter. Et skønt Monument om kvindelig Storhed.

Paa Korsets Sokkel staar et Vers af Davids Salmer:

Tager jeg Morgenrødens Vinger,
Flyr jeg til det yderste Hav,
Saa skulle og der din Haand naa mig
Og din højre Haand holde mig fast.

En Trøst overfor det uafvendelige. Æret være Gamle Maria.

— — —

Hvor egenartet Livet ellers kunde være paa de Tider paa disse Breddegrader, fremgaar af følgende Beretninger, der vidner om ringe Agt for Menneskeliv og vanvittigt Jag efter Mammon. Forsaavidt er disse menneskelige Foreteelser endnu i vor Tid ikke synderlig fremmedartede, tværtimod, men de særlige Omstændigheder, hvorunder de antydede Begivenheder forefaldt, kan dog nok have en vis Interesse. Det hændte sig nemlig i de Dage, da der ved Sommertide kunde tælles op til en Snes store Sejlskibe, som i Fjorden ud for Ivigtut ventede paa Last, at en svensk Kaptajn en Middagsstund gik amok. Der var blevet en kostelig Slipsnaal borte for ham, og han havde paa en eller anden Maade fattet Mistanke til Skibets Kok, uden at han dog vist kunde begrunde den nærmere. Kokken havde paa flere Maader irriteret ham, og da Maden denne Middag var brændt paa, for Kaptajnen som en Gal opad Kahytstrappen, stormede ind i Kabyssen, halede Kokken ud paa Dækket, plantede en Knytnæve i Underlivet paa ham, saa Kokken styrtede over Rælingen og druknede. Kaptajnen følte dog ikke mere Anger over sin Gerning, end at han forbød Eftersøgningen af Liget. Han skal have udtalt, at Hajerne ogsaa skulde mores, og ihvertfald er det en Kendsgerning, at han om Eftermiddagen bordede Skibsjollen og roede til Bjørndal, en Tur paa en halv Snes Kilometer for at gaa paa Jagt.

Om Aftenen roede en Del af Mandskabet efter ham, og de vendte tilbage henad Morgenstunden. Kaptajnen derimod vendte ikke tilbage. Han blev fundet et Par Maaneder efter i Fjeldene gennemhullet som et Sold af Revolverkugler. Det paastaas, at han havde ikke mindre end 23 Kugler i Kroppen. Han blev begravet paa Ivigtut Kirkegaard. Paa hans Gravmæle staar, at han var »djubt begraaten af tvenne barn«.

— — —

Mere underfundig er Historien om den amerikanske Islods, der blev sendt med gamle Plimsollere fra Philadelphia, hvor Kryolitselskabet havde aabnet Forretningsforbindelse. Han skal være blevet højt betalt af de amerikanske Rederier for at sejle gamle godt forsikrede Skibe i Sænk ved Grønlandskysten, og kan man tro, hvad Grønlænderne fortæller, har han været noget af en Mester i sit Fag.

Det skal blandt andet være ham, der har boret en stor Bark, »Ankerline« i Sænk ud for Arsuk. Skibet, der er lastet med Kryolit, ligger ikke dybere, end at det kan skimtes i klart Vejr og Havblik.

Et Efteraar var han kommet til Ivigtut med en gammel Dødssejler. Det var endda vist nap og knap, Rejsen var blevet klaret fra Amerika. Det blev lastet, og paa Hjemvejen fik Mandskabet Ordre til at gaa i Baadene uden for Skærgaarden. Lodsen nægtede at sejle videre, da Skibet var sprunget Læk! Og hvem giver sig saa godvilligt ud paa det'vilde Hav! Mandskab og Lods roede tilbage til Ivigtut, og han har ihvertfald nok beredt sig til en rolig Vinter og en gylden Hjemkomst, men Glæden varede ikke længe. Skæbnen vilde nemlig, at Vinden var slaaet om og havde drevet Skibet ind mod Arsuk. Grønlænderne bordede det og fik det paa en eller anden tummelumsk Maner mingeleret ind til Ivigtut. Det sejlede ganske pragtfuldt, og en Undersøgelse viste, at Lækagen var ganske forsvundet. Og nu var der ikke andet at gøre end at sætte Sejl og afstikke Kurs to the far west. Om der skete noget med det under Vejs, forlyder der intet om, utænkeligt er det vist ikke.

— — —

Som Tiden gik, blev det for bekosteligt for Kryolitselskabet at fortsætte med Sodafremstillingen. Det viste sig forøvrigt ogsaa, at Kryoliten var anvendelig til andre Formaal. Den var ganske fortrinlig til Emaillering af Jernvarer og til Fremstilling af Mælkeglas og Aluminium. Der tjentes Millionformuer paa den, og det var saa meget desto lettere, eftersom Selskabet faktisk var dumpet til et Verdensmonopol. Der er ganske vist fundet Kryolit ved Pikes Peak i Colorado og ved Mias i Nærheden af Zlatoust i Ural, men i saa ringe Mængder, at der overhovedet aldrig kan blive Tale om Bryd-

ning. Det grønlandske Nysepulver blev en givtig Forretning, til Tider har det ligget i en Pris af flere Hundrede Kroner pr. Ton, og det kan jo nok smide en Del af sig, naar der aarligt brydes 20,000—35,000 Tons. Det bør dog anføres, at Produktionen ikke altid har været *saa* stor og Fortjenesten maaske heller ikke *saa* svimlende, men det er dog langtfra Smaapenge, der er tjent.

Arbejderne har ikke altid nydt synderlig godt af disse store Fortjenester, før der blev dannet Fagforening, og Dansk Arbejdsmands Forbund fik Haand i Hanke med Tingene.

Hvordan Arbejds- og Lønbetingelserne var i de rigtige gamle Dage deroppe, kan jeg ikke dokumentere, men man kan nok forestille sig lidt om det, naar man læser følgende Uddrag af en Arbejds-Kontrakt fra 1913.

1. Bemeldte Arbejdsmand N. N. afgaar herfra (København) med Dampskibet »Fox II« til Ivigtut i Arsuk Fjord i Sydgrønland for ved det derværende Kryolitbrud eller i Omegnen eller ombord i de i Kryolitfarten værende Skibe, under Ledelse af den derværende Bestyrer eller hans Stedfortræder at udføre alt forefaldende Arbejde, som denne maatte paalægge ham.
2. Bemeldte Arbejdsmand er forpligtet til at blive ved Brudet i 1½ Aar fra Ankomsten til det næstpaafølgende Efteraar, men kan hjemsendes, naar Selskabet ikke længere har Brug for ham. Antages han af Bestyreren til fortsat Tjeneste ved Brudet, forpligter han sig samtidig til at blive ved Brudet endnu et Aar, saaledes at Hjemsendelse aldrig kan forlanges undtagen om Efteraaret.
3. Tjenestetidens Begyndelse regnes fra den Dag Skibet afgaar herfra, og Arbejderen nyder fra samme Dag at regne indtil Hjemkomsten hertil en daglig Løn af 2,67 Kr. samt fri Kost efter Reglement og fri Bolig. Al Vask af Klæder og Linned er Selskabet uvedkommende. Den daglige Arbejdstid er 12 Timer med Fradrag af to Timer til Maaltiderne. For Overarbejde erholder han en Betaling af 35 Øre i Timen paa Hverdage. Søndagsarbejdet betales med 50 Øre i Timen. Arbejdet vil ikke blive standset paa Grund af ugunstigt Vejr i Sommermaanederne. Iøvrigt gælder Bestemmelserne i den for Kongeriget Danmark gældende Helligdagslov.

   Arbejderen modtager ved Ankomsten til Ivigtut et Sæt Olietøj, der leveres ham til Indkøbspris, og som derefter forbliver hans Ejendom, men som skal benyttes under Opholdet ved Ivigtut, naarsomhelst det fordres.

   For tilfredsstillende Arbejde og Opførsel udbetales Arbejderen ligesom hidtil en Ducør ved Regnskabsaarets Afslutning eller ved hans Hjemkomst, i Forhold til Kryolitproduktionens Størrelse.
4. Som Forskud paa Løn modtager Arbejderen ved Antagelsen i København 60 Kr., og i Ivigtut kan han endvidere hæve kontant eller til Hjemsendelse i Anvisning indtil ⅔ af den ham godskrevne Løn.
5. Arbejdsmand N. N. maa ved Afrejsen være forsynet med passende Klædningsstykker og endvidere Madrats, Skraapude og Tæpper til Brug under Op- og Nedrejsen samt under Opholdet i Ivigtut.
6. Han er paa Ud- og Hjemturen undergivet Skibskaptajnens Ordre og skal udføre Arbejde paa Dækket eller under Dækket paa dennes Opfordring og efter dennes Anvisning.
7. Forinden Arbejderen antages i Selskabets Tjeneste skal han ifølge Regeringens Bestemmelse underkastes et eller flere Lægeeftersyn. Hvis hans Helbredstilstand derved maatte vise sig utilfredsstillende for Selskabet, har dette Ret til uden videre at hæve denne Kontrakt. Ved Ankomsten til Ivigtut underkastes han atter et eller flere Lægeeftersyn.
8. Saafremt Arbejdsmand N. N. maatte forse sig under Op- eller Nedrejsen eller under Opholdet ved Brudet, enten med Hensyn til almindelig Lydighed eller Høflighed, han er sine Foresatte eller Regeringens Kontrollør skyldig, eller vægre sig ved at udføre eller forsømme det ham paabudte Arbejde eller skulde afstedkomme Ufred eller uden Tilladelse forlade sin Tjeneste eller paa anden Maade være Aarsag i Forstyrrelse ved Brudet, da er Bestyreren af Kryolitbrudet berettiget til, for hver Gang, han begaar en saadan Forseelse, alt efter Forseelsens Beskaffenhed, at paalægge ham en Bøde af indtil 40 Kroner, eller afsætte ham fra hans Arbejde og hjemsende ham, i hvilket sidste Tilfælde han mister sin Løn fra den Dag, paa hvilken han er blevet afsat. Han har at finde sig i den saaledes af Bestyreren trufne Bestemmelse, uden at han ved sin Hjemkost skal kunne i nogen Maade gøre Erindring imod det forefaldne eller noget Slags Ansvar

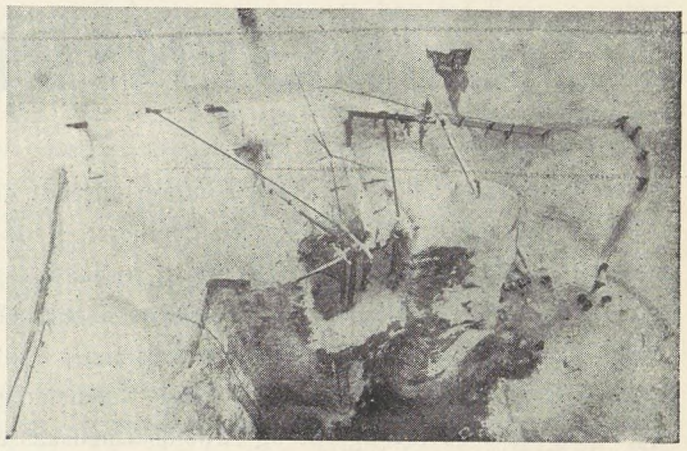

Kryolitminen fotograferet fra Elevatorbroen. Man ser Arbejdere paa Vej ned i Dybet.

gældende mod Selskabet og dettes Tillidsmænd. Han er derhos forpligtet til at staa Selskabet til Ansvar for det Værktøj, der leveres ham til Afbenyttelse, og at erstatte, hvad deraf maatte have lidt Overlast. Det tillades ham at lade personlige Fornødenheder sende herfra i vore Skibe til Ivigtut, dog ikke Krudt, Tændstikker, Petroleum eller andre brandfarlige Stoffer, ej heller Brændevin eller anden Spirituosa. Kasserne aabnes derfor af os forinden Ombordførsel, og de forbudte Sager tilbageholdes.

Arbejderen forpligter sig til ikke at søge gennemført Forandring i Lønforholdene inden Udgangen af 1914, for hvilket Tidsrum Overenskomst er truffet om ovenstaaende Lønforhold med Arbejdernes Tillidsmænd Jens Peter Hansen af Annisse pr. Helsinge og Hans Peter Christensen af Sct. Mikkels Landsogn, Slagelse, som garanterer Selskabet for disses Overholdelse.

Jeg undertegnede N. N., som er antaget til det ovenanførte Arbejde paa de foran beskrevne Vilkaar, erkender herved at have indgaaet paa samme og lover og forpligter mig herved samvittighedsfuldt til at vise Lydighed mod Bestyreren og andre Foresatte, ligesom ogsaa til at iagttage en god og passende Opførsel og navnlig til at vise fredelig Adfærd i Omgangen med mine Medmennesker eller andre, med hvem jeg der paa Stedet eller paa Rejsen kommer i Berøring.

Saaledes indgaaet bekræftes med vore Underskrifter i Overværelse af Vitterlighedsvidner.

K ø b e n h a v n, 18. Marts 1913.

A/S Kryolitmine- og Handelsselskabet.

Til Vitterlighed:

Som man ser har Arbejderne allerede den Gang haft Tillidsmænd. I hvor høj Grad de har formaaet at udvirke Forbedringer, skal jeg ikke kunne sige; men man kan ikke just paastaa, at Kontrakten fra et Arbejderstandpunkt er nogen Lækkerbidsken.

Der er saa mange Løfteventiler i den, at Selskabets Funktionærer faktisk har haft Hals- og Haandsret over Arbejderne. Man har lagt saa umiskendelig Vægt paa det patriarkalske Forhold, at Forsøg paa Dannelse af en Fagforening praktisk har været umulig. Arbejderne havde faktisk kun at sige Ja, Ja, — alt derudover var af det onde. Chikane eller anden Form for Overgreb havde de med Navns Underskrift frasagt sig Retten til at paatale.

Intet Under, om der nu og da var Mudder i Geledderne. Der var jo et herligt Overdrev for Øjentjeneri. Kort sagt: Mange Pligter og kun problematiske Rettigheder.

I Krigsaarene blev Utilfredsheden stærkt, og i 1917 gjordes der et Forsøg paa at starte en Fagforening. Det faldt uheldigt ud. Men skønt Selskabet garderede sig paa alle Maader, kunde det dog i Længden ikke forhindre, at Arbejderne sluttede sig sammen og fremsatte velbegrundede Krav om bedre Lønforhold, Adgang til Akkord, Kostreglementets Regulering og Adgang til Paataleret i Tilfælde af Chikane og vilkaarlige Fortolkninger af Kontrakten fra Ledelsens Side. Men herom i en følgende Artikel.

KONTINGENTRESTANCE

PAS PAA MEDLEMSRETTEN!

For nogle Dage siden har Hovedkontoret udsendt til Afdelingerne og Kontorbestyrerne en detaljeret Redegørelse for, hvorledes Afdelingerne har at forholde sig med Hensyn til Afviklingen af Aarsregnskabet, der sluttes den 31. Marts. Alle Kontingentrestancer skal være indbetalt til dette Tidspunkt, og en fuldstændig Opgørelse mellem Afdelingerne og Arbejdsløshedskasse og Forbund for det stedfundne Mærkesalg skal foreligge, saaledes at vi med den 1. April, hvor vi indgaar i et nyt Regnskabsaar, staar uden Restance til Arbejdsløshedskasse og Forbund.

Det er jo ikke nødvendigt overfor vort Forbunds Medlemmer at gøre opmærksom paa, hvilken Risiko de løber ved ikke at have klaret Medlemskontingentet. Det drejer sig jo her baade om Arbejdsløshedsunderstøttelsen og eventuel Strejkeunderstøttelse. Vi staar midt i en alvorlig Overenskomstsituation, og ingen ved i dette Øjeblik, hvilke økonomiske Byrder, der kan blive paalagt vort Forbund til Bestridelse af Konfliktunderstøttelse. Alle vore Medlemmer maa nu paase, at Medlemsskabet bevares, og erhvervede økonomiske Rettigheder ikke sættes over Styr paa Grund af Ligegyldighed overfor de Forpligtelser, Medlemmerne har overfor hinanden til at indbetale Kontingenterne rettidigt.

Vort Forbund og vor Arbejdsløshedskasse er to store og betydningsfulde Institutioner; men den hermed følgende Indflydelse er ene og alene afhængig af, at Medlemmerne opfylder deres indbyrdes Forpligtelser mod hinanden, hvorunder den ikke mindst betydningsfulde er den rettidige Opfyldelse af de Forpligtelser hos det enkelte Medlem, paa hvilket vor hele Virksomheds Økonomi er baseret.

Vi er ikke uvidende om, at de Arbejdsløse, der jo som oftest har størst Vanskelighed ved at udrede Kontingenterne, i Hovedsagen staar uden Restance, men at det derimod ofte er Tilfældet, at de arbejdende Medlemmer nu og da tillader sig en uberettiget Restance, maaske nok fremkaldt af den Opfattelse, at »hvad Pokker, det hele kan jeg jo klare paa en Gang, naar jeg ved Lejlighed kommer ind paa Kontoret« — et Synspunkt, der kan føre til regnskabsmæssig Uorden og Sløseri i Organisationen.

Det er ikke mindst til disse Medlemmer, at denne Henvendelse er rettet; men ogsaa i Forventning om, at Forstaaelsen for at al Kontingentrestance nu ved Regnskabets Afslutning skal berigtiges til Punkt og Prikke, saaledes at ingen Restance foreligger ved det nye Regnskabsaars Begyndelse.

Det er hver Enkelts Sag her at gøre sin Pligt. Paa den beror vor hele Virksomheds heldige Forløb, baade med Hensyn til de Arbejdsløse og til de Arbejdende!

Husk, 31. Marts er sidste Frist.

For Arbejdsløshedskassen: *Johs. Nielsen.*

For Forbundet: *Axel Olsen.*

JURIDISK SPØRGETIME

Landsretssagfører *Krøl Nielsen* besvarer juridiske Spørgsmaal Mandag og Torsdag Aften Kl. 18—19 (6—7). Gratis for vore Medlemmer mod Forevisning af Medlemsbogen.

Spørgetimen holdes *Nørrevoldgade 22*[1].

Bemærk det ændrede Tidspunkt.

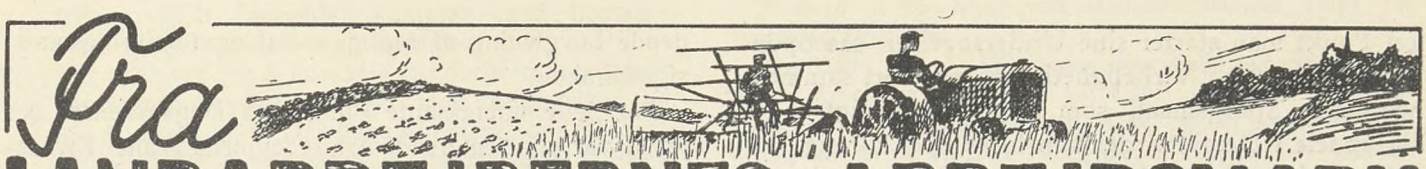

Fra LANDARBEJDERNES ARBEJDSMARK

FERIE FOR LANDARBEJDERE - - ET SPØRGSMAAL BLANDT MANGE

Sidste Sommer — d. 14. Juli 1936 — afholdt Udvalget angaaende Landbrugets Arbejdskraft sit første Møde. De konservative Rumlerier, der som sædvanlig gik ud paa, at »Sociallovgivningen i Danmark medførte Ungdommens moralske Nedbrydning«, saaledes at denne ikke mere gad arbejde, var ikke som paastaaet fra konservativ Side den direkte Aarsag til, at Kommissionen blev nedsat! Snarere kan man sige, at de samstemmende Erklæringer fra adskillige Landbrugskredse, gaaende ud paa, at Landbruget manglede Arbejdskraft, foranledigede Socialministeriet til at foranstalte en virkelig grundig Undersøgelse af Forholdene paa Landet.

Det blev en meget vidtgaaende Undersøgelse. Ikke blot blev rent økonomiske Spørgsmaal klarlagt saasom Løn-, Bolig- og Fritidsforhold, men man kom ogsaa ind paa rent menneskelige Forhold! Spørgsmaalet om Anvendelsen af Fritiden til Erhvervelse af Oplysning var f. Eks. paa Tale. Og Feriespørgsmaalet blev diskuteret udfra de Erfaringer man havde gjort i Sverrig og andre Steder. ....

6 Dage efter at Kommissionen traadte sammen skete der noget i Frankrig, som i høj Grad har Interesse! Den 20. Juli blev der vedtaget en Lov om aarlig Ferie for Arbejdere, Handelsmedhjælpere m. m. Landarbejdere og Landbrugstyende skulde ved et Dekret senere inkluderes i Loven, og dette Dekret kom den 26. September 1936.

Det er paa visse Punkter meget interessant. Kort kan det resumeres paa følgende Maade:

Efter et Aars stadigt Arbejde paa eet Sted er Landarbejderen berettiget til Ferie med fuld Løn i to Uger!

Efter et halvt Aars stadigt Arbejde er man derimod kun berettiget til en maanedlig Fridag.

Til den nævnte Tjenestetid hører ogsaa Sygedage, Militærtjeneste og Barselshvile.

Den Periode, hvori Ferier kan finde Sted, fastsættes af Præfekten i Samraad med Landbrugskamret eller den stedlige Landarbejderfagforening. Perioden kan kun strække sig over fem Maaneder.

Ferien skal meddeles med en Ugers Varsel, og her skal der tages Hensyn til den ferierendes Familieforhold og Anciennitet.

Til Ferielønnen, som fastsættes til Gennemsnittet af vedkommendes Løn paa det paagældende Tidspunkt, hører ogsaa en Godtgørelse af Kosten i 2 Uger.

Endvidere er der Forbud mod Arbejde i Ferien, saaledes at den Arbejdsgiver, der beskæftiger sine Arbejdere i deres Ferie, selvom det sker indenfor et helt andet Arbejdsfelt, betragtes som Lovbryder. ....

Den franske Ferielov maa utvivlsomt betragtes som en god Forbedring for de franske Landarbejdere, blot kan det knibe for en dansk Landarbejder at forstaa, hvorfor der skal et aarelangt Fæstemaal til, før Feriekrav kan rejses. Man skal altsaa arbejde et helt Aar paa eet Arbejdssted, før man kan faa Ferie, og overførte man en lignende Bestemmelse paa danske Forhold i en eventuel dansk Lov om Ferie, vilde man støde paa den Kendsgerning, at danske Bønder har en sær Tilbøjelighed til at lønne saa daarligt i Vinterhalvaaret, at deres ugifte Folk ofte foretrækker at skifte efter blot et halvt Aars Fæstemaal. Et Aars Anciennitet og dermed Ret til Ferie vilde kun sjældent opnaaes af ugifte danske Landarbejdere, hvis de skulde nøjes med den franske Ferielovgivning.

Den franske Lov fastsætter ikke Bestemmelser om ugentlige Fridage, saadan som det svenske Lovforslag, der gennemførtes med Bondeforbundets Støtte, gjorde det. Her har man sikret Landarbejderne tidlig Frihed om Lørdagen, fastsat ved Lov, mens man f. Eks. i England har opnaaet det samme ved at fastsætte, at alt Arbejde udover et bestemt Timeantal paa bestemte Dage skal betales som Overarbejde. — — —

Alt i alt kan man fastslaa, at der i Øjeblikket i alle Lande i Europa søges en Udligning mellem Byens og Landets Arbejdere alene af den Grund, at man kun ved at hæve Landarbejdernes Kaar kan standse den Drift fra By til Land, som medfører saa mange triste Konsekvenser.

Problemet antager imidlertid større Omfang, naar man gaar rigtigt tilbunds i det. Spørgsmaalet om Ferie og Fridage bliver jo ganske automatisk ogsaa til et Spørgsmaal om disse Feriers og Fridages Anvendelse. Og her er der i høj Grad Brug for, at Landarbejderne paa en eller anden Maade faar Adgang til en ligesaa befrugtende Fritidsanvendelse som Byarbejderne! Adgang til Biblioteker, Aftenskoler osv. er noget, der maa skaffes. I Sammenhæng med Fritiden opstaar Spørgsmaalet om Værelsernes Kvalitet! Og endelig maa man ikke glemme, at man *ikke* løser Landarbejderens Problemer blot ved at give ham forøget Fritid! Rent menneskeligt betragtet vil dette maaske kun betyde, at han faar mere Tid en før til at spekulere over de saare smaa Fremtidsudsigter, han har! En *almindelig* Forbedring af Landarbejderkaarene er simpelthen nødvendig.

Det er netop karakteristisk for alle Spørgsmaal vedrørende Landbrugets Arbejdere, at lige meget fra hvil-

ket Punkt man starter sine Undersøgelser, saa opdager man, at det i Virkeligheden er eet stort sammenhængende Spørgsmaal, som meget vanskeligt lader sig opdele i Detailler, der kan løses hver for sig.

Begynder man med at tænke over: Regulering af Arbejdstid og Ferier, kommer man straks over i »Fritidens Anvendelse«. Derfra naar man til »Værelsernes ordentlige og tidssvarende Indretning« og derfra naar man til »Biblioteksvæsenet paa Landet«. Den frugtbare Anvendelse af Fritiden vil forhøje Interessen for saadan noget som »Højskoleophold«, og derfor vil Spørgsmaalet om Støtte til Højskoleophold blive aktuelt. En forøget Oplysning som Følge af forøget Fritid vil gøre Spørgsmaalet om Ungdommens Adgang til eget Brug eller anden selvstændig Virksomhed brændende osv.

Sagen er, at Landarbejderspørgsmaalet ikke kan deles op, men maa bearbejdes som en Helhed. I Sammenhæng hermed maa det ogsaa fastslaas, at en *almindelig* Højnelse især vil medføre, at Ungdommen i højere Grad vil foretrække Landarbejdet fremfor Byarbejdet, der for Øjeblikket trods alt synes at lokke dem saa stærkt.

Det er store Ting der skal bringes ilave! Saa store, at det hele ikke ordnes ved en bombastisk og stokreaktionær Foranstaltning, som den Hauch og Tvedegaard paa De samvirkende danske Landboforeningers Vegne foreslog, og som gik ud paa kun at lade offentlig Understøttelse (Socialhjælp) træde i Virksomhed, hvor der ingen Mulighed er for at placere den paagældende Arbejder (i Landbruget).

Ikke ved at tvinge Folk til at arbejde paa Landet, men ved at give Landarbejdere taalelige og trygge Kaar kan man sikre sig den Arbejdskraft, som Landbruget har Ret til — hvis det kan lønne anstændigt, og hvis det — bl. a. gennem en tidssvarende Ferieordning — vil vise et humant Sindelag overfor dem, hvis Slid bærer vort Hovederhverv.

Jens Strøm.

SKANDINAVISK KONFERENCE
FOR LAND-, SKOV- OG GARTNERIARBEJDERNE

I Dagene den 21.—23. Februar har Skandinavisk Sekretariat for Arbejdere i Landbrug og Gartneri afholdt en ekstraordinær Konference i Oslo angaaende en Række fælles Spørgsmaal for Arbejdere ved Skovbrug, Landbrug og Gartneri. I Konferencen deltog Repræsentanter fra 5 skandinaviske Forbund, nemlig Norsk Skog- og Landarbejderforbund, Svensk Landarbejderforbund, Svensk Skov- og Flotningsforbund, Dansk Arbejdsmands Forbund og Dansk Gartneriforbund. Fra Danmark deltog Forretningsfører Vilhelm Rasmussen og Martin Mikkelsen samt for Sekretariatet Oscar Levinsen (Formand) og Walter Kwosenik, Sekretær.

Forud for Konferencen var udført et stort forberedende Arbejde paa at samle den i Skandinavien gældende Lovgivning af faglig, social og forsikringsmæssig Karakter.

For dette interessante Punkt paa Dagsordenen, der særlig var af orienterende Art, redegjorde Walter Kwosenik udførligt. Formanden for det svenske Skov- og Flotningsarbejderbund, Hr. Englund, supplerede med Udredning af de for de nordsvenske Skovarbejdere gældende særlige Forhold. Formanden for Svensk Landarbejderforbund, Sönder, indledede om de fremtidige Retningslinier for Lovgivningen for Landbrugets Arbejdere og dvælede i denne Forbindelse navnlig ved de svenske Drøftelser af Minimallønsspørgsmaalet i Sverige. Sekretær Lou Evensen, den norske Landsorganisation, redegjorde i samme Forbindelse nærmere for den norske Kommités Undersøgelser og Forslag vedrørende Landarbejdervilkaar i Norge, og de af Kommitéen stillede Forslag til Regulering af Landbrugets Arbejdsvilkaar.

Johan Ødegaard, Norge, indledede om det fortsatte Arbejde til Fremme af Land-, Skov- og Gartneriarbejdernes Interesser ad faglig, lovgivningsmæssig og international Vej, og sluttelig indledede Martin Mikkelsen, Dansk Gartneriforbund om Udvekslingen af Arbejdskraft i Skandinavien.

Efter en grundig Drøftelse af ovennævnte Spørgsmaal vedtog Konferencen sluttelig følgende Udtalelse som dækkende de paa Konferencen fremdragne Problemer og Krav.

UTTALELSE

Representanter for fagforbund i Skandinavia som optar land-, gartneri- og skogsarbeidere, samlet til konferance i Oslo 21. og 23. februar 1937, har drøftet en rekke spørsmaal som har sammenheng med socialovgivningen og den påkrevede felles optreden i saker som behandles av Arbeidsbyrået i Genéve og uttaler i denne forbindelse:

Det henstilles til Arbeidsbyrået å opta til behandling spørsmål i forbindelse med gartneriarbeidere og skogsarbeidere på et bredere grunnlag enn det nu er tilfeldet.

Konferancen uttaler sin tilfredsstillelse over at der er nedsatt en permanent landbrukskomite under Arbeidsbyrået. Vi håper at denne komites arbeide vil bidra til å fremskynde løsningen av de mange viktige arbeiderspørsmål på dette område.

Konferancen vil overfor de deltagende forbund, partiet, regjeringerne og Arbeidsbyrået nevne følgende spørsmål som det er særlig viktig å opta arbeidet med, forsåvidt som ikke noen av disse allerede er gjennemført i det enkelte land:

1. Den praktiske gjennemførelse av organisasjonsretten og anerkjennelse af den frie fagorganisasjon.
2. Arbeidstidsbegrensning i landbruk, gartneri og skogsbruk med utgangspunkt i 8-timersdagen.
3. Ferie med lønn.
4. En arbeidervernlovgivning som omfatter og er tilpasset landsbygdens arbeids- og erhvervsliv.
5. Socialforsikringen utbygges slik at den omfatter arbeiderne i alle erhverv.
6. De unge arbeidere gis en særlig beskyttelse med sikte på å sikre deres levestandard og at de kan få mulighet til å bosette sig på landsbygden under

trygge vilkår. Herunder kommer også hensiktsmessig og rasjonell fagutdannelse.
7. Det arbeides for å avskaffe det forhold at arbeidskontrakten knyttes sammen med betingelser om leie av bolig m. v. De skogsarbeidere som må drive et lite jordbruk ved siden av lønnsarbeidet til eget direkte behov skal ha samfundsmessig støtte til anskaffelse av skikket jord. Boligstandarden heves.
8. Private festekontorer må avskaffes.
9. Der foretas en undersøkelse av arbeidernes arbeids- og leveforhold på landsbygden så det bl. a. kan bringes på det rene hvilken levestandard arbeiderne der har sett i forhold til arbeiderne i andre næringer.
10. Staten må utvide det forstlige tilsyn med all skog. Der sikres skogsarbeidere og fløtere betryggende husvær under arbeidet. Mellemmanns- og kontraktørforhold under skogsarbeide avskaffes.
11. Den for utdannelsen nødvendige utveksling av arbeidskraft må skje under iakttagelse av de tariffmessige arbeidsvilkår.

Fra Medlemsmøder

Taagerup Afd. — Gdr. Bædkel, Bursø. Gaardejeren har fæstet en Søn af Medlem af ovennævnte Afdeling Stanislau Sigura for den forløbne Sommer, efter Siguras Mening for en Løn af 200 Kr. Da Tjenestetiden var sluttet, afregnede Gdr. ham med 100 Kr. og fastholdt, at dette var i Overensstemmelse med Aftalen. Der har været afholdt Mægling paa Spørgsmaalet. Sigura, der er Polak, taler ret godt Dansk, men hans fremmede Akcent paaberaaber som Grund for en Misforstaaelse, i hvert Fald fastholder Gdr. Bædkel, at han har opfattet Aftalen som gaaende paa 100 Kr. for Sommeren. Ved Mæglingen enedes man om at dele Beløbet, der er Parterne imellem, saaledes at Siguras Søn faar 150 Kr.

41. Kreds — Jysk Dræningsmesterforening. I ovennævnte Sag har Dræningsmesterforeningen klaget over, at et formentlig Medlem af Forbundet, Chr. Poulsen, Faaborg ved Varde, skulde have taget Arbejde til Underbetaling. En Undersøgelse af Sagen har konstateret, at Chr. Poulsen ikke er Medlem af Forbundet, men iøvrigt har han lovet at betale efter Overenskomsten og har underskrevet paa at respektere denne fremtidig.

Fjaltring Afd. — Klitvæsenet. I ovennævnte Sag var klaget over, at Klitinspektoratet for et Dæmningsarbejde (Reparation og Beplantning af Dæmninger) afregnede Folkene med 80 Øre i Timen i Stedet for efter den med Bygningsvæsenet gældende Overenskomst, nemlig 105 Øre i Timen + 15 pCt. Klitinspektoratet har meddelt, at det paagældende Arbejde ikke udføres ved Klitinspektoratet, men af Sandflugtskommissionen, hvorefter de almindelige Sanddæmningsarbejder ledes og iværksættes af den kommunale Bestyrelse, der selv bestemmer, om den vil lade Arbejdet udføre paa Dagløn, Akkord eller ved Naturalarbejde. I det foreliggende Tilfælde har man dog ansøgt Ministeriet om Bevilling til disse ekstraordinære Sandflugtsarbejder, og bliver denne Bevilling givet, vil Arbejdet blive betalt med 105 Øre i Timen.

Vesterborg Afd. — Pederstrup Gods Skove. Ved Klassefication af Pederstrup Skovdistrikt enedes man om ikke at ændre den i 1919 foretagne Klassification, hvorefter nævnte Skove staar i 1. Klasse med Undtagelse af Hvidgran, der staar i Klasse 2, idet det dog bemærkes, at der er nogle Træer, der i Henhold til Skovbrugsoverenskomsten betinger Tillæg for besværlig Skovning.

Ejby Dalby Afd. — Ejby Skov under Vallø Skovdistrikt. Fra en Del Arbejdere i Ejby Skov var klaget over, at de ved Fældningen af en Del store Træer, til hvilke skulde bruges Sprængkrudt, kun havde faaet et Tillæg paa 30 Kr., medens Sprængkrudtet alene kostede en 15—16 Kr. Ved en Mægling bilagtes Sagen med, at Arbejderne faar efterbetalt 35 Kr. samt Tilsagn om, at nødvendigt Sprængkrudt fremtidig kan faas hos Skovfogden.

40. Kreds — Jysk Dræningsmesterforening. I nærværende Sag har Jysk Dræningsmesterforening klaget over, at 2 Medlemmer, Brødrene Schneider, Stenderup Afd. i Strid med Dræningsoverenskomstens Paragraf 11 skulde have paataget sig forskellige Dræningsarbejder som Entreprenører. En nærmere Undersøgelse af Sagen har dog konstateret, at Klagen er uberettiget, idet de paagældende Arbejder var overtaget og paabegyndt, forinden den paagældende Dræningsoverenskomst blev afsluttet.

Borup Jyll. Afd. — Gdr. Martin Bach, Grønfeld pr. Rønde. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en formentlig ulovlig Bortvisning af Tjenestekarl Lars P. Larsen, er nu forligt med, at vort Medlem har faaet udbetalt 161 Kr. 50 Øre til fuld Afgørelse.

Toksværd Afd. — Socialudvalget. Toksværd Kommunes sociale Udvalg har oprindelig nægtet vort Medlem Chr. Christiansen Socialhjælp og Adgang til Deltagelse i det kommunale Arbejde, fordi vort Medlem havde nægtet at arbejde paa Herregaarden Sparresholm ved Tærskearbejde for 450 Øre om Dagen. Vi har foreholdt det sociale Udvalg i Kommunen, at dette Standpunkt var ganske urimeligt og i Strid med Reglerne, idet Betalingen for Tærskearbejde paa Egnen for Løsarbejde ikke var 450 Øre, men 650 Øre i Efteraaret, hvorfor Socialudvalgets Afgørelse vilde blive appelleret videre, saafremt den opretholdtes. Sagen er derefter gaaet i Orden med, at vort Medlem har faaet udbetalt sin Socialhjælp og har faaet Sikkerhed for, at han kan deltage i det kommunale Arbejde i samme Udstrækning som Kommunens øvrige Arbejdere.

Stenmagle Afd. — Dræningsmester Valdemar Petersen, Stenmagle. Ovennævnte Sag, der drejer sig om Betaling for Uddybning af et Vandløb, er ordnet med, at der fra 5. December at regne betales Timeløn efter Entreprenøroverenskomsten.

16. Kreds — Entreprenør Schifter, Søllested, ang. Dræningsarbejde hos Statshusmand Aage Jensen, Christianssæde. En verserende Uoverensstemmelse om Betalingen for ovennævnte Dræningsarbejde er nu ved faglig Voldgift afgjort derhen, at bortset fra første Uges Afregning vil der være at betale for alle Sugegrøfter efter Dræningsoverenskomstens Gruppe 1 med et Tillæg paa 19 pCt., og alle Hovedgrøfter ligeledes efter Gruppe 1 med et Tillæg paa 24 pCt.

Forbundet — Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt. Forhandlinger med Arbejdsgiverforeningen om Regulering af Lønningerne i Henhold til Forlængelsesoverenskomsten af Januar 1936 Punkt 3 er ført henholdsvis den 13. November og 19. Januar. Resultatet af Forhandlingerne er blevet, at Organisationerne er enige om at anerkende, at Sammenligningsgrundlaget til Bedømmelse af Forbundets Krav er Landbrugets Konjunkturer i 1936 i Sammenligning med 1935. Paa Basis heraf kræver Forbundet Lønregulering i opadgaaende Retning, hvilket Krav Arbejdsgiverforeningen afviser under Henvisning til, at Konjunkturerne for Tiden tegner meget mørke for Landbruget. Derimod kan Arbejdsgiverforeningen ikke bortforklare, at Konjunkturerne i 1936 har været bedre end i 1935. Alene Landbrugseksporten har i 1936 indbragt 80 Millioner Kr. mere end i 1935. Samtidig er dog foregaaet en Merindførsel paa ca. 30 Millioner Foderstoffer, saaledes at Landbrugets reelle Udbytte af Udenrigshandelen er et Plus paa 50 Millioner Kr. Dette Forhold vil vi naturligvis bruge under de kommende Overenskomstforhandlinger.

Forbundet — Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skov-

brug i Maribo Amt ang. Forhandlingsformerne. Forhandlingerne med Arbejdsgiverforeningen angaaende nye Forhandlingsformer er foreløbig forblevet resultatløse. Arbejdsgiverforeningen udtalte sin Interesse for at faa Forhandlingsformerne accepteret af begge Parter ogsaa saaledes, at Overenskomsternes Udløbstid blev forandret til 1. Marts. Man havde dog næppe overtænkt Konsekvenserne heraf, og eftersom disse begyndte at dæmre for Arbejdsgiverforeningens Folk, ønskede de selv at overveje Sagen noget nærmere, og Forhandlingerne sluttede derfor med, at dette Spørgsmaal kunde tages op i Forbindelse med forestaaende Overenskomstforhandlinger, da Forhandlingsreglerne alligevel ikke kunde komme til at gælde for indeværende Foraars Forhandlinger.

Forbundet — De samvirkende Sukkerroedyrkerforeninger og det ved Forligsmanden nedsatte Pihlske Udvalg. Underudvalget afholdt Møde den 23. Januar, ved hvilken Lejlighed L. S. og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt var repræsenteret, medens Sukkerroedyrkerforeningens Repræsentant grundet paa Indefrysning havde maattet sende Afbud. Efter Henstilling fra Sukkerroedyrkerforeningernes fraværende Repræsentant indkaldes der til nyt Møde Lørdag den 6. Februar, til hvilket Møde Arbejdsgiverrepræsentanterne fik til Opgave at møde med deres eventuelle Ændringsforslag til eventuelle Overenskomsts-Retsregler og Forhandlingsformer.

Forbundet — Dræningsmestrene i Thisted Amt. Med 38 Dræningsmestre i Thisted Amt er uden forudgaaende Opsigelse af den hidtidige Overenskomst opnaaet Enighed om en ny Overenskomst, hvorved Timelønnen retter sig efter den med Entreprenørforeningen til enhver Tid gældende. De 6 Jordgrupper slaas sammen til 3 og Akkorderne forhøjes for aabne Grøfter med ca. 18 pCt. Akkorderne for Dræningsarbejdet forhøjes med for den lette Jord i Gruppe 1 med 10 pCt. og de øvrige Betalingsgrupper med 20 pCt. For hver Betalingsgruppe er udregnet en samlet Tilbudspris, hvori ogsaa er includeret Dræningsmestrenes Risiko og Arbejdsvederlag, og den tilbudte Pris skal af de underskrivne Parter, Arbejderne og Dræningsmestrene overholdes, hvor man indgiver Tilbud paa Arbejde. Overenskomsten træder i Kraft fra 1. Maj og gælder, til den med 3. Maaneders Varsel opsiges til en 1. Maj. Tilbage er dog en Del Dræningsmestre i Thisted Amt, som ikke forinden 1. Februar havde underskrevet paa den nye Overenskomst, og overfor hvilke der er fremsendt Opsigelse og hvor Krav om en Underskrift paa den nye Overenskomst nu rejses.

Granslev Afd. — Hofjægermester Honnens de Lichtenberg, Bidstrup Skovdistrikt. Da alle Forsøg paa Forhandling med ovennævnte Arbejdsgiver er forblevet resultatløse, er der med Forbundets Sanktion etableret Strejke overfor Skovdistriktet og det i Skoven beliggende Savværk, der beskæftiger een Mand, fra 21. Januar. I Strejken deltager 14 Arbejdere, men Granslev Afdelings 4 arbejdsløse Medlemmer er samtidig blevet overført paa Strejkelisten, hvorfor der er 18 Mand paa Strejkeunderstøttelse.

Thirstrup Afd. — Inspektør Warming, Høegholm pr. Trustrup. Efter Fremsendelse af Strejkevarsel har vi den 4. Januar afsluttet Overenskomst med Inspektør Warming, Høegholm Skovdistrikt. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Oktober. Timelønnen er 80 Øre.

Thirstrup Afd. — Proprietær Frigaard, Nøruplund pr. Trustrup. Med Nøruplund Skovdistrikt er nu afsluttet Overenskomst, der er traadt i Kraft og gælder, til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til 1. Oktober. Den overfor Skovdistriktet etablerede Konflikt er dermed afsluttet.

34. Kreds — Skovdistrikter paa Odderegnen. I ovennævnte Sag er der for Rathlovdal Skovdistrikts Vedkommende givet Tilsagn om at respektere Skovbrugsoverenskomsten af 1928 og afregne efter 3. Klasse, samt givet forskellige Tillæg, hvilke Tilbud Skovarbejderne har accepteret, og hvormed Sagen maa betragtes som afsluttet for indeværende Sæson.

Tornemark m. fl. Afd. — Holsteinborg Skovdistrikt. Ovennævnte Sag er nu afsluttet med, at der ved Forhandling mellem et af Skovarbejderne nedsat Udvalg og Skovrider Rasmussen er truffet følgende Aftale: Der betales efter Skovbrugsoverenskomsten for Sjælland af 1. Maj 1936, efter 1. Klasses Skov i Almindelighed. Naar der hugges i Afdelinger, som i det væsentligste skiller sig fra den øvrige Skov, kan der træffes Aftale med Skovfogeden om at faa Betaling efter 2. eller 3. Klasses Skov. For Naaletræ betales kun efter 1. Kl. Skov. Endvidere lovede Skovrideren at forelægge Greven Forslag om at tegne Ulykkesforsikring, som dækker indtil den tvungne Ulykkesforsikring træder i Kraft, men om denne Sag foreligger der endnu ingen Afgørelse.

12. Kreds — Nordfeldt Skovdistrikt. Med Overretssagfører Krarup er der for Nordfeld Skovdistrikts Vedkommende afsluttet Overenskomst om, at han for indeværende Vinter respekterer den mellem Skovbrugets Arbejdsgiverforening og D. A. F. gældende Skovbrugsoverenskomst.

Lintrup Afd. — Gdr. Oluf Gissel Jensen, Dover Mark, Skodborg. Med ovennævnte Gdr. er afsluttet Overenskomst om Grusgravsarbejde. Timelønnen er 105 Øre. Akkordprisen er Kr. 2,75 pr. m³ i alle Sorteringer. Der arbejdes hovedsagelig i Akkord. Overenskomsten indeholder tillige Bestemmelser om Overarbejde og Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse med 3 Mnd. Varsel.

Borre Afd. — Baron Rosenkrantz, Liselund Skovdistrikt, Borre. Ovennævnte Arbejdsgiver har overfor Skovarbejderne afgivet skriftlig Erklæring om til enhver Tid at ville respektere den mellem Skovbrugets Arbejdsgiverforening for Sjælland og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst om Skovbrugsarbejde.

Vejle A. — Vejle Byraads Skovudvalg. Med Vejle Kommune er afsluttet Overenskomst om Løn- og Arbejdsvilkaar for Arbejde i Kommunens Skove, et Areal paa ca. 500 Td. Land. Timelønnen er den for Kommunen til enhver Tid gældende Timeløn. Akkordpriserne er for Løvtræ noget højere end Statsskovbrugsoverenskomstens Akkordpriser i 3. Klasse. Udbæring betales med Timeløn. Overenskomsten kan opsiges med 3 Mnd. Varsel til en 1. September.

Gørlev Afd. — Godsejer Ei. Hansen, Bøstrup pr. Slagelse. I nærværende Sag er der opnaaet Enighed med Godsejer Hansen om at forlænge den under 1. April 1935 afsluttede Overenskomst for Bøstrups Vedkommende til 1. Maj 1938 paa de Vilkaar, at Overenskomstforholdet underkastes de Forandringer i Løn- og Arbejdstid, som maatte blive Følgen af den nye Maribo-Landbrugsoverenskomst.

26. Kreds — Dræningsmester Chr. Petersen, Fjerritslev. Ovennævnte Dræningsmester har tiltraadt den for Aalborg Amt gældende Dræningsoverenskomst.

Auning Afd. — Gl. Estrup og Eldrup Skovdistrikter. Angaaende Skovdistrikternes Arbejdsforhold har der været Møde med Skovarbejderne og senere med Skovrideren. De virkeligt begrundede Klagepunkter, saaledes Tillægget for Sommerskovning, lovde han at berigtige. I Nærværelse af Afdelingsformanden og 2 af Godsets Funktionærer lovede han endvidere at respektere en af de til enhver Tid eksisterende Skovbrugsoverenskomster, enten den sjællandske, Maribo Amts eller Lindenborg Skovbrugsoverenskomsten, om hvilken giver han Forbundet Besked.

Løsning Afd. — Dræningsmester Sofus Fynboo, Hatting. Ovennævnte Dræningsmester har underskrevet paa Dræningsoverenskomsten mellem D. A. F. og Jysk Dræningsmesterforening.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

Den Røde Fane

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 6 31.–3. 1937 42. Aarg.

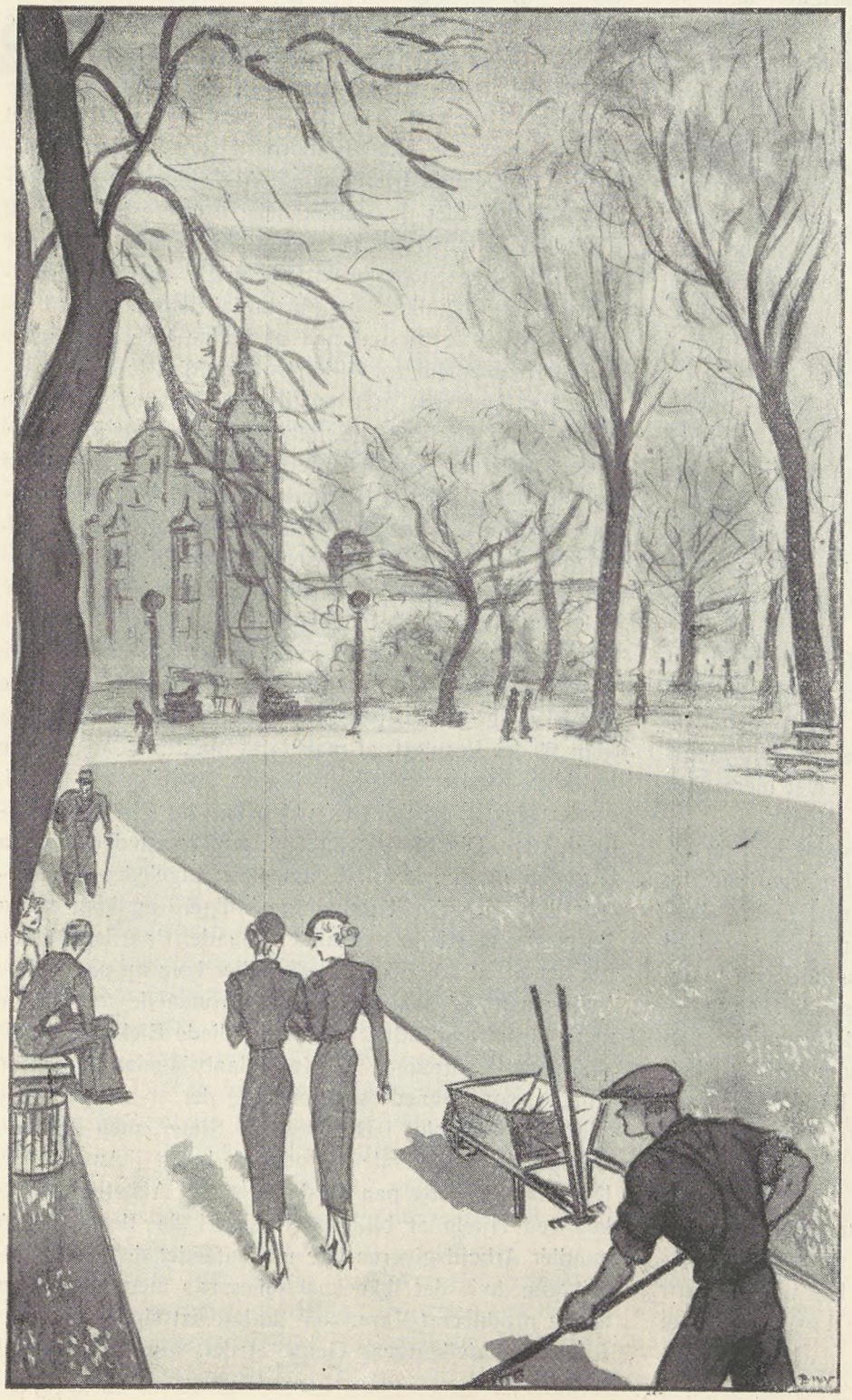

Havemanden

I Aar fik vi jo Foraar sent,
man gik og blev lidt gnaven,
men der blev dog gjort foraarsrent
i Parken og i Haven.

Da Stæren sad paa Træets Gren
med sine Solskin-Sange,
var hele Haven pænt gjort ren
i baade Bed og Gange.

Der stod en snehvid Vintergæk
i Læ ved Lysthusdøren,
da Kvas og Affald blev kørt væk
en Dag paa Trillebøren.

Og Haven laa i gyldent Bad
med Fuglesang i Hegnet,
og nu var Havemanden glad,
det gik jo som beregnet.

En anden en bli'r let forsagt,
naar vi har Sne og Kulde,
h a n tror dog trygt paa Vaarens Magt,
og det, der gror i Mulde.

AAGE HERMANN

DEN BEDSTE MEDICIN
MOD SOCIAL UTILFREDSHED

En social Utilfredshed gør sig gældende her i Verden. Den forgifter det daglige Samliv, ophober Fængstof, styrter Regeringer, foraarsager Revolutioner og fører til Krige, hvor de »Sultne« tørner sammen med de saakaldte »Mætte«. Hvis det havde kunnet lykkes at indskrænke den sociale Utilfredshed betydeligt, saa vilde det have set meget bedre ud med Hensyn til Samfundsforholdene indenfor Menneskeheden. Nu er det ganske vist rigtigt, at det ikke blot er materielle og sociale Behov, der er bestemmende for Livet og dets Forløb. Folkelige Hensyn, sproglig Samhørighed o. s. v. er ligeledes i Stand til at udøve dybtgaaende Virkninger og saaledes bestemme, hvilken Politik der skal føres, eller forandre den, der er; men til Syvende og Sidst er det dog alligevel det materielle Problem, der trænger sig paa og gør sin Indflydelse gældende overalt. Det at være i Besiddelse af de Goder, der forbedrer det daglige Liv, saasom gode Boligforhold, Mulighed for at kunne foretage Rejser, kort sagt social Velstand, er dog det mest opmuntrende og gennemgribende Moment i det menneskelige Samfund. Hvorledes skulde det heller kunne være anderledes, da Mennesket jo dog kun lever saa kort.

Men hvad Mulighed er der nu for at kunne opnaa en social Tilfredsstillelse. Disse Muligheder ligger i *Erhvervelsen af en større Købekraft,* som gør det muligt for de Enkelte at kunne komme i Besiddelse af saadanne Ting, som de hidtil har været udelukket fra. Større Købekraft kan opnaas ved at sætte Indkomsterne i Vejret. Der burde overalt og til hver en Tid stræbes efter Opnaaelsen af højere Indtægter mod tilsvarende Ydelser. Dog ved vi, at der i mange Henseender er sat Skranker herfor. Saaledes kan vi f. Eks. ikke se bort fra den Kendsgerning her i Verden, at rundt regnet 90 pCt. i ethvert Land kun har smaa Indtægter, som langtfra er tilstrækkeligt til at kunne friste Livet mere eller mindre behageligt.

Da langt det store Flertal af Menneskene kun disponerer over et ringe Udkomme, er *Forbrugsvarerne* det Felt, hvor der maa sættes ind *fra ethvert Lands Side.* De fleste er i financiel Henseende kun lige i Stand til at skaffe sig de nødvendigste Levnedsmidler, en taalelig Bolig og maaske nogle faa Nydelsesmidler, en taalelig Bolig og maaske nogle faa Nydelsesmidler. Om Anskaffelse af Nødvendighedsartikler som Møbler, Husgeraad, Klæder og andet er der som Regel ikke Tale, selvom ogsaa de hjemlige Industrier frembringer en hel Del heraf. Og dog vilde Erobringen af hele dette uhyre Forbrugspublikum *og Mobiliseringen af dette store Marked* netop virke stimulerende for Forbrugsindustriens Beskæftigelsesmuligheder og sætte store Arbejder igang. Hvilke Udsigter er der her til Stede for at kunne naa til positive Resultater og Løsningen af et stort Problem?

Vi maa ved Rationaliseringens og Teknikens Hjælp først og fremmest naa til at *sælge Varerne til billigere Priser.* Her ligger Hunden begravet. De Tilfælde, hvor Ford med sine Automobiler og andre Arbejdsgivere med Forbrugsgenstande af anden Art, ved at foretage en radikal Nedsættelse af Priserne har søgt at imødegaa en Salgskrise, har fremkaldt Undere. Derved er det nemlig blevet gjort muligt at gøre Automobilet til Brugsgenstand for de bredere Masser i de Lande, hvor der er en høj Levestandard. Og hvad Kvaliteten angaar, saa overgaar langt det billige Automobil af idag det meget dyre fra for 20 Aar siden. Midlet at fremkalde *Masseafsætning ved Hjælp af billige Priser* har bragt de omhandlede Foretagender eller Brancher rige Velsignelser. Det har givet nye Købere Mulighed paa et Marked, hvor de ikke før indfandt sig. Da den amerikanske Møbelindustri for nogle Aar siden var paa Falittens Rand, idet de amerikanske Borgere kørte rundt i smukke Automobiler, selvom de derhjemme kun havde nogle elendige Stole, besluttede nogle dristige Møbelfabrikanter, Teknikere og Maskinfabrikanter sig til alvorligt at sætte alt ind paa at kunne levere et Sovekammermøblement for 69½ Dollar. Man lo af et saadant Paafund som at fremstille Kvalitetsmøbler til en Femtedel af den Pris, de maatte betales med paa Markedet. Men se, Forehavendet lykkedes! Ved Hjælp af de allermest moderne Maskiner, ved at foretage Masseindkøb af Træ, og ved at beskære de Handlendes Profit, blev der solgt Møbler, som var af den bedste Kvalitet og kunde erhverves af det nye, købende Publikum.

Et amerikansk *Elektricitetsselskab* havde i længere Tid arbejdet med Underskud, fordi en stor Mængde Forbrugere, nemlig Farmerne, paa Grund af Krisen ikke kunde aftage saa megen Strøm. Man lagde Raad op og kom til det Resultat, at man først maatte se at gøre de hidtidige Kunder købedygtige igen. Saaledes gik det til, at der blev udarbejdet en videnskabelig Plan om Ægproduktion. Der blev oprettet Indsamlingssteder, hvorfra Æggene vaggonvis kunde afsendes. Ligeledes fremstillede man Traadindhegningerne billigere og kom ogsaa Farmerne til Hjælp paa anden Maade. Paa den Maade gik det til, at 15,000 Farmerfamilier kom op paa højere Indkomster og saaledes ogsaa formaaede at aftage mere Strøm end hidtil. Det omhandlede Elektricitetsselskab havde foretaget en Kapitalanbringelse hos sine Kunder, som lønnede sig godt. Og der er mange andre Tilfælde, ikke blot i De forenede Stater, men ogsaa i Europa, hvor lignende Metoder er bragt i Anvendelse. Det var et Forsøg paa at skaffe sig et Afsætningsmarked ved Hjælp af billigere Priser. I de fleste Stater handler Arbejdsgiverne lige modsat, idet de lukker Fabrikerne, hvis der ikke kan tjenes saa meget paa hver enkelt produceret Vare, som de har sat sig for.

Det er Udviklingens Gang, at det, *som tidligere var*

Luksus, nu er blevet til en Forbrugsgenstand for de bredere Masser. Lad os blot her minde om, at dette jo har været Tilfældet med Cyklen saavel som med Radioapparatet, som til at begynde med kun et vist Faatal kunde anskaffe sig. I Dag er Livet uden den Slags Samfærdsels- og Masseforbrugsartikler næppe nok tænkeligt. Men det maa være Kvalitetsvarer, som afsættes til Folket. Elendige Varer faar ikke noget Afsætningsmarked. De Varer, som i kvalitetsmæssig Henseende er gode, som forhøjer et Folks Livsniveau, Sundhed og Kultur, og som er tilgængelige for Familier, som ikke tidligere har været i Stand til at købe saadanne Ting, bidrager alle til samfundsmæssig og omgangsmæssigt Velbefindende. Imod de sociale Utilfredsheder findes der ingen bedre Metode at bringe i Marken end at *forhøje Levestandarden ved Hjælp af billigere Priser.* Og her er ogsaa et virksomt Middel til at mildne Krisen og forebygge den. Overfyldte Butikker Side om Side med stor Nød er ikke blot Vanvid i økonomisk Henseende, men det er ogsaa Symptoner paa sociale Sygdomme, som det er bydende nødvendigt at bekæmpe. Og den bedste Medicin til at modvirke den sociale Utilfredshed, og hvad der staar i Forbindelse hermed er og bliver som ovenfor nævnt: *Indførelse af billige Priser.* *Korresp.*

SOCIAL URO I AMERIKA

Roosevelts nye Præsidentskab staar i den sociale Uros Tegn. Fra Amerika meldes der om Strejker i meget stort Omfang. I General Motors Automobilfabriker strejkede saaledes for kort Tid siden ca. 250.000 Arbejdere. Arbejdskampene viser det Billede, der er almindeligt i Frankrig. Fabrikerne besættes af Strejkende, saaledes at eventuelle Strejkebrydere ikke kan komme ind i Arbejdsrummene.

Vi har allerede flere Gange her i Bladet omtalt Udviklingen i Amerika. Efter et økonomisk Sammenbrud uden Lige, efter en økonomisk Katastrofe, der paa samme Maade hjemsøgte Landbrug og Industri, lykkedes det Roosevelt efter et mejsommeligt Opbygningsarbejde atter at sætte den økonomiske Mekanisme i Gang. Hans Hovedmidler var Begrænsning af Landbrugsproduktionen, Igangsættelse af offenlige Arbejder i stort Omfang, Forhøjelser af Lønningerne og Forkortelse af Arbejdstiden. For at kunne gennemføre den sociale Del af sit Program, anstrengte Roosevelt sig for at styrke *Fagforeningernes Stilling* og indføre kollektive Arbejdskontrakter.

Ved Begyndelsen af Roosevelts andet Præsidentskab staar Amerika uomtvisteligt i Højkonjunkturernes Tegn. Antallet af Arbejdsløse er stærkt reduceret. Men trods alt er Millioner stadig uden Arbejde. De amerikanske Økonomer regner med, at der ogsaa i Fremtiden vil være en Hær paa 6—8 Millioner Arbejdsløse, da disse ikke i et overskueligt Tidsrum vil kunne finde Plads i Produktionsmaskineriet. Thi ved Stigning af Arbejdernes Produktivitet, som er opstaaet dels ved tekniske, dels ved organisatoriske Forbedringer, vil stadig en ikke ringe Del af Arbejderne blive udelukket af Produktionsmaskineriet. Stigningen i Arbejdsproduktiviteten hænger nøje sammen med Antallet af Arbejdsløse. Kun en fuldstændig Ændring af den økonomiske Struktur og en uhyre Stigning i Massernes Købekraft vil blive i Stand til at opsuge denne Hær af Arbejdsløse.

Roosevelt er fuldstændig klar over sine Vanskeligheder. I den grundlæggende Tale, hvormed han indledte sit nye Præsidentskab, talte Roosevelt om den Trediedel af den amerikanske Befolkning, hvis Leveniveau er overordentlig lavt, »de bor i daarlige Boliger, er daarligt klædt og slet ernæret.« Roosevelt tilføjede, at Fremskridtet ikke bestaar i at øge Overfloden, men kun i at give til dem, der har for lidt. Men man kan ikke overse, at denne livsglade, fremskridtsvenlige Politikers Tale denne Gang havde en pessimistisk Baggrund. Roosevelt pegede selv paa, at de opnaaede Fremskridt paa en vis Maade var lette at opnaa, fordi de var fremtvunget under Trykket af usædvanlige Omstændigheder. *Tiden var paa Fremskridtets Side.* Men det var vanskeligt at fastholde Fremskridtet, da Samvittighedens Afstumpethed, Ansvarsløsheden og hensynsløs Egoisme paany begyndte at vise sig. Roosevelt hentydede hermed til den hensynsløse amerikanske Privatkapitalisme, der allerede engang tidligere havde ført det økonomisk rigeste Folk paa Jorden ud i den økonomiske Katastrofe. Roosevelts Tale var en Appel til Nationen om at holde fast ved de sidste 4 Aars organiske økonomiske Politik.

Det er muligt, at Roosevelts Energi vil blive lammet ved den atter styrkede Privatkapitalisme, som alene kan takke ham for sin Fortsættelse. For at imødegaa dette søger Roosevelt nu at styrke Statens Magt og at give Landet en normal Forvaltning; thi den amerikanske Stat har ikke hidtil haft en Administration og et Embedsvælde i europæisk Forstand. De kapitaliske Magthavere ønsker ikke en stærk Stat; thi de vil selv beherske Staten. Roosevelt maa derfor selv skabe den første omfattende Forvaltningsorganisation. Roosevelt vil nu bryde med Systemet af politiske Embedsmænd — Embedsmændene skiftede ved hvert Præsidentvalg — og skabe et Administrationsapperat paa Grundlag af Embedskvalifikationer. Nu forlanger Roosevelt ogsaa Oprettelsen af et Socialdepartement og et Departement for offentlige Arbejder. Dette betyder maaske Begyndelsen til en planøkonomisk Organisation, hvis det lykkes at overvinde Oppositionen fra den privatkapitalistiske Reaktion, der heri ser »Bolchevisme«.

Vil det lykkes for Roosevelt? Mange Ting tyder paa, at Roosevelt, for ikke at fremkalde Modstand, er villig til at gøre Kapitalismen Indrømmelser. I det nye Bud-

get er Understøttelsen til de Arbejdsløse blevet formindsket. Roosevelt synes ogsaa at ville udsætte den afgørende Kamp med Højesteretten, som har erklæret hans Reformlove for ugyldige. I den store Arbejdskamp hos General Motors forholdt Roosevelt sig mærkværdig neutral, skønt Arbejderne kæmpede for Roosevelts egen Politik, nemlig ordnede Tarifforhold.

I denne Situation er det maaske af afgørende Betydning, at den amerikanske Arbejderklasse i omfattende Grad begynder at organisere sig fagligt. Vækket af Roosevelts Politik sprænges de gamle, overleverede Fagforeningsformer, som Arbejdermasserne absolut ikke kunde fatte. Den gamle American Federation of Labor, der omtrent svarer til de samvirkende Fagforbund i Danmark, var ikke stærk nok til at hindre den af Arbejdsgiverne protegerede Organisation paa driftsmæssig Grundlag, i Særdeleshed i Staal- og Automilindustrien. Nu organiserer de amerikanske Arbejdere sig i Ly af de stigende Konjunkturer paa Grundlag af *Industrifagforeningen,* som omfatter Arbejderne i hele Industrien. Den begrænses til den paagældende Industris Arbejdere, men organiserer til Gengæld *samtlige* Arbejdere, selv om de tilhører forskellige Fag. Industriorganisationen er Modsætningen til Fagorganisationen. Automobilindustriens Organisation skal f. Eks. omfatte Arbejdere i næsten alle Fag. Den nye Fagforeningsorganisation udvikles under Ledelse af den walisiske Grubearbejder *John Llewellyn Lewis,* der sikkert ikke er Specialist i Partibetydningen, men i hvert Fald en Fagforeningsorganisator af Betydning. Denne nye Fagforeningsbevægelse (Committee for Industriel Organisation) kæmper en dobbelt Kamp. Den kæmper mod de gamle faglige Organisationer for Gennemførelse af sit nye Fagforeningsprincip, og mod Industrien, der helst vil beholde Profiten ved den nye økonomiske Konjunktur for sig selv og vil støtte de gamle bekvemme faglige Organisationer. Dette var i Virkeligheden Meningen med den store Arbejdskamp hos General Motors, der endte i det store og hele med et godt Resultat for den nye Fagforeningsorganisation. Arbejderne ønskede i første Række, at General Motors skulde anerkende den nye Fagorganisation som den eneste, der er berettiget til Kollektivforhandlingen i Automobilindustrien. Fordringerne med Hensyn til Forbedring af Løn og Arbejdstid var i anden Række.

I Amerika sker der i disse Maaneder Ting af afgørende Betydning. Den omfattende faglige Organisering af den amerikanske Arbejderklasse er en Begivenhed af overordentlig stor Betydning. Maaske vil Vægten og Støtten nedefra være stærk nok til at bære Præsidentens Politik over de svære Hemninger, paa Grund af hvilke han i Øjeblikket synes at tøve. Men det kan ogsaa ske, at Udviklingen fremkalder et Brud mellem Roosevelt og Arbejderne, og at der paa Grund af den store faglige Bevægelse i Amerika dannes et Arbejder- og Bondeparti. *H.*

MEDDELELSE FRA ARBEJDSLØSHEDSKASSEN

Kristelig Arbejdsløshedskasse.

Fra Arbejdsdirektoratet har vi modtaget en Henstilling om at gøre alle vore Tillidsmænd opmærksom paa, at de mellem faglig begrænsede Arbejdsløshedskasser gældende Overflytningsregler ikke kommer til Anvendelse over for Kristelig Arbejdsløshedskasse.

Hvis Medlemmer af nævnte Kasse ønsker Optagelse i vor Kasse, kan det altsaa kun blive som nye Medlemmer.

Filialkontrolstedernes Ophør pr. 31. Marts d. A.

Vi erindrer om, at de for Vinteren 1936—37 oprettede Filialkontrolsteder, der er godkendt for Tiden indtil 1. April 1937, fra denne Dato maa lukkes, og Kontrollen med de Arbejdsløse kan fremtidig kun foretages ved Afdelingens Hovedkontrolsted, og et Filialkontrolsted kan ikke genaabnes til den kommende Vinter, før ny Godkendelse heraf foreligger.

Ansøgning om et Filialkontrolsteds Genaabning maa paa sædvanlig Maade indsendes til Hovedkontoret omkring 1. Oktober.

Fradragsregler for Jordbrugere.

Vi erindrer tillige om, at de for Jordbrugere gældende Fradragsregler ved Udbetaling af Understøttelse træder i Kraft 1. April og er gældende for Tiden indtil 15. Oktober.

Reglerne er tidligere udsendt til samtlige Afdelinger og findes iøvrigt aftrykt i Haandbogen for Kontorbestyrere, og vi gør opmærksom paa, at det ved Udbetaling af Understøttelse til Medlemmer, der er Jordbrugere, af Kontrollisten skal fremgaa, at Fradrag har fundet Sted, altsaa, et Medlem maa føres med samtlige kontrollerede ledige Dage, men i Dage- og Pengerubrikken skal kun anføres det Antal Dage, der bliver udbetalt Understøttelse for, og paa Afdelingens Kartotekkort, og i Medlemmets Bog skal der ogsaa kun indføres det Antal Dage, der er udbetalt.

Johannes Nielsen.

JURIDISK SPØRGETIME

Landsretssagfører *Krøl Nielsen* besvarer juridiske Spørgsmaal Mandag og Torsdag Aften Kl. 18—19 (6—7). Gratis for vore Medlemmer mod Forevisning af Medlemsbogen.

Spørgetimen holdes *Nørrevoldgade 22*[1].

25 AARS JUBILÆUM

Den første April fejrede »Brødkuskenes faglige Forening af 1912« 25 Aars Jubilæum.

Organisationen er dog meget ældre, idet »Bagerkuskenes Fagforening for København« blev stiftet den 26. April 1891, men der skete det, at »Bagerkuskenes Fagforening« for 25 Aar siden gik fallit, da den ikke Færde for at styrke Organisationen og skabe Respekt i Arbejdsgiverkredsene. Overenskomsterne omfatter Brødfabrikker og Fintbrødsbagerier i København og Omegn, hvor der beskæftiges Brødkuske (Chauffører) Hjemmearbejdere og Cyklebude.

»Brødkuskenes faglige Forening af 1912« stod i fem

Den nuværende Bestyrelse. Siddende fra venstre: Kasserer N. P. Petersen, Formand Thv. Jensen og Næstformand Georg Nielsen. Staaende fra venstre: A. Normann Andersen, S. Staahle, A. Glumsøe, O. Rasmussen og N. Sørensen.

vilde betale en Bod paa Kr. 2000, som Fagforeningen var blevet idømt for nogle Avisartikler i »Social-Demokraten«, der omhandlede Arbejdsforholdene paa Sandkagebageriet »Ofea«.

Man gik grundigt til Værks ved Inddrivningen af Boden, og da der ikke fandtes mange Øre i Kassen, blev der gjort Arrest i Foreningens Ejendele. Fanen og Forhandlingsprotokollerne, og hvad der ellers fandtes, blev beslaglagt. Da det ikke kunde dække Boden, begyndte man hos Thomas Thomassen, som den Gang var Formand for Fagforeningen. Man ribbede hele hans Hjem. Kammeraterne sørgede snart for nogle nye Møbler til Thomassen, og saa gik man i Lag med Starten af den nye Fagforening. Den blev som sagt startet den 1. April 1912 og fik Navnet »Brødkuskenes faglige Forening af 1912«.

Som Formand valgtes Ørsted Jørgensen, og det blev hans Opgave, sammen med den senere Formand Harald Jensen at samle Medlemmerne i den nye Forening. Det gik godt, skønt Organisationsforholdene langt fra var saa gode som nu. Agitatorerne maatte stadig være paa

Aar uden for »Dansk Arbejdsmands Forbund«, men blev den 29. Oktober 1917 indmeldt.

Harald Jensen afløste i 1916 Ørsted Jørgensen som Formand. Det var midt i en Dyrtid og Lønningerne var smaa, Fagforeningen hjalp efter Evne de i Sikringsstyrken indkaldte Medlemmer, saa Familien kunde faa en lille Skilling ud over Soldaterlønnen, men det kneb snart ogsaa for de arbejdende at faa Ugelønnen til at slaa til, og saa rejste man Kravet om Dyrtidstillæg, og det maatte man rejse mange Gange, baade over for den Fabrikantforening, der den Gang eksisterede og for Københavns Bagerlaug.

Overenskomsterne kunde først opsiges 1921, idet der var indsat en Vedføjelse i Opsigelsesparagraffen, som sagde, at Overenskomsten var gældende til 1918, men kunde forlænges til 1921, hvis det passede Arbejdsgiverne, og saa skulde man herfor have Kr. 1,00 mere pr. Uge. Og det passede udmærket Arbejdsgiverne, saa hvis det havde staaet til dem, var disse Sultelønninger paa 27 til 30 Kr. blevet staaende til 1921.

Den nuværende Formand, Thorvald Jensen, afløste i

1930 Harald Jensen og har sammen med Kassereren N. P. Petersen haft Sæde i Bestyrelsen siden 1919, og har hver paa sin Vis gjort deres Indsats for at forbedre Kaarene for Arbejdskammeraterne, hvilket i disse Tider er et vanskeligt Job. Tiden siden 1931 har ogsaa sat sine Spor inden for Brødkuskenes Omraade, hvor der nu findes et stærkt forceret Tempo, saa mange af de ældre har maattet vige for at give Plads for yngre Arbejdskraft. Ligeledes er mange Biler blevet inddraget i Fintbrødsvirksomhederne, og erstattet med Cyklebude, som ofte er belæssede med Kurve og Kasser, saa der daarligt er Plads til dem selv, men Arbejdsgiveren sparer jo Udgiften til Bildrift, og saa interesserer det ikke ham, om Cyklebudet overlæsses.

Der har foruden de ovennævnte Tillidsmænd gennem Aarene siddet mange gode Kammerater i Bestyrelsen, som ogsaa hver for sig har været med til at bære Organisationen frem.

Vi kan se Frugten af deres Indsats og sige dem Tak for godt udført Arbejde i Fagforeningens Tjeneste.

Ogsaa fra Forbundets Side bringer vi Tillidsmænd og Kammerater en Tak for veludført Arbejde i de forløbne Aar og føjer hertil Ønsket om fortsat Fremgang i den kommende Tid.

KRISTELIGE

FAGFORENINGSMEDLEMMER MAA BETALE LÆREPENGE

Det katolske Diktatur i Østrig har ikke alene tilintetgjort de frie faglige Organisationer, men ogsaa opløst de frie faglige Fagforeninger. De ca. 100,000 organiserede kristelige Arbejdere blev beroligede med, at deres Sekretærer skulde blive Ledere i de fascistiske Organisationer. Andre Fagforeninger vilde ikke være nødvendige i den kristelige kooperative Stat, hvis Formaal var at afskaffe Klassekampen. Formelle Organisationer ville være tilstrækkelige til Varetagelse af Arbejdernes Interesser. Og mange kristelige Arbejdere troede paa disse fagre Ord.

3 Aar efter Fagforeningernes Tilintetgørelse, 3 Aar efter Klassekampens Afskaffelse, meddeler et fascistisk Fagforeningsblad »Holzarbeiter im Gewerbe«, at Medlemmerne anmoder om, at deres Medlemsstab i de fascistiske Landsorganisationer maa blive fortiet, da de ellers vil blive bortjagede fra deres Arbejdspladser.

Den Omstændighed, at der ikke findes nogen kollektiv Aftale for Virksomhederne, og at Lønningerne iøvrigt er meget usle, lader os ane, hvor fjendtlig sindede Arbejdsgiverne er mod Fagforeningerne. Og da desuden 90 pCt. af Medlemmerne i nævnte Organisationer bestaar af tidligere Medlemmer i de kristelige Fagforeninger, der aldrig har stillet sig paa Klassekampens Standpunkt, saa forstaar man tilfulde fra hvilken Side Klassekampen fremkommer. *I. T. F.*

VALUTALOVEN

Det er en almindelig anerkendt Sandhed, at *Valutaloven* er en af Grundpillerne for vort Samfunds Økonomi i disse Aar, hvor Afspærring og Selvforsyning er Trumf i de store Landes Handelspolitik. Det var om denne Lovs Fortsættelse, Oktobervalget i 1935 drejede sig — og ingen kunde være i Tvivl om Befolkningens Opfattelse: 100,000 nye socialdemokratiske Stemmer og 6 nye Mandater til vort Parti var Vælgernes Svar paa de Angreb, der rettedes imod Regeringens økonomiske Politik.

Trods dette klare Svar kredser Venstre og de Konservative dog bestandig om Valutalovgivningen — og det er endelig i Vinter lykkedes dem at mobilisere Erhvervene til en Aktion.

Baggrunden er, at Handelsminister *Kjærbøl* i November forelagde Folketinget Forslag om Ændringer i Valutaloven, som vilde gøre hele Systemet mere smidigt og velegnet til at løse de Opgaver Loven har.

Af Ændringerne skal nævnes, at der indføres en mindre Afgift paa Valutaattester, samt aabnes Adgang til *Overdragelse* af Attester — selvfølgelig under betryggende Kontrol. Denne Foranstaltning tilsigter at opnaa den stærkest mulige Udnyttelse af de udstedte Attester, hvilket Handelens Folk mindst af alle skulde have noget at indvende imod.

Det er ligeledes Hensigten — iflg. Bemærkninger til Lovforslaget — at gøre det lettere for Erhvervslivets Mand at disponere paa de rette Tidspunkter. Endvidere er det Hensigten at sidestille Industrien med Handelen, saadan at Industrien i god Tid kan tilrettelægge Produktionen under Hensyn til de Materialetilførsler, der er udstedt Attester til.

Endelig tilsigter Forslaget at gøre Bestemmelserne om Priskontrol mere effektive — en Foranstaltning som alle Arbejdere vil hilse med Glæde.

Skønt Forslaget saaledes kun retter ved enkelte Ting, som det har vist sig formaalstjenligt at ændre — har det dog givet Anledning til en Aktion mod Valutaloven fra Erhvervenes Side.

Det er i og for sig ikke overraskende, at Storhandelens Repræsentanter løber Storm mod Valutaloven, men det er i høj Grad bemærkelsesværdigt, at Industri og Haandværk er med i Stormløbet.

Det er jo endnu ikke glemt, at Industriberetningen for Aaret 1933 indeholdt følgende uforbeholdne Anerkendelse om Valutaordningens beskæftigelsesfremmende Virkninger:

»Selv om der saaledes var Omraader, hvor Valutaordningen kom til kort, saa betød den dog i sin Helhed en *mægtig Løftestang for dansk Produktion.* Baade for Salg til Udlandet og for Salg til Indlandet skabtes der gennem Valutaordningen store Muligheder, og en væsentlig Del af den i 1933 opnaaede Stigning i Beskæftigelsen maa tilskrives Valutaordningens direkte og indirekte Virkninger.«

Ogsaa Haandværkets Mænd har givet Valutaordningen sin Velsignelse. Selve Formanden for Fællesrepræsentationen for Industri og Haandværk, *Claus J. Olsen,* udtalte paa Fællesrepræsentationens Delegeretmøde den 25. Juni 1935:

»Den Handels- og Erhvervspolitik, vi af de udefra bestemte Forhold er tvunget ind paa at føre, har betinget, at Maskineriet har kunnet holdes i Gang i Haandværk og Industri, og Arbejdsløsheden har, selv om det totale Arbejdsløshedstal stadig er alt for stort efter vore Forhold, dog været holdt i Skak, saaledes at Samfundet som Helhed har klaret sig nogenlunde godt igennem de vanskelige Forhold. *Det er aldeles ligegyldigt, hvad man finder paa at sige om den Valutaordning, vi nu har, vi kommer dog ikke uden om den Kendsgerning, at der maa og skal skaffes Balance mellem vor Udførsel og Indførsel, og vi maa købe vore Varer i de Lande, der aftager vor Eksport. Vi maa derfor mene, at hele dette Spørgsmaal efter Omstændighederne ikke kan løses paa anden Maade end gennem Valutacentralen.*«

Paa Baggrund af saa kategoriske Udtalelser, maatte man forvente, at Industri og Haandværk *ikke* vilde lade sig engagere i et Angreb paa den Valutaordning, som har været en »*mægtig Løftestang for dansk Produktion*«, og som har skabt Arbejde til Tusinde af Arbejdere i Aarene siden 1932.

Alligevel er baade Industriraadets og Fællesrepræsentationens Formænd, d'Herrer Aug. Holm og Claus J. Olsen (!) Medunderskrivere af et Forslag, hvorefter Valutaordningens valutamæssige Opgave »*straks løftes ud af Valutacentralens Arbejdsomraade.*«

Men hvad vil det sige, at denne Opgave »løftes ud«? Det vil betyde, at vi ikke længere vil være i Stand til at afpasse vore Indkøb i Udlandet efter vort Salg. Dette vil igen betyde, at Kronen udsættes for et voldsomt Tryk — eller, at man alene ved banktekniske Midler — d. v. s. skrappe Diskonforhøjelser og Kreditindskrænkninger skal bremse Produktionen og skabe Arbejdsløshed for paa den Maade at nedsætte Købeevnen og dermed Efterspørgselen efter fremmed Valuta.

Vi er her i Stand til at støtte vor Opfattelse paa en økonomisk sagkyndig, som iøvrigt staar Industrilederne betydeligt nærmere end Arbejderne. Det er Berlingske Tidendes økonomiske Medarbejder, Professor *Jørgen Pedersen,* som den 1. Januar skrev:

»Hvis Staten ikke griber ind med en *stærkere* tvangsmæssig Begrænsning af Importen og Rationering af Valutaen til de Formaal, hvor den er mest nødvendig til Opretholdelse af Produktionen, er der intet andet Alternativ, end at Nationalbanken gennem stærk Kreditindskrænkning sætter en betydelig Del af Erhvervslivet i Staa.«

Altsaa: *Enten* Valutaordning *eller* Kreditindskrænkning og Arbejdsløshed.

Hvad er nu Forklaringen paa, at Repræsentanter for Industri og Haandværk gaar med i en saa hovedløs og selvmorderisk Aktion? — ganske simpelt den, at hele Aktionen er *politisk.*

Regeringen skal gøres misliebig, dens økonomiske Politik — »Tvangs- og Socialiseringspolitiken«, som man kalder den — skal lægges for Had.

Erhvervslivet skal efter d'Herrers Mening som hidtil kontroleres af Kapitalen og ikke af Folket.

Aktionen lykkedes heldigvis ikke. For det første vilde Landbruget noget helt andet end Industrien — Storlandbruget vil helst have *al* Eksportvaluta anvendt til Indkøb af *Færdigvarer* uden Hensyn til Industri og Haandværk; for det andet vilde Husmændene *ikke* være med i Vognen — heller ikke Landbrugsraadets — og for det tredje tog *Arbejderbevægelsens Erhvervsraad* i en saglig, stærk Erklæring Afstand fra Erhvervenes Forslag.

Regeringen havde saaledes paa Grund af Erhvervenes Uenighed og Forslagenes saglige Svaghed let ved at afvise Aktionen.

Valutaordningen vil altsaa fortsat blive opretholdt og vil fortsat være Hovedhjørnestenen i Regeringens økonomiske Politik, der kort kan udtrykkes saaledes:

Et ordnet Pengevæsen.

Rimelig Hensyntagen til alle Erhverv.

Størst mulig Beskæftigelse til Landets arbejdende Befolkning.

For vort Vedkommende nærer vi ikke Tvivl om, at Regeringen har *alle* Arbejderes Tilslutning til denne Politiks Videreførsel.

MÆLK NEDSATTE ARBEJDERNES SYGEDAGE

Paa et stadigt stigende Antal Arbejdspladser saavel her i Landet som i Udlandet har Mælkeflasken holdt sit Indtog.

Et større Industriforetagende, *Granholme-Works,* ved Aberdeen i Skotland har uddelt Mælk til sine Arbejdere og Funktionærer siden 1929 og meddeler nu en Række interessante Resultater heraf. Medens Arbejdernes Sygedage gennemsnitligt var 4,17 pCt. i 1928, er Forsømmelser paa Grund af Sygdom faldet stærkt, siden Mælkepauserne indførtes, og udgjorde i 1934 kun 1,3 pCt.

Dertil kommer, at der kan paavises en Stigning i de Beskæftigedes Arbejdsevne, hvorfor Selskabet ser sin Fordel ved at bekoste Uddelingen af Mælk.

DANMARKS ENESTE MINEBY:

IVIGTUT

Fagforeningens Dannelse. Forskellen mellem gammel Arbejdskontrakt og moderne Overenskomst.

Den Koncession, som en ligegyldig Regering i 1860erne tilstod Kryolit-, Mine- og Handelsselskabet, har i Aarenes Løb givet svimlende Fortjenester til dette

Det nye Ivigtut en Vinteraften. De hvide Cirkler ved Husene er elektriske Gadelamper. Billedet er ogsaa interessant ved, at man kan se Stjernerne paa Himlen.

Selskabs Aktionærer. Disse Aktionærer har reverenter talt siddet mageligt og skovlet Guld hjem i Dynger uden at bryde sig om de daarlige Arbejdsforhold.

I Kontakt hermed korsede Selskabets Repræsentanter i Ivigtut sig, som var Vejen til almindelig Undergang beredt, da Arbejderne endelig fik Held til at starte en levedygtig Fagforening. Man var synlig panikslagen over Udsigten til Ophævelse af det gammeldags patriarkalske Forhold, der forekom de moderne indstillede Arbejdere som ulideligt Fjolleri og meningsløst Diktatur. Indtil Sommeren 1920 var Ivigtut undergivet dette Driftsherre-Diktatur, uden at afgørende Ændringer var indtraadt. Men saa var Bægeret ogsaa fuldt.

Set paa Baggrund af det vældige Opsving den hjemlige Fagbevægelse havde haft i Krigs- og Efterkrigstiden, var Tilstandene i Ivigtut ganske urimelige, og endnu mere urimeligt føltes det, fordi Selskabet stadig skovlede Penge ind, men vaagede med Argusøjne over, at de mindst mulig kom Arbejderne til Gode. Tilstandene havde egentlig udviklet sig saadan, at det ikke vilde have forekommet urimeligt, om Arbejderne i Ivigtut havde blæst Kontrakterne en lang March og ohne weiter sat den lokale Ledelse Kniven paa Struben, hvilket i første Omgang nok kunde synes fristende, eftersom Radiotelegrafien endnu den Gang var et ukendt Begreb paa disse Breddegrader. Men det skete ikke. Og godt det samme. Et saadant Forsøg maatte jo uvægerlig løbe ud i Sandet, inden Enden var naaet og i høj Grad vanskeliggjorde videre Organisationsarbejde. Arbejderne drøftede Fagforeningsproblemet Mand og Mand imellem, og en skøn Dag var Fagforeningen trods alle Spaadomme om det modsatte en Kendsgerning.

De to fortræffelige Jyder, Marius Nymark, Bryggeren, og Mads Madsen (Røde Mads), der uden Tvivl havde støbt Kuglerne og lagt Slagplanen, kom begge i Ledelsen. Marius Nymark var Formand. Deres medfødte jyske Handelstalent parret med udmærkede Evner til paa rette Maade at hævde sig overfor Selskabets lokale Ledelse kom i højeste Grad Arbejderne til Gode, om ikke just i første Omgang saa dog i de følgende Aar. Man greb jo nemlig ikke til drastiske Midler som Arbejdsstandsning eller anden Form for Kontraktbrud, men nøjedes med at anmode om en Forhandling om forskellige Arbejdsforhold, vistnok blandt andet om Indførelse af Akkordarbejde. Anmodningen blev, efter hvad man oplyser, nærmest pure afvist. Selskabets lokale Ledelse regnede med at kunne skræmme Arbejderne fra Fornuften ved Trusler om Hjemsendelse og »Stopning«. Det siges af Folk, der arbejdede i Ivigtut i Sommeren 1920, at man fra Selskabets Side ligefrem søgte at provokere til Kontraktbrud for at faa Paaskud til at præcisere Forbudet mod Fagforeningen endnu tydeligere i Kontrakten. Ihvertfald er det en Kendsgerning, at der blev udtalt, at »hele Banden jo kunde blive hjemsendt og erstattet med en ny med næste Skib.«

Truslerne virkede ikke efter Hensigten, tværtimod. Fagforeningen var og blev en Kendsgerning; men man forstaar, hvor nødvendigt det var paa næsten alle Maader at gaa paa Listesko, for at Krigen kunde føres igennem. Aaret efter sendte Arbejderne en Repræsentant hjem med Bemyndigelse til at forhandle med Kryolitselskabets Direktion om Affattelse af en Overenskomst. Fagforeningen blev ogsaa tilmeldt Dansk Arbejdsmands Forbund, og dette gav selvsagt det afgørende Stød for Forhandlingernes Resultat og Selskabets Anerkendelse af Afdelingen. Men det var dog først i de følgende Aar, der blev rigtig Ræson i Tingene. Der blev truffet Aftale om alle de vigtigste Arbejdsomraa-

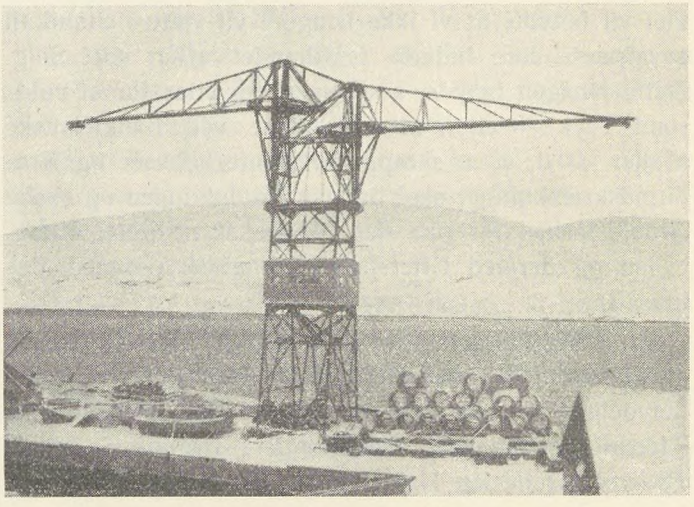

Kranen ved Baadehavnen, en meget langsommelig Fyr at arbejde med. Den stammer fra det noksom bekendte Kalundborg-Værft.

der, og aabnet almindelig Adgang til Akkord — ikke blot ved selve Brydning, Lastning og Losning, men for en lang Række Arbejdsformer, der opstod automatisk efter den siden 1922 paabegyndte stærkt mekaniske Rationalisering.

Set paa Baggrund af de ret ekstraordinære Forhold med Hensyn til Ivigtuts Afstand fra og Forbindelse med Omverdenen, er det forbavsende gode Resultater, der

fagligt er opnaaet, et Stykke Mandearbejde, der er vel værd at tage Hatten af for.

Før indeholdt Arbejdskontrakten yderst drastiske Bestemmelser til Hævdelse af Respekten og Underdanigheden for de foresatte og til Forebyggelse af »Uro«. I det hele taget bar de gamle Kontrakter tydeligt Vidnesbyrd om Arbejdsgivernes daarlige Samvittighed ved den næsten søndagsskoleagtige Formaningstone og den idelige Appelleren til Arbejderen om at vise paaskønnelsesværdigt og kristeligt Sindelag. Man kunde næsten formode, at der har været en Præst blandt Aktionærerne(!) Nu indeholder Overenskomsten simpelthen en Pasus om, at den underskrivende Arbejder er *pligtig til at være Medlem af Dansk Arbejdsmands Forbund;* alene dette er jo — for enhver, der kender en Smule til Fagforeningsarbejde — et meget afgørende Fremskridt.

Men lad os se lidt paa en Overenskomst af nyere Dato. Man ser blandt andet her, at Dagpengene for Oprejsen er forhøjet til 6 Kr. Timelønnen er fastsat til 1,50 Kr., at der for Overarbejde og Arbejde paa Søn- og Helligdage betales 50 pCt. Tillæg, og ved Natarbejde 100 pCt. Som Overarbejde regnes de tre første Timer efter Normalarbejdsdagens Ophør. Endvidere er der bestemte Tariffer for Nedskydning og Haandlæsning af Graasten saavel som for Maskinlæsning. Det samme gælder selvfølgelig for Kryolit. Her er Bestemmelser om Udkørsel af læssede Vogne fra Elevator til Stabelplads, Sorterværk eller Affaldspynt, om Haandlosning og Maskinlosning, Haandtipning og Maskintipning, Indlastning med gamle Vogne og nye Vogne, med Kran eller over Broer med Vogne eller pr. Trillebør. Læssene er beregnet til 1 Kubikmeter eller ca. 2 Tons. I Stedet for den tidligere Udbetaling af »passende Ducør« til Arbejderne, naar Sæsonen var Slut, er der nu faste Bestemmelser om Brudakkord og Specialakkorder. Før fik den antagne Arbejder 60 Kr. ved Kontraktens Underskrivelse, nu faar han 100 Kr. Disse Penge er beregnet til Anskaffelse af forskellige Gen-

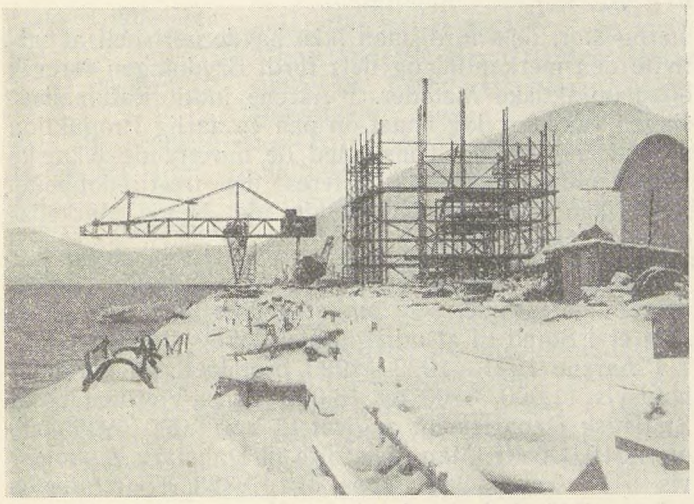

Den store Losse- og Lastekran. Staal-Skelettet bagved er til den store Silo, der byggedes for nogle Aar siden. Siloen staar i Forbindelse med Brud-Elevatoren pr. Højbane. Helt amerikansk.

stande, der er nødvendige under Rejsen. Endelig kan det nævnes, at man har fastsat Norm til Behandling af faglige Stridigheder, saasom Uoverensstemmelser angaaende Overenskomstens Fortolkning, Misforstaaelser eller Chikane. Ordinært maa Arbejdsnægtelse eller ligefrem Arbejdsstandsning aldrig finde Sted uden forudgaaende Forhandling paa Pladsen og indhentet Sanktion fra Dansk Arbejdsmands Forbund, der, forinden Sanktion gives, forhandler med Kryolit-, Mine- og Handelsselskabet.

Alt dette er udelukkende naaet ad Forhandlingens Vej, selvom Bølgerne nu og da har gaaet højt — saa højt endog, at der har været Tegn til Skumtoppe.

Der har været mange om Arbejdet med at naa frem til disse smukke Resultater, men et Par Navne bør dog særlig nævnes: Forretningsfører Niels P. Hansen, Dansk Arbejdsmands Forbunds Hovedkontor, og Jørgen Wil-

Minører arbejder paa »Væggen« ved Bruddet, et ikke ufarligt Arbejde. Et Fejltrin kan betyde Invaliditet eller Død. Som det ses, er Minørerne udrustet med lange Sikkerhedstove.

lumsen, Ørby pr. Helsinge. Vinter efter Vinter har de to forhandlet med Selskabets Direktion, og det er hændt, at Overenskomst ikke er naaet før sidste Døgn, inden den gamle udløb, og Aarets første Skib laa klar til at stikke i Søen. Det har altsaa været lige paa Falderebet.

Det tilkommer jo ikke undertegnede at anstille Betragtninger om Forhandlingernes Forløb, men jeg kan dog ikke dy mig for at fortælle om en enkelt Episode, der forøvrigt er fremstillet meget lakonisk i et Brev til en vis Hr. N. N. fra en anden ligesaa vis Hr. N. N. og gaar ud paa, at Selskabet vilde tage Pudsekassen paa Fagforeningens Repræsentanter og mente at være kommet morderlig godt fra det. Da Regnestykket efter Overenskomstens Indgaaelse skulde gaas helt rigtigt efter, viste det sig, at Selskabet var blevet lettet for smaa 80,000 Kr.!

Bravo!

Det er dog ikke blot paa det rent økonomiske Omraade, der fagligt er gjort en Indsats. Om ikke just under Mindet om den frygtelige Skørbugsvinter, der kostede saa mange brave Arbejdere Livet, saa dog i stærk Erkendelse af, at uden Mad og Drikke duer Helten ikke, har man udstrakt Kravet ogsaa til det kullinariske. Spisesedlen er blevet reformeret betydeligt og byder paa stærkt afvekslende Kost, selvom det ikke er rene saakaldte Herreretter.

Det var lidt om Fagforeningens Indsats i den fjerne Mineby. Nu skal vi se lidt paa den Udvikling, Selskabet har været undergivet særlig i de sidste 10—15 Aar. Paa mange Maader har den givet Arbejderne Fordele, men dens Endemaal er dog alligevel sørgelig, idet de tekniske Fremskridt medfører Begrænsning af Arbejdskraften.

Selvsagt er Stedet undergivet meget stor Forandring, siden Tietgen i forrige Aarhundrede sendte den lille Skonnert »Sønderjylland« derop efter den første Last. Minen er nu et stort Hul paa ca. 60 Meters Dybde og med et Flademaal langs Brudkanten paa ca. 1½ Td.

Land. Tidligere benyttede man Haandbor til Sprænghullerne, nu benyttes moderne Luftværktøj.

Kryoliten, der ligger som Lag i Fjeldmasserne, skydes ned i Bænke paa 10—15 Meters Bredde sammen

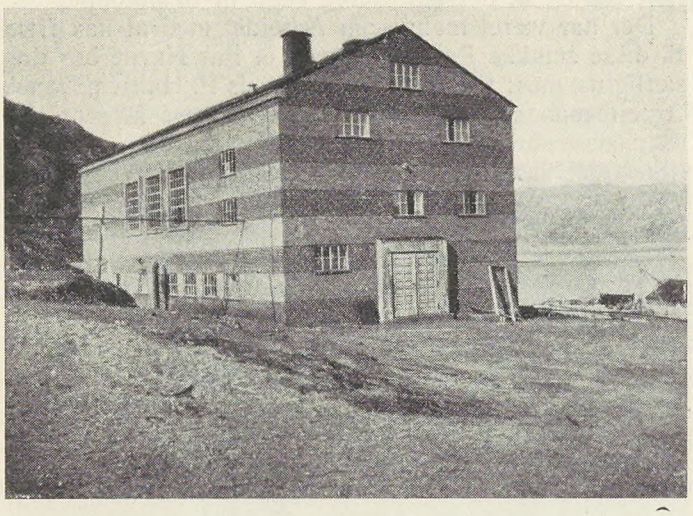

Den dejlige Forsamlingsbygning, der kunde være Mønster for mange Landkommuner og Stationsbyer i Danmark.

med Affaldet, læsses paa Tipvogne med Gravemaskine, føres pr. Elevator op i Terrænhøjde, hvor Affaldet væltes i Fjorden og Kryoliten køres ud paa Stabelpladsen eller køres pr. Højbane til en stor Silo.

Sommeren 1923 anskaffede Selskabet moderne Vogn- og Skinnemateriale og smaa fortrinlige Drejeskiver, baade stationære og transportable. Dette lettede i højeste Grad Arbejdet med Kryolittransporten. Senere anskaffede man smaa Motorvogne til Trækkraft, og mens der tidligere skulde to stærke Mænd til at skyde hver Vogn, tager et af disse Lokomotiver 4—5 Vogne. Aflæsningen foregik i sin Tid med Skovle, nu benyttes en lille transportabel Dampkran, »Lillebilen«, der tipper en Vogn paa et Minut. Endvidere er der bygget en fortrinlig Kaj og anlagt Spor til en stor Losse- og Lastekran. Lastningsarbejdet gaar ved dens Hjælp

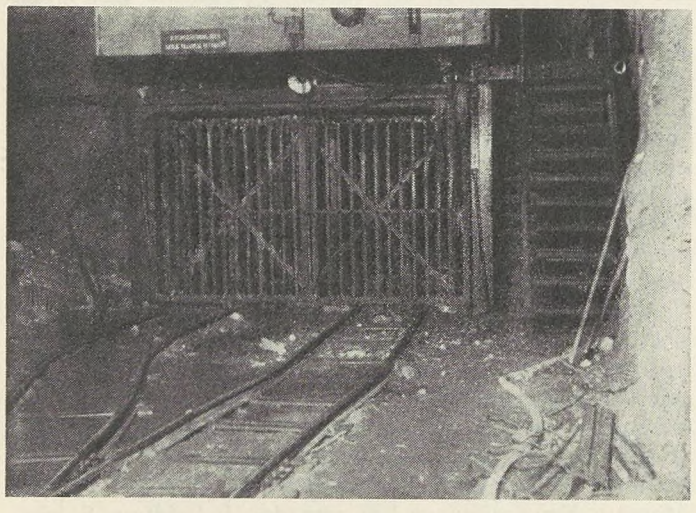

Indkørslen til den nye Elevator. Afsatsen her ligger i ca. 60 Meters Dybde.

anderledes fra Haanden end tidligere, da det besørgedes ad Løbebroer med Trillebør.

Naar der lastedes før, var der tidt 50—80 Mand i Arbejde med Trillebørene. Det var muntre Dage. Hver Bør tog 125—135 kg og der kørtes sædvanligt fra 11—15 Børe i Timen.

Naar der lastes med Kran, er der kun en Kranfører, to Mand ved Lugen og to Mand paa Land, henholdsvis til Tipning og til at lægge Wire om og sætte de tomme Vogne paa Spor samt Lokomotivføreren. Det giver jo en Forskel!

I gamle Dage var der ca. 20 »Farme« i Bruddet, det vil sige dobbelt saa mange Trillebøre, idet der til hver Farm hørte en Kryolitbør og en Affaldsbør. Hver Farm havde en Besætning paa to Mand, den ene Mand skovlede op, den anden sorterede. Ogsaa dette Arbejde var ulige mere fornøjeligt end nu, da der benyttes Gravko og Tipvogne. Disse tekniske Fremskridt betyder en meget betydelig Mandskabsbesparelse. Gravkoen overflødiggjorde en enkelt Sæson 18 Mand gennemsnitlig, Lillebilen 8 Mand, og ved den motoriserede Kørsel direkte til Skib sparedes 10 Mand.

Det giver ialt 36 Mand.

Paa visse Maader er Arbejdet blevet lettere efter Rationaliseringen, men det opvejer dog langtfra Ulemperne og giver ihvertfald ingen økonomisk Ækvivalens for Arbejderne. Den maskinelle Udvikling har selvfølgelig ogsaa medført ikke saa lidt større Produktionskapacitet. Til en Begyndelse var Kryolitproduktionen jo ikke

Kryolitdynger paa Stabelpladsen ved Sommertide. I Baggrunden skimtes Fjeldet Kungnait med den store Iskalot.

særlig stor, dels fordi man ikke havde lært helt at udnytte den merkantilt, og dels fordi Brydningen foregik efter upraktiske Metoder. I Aarene indtil Rationaliseringen var man dog naaet op paa en aarlig Produktion af omkring 10,000 Tons. Med de nuværende tekniske Hjælpemidler kan der præsteres det tre-firedobbelte. Naar ikke man gør det, skyldes det baade Markeds- og Koncessionshensyn.

Her er en Række Tal, der sammenligningsvis er meget interessante, selv om man ikke ved Hjælp af dem er i Stand til at udregne Selskabets Fortjeneste.

I Aarene 1921—1922—1923 produceredes der henholdsvis 11,000, 8700 og 18,000 Tons. Værdien er af Statistisk Departement angivet til 2,671,000, 2,055,000 og 4,619,000 Kr. Man hjemførte til Danmark henholdsvis 6111 Tons, 4998 Tons og 13,898 Tons. Resten solgtes til U. S. A. Produktionstallene for 1924—1925—1926—1927 var i Tons 22,849, 31,814, 24,834 og 19,293. Værdien angives til henholdsvis 5,770,000, 8,199,000, 6,331,000 og 4,570,000 Kr. Til Danmark hjemførtes 16,787, 22,427, 17,329 og 14,315 Tons. Resten til U. S. A. Produktionstallene for 1931—1932 var 17,706 og 17,743 Tons. Værdi 3,582,000 og 3,462,000 Kr. 1933—1934 og 1935 var Tallene 10,350 Tons, 2,254,000 Kr., 15,239 Tons, 2,767,000 Kr. og 23,475 Tons, 3,721,000 Kr.

Byen har jo ogsaa forandret Udseende, særlig de

sidste 10—15 Aar. Her er moderne Beboelseshuse med Centralvarme og dejlige Opholds- og Sovestuer. En Del af de gamle Huse med de store Tromlekakkelovne staar dog endnu. Her findes en stor Maskinbygning med Dieselmotoranlæg til Fremstilling af elektrisk Lys, der findes saavel i Husene som paa Vejene. Endvidere leverer Elektricitetværket Strøm til et højst moderne Elevatoranlæg. Det gammeldags »Optræk«, der betjentes af Haandkraft og senere afløstes af Dampanlæg er forlængst en »Saga blott«. I den nye Maskinbygning findes tillige Vaskeri med Maskiner af næsten alle Slags samt Tørreskabe. Her er ogsaa Badeanstalt. Byen har automatisk Telefonsystem, Radiostation og en pragtfuld Forsamlingsbygning.

Forsamlingsbygningen, der er opført i smukke, gule Mursten, rummer mageligt sine tre Hundreder Gæster. Her er tre store Vinduer paa hver af Langsiderne, hver med tredive Ruder. Indgangen er en svær, tvedelt Port. Indenfor er der Garderoberum, en bred Opgangstrappe til Salen. I Salen er der Scene og der er indrettet Operatørrum til Filmsfremvisning. Over Indgangsdøren er der en fin Loge beregnet til fornemmere Gæster. Loftet er prydet med festlige elektriske Lysekroner, og iøvrigt er der i Bygningen installeret Centralvarme og Varmt- og Koldtvandsanlæg. Denne Bygning er et helt Slot sammenlignet med de fleste danske Forsamlingshuse. Og naar der festes her, er der Liv og glade Dage. Det er vanskeligt at beskrive disse Fester, de skal helst opleves. Under Salen er Kabyssen indrettet, den stedlige Fabrik for varm Mad. Bageren har en lille Fabrik for sig selv, men andet Steds.

Jørgen Willumsen tager sig en Svalebajer under en Skitur.

Endelig bør det vel ogsaa nævnes, at Ivigtut har sit »Slot«! Det er Direktørboligen. Efter Sigende staar den rundt regnet i en kvart Million danske Kroner. Men det er ogsaa en herlig Historie. Her er selvfølgelig ogsaa Centralvarme, Bad og desuden et elektrisk Ønskekøkken med tilhørende Elevator. I »Slottet«s umiddelbare Nærhed ligger en fortrinlig Tennisbane, der dog kun er beregnet for Funktionærerne.

Funktionærerne har tillige et Slags Hotel, der kaldes Messebygningen, og her findes foruden mange andre rare Ting baade Pejsestue og Billardsalon.

Arbejderne har en Keglebane ovenfor Bruddet og uden for Byen er der en fælles Skydebane.

Endnu er der altsaa »Forskel paa Fisk« i Ivigtut. Arbejderne bor ved den ene Side af Bruddet — den Del af Byen kaldes »For«. Funktionærerne bor til den anden Side, og den Bydel kaldes »Agter«.

Endelig bør det nævnes, at her ogsaa findes Sygehuse, og at Arbejderne har gratis Læge.

Gennem de forløbne Aar har Staten jo faaet en Koncessionsafgift, ikke ubetydelig, men i Betragtning af Kryolitselskabets glubende Fortjeneste dog meget beskeden. Regeringen, der i forrige Aarhundrede overdrog Kryolitmine- og Handelsselskabet Koncessionen var ret ligegyldig med Afgiftens forholdsmæssige Størrelse, men den første socialdemokratiske Regering indsaa, at her var et Forhold, hvor det Offentlige faktisk ikke nød fuld Ret. Daværende Handelsminister Hauge foranledigede, at der blev optaget en Forhandling med Selskabet, og det resulterede i, at Afgiften blev sat meget betydeligt op samt at Kontrollen med Brydningen blev skærpet. Man forstaar vel bedst Forskellen,

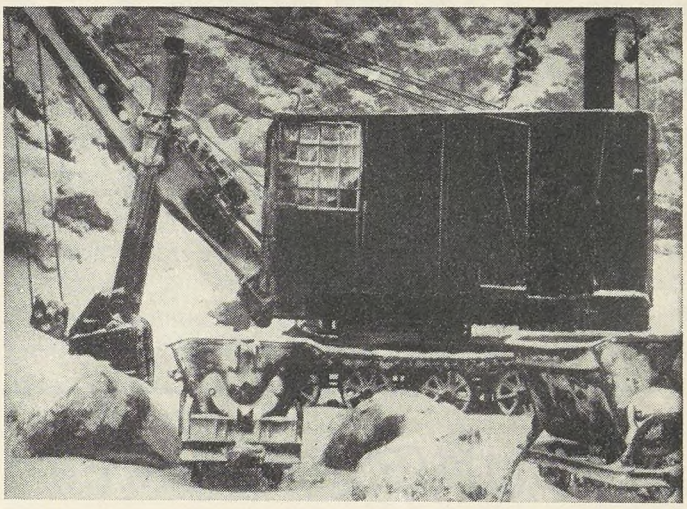

Gravkoen i Bruddet. Den lyder det meget fremmedartede Navn »Jumbo«. En mindre Udgave findes som omtalt paa Stabelpladsen. Den hedder »Lillebilen«.

naar man ser, at der af Produktionen for 1925 betaltes en Afgift paa 1,912,000 Kr. af 31,800 Tons, men at Afgiften for 1934, da Produktionen kun var 15,000 Tons var 2,767,000 Kr.

Statsminister Stauning har besøgt Ivigtut og giver en Skildring heraf i sin Bog »Min Grønlandsfærd«, og han tolker her, at det Offentlige har store Interesser at varetage. Den nuværende socialdemokratiske Regering har yderligere vist dette ved, at der i Fjor blev truffet en Nyordning med Kryolit-, Mine- og Handelsselskabet, hvorefter Staten i Løbet af et vist Aaremaal indtræder som Aktionær. Til Sammenligning skal jeg nævne, at Madsen-Mygdal-Regeringen af 1927—1929 viste sin Interesse ved at forelægge et Krav om en betydelig Lønreduktion for Arbejderne. Dette Krav lod sig dog ikke realisere, takket være Dansk Arbejdsmands For-

Vinternat i det gamle Ivigtut, da man hverken kendte elektrisk Lys, Centralvarme eller Radio. Billedet er taget ved Midnatstide i Maaneskin og Nordlys. Pladen eksponeret en Time.

bunds Indsats. Det vilde jo ogsaa være urimeligt, at unge Mænd, der tilbringer deres bedste Aar i en Afkrog af Verden, skulde være Offer for en reaktionær Regerings Nedskæringslyster.

Nu vil en og anden vel spørge: »Jamen, hvor meget

Kryolit er der egentlig? Er der ubegrænsede Mængder, eller er Staten først kommet til paa et Tidspunkt, hvor man maa anse den bedste Tid for Brydningen forbi?« Fra Selskabets Side vil man uden Tvivl hævde, at det snart er Nat med Kryoliten, og ret beset kan man vel heller ikke vente andet. Efter Prøveboringer jeg selv i sin Tid overværede, synes der dog ikke at være Anledning til umiddelbar Bekymring, og forøvrigt kan man vel daarlig tro, at Selskabet har sat sig i Millionudgifter uden rimelige Udsigter til brav Forrentning.

Og hvordan er der saa at være i Ivigtut? Er det dræbende kedsommeligt eller knusende interessant? Det er interessant for ikke at sige ligefrem pragtfuldt, for der eksisterer vist ikke den By i Verden, hvor der findes et saa godt Kammeratskab.

Herom i en afsluttende Artikel.

Tom Olufsson.

AFDELINGSKASSERER I 25 AAR

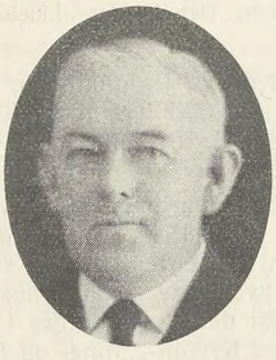

Den 13. April kan vort Forbunds Bogense Afdelings Kasserer, *V. Jørgensen,* fejre 25 Aars Jubilæum som Afdelingens Kasserer, et Tillidshverv han har udført til Medlemmernes udelte Tilfredshed, og dog faaet Tid til at hellige sig andre Opgaver, der er bleven ham betroet af den stedlige Partibevægelse. Det kan saaledes nævnes, at V. Jørgensen har været Medlem af Bogense Byraad i 2 Perioder, og det samme har været Tilfældet for Hjælpekassens Vedkommende forud for Socialreformens Ikrafttræden. V. Jørgensen har endvidere været Formand for Fællesorganisationen i 20 Aar, og har saaledes paa mange Punkter været med til at gøre en betydelig Indsats for den samlede Arbejderbevægelse i Bogense for hvilken Kammeraterne vil sige ham Tak paa Jubilæumsdagen. Ogsaa vi bringer i Dagens Anledning vor udmærkede Kammerat og Fagfælle en hjertelig Tak og haaber paa, at han endnu i mange Aar maa tælles blandt dem, der staar i Spidsen for Arbejdsmændenes store Sag.

Forinden Medlemmer af D. A. F. eventuelt indgaar faste Arbejdsaftaler med Godsejer Henriksen, »Ristrup« pr. Mundelstrup for Tiden efter 1. Maj d. A., maa de herom henvende sig til Kredsformand F. Frederiksen, Tilst pr. Mundelstrup.

LØBENDE KONFLIKTER

Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Gørlev	(Helsinge Drøsselbjerg Kommune)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Kolindsund	(Vekselerer Suhr, Kbhvn., Skarnæs, Kolind)
3. Agitationskreds	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby, ang. Dræningsarbejde i Gl. Roskilde Amt)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Randers	(A/S Randers Margarinefabrik) (Sympatiblokade)
Lynge-Broby	(Lynge-Broby Skærvefabrik)
Buerup Afd.	(Dræningsmester Otto Hansen, Skamstrup pr. Mørkøv)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Magleby Afd.	(Klintholm Skovdistrikt)
Sommersted	(Murermester Cl. Vilhelmsen, Mølby)
Vigerslev	(Vigerslev Kommune)
Odense L.	(Dalumgaard ved Odense, Godsejer Andersen)
Vilstrup Afd.	(Vilstrup Kommune)
Kvissel og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Systofte	(Havearkitekt O. Bay Nielsen, Kohave Skov pr. Nykøbing F.)
Øster Egesborg	(Øster Egesborg Kommune)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Karlslunde Afd.	(Karlslundegaard pr. Taastrup)
Glumsø	(Entrp. L. M. Kjærs Kalkleje i Træløse)
Hornslet-Rodskov, Voldum-Rud, Søby-Halling, Mejlby, Mygind-Lihme, Karlby	(Clausholm og Sofie Amaliegaards Skovdistrikter)
5. Agitationskreds, Hou Vendsyssel Afd.	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimmen)
Bøstrup Afd.	(Bøstrup Tærskeselskab)
Kastrup Afd.	(St. Magleby Kommune)
Borup, Jyll.	(Proprietær Hjortkær, Svejstrupgaard pr. Bjerregrav)
Sdr. Vissing-Voerladegaard Afd.	(Grusgravsejer Nielsen, Sdr. Vissing)
Skjød Afd.	(Lyngaa Kommune)
Granslev Afd.	(Hofjægermester Honnens de Lichtenberg, »Bidstrup« pr. Laurbjerg)
Arden Afd.	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Røde-Kro Afd.	(Murermester Søren Adolfsen og Søn, Rise)
Givskud Afd.	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Budenes Forbund	(Budcentralen »Lygteekspressens«, Mimorsgade 115)
Herlufsholm	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Hvidbjerg-Lyngs Afd.	(Tærskeværksejer Jens Poulsen)
Hadsund	(Viktor Larsen)

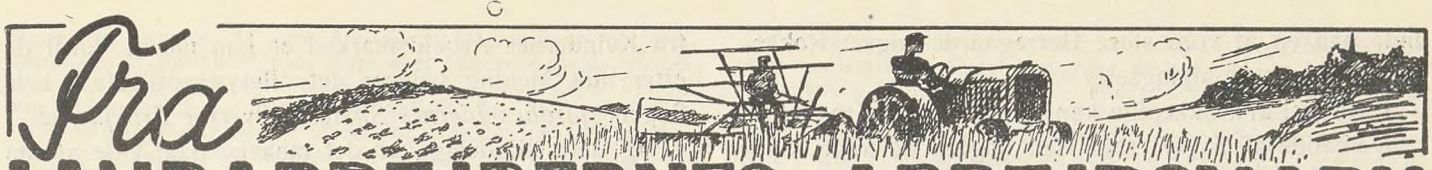

Fra LANDARBEJDERNES ARBEJDSMARK

EN TIME I SELSKAB MED ANNONCER

Bortset fra alle agitatoriske Paastande fra den ene eller den anden Side kommer man til et ganske forunderligt Resultat, hvis man sætter sig hen og undersøger Problemet — Efterspørgsel om Arbejdskraft paa Landet — ikke ved et Rundspørge, som kan besvares nogenlunde efter, hvad man nu synes, man har Lyst til at opgive, men ved en Gennemgang af de reelle Tilbud, som findes i Landbrugets førende Annonceblade.

I et enkelt Nummer finder man under Rubrikken: Plads tilbydes mandlige, ikke mindre end 136 Tilbud om Arbejde

Dette er jo et stort Tal, forsaavidt Numret af det paagældende Blad er dateret midt i Marts, og der altsaa er længe til Skiftedag. Ja, Antallet kunde ligefrem bekræfte den Paastand, at Landbruget skulde mangle Arbejdskraft i almindelig Forstand. 136 ledige Pladser, annonceret alene paa een Dag, ser dog ud af noget?

Maaske er der oven i Købet en eller anden arbejdsløs i København, som kommer paa den Tanke, at der maaske saa alligevel skulde være Mulighed for at faa Arbejde paa Landet, men ham maa jeg desværre straks slaa Modet ned hos!

Det er nemlig en ganske særlig Arbejdskraft, man søger!

Gode Hjem og Anbefalinger.

Af de 136 ledige Pladser skal for det første kun 29 besættes med gifte Folk, og paa disse 29 Pladser forudsættes det i 21 Tilfælde, at »Konen kan malke«. Dette vil sige, at de kun kan besættes af Folk, der i Forvejen arbejder paa Landet. De 8, som ikke behøver at have udstyret sig med en malkende Kone, skal optræde som »Altmuligmænd«, Havemænd osv. Det vil sige, at de skal optræde i allehaande Haandværk, indenfor alle mulige Fag og uden Tarifbetaling udføre Snedker-, Tømrer-, Gartner-, ja, i nogle Tilfælde Tjenerarbejde!

Lad os forudsætte, at der virkelig findes Folk, som vil paatage og kan paatage sig et saadant Embede, i saa Fald kan vi uden videre gaa med til, at Landbruget af 136 ledige Stillinger faktisk har otte, der maaske kan besættes af Byarbejdere!

Men hvad saa med de andre 107 Pladser!

Ja, de 80 er Elevpladser, og heraf skal ikke mindre end *9 arbejde helt uden Løn!* »Honorar hverken fordres eller gives,« staar der smukt i Annoncerne! Af de øvrige 71 Elevpladser skal de 33 besættes med Folk, der har »de bedste Anbefalinger!« De resterende 38 Pladser kan for de 19s Vedkommende kun skænkes bort til unge Mennesker, som kan kalde sig »Landmandssønner«! Saa bliver der 19 tilbage, men af disse skal der paa de 10 anbringes Folk, som udtrykkelig skal stamme fra »gode Hjem« — og hvad hermed menes, kan der kun gisnes om. Hvad anser danske Storbønder for gode Hjem? Det er vist ikke det samme, som en langvarig arbejdsløs ung Mand fra Storkøbenhavns Gader anser for et godt Hjem, vel?

Af de 9 resterende Pladser kan Danmarks arbejdsløse Ungdom saa gøre et Udvalg. I 5 af disse 9 Tilfælde forlanges der Roelugning, hvorved en uøvet og utrænet Mand som bekendt intet nævneværdigt kan tjene — at der selvfølgelig forlanges pæn Paaklædning, lange Støvler, Overbærenhed med Kosten, Lydighed og Villighed til en forlænget Arbejdstid er klart for enhver, der kender en lille Smule til Elevforhold paa Landet.

Foruden de 80 Elever søges der saa 27 Karle! 3 af dem skal have Kendskab til Smedearbejde (Hva' mæ' Fagforening?) 14 skal være i Besiddelse af »de bedste Anbefalinger«. De 10 resterende skal være godt inde i Brug af alle Landbrugsmaskiner!

Værsgod! Kan en ung arbejdsløs finde en Plads paa *dette* Marked skal han i hvert Fald give Afkald paa Udnyttelsen af alt, hvad han har lært, opgive nogensinde at komme til at arbejde i sit Fag, give Afkald paa nogensinde at opnaa den økonomiske Stilling, han havde Grund til at vente i Kraft af sin Uddannelse.

Det er sikkert ikke nødvendigt at *bevise,* at Landbruget ikke ved denne Lejlighed kommer til at aftage en eneste af den Ungdom, som Landbrugets Talsmænd, »De samvirkende danske Landboforeninger« betegner »som ødelagte paa Grund af Socialreformens umoralske og nedbrydende Virkning« — — —

Ikke mindre interessant er det at kigge paa, hvad Landbruget faktisk har Brug for af unge Piger! Det spiller aabenbart ikke saa væsentlig en Rolle for unge Kvinder at blive tituleret med Ordet »Elev«, idet der af samme Nummer af samme Blad, som ovennævnte Kendsgerninger er hentet fra, kun søges 19 »Husholdningselever«. En Ejendommelighed, som man straks falder over, er, at der i 3 af Annoncerne udtrykkelig meddeles, at »Løn gives«(!) I 5 Annocer meddeles det frimodigt, at Honorar hverken gives eller fordres! Og kun i fire Tilfælde nævnes et Beløb, nemlig ca. 150 Kr. for Sommerens seks Maaneder!

At en Husholdningselev ikke maa være saa ringe en Arbejdskraft endda, kan man slutte deraf, at en Grev-

inde paa en af vore store Herregaarde søger: Kokkepige eller Husholdningselev!

I Mangel af Kokkepige kan Eleven altsaa bruges!

Den Side af Sagen, som især angaar de unge Kvinder, tager sig imidlertid helt anderledes ud end Problemet: Den mandlige Arbejdskraft. De faa Eksempler fra Kvindernes Arbejdsmarked er kun nævnt, fordi de efter min Mening belyser det allervæsentligste i hele Sagen: *Jordbesiddernes Sindelag overfor Arbejderne.*

Og dette Sindelag var det maaske paa Tide at faa klarlagt eller rettere: afsløret!

Jens Strøm.

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

OPMANDSKENDELSER

Nærværende Sag drejer sig om nedennævnte Uoverensstemmelser mellem Murerarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus og henholdsvis Murerm. Henry S. Petersen og Murerm. Mikkel Petersen, begge af Aarhus.

Efter at der den 19. December 1936 har været afholdt Voldgiftsmøde i Aarhus, hvor Parterne mødte ved henholdsvis Dansk Arbejdsmands Forbund og Centralforeningen af Murermestre i Danmark, og hvor der ikke kunde opnaas Flertal for en Afgørelse, indlodes Sagen til Kendelse af Dommer Roepstorff i Odense som valgt Opmand.

Uoverensstemmelserne er følgende:

I. Med Murerm. Henry S. Petersen.

Under Murerarbejdet paa Skovvangsskolen i Aarhus opstod en Uoverensstemmelse mellem Murerm. Henry S. Petersen og hans Svende angaaende Betaling af Ventepenge for 45 Timer grundet paa Mangel af Materialer, og denne Uoverensstemmelse blev ad voldgiftsmæssig Vej i Fællesudvalget den 6. Juli 1936 afgjort ved Kendelse saaledes:

»Standsningen skyldes den Omstændighed, at der paa et vist Tidspunkt var for lidt Arbejdsmandshjælp paa Pladsen, og der skal derfor betales for Spadseretimer i Henhold til Svendenes Krav.«

I Henhold hertil betalte Mesteren Svendene 54 Kr., og han har derefter fradraget dette Beløb i Murerarbejdsmændenes Akkordoverskud under Henvisning til, at de er Skyld i, at han har maattet betale Beløbet. Mesteren anbringer, at i Henhold til Hovedoverenskomstens S. 5, § 3 b skal Mesteren aftale med Arbejdsmændenes Akkordformand, »hvor mange Arbejdsmænd der skal være i Akkorden, saaledes at Svenden faar tilstrækkelige Materialer leveret«. Men det er en fast Kotume i Aarhus, at Akkordformanden selv afgør, hvor mange Arbejdsmænd, der er fornødne til Svendenes Oppasning, og naar Arbejdsmændene har faaet denne Favør, har de ogsaa Ansvaret for, at Svendene faar tilstrækkelige Materialer leveret. Svendene hævdede overfor Mesteren, at alle 15 Svende stod og manglede Materialer, hvad de flere Gange havde gjort, og saa gik de. Mesteren lod Spørgsmaalet gaa til Voldgift, og under Sagens Behandling var Akkordformanden tilstede og indrømmede Mangelen af Materialerne. Og da Kendelsen gav Svendene Medhold, maatte Mesteren betale Spadserepenge og havde Ret til at fradrage disse i Arbejdsmændenes Overskud.

Dansk Arbejdsmands Forbund hævder, at det vel i al Almindelighed er rigtigt, at Akkordformanden skal sørge for, at der er et tilstrækkeligt stort Antal Arbejdsmænd for Svendenes Oppasning, men der kan indtræffe Vanskeligheder, som Arbejdsmændene ikke er Herre over, og overfor hvilke de er sagesløse. Saaledes var det her. Arbejdsplanen blev forrykket saaledes, at skønt der som Helhed betragtet var Materialer nok paa denne store Arbejdsplads, blev de 15 Svende dirigeret hen til et Hovedskillerum, hvorom Arbejdsmændene ikke i Tide var averteret, og saaledes skete det, at der for 2 a 3 Svendes Vedkommende ikke var tilstrækkelige Materialer paa dette Sted. Denne Mangel har ikke været Grund nok til for alle de 15 Svende til at forlade Stilladset, og Arbejdsmændene bør ikke undgælde herfor. Dertil kom, at der var antaget 2 nye utrænede Arbejdsmænd, som ved denne Lejlighed ikke kunde følge med, hvorfor der maatte antages to andre Arbejdsmænd. Forbundet paastaar, at under disse Omstændigheder, hvor Vanskelighederne kan opstaa ved en saa stor Bygning, som der her er Tale om, er Arbejderne fritagne for Ansvaret for de idømte Spadserepenge, og Mesteren har derfor været uberettiget til at tilbageholde det fornævnte Beløb.

Da det i Aarhus er fast Kotume, at Arbejdsmændene selv uden Mesterens Indblanding bestemmer Antallet af Arbejdsmændene i Akkorden, følger heraf, at de ogsaa har Ansvaret for, at Svendene til enhver Tid faar tilstrækkelige Materialer. Og da Svendene under Anbringende af, at de manglede disse, forlod Arbejdspladsen og forlangte Spadserepenge, og da Mesteren for at faa konstateret, om Svendenes Krav paa Spadserepenge var berettiget, indankede dette Spørgsmaal for en kompetent Voldgift, hvorunder Arbejdsmændenes Akkordformand var tilstede og gav Oplysninger, ses det ikke rettere end, at Arbejdsmændene ifølge det nævnte Ansvar er pligtig at erstatte Mesteren den Skade, han har lidt ved i Voldgiften at blive tilpligtet at betale Spadserepenge, hvorfor afsiges følgende:

K e n d e l s e:

Murerm. Henry S. Petersen af Aarhus har været berettiget til at fradrage 54 Kr. i Arbejdsmændenes Akkordoverskud.

II. Med Murerm. Mikkel Petersen under Bygningsarbejdet paa Studenterkollegiet i Aarhus, nemlig

a. Ved Opstilling af Gelænderne paa Altanerne.

Mesteren afregnede Arbejdsmændene ved dette Arbejde med Timelønnen, medens Arbejdsmændene forlangte Arbejdet aflønnet i Akkord under Henvisning til, at Murersvendene havde Akkord paa Arbejdet.

Forbundet støtter Arbejdsmændene og hævder, at Arbejdet naturligt falder ind under Overenskomsten S. 21 Afsnit E, Facadearbejde Stk. 3, hvorfor Forbundet paastaar Arbejdsmændene tilkendt 30 % af Svendenes Fortjeneste.

Centralforeningen gør gældende, at der ikke i Priskuranten findes nogen Tarif, som passer for dette Arbejde, og Foreningens principielle Paastand er derfor, at det afregnes i Timeløn. Skulde Arbejdet henføres under en Akkordpris, maatte det være som almindeligt udvendigt Facadearbejde og altsaa aflønnes med 20 % jfr. Stk. 2 foruden Højdetillægget 2,8 %, altsaa med ialt 22,8 % af Svendenes Fortjeneste. Facaden er i det hele en fuget Facade med Undtagelse af de støbte Kanter om Altanerne og Anbringelse af Gelænderne, som er hejset op ved mekanisk Hjælp, drejer sig kun om Udfyldning af de støbte Huller med Mørtel. Dette Arbejde er ikke og bør ikke aflønnes som Pudsearbejde. Det er der heller ingen materiel Grund for, da Oppasningen ikke kræver mere Arbejde end ved Fugearbejde. Det vilde være ganske urimeligt, om den her ommeldte Oppasning skulde aflønnes med 30 %, fordi Gelænderet er stillet op i Puds, medens det, hvor det er stillet op i Mur, kun skal afregnes med 20 %.

Forbundet gør gældende, at Priskuranten ikke indeholder og heller ikke k a n indeholde en nøjagtig Specifikation over, hvad der henhører til Pudsearbejde, og hvad der falder ind under Fugearbejde. Det maa afgøres efter forstaaende Skøn som f. Eks. med Hensyn til Solbænke etc.

Ved Afgørelse af Spørgsmaalet, om Arbejdsmændene har Krav paa Akkordaflønning, maa Hovedsynspunktet være den Bestemmelse, som er sat i Spidsen for Overenskomstens »Almindelige Bestemmelser«, at »hvor Svendene arbejder i Akkord, har Arbejderne ogsaa Akkord«. Og da Svendene ved Gelænderopstillingen har Akkord, og der ikke er truffet nogen anden Bestemmelse, maa der gaas ud fra, at Arbejdsmændene ogsaa skal have Akkordbetaling.

Sagen drejer sig herefter kun om at afgøre Akkordprisen for Anbringelse af Gelænderne i Hullerne og Oppasningen med

Mørtel og Cement. At gøre Afgørelsen afhængig af, om Opsætningen er forbundet med mere eller mindre Arbejde, findes betænkeligt. Der skønnes ikke at være nogen anden Vej at gaa end at holde sig til det rent faktiske, om Anbringelsen er sket i pudset eller i fuget Facade. Og naar der her skal træffes et saadant Valg, maa Puds have Fortrinet.

Herefter afsiges følgende

Kendelse:

Det her ommeldte Arbejde aflønnes efter Overenskomsten S. 21 E, Stk. 3, med 30 % af Svendenes Fortjeneste foruden Højdetillægget.

b. Ved Opbæring og Henlægning af Bundstykker i Vinduerne i Stuerne.

Medens Mesteren har afregnet Arbejdsmændene for dette Arbejde efter Overenskomsten S. 21 Afsn. E Stk. 2 med 20 % af Svendenes Fortjeneste, hævder Dansk Arbejdsmands Forbund for Arbejdsmændene, at der her er Tale om et indvendigt Arbejde, som maa betales i Henhold til Overenskomsten S. 19 Afsn. D.: »Indvendigt Pudsearbejde«, idet Arbejdet med Bundstykkerne er et Led i dette, som det uden videre vilde være indgaaet i, saafremt det var udført samtidigt. At det nu er udført i Henhold til selvstændig Akkord, kan ikke stille Aflønningen anderledes. Forbundet paastaar herefter Betalingen afregnet med 30 % af Svendenes Fortjeneste ÷ 7 % Tillægget efter Stk. 2 og Højdetillæg.

Centralforeningen protesterer herimod under Anbringende af, at dette Arbejde intetsomhelst har med Begrebet »Pudsearbejde« at gøre. Hvis der i Stedet for Bundstykker var anbragt Fliser, vilde der kun have tilkommet Arbejdsmændene 16 % i Henhold til Overenskomsten Side 20 Stk. 9, og den Omstændighed, at det her drejer sig om en hel Flade, kan ikke bringe Arbejdet op paa en højere Procent. Imidlertid har Mesteren indrømmet Arbejdsmændene 20 % foruden Højdetillæg, og Centralforeningen paastaar, at dette Tilbud følges.

Det ses ikke rettere end, at Arbejdet her er »indvendigt Arbejde« i Modsætning til det under a ommeldte. Derimod kan det ikke anses for et »Pudsearbejde« eller sidestilles med et saadant. Det findes nærmest at burde jævnstilles med det i Stk. 9 i Overenskomsten S. 20 nævnte »Vægflisearbejde«. I hvert Fald skønnes det ikke, at dette Arbejde kan henføres under nogen højere Procenttarif end den af Mesteren tilbudte, hvorfor afsiges følgende

Kendelse:

Det herunder ommeldte Arbejde til være at afregne med 20 % af Svendenes Fortjeneste foruden Højdetillægget.

Sagens Omkostninger, derunder Honorar, Befordrings- og Skrivningsudgifter til Opmanden, ialt 100 Kr., betales af Parterne med Halvdelen hver.

Odense, den 4. Januar 1937.

sign. A. S. Roepstorff.

OPMANDSKENDELSE

Nærværende Sag angaar en Uoverensstemmelse mellem Murermester N. C. Nielsen & Sønner i Odense og Murarbejdsmændenes Fagforening sammesteds angaaende Betaling for Opbæring og Ophejsning af Sten ved en Bygning til Sygehuset.

Efter at Sagen er behandlet i en faglig Voldgift i Odense den 18. December 1936, hvorunder Parterne gav Møde ved henholdsvis Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund, og hvor der ikke kunde opnaas Flertal for en Afgørelse, blev Spørgsmaalet optaget til Kendelse af Dommer Roepstorff i Odense som valgt Opmand.

Sagens nærmere Omstændigheder er følgende:

Ifølge Hovedoverenskomst af 1. Juni 1930 S. 10 § 5 A Stk. 1 er Grundpriserne for »Opbæring, Ophejsning eller Tilbringning af 1000 Mursten 510 Øre«, og efter Stk. 2 betales der »for hver 5 cm højere (end 6 Meter) i Tillæg for alle Stenene 2 Øre pr. 1000 Stk.«

Ved Ændring af 21. August 1935 tilføjes følgende til Stk. 2: »Hvor Tilbringningen foregaar ved Ophejsning med mekanisk drevne Spil, incl. Spillers Pasning, betales i Tillæg pr. 1000 Sten pr. lb. m regnet fra Terræn 7 Øre, men ovennævnte 2 Øre bortfalder«.

Det er om Forstaaelsen af denne Ændringstilføjelse Striden drejer sig.

Forbundet anbringer, at naar der ved et Byggeforetagende som herommeldte Sygehusbygning er benyttet en Elevator til Ophejsning af Mursten, skal 7 Øres Tillægget udregnes af de løbende Meter **fra Terræn** pr. 1000 Sten og altsaa ikke som 2 Øre Tillægget fra 6 Meter Højden, men Tillægget skal ligesom 2 Øre Tillægget beregnes af alle Stenene i Bygningen, altsaa ogsaa af den, der sidder i Stue og Kælder.

Centralforeningen hævder, at der kun skal beregnes 7 Øres Tillæg af de Sten, der hejses op, men ikke af de Sten, som bæres eller trilles til Byggeriet. Foreningen støtter denne Forstaaelse paa, at det her drejer sig om et »Hejsetillæg«, saaledes som Ændringen netop selv angiver med Ordene: »Hvor Tilbringningen foregaar ved Ophejsning«. Det vilde være meningsløst at betale dette Tillæg for de andre Sten. I nærværende Tilfælde drejer Spørgsmaalet sig om ca. 210.000 Sten, som sidder i Kælder og Stue indtil en Højde af ca. 3 Meter over Terrænet, og disse Sten har ikke været i Elevatoren. Det vilde føre til ganske uantagelige Konsekvenser, hvis Hejsetillægget ogsaa skulde betales af de Sten, som blev transporteret paa anden Maade, hvilket vil kunne ses, hvis Stenene paa en 10 Meter høj Bygning bæres op i 7 Meters Højde og hejses de sidste 3 Meter. Saa vilde der til Grundprisen blive betalt 70 Øre = 5 Kr. 80 Øre, altsaa mere end, hvis alle Stenene blev baaret op, nemlig 510 ÷ 40 Øre = 5 Kr. 50 Øre pr. 1000 Sten. Saaledes kan Ændringen ikke forstaas. Højdetillægget 2 Øre skal betales af alle Stenene, hvilket udtrykkeligt er pointeret i Højdetillægsbestemmelsen, og kan ogsaa være naturligt, da Stenene bæres op, men i Hejsetillægsbestemmelsen er intet sagt herom.

Ved Fortolkningen af den ommeldte Ændringsbestemmelse maa det erkendes, at den ikke er klart affattet, men der er næppe anden Vej at gaa end at holde sig til dens Ord i deres Sammenhæng med den Bestemmelse, hvortil den angiver at være en Tilføjelse.

Det afgørende Spørgsmaal maa være, om Ordene: »Hvis Tilbringningen foregaar ved Ophejsning ...« tilsigter at angive, at der kun skal betales Tillæg af »de ophejsede Sten«.

Dette kan ikke antages.

Bestemmelsen fremtræder som en Tilføjelse til Højdebestemmelsen paa de 2 Øre, saaledes som denne fortolkes i Opmandskendelsen i Kolding af 26. Marts 1934. Medens der, naar der ikke er Elevator, skal betales 2 Øre pr. 1000 Sten for hver 5 cm højere end 6 Meter, indføres der ved Ændringsbestemmelsen af 1935 i dette Tilfælde, at der er Elevator, en Tillægsbetaling i Stedet for de 2 Øre, som efter Opmandskendelsen ikke skulde betales, naar der brugtes Elevator. Denne Tillægsbetaling blev ved Ændringsbestemmelsen fastsat til 7 Øre pr. 1000 Sten for hver løbende Meter fra Terræn. Ved denne Tilføjelse er der ikke indført et særligt selvstændigt »Hejsetillæg«, men derimod et modereret Højdetillæg, og det kan ikke antages, at Tillægget skal indskrænkes yderligere derved, at man vilde indføre en anden Regel med Hensyn til Stenantallet, hvoraf Tillægget gives. Ligesom Højdetillægget 2 Øre beregnes af alle Stenene, maa der gaas ud fra, at den samme Regel skal gælde for 7 Øre Tillægget. Hvis det modsatte havde været Bestemmelsens Hensigt, maatte det være sagt. Og det er det ikke.

Det kan vel ikke nægtes, at den Fortolkning af Bestemmelsen i enkelte — dog formentlig i praktiske — Tilfælde, vil kunne føre til tarifmæssige Inkonsekvenser, men dette kan efter Opmandens Skøn ikke foranledige nogen anden Fortolkning end den her antagne.

Herefter afsiges følgende

Kendelse:

Dansk Arbejdsmands Forbunds Paastand om, at 7 Øre Tillægget ligesom 2 Øre Tillægget skal beregnes af alle Stenene, vil være at tage til Følge.

Paa Grund af Omstændighederne vil Sagens Omkostninger derunder Honorar og Skrivningsomkostninger til Opmanden, 130 Kr., være at udrede af Parterne med Halvdelen hver.

Odense, den 4. Januar 1937.

sign. A. S. Roepstorff.

HAR DU SET

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

SEJREN —

Over hele Danmark stryger
Vaarens unge friske Blæst,
og den fejer og den fyger
Reaktionens sidste Rest
bort fra Land og By og Flækker;
det er selve Tidens Aand,
baade Magt og Ansvar lægger
den i Folkets egen Haand.

Man har blandet Støv og Klister
i et Byraad hist og her,
men af Mørkets Haand vi vrister
ogsaa dér det rustne Sværd.
Og fra Baghus og fra Forhus
gaar vi frem med munter Sang,
saa vi helt kan rense Aarhus,
naar vi stemmer næste Gang.

Vi har sejret! Vi kan fejre
Sejrens Dag med røde Flag,
vi gaar frem mod nye Sejre
og mod Fjendens Nederlag.
Brug da Magten, hvor vi har den,
hjælp de Fattige og Smaa,
nu vil v i bestemme Farten,
og vor Fart skal f r e m a d gaa.

Over Land og Byer tændtes
paa en Martsdag Vaarens Gry,
at vi er de mange, kendtes
af de tørre Tal paany.
Se, det gror i Grav og Grøfter,
det er Solskinsvejr i Dag,
og mod Himmelblaaet løfter
vi et Baal af røde Flag.

AAGE HERMANN

KOMMUNEVALGET

Valget til Danmarks Kommunalbestyrelser er nu afsluttet, og det kan som Helhed paastaas, at den Opgangslinie, som kendetegnede Socialdemokratiets Fremgang ved de forudgaaende politiske Valg er forsat ved de kommunale Valg.

Naturligvis er der ikke opnaaet netop de samme Stemmetal ved de kommunale Valg, som tidligere kunde noteres ved de politiske Valg, men der er intet foruroligende herved, idet Erfaringen viser, at der altid har været Forskel i Stemmeafgivningen fra politiske til kommunale Valg, dels paa Grund af en Del Vælgeres manglende Skattebetaling og deraf følgende Slettelse af Valglisten og dels af andre ofte uberegnelige Grunde.

Lægger man derimod de ved sidste kommunale Valg i 1933 afgivne Stemmer til Grund for Bedømmelsen af Resultatet ved de nu afsluttede Valg, vil der være en smuk Fremgang at notere i det socialdemokratiske Stemmetal Landet over. Og denne Fremgang maa endvidere bedømmes ud fra den Kendsgerning, at der ved de kommunale Valg er mange specielt lokale Interesser, som giver sig Udslag i de saakaldte upolitiske Lister, der altid er et Skalkeskjul og kun medvirker til at plumre Begreberne blandt Vælgerne indenfor de mange Steder ofte smaa Omraader, hvor den personlige Paavirkning har saa overordentlig megen Betydning.

Trods de mere eller mindre mørke Pletter, der i Forbindelse med Helhedsbilledet af Valget ses udover Landet, vil det dog være en Tilfredsstillelse at konstatere, at alle de Krumspring som de konservative Partier i Fællesskab har gjort for, — som det hedder fra den Side — at dæmme op for Socialdemokratiets fortsatte Fremgang, har vist sig endog meget negative i sin Virkning.

Frygten for Socialdemokratiets voksende Indflydelse har, trods Anvendelsen af de laveste Midler i Agitationen fra Oppositionens Side og Henvisning til den paastaaede voksende Skatteprocent i de socialdemokratisk styrede Kommuner, ikke været større blandt Vælgerne end disse med stigende Tilslutning ikke alene har sikret og styrket Flertallet i de Kommuner, hvor Socialdemokratiet havde Flertallet forud for Valget, men yderligere i stor Udstrækning har føjet en Række større og mindre Provinskøbstæder og Landkommuner ind i Antallet af disse Kommuner. Ogsaa de socialdemokratiske Mindretal er styrket i stort Omfang, saaledes at det allerede nu kan forudses, at Flertallet i saadanne Kommuner vil blive erobret næste Gang, der holdes kommunale Valg.

Det samlede Resultat af de kommunale Valg viser, at Socialdemokratiet er væsentlig styrket, og at de konservative Partier i tilsvarende Grad er svækket i Indflydelse. Og dermed er der bidraget stort til Opnaaelsen af det Maal, som Arbejderklassen her i Landet har sat sig at skabe et: Danmark for Folket.

R—dt.

Fra den vidt

Lager- & Pakhusarbejderne — Firmaet Marius Andersen. Overenskomsten er fornyet mod, at Ugelønnen er forhøjet fra Kr. 53,60 til Kr. 55,60.

Skibby — Vognmand Poul Rasmussen. Vi har indklaget Vognmanden for Den fasteVoldgiftsret og paastaaet en oprettet Kompagniskabskontrakt kendt ugyldig. Paa det forberedende Møde opnaaedes Forlig gaaende ud paa, at Kontrakten skal ophæves fra 1. Oktober 1937, dog med Tilføjende, at Vognmanden i denne Tid skal garantere Kompagnonen mindst tarifmæssig Ugeløn, og at Fagforeningen har Adgang til at kontrollere, at dette sker.

Budene og Ungdomsafdelingen — Bog- og Papirhandelen »Fremad«. Ny Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer. Ugeløn:

14—16	Aar	Kr.	25,00
16—18	»	»	33,00
18—20	»	»	41,00
over 20	»	»	49,00

Overarbejde: Kr. 1,00 og Kr. 1,20 til Bude henholdsvis under og over 18 Aar. 9 Dages Sommerferie. Under Sygdom oppebæres efter ½ Aars Ansættelse fuld Løn i 3 Uger. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. — Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. December.

Lager- & Pakhusarbejderne — Rigshospitalet. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ved Forskydning i Arbejdstiden i Tiden fra Kl. 6 til Kl. 23 betales efter Kl. 17 25 pCt. Tillæg. Ved Skifteholdsarbejde og Vagttjeneste, ogsaa under Ferier, Sygdom o. lign., samt Vikartjeneste for Kedelpassere betales fra Kl. 18 til Kl. 6 et Tillæg af 20 Øre pr. Time. Overarbejde 33⅓, 50 og 100 pCt. Løn for ikke fast ansatte Arbejdsmænd: De første 2 Aar Kr. 1,28 pr. Time (fra 1. Maj 1937 Kr. 1,31 pr. Time). Efter 2 Aars Anciennitet Ugeløn Kr. 61,50 (fra 1. Maj Kr. 63,00). For Sodrensning i Kedler betales et ekstra Tillæg af Kr. 16,13. Rensning af Skorstenskanaler Kr. 40,33. Rensning af W. C.-Brønde 75 Øre ekstra pr. Time. Ferie efter Anciennitet fra 2 til 12 Arbejdsdage. Under Sygdom og Ulykkestilfælde betales efter 6 Ugers Beskæftigelse i 13 Uger Forskellen mellem den normale Løn og Sygekassehjælpen. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj tidligst 1938.

Kolding A. — I/S »Dana« (Sydjydsk Ice-Cream Fabrik). Overenskomst oprettet. Ugeløn: Helaars beskæftigede Hjemmearbejdere Kr. 58,00 pr. Uge (i Tiden fra 1. Oktober til 1. April Kr. 53,00). Der ydes Uniform og Kr. 200 om Aaret for Afsavn af Fridage. De i Sæsonen beskæftigede Chauffører og Medhjælpere aflønnes saaledes: Chauffører Kr. 60,00 pr. Uge + 2 pCt. af Salget, Uniform og Kr. 200,00 for manglende Fridage. Medhjælpere Kr. 42,00 pr. Uge + 100 Kr. for manglende Fridage. Bude:

14—16	Aar	Kr.	25,00
16—18	»	»	35,00
18—20	»	»	40,00
over 20	»	»	45,00

+ 100 Kr. pr. Aar. Helaars beskæftigede Arbejdere 10 Dages Sommerferie. Alle andre erholder 2 pCt. af den indtjente Løn. Under Ulykkestilfælde erholdes i de første 13 Uger ⅔ af Ugelønnen. Der maa kun beskæftiges organiserede Arbejdere. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Horsens K. — Lillebilstationen »1717«. Overenskomst oprettet. Der ydes pr. Vagt Kr. 3,00 pr. Dag/Nat. + 15 pCt. af det indkørte Beløb. Der gives et ugentligt Fridøgn. For Ture, der ikke tilendebringes samme Dag, betales Chaufførens Ophold efter Regning, dog højst 10 Kr. Der maa kun beskæftiges Chauffører, der er Medlemmer af Fagforeningen. Ulykkesforsikring de første 13 Uger 3 Kr. pr. Dag. 3 Maaneders Opsigelse til en 1. Marts.

Lager- & Pakhusarbejderne — Bakteriologisk Laboratorium »Ratin«. Overenskomsten forlænget. Ugelønssatserne forhøjet med Kr. 2,50, saaledes at Ugelønnen de første 6 Maaneder bliver Kr. 54,00, derefter Kr. 56,00 og efter 5 Aars Anciennitet Kr. 60,00. Overenskomstens øvrige Bestemmelser er uændrede.

Odense L. P. — Gartnernes Salgsforening. Ny Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn 51,50. Timeløn 112 Øre. For Arbejde under 3 Timer Kr. 1,30. Mindstebetaling 2 Timer. Overarbejde 30—50 og 75 pCt. Ferie ½ Dag for hver 25 Arbejdsdage. Ulykkesforsikring de første 13 Uger 3 Kr. pr. Dag. Tillidsmandsregler. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Odense L. P. — Firmaet N. C. Rasmussens Vinhandel. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Efter 6 Maaneders Beskæftigelse 3 Dages Sommerferie og efter et Aar 6 Dage. Ulykkesforsikring første 13 Uger 3 Kr. pr. Dag. Ugeløn Kr. 53,50. Ved Overarbejde betales 30—50 og 75 pCt., beregnet efter Timeløn Kr. 1,12. Mindstebetaling ½ Dag. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 15. April.

1. Kreds, Københavns Omegn — Rutebilejer E. Sørensen. Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 48 Timer. Faste Chauffører Ugeløn Kr. 69,00. Overarbejde erstattes med Fritid + 40 Øre pr. Time. Reservechauffører Kr. 1,50 pr. Time paa Hverdage og Kr. 2,00 pr. Time paa Søn- og Helligdage. Der ydes Beklædning og 6 Dages Sommerferie. Under uforskyldt Sygdom og Ulykkestilfælde fuld Løn i 13 Uger ÷ Sygekassepengene. Chaufførerne skal være Medlemmer af D.A.F., og der er indført Tillidsmandsregler. Billettørerne: Ugeløn: Mellem 16 og 18 Aar Kr. 32,00 og mellem 18 og 20 Aar Kr. 40,00. Overarbejde 85 og 100 Øre pr. Time. Der ydes Beklædning og for Billettørerne gælder iøvrigt de for Chaufførerne fastsatte almindelige Bestemmelser.

Lager- & Pakhusarbejderne — Københavns Desinfektionskompagni. Ny Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn: De første 6 Maaneder Kr. 56,00 pr. Uge derefter Kr. 60,00 pr. Uge. Overarbejde de første 3 Timer 50 pCt., derefter 100 pCt. Sommerferie: Beskæftigelse før 1. Januar 6 Dage (for 3 Maaneders Beskæftigelse 3 Dage). For hver 2 Aar en Mand har været beskæftiget i Firmaet, gives en Feriedag ekstra indtil 12 Dage ialt. Efter 6 Maaneders Beskæftigelse gives i Sygdomstilfælde Forskellen mellem Sygekassepengene og Ugelønnen i 4 Uger. Ved Ulykkestilfælde betales som ovenfor og derefter i 9 Uger 6 Kr. pr. Dag. I Cyklegodtgørelse betales 2 Kr. pr. Uge. Arbejderne skal være Medlemmer af Fagforeningen. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj, tidligst 1939. Der er dog aabnet Adgang til Opsigelse i 1938, saafremt Pristallet (174) viser et Udsving paa mindst 6 Points.

Lager- & Pakhusarbejderne — Firmaet S. Kjersgaard & Co. Overenskomsten er fornyet mod, at Ugelønnen de første 3 Maaneder er hævet fra Kr. 51,00 til Kr. 53,00 og efter 3 Maaneder fra Kr. 57,00 til Kr. 64,00. Sommerferien er forlænget fra 6 til 8 Arbejdsdage.

Horsens A. — Gummifabriken »Jylland«. Afdelingen, der har faaet Sanktion til at fremsende Forslag om Ændringer til den gældende Overenskomst, har nu sluttet ny Overenskomst med Firmaet. Timelønnen, der før var 108 Øre, er forhøjet til 112 Øre. Endvidere er der fastsat Timelønninger paa henholdsvis 120, 123 og 132 Øre for forskellige Arbejder. Akkorderne har faaet en gennemsnitlig Forhøjelse paa 2 pCt., og Ferieordningen er en Del forbedret. Endelig er der indsat en ny Bestemmelse i Overenskomsten, hvorefter Parterne er enige om, at Arbejde, der egner sig dertil, udføres i Akkord. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1. Marts. Overenskomsten omfatter 25 Mand.

Middelfart A. Afd. — Fænøgaard. En af Afdelingen fremsendt Klage over, at Bestyrer Brandt, Fænøgaard, i nogle af Arbejdernes Kontrakter har indsat Bestemmelser om, at de ikke maatte være Medlem af nogen Fagforening, er, efter at vi har sat os i Forbindelse med Gaardens Ejer, Grosserer P. M. Daell, omgaaende blevet ordnet med Grossererens Erklæring om, at de paagældende Bestemmelser er indsat mod hans Vidende og Ønske, og de bliver af Grosserer Daell annulleret og Gentagelser vil ikke finde Sted. Forøvrigt er Bestyrer Brandt opsagt til 1. Marts.

Odder. — Kommunen. Overenskomst oprettet pr. 15. December 1936. Arbejdstid 8 Timer, Timeløn 115 Øre. En Arbejder aflønnes ikke for mindre end 4 Timer. Alm. Overarbejdstillæg. Desuden er der fastsat en Del Akkordpriser. Overenskomsten træder i Kraft 15. December og er gældende, indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April — dog tidligst 1. April 1938.

D. A. F. — De samvirkende Telefonselskaber. Overenskomst oprettet 1. Februar 1937. Overenskomsten omfatter de hos De samvirkende Telefonselskaber ved Liniemonteringstjeneste beskæftigede Arbejdere, som ikke omfattes af Selskabernes Overenskomster med Centralorganisationen for Telefonstanden i Danmark. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen i København og Nordsjællands 2. Zone er Kr. 1.26. I det øvrige Land Kr. 1.20. Alm. Overarbejdsbetaling. Ferie- og Ulykkesbestemmelser.

D. A. F. — Statsbanerne. Med Statsbanerne er der truffet Aftale om, at Ekstraarbejdere, saafremt de i et Finansaar har været beskæftiget i det nedenfor anførte Antal Arbejdstimer, i det umiddelbart derpaa følgende Finansaar, er berettiget til følgende Antal Feriedage:

Arbejdstimer	Feriedage
201— 600	1
601—1000	2
1001—1400	3
1401—1800	4
1801—2200	5
2201 og derover	6

Sygedage som Følge af Tilskadekomst i Tjenesten regnes i denne Forbindelse som Arbejdsdage.

35. Kreds. — Grusgravejer Fru Nielsen, Føvling. Efter at det havde vist sig udelukket ved Forhandling at opnaa Overenskomst med ovennævnte Arbejdsgiver ang. Arbejde i den af hende drevne Grusgrav, fremsendte vi Blokadevarsel, saaledes at Blokaden skulde træde i Kraft den 11. Januar 1937. Blokaden traadte ikke i Kraft, da Fru Nielsen indgik paa Overenskomst. Timeløn 90 Øre indtil 20. Juli 1937. Derefter betales den Timeløn, der til enhver Tid er gældende i Overenskomsten for Entreprenørfaget. Udelukkende Beskæftigelse af D. A. F.s Medlemmer. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

Aalborg K. — Lillebilvognmændene. Overenskomst oprettet. Vagten er 11 Timer pr. Dag/Nat incl. Spisetid m. m. Garanteret Ugeløn Kr. 20.00 + 15 pCt. af det indkørte Beløb. Enkelte Vagter Kr. 3.00 + 15 pCt. Overarbejde 75 Øre pr. Time + 15 pCt. af det indkørte Beløb. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Fagforeningen. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Chaufførerne — Kaffegrosserer Ewald. Firmaet havde opsagt Overenskomsten og ny er afsluttet. Arbejdstid 46 Timer pr. Uge fordelt paa 5 Hverdage. Ugeløn 60.50. For Overarbejde ud over 46 Timer betales de første 2 Timer 1.60 og for efterfølgende Timer 2.00. Daglønnede Chauffører (8 Timer) Kr. 12.00 pr. Dag. Der ydes Kr. 1.00 pr. Køredag i Tærepenge. 6 Dages Sommerferie (Antagelse efter 1. Januar en halv Dags Ferie pr. 25 Arbejdsdage). Der er Adgang til at aflønne Chaufførerne med Procenter, der er nærmere fastsat, men den fastsatte Ugeløn skal altid være garanteret. Der udleveres Uniform. Under Sygdom fuld Løn i 3 Uger ÷ Sygekassepenge. Under Ulykkestilfælde fuld Løn i 4 Uger ÷ Sygekassepenge, og derefter i 9 Uger 21 Kr. pr. Uge. Chaufførerne skal være organiserede. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Aarhus A. — A/S Jyllands Papirværk. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 52,50 (fra 1. Marts 1937 Kr. 53,50). Overarbejde 25, 33⅓, 50 og 100 pCt. Vedrørende Syge- og Ulykkesforsikring for de første 13 Uger bibeholdes den nugældende Ordning. Ferie: Efter 6, 4—6 og 2—4 Maaneders Beskæftigelse i Virksomheden henholdsvis 6—4 og 2 Dages Ferie. Der er indført Tillidsmandsregler. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts, tidligst 1938.

Odense A. — Odense Vognmandsforening (Flytteentreprenørerne). Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 135 Øre. Overarbejde 30, 50 og 100. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Rejsende Pakmestre og Mandskab betales pr. Døgn med Kr. 22,00, og i Udlandet Kr. 26,00 + Rejsepenge. Ulykkesforsikring første 13 Uger 3 Kr. pr. Dag.

Trælagerarbejderne — Træindustriens Fabrikantforening og Tømmerhandlerforeningen for København & Omegn. Ved lokal Forhandling er der opnaaet Enighed om Overenskomstens Forlængelse til 1. Marts 1939 (med Adgang til Opsigelse i 1938 jvfr. Afsnit E. Punkt 1 i Forligsforslaget af 17. Marts 1936). Timelønnen forhøjes fra 106 til 110 Øre. Der er indført Timeløn for unge Arbejdere mellem 18 og 19 Aar og mellem 19 og 20 Aar, nemlig henholdsvis 75 og 90 pCt. af de voksne Arbejderes Timeløn = henholdsvis 82½ og 99 Øre. Endvidere er en enkelt Akkordsats forhøjet.

Lager- & Pakhusarbejderne — Olieraffinaderiet »Norden«. Overenskomsten fornyet mod, at Ugelønnen er hævet fra Kr. 54,54 til Kr. 56,00.

Lager- — Pakhusarbejderne — A/S Sækkelejekompagniet. Overenskomsten er forlænget et Aar, mod at Ugelønnen er forhøjet fra Kr. 54,85 til Kr. 56,00.

Lager- & Pakhusarbejderne — Firmaet Beck & Jørgensen. Overenskomsten er fornyet imod, at der er indført en Bestemmelse om, at hver Arbejder aarlig faar udleveret 2 Sæt Overtrækstøj.

Lager- & Pakhusarbejderne — Firmaet Alfred Benzon. Den hidtil gældende Overenskomst er fornyet mod, at Lønnen er forhøjet med Kr. 4,50 pr. Maaned.

Brændselsafbærerne og Chauffører — Brændselsfirmaet P. Christiansen & Søn. Fælles-Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 25—33⅓—50 og 100 pCt. Efter 200 Dages Beskæftigelse 6 Dages Ferie. Mellem 100 og 200 Dage 3 Dages Ferie. Ferielønnen fastsættes til Kr. 10,00 pr. Dag. Ulykkesforsikring første 13 Uger 3 Kr. pr. Dag. Der maa kun beskæftiges organiserede Arbejdere. **Brændselsafbærerne og Pladsarbejdere:** Ugeløn Kr. 59,50. Dagløn Kr. 10,35. Mindstebetaling ½ Dag. Ud over Uge- og Dagløn betales for Nedbæring: Koks 6 Øre, Kul 9 Øre pr. hl, for Opbæring Koks 12 Øre, Kul 18 Øre pr. hl. Lempning i Forbindelse med Afbæring 2 Øre, og uden Afbæring 3 Øre pr. hl. **Chauffører:** Ugeløn Kr. 59,50. For Afsmidningslæs ½ Øre pr. hl. Koks og 1 Øre pr. hl. Kul. Afbæring og Lempning som for Afbærerne fastsat. Fra 1. Marts 1937 forhøjes samtlige Lønninger med Kr. 1,00 pr. Uge. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Aalborg A., Aarhus A., Glostrup, Odense L. P. og Roskilde — Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. Frøafvejningsoverenskomsten er fornyet til 1. Maj 1938 med følgende Ændringer: 1) De gældende Takster forhøjes med 0,2 Øre til Grundpriserne i de forskellige Byer. 2) Aftapperne ved Afsvampning erholder et Tillæg af Kr. 3,00 pr. Uge. 3) Tilkørselstillægget forhøjes til Kr. 3,00 pr. Dag. Angaaende Akkord for Aflæsning af Banevogne med Raastoffer til Hønsefoderblanding skal der Fredag den 5. Februar optages lokal Forhandling i Aarhus om Indførelse af Akkord for dette Arbejde.

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 7 15.–4. 1937 42. Aarg.

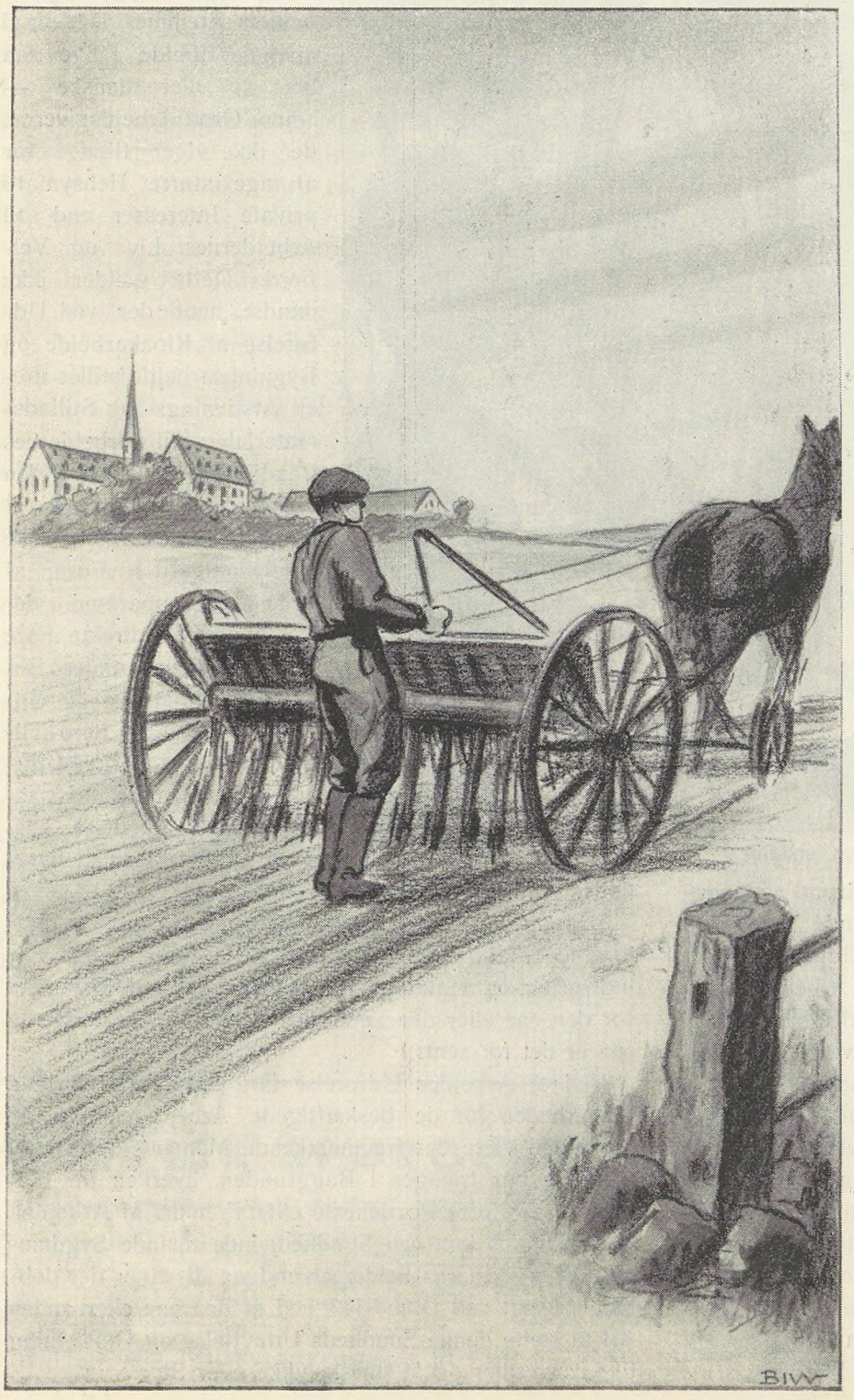

Saatid —

Nu saar vi Frø og Korn og Kærne,
som spirer og i Tider fjerne
bag Slaamaskinens Kniv og Saks
skal bindes op til gylden Aks.

Nu forbereder Saamaskinen
den næste Høst for Slaamaskinen,
og vil du ha' Besked, saa vid,
vi lever i Maskinens Tid.

Kun selve Livet er det samme
i Korn og Kim og Straa og Stamme;
skønt intet sker ved Haandkraft mer,
det er de samme Ting, der sker.

Den finder alle Furer fine
den ny, moderne Saamaskine,
men Sædemandens Poesi
d e n er jo rigtignok forbi.

Vist er den ikke! Spørg de Unge,
som til Maskinens Pris vil sjunge,
hvis Hjerte banker i hver Barm
med Stempelslag og Motorlarm.

AAGE HERMANN

DØDEN PAA ARBEJDSPLADSEN

Næsten hver eneste Dag bringer Dagbladene Meddelelser om Ulykkestilfælde, som har ramt Arbejdere midt under Udførelsen af det Arbejde, der baade skal sikre Hjemmenes Opretholdelse og Virksomhedernes Bestaaen.

Der er næppe noget mere tragisk end netop dette, at en Arbejder forlader sit Hjem om Morgenen sund og frisk, parat til Udførelsen af Dagens Gerning, og saa midt under denne rammes af en Ulykke, som forandrer alt, baade for Arbejderen selv og hans Paarørende, og fører med sig, at det næste Møde mellem disse ikke bliver i Hjemmet, men paa Hospitalet, hvor i bedste Fald et længere Sygeleje venter den tilskadekomne, hvis ikke Døden ubarmhjertig skiller Mand og Hustru ad for stedse, og berøver Børnene deres Fader og Forsørger.

Saa vanskelig og farligt er Arbejdet i de fleste Arbejdsbrancher, at kun et Skridt, en forkert Bevægelse — eller et Øjebliks Tankeløshed — skiller den enkelte Arbejder fra Ulykkestilfældet med eventuelt paafølgende Død, og de Paarørende fra Sorgen og Savnet. Lynsnart kan Forholdene skifte fra Lys til Skygge i den menneskelige Tilværelse.

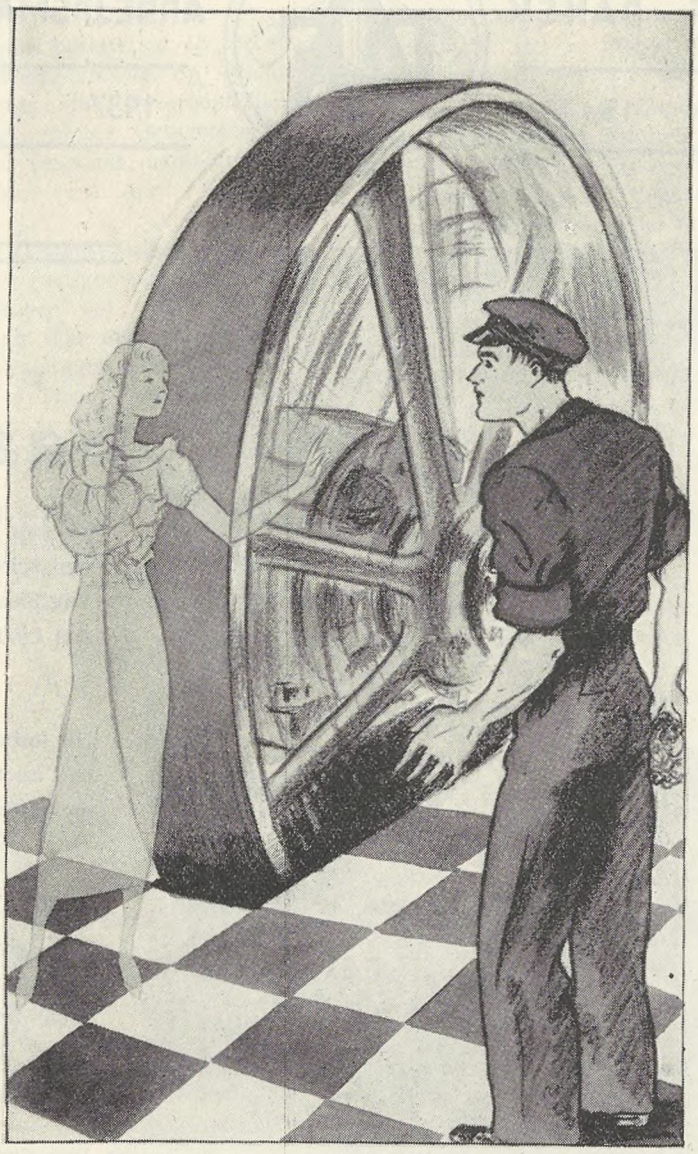

Vær forsigtig — tænk paa Kone og Børn!

— —

Uden Tvivl sker mange Ulykker paa Grund af manglende Agtpaagivenhed fra den udøvende Arbejders Side. Ikke af Ligegyldighed, men simpelthen fordi det daglige Samvær med Hjælpemidler i Arbejdets Udførelse, der bestaar af Maskiner, som efterhaanden er tekniske Vidundere, ganske naturligt virker afstumpende paa den medfødte individuelle Paapasselighed i en saadan Grad, at Sikkerheden lades ude af Betragtning til Fordel for Arbejdets Fremskyndelse.

Hvor tidt lægges ikke en nysamlet Rem paa Forlagsakslens mange hundrede Gange i Minuttet roterende Skive, selvom Reglerne paabyder Standsning, medens Remmen paalægges. Mange Arbejdere, som er kommen godt fra dette Eksperiment lige paa Grænsen til Ulykken, vil endnu føle Reaktionens Snurren i hver eneste Nerve efter Erkendelse af — at det var lige ved.

Ofte udføres Arbejdet ved Udgravning for Kloakledninger med en daarlig Samvittighed, fordi Forholdene og Sikkerheden egentlig krævede et ekstra Stræk. Ogsaa Arbejdet ved Opførelse af Beboelseshuse og andre Bygninger foregaar ikke mindst i Provinsen under ligefrem livsfarlige Forhold, hvor det nærmest maa betragtes som et hændeligt Tilfælde, hvis Arbejdet føres til Ende uden Uheld.

Men det er ikke alene Arbejderne selv, der under visse Forhold lader Sikkerheden vige til Fordel for Arbejdets Fremme. Det er i mange Tilfælde i lige saa høj — eller maaske — højere Grad Arbejdsgiverne, der ikke viger tilbage for at tage større Hensyn til private Interesser end til Arbejdernes Liv og Velfærd. Dette gælder ikke mindst, hvor der ved Udførelse af Kloakarbejde og Bygningsarbejde stilles ureelt Afstivnings- og Stilladsmaterialer til Arbejdernes Raadighed Ja, undertiden kan det endda iagttages, at ureglementerede mekaniske Hjælpemidler i Form af Ophejsningsapparater, der frembyder en direkte Fare for Arbejderne under Benyttelsen, opstilles og anvises til Brug. I flere Tilfælde har vort Forbund foranlediget Paatale af saadanne og faaet disse kasseret af det Tilsyn, hvorunder tekniske Hjælpemidler sorterer.

I mange Tilfælde rejses Spørgsmaalet om de udleverede Materialers Duelighed først, naar Ulykken er indtruffen og i al sin Gru kalder Skyldsspørgsmaalet for den ene eller den anden Part frem til Afgørelse, og saa er det for sent.

Ved et Arbejdes Udførelse bør under alle Forhold Sikkerheden for de beskæftigede Arbejderes Liv og Førlighed være det fremherskende Moment, der i intet Tilfælde bør trænges i Baggrunden, hverken for Opnaaelse af større Fortjeneste eller Fremme af Arbejdet.

Der findes kun een Sundhed, men tusinde Sygdomme, og er man saa heldig at undgaa disse, er det dobbelt urigtigt ved Dumdristighed af den ene eller anden Art at sætte denne Sundheds Udnyttelse og Omsætning til Livsværdier og Menneskelykke over Styr.

Vel stiller vor Tid store Krav til hver enkelt, men man bør ikke lade sig paavirke heraf i en saadan Grad, at der ikke er Tid til Eftertanke, da dette i mange Tilfælde kan blive af skæbnesvanger Betydning for dem, der paa den ene eller anden Maade er afhængig af den, hvem Ulykkestilfældet i paakommende Tilfælde rammer.

Det vil altid være rigtig først og fremmest at tænke paa den Skæbne, der venter Kone og Børn, hvis Ulykken indtræffer, inden der sker Tilsidesættelse af Sikkerheden under et Arbejdes Udførelse.

Derfor bør en Arbejder aldrig under nogen Form gaa paa Akkord med det Krav, han har paa personlig Sikkerhed i Forbindelse med sit Arbejde.

Ingen kunde finde paa med Forsæt at udsætte en kostbar Maskine for voldelig Overlast, som vilde medføre omfattende og bekostelige Reparationer og maaske for Fremtiden nedsætte Maskinens Ydeevne. Tværtimod passes alle saadanne mekaniske Hjælpemidler med minutiøs Nøjagtighed for at hindre Brud og Skade. Arbejderne er Mennesker med en levende Organisme, der paa mange Maader i Tidens forcerede Tempo paavirkes legemligt og psykisk — det maa Arbejderne finde sig i, fordi det er den Indsats, der kræves for Adgangen til at leve. Men ingen kan med nogen — blot Skygge af Ret forlange, at Arbejderen skal stille sit Legeme til Disposition uden Iagttagelse af fornøden Sikkerhed, og dermed udsætte dette for Overlast, der kan betyde Døden eller i heldigste Tilfælde Invaliditet, der gør den enkelte til en ulykkelig Skabning for Resten af Livet, som med sine Paarørende er henvist til de Smuler, der falder fra Samfundets Bord.

Samfundet har netop haft saadanne ulykkelige Skæbner for Øje ved Paabydelsen af de Sikkerhedsforanstaltninger, der allerede eksisterer, og har fremdeles den Opgave at udbygge den herom stedfundne Lovgivning til at omfatte Omraader, der hidtil har været udenfor Kontrol og Tilsyn.

Formaalet hermed er at skabe større Sikkerhed for den udøvende Arbejder. Men dette Maals Opnaaelse er afhængig af, at givne Paabud overholdes og Forsigtighed udvises, hvor farefuldt Arbejde udføres. Dertil maa ogsaa den enkelte Arbejder bidrage ved at udføre Arbejdet under Hensyn til det, der tjener ham selv og Samfundet bedst — Sikkerhed frem for alt.

R—dt.

JURIDISK SPØRGETIME

Landsretssagfører *Krøl Nielsen* besvarer juridiske Spørgsmaal Mandag og Torsdag Aften Kl. 18—19 (6—7). Gratis for vore Medlemmer mod Forevisning af Medlemsbogen.

Spørgetimen holdes *Nørrevoldgade 22*[1].

NU KAN DER FAAS EN STØRRE BUSTE AF LYNGSIE

Det vil sikkert være i frisk Erindring blandt Afdelingerne, at der tidligere af Forbundets afdøde Formand, Lyngsie, blev fremstillet en mindre Buste, der solgtes til en fantastisk billig Pris.

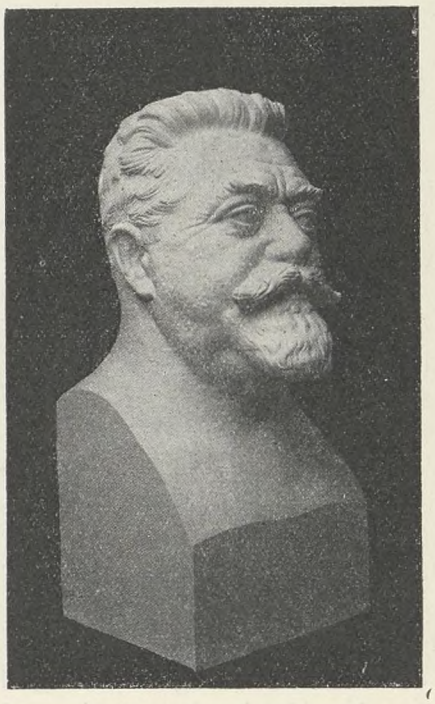

Denne Buste var en Kopi af en større Model, som af Kunstneren, Billedhugger Svend Lindhart, var udstillet paa Charlottenborg i Foraaret 1933. Senere er der hos nogle af Forbundets Afdelinger opstaaet Ønsket om, at erhverve Afstøbning efter den store originale Buste, der af Kendere er betegnet som et Mesterværk, ikke mindst hvad Ligheden angaar, og Kunstneren, der forøvrigt er Medlem af Billedskærernes og Dekorationsbilledhuggernes Forbund, har derfor fremsat Tilbud om at ville fremstille Busten, som er 55 cm høj, for en Pris af 80 Kr. inclusiv Emballage og Forsendelsesudgifter. Busten bliver efter Fremstillingen behandlet med Farve og andet konserverende Stof, saaledes at der kan foretages Afvaskning uden Risiko.

Der er her skabt en enestaaende Lejlighed for vort Forbunds Afdelinger til at faa en sikkert kærkommen Dekoration paa Kontorerne og samtidig hædre vort Forbunds afdøde Formand og Fører paa en smuk Maade.

Bestillinger paa Busten maa afgives direkte til Kunstneren efter Adressen, Gl. Kongevej 155, København V.

FØRERSKABET
I DE TYSKE AKTIESELSKABER

Den bebudede Reform af den tyske Aktieret er nu blevet en Kendsgerning. Indtil September Maaneds Slutning i Aar vil den gamle Aktieret, som er en Levning fra den liberalistiske Epoke, være gældende, for saa at give Plads for det tredie Riges Aktieret, og hermed er Førerprincippet i dette vigtige Udsnit af den tyske Samfundshusholdning ligeledes blevet gennemført. De Herrer Diktatorer formaar nu i Tyskland at raade over mægtige Kapitaler og ganske afgørende at bestemme over en stor Del af Tysklands Arbejdsevne. Efter den sidste Opgørelse findes der i Tyskland *7840 Aktieselskaber med en Aktiekapital paa 19,5 Milliarder Reichsmark*. Disse Tal giver os et Begreb om Aktieselskabernes Betydning for det tyske Riges Økonomi.

I Aktieselskaberne saa mange liberale Teoretikere en Slags *Demokratisering af Ejendomsretten og storindustrielle Virksomheder*. Walter Rathenau talte om *en Aktionærforsamlings selvbestemmende Publikum, som lovmæssigt udnævner og afskediger*. Selvom ogsaa denne Demokratisering mange Gange kun var tilsyneladende, og en Mængde af Aktionærerne knapt nok interesserede sig for Virksomheden, men blot holdt Øje med Kurslisten for at være klar over det mere eller mindre høje Aktieudbytte, saa havde disse Aktionærer dog en vis *Ret til Kontrol,* og den sidste Afgørelse laa i deres Haand. At aflægge Generalforsamlingerne, Aktieselskabernes Parlament et Besøg var muligt for enhver Aktionær, naar han blot havde anmeldt sin Aktiebesiddelsesret med behørig Frist. Hvis han ikke indfandt sig, saa udøvede Bankerne Repræsentationsretten som Indehaver af den deponerede Aktie. Paa Generalforsamlingerne valgtes der et Kontroludvalg, som havde en vigtig Funktion at udføre indenfor Aktieselskabet. Aktieselskabets Direktion blev udnævnt af Generalforsamlingen, efter at Kontroludvalget havde udset sig de til dette Formaal bestemte Personer. Aktieselskaberne har i det moderne, kapitalistiske Samfund hidført den store Funktionsændring, at det at drive Forretning eller Virksomhed er blevet gjort upersonligt, iden den industrielle Kapitalist ikke behøver at deltage i Udøvelsen af den industrielle Virksomhed, hvori han er Interessent. »Det er selve Kapitalens Opløsning som Privatejendom indenfor Grænserne af det kapitalistiske Produktionssystem«. (Karl Marx: »Das Kapital«).

Det tredie Riges Aktieret har Personificeringens Stempel og er altsaa fuldkommen modsat den liberalistiske Epokes Aktiesystems Udvirkelser. Aktieselskabets Leder er den vigtigste og virkningsfuldeste Person i Aktieselskaberne. Det anonyme Element, som delvis virkede bag Kulisserne og der øvede en ringe Indflydelse, er fuldstændig trængt tilbage. Aktieselskabets Organer, Generalforsamlingen, Kontrolkomitéen og Ledelsen vedbliver at bestaa, men deres Funktioner er fuldkommen ændrede. *Generalforsamlingens Rettigheder* er indskrænket til at træffe Beslutning om retmæssig og financiel Opbygning. I Spørgsmaal om Ledelse af Virksomheden skal den kun tage Stilling, naar det er Ledelsen behageligt. I Generalforsamlingens Sted afholdes der Hovedforsamling, hvor Direktionen kun behøver at svare paa de stillede Spørgsmaal, naar dette ikke er til Skade for Forretningens Virksomhed, og at træffe Afgørelse herom tilkommer kun Ledelsen. Der bliver saaledes kun for Aktionærforsamlingen af de forhenværende Rettigheder tilbage den dekorative Opgave at udnævne Kontrolkomitéen og saa ellers overfor Lederne give Decharge, altsaa sige Ja og Ammen. At træffe Afgørelse og Balance og Fordeling af Overskud tilkommer ikke mere Aktionæren. Han er nu sunket ned til kun at være den, der yder Pengene. At træffe Afgørelse om, hvad der skal ske med hans Formue, det overlades til Direktionen.

Kontrolkomitéen var i den hidtil eksisterende Aktieret en af de vigtigste Instanser. Ved Siden af Ledelsen var den suveræn og kunde udøve en betydelig Indflydelse. Den var medansvarlig for Forretningens Ledelse og skulde overalt indestaa herfor.

At overvaage Forretningens Tarv tilkommer den vel i Henhold til Loven endnu; men den har ikke mere at skulle have sagt. Ganske vist afhænger visse Forretninger af, hvad Kontrolkomitéen bestemmer sig til, men i Henhold til Loven er Ledelsen uafhængig af Kontrolkomitéen og behøver ikke at rette sig efter dennes Anvisninger, med Undtagelse af visse Forbehold. Og dog er Kontrolkomitéen medansvarlig. Den og Ledelsen skal nemlig enes om den foreliggende Balance. Dersom de ikke kommer til Enighed, kan Hovedforsamlingen indkaldes; men dette vil dog sikkert kun forekomme sjældent, idet man nok skal vide bag Kulisserne at glatte Forholdet ud.

Som det eneste fuldtud ansvarlige, suveræne Organ bliver *Ledelsen* tilbage. Den skal lede Aktieselskabet efter Loven, saaledes som Virksomhedens Tarv, Aktionærernes og den fælles Nytte for Folk og Rige kræver det. Førerprincippet kommer til Udtryk derved, at hvor der er flere ansvarlige Ledere, kan der udnævnes en øverste Leder. Hvis der udnævnes en saadan, kan han i Nødstilfælde enevældig træffe Afgørelse. Han kan efter Loven ganske alene repræsentere Selskabet baade indadtil og udadtil. Lederen kan vælges for en Tid af 5 Aar. Statsadvokaten kan skride ind mod Ledernes og Tilsynsraadets Tantiémer, hvis han anser dem for for store. Lederen af et tysk Aktieselskab er en mægtig Faktor i Samfundslivet. Det var han ogsaa hidtil, men nu er han blevet en lovlig garanteret Magtbeføjelse til Del, som han ikke tidligere har haft.

Med den paa afgørende Punkter ændrede Aktieselskabsreform har det tredie Rige paa et vigtigt Punkt tildelt den liberale Kapitalisme et smerteligt Stød. Ogsaa paa det vigtigste Samfundsomraade har Førerprincippet faaet sit Gennembrud. Drømmen om Demokratisering af den kapitalistiske Ejendomsret er ophørt. En ny Art af Foretagsomhed er opstaaet, som ligesom forhen ganske uindskrænket kan herske over store Dele af den nationale Formue.

Korresp.

SORØ AFDELING HAR BESTAAET I 40 AAR

Blandt de snart mange Afdelinger, der i Aar kan fejre 40 Aars Bestaaen, er ogsaa Sorø Afdeling, der stiftedes den 1. Maj 1897. Stiftelsesdagen bliver saaledes en dobbelt Festdag og vil blive fejret ved en Sammenkomst Søndag den 2. Maj. Der er bleven udarbejdet et omfattende Program, hvorefter der til Festen ikke alene bliver gratis Adgang for alle Afdelingens Medlemmer, men tillige er indbudt ca. 60 Gæster.

Afdelingens nuværende Bestyrelse.

Afdelingen paabegyndte sin Virksomhed med 20 Medlemmer, og Tilvæksten var i de første Aar meget ringe, idet man ikke alene havde Arbejdsgiverne at slaas med, men tillige manglende Forstaaelse hos de stedlige Arbejdere, der stillede sig meget skeptisk overfor Organisationstanken. Først omkring 1907 begyndte Tilslutningen for Alvor. Afdelingen fik efterhaanden et meget stort Omraade at virke i, og naaede omkring 1918 et Medlemstal paa omkring 600.

Det store Omraade gav Anledning til, at man i Omegnen begyndte at interessere sig for selvstændige Afdelinger, hvilket medførte, at der i 1920 oprettedes en ny Afdeling i Stenlille med 100 Medlemmer. Denne Udskillelse var meget betimeligt, idet Afdelingen, der ved sin Start talte 100 Medlemmer, viste sig i Stand til at røgte de foreliggende Opgaver paa den bedste Maade, og saaledes har været i stadig Trivsel.

Aaret efter dannedes endnu en selvstændig Afdeling i Glumsø, der senere ved Sammenslutningen mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Landarbejderforbundet blev sammensluttet med den stedlige Afdeling af det sidstnævnte Forbund.

I Aarene 1918—20 medvirkede Sorø Afdeling til Oprettelsen af flere Landarbejderafdelinger i Yderdistrikterne og var saaledes med til at skabe Betingelser for det bedst mulige Organisationsforhold paa Egnen.

Senere opstod der Vanskeligheder og navnlig Aarene omkring 1925 til 28 var ikke gunstige for Sorø Afdeling, hvis Medlemstal dalede til et Par Hundrede. Siden har der imidlertid været stærk Opgang og Vækst i Rækkerne, saaledes at Medlemstallet ved Jubilæet er 425.

Samtidigt med Tilvæksten er der opnaaet tilsvarende Overenskomster paa en Række Omraader, saaledes at det kan forventes, at Medlemsfremgangen vil fortsættes.

Der er ikke alene opnaaet Overenskomster med private Arbejdsgivere, men tillige med Omegnens Landkommuner, hvorigennem Afdelingens Medlemmer er sikret Timelønninger og Fortjeneste paa Grundlag af Entreprenøroverenskomsten. Naar der har været Basis for Oprettelsen af disse Overenskomster med Landkommunerne, skyldes det, at Medlemmerne i stort Tal er fordelt paa disse Omraader, og kun ca. 160 henhører under selve Byen og det dertil hørende Landdistrikt.

Med det omtalte store Omraade kan det selvsagt være vanskeligt at klare Sammenholdet paa alle Felter, men Afdelingen har en maalbevist og handlekraftig Medlemsstab, der sætter en Ære i at opretholde Kravene, saaledes som de er berettiget i Overenskomsterne, og derved er skabt en Afdeling med fyldestgørende Indflydelse paa alle Punkter. — Paa Festdagen er der derfor Grund til at tro, at Medlemmerne i stort Tal vil give Møde og fejre deres Afdeling og dennes Ledelse for god og virkningsfuld Indsats gennem Aarene, og hertil føjer Forbundet sin Lykønskning med Tak for den svundne Tid og Ønsket om fortsat Fremgang i de kommende Aar, der saavel som Fortiden vil stille store Krav til Arbejdsmændenes Sammenhold.

DANMARKS ENESTE MINEBY:

IVIGTUT

Livet blandt Arbejderne i Kryolitbrudet.

En tidlig Søndagmorgen i Marts i det Herrens Aar 1923 laa Kryolit-, Mine- og Handelsselskabets Damper »Fox II« klar til Afgang i Kalkbrænderihavnen.

Der var Travlhed om Bord og mange Folk paa Kajen. Solen var paa Himlen, og en let Brise strøg ind fra Sundet. Et helt malerisk Skue. Folk, der første Gang

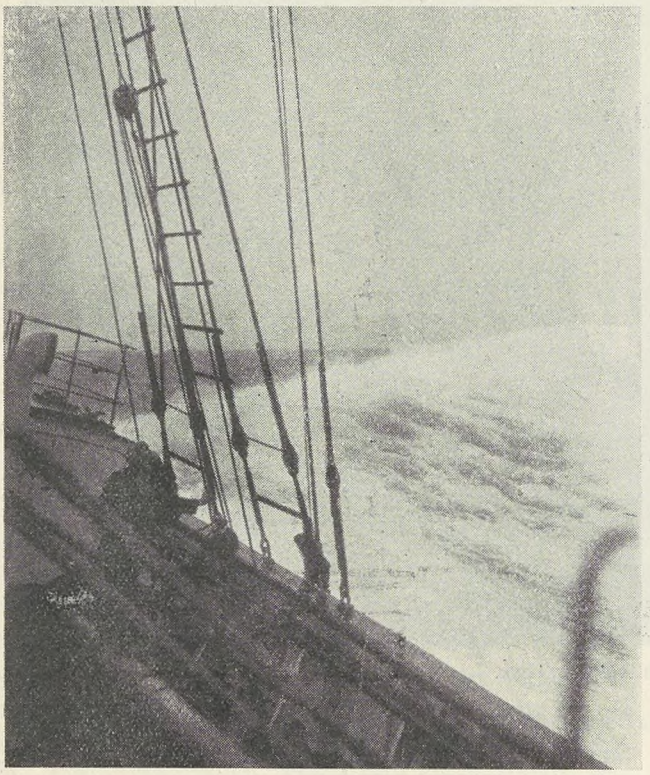

»Fox II« — nu »Gustav Holm« — for fulde Sejl norden for Skotland.

skulde gøre Turen over Atlanten, var lette at kende, de fleste lidt urolige i Bevægelserne og med oprømte Miner. Andre, der havde været med før tog Situationen mere med Ro og ligesom skrævende Sathed. Her var ikke noget at være duperet over. De paarørende kom med mange Bemærkninger om Skibets Lidenhed, om det nu ogsaa kunde holde til at støde mod Isbjerge, og om ikke det vippede meget.

Der fløjtedes første Gang og anden Gang. Den sidste Lillemor fik sagt Farvel til sin store Dreng. Fædrene gav djærve Haandtryk, og Piger med fugtige Øjne gav dvælende Farvelkys. Fløjten lød tredje Gang, og Kaptajn Rasmussen forkyndte med sin rustne Bas: »Lad gaa Landgangen!« Skibet gled langsomt fra Bolværket og stod ud i Sundet for at rette Kompas. Skaren inde paa Land syntes mindre og mindre, tilsidst kun en lille Prik, der forsvandt, da Skibet drejede nordpaa.

So long!

Vi var ialt fireogtreds, der havde vundet i Lotteriet ved at faa Chancen til at komme en Tur til det høje Nord. Man sagde, der var henimod fem Tusinde, der havde søgt om at komme i Betragtning. Men nu var Forberedelserne altsaa overstaaet. Vi havde stillet vore Anbefalinger til Overvejelse, var blevet sædvanemæssigt synede i Adamkostyme i et mørkt Hummer under Selskabets Kontor paa Gammel Torv 22, var lovformeligt vakcinerede, havde underskrevet Kontrakten gældende for halvandet Aar og var tilbørligt ekviperede baade hvad Tøj, Skaffegrejer og andet angik. For den, der kom fra Landbrugsarbejde, fra Værksted eller Fabrik, var det en herlig Oplevelse at gaa og promenere og spille Turist. Man fik jo fri Forplejning og fem Kroner om Dagen. For dem, der kom fra Arbejdsløshed og Savn, var det en vidunderlig Dag. Hvad er herligere end at begynde paany en Solskinsdag sammen med muntre Kammerater og med Udsigt til god Fortjeneste og friske Oplevelser.

Det kan siges uden Overdrivelse, at Rejsen ikke foregik just under komfortable Forhold. Det var ikke noget med Kahytter, Kabiner og den Slags. Vi skulde bo alles zusammen i det forreste Lastrum. Her var der slaaet Køjer op i to Etager langs Skibssiderne, og her skulde vi ligge to—tre—fire eller fem Mand ved Siden af hinanden, som der var Plads til. Der var ingen Skillerum mellem Køjepladserne undtagen ved Fodenderne. Det vil sige, at vi kom til at bo sammen i en Slags Fællessenge, hvilket paa mere end een Maade skulde vise sig ret upraktisk. Langs ad Lastrummets Midte var der stillet et langt Bord, der benyttedes til Spisning, Kortspil og Brevskrivning. Ved Enden af Bordet var der fastsurret en Tønde til Affald. Belysningen leveredes om Dagen ovenfra gennem Lugekappen og om Aftenen og Natten af et Par søvnige Petroleumslamper, der hang og skreg omkap i hver sin Staaltraadskrog over Bordet. Toilette forefandtes paa Dækket ved Bakken, men det var ikke Waterkloset, det var ret og slet et Bræt i en Slags Skilderhus.

Alt dette funderede vi dog ikke synderligt over den Søndag. De gamle Ivigtutfarere var »rystet sammen«, før Skibet gik fra Bolværket, og gav hurtigt Tonen an med det særlige Ordforraad, der er egent for Ivigtut. Nogle af dem var i svære Søstøvler og iført Anorak, de saa helt drabelige og fremmedartede ud. Det var dog først, da Kompasset efter et Par Timers Forløb var i Orden, Loglinen blev smidt ud, og København svandt agter ude i Soldisen, at vi alle saa smaat begyndte at komme paa Bølgelængde. Og da Helsingør passeredes ved Middagstid havde vi det allerede ret hyggeligt og kappedes om at haane Førstestyreren Arp og hans Kollega »Bommelom«, fordi de erklærede, at der Fanden fløjtemig i Riggen var Forskel paa Fisk, og at vi havde at holde vore grimme Fjæs fra Agterdækket. Agterdækket var forbeholdt Funktionærer og Skibsofficerer, og det var dem vel undt, for de fik Lov at gaa og kede sig med Anstand i de 17 Døgn, der fulgte. Vi andre fik det vældig festligt og tog foreløbig fat paa Middagen, der blev serveret paa Dækket. Vi stillede paa Rad og Række ved Kabyssen, hver især bevæbnede med Kniv, Gaffel, Ske og en Aluminiumstallerken og fik hver to reglementerede Grydeskefulde gule Ærter med et Stykke Flæsk. Vi placerede os paa Lugen, paa Bakken, ved Rælingen eller holdt staaende Taffel under hele Byger af Brandere og dejlige Løgnehistorier. Efter Maaltidet leverede Kammerat »Vandhunden« med Harmonika en Potpourri over danske og svenske Sømandssange og Valse. Før vi egentlig vidste af det, gled Solen i Hav, og saa var det paa Tide at dykke

ned paa Turistklassen, hvor der blev budt paa Te, Rugbrød, Sigtebrød, Smør, Fedt, Rullepølse, Spegepølse og noget man kaldte for Indianerpigeinderlaar. Teen forefandtes i en Kæmpekedel, der hang i en Snor ved Lugetrappen. Man kunde poste op efter Behag. Madvarerne var i userveret Tilstand anbragt paa Langbordet. Og sikken Appetit Saltvandsluft kan give. Bordet var i Løbet af Nul Komma fem ryddet for Rub og Stub, og der var almindelig Larmen efter mere.

Efterhaanden konstateredes almindelig Mæthed. Nogen klædte sig straks af og gik til Køjs, og vi andre gik Aftentur paa Dækket.

Jeg glemmer aldrig denne tidlige Foraarsaften. Vinden havde lagt sig. Kattegat laa blankt som et Spejl, og ude over de blaanende Kimminger sitrede de første Stjerner. Himlen var høj og lys. Stemmerne lød fjerne under Bruset fra Bov og Kølvand. En skøn Foraarsaften, der syntes endnu skønnere, da man under Dækket istemte den gamle sentimentale Sang:

Der er een, jeg aldrig glemmer,
een, som tog mit Hjertes Ro ...

Det var over Midnat, før de sidste var krøbet til Køjs, og her laa vi saa, Arbejdsmænd, Haandværkere og Søfolk paa Hylder som i de gamle Katakomber, lifligt snorkende for Vorherre.

— — —

Næste Dag svandt Skagen ude agter. En gul Sandstrime i Kimmingen, mellem Hav og Himmel, et hvidt Fyr, der rakte sig op mod den blaanende Himmel som en særlig renvasket og advarende Pegefinger. Ingen var særlig rørt i den Anledning, snarere lettede. Vi var mere opsat paa det, der stod for, end laa bag. Aah, Gudskelov, var der en, der sagde, nu har jeg gaaet arbejdsløs derhjemme i to Aar, nu er det forbi — men man skal maaske til det igen, naar man kommer tilbage.

Vejret var stadig højt og fint. Solen skinnede fra en skyfri Himmel, Søen var rolig. Dagen og Natten gik som den forrige.

Om Morgenen var vi ud for den norske Kyst. Der var kun et Bøsseskud til Land. Her var Fjelde med Sne og grønne Lier. Gaarde og Huse laa saa pyntelige derinde som paa svejtsiske Ostereklamer. Der stod Røg op af Skorstenspiberne, lange uldne Søjler, der lyste saa festligt i Morgensolen. Vi kunde ogsaa skimte morgentravle Folk derinde ...

En herlig Oplevelse at se Norge en saadan Morgen.

Og saa stod vi ud paa Atlanten. Fjorten sure Døgn skulde vi opleve sammen. Luften i Lasten blev daarligere for hver Dag, og naar Vinden nu og da stemte op og bruste som et mangetonigt Djævleorkester i Riggen, naar Søen skvalpede ind over Bakken og Dækket, saa var der mange, der mistede enhver Illusion om Sømandslivets Herlighed og længtes tilbage til Asfalt, Brosten og Jordknolde. Hver Dag kom Førstestyreren ned i vor Salon — et lillebitte Hummer med et lillebitte Bord og med Plads til tre smaa Mænd — og satte et Kryds paa et billigt Kort, der var slaaet fast i Skottet for at markere sidste Døgns Rejse.

Mærkeligt nok var disse Døgnrejser næsten lige lange. Der var ingen Slinger i Valsen, selv om der havde været Modvind, Sidevind eller hvad. Kursen blev afstukket, værsaaartig. Skal det være et Kort, naar vi kommer til Grønland, det koster kun en Daler ...

Saa skiftedes vi til at sidde i Salonen — Kostalden hed den forresten — og skændes om, hvorvidt Førstestyreren var ærlig, hvor mange miles, der gik paa en Breddegrad, og hvor mange Favne paa en miles.

Det er den sureste Sørejse, de kedeligste Døgn, jeg nogensinde har oplevet.

— — —

Vi passerede Ørkneyøerne og saa lige et Glimt af dem.

Ørkneyøerne har ligesom Norge ogsaa tilhørt Danmark. De blev befolket af Vikinger allerede i det 9. Aarhundrede. Vikingernes Efterkommere blev kristnede og byggede i 1137 den berømte Domkirke i Kirkwall paa Øen Mainland til Ære for Helgenen Sct. Magnus. I Aar holdes der forøvrigt store Festligheder i Anledning af, at det er 800 Aar siden, Domkirken blev byg-

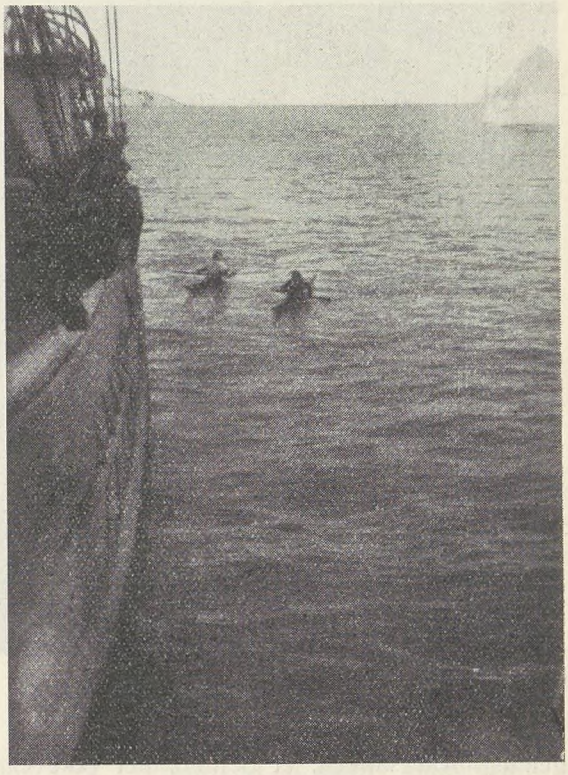

De to første Grønlændere — paa Jagt efter den traditionelle Flaske Rom.

get, og det skal foregaa ved store Festspil og Optog som ved Passionsspillene i Oberammergau. Det var forresten en tarvelig Maade, vi kom af med de Øer paa. De blev nemlig overladt Skotland som Medgiftspant for Christian den Førstes Datter. Der manglede ikke mange Hundrede Daler i Medgiften, men Skotterne var fedtede nok til at besætte Øerne.

Og vi rullede videre over under Island — som vi ikke saa. Og saa var vi Halvvejen. Vi længtes efter at se Land, men nu begyndte Førstestyreren at snyde med Kursen — han blev væk et Par Dage eller tre, og da han saa endelig kom og satte tre Kryds med lige store Mellemrum, mistede han vor Agtelse. Saadan kan man begribeligvis ikke sejle paa Atlanten, men kun paa Papiret. Da det saa ydermere gik et Døgn eller saa over Tidspunktet for Landkending, blev der en Del Ballade. Men hel Uret havde den gode Hr. Arp alligevel ikke. For det var blevet hundekoldt. Øllet frøs i Tønden paa Dækket, og vi laa tænderklaprende i Køjerne.

Og en Morgenstund saa vi nogle takkede Fjelde i Horisonten. Der var godt med Sne paa, og hist og her saa man Isfjelde. Jo, det var Grønland. Om otte og fyrretyve Timer kunde vi gaa fra Borde. Dagen efter passeredes Isfjeld efter Isfjeld; det ene større og mere fantastisk formet end det andet, hele Kolosser, der nemt havde Plads til et Par store Bøndergaarde. Vi naaede at

komme ind i Bugten ved det store Fjeld Kungnait. Der blev kastet Anker. Det var saa vidt jeg husker en Paaskelørdag. Begivenheden blev fejret med en Gang Rompunch, der serveredes af den store Tekedel. Og saa fik vi en Piber af den anden Verden. Det er kolossalt, som det kan storme i Grønland, kolossalt, som der kan vælte Sne ned. Og det gjorde det. Heldigvis løjede Vinden af hen paa Morgenstunden, og nu gled Skibet

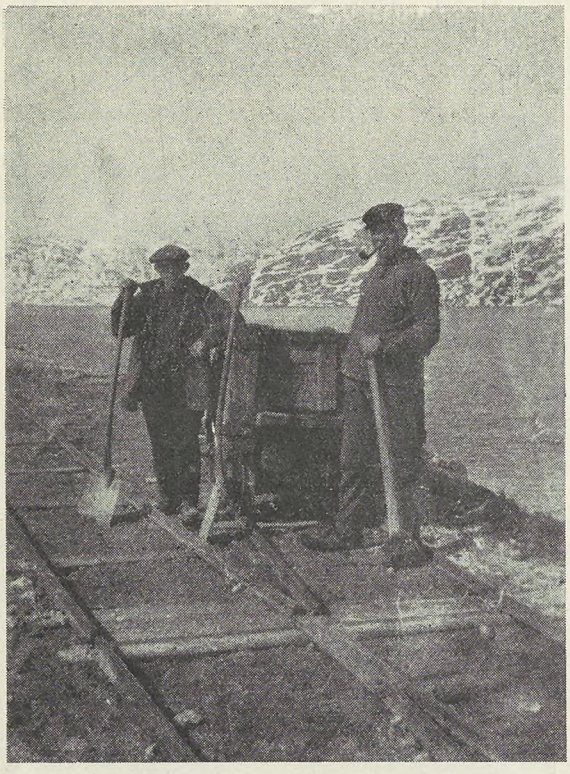

Jørgen Willumsen og Emil Rønne »klarer Pynten«.

ind gennem Karasakken, et Sejlløb, der ikke er stort bredere end Vesterbros Passage, og videre ind i Arsukfjorden. Vi blev indhentet af et Par Grønlændere, der var i Kajak og padlede som rasende. Der var Tradition for, at de, der kom først, fik en Flaske Rom og Lov at lodse Skibet i Havn.

Det med at lodse foregik paa den Maade, at de fik Lov at staa paa Broen og gøre Fagter, mens Kaptajnen og Styrmanden nikkede polisk til dem.

Det er vel forstaaeligt, at alle Mand var paa Dæk. Nu skulde det aabenbares, hvordan det føltes at sætte Fødderne paa grønlandsk Jord. Vi svingede om Pynten Kamigtalik, og dér laa Ivigtut inde, halvt omfavnet af en lang, høj Fjeldarm, der ligesom havde trykket Sneen sammen om Husene. Det røg lifligt fra Skorstenen paa de lave Huse, og nu kom der en Snes Mand eller to pilende ud af Snedriverne og ned paa Havnepladsen. Det var langskæggede, livlige, støvlebevæbnede Kammerater, der ønskede at se os som Gæster paa Vinterhusene ved en Gang Lobescoves, en Dram og en Taar Øl.

Paa Sommerhusene, der var mere luftige, end hvor vi nyankomne skulde bo, blev der fyret op med Kul og gammelt Flæsk, og i Dagens Løb spyede de store Tromlekakkelovne en diabolsk Varme ud i de klamme Rum, uden at det hjalp synderligt. Huse, der har staaet uopvarmet en Vinter igennem, er ikke saadan at gøre lune. Vi morede os derfor efter Evne med Lobescovsen og Tilbehør og satte Resten af Dagen og Natten Kolorit paa Byen. Og saa kom den trange Dag derpaa med at faa Skibskisterne slæbt i Land og blive installeret sjakvis i de Boliger, der var beskaaret os.

Husene var opført af Kampesten og beklædt med Spaaner. Der var Plads til to Sjak a 8 Mand i hvert. Hvert Sjak havde en Fællesstue og to Soverum med faste Køjer. Forøvrigt har Husene meget pæne Navne. Hør en Gang: »Bellevue«, Fattiggaarden, Swartzenborg, Ballen, Sommerlyst, Gammel Kro, Ny Kro, Hotel Viben, Ny Stok og Gammel Stok samt Ny Hus og Optræk.

Der var ingen Grund til at raabe Hurra. Pinende koldt var det alle Vegne. De eneste Lyspunkter var Besøgene hos »Vintermændene« og den varme Mad, der udleveredes fra Byens Kabys, hvor den var gennemgaaet de tilbørlige Processer ved Hjælp af en Kok og den opretstaaende Dampkedel, der bar det ærbare Navn Susanne.

Saa blev »Fox« lastet med Kryolit og et Par svulmende Brevsække. Farvel.

Og nu begyndte Livet sin mere normale Form. Om Morgenen Klokken halvseks, mens Nordlysene endnu svirrede under Himlen, ringede Kokken Solen op med Madklokken, der var anbragt paa Sprøjtehuset. Det var Signalet til at staa op for at hente Kaffen. En halv Time senere hvæsede Fløjten i Maskinbygningen, og saa skulde man paa Vandring mellem Snedriverne ned til Bruddet, hvor den fortsattes ned i Dybet ad 244 Trappetrin. Arbejdstiden var inddelt i Fjerdedele, første Kvart, anden, tredje og fjerde. Det gav 976 Trappetrin om Dagen. Vi foretrak at tage det med Humør, selv om det værkede i Knæene.

I Bruddet begyndte man Dagen med Snerydning, hvis der da havde været Nedbør, og saa tog man fat ved »Farmene«. Kvarten igennem klaprede Minørernes Boremaskiner paa »Væggen«.

Naar vi gik hjem til Spisning, sprængtes næste Ladning ned i Bruddet. Der blev altid sørget for, at vi havde noget at tage os til. De første Uger var det dog mest Affald, vi ryddede væk. Da Foraaret satte ind, og det blev hen i de lune Majdage, begyndtes der saa smaat

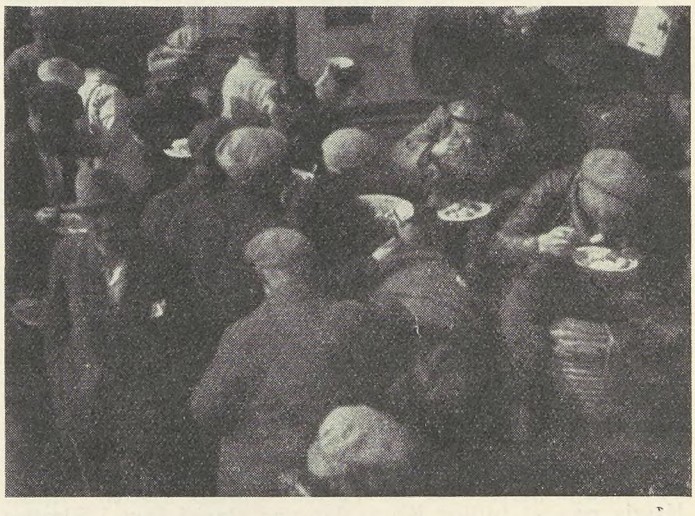

Taffel paa Dækket.

med Kryoliten. Og saa begyndte Akkordforhandlingerne. Da de var overstaaet, var vi naaet ind i den gode Sommertid, og nu blev der for Alvor Sving i Tingene. Det gjaldt jo om at faa Janter paa Bogen.

Om Livet indbyrdes mellem Stodderne, vi blev nemlig kaldt for Stoddere og ved Fornavn, kan jeg sige kort og godt: Der har aldrig paa de mange Arbejdspladser, jeg har haft, været et saa godt Kammeratskab som her!

Det gav sig forresten et pudsigt Udslag i de mange Øgenavne. Hvad mener man om følgende lille Buket: Tidselbusken, den kolde Bager, Kakkelovnsmorderen, Sydhavspigen, Galeasen, Mulevrideren, Strudsen, Bedstemor, Genik, Tyren, Føllet, Hesten, Skæg og Støvler, Sneuglen, Vaskebjørnen, Lille Pind, Store Pind og Manden med Strygeorkestret. Det sidste hidrørte fra, at Indehaveren gik med Støvler, der havde en vis Lighed med Violinkasser. Der herskede som tidligere nævnt en vis Rangforordning i Ivigtut. Byen var delt i For og Agter. Agter boede Bestyreren, der forresten senere blev Direktør, tillige med sine Funktionærer, Maskinmester, Pakhusforvalter, Ingeniører o. s. v.

Forude boede Stodderne. Her var der ogsaa en vis Rangforordning, idet vi var inddelt i Sommermænd, Vintermænd og — Originaler. Fra gammel Tid var der Hævd paa, at Sommermændene (de sidst ankomne, der ikke havde oplevet nogen Vinter) ikke var meget bevendt. Vintermændene kunde gaa an, selv om der ikke var noget at give væk.

Originalerne var Mennesker, der en længere Aarrække havde opholdt sig i Ivigtut. De havde Krav paa at blive behandlet med Respekt og blev tilskrevet megen Visdom. Denne Rangforordning var et typisk Levn fra de gamle Dage, da Fagforeningen var ukendt, og nu blev den taget som en Morsomhed.

Men hvad nu med Vejret? Er der egentlig nogen Sommer i Ivigtut. Ja, der kan være den herligste Sommer, man kan ønske sig. Sol og høj Himmel næsten hver Dag fra Midten af Maj til hen i September — det var der i 1923.

Almindeligvis sætter det ind med Regndage, som herhjemme, og Temperaturen er der ikke noget at klage paa. Det hænder, den er paa et Par og tyve Grader. Og saa er der en velsignet Masse Myg, infernalske Bæster, der er særlig lystne efter Menneskeblod og kan bore og gnave, saa Tilværelsen er en Forbandelse. For at begaa sig, maatte man i den varmeste Tid gaa med Slør om Hovedet.

Af andre Sommerfornøjelser kan nævnes Fisketuren, en halv Fridag for hvert Sjak til at tage paa Fiskefangst i en af Selskabets Robaade. Saadan en Fisketur var meget fornøjelig. Den gik som Regel til en af El-

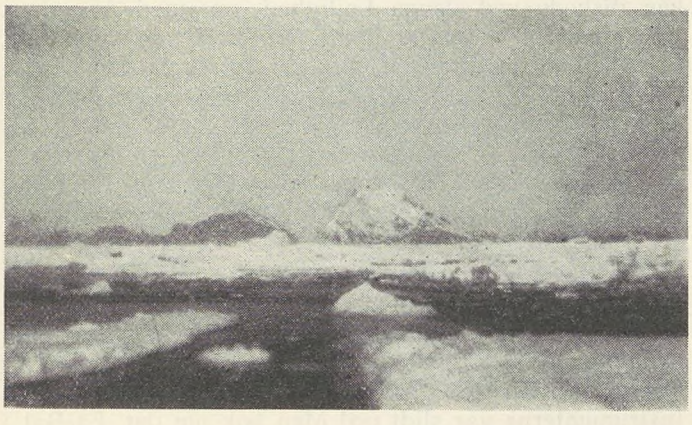

Der er Masser af Is udfor Indsejlingen til Arsukfjord.

vene og derfra til en Jagthytte. Der fangedes Laks. Og nyfanget Laks ristet paa Pande er en Lækkerbidsken, naar man faar Rugbrød med Smør til, og mod denne blegner alle andre Lakseretter.

Senere paa Aaret var der Fællestur til Isblinken, Bræen, der fra Indlandsisen skyder ud i Arsukfjorden. Det var vældig festligt. Samtlige Selskabets Robaade blev taget paa Slæb af Motorbaaden »Tertia«, og her sad vi saa stuvede som Sild og oplagt til Løjer. Vi skulde sejle 15—20 Kilometer og var temmelig stivbenede, da vi naaede Maalet. Det var en Oplevelse at se denne vældige Bræ og gaa en Tur over de kæmpemæssige Isskruninger.

— — —

Nu og da besøgte Grønlænderne os. Det var Skik, at hvert Hus havde en grønlandsk Skytte. Han fik Am-

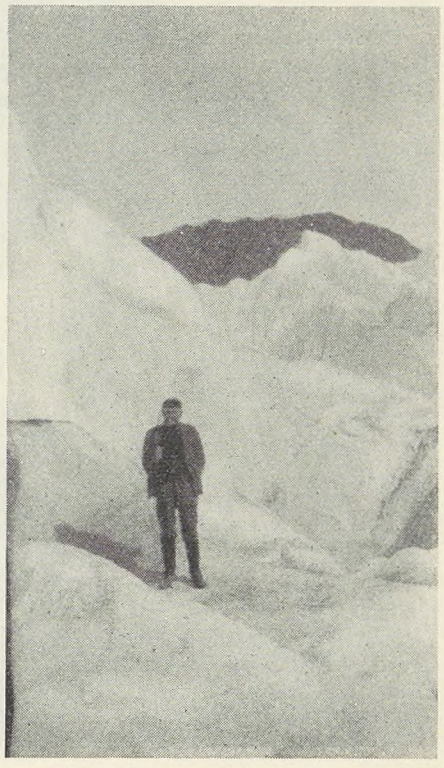

En Stodder paa Indlandsisen.

munition og Proviant for at skaffe Edderfugle, Ryper, Harer og Fisk. Ellers kom de — det var kun Mænd, der maatte komme — for at sælge »Stadsmik«, d. v. s. Tasker af Sælhundeskind, Tobakspunge, Kamikker, Skrivetøj af Fedtsten eller Hvalrostand, fine Dukker udklædt som Grønlænderpiger o. s. v. Grønlænderne var baade flinke og fredelige og talte udmærket Dansk, undtagen naar vi begyndte at ville file paa Priserne, saa gik hele deres Intelligens i Staa. Det er nogle røgede Kammerater, de Grønlændere.

— — —

Sidst i August fik Byen Besøg af Rigsdagens Grønlandsdelegation, der ankom med det lige byggede Skib »Gertrud Rask«. For mig var dette Besøg en særlig Glæde, fordi min Far var med. Far fortalte om Turen Nordpaa til de forskellige Kolonier og Bopladser, en vidunderlig Rejse, en forunderlig Aften. Vi gik frem og tilbage paa Dækket i den lyse Augustaften, mens han fortalte. De første blege Nordlys slørede Himmelhvælvet. I det fjerne hævede Kungnait sin fusijamalignede Kegle mod de første vege Stjerner. Grønland er et skønt Land.

Ivigtut blev jo i Sommerens Løb anløbet af Skibe, der lastede Kryolit til Danmark eller Amerika. Der var altid en vis Festivitet, naar der var Skib i Havn, særlig da, naar der var Post med, og det var en kærkommen Afveksling i Arbejdet at arbejde paa Pladsen i Stedet for i Bruddet. Vi kørte i Sjak paa 15—20 Mand, eftersom nu Forholdene tillod. Det kunde godt give Vabler i Hænderne, men det tager man jo ikke saa nøje, naar det bliver godt betalt. Det eneste ubehagelige ved Laste-

arbejdet var, naar det satte ind med Lavvande, saa der skulde holdes igen paa Børen for ikke at køre ad Pommern til.

Ja, og saa en skønne Dag laa sidste Skib klar til Afgang. Mange gode Kammerater havde pakket Klunset for at drage hjem til det fjerne Danmark. Vi andre mødte op med Jagtgevær og Lommerne fulde af løse Patroner for at salutere til Afsked. Tillige var det Flytte-

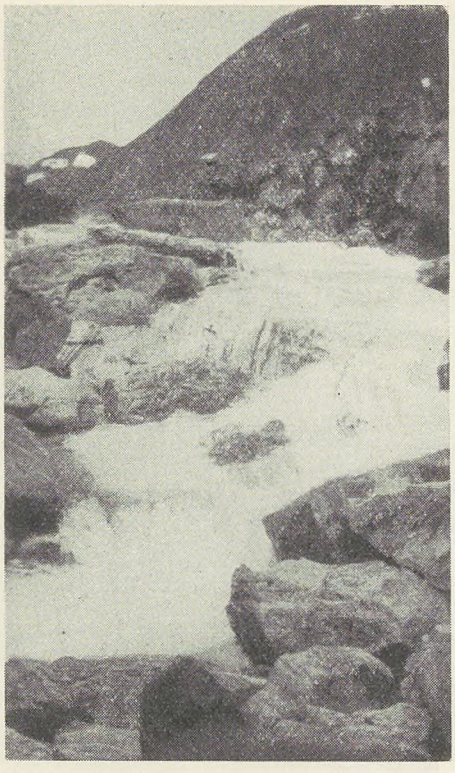

Bryggerens Elv, der er særlig rig paa Laks.

dag, idet vi Sommermænd, der skulde blive, nød den Ære at kunne rykke ind paa Vinterhusene. Saa stod Skibet af Havnen. Vi skød og raabte Hurra. Nu gled det om Pynten — og vi var afskaaret fra Civilisationen de næste fem Maaneder.

— — —

Vintertiden er den hyggeligste i Ivigtut. Der er nok Mas med al den Sne og Blæst, der kan forekomme, men naar Forraadskamrene er fyldte, og der er godt med Kul til Kakkelovnen, saa kan man have det rigtigt rart.

Søn- og Helligdage kan man gaa paa Jagt efter Ryper, Harer og Ræve. Er Fjorden islagt, kan man fordrive Tiden med at pilke Torsk eller Rødfisk. Det kan hænde man faar en granvoksen Haj paa Krogen, og saa gælder det om at fire og hale tot i de psykologiske Øjeblikke. Beretningerne om Hajernes Graadighed og grimme Udseende er forøvrigt ikke overdrevne! Torsken kender man jo fra de hjemlige Breddegrader, saa den behøver ingen nærmere Præsentation. Rødfisken er jo mere usædvanlig. Bygningen minder en Del om Karudsen. Farven derimod ikke. Kødet er velsmagende, men noget tørt. Af mere Interesse er det, at Øjnene springer tre-fire Tommer ud af Hovedet paa den, naar den hales op af Vandet. Den er nemlig Dybhavsfisk.

Og saa er der til alle andre Fornøjelser den største af dem alle: Skisporten! Det er den herligste Sport i Verden. Det at gaa langt til Fjelds og højt op, styrte sig ned i et Rusk med Sneen hvislende i en Sky ud under Skiene, det er saa charmerende vidunderlig, at det nærmer sig det store Gys! Hej!

Inden vi næsten ved et Ord af det, har vi Julen. Den Jul nøjedes vi med at lave Juletræ af en Granlægte. Der blev boret Huller i den, og i Hullerne blev der stukket Rævlingris. Saa mødtes vi paa Ny Kro — et af Sommerhusene, hvis Skillerum kunde tages ned, kvædede et Par Salmer, mens vi gik rundt om Træet og tænkte paa Petrea derhjemme. Og Juletiden gik med Frokoster, de saakaldte Hundebid, med Jagter, Skifarter og Læsning. Der var et ret fyldigt Bibliotek repræsenterende mange af de bedste Navne indenfor baade Skøn- og Faglitteraturen.

Gamle Mads Madsen, der kaldtes for Ivigtuts Filosof, sagde: »Fanden med den Skønlitteratur, naar man har Kant, Descartes eller Nietzsche!« Vi var dog et Par Stykker, der foretrak den lettere Genre som Jack London, Kipling, Johannes V. Jensen eller Fader Holberg. Der var forøvrigt een, der blev saa begejstret for Johanne Louise Heiberg — Guderne maa vide hvordan at han med lukkede Øjne kunde staa paa et Ben og opremse det halve af »Abekatten«. Det var nu ogsaa kun ved særlige livlige Lejligheder og som Regel ved Nattetide Vedkommende paa denne Maade lod sin Viden sprudle over vore aandelige Brakmarker.

Julen gik.

Først i Februar kom Solen tilbage. Den havde længe før Jul sænket sin Bane saa lavt, at dens Straaler ikke kunde naa over Fjeldranden. Det virker noget deprimerende saadan i flere Uger at gaa uden at se Solen, man faar Lyst til at være rigtig sur i Masken. Nogen faar af den Grund den mærkelige Sygdom Polarkuller, der ytrer sig ved Lyst til Ensomhed, Ødelæggelse af Husinventaret eller Fremsættelse af grove og uvederheftige Beskyldninger mod Medmennesker.

Og saa kom Fastelavnen. Den var sjov. Vi slog Katten af Tønden paa den Maade, at vi strøg igennem Galgen paa Ski. Hver Gang vi gik op i Fjeldet for at tage Tilløb, fik vi en Dram, ægte ligvasket Kubarom eller dansk Kornbrændevin, saa der kom Sving i Kniplerne. Det er forresten ikke usædvanligt, at Galgen bliver slaaet ned før Tønden.

Næste Mærkedag var tredje Søndag i Marts. Saa gik Aarets første Skib fra København, og i den Anledning holdt vi det saakaldte Spisebal paa Ny Kro. Kokken diskede ved denne Lejlighed op med Alverdens Herligheder i varmt og koldt. Vores Læge, populært kaldet Medicinmanden — det var forresten den kendte Læge Gundestrup, Give, der af hygiejniske Grunde slaar til Lyd for Nudismen — holdt en fortrinlig Tale for de fraværende Damer. Bestyreren, Ingeniør Stenør, læste et Kapitel af »Gammel Johannes hans Biwwelshistaarri«, og en mere ubekendt kvægede os med Visen om Moses, der steg op ad Bjerget. Og saa ønskede vi ellers hinanden en velfortjent Tak for godt Samvær og tog fat paa Dansen.

Dansen har jo mange Former. I Ivigtut er de utallige. Og til en Forandring fra andre Byers Orkestre, deltog Orkestret i Dansen her — et Par af Medlemmerne til Instrumenterne var slidt op! Men nok om det. Et Bal i Ivigtut er ikke noget, man kan beskrive, det skal opleves.

Naar Spiseballet var overstaaet, var Vinteren officielt forbi, ganske uden Hensyn til, om det stormede og sneede til omkring Majdag. Ja, saadan formede Aaret sig i det store og hele paa de Tider. Og da første Skib en skønne Dag svingede om Kamigtalik med en ny Ladning Sommermænd, saa følte vi det ærlig talt, som om Freden var forbi, men vi vilde dog nødig undvære det Skib!

Et Par enkelte Begivenheder til vil jeg gerne nævne, inden jeg slutter.

Sommeren 1924 fik vi ogsaa usædvanligt Besøg. Det var jo netop paa de Tider, da Nordmændene havde særlig Kig paa Grønland og var lige ved at forlange Amerika med, fordi en Nordmand i Tidernes Morgen opdagede »Vinland«.

En Dag midt paa Sommeren dampede en svær Krydser ind i Fjorden. Maskinmester Robert Larsen, der havde aftjent sin Værnepligt ved den kongelige danske Marine, slog Alarm overfor Direktør Jagd med Ordene: »Nu kommer de kraftædemig og ta'r os!«

Det var imidlertid ikke Nordmænd, men nogle fredelige Amerikanere, saa vi kom ikke i Krig den Gang. Krydseren hed »Milwauke«, den har forresten et Par Gange senere gæstet København, og den var udstationeret for at hjælpe et Par Marineflyvere, der var paa Vej Jorden rundt. De to første Verdensomflyvere Smith og Nelson kom et Par Uger senere, og vi havde da Fornøjelsen at hilse paa dem og se deres Maskiner. De var startede over Stillehavet—Indien—Bagdad—Paris—London—Færøerne—Island og var blevet forfulgt helt til Kap Farvel af en tosset Italiener. Her drattede han ned og forliste sin Maskine, men blev forøvrigt selv reddet.

Vi kom til Balfallera og Spisning paa »Milwauke«, saa Niggere og Kinesere spille Kort om Søm og Møttriker. Næsten Alverdens Folkeslag var repræsenteret blandt Mandskabet paa dette Skib. Det var meget interessant.

— — —

I de Aar, der fulgte, prægedes Ivigtut af en fortsat Modernisering. Der var allerede indført et nyt Møntsystem til Afløsning af de gamle Blikpenge, Originaler ellers gik med i Staaltraad bundet om Maven. Som Kuriosium kan nævnes, at mindste Mønt er 10 Øre. Danske Penge var næsten aldrig til at opdrive, hvorimod man nok kunde erhverve sig Dollars, ihvertfald til en vis Grad. Der var blevet indført Automattelefon til Fornøjelse for Agterpersonalet, der blev bygget nyt Maskinhus med Bad og Vaskeri, Radiostation og Forsamlingsbygningen med Billedteater. Der blev jo ogsaa

Fisketur til Fladlandshytten.

bygget ny Elevator med tilhørende Højbane og en stor Silo ude ved Kajen.

Bygningen af denne Elevator, Højbanen og Siloen blev overdraget et tysk Selskab, og i den Anledning kom en Snes tyske Arbejdere til Ivigtut. Kun et Par af dem var Haandværkere, de andre alt muligt andet. Og naar man erindrer sig de Arbejdsforhold, de havde, saa forstaar man tilfulde, hvilket uvurderligt Gode en Fagforening er. De havde underskrevet Kontrakt til en Timeløn paa en Krone uden Tillæg for Over- eller Søndagsarbejde. Saadan fortaltes det i hvert Fald mig. Ledelsen af Arbejdet, der forestodes af en Ingeniør Gerhard og et Par Formænd, foregik efter bedste Prøjsermønster med Kommandoskrig fra aarle Morgen til sen Aften. Arbejdsdagen strakte sig fra Kl. 6 til henad 22. Ganske vanvittigt, særlig om Vinteren.

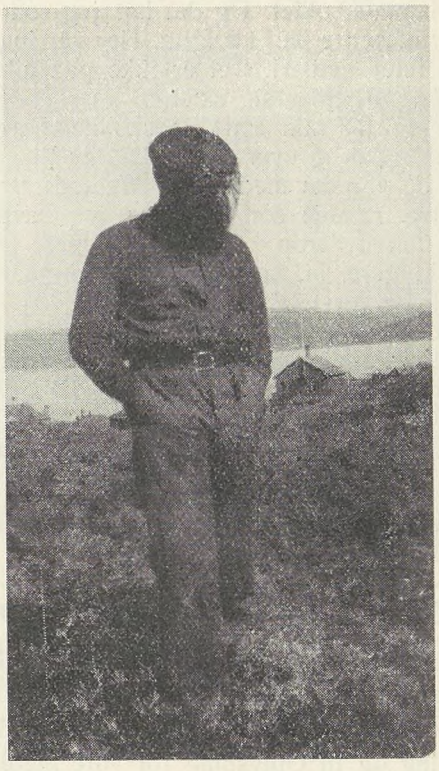

Sommermand med Myggeslør.

Samme Ingeniør Gerhard, der forøvrigt havde gjort Verdenskrigen med som Officer, var en raa Kammerat. Han truede sine Arbejdere til at købe ekstra Proviant hos sig samt Støvler, Luffer og Huer — og han tog en glubende Avance!

Uroen blandt de tyske Arbejdere blev mere og mere mærkbar, og en skønne Dag blev de enige om at strejke. Gerhard havde nær faaet et apoplektisk Tilfælde og geraadede fuldkommen i Raseri, da vi selvfølgelig erklærede ikke ville have noget med hans Arbejde at skaffe. Han havde nemlig »truet« med at »tage« danske Arbejdere. Saa begyndte han at telegrafere. Luften mellem Berlin og Ivigtut svirrede med Beklagelser og Trusler, men Arbejderne strejkede videre. Han truede med at lukke af for Proviantkassen, og det saa en Overgang ud til, at vi skulde have dem som spisende Gæster.

Men saa sprang der en Bombe en sen Nattetime!

Gerhard havde kaldt en af Arbejderne — Grosse Karl, en utiltalende raa Fyr, der altid pralede af at have været med i Kampene ved Liege og med egen Haand dræbt adskillige Belgiere — til sig, og Resultatet af deres Konference viste sig den følgende Nat. Mens de tyske Arbejdere sov brød Gerhard og Grosse Karl ind paa Sovestuerne og tvang dem under Trusel om Vold til at skrive under paa nye Kontrakter og at give Løfte om at møde næste Morgen.

Saadan blev Sagen refereret mig, og det fortaltes tillige, at de nye Kontrakter var langt daarligere end de tidligere, men at Gerhard tog Fortjenesten! For sin Assistance skal Grosse Karl være blevet betænkt med 500

Mark. Gerhard rejste efter Sigende hjem som en meget holden Mand, men hans Arbejdere slæbte sig til Armod.

— — —

For os andre var Opholdet i Ivigtut fornøjeligt. Selvfølgelig kan der altid være et og andet at anke over paa en Arbejdsplads, men i det store og hele var det udmærket. Men det skyldtes udelukkende, at vi havde Fagforening, og at der stod stærke faglige Kræfter bag os. Betingelsen for en Fagforening er det gode Kammeratskab, Sammenholdet. Og det har jeg som alt nævnt aldrig truffet bedre end i Ivigtut. Her var ingen Slinger i Valsen, intet Fedteri. Det er ikke paa alle Arbejdspladser, det forholder sig saadan!

Og da jeg for min Part en skønne Dag pakkede Skibskisten og drog over det vilde Hav til gamle Danmark, ja, da var det med et vist Vemod. Det var herlige, muntre, næsten sorgløse Aar, jeg havde oplevet. Og skønt Turen derop nu gøres paa mere komfortabel Vis end tidligere, ja, saa synes man, naar Foraaret stunder til, og første Skib skal af Sted, eller ved Juletid, naar der sendes Radiohilsener: »Jeg kunde egentlig godt tænke mig det en Gang til — selv paa gammeldags Maner!« *Tom Olufsson.*

MEDDELELSE FRA ARBEJDSLØSHEDSKASSEN

Fradragsregler vedrørende Medlemmer, der er Jordbrugere.

I Fortsættelse af vor Meddelelse i Fagblad Nr. 6 vedrørende Fradragsregler for Jordbrugere skal vi paa Foranledning og til Oplysning for vore Medlemmer — og især for vore Kontorbestyrere — gentage, at Jordbrugere, der har nydende Medlemsret i Arbejdsløshedskassen, i Henhold til Arbejdsdirektoratets Cirkulære af 15. November 1935, skal miste Understøttelsen for hver 3. Kontroldag *i Tiden 1/4 til 15/10,* saaledes at der til Medlemmer, der er Jordbrugere, højst kan udbetales Understøttelse for 4 Dage i en Kontroluge i forannævnte Tidsrum.

Fradraget skal foregaa paa den Maade, at disse Medlemmer paa Kontrollisterne afkrydses for alle deres Kontroldage, men mister Understøttelsen for hver 3. Kontroldag i hver Kontroluge. Dette vil altsaa sige, at et Medlem, der i en Kontroluge er afkrydset for

5 eller 6 Dage højst kan faa udbetalt Understøttelse for 4 Dage,

4 Dage højst kan faa udbetalt Understøttelse for 3 Dage,

3 Dage højst kan faa udbetalt Understøttelse for 2 Dage.

Jordbrugere, der er kontrolleret mindre end 3 Dage i en Kontroluge, kan ikke faa udbetalt Understøttelse for den paagældende Kontroluge.

Iøvrigt gør vi paany opmærksom paa, at forannævnte Cirkulære fra Arbejdsdirektoratet er aftrykt i den til vore Kontorbestyrere udsendte Haandbog paa Side 8 og 9.

Hovedkontoret, i April 1937.

Johannes Nielsen.

Spanien brænder!

Matteotti-Fonden har igangsat en storstilet indsamling til Hjælp for Kvinder og Børn, hvis Mænd, Brødre og Fædre kæmper for det spanske Demokrati mod Franco's spanske, mauriske, tyske og italienske Fascister og Nazister.

Vi kæmper, som Mennesker kæmper om Magt og om Mad!
Hvem husker en eneste Dag uden Rifter og Skrammer,
men Verden omkring os er blændet af Blodtørst og Had,
Kulturerne kvæles i Røg og fortæres i Flammer,
og hører vi Nyt fra den hungrende, hærgede Jord
om Folk, som af Hævnlyst og Had bliver pisket til Døde,
trods Skramme og Rift er der rart i det fredlyste Nord,
vor Lade er fuld, vi kan trygt se vor Fremtid i Møde.

Dog, stirrer vi ud fra vort Fædrelands fredlyste Bred,
og ser vi et Rige, som Luerne bider og svider,
saa føler vort Hjerte maaske, at det kommer os ved,
om hundrede Tusinder uforskyldt sulter og lider!
Naar Haverne damper af Blod, hvor de blomstrede før,
naar Kvinder og Børn man blandt Bombernes Ofre kan finde,
en blødende Broderhaand banker en Nat paa vor Dør,
paa Tærskelen klynker et Barn hos en knælende Kvinde.

Hvert eneste Barn, som har sultet og savnet og lidt,
hver Kvinde i Nød til din Sjæl og Samvittighed taler,
at Kvinden i Nød er din Søster, og Barnet er dit,
din Sjæls og dit Broderskabs Bibelbud klart dig befaler.
I Brødre, vi ved, hvem der Krigen i Had har forvoldt,
og hvem der i Fredstid lod Kampskriget hadefuldt skingre,
og se nu: Ved Moderens Bryst, som er fattigt og goldt,
et Spædebarn med blodløse Læber og famlende Fingre.

Da Jorden laa askegraa, hærget med Staal og med Bly,
da ti Millioner af Krigen laa knust og korsfæstet,
de Danske og Danmark sig vandt for Barmhjærtighed Ry,
og Børn fra Bruxelles, fra Berlin og fra Wien har os gæstet.
Vi spurgte dem ikke om Sprog, om hvorfra og hvorhen
om Flag og Nation eller Folkenes Fortid og Færden,
vi gav dem vort Brød og fik Tak eller Taarer igen,
med Godhed det fredlyste Danmark erobrede Verden.

Med Spaniens Kvinder og Børn i den dybeste Nød,
som vender mod os deres bønlige, bedende Blikke,
vi deler i Dag efter Evne det daglige Brød,
vi vandt for vort Brodersind Ry, og vi svigter dem ikke!
Barmhjertighed er ikke bare en Bøn og et Digt,
som varmer hver halvlunken Sjæl, naar huldsaligt det høres,
Barmhjertighed, det er vort levende Brodersinds Pligt,
det ved vi; nu gælder det Gerning, og Pligten skal gøres.

Du Broder, vi føler en Ild af din flammende Aand,
en sort Reaktion slap et blodtørstigt Vilddyr fra Buret,
kun lidt vi formaar, men vi rækker en hjælpende Haand
til Heltenes Kamp mod Fascismen og mod Diktaturet.
I Spaniens Nat har du løftet dit flammende Flag,
du trykker dets flængede Flig mod dit bankende Hjerte,
den hellige Ild i dit Sind gør vel Natten til Dag,
vi sværger med taareblankt Blik til din hellige Kærte.

AAGE HERMANN

LØBENDE KONFLIKTER

Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Gørlev	(Helsinge Drøsselbjerg Kommune)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Kolindsund	(Vekselerer Suhr, Kbhvn., Skarnæs Kolind)
3. Agitationskreds	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby, ang. Dræningsarbejde i Gl. Roskilde Amt)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Randers	(A/S Randers Margarinefabrik) (Sympatiblokade)
Lynge-Broby	(Lynge-Broby Skærvefabrik)
Buerup Afd.	(Dræningsmester Otto Hansen, Skamstrup pr. Mørkøv)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Magleby Afd.	(Klintholm Skovdistrikt)
Sommersted	(Murermester Cl. Vilhelmsen, Mølby)
Vigerslev	(Vigerslev Kommune)
Odense L.	(Dalumgaard ved Odense, Godsejer Andersen)
Vilstrup Afd.	(Vilstrup Kommune)
Kvissel og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Systofte	(Havearkitekt O. Bay Nielsen, Kohave Skov pr. Nykøbing F.)
Øster Egesborg	(Øster Egesborg Kommune)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Karlslunde Afd.	(Karlslundegaard pr. Taastrup)
Glumsø	(Entrp. L. M. Kjærs Kalkleje i Træløse)
Hornslet-Rodskov, Voldum-Rud, Søby-Halling, Mejlby, Mygind-Lihme, Karlby	(Clausholm og Sofie Amaliegaards Skovdistrikter)
5. Agitationskreds, Hou Vendsyssel Afd.	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Bøstrup Afd.	(Bøstrup Tærskeselskab)
Kastrup Afd.	(St. Magleby Kommune)
Borup, Jyll.	(Proprietær Hjortkær, Svejstrupgaard pr. Bjerregrav)
Skjød Afd.	(Lyngaa Kommune)
Granslev Afd.	(Hofjægermester Honnens de Lichtentenberg, »Bidstrup« pr. Laurbjerg)
Arden Afd.	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Røde-Kro Afd.	(Murermester Søren Adolfsen og Søn, Rise)
Givskud Afd.	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Budenes Forbund	(Budcentralen »Lygteekspressen«, Mimorsgade 115)
Herlufsholm	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Skjød, Tinning, Lading, Voldby, Hammel, Søby, Jyll., Sahl, Aidt, Houlbjerg, Haurum, Toustrup, Hinnerup og Vithen	(Frijsenborg Skovdistrikt)
Jexen Afd.	(Th. Nielsens Møbelfabrik i Skanderborg)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Sdr. Vissing-Voerladegaard Afd.	(Grusgravsejer Nielsen, Sdr. Vissing)

SØLVBRYLLUP

Den 20. April kan Formanden for Silkeborg Afdeling, *Carl Jensen* og *Hustru*, fejre deres Sølvbryllup.

Carl Jensen er godt kendt indenfor vort Forbund, saa en nærmere Præsentation er ikke nødvendig. Han har i 20 Aar været Formand for Silkeborg Afdeling, der efterhaanden er vokset til at tælle 600 Medlemmer, og

saaledes sætter sit stærke Præg paa Byens Arbejderbevægelse. Arbejdet som Formand har Carl Jensen altid udført til Medlemmernes fulde Tilfredshed og paa en saadan Maade, at der ogsaa udad er skabt Respekt for hans Arbejdskraft. Carl Jensen har saaledes været Medlem af Silkeborg Byraad i fire Perioder, og er her betroet Hvervet som Formand for Byens offentlige Slagtehus og Belysningsvæsenet samt Næstformand for det tekniske Udvalg. Endvidere er Carl Jensen Forligsmægler for Købstadens Retskreds.

For Carl Jensens Indsats baade i fagmæssigt og offentligt Henseende, der altid er udført paa tilfredsstillende Maade, vil Kammeraterne i Silkeborg paa Sølvbryllupsdagen sikkert bringe baade ham og Hustruen en hjertelig Hyldest, hvortil vi føjer Forbundets Lykønskning og gode Ønsker for den kommende Tid.

SKIFTEDAGSAGITATIONEN

I Anledning af Skiftedagen vil der fra vort Forbunds Side blive iværksat Agitation blandt de unge Landarbejdere, som den 1. Maj og følgende Dage sikkert igen i Aar vil samles paa Fæste- og Anvisningskontorerne i stort Tal.

Forbundet vil ligesom ved foregaaende Skiftedage lade fremstille et Blad »Skiftedagen« til Brug i denne Agitation. Meddelelse herom er tilgaaet saavel vore Agitationskredse som Ungdomsudvalgene. Bladet bliver i samme Størrelse, som det der udsendtes til Novemberskiftedagen, og vil indeholde Stof afpasset med særlig Henblik paa de mange unge uorganiserede Kammerater, som der jo desværre endnu findes blandt Landbrugets store Medhjælperstab.

Muligheden for at faa de mange tusinde unge Arbejdere i Tale, som endnu stadig misbydes og misbruges ved Landbruget, maa anses for gunstig, og er særlig gunstig ved Skiftedagen. Det gælder at udnytte den.

Landbrugets Medhjælpere ind i Organisation

hver og en. Det skal være Parolen.

Bestilling paa Skiftedagsnumret sendes til Forbundskontoret.

STATSSKOVARBEJDERNES OVERENSKOMST I RIGSDAGEN

Den Lønforhøjelse, som Statsskovarbejderne fik ved den nye Overenskomst, har længe været Venstre og Konservative en Torn i Øjet, men ligefrem aaben Protest mod denne Forbedring i Statsskovarbejdernes Vilkaar, har de dog ikke turdet indlade sig paa. Imidlertid skulde disse Lønforhøjelser godkendes ved Finanslovens 3. Behandling, og her fik de 2 reaktionære Partier, da endelig Lejlighed til at kundgøre, at denne Lønforhøjelse saa sandt ikke var gennemført med deres gode Villie.

De stemte imod de Afsnit af Finansloven, som bemyndigede Landbrugsministeren til at udbetale disse forhøjede Lønninger, og lavede iøvrigt stort Postyr over, at Landbrugsministeren var indgaaet paa denne Lønforhøjelse uden først at spørge d'Herrer Venstremænd derom.

Venstremanden Jensen-Broby kritiserede saaledes Landbrugsministeren, at han mødte med en Udgiftsforøgelse paa 490,000 Kr. for Statskassen. Selv om nogle af disse Udgifter skyldtes stigende Ejendomsskatter, hævdede Jensen-Broby dog, at det væsentligst skyldtes den nye Overenskomst med de betydelige Lønforhøjelser paa 10 Øre iTimen og 15 % til Akkorderne, og herom vilde Taleren gerne tale et Alvorsord med Landbrugsministeren.

Hvordan skulde det nu gaa i de private Skove efter en saadan Lønforhøjelse i Statsskovene, o. s. v. af samme Surdej. Bevares Jensen-Broby misundte ikke Statsskovarbejderne den Lønforhøjelse, han fandt den bare forkastelig, og Landbrugsministeren skulde have Kanel, fordi han var gaaet med dertil; iøvrigt vilde Venstrepartiet bevidne Skovarbejderne deres Sympati ved at stemme imod Lønforhøjelsen.

Den konservative Ordfører Victor Larsen sang den samme Vise.

Hvordan kunde Landbrugsministeren driste sig til at forhøje Arbejdslønnen i Statsskovene uden først at indhente Tilslutning hertil fra de private Skovejere — spurgte Victor Larsen — for de var virkelig ilde berørt af Ministerens Flothed overfor Arbejderne.

Socialdemokratiets Ordfører *Fr. Andersen* gav imidlertid d'Herrer følgende træffende Svar:

»Som det vil erindres, var den højtærede Landbrugsminister gaaet med til en Lønforbedring paa 10 Øre pr. Time til Skovarbejderne, og saa fik vi at høre her i Salen, at det var Diktatur, og at der manglede Hjemmel derfor, ja, der var endog et æret Medlem, der mente, at det passende kunne give Baggrund for en Rigsretsanklage mod Landbrugsministeren. Jeg ved, som sagt ikke, om vi nu skal have en Gentagelse, men jeg vil antage, at man vil vogte sig for at gentage Angrebet. *Jeg vil gerne pege paa, at man i det samme Møde fandt sig beføjet til at angribe Landbrugsministeren for Karrighed, da det drejede sig om en Bevilling paa 2 Mill. Kr. til Saasæd, og holdt Rettergang over ham for en 10-Øre til Skovarbejderne. Man maa dog huske paa Skovarbejdernes Vilkaar og den Tid af Aaret, hvor Arbejdet væsentligt udføres, det sludfulde, fugtige Efteraar og den kolde Vintertid,* og efter den Overenskomst, der nu er gældende — den, der kritiseres —, vil Skovarbejderne, for saa vidt de har Beskæftigelse 8 Timer pr. Dag — hvad de ikke altid vil have paa den Aarstid, der vil blive spildt mange Timer og Dage —, kunne gaa hjem med en Ugeløn paa 43 Kr. 20 Øre. Jeg synes, jeg har Lov til at udtrykke Forbavselse over, at man i den danske Rigsdag i 1937 gør den Slags Ting til Genstand for en saa haardhændet Kritik, som man gjorde det i Gaar.

Saavel i Dag som i Gaar er det ved de Udtalelser, den højtærede Landbrugsminister har fremført, klarlagt, at man ikke kan fastholde sin Modstand ved at holde sig til det formelle. *Det er blot noget, man camouflerer med; det nytter ikke, at man her vil give det Udseende af, at man ikke har haft det fjerneste imod en 10 Øre til Skovarbejderne.* Vi kender meget godt den virkelige Baggrund; det er kommet frem under Forhandlingerne. *Man har kritiseret, at Statsskovene, Landbrugsministeren, gik i Spidsen med en Lønforhøjelse, der vil medføre Konsekvenser for de private Skovejere. Dér ligger Hunden begravet.*«

Paa Basis af Statsskovoverenskomsten er der nu afsluttet ny Overenskomst med Statens Klitplantager og med Forhøjelse i Timelønnen paa 10 Øre og Forhøjelse af Akkordpriserne. Nu skal det blive artigt at se, hvilken Motivering Venstre finder for at stemme imod disse Lønforhøjelser, samtidig med at de skal have Klitplantagernes Arbejdere til at holde Venstres Blade og støtte Venstres Sag.

O. L.

MAN LÆRER TIL NOGET -

man ikke vil være!

Og man bliver nødig det man har lært til?

Samtlige unge, der er saa heldige at komme i Lære indenfor et Fag, har utvivlsomt den Hensigt at blive udlært for at kunne begynde den voksne udlærte Arbejders bedre lønnede og mere selvstændige Viksomhed. Læretiden afsluttes under festlige Former. Far og Mor er glade, et Maal er naaet!

Der er imidlertid en ganske mærkelig Kategori af Lærlinge, som under Slid og Slæb, Sved og Ofre uddanner sig til et Haandværk, som de slet ikke tænker

paa at drive — i hvert Fald ikke før de har prøvet alt for at blive fri!

Denne mystiske og ganske meningsforladte Stilling indtages af de Titusinder unge Mennesker i dette Land, som gennemgaar Landbrugselevens Læreaar. De bliver sikket paa nogle Aar til dygtige og brugbare Landarbejdere. De følger Heste, bruger Maskiner og tilegner sig megen Viden om den teoretiske Side af Faget. De lærer at føre Journal — et mærkeligt Arbejde, som bestaar i, at hver Elev faar udleveret en Slags Dagbog, hvori der indføres i Rubrikker alt, hvad Folkene paa Gaarden har været beskæftiget med hver Dag i Aaret, saadan at man til Slut har det samlede Tal paa Arbejdsdage for Folk og Heste o. s. v. De lærer at føre Bog over Kornmagasinet og nogle faar ogsaa at vide, hvordan man indfører Køernes Mælkeydelse i en dertil trykt Lommebog, hvoraf man saa stadig kan se, hvordan Mælkeproduktion, Fedtprocent o. s. v. staar for Besætningens enkelte Kreaturer.

Alt dette er naturligvis saare godt. Hvorfor skulde Eleven ikke have Indblik i disse Sager? At han — eller hun — ogsaa faar lidt at vide om Gødningsstoffernes Kvælstofindhold er jo en Trøst, naar Fyren iøvrigt maa sprede Møj Dagen lang. Og skulde det hænde, at der — imod al Skik og Brug paa danske Gaarde — virkelig blev holdt et teoretisk Foredrag for Eleverne, saa kan man kun glæde sig derover.

Det skæve Forhold ligger imidlertid deri, at alle disse unge bestandig faar det Indtryk, at de jo naturligvis skal bruge deres møjsommeligt sammenskrabede Viden og Overblik som Forvaltere og Bedriftledere o. lign.

De er Brakjordsstudenter, fordi de skal være *mere* end dem, de Dagen lang arbejder sammen med, og dette er ganske skævt, vil enhver snart kunne se!

For det første er det en Kendsgerning, at de fire Aar en Elev traver rundt i Landbruget aldeles ikke nødvendigvis gør ham til Sagkyndig paa Landbrugets Omraade. Jeg har været paa to Herregaarde — et Aar hvert Sted — hvor *ingen* Elev, skønt vi var en Snes Stykker hvert Sted — fik Lov til at køre en Selvbinder eller en Traktor! En sølle Slaamaskine kunde kun betjenes af en ældre Landarbejder, som i adskillige Aar havde haft det Job at bruge den kostelige Maskine! Traktoren førte en ældre Karl, som i flere Aar havde været betroet dette. Ikke een Elev fik Lov til andet end at føre Heste og iøvrigt arbejde med Greb, Høtyv og Skovl. Vi havde alle en Journal som *ingen* af os førte, og som aldrig blev efterset af Godsforvalteren. Tonen mellem Elever og Godsforvalter var hele Tiden præget af disse Ord: »Husk paa, I skal selv engang være Forvaltere! Husk paa, I hører ikke til de andre!«

Spændte man fra et Minut før Tiden lød Skyllen: »De kan sku' blive en nydelig Forvalter en Gang!«

Klagede man over Kosten, lød Svaret: »De rotter Dem vel ikke sammen med Karlene, hva?«

Og vi sytten-attenaarige gik faktisk rundt alle som een og lod os hypnotisere til at tro, vi alle skulde ende som Godtforvaltere.

Vore Fremtidsudsigter var altsaa disse:

1) Blive Forvalter.
2) Emigrere til Argentina eller Kanada.
3) Faa egen Bedrift.

Det eneste ingen drømte om var at blive almindelig Landarbejder, og det var *det,* vi havde lært at være.

Enhver Landarbejder i Danmark vil give mig Ret, naar jeg paastaar, at for hver tyve Landvæsenselever er der maaske Brug for 1 Forvalter. Allerede her kan man altsaa fastslaa, at en Uddannelse, som gaar ud paa, at alle Elever skal ende som Forvaltere, er meningsløs.

Emigrationen er ikke værd at spilde Ord paa. Den er vanskeliggjort eller snarere umuliggjort i vore Dage.

Egen Bedrift faar man kun af sin Far, hvis han har Tegnebogen i Orden. Eller man kan, som forleden Dag en Mand gjorde pr. Annonce i Landmændenes eget Blad, søge Plads hos en Enke! Som Casanova i Træskostøvler har man selvfølgelig en Chance for at faa sine egne Grise at muge under.

Men hermed er ogsaa alt sagt om Landvæsenselevernes Udsigter for Fremtiden. De indbildes, at de skal ende som Forvaltere, selvstændige Jordbrugere o. s. v. og lever derfor i en skæv Stilling til de regulære Arbejdere paa Gaarden, som de føler sig store overfor. Naar Uddannelsen er forbi (at det er en sjusket, ansvarsløs og ofte elendig Uddannelse er en Sag for sig) staar de med andre Ord og *har lært til noget, de ikke vil være!*

Deres faktiske Chance er at blive Landarbejdere, men det har de ikke drømt om at blive.

At vore Godsejere er klar over Meningsløsheden, beviser de ved at skabe en Slags Titulatur paa Gaardene saasom første Elev, Ladefoged, arbejdende Underforvalter, og indføre Begreber saasom Mellembordet, Elevstuen, spise inde, familiær Stilling o. s. v. Resultatet er da ogsaa, at mange, mange Elever, som har gennemgaaet tre-fire Aars Uddannelse gaar i en Aarrække som første Elever og Ladefogeder, stadig ventende paa, at en Gaardmandsenke skal kaste sit Blik paa dem, eller Vorherre skal oprette flere Forvalterstillinger, end der ellers er Brug for.

I denne Tid sker der faktisk det, at en fagligt uddannet Ungdom gaar rundt og kvier sig i Aarevis for at »synke ned« til at blive det, de faktisk har lært at blive, nemlig Landarbejdere.

Som sædvanlig er det altsaa Sindelaget, der er noget galt med. Den Aand, hvori Elevuddannelsen sker, er forkert. Der skabes falske Illusioner. Der bygges en Indstilling op i de unge, som maa komme fuldstændig paa tværs af den Virkelighed, de en Dag skal staa overfor. Og bortset fra den Skuffelse og Bitterhed, det afføder hos de unge selv, saa opretholdes paa denne Maade det uhyre Løntryk, som Eleverne bruges til. Landarbejderorganisationernes Arbejde vanskeliggøres, Klasseføleleseen nedbrydes, og enhver reaktionær Jordbesidder faar stadig og rig Adgang til at sikre sig Masser af uorganiseret, billig og villig Arbejdskraft.

Der er ikke indenfor noget Arbejde Brug for Lærlinge, der ikke vil være det, de har lært til. Naar Maleren, Snedkeren, eller hvem man kan nævne, er færdig med sin Læretid, betyder det en Højnelse af ham. Hos Landbrugseleven har man ved falske Løfter, rosenrøde Billedbøger og smukt farvede Sæbebobler skabt et Fremtidsbillede, der først brister, naar han i en Aarrække er blevet flaaet for sin Arbejdskraft, og saa stilles overfor Virkeligheden og Erkendelsen af de sørgeligt spildte Ungdomsaar.

Dette er en umoralsk og nedbrydende Tilstand. Landbrugets Lærlinge maa beskyttes ligesom alle andre Lærlinge. Der maa skabes Kontrol med deres Uddannelse, og det maa forhindres, at de ved deres Antal benyttes som Løntryk mod de organiserede Landarbejdere.

Vi staar jo nemlig her overfor en Ungdomsudbytning, som Arbejderbevægelsen ellers har afskaffet overalt.

Det er den sidste Skanse, der maa erobres, før Arbejderbevægelsen i dette Land kan fastslaa, at den har befriet Ungdommen for Kapitalismens Lænker.

Jens Strøm.

ARBEJDSLØSHEDSLOVEN

og den kristelige Arbejdsløshedskasse

De umiddelbart før Paaske vedtagne Ændringer i Arbejdsløshedsloven er paa 2 Punkter af særlig faglig Betydning og politisk Interesse for vort Forbunds Medlemmer, nemlig ved

1) Ophævelse af Kristelig dansk Fællesforbunds Arbejdsløshedskasse, og
2) Ændringerne i Lovens § 17 og 31 ang. Retten til Arbejdsvægring ved underbetalt Arbejde.

Som bekendt vedtoges der en saadan Ændring i Loven, at Kristelig dansk Fællesforbunds Arbejdsløshedskasse ikke længere vil kunde oppebære Statsanerkendelse og Statsunderstøttelse.

Vedrørende Retten til Arbejdsvægring ved underbetalt Arbejde ændredes Lovens § 17 Stk. 2 (Kassens Vedtægters § 27 Stk. 2) saaledes:

»Det skal ikke kunne anses for fyldestgørende Grund til at vægre sig ved at overtage et anvist Arbejde, at Lønnen for Arbejdet er lavere end den, paagældende har haft, naar Lønnen dog ikke er under den Fortjeneste, der i Henhold til Overenskomst mellem Arbejdsgivere og Arbejdere er gældende for tilsvarende Arbejde, eller, for saa vidt saadan Overenskomst ikke er bindende for Parterne, under, hvad der i den paagældende Virksomhed eller Egn sædvanlig tjenes ved tilsvarende Arbejde; dog skal denne sædvanemæssige Løn ikke være afgørende, for saa vidt der for saadant Arbejde gælder almindelig Landsoverenskomst — eller Overenskomst for den paagældende Landsdel — med højere Lønvilkaar, eller for saa vidt Prisforhøjelser paa Livsfornødenheder har forringet den paagældende sædvanemæssige Løns Værdi i væsentlig Grad.«

Denne Ændring af Lovens § 17 Stk. 2 betyder, at de i de kollektive Overenskomster for paagældende faglige og geografiske Omraader fastsatte Arbejdspriser er de afgørende Vilkaar for Arbejdernes Ret til at vægre sig ved at tage Arbejde til den af Arbejdsgiverne fastsatte Arbejdsløn. Det er et meget alvorligt Grundskud mod Sogneraadenes — Egnens gængse Løn — idet den her i væsentlig Grad vil blive afløst af de i Entreprenøroverenskomsten fastsatte Arbejdspriser, hvor der ikke er en særlig Overenskomst med paagældende Sogneraad. For Landbrug, Skovbrug og Dræning gælder det paa samme Maade, at de Overenskomster, vi har for paagældende Omraade, træder i Stedet for alle Hypoteser om »Egnens gængse Løn« overfor samtlige Arbejdsgivere i paagældende Landsdel, hvad enten de direkte er underkastet Overenskomsten eller ej.

Dermed er der ogsaa rokket meget stærkt ved »den fri uorganiserede Arbejdsgivers« hidtil priviligeret Ret til en særlig Fortrinsstilling overfor Arbejderne og deres Organisationer.

De samme Regler gælder ved Nødhjælpsarbejder (§ 31) og ved Arbejder som udføres efter den nye Lov om mellemkommunal Refusion, og endelig er de overenskomstmæssige Levevilkaar fastslaaet i Loven om Beskæftigelse af Arbejdsløse, hvor der er stillet 30 Mill. Kr. til Raadighed. Den samme Regel er som bekendt allerede fastsat i Grundforbedringsloven.

Saaledes fastslaar Lovgivningen nu efterhaanden paa en Række af Omraader, hvor Loven taler om Arbejdsvilkaar, at den overenskomstmæssige Løn er Arbejdernes Ret.

Interessant til Bedømmelse af mange Forhold er Venstres og de Konservatives Modstand mod disse Ændringer.

De protesterede mod Ophævelsen af Kristelig dansk Fællesforbunds Arbejdsløshedskasse og Lovens Fastsættelse af den overenskomstmæssige Løn. Det var en blodig Uretfærdighed overfor de kristelige Arbejdere, paastod de. De Folk, som ikke vilde være Medlemmer af de socialistiske Fagforeninger, maatte have Ret til at nyde Statens Støtte gennem en kristelig Arbejdsløshedskasse. Kort sagt, De Herrer talte med Fynd og Klem Arbejdernes Sag imod de skrækkelige Socialdemokrater. Gode kristelige, trofaste Venstremænd, hvis Interesser for Arbejdernes Kaar, vi ikke hidtil har mærket noget til, optraadte sammen med det kristelige Forbund som Arbejdernes Repræsentanter for at kræve Arbejdernes Rettigheder respekteret.

Efter denne drabelige Indsats for Arbejderklassens Sag foreslog de samme Venstremænd, at Arbejdsløshedslovens § 17 Stk. 2 fik følgende Affattelse:

»Det skal ikke kunne anses for fyldestgørende Grund til at vægre sig ved at overtage et Arbejde, at Lønnen for Arbejdet er lavere end den, som den paagældende har haft, naar Lønnen dog ikke er under, hvad der i den paagældende Virksomhed eller Egn sædvanlig ydes for tilsvarende Arbejde eller, hvis Arbejdet udføres til Bekæmpelse af Arbejdsløshed, mindst ⅘ deraf. Et Medlems Vægring ved at overtage et Arbejde paa de i Overensstemmelse med foranstaaende tilbudte Vilkaar medfører Understøttelsens Bortfald straks.«

Ved Arbejdsvilkaarene ved Nødhjælpsarbejder foreslog Venstremændene endvidere:

»Vilkaarene skal ved Nødhjælpsarbejder fastsættes saaledes med Hensyn til Arbejdstid og Arbejdsløn, at de flest mulige arbejdsløse derved kan finde Beskæftigelse, og at det bliver fordelagtigt for de arbejdsløse at faa Beskæftigelse ved disse Arbejder fremfor at oppebære Arbejdsløshedsunderstøttelse, men at det dog stadig skal være af væsentlig økonomisk Interesse for dem at søge Beskæftigelse ved andet Arbejde, herunder Landbrugsarbejde.«

Naturligvis forkastede Socialdemokratiet disse Forslag. Tilbage har vi kun det interessante Intermezzo, at Forsvarerne af den kristelige Arbejdsløshedskasse kræver, at de Arbejdsløse skal tage Arbejde til ⅘ af den Løn Landbruget normalt betaler sine Arbejdere, og at Folk, som beskæftiges ved Nødhjælpsarbejde ikke maa tjene saa meget som en Landarbejder.

Men unægtelig har det ogsaa sin Interesse at se, at de Folk, som støtter Lederne af den kristelige Arbejdsløshedskasse, er de samme, som krævede Arbejdsløshedsloven ændret, saaledes at de Arbejdsløse skulde underbetales, men overraskende er det ikke.

O. L.

STREJKE

overfor Frisenborg Skovdistrikt

Fra og med Lørdag den 27. Marts 1937 er der af Dansk Arbejdsmands Forbund iværksat Strejke overfor Frisenborg Skovdistrikt for de ved Arbejde i Skoven beskæftigede Arbejdere.

Indtil andre Meddelelser foreligger, maa ingen Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund søge Arbejde i Frisenborg Skove. Samtidig med Strejkens Ikrafttræden, er der overfor Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen etableret Sympatikonflikt for saa vidt angaar Udlevering, Transport, Losning og Ladning, Af- og Paalæsning, det være sig ved Skib, Automobil, Kørevogn, Jernbanevogn eller Pakhus, af Varer eller Gods af enhver Art fra og til Frisenborg Gods Skove, og ligeledes forsaavidt angaar Betjening ved Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund af Kraner, Transport- og Elevatoranordninger.

Enhver Tilsidesættelse af denne Strejke og Blokade vil blive betragtet som Skruebrækkeri og behandlet derefter.

Fredet indgaaet

Fabrikarbejderne — A/S Jacob Holm & Sønners Fabrikker. Afdelingen har forlænget Overenskomsten til 1. Marts 1939, dog jfr. Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af Marts 1936, med Timelønnen forhøjet fra 100 til 106 Øre + 5 Øre i Akkordafsavnstillæg til de Arbejdere, der ikke har mindst 75 pCt. Akkordtimer pr. Uge. Endvidere er der opnaaet Forhøjelse af en Række Specialisttillæg, ligesom Akkordomraadet er blevet udvidet, og Udbetalingen af Tøjpenge er blevet udvidet til 4 Gange aarlig for flere Gruppers vedkommende. Overenskomsten omfatter 100 Mand.

Fabrikarbejderne — A/S Det danske Medicinal- og Kemikaliekomp. Afdelingen har forlænget Overenskomsten til 1. Marts 1939 med Ugelønnen Kr. 55,50 forhøjet fra 1. Marts 1937 til Kr. 57,28 og fra 1. Marts 1938 til Kr. 58,28. Daglønnen er forhøjet fra Kr. 9,38 til henholdsvis Kr. 9,55 og Kr. 9,72. Overenskomsten kan opsiges jfr. Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af Marts 1936. Overenskomsten omfatter 33 Mand.

Hillerød — Depotejer C. O. Frederiksen (De forenede Bryggerier og Tuborgs Depot. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Kuske og Chauffører Kr. 60,00 (i Tiden fra 1. April til 1. Oktober Kr. 70,00). Overarbejde Kr. 1,80 og Kr. 2,45 pr. Time. Ulykkesforsikring: Fuld Løn i de første 2 Uger og derefter Kr. 4,00 i de følgende 11 Uger. Under almindelig Sygdom betales, efter 6 Ugers Tjeneste, fuld Løn i 3 Uger ÷ Sygekassepengene. Samtlige Arbejdere skal være Medlemmer af Fagforeningen. Timebetaling for løst antagne Arbejdere Kr. 1,40. Mindstebetaling 4 Timer. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Fabrikarbejderne — Fabriken »Fiducia«. Afdelingen har forlænget Overenskomsten til 1. Marts 1939 med Timelønnen forhøjet fra 102 til 107 Øre. Udover Timelønsforhøjelsen har Arbejderne et Akkordafsavnstillæg fra 5 til 8 Øre pr. Time. Overenskomsten kan opsiges i 1938, hvis Pristallet svinger 6 Points. Overenskomsten omfatter 20 Mand.

Horsens A. — A/S Colas Vejmateriale. Afdelingen har fornyet Overenskomsten til 1. Marts 1938 med den Ændring, at der indføres Sommerferie, saaledes at der for hver fulde 30 Arbejdsdage gives 1 Dags Ferie, dog ikke udover 6 Dage. Den fulde Feriebetaling andrager Kr. 53,76. Den samlede Timeløn paa Virksomheden er 140 Øre.

Fabrikarbejderne — A/S Dansk Gelatinefabrik. Afdelingen har forlænget Overenskomsten til 1. Marts 1938 med Interesseakkorderne forhøjet, saaledes at de giver en Merfortjeneste af 9 Øre pr. Time. Overenskomsten omfatter 10 Mand.

Horsens A. — A/S C. I. Aggerbecks Sæbefabriker. Afdelingen har forlænget Overenskomsten, saaledes at den kan opsiges en 1. Februar, dog tidligst 1. Februar 1938. Ugelønnen er forhøjet fra Kr. 53,00 til Kr. 54,50. Endvidere er der i Overenskomsten indført Tillidsmandsregler. Overenskomsten omfatter 10 Mand.

Kuskene — Vognmand Thomsen, Overgade oven Vandet. Overenskomst oprettet. For Udførelse af Dagrenovationsarbejde i det Omfang, som det foregaar ved Overenskomstens Oprettelse, betales en Ugeløn af Kr. 70,00 pr. Mand og til Arbejdet skal mindst beskæftiges 3 Mand, der skal være Medlemmer af Afdelingen. — I Tilfælde af Forøgelse eller Indskrænkning af Arbejdet reguleres Lønningerne i Henhold hertil. Kørsel paa Søndage betales med Kr. 2,00 pr. Time, med Mindsteafregning for 3 Timer. Der ydes 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage. I Ulykkestilfælde ydes Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. — Overenskomsten gælder indtil 1. Marts 1938.

Hjørring — Fabrikant Th. Stenberg, Hjørring. Afdelingen har klaget over, at Firmaet har afskediget Tillidsmanden. Trods det, at Firmaet fortsat beskæftiger det samme Antal Arbejdere. Sagen er behandlet efter Reglerne for faglig Strid og sidst forelagt en faglig Voldgift til Behandling og Afgørelse. I Voldgiften er der opnaaet Forlig, idet Opmanden stillede Forslag om at forlige Sagen derved, at Firmaet til fuld Afgørelse betaler Tillidsmanden et Beløb paa Kr. 225,00, og hertil sluttede Parterne sig. De 225 Kr. er udbetalt Tillidsmanden.

Hovedgaard — Hovedgaard Teglværk. Afdelingen klager over, at den ikke kan blive enig med Teglværket om Betaling for Fabrikation af Røslersten, ligesom man heller ikke har kunnet enes om Betaling for Produktion af 8" Rør. Der har været Mægling, og her enedes man om, at Arbejdet ved disse 2 Produktioner, indtil Akkord kan oprettes, betales med et Tillæg af 20 pCt. til Timelønnen. Endvidere efterbetaler Teglværket for den Tid, Arbejderne har været beskæftiget ved Arbejdet.

Aalborg F. — Svovlsyrefabriken. Afdelingen har klaget over, at Fabriken, der i den senere Tid har benyttet norsk Kis, hvilket giver Ovnpasseren et forøget Arbejde, ikke vil forhøje Betalingen for dette forøgede Arbejde. Der har været afholdt Mægling, hvor man enedes om en fremtidig Ording af Arbejdet, og for den Tid, der er gaaet, betales til Fordeling mellem de faste Ovnpassere og Reserver i Forhold til Antallet af udførte Vagter, ialt 275 Kr.

Varde — Varde Traadspinderi. Afdelingen har meddelt, at samtlige vore Medlemmer, der er beskæftiget paa Virksomheden, har rejst Krav om højere Løn. Der har i den Anledning været afholdt Mæglingsmøde, og her indgik Virksomheden paa at forhøje samtlige Arbejderes Timeløn med 2 Øre pr. Mand med tilbagevirkende Kraft fra 1. Januar d. A.

Slagelse A. — Jernstøberiet »Alliance«. Afdelingen klager over, at Firmaet ikke overholder en Aftale om en Timeløn af 105 Øre til en nyantagen Kærnemager, men aflønner ham med 100 Øre pr. Time. Der har været afholdt Mægling, og her enedes man om, at nævnte Mand efterbetales efter en Timeløn af 105 Øre til Dato, og at Timelønnen herefter fastsættes til 101 Øre, men saaledes at der aftales Akkord. Endvidere enedes man om, at der optages lokal Forhandling om Akkord for Rensning af Støbegodt, hvilken Forhandling skal være sluttet inden Udgangen af Februar Maaned d. A.

Aalborg — Aalborg Portland-Cement-Fabrik. Afdelingen har klaget over, at 1) Fabriken ved Udskibsningsarbejde udført om Natten kun har betalt det almindelige Nattillæg, 20 Øre pr. Time, medens Arbejderne kræver 100 pCt. Tillæg til Timelønnen, 2) at Fabriken har antaget et Hold Mandskab til Udskibning af Cement, og at disse kun har faaet 1 Times Middagspavse, i Stedet for 1½ Time, for den halve Time har de krævet 50 pCt. Tillæg, 3) et Hold Mandskab har været beskæftiget i Kridtbrud og Lergrav fra Kl. 22 til Kl. 6 i 2 Nætter; herfor kræver de Natprocenttillæg. Man har ikke i nogen af Tilfældene kunnet enes, og Sagen har derefter været behandlet ved Mægling, hvor man vedrørende Punkt 1 enedes om, at Arbejderne faar udbetalt 100 pCt. Tillæg for Tiden Kl. 6 til 7 Morgen, og at der efterbetales paa lignende Maade, naar det samme Tilfælde indtræffer. Pkt. 2. Der betales 50 pCt. Tillæg, som af Arbejderne krævet. Pkt. 3 bortfalder.

Bloustrød — Bloustrød Teglværk. Afdelingen har indberettet om opstaaede Uoverensstemmelser vedrørende 1) Arbejde ved Læsning af Ler i Lergraven, hvor Teglværket anvender en hidtil ukendt Fremgangsmaade og 2) Strid om Betalingen for Arbejde ved Afsætning af Sten paa Ovnen, hvor man ikke kan faa aftalt Akkordpris. Sagen har været behandlet ved Mægling, og her enedes man om, at der for Vinterfabrikationen, hvor der sættes Sten paa Langovnen fra Mølle Nr. 1, betales for Facadesten 42 Øre pr. Mand pr. 1000 og for flammede Sten 39 Øre pr. Mand pr. 1000, og denne Pris gælder ogsaa for Lergraverne om Vinteren, naar disse læsser efter den sidst indførte Læssemetode.

Oliemøllerne — A/S Dansk Sojakagefabrik. Afdelingen har klaget over, at Fabriken ikke overholder en i 1935 oprettet lokal Overenskomst vedrørende Akkordpriser for et i Sipresseanlægget opstillet Knuseværk, idet Fabriken, der i Foraaret 1936 har foretaget en mindre Ændring ved dette Knuseværk, nu pludselig kræver iværksat Prøvekørsel under Henvisning til denne foretagne Ændring. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om følgende Ændring i Specialoverenskomsten af 13. Maj 1935: Overenskomsten omfatter alle de Kagesorter, som indtil Dato er fremstillet paa Sipresseanlæget og Presseanlæget. Taksten Kr. 2,25 pr. Ton ændres til Kr. 1,98 pr. Ton, Taksten Kr. 3,00 pr. Ton ændres til Kr. 2,64 pr. Ton. Ændringerne træder i Kraft fra og med Mandag den 25. Januar d. A., saaledes at hidtil gældende Tarif anvendes for hele Produktionen, indtil den nye Tarif træder i Kraft.

Ejstrupholm — Ejstrupholm Teglværk. Afdelingen har indberettet, at vore Medlemmer, der er beskæftiget ved Ovnen, 4 Mand, har faaet Kr. 183,25 tilgode, idet Teglværket har omregnet Rør til Sten. Sagen har været behandlet ved et Mæglingsmøde, hvor Teglværket er indgaaet paa at betale det omstridte Beløb.

Brejningen-Bjergsted har sluttet Overenskomst med Gammelrand Skærvefabrik. Arbejdstiden 8 Timer. Timeløn 107 Øre. Endvidere er der fastsat en Række Akkordpriser. Overenskomsten gælder fra 1. Januar 1937, til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Januar.

D. A. F. — A/S Falcks Redningskorps. Det er lykkedes Forbundet ved Forhandlinger med et Udvalg fra A/S Falcks Redningskorps at enes om en Landsoverenskomst, der dækker samtlige Stationer, naar undtages Aarhus og København, og nyoprettede Stationer, hvor Overenskomsten dog først træder i Kraft paa Aarsdagen for Stationens Aabning. Overenskomsten har været til Urafstemning mellem de interesserede Parter og er her bleven godkendt, saaledes at den træder i Kraft fra 1. Marts 1937. Overenskomsten er oprettet paa følgende Vilkaar: Den daglige Arbejdstid er 7½ Time med 2 Timers Spisetid. Mandskabet er pligtig til at udføre Vagttjeneste hver 2den Nat paa Stationen i Tiden fra Kl. 5 til Kl. 7½ Morgen. Paa Smaastationer med indtil 4 Mand excl. Stationslederen ydes der kun Frinat hver 3. Nat med mindre der tidligere har været givet Frinat hver 2. Nat, i saa Fald bibeholdes dette Gode. Desuden ydes der Mandskabet et helt Fridøgn pr. Uge. Elever er ansat ½ Aars Prøvetid, hvor Lønnen er Kr. 35,00 pr. Uge for de første 3 Maaneder og Kr. 40,00 pr. Uge for de efterfølgende 3 Maaneder. Fortsættes Arbejdsforholdet, ansættes Lønnen til Kr. 50,00 pr. Uge, stigende med Kr. 5,00 pr. Uge for hver 6. Maaneds Beskæftigelse indtil Kr. 65,00 pr. Uge. I Vagttjenesten betales for Udrykning et Tillæg af 70 Øre pr. Time i Tiden fra Kl. 17 til Kl. 22 og et Tillæg af Kr. 1,50 pr. Time fra Kl. 22 til Kl. 7½ Morgen, dog betales ikke Sygekørsel til og fra Hospitaler og Sygehuse før efter Kl. 22. Ved Beskæftigelse paa Fridage betales der i Tiden fra Kl. 7 Morgen til Kl. 22 Kr. 1,50 pr. Time, og fra Kl. 22 til Kl. 7 Morgen Kr. 2,00 pr. Time. Ekstramandskab aflønnes med Kr. 12,00 for en Dagvagt fra Kl. 7½ til Kl. 22, og for en Natvagt fra Kl. 17 til Kl. 7½ Morgen med Kr. 15,00. Samtlige Arbejdere skal være Medlemmer af Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse. 1. Maj, Grundlovsdagen og Juleaftensdag standser Arbejdet i Garagen Kl. 12. I Sygdoms- og Ulykkestilfælde ydes Kr. 3,00 pr. Dag i indtil 13 Uger. Der gives en Uges Sommerferie uden Afkortning i Lønnen. Efter 5 Aars Tjeneste ydes dog 10 Dages Ferie. Der udleveres Uniform. Den gensidige Opsigelsesfrist er 14 Dage fra den 1. og 15. i en Maaned at regne. Overenskomsten træder i Kraft fra og med 1. Marts 1937, hvorefter de enkelte lokale Overenskomster automatisk falder ind under Overenskomsten ved deres Udløbstid efter 1. Januar 1937. Overenskomsten gælder til den af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. Oktober, dog tidligst 1. Oktober 1938.

Dansk Arbejder

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 8 30.–4. 1937 42. Aarg.

HJÆLP SPANIENS NØDLIDENDE

KØB
Matteotti-Fondens
SPANIENS-MÆRKE

Med Spaniens Kvinder og Børn i den dybeste Nød,
som vender mod os deres bønlige, bedende Blikke,
vi deler i Dag efter Evne det daglige Brød,
vi vandt for vort Brodersind Ry, og vi svigter dem ikke!
Barmhjertighed er ikke bare en Bøn og et Digt,
som varmer hver halvlunken Sjæl, naar huldsaligt det høres,
Barmhjertighed, det er vort levende Brodersinds Pligt,
det ved vi; nu gælder det Gerning, og Pligten skal gøres.

AFSTEMNINGEN

Til Orientering for vort Forbunds Medlemmer giver vi her i Fagbladet en Fremstilling af den Behandling, Forligsmandens Mæglingsforslag af 27. Marts d. A. har faaet i vort Forbunds Ledelse, samt Afstemningsresultaterne, og nogle Kommentarer til Afstemningen.

Paa et ekstraordinært Hovedbestyrelsesmøde den 30. Marts forelaa Forligsmandens Mæglingsforslag af 27. Marts til Behandling. Hovedbestyrelsen vedtog eenstemmigt at anbefale Gruppererepræsentantskaberne at tiltræde Mæglingsforslaget, saaledes at dette kunde gaa ud til Urafstemning blandt Forbundets Medlemmer med den Anbefaling, Hovedbestyrelsen og Gruppererepræsentantskaberne mente at kunne give det.

Gruppererepræsentantskaberne i Jord- og Bygningsarbejdergruppen og Fabrikarbejdergruppen afholdt den 31. Marts Fællesgruppererepræsentantskabsmøde til Behandling af Mæglingsforslaget. Fællesgruppererepræsentantskabet vedtog eenstemmigt at anbefale Forslaget til Vedtagelse ved den tilstundende Urafstemning og vedtog samtidigt — ogsaa eenstemmigt — at overlade den endelige Afgørelse til Hovedbestyrelsen, hvis Urafstemningen ikke gav det i Loven fastsatte Minimum af over 50 % Stemmedeltagelse. Denne Mandatoverdragelse var dog betinget af, at der i de afgivne Stemmer ved Urafstemningen var Flertal for Vedtagelse.

Med Cirkulære Nr. 29/1937 sendtes Mæglingsforslaget den 31. Marts med en sammentrængt Vejledning ud til Urafstemning i Afdelingerne, og da Svaret skulde være afgivet til Forligsmanden Tirsdag den 6. April Kl. 16, maatte Resultaterne af Afstemningen i vore Afdelinger være Forbundet i Hænde senest Mandag den 5. April.

Urafstemningen i vore Afdelinger gav følgende Resultat. Stemmeberettigede var ialt 49220 Medlemmer, hvoraf 11963 stemte *Ja* og 4854 stemte *Nej,* medens 149 Stemmesedler var blanke eller ugyldige. (Efter Forligsmandsloven regnes ikke med blanke eller ugyldige Stemmesedler).

Urafstemningen gav altsaa betydeligt Flertal for Vedtagelse af Mæglingsforslaget. Det samlede Antal afgivne Stemmer (Ja- og Nej-Stemmer) ialt 16817 udgør 34,17 % af det samlede Antal stemmeberettigede Medlemmer, og den procentvise Fordeling mellem Ja- og Nej-Stemmer forholder sig som 71,14 til 28,86.

De Stemmeberettigedes Antal fordeler sig med 35096 paa Jord- og Bygningsarbejdergruppen, 13183 paa Fabrikarbejdergruppen, 500 paa Ungarbejderne og 441 paa de af Mæglingsforslaget omfattede Enkeltvirksomheder.

Da den saaledes foreliggende Urafstemning ikke opfyldte det i Loven fastsatte Minimum paa over 50 % af de Stemmeberettigedes Antal, bestemmer Forbundslovene, at Hovedbestyrelsen og Gruppererepræsentantskaberne skal afgøre Sagen. I den Anledning indkaldtes Hovedbestyrelsen til ekstraordinært Møde Tirsdag den 6. April, hvor den eenstemmigt vedtog Mæglingsforslaget, der dermed var endeligt vedtaget i vort Forbund, idet Fællesgruppererepræsentantskabsmødet, der blev afholdt den 31. Marts, som foran nævnt ganske eenstemmigt havde vedtaget at overlade Afgørelsen til Hovedbestyrelsen, saaledes som Sagen var kommen til at ligge efter det foreliggende Urafstemningsresultat.

Ved den eenstemmige Beslutning i Hovedbestyrelsen for Godkendelse af Mæglingsforslaget havde vort Forbund altsaa tilført Fællesafstemningen 49220 Ja-Stemmer, men da Forligsmandslovens Afstemningsregler bestemmer, at de Organisationer, der stemmer ved kompetent Forsamling, kun kan stemme med en Stemmevægt svarende til den procentvise Stemmedeltagelse, der foreligger i de Organisationer, der stemmer ved Urafstemning (dog ikke med mindre end 50 %), og da denne Stemmeprocent viste sig at være 55,358, blev Stemmetallet i vort Forbund reduceret ned til 27247, og da den samme Nedskæring skal gennemføres i de andre Organisationer, der stemte ved kompetent Forsamling, nemlig *Bogbinderne, Karetmagerne* og *Træindustriarbejderne,* blev det samlede Tal, hvormed de Forbund, der stemte ved kompetent Forsamling, indgik i Stemmetallene, ialt 28590. Af disse stemte 28520 for Mæglingsforslaget, medens 70 stemte imod. Stemmetallene fra de 18 Forbund, hvor Afgørelsen blev truffet ved Urafstemning viste, at 10933 stemte Ja, og 21161 stemte Nej, og der var saaledes en Majoritet for Vedtagelsen af Mæglingsforslaget paa 39453 Ja-Stemmer mod 21231 Nej-Stemmer.

Mæglingsforslaget var saaledes vedtaget.

Da der fra forskellig Side — ogsaa offentligt — har været fremsat visse Betragtninger med Hensyn til Arbejdsmandsforbundets betydelige Stemmevægt ved Opgørelsen af Stemmeresultatet, er der Anledning til at anføre:

Afstemningen i vort Forbund er foregaaet i fuld Overensstemmelse med de Afstemningsregler, som er vedtaget af De samvirkende Fagforbund. Derudover kan det have sin Interesse at undersøge, hvorledes det samlede Afstemningsresultat vilde være kommet til at se ud, hvis de Forbund, der har stemt ved kompetent Forsamling, i Stedet for den praktisk talt eenstemmige Tilslutning, der her forelaa, havde kunnet opdele de kompetente Forsamlingers Stemmer efter den samme procentvise Forskel mellem Ja- og Nej-Stemmer, som der forelaa ved Urafstemningen i *vort* Forbund.

Som ovenfor nævnt stemte 71,14 % af de afgivne Stemmer i vort Forbund for Mæglingsforslaget, medens 28,86 % stemte imod, og Resultatet vilde da ved Afstemningen i de 4 Forbund, hvor man har stemt ved

kompetent Forsamling, være blevet 20339 Ja og 8251 Nej, og sammenlagt med de Stemmer, der er afgivet ved Urafstemningen, vilde Resultatet være blevet 31272 Ja-Stemmer og 29412 Nej-Stemmer.

Naturligvis er dette en Manipulation, der kun kan gøre Krav paa Interesse i samme Forhold, som det menes, at den betydelige Stemmevægt, der i det foreliggende Tilfælde er tilført Afstemningen ved kompetente Forsamlinger har haft en mere eller mindre heldig eller uheldig Indflydelse paa det endelige Stemmeresultat.

Da de andre indbefattede Organisationers Afstemning over Forligsmandsforslaget formentlig ogsaa vil kunne frembyde Interesse og Opmærksomhed, lader vi optrykke

Forligsinstitutionens Opgørelse af Resultatet af Afstemningen over Mæglingsforslaget af 27. Marts 1937.

ARBEJDSGIVERNE:	*Ja* Mill. Kr.	*Nej* Mill. Kr.	Ialt Mill. Kr.	
Dansk Arbejdsgiverforening	198,9	295,4	494,3	
Foreningen af Træskibsbyggerier i Danmark / Dansk Baadebyggerforening	0,4	0,5	0,9	
I alt	199,3	295,9	495,2	
pCt.	40,25	59,75	100,0	
ARBEJDERNE:				
Ved Urafstemning:	*Ja*	*Nej*	Ialt	Stemme-berettigede
Under De samvirkende Fagforbund:				
Elektrikerforbund, Dansk	1027	979	2006	3500
Former- og Støberiarbejderforbund, Dansk	530	1427	1957	2192
Gartnerforbund, Dansk		13	13	14
Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderforbund	305	184	489	883
Gørtler- og Metalarbejderforbund	268	111	379	562
Jern- og Metalsliberforbund, Dansk	137	127	264	545
Kobbersmedens Forbund	82	97	179	247
Kvindeligt Arbejderforbund	898	2014	2912	5499
Litografisk Forbund, Dansk	26	480	506	960
Malerforbundet i Danmark	228	280	508	685
Metaltrykkerforbund, Dansk	77	43	120	151
Riggernes og Sejlmagernes Forbund	17	44	61	84
Skibstømrerforbund, Dansk	342	384	726	1136
Smede- og Maskinarbejderforbund, Dansk	5446	11871	17317	35067
Snedkerforbundet i Danmark	478	364	842	1132
Specialarbejderforbundet i Danmark	90	446	536	960
Typografforbund, Dansk	943	2210	3153	4132
I alt 17 Forbund	10894	21074	31968	57749
Udenfor De samvirkende Fagforbund:				
Glarmestersvendenes Fagforening i København	39	87	126	226
Tilsammen ved Urafstemning	10933	21161	32094	57975
Stemmedeltagelse: 55,358 pCt.				
Ved kompetent Forsamling:				
Dansk Arbejdsmands Forbund	49220		49220	
Bogbinderforbundet	1070		1070	
Karetmagerforbund, Dansk	1004	126	1130	
Træindustriarbejderforbundet	226		226	
I alt 4 Forbund	51520	126	51646	
Kompetent Forsamling reduceret til 55,358 pCt.	28520	70	28590	
Samlet Resultat	39453	21231	60684	
pCt.	65,01	34,99	100,00	

Sammenlægningen af Stemmerne i de af Mæglingsforslaget omfattende Fag er forholdsvis ny (ikke at forveksle med *Sammenkædningen* af Fagenes specielle Mæglingsforslag, for den har vi kendt i lang Tid) og vil formentlig i kommende Tid, indtil fuld Fortrolighed med Systemet, dets Anvendelse og praktiske Udnyttelse er opnaaet, give Anledning til Drøftelser indenfor Fagene. Men formentlig vil man med den praktiske Sans, Arbejderne altid har formaaet at lægge for Dagen i Spørgsmaal, der berører deres faglige Interesser, ogsaa paa dette Omraade finde sig til Rette i Fællesfølelsens Aand og paa Samarbejdets Grundlag.

A.

FORLIGSMANDENS MÆGLINGSFORSLAG

De i Forligsmandens Mæglingsforslag af 17. Marts indeholdte Lønændringer med videre har Gyldighed fra og med den Lønningsuge, i hvilken Søndag den 11. April forekommer. Dette er selvfølgeligt forlængst meddelt vore Afdelingsbestyrelser, men da Mæglingsforslaget er ret kompliceret, og det derfor kan tænkes, at Afdelingsbestyrelserne af hvilke der jo findes adskillige, der kun har deres knappe Fritid tilovers til Vejledningen for Medlemmerne med Hensyn til Mæglingsforslagets prompte Gennemførelse, har vi ment det rigtigt at lade Mæglingsforslaget optrykke i Fagbladet, saaledes at Medlemmerne ved at gøre sig bekendt med Forslagets Indhold kan komme Afdelingsbestyrelserne til Hjælp.

For Fuldstændighedens Skyld optrykker vi ogsaa

Lov
om
Forlængelse af Overenskomster mellem Arbejdsgivere og Arbejdere.

§ 1.

De Arbejdsoverenskomster, der omfattes af de af Statens Forligsmand den 27. Marts 1937 stillede Mæglingsforslag, fornyes for det Tidsrum og med de Ændringer samt paa de Vilkaar, der indeholdes i Afsnittene A—D i nævnte Mæglingsforslag.

Er ny Overenskomst ikke tilvejebragt inden den Udløbstid, som herefter gælder for de omhandlede Overenskomster, men ønsker nogen af Parterne desuagtet, at vedkommende Overenskomst skal ophøre til Udløbsdatoen eller senere, maa de overenskomstmæssige Regler om Opsigelse m. v. iagttages.

§ 2.

I det Tidsrum, for hvilket de i § 1 omhandlede Arbejdsoverenskomster fornyes ved nærværende Lov, er Iværksættelse af Lockout eller Strejke forbudt inden for det Omraade, som disse Overenskomster dækker.

Overtrædelser af dette Forbud kan efter Begæring af en af Parterne eller efter Bestemmelsen af Den faste Voldgiftsret optages til Behandling af nævnte Ret til Afgørelse efter Reglerne om ulovlige Arbejdsstandsninger i Lov Nr. 536 af 4. Oktober 1919.

Foranstaaende Bestemmelser skal ikke være til Hinder for, at de saakaldte bevægelige Lønsystemer — som f. Eks. Jern- og Metalindustriens — benyttes efter deres Formaal og med sædvanlig Retsvirkning inden for det i Stk. 1 omhandlede Tidsrum, for saa vidt ikke Bestemmelser i Mæglingsforslagene af 27. Marts 1937 udelukker dette.

§ 3.

Denne Lov træder straks i Kraft, dog træder de Ændringer, der ifølge Mæglingsforslagene skal finde Sted i de enkelte Overenskomster, i Kraft fra det Tidspunkt, fra hvilket de vilde have haft Gyldighed, hvis Mæglingsforslagene var blevet vedtaget.

Mæglingsforslaget.

A.

Dansk Arbejdsgiverforening
og
Organisationer under De samvirkende Fagforbund.

Nedenstaaende mellem Organisationer eller Enkeltvirksomheder under Dansk Arbejdsgiverforening og Organisationer under De samvirkende Fagforbund til Udløb den 1. Marts 1937 opsagte og ikke fornyede Overenskomster fornyes med de Ændringer, om hvilke der er opnaaet Enighed mellem Parterne, og iøvrigt paa følgende Vilkaar:

1. De mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og efterfølgende Forbund:
   Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark,
   Dansk Arbejdsmands Forbund,
   Snedkerforbundet i Danmark,
   Træindustriarbejderforbundet i Danmark,
   Riggernes og Sejlmagernes Forbund,
   Dansk Karetmagerforbund,
   Malerforbundet i Danmark,
   Dansk Elektrikerforbund,
   Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund,
   Dansk Skibstømrerforbund og
   Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark

hidtil gældende Overenskomster samt »Fælles Værkstedsregler« fornyes for 2 Aar fra deres Udløbstid at regne paa følgende Vilkaar:

a) De i Overenskomsterne og Priskuranter indeholdte Bestemmelser om, at de kun gælder for Medlemmer af vedkommende Fagforbund, udgaar.
b) Vedrørende Lønforholdene fastsættes følgende:

1. Minimalløn:

For Faglærte*)	83 Øre
dog for 1. Aars Udlærlinge	79 —
For uøvede Specialarbejdere og Slibere sættes Minimallønnen til	78 —
efter 1 Aars Uddannelse til	80 —
efter 3 Aars Uddannelse til	83 —
For Arbejdsmænd	80 —

For Kvinder under Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark og Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund i Danmark:

i København:

16—18 Aar	51 Øre
over 18 Aar	59 —

Minimallønnen for de to første Maaneder efter Antagelsen ændres tilsvarende.

i Provinsen:

16—18 Aar	47 Øre
over 18 Aar	57 —

Minimallønnen for de to første Maaneder efter Antagelsen sættes til henholdsvis 44 Øre og 56 Øre.

2. Mindstebetalingen:

For Faglærte*)	102 Øre
For uøvede Specialarbejdere og Slibere i de 3 Læreaar dog	101 —
For Arbejdsmænd	101 —

For Kvinder under Kvindeligt Arbejderforbund i Danmark og Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund i Danmark, for saa vidt der er forløbet 2 Maaneder efter deres Antagelse:

i København:

16—18 Aar	59 —
over 18 Aar	68 —

i Provinsen:

16—18 Aar	56 —
over 18 Aar	64 —

3. Akkordbasis for Kvinder:

i København	76 —
i Provinsen	72 —

4. Timelønnen i normallønnede Fag:

For Malere forhøjes Timelønnen med	5 —
For Kedelrensere forhøjes Timelønnen med	6 —
For normallønnede Skibstømrere og Baadebyggere forhøjes Timelønnen med	6 —

5. Tillæg til Timefortjenester ved Timelønsarbejde inden for Fag, der ikke har Normalløn:

Timefortjenesten ved Timelønsarbejde forhøjes saaledes:

i København:

For Mænd:

Timef. til og med 110 Øre med	7 Øre
paa 111 Øre—120 Øre med	6 —
paa 121 ——130 — med	5 —
paa 131 ——140 — med	4 —
paa 141 ——150 — med	3 —
paa 151 ——159 — med	2 —
dog ikke udover	160 —

For Kvinder:

Et Tillæg paa 3 Øre, dog ikke udover	80 —

*) Ved Faglærte forstaas Arbejdere, som har udstaaet deres Læretid og modtaget Bevis herfor; endvidere Træindustriarbejdere, selv om de ikke opfylder disse Betingelser, samt Specialarbejdere og Slibere efter 3 Aars Uddannelse.

i Provinsen:

For Mænd:

Timef. til og med 110 Øre med	7 Øre
paa 111 Øre—116 Øre med	6 —
paa 117 ——122 — med	5 —
paa 123 ——128 — med	4 —
paa 129 ——134 — med	3 —
paa 135 ——139 — med	2 —

dog ikke udover 140 Øre.

For Kvinder:

Et Tillæg paa 3 Øre, dog ikke udover ... 75 Øre

Dag-, Uge- og Maanedslønninger forhøjes tilsvarende.

6. **Tillæg til Akkordfortjenester:**

Til akkordlønnede Arbejdere (herfra dog undtaget Slumpakkorder, der indgaas efter Overenskomstens Ikrafttræden):

Der ydes følgende Tillæg pr. præsteret Arbejdstime:

i København:

Naar Akkordfortjenesten ligger

For Mænd:

under eller paa 130 Øre	7 Øre
paa 131 Øre—140 Øre	6 —
paa 141 ——150 —	5 —
paa 151 ——160 —	4 —
paa 161 ——170 —	3 —
paa 171 ——179 —	2 —

dog ikke udover 180 Øre.

For Kvinder:

under eller paa 85 Øre	3 Øre
paa 86 Øre—89 Øre	2 —

dog ikke udover 90 Øre

i Provinsen:

Naar Akkordfortjenesten ligger

For Mænd:

under eller paa 130 Øre	7 Øre
paa 131 Øre—134 Øre	6 —
paa 135 ——138 —	5 —
paa 139 ——142 —	4 —
paa 143 ——146 —	3 —
paa 147 ——149 —	2 —

dog ikke udover 150 Øre.

For Kvinder:

Et Tillæg paa 3 Øre, dog ikke udover ... 80 Øre

Der kan paa de enkelte Virksomheder optages lokal Forhandling om Omregning af Timetillægget til et tilsvarende procentvis Tillæg til Akkorderne. Naar Parterne er enedes om en saadan Omregning, træder Procenttillægget i Stedet for Timetillægget.

Allerede opsagte Værkstedsprislister omfattes ikke af foranstaaende Bestemmelser om Tillæg for Akkordtimer.

7. Den ved Overenskomsterne hjemlede Adgang til i Overenskomstperioden at opsige Værkstedspriskuranter og dermed ligestillede faste Akkordpriser sættes ud af Kraft, saaledes at Opsigelse tidligst kan ske til Ophør 1. Januar 1938. Denne Bestemmelse kommer dog ikke til Anvendelse, for saa vidt angaar saadanne Akkorder, der i de tre sidste Tilfælde, hvor de har været anvendt, gennemsnitlig har givet en Fortjeneste, der ligger ud over de under 6. fastsatte Grænser for Tillæg til akkordlønnede Arbejdere.

8. Ved eventuelle Uoverensstemmelser om Forstaaelsn af Bestemmelserne under foranstaaende Punkter 5 og 6 skal de i 1931 i Medfør af Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931 afsagte Nævnskendelser vedrørende Mæglingsforslagets Afsnit A. 1—12 danne Retningslinie.

c) Den i »Fælles Værkstedsregler« under § 3 fastsatte Skifteholdsbetaling ændres fra 14 Øre og 23 Øre til henholdsvis 15 Øre og 25 Øre.

d) I Overenskomsten mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Karetmagerforbund indføjes følgende: Efter § 9 indsættes et saalydende Afsnit:

Formændenes Forhold over for Arbejdernes Fagorganisationer.

§ 10.

Medens Arbejderorganisationerne anerkender, at de fastlønnede Formænd, som opfylder de i Septemberforliget af 1899 fastsatte Bestemmelser, i deres Egenskab af Arbejdsgivernes Repræsentanter paa Værkstedet ikke bør tilhøre Arbejdernes Fagorganisationer, vil Arbejdsgivernes Organisationer paa deres Side ikke tillade, at der skabes Formandsstillinger væsentligst for at kunne fordre, at de paagældende udmelder sig af Fagorganisationerne.

§ 11.

I hvert enkelt Tilfælde, hvor en af Parterne efter fornøden Prøvelse skønner, at denne almindelige Bestemmelse misligholdes, har den Paataleret over for den anden Part, som da paa sin Side er forpligtet til at yde sin fulde Medvirken til Sagens Undersøgelse og Ordning.

Efter nuværende § 12 indføjes efterstaaende Afsnit:

Angaaende Legitimation for faglærte Arbejdere.

§ 13.

Faglærte Arbejdere er saadanne, som har udstaaet deres Læretid og har modtaget Svendebevis.

§ 14.

Ingen Fagorganisation maa optage en Arbejder som faglært Medlem, uden at den paagældende Arbejder har legitimeret sig ved Forevisning af sit Svendebevis.

Fagorganisationen giver ethvert faglært Medlem en Medlemsbog, som skal indeholde en Paategning angivende Svendens fulde Navn, Læremesterens Navn, Læretidens Længde og Svendebevisets Datum.

Anm. Det erkendes, at Fagorganisationerne ikke kan paatage sig nogen Forpligtelse i Henhold til § 14, 1ste Stykke over for Udlændinge, der overføres til den paagældende Organisation fra en beslægtet udenlandsk Organisation.

Begge Parter indrømmer Betydningen af at faa Fagforeningsmedlemmernes fulde Navn og Læretidens Længde i Medlemsbøgerne og vil søge saa vidt muligt at opnaa dette.

§ 15.

For en faglært Arbejder, der søger Arbejde hos en Virksomhed under Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, skal Forevisning af Medlemsbogen være tilstrækkelig Legitimation for ham som faglært Arbejder, saafremt ikke selve Svendebeviset forevises.

§ 16.

I hvert enkelt Tilfælde, hvor en af Parterne efter fornøden Undersøgelse skønner, at disse Legitimationsbestemmelser for faglærte Arbejdere misligholdes, har den Paataleret over for den anden Part, som da i Forening med den modstaaende Organisations Bestyrelse paa sin Side er forpligtet til at yde sin fulde Medvirken til Sagens Undersøgelse og tilfredsstillende Ordning.

e) I Overenskomsten mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Arbejdsmands Forbund ændres i C. §§ 2 og 3 Ordet Minimallønnen til Mindstebetalingen. I Overenskomsten indføjes som nye Bestemmelser:

1. Entreprenør- og Bygningsarbejder, der saavel paa som uden for Fabrikkernes Grund udføres for Entreprenørers, Haandværksmestres eller Fabrikkernes egen Regning af ikke faglærte Arbejdere, falder ikke ind under denne Overenskomst. Mindre Arbejder af denne Art omfattes som hidtil af Overenskomsten.

2. **Bestemmelse om Ungarbejdere:**

Ungarbejdere, der beskæftiges hos Medlemmer af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, omfattes af nærværende Overenskomsts almindelige Bestemmelser.

For Ungarbejderne fastsættes følgende Lønninger:

14—15 Aar	35 Øre pr. Time
15—16 —	42 — - —
16—17 —	50 — - —
17—18 —	60 — - —
18—19 —	80 — - —
19—20 —	95 — - —

De anførte Lønninger for 18—20-aarige gælder kun for Ungarbejdere, der har været beskæftiget i Virksomheden og ved væsentlig samme Arbejde før deres fyldte 18de Aar.

Ferielønnen for Ungarbejdere fastsættes forholdsmæssigt som for voksne Arbejdere.

Den til enhver Tid fungerende Tillidsmand for Arbejdsmændene paa Virksomheden eller Afdelinger heraf er ogsaa Tillidsmand for de unge Arbejdere.

De unge Arbejdere er underkastet »Fælles Værkstedsregler« og Regler for Behandling af faglig Strid.

Hidtil fastsatte højere personlige Timelønninger maa ikke forringes som Følge af foranstaaende overenskomstmæssige Bestemmelser.

Hvor der hidtil har været betalt Specialtillæg til bestaaende Lønninger, bibeholdes disse Tillæg.

f) I den mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Elektrikerforbund gældende Landspriskurant for Luftledningsarbejde udgaar Punkt 2 og 3 i Almindelige Bestemmelser og erstattes af følgende:

»Luftledningsmontøren antager den til Arbejdet nødvendige Arbejdsmandshjælp, men Installatøren er pligtig til ugentlig

som Forskud paa Akkorden og ved Akkordens Opgørelse at udbetale saavel Luftledningsmontørens som Arbejdsmændenes Løn. Den forskudsmæssige ugentlige Udbetaling paa Akkorden er for Montøren (Montørerne) den for ham sædvanlige Timeløn, for Arbejdsmændene den paa den paagældende Egn for Arbejdsmænd, beskæftigede hos Medlemmer af Entreprenørforeningen, gældende Timeløn. Den samlede Akkordsum fordeles paa Arbejdsgiverens Foranstaltning mellem Montøren (Montørerne) og Arbejdsmændene i Forholdet 132—117 til henholdsvis Montøren (Montørerne) og hver enkelt Arbejdsmand.

I Priserne er indbefattet Kilometer- og Vejtillæg. Kostpenge holdes uden for Akkorden og betales som efter Overenskomstens § 14, Stk. 2.«

2. Hovedoverenskomsten mellem **Entreprenørforeningen og Københavns Murer- og Stenhuggerlaug og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening i København m. v.** fornyes for 1 Aar fra dens Udløbstid at regne paa følgende Vilkaar:

1. Den normale Timeløn, jfr. § 3 B. 1, fastsættes til 108 Øre.
2. § 3 B. 2. b. affattes saaledes:

»Almindeligt Pladsarbejde (ikke paa Byggepladser), saasom Renholdningsarbejde, Arbejde ved Stabling, Læsning og Aflæsning af Pladsmaterialer og lignende Arbejder paa ovennævnte Pladser, betales med et Tillæg til den normale Timeløn af .... 21 Øre

3. I § 3 B. 3. ændres Tillægget til ... ... 40 —
4. I § 3 B. 7 ændres Tillægget til ... ... 50 —
5. I § 3 B. 9. ændres Satserne »12 Øre« og »21« Øre til henholdsvis »14 Øre« og »23 Øre«.
6. De i Akkord-Prisfortegnelsen indeholdte Priser forhøjes saaledes:

§ 4 med ... ... 4 pCt.
§ 5 med ... ... 4 pCt.
§§ 7—12 med Undtagelse af Parag. 7,Afsnit c., Stk. 3, § 8, Afsnit c, og § 9, Afsnit a, med 3 pCt.
§ 14 med ... ... 2 pCt.

I § 6 ændres Positionerne 1360 og 1361 (Side 49) til henholdsvis 385 Øre og 403 Øre.

De forannævnte Procentforhøjelser indregnes i Priskuranten.

3. Hovedoverenskomsten mellem **Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund vedrørende Arbejdsforholdene i Provinsen og Nordsjællands 2. Zone** fornyes for 1 Aar fra dens Udløbstid at regne paa følgende Vilkaar:

1. I § 1, Stk. a., ændres »1500« til »1000«.
2. I § 3 B., 1ste Stykke, ændres »105« til »109« og »111« til »115«.
3. I § 3 B. 3. ændres Satserne »12 Øre« og »21 Øre« til henholdsvis »14 Øre« og »23 Øre«.
4. I § 3 B. indsættes mellem 4de og 5te Stykke følgende:

»Naar Jordlæsning udføres i Akkord, betales Aflæsnings- og Tipmandskabet — i de Tilfælde, hvor de ikke skal afregnes efter Priskuranten — med samme Timefortjeneste som opnaas for Læsningen«.

5. I § 3 B. 14. ændres »1500« til »1000«.
6. § 3 B. 17. affattes saaledes:

»Ved Arbejde med Luftværktøj betales der, for saa vidt Arbejdet ikke udføres i Akkord til den eller de Mænd, der direkte betjener Værktøjet, et Tillæg til den normale Timeløn af 20 pCt., for saa vidt de beskæftiges ved Ophugning af Beton eller Ramning af Spunsvægge, og af 15 pCt. ved andet Arbejde.

7. Til de Afsnit og Positioner i Priskuranten, der svarer til de Afsnit og Positioner i den københavnske Priskurant, til hvilke der ved nærværende Mæglingsforslag er ydet et procentvis Tillæg, ydes der samme procentvise Tillæg som i København. De til Positionerne 1360 og 1361 i den københavnske Priskurant svarende Satser i Provins-Priskuranten forhøjes med 17 Øre hver. De procentvise Forhøjelser indregnes i Priskuranten.

4. **Københavns Bogtrykkerforening og Dansk Typografforbund.**
Den under Hovedorganisationernes Medvirken den 22. Januar 1937 under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomst bliver gældende mellem Parterne.

5. **Dansk Litograflaug og Dansk Typografforbund.**
Den under Hovedorganisationernes Medvirken den 4. Februar 1937 under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomst bliver gældende mellem Parterne.

6. Overenskomsten mellem **Dansk Litografiaug og Dansk litografisk Forbund** fornyes for 2 Aar fra dens Udløbstid at regne paa følgende Vilkaar:

1) Minimallønnen forhøjes med 2 Kr. pr. Uge.
2) Personlige Lønninger, som ikke faar 2 Kr. Forhøjelse efter Punkt 1, forhøjes med 2 Kr. pr. Uge, dog at de ikke derved kan bringes op over 70 Kr. pr. Uge.

7. Overenskomsten mellem **Kemigraflauget i Danmark og Dansk litografisk Forbund** fornyes for 2 Aar fra dens Udløbstid at regne paa følgende Vilkaar:

1) § 1 affattes saaledes:
»Minimallønnen er Kr. 57,00 pr. Uge for det 1. Aar efter Læretidens Udløb, Kr. 60,00 pr. Uge for det 2. Aar og derefter Kr. 62,00 pr. Uge.«
2) Personlige Lønninger, som ikke faar 2 Kr. Forhøjelse efter Punkt 1, forhøjes med 2 Kr. pr. Uge, dog at de ikke derved kan bringes op over 70 Kr. pr. Uge.
3) Sidste Stykke i Overenskomstens § 5 affattes saaledes:
»Ved Søn- og Helligdagsarbejde skal Medhjælperne være garanteret en Mindsteløn af 15 Kr. paa Bladvirksomheder og 10 Kr. i andre Virksomheder.«
4) I Overenskomstens § 10 tilføjes efter Lærlingeskalaen:
»Saafremt denne Skala ikke udnyttes fuldt ud, har Lauget Ret til uanset Skalaen at fordele et Antal Lærlinge svarende til Halvdelen af det Antal Lærlinge, der mangler i fuldt Antal paa Arbejdsstederne, idet Dansk litografisk Forbunds Bestyrelse dog har Paataleret overfor Kemigraflaugets Bestyrelse med Hensyn til de enkelte Firmaers Kompetence til at oplære Lærlinge«.

8. Den mellem **Foreningen af Arbejdsgivere indenfor Papirvareindustrien og Bogbinderforbundet i Danmark** den 16. Marts 1937 under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomst bliver gældende mellem Parterne.

9. Overenskomsten mellem **Dampvaskeriejerforeningen for Danmark og Kvindeligt Arbejderforbund** fornyes for 2 Aar fra dens Udløbstid at regne med følgende Ændringer:

1. I § 7 affattes 1ste Stykke saaledes:
»Lønnen er følgende pr. Time:

	København	Provinsen
For Kvindelige Arbejdere:		
den 1. Maaned	59 Øre	56 Øre
derefter	69 —	66 —
For Mærkersker og Tællersker:		
den 1. Maaned	69 —	66 —
derefter	73 —	69 —
For Stiversker, antagne som saadanne:		
den 1. Maaned	67 —	64 —
derefter	71 —	67 —
For Vaskekoner og Strygersker:		
paa Timeløn	71 —	67 —
For Garderobestrygersker:		
de første 3 Maaneder		57 —
derefter		69 —

Fra 1. Marts 1938 forhøjes samtlige forannævnte Satser med 2 Øre.«

2. For de Timer, i hvilke Kvinderne beskæftiges ved Centrifuger, ydes der et Tillæg, svarende til 1 Kr. 92 Øre pr. Uge, for saa vidt de ikke allerede har et Tillæg af mindst denne Størrelse.
3. Allerede bestaaende personlige Tillæg maa ikke forringes som Følge af de ved Bestemmelserne i Punkt 1 stedfundne Timelønsforhøjelser eller som Følge af Bestemmelsen i Punkt 2.
4. Der optages umiddelbart efter Overenskomstens Ikrafttræden Forhandling om Indførelse af Akkord i videre Omfang end nu gældende. Forhandlingerne skal være afsluttet senest 1. Oktober 1937.

10. **Centralforeningerne for Blikkenslager- og Kobbersmedemestre i Jylland og Østifterne og Kobbersmedeforbundet.**
Overenskomsten fornyes uforandret for 2 Aar fra dens Udløbstid at regne.

11. **Blaakilde Mølles Fabrikker og Dansk Arbejdsmands Forbund.**
Den under Hovedorganisationernes Medvirken den 3. Februar 1937 under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomst bliver gældende mellem Parterne.

12. Overenskomsten mellem **A/S L. E. Bruun, Fredericia, og Fabrikarbejdernes Fagforening, Fredericia,** fornyes for 1 Aar fra dens Udløbstid at regne med følgende Ændring:
§ 11 affattes saaledes:
»Antagelse af Arbejdskraft finder Sted ved normal Arbejdstids Begyndelse og Kl. 10. De antagne beskæftiges til normal Arbejdstids Ophør.«

13. **A/S Kastrup Glasværk og Dansk Arbejdsmands Forbund.**
Den mellem Parterne under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomst bliver gældende.

14. **Biscuitfabrikken »Dan« og Dansk Arbejdsmands Forbund.**
Overenskomsten fornyes for 1 Aar fra dens Udløbstid at regne paa følgende Vilkaar:

Det paahviler Virksomheden at levere Brødkuskene Kitler og at renholde disse.

15. **Holmens Kirkegaard og Dansk Gartnerforbund.**
Den under Hovedorganisationernes Medvirken den 23. Januar 1937 under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomst bliver gældende mellem Parterne.

Om end de nye Forhandlingsregler i udstrakt Grad har formindsket Mængden af det Stof, som i den foreliggende Overenskomstsituation er forelagt for Forligsinstitutionen, er der for denne blevet indbragt et Antal Overenskomster for Enkeltvirksomheder med et ringe Arbejdertal, hvis Forelæggelse for Institutionen ikke fyldestgør de i Forligsmandslovens § 3, Stk. 1, indeholdte Bestemmelser.

Under Henvisning til den i Indledningen til Forhandlingsreglerne udtalte Enighed mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund om i saa vidt Omfang som praktisk gennemførligt at søge at skabe fagvise Landsoverenskomster eller i alt Fald fagvise Overenskomster for større Omraader om Løn og Arbejdsforhold for ensartet og beslægtet Arbejde, henstiller Forligsmanden derfor, at der — om fornødent ved Indsats fra begge Hovedorganisationer — søges tilvejebragt en Ordning, som tillader fremtidig i saa vidt Omfang som muligt at optage saadanne Enkeltvirksomheders Overenskomstforhold til samlet Behandling.

De under D. anførte Fællesbestemmelser gælder hver enkelt af ovenstaaende Mæglingsforslag.

B.

Dansk Arbejdsgiverforening
og
Organisationer udenfor De samvirkende Fagforbund.

16. **Glarmesterlaugets 1. Afdeling og Glarmestersvendenes Fagforening i København.**
Den mellem Parterne den 13. Februar 1937 under Forbehold af senere Godkendelse indgaaede Overenskomst bliver gældende.

De under D. anførte Fællesbestemmelser gælder ogsaa for ovennævnte Organisationer.

C.

Organisationer udenfor Dansk Arbejdsgiverforening, men under De samvirkende Fagforbund.

17. **Dansk Baadebyggerforening og Foreningen af Træskibsbyggerier i Danmark — Dansk Skibstømrerforbund.**
Overenskomsterne fornyes for 2 Aar fra deres Udløbstid at regne med de Ændringer, om hvilke der er opnaaet Enighed mellem Parterne, og iøvrigt paa følgende Vilkaar:

a) Bestaaende Timelønninger forhøjes med 3 Øre.

b) Der ydes Arbejderne 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage.
Feriebetalingen beregnes i Forhold til det af den enkelte Arbejder hos Medlemmer af Dansk Baadebyggerforening og Medlemmer af Foreningen af Træskibsbyggerier i Danmark præsterede Antal Arbejdstimer. Fuld Feriebetaling fastsættes til 75 Kr. De nærmere Regler for Ferieordningen aftales mellem Parterne.
I 1937 har Arbejderne dog højst Krav paa 25 Kr. i Feriegodtgørelse.

De under D. anførte Fællesbestemmelser gælder ogsaa for ovennævnte Organisationer.

D.

Fællesbestemmelser for samtlige de under Afsnit A, B og C nævnte Mæglingsforslag:

1) For samtlige de Overenskomster, der fornyes for 2 Aar, og som ikke indeholder anden Bestemmelse om Adgang til Opsigelse paa Grund af Pristalsbevægelser, fastsættes følgende:
»Saafremt det af Det statistiske Departement offentliggjorte Pristal pr. 1. Oktober 1937 skulde afvige mindst 6 Points fra det pr. 1. Januar 1937 offentliggjorte Pristal (175, idet Pristallet i 1914 sættes lig 100), skal hver af Parterne være berettiget til at opsige Overenskomsten til Ophør i 1938.

2) Samtlige udstedte Varsler om Arbejdsstandsninger tages tilbage.

3) De Ændringer, der ifølge Mæglingsforslagene skal finde Sted i de enkelte Overenskomster, træder — medmindre Parterne er enige om andet — i Kraft fra og med den 1. Lønningsuge efter Mæglingsforslagets Vedtagelse.

København, den 27. Marts 1937.

DREYER

Foruden de Ændringer, Mæglingsforslaget indeholder, er der ved de stedfundne Forhandlinger uden Forligsmandens Medvirkning gennemført en Række Ændringer, som vi ogsaa finder det formaalstjenligt at publisere i vort Fagblad.

Jernindustrien.

Ændringer uden Forligsmandsmedvirken.

Afsnit A. § 5.
»I Tilfælde af, at en Arbejdsmand for en enkelt Dag antages til Arbejde, der faar mindre Varighed end 6 Timer, skal han herfor have en Betaling, der ikke er mindre end 6 Timers Mindstebetaling; dog ikke for flere Timer end den paagældende Dags normale Arbejdstid.«

Afsnit A. § 6.
3. Stk., 5. Linie. »20 %« nedsættes til »15 %«.
Anmærkningen udgaar, og der tilføjes som nyt Stykke det af begge Parter fremsatte saalydende Forslag:
»Ved Opsigelse af bestaaende Prislister — saavel som andre lokale Overenskomster, Aftaler og Reglementer — maa det være den opsigende Parts Pligt at foranledige lokale Forhandlinger afholdt og, forsaavidt Enighed ikke opnaaes, da at lade Sagen behandle ved Mæglings-, evt. Timandsmøde. Parterne er ikke løst fra den lokale Prisliste, Overenskomst, Aftale, eller Reglement, før disse almindelige Regler er iagttaget, selv om Udløbsdatoen er passeret.«

Afsnit A. § 8.
»Naar en Arbejdsmand genantages til samme Arbejde i en Virksomhed, hvor han tidligere har været beskæftiget, og der ikke siden Afskedigelsen er forløbet 1 Aar, aflønnes vedkommende med sin sidst oppebaarne Timeløn, dog under Hensyn til eventuelle i Mellemtiden foretagne generelle Lønændringer.«

Afsnit C. § 6 (nuværende § 5).
»Under Forudsætning af, at Arbejdstiden fortsat bliver 48 Timer pr. Uge er Parterne enige om, at Ordene i Afsnit C. § 5 »fordelt med 8 Timer paa hver af Ugens Dage« udgaar«.

Afsnit C. Ny §.
»Der nedsættes et sagkyndigt Udvalg af begge Parter, der fastsætter, for hvilke Arbejder det omhandlede Montagetillæg skal betales, og iøvrigt bibeholdes den ved Voldgiftskendelsen af 7. April 1936 fastsatte Ordlyd, idet begge Parter iøvrigt frafalder deres Krav.
Udvalgets Arbejde skal være tilendebragt senest 1. Marts 1937.

Afsnit C. § 8 (nuværende § 7) Ferie.
»Arbejderne erholder Ferie i Henhold til nedenstaaende mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Ferieregler, der iøvrigt ændres saalydende:
»Ferieaaret regnes fra 1. Maj til 30. April, og Feriebetalingen til hver enkelt Arbejder fastsættes i Forhold til det af ham i det forudgaaende Aar hos Medlemmer af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning indenfor den normale Arbejdstid præsterede Antal Arbejdstimer. — Den maximale Feriebetaling ydes med mindst 2250 Timer.
Ved Opgørelse af Timeantallet medregnes ikke Feriedage, derimod Overtimer, der i Henhold til Regler for Overarbejde er afspadseret ved tilsvarende Antal normale Dagtimer.
Feriebetalingen for de Arbejdsmænd i Provinsen, der har Ferie med Løn forhøjes fra Kr. 50,00 til Kr. 52,50, idet det tilføjes, at der derefter ikke for Provinsen sker nogen Regulering i opadgaaende Retning, forinden Forandringen i Gennemsnitsfortjenesten i Forhold til 1931 andrager 10 % eller derover, da nærværende Regulering træder i Stedet for de første 5 %.«
»I Tilfælde af Dødsfald tilfalder Feriepenge afdødes eventuelle Hustru eller efterlevende Børn.
Til Arbejdere, der paa det Tidspunkt, da Ferien skal holdes, aftjener deres Værnepligt eller lider af en Sygdom af længere Varighed, kan Ferieløn udbetales, uden at Ferien holdes.«
»Sammenslutningen vil intet have imod, at der paa Virksomhederne lokalt træffes Aftaler om, at uafhentede Feriepenge tilfalder Arbejdernes lokale Hjælpekasse eller lignende Institutioner.«

Efter Feriereglerne indsættes som ny Paragraf.
»Arbejdsgiveren bør som Regel ikke modsætte sig Deltagelse i Begravelser, naar saadan Deltagelse begrænses til en rime-

lig Repræsentation for vedkommende Værksteds eller Værksteders Arbejdere. — I særlige Tilfælde, hvor Forholdene gør det naturligt, kan Deltagelsen udvides til en større Kreds eller under ganske særlige Forhold, som ved Ulykkestilfælde o. lign., til samtlige Arbejdere paa Værkstedet eller Værkstederne. I alle Tilfælde skal der dog i behørig Tid forinden og tidligst muligt ske Henvendelse herom til Arbejdsgiveren.

Ud over de til enhver Tid gennem Lovgivningen fastsatte Hellig- og Hviledage regnes 1ste Maj for hel Fridag. Paa kommunale Valgdage samt Valgdage til Folke- og Landstinget, kan der kræves Frihed fra Kl. 4 Eftermiddag.

Fastelavnsmandage, Børnehjælpsdage, Hospitalsdage o. l. maa ikke give Anledning til Krav om almindelige Fridage.«

Fælles Værkstedsregler.

§ 2, 1. Stk. (Procentbetalingen ved Overarbejde).

»Procentbetalingen ved Overarbejde beregnes af ansat Timeløn; dog mindst af den overenskomstmæssige Mindstebetaling.

Bestaaende Ordninger maa ikke forringes gennem nærværende Bestemmelse.

(Sammenslutningen er villig til i en protokolleret Bemærkning at erklære, at den hidtidige Aftale om, at ved Timelønsarbejde beregnes Overtidsprocenterne af Timelønnen og Skalatillæget, vedblivende skal bestaa.)

§ 2, 3. Stk. ændres saaledes:

»Paa Søn- og Helligdage: 50 % til Kl. 12 og derefter 100 %«.

Efter 3' Stk. indføjes følgende:

»Naar en Arbejder tilsiges til at udføre Overarbejde skal dette — paa saadanne Arbejdssteder, hvor Spisepausen ikke er af saa lang Varighed, at Arbejderen normalt benytter Pausen til at indtage sine Maaltider i Hjemmet — meddeles ham Dagen forud.

Paa Virksomheder, hvor Arbejderen gaar hjem i Spisepausen, skal Meddelelse om Overarbejde den paagældende Dag senest gives ham før Spisepausen.

For manglende Varsel skal der — med mindre vedkommende Arbejder, forinden Overarbejdets Begyndelse faar Lejlighed til at gaa hjem at spise — ydes følgende Betaling:

For Overarbejde udover 1 Times Varighed, men dog ikke udover 2 Timer, ½ Times ansat Timeløn, dog ikke mindre end den overenskomstmæssige Mindstebetaling.

For Overarbejde udover 2 Timer 1 Times ansat Timeløn, dog ikke mindre end den overenskomstmæssige Mindstebetaling.

Bestaaende lokale Aftaler eller coutumemæssige Ordninger maa ikke forringes som Følge af denne Bestemmelse.«

§ 2, 4. Stk. (Anmærkning).

Ordene »hvor Arbejderne ønsker det« udgaar.

Sammenslutningen har under Forhandlingerne meddelt at kunne tiltræde, at Ordene »hvor Arbejderne ønsker det« udgaar, og at 1. Maj betragtes som hel Fridag, idet dog bemærkes, at Arbejdere, som tilsiges til nødvendigt Arbejde den paagældende Dag, ikke erholder Overarbejdstillæg.

§ 5 til 3' Stk. tilføjes:

»Ventetid beregnes med ansat Timeløn, dog mindst med den overenskomstsmæssige Mindstebetaling. Bestaaende lokale Aftaler eller coutumemæssige Ordninger maa ikke forringes som Følge af denne Bestemmelse.«

Efter de i Fælles Værkstedsregler foretagne Ændringer er disse (»Fælles Værkstedsregler af 1937«) derefter gældende for samtlige Medlemmer af Organisationer under De samvirkende Fagforbund i Danmark, med hvem der er Overenskomst med Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, med Undtagelse af Medlemmer af Dansk Elektrikerforbund og Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund.

(Forbundets Anm.). Som Følge af ovenstaaende gælder ændrede Skifteholdsregler og »Forskudt Arbejdstid« for vort Forbunds Medlemmer, som der er gældende i Smedeforbundet, og vil indgaa i Teksten i de ny Overenskomster, som vort Forbund om kort Tid udsender vedrørende Jernindustrien.

Skalatillægget bortfalder.

Der nedsættes et Udvalg bestaaende af 3 Mand fra hver Side til paa saadanne Virksomheder, hvor Skalatillægget hidtil er anvendt, at undersøge den enkelte Arbejders samlede Timelønsbetaling med det Formaal at uddrage den Del af denne, der er at betragte som Grundløn, hvormed den enkelte Arbejder indgaar i Akkorder (Enkeltakkord, Fællesakkord).

Der er Enighed om, at en saadan Nyordning ikke maa føre til, at Betalingen for Timelønsarbejde i noget Tilfælde bliver mindre end ved Skalaordningen, ligesom det Beløb, hvoraf Overtidsbetalingen hidtil er beregnet, samt den Timeløn, hvormed Arbejdsmænd indgaar i Fællesakkord eller erholder Forskudsbetalingen paa Akkord paa den enkelte Virksomhed, ikke bliver mindre end hidtil.

De ved Fornyelsen af Overenskomsten indførte Forhøjelser paa Timelønssatserne paavirker ovenstaaende tilsvarende.

Skulde der forekomme Tilfælde, hvor det ikke lykkes Udvalget at finde en tilfredsstillende Ordning, afgøres Sagen efter Regler for Behandling af faglig Strid.

Jernindustriens Sammenslutning tilvejebringer de til Sagens Behandling fornødne Oplysninger og forelægger dette Materiale for Udvalget, der skal have sit Arbejde tilendebragt senest 2 Maaneder efter den nye Overenskomsts Indgaaelse.

Burmeister & Wain, Refshaleøen.
Særoverenskomsten med Dansk Arbejdsmands Forbund.

Ved Forhandlinger den 24. Marts 1937 i Forligsinstitutionen er der opnaaet Enighed om, at ovennævnte Overenskomst bortfalder, og at den mellem Jern- og Metalindustriens Sammenslutning og Dansk Arbejdsmands Forbund eksisterende almindelige Overenskomst herefter i sin Helhed er gældende for Burmeiter & Wain, Refshaleøen.

Skulde Gennemsnitsløningerne paa Christianshavn som Følge af et eventuelt Forligsforslag blive højere end de nugældende Lønninger paa Refshaleøen for følgende Grupper: Kranførere, Baadførere, Arbejdsmænd i Værkstederne og ved Værktøjsudleveringen, hæves disse til samme Højde som for Christianshavn. Efter at denne Regulering har fundet Sted er Lønningerne for de paagældende Grupper ikke længere afhængig af hinanden paa de to Arbejdssteder.

Der maa dog ikke ved denne Ordning ske nogen Forringelse i den enkelte Arbejders nuværende Timelønsbetaling.

Jord- og Bygningsbranchen.

Ændringer til Overenskomsten af 9. September 1936 (Landsoverenskomsten) dels stammende fra Mæglingsforslaget (se dette) og dels fra Forhandlinger uden Forligsmandsmedvirken.

Forbundets Anmærkning.

De i det følgende angivne Priser er Nettopriser gældende i Provinsen og omregnet fra de københavnske med et Fradrag af 5 %. Omregningen er ikke kontrolleret af Entreprenørforeningen og for mulig Uoverensstemmelse med Hensyn til Omregningen et eller andet Sted kan derfor ikke garanteres. De generelle Tillæg for de respektive Afsnit (anført kursiveret i det følgende) skal dog tillægges Priserne.

Almindelige Bestemmelser.

Side 5: I § 1, Stk. a., ændres »1500« til »1000«.

§ 1.

Side 8: § 1, Pkt. o: Entreprenøren skal sørge for, at Arbejderne, saafremt der er 3 eller flere paa en Arbejdsplads, faar anvist Skur eller andet passende Opholdsrum — med tilstrækkelig Plads for Arbejderne under Spisetiderne og ugunstigt Vejrlig —, beliggende paa Arbejdspladsen eller i dennes umiddelbare Nærhed.

Skuret skal være forsynet med Gulv af Sten eller Træ samt tæt Tag, saa det beskytter mod Regn. Ovn opsættes i Tidsrummet fra 1. Oktober til 1. April. Brændsel tillægges af Entreprenøren; Opvarmning og Rengøring paahviler Arbejderne uden Ekstrabetaling.

Ved Arbejder, der ikke varer udover 3 Dage, er Entreprenøren berettiget til ikke at opstille Skur, men betaler i saa Fald, samt i de Tilfælde, hvor Entreprenøren i Henhold til foranstaaende ikke er forpligtet til at opstille Skur eller anvise andet Opholdsrum, en Erstatning pr. Mand pr. fuld Arbejdsdag af 85 Øre.

Ved Arbejder af saa ringe Udstrækning, at det kan udføres, uden at Arbejdernes Spisetider berøres, er Arbejderne ikke berettiget til at stille Krav om Skur eller forlange Erstatning for manglende Skur.

§ 3.

Side 12: I § 3 B., 1. Stk., ændres Timelønnen fra »105« til »109« og »111« til »115«.

I § 3 B. 3 ændres Satserne 12 Øre« og »21 Øre« til henholdsvis »14 Øre« og »23 Øre«.

Side 13: I § 3 B. indsættes mellem 4. og 5. Stk. følgende

»Naar Jordlæsning udføres i Akkord, betales Aflæsnings- og Tipmandskabet — i de Tilfælde, hvor de ikke skal afregnes efter Priskuranten — med samme Timefortjeneste som opnaas for Læsningen.«

Side 16: I § 3 B. 14 ændres »1500« til »1000«.

Side 17: § 3 B. 17 affattes saaledes:

»Ved Arbejde med Luftværktøj betales der, forsaavidt Arbejdet ikke udføres i Akkord, til den eller de Mænd, der direkte betjener Værktøjet, et Tillæg til den normale Timeløn af 20 %, forsaavidt de beskæftiges ved Ophugning af Beton eller Ramning af Spunsvægge, og af 15 % ved andet Arbejde.

§ 4.

Side 19: § 4. Stk. e. »51 Øre« ændres til »55 Øre«.

Side 22: § 4. Stk. r. sidste Stk. tilføjes: »Under Forudsætning af, at Transporten med Tipvogn sker med Haandkraft, gives der et Tillæg pr. m³ af 10 Øre.«

Samtlige Priser i § 4 tillægges 4 %.

§ 5.

Side 33: Afsnit a. tilføjes:

»For Ophugning af Slaggemakadamisering med eller uden Lag af Brokker og lignende Materiale betales 60 % af Priserne for Ophugning af Kørebanemakadamisering.

Tillægsprisen paa 1,6 Øre pr. cm for større Tykkelser end 20 cm gælder ogsaa for Slaggemakadamisering, medens Tillægspriserne, hvor der ikke findes Bundsten ikke gælder for Slaggemakadamisering.

Side 34: § 5 c., Stk. 2: Begge Priserne paa 9,6 Øre ændres til 11,5 Øre.

Side 37: Stk. i. tilføjes: »For tidligere behandlede Arealer med Haandkraft pr. m² 4,8 Øre.

Med Maskinfejning og Vandvogn pr. m² 2,6 Øre.«

Side 37: § 5, St. k. Efter 1. Styk. tilføjes: »Hvor Materialerne aflæsses med Tippelad i Vejkassen under Arbejdets Gang, saaledes, at Trilning undgaas, fradrages for de Materialer, som ikke skal trilles pr. m³. 28,8 Øre.

Der kan dog i intet Tilfælde fradrages mere end et af ovennævnte Fradrag.«

Side 38: § 5, Stk. n.: »Prisen for Harpning af løsnet Makadamiseringsmateriale ændres fra 104 til 115 Øre.

Samtlige Priser i § 5 tillægges 4 %.

§ 6 A.

Side 40: § 6 A 1.: I Stykket »Anvendes Trillebør udover 8 m foran Maskinen bortfalder ovennævnte 2 Fradrag«, ændres 8 m til 12 m og det næste Stykke ændres til »Anlæg af Spor for Kærrer og Tipvogne er ikke indeholdt i Akkordpriserne, hvorimod Trækning og Vedligeholdelse af disse er indbefattet deri.«

Side 40: § 6 A 1: Nederst paa Siden efter Hejsetillæget paa de 2,9 Øre indføjes: »For særskilt Pasning af Ophejserspil uden Forbindelse med Blandemaskine, staaende i en Afstand fra Blandemaskinen af over 6 m betales pr. m³. 33,6 Øre.«

Side 41: § 6 A I: Stykket for særskilt Pasning af Sliske ændres til at lyde: »For særskilt Pasning af Sliske paa indtil 2 m Længde mellem Maskine og Transportredskab betales pr. m³ 6,7 Øre«.

Side 42: § 6 A I: Tredie Stykke paa Siden ændres til: »Dersom ovennævnte Spil drives mekanisk, betales pr. m³ for Læsning, Transport og Ophejsning, idet Løftepriserne efter Tabellerne VII og VIII bortfalder 96 Øre.«

Side 42: § 6 A I: Priserne for Læmpning og ekstra Læsning ændres fra 62 til 72 Øre, og Stykket for Flytning af Sliske og Rør ændres til at lyde: »Flytning af Sliske og Rør af indtil 4 m Længde er indbefattet i Prisen.«

Side 43: § 6 A I, Stk. d.: Tilføjes nyt Stykke: »Ved Støbning af Trappeløb i Forbindelse med Støbning af Trin tillægges pr. lb. m Trin 17,3 Øre.«

Side 43: § 6 A I, Stk. f.: Prisen for Afrivning af Beton af uharpet Grus ændres fra 17 til 19,2 Øre og for Grusbeton fra 14,2 til 17,3 Øre og som nyt Stykke indføjes: »Afrivning af almindelig Grovbeton, indbefattet eventuel Udligning med Mørtel (Strølag) betales pr. m² med 33,6 Øre.«

Side 44: § 6 A I 1: Prisen for Afrivning af Pudslag ændres fra 13,6 til 15,4 Øre.

Side 44: § 6 A I 1: Trækning af Hulkehl ændres til: »Trækning af Hulkehl betales med:

For indtil 10 cm Tværmaal pr. l. m. 18,2 Øre, over 10 til 15 cm Tværmaal pr. l. m. 24 Øre.«

Side 45: § 6 A I 3: Tilføjes: For Sammenpilning af Murbrokker i Etager betales et Tillæg til Sammenpilningsprisen pr. m³ af 48 Øre«.

Side 45: § 6 A II a: Armeret Beton: Prisen for Slaggebeton ændres fra 353 til 370 Øre, Prisen for anden Beton ændres fra 371 til 488 Øre.

Side 45: § 6 A II a: Efter Stykket: Naar Tragte forlanges anvendt tillægges Prisen 10 %« indføjes: »For en Længde af Tragt og Rør indtil 5 m. Ved Støbning med Tragt forstaas saadanne Støbninger i Søjler, Vægge, Tagflader etc., hvor det støbes gennem en Tragt med Rør, der føres ned i Forskallingsformen til Konstruktionens Bund, og som trækkes opad efterhaanden som, og samtidig med, at Støbningen skrider fremad.

§ 6 B.

Side 60: § 6 B: Efter 2. Stk. indføjes: Oprensning paa Forskalling inden eventuel Armering og Støbning er indbefattet i Akkordpriserne for Forskallingsarbejdet.

For Udskæring og Lukning af Rensehuller i Søjler betales pr. Stk. 48 Øre.

Side 61: § 6 B II: Afsnittet tilføjes som nyt Stykke: »For Oliering eller Fernisering af Træflader betales m²:

For 1. Gang paa ru Flager 7,7 Øre og for 2. Gang samt paa høvlede Flager 5,8 Øre.«

Side 62: § 6 B III: Efter Stykket »Hvor Forme opstilles af løse Brædder o. s. v.« indføres som nyt Stykke: »Hvor Opstilling af Forme af løse Brædder forlanges udført med nøjagtig vandrette Fuger, betales et Tillæg til Opstillingsprisen pr. m² af 13,4 Øre. Hvor Opstilling af Forme af løse Brædder forlanges udført med Forløbning af Stødene, betales et Tillæg til Opstillingsprisen pr. m² af 8,6 Øre.«

Side 65: § 6 B V a 1: Tilføjes nederst paa Siden »For Underlag udover 110 cm² Tværsnitsareal tillægges for hver fulde 15 cm² 1 Øre.«

Side 69: § 6 B V b 2: Efter Prisen for Opsnøring af Trappetrin paa 24 Øre tilføjes: For Trin med skraa Forkant dog 33,6 Øre.

Side 69: § 6 B V b 2: Afsnittet tilføjes: »Tildannelse af Flager til Overforskalling betales i Henhold til § 6 B, Stk. 2.«

Side 71: § 6 B V b 4: Efter Priserne for Opstilling og Nedtagning for Omkreds over 100 cm indføjes: »For Dragere i udvendige Flugter, hvor der ikke findes udvendigt Stillads, tillægges Opstillings- og Nedtagningsprisen af den udvendige Side 25 %.

Side 72: § 6 B V b 5: Nederst paa Siden indføjes: For Underlag udover 110 cm² i Tværsnitsareal tillægges for hver fulde 15 cm² 1 Øre.

For Forskallingsarbejde ved Telefonbrønde betales et Tillæg af 40 %.

Heri er indbefattet Tillæg for buet Forskalling, smaa Arealer, snæver Pladsforhold samt Optagning af Forskalling og iøvrigt almindelige forekommende Gener.

Side 74: § 6 B VI: Forskallingsarbejde ved Kloaker:

Forskallingsarbejde ved Kloaker, støbt paa Stedet: Opstilling og Flytning iberegnet Rensning af nøjagtig tildannede udvendige Træforme med tilhørende tilpasset indvendig Afstivning, betales pr. m² med 48 Øre.

Med et Tillæg for buet Forskalling af 4,5 Øre. Ved Opstilling af Forme til Ledninger under 140 cm største lodrette Højde, tillægges ovenstaaende Priser 20 %.

Opstilling og Afforskalling af lodret eller skraa udvendig Forskalling, betales efter § 6, Tabel 12.

Anbringelse og Aftagning af Udsparingsliste i Vederlag betales pr. lb. m. med 9,6 Øre.

§ 6 B. VI sidste Stykke ændres til: Forskalling og Flageopstilling til Brønde og Bygværker betales i Henhold til Afsnit B III og Afsnit B V, a, b og c.

§ 6 C.

Side 78: § 6 C II: Efter Prisen af over 12—14 mm Rundjern indføjes: »over 14 mm Rundjern pr. kg 2,25 Øre.

Side 80: § 6 C III f: Afsnittet tilføjes: Hvor Bøjler leveres færdigtildannede fra Fabrik, betales et Tillæg til Anbringelsesprisen af 25 %. Heri indbefattet Udsortering af Bøjlerne og øvrige Gener.

Side 80: § 6 C IIII: Priserne for Aflæsning og Sortering udgaar og som nyt Stykke indføjes: For Jern i Stænger og Bundter pr. kg 0,4 Øre, for tildannet Jern pr. kg 0,75 Øre.

Side 85: §§ 7—12: Almindelige Bestemmelser. Stykke 3 ændres til: Betales med Lægningsprisen + 25 % og Stykke 7 tilføjes »og Rørklo«.

Side 86, Stk. 10, ændres til: Ved Omlægning af gamle Kloaker samt Lægning af hertil supplerende nyt Kloaksystem ved beboede Bygninger, i Brug værende Fabrikker, Staldbygninger og lign., tillægges Priserne indenfor Byggegrunden 33⅓ %.

§ 7 c.

Side 96: § 7 c 3: Afsnittet gælder ogsaa for runde Beton- og Monierrør med Muffe. Tabellen udvides til:

indtil	16 cm Rør	36 Øre
over	16—25 cm Rør	45 —
over	25—32 cm Rør	55 —
over	32—40 cm Rør	69 —
over	40—50 cm Rør	91 —
over	50—60 cm Rør	110 —

Dybdetillæggene pr. 10 cm udover 1½ m Dybde:

indtil	16 cm Rør	0,5 Øre
over	16—25 cm Rør	0,8 —
over	25—32 cm Rør	1,2 —
over	32—40 cm Rør	1,8 —
over	40—50 cm Rør	2,5 —
over	50—60 cm Rør	3,7 —

Side 96: § 7 c 9: Nyt Stykke indføjes: For Klining med Tjæresand betales et Tillæg til Lægningsprisen af 30 %.

Side 97: § 7 c: Som Stykke 16 indføres: Aflæsning og Lægning af over 50 cm til 60 cm glass. Rør samt runde Beton- og Monierrør med Muffe betales:

indtil 2 m Dybde med	115	Øre
indtil 3 m Dybde med	121	—
indtil 4 m Dybde med	127	—
indtil 5 m Dybde med	132	—
indtil 6 m Dybde med	138	—

Side 100: § 8 c: Nederst paa Siden tilføjes som nyt Stykke: Naar Nedgangsbrønde forlanges nedgravede, og Ledningen ikke lægges i Bunden af Brønden, betales et Tillæg af 40 % til den Del af Brønden, der ligger under Ledningen.

Side 105: § 10 a 1: Tabellen tilføjes:

105 cm	466	Øre
110 cm	479	—
115 cm	493	—
120 cm	509	—
125 cm	525	—
130 cm	542	—
135 cm	561	—
140 cm	580	—
145 cm	600	—
150 cm	621	—

Side 105: § 10 b 1: Tabellen tilføjes:

105 cm	91	Øre
110 cm	97	—
115 cm	103	—
120 cm	108	—
125 cm	114	—
130 cm	121	—
135 cm	129	—
140 cm	137	—
145 cm	147	—
150 cm	157	—

Side 107: § 12 Stk. 5: 50 % forhøjes til 70 %.

Med Undtagelse af § 7 Afsnit c., Stykke 3, Side 96, § 8, Afsnit 1 c., Siderne 100—101 og 102 og § 9 a., Side 103, tillægges alle øvrige Priser i §§ 7—12 3 %.

§ 13.

Side 107: § 13, Stk. b: Støbning af Fundament ændres de 163 Øre til 192 Øre.

Side 107: § 13, Stk. d.: De 7,6 Øre ændres til 7,7 Øre, de 8,6 Øre ændres til 9,6 Øre og 9,8 Øre ændres til 10,6 Øre.

Side 108: § 13 Stk. f: 3,3 Øre ændres til 3,9 Øre.

§ 13 Stk. g: 1,6 Øre ændres til 1,9 Øre.

§ 13 Stk. h: 1,6 Øre ændres til 1,9 Øre.

Side 109: § 13 Stk. n: 1,1 Øre ændres til 1,9 Øre.

§ 13 Stk. o: Tilføjes: For Henlægning af 2 Huls vandretdelte Blokke betales et Tillæg af 25 %.

§ 13 Stk. q: 200 m Kabel ændres til 300 m Kabel.

Side 110: § 13 Stk. q: tilføjes: Ved Anvendelse af Dunkrafte, der kan transporteres af 1 Mand, betales for Flytning og Opstilling pr. Stk. Tromle 192 Øre.

Side 111: § 13 Stk. u: Tilføjes: Fra og med 10 cm indtil 14 cm Tykkelse betales pr. m² med (ny Pris) 230 Øre.

Side 111: § 13, Stk. X: Ændres de 5,5 Øre, hvor flade Blokke lægges i flere Lag, til 2,9 Øre.

Side 111: § 13, Stk. X: Ændres næstsidste Stykke til: Blokkenes Tilslutning til Brønd, incl. Klining og Afpudsning betales med (excl. Hugn. af Hul) for 1 Blok pr. Stk. 288 Øre, for hver efterfølgende Blok i Profilet 72 Øre.

Og som nyt Stykke indføres: Lægning af Kabelblokke 6 K. V. uden Laag incl. Aflæsn. betales pr. Stk. 62 Øre, med Laag incl. Aflæsning betales pr. Stk. 62 Øre.

Lægning af Kabelblokke 30 K. V. uden Laag incl. Aflæsning betales pr. Stk. 67 Øre, med Laag incl. Aflæsn. betales pr. Stk. 77 Øre.

Paa Kabeltræk, Vekselstrøm, Højspænding indsættes 3 × 95 m/m² 30 K. V. betales pr. lb. m. med 67 Øre, 4 × 240 m/m² betales pr. lb. m. med 62 Øre.

Telefonkabler:

alle 2—5 Parts Kabler	2,9	Øre
alle 10—20—30 Parts Kabler	3,8	—

Kabler derover og til og med 204 Parts 0,5, 153 Parts 0,6, 102 Parts 0,7:4,8 Øre.

Kabler over 204 Parts 0,5 til og med 457 Parts 0,5, 153 Parts 0,6 til og med 306 Parts 0,6, 102 Parts 0,7 til og med 204 Parts 0,7, 30 Parts 1,0 til og med 102 Parts 1,0:6,7 Øre.

Kabler over 457 Parts 0,5 til og med 710 Parts 0,5, 306 Parts 0,6 til og med 508 Parts 0,6, 204 Parts 0,7 til og med 356 Parts 0,7, 02 Parts 1,0 til og med 188 Parts 1,0:11,5 Øre.

Kabler over 710 Parts 0,5 til og med 912 Parts 0,5, 508 Parts 0,6 til og med 608 Parts 0,6, 356 Parts 0,7 til og med 508 Parts 0,7, 188 Parts 1,0 til og med 234 Parts 1,0:14,4 Øre.

Samtlige Priser i § 13 tillægges 2 %.

De københavnske Jord- og Betonarbejdere har udover, hvad der i det forudgaaende er gældende for dem ved Forhandling uden Forligsmandsmedvirken opnaaet Enighed om en Række Akkorder vedrørende Rørlerdæk, Altanarbejde og Termotexbeton, som vi ikke har medtaget i hosstaaende Oversigt, fordi Afdelingen paa anden Maade publicerer dette for dens Medlemmer. **A.**

Majdag -

Flyvende Spind i Solskæret glimter,
Bøgen kom sent, men i Dag er den grøn,
Sunde og Bælter bag Skoven vi skimter,
Skoven, som nu er jomfrueligt skøn,
oh, og se dér bag den mosgrønne Stamme
har de tændt Baal, skønt det endnu er Dag,
Ilden, du ser, det er Flagdugens Flamme,
Ungdommen løfter mod Lyset sit Flag.

Se, hvor de myldrer ad Veje og Stier,
se, hvor de kommer fra Mose og Kær,
Majdag, fra Vinterens Baand en Befrier,
nu kommer Sommer, d i n sejrende Hær.
Se, hvor de myldrer fra Veje og Gader,
Forhus og Baghus og Kælder og Kvist,
Smil omkring Munden og lystige Lader,
Glæde og Glemsel for Sorger og Brist.

Aldrig saa dejlig en Majdag blev fejret,
aldrig laa Landet saa længselsfuldt lyst,
aldrig blev Mørket saa grundigt besejret
som i den sidste herlige Dyst.
Flagene flammer med Gløder og Gnister,
blodrøde Flag, der er Dag i din Dug,
og for det lysrædde Skravl af Nazister
har vi i Norden slet ikke Brug.

Karlen med Majløv har pyntet sit Kammer,
nu er han med i det vældige Tog,
selv har han lært af sin Trælletids Jammer
Frimandens barske, men myndige Sprog.
Teglværk og Grusgrav har sendt os en Skare,
ogsaa fra Skovene kommer en Sværm,
her er Jens Vejmand, det manglede bare,
Hammeren kaster han hen bag sin Skærm.

Ti Gange ti tusind Brødre fra Byen,
unge og gamle og Kvinde og Mand,
Flagenes Flammehav lyser mod Skyen
helt ud til Klitternes fygende Sand.
Intet Sted findes saa fattig en Flække
under Missionens og Mørkemænds Magt,
uden dog derfra en Broder vil række
Haanden i Dag og besejle vor Pagt.

Graanende, gamle, en blaabluset Klynge,
hør, men de synger den selvsamme Sang,
Majdagens Hyldest vil sammen de synge,
Sejren gi'r Genlyd i Stemmernes Klang.
Aldrig i Blinde skal fremad der stormes,
aldrig vort Ønske var Blod eller Brand,
Fremtidens Krav skal paa Majdagen formes
baade med Hjerte og med Forstand.

AAGE HERMANN

PARAGRAF 17

BETYDNINGSFULD ÆNDRING I ARBEJDSLØSHEDSLOVEN

Som det alt paa forskellig Maade er meddelt vore Afdelinger og formentlig gennem Pressen eller paa anden Maade er blevet en stor Del af vore Medlemmer bekendt, er der med Loven af 31. Marts 1937 sket meget betydelige Ændringer i Arbejdsløshedskasselovgivningen, blandt hvilke Ændringen til § 17 turde være den betydningsfuldeste, i hvert Fald naar henses til den Opgave vore Afdelinger ude omkring i Landdistrikterne har med Hensyn til at skaffe Respekt for de med de private Arbejdsgivere indgaaede Overenskomster, naar det drejer sig om Sognekommuner og andre uorganiserede Arbejdsgivere, der hidtil har været højst uvillige til at respektere saadanne Overenskomster, men helst selv vilde diktere vore Kammerater baade Lønnen og Arbejdsvilkaarene iøvrigt.

Vore Afdelinger derude i Landdistrikterne husker jo mageligt, hvorledes i sin Tid Hjælpekassebestyrelserne, naar en arbejdsløs Kammerat, efter at have opbrugt al sin Hjælp fra Arbejdsløshedskassen, henvendte sig der for at faa en økonomisk Haandsrækning i Stedet tilbød ham Skærveslagning, Grusgravsarbejde eller andet Arbejdsmandsarbejde til en saa lav Løn, at man maatte skamme sig, og hvorledes vore Kammerater — trykket af den uretmæssige Brug, man her gjorde af Hjælpekasseloven ved at anvise underbetalt Arbejde i Stedet for at yde Hjælpekasseunderstøttelse — saa sig nødsaget til at paatage sig dette Arbejde for dog ikke at gaa helt tilgrunde.

Paa den Maade blev Lønnen for almindeligt Arbejdsmandsarbejde mange Steder trykket længere og længere ned, og med Henvisning til den da gældende Bestemmelse i Arbejdsløshedskasseloven om, at saafremt der ingen Overenskomst fandtes for et anvist Arbejde, og dette blev tilbudt til »den paa Egnen almindelig gældende Løn«, saa maatte man ikke vægre sig ved at paatage sig dette Arbejde, om man da ikke vilde risikere at miste sin almindelige Arbejdsløshedsunderstøttelse, og vore Folk maatte ogsaa under dette Pres ofte gaa i Gang med underbetalt Arbejde mange Steder.

Ved vort Forbund blev det foranlediget, at der af Ministeriet til Amter og Kommuner udsendtes Cirkulærer, i hvilke det paapegedes, at naar der eksisterede *Landsoverenskomster* for de Arbejder, man agtede at iværksætte gennem eller af Amter og Kommuner, burde disse Landsoverenskomster danne Grundlaget for Arbejdslønnen det paagældende Sted, og selvom det jo nok kan hævdes, at disse Cirkulærer i mange Tilfælde har øvet sin gode Virkning, blev der alligevel tilbage et stort Antal Kommuner, og i enkelte Tilfælde ogsaa Amter, der ikke mente at ville respektere en saadan officiel Henvendelse, men fortsatte med Underbetaling.

Det er dette Forhold, der nu er rystet op i ved Ændringen i § 17, fordi denne Paragrafs Stk. 2 nu har faaet følgende ændrede Ordlyd (det fremhævede er af os):

»Det skal ikke kunne anses for fyldestgørende Grund til at vægre sig ved at overtage et anvist Arbejde, at Lønnen for Arbejdet er lavere end den, paagældende har haft, naar Lønnen dog ikke er under den Fortjeneste, der i Henhold til Overenskomst mellem Arbejdsgivere og Arbejdere er gældende for tilsvarende Arbejde, eller, for saa vidt saadan Overenskomst ikke er bindende for Parterne, under, hvad der i den paagældende Virksomhed eller Egn sædvanlig tjenes ved tilsvarende Arbejde; *dog skal denne sædvanemæssige Løn ikke være afgørende, forsaavidt der for saadant Arbejde gælder almindelig Landsoverenskomst — eller Overenskomst for den paagældende Landsdel — med højere Lønvilkaar,* eller for saa vidt Prisforhøjelser paa Livsfornødenheder har forringet den paagældende sædvanemæssige Løns Værdi i væsentlig Grad. Et Medlems Vægring ved at overtage et Arbejde paa de i Overensstemmelse med foranstaaende tilbudte Vilkaar medfører Understøttelsens Bortfald straks, jfr. dog nedenstaaende Stk. 3.«

Stk. 3, der nærmest er til Støtte for det paagældende Medlem, er saalydende:

»Nægter vedkommende Kasses Bestyrelse i Tilfælde af et Medlems Arbejdsløshed at yde ham Understøttelse under Henvisning til foranstaaende Bestemmelser, skal den af Bestyrelsen trufne Afgørelse indenfor et Tidsrum af en Maaned af paagældende kunne indankes for Direktøren. Saafremt det menes, at en Kasse har ydet Understøttelse i Modstrid med foranstaaende Bestemmelser, kan vedkommende Kommunalbestyrelse forelægge Sagen for Direktøren.«

Herefter er der blevet Adgang til ikke alene at kræve Udbetaling af den almindelige Arbejdsløshedsunderstøttelse, men ogsaa Understøttelse af Socialkontoret, hvis vore Kammerater nægter at paatage sig Arbejde under de Priser, der er gældende i Landsoverenskomsterne for Entreprenørarbejde, Murerarbejdsmandsarbejde og andre Landsoverenskomster, samt landsdelsmæssigt indgaaede Overenskomster, som for Drænings-arbejde, Skovarbejde og Landbrugsarbejde med videre, alt naturligvis under Forudsætning af, saaledes som det ogsaa staar anført i den citerede Lovbestemmelse, at der ikke med den vedkommende Institution, Kommune eller andre er truffet anden bindende Overenskomst.

Det er en haardt tiltrængt og yderst fornøden Haandsrækning, Lovgivningen her har givet ikke alene Arbej-

derne, men ogsaa de organiserede Arbejdsgivere, overfor hvem disse underbetalende Institutioner ofte optraadte i illoyal Konkurrence, og det er meget nødvendigt, at denne betydningsfulde Ændring i Arbejdsbetingelserne i saa stor Udstrækning som overhovedet muligt bekendtgøres overfor vore Kammerater, saaledes at de overfor Tilbud om underbetalt Arbejde ved, hvordan de kan forholde sig i Fremtiden.

Vi er ganske paa det Rene med, at det visse Steder kan have sine Vanskeligheder med ét Slag at faa udlignet Forskellen mellem den betalte Løn og den, som Lovændringen nu giver Anvisning paa, men vi ved ogsaa, at vore Afdelingsledelser er i Stand til at vise det fornødne Maadehold, der her eventuelt maa finde Sted, uden at vore lønmæssige Interesser iøvrigt tilsidesættes.

Vi har Grund til at hilse den heromhandlede Ændring til Arbejdsløshedslovens § 17 med Tilfredshed, og vore Afdelinger og vort Forbund er parat til at yde al den Hjælp, som er forsvarlig til Gennemførelsen af de almindeligt gældende Løntariffer, saaledes som det jo ogsaa har været Meningen med Lovændringen.

A.

EFTER -

Den nylig afsluttede Overenskomstsituation fremby-der et skarpt tegnet Billede af, hvor nær den akute Konflikttilstand har været os inde paa Livet.

Man skal ikke regne med noget Hensyn fra Arbejdsgivernes Side; det viste Situationen ganske tydeligt, thi sjældent har der vel foreligget et saa daarligt Grundlag for Forkastelsen af et Mæglingsforslag, som nu ved denne Lejlighed, hvor Differencen imellem, hvad Arbejdsgiverne frivilligt var indgaaet paa under Forhandlingerne med Arbejderne, eller under disse havde tilbudt eller var indforstaaet med, og hvad Mæglingsforslaget herudover indeholdt, praktisk talt var saa minimal, at det maatte fremkalde den største Overraskelse, at Forslaget forkastedes, hvad der forsaavidt ogsaa tydeligt kom til Orde, endog fra særdeles kompetent Sted.

Men ikke desto mindre forkastede Arbejdsgiverne altsaa Forslaget, og Kampen var indtraadt, om man ikke paa Rigsdagen havde fundet Anledning til at gøre en brat Ende paa det hele.

Det er nu anden Gang i Løbet af to Aar, at Arbejdsgiverne uden en til et saadant Skridt svarende forsvarlig Begrundelse, har forkastet et Mæglingsforslag, og Arbejdsgiverforeningen, som holder af at pynte sig med Betegnelsen »Fredsorganisation«, afslører sig som en Organisation, der — i alt Fald tilsyneladende — *ikke* ønsker Freden.

Sammenholder man nu dette med Arbejdsgiverforeningens berømte Erklæring om, at den for sit Vedkommende ikke mere vil iværksætte nogen Lockout, men vil overlade Arbejdsstandsningen til Arbejderne, fremstaar Billedet af en højst ejendommelig Tilstand i Overenskomst- og Konfliktsituationer.

Det er imidlertid nu klart, at hvis man fra Arbejdsgiverne ikke mente, der forelaa anden Udvej til Løsningen af en Konfliktsituation, vilde den Strategi, der er repræsenteret ved disse to Standpunkter: forkaste Mæglingsforslaget, ikke iværksætte Lockout, men lade Arbejderne alene om Arbejdsstandsningen, ikke kunne give nogen tilfredsstillende Løsning for Arbejdsgiverne, saasandt som en saadan Taktik forholder sig til en Konfliktsituation nærmest som en Knytnæve til et blaat Øje.

Dette indser ogsaa alle, der har blot *nogen* Kendskab til Konfliktsituationer.

Her maa altsaa foreligge en Spekulation i et eller andet, thi i den Forstand er Arbejdsgiverforeningen i hvert Fald ikke en Fredsorganisation, at den stille sætter sig hen og folder Hænderne i resigneret Beskuelse af den Fred, en Arbejdsstandsning nedkalder over de Virksomheder, som de jo dog ogsaa selv skal leve af.

Hvad enten nu Spekulationen har et mere fremragende politisk Formaal med sit Udgangspunkt i Ønsket om en af Konflikten fremstaaet alvorlig politisk Krise, eller det blot er en Manøvre, beregnet paa formelt at fralægge sig Ansvaret for en Lønstigning, hvis Bekæmpelse man gennem en Række Aar har gjort sig til et Princip, der efterhaanden er blevet noget generende effektivt at forfægte, og hvor den Risiko, Manøvrens drastiske Anlæg indebærer, modsvares af en fra Regeringsside af de faglige Organisationer uantastet Interesse for at holde Produktionen i Gang, saa foreligger der her for de danske Fagforeninger Problemer, hvis praktiske Løsning er af den største Betydning, og som de faglige Organisationer derfor maa have klaret, da der ikke er Grund til at antage, at den kommende Tid væsentligt vil ændre Forhandlingsbetingelserne mellem Arbejderne og Arbejdsgiverne.

Her er noget at spekulere paa til Værn for vore faglige Interesser. Men det nytter ikke, at vi fortaber os i faglige Smaatterier, der maaske nok paa en eller anden Maade kan have en vis Relation til Vilkaarene under Konfliktsituationer, men alligevel ikke rækker ind til Problemernes Kærne, thi disse ligger i et andet og højere Plan, men ikke højere, end at vi ved fornødent Samvirke indenfor den faglige Centralorganisation kan løse dem paa forsvarlig Maade. Og det nytter ikke, vi stikker Hovedet i Busken og lader staa til, om vi da ikke vil have det med Knytnæven og det blaa Øje til at passe paa os selv.

A.

DEN EVIGE MAJTANKE

Kan den Tanke, som ligger til Grund for den internationale Arbejderbevægelses socialistiske Majbudskab, nu og i al Fremtid forsvinde ud af Menneskenes Bevidsthed? Det er det Spørgsmaal, som vi nu maa gøre til Genstand for vore Betragtninger. For det første kan Tanken om at fejre 1. Maj kun fostres om Foraaret. *Foraarslængsel og Fejring af Majfest* hører sammen. Det ene synes at betinge det andet. Som den efter Vinterstormene paany opvaagnede Natur paa vore Breddegrader ganske indvirker paa Menneskene, som den virker opløftende paa og fordobler Livskraften for, saaledes er det ogsaa med de Tanker, som ligger til Grund for Arbejdet paa at fejre 1. Maj. Ved Foraarstide føler vi os friere, mere kampberedte og haabefulde, og med disse Følelser skrider vi til Arbejdet paa at fejre Majfesten, hvilket formaar at løfte os til de højeste Sfærer af menneskelig Følelse.

Den internationale Socialistkongres i Paris i Aaret 1889 fattede den Beslutning hvert Aar at udstede en Bekendtgørelse om at træffe Foranstaltninger til at fejre 1. Maj i alle Lande, som skulde gaa ud paa at demonstrere mod Slaveri og Undertrykkelse, for Forkortelse af Arbejdstiden, for Beskyttelse af Arbejdernes Liv og Sundhed, for Broderskab mellem de forskellige Folkeslag og Solidaritet mellem alle Mennesker, det være sig af hvilkensomhelst Race eller Nationalitet. Tanken at fejre 1. Maj er altsaa en mægtig Demonstration for det arbejdende Menneskes aldrig forældede og stadige aktuelle Ret og for Fred mellem Folkeslagene. Kan nogen paastaa, at saadanne Fordringer forældes, og at de nu er sket Fyldest? Saalænge der findes Mennesker, som arbejder i andres Sold, saalænge en stor Del af de forskellige Folkeslags Styrke er viet til Krig og Ødelæggelse, saalænge Egoismen stadig er Trumf, og de fleste Mennesker tænker paa sig selv, saalænge vil Arbejdernes 1. Majdag være en Højtidsdag og tillige et mægtigt Budskab. Den tyske Demokrat Leop. Jakobi sang engang:

Det er Storheden
i den nye Læres Forkyndelse,
at den giver Mennesket sin Plads
i Forhold til Verden og paa Jorden.
Arbejdet ligger bag bam,
Lighedsfølelsen peger nedad,
Kærligheden til venstre,
Retfærdighedskravet til højre,
Sandheden kalder forude,
Friheden drager opad,
men Skønheden er i ham selv.

Lighed, Kærlighed, Sandhed, Retfærdighed, Frihed og Skønhed, alle disse Ting indeholdes i den over Sø og Land sig udbredende Socialisme. Alle disse store og smukke Begreber fastholdes i denne Tankekæde, og de maa viseligt forbindes til en Enhed. Og det er en velsignelsesrig Gerning hvert Aar den 1. Maj at foreholde Millioner af Mennesker disse Menneskehedens Idealer. Er det nødvendigt at undersøge for at blive klar over, at de af Leop. Jakobi angivne socialistiske Hovedpunkter har Evighedsværdi, og at de aldrig vil miste deres Tiltrækningskraft? Vi kan spare os dette, thi det vilde være at udøse Vand i Havet.

Et af Hovedpunkterne ved 1. Majfesten var og er *Arbejderbevægelsens socialpolitiske Fodringer.* Da Ideen om at tilkæmpe sig 8 Timers Arbejdsdagen for 48 Aar siden første Gang blev udtalt, arbejdede man i de fleste Lande 11 Timer eller mere om Dagen. 8 Timers Arbejdsdag blev betragtet som en revolutionær Fordring af første Rang. En Arbejdstidsforkortelse paa mere end tre Timer daglig var et Herkulesarbejde, som man havde sat sig for at faa gennemført. I Dag findes der Lande, som allerede har gennemført *40 Timers Ugen.* Man diskuterer nu allerede *6 Timers Dagen,* og saa drejer det sig endda ikke om Utopier, men om realisable Muligheder. Men der er ogsaa andre Omraader for Socialpolitikens og Arbejderbeskyttelsens Vedkommende, hvor man kan notere store Fremskridt. De sidste 20 Aar hører til *Socialpolitikens Trængselsperiode* (Sturm- und Drangperiode). Sandsynligvis har de dristige Pionerer i den internationale Arbejderbevægelse ikke for 48 Aar siden kunnet ane, at der i Dag bestaar en stor international Organisation i Genf, som nu i 17 Aar har søgt at virkeliggøre Arbejderbevægelsens Idealer, og hvilken Organisation tæller 60 Stater som Medlemmer.

Men har vi end socialpolitisk store Resultater at henvise til, saa staar det saa meget desto daarligere til med et af Majfestens øvrige Programpunkter, *den mellemfolkelige Fred. I Aaret,* der gik, er det sidste frie Folk i Afrika blevet erobret af en europæisk Militærmagt, det fascistiske Italien. I Abessinien foregaar endnu en grusom Nedslagtning af Tusinder af Mennesker. Krigen blev ført til Ende, selvom ogsaa Folkeforbundet satte hele sin Magt op herimod. Og nu har der raset en Krig i hele otte Maaneder i *Spanien,* en Krig, som man godt kan kalde en lille Verdenskrig, da der ikke blot kæmpes Spanier mod Spanier, men Soldater af alle Hudfarver, Racer og Nationer kæmper mod hverandre. Desuden er Krigen i Spanien rettet imod en retmæssig Regering, som havde sat sig for fuldkomment at forvandle det gamle, reaktionære Spanien. I det Øjeblik, hvor dette skrives, ved man endnu ikke med Sikkerhed, hvorledes denne Konflikt skal kunne likvideres. Hvis vi kaster Blikket rundt til alle Sider, saa bliver vi en politisk Atmosfære var, som vi ikke tidligere har kendt til. Der har aldrig været et saa spændt Forhold mellem Staterne som nu, saavel som Mulighederne for en indbyrdes væbnet Konflikt. Derfor har den internationale Fordring

paa *Stabilisering af den mellemfolkelige Fred* aldrig været mere tiltrængt og aktuel end nu. Men Tanken om en *mellemfolkelig Solidaritet* vil ogsaa altid kunne henregnes til den civiliserede Menneskeheds Program og derved holde Majtanken i Live og forædle den.

Hvis man kan sige, at Sikringen af den mellemfolkelige Fred er den første Forudsætning for Kulturen og Socialismen, saa bliver Majdemonstrationen en mægtig Protest mod Krigens skidne Haandværk, og desforuden bliver den en *Bekendelse til den Socialisme,* hvis gyldne Formaal ikke kan indprentes tydeligere end nu for Tiden. Hvordan end Forholdene omkring os forvandler og udvikler sig, Arbejdernes Majfest med dens prægtige Maal vil trods alt leve og eksistere, trods alt! Arbejderne i alle Lande maa naa til at opfatte denne Dag paa samme Maade som Digterinden Klare Müller-Jahnke:

Af tunge, sorte Drømme gror en Dag,
som Gryets gyldne Purpurtone melder,
dens lyse Smil gaar over Tind og Tag,
de første røde Flag i Blæsten smælder.
Til Handling kalder den en Slavehær,
som sønderbrød og sprængte Aag og Lænke,
som skabte af sit Frihedskrav et Sværd
og lærte blind og sløv at se og tænke.
Hver den, som trofast drog det tunge Dræt,
bestemmer selv sin Skæbne og sin Ret.

Korresp.

SPANSK KARIKATUR

Ny Bøjningsmaade for Verbet „kontrollere"

Gengivet efter Generalitet de Catalunga

Jeg kontrollerer!
Du kontrollerer!
De . . . kontrollerer . . .

SØLVBRYLLUP

Den 10. Maj kan Kontrolbestyrer *Johs. Hemmingsen* og *Hustru,* Eskildstrup, fejre deres Sølvbryllup. Johs.

Hemmingsen er godt kendt paa Egnen gennem sit Arbejde i Forbindelse med Fagbevægelsen, idet han i adskillige Aar var Formand for Landarbejderforbundets Falster- og Østlollandskreds og endvidere sad 6 Aar i dette Forbunds Hovedbestyrelse, et Hverv Hemmingsen maatte træde tilbage fra paa Grund af Sygdom. Ogsaa den politiske Bevægelse har gjort Brug af Hemmingsens Evner. Han var saaledes i 12 Aar Medlem af den daværende Hjælpekasses Bestyrelse, og blev i 1933 indvalgt i Sogneraadet samt genvalgt ved det nylig afholdte Sogneraadsvalg. Ogsaa Hemmingsens Kone, Mathilde, har lagt sin Interesse for Arbejdernes Sag saa stærkt for Dagen, at Partifællerne paa Egnen har betroet hende Hvervet som Medlem af Børneværnet. Begge Ægtefæller har hver paa sit Omraade gjort en betydelig Indsats, for hvilken baade Fag- og Partifæller er dem dybt taknemlig. Paa Festdagen vil det afholdte Ægtepar sikkert modtage mange synlige Beviser for Taknemlighed og Hengivenhed, og hertil føjer vi for vort Vedkommende de bedste Ønsker.

Den 10. Maj kan Formanden for Hjertebjerg Afdeling, *Villiam Buel* og *Hustru, Margrethe,* fejre deres Sølv-

bryllup. Villiam Buel har altid været en ivrig og initiativrig Organisationsmand og har de sidste 15 Aar været Formand for Hjertebjerg Afdeling. Buels Hustru har været ham en trofast Medhjælp gennem Aarene, og Ægteparret er derfor baade velagtet og afholdt paa Egnen. Vi takker dem begge for Arbejdet gennem de mange Aar og føjer hertil de bedste Ønsker for Fremtiden.

ARBEJDSMÆNDENES FORBUND

FOR GENTOFTE, LYNGBY OG GLADSAXE SOGNE INDMELDER SIG I VORT FORBUND

Fra og med 1. April er Arbejdsmændenes Forbund for Gentofte, Lyngby og Gladsaxe Sogne indmeldt i vort Forbund og vor Arbejdsløshedskasse.

I mange Aar har dette Spørgsmaal staaet paa Dagsordenen indenfor denne vor nye Afdeling, idet der med de skiftende Tider altid har været en større eller mindre Kreds indenfor Afdelingen, der har interesseret sig for denne Sag. Flere Gange har Spørgsmalet ogsaa i Tidens Løb været fremme til Diskussion og Afgørelse paa Generalforsamlingen, men først nu er det altsaa lykkedes at gennemføre Indmeldelsen.

Fra vort Forbunds Side har vi naturligvis ogsaa været interesseret i, at vore Kammerater derude fra de store Nabokommuner til København, som paa saa mange Maader, og ikke mindst lønmæssigt, delte Kaar med deres Kammerater indenfor de københavnske Afdelinger, tilsluttede sig vor Organisation, og selvom de Bestræbelser, vort Forbund her i Tidens Løb har udfoldet, ikke førte til det ønskede Resultat, er der blot saa meget mere Grund til at glæde sig nu, da vort Ønske er gaaet i Opfyldelse, fordi Initiativet denne Gang stammede fra Afdelingen selv.

Afdelingen tæller ca. 1700 Medlemmer. Det er en gammel Organisation. Den blev stiftet den 6. Oktober 1888, har altid være dygtigt ledet, og har i Tidens Løb udfoldet en Virksomhed, der har bragt dens Medlemmer op i et Lønniveau, som paa ingen Maade staar tilbage for tilsvarende Afdelinger under vort Forbund. Medlemsstaben bestaar hovedsageligt af Murerarbejdsmænd og Jord- og Betonarbejdere; men saavel Kommunalarbejdere som forskellige Branchearbejdere, saasom Chauffører, Pladsarbejdere og andre har ogsaa kunnet finde Ly indenfor Afdelingen.

Samtidig med Indmeldelsen i Forbundet finder der en Sammenslutning Sted mellem vort Forbunds Lyngby-Afdeling, der stort set huser Medlemmer af samme Arbejdskategorier, og som ialt tæller ca. 700 Mand. De sammensluttede Afdelinger bliver saaledes en ret stor Afdeling indenfor vort Forbund.

Vi finder Anledning til at fremhæve den Forstaaelse og Resignation, vor Lyngby-Afdeling har udvist ved Sammenslutningen. Denne vor Lyngby-Afdeling blev stiftet den 1. Januar 1919 og har under yderst vanskelige Organisationsvilkaar efterhaanden arbejdet sig op til at blive en virkelig anset og respekteret Arbejdsmands-Afdeling i Lyngby Kommune.

Aarsagen hertil er ikke mindst de senere Aars dygtige Afdelingsledelse med dens energiske Formand i Spidsen. For den Indsats denne vor Afdeling har gjort som selvstændig Afdeling til Gavn for dens Medlemmer og i Henseende til den store Lyngby-Gentofte Afdelings Indmeldelse i vort Forbund, siger vi nu, da denne vor Lyngby-Afdeling skal ophøre med sin Eksistens som selvstændig Afdeling, baade dens Medlemmer og dens energiske Ledelse Tak for godt Samarbejde i Tiden, der gik.

Den store nye Afdeling, med sin vanskelige Opgave paa det vidtspændende Arbejdsfelt, der foreligger for dem derude i de 3 store Kommuner Gentofte, Lyngby og Gladsaxe, byder vi hjertelig Velkommen i vore Rækker. Ikke alene en talmæssig tilstrækkelig, men ogsaa en tilstrækkelig dygtig Funktionærstab maa her være paa sin Post, om Afdelingens Interesser skal kunne forsvarligt røgtes, hvor, som dér, saa mange Outsider-Arbejdsgivere optræder paa Arenaen. I høj Grad kommer det her an paa personligt Initiativ og Dygtighed, og vort Forbund tilsiger vor gode Medvirkning til et godt Samarbejde, til Gavn for vore Kammerater.

Velkommen! *A.*

MEDDELELSE FRA ARBEJDSLØSHEDSKASSEN

Man kan ikke være nydende Medlem af Arbejdsløshedskassen og modtage Krisehjælp som selvstændig Fisker.

I Foraaret 1936 vedtoges af Rigsdagen en Lov om Krisehjælp til vanskeligt stillede Fiskere.

En af Betingelserne for, at der kunde ydes Hjælp i Henhold til denne Lov var, at Ansøgeren skulde underskrive paa, at han i det sidste Aar havde haft *mindst ⅔ af sin Indtægt ved selvstændigt Saltvandsfiskeri,* og dette skulde attesteres af Ansøgerens Kommune.

Vi blev paa forskellig Maade bekendt med, at en Del af vore Medlemmer i flere Kystbyer havde søgt og modtaget denne Krisehjælp, og dette medførte i flere af vore Afdelinger forskellige Uoverensstemmelser, idet de samme Medlemmer, som havde søgt og faaet Krisehjælp som Fiskere, under den udtrykkelige Forudsætning, at *selvstændigt* Fiskeri var deres væsentligste Indtægtskilde, samtidig gjorde gældende, at Arbejdsmandsfaget var deres Hovederhverv, og at de ansaa sig for berettiget til fremdeles at være nydende Medlemmer af vor Arbejdsløshedskasse, skønt disse 2 Forhold selvsagt ikke kan forenes.

Rigdagen har nu vedtaget en ny Lov, i Henhold til hvilken, der under samme Forudsætninger kan ydes Krisehjælp til selvstændige Fiskere, og for at undgaa lignende Misforstaaelser i Aar, gør vi derfor vore Medlemmer bekendt med, at de ikke kan modtage Krisehjælp som Fiskere og samtidig være nydende Medlemmer af vor Arbejdsløshedskasse, og vi henleder især vore Afdelingsledelsers Opmærksomhed paa Forholdet, og beder disse gøre Medlemmerne bekendt med, at de ikke fortsat kan bevare nydende Medlemsret i vor Arbejdsløshedskasse, hvis de søger og faar Krisehjælp som selvstændige Fikere. — Saadanne Medlemmer maa i saa Fald udtræde af Arbejdsløshedskassen eller overføres til at være bidragydende (passive) Medlemmer af denne.

Johannes Nielsen.

KRAVET OM GODE BOLIGER!

Plads, Hygge, Varme og Renlighed er Landarbejdernes Ret!

Heldigvis er man i vor Tid ved at opdage, at Boligspørgsmaalet ikke blot er et økonomisk Spørgsmaal. Det er jo baade et kulturelt, moralsk, socialt og økonomisk Problem! Hvor naturligt er det ikke at gaa ud fra, at det første Billede Barnet modtager af Verden, naturligvis er af uhyre stor Betydning, og hermed berører man jo netop *Hjemmet*. Pladsforholdene staar i omvendt Forhold til Kriminaliteten: Jo snævrere Plads, desto større Kriminalitet. Endvidere kan man ikke engang opstille en konservativ Teori om, at det ganske lille Hjem trods alt dog kan holdes i en Stand, der gør det ligesaa værdifuldt som det større Hjem. Det er nemlig en Kendsgerning, at Børnedødeligheden stiger, naar Værelsernes Antal gaar ned. Heller ikke kan man mere anlægge den konservative Betragtning, at Spørgsmaalet om Bolig og Hjem egentlig ikke vedrører andre end den enkelte, som maa se at klare sig, som han bedst kan. Følgerne af daarlige Boliger er nemlig af almindelig samfundsmæssig Betydning. Og da et Samfunds Kvalitet afhænger af Borgernes Kvalitet, og Borgernes Kvalitet i baade sundhedsmæssig og moralsk Henseende i væsentlig Grad afhænger af Boligforholdene, er det altsaa i Samfundets Interesse, at alle Borgere bor saa godt som muligt.

Dette Synspunkt er det bærende i Dag. Og specielt med Hensyn til Landarbejderboliger baade for de faste og løse Folk maa et socialt, samfundsmæssigt Syn anlægges.

For den ugifte Arbejder paa Landet eksisterer der en Del smukke Bestemmelser med Hensyn til Værelsets Indretning. Det skal være lyst, rummeligt og der maa under ingen Omstændigheder være direkte Adgang til det fra Stalden. Endvidere er der faste Regler angaaende Renligheden, Lagenernes Vask, Haandklædernes Antal og lignende. Desværre er det en Kendsgerning, at Bestemmelserne ikke overholdes i blot nogenlunde rimelig Grad. Enhver, som beskæftiger sig med Landarbejderforhold, ved, at Værelserne ofte er nogle usle Huller, der knapt kan siges at være egnede til Menneskeboliger. Her mærker man som ofte før, at det er Bøndernes Sindelag, det skorter paa ved Opfyldelsen af de almindelige humane Krav til Arbejderens Værelse. Bestemmelserne som blev fastsat ved Lov i 1921 er altsaa ikke praktiserede, og det er derfor naturligt at rejse Kravet om, at det paalægges en bestemt administrativ Myndighed at øve Kontrol med Folkeværelserne paa danske Gaarde. Dette er et Krav som simpelt hen kan motiveres med, at Bønderne ikke har vist Vilje til selv at opfylde, hvad der var deres Pligt.

Dernæst burde der nedsættes Udvalg, som fik den Opgave at undersøge Værelsesforholdene overalt og desuden opstille mere nøjagtige Krav om, hvad der skal til, for at et Værelse kan betegnes som fyldestgørende. Her maatte man bl. a. rejse Krav om, at der skulde være Bræddegulv i alle Værelser, Opvarmningsmuligheder og en saa hyggelig Indretning og god Belysning, at Værelset indbød Arbejderen til at bruge Aftenen til Læsning og ikke jagede ham ud til alle mulige mindre værdifulde Fornøjelser.

For at man ikke skulde opnaa at gøre de samme triste Erfaringer, som med Medhjælperloven af 1921, der altsaa ikke blev efterkommet, skulde Bønderne have en Frist til at bringe Værelserne i den krævede Tilstand. Dagsmulkter vilde være det eneste rimelige at anvende, da man jo kan gaa ud fra, at vedkommende nødigt vil opfylde nogetsomhelst Krav af nævnte Art.

Og endelig kunde man — for at hjælpe dem, der eventuelt gerne vilde opfylde Kravene — men ikke saa sig i Stand til at udrede de økonomiske Byrder derved — yde Tilskud og Laan til Gennemførelse af Forbedringerne paa samme Maade som der ydes Laan og Tilskud til Grundforbedringer.

Naar man beskæftiger sig med dette Forhold stilles man imidlertid overfor en Kendsgerning, der er af meget alvorlig Betydning.

Samtidig med at Landbruget har vist en stigende Tendens til at benytte ganske ung Arbejdskraft, staar vi midt i en Periode, hvor Antallet af unge gaar tilbage paa Grund af Fødselshyppighedens Nedgang. I 1941 vil vi være ved Begyndelsen til den regulære Tilbagegang i Antallet af unge i Alderen fra 15 til 25. I denne Aldersklasse findes der i 1937 718600, men i 1941 vil Antallet være 715400, og derefter vil Tallet falde indtil

det f. Eks. i 1950 vil være 65800 og i 1960 helt nede paa 65320. Det vil sige, at i Stedet for at fremture i sit Krav om ganske ung Arbejdskraft, burde Landbruget se Sagen i Øjnene og indrette sig paa at anvende ældre gifte Arbejdere. Og hermed kommer vi til Spørgsmaalet om Arbejderboligerne paa Landet — altsaa ikke blot de ugiftes Værelser, men de Huse og Lejligheder gifte Folk anbringes i. Det var om disse Boliger, at Arbejdsløshedsraadet i sin Betænkning af 16. Februar 1933 udtalte, at de undertiden ikke var »egnede til Menneskeboliger«.

Naar Landbruget engang — forhaabentlig om ikke forlænge — vaagner til Erkendelse af Situationen, vil det blive stillet overfor at skulle skaffe flere og bedre Boliger for de gifte Landarbejdere. Men det vil tillige for Staten blive en Nødvendighed ad Lovgivningens Vej at gribe ind i dette Forhold.

For det første vil man ikke kunne nøjes med Loven af 1. Oktober 1934 om Tilskud til Boligbyggeri paa Landet, idet denne Lov forudsætter, at Kommunerne giver Garanti for en Del af Byggelaanene. Man maa over til at lade Staten alene og uden Kommunegaranti yde de nødvendige Laan.

Heller ikke kan det nytte at regne med, at den paagældende Landarbejder, som vil have sig et Hus, kan yde noget særligt kontant Tilskud selv, det tillader Lønforholdene nu engang ikke. Man maa erkyndige sig om den paagældendes Arbejdsomhed og Kvalifikationer og paa Basis af disse hjælpe ham. Endvidere maa man iagttage, hvor meget Initiativ ved Sagens Gennemførelse, han udviser, og i det hele taget — hvor vanskeligt det i Praksis end kan være — anlægge rent menneskelige Synspunkter og se bort fra Arbejderens økonomiske Evne.

Dernæst maa Laanene ydes til den paagældende Landarbejder selv, saaledes at Huset kan blive hans Ejendom. Hertil kan indvendes, at man saa ikke har Garanti for, at Manden virkelig beskæftiger sig med Landarbejde. Han kan jo f. Eks. tage almindeligt Arbejdsmandsarbejde, og derved opnaar man jo ikke ved Byggelaanet at hjælpe til at skaffe Landbruget Arbejdskraft. Altsaa har der været ymtet om at give Laanene til Ejeren af Hovedejendommen.

Hertil kan man anføre, at det ikke kan blive Statens Opgave at tvinge Arbejdere — ved den ene eller anden Form for økonomisk Afhængighed — til at arbejde ved Landbruget længere, end vedkommende selv finder Grund dertil. Det bliver Landbrugets Opgave at sørge for saa gode Arbejdsforhold og Lønsatser, at Arbejderen *foretrækker* Landbruget.

Til Fremskaffelse af Byggegrundene maa Statens Jordlovsudvalg medvirke.

Endvidere maa der til hvert Brug være saa meget Jord, at der kan drives Hønsehold, Havebrug o. l., saaledes at Arbejderen dels kan have Glæde og Nytte deraf i sin Fritid og desuden især i Arbejdsløshedsperioder kan have en Smule Beskæftigelse og en lille Biindtægt.

Før Opførelsen bør der stilles bestemte Krav til Indretning, Plads og Udstyr. Her maa der gribes til en Rationalisering ved Fremstilling af de Byggematerialer, der kan fremstilles fabriksmæssigt, saaledes at man opnaar den størst mulige Ensartethed og derigennem den lavest mulige Byggepris.

Forrentningen skal fastsættes efter den Rentefod, der ellers gælder for Statens Udlaan.

Og sidst men ikke mindst maa man med Hensyn til de eksisterende Landarbejderboliger paalægge Ejerne at udføre de Reparationer og Forbedringer, som er nødvendige for at en ordentlig Standard kan naas. Hertil kan der maaske gives Laan til Ejeren med Prioritetspanteret i Hovedejendommen.

Som det ses af denne Opstilling deler Problemet sig i to: »De ugiftes Værelser« og »De giftes Boliger«.

Det maa løses, og her nytter det ikke at overlade det til de direkte interesserede: Landarbejderne selv. Lovgivningen maa tages i Brug, for dette Problem gælder jo nemlig ikke bare Bønder og Landarbejdere, men hele den danske Nation, som ikke kan være tjent med, at vort Hovederhverv har en saa skandaløs Uorden i sine Arbejdsforhold, en Uorden, som har givet Lejlighed til megen Strid og megen demagogisk Agitation.

Det er rigtigt, at Landbruget trænger til Arbejdskraft, men først og fremmest trænger Landbrugets Arbejdskraft — blandt andet — til ordentlige Boliger.

Jens Strøm.

JURIDISK SPØRGETIME

Landsretssagfører *Krøl Nielsen* besvarer juridiske Spørgsmaal Mandag og Torsdag Aften Kl. 18—19 (6—7). Gratis for vore Medlemmer mod Forevisning af Medlemsbogen.

Spørgetimen holdes *Nørrevoldgade 22*[1].

HUSK

AT MELDE FLYTNING TIL POSTVÆSENET OG AFDELINGEN

For at undgaa Standsning i Modtagelsen af Fagbladet er det nødvendigt at anmelde Flytning til Postvæsenet, hvilket kan ske ved Postbudet samt til Afdelingen.

LØBENDE KONFLIKTER

Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Gørlev	(Helsinge Drøsselbjerg Kommune)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Kolindsund	(Vekselerer Suhr, Kbhvn., Skarnæs Kolind)
3. Agitationskreds	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby, ang. Dræningsarbejde i Gl. Roskilde Amt)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Randers	(A/S Randers Margarinefabrik) (Sympatiblokade)
Lynge-Broby	(Lynge-Broby Skærvefabrik)
Buerup Afd.	(Dræningsmester Otto Hansen, Skamstrup pr. Mørkøv)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Magleby Afd.	(Klintholm Skovdistrikt)
Sommersted	(Murermester Cl. Vilhelmsen, Mølby)
Vigerslev	(Vigerslev Kommune)
Odense L.	(Dalumgaard ved Odense, Godsejer Andersen)
Vilstrup Afd.	(Vilstrup Kommune)
Kvissel og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Systofte	(Havearkitekt O. Bay Nielsen, Kohave Skov pr. Nykøbing F.)
Øster Egesborg	(Øster Egesborg Kommune)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Karlslunde Afd.	(Karlslundegaard pr. Taastrup)
Glumsø	(Entrp. L. M. Kjærs Kalkleje i Træløse)
Hornslet-Rodskov, Voldum-Rud, Søby-Halling, Mejlby, Mygind-Lihme, Karlby	(Clausholm og Sofie Amaliegaards Skovdistrikter)
5. Agitationskreds, Hou Vendsyssel Afd.	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Bøstrup Afd.	(Bøstrup Tærskeselskab)
Kastrup Afd.	(St. Magleby Kommune)
Granslev Afd.	(Hofjægermester Honnens de Lichtentenberg, »Bidstrup« pr. Laurbjerg)
Arden Afd.	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Røde-Kro Afd.	(Murermester Søren Adolfsen og Søn, Rise)
Givskud Afd.	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Herlufsholm	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Skjød, Tinning, Lading, Voldby, Hammel, Søby, Jyll., Sahl, Aidt, Houlbjerg, Haurum, Toustrup, Hinnerup og Vithen	(Frijsenborg Skovdistrikt)
Jexen Afd.	(Th. Nielsens Møbelfabrik i Skanderborg)
Sønder Dalby	(Dalby Tureby Kommune)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Budenes Forbund	(Budcentralen »Lygteekspressen«, Mimersgade 115)
Borup, Jyll.	(Proprietær Hjortkær, Svejstrupgaard pr. Bjerregrav)
Skjød Afd.	(Lyngaa Kommune)

Fredet ridt

Chaufførerne — Vognmand Rich. Hansen, Vesterbrogade 97. Overenskomst oprettet, idet Vognmanden har underskrevet paa at rette sig efter Standard-Overenskomsten med Arbejdsgiverforeningen, saaledes som denne Overenskomst er og maatte blive affattet med Tilføjende, at der kun maa beskæftiges organiserede Chauffører.

Budene — Hovedstadens Budexpres. Overenskomst oprettet ligelydende med den for Budcentraler almindelig gældende.

Lager- & Pakhusarbejderne — Foreningen af Eksportører af dansk Smør. Overenskomsten er fornyet mod, at Ugelønnen er forhøjet fra Kr. 61,70 til Kr. 63,00 og Daglønnen fra Kr. 11,60 til Kr. 12,00.

Hedehusene — Kaffesurrogatfabriken »Danmark«. Afdelingen har fornyet Overenskomsten til 1. Marts 1939 med forskellige Ændringer til Fordel for Arbejderne. Ugelønnen hævet fra Kr. 52,00 til Kr. 54,00. Overenskomsten omfatter 8 Mand.

Aalborg F. — A/S Adolph Holst. Afdelingen har fornyet Overenskomsten til 1. Marts 1938. Timelønnen er forhøjet fra 105 til 109 Øre. De personlige Tillæg bibeholdes. Endvidere indføres Tillidsmandsregler som i Margarineindustrien. Overenskomsten omfatter 8 Mand.

Aalborg F. — Aalborg litografiske Anstalt. Afdelingen har fornyet Overenskomsten til 1. Marts 1938 med Ugelønnen forhøjet fra Kr. 48,80 til Kr. 50,70. De personlige Tillæg bibeholdes. Overenskomsten omfatter 3 Mand.

Fabrikarbejderne — Foreningen af Tændstikfabriker i Danmark. Afdelingen har forlænget Overenskomsten til 1. Marts 1939 jfr. Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 17. Marts 1936, Afsnit E. Pkt. 1. Timelønnen er forhøjet fra 99 til 105 Øre med Bibeholdelse af det hidtil givne Tillæg af 16 Øre pr. Time. For unge Arbejdere mellem 18 og 19 og 19 og 20 Aar er Timelønnen forhøjet fra 84 til henholdsvis 95 og 100 Øre. De lokale Akkordpriser er forlænget for samme Tidsrum med de Ændringer, hvorom Parterne er enige. Overenskomsten omfatter 68 Mand.

Fabrikarbejderne — Firmaet Alfred Benzon. Afdelingen har forlænget Overenskomsten til 1. Marts 1939 jfr. Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af 17. Marts 1936, Afsnit E. Punkt 1, med Maanedslønningerne henholdsvis Kr. 231 og Kr. 238 forhøjet med Kr. 6,50 fra 1. Marts 1937 og yderligere med Kr. 4,34 fra 1. Marts 1938. Overenskomsten omfatter 36 Mand.

Fabrikarbejderne — A/S De forenede Olietøjsfabriker. Afdelingen har forlænget Overenskomsten til 1. Marts 1939 jfr. dog Forligsinstitutionens Mæglingsforslag af Marts 1936 med Timelønnen forhøjet fra 1. Marts 1937 fra 115 til 118 Øre og fra 1. Marts 1938 til 120 Øre. Overenskomsten omfatter 5 Mand.

Fabrikarbejderne — Fabriken Grand Danios. Afdelingen har forlænget Overenskomsten til 1. Marts 1939 med Ugelønnen 58 Kr. forhøjet til 59 Kr. fra 1. Marts 1937 og til Kr. 60,— fra 1. Marts 1938. Lønnen for løse Arbejdere forhøjes fra 1. Marts 1937 fra Kr. 9,65 til Kr. 9,81 pr. Dag og fra 1. Marts 1938 yderligere til Kr. 9,97 pr. Dag. Herudover betales 50 Øre daglig som Godtgørelse for Overtrækstøj. Overenskomsten kan opsiges til 1. Marts 1938 i Henhold til Forligsinstitutionens Forslag af Marts 1936. Overenskomsten omfatter 8 Mand.

Fabrikarbejderne — A/S De danske Cikoriefabriker. Afdelingen har forlænget Overenskomsten til 1. Marts 1939 med Ugelønnen Kr. 59,— forhøjet til Kr. 60,50 fra 1. Marts 1937 og fra 1. Marts 1938 til Kr. 61,50. Endvidere er der opnaaet forskellige andre Forbedringer i Overenskomsten. Overenskomsten omfatter 30 Mand.

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 9 15.–5. 1937 42. Aarg.

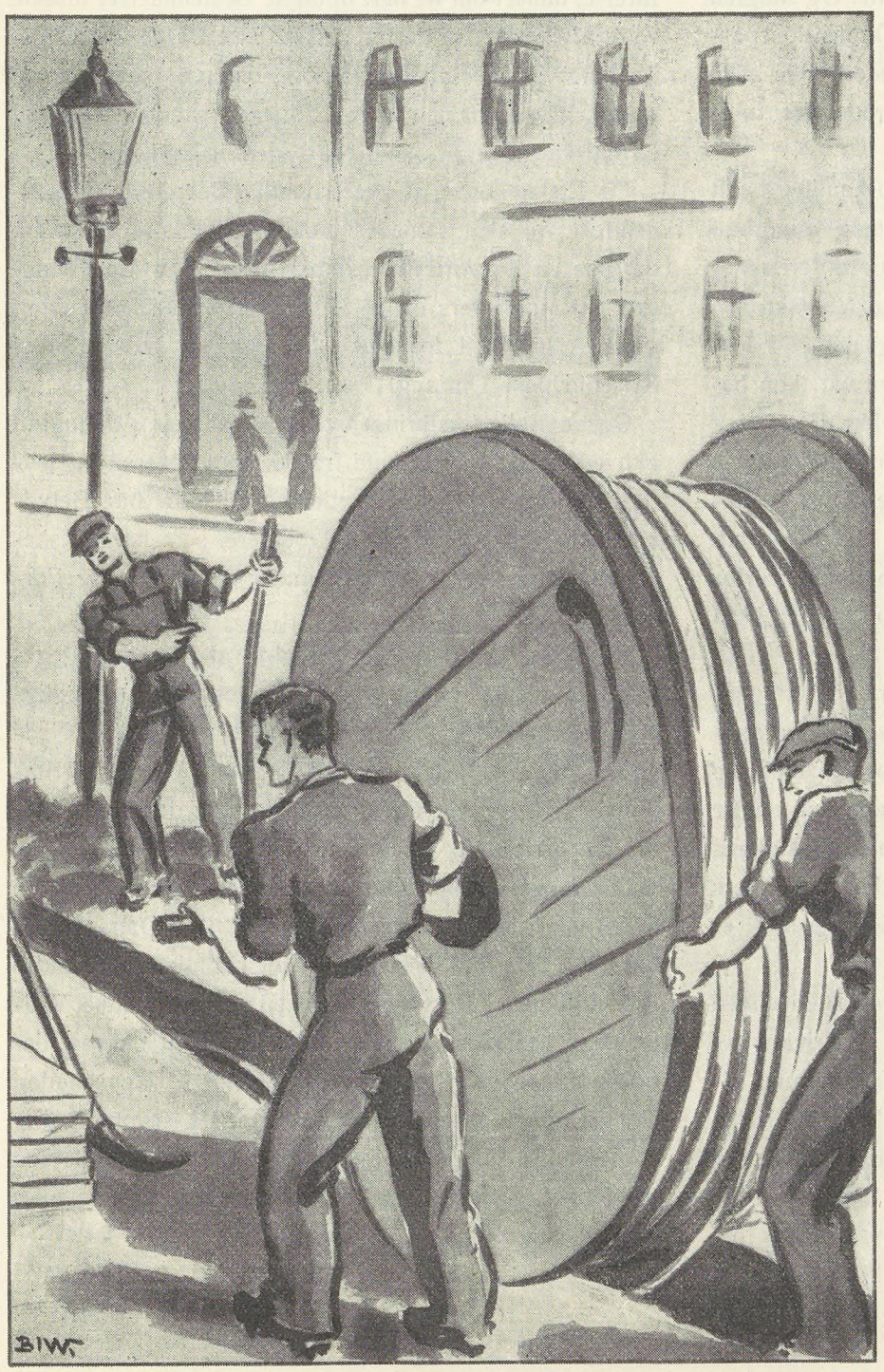

Kabel-Arbejderen

Se, Gadens Brosten er brudt op,
det Billede vi kender,
og Gadens Børn i sluttet Trop
skal se paa, hvad der hænder.

Her er en Trisse kæmpestor
fra Æventyrets Fabel,
nu trækkes gennem Gadens Jord
det tommetykke Kabel.

Oh hiv, oh høj, nu trækker de,
hæng i, vi standser ikke,
og Kabelet det lægger de,
hvor Kabelet skal ligge.

Det trækkes ud, det trækkes ind,
og Hjørnet har det rundet.
Et vældigt Edderkoppespind
er under Jorden spundet.

AAGE HERMANN

En frugtbar Rigsdagssamling

Efter Landstingsvalget forrige Aar, der paa afgørende Maade satte Skel i dansk Politik og nærmest betegnede et Systemskifte, var det forventet, at en mere frodig Virksomhed med deraf følgende Tilvækst i Lovgivningsarbejdet vilde følge.

Kendsgerningerne har da ogsaa vist, at Socialdemokratiets Repræsentanter paa Tinge ikke har veget tilbage for at bruge den Magt som Folkets store Flertal med fuld Tillid har givet Partiet at forvalte. Og Magten har ikke været misbrugt, saaledes som Oppositionspartierne under Valgkampen saa stærkt paastod vilde blive Tilfældet, naar Socialdemokratiet erobrede det fuldkomne Flertal i begge Ting.

Fra Regeringens Side har der været forhandlet loyalt til alle Sider, saaledes at ogsaa de politiske Mindretal paa Rigsdagen har haft Anledning til at gøre deres Mening om de forelagte Lovforslag gældende. Valgskrønen om Flertalsdiktaturet er dermed grundigt manet i Jorden, som det Spøgelse det i Virkeligheden var, kun beregnet til at plumre Begreberne og vække Forvirring hos mindre befæstede Vælgere. Men om Reaktionen dermed er kureret for ved efterfølgende Valg at anvende lignende Midler turde være mere end tvivlsomt. Manglen paa virkelige positive Angrebspunkter overfor den i Mellemtiden af Regeringen førte Politik maa i saa Tilfælde regnes disse Partier til Gode.

Den Imødekommenhed, som er vist fra Regeringens Side overfor Oppositionen ved Indbydelse til Forhandling om de fremsatte Lovforslag, er dog ikke bleven mødt med den Forstaaelse og Velvilje, som det maatte kunde forventes. Tværtimod har der kunnet konstateres en god Portion Surhed fra de paagældende Partiers Side, hvormed Skuffelsen over Valgenes Resultat er bleven manifesteret.

Landstingsvalget var ikke alene en stor Begivenhed i dansk Politik, fordi den sidste Rest af Privilegiers Indflydelse ved politiske Valg blev elimineret, men tillige fordi Vælgernes Flertal afsagde en knusende Dom over Udøverne af det Mindretalsdiktatur, som forud havde saboteret Gennemførelsen af en Række vigtige Lovforslag i den Form, Regeringen havde ment formaalstjenlig til Imødegaaelse af de Vanskeligheder, der var paaført Landet og dets Befolkning som Følge af den gennemførte Afspærringspolitik af universal Karakter, der ikke mindst for vort Land ved manglende Modforholdsregler kunde udvikle sig katastrofalt.

De ændrede politiske Forhold har naturligvis ogsaa medført, at Oppositionen — selvom den ikke ønsker af Forhandlingens Vej at bidrage til Lovgivningens Fremme, selvsagt ikke kan hindre et Lovforslags Gennemførelse, uanset om de heri optagne Bestemmelser maatte være afvigende fra de Interesser disse Partier anser det for deres Opgave at forvalte, og Følgen er, som allerede anført, bleven, at den afvigte Rigsdagssamling med god Grund kan betegnes som overordentlig frugtbar.

En Række Love af overordentlig Betydning er gennemført. Vi skal saaledes nævne Arbejdsløshedsloven, der paa en for vore Medlemmer fordelagtig Maade ændrer 10 Maaneders og 26 Ugers Bestemmelserne, samt giver Adgang til forhøjet Dageantal og Udvidelse af Krisehjælpens Omfang.

Ogsaa Folkeforsikringsloven, der aabner Adgang til Erhvervelse af Aldersrente fra 60 Aars Alderen og iøvrigt forbedre Aldersrentenydernes Vilkaar, har Betydning ikke mindst for ældre Arbejdere, som har vanskeligt ved at erhverve Arbejde under de nuværende Forhold.

Endvidere er der særlig Grund til at fremhæve Regeringens Indsats for at stimulere Beskæftigelsesmulighederne, hvilket bl. a. har medført en betydelig Nedgang i de arbejdsløses Rækker. Selvom Antallet til Stadighed er foruroligende stort, er det dog desuagtet mindre en forrige Aar paa samme Tidspunkt.

Der kunde i denne Forbindelse nævnes mange andre Love, men det vil være unødvendig, idet Dagspressen har gjort dem alle til Genstand for Omtale baade under Behandlingen i Rigsdagen og ved de stedfundne Vedtagelser, saaledes at det maa forudses, at enhver, der følger Rigsdagens Arbejde, er informeret i en saadan Udstrækning, at en udførligere Omtale er overflødig. Med stadig stigende Interesse vil Arbejderklassen imødese den kommende Tid, hvor nye Opgaver venter paa Løsning ved Regeringens Indsats.

R—dt.

ARBEJDERNES OPLYSNINGSFORBUND

KURSUS I SOMMEREN 1937

Nedenfor gengiver vi Programmet for en Række Kursus, som Arbejdernes Oplysningsforbund har arrangeret til Afholdelse i indeværende Sommer, og vi opfordrer Afdelingsledelserne til nærmere at drøfte Muligheden for at sende en eller flere Kammerater som Deltager i de paagældende Kursus, hvis Betydning for Arbejderorganisationer og deres Tillidsmænd er uomtvistelig. Det gælder ikke alene om, at samle stadig større og større Skarer om vort Parti og Fagbevægelse, men tillige at gøre hver enkelt til en selvtænkende Ener.

Uvidenhed eller manglende Evne til at træffe en Beslutning kan ofte føre den enkelte ud i Vanskeligheder. Og langt større bliver naturligvis Kalamiteterne, hvis saadanne Vanskeligheder kunde gøre sig gældende, hvor manges Velfærd ofte er overladt et Faatal til Forvaltning.

Paa Landet er Højdedragene først tjenlige til Bearbejdning i Foraarstiden, men da man ikke kan tilsaa Bakkerne først og senere Dalsænkningerne maa disses Tjenlighed afventes, undertiden med Fare for at den rette Saatid forpasses for Bakkernes Vedkommende, og det samlede Udbytte af denne Grund forringes.

Historien fører Vidnesbyrd om, at det mange Gange kunde være lykkedes at frigøre og løfte en Klasse eller et helt Folk til lysere Vilkaar om den rette Modenhed — eller Oplysning — havde været tilstede hos alle, og ikke som Tilfældet ofte har været kun hos Mindretallet.

Lad os derfor gøre, hvad vi formaar for at gøre »Dalsænkningerne« lige saa tjenlige som »Bakketoppene« — derved at Oplysningen maa trænge igennem til alle. Og dette bør gøres ved at skabe den størst mulige Tilslutning til Oplysningsforbundets Kursus.

Anmeldelse om Deltagelse skal ske til: Arbejdernes Oplysningsforbund, Nr. Farimagsgade 11, København K, *inden 25. Maj 1937.*

Betalingen for Kost, Logi og Kursusundervisning er 35 Kr. pr. Deltager (dog koster Det kooperative Stævne 40 Kr. og Det udvidede Kursus 135 Kr.) og skal indbetales *inden 1. Juni 1937.*

KULTURKURSUS. ROSKILDE HØJSKOLE

18.—24. Juli 1937.

Gruppearbejde:

Danmarks udenrigspolitiske Problemer (Leder: Folketingsmand *Rasmus Hansen).*

Europas nyere politiske Historie (Leder: Højskolelærer *Frode Kristensen).*

Ungdommen i Tiden. Socialpolitiske Krav. Uddannelse. Stillingen til Demokratiet (Leder: Folketingsmand *H. C. Hansen).*

Radio, Film og Litteratur (Leder: Sekr. *Oluf Bertolt).*

Kulturelle Samfundsproblemer. Boliger. Byplan og Hygiejne (Leder: Højskolelærer *Hagmund Hansen).*

Foredrag:

Direktør *F. E. Jensen:* Radioen og Folket.

Redaktør *Ernst Christiansen:* Lov og Ret i Rusland.

Folketingsmand *Rasmus Hansen:* Danmark og Forsvarsspørgsmaalet.

Folketingsmand *H. C. Hansen:* Hvordan kan Smudslitteraturen bekæmpes?

Forstander, cand. polit. *Hj. Gammelgaard:* Kulturstrømninger i vore Dage.

Bibliotekar: *Kaj Bundvad.*

I Tilslutning til Kursusets Arbejde vil der eventuelt blive arrangeret en literær Aften og en Sang- og Musikaften.

FAGFORENINGSKURSUS I. ROSKILDE HØJSKOLE

20.—26. Juni 1937.

Gruppearbejde:

Arbejdsretten i Danmark (Leder: Sekretær, Folketingsmand *Knud V. Jensen).*

Fagbevægelsen og det moderne Erhvervsliv (Leder: Højskolelærer *Kaj Bundvad).*

Selvforsyningspolitikens økonomiske Virkninger (Leder: Højskolelærer *Frode Kristensen).*

Fagbevægelsen og Socialdemokratiet (Leder: Folketingsmand *Chr. Christiansen).*

Foredrag:

Statsminister *Th. Stauning:* Fagforeningerne og den nationale Samfundspolitik.

Handelsminister *Johs. Kjærbøl:* Haandværkets og Industriens Muligheder under Valutacentralen.

Hovedkasserer *Hans Jacobsen:* Spanien og den internationale Fagbevægelse.

Direktør *E. Dreyer:* Arbejderbeskyttelsen under den moderne Rationalisering.

Forretningsfører *Jul. Hansen:* Mellemstanden i Dag — faglig, politisk og økonomisk.

Forretningsfører *Josef Andersson:* Fagforeningerne og Den socialdemokratiske Presse.

Bibliotekar: *Hagmund Hansen.*

FAGFORENINGSKURSUS II. ROSKILDE HØJSKOLE

11—17. Juli 1937.

Gruppearbejde:

Planøkonomi og Organisation (Leder: Forstander, cand. polit. *Hj. Gammelgaard).*

Arbejdsretten i Danmark (Leder: Sekretær *Stecher Christensen).*

Moderne økonomiske Problemer (Leder: Kontorchef, cand. polit. *Niels Lindberg).*

Fagforeningskundskab (Leder: Højskolelærer *Kaj Bundvad).*

Løn- og Arbejdstidsforhold (Leder: Sekretær *Ejler Jensen).*

Foredrag:

Folketingsmand *Chr. Jensen:* Arbejdstidsproblemet i økonomisk Belysning.

Folketingsmand *Hedtoft-Hansen:* Socialdemokratiets Stilling i Dag.

Borgmester *P. Christensen, M. L.:* Arbejderbevægelsens Erhvervsraad og dets Virksomhed.

Forbundsformand *Axel Olsen:* Fagforeningernes Stilling til Den socialdemokratiske Presse.
Formand *A. B. Bech:* Ulykker og Nødhjælp.
Højskolelærer *Hagmund Hansen:* Boligbyggeri og Boligindretning.

Bibliotekar: *Frode Kristensen.*

FAGFORENINGSKURSUS III. ESBJERG ARBEJDERHØJSKOLE
1.—7. August 1937.

Gruppearbejde:
Arbejdsretten i Danmark (Leder: Sekretær *Stecher Christensen).*
Fagbevægelsen og det moderne Erhvervsliv (Leder: Højskolelærer *Kaj Bundvad).*
Fagbevægelsens Organisationsproblemer (Leder: Sekretær *Otto Jensen).*
Fagforeningskundskab (Leder: Sekretær *Laur. Hansen).*

Foredrag:
Socialminister *Ludv. Christensen,* M. L.: Sociale Opgaver under den økonomiske Krise.
Folketingsmand *P. Mortensen:* Hvordan lever den tyske Arbejder?
Forbundsformand *Axel Olsen:* Fagforeningerne og Den socialdemokratiske Presse.
Folketingsmand *Oskar Levinsen:* Løn- og Arbejdsvilkaar inden for Landbruget.
Forretningsfører *Fr. Dalgaard,* M. F.: Hvilken Støtte kan Fagbevægelsen yde Kooperationen?

Bibliotekar: *Johs. Bjerre.*

FAGFORENINGSKURSUS IV. ESBJERG ARBEJDERHØJSKOLE
8.—14. August 1937.

Gruppearbejde:
Arbejdsretten i Danmark (Leder: Sekretær *Stecher Christensen).*
Det moderne Arbejdslivs Problemer (Leder: Sekretær *Oluf Bertolt).*
Selvforsyningspolitikens økonomiske Virkninger (Leder: Højskolelærer *Frode Kristensen).*
Fagforeningskundskab (Leder: Højskolelærer *Michael Andersen).*

Foredrag:
Direktør *Erik Dreyer:* Arbejderbeskyttelsen under den moderne Rationalisering.
Folketingsmand *Holger Larsen:* Hvad faar vi for vore Skatter og Afgifter?
Forretningsfører *Josef Andersson,* M. B.: Fagbevægelsen og Den socialdemokratiske Presse.
Forretningsfører *Gustav Pedersen,* M. F.: »Larsen«s Liv og Virke.
Sekretær *Flemming Madsen:* Ungdomsproblemer i det moderne Samfund.

Bibliotekar: *Johs. Bjerre.*

SOCIALT KVINDEKURSUS I. ESBJERG ARBEJDERHØJSKOLE
4.—10. Juli 1937.

Gruppearbejde:
Kvinderne og den politiske Virksomhed (Leder: Folketingsmedlem Fru *Nina Andersen).*
Huslig Økonomi og kooperativ Virksomhed. Varepriser og Varekontrol (Leder: Forstander *Poul Hansen).*
Kvinderne og den faglige Bevægelse (Leder: *Fru Thea Tønder,* M. B.).

Foredrag:
Landsretssagfører Fru *Ingeborg Hansen,* M. L.: De nye Børnelove.
Sekretær *Lars M. Olsen, M. B.:* Hvordan kan Brugsforeningsbevægelsen udvides?
Folketingsmedlem *Fru Nina Andersen:* Svangerskabsloven.
Højskolelærer *Michael Andersen: Kaffe.* Fra Plante til Brugsvare.
Højskolelærer *Johs. Bjerre:* Hvad ved vi om Bakterierne?

Bibliotekar: *Michael Andersen.*

SOCIALT KVINDEKURSUS II. ESBJERG ARBEJDERHØJSKOLE
11.—17. Juli 1937.

Gruppearbejde:
Kvinderne og den politiske Virksomhed (Leder: Folketingsmedlem Fru *Nina Andersen).*
Huslig Økonomi og kooperativ Virksomhed. Varepriser og Varekontrol (Leder: Forstander *Poul Hansen).*
Kvinderne og den faglige Bevægelse (Leder: Fru *Thea Tønder,* M. B.).

Foredrag:
Underdirektør *Peder Nørgaard:* Kvinderne og Arbejderkooperationen.
Folketingsmedlem Fru *Nina Andersen:* Svangerskabsloven.
Højskolelærer *Michael Andersen:* Bomuld og Kunstsilke.
Fru *Harrekilde Pedersen:* Hvad kan Statens Husholdningsraad udrette?
Folketingsmand *Jul. Bomholt:* Kvinden i den moderne Literatur.

Bibliotekar: *Johs. Bjerre.*

UDVIDET FAGFORENINGSKURSUS ROSKILDE HØJSKOLE
5.—18. September 1937.

1. Aars Hold:
1. Statistik og Bedriftsøkonomi: Forstander, cand. polit. *Hj. Gammelgaard.*
2. Regning og Regnskabsvæsen: Højskolelærer *Hagmund Hansen.*
3. Moderne økonomisk Udvikling: Kontorchef, cand. polit. *Niels Lindberg.*
4. Erhvervsgeografisk Oversigt: Højskolelærer *Frode Kristensen.*
5. Arbejderbevægelsens Historie: Højskolelærer *Kaj Bundvad.*
6. Fagretslige Forhold I: Sekretær, Folketingsmand *Knud V. Jensen.*

2. Aars Hold:
1. Nutidens Befolkningsproblemer: Forstander, cand. polit. *Hj. Gammelgaard.*
2. Statskapitalisme.
A. Autarki. B. Protektionisme. C. Valuta-Spørgsmaalet. D. Industriordningerne. E. Penge- og Bankvæsen. Kontorchef, cand. polit. *Niels Lindberg* og Højskolelærer *Frode Kristensen.*
3. Fagforeningerne og Staten: Højskolelærer *Kaj Bundvad.*
4. Fagretslige Forhold II: Sekretær *Knud V. Jensen*
5. Internationale: Hovedkasserer *Hans Jacobsen.*
6. Arbejderbeskyttelse og Hygiejne: Højskolelærer *Hagmund Hansen.*

3. Aars Hold:
(Vil blive etableret, hvis der melder sig mindst 10 Deltagere.)
1. Indledning og Tilbageblik.
2. Nutidens og den nærmeste Fremtids Opgaver, Erhvervsomlægning og Erhvervsudvidelse i Danmark.

Vort Haandslag til det spanske Folk

Vi nærmer os snart Aarsdagen for det spanske Oprørs Udbrud. Gennem denne lange, frygtelige Tid har den spanske Arbejderklasse udstaaet de haardeste Prøvelser, et Folk kan komme ud for. Der fattes Ord til at beskrive Lidelserne. Den internationale Arbejderbevægelse har straks fra første Færd placeret sig paa det spanske Demokratis — paa Arbejderklassens Side og gennem Indsamling ydet værdifuld Støtte.

Fra Danmark er der ved Matteotti-Fondens første Indsamling ydet ca. 150,000 Kr. Nu er der sat en ny Indsamling i Gang. Ved Salg af et Spaniens-Mærke til 25 Øre haaber Matteotti-Fonden at kunne øve en ny Indsats i Hjælpearbejdet for Demokratiets Ofre. Spaniens-Mærket med det kraftige og manende Motiv forhandles overalt i Arbejderorganisationerne, og det er enhver dansk Arbejders Pligt at medvirke til, at Indsamlingen faar et straalende Resultat.

Ved Salget af Mærker har vi yderligere en Mulighed for at komme ud i de videste Kredse i Folket med *vort* Spaniens-Budskab. Arbejderbevægelsens Linie har som sagt hele Tiden været klar. Men det synes nu desuden, som om de gentagne Forsøg fra en borgerligt-reaktionær Presse paa at forvanske Kendsgerningerne om Krigen i Spanien, nu rammer deres egne Ophavsmænd. Der er ved at ske et Stemningsskred i den store Offentlighed *til Gunst for de Kræfter, der paa Lovens og Forfatningens Grund fører Kamp for den spanske Nations Selvstændighed.*

Den spanske Befolknings heltemodige Indsats i Kampen mod Nationens Forrædere er i sig selv det kraftigste Dementi af den Omtale, den internationale reaktionære Presse har viet spansk Demokrati. Usselt har de behandlet den spanske Nation. Fejgt har de lystret Parolerne fra Diktaturstaternes Propaganda-Kontorer og forsøgt at kaste et idealistisk Skær over en skændig Sammenrotning mod et Folks Selvstændighed.

Det er denne Optræden, som i Dag fordømmes af store Masser i Folket, og hermed er der skabt et Grundlag for en storstilet Hjælpeaktion. Vi vover den Paastand, at der praktisk talt ikke er den Arbejdsplads, hvor Spaniens-Mærket ikke kan sælges. Sæt derfor Fart i Indsamlingen. Giv det spanske Folk Haandslag paa, at vi vil belønne deres heltemodige Indsats i Kampen med en klingende Strøm af danske 25-Ører.

Køb Spaniens-Mærket.

GUERNICA

Den perverse Morderbande,
som har myrdet M a t t e o t t i
fejgt paa lyssky Stimandvis,
er af samme Aand og Stamme
som de Slyngler, der tog Magten,
da i Østrig Folkets Frihed
led sit blodige Forlis.

Det var den, der kunde fejre
stolte abessinske Sejre,
da den valgte Ambulancen
som en Flyverskares Maal,
det var ædel Daad at øse
over stakkels værgeløse
Negerbørn og deres Mødre
Glød og Flamme, Bly og Staal.

Dette Mod, vi knapt nok fatter,
i Guernica har atter
myrdet Moder, Søn og Datter;
ja, selv Byens Hospital
og den lille Børnehave
lod man bombe og begrave
i en Pøl af Smaabørns Blod ...
Saadan er Fascismens Mod!

Vi kan knytte vore Hænder,
hver Gang Morderbanden brænder
vore Brødre, ja, og myrder
bestialsk vor Broders Barn.
Vi kan ønske, at Fascismen
inden altfor længe kvæles
i sin egen Skam og Skarn.

Jo, men vi kan ogsaa lindre
vore Brødres dybe Nød,
vi har ogsaa Lov at dele
med de spanske Børn vort Brød.
Kun vort Samhold gør os stærke,
køb et Matteotti-Mærke,
hjælp det Folk, der løfter Fanen,
som dets Hjerteblod gør rød!

AAGE HERMANN

VERDENSUDSTILLINGEN

En Spadseretur gennem Verdensudstillingens Byggepladser. — 85 Hektar Land, 20,000 Arbejdere og en Udgift paa 1 Milliard Francs

En Partifælle, der opholder sig i Paris, har medio April sendt os nedenstaaende Artikel om Forberedelserne til Verdensudstillingen dér.
Vor Partifælle udtaler i Artiklen Formodningen om, at Bygningerne kunde blive færdige, saaledes at Udstillingens Aabning vilde finde Sted 1. Maj.
Det ser dog fremdeles ud til, at Udstillingens Færdiggørelse vil trække ud, saaledes at Aabningen sandsynligvis vil finde Sted uden Hensyn hertil.

Vil Verdensudstillingen i Paris kunne blive færdig til den 1. Maj? En Rundtur igennem Byggepladserne og et Blik paa Pavillonernes Jern- og Træstilladser, hvor Byggematerialer overalt hobes op, lader ikke nogen Tvivl om Svaret: Verdensudstillingen kan umuligt blive færdig til den 1. Maj. Men trods alt, den 2. Maj skal der efter Bestemmelsen finde en festlig Indvielse Sted, hvorimod Publikum først faar Adgang til Verdensudstillingen om Aftenen den 15. Maj eller Pinsemorgen den 16. Maj. I det store og hele skulde de to Hundrede Pavilloner, Forbindelsesbroerne over Hovedfærdselsaarerne, Indhegningerne og meget andet være færdige til denne Tid. Men der vil ganske afgjort blive arbejdet videre indtil de første Dage i Juni. Det samme var ogsaa Tilfældet for to Aar siden med Verdensudstillingen i Brüssel. I Paris har de sociale og faglige Konflikter, som har rystet Landet voldsomt, ogsaa indvirket paa Tempoet paa at faa Arbejdet paa Verdensudstillingen færdigt.

85 Hektar Udstillingsareal, 7½ Kilometer Vej frem og tilbage langs Seinen, 20,000 Arbejdere og Anlægsomkostninger paa 1 Milliard Francs, det er blot nogle faa Tal, som giver een et Begreb om Størrelsen og Betydningen af denne Verdensudstilling. 745 Millioner Francs, 580 Millioner som Statens Andel, 165 Millioner som Byen Paris' Andel, stikkes i dette »Foretagende« for at fremføre et 6 Maaneders Verdenstrylleri for de 40 Millioner Besøgende. Derimod anlægges der for 255 Millioner Francs paa nyttebringende Maade, til Bygninger, som efter Verdensudstillingens Slutning, naar der kun er en Erindring tilbage om alle Seksmaanedersherlighederne, vil være en Forskønnelse for Byen Paris. Alene 95 Millioner Kroner andrager Byggeomkostningerne for Trocadero, og 79 Millioner koster det at oprette et Museum for moderne Kunst, 12 Millioner koster Tunnellen ved Quai Tokio, 6 Millioner koster Udvidelsen af Jernbroen imellem Trocadero og Eiffeltaarnet, 16 Millioner gaar der til Anskaffelse af Springvand m. m. I hvert Fald haaber man paa en Stigning af Handelens og Samfærdselens Indkomster paa 12—14 Milliarder Francs; det vilde alene i Skatter og forskellige andre Udgifter udgøre flere Hundrede Millioner Francs. De Milliarder, der er stukket i Verdensudstillingen, vil rigeligt betale sig.

Verdensudstillingens Første-Arkitekt havde udfærdiget en Kalender, hvorpaa Datoerne for Fuldførelsen af Arbejdet paa de enkelte Pavilloner og Udstillingsbygninger nøje var angivet; men han havde gjort Regning uden Vært, idet forrige Aars Junistrejker krydsede hans gode Hensigter. Det var ikke saa meget vedrørende Indretningen af Arbejdet paa Byggepladserne, at hans Planer krydsedes, thi der var dengang kun nogle faa Tusinde Arbejdere beskæftiget, men det var snarere paa Grund af Strejkerne i Metalindustrien. Leveringstiderne for Jernkonstruktionerne saavel som for forskelligt an-

det Byggemateriale var meget forsinket. Devalueringen, Lønforhøjelserne og den snarlige Indførelse af 40-Timers-Ugen blev brugt som Paaskud af de storkapitalistiske Driftsherrer for, at Leveringstiderne ikke kunde overholdes. Priserne kunde ikke fastsættes, hed det, paa Grund af de evige Strejker og Fabriksbesættelser, de stadig opdukkende Lønfordringer skabte Usikkerhed, saaledes at alle Beregninger maatte kuldkastes. Men i Virkeligheden var det Arbejdsgivernes berygtede Sabotage imod den sociale Lovgivning og Folkefrontsregeringen: Verdensudstillingen i 1937 skulde udsættes, gik der Rygter om, den skulde udskydes til 1938. Reaktionen undte ikke en Leon Blums forhadte Folkeregering en saadan Førsterangs Begivenhed baade i inden- og udenrigspolitisk Henseende. Der maatte Ministerraadets energiske Indgriben til saavel som den udsendte Erklæring, som ikke taalte nogen Modsigelse, for at alle Tvivl kunde bortvejres med Hensyn til, at Verdensudstillingen kunde aabnes den 1. Maj.

Men der var stadig mange og store Vanskeligheder at overvinde. Der var f. Eks. Spørgsmaalet om 40-Timers-Ugen. D'Herrer Bygmestre vilde ikke finde sig i dette. Det var deres Agt at gaa effektivt imod paa dette Spørgsmaal. Arbejderne mødte 5 Dage om Ugen a 8 Timer og hvilede Lørdag og Søndag; Bygningsarbejderforbundet krævede større Folkehold, saaledes at der ikke blot kunde arbejdes om Lørdagene og Søndagene, men ogsaa om Nætterne, for at man kunde blive rettidigt færdig med Udstillingens Bygninger, og man henviste ufortrødent til de forældede Arbejdsmetoder og fremkom med Forslag til deres Forbedringer, men lige meget, Bygherrerne vendte det døve Øre til, de vægrede sig ved at forøge Arbejdernes Antal og kom med Indvendinger imod Natholdsarbejde. Saa blev man ogsaa uenige om Lønninger. Fra Tid til anden truedes der med Arbejdsnedlæggelse paa samtlige Byggepladser. Lønningerne blev forhøjet med 1 fr. i Timen, Mindstetimelønnen beløb sig til 21 francs. Tilsidst blev man ogsaa enige om, at der skulde antages flere Folk — til Arbejdet Lørdagene og Søndagene — saa opstod der en ny Vanskelighed, idet Murerne vægrede sig ved at arbejde paa andet Hold, da de frygtede, at Arbejdet saa skulde blive for hurtigt færdigt, saa de igen skulde være prisgivet Arbejdsløsheden, men da der lovedes dem Arbejde, ogsaa efter at Verdensudstillingen var færdig, traf man en Ordning.

Et nyt Syn paa Verdensudstillingens Byggepladser er de Arbejderdelegerede. De er valgt af Fagforbundet, men faar deres Betaling af Regeringen og er saaledes en Slags offentlige Funktionærer. Deres Opgave er at tage Vare paa, at den sociale Lovgivning overholdes, at truende Konflikter afværges, samt ogsaa sørge for, at Byggematerialet leveres rettidigt, og at Arbejderne ikke skal være tvunget til at gaa unødigt ledige. Takket være disse Arbejderdelegeredes Tilstedeværelse har der kun været et forholdsmæssigt Faatal af Ulykkestilfælde i Modsætning til, hvad der fandt Sted ved Opførelsen af Koloniudstillingen. De sørger nemlig for, at de lovmæssigt foreskrevne Sikkerhedsforholdsregler overholdes.

Arbejdet paa Opførelsen af Verdensudstillingens Byggepladser har først nu siden Midten af Marts Maaned gaaet for sig Dag og Nat uden Afbrydelse, saaledes ogsaa om Lørdagene og Søndagene, men det er kun i nogen Maade muligt at indhente det forsømte. Det er en Kraftpræstation, vi her er ude for, og Interessen for Verdensudstillingen gør i Særdeleshed Krav paa Offentlighedens Bevaagenhed. Det er ikke for intet, at Verdensudstillingens Byggepladser allerede nu er Genstand for Parisernes mest yndede Spadsereture. Det har allerede nu sin Tiltrækning at lægge Mærke til, hvorledes disse Bygninger bliver til. Den mest storslaaede Bygning er det nye Trocadero; det er for en stor Del ikke andet end en Ombygning af det gamle. Udvendigt er Stilen ganske moderne, men indvendigt er bibeholdt

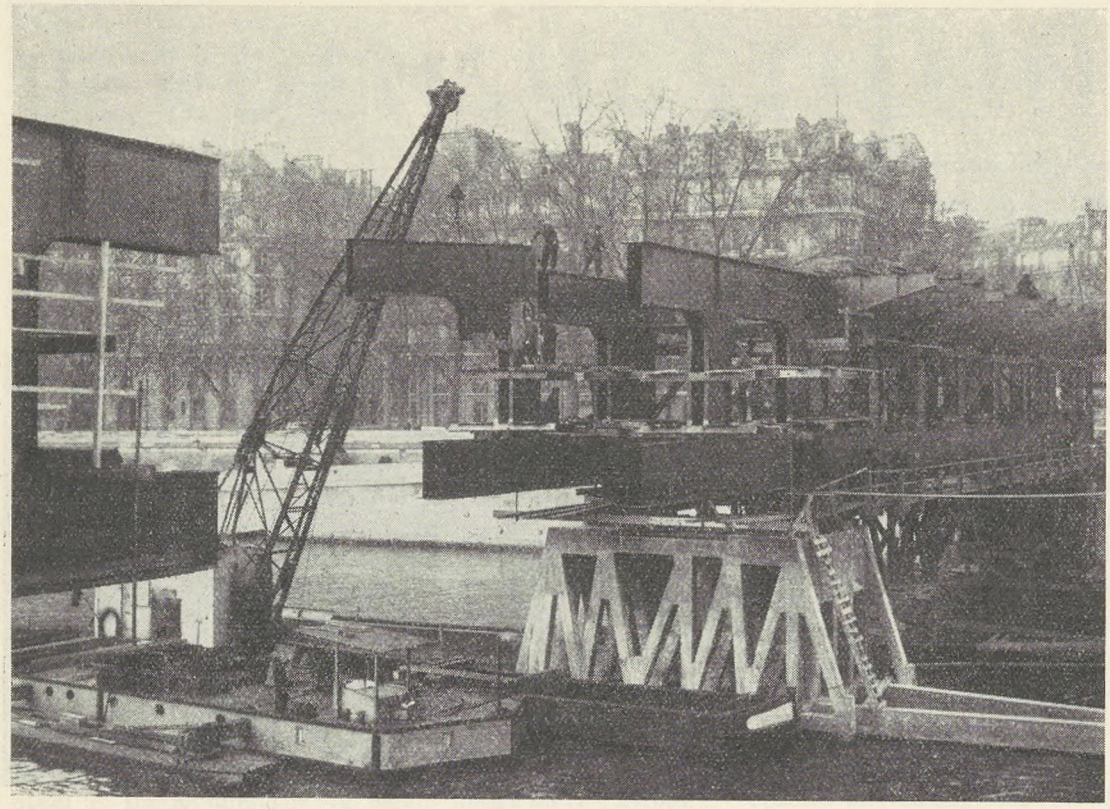

de store Søjler fra tidligere Tid, som man nu for Tiden ikke ofte ser. Begge Fløje er skilt fra hverandre, den gamle Bygnings Midterstykke er revet ned, brede Terrasser og storslaaede Springvand fører ned til Seinen. Tre Tusinde og Syv Hundrede Arbejdere har her alle nok at gøre.

Det under Bygningen liggende Teater med sine 3500 Pladser, en 34 Meter bred og 13 Meter dyb Tribune, den største i Verden, dens 70 Toner store Orgel, vil ikke før den 15. Juli blive overgivet til sin Bestemmelse. 60 Kunstnere — 21 Malere og 39 Billedhuggere — er beskæftiget med at frembringe de 573 Meter lange Dekorationsmalerier, de talrige Flad- og Høj-Relieffer og de 14 Bronzefigurer, der hver er 4½ Meter høje.

Fra Trocadero aabner der sig en vid Udsigt til Eiffeltaarnet, der ligeledes er blevet moderniseret, og fra hvilket der hverAften udstraaler forskellige Lyseffekter, og desuden kan man ogsaa herfra se talrige Pavilloner. Paa denne Side af Seinen, til Venstre for Trocadero, er den prægtige, tyske Bygning, den største af alle de udenlandske Bygninger. Den har kostet 80 Millioner Mark og er udelukkende fremstillet af tysk Materiale. Tyske Arbejdere og Ingeniører har langt hurtigere været færdige med Anlægget af deres Jernkonstruktioner, end det har været Tilfælde med nogensomhelst anden, udenlandsk Pavillon — her er ogsaa fra Begyndelsen blevet arbejdet om Lørdagene og Søndagene — Stenfliserne kommer fra Sydtyskland, Facaden danner et mægtigt Taarn af tolv Søjler, hvis Højde er 54 Meter, hvilket altsaa vil sige 4½ Meter højere end Triumfbuen med den ukendte Soldats Grav. Det hele skal krones med Rigsørnen. Der flages nu med to Hagekorsfaner. De tyske Arbejdere faar deres Løn udbetalt fra Tyskland, den andrager 8 a 10 Mark pr. Dag. Fordringen om, at de franske Lønbetingelser skulde ligge til Grund for Lønningerne, har man altsaa ikke taget Hensyn til. Deres Kost sørges der for af en tysk Køkkenchef paa et tysk Marketenderi, og man har selvfølgelig sørget for, at de specielt udvalgte Arbejdere ikke kunde tale Fransk og saaledes ikke kunde komme i Berøring med Franskmændene. Efter Udstillingens Lukning skal denne Bygning skilles ad igen og bringes til Nürnberg. Det er en solid Bygning, og den vil vække Beundring iblandt de 40 Millioner Besøgende. Der vil i Løbet af denne Sommer kun indtræffe 50,000 Besøgende i Paris fra Tyskland. Der gives ikke Deviser til flere. Det vilde heller ikke være ufarligt at lade de Hundredtusinde, som ellers vilde komme fra Hitler-Tyskland, faa Indrejsetilladelse i det »røde« Frankrig.

Paa den anden Side af den frie Plads foran Trocadero findes Hitler-Tysklands Antipode — Sovjetrusland. Arbejdet paa U. S. S. R.s Pavillon var længe ikke saa vidt fremskredet. Der arbejdes her med franske Arbejdere. Af Patriotisme for den »socialistiske Stat« er en Del af dem allerede i god Tid begyndt at arbejde om Lørdagene og om Søndagene. De to kolossale Figurer paa Bygningens Facade, som svinger Hammer og Segl, virker som Symbol ved at vende deres Ansigt mod den tyske Pavillon. De er fremstillet i Moskva af rustfrit Staal og er blevet sendt til Paris i 23 aabne Jernbanevogne i adskilt Stand, og nu sættes disse Dele sammen af russiske Montører, de bedste Stachanowister. De sidste Leveringer af særdeles smukke Marmorplader fra Egnen omkring Samarkand, hvor der kun i kort Tid har været foretaget Brydninger, er allerede indtrufne. Det er Marmor af vidunderligt smukke Farver, og af særlig Holdbarhed. Man er ogsaa meget ivrig efter at bygge en Sal for Fremvisning af Sovjetfilms. En lille Pavillon fremviser en Arbejders og en »Kolchosnik«s Mønsterbolig.

Lige i Nærheden af Hagekors-Pavillonen er der paa Vatikanpavillonens hvælvede Kuppel anbragt et katolsk Kirke-Kors; man har skyndt sig at anbringe det, selvom Bygningen ikke langt nær er færdig. Imellem det romerske Kors og det berlinske Hagekors begynder ganske beskedent den spanske Pavillon at skyde i Vejret, helt

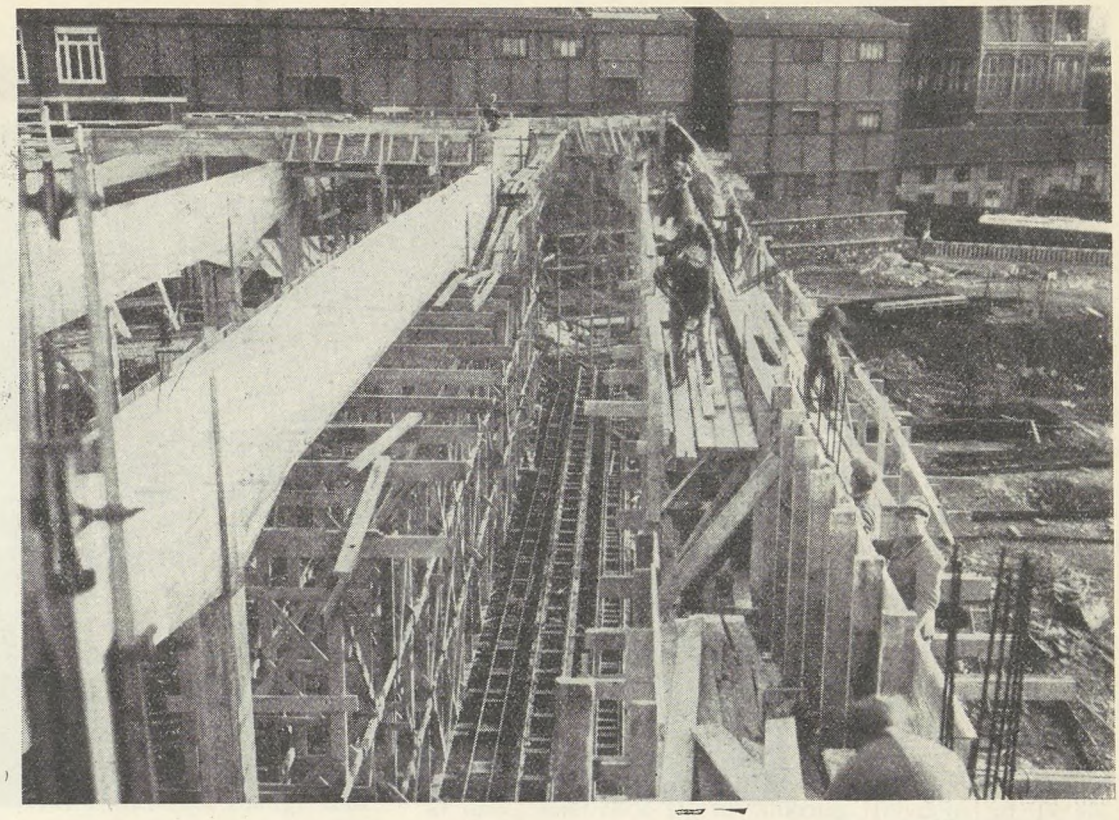

i Landets Stil, og haardt trængt mellem hinanden finder man her i forskellige Stadier af Fuldendelse, men ligesom kastet tilfældigt imellem hverandre, Uruguay, Grækenland, Argentina, Ungarn, Japan og Monaco, Tyrkiet, de baltiske Stater og Luxembourg. Ogsaa Palæstina har fundet Husly her. I Nærheden af den russiske Pavillon flager Polen, Iran, Norge, Holland og Jugoslavien, Ægypten, Rumænien, Østrig, Danmark og Finland. Ogsaa her gælder det, at samtlige Pavilloner ikke kan aabne deres Døre for de Besøgende; men det bliver et broget Billede af moderne, national Byggemaade, broget ogsaa i Ordets egentligste Forstand, thi Facadernes Farve bliver naturligvis ikke ensformigt hvid.

Den udvidede Jenabro (Pont Jena) fører paa den anden Side af Seinen til Eiffeltaarnet. Under dette er Pressens og Filmens Pavilloner, som snart er færdige. Til Venstre paa Kajbredden er den allerede fuldstændig færdigbyggede belgiske Bygning, der er bygget af røde Teglsten, og som for de andre Pavilloner maa opmuntre til Efterligning. De belgiske Arbejdere har virkelig af patriotiske Grunde gjort sig heroiske Anstrengelser og burde sammen med Generalkommissæren, Ingeniørerne og andre Personligheder paa festlig Maade fejre Resultatet af deres Flid. Ved Siden af paa samme Linie ligger det ligeledes neutrale Schweiz; deres Pavillon maa Besøgeren heller ikke vente for længe med at besøge, selv om dens Bygmester ikke er Schweizer, og som næste Pavillon i Rækken kommer Mussolinis; et Pragtbygværk paa 7 Etager næsten helt af Glas og med legemsstore Figurer som Afslutning foroven. Den italienske Bygning bliver, i Lighed med den tyske og den belgiske, udført af egne Arbejdere, og der er ialt 390 Mand, hvoraf Størsteparten allerede tidligere har opholdt sig og boet i Frankrig. 150 er imidlertid kommet specielt i denne Anledning fra Italien.

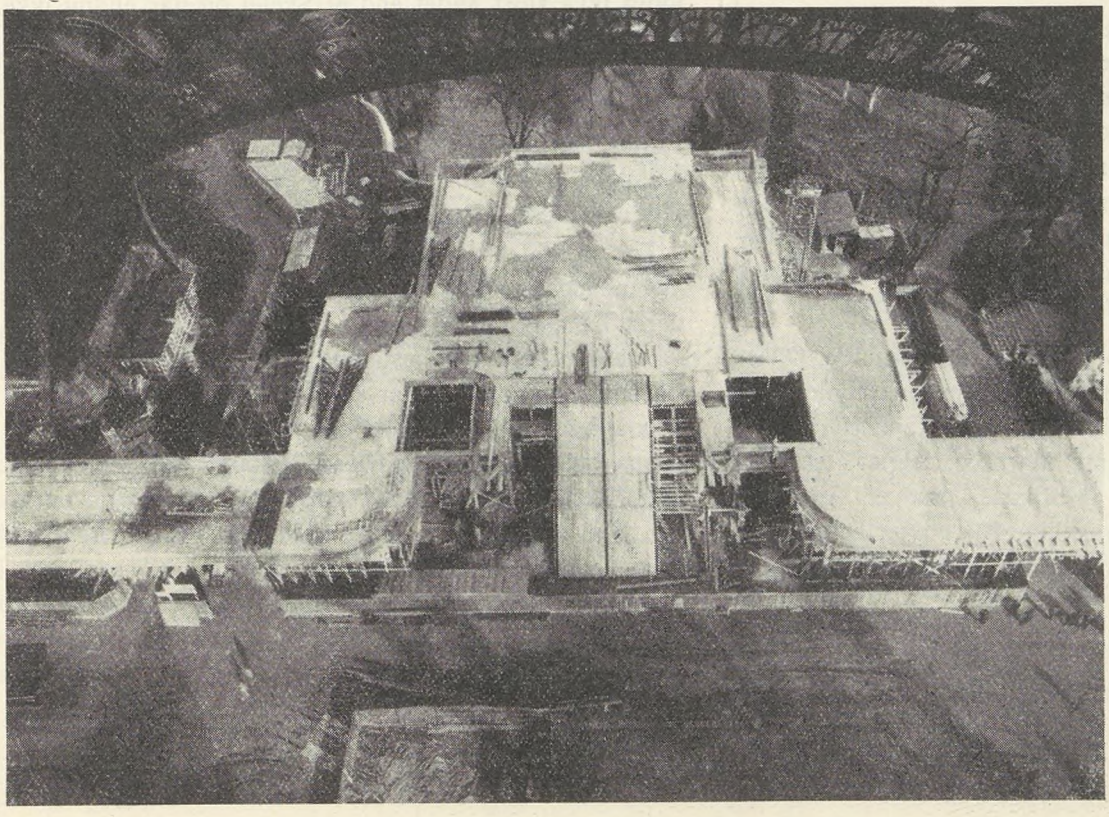

Ogsaa disse Arbejdere faar deres Løn udbetalt i deres Hjemland, naturligvis med Fradrag af Udgifterne til Opholdet i Paris. De ugentlige Lommepenge andrager 50 Francs.

Til Højre for Jenaer-Broen ligger England, Sverige, Czekoslovakiet og De forenede Stater. Disse Bygningsværker udføres af franske Arbejdere; de er begyndt herpaa i rette Tid, — meget tidligere end det har været Tilfældet for mange af de franske Pavilloner. En Del af de udenlandske Pavilloner er beliggende paa Marsmarken. Det er ganske umuligt under en kort Rundgang at faa et nogenlunde udtømmende Overblik over det store Antal Bygninger, der dels er ved at være færdige, dels er halvfærdige, og som for en Dels Vedkommende først for nylig er paabegyndt. Men noget maa man dog ikke undlade at fæstne sig ved. Det er f. Eks. de Pavilloner, der netop for Arbejderne er af en ganske særlig Interesse: Arbejdets Palads, De kooperative Virksomheders Pavillon samt dem, der repræsenterer »Solidariteten«.

De sidstnævnte er dem, der viser os det Arbejde og de Fremskridt, der er opnaaet for Hospitaler, Forsikringsvæsen, Arbejderbeskyttelse, Anvendelse af Fritiden o. s. v. Det er sikkert første Gang paa en Verdensudstilling, at Kollektivtanken er kommet til Udtryk i saa stor Udstrækning, og ved Fremstillingen af disse Bygninger vil Arbejderne ganske særligt gerne være med. Arbejdets Palads — der er godt i Gang — vil blive et Værk af Bygningsarbejdernes Produktionsfællesskab.

Arbejderne paa Svaneøen har lidt stærkt under Oversvømmelsen. Her mødes samtlige franske Kolonier: Indokina, Madagaskar, Antillerne, Togo, Kamerun, Martiniqe, Fransk Indien samt Marocco, Algier og Tunis — et broget Virvar af Stilarter paa et Areal af 50,000 Kvadratmeter. Forskellige Bygninger er allerede saa godt som færdige, mens andre næppe er udover Begyndelsesstadiet.

Ikke mindre broget, selvom det ogsaa er af en ganske anden Art, er »Provinscentret«; her finder man samlet samtlige franske Provinser, enhver repræsenteret ved sin specielle Ejendommelighed, hvad der ogsaa giver sig Udslag i de forskellige Pavilloners Stil. Det vil nu snarere sige, at de vil komme til det; thi af mange af Pavillonerne er der foreløbig ikke altfor meget at se, medens man paa andre igen kan spore deres Egenart. Her hører man Dialekter fra alle Frankrigs Provinser.

Næsten fuldt færdig paa Invalidepladsen i Forlystelsesparken den elsasske lille By. Planetariet opføres ganske vist af franske Arbejdere, men selve Værket udføres af Ingeniører fra Zeiss. Af Ispaladset, der forsynes med et Taarn, hvorfra Sneen skal hvirvles ud, er foreløbig ikke stort andet end et Skelet og har endnu ikke noget af den Kølighed, der sikkert vil være behagelig i den varme Parisersommer. Ungdomsherbergerne og Radiopavillonen vil derimod ikke lade vente længe paa sig. Og overalt langs med Seinen ligger de talrige Pavilloner i et Tal af ikke mindre end 200 — tænk hvilket uhyre Arbejde for denne 6 Maaneders Herlighed!

Der arbejdes ogsaa ivrigt paa Færdiggørelsen af de kæmpemæssige Hovedindgange til Udstillingen; Arbejderne hænger i de livsfarligt høje Stilladser. De 6 Overgange for Udstillingsbesøgene til de enkelte vigtige Trafikcentre, og som bestaar af store Træbuer, er snart ved at være færdige, — de kilometerlange Haveanlæg, der ogsaa i den kommende Fremtid skal pryde Seinekajen, er i Øjeblikket alt andet end en Pryd. Der maa ogsaa her, som overalt, ske meget endnu, hvis »Mesteren skal berømmes for sit Værk«.

Imidlertid bliver der paa det 85 Hektar store Udstillingsareal hamret, muret, slæbt, nittet, gravet, Kraner løfter Stenplader, Bjælker og Jern i Vejret.

Den franske Bygningsarbejder forstaar at værne sine Rettigheder, men ogsaa at arbejde.

Leo Rosenthal.

ARBEJDSLØSHEDSPROBLEMET I AMERIKA

Det var indtil for faa Aar siden en almindelig udbredt Tro i Amerika, at enhver, som ønskede det, til enhver Tid kunde faa Arbejde paa rimelige Vilkaar og for rimelig Betaling. Og det til Trods for, at der under normale Forhold er ca. en Million arbejdsløse i Amerika. Det sociale Maskineri til Afhjælpning af Nøden har derfor hidtil for en stor Del været baseret paa den Antagelse, at de, der blev nødt til at søge offentlig Hjælp, var dovne, uegnede til Arbejde eller unormale i psykisk eller fysisk Henseende.

Krisen af 1929 kom og kastede Millioner ud paa Gaden. Den fandt Landet fuldstændig uforberedt til at handle i en Situation, hvor almindelige hæderlige Folk var nødt til at søge offentlig Hjælp. »Frelsens Hærs« og de andre filantropiske Organisationers Hjælpemidler blev snart udtømt, imens trængte Flokke af arbejdsløse ind i Butikkerne, bestilte, hvad de ønskede, og forlod dem uden at betale. Paa samme Maade belejrede de arbejdsløse Raadhusene og besatte Staternes raadgivende Forsamlinger, saa de der med Magt kunde fremføre deres Krav: »Vi er ikke bestemt til at sulte« erklærede de. »Vi har Retten til at leve!« Parolen: »Retten til at leve« hørtes i alle Egne af Landet. De forenede Staters Regering med Herbert Hoover i Spidsen nægtede at foretage sig noget direkte. Præsident Hoover erklærede, at Arbejdsløsheden var et lokalt Problem, der maatte løses af de enkelte Stater og Byer.

Til sidst maatte de forskellige Byer og Landsdele give efter for Presset fra de arbejdsløse og begyndte i 1930 at iværksætte offentlige Foranstaltninger. Disse bestod næsten udelukkende i Tilvejebringelse af Arbejder, der skulde udføres med Haandkraft — Arbejde med Hakke og Skovl. Det kan siges, at det Arbejde, der blev sat i Gang, næsten alt uden Undtagelse var uden nogen som helst social Værdi. De Folk, der blev sat i Gang ved disse Nødhjælpsarbejder, plejede at omtale Arbejdet som bestaaende i at grave Huller og derpaa fylde dem til igen. Der blev bygget Veje, hvor ingen havde ønsket dem, og ved Bygningen af dem blev der praktisk talt ingen Maskiner brugt — kun Arbejderens Hakke, Skovl og Trillebør.

Værre var det dog, at det Beløb, som for Eksempel en Familiefader modtog for dette Arbejde, gennemsnitlig var ganske utilstrækkeligt for selv det mindste Krav til Opretholdelse af Livet. Cirka 1,50 Dollar til 3,00 Dollar om Ugen var det Beløb, der ydedes. Dette svarer til omkring 8—16 Kroner i danske Penge og var mindre end det, der behøvedes til at betale Huslejen alene.

Tilmed var Administrationen af dette Nødhjælpsarbejde, som det blev kaldt, i høj Grad politisk bestemt. Mangen, der var i virkelig Nød, blev nægtet denne sørgelige lille Hjælp paa Grund af manglende Indflydelse i de politiske Lejre. Andre, som ikke behøvede det, men havde den tilstrækkelige politiske Indflydelse, fik Arbejde paa denne Maade. I Mellemtiden vedblev de arbejdsløses Tal at stige. Fra omkring 7,000,000 i 1930 steg Antallet til ca. 15,000,000 i 1933.

Da Franklin Roosevelt i Marts 1933 modtog Stillingen som Præsident, blev det øjensynligt, at der maatte foretages drastiske Foranstaltninger. To og en halv Milliard Dollars blev bevilget til Nødhjælpsarbejder af De forenede Staters Regering.

I 1935 naaede det Beløb, der af Kongressen blev bevilget til Afhjælpning af Arbejdsløsheden, den enorme Sum af 3,500,000,000 Dollars. Dette Aars Bevilling er endnu uafgjort, men vil sandsynligvis beløbe sig til halvanden Milliard Dollars. De paa denne Maade bevilgede Penge bruges paa to forskellige Maader. En Del af dem, beløbende sig til omkring Halvdelen af Totalsummen, administreres af en Komité kendt under Navnet »Public Works Administration«. I Spidsen for denne Komité staar Harald Ickes, Indenrigsministeren. Denne Komité forestaar vældige offentlige Arbejder, saa som Opførelse af offentlige Bygninger, Oprettelse af hydro-elektriske Kraftstationer og Afvandingsforanstaltninger. Den kan ogsaa yde eller laane Penge til de forskellige Stater eller Byer til offentlige Arbejder af samme Karakter, under Forudsætning af, at disse politiske Underafdelinger skyder cirka Halvdelen til af de Penge, der kræves.

For at opnaa Arbejde ved disse Projekter er det ikke nødvendigt at kunne paavise, at man er uden andre Eksistensmidler. Lønnen, der betales, er efter de gængse Tariffer, men Arbejdsugen er ansat til 30 Timer. Naturligvis gaar et stort Beløb af de Penge, der bevilges til disse Formaal, ikke direkte til Arbejdsløn, men betales for Materialer, Administration etc. Virkningen har imidlertid været den, at Igangsættelsen af disse Arbejder har stimuleret Beskæftigelsen, eftersom de private Firmaers Produktion af Materialer til disse Arbejder har medført en øget Beskæftigelse. De har ogsaa bragt Regeringen et effektivt Vaaben i Hænde, hvormed den kan forhindre de private Fimaer i at tilbyde Minimumslønninger, og paa den Maade skaffe bedre Arbejdsvilkaar. Den anden Del af Pengene anvendes udelukkende til direkte Understøttelser, dels til direkte Udbetaling, en Art Socialhjælp, som den kendes her i Danmark, dels anvendt som »work relief«. I Begyndelsen kunde enhver, der var arbejdsløs og kunde bevise, at han var i Nød, faa Understøttelse. Men i de to sidste Aar har de forenede Staters Regering ikke udbetalt nogen direkte Understøttelse. Direkte Understøttelse ydes nu kun dem, der paa Grund af manglende Helbred eller af anden

Grund er ude af Stand til at arbejde, og disse Penge ydes af den lokale Komité for Socialunderstøttelse. »Work relief« bestaar i at skaffe de arbejdsløse, der kan paavise at være i Nød, Arbejde.

Her er de paabegyndte Projekter af en saadan Art, at de kræver stor Arbejdskraft, og ikke over 10 eller 15 Procent af Totaludgifterne maa gaa til Materialer. Resultaterne er praktisk talt de samme som ved de tidligere omtalte Nødhjælpsarbejder. Udgifterne ved denne Slags Foretagender er forfærdende i Sammenligning med lignende Arbejder, udført med moderne Maskiner og efter moderne Metode. Der har været en ikke lille Agitation i Gang for at sætte de arbejdsløse til at producere de Varer, som de selv behøver, og betale dem med en særlig Slags Penge, som kun kunde bruges ved Indkøb af saadanne Varer. Men Oppositionen fra de private Kapitalister, som saaledes vilde blive udsat for Konkurrence fra Regeringens Side, har hidtil været stærk nok til at kvæle alle saadanne Bestræbelser i Fødslen.

»Work relief«-Projekter har ikke været indskrænket til udelukkende at omfatte dem, der arbejder med deres Hænder. Der er sat mange Forsøgsforetagender i Gang af kulturel og pædagogisk Art for at skaffe Arbejde til Lærere, Kunstnere & Ingeniører og andre intellektuelle Arbejdere. Saaledes har der været iværksat et højst heldigt Program til Folkeopdragelse for at skaffe Arbejde til arbejdsløse Lærere. Disse kulturelle Foretagender har været en Kilde til stor Tilfredshed hos de saakaldte »Flip-Proletarer«, som længe var misfornøjede over at være henvist til at arbejde med Hakke og Skovl.

Lønnen, der betales ved disse »work relief«-Projekter, betragtes som Eksistensløn og beregnes til at være lavere end den Løn, der gives i den private Industri for lignende Arbejde, men er dog tilstrækkelig til Livets Opretholdelse. Den varierer efter Egnen og Arbejdernes sociale Stilling. Saaledes faar i Byer over 300,000 Indbyggere Arbejdsmænd 55 Dollars om Maaneden, Kontorfolk 65 Dollars, Haandværkere 85 og Specialarbejdere 94 Dollars. I Landkommunerne er Lønnen cirka Halvdelen af ovenstaaende Beløb.

Det kan ikke siges, at disse Foranstaltninger har resulteret i en tilfredsstillende Løsning af Arbejdsløshedsproblemet. Der er for Tiden omkring 2,500,000 »work relief«-Nydere. Dertil kommer, at der stadig anslaas at være 6,000,000 arbejdsløse til Trods for det Faktum, at der for Øjeblikket er en industriel Højkonjunktur. Imidlertid maa det indrømmes, at disse Foranstaltninger har frelst Folket for usigelige Vanskeligheder. Der er mange velunderrettede Mennesker, der tror, at disse Foranstaltninger var Midlet til at hindre en Revolution. Sikkert og vist er det, at den amerikanske Arbejders Karakter ikke er en saadan, at han roligt og apatisk vilde sulte, ja se sin Familie sulte midt i al Overfloden.

B. J.

60 AAR

Den 23. Maj kan Formanden for Belysningsarbejdernes Fagforening i København, *Niels Christiansen,* fejre sin 60 Aars Fødselsdag.

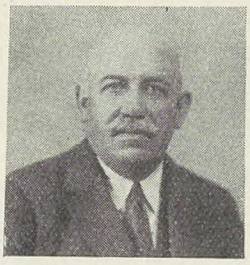

Niels Christiansen er født i Gjørslev, hvor hans Fader var Landarbejder. Senere rejste Niels Christiansen til København, hvor han arbejdede som Vognmandskusk, Havnearbejder og Jord- og Betonarbejder indtil 1911, da han opnaaede Ansættelse paa A/S Strandvejens Gasværk. I 1918 valgtes Niels Christiansen til Medlem af Bestyrelsen for Belysningsarbejdernes Fagforening og genvalgtes gennem de følgende Aar, indtil han i 1924 blev Afdelingens Formand.

Niels Christiansen har paa mange Maader i de forløbne Aar gjort en værdifuld Indsats til Gavn for Medlemmerne i Belysningsarbejdernes Afdeling, og har bl. a. medvirket til betydelige Forbedringer paa det lønmæssige Omraade, ogsaa for de Kammerater, som er beskæftiget paa Omegnens Gasværker. For dette Arbejde vil Kammeraterne indenfor Afdelingen sikkert i Forbindelse med 60-Aars-Dagen sige Niels Christiansen en velment Tak, hvortil ogsaa vi føjer vor Hilsen og Lykønskning. Til Lykke med Dagen.

TIL VORE HAVNEARBEJDER-AFDELINGER

Siden den nye Bordarbejdsbestemmelse er bleven indført i Overenskomsterne, hvorefter vore Medlemmer har Krav paa Arbejdet ombord i Skibe paa over 200 Tons d. w., har vi haft en lang Række Sager til Behandling, hvor Smaaskibe, der ligger lige paa Grænsen af de 200 Tons d. w., har gjort alt muligt for at faa Tonnagegrænsen ned *under* 200 Tons d. w.

En Del af disse Sager klarer vi ved gennem »Flagbog« at konstatere Tonnagegrænsen, men det er ikke altid lige let, da visse af de anførte Skibe har faaet forandret deres Tonnagegrænse.

Vi har imidlertid lige været ud for et nyt Tilfælde i Køge med et Skib, M/S »Fanø«, der i »Flagbogen« er opgivet til 225 Tons d. w., men hvis Kaptajn fastholdt, at Skibet var under 200 Tons d. w.

Det blev imidlertid under Sagen oplyst, at Skibet var paa 225 Tons d. w. og derved fik vore Kammerater i Køge Erstatning for det Tab, de havde lidt ved ikke at have Arbejdet ombord paa Skibet.

Vi henleder ved Nærværende andre Havnearbejder-Afdelingers Opmærksomhed paa dette Skib, saaledes at I for Fremtiden kan sikre vore Medlemmer Arbejdet ombord paa Skibet, naar det anløber dansk Havn.

ARBEJDERE OG BØNDER

En ung Socialdemokrat gav for kort Tid siden i Social-Demokraten Udtryk for den Opfattelse, at Arbejderne kendte for lidt til *Bondens* Forhold. Denne Opfattelse er sikkert rigtig; Arbejdere og Bønder ved i Almindelighed for lidt om hverandre. Mange Arbejdere er af den Mening, at Bønderne tilhører en reaktionær Overklasse, der ved enhver Lejlighed søger at trampe Arbejderne ned. Og mange Bønder er ikke naaet videre i social Forstaaelse end de tror, at Arbejderne fraadser i Vellevned — maaske paa de offentlige Kassers Bekostning. Aarsagen til disse Bønders mærkelige Opfattelse maa udelukkende søges i en arbejderfjendsk Presses perfide Agitation. For Arbejdernes Vrangforestillinger bærer skiftende Venstre-Regeringers reaktionære Regimente Skylden.

Disse Vrangforestillinger maa udryddes; den store Mængde af Arbejdere og Bønder har saadanne Kaar, at Interesserne er absolut fælles — og hvis ikke begge Parter erkender det og handler derefter, vil det være til ubodelig Skade for dem, medens Godsejerne og Byernes Overklasse veltilfredse kan gnide sig i Hænderne.

Der findes her i Landet ca. 205,000 selvstændige Landbrugsbedrifter med tilsammen 3,2 Millioner ha. Landbrugsjord. Denne Jord er imidlertid meget ulige fordelt. Omtrent 106,000 Bedrifter er paa mindre end 10 ha. hver og raader tilsammen over godt ½ Mill. ha. Jord. Mere end Halvdelen af de selvstændige Landbrugere er saaledes Husmænd, og kun ⅙ af Jorden — og sjældent den fedeste — er i disse Husmænds Besiddelse. Derefter kommer ca. 94,000 Bøndergaarde paa mellem 10 og 60 ha. hver. Til disse Gaarde hører ca. 2,2 Mill. ha. eller ⅔ af Landbrugsjorden. Største Delen — ca. 66 Procent — af Bøndergaardene er paa mindre end 30 ha.; det vil med andre Ord sige, at af Landets 205,000 selvstændige Landbrugere hører *mindst* 165,000 til den Gruppe af Husmænd og arbejdende Bønder, som har fælles Interesse med Landets øvrige Arbejderbefolkning overfor Kapitalbesidderne.

Verdenskrisen har været haard ved den arbejdende Bonde — som den gennem Arbejdsløsheden har ramt Tusinder Arbejderhjem haardt. Landbrugsminister *Bording* oplyste forleden i Folketinget, at Priserne paa Smør, Æg og Slagtekvæg endnu i 1936 var lavere end Gennemsnitsprisen for de samme Varer i Aarene 1909—14. Bording oplyste endvidere, at *Forholdet* mellem Smørpris og Prisen paa Foder nu i 1937 er langt daarligere, end Tilfældet var i Aarene 1909—14. Af Landbrugets vigtigste Produkter noteres kun Flæsket i en højere Pris end før Verdenskrigen. Til Gengæld eksporteres der kun ca. Halvdelen af den Mængde Flæsk, som blev udført for faa Aar siden, da Prisen var mindre end det halve.

En Overgang var Landbrugets Stilling daarligere end nu. Men som en Følge af Regeringens økonomiske Politik — kendetegnet ved »Ordninger« af forskellig Art, ved Henstandslovgivning og Gældssanering og endelig ved Regulering af Svineproduktionen, ved Valutaloven m. m. — bragtes Landbruget for saa vidt paa Fode igen, som Nettoudbyttet steg fra et Underskud paa 11 Kr. pr. ha. til et Overskud paa 93 Kr. Før den sidste Verdenskrise satte ind, var Udbyttet imidlertid 135—150 Kr. pr. ha. Hvis man forudsætter, at 135 Kr. er et normalt og rimeligt Resultat, har Landbrugets samlede Nettoudbytte i Regnskabsaaret 1935—36, der var et langt bedre Aar end de foregaaende, ligget ca. 95 Mill. Kr. derunder.

I det sidste Aar har Forholdene igen forandret sig til det værre. Aarsagen er Prisforskydningerne. De Priser, vi opnaar for vore Eksportvarer, der jo overvejende er Landbrugsvarer, er i Løbet af et Aar faldet med 7—8 pCt., mens de Priser, vi skal betale for Importvarer, er steget ca. 20 pCt. Denne Udvikling skyldes Raastofprisernes stærke Stigning, der igen for en væsentlig Del skyldes de store Staters Kapløb om Raastoffer til Oprustningen. Dertil føjer sig endnu en Ulykke for Landbruget: den ringe Høst i 1936 og den stærke Stigning i Kornpriserne — for de forskellige Sorter varierende fra ca. 30 til ca. 50 %. Denne Stigning rammer særlig de smaa kornkøbende Landmænd haardt.

Det er denne Udvikling, som danner Baggrunden for Foranstaltningerne til Sikring af en rimelig Smørpris for Producenterne. Det er forstaaeligt, om der blandt Arbejderne har kunnet spores nogen Utilfreds-

hed med den sidste som med tidligere Landbrugsforanstaltninger. — *Forstaaeligt,* men ikke berettiget, Arbejderne i Industri og Haandværk har af beskæftigelsesmæssige Grunde en Interesse i, at Bønderne har Købevne. Men vigtigere end det: Arbejderbevægelsen kæmper for, at *enhver* faar det fulde Udbytte af sit Arbejde. Denne Kamp gælder ogsaa Husmænd og andre Smaabønder; den gælder de fattige Landarbejdere paa Proprietær- og Herregaarde; den gælder *alle,* der lever af Haandens eller Aandens Arbejde.

I denne Kamp bør Arbejder og Bonde ikke staa paa hver sin Side. *Bonden,* som beskæftiger Landarbejdere, *maa* overvinde sin af Venstrepressen opgejlede Modvilje mod Fagforeningerne. Landarbejderne er en vigtig og væsentlig Bestanddel af Landbrugsbefolkningen, der i lige saa høj Grad som Bonden selv har Krav paa en anstændig Arbejdsløn. *Arbejderen* maa anerkende Bonden som en værdifuld Medarbejder i Samfundsproduktionen — og vinde ham som Kampfælle mod Kapitalismen. Arbejder og Bonde maa *samles* om Socialdemokratiet. Naar denne Samling sker, *da* kan Tidens vanskelige økonomiske Problemer løses *rationelt,* — det vil sige saadan, at Vederlag for veludført Arbejde gaar forud for Kapitalrente, Aktieudbytte og Tantiéme; men ogsaa først da.

SAMFUNDSVELSTANDENS FORDELING

ET KORREKTIV TIL BORGERPRESSENS SKRIVERIER

Det er slet ikke ualmindeligt, at man i den borgerlige Presse omtaler Arbejderne som »priviligerede« (!) Samfundsborgere, for hvem Samfundets Kasse aabner sig paa mindste Vink. Den eneste Medfølelse, man sporer i denne Presses Spalter, er Medfølelsen med *Skatteborgerne.* Disse Væsner fremstilles som stakkels forfulgte Ofre for et ondt og uretfærdigt Samfundssystem.

Den »offentlige Mening«, som er en indflydelsesrig »Herre«, skabes for en stor Del af netop *den* Presse, der i den Grad vender Tingene paa Hovedet, som ovenfor antydet. Intet Under derfor, at saa mange gaar omkring med fuldkommen forkvaklede Begreber om Politik, Økonomi og sociale Forhold — netop de Omraader, der først og fremmest er Arbejdernes Interessesfære.

Hvordan er da egentlig Befolkningsklassernes Stilling og Godernes Fordeling her i vort Land.

Herom oplyser Professor *Jens Warming* i Bogen »Danske Samfundsproblemer«, at *17,5 Procent af Befolkningen raader over en lige saa stor Indtægt som de øvrige 82,5 Procent.* Warming siger, at »Samfundet er som en Arvelader med 6 Børn, der giver den ene lige saa meget som de andre 5 tilsammen.«

Formuen er endnu mere ulige fordelt: *2 Procent af Befolkningen raader over lige saa meget som de øvrige 98 Procent tilsammen.*

Det behøver vist nok ikke at dokumenteres, at det *ikke* er Arbejderne, Husmændene, de arbejdende Bønder, Smaahandlende, Haandværkere o. lign. Grupper, der har de store Indtægter og Formuer — men helt andre Befolkningslag. Skattestatistikken giver iøvrigt mange Oplysninger herom.

Vi lever i et demokratisk Land, hvor Velstanden er mere jævnt fordelt end i de fleste andre Lande, og hvor Befolkningen gennem Organisationers Indflydelse og ad politisk Vej *udligner* bestaaende Uretfærdigheder; men endnu hersker der en betydelig Ulighed, som gør det naturligt og rimeligt, at en væsentlig Del af de store Indtægter igennem en stærkt progressiv Beskatning inddrages i Samfundets Kasse — ikke mindst fordi de store Indtægter som Regel har Udbytning af andre og *altid* et ordnet Samfund som Forudsætning.

Naar borgerlige Blade alligevel søger at tegne et andet og falsk Billede af de forskellige Befolkningsklassers økonomiske Forhold, er det et utvetydigt Vidnesbyrd om den samme Borgerpresses intime Forbindelser med — og ofte direkte Afhængighed af — den lille Del af Befolkningen, som ejer den væsentligste Del af Landets Goder, og høster Broderparten af Jordens og Arbejdets Frugter.

Kun *en* Presse er fri og uafhængig af Kapital- og Skatteborgerinteresser. Det er *den,* der ejes og kontrolleres af Arbejderne selv gennem Arbejdernes egne Organisationer:

DEN SOCIALDEMOKRATISKE PRESSE

Bliv Abonnent.

LØBENDE KONFLIKTER

Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Gørlev	(Helsinge Drøsselbjerg Kommune)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Kolindsund	(Vekselerer Suhr, Kbhvn., Skarnæs Kolind)
3. Agitationskreds	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby, ang. Dræningsarbejde i Gl. Roskilde Amt)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Randers	(A/S Randers Margarinefabrik) (Sympatiblokade)
Lynge-Broby	(Lynge-Broby Skærvefabrik)
Buerup Afd.	(Dræningsmester Otto Hansen, Skamstrup pr. Mørkøv)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Magleby Afd.	(Klintholm Skovdistrikt)
Sommersted	(Murermester Cl. Vilhelmsen, Mølby)
Vigerslev	(Vigerslev Kommune)
Odense L.	(Dalumgaard ved Odense, Godsejer Andersen)
Vilstrup Afd.	(Vilstrup Kommune)
Kvissel og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Systofte	(Havearkitekt O. Bay Nielsen, Kohave Skov pr. Nykøbing F.)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Karlslunde Afd.	(Karlslundegaard pr. Taastrup)
Glumsø	(Entrp. L. M. Kjærs Kalkleje i Træløse)
Hornslet-Rodskov, Voldum-Rud, Søby-Halling, Mejlby, Mygind-Lihme, Karlby	(Clausholm og Sofie Amaliegaards Skovdistrikter)
5. Agitationskreds, Hou Vendsyssel Afd.	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Bøstrup Afd.	(Bøstrup Tærskeselskab)
Kastrup Afd.	(St. Magleby Kommune)
Granslev Afd.	(Hofjægermester Honnens de Lichtentenberg, »Bidstrup« pr. Laurbjerg)
Arden Afd.	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Røde-Kro Afd.	(Murermester Søren Adolfsen og Søn, Rise)
Givskud Afd.	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Skjød, Tinning, Lading, Voldby, Hammel, Søby, Jyll., Sahl, Aidt, Houlbjerg, Haurum, Toustrup, Hinnerup og Vithen	(Frijsenborg Skovdistrikt)
Jexen Afd.	(Th. Nielsens Møbelfabrik i Skanderborg)
Sønder Dalby	(Dalby Tureby Kommune)
Haverslev Afd.	(Brorstrup-Haverslev Kommune)
Bregninge-Bjergsted Afd.	(Bregninge-Bjergsted Kommune)
Budenes Forbund	(A/S N. C. Rom, Vestergade 8)
Snesere Afd.	(Snesere Kommune)
Sdr. Dalby Afd.	(Dalby-Tureby Kommune)
Hørsholm	(Otto Jørgensen, Hørsholm)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Herlufsholm	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Øster Egesborg	(Øster Egesborg Kommune)
Kuskenes og Chaufførernes Fagforening i Fredericia	(Droskevognmændene i Fredericia)
Kolindsund	(Knudsen, Skarnæs)

FAGFORENINGSRESULTATER I AMERIKA

I Marts har vi her i Fagbladet peget paa den sociale Uro, som for Tiden kendetegner den politiske og økonomiske Situation i Amerika. Vi har især fremhævet, at Roosevelts Politik nu er naaet til et afgørende Vendepunkt: maa nu gennemføre de sociale Principper i sin Politik over for Storkapitalismen, som befinder sig i en Højkonjunktur. Amerikas nye Fagforeningsbevægelse, der er blevet organiseret af John L. Lewis, Føreren for Minearbejderne, samler de faguddannede og ikke-faguddannede Arbejdermasser i Amerika, Hvide, Negre og Kvinder i en stor fælles Industriunion, hvis Virksomhed lidt efter lidt synes at skulle sprænge de gamle Fagorganisationers Rammer. De store Industriforbund organiserer saaledes de brede Arbejdermasser og samler alle Erhvervsgrupper, der arbejder i en Industri.

De nye Industriforbund driver en omfattende Organisationskampagne. Denne Kampagne understøttes af en Række Strejkebevægelser. Formen for disse Strejker er den saakaldte »sit down« (siddende) Strejke, som vi kender fra den den store franske Strejkebevægelse i Aaret 1936. De strejkende Arbejdere bliver i Virksomhederne og forhindrer paa denne Maade Strejkebrydere i at genoptage Produktionen.

Netop fordi de amerikanske Industriforbund kun disponerede over Minoriteten af Arbejderne, havde denne Kampmaade en afgørende Betydning. Thi paa denne Maade blev det muligt for relativt smaa Arbejdergrupper i samlet Trop at lamme hele Produktionen.

I denne Fremgangsmaade saa Arbejdsgiverne en Ødelæggelse af deres Ejendomsret og fik ved Retten Arbejderne dømt. Men Resultaterne fra Retten hjalp kun lidet.

Statsadministrationen stod her i et Spørgsmaal af afgørende Betydning — om end ikke paa Arbejdernes Side — saa dog i det mindste neutral. Her viste det sig, at J. L. Lewis havde ført den rigtige Politik, da han i Valgkampen i 1936 imod den amerikanske Fagforeningsbevægelses klassiske Traditioner aabenlyst støttede Roosevelts Kandidatur. Roosevelt gengælder nu denne Hjælp med en loyal Neutralitet, som øjensynligt svækker Arbejdsgiverne. Men en aabenlys Stillingtagen for Arbejderne har han imidlertid ikke taget.

Arbejdsgiverne følte sig for, om de turde regne med Statens Indskriden mod de Arbejdere, som holdt Fabrikerne besat. Miss Perkins, den amerikanske Arbejdsminister, afslog dog enhver Indgriben fra Statens Side og bemærkede kun, at Retten tidligere havde erklæret Fagforeningernes Strejkeposter for illegale, men at Anskuelserne herom var ved at ændres. Arbejdsgiverne maatte regne med, at Offentligheden ved Indførelse af Fabrikspoliti og de øjensynlige blodige Følger heraf ved Statens direkte eller indirekte Indflydelse vilde tage Parti mod Arbejdsgiverne. Det var endvidere vigtigt, at kun de Virksomheder, som ifølge sine Bestemmelser opfyldte visse sociale Fordringer, saasom 40-Timers Ugen o. s. v., kunde faa Regeringsordrer.

Under Trykket af »Comittee for Industrial«, Lewis nye Fagforeningsbevægelse, saa den mægtige Virksomhed »General Motors«, deres vigtigste »Nøgle«positioner lammet ved »sit down« Strejken, og følte sig nødsaget til at indgaa paa et Kompromis. »General Motors« gik ind paa, at Unionen af Automobilarbejdere skulde være berettiget til at repræsentere sine Medlemmer i kollektive Forhandlinger. Samtidig tilsikrede »General Motors«, at ingen Arbejder skulde forfordeles paa Grund af sit Medlemsskab af Unionen. Det sidste Punkt var ikke det mindst vigtige. Thi hidtil havde Flertallet af Arbejderne holdt sig udenfor Organisationerne udelukkende af Frygt for Arbejdsgiverne. Der kan herefter ingen Tvivl være om, at Organisationen efter sin officielle Anerkendelse i Løbet af kort Tid vil kunne organisere Størstedelen af Automobilarbejderne.

Hvad Amerikas mægtige Staaltrust angaar lod den, i rigtig Vurdering af Situationen, det ikke komme til en Arbejdskamp. Endnu i 1936 havde alle Kendere af det økonomiske Liv i Amerika forudsagt, at den nye Fagforeningsbevægelse vilde komme til at kæmpe sin afgørende Kamp om at være eller ikke være. Staalindustrien er ved Siden af Olieindustrien den amerikanske Kapitalismes Højborg og havde hidtil aldrig kendt til uafhængige Fagforeninger. I Stedet for havde de begunstiget de saa berygtede »Company Unions«, der var afhængige af Arbejdsgiverne. Da det i de første Dage af Marts officielt blev meddelt, at Carnegie Illiniois Steel, det største Foretagende inden for Staaltrusten, efter lange hemmelige Forhandlinger havde anerkendt den C. I. O. tilsluttede Union af Staalarbejdere og havde givet den samme Rettigheder, som »General Motors« havde indrømmet Unionen af Automobilarbejdere, var det klart for alle, at en ny Epoke begyndte i den amerikanske Fagforenings Historie.

Efter saaledes uden Kamp at have opnaaet Anerkendelse fra den stærkeste Industrigruppe, skrider Arbejdet med den nye Fagforeningsbevægelse, organiseret paa Industribasis, videre frem i hurtigt Tempo. De andre Foretagender inden for Staaltrusten indledede straks Forhandlinger, som nu staar foran deres positive Afslutning. General Electric Company, der beskæftiger 60,000 Arbejdere, har indledet Forhandlinger med Unionen af Elektricitets- og Radio-Arbejdere. C. I. O. organiserer for Tiden Arbejderne i Tekstilindustrien i Sydstaterne, i de sydvestlige Oliefelter og i Skotøjsindustrien i Ny-England.

Efter de sidste heldige Resultater anses den af C. I. O. ledede Belægelse af et Industriforbund for den førende Faggruppe mellem Kapital og Arbejde i Amerika. »American Federation of Labor«, Forbundsorganisationen, de gamle Fagforbund rykkes mere og mere tilbage i anden Række. Thi den gamle Bevægelse har ikke forstaaet at organisere den brede Masse af de ikke faglærte Arbejderlag, som først er kommet til i de sidste Generationer, samt Negermasserne. Derfor var den ikke i Stand til at skabe en fælles amerikansk Arbejderbevægelse. *H.*

Fredsmæglingsretten

Odense F. — A/S Wittenborgs Automatfabrikker. Afdelingen klager over, at en paa Virksomheden ansat Fyrbøder ikke faar Betaling for Overarbejde. Vi har begæret Mægling, hvor man enedes om, at den paagældende Arbejder fremtidig aflønnes med Timeløn og faar Betaling af de i Overenskomsten fastsatte Tillæg for Overarbejde.

Sjørring-Torsted Afd. — Gdr. Anders Nørgaard, Sperring. Ovennævnte Sag, der drejer sig om Underbetaling ved et udført Dræningsarbejde, er forligsmæssigt ordnet derhen, at Arbejdsgiveren har indvilget i at betale i Henhold til den eksisterende Overenskomst, hvilket er sket.

Randbøl Afd. — Arkitekt W. Hansen, ang. »Karolineynde«, Randbøl. I ovennævnte Sag har man forsøgt at inddrive vort Medlem Svend Aage Hansens Tilgodehavende 336 Kr. 90 Øre + 45 Kr. i Sagsomkostninger, men Fordringen har vist sig uerholdelig, hvorfor Sagen maa henlægges, idet vi dog har gjort vort Medlem bekendt med, at han aarlig maa rykke Arkitekten, for at Fordringen ikke skal forældes.

Brovst Afd. — Gdr. Karl Frederiksen, Fristrup Kærgaard pr. Birkelse. I ovennævnte Sag er faldet Dom. Vort Medlem har tabt Sagen og er idømt 300 Kr. i Erstatning og 50 Kr. i Sagsomkostninger.

Jungshoved Afd. — Forpagter Baron Wedelsborg, Jungshovedgaard. Ovennævnte Sag, der drejer sig om Bortvisning af Kreaturpasser P. Kyhn Jørgensen fra Jungshovedgaard, grundet paa, at Jørgensen, der i 6 Uger ikke havde haft nogen Fridag, havde anmodet om at faa en Søndag fri til at søge sig en ny Plads og ogsaa faaet fri paa Betingelse af, at han skaffede en Afløser, hvilket han imidlertid ikke kunde, er efter at være tabt ved Underretten appelleret til Landsretten, der har omstødt Dommen og statueret, at vort Medlem i Henhold til Maribooverenskomstens § 13 har været berettiget til at faa denne Fridag og ikke har Pligt til at skaffe Afløsning. Desaarsag er vort Medlem tilkendt 290 Kr. plus Sagens Omkostninger for begge Parter med 150 Kr.

Brorup-Valby Afd. — Gdr. Chr. Larsen, Kyllinggaard. Nærværende Sag, der drejede sig om en fast Arbejders Ret til uafbrudt Optagning af Roer i Oktober Maaned, ogsaa for Tiden forud for 15. Oktober, fordi han havde opsagt sin Plads til 1. November, havde nægtet at deltage i Efteraarspløjningen i Dagene omkring 9. og 12. Oktober og i Stedet krævet Ret til at fortsætte Optagningen af Sukkerroer, saa han kunde faa optaget hele det lugede Areal inden 1. November, er afgjort ved Retten derhen, at den skete Arbejdsvægring var uberettiget og Medlemmets Krav om Erstatning for de manglende 5 Td. Land Sukkerroer blev derfor afvist.

Brahetrolleborg Afd. Proprietær Møller-Madsen, Keglholme, Pejrup. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Betaling for manglende 3. Gangs Lugning og Optagning af et Areal Sukkerroer, maa opgives, idet vort Medlem har undladt at træffe nogen klar Aftale med Arbejdsgiveren om Pasning af Arealet i Henhold til Overenskomsten.

Dannemare Afd. — Proprietær Larsen, Nr. Gyldenbjerg. I ovennævnte Sag, der drejede sig om Medhjælper Ingvar Jørgensens Bortvisning fra Nr. Gyldenbjerg, har der den 2. Februar været afholdt Mægling, ved hvilke dog ikke opnaaedes Enighed. Ved et Fællesmøde i Nakskov den 2. April blev Sagen behandlet paany, men Enighed opnaaedes ikke, hvorfor Organisationerne henviste Sagen til Civilretten. Efter at Mødet var sluttet, meddelte Parterne, at de direkte havde indgaaet Forlig, hvorefter Ingvar Jørgensen til fuld Afgørelse fik udbtalt 25 Kr.

St. Merløse Afd. — Baron Reedtz-Thott, Merløsegaarden. Ovennævnte Sag, der drejer sig om Forstaaelsen af en mellem St. Merløse Afd. og Baron Reedtz-Thott i 1935 truffet Ordning gaaende ud paa, at Baronen forpligtede sig til at aflønne sine faste Folk udenfor Kostalden med samme Betaling, som der ydes paa Nabo-Herregaarden »Bonderup«, medens Løsarbejderne aflønnes tarifmæssigt, har nu fundet sin Afslutning ved en Dom ved Underretten, som har statueret, at Baronen ikke dermed var pligtig til at følge de paa Bonderup til enhver Tid gældende Lønninger, men kun til at respektere de ved Overenskomstens Afslutning paa Bonderup eksisterende Arbejdslønningr.

Vejle F. — A/S C. M. Hess' Fabriker. Afdelingen klager over, at Firmaet har sat en ung Mand til at udføre Arbejde ved Sandblanding og Sandtørring til en mindre Løn til trods for, at det omtalte Arbejde altid tidligere har været udført af Arbejdsmænd. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor Firmaet indgik paa at beholde den hidtil ved Arbejdet beskæftigede Arbejdsmand og betaler ham den hidtidige Løn.

Hasle — Hasle Klinker- og Chamottestensfabrik. Afdelingen meddeler, at man har forhandlet med Firmaet om Betalingen til Arbejdere, der er beskæftiget ved den nye Tunnelovn, uden at man har kunnet komme til Enighed. Sagen har derefter været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om en Ordning, hvorefter Brænderne ved Ovnen for Pasning af denne og Generatorer samt for Tiltrilning af Brændsel og Fratrilning af Slagger erholder 60 Kr. pr. Uge. For Fyring under Kedlen og Pasning af Dampmaskinen betales en Ugeløn af 57 Kr. For Koksaflæsning betales et Tillæg af 15 Øre pr. Time. For Fremstilling af Gibsforme til Krukker betales 1 Kr. pr. Time. Reservebrænderen ved Tunnelovnen betales med 113 Øre pr. Time. For Ekstravagter om Natten fra Kl. 22 til Kl. 6 uden for Turnus betales Kr. 1,25 pr. Time.

Frederikshavn A. — Frederikshavn Værft- og Flydedok. Afdelingen klager over, at Værftet ikke vil betale Overtidstillæg til Arbejdere, der er tilsagt til Holddriftsarbejde uden behørigt Varsel. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor Værftet indgik paa til fuld Afgørelse af den at efterbetale hver Arbejder 11 Kr.

Stenmagle — Vandløse Teglværk. Teglværket har indmeldt sig i Kalk- og Teglværksforeningen, og der har i den Anledning været afholdt Møde dels for at faa fastsat Timelønnen og dels for at faa fastsat Akkordpriser. Man endes om, at Timelønnen i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen bliver gældende. Brænderlønnen fastsattes til Kr. 47,00 pr. Uge. Endvidere fastsattes en Række Akkordpriser.

Sigerslev — Stevns Klints Kridtbrud. Afdelingen klager over, at vore Medlemmer ikke har faaet den fulde Forhøjelse af deres Timelønninger fra 1. September f. A. i Henhold til Voldgiftskendelsen af 7. April 1936. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om at slutte den paa Basis af en Udbetaling af Kr. 135,00 for hele Perioden til 1. Marts i Aar.

Nørre Sundby A. — Nr. Uttrup Teglværk. Afdelingen har indberettet, at Teglværket er i Færd med at udføre et Dæmningsarbejde over de gamle Lergrave, og vore Medlemmer har derfor rejst Krav om Betaling efter Entreprenøroverenskomsten for dette Jordarbejde. Der har været Mægling, hvor man er enedes om, at Betalingen for Afrømningen ordnes ved, at Timeantallet herfor opføres, og derefter maales de udkørte Bunker af Jord i den udlagte Dæmning, hvorefter der sker Fradrag for den Del af Dæmningen udfor Gravemaskinen, medens Resten deles paa samtlige Timer for Afrømningen, beregnet efter et Tillæg af 8 Øre pr. Time for Afrømning paa Værket. Støbearbejdet og Udgravning til Fundamenter betales efter Entreprenøroverenskomsten.

Mou Cementfabrikernes Mosebrug. Afdelingen har indberettet, at Mosebruget har overgivet Arbejdet med Snekastning til Snefogeden, der har ladet Mosebrugets Arbejdsmænd udføre Arbejdet og afregner dem med 4 Kr. pr. Dage. Vi har tilskrevet Mosebruget og krævet en Betaling af 105 Øre pr. Time eller Mægling afholdt om Sagen, og vi har derefter modtaget en Skrivelse fra Mosebruget, hvori det meddeler, at det ikke ønsker Mægling afholdt, men vil betale vore Medlemmer, hvad de har krævet for Arbejdet.

Lager- og Pakhusarbejderne — Firma Max Bodenhoff. Vore Medlemmer har rejst Krav om højere Løn, uden at Kravet er imødekommet. Det er derefter behandlet ved Mægling, og her indgik Firmaet paa at forhøje Ugelønningerne, der er Kr. 52,80, med 3 Kr. for Smøreren og 1 Kr. for Renseren.

Grønbjerg Afdeling har afsluttet ny Overenskomst med Grønbjerg Teglværk, hvorefter Arbejdstiden er 8 Timer daglig. Timelønnen 95 Øre. Endvidere er der fastsat en Række Akkordpriser, og de almindelige Bestemmelser i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen er gældende. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Overenskomsten kan opsiges til 1. Marts.

Ilbro har fornyet Overenskomsten med Ilbro Teglværk til Udløb en 1. Marts. Arbejdstiden er 8 Timer, Timelønnen 95 Øre; endvidere er fastsat en Række Akkordpriser.

Oliemøllerne har forlænget Overenskomsten med Sies Farve- og Lakfabriker, til 1939 med Timelønnen forhøjet fra 109 Øre til 117 Øre, dog for nyantagne til 115 Øre. Betaling af halv Løn i Sygdomstilfælde er udvidet fra 4 til 6 Uger. Arbejderne erholder 2 Sæt Overtrækstøj om Aaret.

Oliemøllerne har forlænget Overenskomsten med A/S Dansk Mineraloliefabrik med Timelønningerne forhøjet fra 113 til 120 Øre samt en Tillægsordning, der giver 122 Øre efter 1 Aars Arbejde, 124 Øre efter 2 Aars Arbejde og 126 Øre efter 4 Aars Arbejde. Overenskomsten gælder til 1. Marts 1939.

Oliemøllerne har forlænget Overenskomsten med De danske Oliemøllers Sæbefabriker til 1. Marts 1939 med en Ændring i Produktionsordningen, saaledes at Tonsmængden er skaaret ned fra 4½ til 4 Tons pr. Mand, og Betalingssatsen ændret fra Kr. 4,50 til Kr. 5,50 pr. Mand. Ordningen betyder, at Arbejderne nu tjener ca. 17 Øre mere pr. Time.

Køge har fornyet Overenskomsten med A/S Dansk Galoche- og Gummifabrik til 1. Marts 1939 med Timelønnen forhøjet fra 97 til 102 Øre, hvilken Timeløn dog kun gælder de 4 første Uger, hvorefter den forhøjes til 112 Øre den følgende Maaned, derefter til 120 Øre og endelig til 130 Øre efter 3 Maaneders Forløb. Der er samtidig sluttet Overenskomst for Ungarbejderne, der betales med: fra 14—16 Aar 50 Øre pr. Time, fra 16—17 Aar 60 Øre pr. Time, fra 17—18 Aar 70 Øre pr. Time, fra 18—19 Aar 100 Øre pr. Time, fra 19—20 Aar 105 Øre pr. Time. For de 18—20-aarige gælder de nævnte Lønninger kun, forsaavidt de har været beskæftiget paa Fabriken før deres fyldte 18. Aar og ikke arbejder i Holddrift eller Akkord.

Skibsværftsarbejderne har sluttet Overenskomst med Kedelrenserfirmaet Svend A. Hansen. Overenskomsten med Kedelrenserfirmaer under Jern- og Metalindustrien er gældende dog at Timelønnen fastsættes til 130 Øre + et Tillæg af 33 pCt. for alt Kedelarbejde. Befordring til og fra Arbejdsstedet betales med 130 Øre pr. Time. Endvidere leverer Firmaet Overtrækstøj og Gasmasker ved Udførelsen af alt Kedelrensningsarbejde.

Forbundet — Statens Jordlovsudvalg. Med Jordlovsudvalget er nu afsluttet Overenskomst for de i Jordlovsudvalgets Drift værende Landbrugsejendomme. Overenskomsten er i det Store og Hele sluttet paa Basis af den Ordning, vi har med Statens Gaarde »Trollesminde« og »Faurholm«, hvorefter Overenskomsten for Land- og Skovbrug i Maribo Amt til enhver Tid er gældende med en Række Anciennitetstillæg og forskellige Ydelser. Endvidere gælder, at Jordlovsudvalget ved nye Forpagtninger skal betinge sig, at Forpagterne overholder den mellem Forbundet og Jordlovsudvalget eksisterende Overenskomst.

Fabrikarbejderne har forlænget Overenskomsten med A/S Emil Halvorsens Jernplads til 1. Maj 1939 med den sædvanlige Opsigelsesventil. Timelønnen forhøjet fra 103 til 108 Øre. Foruden er der sket Forhøjelse af forskellige personlige Tillæg.

Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling har oprettet Overenskomst med A/S Jacob Holm & Sønner. Overenskomsten gælder til en 1. Marts. Arbejdstiden er den samme som for de voksne Arbejdere. De unge Arbejdere maa kun beskæftiges ved alt lovligt forefaldende Arbejde, der ikke henhører under de voksne Arbejderes Omraade. Timelønnen er: fra 14—15 Aar Kr. 0,40, fra 15—16 Aar Kr. 0,45, fra 16—17 Aar Kr. 0,55, fra 17—18 Aar Kr. 0,60. Sommerferie efter samme Regler som de voksne Arbejdere.

Jægerspris Afd. — Kong Frederik den Syvendes Stiftelse, Jægerspris. Der er nu afsluttet Overenskomst med Fr. den Syvendes Stiftelse. Arbejdstiden er om Vinteren 8 Timer og om Sommeren 9 Timer. Timelønnen 70 Øre, Opsigelsesfrist 3 Maaneder til en 1. Maj. Iøvrigt vil Arbejdstiden være at nedsætte og Lønnen at forhøje i Henhold til, hvad der bliver Resultatet af Forhandlingerne med Skovbrugets Arbejdsgiverforening paa Sjælland.

Stouby Afd. — Rosenvold Skovdistrikt. Stouby Afd. har nu afsluttet dette Foraars første private Skovbrugsoverenskomst med samme Forhøjelser, som vi har faaet i Statsskovene, idet Afdelingen under 26. Februar har afsluttet Overenskomst med Rosenvold Skovdistrikt om Forlængelse af den hidtidige Skovbrugsoverenskomst, hvis Priser væsentligt var paa Basis af Frijsenborgoverenskomsten, med en Forhøjelse paa 15 % for alle Satser. Herefter vil Timelønnen, der er 75 Øre, være at forhøje til 86 Øre.

10. Kreds — Godsejer, Landbrugskandidat Poul Fugmann, der har købt Bredeshave pr. Tappernøje, har nu afsluttet Overenskomst, hvorefter han forpligter sig til at respektere den mellem Forbundet og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt til enhver Tid gældende Overenskomst.

Skaade-Holme Afd. — Moesgaard Skovdistrikt. Ved Forhandling i Arbejdsgiverforeningen den 10.Februar enedes man om at forny den hidtil gældende Overenskomst mellem Moesgaard Skovdistrikt og Skaade-Holme Afdeling paa samme Tid og paa samme Vilkaar, hvorom der opnaas Enighed mellem Skovbrugets Arbejdsgiverforening paa Sjælland og D. A. F.

Ryomgaard Afd. — Proprietær Foged, Ny Ryomgaard. Med ovennævnte Arbejdsgiver er afsluttet Overenskomst for Ryomgaard Skovdistrikt, hvorved han tiltræder den sjællandske Skovbrugsoverenskomst af 1936 og afregner efter Klasse 3.

Rude Afd. — Dræningsmester Alfred Th. Petersen, Skafterup. Ovennævnte Dræningsmester har underskrevet paa at ville respektere den mellem D. A. F. og Dræningsmestre i Præstø og Sorø Amter eksisterende Dræningsoverenskomst.

38. Kreds — Godsejer Dinesen, Lerbech. Mellem ovennævnte Parter er oprettet Prisaftale angaaende Skovbrugsarbejde i Lerbech Skovdistrikt. Timelønnen er 80 Øre. Akkordsatserne er paa Højde med de for Skovbruget paa Sjælland og Lolland-Falster gældende Priser.

Bælum Afd. — Skovejer T. O. Jørgensen, »Halskov« pr. Bælum. Med ovennævnte Arbejdsgiver er afsluttet Overenskomst om Skovbrugsarbejde. Priserne er forhøjet med ca. 25 pCt. og ligger for Akkordernes Vedkommende væsentligt paa Basis af den sjællandske Overenskomsts Klasse 1. Timelønnen er 80 Øre, Arbejdstiden 8 Timer. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. November.

Løsing Afdeling — Dræningsmester Marius Sørensen, Øster Snede, Løsning. Ovennævnte Dræningsmester har underskrevet Dræningsoverenskomsten mellem D. A. F. og Jysk Dræningsmesterforening.

Ødum-Spørring-Hadbjerg Afd. — Godsejer Mark, Kollerup. Nærværende Sag, der som bekendt drejer sig om, at Godsejer Mark vilde bortvise fra sin Skov de af Kommunen antagne Arbejdere til Nedrivning af hans Raagereder, og som ovenikøbet tilbød at skyde, ikke Raagerne, men Arbejderne, har nu været til Forundersøgelse, og Statsadvokaten har besluttet, at der skal rejses Tiltale mod Godsejeren efter Straffelovens § 260 for Trusel om Vold.

27. Kreds — Dræningsmester Søndergaard, Arden. Overfor Dræningsmester Søndergaard, Arden, er der etableret Blokade grundet paa, at Dræningsmesteren viser sig ikke at være betalingsdygtig. Han skylder vore Medlemmer over 500 Kr., som han har vist sig ude af Stand til at betale.

Strands Afd. — Gaardejer Jens Nikolaisen, Vistoft, Knebel. Nærværende Sag, der som bekendt drejede sig om den skammelige Behandling af en ung Tjenestedreng, som man havde givet Seng i en Staldbaas og forlystet med Spøgerier, er af Politiet bilagt med, at Gaardejeren har betalt en Bøde paa 50 Kr. Som bekendt kunde den civilretslige Sag ikke føres igennem, idet Drengens Moder for saa vidt angik det økonomiske Mellemværende med Gaardejeren havde sluttet et Forlig paa 90 Kr. Bonden er saaledes sluppet ganske urimeligt billigt fra den Affære.

Voldby Afd. — Dræningsmester Biller, Borritsø. Ovennævnte Sag, hvor Forbundet var frikendt ved Underretten, er af Biller appelleret til Landsretten, som har dømt Forbundet i Henhold til den nedlagte Paastand til at betale Biller 278 Kr. 08 Øre og samtidig paalagt Forbundet Sagens Omkostninger med 150 Kr.

Vester Ulslev Afd. — Gdr. Henrik Sørensen, Engholm. I ovennævnte Sag har været afholdt Mægling angaaende Tjenestekarl Vilh. Sidor og senere vedrørende Tjenestekarl Helmer Bædkel. For saa vidt synes de begge at have Ret i deres Klagemaal, men Formen, hvorunder de har afbrudt Arbejdsforholdet, giver ikke Muligheder for et Søgsmaal, hvorfor vi efter Henstilling fra Landsretssagfører Einar Krarup har frafaldet et saadant.

Viksø Afd. — Rekreationshjemmet »Slottet«, Viksø. I ovennævnte Sag er klaget over, at en Del af Patienterne paa Familieplejehjemmet »Slottet« tog Landbrugsarbejde paa de omliggende Bøndergaarde og derved paaførte vore Medlemmer en urimelig Konkurrence. Sagen er nu ordnet med en Erklæring fra Hospitalsdirektøren om, at man vil søge dette Forhold bragt til Ophør.

Sandby Afd. — Bestyrer Erhardt Rasmussen, Husgaard, Sandby. Ovenstaaende Sag, der drejede sig om Beskæftigelse af en ung Tjenestekarl i Strid med Medhjælperlovens Bestemmelser, er tabt ved Underretten.

Rødby Afd. — Forpagter Nielsen, Aggerup, Sakskøbing. I ovennævnte Sag, der angaar vort Medlem L. P. Brandts Krav paa Løn under Sygdom, er der efter Sagens Overgivelse til Sagfører Herland, Maribo, indgaaet Forlig, hvorefter vort Medlem til fuld Afgørelse har faaet udbetalt 35 Kr.

Ørsted Sj. Afd. — Gdr. Ole Petersen, Ørsted. Ovennævnte Sag er bilagt med, at vort Medlem, Svend Christensen, har faaet udbetalt det af ham krævede Beløb, nemlig 40 Kr. plus 15 Kr. i Sagsomkostninger.

40. Kreds — Jysk Dræningsmesterforening. I nærværende Sag har Gdr. A. Bruhn, over hvem der var klaget over Underbetaling, afgivet skriftlig Erklæring om at ville betale sit Dræningsarbejde efter den gældende Overenskomst.

Herlufsholm Afd. — Godsejer F. Rasmussen, Raunstrup, Herlufmagle. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Erstatning til et Medlem, Thorvald Nielsen, fordi denne var stanget af en Tyr. er nu afsluttet ved Dom i Landsretten. Thorvald Nielsen var ikke Medlem af en Sygekasse og har ment, at Arbejdsgiveren maatte være pligtig til at erstatte ham hans Sygehusudgifter samt yde ham Erstatning for Tort og Svie. Retten fastslaar imidlertid, at der ikke forelaa noget om, at den paagælende Tyr var særligt ondskabsfuld, saa der kan ikke paalægges Arbejdsgiveren noget Erstatningsansvar for det hændelige og ikke særligt slemme Ulykkestilfælde. Sagen er i sidste Omgang paakendt ved Landsretten.

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 10 31.–5. 1937 42. Aarg.

I Danmark skal der fejes ud
og gøres rent med Kost og Klud
og Sodavand og Sæbelud
for al Slags Enevælde;

saadan vi fejrer Grundlovsfest,
og Privilegiernes Rest
skal væk; fej bort du friske Blæst
en Fortids Mug og Ælde!

Land- og Skovbrugets Arbejdere
I OPMARSCH PAA DEN FAGLIGE FRONT

Som der er gjort Rede for andetsteds i Bladet, omfatter Mæglingsforslaget af 5. Maj, stillet af Forligsmanden, Rigsadvokat F. Pihl, ret betydelige Omraader af vort Forbunds Landarbejdergruppes Arbejdsfelt.

Med den nu foretagne Urafstemning, der blandt de af Mæglingsforslaget omfattede Arbejdere har fundet Sted, kan man med et Blik ind i Fremtiden maaske nok sige, at hermed har vort Forbunds Land- og Skovbrugsarbejdere gjort deres Entré som aktiv Faggruppe paa samme Vilkaar og Betingelser i den almindelige Forhandlings- og Overenskomstteknik, som de andre Grupper indenfor vort Forbund, der i Tidens Løb alt har fundet sin Tilpasning gennem en Række af Overenskomstsituationer og Konflikttilstande.

Det var et helt lille Sammenkædningskompleks af Overenskomster, der her forelaa til Behandling, og omfattende mere end 16,000 Mand. I et noget mindre Format, men dog i sin Struktur ikke ulig de omfattende Overenskomstomraader, der dækkes af de store Forligsmandsforslag, har vor Landarbejdergruppe altsaa nu været fremme til Afgørelse af en vigtig og kompliceret Sag. Det drejede sig baade om almindeligt Landbrug, om Skovbrug, om Dræningsarbejde og om Pasning af Sukkerroer, spredt over forskellige Dele af Landet, dog hovedsageligt i Maribo Amt. Men derudover i Nordsjælland for Dræningsarbejde, for Sjælland om Skovbrugsarbejde og for Frijsenborg i Midtjylland om Skovbrugsarbejde.

Dertil kommer, at der samtidig er givet Anvisning paa, hvilken faglig »Grundlov«, der skal være gældende paa de Overenskomstomraader, der her er Tale om, hvorved der er gjort et Skridt fremad mod det Maal at faa gennemført almindelige, kollektive Overenskomster ved Landbrugsarbejde.

Det var en Debut, der her forelaa. Og med en ikke ringe Opmærksomhed har den af vor Landarbejdergruppe startede og nu afsluttede Lønaktion været fulgt baade indenfor og udenfor vort Forbund af behørigt Interesserede.

Hvorledes man nu fra Arbejdsgiverside har taget paa Mæglingsforslaget og de Muligheder for organisationsmæssig Udbygning, som dette indeholder, fremgaar til en vis Grad af det Afstemningsresultat, der foreligger fra Arbejdsgiverne, og som findes andetsteds her i Bladet. Det er ikke uden Interesse at studere dette, ikke alene paa Baggrund af Mæglingsforslagets lønmæssige Indhold, men maaske nok saa meget paa Grund af de Konsekvenser, som navnlig det saakaldte »Nye Septemberforlig« indebærer.

Vi har indenfor vort Forbund en bitter Erfaring for, i hvor høj Grad Arbejdsgiverne i Landbruget modsætter sig Arbejdernes Organisationsindflydelse. Mange Landboere hylder endnu, naar det gælder Arbejderne, Teorien om Kræfternes frie Spil, hvor det efter deres Mening maa gælde om at holde Lønnen nede paa det lavest mulige Niveau og i Konsekvens deraf bekæmpe Arbejdernes Organisationer samtidig med, at man for sit eget Vedkommende stiller store Krav om økonomisk Hjælp fra Samfundets Side, altsaa ogsaa fra Arbejdernes, i Anledning af den økonomiske Virkning, som »Kræfternes frie Spil« har sat ind over Landbrugerne selv.

En saadan Inkonsekvens overfor det samme Princip gør det jo forklarligt nok, om man ved Bedømmelsen heraf skulde komme til det Resultat, at det i højere Grad er en Sindelagsindstilling overfor Arbejderne end en logisk Følge af Anerkendelsen af almindeligt Princip, der ovenikøbet er falleret, og som med de foreliggende Kendsgerninger for Øje ikke har nogen Udsigt til atter at vinde Hævd, i hvert Fald indenfor en overskuelig Tid. Ogsaa paa denne Baggrund maa det have sin Interesse at gøre Bekendtskab med det nu vedtagne Mæglingsforslag.

Mæglingsforslagets økonomiske Interesser taget som Helhed kan vort Forbund meget vel være bekendt, naar alt tages i Betragtning. Men selvfølgelig er der ved denne Lejlighed, ja, maaske endda netop ved denne Lejlighed flere mørke Punkter i Mæglingsforslaget, end vi i andre Tilfælde har faaet at ægre os over. Der er ingen Mening i at fornægte og holde skjult, hvad der for vor Organisations Sundheds Skyld maa og skal frem. Vurderingen heraf er ogsaa i de bedste Hænder, eftersom den store Gruppe af Arbejdere, der her er Tale om, alle har haft Lejlighed til at sætte sig ind i Sagen.

Men det kan maaske ogsaa lønne sig at foretage Vurderingen paa Baggrund af, hvad de andre siger om det indgaaede Forlig, altsaa alle dem, der har Interesse i at holde Arbejdernes Lønninger og Organisationer nede, med andre Ord dem, der i dette Tilfælde repræsenterer en stor Part af Landbrugernes politiske Parti, og hvis Talerør er Venstrepressen. Denne Presse, der desværre har en vis Udbredelse ogsaa i Arbejderbefolkningen i Landdistrikterne, er en Presse, der bekæmper Arbejderne og deres Organisationer fra Morgen og til Aften, og i blind Iver for at tækkes Landbruget ganske ser bort fra Tiden og dens Krav og helst vil regne Arbejderne i Landbruget for en Slags 2den Klasses Individer, der ikke møder op i Erhvervslivet med samme almindelige Menneskerettigheder som andre Borgere i Samfundet, og er en Presse, som Arbejderne blot spytter sig selv i Ansigtet ved at støtte.

Denne Presse er ved at gaa helt bagover paa Grund af det opnaaede Resultat. Her skal Arbejderne have en Lønforhøjelse paa op til 10 pCt. for Landbrugs-, Skovbrugs- og Sukkerroearbejde paa et Tidspunkt, hvor der er Krise i Landbruget. Det er dog for galt. Her burde

jo i Virkeligheden være Lønnedgang, naar Hensyn skal tages til Landbrugets vanskelige Stilling. Og saa tilrettelægger man oven i Købet en Situation, hvorved man igennem et »Nyt Septemberforlig« mener at kunne faa Landbrugerne interesseret for kollektive Overenskomster, som Landbrugerne virkelig maa være principielle og absolutte Modstandere af, maa vi snart være her.

Saaledes er Opfattelsen i den Presse, der mener paa denne Maade at varetage Landbrugernes Interesser i en Tid, hvor netop Forstaaelse og Samarbejde ikke mindst mellem Arbejder og Landbruget om alle vigtige og økonomiske Problemer burde samle Landets Befolkning i Enighed om alle fundamentale Betingelser for forsvarlig Varetagelse af Landets økonomiske Interesser.

Men saaledes tager Landbrugernes Presse Situationen, saaledes tales der af Landbrugets Førere, saaledes har indtil nu Uforstand og Ufordragelighed været Kendetegnet for Forholdet mellem Arbejder og Arbejdsgiver i Landbruget, og desuagtet forlanger man vedholdende Samfundets Hjælp til Opretholdelse af ogsaa de Landbrug, der er slet og uforsvarlig finansieret, for at Besidderne fortsat kan blive siddende ved deres forgældede Ejendomme.

I denne Situation er det første omfattende Landarbejderforlig, hvor de paagældende Landarbejdere selv har haft Sagen tæt inde paa Livet, og ved deres Stemmer afgjort den, sluttet, og et betydningsfuldt Skridt gjort paa Marchen frem for at naa op paa Linje med vore øvrige Kammerater indenfor vort Forbund.

Det Grundlag, der her er skabt, maa i vor store og retfærdige Sags Interesse udnyttes til Fordel for yderligere Fremgang. Ingen er ukendt med de vanskelige Forhold, der her foreligger for vort Arbejde fremad imod lysere Tilstande for Landbrugets Arbejdere. Det er imidlertid ikke alene Vanskeligheder, der kan tilskrives Arbejdsgiverne, men i nok saa høj en Grad Vanskeligheder, der maa tilskrives Mangel paa organisationsmæssig og solidarisk Forstaaelse netop hos den Del af Landarbejderbefolkningen, der har allerhaardest Brug for disse Ting. Men vi ved, at intet Resultat kommer uden Arbejde, og vi ved, at ingen vil gøre Arbejdet for os. Hvis vi vil have udrettet noget, og navnlig hvor Arbejdet skal udføres under stærk Modstand, maa vi gøre det selv.

Enhver er sin egen Lykkes Smed, og Arbejdernes Frigørelse skal være deres eget Værk! Derfor Haanden paa Værket alle I derude i Landdistrikterne, der forstaar Organisationens Betydning og Ide. Og er Arbejdet end nok saa besværligt og Resultatet af Anstrengelserne nok saa ringe, saa er den Alen, hvormed disse Resultater skal maales, endnu ikke færdig, den foreligger først, naar Tiden, vor trofaste Staldbroder, har afsat de af vort Arbejde tilvejebragte Mærkepæle, saa vi kan skue tilbage over et Arbejde og dets Resultater, saaledes som vi i dette Øjeblik med Tilfredshed kan skue tilbage over de Resultater, der er opnaaet paa Grundlag af vore Forgængeres Initiativ og Arbejde. *A.*

KAMPEN MOD FASCISMEN

FORDRER ENHED OG DISCIPLIN

Aaret 1937 viser i det store og hele en Bedring af den internationale Situation for Arbejderklassen. Valgene i Aaret 1936 har næsten overalt vist en Stigning af de demokratiske og socialdemokratiske Partier. I April dette Aar er den internationale Fascisme i Bryssel ved van Zeelands Valgsejr næsten blevet ramt lige saa føleligt som ved de italienske »Frivilliges« Nederlag ved Guadallajara. I Skandinavien er Regeringerne socialdemokratiske, i Frankrig har Leon Blum trods voldsom Modstand fra de reaktionære Pengemagter Ledelsen af Regeringen. I Belgien har Socialdemokratiet Andel i Regeringsforretningerne. I England og Holland fører tilforladelige demokratiske, om end konservative Regeringen.

Naar man betragter de historiske Tildragelser i det sidste Tiaar, bemærker man, at *Arbejderbevægelsens Enighed* er Forudsætningen for det politiske Demokrati og Kampen mod Fascismen. Denne Enighed maa findes paa politiske og Fagforenings-Omraader. Den tyske Republiks og den engang saa stolte tyske Arbejderbevægelses Tilbagegang var kun en Følge af Splittelsen i den tyske Arbejderbevægelse og Fremgangen af det tyske kommunistiske Parti. Da Sinowjeff i 1921 splittede det uafhængige tyske Socialdemokrati og tilførte den ubetydelige tyske spartakistiske Partisplitter Masser og Organisation, forøvede han en Bøddeltjeneste paa det tyske Demokrati. Aar for Aar, fra Valg til Valg blev begge de tyske Arbejderpartier stadig mere fremmede for hinanden, Splittelsen gik gennem hver Gruppe, gennem hver Virksomhed, ja næsten gennem hver Arbejderfamilie. Nu kom Reaktionens store Chance. Nationalsocialismen greb denne Chance. Gennem Splittelsen i den tyske Arbejderbevægelse, ud af begge Partiers Hjælpeløshed, voksede de politiske Muligheder for Reaktionen frem. Det tyske Socialdemokrati blev aldrig mere i Stand til at drive en selvstændig Politik. Det maatte være tilfreds med at mildne de kapitalistiske Partiers reaktionære Kurs og blev ved Kommunisternes hæmningsløse Propaganda over for Masserne ansvarlig for Reaktionens Politik.

Hermed skal der ikke dækkes over og undskyldes Fejl fra det tyske Socialdemokratis Side paa enkelte Punkter — men principielt var den tyske Arbejderbevægelses Skæbne beseglet med Splittelsen i *to* fjendtlige Arbejderpartier. En Splittelse kan aldrig rette Fejlen i et politisk Arbejderparti; derimod fører det automatisk til den *politiske Afmagts Afgrund.*

Naar vi betragter den italienske Arbejderbevægelses Undergang, vil vi bemærke en lignende Udvikling. Her var det den syndikalistiske Splittelse af Arbejderklassen, enkelte Gruppers Bedriftsegoisme, der banede Vejen for Fascismen. Paa dette Grundlag kunde det ikke lykkes for Turati og Matteotti at skabe et modstandsdygtigt Grundlag for Arbejderbevægelsen.

Nutidens politiske Kampe viser et beslægtet Billede. *Leon Blum's* Regerings Succes, den *franske Folkefronts* Succes vil afhænge af, om det lykkes at tøjle Radikalismen i dens egne Rækker. Blum fører i Dag en dobbelt Kamp. Medens han maa forsvare de erobrede sociale Stillinger mod den endnu ikke besejrede magtbegærlige franske Storkapitalisme, maa han samtidig modsætte sig den kommunistiske Propaganda i sine egne Rækker, dens Ønskepolitik, der ikke vil kende de nøgterne Kendsgerninger. Denne Propaganda alene er allerede en Fare for Folkefrontens Bestaaen, da den muligvis vil give Stikordet til Afgang af de Socialradikales højre Fløjgruppe over i Højre's Lejr.

Klarest, men mest skæbnesvangert bemærker vi den frygtelige Fare for Svækkelse ved Splittelsen i den *spanske Folkefronts Lejr*. Den umiddelbare Fare for Madrid var nødvendigt for at bringe Radikalismens Slagord og de endeløse politiske Diskussioner til Tavshed og i det mindste indlede en Realitetspolitik paa militært forsvarligt Omraade. Og den største Fare for den spanske Arbejderbevægelses Fremtid er ikke de tyske og italienske »Frivillige« og Flyvemaskiner, men Splittelsen af Arbejderklassen i Socialdemokratiet, Anarkister og Kommunister. Vil det *efter* Sejren blive muligt at føre en *ensrettet* Arbejderpolitik? Eller vil nye Stridigheder give Reaktionen en ny Chance? Hvis den anarkistisk paavirkede Regering i Barcelona tidligere havde deltaget mere aktivt i Borgerkrigen, saa vilde Kampen maaske allerede i Dag være afgjort til Fordel for Madrid.

Den internationale Arbejderbevægelse er med Aaret 1937 rykket ind i en *afgørende Kampsfære* med Fascismen. Resultatet af denne Kamp vil afhænge af, om det vil lykkes at gennemføre *Ensartethed i den politiske og faglige Ledelse* og at hævde sig efter den tilkæmpede Sejr. Det vil derfor være nødvendigt, at danne *Folkefrontbevægelser* i de Lande, hvor den politiske og ofte ogsaa faglige Splittelse af Arbejderklassen er en Kendsgerning. I Frankrig og Spanien maa *Folkefrontideen* søge at erstatte det store Gode, som den franske og spanske Arbejderklasse har mistet eller aldrig har ejet: *Den politiske Enhed, og i Spanien ogsaa Fagforeningsenheden.* Her drejer det sig om at likvidere Ødelæggelsens og Splittelsens Epoke og finde Vejen tilbage til Enhed. Forstaaet rigtigt viser netop Folkefronttanken, at kun *Arbejderbevægelsens Enhed* garanterer Sejr over Fascismen.

I *Skandinavien og England* eksisterer Arbejderklassens Enhed, virkeliggjort i det socialdemokratiske Arbejderparti — Skandinavien med 46 pCt. af Vælgerne — og den ensartede store Fagforeningsbevægelse. Ensartetheden i den politiske og Fagforeningsbevægelsen i disse Lande har formaaet at stille Arbejderklassen paa et socialt Niveau, som ikke er naaet i noget andet Land i Europa. Dette høje Niveau har kunnet opretholdes i Krisens svære Aar. Det vil ogsaa i Fremtiden kunne modstaa ethvert Angreb, hvis det lykkes at opretholde Ensartetheden paa det politiske og Fagforeningsområdet. *Folkefrontideerne* har — hvilket den engelske Fagforeningskongres ogsaa har vist i England — *ingen* Chance i de nordiske Lande af den simple Grund, at *Folkefronten allerede er realiseret i den socialdemokratiske og Fagforenings-Bevægelsen.* Den, der prædiker Folkefront i de nordiske Lande, mener i Virkeligheden Splittelse af Arbejderbevægelsen. Thi ved Siden af den socialdemokratiske og faglige Organisation eksisterer der praktisk talt overhovedet ingen Bevægelse, som kan komme i Betragtning ved Dannelsen af en »Folkefront«.

H.

ARBEJDSLØSHEDEN I VERDEN

Det internationale Arbejdsbureau konstaterer fortsat Bedring

I Løbet af de sidste fire Aar har man ifølge Arbejdsbureauets Opgørelse over Arbejdsløshedssituationen i de forskellige Lande kunnet konstatere en stadig Bedring, men aldrig tidligere har Opgørelserne været saa gunstige som nu ifølge den Kvartalsoversigt, som er offentliggjort i Arbejdsbureauets Tidsskrift »Industrial and Labour Information« for 12. April. I saa godt som alle de Lande, som Statistikken omfatter, er nemlig Antallet registreret Arbejdsløse gaaet ned sammenlignet med tilsvarende Periode i 1936.

I Belgien, Nederlandene, Storbritannien og Tjekkoslovakiet var Bedringen ifølge Arbejdsløshedsforsikringens Opgørelse mere iøjnefaldende end for tre Maaneder siden. Østrig, som ved forrige Kvartalsopgørelse havde en Stigning i Antallet af arbejdsløse, kan nu melde om nedgaaende Tendens. I Svejts, hvor Situationen i hele 1936 stadig blev værre, har man nu i første Kvartal 1937 kunnet konstatere en betydelig Nedgang i Antallet af arbejdsløse sammenlignet med første Kvartal 1936. I Frankrig, hvor Arbejdsløsheden var stigende for 6 Maaneder siden og stillestaaende for 3 Maaneder siden, er den nu i betydelig Nedgang.

Den Statistik, som er udarbejdet af Arbejdsbureauet over beskæftigede Personer, bekræfter fuldt ud det gunstige Billede, som Arbejdsløshedsstatistiken fremviser. I alle de Lande, hvor en saadan Statistik er tilgængelig, er Antallet af beskæftigede Arbejdere forøget, som oftest ganske betydeligt.

HUSK

AT MELDE FLYTNING TIL POSTVÆSENET OG AFDELINGEN

For at undgaa Standsning i Modtagelsen af Fagbladet er det nødvendigt at anmelde Flytning til Postvæsenet, hvilket kan ske ved Postbudet samt til Afdelingen.

AFSTEMNINGEN

OVER FORLIGSMANDENS MÆGLINGSFORSLAG AF 5. MAJ 1937

Som det var at vente, maatte Afstemningsresultatet over Forligsmandens Mæglingsforslag af 5. Maj udvise en vis Forskellighed, svarende til de Resultater, der er opnaaet indenfor de forskellige Overenskomster, som Mæglingsforslaget omfatter. Dette gælder ikke alene for Arbejderne, men ogsaa for Arbejdsgiverne, overfor hvilke sidste Forskelligheden lettere lader sig kontrollere, da der her foreligger flere af hinanden uafhængige Organisationer.

Vi anfører først Resultatet af Arbejdsgivernes Afstemning over Mæglingsforslaget:

Resultatet af Arbejdsgivernes Afstemning over Mæglingsforslaget.

	Ja Mill. Kr.	Nej Mill. Kr.	Ialt Mill. Kr.
Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt	5.793.143	2.106.597	7.899.740
Sukkerroedyrkerforeningerne for Lolland Møen og Sydsjælland	255.839	2.122.661	2.378.500
Sukkerroedyrkerforeningerne i Assens, Kolding, Odense og Haderslev	5.496	774.904	780.400
Vestsjællands Sukkerroedyrkerforening og Sukkerroedyrkerforeningen af 1930	16.028	382.672	398.700
Dræningsmesterforeningen for Gl. Roskilde, Holbæk og Frederiksborg Amter	274.800		274.800
Skovbrugets Arbejdsgiverforening for Sjælland	1.311.500		1.311.500
Frijsenborg Skovbrug	325.000		325.000
Ialt	7.981.806	5.386.834	13.368.640
pCt.	59,7	40,3	100,0

Arbejderne:

Forslaget er enstemmigt tiltraadt af Dansk Arbejdsmands Forbunds dertil kompetente Forsamling. Forslaget omfatter 14.721 af Forbundets Medlemmer.

Som det vil ses, har Arbejdsgiverne stemt med 13.368.640 Kr., hvoraf 7.981.806 Kr. har stemt Ja, medens 5.386.834 Kr. har stemt Nej, hvilket altsaa vil sige, saaledes som det ogsaa er anført, at Arbejdsgiverne har vedtaget Forslaget med 59,7 % af de afgivne Stemmer, medens 40,3 % har stemt imod. Hvem der nu kender Mæglingsforslagets Indhold, vil ikke have svært ved at udfinde Grundene til Forskelligheden i de foreliggende Afstemningsresultater fra Arbejdsgivernes Side, og det har sin Interesse at sætte sig ind heri, idet disse Resultater til en vis Grad kaster Lys over Synspunkterne overfor de i Mæglingsforslaget indeholdte Bestemmelser, idet vi dog til Vejledning skal bemærke, at Sukkerroedyrkerforeningernes Modvilje sikkert stammer fra Forhandlingskravet om en almindelig Landbrugsoverenskomst for disse Organisationer.

For Arbejdernes Vedkommende foreligger følgende Stemmeresultat: Der var 14721 Stemmeberettigede. 2834 stemte Ja = 42 %, 3913 stemte Nej = 58 %. Ialt var der altsaa afgivet 6747 Stemmer udaf 14.721 Stemmeberettigede, hvilket giver en Afstemningsprocent paa 45,83. En til Arbejdsgivernes Afstemning tilsvarende Analyse foreligger ikke for Arbejdernes Vedkommende, da det her kun er en Organisation, der stemmer, men af det foreliggende Stemmeresultat ses dog let, at navnlig Skovbrugets Arbejdere har stemt imod.

For at Urafstemningsresultatet skal kunne tages for gyldigt, skal Afstemningsprocenten — som bekendt — efter Loven udgøre over 50 % af de Stemmeberettigede, og naar dette ikke er Tilfældet, afgør Grupperepræsentantskabet, i Forbindelse med Hovedbestyrelsen Sagen. Men her foreligger nu det interessante Forhold, at de paagældende Arbejdere ved Urafstemningen selv har vedtaget Forslaget, uagtet der var flere Nej- end Ja-Stemmer, idet der efter Forligsmandslovens § 7 om Afstemningsreglerne, med den her foreliggende Stemmedeltagelse for Øje, udkræves ikke almindelig Stemmemajoritet, men en Majoritet paa 65 % for Forkastelse, idet denne Paragraf indeholder Bestemmelse om, at for hvert Point, hvormed Stemmeafgivningen ligger under 75 % af de Stemmeberettigede, skal den til Forkastelsen nødvendige Procent af de afgivne Stemmer forhøjes med ½, og da Stemmeafgivningen i det foreliggende Tilfælde var 29 Points under 75, forhøjes den Afstemningsprocent, der skal kunne godtgøre, at Forslaget er forkastet, med 14½ altsaa til 64½, og da kun 58 % har stemt Nej, er Mæglingsforslaget altsaa vedtaget med de 42 %, som har stemt Ja.

Saaledes foreligger Sagen, hvis der skal afstemmes efter Paragraf 7, hvilket Forligsinstitutionen nærmest mente, da her er Tale om kun et Forbund, medens Paragraf 8 i Forligsmandsloven holder sig til almindelig Stemmemajoritet.

Forbundets Hovedbestyrelse har med Henvisning til Mæglingsforslagets Indhold ment, at den burde tiltræde Forslaget, og har derfor ved Beslutning — og efter

derom indhentet Mandat fra Grupperepræsentantskabet — den 7. Maj eenstemmigt vedtaget endeligt at godkende Mæglingsforslaget.

Nu maa de Lærde saa siden efter afgøre, om et Mæglingsforslag af den foreliggende Art, kun indeholdende Bestemmelser vedrørende et Forbund, selvom disse er spredt over flere Overenskomster, skal afgøres ved Afstemning efter Forligsmandens § 7 eller § 8.

A.

LÆRLINGELOVEN OG FAGFORENINGERNE

Fagenes yngste Medarbejdere, Lærlingene, har været Lovgivningsmagtens Stedbørn igennem et Par Menneskealdre. Siden vi fik den første Lærlingelov i 1889, er der paa de fleste sociale og kulturelle Omraader sket en bemærkelsesværdig Udvikling, der har haft en Demokratisering af Samfundslivet til Formaal.

Men Lærlingeloven har under alt dette hvilet paa sine ærværdige Principer fra 1889. Det er endda ikke helt med Urette hævdet, at den første Lærlingelov var forældet, allerede da den kom til Verden. Man forstaar derfor, at hvad den i Dag har kunnet afkræve den nulevende Generation af Respekt skyldes den Haardnakkethed, hvormed den har kunnet modstaa en rivende social Udvikling paa alle andre Omraader. Vel blev der i 1921 foretaget en Revision, men den medførte ingen *principielle* Ændringer.

Naar den gamle Lærlingelov nu efter den nye Lovs Vedtagelse er Historie, vil dette ikke fremkalde mange Beklagelser.

Sagen er jo den, at et af de oftest anvendte Argumenter imod en Revision af Lærlingeloven har været, at Mestrene alligevel ikke nøjedes med at indrømme deres Lærlinge den Beskyttelse, som Loven foreskrev. Mange Mestre har f. Eks. givet deres Lærlinge Ferie, uden at have Lovparagraffer derom svævende over Hovedet. Problemet blev for dette som for flere andre Spørgsmaal da blot, om Indrømmelserne til Lærlingene skulde ske ved tilfældig Velvilje — eller om Loven skulde afpasses efter de Krav, som stort set anses for rimelige af alle Parter. Mod deres oprindelige Hensigt er adskillige Mesterrepræsentanter i deres ædle Harme over for meget »Kontorius« og »Juristeri« (to Gloser, som paa Grund af deres Ubestemmelighed har opnaaet en formidabel Popularitet i anti-Regeringskredse) kommet til at yde en uberettiget Støtte til de *daarlige* Mestre.

Men nu er Lærlingeloven altsaa gennemført. At Venstre og Højre stemte imod noteres blot for en Fuldstændigheds Skyld. Loven bringer paa en lang Række Omraader en betydelig Forbedring. Nye Kategorier af unge Arbejdere drages ind under kontraktlige Forhold. Det bestemmes ved Lov, at hvor kollektive Lønaftaler for Lærlingene oprettes, skal de være gældende Minimum. Hvor der ikke er Overenskomst om Lærlingelønningerne nedsætter Organisationerne et Nævn, der kan træffe Afgørelse om Lønnen, saafremt der er Flertal i Nævnet derfor. Lærlingene faar Ferie, gennemsnitlig 14 Dage aarligt i Læretiden, eventuelt varieret med en længere Ferie i de første Aar og en kortere i de senere, dog mindst 9 Dage i det sidste Læreaar. Mesterens Forsikringsforpligtelser overfor Lærlingen udvides, Aftenskoleundervisningen paa tekniske Skoler og Fagskoler begrænses. Svendeprøver gøres obligatoriske og bedømmes af en Kommission med Fagenes Folk som Medlemmer.

Om Læretiden bestemmes det, at 4 Aar fremtidig skal være det almindelige Maksimum. Dog har Socialministeren Adgang til at forlænge Læretiden med indtil 1 Aar. Regeringspartierne har i Folketingets Udvalg, som behandlede Loven, udtalt, at det vil være rimeligt, om der tages Hensyn til Lærlingenes Alder og Modenhed, saaledes at en længere Læretid end den i Loven fastsatte fortrinsvis bringes i Anvendelse paa Lærlinge, der umiddelbart efter deres fyldte 14de Aar indtræder i Lærlingeforhold.

Dette er, kort opremset, nogle af Lovens Reformer og Fremskridt, der vil blive hilst med Tilfredshed hos Størstedelen af Befolkningen.

Men dertil kommer, hvad der er det vigtigste nye i Loven, at Fagenes egne Folk drages med ind i det intime daglige Arbejde med at gennemføre Lovens Ord og *Mening*. Gennem faglige Fællesudvalg skal Arbejdere og Arbejdsgivere nu overvaage, at Uddannelsen bliver forsvarlig indenfor det paagældende Fagomraade. Tendenser til at spekulere i Lærlingenes Arbejdskraft vil herefter kunne modvirkes, og det ligger i det hele taget nu i Fagenes egen Haand at sørge for, at den nye Lærlingelov gennemføres *fuld ud*.

Som Kronen paa Værket kommer derpaa den nye Institution, Lærlingeraadet. Herigennem skal der skabes Kontakt mellem Erhvervenes Hovedorganisationer og Administrationen. Lærlingeraadet skal dels træffe Afgørelser om, dels være raadgivende overfor Ministeren i administrative Spørgsmaal.

Fagforeningerne er altsaa draget med ind i Lærlingeforholdet paa en langt mere intim Maade, end Tilfældet har været hidtil. Loven kan kun opfordre Organisationerne til i saa vid Udstrækning som muligt at faa Lærlingenes Løn fastsat i Overenskomsterne. Lærlingenes Lønforhold er et Organisationsanliggende og bør behandles som saadan.

I det hele taget vilde det være naturligt, om Vedtagelsen af Lærlingeloven danner Udgangspunktet til det nærmest mulige Samarbejde mellem de ældre og de unge Arbejdere. Regeringens nye Lærlingelov giver de allerbedste Betingelser for en Forbedring af Lærlingenes Kaar og Uddannelse.

FORLIGSFORSLAGET

ANGAAENDE LANDBRUG, SKOVBRUG OG DRÆNING

Forligsmandens Mæglingsforslag af 5. Maj angaaende Landbrug, Skovbrug, Dræningsarbejde og Sukkerroedyrkerne er nu vedtaget og de paagældende Overenskomster er dermed traadt i Kraft fra og med 14. Maj.

Som bekendt omfattede Forslaget Forlængelse af Landbrugs-, Skovbrugs- og Dræningsoverenskomsterne med Arbejdsgiverforeningen i Maribo Amt, Skovbrugets Arbejdsgiverforening paa Sjælland, Frijsenborg Skovbrug, Dræningsmesterforeningen for Holbæk, Gl. Roskilde og Frederiksborg Amter samt De samvirkende Sukkerroedyrkerforeninger.

Forhandlingerne om disse Overenskomster har i Aar været overmaade vanskelige og langvarige, ligesom Mæglingen hos Forligsmanden tog mere end en Uge. Arbejdsgiverne afviste i Realiteten alle Krav om Lønforhøjelser for Landbruget, og i Skovbruget vilde de kun give ganske minimale Tillæg. I Frijsenborg Skovbrug blev der saaledes etableret Strejke i Marts Maaned, fordi Arbejdsgiverforeningen her ikke vilde give mere end 2 Øre pr. Time i Tillæg og tilsvarende Forhøjelser af Akkordsatserne.

Forbundets Krav om Nedsættelse af Arbejdstiden i Landbruget og Skovbruget afviste Arbejdsgiverne ligeledes, og udtalte iøvrigt deres Tillid til at Forligsmanden ikke under de nuværende Forhold i Landbruget ville kunde foreslaa hverken Lønforhøjelser eller Arbejdstidsforkortelse; kun for Sukkerroerne kunde de tænke sig at maatte give et lille Tillæg. Hertil kom vore Forhandlinger med Sukkerroedyrkerforeningerne, overfor hvem vi havde krævet Afslutning af en alm. Landbrugsoverenskomst. Paa 2 paa hinanden følgende Generalforsamlinger forkastede Sukkerroedyrkerne i Foraaret at gaa med til saadanne Forhandlinger, medens Forbundet ligesaa kategorisk fastholdt Kravet. Set paa denne Baggrund gav Forligsmandens Forslag Indrømmelse til Arbejdernes og Forbundets Krav. Det bød paa Forhøjelse af Lønningerne over hele Linien, og det imødekom Forbundets Krav om, at Sukkerroedyrkerforeningerne skal optage Forhandling med Forbundet om Afslutning af en alm. Landbrugsoverenskomst for Sukkerroedyrkernes Medlemmer. Venstrepressen er da ogsaa — som vore Medlemmer i vid Udstækning vil have bemærket — ivrigt i Færd med at kritisere Forligsmanden og hans Forslag, fordi man finder det urimeligt, at Landbruget nu igen skal betale højere Løn, ligesom man ogsaa beklager sig højrøstet over, at Sukkerroedyrkerne skal afslutte en alm. Landbrugsoverenskomst.

Forligsmandens Forslag er saaledes modtaget med blandede Følelser i begge Lejre og har antagelig beredt bege Parter Skuffelser. Det imødekom ikke Forbundets Krav om Arbejdstidsforkortelse, ligesom Lønforhøjelserne ikke tilfredsstillede de stillede Forventninger.

I Skovbruget blev Timelønnen vel forhøjet med 10 Øre, men Akkorderne kun med 6+3 % ialt 9 %. Alm. Landbrugsarbejde med ca. 8 %, Sukkerroerne dog med 12½ % og Tjenestekarlenes Lønninger med 15 % og Dræningen med 10 %. Men naturligvis Fremskridt var det, og Fremskridt skulde der ogsaa gennemføres.

Overenskomsterne er forlænget paa 2 Aar, men kan til Foraaret opsiges, saafremt Pristallet pr. 1. Oktober er mindst 181 Point. April-Pristallet var 178.

Interessant og betydningsfuldt er Forligsforslagets *Afsnit B,* der er et helt Septemberforlig for Landbruget, og med Forhandlingsregler. Det er nu gældende Retsgrundlag mellem Arbejdsgiverforeningen i Maribo Amt, Sukkerroedyrkerforeningerne og Dansk Arbejdsmands Forbund. Det er i Realiteten det gældende Septemberforlig og de sidste Aar vedtagne Forhandlingsregler. Forslaget er i sine Hovedtræk udarbejdet i Vinter i det Udvalg, som nedsattes sidste Sommer om Landbrugets Overenskomstforhold, og som Forligsmand Pihl var Formand for. Da vilde Sukkerroedyrkerne ikke tiltræde det. I Dag er det gældende Grundlov for paagældende Organisationer. En nærmere Gennemgang af dette Landbrugets Septemberforlig kan senere finde Sted.

I Forbindelse med Forhandlingerne hos Forligsmanden er der opnaaet Enighed om en Række Ændringer i de bestaaende Overenskomster, der alle betyder Forbedringer. Disse Ændringer, som de direkte interesserede Medlemmer er bekendt med, bliver nu indarbejdet i de nye Overenskomster.

Lønmæssigt giver Forligsmandens Forslag følgende Forhøjelser:

1) Ad Landbrugsoverenskomsten:
Daglønnen for gifte Landarbejdere, § 20 og 36, forhøjes med 40 Øre. Høstdaglønnen dog med 50 Øre.
Overarbejdsbetalingen for alle Mænd ændres til 85 Øre og 110 Øre pr. Time.
Kvindernes Dagløn forhøjes, § 22 og 23 og 39, med 30 Øre om Sommeren og 25 Øre om Vinteren, og deres Overarbejdsbetaling til 60 og 85 Øre.
Malkearbejdet, § 24, forhøjes for 18 Køer fra 210 Øre til 230 Øre pr. Dag og tilsvarende for de mindre Koantal.
Fodermestrenes Betaling forhøjes fra 71 Kr. til 75 Kr. pr. Ko pr. Aar for de første 20 Køer og tilsvarende Forhøjelser paa de andre Satser.
Daglejerkarlene, § 38, faar Daglønnen forhøjet med 20 Øre pr. Dag, i Høsten dog med 30 Øre.
Sukkerroearbejdet, § 41, Betalingen forhøjes fra 80 til 90 Kr. pr. Td. Land.
Sukkerfoderroerne forhøjes fra 84 Kr. til 91 Kr. 75 Øre pr. Td. Land, i begge Tilfælde for Lugning og Optagning af løspløjede Roer.

Foderroer forhøjes fra 77 Kr. til 82 Kr. 75 Øre pr. Td. Land.
Turnips og Kaalrabi fra 66 Kr. til 71 Kr. pr. Td. Land.
Tjenestekarlenes Minimal-Aarsløn forhøjes for Karle under 20 Aar fra 560 Kr. til 645 Kr. For Karle over 20 Aar forhøjes Aarslønnen fra 660 Kr. til 760 Kr.
Minimallønnen *for Karle, som er Kreaturpassere,* fastsættes til mindst 890 Kr. pr. Aar med et yderligere Tillæg paa ca. 190 Kr., dersom de malker.

2) Ad Sukkerroeoverenskomsterne:
Overenskomsterne med Sukkerroedyrkerforeningerne faar samme Forhøjelse til 90 Kr. pr. Td. Ld. *Endvidere paalægges det Roedyrkerforeningerne at træde i Forhandling med Forbundet om almindelig Landbrugsoverenskomst,* saaledes som Forbundet har krævet. Giver Forhandlingerne ikke Resultat, kan vi opsige Roeoverenskomsten til Efteraaret.

3) Ad Dræningsoverenskomster:
Dræningsoverenskomstens Arbejdspriser i Maribo Amt samt *Overenskomsterne for Holbæk og Frederiksborg Amter* forhøjes med 10 pCt., Rørlægning i Maribo Amt dog med 5 pCt.
Timelønnen forhøjes til 109 Øre, i Frederiksborg Amt dog til 115 Øre.

4) Ad Skovbrugsoverenskomsterne:
I Skovbruget forhøjes Timelønnen straks fra 70 til 80 Øre. Akkordsatserne for Skovarbejde straks med 6 pCt. og yderligere 3 pCt. i 1938.
For Skærveslagning bliver den samlede Forhøjelse dog kun 7 pCt.

5) *Almindelige Bestemmelser:*
Samtlige Overenskomster forlænges for 2 Aar, men kan opsiges til Foraaret 1938, saafremt Pristallet i Oktober d. A. er steget med 6 Point.

Udover de ved Forligsmands-Forslaget forlængede Overenskomster havde Forbundet opsagt ca. 60 Overenskomster om Landbrug og Skovbrug.

Om Forlængelse af disse Overenskomster paa Basis af Forligsmandens Forslag har Forbundet allerede den 14. Maj indledet Forhandlinger for snarest muligt at faa Lønforhøjelserne til at træde i Kraft ogsaa paa disse Omraader.

O. Levinsen.

Folkeforbundet og Ernæringsspørgsmaalet

Et Møde af Eksperter i Det internationale Arbejdsbureau.

I hvilken Udstrækning og ved Hjælp af hvilke Midler kan Socialpolitikken, under Hensyntagen til den moderne Ernæringsfysiologis Forskningsresultater, medvirke til at højne Levestandarden i et enkelt Land eller for enkelte Befolkningsgrupper som nu lider af Underernæring eller af Fejlernæring?

Dette er et Problem, som har beskæftiget Det internationale Arbejdsbureau i nogen Tid, og som det søger at løse i Samarbejde med en Komité bestaaende af sagkyndige fra en Række Lande.

Komitéen, hvis Formand er den fhv. danske Finansminister, Nationalbankdirektør C. V. Bramsnæs, har holdt Møde i Genéve. Arbejdsbureauets Bestyrelse var direkte repræsenteret ved en engelsk Arbejder og en indisk Arbejdsgiver.

Som det vil være bekendt beskæftiger en Række internationale Organisationer sig for Tiden med i Fællesskab at studere Ernæringsspørgsmaalet. Folkeforbundssekretariatet udreder Spørgsmaalet fra et alment hygiejnisk Synspunkt og Det internationale Landbrugsinstitut fra et Produktionssynspunkt. Det internationale Arbejdsbureau ser selvsagt Problemet i Forbindelse med Arbejdernes Levevilkaar: Næringsbehovet i de forskellige Arbejdsgrupper, Lønmodtagernes Muligheder for at skaffe sig passende Føde etc.

Allerede ifjor offentliggjorde Arbejdsbureauet en Rapport om »Arbejdernes Ernæringsforhold og Socialpolitiken« (Workers Nutrition and Social Policy). Efter at være gjort bekendt med denne første Udredning, henstillede Den internationale Arbejdskonference til Arbejdsbureauet at fuldføre Undersøgelserne paa dette Omraade; og det var for at efterkomme denne Anmodning, Arbejdsbureauet ønskede at indhente Raad fra de fremstaaende Sagkyndige som allerede havde medvirket ved Udarbejdelsen af den første Rapport.

Paa Grundlag af de Dokumenter, som Arbejdsbureauet fremlagde paa det nu afholdte Møde, diskuterede Ekspertkomitéen indgaaende Bureauets Arbejde for at belyse det ernæringspolitiske Problem, og hvorledes man skal søge det løst, samt dets Betydning for den socialpolitiske Udvikling. Komitéen pegede særlig paa Nødvendigheden af ved de kommende Undersøgelser at skelne mellem Problemets fysiologiske, hygiejniske og sociale Sider. Komitéen foreslog enstemmigt, at disse Spørgsmaal skulde undersøges samtidig i forskellige Lande efter en fælles Plan, saa at Resultatet af Undersøgelserne skulde kunne sammenlignes.

De nye Undersøgelser, som skal foretages, kommer bl. a. til at behandle Forholdet mellem Næringsbehov og Arbejde, de økonomiske og sociale Konsekvenser af forskellige Vedtagelser for at forbedre Ernæringsstandarden for Arbejderne og deres Familier, Principperne for Lønregulering og de Metoder som anvendes ved Fastsættelse af Socialforsikringens og den offentlige Hjælpevirksomheds Præstationer. Andre Undersøgelser kommer til at omfatte Lærlinges og mindreaarige Arbejderes Ernæringsforhold, Husholdningsundervisning samt de Arbejdsløses Ernæringsforhold.

Den ikke mindst vigtige Opgave for Arbejdsbureauet bliver yderligere at udarbejde og samarbejde Metoderne for Indsamling af Statistik over Arbejderbefolkningens Ernæringsforhold og Levestandard i de forskellige Lande og paa en systematisk Maade offentliggøre Resultaterne af de nationale Undersøgelser, som kommer til at foretages i Fremtiden.

HISTORIEN OM JERN-BETON

En Mand blev hysterisk! — og en ny Teknik opstod!

For et halvt Aarhundrede siden laa der uden for Paris et Gartneri — nu har Forstæderne forlængst kvalt den sidste Rest af landlig Idyl, der hvor Gartneriet laa. — — Store Huse staar paa den Jord, som *Monier* — det var Gartnerens Navn — dyrkede og hægede om.

Han var en meget kolerisk Herre! Et voldsomt Spektakel vækkede en tidlig Morgen Karlen, Jacques og Pigen Marie! Det var Principalen, der som sædvanlig var tidlig oppe, og som sædvanlig havde han haft en lille Ærgrelse, der fik hans hidsige Gemyt til at bryde ud i lys Lue. Der behøvedes bare, at et Stykke Værktøj fra Dagen i Forvejen ikke var lagt paa Plads, saa tog Pokker ved Monier!

Forskrækkede sprang Marie og Jacques ud af deres respektive Senge og styrtede ud for at berolige deres Arbejdsgiver. Og det skal siges, at han var en rar og venlig Mand — altsaa længere hen paa Dagen. Det var kun om Morgenen, han aldrig kunde faa det rigtige Ben ud af Sengen.

Alle kendte den koleriske Monier. Og han blev paa Grund af sit mærkelige Udseende altid kaldt »Gamle Monier«. Ingen kendte hans Fornavn.

En Vintermorgen, da han stod op og — som altid — var i frygteligt daarligt Humør, skete der et Par smaa Uheld, som for en Gangs Skyld gav ham virkelig Grund til at blive gal i Hovedet. Jacques havde Aftenen før flyttet nogle Mistbænke, og da Monier i Mørket kom ind i et af Drivhusene, traadte han den ene Fod igennem Glasset paa en Misbænk. Med et Brøl af Raseri sparkede han og slog omkring sig. Og til sidst greb han sig til Hovedet og styrtede ud af Døren for straks at opsøge Jacques og give ham en ordentlig Skylle. Udenfor Døren havde den uheldige Jacques imidlertid samlet en hel Bunke gammelt Staaltraad, og et Øjeblik efter havde Monier viklet sine Ben ind i Staaltraaden og hylede og skreg af Raseri, sparkede og regerede, hvilket blot gjorde Sagen værre. Han kunde ikke komme løs, og da endelig Jacques, hidkaldt af Spektaklet naaede ud til ham, sad han paa Jorden med Arme og Ben viklet ind i Staaltraad og stirrede frem for sig med blodskudte Øjne.

Roligt viklede Jacques sin Herre ud af Fælden, og næppe var dette sket, før Monier udstødte et Brøl og rasende styrtede sig — ikke over Jacques — men over en Stabel Urtepotter, som var stillet op af Drivhusvæggen. Han tog den ene efter den anden og knaldede dem ned i Jorden allesammen. Til sidst stod han forpustet og lettet, men da laa Skaarene ogsaa omkring ham i et tykt Lag.

Med et dybt Suk gik Monier ind for at spise, og Jacques fulgte efter.

Da de sad ved Maden, sagde Jacques: Hvor skal jeg grave Urtepotterne ned?

— I et stort Hul omme ved Møddingen, sagde Monier og smilede genert:

— Hm! Det bliver et *meget* stort Hul.

— Jae, mumlede Monier, som var faldet til Ro og skammede sig.

— Der var adskillige af de store Urtepotter imellem; de er dyre?

— Ja, forbandet dyre! Pottemageren maa give os Rabat, naar vi bruger saa mange, sagde Monier.

— Urtepotter skulde være ligesaa solide som Staaltraad, sagde Marie og smilede til Jacques.

Monier vendte sig for at give hende Besked om at holde Bøtte, men pludselig slog han Haanden ned i Bordet, rejste sig og gik med lange faste Skridt ind i det lille Værksted, som laa bagved Stuehuset. Han smækkede Døren i efter sig.

Henad Aften gik Jasques hen og bankede paa Døren. Monier raabte: Kom ind! Og Jacques saa til sin Forbløffelse Monier sidde omgivet af Urtepotter. De var graa — og Jacques rystede paa Hovedet: Havde nu den tossede Rad igen prøvet at lave Urtepotter af Cement.

Det duede jo ikke en Døjt.

— Tag disse, sagde Monier, og rakte Karlen tre af de største Urtepotter — og gaa saa med udenfor.

De standsede ved Drivhusets Gavl og Monier sagde:

— Knald dem saa! Du er jo en stor, stærk Fyr, ikke! Lad mig se, om du kan?

Jacques rystede paa Hovedet, men han var klar over, at Monier ikke taalte Modsigelser i Øjeblikket, og saa knaldede han den ene Urtepotte ned i den haarde Jord.

Bang! sagde det, men Urtepotten gik ikke itu. Den trillede henad Jorden, og Jacques gik nu til Værket med Ildhu. Han brugte alle sine Kræfter, men det var ikke muligt at slaa Potterne i Stykker.

Og saa viste Monier den forbløffede Jacques, hvad han havde lavet. Inde i Værkstedet stod der endnu et Par Staaltraads-Skabeloner, som Monier stolt viste frem. Han havde omhyggeligt formet en Urtepotte af Staaltraad og bagefter klinet hurtigtørrende Cement paa! Det var det hele, og for første Gang i Verden var Cement og Staaltraad blevet anvendt sammen!

Hermed var Jernbetonen opfundet.

Monier var ikke Forretningsmand. Han saa slet ikke Mulighederne for at blive en rig Mand. Ja, der gik adskillige Aar, før han udtog Patent paa sin Opfindelse. Det skete, da Mureren nægtede at lave en ny Gavl til et Drivhus. Grunden var for blød, sagde han, Monier tænkte paa sine Urtepotter og foreslog at stille et Staaltraadsnet op og saa dække det med Cement. Mureren

grinede og sagde, at det var Pip. Monier fik et lille rask Raserianfald og tog saa selv fat.
Og Verdens første Jernbeton-Mur blev rejst.

Saa tog han Patent og tjente Smaasummer ved at sælge Udnyttelsesretten til Firmaer rundt omkring.

Senere forbedrede andre Metoden, og Moniers Indtægter svandt ind. Forresten blev han ogsaa mere og mere kolerisk. Tilsidst forærede han Jacques Gartneriet, og Jacques giftede sig med Marie, mens Monier rejste ind til Paris, hvor han gik rundt som en sær gammel Snegl og ærgrede sig over alt mellem Himmel og Jord.

Han er forlængst død i Fattigdom! Men den samme Teknik, som gjorde Urtepotterne solide, bliver brugt i Nutidens stolteste Bygninger. Det er Jernet og Cementen, som Monier bragte sammen, og som nu i Dag spænder Broer over Floder, rejser Skyskrabere mod Himlen og strækker snorlige Landeveje ud over Landene.

Saa vældige Ting kunde vokse ud af en Urtepotte.

LANDARBEJDERHUSTRUENS TILVÆRELSE

I Radioens »Kvindernes halve Time« hørtes for kort Tid siden en Udsendelse om Landarbejderhustruens Kaar. Den foregik i et Interview med en Landarbejderhustru Fru *Sonja Jørgensen,* Viet. Det var en Udsendelse, som fortjener at være hørt langt omkring. Det var Landarbejderhustruens Kaar paa en Sukkerroeegn, Fru Jørgensen fortalte saa gribende om. Det fremsatte var dog ikke mere særpræget, end at det meste af, hvad hun sagde, gælder for alle Landarbejderhustruer.

Fruen begyndte med at sige, at Landarbejderhustruen er vant til at døje, bøje Hovedet og tage imod meget ondt. Landarbejderhustruen er den blandt danske Kvinder, der har det daarligst. Ingen har saa haardt Arbejde som hun; hun er den, der har de færreste Penge at holde Hus for, og hun føder flest Børn.

Landarbejderen er vanskeligt stillet i vor Tid. Ikke alene er han daarligt lønnet, naar han har Arbejde, men tidt maa han gaa arbejdsløs i lange Perioder. Det kan gaa an med Arbejde i de travle Sæsoner, Roetiden og Høsten. Men selv i Sommerens bedste Tid, mellem Roetiden og Høsten, kan han risikere at gaa arbejdsløs. Der kan maaske i bedste Tilfælde blive et Par »Meter« Sten at slaa til Skærver. Det Vejarbejde, som det offentlige sætter i Gang, er der som Regel alt for mange om. Derfor gælder det om, naar der er Arbejde at faa, at hele Familien hænger i, baade Mand, Børn og Hustru.

Landarbejderhustruen maa tidlig op i Roetiden, i Reglen Kl. 4 for at smøre Mad til alle Familiemedlemmerne for hele Dagen. Man maa være tidligt paa Færde for at faa noget ud af Dagen. Der kan ikke blive Tale om at gaa hjem til Middag for at tilberede Mad. Og saa har Land-Arbejderhustruen da en lang Dag paa 12 Timer foran sig. Roearbejdet er et grimt Arbejde. Man maa gaa krumbøjet for at kunne udføre det; det er meget ubehageligt for et voksent Menneske, ikke mindst for en Kvinde. Og tidt kan Solen staa bagende over Roemarken hele Dagen og gøre det hele næsten uudholdeligt.

Børnene er ogsaa med i Marken. De største hjælper til med Arbejdet, de mindre bliver anbragt i en Grøft eller lignende, medens den mindste maa slæbes med op mellem Roerækkerne i Barnevognen. Det gaar ud over baade Børnene og Moderen. *De* faar ingen ordentlig Forplejning, hvilket ofte fører til mange Sygdomme, der kan mærke dem Resten af deres Liv. Især om Efteraaret, naar Roerne skal tages op, og det regner og blæser, og Moderen har vaade, lerede og valne Hænder, kan hun ikke komme til de smaa. De maa saa ligge og passe sig selv i Timevis. Da maa hun undertiden staaende og hældende sig ind over Barnevognen give den mindste Die.

Høsttiden maa ogsaa udnyttes. Da begynder man blot lidt senere paa Dagen for Kornets Skyld, men holder da ogsaa ud baade een Time og to og undertiden flere efter Kl. 6. Der bliver ikke nogen Tid til at passe Hjemmet i. Naar hun kommer hjem om Aftenen gælder det om ikke at synke ned paa en Stol og lade Trætheden blive følbar, thi saa vil hun være ude af Stand til at tilberede Aftensmaden, vaske Børnene og lægge dem i Seng, vaske op, og hvad andet, der ellers kan være at udføre af nødvendig Husgerning.

Det er ikke just Ferie, Landarbejderhustruen trænger til. Det er bedre Levevilkaar i det hele taget. Det er kun smaa Penge, man tjener i Arbejdssæsonerne, og de skal gemmes til Manden bliver arbejdsløs. Selvom Landarbejderhustruen er gravid, vil vi alligevel se hende deltage i Markarbejdet. Hun gør det dels for Fortjenestens Skyld og dels fordi det ikke kan gaa an at lade Arbejdet gaa fra sig for en anden Gangs Skyld. Ligeledes begynder hun at arbejde, saa snart hun er kommet op af Sengen efter Fødslen.

End ikke Søndagen er Fridag. Da skal der bages, tilberedes Mad og vaskes.

Hvad faar hun saa ud af sit Arbejde? Hun maa se sine Børns Tænder, Mave og Helbred blive ødelagt af Mangel paa ordentlig Forplejning og Næring. Trods al Sliddet lykkes det ikke for hende at sende sine Børn ud i Livet med et godt Helbred. Skolen paa Landet er heller ikke den bedste. Tidligt maa Børnene ud at tjene for Fremmede. Allerede som store Drenge maa de gøre Karls Arbejde, hvorved de tidt faar deres Holdning ødelagt.

Det eneste Fattigfolk i Almindelighed kan give deres Børn med ud i Livet — en stærk Krop og en god Lærdom — evner Landarbejderhustruen ikke altid at give sine Børn.

Det var en sand og usminket Skildring af Landarbejderhustruens Tilværelse, fyldt med haardt Arbejde og Skuffelser, som den er. Men trods de haarde Vilkaar sluttede hun med at sige: »Op med Humøret Landarbejderhustruer! Vi maa være med i Arbejdet og gøre, hvad vi kan, for at sikre os selv og vore Børn en lysere Fremtid. Vi maa selv deltage i Oplysningsarbejdet og være med til at sprede Oplysning om vore Vilkaar, saa vi vil blive forstaaet og hørt. Vi vil gerne naa til at kunne skabe virkelige Hjem til vore Familier og at kunne glæde os over vore Børn.

Det eneste, der kunde være at sige til Fruens Betragtninger er det, at Landarbejderhustruen maa forstaa, at skal hun opnaa bedre Forhold, kan det kun ske ved, at Manden faar en saadan Løn for sit Arbejde, saa Familien kan leve deraf. For at naa dette, maa den danske Landarbejder og hans Konkurrent i Arbejdet, Tjenestekarlen, organiseres i Dansk Arbejdsmands Forbund.

Svend.

DØDSFALD

En Mand, som har gjort en ubetalelig Indsats for Socialdemokratiet paa Landet og for Landarbejderforbundet er gaaet bort. Det var *Aug. B. Andersen,* Nørre Sundby, der for kort Tid siden i en Alder af 67 Aar afgik ved Døden paa Amtssygehuset i Aalborg efter nogen Tids Sygdom.

Andersen var en af de stille i Samfundet, der udførte sin store Gerning i det daglige Virke, uden at mange fik Lejlighed til at se, hvor omfattende en Opgave, han paatog sig. Sin Barndom og Ungdom levede han paa Vejleegnen, senere omkring Stjær ved Aarhus. Han havde usædvanlige Evner i boglig Henseende og fik disse udviklet et Par Aar paa Seminariet. Han rejste Midtjylland rundt som Oplæser, og samtidig underviste han paa Aftenskole om Vinteren, mens han om Sommeren tjente Bønderne. En Tid før Aarhundredskiftet drog han til Vejle og virkede her en Række Aar, dels paa en Chokoladefabrik, dels som Forsikringsagent. Det meste af Jylland gennemrejste han senere som Repræsentant paa forskellige Omraader. Dette udviklede hans Kendskab til Menneskene i alle Samfundslag. Under Krigens bevægede Aar opgav han Rejselivet, og han blev Teglbrænder paa et Teglværk i Lysbro ved Silkeborg, hvor Familien dengang havde boet en Aarrække.

Derfra rejste han med Familie til Gandrup i Vendsyssel, og her kom han ind for Alvor i de Opgaver, som han før kun sparsomt kunde beskæftige sig med. Han blev det første Aar, han boede i Gandrup, Formand for Landarbejderforeningen, for Vælgerforeningen, Spareforeningen og Medlem af Sogneraadet. Fra alle Sider benyttede man sig af Andersens Kundskaber og Hjælpsomhed. Han havde altid været enhver til Raads i Livets mange Situationer, men her i Vendsyssel blev det saaledes, at alle kom til ham med deres Bekymringer og fra alle Samfundslag. Var Sagen end aldrig saa ubetydelig, saa tog han sig af den paa den bedste Maade. Det var særlig Smaakaarsfolk, der ikke havde Raad eller Lejlighed til at spørge en Sagfører, som kom til Andersen, og kendte han ikke netop den paagældende Lovs Paragraffer, saa havde han den med hjem, naar han kom fra Aalborg. En utrolig Mængde Skrivearbejde har han udført gennem Aarene for alle, der bad derom — og altid absolut vederlagsfrit. Det var den eneste Betingelse, han stillede.

Da han besluttede at give op paa Teglovnen, blev han antaget af Landarbejderforbundet som Agitator for Nordjylland, og gennem Aarene udførte han herved et betydningsfuldt Arbejde. Ogsaa D. s. U. nød i stort Maal godt af hans Agitatorvirksomhed. Oplysningsbevægelsen havde hans særlige Forkærlighed, og afdøde Harald Jensen tilbragte mange Timer i Andersens Hjem, hvor han altid fandt Hygge og Hjertevarme.

Mange Skuffelser gav Livet for Andersen. Han havde en eneste Fejl: Han troede altid det bedste om sine Medmennesker, han troede alle var ligesaa ærlige som han selv. Han selv var Ærligheden og Hjælpsomheden forenet med en glødende Kærlighed til sit Parti og sin Fagforening. Han var Smaakaarsfolkenes Ven som ingen anden — og krævede end ikke Tak for sin Hjælpsomhed. Derfor skal disse Linier skrives, nu han er borte.

I Maj Maaned havde han været gift i 40 Aar, og hans Hustru og seks Børn har været ham en uvurderlig Støtte i det Arbejde, som han ofrede hele sin Fritid.

I sin Bog »Muld og Sten«, som udkom for et Par Aar siden hos »Fremad«, har Andersen skildret sit eget bevægede Liv, idet han dog har givet Hovedpersonen et andet Navn — et Udslag af hans store Beskedenhed.

Aug. B. Andersen er ikke mere, men hans Minde vil leve længe hos hans utallige Venner i Land og By.

JURIDISK SPØRGETIME

Landsretssagfører *Krøl Nielsen* besvarer juridiske Spørgsmaal Mandag og Torsdag Aften Kl. 18—19 (6—7). Gratis for vore Medlemmer mod Forevisning af Medlemsbogen.

Spørgetimen holdes *Nørrevoldgade 22*[1].

UDBYTTEDELING INDEN FOR LANDBRUGET

Fællesorganet for danske Andelsforetagender »Andelsbladet« af 8. Januar 1937 beretter om et interessant Tilfælde af Udbyttedelingen inden for Landbruget. Vi gengiver dette Tilfælde i det følgende og tilføjer nogle Bemærkninger.

En dansk Bonde med Navn H. J. Hansen i Lillemose pr. Jullerup, indrykkede Nytaar 1920 i fynske Blade følgende Annonce:

NYT SYSTEM

8 Medhjælpere, hvoraf 2 Lærlinge, og 1 Pige søges til et stærkt drevet Landbrug med stort Kreaturhold paa 88 Tdr. Land. En maa være interesseret i Køer og en i Heste, og en maa have Forstand paa Havebrug. Søges af Folk uden Kapital, ogsaa gifte, indtil 20. Februar.

Pladserne besættes i Løbet af Foraaret, indtil 1. Juli. Kontrakt paa 5 Aar og helst Folk, som har været paa Høj- eller Landbrugsskole. Det fulde Udbytte af Arbejdet gives, men nærmere derom ved Henvendelse til **H. J. Hansen,**
Lillemose pr. Jullerup.

Der meldte sig straks ca. 60 kvalificerede Ansøgere, men da de hørte de nærmere Betingelser, tyndede det slemt ud i Rækkerne, saa slemt, at der i den første Tid blev for faa om Arbejdet. Arbejdsbetingelserne havde H. J. Hansen udformet saaledes:

Kontrakten gælder paa 5 Aar; dog kan der efter Ønske fratrædes tidligere, men saa er Udbyttet i Forhold dertil.

Hvis der er nogen blandt Folkene, som Flertallet ikke er tilfreds med, skal vedkommende finde sig i at rejse. Dog er Ejeren altid berettiget til at opsige med en Maaneds Varsel. Lærlinge har ikke Stemmeret.

Ejeren er ene den ledende ude og Hustruen inde. Arbejdet søges delt, saa enhver har sit bestemte at passe; dog kan der skiftes. Pigen er nærmest tænkt som Medhjælper for Hustruen.

Læretiden regnes til 3 Aar, og efter den Tid det fulde Udbytte af Overskudet (i Læretiden gives kun halvt Udbytte); dog indtræder Lærlinge med fuldt Udbytte, naar de er fyldt 20 Aar efter 2 Aars Læretid.

Lønnen er aarlig 700 Kr. fast, som udbetales maanedlig og er ens for alle og Minimum, samt Kost og Logi. Tillige gives 70 pCt. af Overskudet, som indsættes i en Bank til Deling efter 5 Aar. De 30 pCt. tilfalder Ejeren.

Udbyttet af Overskud for eventuelt tidligere Fraflytning sker efter følgende Skala: Mindre end 1 Aar intet Overskud, for 1 Aar 2 pCt., for 2 Aar 4 pCt., for 3 Aar 6 pCt., for 4 Aar 8 pCt.

Driftslederen skal have 3 pCt. af Landbrugskapitalen og Løn for udført Arbejde efter Arbejdsbogen.

Rentekravet paa Landbrugskapitalen er: Jorden 5 pCt., Bygninger 6 pCt., Besætning 10 pCt., Inventar 8 pCt., Forraad 12 pCt., Driftskapital 6 pCt.

Hvis nogen er gift eller senere ønsker det, kan Kostpenge efter Regnskabet faas.

Denne Kontrakt havde Gyldighed i alle de Aar, Udbyttedeling praktiseredes paa Lillemosegaard. Dog med den Ændring, at Lønnen i 2. Periode var 50 Kr. og i 3. Periode 40 Kr. mdl., ligesom Renten i 3. Periode var sat ned til 3½ pCt. for Jorden og 4 pCt. for det øvrige.

Overskudet i de 5 Aar fra 1920—25 androg 47,000 Kr., som fordeltes mellem Medhjælperne. En enkelt af Udbyttedeltagerne fik udbetalt godt 5000 Kr.

Efter et Hvileaar fortsattes med en ny 5 Aars Periode, der saaledes sluttede 1931. Bl. a. paa Grund af de daarlige Tider for Landbruget blev her intet Overskud til Uddeling, men Lønnen (600 Kr. aarlig) laa i denne Periode noget nær paa Højde med de gængse Lønninger inden for Landbruget.

3. Periodes Overskud, som kom til Deling androg 7.606,53, det højeste udbetalte Beløb androg 906 Kr. og tilfaldt en Pige, der havde arbejdet paa Gaarden i 42 Maaneder.

Efter denne Tid ophørte Arbejdsgiveren med at give Arbejderne Andel i Bedriftsoverskudet. Som Grund hertil angav han, at han blev for gammel, han var 68 Aar, og overlod en Del af Bedriften til sine 2 Børn.

Vi fremfører dette Eksempel paa Arbejdernes Andel i Driftsoverskudet, fordi Regnskabet er for en længere Periode, nemlig 15 Aar, og vi skal i Tilslutning hertil gøre nogle Bemærkninger.

At Arbejderne faar Andel i Driftsoverskudet er ikke noget nyt. Det har bestaaet og bestaar endnu i andre Lande, men under forskellige Former. Hovedsagelig indføres denne Aflønnings Form af Hensyn til at knytte Arbejderne fastere til Bedriften.

Denne Delagtighed bringer Fordele for Arbejderne, men dens uheldige Sider er større.

Som Fordel kan nævnes, at Arbejderne bliver interesseret i Bedriftens gode Økonomi, men hertil er det nødvendig, at Arbejderne ogsaa faar Indsigt i Bedriftens virkelige Regnskaber, og har den rette Forstaaelse af disse.

Som uheldige Sider maa nævnes, at Arbejdernes Andel i Driftsoverskudet binder tit Arbejderne paa en alt andet end ønskelig Maade til Bedriften.

En Arbejder, som ikke har Indflydelse og til Dels heller ikke kan have Indsigt i Bedriftens Ledelse, er ikke i Stand til at udnytte en for ham gunstig indtrædende Situation.

Dertil kommer en anden Skavank. Andel i Udbyttet kan i de enkelte Bedrifter føre til Driftsegoisme. Dette kan bevirke store Skader for den samlede Arbejderbefolkning paa Landet, og dermed for hele Landets Arbejderbefolkning. Andel i Udbyttet i den enkelte Bedrift forstyrrer og ødelægger Arbejdernes solidariske Arbejde.

Andel i Udbyttet i den enkelte Bedrift løser ikke det sociale Spørgsmaal. Denne Løsning skal findes i Løsningen af hele Samfundets økonomiske Forhold. Dertil er det nødvendigt, at enhver bliver Medarbejder indenfor Rækkerne i den Fagorganisation han skal tilhøre.

FAMILIETILLÆG
FOR LANDARBEJDERE I FRANKRIG

I Frankrig faar Arbejdere med Børn et Tillæg til Lønnen. Tillægene betales af en Kompensationskasse, eller en anden privat Kasse, godkendt af Arbejdsministeren. Enhver Arbejdsgiver er forpligtet til at blive Medlem af en saadan Kasse, ifølge Loven af 11. Marts 1936.

Tillæget betales for hvert skolepligtigt Barn, eller Plejebarn. I særlige Tilfælde betales Tillæget ogsaa for Børn indtil 16 Aar, hvis de er under Uddannelse (Lærling eller Student), endvidere for Børn som er for svage til at udføre betalt Arbejde.

Ligeledes betales Tillæget i Tilfælde, hvor Arbejderen paa Grund af Ulykke ikke er i Stand til at arbejde, og hvis Arbejderen dør ved Ulykkestilfælde eller bliver fuldstændig Invalid.

Arbejdsministeren fastsætter Tillægets Højde for hvert Department. Tillægene er meget forskellige. De andrager f. Eks. i de enkelte Departementer for 1 Barn fra 15—30 Frs. og for 4 Børn andrager de fra 95—320 Frs. pr. Maaned.

LØBENDE KONFLIKTER

Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Kolindsund	(Vekselerer Suhr, Kbhvn., Skarnæs Kolind)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Lynge-Broby	(Eskildstrup Skærvefabrik)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Magleby Afd.	(Klintholm Skovdistrikt)
Sommersted	(Murermester Cl. Vilhelmsen, Mølby)
Vigerslev	(Vigerslev Kommune)
Odense L.	(Dalumgaard ved Odense, Godsejer Andersen)
Vilstrup Afd.	(Vilstrup Kommune)
Kvissel og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Systofte	(Havearkitekt O. Bay Nielsen, Kohave Skov pr. Nykøbing F.)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Karlslunde Afd.	(Karlslundegaard pr. Taastrup)
19. Kreds	(Kjærs Kalkleje)
Hornslet-Rodskov, Voldum-Rud, Søby-Halling, Mejlby, Mygind-Lihme, Karlby	(Clausholm og Sofie Amaliegaards Skovdistrikter)
Hou Vendsyssel Afd.	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Bøstrup Afd.	(Bøstrup Tærskeselskab)
Kastrup Afd.	(St. Magleby Kommune)
Granslev Afd.	(Hofjægermester Honnens de Lichtentenberg, »Bidstrup« pr. Laurbjerg)
Arden Afd.	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Givskud Afd.	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Jexen Afd.	(Th. Nielsens Møbelfabrik i Skanderborg)
Sønder Dalby	(Dalby Tureby Kommune)
Haverslev Afd.	(Brorstrup-Haverslev Kommune)
Bregninge-Bjergsted	(Bregninge-Bjergsted Kommune)
Budenes Forbund	(A/S N. C. Rom, Vestergade 8)
Snesere Afd.	(Snesere Kommune)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Øsby	(Hannibal Dahl)
Borup, Jyll.	(Hjortshøj Grusgrav)
Agersted	(Voer Kommune)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Haldrup-Søvind	(Gangsted-Søvind Kommune)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Tønder	(Tønder Kunststens- og Terrazzofabrik)
Gislev	(Vognmændene Sigurd Petersen, Carl M. Hansen, Karl Skovlund)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Gørlev	(Helsinge Drosselbjerg Kommune)
3. Agitationskreds	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby, ang. Dræningsarbejde i Gl. Roskilde Amt)
Randers	(A/S Randers Margarinefabrik) (Sympatiblokade)
Skjød, Tinning, Lading, Voldby, Hammel, Søby, Jyll., Sahl, Aidt, Houlbjerg, Haurum, Toustrup, Hinnerup og Vithen	(Frijsenborg Skovdistrikt)
Hørsholm	(Otto Jørgensen, Hørsholm)

Fredeligt

Vestenskov Afd. — Gdr. Gerhardt, Munkeby. Den 2. April afholdtes Mægling i Nakskov i Anledning af, at Arbejdsgiverforeningen havde fremsendt Klage over, at vort Medlem Fodermester Christiansen, der havde ophævet sit Arbejdsforhold hos ovennævnte Gaardejer, ikke trods Løfte havde fraflyttet sin Lejlighed 4 Uger efter. Der opnaaedes Enighed om, at Fodermesteren bliver boende i Gdr. Erhardts Hus til 1. Maj d. A. mod fra 15. Marts at betale en ugentlig Husleje af 3 Kr.

Allesø-Broby Afd. — Dræningsmester P. A. Andreasen, Lunde. Ovennævnte Sag, der drejede sig om ekstra Betaling for Dræningsarbejde, er bilagt med, at vort Medlem Charles Bonde har faaet udbetalt 25 Kr. til fuld Afgørelse.

Gerlev Afd. — Gdr. Vilh. Andersen, Blenstrup. Ovennævnte Sag er ved Sagfører Pagter Kristensens Bistand forligt med, at vort Medlem Karl Frederiksen til fuld Afgørelse af sit Mellemværende med Gdr. Andersen har modtaget 158 Kr.

Thureby Afd. — Forpagter Svend Spandet, Thurebylille. Ovennævnte Sag, der drejede sig om et Medlems formentlige uberettigede Bortgang af Pladsen, er senere bilagt ved en Forhandling mellem Forpagter Spandet og paagældende Medlem, der derefter er fraflyttet Tjenesteboligen.

Røde Kro med fl. Afdelinger — Aabenraa Statsskovdistrikt. I Anledning af fornyede Uoverensstemmelser mellem Røde Kro, Aabenraa og Lundtoft Afdelinger angaaende Aabenraa Statsskovdistrikt, er der nu ved Møde mellem de 3 Afdelinger truffet en endelig og definitiv Ordning, hvorefter Aabenraa Afdeling vælger Tillidsmænd i følgende Distrikter og Plantager: Jørgensgaard, Aarup, Nørreskov, Hjelmskov, Rugbjerg og Lerskov. — Røde Kro Afd. i Skedebjerg Skov, og Lundtoft Afd. i Søgaard Skov og Aartoft Plantage.

Vejen Afd. — Gaardejer Mathias Jessen, Nyskov, Vamdrup. Ovennævnte Sag er bilagt med, at Karlen har faaet den til Dato fortjente Løn 13 Kr. 45 Øre.

Kappel Afd. — Proprietær Olsen, Gottesgabe. Den 2. April afholdtes Mægling i Nakskov i Anledning af, at Medlem Herman Christiansen hævdede at være bortvist fra sin Plads paa Gottesgabe og at være nægtet sin Tilgodehavende Løn 25 Kr. Under Mæglingen oplystes det, at der ikke som af Medlemmet paastaaet var Tale om en maanedlig Løn af 50 Kr., men at der var aftalt en Vinterløn af 300 Kr., og at vort Medlem efter al Sandsynlighed ikke kunde kræve mere end den allerede udbetalte Løn, hvorfor Forbundet for sit Vedkommende maa slutte Sagen.

Allested-Vejle Afd. — Skovrider Lorenzen, Søbysøgaard Skov. Ved en Mægling den 1. April angaaende en Uoverensstemmelse om Afregning af en Del Effekter fra Udhugning i ung Lærk enedes man om, skønt Arbejdet efter sin Beskaffenhed nærmest var egnet til at udføre i Timeløn, at afregne det efter Akkord, der for det paagældende Parti gav en Fortjeneste af 24 Kr. 44 Øre.

Dannemarre Afd. — Gdr. Thorsen, Dannemarre. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Bortvisning af Medhjælper Carlo Carlsen grundet paa, at han, der var blevet syg i sine Forældres Hjem, var udeblevet fra Arbejdet uden rettidigt at have givet Arbejdsgiveren Meddelelse om Fraværendets Aarsag og uden at have søgt Læge, maa henlægges.

Skrødstrup Afd. — Skovejer Schwensen, Mariager. I Anledning af en Klage fra Skrødstrup Afd. over, at 4 Mand, der mente at være faste Skovarbejdere i Skrødstrup Skov, ikke havde faaet Huslejegodtgørelse, afholdtes der Mægling i Sagen. Det viste sig, at der ikke forelaa skriftlige Kontrakter af

nogen Art, men de paagældende var for et Tidsrum af 40 Dage hver aflønnet med Prisen for faste Arbejdere. Dette redresseredes og de paagældende faar altsaa udbetalt hver ca. 40 Kr.

Snesere Afd. — Proprietær Jespersen, Aasidegaarden, Snesere. Ovennævnte Sag, der drejer sig om Erstatning til Fodermester Normind fra 15. Marts til 1. Maj grundet paa Proprietær Jespersens Salg af Aasidegaard, er forligt saaledes, at Normind modtager en kontant Betaling paa 160 Kr., bliver boende i Jespersens Hus til 1. Maj, samt faar Adgang til at arbejde hos Jespersen paa dennes nye Ejendom for en Dagløn af 5 Kr. til 1. Maj.

Slemminge Afd. — Gdr. Laur. Romme, Kartofte. Den 3. April afholdtes Mægling i Maribo i Anledning af en Klage fra ovennævnte Gaardejer over, at Landarbejder Svend Jørgensen var fraflyttet den til ham udlejede Lejlighed uden at betale Lejen til 1. Maj, samt krævede Gdr. Erstatning, fordi Jørgensens Hustru havde afbrudt sit Malkearbejde paa Gaarden, om hvilket der var oprettet Kontrakt. Ved Mæglingen betalte Jørgensen den til 1. Maj skyldige Husleje + en Elektricitetsregning, ialt 24 Kr. Angaaende Fru Jørgensens Brud paa Malkekontrakten udtalte Organisationerne sin Enighed om, at Kontraktens Aftaler skal overholdes.

Købelev Afd. — Entreprenør Schifter, Søllested. I Anledning af Uoverensstemmelser vedrørende Schifters Dræningsarbejde paa »Magelundegaard«, er der afsagt en Opmandskendelse, hvorved det er fastslaaet, at det paagældende Arbejde skal betales i Henhold til Dræningsoverenskomstens § 1 med et Tillæg paa fra 12—22 % varierende for de forskellige Grøfter efter disses Jordbundsforhold.

Ousted-Taaning Afd. — Proprietærerne Dam og Jensen, Skanderborg Ladegaarde. Ovennævnte Sag, der drejede sig om 2 Medlemmers Tilgodehavende for Oprensning af en Skelgrøft mellem Skanderborg Ladegaarde, er forligt med, at vore Medlemmer har faaet den akkorderede Betaling.

Silkeborg Afd. — Silkeborg Statsskovdistrikt. Ved en Forhandling mellem vor Afd. og Silkeborg Statsskovdistrikt er der opnaaet Enighed om at indføre Weekend i Sommertiden. Denne Ordning tænkes praktiseret saaledes, at der om Mandagen arbejdes 8½ Time fra Kl. 7¼ til 4¾, Tirsdag, Onsdag, Torsdag og Fredag arbejdes der 8¾ Time, nemlig fra Kl. 7 Morgen til 4¾, og om Lørdagen arbejdes der 4½ Time, nemlig fra Kl. 7 Morgen til Kl. 12 Middag, hvilket giver tilsammen 48 Timer. Statsskovdirektoratet har dog, inden det har taget Stilling til Sagen, udbedt sig Forbundets Standpunkt med Bemærkning om, at Direktoratet for sit Vedkommende intet havde at indvende mod en saadan Ordning, der paa mange Maader synes rimelig og fornuftig, hvor den praktisk lader sig gennemføre, men det maatte tage Forbehold overfor Krav om en tilsvarende Ordning i Vintertiden, hvor den ikke var gennemførlig, ligesom det ogsaa maatte reservere sig imod, at en saadan Ordning skulde faa Konsekvenser for andre Distrikter og Tilfælde, hvor Parterne ikke frivillig kunde etablere den. Vi har svaret Skovdirektoratet, at vi var indforstaaet hermed, at Forslaget kunde tiltrædes, og at saadanne Afvigelser fra Overenskomstens Arbejdstidsbestemmelser i alle Tilfælde maatte godkendes af Statsskovdirektoratet og Forbundet, forinden de kunde effektueres.

Sønderborg A. — Rutebilejer M. Hermansen. Overenskomst afsluttet for Chauffører. Fra Kl. 7 til Kl. 24 Kr. 1,50 pr. Time, fra Kl. 0 til Kl. 7 samt paa Søn- og Helligdage Kr. 1,75 pr. Time. Den effektive Køre- og Arbejdstid udregnes paa Grundlag af, at der skal være kørt 40 km pr. Time. Ventetid paa ud over 2 Timer udenfor Hjemstedet Kr. 1,00 pr. Time. Bøder for Mangler og Fejl ved Vognen betales af Arbejdsgiveren. Chaufførerne skal være Medlemmer af Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse. Ulykkesforsikring Kr. 3,00 pr. Dag de første 13 Uger. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Taastrup — Rutebilejer Iversen. Den opsagte Overenskomst er fornyet. Den normale Arbejdstid er 48 Timer pr. Uge med en ugentlig Fridag. Fordelingen af Ferien sker efter nærmere Aftale. Den normale Ugeløn er Kr. 67,00, og Lønnen er inkluderet Betaling for forskudt Arbejdstid. For Arbejde ud over de 8 Timer daglig betales 165 Øre pr. Time paa Hverdage og 225 Øre pr. Time paa Søn- og Helligdage. Der ydes Chaufførerne 6 Dages Sommerferie saa vidt muligt i Forbindelse med 2 Søndage. Ulykkesforsikring de første 13 Uger 3 Kr. pr. Dag. I Sygdomstilfælde betales fuld Løn til første ordinære Lønningsdag og derefter halv Løn indtil rettidig Opsigelse finder Sted. Der beskæftiges kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Taastrup — Købmændene. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 65,75. Kuskene erholder for Staldtjeneste Kr. 1,00 pr. Hest, mindst Kr. 2,00. Overarbejde 25—50 og 100 pCt. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger Kr. 3,00 pr. Dag. Ugeløn for Chauffører Kr. 57,75. 6 Dages Ferie. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 15. April.

Droske-Chaufførerne — Droskecentralen »Taxa«. Efter flere forgæves Forhandlingsmøder baade med og uden Forbundets Medvirkning, afsendte vi Strejkevarsel overfor »Taxa«, hvilket medførte, at Forligsinstitutionen greb ind. Den 31. Marts greb Forligsmanden ind og efter lange og vanskelige Forhandlinger stillede han et Mæglingsforslag, som Parterne skulde tage Stilling til. Svaret skulde afgives 6. April Kl. 10, og Svaret kom til at lyde: Vedtagelse fra begge Sider. Overenskomsten er hermed fornyet for et Aar med følgende Ændringer: Den garanterede Løn er forhøjet fra Kr. 2,65 til Kr. 3,10 og paa samme Maade er samtlige andre Lønsatser i Overenskomsten forhøjet med 45 Øre pr. Dag. Feriepengene er forhøjet fra 16 til 20 Øre. Selve Procenterne af det indkørte Beløb er uforandret. Herudover er der opnaaet Enighed om en Række Ændringer i de almindelige Bestemmelser, bl. a. en Bestemmelse om, at Engagering af midlertidig Arbejdskraft skal ske gennem den af Fagforeningen oprettede Arbejdsanvisning.

Herning — D.D.P.A. (Grosserer N. C. Thøgersen). Under Forbundets Medvirkning er det lykkedes at forny den opsagte Overenskomst. Ugelønnen er Kr. 62,50. Lønninger, som ligger højere, maa dog ikke berøres. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde betales for de første 2 Timer med 30 pCt., 3. Time 50 pCt. og derefter samt Søn- & Helligdage 100 pCt. Firmaet indgaar paa, saa vidt muligt, at lade Overarbejdet udføre ved Reservechauffører om Dagen. Det faste Mandskab erholder 6 Dages Sommerferie. For Løsarbejdere betales en Sommerferieløn af 2½ pCt. af Aarslønnen. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Tillidsmandsordning. Ulykkesforsikring de første 13 Uger 4 Kr. pr. Dag. Opsigelse: 3 Maaneder til en 1. April.

Løgstør — D.D.P.A. (Grosserer E. Skov Nielsen). Overenskomst oprettet. De faste Chauffører aflønnes med 250 Kr. pr. Maaned. Overarbejde betales med 150 Øre pr. Time for de første 2 Timer, 50 pCt. Tillæg for den 3. Time og derefter 100 pCt. Der er Adgang til Afspadsering af Overarbejdet mod Godtgørelse af Differencen mellem almindelig Løn og Overarbejdsbetalingen. Der udleveres Uniform. Arbejdstiden er 8 Timer. For Overarbejde betales kun, naar det strækker sig ud over ½ Time. Dette maa dog ikke udnyttes systematisk. Chaufførerne er ulykkesforsikrede i de første 13 Uger paa den Maade, at de erholder fuld Løn i en Maaned og derefter i Henhold til Ulykkesforsikringslovens Bestemmelser. Der ydes de faste Chauffører 6 Dages Sommerferie. Løst antagne Chauffører aflønnes med Kr. 9,66 pr. Dag, og hvor der ikke er hel Uges Beskæftigelse, ydes et særligt Tillæg af 50 Øre pr. Dag. Arbejderne skal være Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Budene — Budcentralen »Lygteekspressen«. Budcentralens Indehaver nægtede kategorisk at oprette Overenskomst og afskedigede samtlige beskæftigede, organiserede Bude med den Motivering, at han ikke ønskede at anvende organiserede Folk. Der blev derefter etableret Blokade, der resulterede i, at Over-

enskomst blev oprettet enslydende med de for Budcentraler almindelig gældende.

Lager- & Pakhusarbejderne — Firmaet Wilh. Meilstrup. Overenskomst afsluttet. Københavnske Grossisters Overenskomst som denne er eller maa blive.

Vejle H. — Vejle Arbejdgiverforening. Der har været afholdt Voldgift for at faa fastsat Betaling for Indladning af Kartofler i Sække til Damper. Betalingen er fastsat til Kr. 1,90 pr. Tons.

Brædstrup — Brædstrup Ægeksport. I Anledning af vor Klage til Den faste Voldgiftsret over den meget store Underbetaling, der havde fundet Sted fra Virksomheden, blev der paa det forberedende Retsmøde truffet følgende Forlig. Til fuld Afgørelse af den skete Underbetaling betaler Indklagede Herlev Herlevsen, Brædstrup, til Dansk Arbejdsmands Forbund, Nyropsgade 25, et Beløb paa Kr. 2700,00 at erlægge med 225 Kr. hver 3. Maaned, den 5. i Maaneden, første Gang 5. Maj d. A., og saaledes at hele Beløbet er forfaldet under Exekutionstvang til Udbetaling, hvis et Afdrag ikke rettidig betales. Indklagede anerkender Overenskomsten af 25. August 1934 som gældende for sig og forpligter sig til fremtidig at overholde den.

Lager- & Pakhusarbejderne og Chaufførerne — Firmaet Grøn & Søn. Det var kommet til Afdelingens Kundskab, at Firmaet ikke aflønnede de i Firmaet beskæftigede Lager- & Pakhusarbejdere og Chauffører efter de gældende Overenskomster. Der blev i den Anledning indgivet Klage til Hovedorganisationerne, og paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen blev Sagen behandlet og gik i Orden, idet Firmaet til fuld Afgørelse af de rejste Klager over Underbetaling maatte betale 700 Kr. til Lager- og Pakhusarb. og 300 Kr. til Chaufførerne.

Lager- & Pakhusarbejderne — A/S C. Olesen. Overenskomsten er fornyet uændret, men der udbetales hver Mand et aarligt Gratiale paa Kr. 500,00 (Kr. 250,00 1. Juni og 250,00 1. November).

Kuskene — A/S C. Olesen. Som forrige Sag.

Lager- & Pakhusarbejderne — A/S »Ilka«. Overenskomsten er fornyet til 1. Oktober 1938. Ugelønnen er forhøjet fra Kr. 60,00 til Kr. 62,00.

Chaufførerne — Kaffefirmaet »Eima«. Ugelønnen er hævet fra Kr. 52,00 til Kr. 62,50.

Budene — Budcentralen Olfert Fischersgade 11. Indehaveren har tiltraadt den almindelige mellem Fagforeningen og Budcentralerne gældende Standard-Overenskomst.

Budene —Blikkenslagernes Aktieselskab. Overenskomst afsluttet . Arbejdstid 48 Timer. Ugeløn 14—16 Aar Kr. 25,00, 16—18 Aar Kr. 43,00, over 18 Aar Kr. 49,00. Overarbejde 50 og 100 pCt. Ferie: Under 1 Aars Anciennitet 1 Dags Ferie for hver 40 Dages Ansættelse. Efter 1 Aars Anciennitet 9 Dages Ferie. Ferieløn 1/6 af Ugelønnen pr. Dag. Under Sygdomstilfælde fuld Løn i 2 Uger med Fradrag af 2 og 3 Kr. pr. Dag for Bude under og over 18 Aar. Ved Ulykkestilfælde samme Betaling i 13 Uger. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Sønderborg A. — Vognmand Adolf Cordsen. Der er oprettet Overenskomst vedrørende Dagrenovationsarbejde. Arbejdstid 8 Timer daglig. Ugeløn Kr. 60,00. Overarbejde efter de almindelige Regler, idet der dog er Enighed om, at Overarbejde saa vidt muligt bør undgaas. Der ydes Dagpenge a Kr. 3,00 pr. Dag i Ulykkestilfælde. Sommerferie 6 Dage i Forbindelse med 2 Søndage. Der maa kun beskæftiges Arbejdere, der er Medlemmer af Forbundet. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

1. Kreds og Værløse — Vognmændene P. H. Olsen & Edvin Simonsen. Vognmændene er indgaaet paa at aflønne Chaufførerne i Henhold til Overenskomsten mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Sdr. Birks Vognmandsforening, saaledes som denne Overenskomst er og maatte blive affattet. Der maa kun beskæftiges organiserede Arbejdere.

36. Agitationskreds — Vemb-Thyborøn-Banen. Efter at Kredsen havde opsagt Overenskomsten med Banen, har der været afholdt Forhandling med Baneledelsen, hvilken Forhandling er resulteret i Oprettelsen af en Overenskomst. Arbejdstiden fastlægges efter samme Regler og Bestemmelser, som gælder for fast ansat Personale. Timelønnen er for Tiden 107 Øre, men bliver ændret til den samme Timeløn, der bliver gældende mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen. For Arbejde mellem Kl. 22 og 6 betales Natpenge som for fast ansatte. Banetjenesten: Timelønnen er den samme som ovenfor under Trafik- og Depottjenesten. For Overarbejde mellem henholdsvis Kl. 16 og 16½ og Kl. 6 betales et Tillæg til den normale Timeløn af 25 pCt. for den første Time, og for den anden Time 33⅓ pCt., for den 3. Time 50 pCt. For den følgende Time samt for Søn- og Helligdagsarbejde betales et Tillæg af 100 pCt. For Snekastning paa Søn- og Helligdage betales ikke 100 pCt. Tillæg for Tidsrummet mellem Kl. 8 og 17, men der ydes et Tillæg til den normale Timeløn paa 15 pCt. Endvidere ydes der 15 pCt. Tillæg for Arbejde ved 1) Ophugning af Beton, 2) Tjæring og Asfaltering og 3) Aflæsning og Stabling af imprægnerede Sveller. Der besk. kun Medlemmer af D. A. F. Regler for Behandling af faglig Strid. Overenskomsten træder i Kraft 1. Januar 1937, gælder til 1. April 1938.

Chaufførerne — A/S »National-Scala«. Aktieselskabet har tiltraadt Standard-Overenskomsten mellem Afdelingen og Arbejdsgiverforeningen.

Slagelse A. — Slagelse komm. Vandværk- og Elektricitetsværk. Overenskomst oprettet 30. Marts 1937. I det første Aar en Arbejdsmand er besk. ved Elektricitetsværket, Vandværket og Sygehuset som Arbejdsmand, lønnes han efter den til enhver Tid gældende Timebetaling for ikke fastansatte Arbejdsmænd. Efter et Aars regelmæssig Beskæftigelse ved en af de paagældende kommunale Institutioner, ydes der ham en fast Løn af 65 Kr. pr. Uge. 12 Dages Sommerferie med fuld Ugeløn. Alt Overarbejde, Natarbejde m. v. afspadseres. Timelønnede Arbejdsmænd paa ovenfor omtale Institutioner faar Sommerferie efter de i Overenskomsten mellem Arbejdsmændenes Fagforening og Slagelse Byraad for Løsarbejdere fastsatte Regler. Overenskomsten træder i Kraft 1. April 1937 og vedvarer indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April.

Slagelse A. — Kommunen. Overenskomst oprettet 30. Marts vedrørende de ved Slagelse Kommune beskæftigede Løsarbejdere. Kommunen tiltræder den mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen til enhver Tid trufne Overenskomst og Priskurant. For Arbejder, som ikke egner sig for Udførelse i Akkord, betales 125 Øre pr. Time. Arbejdere, der er beskæftiget ved Overtjæring og Emulsionsarbejder betales 135 Øre i Timen. Sommerferie indtil 6 Dage. Overenskomsten træder i Kraft 1. April 1937. Kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1. April.

Røde Kro — Murermestrene S. Adolpsen & Søn, Røde Kro. Mestrene nægtede at underskrive paa Overenskomst med Afdelingen, hvorfor den fik Sanktion til at blokere Mestrene. Efter at Blokaden havde varet et Stykke Tid, har Mestrene underskrevet paa at ville respektere den til enhver Tid mellem D. A. F. og Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst.

Ikast — Murermestrene i Ikast. Overenskomst oprettet 18. Marts 1937. Murermestrene Jens Jensen, Emil Jensen, Chr. Overgaard Andersen, S. A. Jørgensen, M. Hansen, Th. Jensen har underskrevet Overenskomst paa at ville overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Landhaandværkernes Hovedorganisation gældende Overenskomst. Gælder til en 1. Marts med 3 Mdr.s Opsigelse.

D. A. F. — Entreprenørforeningen. Som nedennævnte Sag Nr. 446, dog med den Forskel, at Grundprisen paa Jernbeton paa henholdsvis 353 og 371 Øre forhøjes til henholdsvis 370 og 388 Øre.

D. A. F. — Entreprenørforeningen. Den mellem vort Forbund og Entreprenørforeningen gældende Udbygningsoverenskomst er fornyet. Timelønnen er forhøjet med 4 Øre.

D. A. F. — Entreprenørforeningen. Overenskomsten for Arbejdsmandsarbejde ved Brolægning i Nordsjællands 1. og 2. Zone er fornyet. Timelønnen forhøjes med 4 Øre, og de almindelige Bestemmelser m. v. ændres i Lighed med, hvad der sker for Hovedoverenskomstens Vedkommende.

D. A. F. —Entreprenørforeningen. Overenskomsten for Brolægning i Provinsen er fornyet. Timelønnen er forhøjet med 4 Øre. § 5, Stk. 14. 10 Øre ændres til 11 Øre, 5 Øre ændres til 8 Øre. Maskinstødning af gammel Bro for Asfaltbelægning betales med normal Timeløn + 12 Øre pr. m². Under § 5, Afsnit D indføres nyt Stykke: Stenfremlægning m. v. til Nedsætning paa langs mellem Betonfliser m. v. betales for et Skifte pr. l. m. 10 Øre for 2 Skifter pr. l. m. med 17 Øre. Naar der anvendes Chaussebrosten er Prisen henholdsvis 8 Øre og 14 Øre. § 5 E tilføjes: For Medhjælp ved Sætning af Betonkantsten indtil 20 cm. Højde betales pr. l. m. 14 Øre. § 5 F., Stk. I, 25 Øre ændres til 17 Øre og 2' Stk. 60 Øre ændres til 40 Øre. § 5 G, Stk. 5, 20 Øre ændres til 23 Øre og 30 Øre ændres til 33 Øre. § 5 H, Stk. a 15 pCt. ændres til 13 pCt.

Jord- og Betonarbejderne — Entreprenørforeningen. Hovedoverenskomsten fornyet dels ved Forhandlinger mellem Organisationerne og dels ved Forligsmandsforslaget. Timelønnen forhøjet med 4 Øre til 138 Øre. Akkordpriserne i § 4 (Jordarbejde) forhøjes med 4 pCt. Akkordpriserne i § 5 (Vejarbejde) forhøjes med 4 pCt. §§ 7—12 med Undtagelse af Paragraf 7 (Afsnit c., Stk. 3) § 8, Afsnit c og § 9 Afsnit a forhøjes med 3 pCt. Akkordpriserne i § 14 (Kabelarbejde) forhøjes med 2 pCt. Grundpriserne for Jernbeton paa henholdsvis 368 og 386 Øre forhøjes til henholdsvis 385 og 403 Øre. Endvidere er der gennemført en Række Ændringer i Priser og Bestemmelser i de forskellige Akkordafsnit i Overenskomsten. Bestemmelsen om Pladsarbejde er blevet simplificeret.

Jord- og Betonarbejderne — Asfaltfabrikanterne. Overenskomsten af 20/3 1935 er ved Overenskomstforhandlingerne blevet fornyet og samtidig er der gennemført en ændret Form for Overenskomsten, efter hvilket Arbejdet paa Gaden hovedsagelig afregnes med Timeløn + et Tillæg i Henhold til det udlagte Kvantum Asfalt. Timelønnen, der hidtil har været 119 Øre er forhøjet til 134 Øre. Til Skurmanden og den Mand, der forestaar Smeltningen paa Fabriken ydes et Tillæg til Timelønnen af 7 Øre.

Støvring — Murermester Chr. Cassøe, N. Andersen og L. Jensen. Mestrene har indmeldt sig i Arbejdsgiverforeningen for Bygningshaandværkere paa Landet i Aalborg Amt, og dermed er de underkastet den mellem D. A. F. og nævnte Mesterorganisation under 11. Maj 1936 indgaaede Overenskomst.

Nibe — Nibe Gasværk. Overenskomst oprettet, gældende fra 1. April 1937. Arbejdstid 48 Timer. De faste Arbejdere oppebærer en aarlig Løn af 3200 Kr. lig 61 Kr. 54 Øre ugentlig. 8 Dages Sommerferie, Reservemanden faar for hver Aflønningsvagt 10 Kr. 40 Øre, lig 1 Kr. 30 Øre i Timen. For løst Arbejde betales 109 Øre i Timen. For Kasserensning betales 12 Timers normal Løn. Reservemanden faar 7 Dages Sommerferie. Overenskomsten er gældende for 4 Aar, indtil 1. Marts 1941, men kan fra begge Sider opsiges med 3 Maaneders Varsel, dog tidligst til 1. Marts 1938.

Nyborg — A/S Danske Gasværkers Tjærekompagni. Overenskomst oprettet 24/2 1937. Den almindelige Arbejdstid skal ligge mellem Kl. 6 og Kl. 16,30 med ½ Times Frokost og 1 Times Middag. Timeløn Kr. 1,32. Overarbejde betales med et Tillæg af 30 % for de første to Timer og derefter 50 % til Kl. 20. Natarbejde samt Søn- og Helligdagsarbejde betales med et Tillæg af 100 %. Arbejdere, der hver 1. Oktober har været beskæftiget uafbrudt et helt Aar, tilstaas 9 Dages Ferie med fuld Løn. Andre Arbejdere gives 1 Dags Ferie pr. besk. Mand, dog højst 9 Dage. Regler for Behandling af faglig Strid. Overenskomsten træder i Kraft fra og med 1. Marts 1937 og løber til den fra en af Parterne opsiges med 2 Maaneders Varsel til Ophør en 1. Marts, dog tidligst den 1. Marts 1939.

Fjeldsted Harndrup — Cementvarefabrikant Hans Rasmussen & Søn. Fabrikanten har tiltraadt den mellem Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmands Forbund til enhver Tid gældende Overenskomst.

D. A. F. og Gartnerforbundet — Vejle Kirker. Overenskomst oprettet den 17. Marts 1937. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 1 Kr. 20 Øre. Alm. Overarbejdstakster. Der besk. kun Medlemmer af D. A. F. og Dansk Gartnerforbund. Overenskomsten er gældende fra den 1. April 1937 og vedvarer, indtil den fra en af Parternes Side opsiges med 14 Dages Varsel til Ophør en 1. April.

Slagelse A. — Graver Emilius, Slagelse. Ved et den 18/3 d. A. afholdt Møde mellem ovenstaande Parter er der opnaaet Enighed om, at Graver Emilius fra 1/7 1937 tiltræder den mellem Foreningen af Arbejdsgivere ved Kirkegaarde i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund til enhver Tid gældende Overenskomst. Parterne er enige om, at der fra 1/4 1937 kun beskæftiges Medlemmer af D. A. F.

Ringsted — Ringsted Cementvarefabrik. Ringsted Cementvarefabrik har tiltraadt den mellem D. A. F. og Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening gældende Overenskomst. Endvidere er der fastsat Akkordpriser for en Række Arbejder, som ikke er indeholdt i ovennævnte Overenskomst.

Næstelsø — Grusgravejer O. W. Larsen, Næstelsø. Overenskomst oprettet 22/3 1937. Timeløn Kr. 1.09. Arbejdstid 8 Timer. Alm. Overarbejdstillæg. Om Akkordarbejde træffes Aftale i hvert enkelt Tilfælde, dog skal Timelønnen være garanteret. Regler for Behandling af faglig Strid. Overenskomsten træder i Kraft den 1. April 1937 og gælder til den af en af Parterne opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Næstelsø — Grusgravejer Herman Nielsen og Buchw. Jørgensen. Som forrige Sag.

Beldring m. fl. — Fabrikant Ejner Jensen, Hastrup Vejmaterialefabrik. Som forrige Sag.

35. Agitationskreds — Cementvarefabrikanterne A. C. Tangø, Faarvang, N. J. Mathiasen, Resenbro og Niels P. Nielsen, Rodelund. Ved en Forhandling i Silkeborg den 8. April d. A. mellem ovennævnte Cementvarebrikanter og Repræsentanter for D. A. F. enedes man om gensidig overfor hinanden at respektere den til enhver Tid mellem Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening og D. A. F. for Provinsen gældende Overenskomst og Prisliste i sin Helhed.

Stilling — Skanderborg Amt. Fra Afd. foreligger Meddelelse om, at Amtet paa et Møde har vedtaget at indordne sig under den Timelønsforhøjelse, der finder Sted vedrørende Entreprenøroverenskomsten.

Esrom — Entreprenør Mikkelsen. Ved et Vejarbejde blev der mellem Arbejderne og Entreprenøren truffet Aftale om, at der til en Del af Timerne skulde betales et ekstra Tillæg af 10 Øre pr. Time for særligt smudsigt Arbejde o. l. Ved Afregning for Arbejdet undlod Entreprenøren at betale det nævnte Tillæg for ca. 300 Timer. Under Henvisning til, at der for en anden Del af Arbejdet, for hvilket der ikke skulde betales dette Tillæg, var betalt 30 Kr. for meget. Vi klagede til Entreprenøren og foreholdt ham, at de 10 Øre pr. Time = 30 Kroner betales uden Hensyn til om der til et andet Arbejdshold ved det samme Arbejde var udbetalt for meget. Efter en længere Brevveksling om Sagen, har Entreprenøren betalt det nævnte Beløb.

Aabybro — Frederikshavn-Fjerritslev-Banen. Til en paa Aabybro Station beskæftiget Ekstraarbejder betalte Aalborg Privatbaner 180 Kroner pr. Maaned, hvilket efter vor Formening var betydeligt under, hvad der skulde betales i H. t. den gældende Overenskomst. Vi henstillede til Privatbanerne om at afregne efter Overenskomsten, men efter at en Sag fra Præstbro af lignende Art er afgjort ved Voldgift, og hvor det ved

Opmandskendelse er fastsat, at Overenskomsten kun er gældende for Aalborg og Nørre Sundby, hvad angaar Ekstraarbejderne, som er besk. ved Trafikken, har vi maattet henlægge Sagen.

4. Agitationskreds — Murermestrene i Horns Herred. Efter at det ved faglig Voldgiftskendelse i 1931 blev fastslaaet, at der i Skibby og Omegn ikke skulde betales 2. Zones Timeløn til Arbejdsmændene, eftersom der ikke var sket nogle Ændringer i Betalingen efter Landpriskurantens Ikrafttræden i 1930, er der siden i Skibby betalt almindelig Timeløn 105 Øre, til Trods for, at Omraadet efter Murernes Vedkommende er henhørende under 2. Zone. Efter at vi ved Overenskomstforhandlingerne i 1936 har faaet tilføjet Overenskomsten en ny Bestemmelse vedrørende Zoneomraadet, og efter at vi med Centralforeningen har haft en Sag til Afgørelse ved faglig Voldgift om Timelønnen, hvorved der gaves os Medhold i, at der skulde betales 2. Zones Timeløn, har vi paany rejst Sagen overfor Landhaandværkernes Hovedorganisation, og ved faglig Voldgift har vi faaet Ret i, at der i Skibby Kommune skal betales 2. Zones Timeløn til Arbejdsmændene hos saavel Centralforeningens som Landhaandværkernes Hovedorganisations Medlemmer.

Aarhus M. — Murermester A. P. Andersen, Aarhus. I Forbindelse med Udlægning af Betonflade paa en Gaardsplads lod Mesteren foretage Ophugning af en Rille i den tilstedeværende gamle Betonplade for at faa en bedre Forbindelse mellem den gamle og den nye Flade. Dette Arbejde aflønnede Mesteren med almindelig Timeløn, medens Arbejdsmændene forlangte et Tillæg af 15 pCt. i Henhold til Overenskomsten for Ophugning af Beton. Ved et Mæglingsmøde opnaaedes ikke Enighed, til Trods for, at det kun drejede sig om et Beløb paa ca. 4 Kr. Efter at vi havde begæret Sagen forelagt en faglig Voldgift, henstillede vi til Centralforeningen at foranledige, at de 4 Kr. udbetaltes for at undgaa faglig Voldgift. Centralforeningen lovede at undersøge Mulighederne for en Afgørelse paa denne Maade, men ved et nyt afholdt Mæglingsmøde fastholdt den lokale Mesterforening sin Paastand om ikke at ville betale. Vi saa os derfor nødsaget til at etablere Voldgift, hvor Firmaet selvfølgelig blev dømt til at betale, ligesom Opmanden ogsaa fulgte os i vor Paastand om at paalægge Centralforeningen samtlige Voldgiftssagens Omkostninger.

Lunderskov — Statsbanerne. Angaaende en Uoverensstemmelse om, hvorvidt der skulde betales Akkordafsavnstillæg for Justeringsarbejdet paa Banestrækningen Lunderskov—Andst, er der afholdt Møde i Generaldirektoratet, hvorved der opnaaedes Enighed om, at Akkordafsavnstillægget paa 20 pCt. skal udbetales for 500 Timer.

Fredericia F. — Tømrermester Hansen, Fredericia. Ved Arbejde for Tømrermesteren havde to af Afdelingens Medlemmer faaet Kr. 125,00 tilgode, som Tømrermesteren til Trods for herom gentagne afgivne Løfter ikke betalte. Efter at vi havde tilskrevet Tømrermesteren og truet ham med Iværksættelse af Blokade, har Folkene endelig efter længere Tids Forløb faaet deres Tilgodehavende udbetalt.

Horsens A. — Murermesterfirmaet Vilh. Hansen & Søn. Ved Fundamentstøbningen til en Ejendom lod Murermesteren Sønnen deltage i Støbearbejdet ved Pasning af Betonblandemaskinen. Afdelingen paatalte dette Forhold overfor Mesteren, som anførte, at Sønnens Pasning af Maskinen kun drejede sig om een Dag, da det var en ny Maskine, og at der herefter vilde komme et af Afdelingens Medlemmer i Akkorden i Stedet for Sønnen. Ikke destomindre fortsatte Sønnen med Pasning af Blandemaskinen og ved Opgørelsen af Akkorden, forlangte Firmaet Sønnen afregnet i Lighed med de øvrige Arbejdere i Akkorden. Dette protesterede Afdelingen imod. Sagen blev forelagt en faglig Voldgift til Afgørelse, hvorved det fastslaas, at Sønnen ikke kan betragtes som Medlem af Akkordholdet samt, at Mesterens Fradrag paa Kroner 241 ikke fuldtud kan tages til Følge, særlig da der ikke er protesteret imod Akkordopgørelsen, paa hvilken Sønnens Timer ikke var anført. Men iøvrigt finder Opmanden, at der dog bør ydes Mesteren et Vederlag for det af Sønnen udførte Arbejde, og fastsætter dette til almindelig Timeløn. Der vil herefter være at fradrage Akkordopgørelsen Kr. 114.

Thirstrup — Direktoratet for Statens Sindssygehospitaler. Foranlediget ved en Klage over, at der paa Plejeanstalten »Raamosegaard« væsentligt beskæftiges uorganiserede Arbejdsmænd til Underbetaling, klagede vi til Direktoratet for Statens Sindssygehospital, der har tilskrevet Sindssygehospitalet i Aarhus, hvorunder Plejeanstalten hører med Henstilling om, at Statsministeriets Cirkulære af 7/6 1933 holdes efterretteligt, saaledes at der paa Plejeanstalten beskæftiges organiserede Arbejdere og aflønne dem med den for vort Forbund gældende overenskomstmæssige Løn.

44. Kreds — Aabenraa Amtsvejvæsen. Angaaende forskellige Uoverensstemmelser om Løn- og Arbejdsforholdene ved Aabenraa Amt er der ved et Mæglingsmøde opnaaet Enighed om følgende:

1) Ved Maskinen antages 1 Mand mere til Blandingen, saaledes at Arbejdstiden nedsættes til mellem 8 og 9 Timer (var før 12 Timer). Timelønnen er 135 Øre ved Maskinen.
2) Punktet drejer sig om at søge Erstatning til Arbejderne, som beskæftiges ved Udlægning af Tjære eller Asfaltbeton, naar disse møder paa Arbejdspladsen, men grundet paa ustadigt Vejr ikke kan komme til at arbejde. Det bemærkes, at Arbejderne jo er bosiddende over hele Amtet. Vi stillede Forslag om, at Arbejderne ved dette Arbejde blev garanteret mindst ½ Dag. Vejinspektøren stillede sig meget velvillig, men vilde dog gerne have Lov til at undersøge, hvad en saadan Nyordning vilde betyde i Penge.
3) Forsikringsmæssige Forhold for de ved Amtsvejvæsenet beskæftigede Arbejdere. Vejinspektøren gav Tilsagn om at undersøge Muligheden for Etableringen af en saadan Forsikring.
4) Der skal betales for Overarbejde, naar dette forlanges af Amtet. Arbejderne kan, hvis de ønsker det, indhente forsømt Arbejdstid ved at arbejde mere een Dag end en anden.
5) Vejinspektøren mente ikke, at Amtet vilde indgaa paa nogen skriftlig Overenskomst med vort Forbund, men vilde gerne forebringe vort Ønske herom for Vejudvalget. Ved fremtidig Licitation af Vognmandskørsel vilde Inspektøren søge at indføre i Konditionerne, at Vognmændene skal betale tarifmæssig Løn.

Aarhus J. B. — Firmaet Wright, Thomsen & Kier. Foranlediget ved en opstaaet Strid om Betaling for Forskallingsarbejdet i Forbindelse med Bygning af Ringgadebroen i Aarhus er der afholdt faglig Voldgift, hvor følgende Uoverensstemmelser forelaa til Afgørelse:

1) Beregning af Tyngdepunktshøjden af Forskallingen ved Bropillerne.
2) Tillæg for Opstilling af Forskalling paa Bropillerne, fordi Armeringen er opstillet før Forskallingen.
3) Tillæg for Opstilling af Forskalling med forskudte Stød,
4) Betaling for Tildannelse af Flager,
5) Betaling for vandrette Sværter eller Rideplanker.

Opmanden, Landsdommer Victor Hansen, har afgjort Uoverensstemmelserne saaledes:

1) Ved Beregning af Tyngdepunktshøjden regnes Pillen som en Enhed fra dens nederste, 260 cm under Jordoverfladen liggende Punkt til dens øverste, 735 cm over Jordoverfladen liggende Punkt.
2) Der ydes et Tillæg af 2 Øre pr. m².
3) Der ydes et Tillæg paa 8 Øre pr. m².
4) Der betales paa Grundlag af en Pris 46 Øre pr. m².
5) Der betales efter 90 Procents-Reglen i Overenskomstens § 6, Litra B, V, Stykke c.

Odense A. — **Entreprenør N. C. Johansen.** Mellem Afdelingen og Entreprenøren var opstaaet forskellige Uoverensstemmelser væsentlig foranlediget ved, at Entreprenøren satte for mange Arbejdere i Akkorden og skiftede med Arbejderne, saaledes at de Arbejdere, der havde begyndt paa Akkorden, blev taget over i en anden Akkord og andre sat til at fuldføre Akkorden, og paa den Maade var der fremkommet et Underskud paa en Del Akkorder. Paa et Mæglingsmøde den 20/3 opnaaedes Enighed om, at Entreprenøren betalte Akkordafsavn for 2309 Timer a 21 Øre = Kr. 484,89 til Afgørelse af de omhandlede Forhold.

Aarhus M. — Firmaet N. M. Bak & Søn, Aarhus. Ved et Byggearbejde opstod Uenighed om 1) Pudsearbejdet ved indvendige Trapper, 2) Betaling for en Hulkehle i Forbindelse med Pudslag paa et Gulv. ad 1) For Pudsearbejdet paa Trapperne har Arbejdsmændene forlangt Betaling efter Overenskomstens § 5, 38 pCt. af Svendenes Fortjeneste med et Tillæg af 7 pCt. efter Stk. 2 samt Højdetillæg efter Stk. 1 + 75 pCt. af Højdetillægget for Opbæring ad Trapper, ialt 53,6 Procent af Svendenes Fortjeneste. Firmaet vilde afregne efter Overenskomstens Side 45, Stk. 1 og har afregnet Arbejdet med 30 pCt. Arbejdernes Paastand er taget til Følge om, at Arbejdet skal afregnes med 53,6 pCt. ad 2) I Badeværelser og W.C.er er der langs Gulvets Yderkant lavet en Hulkehle. For Tilbringning af Materialer hertil forlangte Fagforeningen afregnet i H. t. Overenskomstens § 5, Afsnit D., Stk. 1. Firmaet gjorde gældende, at Betaling skal ydes pr. m² i H. t. Overenskomstens Side 45, Stk. 1, da Arbejdet maa betragtes som henhørende under Lægning af Pudslag paa Gulve og henviser iøvrigt til, at Pudslaget i Hulkehlen har samme Tykkelse som Pudslaget paa Gulvet. Paa Forespørgsel erkendte Firmaet, at en Hulkehle ved Loftet hørte ind under indvendigt Pudsearbejde. Firmaets Paastand blev taget til Følge om, at Arbejdet skal afregnes med 16 Øre pr. m².

Hobro — Murermester Bach-Jensen, Hobro. I Anledning af, at Mesteren beskæftiger en af sine Lærlinge ved Tildannelse af Jern til Betonstøbning, klagede vi til Centralforeningen, som herefter har meddelt os, at Lærlingen er blevet standset i dette Arbejde efter 1½ Dags Arbejde.

Idestrup. Angaaende en Uoverensstemmelse mellem Afdelingen og Sogneraadet om Betaling for et Ledningsarbejde er der, efter at vi har besvaret Afdelingen paa forskellige Forespørgsler, opnaaet Enighed om, at Arbejdet skal betales med et Tillæg af 15 pCt. til Akkordprisen. Arbejderne har herefter haft en Fortjeneste paa 12 Kr. pr. Dag.

20. Kreds — Murermester Hansen. Ved Opførelsen af en nedbrændt Gaard paa Vejle Mark ved Ringe blev der mellem Gaardejeren og Murermesteren paa den ene Side og Murersvendene og Murerarbejdsmændene paa den anden Side, truffet Aftale om, at Svendene og Arbejdsmændene, som skulde deltage i Arbejdet, kun skulde have en ugentlig Udbetaling paa 25 Kr. hver i 8 Uger, og Resten skulde udbetales ved Arbejdets Fuldendelse. Under Arbejdets Gang opstod der imidlertid Betalingsvanskeligheder, saaledes at Arbejdet maatte standses, og det overdroges senere til en anden Mester. Arbejderne forlangte herefter deres Tilgodehavende udbetalt, hvilket de ikke kunde faa, og Sagen blev derefter overgivet til en Sagfører for om muligt herved at faa den indtjente Arbejdsløn udbetalt. Paa Grundlag af den afsluttede skriftlige Overenskomst er der ved Retten kun tilkendt Arbejderne ca. Halvdelen af deres Tilgodehavende, for saa vidt de skulde være afregnet i Henhold til Overenskomsten.

Sønderborg A. — Bygmester A. Michelsen. I Anledning af en Uoverensstemmelse om Betaling af Spadserepenge blev der afholdt Mæglingsmøde, hvor Parterne enedes om at lade Spørgsmaalet afgøre ved faglig Voldgift. Der var Enighed om at anmode Politimesteren i Sønderborg om at være Opmand, hvilket denne erklærede sig villig til, mod at Parterne indbetalte et Depositum paa 250 Kr. hver. Dette Depositum blev straks indbetalt af vor Afdeling, medens Mesteren ikke indbetalte noget. Sagen kunde derfor ikke komme til Behandling i Voldgiftsretten, og da Arbejdet nærmede sig sin Afslutning, saa vi os nødsaget til at imødekomme Afdelingens Begæring om Sanktion til Iværksættelse af Blokade. Efter nogle Dages Forløb blev der paa Foranledning af Byraadet tilvejebragt en Ordning, hvorefter Mesteren udbetaler Kroner 300.

Aalborg A. — Entreprenør Bjørn Petersen. Ved Nedramning af Pæle til den nye Jernbanebro over Limfjorden mellem Aalborg og Nørre Sundby, forlangte Firmaet Ramningsholdet til at arbejde i Spisepauserne, da paabegyndt Nedramning af en Pæl ikke maatte afbrydes. Efter at Arbejdet var foregaaet paa denne Maade i et Stykke Tid, forlangte Arbejderne Betaling for Arbejdet i Frokost- og Middagstiden, og efter flere Forhandlinger er Firmaet indgaaet paa at betale 50 Kr. pr. Mand for den resterende Del af Ramningsarbejdet.

Rønne — A/S Bornholms Telefonselskaber. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 120 Øre. Alm. Overarbejdstakster. Feriebestemmelser og Ulykkesforsikringsbestemmelser. Regl. for Behandl. af fagl. Strid. Træder i Kraft 1. April.

Næstelsø — Murermester Julius Jørnsen. Overenskomst oprettet, hvorved Mesteren er indgaaet paa at respektere de gældende Priser, Timeløn og Akkord som fastsat i Overenskomsten mellem D. A. F. og Centralforeningen af Murermestre i Danmark.

Næstelsø — Murermester Georg Hansen, Næstelsø. Som forrige Sag.

Tranebjerg — A/S Samsø Telefonselskab. Selskabet har tiltraadt den mellem vort Forbund og De samvirkende Telefonselskaber gældende Overenskomst.

Næstved — Næstved Kommune. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Løn: første Mand i hvert Hold Kr. 77,00, øvrige Retorthusarbejdere Kr. 76,00 pr. Uge. Gælder fra 1. April, indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. April.

Røde Kro — Entreprenør Karl Terp. Entreprenøren har tiltraadt Entreprenøroverenskomsten.

Næstved — Aaderup Cementvarefabrik. Fabriken har tiltraadt Overenskomsten, der er gældende mellem vort Forbund og Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening.

Vissenbjerg — Cementvarefabrikant N. Haugsbølle. Som forrige Sag.

Vissenbjerg — Cementstøber Niels P. Knudsen. Som forrige Sag.

Skelskør — Skelskør Kommune. Overenskomst oprettet 15. Marts. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 109 Øre. Al. Overarbejdstakster. Endvidere er der fastsat en Række Akkordpriser. Saavidt muligt bruges der kun org. Folk. Overenskomsten gælder indtil den med 2 Maaneders Varsel opsiges til en 1. April.

Holsted Afd. — Murermester Aug. Petersen. Mesteren har underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og vort Forbund gældende Overenskomst.

Sdr. Vissing Voerladegaard — Grusgravejer Nielsen, S. Vissing. Den overfor Grusgravejeren den 21. December f. A. etablerede Blokade er nu hævet, efter at der er oprettet Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn indtil den 20. Juli d. A. 90 Øre, derefter betales i Henhold til Overenskomsten med Entreprenørforeningen. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F., ligesom der er indført Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelsesfrist 3 Maaneder til en 1. April.

Frederiksværk — Melby Sogneraad. Sogneraadet havde til et af Afdelingens Medlemmer bortgivet et Stykke Ledningsarbejde i Entreprise. Afdelingen protesterede mod, at Sogneraadet, med hvilket vi har Overenskomst, kunde udbyde Arbejdet blandt Afdelingens Medlemmer. Ved et afholdt Mæglingsmøde er der opnaaet Enighed om, at den tidligere afholdte Licitation annulleres samt, at Sogneraadet derefter lader det paagældende Arbejde udføre i Timeløn.

Dansk Arbejder

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 11 15.–6. 1937 42. Aarg.

Brolægnings-Arbejderen

Ja, se, saadan skal Stenen staa,
saa lige skal hans Linje gaa,
han den med Omhu retter,
skønt Vejen stundom slaar en Bugt,
en Linje af Granit saa smukt
i Vejens Kant han sætter.

Og selv hvor Vejen svinger brat,
har denne Mand sit Stempel sat,
hans Spor kan her man finde,
og her skal Sneens Smeltevand
og Regnen i vort vaade Land
langs Fortovskanten rinde.

Sit Fag den Mand forstaar sig paa,
saadan skal Stenen altsaa staa
og staa til sene Tider,
Jens Vejmand i moderne Stil,
som kanter Vejen Mil paa Mil,
en vaagen, virksom Slider.

AAGE HERMANN

Sogneraadsformanden misbrugte sin Magt

Vi har tidligere her i Fagbladet omtalt forskellige Eksempler paa, hvorledes man omkring i Sognekommunerne paa næsten alle tænkelige Maader søger Anledning til at sabotere den Humanitet, som er nedlagt i Loven om offentlig Forsorg, og skal nedenstaaende supplere det tidligere anførte ved Omtale af en Sag, der er rejst paa Grundlag af en Afgørelse truffet af Gesten Kommunes sociale Udvalg i et Forhold, som vedrører en af vor derværende Afdelings Medlemmer.

Det paagældende Medlem havde paa Grund af Arbejdsløshed ansøgt det sociale Udvalg om Understøttelse, men fik Afslag, idet Udvalget i Stedet anviste Arbejde hos en af Egnens Landmænd til 3 Kr. 50 Øre pr. Dag. Dette Beløb kunne Vedkommende naturligvis ikke forsørge sin Familie med og indgav derfor Klage til Ribe Stiftamt.

Paa denne Klage modtog Klageren følgende Svar fra Stiftamtet:

RIBE STIFTAMT

Ribe, den 2. November 1936.

I Skrivelse af 23. f. M. har De besværet Dem over, at det sociale Udvalg i Gesten har afslaaet at yde Dem Understøttelse.

Det fremgaar af Sagen, at De er gift og har et Barn, samt at De, der er arbejdsløs, har faaet anvist Arbejde til en Dagløn af 3½ Kr. paa egen Kost. Dette Arbejde har De erklæret Dem villig til at paabegynde, naar Udvalget vilde yde Dem supplerende Hjælp, idet De ikke mener at kunne bestride alle Deres Udgifter med denne Dagløn.

Det sociale Udvalg har oplyst, at det ikke har kunnet anvise Dem Arbejde til højere Løn, idet Arbejdsgiveren ikke kunde betale større Begyndelsesløn, men saafremt De viste Dem fortjent dertil, kunde Lønnen stige.

Foranlediget heraf skal man meddele, at Amtet ikke har fundet Føje til at foretage videre i Sagen, idet man samtidig hermed har meddelt Det sociale Udvalg, at det forudsættes, at Udvalget yder Dem supplerende Understøttelse, saafremt Deres Arbejdsfortjeneste ikke er tilstrækkelig til det fornødne til Livets Ophold.

P. A. V.

(Ulæseligt Navn).

Som det fremgaar af Svaret har selv Amtet fundet den for det omtalte Arbejde tilbudte Betaling saa ringe, at Medlemmets Krav om supplerende Hjælp er bleven godkendt. Men iøvrigt er Afgørelsen nedslaaende i sin Form, fordi Amtet indirekte tiltræder den i Forbindelse med Sagen staaende Arbejdsgivers Ret til at træffe Bestemmelse om, hvorvidt den anviste Arbejder efterhaanden som Arbejdet skred frem gjorde sig fortjent til højere Løn. En Indrømmelse, der med Amtets Tilslutning til den supplerende Hjælp, afgjort maa siges at være i Klagerens Disfavør, fordi der derved aabnedes Arbejdsgiveren Mulighed for at faa hele Arbejdet udført til den billige Dagløn, medens den paa Egnen almindelige gældende Løn for lignende Arbejde var 6 Kr. om Dagen paa egen Kost. Reelt var det saaledes Arbejdsgiveren, der oppebar den Socialhjælp, der ganske uretmæssigt skulde konteres den paagældende Arbejder.

Det gik imidlertid ikke saaledes, som den kendte Bondefiffighed havde udtænkt, men desværre gik det ud over Klageren, der nylig var tilflyttet Kommunen og derfor ukendt med Forholdene, blev bange for, at den supplerende Hjælp til Skade for ham selv af det sociale Udvalg skulde blive udbetalt med Fattighjælps Virkning. Han udførte derfor Arbejdet uden at kræve den supplerende Hjælp. Et Forhold, der naturligvis var uhyre tilfredsstillende baade for Arbejdsgiveren, som fik Arbejdet billigt udført, og for Kommunen, der slap for at betale Hjælpen.

Selv om Arbejdsgiveren, hvad der under de foreliggende Omstændigheder var at forudse, ikke forhøjede Arbejderens Løn, var han dog saa tilfreds med det udførte Arbejde, at han efter dettes Afslutning gerne ønskede at beskæftige Arbejderen videre i sin Virksomhed ved Skovarbejde. Men nu havde den Paagældende faaet nok af denne Arbejdsplads, og da han af nogle Kammerater, som var beskæftiget for egen Regning i en Grusgrav ved Frembringelse af Vejmaterialer til Kommunen, fik Tilbud om Arbejde, blev dette modtaget og Arbejdet paabegyndt.

Men det viste sig snart, at Sogneraadsformanden ikke havde glemt hverken Arbejderen selv eller Klagen til Amtet over det sociale Udvalgs Afgørelse. Bred og mægtig henvendte Sogneraadsformanden sig til Klagerens Kammerater og tilkendegav for dem, at saafremt de beskæftigede Medarbejdere, der paa anden Maade var sikret Arbejde, kunde de ikke forvente, at den med Kommunen opnaaede Aftale om Aftagelse af de fremstillede Vejmaterialer vilde blive opretholdt. Og da denne Tilkendegivelse havde direkte Adresse til Klageren, blev Følgen, at han maatte fortrække fra Arbejdspladsen. Han blev saaledes uanset sin tilkendegivne Arbejdsvilje gjort arbejdsløs netop af den Mand, der, i Kraft af sin Stilling som Sogneraadsformand, burde anse det for sin Pligt at være Beskytter for dem, som indenfor det Omraade, der hører til Kommunen havde saadan Beskyttelse behov.

Denne Optræden fra Sogneraadsformandens Side gav imidlertid Afdelingen Anledning til Fremsendelse af Indberetning til Forbundet, der tog sig af Sagen og fremsendte nedenstaaende Klage til Ribe Stiftamt:

Til

Ribe Stiftamt,

Ribe.

Paa vort Medlem af Gesten Afdeling, Arbejdsmand N. N.s Vegne skal man ved nærværende fremsende Klage til det høje Amt over, at Formanden for Gesten Sogneraad ved sin Optræden har bevirket, at vort nævnte Medlem er blevet arbejdsløs.

Om Sagens øvrige Omstændigheder henvises til nedenstaaende Sagsfremstilling:

Ovenfor nævnte Medlem, N. N., henvendte sig tidligere til Gesten Kommunes sociale Udvalg med Anmodning om Hjælp

i Henhold til Lov Nr. 181 af 20. Maj 1933 om offentlig Forsorg.

Anmodningen blev imidlertid afslaaet, og N. N. blev anvist Arbejde til 3 Kr. 50 Øre pr. Dag. Dette foranledigede ham til at indgive Klage til Amtet den 23. Oktober d. A., hvori han erklærede sig villig til at udføre det nævnte Arbejde, naar der blev ydet ham supplerende Hjælp i Henhold til den oven anførte Lov.

Den 2. November svarede Amtet, at »Amtet ikke har fundet Føje til at foretage sig videre i Sagen, men at det er meddelt det sociale Udvalg, at det forudsættes, at Udvalget yder supplerende Understøttelse.«

Det omtalte Arbejde til 3 Kr. 50 Øre pr. Dag varede kun en Uge, og vort Medlem har af Frygt for, at det sociale Udvalg skulde betegne eventuel, supplerende Hjælp »som ydet med Fattighjælps Virkning« ikke fremsat Anmodning om saadan Hjælp. Derimod opnaaede vort Medlem ved nogle Kammeraters Hjælp Arbejde i en Grusgrav, hvor der fremstilledes Vejmaterialer til Gesten Kommune, men da Sogneraadsformanden blev bekendt hermed, nægtede han at aftage Materialerne til Brug for Kommunen, saalænge N. N. var beskæftiget i Grusgraven, hvilket medførte, at vort Medlem maatte ophøre med Arbejdet, og saaledes paany er arbejdsløs uden Understøttelse af nogen Art, og saaledes uden Mulighed for at forsørge sin Hustru og Barn.

Saaledes foranlediget skal man overfor Amtet fremsætte Anmodning om, at Sagen maa blive gjort til Genstand for en hurtig Behandling, og at en alvorlig Paatale af det Stedfundne maa finde Sted overfor den omtalte Sogneraadsformand, ligesom det bør paalægges det sociale Udvalg i Gesten at yde vort Medlem fornøden Understøttelse, saaledes at hans Hjem kan opretholdes.

Forventende at modtage Amtets Svar snarest belejligt, tegner

ærbødigst

P. F. V.

Paa denne Klage modtoges nedenfor angivne Svar fra Amtet.

RIBE STIFTAMT

Ribe, den 8. Januar 1937.

Under 2. November f. A. har Amtet i Anledning af en Klage fra Arbejdsmand N. N., Gesten, over Utilstrækkeligheden af den Arbejdsfortjeneste, som kunde opnaas ved et af det sociale Udvalg i Gesten anvist Arbejde resolveret, at man ikke fandt Føje til at foretage videre, idet man samtidig havde meddelt Socialudvalget, at det forudsattes, at Udvalget ydede paagældende supplerende Understøttelse, saafremt Arbejdsfortjenesten ikke var tilstrækkelig til det fornødne til Livets Ophold.

Forbundet har i et hertil indgivet Andragende anført, at det anviste Arbejde kun varede en Uge, og at N. N. af Frygt for, at Udvalget skulde betegne en eventuel supplerende Hjælp »som ydet med Fattighjælps Virkning« ikke har anmodet om saadan Hjælp. Derimod opnaaede N. N. ved Kammeraters Hjælp Arbejde i en Grusgrav, hvor der fremstilledes Vejmaterialer til Gesten Kommune, men da Sogneraadsformanden erfarede dette, skal han have afslaaet at aftage Materialerne til Brug for Kommunen, saalænge N. N. deltog i Arbejdet, hvilket medførte, at N. N. maatte ophøre med Arbejdet og saaledes paany er arbejdsløs uden Understøttelse af nogen Art.

Forbundet har derfor anmodet om, at Amtet overfor Sogneraadsformanden paataler det stedfundne samt paalægger Socialudvalget at yde N. N. Understøttelse.

»Det sociale Udvalg i Gesten har oplyst, at det af Udvalget anviste Arbejde vel varede kort Tid, men Arbejdets Ophør skete ikke paa Foranledning af Arbejdsgiveren, men fordi N. N. selv forlod Arbejdet til Trods for, at der allerede var givet ham Akkordarbejde og derved Lejlighed til en større Arbejdsfortjeneste. Desuden tilbød Arbejdsgiveren Skovarbejde til tarifmæssig Løn, da N. N. klagede over, at Fortjenesten ved Landbrugsarbejde var for ringe.

Da der saaledes var sikret N. N. passende Arbejde, fandt Socialudvalget det urimeligt, at han forlod dette for at gaa i Kompagni med nogle Arbejdere, som Kommunen for at afhjælpe Sognets Arbejdsløshed havde lovet at støtte ved at aftage det af dem fremstillede Vejmateriale, hvorfor Sogneraadet meddelte de paagældende Arbejdere, at man ikke blandede sig i, hvem de ønskede at arbejde sammen med, men dersom de fortsat ønskede at afhænde Materialerne til Kommunen, ønskede man ikke, at der ved dette Arbejde beskæftigedes Folk, som paa anden Maade var sikret Arbejde.«

Foranlediget heraf skal man meddele, at »Amtet ikke finder Anledning til at foretage videre i Sagen, idet man forsaavidt angaar Andragendet om Hjælp maa have paagældende henvist til at indgive Ansøgning til Socialudvalget.«

P. Herschend.

Som det fremgaar af Amtets Svar finder dette ingen Anledning til yderligere at beskæftige sig med Sagen, men henviser vort Medlem til atter at søge det sociale Udvalg om Hjælp. For saavidt maa denne Henvisning betragtes som en Erkendelse af, at Medlemmet er bleven arbejdsløs paa en ham utilregnelig Maade og derfor maatte anses for berettiget til at oppebære Hjælp i Henhold til Loven om offentlig Forsorg.

Fra Forbundets Side kunne det naturligvis ikke forsvares at afslutte Sagen ved den opnaaede Henvisning for vort Medlem til at søge Understøttelse ved Henvendelse til det sociale Udvalg, hvor det med den tidligere Behandling in mente kunde forventes, at et endnu daarligere Resultat vilde blive Udgangen. Sagen blev derfor ved nedenanførte Klage indanket til Socialministeriets Afgørelse:

Til

Socialministeriet,

Herr Socialminister Ludvig Christensen,

Slotsholmsgade, K.

Paa vort Medlem af Gesten Afdeling, N. N.s Vegne, skal man ved Nærværende tillade sig at indanke en af Gesten Kommunes Socialudvalg — med Godkendelse af Ribe Stiftamt — i Henhold til Lov om offentlig Forsorg truffen Beslutning for den højtærede Socialminister, med Anmodning om Ændring efter nedenstaaende Sagsfremstilling og Paastand.

Den 8. November f. A. modtog vort Hovedkontor fra Forbundets Gesten Afdeling Klage over, at Gesten Kommunes sociale Udvalg havde afslaaet at yde Understøttelse til to af Afdelingens Medlemmer, der begge er gift og har et Barn, og Udvalget havde samtidigt anvist de Paagældende Arbejde ved Landbrug til 3 Kr. 50 Øre pr. Dag paa egen Kost, uagtet der ved Landbrugsarbejde der paa Egnen sædvanligvis betales 5 Kr. + Kost, eller 6 Kr. paa egen Kost pr. Dag.

Vort Medlem N. N. indgav i den Anledning Klage til Ribe Stiftamt, der gav det sociale Udvalg Medhold i den trufne Afgørelse med Hensyn til Arbejdsanvisningen, men paalagde Udvalget at yde supplerende Hjælp, saafremt Arbejdsfortjenesten ikke var tilstrækkelig til Livets Ophold.

Vort Medlem, der nylig var tilflyttet Kommunen og kun havde ringe Kendskab til Loven om offentlig Forsorg, vægrede sig ved at anmode det sociale Udvalg om supplerende Hjælp, idet han var bange for, at saadan Hjælp af Udvalget skulde blive betegnet som »ydet med Fattighjælps Virkning«.

Han udførte det ham anviste Arbejde, der bestod i Dækning af Roekuler for en af Egnens Landmænd, og som kun varede

ca. en Uge. Arbejdet blev altsaa udført til den angivne Betaling af 3 Kr. 50 Øre pr. Dag.

Da Arbejdet med Dækning af Roekulerne var ophørt, opnaaede vort Medlem ved Velvilje fra nogle Kammeraters Side Arbejde i en Grusgrav, hvor disse for egen Regning fremstillede Vejmaterialer, som i Henhold til Aftale med Formanden for Gesten Sogneraad skulde afhændes til Brug for Kommunen.

Men da det blev bekendt for Sogneraadsformanden, at N. N. havde opnaaet Arbejde i Grusgraven, saaledes som anført, meddelte han de paagældende Arbejdere, med hvem Aftalen om Fremstilling af Materiale til Brug for Kommunen var truffet, at saafremt N. N. skulde beskæftiges i Grusgraven, vilde Kommunen nægte at aftage de fremstillede Materialer.

Resultatet blev herefter, at nævnte N. N. blev arbejdsløs, da de andre Arbejdere naturligvis ikke turde løbe den Risiko, der i Henhold til Sogneraadsformandens Udtalelser var forbunden med hans fortsatte Beskæftigelse.

Vort Medlem var derefter paany uden Arbejde og Understøttelse, og det kan i denne Forbindelse anføres, at det sociale Udvalg nægtede at yde den Paagældende Hjælp til Betaling af Husleje for November Maaned.

Paa vort Medlems Vegne indgav vi den 20. November f. A. Klage over det anførte Forhold til Ribe Stiftamt, men modtog den 9. Januar d. A. Meddelelse om, at Amtet maatte billige det Stedfundne, herunder ogsaa Sogneraadsformandens Optræden og Indgriben i det efter vor Mening fuldkommen private Arbejdsforhold. I Amtets Afgørelse anføres følgende:

»Det sociale Udvalg i Gesten har oplyst, at det af Udvalget anviste Arbejde vel varede kort Tid, men Arbejdets Ophør skete ikke paa Foranledning af Arbejdsgiveren, men fordi N. N. selv forlod Arbejdet til Trods for, at der allerede var givet ham Akkordarbejde og derved Lejlighed til en større Arbejdsfortjeneste. Desuden tilbød Arbejdsgiveren Skovarbejde til tarifmæssig Løn, da N. N. klagede over, at Fortjenesten ved Landbrugsarbejdet var for ringe.

Da der saaledes var sikret N. N. passende Arbejde, fandt Socialudvalget det urimeligt, at han forlod dette for at gaa i Kompagni med nogle Arbejdere, som Kommunen for at afhjælpe Sognets Arbejdsløshed havde lovet at støtte ved at aftage det af dem fremstillede Vejmateriale, hvorfor Sogneraadet meddelte de paagældende Arbejdere, at man ikke blandede sig i, hvem de ønskede at arbejde sammen med, men dersom de fortsat ønskede at afhænde Materialerne til Kommunen, ønskede man ikke, at der ved dette Arbejde beskæftigedes Folk, som paa anden Maade var sikret Arbejde.«

Foreløbigt skal hertil bemærkes:

Det er ubestridt af Gesten Kommunes sociale Udvalg, at N. N. har udført det paa Foranledning af Udvalget anviste Arbejde, omfattende Dækning af Roekuler, og det maatte herefter staa paagældende frit, hvorvidt han vilde fortsætte hos samme Arbejdsgiver eller ej, og endelig maa N. N. ved dels at udføre det ham af Udvalget anviste Arbejde — selvom det var til Underbetaling — og dels ved at indgaa i Fællesarbejdet i Grusgraven, have manifesteret sin Vilje til at arbejde paa en saadan Maade, at den personlige Ret til at søge Arbejde, hvor det maatte være at opnaa, ikke med Føje kan fratages ham, saaledes som det er blevet det ved Sogneraadsformandens Indgriben i Arbejdsforholdet.

Det kan heller ikke billiges, at Stiftamtet sluttede Sagen med, at

»... Amtet ikke finder Anledning til at foretage videre i Sagen, idet man, forsaavidt angaar Andragendet om Hjælp maa have paagældende henvist til at indgive Ansøgning til Socialudvalget.«

Der er efter de foreliggende Oplysninger begaaet en evident Uret mod vort Medlem ved Sogneraadsformandens Optræden, der for at hindre Gentagelser bør gøres til Genstand for Paatale fra Socialministeriets Side, ligesom der fremsættes Paastand om, at det paalægges Gesten Kommunes sociale Udvalg at yde Klageren, N. N., Understøttelse i Henhold til Loven om offentlig Forsorg for det Tidsrum, han siden Afskedigelsen i Grusgraven kan dokumentere Ledighed.

Ærbødigst
P. F. V.

Klagen fremsendtes til Socialministeriet medio Januar d. A., men uagtet Sagen blev behandlet som Hastesag i Henhold til de herom i Loven om offentlig Forsorg foreskrevne Regler, naaede Afgørelsen dog ikke frem før i Slutningen af Maj Maaned, paa hvilket Tidspunkt Ministeriet fremsendte følgende Afgørelse:

Socialministeriet.
København, den 22. Maj 1937.

Dansk Arbejdsmands Forbund,
Nyropsgade 25, V.

I Skrivelse af 14. Januar 1937 har Forbundet for Socialministeriet indanket en af Amtmanden over Ribe Amt den 8. Januar 1937 truffen Afgørelse, hvorefter Amtet ikke har fundet Anledning til at foretage videre med Hensyn til Forbundets Klage over, at det sociale Udvalg i Gesten Kommune har bevirket, at Arbejdsmand N. N. er blevet arbejdsløs, samt over, at Udvalget senere har nægtet Paagældende Hjælp.

Det fremgaar af Sagen, at Paagældende fra 1. August 1936 til midt i Oktober Maaned 1936 havde Arbejde ved Landbruget for en Løn af 4 Kr. daglig samt fuld Kost, og at han, naar han havde Akkordarbejde, hvilket han havde Lejlighed til saa ofte det lod sig gøre, ialt tjente 6 a 7 Kr. daglig samt fuld Kost. Paagældende opgav imidlertid dette Arbejde under Henvisning til, at han ikke vilde arbejde for saa ringe en Betaling, og det sociale Udvalg i Gjesten Kommune, der skønnede, at hans som Følge af Arbejdsopgivelsen opstaaede Trang var selvforskyldt, nægtede at yde ham Hjælp og anviste ham Arbejde ved Dækning af Roekuler for en af Egnens Landmænd til en Betaling af 3 Kr. 50 Øre pr. Dag paa egen Kost.

Over denne af Udvalget trufne Afgørelse klagede Paagældende den 23. Oktober 1936 til Amtet, der den 2. November 1936 udtalte, at det ikke fandt Føje til at foretage videre, men samtidig havde meddelt Udvalget, at det forudsattes, at der blev ydet Paagældende supplerende Understøttelse, saafremt Arbejdsfortjenesten ikke var tilstrækkelig til det fornødne til Livets Ophold. Paagældende, der imidlertid paatog sig det anviste Arbejde, ansøgte dog ikke Udvalget om supplerende Hjælp idet han mente, at denne vilde blive ham ydet »med Fattighjælps Virkning.«

Det er endvidere oplyst, at Paagældende, da han senere erfarede, at han ved nogle Kammeraters Hjælp kunde faa Arbejde i en Grusgrav, hvor flere Arbejdere for egen Regning fremstillede Vejmaterialer, som Gjesten Sogneraad for at afhjælpe Arbejdsløsheden i Kommunen havde lovet at aftage, nægtede at overtage et af hans fornævnte Arbejdsgiver tilbudt Skovarbejde til tarifmæssig Løn, samt at det nævnte Skovarbejde varede til 12. Januar 1937, medens det omhandlede Arbejde i Grusgraven afsluttedes inden Jul. Straks efter at han havde paabegyndt Arbejdet i Grusgraven, meddelte Sogneraadet imidlertid de ved Grusgravningsarbejdet beskæftigede Arbejdere, at det vel ikke vilde blande sig i, hvem Arbejderne ønskede at arbejde sammen med, men at Kommunen kun agtede at aftage Vejmaterialerne, saafremt der ved Arbejdet beskæftigedes Folk, som ikke paa anden Maade var sikret Arbejde. Paagældende maatte herefter opgive Arbejdet.

Ved Sagens Forelæggelse for Socialministeriet har Forbundet nedlagt Paastand om, at det paalægges det sociale Udvalg i Gjesten Kommune at yde paagældende Understøttelse for det

Tidsrum, han siden Grusgravningsarbejdets Ophør kan dokumentere Ledighed.

I denne Anledning skal man efter stedfunden Brevveksling med Amtmanden over Ribe Amt meddele, at den Omstændighed, at Paagældende, da han nægtede at overtage det tilbudte Skovarbejde, havde sikret sig Arbejde i Grusgraven sammen med sine Kammerater, maa bevirke, at han maa anses for at have haft fyldestgørende Grund til at vægre sig ved at overtage Skovarbejdet for at deltage i det omhandlede Grusgravningsarbejde, jfr. Lov om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring § 17, og at Socialministeriet herefter maa betragte Paagældende som værende blevet uforskyldt arbejdsløs ved den af Gesten Kommune foranledigede Afskedigelse af ham fra sidstnævnte Arbejde.

Forsaavidt angaar Spørgsmaalet om Sogneraadets Krav med Hensyn til Paagældendes Deltagelse i Grusgravningsarbejdet, bemærkes, at det efter Ministeriets Formening maa bero paa den mellem Sogneraadet og Arbejderne trufne Aftale, om Sogneraadet har været berettiget til at gøre den fortsatte Aftagning af Grus afhængig af den Paagældendes Afskedigelse, men at dette Spørgsmaal iøvrigt maa henhøre under Domstolene.

Det tilføjes, at Sagen er tilstillet Amtet til Afgørelse med Hensyn til Spørgsmaalet om Udbetaling af Understøttelse til Paagældende.

P. M. V.
Jonqueres. S. Andersen.

Som det fremgaar af Ministeriets Afgørelse har den paagældende Arbejder handlet fuldstændig berettiget, naar han har vægret sig ved at fortsætte Arbejdet for den af det sociale Udvalg anviste Arbejdsgiver, og at han derfor vilde være berettiget til at oppebære Understøttelse, saaledes som paastaaet i Forbundets Klage, og det maa derfor forventes, at Amtet omgaaende paalægger det sociale Udvalg Udredelsen heraf, naar der foreligger Dokumentation for Ledighed.

Tilbage bliver Spørgsmaalet om Sogneraadsformandens uberettigede Optræden, der medførte, at vort Medlem mistede sit Arbejde. Ministeriet har her ment, at dette Forhold maa henhøre under Domstolene, idet Afgørelsen maa bero paa den mellem Sogneraadet og de paagældende Arbejdere forud for Arbejdets Paabegyndelse trufne Afgørelse. Og dette er for Tiden under nøjere Undersøgelse. *R—dt.*

MEDDELELSE FRA ARBEJDSLØSHEDSKASSEN

Til Kontorbestyrerne!

Vore Kontorbestyrere bedes erindre, at al Arbejdsløshed, der findes blandt vore Medlemmer inden for hver enkelt Afdelings Omraade, skal anmeldes til Amts-Arbejdsanvisningskontoret.

Det har ikke alene stor Betydning for os selv og det øvrige Samfund, at vi til enhver Tid dokumenterer Arbejdsløshedens Omfang, men det vil ogsaa betyde større Chancer for, at de offentlige Tilskud til vor Arbejdsløshedskasse forøges. Derfor bør hver eneste ledig Dag blandt vore Medlemmer anmeldes i de daglige Indberetninger, der foretages til Anvisningskontorerne.

Johannes Nielsen.

Fyraftenstid

Nu aabner Porten sig paa Gab,
og Skaren søger bort;
de lette Sind, de raske Skridt
gør Vejen hjemad kort.
Bag ligger nu Maskinen træt
og hviler efter Slid,
men foran venter Hjemmets Liv
og Døgnets frie Tid.

De stærke Stemmer toner hen
i Kraftens øde Hal,
og Skumringstimen slører bort
hvert Spor af Nævers Kald;
hvad Dagen skabte hylles ind
i Aftentimens Slør
og gemmes som en Helligdom
bag Værftets tunge Dør.

Men de, som stod i Støv og Sved
og drejed' Staalets Ror,
gaar gennem Gaders Labyrint
som frie Mænd paa Jord;
en anden Verden møder de,
nu Hjulet gik i Staa,
en anden Glæde søger de
et Sted bag Murstensgraa.

Trods Støv og Sved, trods Pligt og Kald
i Arbejdsdagens Sold,
er Hjemmets Verden, Hjemmets Stræb
for Stedse i Behold:
En Arbejdsmand er Patriark
i sin Families Skød,
og for sin Redes Lys og Værn
han sine Kræfter bød.

Af disse Tusind Arbejdshjem
bli'r Verden bygget op
og Sind og Veje skabt for selv
den allermindste Krop;
herfra gaar Slægtens Veje ud
til ny og gammel Færd,
og Livets store Virkelighed
bli'r drømt og anet her.

For alt skal skabes gennem Sved
og mandig Pligt og Kald;
han holder Verden i sin Haand,
som mestrer Hamrens Fald,
som fri af Tanke, fri af Sind
med Aand og Hænder saar
de Tusind Frø, som skaber Kraft
til Tusind Slægters Kaar.

EVALD LONGFORS

INDTRYK FRA MADRID

Et Medlem af den danske Studenterdelegation til Spanien, stud. polit. Knud Damsgaard Hansen, skriver om den spanske Hovedstad under Borgerkrigen. Illustrationerne er efter Fotografi af stud. polyt. Adler-Nissen.

Da Gil Robles, Fascistføreren, var Krigsminister, stillede han Eleverne paa Madrids Militærkollegium en Opgave, hvis Mening var: Hvorledes man lettest, hurtigst og bedst erobrer Madrid. Det var før de demokratiske Partiers Sejr ved Valgene i Foraaret 1936, og altsaa længe før Krigen begyndte. Eleverne har sikkert afgivet Svar, som efter Strategiens Regler skulde give det ønskede Resultat. Men det glippede jo alligevel, da det skulde prøves i Praksis.

Vi var henne og hilse paa General Miaja, den dygtige Leder af Regeringsstyrkerne paa Madrid-Fronten. Inden vi kom ind, blev vi spurgt, om vi havde Vaaben paa os. Det havde vi naturligvis ikke; men Spørgsmaalet var rimeligt nok. Ved Siden af Vagten stod der et stort Bord helt fyldt med Colts, Revolvere og Browning-Pistoler — med et Nummer ved hver. Man maatte sætte sit Vaaben i Garderobe, inden man slap indenfor.

Vi overbragte General Miaja vor Hilsen og takkede ham for den Dygtighed, hvormed han — som Madrids Forsvarer — har ledet Kampen. Nej, svarede Miaja, ikke jeg, men de Tusinder, som offervilligt gav deres Liv i Kampen mod Fascisterne, de fortjener Taknemmelighed.

I over syv Maaneder har Byen nu ligget indenfor Rækkevidden af Oprørernes Artilleri. Men videre frem er de ikke kommet. Tværtimod. De har hentet sig adskillige alvorlige Nederlag siden de Novemberdage sidste Aar, da de blev standset, netop som de havde Foden inde i selve Byen og troede sig sikre paa Sejren.

Fascistflyverne har været i Virksomhed — her ses et Resultat!

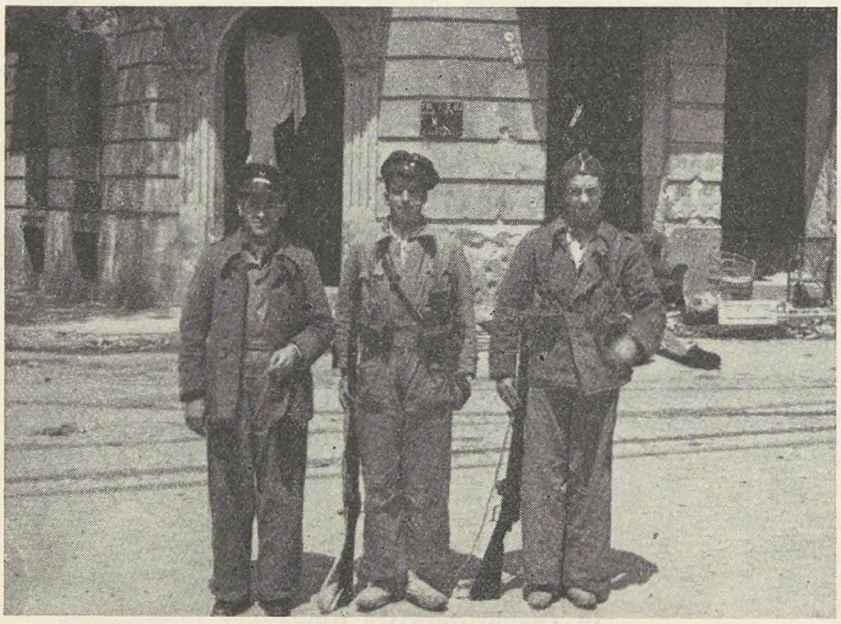

Soldater fra den spanske Regeringshær. Læg Mærke til deres Uniform: en Overall.

Delegationen var ude at se de Dele af Hovedstaden, hvor det var lykkedes at standse Fascisterne. Det er de vestlige Kvarterer, som ligger Syd for den efterhaanden verdenskendte Universitetsby. Og disse Kvarterer er tillige de, som har lidt haardest under Bombeangrebene, efter at Oprørerne var trængt noget tilbage.

Alle de Bydele er nu evakuerede; der er jo heller ikke saa meget tilbage, som kan siges at være beboeligt. Og alle Gader er afspærret af Barrikader — den ene bag ved den anden. Man forstaar, at det har været Befolkningens faste Vilje, at hvert eneste Hus skulde sælges saa dyrt som muligt.

Det var mærkeligt at se disse døde Huse. Sprængt i Stykker af Granater, smadrede

sønder og sammen af Bomber. Vi saa fire-fem Etagers Huse revet i Stykker af Luftbomber, som var de bygget af Papmaché og ikke af solide Sten. Vi gik fra det ene til det andet, fra Gade til Gade, stadig det samme Udseende. Og mærkeligt barokt kunde det være! Vi saa

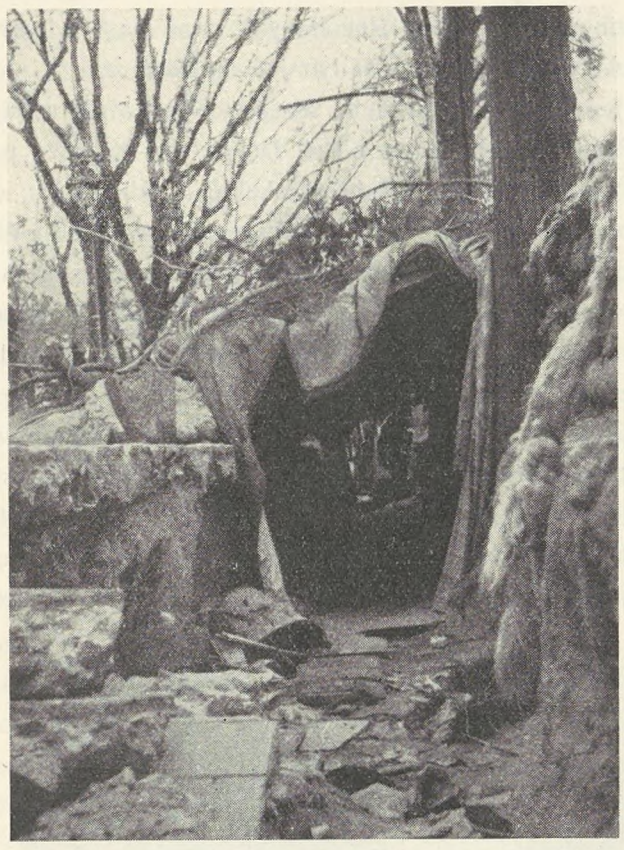

En forladt Skyttegrav.

f. Eks. et ret stort Hus revet fuldstændig i Stykker ned gennem alle fire-fem Etager. Men for hver Etage ragede der i den ene Side lidt af Gulvet frem. Maaske en halvanden Meter eller saa. Og deroppe svævede en Kommode fuldstændig urørt, fyldt med Nips. Og ovenover hang et Spejl, ikke engang splintret.

Lidt længere ude ligger den første Skyttegrav. Den er nu forladt. Fronten er rykket 2—3 km længere ud.

Jeg kryber ned i et af de primitive Opholdsrum Soldaterne har bygget af Brædder og Sandsække. Nogle faa Madrasser er hele Møblementet. Men desuden ligger der et Par Bøger. Overraskende at Soldaterne i Spanien læser saa meget, som de gør. Men det hører vel sammen med den Rejsning af Folket, Borgerkrigen har udviklet sig til. Demokratiets Kamp mod den sorteste Reaktion føres ogsaa paa den kulturelle Front.

Oprørernes Beskydning af Byen fortsætter stadig. Flyveangrebene derimod er hørt op. Dels fordi Madrids Befolkning trods alt holdt ud, dels fordi Francos Flyvere for Tiden er oppe og udøve lignende god Virksomhed paa Baskerfronten.

Den første Dag vi var i Madrid var første Maj, Arbejderklassens store Demonstrationsdag. I den Anledning beskød Fascisterne endda Byen ekstra kraftigt med deres Artilleri. Særlig Gran Via, Hovedgaden; formodentlig fordi de troede, der var Demonstration dér. Men der var ingen Demonstration. Regeringen havde ikke anset det for rigtigt at afholde en saadan. Det var for farligt. Dagen skulde være almindelig Hverdag. Thi dette blev Madrids Hverdag gennem 7 Maaneders Krig. Hver eneste Dag Beskydning, hver eneste Dag Saarede og Døde af Civilbefolkningen. Tabslisterne er forfærdende store.

Der er gjort ikke saa lidt for at fjerne Civilbefolkningen fra Hovedstaden. Men der er mange Hundrede Tusinde af Indbyggere tilbage endnu. Dette skyldes først og fremmest, at i Borgerkrigens første Maaneder flygtede der et meget stort Antal Mennesker til Hovedstaden, efterhaanden som Oprørerne rykkede frem mod denne. Dem har man først maattet skaffe bort.

Og saa er det saa betegnende, at lægge Mærke til, at medens der hver Dag falder Granater i Arbejderkvartererne, saa undgaar Fascisterne omhyggeligt at beskyde de fine Bydele. Palæerne, de skal skaanes.

Man vil forstaa, hvor vanskelige Forholdene er i Madrid. Dette gælder ogsaa Forsyningen med Fødevarer og andre Nødvendighedsartikler. Der er naturligvis gennemført Rationering, og Rationerne er knappe. Mit

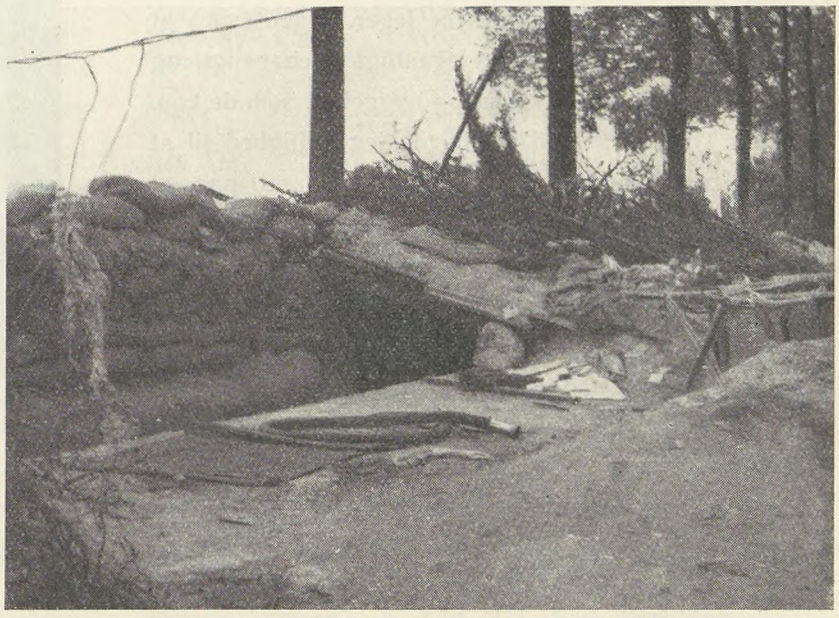

Regeringstroppernes Slagord i Borgerkrigens første Maaneder var: »No passaran« — de skal ikke komme frem! Denne Skyttegrav ligger lige foran Madrid, og dér standsedes Fascisternes Fremmarch mod Byen.

Indtryk af Forplejningen var nærmest. Der er ikke Tale om egentlig Hunger, men Forsyningerne er knappe og meget ensformige. Det man har mest af er Ris.

Der er mange saadanne Huse i Madrid!

Derimod mangler man i høj Grad kondenseret Mælk til Børnene. Og den daglige Brødration er højst 150 gr pro persona. Karakteristisk for Situationen er iøvrigt de lange Køer foran Fødevareforretningerne. Dem ser man i alle Spaniens Storbyer for Tiden. Men det skal siges til Spaniernes Ros, at de tager Vanskelighederne og Ventetiden med godt Humør. Konerne staar og snakker livligt sammen, medens Børnene leger. Ingen synes at føle det at vente som noget egentligt ubehageligt, og alle indretter sig saa morsomt og hyggeligt, som de kan.

Under Opholdet i Madrid havde jeg Lejlighed til at tale med en italiensk Officer, som laa saaret paa et Hospital. Alle Patienterne dér var saarede, fangne Italienere. Officereren fortalte, at han var Kaptajn i den regulære italienske Hær og var blevet direkte beordret til Spanien. Mere frivilligt var han altsaa ikke taget med. Iøvrigt var han ikke ked af, at han var blevet taget til Fange og nu laa dér paa Hospitalet. »Det er bedre end at være ved Fronten«, sagde han.

Mens jeg var i Hospitalet hvinede der nogle Granater ned lige i Nærheden. Jeg lagde Mærke til, hvorledes nogle af Italienerne for sammen ved hver Eksplosion. De havde endnu ikke overvundet de Chock, de havde faaet, da de blev saaret.

Det var Danskeren Henning Sørensen, som skaffede os Adgang til Hospitalet. Han er Leder af den kanadiske Blodoverføringstjeneste i Madrid. Vi saa forresten en Blodoverføring fra en sund, robust spansk Kvinde til en saaret og haardt medtaget italiensk Bondemand. Der var noget næsten symbolsk i at se, hvor godt Regeringen behandlede sine Fanger, naar man ved, hvor grusomt Fascisterne ofte har behandlet deres.

Jeg havde Indtrykket af, at en stor Del af de menige italienske Soldater var blevet Deltagere i Kampen paa den Maade, at de troede de skulde til Abessinien, og først efter Afrejsen havde de faaet at vide, at de i Virkeligheden var paa Vej til Spanien. Det at man saaledes ligesom har narret dem, har sikkert betydet en Svækkelse af — som det hedder i Militærsproget — deres Moral.

Givet er det imidlertid, at det vil være af afgørende Betydning for Kampen om de fascistiske Lande: Tyskland, Italien og Portugal vil fortsætte med at støtte Franco saa meget som de har gjort hidindtil. Thi selv om det ikke har skaffet Oprørerne Sejren, er det alene

Ud mod Casa del Campo. Engang et yndet Udflugtsted for Madrids Indbyggere. Nu ligger Oprørerne derude kun et Par Kilometer fra selve Byen.

dette, som har hindret Regeringen i at vinde allerede for længe siden. Man anslaar Tallet af Italienere paa Francos Side til 50—75 Tusinde fuldt moderne, motoriserede Tropper. Antallet af Tyskere er ogsaa betydeligt.

En østrigsk Emigrant, der deltog som frivillig i Regeringstroppernes internationale Brigade, fortalte mig, at han havde kæmpet baade Nord for Madrid og Syd for Madrid mod Tyskere, mod Italienere og mod Maurere — han havde ikke set en eneste Spanier paa den anden Side.

Ogsaa Regeringen har faaet Soldater fra Udlandet, men det har været frivillige i Ordets rigtige Betydning. De har dannet den berømte internationale Brigade, og der er ikke Tvivl om, at den har haft stor Betydning som et dygtigt og aggressivt Led af Folkeherren.

Franskmændene har afgivet det største Kontingent til Brigaden, men ogsaa mange Emigranter fra Fascistlandene har meldt sig til den. Ogsaa fra England, ja helt ovre fra Amerika er der kommet mange.

Jeg talte med ikke saa faa Medlemmer af den tidligere internationale Brigade — den er nu sluttet ind som et almindeligt Led i den regulære Hær. De lagde ikke Skjul paa, at Tabene havde været forfærdelige. Det fortaltes f. Eks., at af 600 Amerikanere var der kun 60 tilbage. Mange af de Danskere, som er taget derned, skal ogsaa være dræbte eller saarede.

Ud fra den Solidaritet, som bør være al Socialismes Stolthed og bedste Kendetegn mistede Tusinder af unge Mænd fra alle Lande Livet i Kampen for deres spanske Kammeraters Frihed og for Europas Fremtid. En Fremtid, hvor Fascismen ikke truer Folkenes Frihed og Fred. Maatte de ikke være ofrede forgæves.

Den spanske Hovedstad blev denne Krigs Verdun, det Sted, hvor Fremrykningen blev standset. Da greb Fascisterne til andre Midler. Ved stadige Luftangreb og senere ved Artilleriild søgte de at tvinge den By til at give op, som de ikke havde kunnet indtage.

Hvis der overhovedet skal være noget andet end Ødelæggelse bagved disse stadige Beskydninger, maa det da være den Tro, at det vil svække Befolkningens Kampmod og Sammenhold. Men der tager Fascisterne Fejl. Jo forfærdeligere Overfaldene er, desto stærkere bliver Følelsen af, at disse Fjender skal man ikke give efter for, de skal besejres og drives ud af det Land, som de hærger og ødelægger.

Det vil kræve haarde Kampe og maaske megen Tid. Men hvis Sejrsvilje skal være Maalestok, saa tror jeg ikke Madrids Befolkning kan overvindes.

Knud Damsgaard Hansen.

STØT MATTEOTTIFONDENS SPANIENS INDSAMLING

LØBENDE KONFLIKTER

Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Lynge-Broby	(Eskildstrup Skærvefabrik)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Magleby Afd.	(Klintholm Skovdistrikt)
Sommersted	(Murermester Cl. Vilhelmsen, Mølby)
Vigerslev	(Vigerslev Kommune)
Vilstrup Afd.	(Vilstrup Kommune)
Kvissel og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Systofte	(Havearkitekt O. Bay Nielsen, Kohave Skov pr. Nykøbing F.)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Karlslunde Afd.	(Karlslundegaard pr. Taastrup)
19. Kreds	(Kjærs Kalkleje)
Hornslet-Rodskov, Voldum-Rud, Søby-Halling, Mejlby, Mygind-Lihme, Karlby	(Clausholm og Sofie Amaliegaards Skovdistrikter)
Hou Vendsyssel Afd.	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Bøstrup Afd.	(Bøstrup Tærskeselskab)
Kastrup Afd.	(St. Magleby Kommune)
Granslev Afd.	(Hofjægermester Honnens de Lichtentenberg, »Bidstrup) pr. Laurbjerg)
Arden Afd.	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Givskud Afd.	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Jexen Afd.	(Th. Nielsen, Møbelfabrik i Skanderborg)
Sønder Dalby	(Dalby Tureby Kommune)
Haverslev Afd.	(Brorstrup-Haverslev Kommune)
Bregninge-Bjergsted	(Bregninge-Bjergsted Kommune)
Snesere Afd.	(Snesere Kommune)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Øsby	(Hannibal Dahl)
Borup, Jyll.	(Hjortshøj Grusgrav)
Agersted	(Voer Kommune)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Haldrup-Søvind	(Gangsted-Søvind Kommune)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Tønder	(Tønder Kunststens- og Terrazzofabrik)
Gislev	(Vognmændene Sigurd Petersen, Carl M. Hansen, Karl Skovlund)
Hou Afd.	(Gosmer Halling Kommune)
Hundslund	(Hundslund Kommune)
Følleslev-Særslev	(Følleslev-Særslev Kommune)
Bjerringbro	(Sahl-Gullev Kommune)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Kolindsund	(Vekselerer Suhr, Kbhvn., Skarnæs Kolind)
Budenes Forbund	(A/S N. C. Rom, Vestergade 8)
Odense L.	(Dalumgaard ved Odense, Godsejer Andersen)

LØN OG ARBEJDSKVALITET

Af OTTO JENSEN

Den Diskussion, der for Tiden føres om de »mindre egnede«, »Sekunda-Arbejdernes« Muligheder i Produktionslivet, har som Udgangspunkt *to* Foreteelser, som træder stadig stærkere frem i Nutidens Samfundsliv: Arbejdsløsheden og den aftagende Fødselshyppighed. Det store Fald i Antallet af Fødsler (i Forhold til Befolkningstallet) er nemlig den egentlige Aarsag til, at Videnskaben saa stærkt beskæftiger sig med Undersøgelser af Menneskenes legemlige og aandelige Kvalitet (Racehygiejne). Og Arbejdsløshedens permanente Karakter har ført til Betragtninger over, om ikke en Del af de arbejdsløse er Mennesker, der paa Grund af visse Mangler har ringe Chance for at finde Plads i Produktionen — i hvert Fald paa normale Vilkaar. Under Diskussionen om disse Problemer vil det imidlertid være hensigtsmæssigt, saavidt muligt, at undersøge de to nævnte Foreteelser hver for sig og behandle dem særskilt.

*

Der er næppe Tvivl om, at en af Børnebegrænsningens Virkninger er, at de daarligst udrustede kommer til at udgøre en *relativt* større Del af Befolkningen end før. Professor *Th. Geiger,* som absolut ikke kan beskyldes for at fælde forhastede Domme, siger herom i Bogen »Samfund og Arvelighed« bl. a. følgende:

»Men saa meget staar dog fast: naar den almindelige Gennemsnitsfrugtbarhed i Befolkningen daler, plejer visse Grupper af arveligt belastede ikke i samme Grad at tage Del i denne Bevægelse. Disse Individer mangler netop de Hæmninger og er utilgængelige for de Overvejelser og Betænkeligheder, som hos de sunde og normale danner Motivet til at indskrænke Afkommets Mængde.«

Uden i nogen Maade at række Haand til den naive Opfattelse, at alle, der sætter mange Børn i Verden, staar paa et lavere Udviklingstrin end dem, der har færre Børn, maa man sikkert erkende Rigtigheden af den Opfattelse, *at* de biologisk og arvemæssigt ringere Individer *ikke* deltager saa stærkt i den almindelige Bevægelse for Begrænsning af Børnetallet som de bedre udrustede, og *at* de daarligt udrustede derfor, hvis ikke Udviklingsretningen ændres, kommer til at udgøre en forholdsvis større Del af den samlede Befolkning.

For at stille Problemet saa klart op som muligt, skal det anføres, at der her tænkes paa en Gruppe af aandssvage, imbecile og svagt begavede Individer, bl. a. dem, der allerede i Barneaarene faar, eller burde have, Særundervisning i Værneskoler o. lign.

Det er givet, at denne Befolkningsgruppe har meget faa Muligheder for at gøre sig gældende i Arbejdslivet, færre Muligheder i vore Dage end før, fordi der paa *alle Omraader* stilles større Krav til den enkeltes Ydeevne end nogen Sinde.

De Problemer, denne Gruppe stiller Samfundet overfor, kan Fagforeningerne dog roligt hævde *ikke* angaar deres Lønpolitik eller Arbejdsløshedsspørgsmaalet i Almindelighed. Der bliver her Tale om en social Ambulancetjeneste, som maa udføres af det hele Samfund efter samme Linier som ved al anden Invalideforsorg.

*

Den længst tilbageliggende Gruppe af Befolkningen kan *ikke* finde Plads inden for det normale Arbejdslivs Rammer. Selv om alle, der tilhører denne Gruppe, fik Lov til at arbejde for en Brøkdel af den gældende Løn, kunde der ikke findes Arbejde til dem i noget Erhverv.

Men om man saaledes udskiller denne Gruppe og overlader den til Socialpolitiken, hvilket ikke nødvendigvis udelukker Anvendelse af den enkeltes Arbejdskraft under en eller anden Form, maa man ikke derfor tro, at hele den øvrige Befolkning bestaar af Individer med *samme* Muligheder for at placere sig i Samfundet og Arbejdslivet.

Først og fremmest øver Klasseforskellene her Indflydelse — en betydelig Indflydelse trods alle demokratiske Fremskridt. Vi er endnu saare langt fra det Maal, at *alle* faar lige Start. Det *Gennemsnitsmenneske,* som har Velstand og gode Forbindelser at støtte sig til, har endnu et meget stort Forspring for selv den *højtbegavede,* der kun har egne Evner og Kræfter at stole paa. I denne Forbindelse er det værd at lægge Mærke til følgende Udtalelse af Professor *Geiger:* »Det synes at være en sociologisk Regel, at den normale Begavelse i Følge en Slags Tyngdekraft forbliver paa sit oprindelige sociale Stade. Kun den, som ejer ualmindelig Begavelse eller Viljekraft vil stige op; kun den ualmindeligt daarligt begavede vil dale ned eller gaa til Bunds!!«

*

Men bortset fra de sociale Forskelle findes der inden for samme Lag vidt forskelligt udrustede Individer; nogle hævder sig betydeligt *over,* ligesom adskillige ligger langt under Gennemsnittet. Det er dette Forhold, som interesserer os i Forbindelse med Spørgsmaalet om Arbejdsløsheden og Tarif-Lønnens Spændvidde.

Dette Spørgsmaal er herhjemme behandlet af bl. a. Professor *Jørg. Pedersen* (Berl. Tid. 1. Jan. 1935), Professor *Jens Warming* (Socialt Tidsskrift Nr. 3, 1937) og af Sekretær *Laur. Hansen* i »Socialisten«s Majnummer. Og jeg har selv holdt et Foredrag om Emnet paa Hindsgavl — Foredraget er offentliggjort i »Samfundets Krav« Nr. 1, 1937). Af disse Indlæg forekommer *Jens Warmings* mig det bedste. W. ikke blot *rejser* Spørgsmaalet, han forsøger ogsaa at interessere os for dets Løsning — omend det ikke er afgjort, at de Veje han anviser er de eneste farbare. Laur. H.s Indlæg er i *for* høj Grad et Forsøg paa at *afvise* Problemet som Fagforeningerne uvedkommende. Det sidste finder jeg uklogt, og jeg er ogsaa tilbøjelig til at give Warming Ret i, at det er *uretfærdigt* overfor dem, der ligger *under* Gennemsnittet.

*

Mon ikke det er selve Betegnelserne »Sekunda-Arbejdere« (eller »Minus-Individer«, som ogsaa anvendes), der gør det vanskeligt for Fagforeningsmanden at betragte Problemet fordomsfrit? Jeg tror det. Disse Betegnelser leder nemlig Tankerne hen paa den Gruppe af aandssvage, imbecile og svagt begavede, som jeg før henviste til Invalideforsorgens Omraade; og der giver jeg den praktiske Fagforeningsmand Ret: ad Lønpolitikens Vej at skaffe *denne* Gruppe *normale* Eksistensmuligheder er en haabløs Opgave, og Forhandling herom maa derfor afvises af Fagforeningerne — som forøvrigt ogsaa af Arbejdsgiverne.

Spørgsmaalet maa efter min Mening ses udfra den Opfattelse, at blandt dem, der overhovedet ejer Evnen til at arbejde paa et eller andet Omraade i Nutidens Erhvervsliv, eller som kan opøves dertil, findes vidt forskelligt udrustede Mennesker; nogle ligger over, andre under Gennemsnittet. Det Spørgsmaal, vi derefter stilles overfor, er da:*kan de, som ligger under Gennemsnittet gives samme Chancer for at faa Arbejde, som dem, der ligger over?* — At dette igen er et Spørgsmaal om *Lønnen,* er der vist ingen, som vil benægte: Hvis to Varer af forskellig Kvalitet har samme Pris, køber jeg den bedste; er Priserne ogsaa forskellige, kan det hænde, jeg køber den billigste, selv om Kvaliteten er ringere. Da Arbejdsgiverne overvejende anvender samme Maalestok ved Anvendelsen af Arbejdere, maa Arbejdslønnen nødvendigvis være differentieret, hvis ikke Arbejderen under Gennemsnittet skal være altfor ugunstigt stillet.

Denne Løndifferentiering kendes da ogsaa i det praktiske Liv, navnlig paa de Omraader, hvor der arbejdes i *Akkord.* Ved Akkordløn er Udgiften pr. produceret Enhed den samme for saavel den hurtige som den langsomme Arbejder. Ved en »Sortering« af Arbejderne er det derfor ikke afgjort, at den langsomme skydes ud; dersom Arbejdets solide eller smukke Udførelse spiller en Rolle for Arbejdsgiveren, vil den langsomme ofte have lige saa store Chancer for at holde Arbejde som den hurtige. Med den stigende Anvendelse af komplicerede og kostbare Maskiner ændres imidlertid dette Forhold. Den dyre Maskine forrenter sig bedst, naar den udnyttes af en Arbejder, som *baade* i kvalitativ og kvantitativ Henseende er *dygtig.* Tendensen i det moderne Arbejdsliv gaar i Retning af større Effektivitet, der stilles større Krav til den enkeltes Ydeevne. Den Fagforeningspolitik, som vilde svare bedst til denne Udvikling, burde gaa ud paa at sikre en høj Løn eller Akkordfortjeneste paa de Omraader, hvor der stilles særligt store Krav. Det bør være saadan, at de bedst egnede kan se en virkelig Fordel ved at søge til det mest krævende Arbejde. Til Gengæld er det muligt, ja sandsynligt, at der findes Arbejde, som — skønt lidet krævende — er saadan betalt, at den mere kvalificerede Arbejder fastholdes ved det, selv om det faktisk burde afgives til en mindre kvalificeret. En virkelig rationel Differentiering af Akkordpriserne efter Arbejdets Krav vil her stille den mere og den mindre kvalificerede Arbejder mere lige.

For Time- og Ugelønningernes Vedkommende bør Spændvidden i de fleste Tilfælde være større end nu. I Minimallønsfagene er der allerede betydelige Lønforskel; men en Række Fag har »Normallønninger«, som faktisk virker paa den Maade, at den mere kvalificerede har Monopol paa Arbejdet, fordi han, set i Forhold til den mindre dygtige, arbejder for billigt. Forudsættes det, at Normallønnen er afpasset efter Gennemsnitsarbejderens Ydelse, saa faar Arbejderen over Gennemsnittet for lidt, medens til Gengæld den mindre dygtige er uden Chancer for at faa Arbejde, saa længe der findes Folk nok, hvis Arbejdsevne er Middel eller derover. Paa saadanne Omraader kan det ikke paa Forhaand afvises, at Overgangen til det smidigere Minimallønssystem vil skabe øgede Arbejdsmuligheder.

*

Om Arbejdsløsheden som Helhed kan formindskes gennem et smidigt Lønsystem er højst usikkert. (Selv om det er rigtigt, at en Forretning, hvor det gælder Salg af Varer, kan finde nye Købere og udvide Salget, dersom den fremstiller en særlig Vare, hvis Pris er afpasset efter Købeevnen hos det Lag, man henvender sig til — saa er det ikke derfor givet, at det samme gælder med Hensyn til Arbejdskraften). Men selv om Arbejderne ved stor Spændvidde med Hensyn til Tarifløn kun opnaaede at stille mere og mindre dygtige lige, at fordele Arbejdsløshedens Byrder mere jævnt, saa vilde dette i sig selv være hensigtsmæssigt. Alene derfor er Problemet en Undersøgelse værd.

*

Spørgsmaalet vanskeliggøres derved, at Arbejdsformerne stadig skifter. Tekniken ændres; Fag og Brancher forsvinder og nye opstaar; men en Løsning maa alligevel søges. Det er irrationelt, at en Virksomhed ved Overgang til nye Arbejdsformer og ny Teknik skyder alle de »gamle« Arbejdere ud og tager helt nye Arbejdere ind. Det ser ud til, at Arbejdsgiverne i en Række Brancher betragter det som en given Ting, at de »gamle« Arbejdere er forbundet af Arbejdsvaner og derfor er mindre egnede under de ændrede Former end helt nye Arbejdere. Dette medfører en uforholdsmæssig stærkt Efterspørgsel efter en ganske bestemt Art af Arbejdskraft (f. Eks. unge Kvinder), som meget vel kan bidrage til, at den samlede Beskæftigelse gaar ned. Det er givet, at ogsaa Spørgsmaalet om Uddannelsen og en mere rationel Erhvervsvejledning maa tages op til Behandling, ligesom Overgangen fra det ene Erhverv og Fag til det andet maa lettes — herunder ikke mindst Overgangen til de Fag, hvor der nu kræves bestemte Eksaminer. Et andet Spørgsmaal, der maa behandles, er Virkningerne af en *Arbejdstidsforkortelse.* Jeg hører til dem, der ser ret skeptisk paa, hvad en Forkortelse af Arbejdstiden vil betyde for Beskæftigelsen (den kan af andre Grunde være ønskelig — mere Fritid, større Muligheder for Kulturliv); og hvad angaar de mindre kvalificerede, saa har *Warming* sikkert Ret i, at en Arbejdstidsforkortelse vil forværre deres Stilling. Forkor-

telse af Arbejdstiden har nemlig alle Dage haft øget Arbejdsintensitet til Følge.

Alle disse Spørgsmaal maa imidlertid undersøges. Maalet maa være, at Arbejdsløsheden formindskes; at enhver — ikke blot Lønarbejderne — finder en Plads efter sine Evner og faar Løn efter sin Indsats. Men skal dette Maal naas, maa Fagforeningerne for deres Vedkommende ikke skyde *noget* Spørgsmaal til Side. Tværtimod bør ethvert Problem tages op til fordomsfri Behandling og søges løst i Overensstemmelse med Arbejdernes virkelige og varige Interesser.

(Efter »Socialisten«).

KVINDEN SOM HUSHOLDNINGSFAKTOR OG KAMPFÆLLE

Af den samlede Befolkningsindtægt gaar de 60 pCt. gennem Butiksdøren, d. v. s. forbruges umiddelbart. Over en saa væsentlig Del af Befolkningens Indtægt bestemmer hovedsageligt Hustruerne, da disse som *Husholdningens Forretningsførersker* skal fordele de erholdte Pengemidler efter tilsvarende Behov. At være den styrende i Pengesager, *hvad Massernes Forbrug angaar,* er i en ikke ringe Grad forbeholdt Kvinderne. Kvinden eller Husmoderen har saaledes Indflydelse paa Fordelingen af en bestemt Del af Indkomsten til Forbrug, og saaledes øver hun ogsaa sin Indflydelse paa bestemte Samfundsgrenes Konjunkturer, idet hun ved sine Indkøb af de nødvendige Varer giver Midlerne til disse Samfundsgrenes Trivsel.

For Størsteparten af de fra Manden modtagne Betalingsmidler maa der i første Række sørges for det nødvendigste til Familiens Underhold. Hertil gaar som Regel Størstedelen af Lønnen eller Gagen. Jo ringere Indkomsten er, desto større er det procentvise Forbrug af Levnedsmidler og andre Nødvendighedsartikler. Dog derudover er det i de fleste Tilfælde ogsaa overladt til Hustruen, hvad hun vil købe og saaledes anvende Pengene til, og paa den Maade er Købeevnens Strøm under saa stærk Indflydelse af Kvinden eller Hustruen, at hun i hvert Tilfælde er en Husholdningsfaktor af første Rang.

Nu er *den brede Masses Indtægter* imidlertid saa smaa, at der ikke er Spor tilovers at købe mere for, naar der er givet Penge ud til det nødvendigste til Livets Ophold. Lønnen strækker ikke til dette eller hint; naar først alle Munde er stoppet, er der som Regel intet tilbage. Det er sikkert og vist. Men ogsaa i saa Fald paahviler der Husmoderen den Opgave at sørge for den tiloversværende Del af Nødvendighedsartikler. Det er ikke blot i Familielivet, men ogsaa i det menneskelige Liv, at der stadig er forskelligartede Opgaver for Husmoderen. Hun maa føre Huset, maa opdrage Børnene, og hun har mange Gange dagligt paahvilende Forpligtelser.

Manden overgiver Pengene til Husmoderen. Hun maa være et økonomisk og *finansielt Geni,* hun maa regne, regne og atter regne. Hver Hvid og Skilling maa hun regne med. Men er hun et Pragteksemplar, saa har hun ogsaa Opgaver i Familielivet. Hvis hun er mindre modstandsdygtig, mindre Kammerat, mindre moderlig, kan det være et Helvede for begge Parter, og det uden at al Skyld er paa hendes Side. Husmoderen er Hovedstøttepunktet i Arbejderklassens Tilværelseskamp; thi hun er den forpinte, den af Fortvivlelse udmattede, fordi hun er den, der skal klare alt med smaa Midler. Det maa vi alle gøre os klart og indrette os efter.

For imidlertid at gøre Tilværelsen for Arbejderklassen taaleligere og mere tilfredsstillende, maa vi rette hele vor Opmærksomhed paa en *Forbedring af Eksistensmulighederne.* Det er derfor, vi organiserer os fagligt. Vi skulde gerne naa dette Maal eller komme det saa nær som muligt. Og derfor maa vi ogsaa paa Grund af Husmoderens (Kvindens) økonomiske Stilling gøre hende til vor *Kampfælle for den faglige Ide.* Det er en Opgave for Mændene at sætte Hustruerne ind i de faglige Idealer. En saadan Oplysning for Kvinderne vil bringe den største Fordel og tilføre Fagforeningsbevægelsen den nødvendige Stabilitet, og da Kvinden er Børneopdragersken, saa gaar den Oplysning, der er tilflydt hende, videre til det næste Slægtled.

Vi bryder nogle Gange vore Hjerner med at udtænke nyere og mere virksomme Propagandametoder for Fagforeningsbevægelsen. Ved at sikre sig vore Kvinders Sympati har vi opnaaet en uhyre Fordel. Den, som har Kvinderne paa sin Side, behersker baade Nutiden og Fremtiden. Dette gælder i Særdeleshed de Steder, hvor Kvinden gennem Valgretten ogsaa øver sin Medindflydelse paa Staten og saaledes er blevet en *politisk Faktor.*

Kvinden er *en væsentlig Faktor i Samfundet,* bl. a. fordi hun gør Indkøbene, i hvert Fald langt de fleste. Hun er et taalmodigt Væsen, fordi hun altid søger at klare Udkommet med det lidet, hun faar. Hun er — eller skulde i det mindste være — en tro Kampfælle i Bestræbelserne paa at forbedre Livsmulighederne. Hendes Medhjælp er altsaa uundværlig, naar vi skal gøre os Betragtninger over Arbejderklassens Liv saavel som vor Mission som Fagforeningsfolk. Lad os gøre os dette klart og handle derefter.

Korresp.

HAR DU SET

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

VERDENSUDSTILLINGEN

Den danske Pavillon og de danske Arbejdere i Paris —

I forrige Nummer af Fagbladet bragte vi en Omtale af Forberedelserne til Verdensudstillingen i Paris, og i Fortsættelse heraf har samme Forfatter sendt en Beskrivelse af den danske Pavillon og den dertil knyttede Udstilling, hvilket vi nedenstaaende gengiver:

Den danske Pavillon er iblandt de faa, som var færdig rettidigt. Ganske vist ikke til den 1. Maj — eftersom jo ogsaa hele Verdensudstillingen paa den Dag nærmest var et Verdens-Kaos — men dog til den udskudte Aabningsdag den 24. Maj. Ja, enddå allerede nogle Dage forinden kunde Pressen finde alt fiks og færdigt her. Lige overfor — paa den anden Side af det store Bassin paa den norske Pavillon — ases der meget af de i Hast hertil fra Norge hentede 60 Nordmænd. Danskerne havde virkelig ydet mønstergyldigt Arbejde.

Den brede Trappe fra Trocadero fører direkte til den danske Pavillon. En glimrende Beliggenhed. En høj Tribune med det selv paa lang Afstand synlige Ord »*Danmark*« viser Vejen. De i en vis Henseende terrasseformige, nedadstigende Glaskasser, indrammet af Træer, henleder Besøgerens Opmærksomhed paa sig. Facaden staar i Retning mod Seinen, i det snævreste Nabolag til den østrigske Pavillon. Den anden Nabo er den finske Pavillon. Selvom denne er bygget af det samme Firma, bliver den dog først færdig den 16. Juni. Man havde nemlig her Vanskeligheder med Jernkonstruktionen. Den er næsten blevet leveret en Maaned for sent.

Byggeudkastet af Arkitekt Tyge Hvass skulde tage Hensyn til baade Terræn og den mest fordelagtige Maade. Terrænet var vanskeligt. Det skraaner opad til Trocadero. Fundamenteringen gik ikke saadan glatvæk fra Haanden. Man var tvunget til at gaa 8 Meter i

Gardinerne anbringes.

Dybden. Det skyldes ogsaa det opadstigende Terræn, at man har bygget terrasseformigt. I det Indre er der en tilsvarende bred Trappe, inddelt i flere Afsatser. Fra disse Trappeafsatser gaar der flere enkelte Rum, i hvilke de danske Kunstindustrifirmaer har fundet Husly. Den store »Danmark«s-Sal er paa samme Flade som det bagved liggende Terræn.

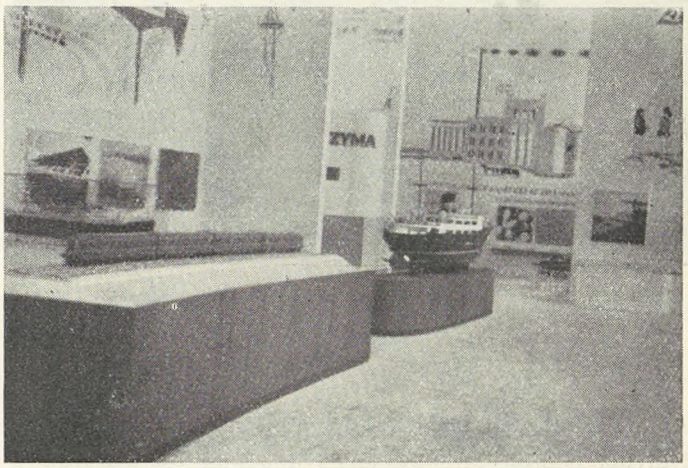

»Danmarkssalen«, i Baggrunden Sprit- og Industrihallen.

Pavillonen er af Jernkonstruktion, Fundamentet af Beton og Jernbeton. Murene er udvendig beklædt med Gitterværk og Cement, den indre Vægbeklædning bestaar af Cellegips, og den er bedækket baade indvendig og udvendig med et tyndt Kartonlag. Men fra Afstand ser man næsten kun Glas. Det rødbrune Vinduesforhæng harmonerer godt med hele Bygningen, og giver, naar Solen skinner, Pavillonens Indre en behagelig Belysning samtidig med, at det virker beskyttende mod Solstraalerne.

120—150 franske Arbejdere har ydet deres Bedste med at bygge Pavillonen, som der begyndtes paa den 15. Januar. Det er et forholdsvis stort Antal for denne forholdsvis lille Pavillons Vedkommende. Det er maaske ikke mindst den Omstændighed, at det er et dansk Byggefirma, der har opført Pavillonen, der er Grunden til, at den er blevet færdig i rette Tid. I Modsætning til de franske Kolleger, Bygherrerne, som vægrede sig ved at lade de nødvendige Arbejdsstyrker komme til — maaske for at volde Folkefrontsregeringen Vanskeligheder — tingede Entreprenørfirmaet »Christiani & Nielsen« ikke med Arbejderne. Der blev ogsaa — i hvert Fald i den sidste Tid — arbejdet baade Lørdag og Søndag. Der blev taget haardt fat med 3—4 Hold. For Lønningernes Vedkommende var der ikke nogen særlig Vanskelighed til Stede. De blev bestemt af Voldgiftsretten; men det hændte dog ogsaa, at man rent privat kunde træffe en Ordning direkte med Arbej-

derne. Med et Ord — og det er Hovedsagen — den danske Pavillon har ikke ladet vente paa sig.

Til dette Resultat har ikke mindst de danske Arbejdere selv bidraget. De har været en 16—20 Stykker i

Ind imellem tages der en dygtig Slurk af Flasken.

Antal, deraf den ene Halvdel Malere og den anden Halvdel Tømrere. Men af hvilken Grund var disse kommet til Paris? Der er Malere nok her i Paris, og de franske Malere er gode! Firmaet Christiani & Nielsen havde forpligtet sig til ved Bygningen af Pavillonen at anvende franske Arbejdere, men til at udstyre den indvendigt var man berettiget til at anvende danske Arbejdere. Og saaledes kom det disse tilgode. Men hvorledes var det kommet disse til Kundskab, at de kunde faa Beskæftigelse ved Opførelsen af den danske Pavillon? Ganske tilfældigt! Der var f. Eks. 2 Malere, intelligente Ungsvende — den ene har flere Gange med Held haft sine Billeder udstillet i København — som ogsaa paa Brysseler-Udstillingen havde arbejdet paa den danske Pavillon. Deres Fædre er godt kendt med Arkitekterne, som har at gøre med Byggeriet, og paa den Maade kunde de rejse til Paris i det gunstige Øjeblik. Og da de havde et Par Kolleger, som gerne vilde ud i fremmede Lande for at se sig om, gav de dem Meddelelse, saa de ogsaa kunde komme dertil. Der var ogsaa 2 unge Malere, som lige havde forladt Malerskolen. De begav sig paa Lykke og Fromme til Frankrig, og se, de var ogsaa heldige at faa Arbejde paa den danske Pavillon. Saaledes spurgtes det vidt og bredt, og Danskerne med de hvide Huer paa Hovedet og i hvide Kitler arbejdede i Nærheden af Trocadero henholdsvis som Malere, Tømrere, Snedkere o. s. v. De ydede, hvad de kunde.

Om 8 Timers Arbejdsdag var der ikke Tale. Overarbejde var en Selvfølgelighed. Man sled i det 10, 12, 15 Timer pr. Dag. Man arbejdede hele Lørdagen og ogsaa en 3—4 Timer om Søndagen. Lønnen var omtrent den samme som i København, selvom det her ogsaa kun var Timeløn. Men det er meget dyrere at leve i Paris end i Danmark. Og er man nu engang kommen til den franske Hovedstad, saa vil man ogsaa se noget, og det koster Penge. Under 300 francs om Ugen (ca. 74 Kr.) lader det sig ikke gøre. Med et Ord: Man forbrugte, hvad man fortjente i den normale Arbejdstid; men det, der var tilovers, og som man fik for de to første Timers Overarbejde, hvor Tillægget som bekendt er 50 pCt., og for de øvrige Overarbejdstimer, hvor Timelønstillægget er 100 pCt., og for Lørdags- og Søndagsarbejde, det gemmes hen i Tegnebogen, selvom det ogsaa er devaluerede Francs, og det kan saa sidenhen bruges til en herlig Rejse igennem Frankrig, eller maaske endnu senere under en eventuel Arbejdsløshedsperiode i Danmark omsættes i danske Penge.

Den 1. Maj arbejdes der ikke. Den Dag har Danskerne udset sig til at demonstrere. Det gik meget lystigt til, kolossalt Opbud. Franskmanden har Temperament. I København har alt et meget roligere Forløb den 1. Maj, og der finder der heller ikke nogen Opmarch Sted af Politiet. Men i Paris derimod synes Mobil-Garden at være uden Ende.

Ja, saaledes arbejdede, saaledes levede de danske »Pavillonarbejdere« i Paris — de er i Øjeblikket endnu beskæftiget paa den finske Pavillon — og da den danske Pavillon blev indviet, saa var de til Stede i deres hvide Arbejdskitler for fra nogen Afstand at lytte til,

En lille Sludder mellem Mester (med Skægget) og Svende.

hvad Ministrene, Gesandterne og deres danske Landsmænd havde at sige ved denne Lejlighed. Pavillonens Indre kendte de allerede fra Dage i Forvejen. De havde ivrigt beskuet de enkelte Udstillingsobjekter, og man

kunde tydeligt se paa Pavillonens franske Besøgende, at de ogsaa var stærkt interesserede.

De brede Trappetrin fører gennem vide Glasdøre ind i rummelige Haller. Her finder man i et Sideværelse det danske Udenrigsministeriums Oplysningsbureau for Handel og Industri, Rejsebureauet og lignende. Som allerede sagt fører Trappen i Afsatser ind til de egentlige Udstillingslokaler, forbi de forskellige kunstindustrielle Firmaer. (Fra disse Firmaer er der udstillet Kunstværker af Sølv og Metal fra Firmaerne Karl M. Cohr og Evan Jensen, forskellige Sølvgenstande fra Georg Jensens Sølvsmedie, Møbler fra Firmaet Askovhus, Porcellæn fra Firmaet Bing & Grøndahl og den kongelige Porcellænsfabrik, vidunderlige Bogbind af Ingeborg Børjeson o. m. a. Naar man har passeret Blyantfirmaet »Viking«s smukke Udstillingsskabe, kommer man ind i den store Sal, som er helliget Danmark. Langvæggen er dækket af en Frise af A. Sikker Hansen, i en vis Henseende en Fortsættelse af det i Hallen værende Maleri af den unge Maler Arne Ungermann. De skal omtales særskilt. Det ene Maleri over Hallens Indgang skal give et Begreb om København. Man ser Raadhuset med sit Taarn og ogsaa andre Klokketaarne, man ser den københavnske Politibetjent, hvorledes han regulerer Færdslen, en cyklende Herre og Dame, den

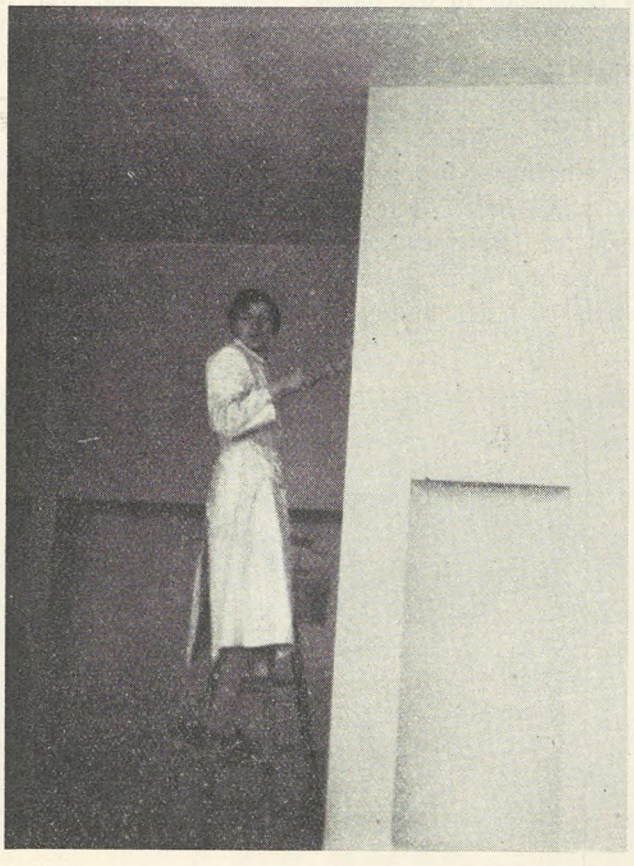

Det mangler heller ikke paa en Malerinde.

sidste en slank Blondine. Man ser den typiske Frugtsælger med sin Vogn, den berømte Københavnerfiskehandlerske o. s. v. — et typisk Københavnerbillede. Og paa Sidevæggen af den samme Maler det danske Landskab i sin frodige Mangfoldighed, enkelte Avlsgaarde, Høje, Dale, smaa Landsbyer og saa fremdeles.

Men tilbage til »Danmarkshallen«. Paa Væggene er der foruden Malerierne store indprægede Fotografier,

Ved den festlige Indvielse. I Baggrunden de danske Arbejdere som Tilskuere.

som fremstiller dansk Arkitektur. Aarhus-Universitetet, Kvinde-Regensen, Niels Steensens Hospital, Boligkomplekset, Tomsgaardsvej, Krematoriet, Grundtvigskirken, et Fodboldstadion, Lillebæltsbroen o. s. v.; men det interessanteste er paa de Borde, der staar ved samme Væg. Det er en Fremstilling af det sociale Danmark. Det er en original Fremstilling, hvor man betjener sig af Træfigurer: Mennesker, Træer, Huse, Dyr og lignende, som er placeret i Landskabet. For den Besøgende er det overordentligt lærerigt. Her lærer han Danmark at kende og er ogsaa i Stand til at drage Sammenligning mellem dette lille Land paa 3½ Mill. Mennesker og sit eget Fædreland, der muligvis er langt større i baade Udstrækning og Indbyggerantal. F. Eks. erfarer den Besøgende, at Danmark har anlagt 750 Cementfabrikker i Udlandet, at der er 1 Million Mennesker beskæftiget i Industrien og 1 Million paa Landet, at 400 danske Ingeniører er beskfætiget i Udlandet, og at 35,000 Arbejderfamilier har deres Kolonihaver i Byens Udkant, at hver femte Københavner har en Telefon og hver tredie en Cykel, at der i alle danske Byer gives Alderdomshjem, og at Medlemmer af de Familier, der ikke besidder nogen Formue, og som har opnaaet 65 Aars Alderen, har Krav paa Aldersrente, at hver tredie Dansker holder en Avis, at Danmark har 62 kooperative Slagterier og 1472 Mælkekooperationer og 1.600.000 Køer og 3.220.000 Svin — alt dette hos 3½ Mill. Indbyggere — at der fra Danmark aarligt udføres 150.000 Tons Smør og 256.000 Tons Bacon, at et Bondebrugs Kvægbestand gennemsnitlig er 4—6 Køer, 2 smaa Heste, 150 Høns og 20 Svin; at de offentlige Biblioteker aarligt udlaaner 9.500.000 Bøger o. s. v. Med et Ord: Besøgeren af Udstillingen — og herunder naturligvis underforstaaet den intelligente Besøgende, som man vel tør formode, at der vil komme en Del af, idet

man regner med, at Verdensudstillingen vil faa 50 Millioner Besøgende — vil med Rette udbryde: »Al Respekt for det lille Danmark!« Og han vil maaske ogsaa sige til sig selv, at det skyldes Demokratiet, og ikke

Pavillonen paa Indvielsesdagen.

mindst Socialdemokratiets Ledelse, at Forholdene er saaledes som ovenfor nævnt.

Og hvis saa en eller anden efter at have taget den smukke Frise og Fotografierne i Øjesyn og efter at have kigget lidt i Prospektet, som han har faaet i Indgangshallens Rejseafdeling, skulde føle Lyst til personligt at tage Danmark i Øjesyn, saa har han Mulighed for i den samme Hal at kunne gøre sig fortrolig med de forskellige bekvemme Rejsemaader, bl. a. Damperen »Kronprins Olaf«, nyeste Konstruktion med Dieselmotor, Diesel-Lyntogets 4 Waggoner og en lille Model af Københavns Havn.

I Tilslutning til »Danmarkssalen« er der en mindre Hal, som er viet Sprit- og Alkoholindustrien — og det er for en Alkoholkender ingen uinteressant Udstilling. Her er som Vægmaleri en Fabrik, hvor man ser en Fremstilling af Fabrikationsmetoderne i det glinsende Messing, som Apparaterne til at fremstille Spiritus bestaar af. Det er Firmaerne Danisko, Dansk Gæringsindustri og De danske Spritfabrikker, der her gør Reklame. Den anden store Hal man kommer til, ligeledes naar man gaar ud af »Danmarkssalen«, er viet den danske Industri. F. L. Smidth & Co. har udstillet en mægtig Turbine og viser ved store Fotografier fra hele Verden Cementfabrikker frem, som betjener sig af Firmaets Installationer, P. Nordsteen er repræsenteret med sine Landbrugsmaskiner, Burmeister & Wain fremviser en Dieselmotor samt oplyser, at 1718 Skibe, med en samlet Tonnage paa 456.775, er forsynet med dette Firmas Motorer, Silkebog Maskinfabrik gør Propaganda for sine Mælkerimaskiner, A/S Titan for sine Textilmaskiner, Fisker & Nielsen for sine Støvsugere, A/S Bang & Olufsen for Radio- og Tonefilmsapparater, ligesom Hallens Vægge bærer Navne paa forskellige Firmaer, hvis Produkter ved kunstneriske Relieffer fremstilles for Tilskuernes Øjne.

Endelig er der i Stueetagen et Værelse, som slaar til Lyd for danske Fiskeprodukter og Levnedsmidler. En i dansk Nationaldragt klædt Dannekvinde, som er saa blond som kun disse er, forhøjer Nydelsen af Besøget. Saavel dette Værelse som ogsaa Industrihallen er udstyret af Dekorationstegneren Thor Bøgelund.

Bestyrelsen for den danske Pavillon har haft den gode Ide at forsyne enhver af de Besøgene med en smukt udfærdiget Brochure, og den indeholder meget mere, end Overskriften lover. Der er ikke blot »en Spadseretur gennem den danske Pavillon«, men ogsaa en saadan gennem Danmark. Det lille Skrift giver paa sine 16 Sider den Besøgende ganske overordentligt meget Materiale til Forstaaelse af de forskellige Omraader af Livet i Danmark, bl. a. ogsaa om Oplysningsforhold og den sociale Forsorg, ligesom ogsaa nogle Kundskaber om geografiske Forhold og Landets Styreform. Det fremhæves med Rette, at man her til Lands ingen Betlere finder, og maaske vilde Læseren gerne have vidst mere endnu om dette Land og dets Beboere, men det kan Vedkommende ogsaa faa ved i Kinosalen, der er beregnet til 200 Personer ad Gangen, at overvære en lille Film, der giver een Lejlighed til at uddybe sit Kendskab til det danske Land og Folk. Den lille Bog tilskynder ogsaa de Besøgende at aflægge den danske Separatudstilling, som findes udenfor den danske Pavillon, et Besøg, idet man kan gøre sig bekendt med Boligforholdene paa Landet i Danmark paa den af Folkeforbundet foranstaltede Udstilling vedr. Boligbyggeri paa Landet, og med dansk Jernbanevæsen i Pavillonen for Jernbanevæsen o. s. v. Med »Aalborg Aktie-Bryggerier« og nogle andre Firmaer kan man stifte Bekendtskab i den internationale Pavillon, med det dan-

Vægmaleriet ved Indgangshallen.

ske Selskab for Reklamevæsen i Pavillonen for Reklame, med Fotografier fra Danmark i Pavillonen for Turister, med Byskoler for Industri, Fysik og Kemi i Afdelingen for Videnskaber, og med Skitser for en ny Konstruk-

tionsart for Teaterbygning ved den københavnske Tegner Helge Rejn i Afdelingen for Teaterdekorationer.

Saaledes tager den danske Udstilling sig ud i Verdensudstillingens Rammer, og den danske Pavillon imellem de 350 Bygninger. Det lille demokratiske Land kan fortælle alle de Millionbesøgende om dets opnaaede Resultater og dets Indbyggeres Velstand uden at hengive sig til en Propaganda som Diktaturlandene Tyskland og Italien. Danmark er heller ikke i Stand til at bruge saa mange Midler til dette Formaal for at konkurrere med de saakaldte to »rige« Lande — om hvor rige de er, taler deres Arbejderbefolknings Levefod sit tydelige Sprog — thi disse to Lande har jo al mulig Grund til at putte de Besøgende Blaar i Øjnene. Det demokratiske Danmark derimod, behøver ikke dette. Det kan nøjes med paa virkningsfuld Maade at fortælle, hvad det *virkeligt* er i Besiddelse af.

L. R.

DET FASTE FÆSTEMAAL

I den Beretning, som det af Socialministeriet nedsatte Udvalg angaaende Landbrugets Arbejdskraft afgav i Januar Maaned, hedder det i Kapitlet om Forslag til Løsning af Spørgsmaalet, at der findes ikke noget enkelt Universalmiddel, der paa een Gang kan løse Spørgsmaalet, men at der maa bringes flere Midler i Anvendelse. Et af de Midler, man i Beretningen peger paa, er Fremme af Aarsfæstemaalet, som man foreslaar skal strække sig fra 1. Maj til 30. April.

Vi har tidligere her i »Arbejdsmændenes Fagblad« været inde paa Spørgsmaalet om det faste Fæsteforhold, og vi har været inde paa Spørgsmaal, der tangerer det faste Fæsteforhold, bl. a. Patriarkalismen, det saakaldte »gode hjemlige Forhold«, som man er saa glade for i Bondekredse. Vi ved, at der er drevet megen Svindel hermed. Folkene hører Gaarden og Hjemmet til, de skal være interesseret i Bedriften o. s. v., hedder det. Folkene har udført meget gratis Overarbejde paa denne Konto. Og saaledes er der meget. De elendige Kaar, som store Dele af Ungdommen i Dag er inde under, forklares ogsaa derudfra, at Ungdommen er en Del af Landbruget, og i daarlige Tider maa den tage Forholdene, som de kan blive. Det bemærkelsesværdige er, at man i de gode Tider altid glemmer denne Tale om »Fællesskab«.

Den Maade dansk Landbrug bemandes paa er en særegen dansk Maade. 9/10 af Landbrugets Arbejdskraft bestaar af unge Mennesker, der bor paa Gaarden og faar Kost og Logi som en Del af Lønnen. Noget lignende i samme Omfang kendes ikke i noget andet Land. For Landbruget er det en baade billig og behagelig Maade at holde Arbejdskraft paa. Paa den anden Side kan det heller ikke nægtes, at dette System er af en vis Værdi for de unge Mennesker. Der er Mulighed for, at de kan faa en ordentlig Forplejning, hvad megen Ungdom, f. Eks. indenfor Gartneriet, ikke faar, naar den ud af en lille Ugeløn skal udrede Værelse, Beklædning og Kost. Kosten kommer, hvor de Unge selv skal sørge for det, altid i sidste Række.

Det er rigtigt, at der bør herske et *godt Forhold* mellem Bonden og hans Folk, naar de skal gaa sammen til daglig. Men for at et saadan kan komme i Stand, maa der være et ærligt Grundlag at bygge det paa. Og da kan det ikke nytte, at Bonden vedblivende holder paa de gamle Tilstande, hvor han var Suveræn'en, hvis Indfald og Ønsker alle har at bøje sig for. Den Tid, der kommer, maa blive Samarbejdets Tid, men Samarbejde mellem ligeberettigede Parter. Bonden maa anerkende sine Karle og Piger — ialtfald de, der er voksne — som Individer, der har samme Ret til Livet og dets Goder, som han, og som han ikke har Ret til at kræve noget Formynderskab over — og ialtfald ikke den Slags for ham billigt Formynderskab, som han plejer at udvide. Det gaar nemlig kun ud paa at spare Penge til Varme og Lys paa Folkenes Værelser, og ved at Folkene maa opholde sig i hans Daligstue, hvis de ønsker en Smule Varme, kunne føre Kontrol med, hvad de læser og tager sig for, hvis man ikke af samme Grund undlader at tage sig noget for.

Det Formynderskab, som Bonden ønsker at forlene sig med, er ganske uden Forpligtelser. Heri ligger det forløjne. Bonden bryder sig Pokker om Folkene, hans Interesse strækker sig ikke længere end til at faa det mest mulige Arbejde ud af dem. Man maa ogsaa skelne mellem Tjenestefolkene. Det synes man ikke at kunne forstaa. Selvom de unge Mennesker under 17—18 Aar til Tider kunne have stor Nytte af at være under Kontrol, saa er der lige saa mange Tjenestefolk, som er over den Alder, og som man ikke kan behandle som umyndige Drenge og vente, at de finder sig i det. Dette Tvangssystem, at man ikke vil opgive, at Folkene skal opholde sig i Bondens Stue i deres Fritid, er stærkt medvirkende til at genne de unge Mennesker fra Landet og til Byerne. Der maa tages Hensyn til de unge, der er kommet ud over de egentlige Ungdomsaar.

Vi mener ikke, at Fæsteforholdet skal ophæves, og slet ikke for de yngre Tjenestefolk, men Forholdene derude paa Gaardene maa ordnes saadan, at Folkene kan leve et frit og selvstændigt Liv ved Siden af det Arbejdsfællesskab, han har med Bonden. Der maa gi-

ves Regler for, hvilken Ret, der tilkommer Folkene, og hvilke Krav, Bonden har paa sine Folk. Den bedste Maade at ordne dette paa er gennem Kollektivaftaler. Men her siger Bonden *nej* og beviser saa tydeligt, som man kan ønske sig det, at han selv vil diktere.

Fæstemaalet maa strække sig fra Foraar til Foraar. Landbruget vil helst, at det strækker sig fra Efteraar til Efteraar, da det er nemmere at trykke Lønnen om Efteraaret, naar Folkene staar overfor Vinteren, hvor det er vanskeligt at finde Arbejde, end om Foraaret, hvor man har travlt og har Brug for Folk. Det er ogsaa urimeligt at forlange, at der skal tre Maanedes Opsigelse for at frigøre sig fra et saa udsigtsløst og midlertidigt Arbejde, som Landarbejdet er i Dag. Vil man opretholde det faste Fæsteforhold, maa man finde en Løsning herpaa. Som det er nu, er der mange, der vægrer sig ved at fæste sig fast af Frygt for ikke at kunne komme derfra i Tilfælde af, at de faar Arbejde. Man kan endelig stille det Spørgsmaal: Med hvilken Ret kræver Landbruget at være sikret Arbejdskraft, naar det sørger saa daarligt for denne Arbejdskraft, som det gør.

Der skal rejses endnu en Indvending mod Fæsteforholdet, som vi kender det i Dag. Det er med Hensyn til Lønnens Udbetaling. Det er et utaaleligt System det, at Tjenestefolk ikke kan faa deres fortjente Løn udbetalt hver den 1. i Maaneden, men at de ligefrem skal tigge sig deres egne fortjente Penge til, hvis de har Brug for dem.

Skal det faste Fæsteforhold opretholdes, maa det hvile paa mere positive Ting, end det gør i Dag. Først og fremmest maa det være et Forhold mellem to ligeberettigede Parter, hvor *begge* Parter har Rettigheder, men ogsaa Pligter overfor hinanden. *Svend.*

VOR PRESSE

Det skulde egentlig være overflødigt at gentage det. Det er baade i Skrift og Tale slaaet fast saa ofte, at en stærk og udbredt Presse er det bedste Vaaben, Arbejderklassen ejer i Kampen for bedre Vilkaar.

Dog skorter det alligevel paa tilstrækkelig Tilslutning til den socialdemokratiske Presse, skorter paa tilstrækkelig Interesse for dette omfangsrige Organ. Det gælder Hovedstaden og Provinsbyerne, og det gælder — ikke mindst — de rene Landdistrikter.

Særlig for de sidstes Vedkommende er der endnu langt tilbage at ønske. Endnu er der adskillige Steder, hvor den socialdemokratiske Presse kun har en ringe Udbredelse, skønt der intet er at bemærke til Medlemsantallet i de socialdemokratiske Foreninger eller ved de sidste Valg afgivne socialdemokratiske Stemmer. Medlemstallene og Stemmetallene er i Orden, maaske lidt at rette, men dog kun saare lidt. Men med den socialdemokratiske Presse stiller det sig anderledes.

Frygten for at erklære sig til Fordel for Socialdemokratiet er forlængst overvundet. Aabent og ærligt, og uden at risikere personlig eller økonomisk Forfølgelse kan enhver erklære sig som Tilhænger af det socialdemokratiske Parti og dets Principper. Og det bliver gjort, det giver Stemmetallene og Medlemsprotokollerne et talende Vidnesbyrd om, men saa snart der bliver Tale om Pressen stiller Sagen sig straks ganske anderledes.

Her gør gamle nedarvede Traditioner sig gældende. Medens man forlængst har frigjort sig for Traditioner paa det partimæssige og rent organisatoriske Omraade, saa er store Dele af Arbejderklassen endnu traditionsbundne, naar det gælder den daglige Avis.

Her har man Vanskelighed ved at frigøre sig.

I saa og saa mange Aar er en bestemt lokal Avis blevet bragt ind ad Dørene. Man husker den fra Barn, da Forældrene holdt den, og da man selv blev voksen og satte Foden under eget Bord, syntes det, som om det var saare naturligt, at den lokale Avis, som man kendte saa godt, blev den daglige Budbringer. Siden har man vel saa næppe skænket det en Tanke, at man ved at støtte den socialdemokratiske Presse ogsaa støttede sig selv, og igennem denne var med i den Kamp, som det danske Socialdemokrati — ikke mindst gennem dets Presse — har ført og fører endnu for Arbejderklassens aandelige og økonomiske Frigørelse.

Den daglige Avis, hvad enten det drejer sig om den lokale Højre- eller Venstreavis, hører med til Dagliglivet. Man har indlevet sig med den, kender Spalterne ud og ind, og ved nøjagtig, hvor dette eller hint vil være at finde. Derfor er det saa vanskeligt at skille sig af med den, vanskeligt at skifte over til den lokale Social Demokrat, skønt man inderst inde erkender, at det er det eneste rigtige. Det bliver bare ikke til noget. Spørgsmaalet har maaske været bragt paa Bane ved flere Lejligheder, paa Arbejdspladsen, i Familiens Skød eller ved partimæssige Sammenkomster, men det er aldrig blevet til mere end Drøftelse. Handlingen er udeblevet. Man tøver stadig med det afgørende Skridt.

Og hvorfor?

Fordi store Dele af Arbejderklassen endnu er traditionsbundne paa dette Omraade, maaske ganske ubevidst.

Mon ikke mange vil erkende det rigtige i de her fremsatte Betragtninger, erkende, at saaledes er det netop gaaet dem. Men var der saa ikke samtidig god Grund til at gøre op med sig selv og sige: Nu skal det være Slut.

Vi synes det!

Rundt om i Horisonten trækker faretruende, mørke Skyer op. Krigsfaren lurer rundt om os.

I Spanien kæmper vore Klassefæller en fortvivlet Kamp mod Kapitalismen og Diktaturet for at bevare den Magtstilling det spanske Arbejderparti tilkæmpede

sig ved de Valg, der i alt Fald udadtil blev Aarsagen til den Borgerkrig, som raser mere blodig end nogensinde, og som indtil nu har kostet Tusinder af brave Kammerater og Tusinder af værgeløse Kvinder og Børn Livet.

I Tyskland og Italien lider vore Klassefæller under Diktaturets Svøbe. Det frie Ord er kneblet og erstattet med en ensrettet Presse, der kun skriver, hvad magtsyge Herskere finder for godt.

Overalt i Europa — for ikke at sige hele Verden — syder og koger det. Det truer med et nyt Opgør mellem Kapitalismens rovbegærlige og profithungrende Magthavere, et Opgør, der vil føre til et nyt Ragnarok, som i første Række vil gaa ud over den Del af Befolkningen, som kun har Dagen og Vejen.

For os her i Danmark er der al mulig Grund til at bevare det vi har opnaaet. Store Goder er gennem maalbevidst Arbejde blevet Arbejderklassen til Del, men vi er langt fra ved Maalet endnu. Mangen en Kamp skal endnu kæmpes og mangen en drøj Tørn skal tages, dels for at bevare den Magtstilling det danske Arbejderparti indtager i Øjeblikket og dels for at naa videre frem ad Vejen til den fuldstændige aandelige og økonomiske Frigørelse.

Dertil kræves Organisation og Sammenhold og mest af alt en stærk og udbredt Presse. Intet andet Land kan opvise Magen til den Arbejder-Presse, vi har her i Danmark. Fra en spæd Spire er den socialdemokratiske Presse vokset til et mægtigt Træ, der breder sin Krone over det ganske Land. Fra Syd til Nord fra Øst til Vest, spreder den sig som et Net over Danmark og der er næppe den By og næppe den Flække, hvor ikke den lokale Social-Demokrat findes. Det er et Resultat, som vi med Stolthed kan pege paa, og er Frugten af mange Aars intensivt Arbejde til Gavn for den danske Arbejderklasses Fremmarch.

Men Maalet er ikke naaet endnu. Det maa være: Intet Arbejderhjem uden en Social-Demokrat.

Dertil er dog et Stykke Vej endnu, og du, danske Arbejdsmand, du kan gøre dit til, at Maalet rykker betydeligt nærmere.

Det har altid inden for Arbejderpartiet været et godt Agitationsmiddel, at hvert Medlem faar Paalæg om at skaffe mindst eet nyt Medlem. Det er en Agitation, som gennem Aarene har givet glimrende Resultater, og hvorfor saa ikke overføre denne Agitation paa den socialdemokratiske Presse. Hvis hver Arbejdsmand i Landet skaffer een ny Abonnent paa Social-Demokraten, vil det betyde et mægtigt Plus, et mægtigt Skridt fremad mod Maalet til Gavn ikke alene for den socialdemokratiske Presse, men for hele den danske Arbejderbefolkning.

Lad os derfor være enige om at tage det Snuptag, som er nødvendig, det Snuptag, som skal tilføre det mægtige Træ — den socialdemokratiske Presse — ny og livgivende Kraft, uden hvilket det ikke kan trives, men vil staa i Stampe eller sygne hen.

ch.

Fra den vide Ørk

Fabrikarbejderne — Firma Poul Bergsøes Metalvarefabrik. Overenskomsten er forlænget 1 Aar med Timelønnen forhøjet fra 120 til 125 Øre. Skifteholdsbetalingen i 2-Holdsdrift er forhøjet fra 136 til 141 Øre og i 3-Holdsdrift fra 150 til 155 Øre pr. Time til alle Hold. Ved Reduktionsovnene er Timelønnen forhøjet fra 148 til 150 Øre og ved Tromleovnen samt Højovnen fra 136 til 150 Øre. Ved Loddetinsmaskinen er Timelønnen forhøjet fra 140 til 143 Øre.

Nivaa — Prøvelyst Teglværk. Afdelingen har klaget over, at Teglværket ikke vil gaa med til at forhøje Akkorderne i Henhold til Voldgiftsrettens Kendelse af 7/4 1936. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at Tillægget paa Akkorderne fastsættes til 4 pCt. fra 1/3 1937.

Aarhus St. — A/S De forenede Jernstøberier. Afdelingen har meddelt, at der har været optaget lokal Forhandling om Fastsættelsen af Akkordpriser for Arbejdet i Firmaets Rensehus, men at man ikke har kunnet blive enige, og Sagen har derefter været behandlet ved Mægling, hvorfra den vistes tilbage til ny lokal Forhandling. Vi har nu fra Afdelingen modtaget Meddelelse om, at man ved denne er enedes om Akkordpriserne for Arbejdet i Rensehuset.

Nivaa — A/S Niverød Teglværk. Afdelingen har klaget over, at Teglværket ikke overholder en lokal Aftale, hvorefter det er fastsat, at Brændere, der ikke har gratis Lejlighed i Teglværkets Boliger, skal have et Tillæg af 10 Kr. pr. Maaned til deres Løn. Sagen har været behandlet ved et Fællesmøde, hvor man enedes om, at Teglværket skal betale Brænderne i Henhold til Aftalen, saa længe de er i Arbejde.

Haslev — Elektricitetsværket. Jern- og Metalindustriens Sammenslutning meddeler, at der er opstaaet Strid mellem Firmaet og vore Medlemmer vedrørende Betaling af et Højspændingsjordkabel i Herlufsholm, og den begærer Sagen behandlet ved Mægling. Ved Mæglingen er man enedes om, at Arbejdet betales med en Timeløn af 107 Øre og ved Arbejdets Fuldførelse yderligere med et Gratiale paa Kr. 225,— til Fordeling mellem de paagældende Arbejdere.

Svendborg F. — Firmaet A. Nielsens Eftf. Jernstøberi. Afdelingen har indberettet om en Strid om Overtidsbetalingen, om Betalingen for Natarbejde og vedrørende Lærlinges Ansættelse til at udføre Arbejdsmandsarbejde efter Arbejdstidens Ophør, og endelig klages over, at en Arbejder ikke er aflønnet i Henhold til Overenskomstens § 4, Stk. 2. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvorunder man enedes om ad 1) at Overtidsbetalingen beregnes efter den ansatte Timeløn af 99 Øre, ad 2) Til Dækning af Betalingen for Natarbejde efterbetales til 4 Mand Kr. 79,02. ad 3) Spørgsmaalet sluttedes med de faldne Udtalelser, ad 4) Firmaet indgik paa at udbetale 4 Timers ansat Timeløn.

Marmor og Granitsliberne — Kronstrøms Marmorindustri. Afdelingen klager over, at Firmaet ikke vil betale de i Overenskomsten fastsatte Tillæg for kulørt Marmor. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor Arbejdsgiverens Repræsentanter hævdede, at Firmaets Forstaaelse af Overenskomsten var rigtig, men da Arbejdernes Repræsentanter kunde bevise, at deres Forstaaelse af Overenskomsten var i Overensstemmelse med, hvad det store Flertal af Mestrene havde betalt vore Medlemmer, indgik Arbejdsgiverens Repræsentanter paa ogsaa i dette Tilfælde at betale efter Arbejdernes Krav.

Esbjerg — Maade Teglværk. Afdelingen har klaget over, at man ikke har kunnet komme til Enighed om Betalingen for Arbejdet ved Tagstensmaskinen. Der har været Mægling, og her

enedes man om, at Arbejdet betales med Kr. 2,60 pr. Mand pr. Stk. til 2 Mand. Ifylderen i Klodsmaskinen betales med Værkets Timeløn, men laves der over 4000 Falstagsten pr. Dag, betales det overskydende Antal med Kr. 2,60 netto pr. 1000 Stk. Raa og brændte Rygsten med Krave betales med samme Pris som raa og brændte Falstagsten, dog med et Tillæg af 25 pCt.

Haderslev — Fredsted Teglværk. Afdelingen har klaget over, at der ikke kunde opnaas Enighed med Teglværket om Fastsættelse af Akkordpriser. Da Teglværket under Sagen er optaget som Medlem af Kalk- og Teglværksforeningen, har Sagen været behandlet ved et Forhandlingsmøde under Organisationernes Medvirken, og herunder er der opnaaet en lokal Overenskomst, hvorefter Timelønnen er fastsat til 95 Øre. Brænderne faar en Ugeløn af Kr. 57,—. Desuden er der fastsat en Række Akkordpriser.

Kolding A. har fornyet Overenskomsten med A/S Kaalund Sæbefabriker til Ophør en 1. Marts med Ugelønnen forhøjet fra Kr. 54,20 til Kr. 56,20.

4. Agitationskreds har paa vor Skuldelev Afdelings Vegne afsluttet Overenskomst med Selsø Teglværk. Timelønnen er 95 Øre. Brænderlønnen 50 Kr. pr. Uge. Desuden er fastsat en Række Akkordpriser. Teglværket tiltræder iøvrigt Landsoverenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningens almindelige Bestemmelser.

Vinderup meddeler, at den har forhandlet med 4 af de stedlige Tørvefabrikanter og faaet dem til at tiltræde den almindelige Fælles-Overenskomst, og herefter forhøjes Timelønningerne fra 60—70 og 75 Øre til de i Fælles-Overenskomsten fastsatte 95 Øre. Desuden har Akkordpriserne faaet en Forhøjelse paa 10 pCt.

Vinderup har oprettet Overenskomst med Teglværksejer K. Bjørnkær, Vinderup. Timelønnen er fastsat til 95 Øre, og desuden er fastsat en Række Akkordpriser. Iøvrigt indgaar Teglværket paa de almindelige Bestemmelser i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen af 1893.

3. Agitationskreds har sluttet Overenskomst med Vognmændene og Grusgravejerne i Gadevang, hvorefter Timelønnen er fastsat til 111 Øre, og de paagældende Arbejdsgivere tiltræder iøvrigt den gældende Overenskomst med Foreningen af Grusgrave og Skærvefabriker.

12. Kreds har sluttet Overenskomst med Kalvehave Tangeksport og Madrasfabrik ved Eksportør Chr. Rasmussen, hvilken Overenskomst kan opsiges af Parterne med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1. Maj eller 1. November. For Indladning af Tang i Banevogn eller Skib fra Lager i Kalvehave betales Kr. 1,09 pr. Time. Endvidere er der fastsat forskellige Akkordpriser. Firmaet indgaar paa, forsaavidt det overdrager Arbejde i Entreprise til sine Formænd eller andre Ledere af Kyststrækninger, at hæfte for de af Arbejderne oparbejdede Tilgodehavender, ligesom det forpligter sig til fortrinsvis at anvende organiseret Arbejdskraft. De almindelige Regler for faglig Strid er gældende i Overenskomstforholdet.

Aarhus St. har sluttet Overenskomst med Hans Nielsens Maskinfabrik, Aarhus. Arbejdstiden er 48 Timer ugentlig. Antagelseslønnen 111 Øre pr. Time. Man er enig om, at ved særligt specielt og betroet Arbejde skal Timelønnen være højere. For Rensning af Tanke og Kedler betales Kr. 1,50 pr. Time. For Arbejde paa Beddingen betales et Tillæg af 20 Øre pr. Time til den personlige Timeløn. Almindelige Overtidsregler og Betalingsregler for Skifteholdsarbejde. Med Hensyn til Feriebestemmelser, Varskobestemmelser og Fælles Værkstedsregler tiltræder Firmaet den med Jern- og Metalindustrien gældende Overenskomst. Overenskomsten gælder til 1. Marts 1939 med Mæglingsforslagets Opsigelsesventil.

Thisted har fornyet Overenskomsten med A/S De forenede Kalkværker med Timelønnen og Akkorderne forhøjet i Overensstemmelse med Kalk- og Teglværksforeningen af 1893.

Thisted — Legind Kalkværk. Som forrige Sag.

Skibet Afd. har sluttet Overenskomst med I/S Østergaards Kiselgurværk gældende til 1. Marts 1938 med en Timeløn af 95 Øre samt en Del Akkordpriser.

Skanderborg har sluttet Overenskomst med Skanderborg Kalkværk. Arbejdstiden er 8 Timer daglig. Timelønnen 109 Øre. Brænderne erholder et Tillæg til Timelønnen af 12 pCt. Desuden er fastsat en Række Akkordpriser. Almindelig Overtidsbetaling og Regler for faglig Strid. Kalkværket forpligter sig til at beskæftige Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Overenskomsten gælder til en 1. April.

Skarrehage — Ejerslev og Skarrehage Molerværker. Afdelingen har indberettet, at der paa Værkerne er opstaaet Strid om Betalingen ved forskellige Akkordarbejder bl. a. ved Afrømning og ved Strygning samt ved Indsætning og Udtagning af Ringovnen. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, hvor man paa Skarrehage frafaldt Klagen vedrørende Stenstrygning, medens man enedes om en Betaling for Afrømning af 109 Øre pr. m³. Paa Ejerslev enedes man om Betalingssatser for Indsætning og Udtagning af Ovnen.

Støberiarbejderne — Firmaet Georg Voss. Afdelingen har klaget over, at Firmaet har afskediget Tillidsmanden, uden at der efter Afdelingens Mening foreligger nogen Grund hertil. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, hvorunder den diskuteredes og sluttedes, idet Firmaet indgik paa til fuld Afgørelse af Sagen at betale Kr. 450,00.

Støberiarbejderne — Firma F. L. Smidth & Co. Afdelingen klager over, at Tillidsmanden er forflyttet fra sit Arbejde, hvorved hans Timeløn er blevet forringet. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, hvorfra den vistes tilbage til ny lokal Forhandling, og vi har derefter fra Afdelingen modtaget Meddelelse om, at den er gaaet i Orden, idet Tillidsmanden har faaet sin Timeløn forhøjet ved det nye Arbejde med 6 Øre med tilbagevirkende Kraft fra den Dag, han blev forflyttet.

Fabrikarbejderne — Forchromningsanstalten »Nichro«. Afdelingen har klaget over, at Firmaet har afskediget en Arbejder, der var antaget med en Opsigelsesfrist af 14 Dage, uden at give ham Opsigelse. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, og under Hensyn til de her fremkomne Oplysninger enedes man om, at Firmaet til fuld Afvikling betaler Kr. 35,00.

Oliemøllerne — A/S Dansk Sojakagefabrik. Afdelingen har klaget over, at vore Medlemmer, der er beskæftiget i Fabrikens Etagepresseanlæg, er blevet forlangt til at køre en Del Bundfaldsolie gennem Anlægget uden Ekstrabetaling. Sagen er behandlet efter Reglerne, og her enedes man om, at Fabriken for det omhandlede Bundfaldsolie til fuld Afgørelse betaler Kr. 26,50. Samtidig enedes man om, at Fabriken fremtidig ved Presning er berettiget til at tilsætte Bundfaldsolie i en Mængde af 400 kg pr. Vagt uden nogen Ekstrabetaling.

Aalborg F. — Svovlsyrefabriken. Afdelingen har klaget over Fabrikens Aflønning af en Arbejder, der skal uddannes til Blylodder. Endvidere klages over Aflønningen af Afløserne for Ekstra-Mandskabet ved Arbejde med norsk Kis. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, og her er man enedes om med Hensyn til Blyloddernes Aflønning, at den i første Læreperiode, der ikke maa strække sig udover 6 Maaneder, er 112 Øre pr. Time, anden Læreperiode, 3 Maaneder, 117 Øre pr. Time og 3. Læreperiode, 6 Maaneder, 122 Øre pr. Time. Herefter gives Tøjpenge som til Blyloddere. De aflønnes derefter efter Anciennitet og Kvalificationer. Samtidig enedes man om, at der ved Oplæring i Ovn- og Kammerpasning betales almindelig Vagtløn. Med Hensyn til Afløserne for Ekstramandskabet opnaaedes ikke Enighed, men vi er enige med Sammenslutningen om ikke at foretage os videre i Sagen.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 12 30.–6. 1937 42. Aarg.

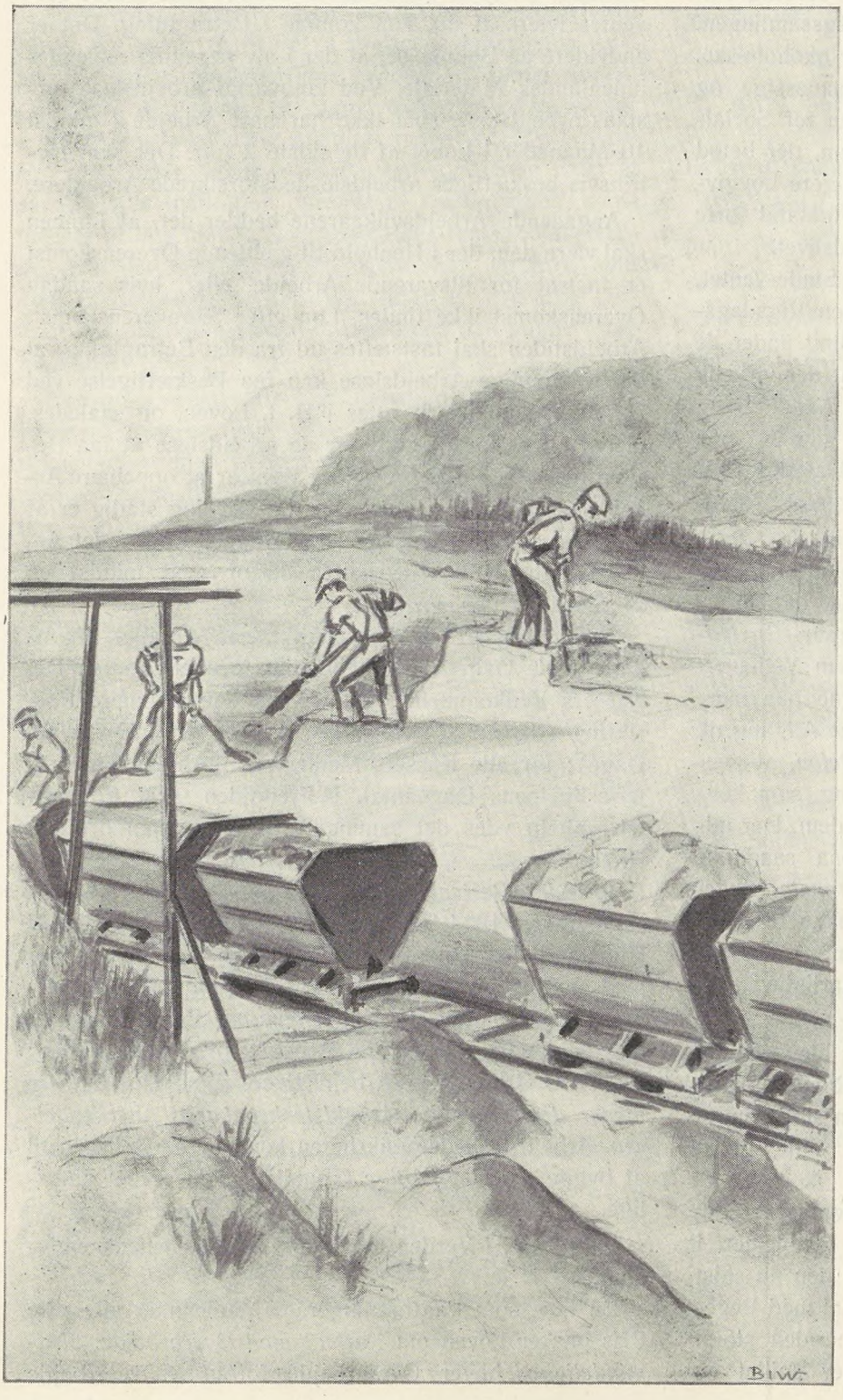

Lergraveren

Før Fanden faar Sko paa, i Lergraven ned,
h a n tjener sit Brød i sit Ansigts Sved.

Paa Sommerens Dage, naar Solen staar højt,
er Leret som Bly, og hans Arbejde drøjt.

Og kommer der Regn, staar han uden Læ
med Klumper og Klamper fra Saal og til Knæ.

Men han er en Svend og gaar ikke omkuld,
i Sol eller Regn faar han Tipvognen fuld.

Og Leret, som klumper sig fast om hans Ben,
skal brændes og blive til Rør eller Sten.

Saadan han hver Dag fra tidligste Gry
er med til at bygge vor Gade og By.

Og det er Moralen i Digtet: Bemærk,
at a l t, hvad der skabes, er
H æ n d e r n e s Værk.

AAGE HERMANN

Efter Landstingets Erobring

Rigsdagssamlingen bragte en stor Lovhøst med mange vigtige Love for Arbejderne

Der er to Toner, som Arbejderklassens Modstandere navnlig har anslaaet efter Demokratiets Erobring af Landstingsflertallet. Den ene er denne, at Regeringen har sveget sine Løfter og intet opfyldt, den anden er Beskyldningen for »*Lovjaskeri*«.

Sandheden om den nu afsluttede Rigsdagssamling er den, at der er vedtaget et meget stort Antal overmaade betydningsfulde Love, og at det er berettiget at bruge Betegnelsen *historisk* om Rigsdagssamlingen. Der er vedtaget *113* Love, spændende over økonomiske, alment politiske, kulturelle, beskæftigelsesmæssige og sociale Omraader. Det har været Opgaven for Socialdemokratiet at føre en Lovgivning igennem, der betød en dyberegaaende Demokratisering af vigtigere Lovgivningsomraader og som i Ordets bedste Forstand førte til en stærkere social Betoning af Samfundslivet.

Ingen fornuftig Arbejder har vel nogen Sinde ventet, at Samfundet kan forandres væsentligt i en Rigsdagssamling eller to. Den første Rigsdagssamling under de nye politiske Vilkaar har imidlertid vist, at der virkelig er indledet en ny politisk Udvikling i vort Land.

Denne Artikel har ikke til Opgave at gaa ind paa samtlige 113 vedtagne Love. Vi griber ud af den vældige Lovhøst nogle Love, som for Arbejderne er af ganske særlig Betydning.

En *kommunal Valglov,* der gav Tusinder fattige Kammerater *Borgerret,* er gennemført — og *prøvet* ved de sejrrige Kommunevalg i dette Foraar. En *Udligningslov* fordeler Skattebyrderne mellem Velhaver-Kommunerne og de fattige Byer og Sogne paa mere retfærdig Maade. Der er givet Kommunerne Adgang til, ved en Ændring af den kommunale *Skattelov,* at gennemføre en mere demokratisk Skatteligning, som lægger Byrderne paa dem, der evner at bære dem. Der udskrives *Merindkomst-* og *Tillægsskat* paa saadanne store Indtægter, som *ved Samfundets Foranstaltninger er vokset* og derfor rettelig bør føres tilbage til Samfundets fælles Husholdning. Der er gennemført en *Huslejelov,* som sikrer Lejerne mod Vilkaarlighed fra Grundejernes Side.

Tugthusloven er ophævet, den Lov, der blev tvunget igennem paa Trods af Sagkundskabens Raad; en Lov der alle Dage har været overflødig og kun stod som et ondt Minde om en reaktionær Regerings Vilje til at svække Arbejdernes Organisationer.

Arbejdsløshedsproblemet staar stadig som et af det danske Samfunds vanskeligste og største Problemer. I de foregaaende Rigsdagssamlinger, som i den nu sidst afsluttede, har det været et centralt Formaal med Regeringens hele økonomiske Politik at skabe den størst mulige Beskæftigelse. Valutaloven har her spillet en væsentlig Rolle. Alligevel er Arbejdsløsheden for stor. Som et Led i dens Bekæmpelse er Loven om Beskæftigelse af langvarigt arbejdsløse og arbejdsløse under 22 Aar gennemført. Denne Lov stiller *30 Millioner Kr.* til Raadighed for Udførelse af Statsarbejder og til delvis Dækning af Arbejde, som sættes i Gang af Kommunerne. Kun Arbejder af en saadan Karakter eller Omfang, at de af økonomiske Grunde ikke kunde forventes iværksat nu, kan komme i Betragtning. Det er endvidere en Betingelse, at der i alt væsentlig anvendes indenlandsk Materiale. Ved langvarigt arbejdsløse forstaas arbejdsløse, som ikke har haft Arbejde i mindst 10 Maaneder i Løbet af de sidste 2 Aar. Der skal fortrinsvis beskæftiges arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere.

Angaaende Arbejdsvilkaarene hedder det, at Lønnen skal være den, der i Henhold til gældende Overenskomst er fastsat for tilsvarende Arbejde, eller, hvis saadan Overenskomst ikke findes, Løn efter Særoverenskomst. Arbejdstiden skal fastsættes ud fra den Betragtning, at de flest mulige Arbejdsløse kan faa Beskæftigelse ved Arbejder, som iværksættes i H. t. Loven, og saaledes, at det bliver fordelagtigt for de arbejdsløse at faa Beskæftigelse ved disse Arbejder fremfor at oppebære Arbejdsløshedsunderstøttelse, men at det dog stadig er af Interesse for dem at søge Beskæftigelse ved andet Arbejde. Arbejdstiden nedsættes derfor med mindst en Fjerdedel af den normale.

Arbejdsløshedsloven er ændret, saa Antallet af understøttede Dage bliver betydeligt forøget. For en Del Kassers Vedkommende gælder det den ordinære Forsikring (derved at *Minimum* forhøjes fra 70 til 90 Dage); for alle Kassers Medlemmer forhøjes Fortsættelseshjælpens Dageantal. I Fremtiden skal Fortsættelseshjælp ydes det samme Antal Dage som ordinær Hjælp.

10 Mdrs. Bestemmelsen bortfalder — den der f. Eks. i Efteraaret 1934 berøvede 27,000 Arbejdere Retten til Understøttelse. De offentlige Tilskud forhøjes i Tider med stor Arbejdsløshed i de Kasser, hvor Medlemmernes Aarsløn er lavest. *Arbejdsgivernes* Bidrag forhøjes betydeligt (fra 4,50 Kr. pr. Arbejder pr. Aar til 15 Kr.; for visse Grupper af Arbejdsgivere mindre). *Endelig mister den kristelige Arbejdsløshedskasse Anerkendelsen.* Arbejdsløshedsforsikringen kommer derved *igen* til at bygge paa det *faglige* Grundlag, som er det naturlige.

Intet Land i Verden har bedre Arbejdsløshedslovgivning.

En Lov, som Fagforeningernes Medlemmer vil sætte Pris paa er Loven om *Forbud mod Overarbejde.* I *Almindelighed* bliver Overarbejde forbudt. Overarbejde

kan dog være nødvendigt, men skal saa udlignes ved Afspadsering. En saadan Afspadsering har f. Eks. for Bryggeriarbejderne haft stor Betydning for Beskæftigelse af Fagets Arbejdsløse — og vil sikkert ogsaa faa Betydning for andre Fags Arbejdere.

Forholdene i Erhvervslivet (Rationalisering m. v.) har medført, at mange 60—65-aarige, som har Erhvervsevnen i Behold, ikke har nogen Erhvervsmuligheder. Derfor gives der nu Adgang til Aldersrente fra 60 Aars Alderen. Samtidig forbedres Loven paa andre Punkter (en stor Del af de gamle faar Aldersrentens Beløb forhøjet; der ydes Tilskud til Bygning af Aldersrenteboliger; Kommunerne gives Muligheder for at yde større personlige Tillæg etc.).

Men heller ikke de *unge* er glemt. *Lærlingeloven* bliver nu stærkt forbedret. Læretidens Maksimum sættes til 4 Aar. *Gartnerlærlinge kommer ind under Loven. Lærlingen skal have 14 Dages Ferie.* Al Aftenskoleundervisning skal være afsluttet *inden Kl. 20.* I hvert Fag nedsættes *faglige Lærlingeudvalg.* Som øverste raadgivende Institution oprettes et *Lærlingeraad,* sammensat af lige mange Repræsentanter for Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationerne. Kort sagt: en Lov, som yder Lærlingen Beskyttelse og sikrer en forsvarlig Uddannelse paa mere effektiv Maade end den gamle Lærlingelov.

Forbrugerne har ofte haft Anledning til Klager over Prisansættelserne, som man ikke sjældent har fundet urimelige — uden at dette dog har kunnet konstateres; men selv urimelig Prisansættelse har det været vanskeligt, ja næsten umuligt at komme til Livs, fordi den hidtil gældende Lovgivning har været uden virkelig praktisk Betydning.

Den ny *Lov om Prisaftaler* ændrer Billedet totalt. Der bliver nu skabt en *Kontrolmyndighed,* et Raad, hvortil Prisaftaler skal *anmeldes,* og som faar virkelig Myndighed til at foretage *Undersøgelser* om Prisansættelser og til at skride ind mod Aftaler og Bestemmelser, som medfører urimelige Priser eller anden Begrænsning i den fri Erhvervsudøvelse.

Naturligvis kan et saadant Raad ikke hindre en almindelig Stigning i Prisniveauet, fremkaldt af de økonomiske Forhold. Men det kan hindre Misbrug; det kan *hindre urimelig Udnyttelse af Forbrugerne* — og alene *det er et saa afgørende Indgreb i Kapitalens frie Dispositionsret,* at alle der lever af *Arbejde,* i denne ene Lov ser en Manifestation af det politiske Systemskifte, som har fundet Sted.

HAR DU SET

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

VERDENSØKONOMISK FREDSSIKRING

- FRA BRIAND TIL VAN ZEELAND -

I Øjeblikket er det kun faa Mennesker og desværre endnu færre økonomiske Politikere, der husker, at den 17. Maj er en mindeværdig Dag, som man hvert Aar burde fejre paany. Paa denne Dato forelagde nemlig Briand for 7 Aar siden (1930) Folkeforbundet sit Memorandum om Oprettelsen af en europæisk Statsunion. Men er denne Dag først atter bragt i Erindring, er der ganske vist mange Mennesker, der meget hurtigt og smerteligt ogsaa vil mindes, at en af Folkeforbundets mange Kommissioner tog sig af dette Memorandum med det triste Resultat, at dets Skæbne var beseglet i Løbet af knapt 1 Aar. Nu er det næsten helt glemt.

Det er ørkesløst at ville forestille sig eller udmale sig, hvorledes Verden vel vilde have set ud nu, hvis den store Forkæmper for Freden, Briand, havde haft Held med at gennemføre sine Planer om en økonomisk Fredssikring i Europa paa et Tidspunkt, hvor der endnu ikke fandtes nogen Nationalsocialisme i Tyskland, og hvor Mussolini endnu ikke kunde glæde sig ved Hitlers Opmuntring til at røve Abessinien for derefter sammen med ham at føre Brandfaklen til Spanien. Europa spildte dengang en stor Chance. Hele Verden har i de forløbne Aar bittert faaet at mærke, hvad det koster at prisgive det økonomiske Samarbejde i Stedet for i Fællesskab at overvinde de af Verdenskrisen opstaaede Vanskeligheder.

Nu er van Zeeland den Mand, som staar overfor Opgaven at skulle forsøge at indhente, hvad der er forsømt gennem Aarene og at gøre begaaede Fejl gode igen. Sammenligner man hans Position med Briands for syv Aar siden, ser man, at den paa den ene Side er ulige vanskeligere, men paa den anden Side væsentlig lettere.

Skønt Erhvervslivet i næsten alle Lande i Mellemtiden igen har arbejdet sig ud af Verdenskrisen og i enkelte Lande endog faaet et Opsving, der giver Plads for den beklemmende Angstfølelse af Sandsynligheden for en ny Krises Opdukken, og skønt i Mellemtiden mange af de Hindringer og Besværligheder, som Briand i sin Tid — under Krisen — stod overfor som uoverstigelige Skranker, nu er faldet, viser Verdensøkonomien i vore Dage efter at den tyske Fascisme er kommet til Magten og er styrket, et helt andet Ansigt, der er endnu mere faretruende.

Ikke blot behersker Selvforsyningspolitiken, »Autarkiet«, (denne »militære« og usociale Tænke- og Handlemaade, som er en Gift for al Forbindelse mellem Folkene) nu paa afgørende Vis hele Lande og Folkeslag, hvorved Bestræbelserne for et verdensøkonomisk Samarbejde i høj Grad vanskeliggøres, men endnu værre er det, at det nu ikke alene er økonomiske, men ideologiske Modsætninger, der sætter Kløft i Verden. Hvad nytter det, at de Politikere, som oprigtigt arbejder for Fred og Folkeforsoning, bestandig erklærer og forsikrer, at de afviser Tanken om at opdele Verden — eller rettere Europa — i to Lejre, hvor de demokratiske Stater staar overfor fascistiske Diktaturstater? Det er blot et fromt Selvbedrag. Thi disse to Verdener staar nu engang overfor hinanden og dette Faktum bliver blot farligere, hvis man ikke tager det i Betragtning. De fascistiske Landes Bestaaen er den værste Anstødssten for at naa frem til et verdensøkonomisk Samarbejde og en Sikring af Freden med økonomiske Midler.

Men paa den anden Side er Udsigterne for et heldigt Udfald af van Zeelands Aktion gunstigere end paa Briands Tid. Det er uomtvisteligt, at de »totalitære Stater, der er baseret paa Arrongance og Bluff«, som Jouhaux nylig saa træffende har sagt om dem, netop i den sidste Tid har aktiviseret de smaa Stater betydeligt. Parterne i Oslo-Konferencen har afholdt flere Raadslagninger, — Spørgsmaalet om økonomisk Samarbejde i Donaubækkenet har gjort betydelige Fremskridt og der er Gang i Samarbejdet mellem Balkan-Staterne og den lille Entente paa det økonomiske Omraade. Der opstaar — omend foreløbig kun i beskedent Omfang — Tilløb til en økonomisk Forstaaelse ud over Landegrænserne — omfattende større økonomiske Omraader. Denne Uvikling har saa meget mere Udsigt til at lykkes, som den offentlige Mening i de store Lande, navnlig i England, nu viser større Forstaaelse for de smaa Landes Behov og Ønsker end i 1932, da Ouchy-Traktaten med Indsigelserne mod »Krænkelsen« af Mestbegunstigelsesklausulen blev bragt til Fald. Nu er Erkendelsen af, at verdensøkonomisk Samarbejde er nødvendigt, at dette er den eneste varige Sikring af Freden og tillige et af de vigtigste Midler til Afværgelse af en ny verdensøkonomisk Krise, trængt i den Grad igennem, at der er Haab om et godt Resultat.

Og dette Haab kan nu ogsaa støtte sig til rent teknisk-økonomiske Grunde. Verden befinder sig i Opgangstidernes Tegn. Mange Forsvarsforanstaltninger af national Natur er dermed bortfaldet, og lige saa mange internationale Hemninger er automatisk forsvundet.

Verdens Udenrigshandel er i Stigen. I saa betydelige Lande som England og U. S. A. hæver der sig stærke Stemmer for at fremme Udenrigshandelen og den gensidige Vareudveksling mellem Folkene ved at fjerne de bestaaende Handelshindringer, og dette gøres især med den Begrundelse, at det er et af de mest effektive Midler til at forebygge Faren for en ny Krise. I mange Lande har man ophævet Kontingenteringer og Importindskrænkninger af den mest forskellige Art, fordi Opgangstiderne ikke blot har overflødiggjort den forhen nødvendige Beskyttelse af den indenlandske Industri, men ogsaa fordi den billigst mulige Raastofforsyning ligger i Folkeøkonomiens Interesse. Ud fra samme Betragtninger eller samme Nødvendighed er der i mange Lande i Mellemtiden sket en betydelig Nedsættelse af Toldsatserne. De ændrede Konjunkturer har altsaa netop paa den internationale Handelspolitiks Omraade skabt Forudsætninger, der er gunstige for van Zeelands Bestræbelser.

Lad os endnu engang vende tilbage til Aaret 1930, som ogsaa er værd at mindes i Anledning af, at det i Februar bragte en »Toldfredskonference« i Geneve, hvor der blev gjort et sidste Forsøg paa at standse Told-Oprustningen. Sytten af de for Verdenshandelen vigtigste Stater underskrev i 1930 Overenskomsten, men den blev ikke ratificeret i noget Land. Nu, syv Aar efter, er Situationen saa vidt forandret, at der ikke behøver at sluttes nogen Toldvaabenstilstand forinden. Højprotektionismens Kriseperiode er i Mellemtiden afløst af en Opgangsbølge, der har skyllet Tusinder af større og mindre Handelshindringer bort. Den Opgave, der nu skal løses, er at gøre nye Fremstød ved fælles Foranstaltninger og varigt underbygge Saneringen af den økonomiske Udvikling, før der indtræder nye Forstyrrelser. De syv Aar fra 1930 til 1937 bør være os en tilstrækkelig smertelig Erfaring til ikke paany at lade en fremdukkende Chance gaa unyttet hen.

I. F. C.

HUSK

AT MELDE FLYTNING TIL POSTVÆSENET OG AFDELINGEN

For at undgaa Standsning i Modtagelsen af Fagbladet er det nødvendigt at anmelde Flytning til Postvæsenet, hvilket kan ske ved Postbudet samt til Afdelingen.

OPLYSNINGSVIRKSOMHEDEN

DEN KØBENHAVNSKE FÆLLESLEDELSES SKOLEVIRKSOMHED

I Lighed med tidligere Aar har det af Arbejdsmændenes Fællesledelse for København og Omegn nedsatte Skoleudvalg fremsendt Beretning om Virksomheden for det Skoleaar, som nu er afsluttet.

Beretningen indledes med en Meddelelse om, at det sidst afsluttede Skoleaar er det 10. i Rækken, og saaledes kan opfattes som særligt bemærkelsesværdigt. Iøvrigt henviser vi til nedenstaaende Uddrag af den interessante Beretning:

»Den forløbne Vinter har ikke adskilt sig væsentligt fra de foregaaende hvad Arbejdsløsheden angaar. Men det er dog med Glæde vi har konstateret, at et meget stort Antal Elever, baade paa Dagskoler og Højskolerne, har afbrudt Undervisningen paa Grund af, at de har overtaget enten fast eller midlertidigt Arbejde.

Et Udsnit af Dagskolen.

De Mænd og Institutioner, der beskæftiger sig med dette Arbejde, kan kun glæde sig over, at der stadig udvises stor Interesse for Oplysningsarbejdet blandt de københavnske Arbejdsmænd. Det har saaledes ikke været muligt at skaffe tilstrækkelig Plads paa Arbejderhøjskolerne og Sløjdkursus, ligesom det i Aar ikke har været muligt paa Dagskolerne at modtage alle de Elever, der meldte sig til Skolen ved hvert Kursus.

Som tidligere Aar har Fællesledelsens Virksomhed paa dette Omraade der her aflægges Beretning for, været meget omfattende og alsidig, idet den omfatter Elever til Højskoler Landet over, Elever til Dagskolerne her i København, Elever til Sløjdkursus, Sprogkursus samt Tillidsmandsskolen, der virker som Aftenskole, ligesom der til Arbejdslejrenes Kursus er sendt en Del unge Arbejdsløse og yderligere har været en Del Elever paa Borups Højskole i København, og sluttelig skal ogsaa nævnes, at de helt unge Arbejdsmænd mellem 14—18 Aar har haft en Studiekreds, der har været godt besøgt.

I de forskellige Grene af Oplysningsarbejdet har ialt deltaget 1217 Mand, hvoraf dog 60 Mand er Gengangere, nemlig Eleverne paa 3 Sprogkursus, som ogsaa var Elever paa Dagskolen. Eleverne til Højskoler, Dagskoler, Sløjdkursus og Arbejdslejre er hentet blandt arbejdsløse Medlemmer, medens Eleverne paa Tillidsmandsskolen er arbejdende Kammerater, som er Tillidsmænd paa deres respektive Arbejdspladser, ligesom Ungdomsafdelingens Studiekreds' Deltagere er hentet blandt de unge arbejdende Medlemmer paa de større Arbejdspladser.

I det efterfølgende skal kort redegøres for Arbejdet paa de forskellige Felter.

Højskolearbejdet.

Denne Del af Virksomheden, der kaldes Højskoleundervisningen, angaar som bekendt de helt unge Arbejdsløse og er en af de mest interessante Foranstaltninger, der er oprettet netop med det Formaal for Øje at give de Unge Adgang til ved en Vinters Ophold paa en af Landets smukke Højskoler at lære noget nyttigt, i Stedet for at gaa en lang Vinter uden Beskæftigelse.

Her kommer de ind under gode Forhold og sammen med ligestillede Kammerater og under kyndige Læreres Vejledning modtager de en Undervisning, som kan være til Gavn for hele Livet.

Største Parten af Eleverne paa disse Højskoler finder sig særdeles godt til Rette og er yderst glade og tilfredse med Opholdet, og skal der ses samfundsmæssigt paa Spørgsmaalet, maa det siges, at de Penge er vel anvendt, som ydes af Stat og Kommune til disse Formaal. Thi netop dette, at Ungdommen benytter den ufrivillige og tvungne Lediggang til at dygtiggøre sig, i Stedet for at døje en lang Vinters Arbejdsløshed med al dens Tristhed og Fristelser, og dette tilmed kan ske uden Dagliglivets Bekymringer og Spekulationer og i gode Kammeraters Samvær, ja, saa har Samfundet gjort en god Gerning overfor disse Unge.

Det er ogsaa Opfattelsen, at langt den overvejende Del af disse unge Elever forstaar at vurdere den hjælpende Haand, der bliver rakt dem, og en Kendsgerning er det, at det Kammeratskabsbaand, der igennem en Vinters Højskoleophold bliver knyttet for en stor Dels Vedkommende, er af blivende Karakter, ligesom det sikkert for de allerfleste vil staa som en af deres Ungdomstids bedste Minder.

Foranstaltninger for unge Arbejdsløse.

Disse Foranstaltninger virker efter Loven af 20. Maj 1933 og efter hvilken Kommunerne med Tilskud fra Staten kan arrangere Kursus for unge Arbejdsløse i Alderen fra 18—22 Aar.

Saadanne Kursus skal være en Blanding af Undervisning, Idræt og legemligt Arbejde, det sidste dog begrænset til kun at omfatte saadant Arbejde, som ellers ikke vilde blive udført, men dette Arbejde har dog alligevel samfundsmæssig Betydning.

Som allerede tidligere nævnt, er det Opfattelsen, at saafremt der kunde skaffes en Lejr med nærmere Beliggenhed, som Københavns Kommunes tidligere Lejr i Nærum, vilde denne med Lethed blive fyldt med Ungdom.

Københavns Kommune har som bekendt for Tiden en Lejr ved Asserbo-Tisvilde Plantager ved Frederiksværk, som der ikke i mindste Maade er noget at udsætte paa og heller ikke paa Lejrens personlige Ledelse, men ikke desto mindre har det været meget svært at faa den besat med Elever i saa stor Udstrækning som ønsket. Først ved et Samarbejde mellem Kommunen og Skoleudvalget lykkedes det at faa sendt et Antal Elever derop, som alle har tilkendegivet at være yderst tilfredse med Opholdet.

Vi gengiver et Par Billeder fra denne Institution, der

Asserbo-Lejrens glade Deltagere vasker sig.

bedre end Ord kan forklare, hvad det friske og raske Friluftsliv er værd for Ungdommen. Hvad angaar Beboerne i Lejrens nærmeste Omegn, da er disse kun glade og tilfredse med den Ungdom, der sendes derop, men disse raske unge Mennesker har ogsaa under kyndig Vejledning skabt en pragtfuld Cyklesti gennem den smukke Plantage til Glæde og Gavn for alle.

Skoleudvalgets Medvirken har givet til Resultat, at 84 unge Arbejdsløse har været Elever i Lejren.

Dagskolen.

Som nævnt i Indledningen har Dagskolen 10 Aars Jubilæum i Aar, og der blev derfor fra Skoleudvalgets Side gjort et Stykke Arbejde for, at Skolen kunde blive saa fuldt besat med Elever, som Pladsen tillod, og dette Maal lykkedes over al Forventning godt.

Ikke alene blev Skolen fyldt med saa mange Elever, som der var Plads til i Klasserne, men maatte nogle Dage før Skolens Aabning standse for Tilgangen af Elever, og havde herefter en ret stor Ekspetanceliste ventende.

Hvad der har præget Skolen særlig i Aar er dette, at den i særlig Grad har været besøgt af unge arbejdsløse Medlemmer fra Landet, som kun har opholdt sig i kort Tid her i Byen, og som ikke alle har modtaget en saa god Skoleundervisning paa Landet, som der gives i de større Byer.

Dagskolen ledes, ligesom alt andet af Fællesledelsens Oplysningsarbejde, af Skoleudvalget i nøje Tilknytning til Skolens fortræffelige Lærerstab, nemlig d'Herrer Kommunelærere *Hjalmar Christensen, Alfred Lauritzen* og *N. K. Johansen,* samt Ingeniør, cand. polyt., Sekretær i Industriraadet *N. Lichtenberg* og Turistdirektør, Ingeniør, cand. polyt. *M. Lichtenberg.*

Skolens Opgave er iøvrigt den at give Undervisning for de mange arbejdsløse Medlemmer, der ikke kan forlade Byen eller af andre Aarsager har vanskeligt ved at blive optaget som Elever paa Højskoler, men som alligevel gerne vil benytte den ufrivillige Lediggang til at udvide deres Skolekundskaber, i Forstaaelse af, at i vor Tid, hvor Teknik og Rationalisering griber mere og mere om sig paa Arbejdspladserne, er det af uvurderlig Nytte at have et indgaaende Kendskab til de vigtigste Materialer, Maskiner og Motorer m. m., som kan forekomme for Arbejdsmænd.

Denne Skole har i Aar været besøgt af det største Antal Elever, vi nogensinde har haft. Skolen har virket godt, Resultaterne har været de bedste i Skolens Levetid.

Paa denne Skole er der forevist et stort Antal Films fra arbejdende Industrier og Virksomheder, der har Tilknytning til Skolens Undervisning. Disse Filmsforevisninger er ikke indskrænket til Skolens Elever alene, men har flere Gange været forlagt til Festsalen i Forsamlingsbygningen, Rømersgade 22, hvor der ved hver Forevisning har været inviteret mellem 300—400 arbejdsløse Medlemmer til at overvære disse interessante Filmsforevisninger.

I de 10 Aar, Skolen har virket, er der søgt at gøre denne saa ideel og velegnet til sit Formaal som muligt, nemlig at give en god faglig præget Undervisning for arbejdsløse Arbejdsmænd.

Skolen, som har haft Undervisningslokaler i Suhmsgade 4, Stuen og 3. Sal, har virket i 3 Kursus á 5 Uger, hvert bestaaende af 3 Hold, ialt 9 Hold i Tiden fra 16. November f. A. til 13. Marts d. A. og har ialt været besøgt af 527 Elever.

I de forløbne Aar har Dagskolerne besøgt et Antal Fabriksvirksomheder i Drift i Tilknytning til den faglige Undervisning, samt endvidere et stort Antal Museer.

Heller ikke i Aar har der været Tilbagegang i disse lærerige Besøg der er yderst eftertragtede af Eleverne, fordi de ved disse stedse ser og iagttager nye Maskiner, som de ikke er kendt med fra deres eget Arbejde.

Saaledes har A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri i Aar aabnet sine Døre *for Dagskolens Elever baade paa Teglholmen og Christianshavn, ligesom Selskabet stillede Baade til Raadighed, der sejlede Eleverne frem og tilbage mellem Virksomhederne.*

Ved disse Fabrikbesøg har Firmaerne, saavel som Arbejdernes Klubber, udvist en stor Elskværdighed overfor Eleverne ved at invitere disse paa Kaffe og Cigarer og forøvrigt gjort disse Besøg saa festlige som muligt og derved kastet et lille Solstrejf ind i en trist Tilværelse, som en langvarig Arbejdsløshed er.

Sprogkursus.

Lysten til at lære fremmede Sprog har ogsaa i Aar gjort sig gældende, og der har derfor været etableret 3 Kursus: 1 i Tysk og 2 i Engelsk. Disse 3 Kursus er afholdt som Aftenkursus, men der var kun Adgang til Deltagelse for Dagskolens Elever.

Disse Kursus er blevet besøgt af 60 Mand, fordelende sig med 19 Mand paa Tysk-Kursus og henholdsvis 18 og 23 Mand paa Engelsk-Kursus. Ogsaa paa dette Omraade har Afdelingerne i enkelte Tilfælde afholdt Kursus, bl. a. Droskechaufførernes Sprogforening »Delta«.

Sløjd-Kursus.

De Vanskeligheder, som i sidste Aar paapegedes paa Grund af Pengemangel har ikke for i Aars Vedkommende været en hindrende Aarsag.

Der blev sidste Aar dannet en Forening, hvis Formaal var Opretholdelse af Sløjdkursus for Arbejdsløse, og den har virket paa en udmærket Maade. Der er gennem denne Forening skaffet de fornødne Pengemidler, bl. a. er disse opnaaet ved Støtte fra Københavns Kommune, Bryggeriet »Stjernen«, Arbejdernes Fællesbageri, A/S Mælkeriet »Enigheden«, Arbejdernes Oplysningsudvalg og Arbejdsmændenes Fællesledelse.

Skoleudvalget er yderst tilfreds med denne Ordning, og der er Tro paa, at disse populære Kursus, til hvilke det har været umuligt at skaffe Plads til alle de Medlemmer, der gerne ønskede at deltage, nu er sikrede saalænge, der er Brug for dem.

Deltagelsen har ogsaa for dette Kursus vist en Stigning, idet der har deltaget 231 Mand.

Fagligt Kursus.

I det foregaaende er omtalt mange forskellige Kursus, hvor de voksne Kammerater har deltaget, men ogsaa de helt unge har været aktive Deltagere i Oplysningsarbejdet.

Ungdomsafdelingen har saaledes haft 13 af sine Medlemmer som Deltagere i et fagligt Kursus, der blev afholdt paa Roskilde Højskole i Tiden 2.-8. August 1936.

Det var et Kursus, som gav et godt Udbytte for hver enkelt Deltager, og et væsentligt Resultat maa det endvidere siges at være, at Interessen for yderligere Oplysning vaktes, saa Fagbevægelsen herved har faaet en Flok unge Agitatorer, der nu vil gaa ind til Arbejdet med Lyst og Interesse.

Studiekreds.

Over Emnet: »Fagbevægelsens Historie og Praksis« har der været afholdt en Studiekreds, som har været besøgt af 19 Deltagere, alle Medlemmer af Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling. Disse har enten været Bestyrelsesmedlemmer eller deres Kammeraters Tillidsmænd paa større Arbejdspladser — hovedsagelig indenfor jernindustrielle Virksomheder.

Studiekredsdeltagerne var alle i Alderen 14—18 Aar, og tager man deres Alder i Betragtning ved Bedømmelsen af de opnaaede Resultater, er det ganske forbløffende at se, hvilke Opgaver de er i Stand til at løse, at man uvilkaarligt tror, at det er udført af voksne Kammerater.

Tillidsmandsskolen.

Denne Del af Oplysningsarbejdet foregaar udelukkende om Aftenen, og de Kammerater, der deltager i disse Kursus, er i Modsætning til Eleverne paa Dagskolerne allesammen arbejdende Medlemmer, og er enten Bestyrelsesmedlemmer i Afdelingerne eller faglige Klubber, eller ogsaa Tillidsmænd paa de større Arbejdspladser.

Tillidsmandsskolen er inddelt i to Klasser, een for Begyndere og een for Viderekomne, saaledes at den er en to-aarig Skole.

Undervisningen finder Sted om Aftenen Kl. 19½—21½, for 1. Klasses Vedkommende hver Onsdag og 2. Klasse hver Mandag.

Ligesom de forannævnte Grene af Oplysningsvirksomheden har haft en god Fremgang, har ogsaa Tillidsmandsskolen i Aar kunnet notere en ovenud stor Tilslutning, idet 1. Klasse paa et meget tidligt Tidspunkt maatte stoppe for Indmeldelser paa Grund af Pladsmangel.

Formaalet med denne Skole har jo ogsaa sin store Berettigelse, idet den gaar ud paa at dygtiggøre de mange Tillidsmænd, der, naar de kender og forstaar alle Forhold, langt bedre kan varetage deres Kammeraters Interesser paa Arbejdspladserne.

Værksteds-Interiør fra Asserbo-Lejren.

Paa disse Skoler bliver alle aktuelle Problemer, som kan have eller faa Betydning for Organisationerne og disses Medlemmer, behandlet.

Enhver, der er kendt med Fagforeningsarbejde, ved jo, naar en Sag fra Begyndelsen gribes rigtigt an af Tillidsmanden, er det altid lettere for hans Organisation at føre denne frem til et gunstigt Resultat.

Paa Skolens 1. Klasse undervises Eleverne i de rent elementære Kundskaber gennem en populær og vel tilrettelagt Foredragsvirksomhed. Disse Foredrag holdes af Lærere, der til daglig beskæftiger sig med saadanne Problemer, og derfor besidder den fornødne Indsigt til at bibringe Eleverne den rette Forstaaelse af Emnerne.

For 2. Klasses Vedkommende lægges et mere praktisk Arbejde til Grund for Undervisningen, idet Eleverne paa denne Klasse inddeles i Grupper, og hver Gruppe arbejder selvstændigt med de stillede Opgaver. Dette Arbejde foregaar ikke alene paa Skolen, men ogsaa som Hjemmearbejde, hvor Eleverne beskriver og tilrettelægger Stoffet til næste Mødeaften, for paa denne at forelægge og redegøre for Arbejdet, som saa af dygtige og indsigtsfulde Lærere bliver gennemgaaet og korrigeret for Eleverne.

Denne Form for Undervisning menes at være den mest velegnede, saaledes at der gives Eleverne det største Udbytte, samtidig med, at Arbejdet virker overmaade interessant.

Ligesom sidste Aar har der ogsaa i Aar været 2 hele Afteners Undervisning i Samfundskundskab for begge Klasser, hvilket er en Nødvendighed iflg. Aftenskoleloven, men samtlige Elever har været glade for dette Afsnit af Undervisningen.

Lærebøgerne, som udleveres ved disse Kursus, bliver Elevernes Ejendom efter endt Kursus.

Skolen har haft 116 Elever paa 1. Klasse og 33 Elever paa 2. Klasse, ialt 149 Elever.«

Formanden for Arbejdsmændenes Fællesledelse, *Chr. Gram,* afslutter Beretningen med følgende Udtalelse:

»Vi slutter hermed Beretningen over Fællesledelsens Oplysningsarbejde for Vinteren 1936—1937, som viser en Stigning af Elever paa over 200 Mand. Men dette er ikke alt Oplysningsarbejde, der i Vinterens Løb har fundet Sted i de københavnske Arbejdsmands-Afdelinger. Mange af disse har selv afholdt forskellige faglige Kursus, Sprogundervisning og Studiekredse. Ogsaa Dansk Arbejdsmands-Forbund har afholdt en vel tilrettelagt Foredragsrække, der nærmest maa siges at tage Sigte paa en udvidet Undervisning af Elever, der har frekventeret vor Tillidsmandsskoles 2. Klasse.

Til det faglige Ungdomskursus paa Roskilde Højskole havde Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling inviteret et Antal af vore unge Kammerater fra Provinsen, da disse Afdelingers Økonomi ikke tillod at yde noget Bidrag til dette Formaal.

Vi har høstet megen Tak og Glæde for dette Arrangement, der gav Provinsen Lejlighed til ogsaa at lade sig repræsentere paa et hidtil ukendt Felt.

Iøvrigt kan vi nævne, at vort Skolekontor under alle Forhold staar til Medlemmernes Disposition med alt, der har med Oplysning at gøre. Flere Tusinde Ekspeditioner er foretaget med Ansøgninger, Udfyldning af Skemaer og Blanketter, ligesom Kontoret har været Medlemmerne behjælpelige med at blive optaget paa Højskoler og Arbejdslejre og egentlig har været Bindeleddet mellem Eleverne og deres Afdelinger under hele Skoleopholdet.

Til Slut vil vi gerne takke alle, der har været os behjælpelig med at opnaa saa gode og tilfredsstillende Resultater i vort Oplysningsarbejde, ligesom vi bringer vor hjerteligste Tak til efterfølgende Institutioner og Virksomheder, der paa forskellig Maade har bidraget til at vore Kursus er gennemført paa en saa alsidig Maade: Arbejdsdirektoratet, Københavns Magistrats 1. Afdeling, Arbejdernes Oplysningsudvalg, Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, Dansk Arbejdsmands Forbund, »Social-Demokraten«, Carlsberg Bryggerierne, Carl Allers Etablissement, A/S Glud & Marstrand, A/S Burmeister & Wain, Landsforeningen »Dansk Arbejde«, A/S Mælkeriet »Enigheden«, A/S Arbejdernes Bryggeri »Stjernen«, A/S Arbejdernes Fællesbageri, Ford Motor Company, A/S Fisker & Nielsen, A/S Holmegaards Glasværk, Det kgl. Teater, Dagmarteatret, Arbejdernes Klubber paa de forskellige Virksomheder.«

JURIDISK SPØRGETIME

Landsretssagfører *Krøl Nielsen* besvarer juridiske Spørgsmaal Mandag og Torsdag Aften Kl. 18—19 (6—7). Gratis for vore Medlemmer mod Forevisning af Medlemsbogen.

Spørgetimen holdes *Nørrevoldgade 22*[1].

LØBENDE KONFLIKTER

Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Lynge-Broby	(Eskildstrup Skærvefabrik)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Magleby Afd.	(Klintholm Skovdistrikt)
Sommersted	(Murermester Cl. Vilhelmsen, Mølby)
Vigerslev	(Vigerslev Kommune)
Vilstrup Afd.	(Vilstrup Kommune)
Kvissel og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Karlslunde Afd.	(Karlslundegaard pr. Taastrup)
19. Kreds	(Kjærs Kalkleje)
Hornslet-Rodskov, Voldum-Rud, Søby-Halling, Mejlby, Mygind-Lihme, Karlby	(Clausholm og Sofie Amaliegaards Skovdistrikter)
Hou Vendsyssel Afd.	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Bøstrup Afd.	(Bøstrup Tærskeselskab)
Kastrup Afd.	(St. Magleby Kommune)
Granslev Afd.	(Hofjægermester Honnens de Lichtenberg, »Bidstrup) pr. Laurbjerg)
Arden Afd.	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Givskud Afd.	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Jexen Afd.	(Th. Nielsen, Møbelfabrik i Skanderborg)
Sønder Dalby	(Dalby Tureby Kommune)
Haverslev Afd.	(Brorstrup-Haverslev Kommune)
Bregninge-Bjergsted	(Bregninge-Bjergsted Kommune)
Snesere Afd.	(Snesere Kommune)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Øsby	(Hannibal Dahl)
Borup, Jyll.	(Hjortshøj Grusgrav)
Agersted	(Voer Kommune)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Haldrup-Søvind	(Gangsted-Søvind Kommune)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Tønder	(Tønder Kunststens- og Terrazzofabrik)
Gislev	(Vognmændene Sigurd Petersen, Carl M. Hansen, Karl Skovlund)
Hou Afd.	(Gosmer Halling Kommune)
Hundslund	(Hundslund Kommune)
Følleslev-Særslev	(Følleslev-Særslev Kommune)
Bjerringbro	(Sahl-Gullev Kommune)
Vejle, Kongsted, Roholte	(Gaunø-Lindersvold Skovdistrikt)
Marstrup	(Hoptrup Kommune)
Køge	(Valløby-Taarnby Kommune)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Systofte	(Havearkitekt O. Bay Nielsen, Kohave Skov pr. Nykøbing F.)

GARVERI-, HUD- OG SKINDARBEJDERNES AFDELING
HAR BESTAAET 45 AAR

»Garveriarbejdsmændenes Organisation«, som var det første Navn paa »Garveri-, Hud- & Skindarbejdernes Forbund« blev stiftet den 15. Juni 1892.

Dette Møde blev afholdt paa Initiativ af nogle Arbejdere paa Ballins Sønners Garveri paa H. C. Ørstedsvej, samt nogle enkelte Arbejdere fra Messerschmidts Garveri paa Gammel Kongevej. Resultatet af dette Møde var, at man blev enige om at oprette en Fagforening »til at værne om faglige Interesser«.

Foreningen talte kun 13 Medlemmer og som Formand valgtes H. Hansen.

Den vittige Offentlighed kaldte denne Forening for »Karaffelforeningen« af den gode Grund, at naar der afholdtes Møder fandtes der altid den Slags »Livsfornødenheder« paa Bordet, og Folk var vel heller ikke saa meget anderledes den Gang end nu.

Ved et nyt Møde, som afholdtes den 23. samme Maaned, blev man enige om, at kalde Foreningen for: »Garveriarbejdernes selskabelige Forening«, men trods Navnet var Formaalet dog rent fagligt, nemlig dette: »at samle Arbejdsmændene paa de forskellige Garverier til Fællesoptræden for en Forbedring af deres Løn- og Arbejdsvilkaar.«

Det skortede ikke paa manglende Agitation, for der blev holdt Møder et Par Gange om Maaneden, men trods dette var det meget sløjt med den forventede Fremgang, og i nogen Grad gav man Formanden Skyl-

Staaende fra venstre: Th. Petersen, E. Neuchs Hansen, Holger Petersen, Chr. Jæger, Sekretær, Svend Jørgensen og siddende Marinus Larsen, Kasserer, Chr. Nielsen, Formand, og Aksel Andersen, Næstformand.

den herfor, idet han stadig glimrede med sin Fraværelse. Medlemmernes Utilfredshed blev saa stor, at han blev afsat, og ved et Møde den 2. Oktober 1892, blev en ny Formand valgt, men ogsaa hans Funktionstid blev meget kortvarig. Der blev igen Formandsskifte, uden at dette hjalp, og Foreningen stod i Stampe til 1895, hvor Foreningen som Formand valgte den nuværende Formand for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, Johannes Nielsen.

Men fra hans Overtagelse af Formandsposten blev der pludseligt Liv i Foreningen og flere og flere Medlemmer indmeldte sig. Samme Aar blev man enige om, at optage alle Hud- og Skindarbejdere som Medlemmer, og igen fik Foreningen nyt Navn, det som den bærer i Dag: »Garveri-, Hud- og Skindarbejdernes Forbund«.

Tilgangen af Medlemmer var i de første Aar, efter at Johannes Nielsen var blevet Formand, mellem 75—85 pr. Aar, et efter Datidens Forhold enestaaende godt Resultat. Men det skal her siges, at der ogsaa blandt de gamle og veltjente Medlemmer er mange, der har udført et stort Stykke Arbejde for Organisationens Trivsel, og af disse skal vi bl. a. nævne Afdelingens mangeaarige Næstformand Chr. Christensen, Bestyrelsesmedlemmerne Christoffer Hansen og M. Stormgaard — men sidst og ikke mindst Afdelingens Formand i 37 Aar Johannes Nielsen, som for denne har udført et meget stort og uegennyttigt Arbejde til Gavn for Arbejdsmændene baade paa de store og smaa Garverier og Hudelagre.

Forbundet bringer Afdelingen sin hjerteligste Lykønskning i Anledning af Mærkedagen.

25 AARS JUBILÆUM SOM KASSERER

Den 17. Juli kan den københavnske Havnearbejderafdelings Kasserer, *Thomas Nielsen*, fejre 25 Aars Jubilæum som Kasserer. Dette Hverv, der gennem de forløbne Aar, ikke altid har været lige let, har Thomas

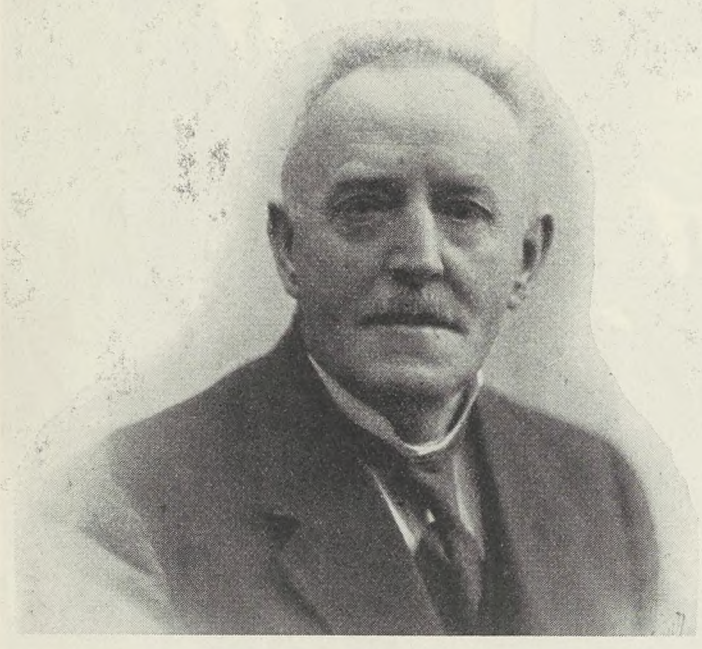

Nielsen med aldrig svigtende Interesse udført til Medlemmernes udelte Tilfredshed, hvilket utvivlsomt vil blive tilkendegivet paa Jubilæumsdagen.

Thomas Nielsen er født paa Mors den 18. April 1873. Som ung lærte han Mejerifaget og rejste efter Læretidens Slutning nogle Aar i Rusland som Udøver af Faget. I Slutningen af Halvfemserne vendte Thomas Nielsen tilbage til Danmark og opnaaede bl. a. Beskæftigelse paa det københavnske Mejeri »Pasteur«. Men da der senere udbrød Strejke paa Mejeriet og Thomas Nielsen nægtede at udføre Skruebrækkerarbejde og samtidig oplyste, at han var Medlem af Fagforeningen, blev han hurtigt hældt paa Porten.

Da Thomas Nielsen senere havde opnaaet Arbejde i Havnen, valgtes han i 1903 til Bestyrelsesmedlem i Havnearbejdernes Afdeling og fungerede dels som Sekretær og Næstformand, indtil han i 1912 valgtes til Afdelingens Kasserer.

Foruden Udførelsen af Arbejdet som Kasserer har Thomas Nielsen haft Interesse for andre Spørgsmaal, han var saaledes med til i 1929 at oprette Havnearbejdernes A/S og blev denne Virksomheds Leder, indtil 1934, paa hvilket Tidspunkt han fratraadte Ledelsen efter eget Ønske.

Thomas Nielsen har endvidere været Medlem af Socialdemokratens Kontrahentforsamling siden 1910 og Revisor i Arbejdernes Fællesorganisation fra 1916. Begge disse Poster er Thomas Nielsen fremdeles Indehaver af.

Paa vort Forbunds Kongres i 1929 valgtes Thomas Nielsen tillige som Forbundets Revisor og genvalgtes paa de efterfølgende Kongresser i 1932 og 35.

Thomas Nielsen har i Tilknytning til sin Virksomhed som Kasserer for Havnearbejderne været en stadig Deltager i vort Forbunds Kongresser, og er uden Tvivl derved godt kendt af en meget stor Part af Forbundets lokale Tillidsmænd og det kunde saaledes synes overflødigt at give en nærmere Karakteristik af Personen Thomas Nielsen, hvilket vi heller ikke skal gøre, kun skal der til de ovenfor angivne Data tilføjes, at han ved adskillige Lejligheder, hvor den Organisation, hvis Tillidsmand han er, befandt sig i kritiske Situationer fremkaldt ved Uoverensstemmelser med Arbejdsgiverne, har vist sig at være i Besiddelse af Evner ogsaa udover, hvad der kræves for at være en dygtig og samvittighedsfuld Afdelingskasserer.

Til den Hyldest og Tak, der fra forskellig Side vil blive tilkendegivet overfor Thomas Nielsen paa Jubilæumsdagen, ønsker vi ogsaa at føje vor og knytter dertil Ønsket om fortsat Held og Kraft til endnu mange Aar at kunde udføre den Gerning han har viet saa mange Aar af sit Liv.

UDTALELSE FRA DEN DANSKE STUDENTER-DELEGATION TIL SPANIEN

Som det vil være bekendt har en Studenterdelegation fra Danmark aflagt Besøg i Spanien, hvor den ved Selvsyn har haft Lejlighed til at følge de daglige Begivenheder paa endog meget nær Hold. Efter Hjemkomsten har Delegationen sendt Fagbladet nedenstaaende Udtalelse, som vi herved bringer videre til Læserne.

Den danske Studenterdelegation, der paa Invitation af Union Federal De Estudiantes Hispanos (Sammenslutningen af spanske Studenter) har besøgt Spanien i April—Maj 1937, udtaler ved sin Hjemkomst følgende:

Vi Medlemmer af den danske Studenterdelegation, der repræsenterer forskellige politiske og faglige Studenterorganisationer, har opholdt os 16 Dage i Spanien fra den 22. April til den 9. Maj 1937. Vi har under dette Ophold besøgt de vigtigste Centrer i Regeringens Omraade: Barcelona, Valencia og Madrid, og har ved Besøg ved Fronten, i Fabrikker, kulturelle Institutioner, ved Samtale med ledende Mænd i det ny demokratiske Spanien søgt at danne os et Billede af den almindelige Tilstand og de Vilkaar, som den lovlige Regerings Kamp mod de fascistiske Oprørere har beredt det spanske Folk.

Vi har modtaget et usædvanligt stærkt og uforglemmeligt Indtryk af et helt Folk, der med begejstret Heroisme og i usvigelig Tro paa sin Sags Retfærdighed kæmper som een Mand mod ydre og indre Fjender. Det gælder Soldaterne ved Fronten, hvis Humør og Stemning var den bedst tænkelige. Forplejning og hele Ordningen af den regulære Hær har maattet aftvinge den største Respekt, ikke mindst, naar man betænker, under hvilke Forhold og i hvor kort Tid denne Folkets Hær er blevet skabt. Det gælder i ikke mindre Grad Hjemmefronten, hvor det store Folk kæmper sin Kamp. Vi besøgte Madrid og dens sønderskudte Bydele. Det var forbavsende at være vidne til den heltemodige Ro, hvormed en Millionbefolkning lever under Dødens stadige Trusel. Det meningsløse og planløse Bombardement af en værgeløs Civilbefolkning vil ikke kunne knække dette forunderlige Mod, men vil naa lige det modsatte af Hensigten: Hver Granat, der falder, er en Spore til ny forbitret Modstand og til aldrig at give op, og hvad enten man besøger en Fabrik eller en Skole, faar man det samme Indtryk af Arbejdsglæde og Offervilje for den fælles Sag.

Vi betragter det som et Held, at vi som de spanske Studenters Gæster fra første Færd var i Kontakt med den spanske Ungdomsbevægelse, for Spanien idag er Ungdommen. Vi beundrer vore unge spanske Kammerater for de Evner, de har vist, til uden Varsel at gaa ind i betydningsfulde og ansvarsfulde Poster ved Fronten som i Administration og Organisation, og udfylde dem. Ved Samtaler med Ungdomsledere, ved Besøg paa Skoler og Folkeuniversiteter saa vi det Kæmpearbejde, der gøres for at dygtiggøre den opvoksende Ungdom til Borgere i et nyt og bedre, demokratisk Spanien. Der arbejdes under de vanskeligste Forhold, ofte ganske primitivt paa Grund af Mangelen paa Hjælpemidler, med en umiddelbar Friskhed, hvori man sporer en ny Glæde hos Folket ved at opdage Kulturens Verden. Det er almindelig billig Propaganda at fremstille den lovligt valgte, demokratiske Regering som »røde Kulturbarbarer«. Sandheden er en hel anden. Der kæmpes med stor og bevidst Kraft paa den kulturelle Front for at udrydde Analfabetismens Uværdighed. Men i sin Kamp for Fremtiden bevarer og dyrker man Forbindelsen med Fortiden. Unge kunststuderende fremstillede i Prado-Museet i Madrid, medens Granater sprang i Gaden udenfor — og i Museet — Opraab og Plakater til Kammeraterne og Borgerne om at værne og bevare de gamle Kunstskatte for de nationale Samlinger. Viljen til Kultur midt i Ødelæggelsen var maaske det mest betagende af alt. Spanien er midt i sin Ulykke et Land, hvor Bøger og statelige Tidsskrifter, Tegne- og Plakatkunst, Aviser i Hundredtusinder vælder op af en ny, folkelig Jordbund. Respekten og Pieteten overfor Aand og Kultur, Ærbødigheden for Livet, for Moder og Barn er et af de smukkeste Træk i den nye Republiks Fysiognomi, som giver det folkelige Spanien Retten til ogsaa at være Fremtidens Spanien.

I Kampen for Frihed og Menneskelighed har Hjælpen og Sympatien fra det demokratiske Europa været en Faktor af stor psykologisk Betydning. Ved den spanske Regerings resolutte Foranstaltninger og Organisationsevne er Panik og Hungerkatastrofer undgaaet. Men selvom Spanien frembyder et Billede af Plan og omsorgsfuld Fordeling til Lindring af Befolkningens Vanskeligheder, vil det stadig behøve al den Sympati og Hjælp i Form af Føde, Klæder og Lægemidler, som den demokratiske Verden vil kunne bringe til veje i Bevidstheden om, at den Kamp, som det spanske Demokrati kæmper, er hele det demokratiske Europas Kamp. Spanien er idag blot i forreste Frontlinje.

Den danske Studenterdelegation ønsker det spanske Folk og specielt den spanske Ungdomsbevægelse og Studenterorganisation til Lykke med det, der er naaet, og følger den fortsatte Kamp for Frihed, Fred og Menneskelighed med den største Sympati, i Haabet om at Fredens og Frihedens Dag snart maa oprinde for Spanien.

Signeret:

Finn Munch-Petersen. *Knud Lundbæk Hansen.*

Olav Adler-Nissen. *William Boserup.*

Harald Engberg. *Knud Damsgaard Hansen.*

Dorrit Lundbæk Hansen.

100,000 ØSTRIGSKE ARBEJDERE KRÆVER FAGFORENINGSFRIHED —

I Tiden fra 1. Oktober til 31. December 1936 afholdtes i Østrig de saakaldte Tillidsmands-»Valg« rundt om i Fabrikerne. Den klerikale Fascisme følte dengang Trang til at vise sig »demokratisk« udadtil og vilde gennem Tillidsmands-»Valget« fremkalde det Indtryk, at Arbejderne og Funktionærerne i Østrig havde noget i Retning af Selvbestemmelsesret. Den daværende Socialminister Resch havde naturligvis ved passende Anvisninger draget Omsorg for, at der kun kunde vælges regeringstro »Tillidsmænd«. Kandidaterne kunde kun opstilles af Enhedsfagforeningen i Forstaaelse med Førerne for Fædrelandsfronten.

Men disse mange Forsigtighedsregler nyttede ikke de østrigske Fascister noget. Arbejderne i Fabrikerne har bevaret det rette Sindelag. Det viste sig, at de illegale Fagforeningers Agitation mod disse Pseudo-Valg havde aabnet Øjnene paa Arbejderne. Der foreligger nu Bevis for, at alle Regeringens Manøvrer og Forsigtighedsforanstaltninger var forgæves. Trods disse Valgs Skinkarakter, trods alle Regeringens Transaktioner, trods alle Trusler, og trods al aabenlys og skjult Terror lykkedes det ikke Regeringen at opnaa noget Resultat af disse Valg.

En Gruppe af de da valgte Tillidsmænd har overrakt Forbundskansler Schussnigg et Memorandum, som allerede ved Udgangen af April var underskrevet af saa mange Tillidsmænd, som repræsenterede 70,000 Arbejdere og Funktionærer.

Blandt andet var dette Memorandum underskrevet af alle Tillidsmændene i de store Virksomheder indenfor Wiens Metalindustri, af Tillidsmændene i Byggeindustriens officielle Fagforening i Wien, af Tillidsmændene i Glanslærredfabriken i St. Pölten og nogle Storfabriker i Tekstilindustrien i Nedreøstrig, af Tillidsmændene i Böhler-Staalværkerne i Kapfenberg, af Tillidsmændene i Glasværkerne i Steiermark og Hammerbrotwerke i Wien, af Tillidsmændene i nogle Forsikringsselskaber i Wien o. s. v.

Senere har endnu flere Tillidsmænd givet deres Tilslutning til denne Henvendelse, saaledes at den nu er Udtryk for ca. 100,000 østrigske Arbejderes Vilje. I Henvendelsen hedder det, at Kampen for at bevare et frit, selvstændigt og uafhængigt Østrig nu er traadt ind i et afgørende Stadium. Østrigs Uafhængighed kan ikke beskyttes alene ved udenrigspolitiske Garantier, idet der ogsaa i selve Landet maa skabes Forudsætninger for denne. I Henvendelsen hedder det derefter: »Men de organisatoriske og politiske Forudsætninger herfor bestaar ikke for Tiden. *Kun Organisationer, i hvilke Arbejderne virkelig er fri og uafhængige,* hvori de selv kan bestemme over deres Skæbne, hvori de frit kan sige deres Mening og agitere for deres Opfattelser, hvori de selv kan vælge deres Tillidsmænd og kontrollere dem, *er et effektivt Værn mod den Nazisme, der i Øjeblikket stærkest truer Østrigs Frihed og Uafhængighed.* Ethvert andet Forsøg paa at redde Østrig end gennem et Samarbejde med Arbejderklassen, maa efter vor Formening mislykkes.« ... »*Regeringen opløste i Februar 1934 de frie Fagforeninger og beslaglagde deres Formue.* Den overvejende Del af de østrigske Arbejdere og Funktionærer anser endnu dette for en stor Uretfærdighed, der ikke er gjort god igen. I Stedet for de tidligere Fagforbund oprettedes Enhedsfagforeningen. De frit organiserede Arbejdere og Funktionærer, som ubestridt udgør det store Flertal af Arbejder- og Funktionærklassen endnu den Dag i Dag, selv om de ikke er organiseret, men kun holdes sammen af deres fælles Sindelag, har intet at sige i denne Organisation. De har ikke Lov at vælge Tillidsmænd og Funktionærer til deres Fagforening. *De har ingen Tillid til Funktionærer, der er udpeget.* Ved Indførelsen af Tillidsmandsvalgene er der gjort en beskeden Begyndelse. *Men vi kræver fuld Genindførelse af Arbejdernes og Funktionærernes Selvbestemmelsesret i deres egne Organisationer,* Fagforeningerne, og vi forstaar herved fremfor alt fuld Uafhængighed af Arbejdsgiverne og Regeringen, *frie Valg i alle Instanser, helt op til Toppen, fri Kandidatopstilling, fri Valgagitation og fuld Bevægelsesfrihed for Organisationerne.*«

I Henvendelsen siges det endvidere modigt og aabent, at »Klassekampen« kun er afskaffet for Arbejdernes og Funktionærernes Vedkommende, medens »Arbejdsgiverne fører den videre uindskrænket og uden Skrupler.« »Om Stændersolidaritet og Proletariatets Højnelse tales der kun, naar Arbejderne og Funktionærerne skal bringe yderligere Ofre.« Tillidsmændene advarer Regeringen mod at gaa videre ad denne Vej, som fører til »Forringelse af den sociale Lovgivning, Nedsættelse af Lønniveauet, stigende Leveomkostninger, vedvarende Massearbejdsløshed og Ringeagt overfor alle sociale Rettigheder.« De slutter med at erklære: »Arbejderne og Funktionærerne vil med desto større Energi være rede til at forsvare Østrigs Frihed, naar de ogsaa derved forsvarer *deres personlige Frihed og Menneskeværd, deres sociale og politiske Medbestemmelsesret og deres sociale Position.*«

Saaledes tænker de østrigske Arbejdere efter Forløbet af tre Aars Austrofascisme. Intet har formaaet at rokke ved deres Troskab mod Fagforeningerne. Intet kan tydeligere understrege Fejlgrebet med Enhedsfagforeningen end Erklæringen til Tillidsmændene i denne Organisation, at de ikke besidder og aldrig vil komme til at besidde Arbejdermassernes Tillid. I Erkendelse heraf kræver Arbejderne: *Genindførelse af fuld Fagforeningsfrihed!* De slutter deres Henvendelse til Forbundskansleren med følgende Udtalelse: »Den her fremførte Opfattelse er ikke blot vor personlige Mening, *men den almindelige Mening i det arbejdende Folks brede Masser!*«

I. F. C.

ET „RUNDSPØRGE"

Raabet efter Arbejdskraft til Landbruget

Medens Lediggangen i Byerne holder sig konstant, stiger Raabet efter Arbejdskraft paa Landet højere og højere. — Saaledes indleder et Venstreblad noget det med et ægte hjemmelavet dansk Udtryk kalder »et Rundspørge« hos Egnens Landmænd.

Nu har Raabet om Landbrugets Mangel paa Arbejdskraft som bekendt ellers skingret saa temmeligt øresønderrivende i de senere Aar, saa det paa Forhaand skulde synes udelukket, at det kunde stige synderligt højere. Der findes næppe et Menneske her i Landet, som ikke har hørt, at Landbrugets Arbejdsgivere paastaar, de mangler Arbejdskraft, de har saavist ikke gjort nogen Hemmelighed ud af den Sag. Det er blevet brølet ud over Landet for bogstaveligt talt alle Vinde. Landboforeningernes Generalforsamlinger har forkyndt for Omverdenen, at Landbruget ogsaa paa dette Omraade er ramt af en Katastrofe, og Paastanden er blevet gentaget som en fastslaaet Kendsgerning paa et utal af offentlige Møder, med og uden Højttaleranlæg, den er blevet publiceret fra Folketingets Talerstol, Radioen har udsendt Snesevis af Foredrag herom, og den kapitalistiske Presse fra Højre til Venstre har ofret i kilometervis af Spalteplads paa at bevise Paastandenes Rigtighed.

Det er ikke Raab og Skraal det hidtil har skortet paa fra Arbejdsgiverside. Det har der længe været mere af, end godt var. Men det paagældende Blad vil muligvis faa Ret i, at det alligevel vil lykkes at sætte det endnu en Tone op. Det omtalte Rundspørge vidner i hvert Fald om, at Viljen hertil er tilstede i visse Kredse.

Vi skal ikke her gaa i Enkeltheder ved at gengive alle de Udtalelser, Bladet har faaet ud af dets Rundspørge. Til Oplysning tjener, at det er »Holbæk Amtstidende«, som er Rundspørgets Ophav. Bladet har henvendt sig til 9 af Holbækegnens Landbrugsarbejdsgivere, og de fleste har ganske rigtigt beklaget sig om manglende Arbejdskraft. Men det fremgaar af de fremsatte Udtalelser, at de er kommet over Roeudtyndingen, og saavidt man forstaar, uden at der er sket nogen Skade, og det er bemærkelsesværdigt, at nogle af dem erklærer, at de har kunnet klare dette Arbejde med Gaardens faste Mandskab. Saaledes siger Forpagter *Holm Clausen,* Hagesholm: »Vi er nu saa godt som færdig med Roerne med eget Mandskab, men han føjer ganske vist til, at fremmed Arbejdskraft ikke har været til at fremtrylle, og saa frygter han for, hvordan det skal gaa med Frøhøsten.«

Gdr. Vestergaard, Tingerup, siger: »Hos os gaar det i Aar saa nogenlunde, selv om det en Overgang var meget vanskeligt at faa Mandskab. Nu, da vi er kommet over Roeudtyndingen, er Forholdet nogenlunde taaleligt. Vi er over det værste her.«

Forpagter Steengaard, Pedersminde, erklærer, at man paa hans Egn tildels er færdige med Roerne, saa det er ikke værst dér; men han er meget betænkelig over Forholdene paa Roskildeegnen.

Godsejer Timm, Aggersvold, siger: »»Her har vi kunnet gennemføre Roearbejdet ved Hjælp af eget Mandskab, saa vi har været forskaanet for Besværligheder. Jeg har dog alligevel kunnet mærke den almindelige Mangel paa Arbejdskraft i Landbruget. Roearbejdet er jo det Landbrugsarbejde, der plejer at være størst Efterspørgsel til. Dygtige Folk kan tjene særdeles godt. Men mens der tidligere er kommet mange Arbejdere for at spørge om Beskæftigelse, har der i Aar ikke været en eneste.«

To af de større Arbejdsgivere Bladet har henvendt sig til, Godsejer *Junker,* Aunsøgaard, og *Grev Bernstorff Mylius,* Kattrup, fremkommer med længere Udtalelser om Situationen i Almindelighed, hvilken de ser meget mørkt paa; dog erklærer de begge, at de for deres vedkommende har klaret den.«

Summa Sumarum. De anførte Udtalelser viser, at det Raab, Bladet betegner som stigende, ikke er Udtryk for den Nødstilstand, som man fra visse Sider, ikke mindst i Venstrepressen, ønsker at konstatere. Dersom det var saa galt, som der raabes op til, ja, dersom det blot var halvt saa galt, maatte man vel kunde forvente, at Landbrugets Arbejdsgivere, deres Organisationer og politiske Repræsentanter havde taget en anden Stilling til den Opfordring, man fra Arbejdernes Organisationer og Repræsentanters Side gentagne Gange har rettet til dem om at gaa ind i et Samarbejde for i Fællesskab at tilvejebringe en Løsning paa det Problem, der her foreligger.

Det har aldrig fra Arbejderside manglet paa Forhandlingsvillighed paa dette Omraade. De organiserede Arbejdere forstaar meget vel at vurdere Betydningen af, at Landbruget faar sit Arbejde godt og rettidigt udført, saavist som de erkender den fundamentale Betydning Landbrugets Produktion har for Landet, ogsaa for Arbejderklassen. Men alle Forsøg paa at komme paa Talefod med Landbrugets Arbejdsgivere om denne vigtige Sag er strandet paa deres Fordom overfor Arbejdernes Organisation. Manglen paa Arbejdskraft paa Landet har trods det »stigende« Raab dog ikke været

saa stor, at man fra Arbejdsgiverside har kunnet lægge denne Fordom tilside.

Der er derfor heller intet mærkeligt i, at man udenfor de paagældende Arbejdsgiveres egen Kreds er utilbøjelige til at tage deres Beklagelser og Nødraab alvorligt endsige højtideligt. Man burde imidlertid være berettiget til at forvente saa megen Realitetssans hos Lederne af deres Organisationer saavel som hos deres politiske Repræsentanter, saa de kunde forstaa, at Arbejdernes Organisationer kommer de ikke udenom, dersom der skal naas en Ordning paa dette Omraade, som kan bære i Fremtiden.

Det naas nu engang ikke ved at raabe op, selv om det blev endnu højere end hidtil, om Mangel paa Arbejdskraft.

Dersom Storagrarerne anser det for at være et Offer fra deres Side, at anerkende deres Arbejderes Ret til gennem Organisationen at deltage som ligeberettiget Part i Fastsættelse af Løn- og Arbejdsvilkaar i Landbruget, nuvel saa kommer de til at bringe dette Offer.

M. O.

DET INTERNATIONALE ARBEJDS-BUREAUS BESTYRELSESMØDE

Den 31. Maj og 1. Juni — umiddelbart før Aabningen af Aarets Arbejdskonference — var Arbejdsbureauets Bestyrelse samlet i Genéve til ordinært Kvartalsmøde. Ved Mødet, som hovedsagelig behandlede administrative Spørgsmaal, præsiderede den tjekkoslovakiske Socialminister *Jaromir Necas.*

I Anledning af en Resolution angaaende Kulindustrien, som blev vedtaget paa Arbejdskonferencen i 1936, havde man allerede paa forrige Bestyrelsesmøde diskuteret Spørgsmaalet om at sammenkalde et forberedende teknisk Trepartsmøde for Kulindustrien. Ved det nu afholdte Bestyrelsesmøde blev det besluttet at et saadant Trepartsmøde skulde sammenkaldes i Slutningen af April 1938.

I Mødet skal deltage Repræsentanter for Regering, Arbejdsgivere og Arbejdere samt Raadgivere fra alle europæiske og udeneuropæiske Lande med en Kulindustri af nogen større økonomisk Betydning.

Paa Mødet vil blive diskuteret alle de Sider ved Kulindustrien som direkte eller indirekte kan tænkes at have Indflydelse paa de sociale Forhold. I denne Anledning kommer det internationale Arbejdsbureau til at udarbejde en forberedende Rapport som fortrinsvis skal behandle Kulgrubernes geografiske Fordeling, tekniske og geologiske Forhold, som indvirker paa Produktion og Udbytte, Følgerne af de tekniske Fremskridt, nuværende Stilling paa Kulmarkedet, Følgerne af andre Energikilders Udvikling (Vandkraft etc.) og af nye Metoder for Udnyttelse af Kullene, Beskæftigelse og Arbejdsløshed, Lønforhold deri indbefattet Natura-Ydelser, sociale Afgifter, Ferier etc. samt Arbejdstidsspørgsmaalet.

Ved Udarbejdelsen af denne Rapport kommer Arbejdsbureauet til at sætte sig i Forbindelse med Folkeforbundets økonomiske Afdeling som i mere end ti Aar har beskæftiget sig med Studiet af Kulproduktionen fra et økonomisk Synspunkt. Forøvrigt vil denne Afdeling blive anmodet om at lade sig repræsentere paa det tekniske Trepartsmøde.

Forestaaende Ratifikationer.

I en Rapport, som Direktøren fremlagde paa Bestyrelsesmødet over Arbejdsorganisationens Virksomhed, blev det bl. a. oplyst, at Danmark i Henhold til Rigsdagsbeslutning, nu har ratificeret endnu tre Arbejdskonventioner, og at det norske Storting har fattet Beslutning om at ratificere yderligere fem Konventioner. Med disse Ratifikationer rykker Norge op ved Siden af Sverige, som hidtil med tilsammen 20 formelt indregistreret Ratifikationer har indtaget Førstepladsen blandt de nordiske Lande i denne Henseende.

Direktørens Rejse til det fjerne Østen.

Paa Mødet gjorde Arbejdsbureauets Direktør Mr. *Harold Butler* Bestyrelsen bekendt med sin Hensigt om i Løbet af Sommeren at ville aflægge et Besøg i Japan, hvortil han var indbudt af de japanske Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationer. Den japanske Regering havde meddelt, at den med Glæde vilde gøre alt, hvad den formaaede for at lette denne Rejse.

Direktøren meddelte endvidere, at han havde til Hensigt at benytte Anledningen til samtidig at aflægge et Besøg i Indien og Kina, som ligeledes havde indbudt ham. Den franske Regeringsrepræsentant i Bestyrelsen meddelte, at den franske Regering, naar den blev gjort bekendt med denne Direktørens Beslutning, uden Tvivl vilde anmode Direktøren om ogsaa at besøge fransk Indien og Indokina.

I denne Forbindelse kan nævnes, at Bestyrelsen har besluttet, at man under Arbejdskonferencen, som træder sammen den 3. Juni, skulde holde et særskilt Møde med Repræsentanterne for de asiatiske Lande for at diskutere en Organisationsplan for en raadgivende Trepartskonference (i Lighed med den regionale Konference for de amerikanske Stater, som holdtes i Begyndelsen af 1936 i Santiago).

Næste Bestyrelsesmøde.

For at efterkomme en Indbydelse fra den tjekkoslovakiske Regering besluttede Bestyrelsen at næste Møde skal holdes i Prag. Det aabnes den 7. Oktober d. A.

EGET HUS

Blandt de snart mange af Forbundets Afdelinger, som har erhvervet sig eget Hus er nu ogsaa Fabrikarbejdernes Afdeling i Odense, som i det forløbne For-

aar har købt Ejendommen 40 i Dronningensgade, Odense.

Det er, som i de fleste andre Tilfælde, hvor Afdelingerne har anskaffet Ejendom, Afdelingens stærke Vækst som har nødvendiggjort dette Skridt. Afdelingen tæller nu over 1000 Medlemmer, hvortil yderligere kommer den til Organisationen knyttede Ungdomsafdeling med over 400 unge Arbejdere som Medlemmer.

Den store Udvidelse af Afdelingens samlede Medlemstal medførte en ret følelig Mangel paa tidssvarende og tilstrækkelige Kontorforhold, der nu ved Købet af egen Ejendom er afhjulpet.

Det er dog ikke alene Kontorlokaler Afdelingens Be-

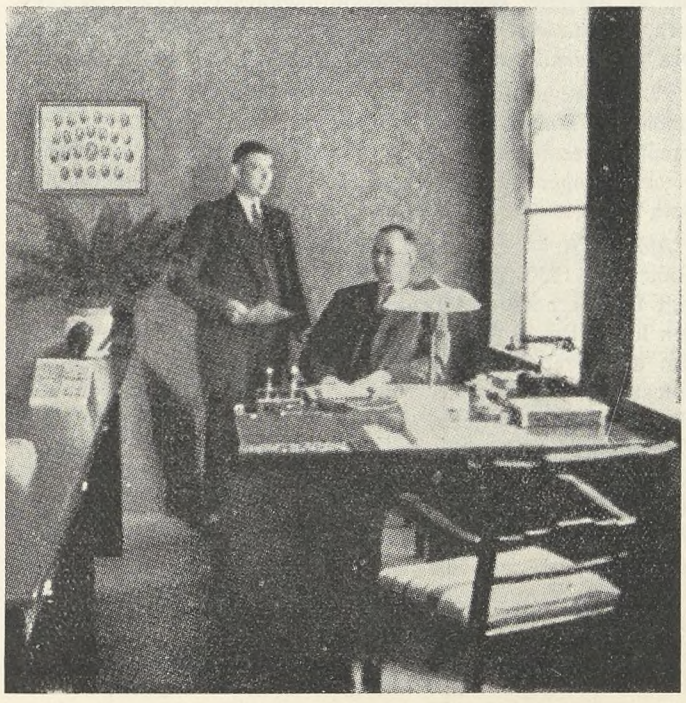

styrelse har haft sin Opmærksomhed henvendt paa. I den nye Bygning er tillige indrettet Lokaler til Bestyrelsen og til Studiekredsarbejde.

Paa vedføjede Billeder ses Ejendommen samt et Interiør af Kontoret med Afdelingens faste Tillidsmænd. Formanden, siddende, og Kassereren.

Vi ønsker Afdelingen til Lykke med Ejendomserhvervelsen i Haabet om, at Nyerhvervelsen maa vise sig virkningsfuld i Forbindelse med det Arbejde, der indenfor Ejendommens Mure skal ydes til Fremme af Medlemmernes Interesser.

Fredeligt

Hvalpsund — Hvalpsund Teglværk. Overenskomsten er forlænget til 1. April 1938 med Timelønnen forhøjet fra 93 til 95 Øre. Brændernes Ugeløn er forhøjet fra Kr. 45,— til Kr. 50,—. Endvidere er Akkordpriserne forhøjet med 5 pCt.

Fredericia F. — De danske Blodmøller. Overenskomsten er forlænget til 1. Marts 1939 med Ugelønningerne forhøjet fra Kr. 52,— til Kr. 53,— og fra 1. Marts 1938 til Kr. 54,—.

Skibsværftsarbejderne — A/S Burmeister & Wain, Refshaleøen. Ved Forhandlinger i Forligsinstitutionen er der opnaaet Enighed om, at den med Firmaet hidtil gældende Særoverenskomst bortfalder, saaledes at den almindelige Overenskomst fremtidig bliver gældende for denne Virksomhed. Der maa dog ikke ved denne Ordning ske nogen Forringelse i de nuværende Arbejderes Timelønsbetalinger.

Oliemøllerne — A/S Blaakilde Mølles Fabriker. I Henhold til Forligsforslaget af 27/3 1937 forlænges Overenskomsten til 1/3 1939 paa Grundlag af det, Parterne ved de lokale Forhandlinger er enedes om. Herefter forhøjes Timelønnen i Dagdrift fra 100 til 103 Øre straks og fra 1/3 1938 til 105 Øre. Timelønnen for Kogere og Raffinør bliver fra 1/3 1938 110 Øre. Endvidere er der sket Tillæg paa Akkorderne og en Række Tillægsbetalinger. Udover den fastsatte Timeløn har Arbejderne et Tillæg af 12 Øre pr. Time.

Taars — Taars Teglværk. Overenskomsten er forlænget 1 Aar med Timelønnen forhøjet fra 86 til 95 Øre, og Akkorderne forhøjet med fra 15 til 20 pCt.

Nykøbing Fl. — Den danske Mælkekondenseringsfabrik. Ved et Møde i Forligsinstitutionen er Overenskomsten forlænget 1 Aar med Timelønningerne forhøjet fra 104 til 109 Øre og fra 110 til 114 Øre. Endvidere indføres Ferieordning i Overenskomsten.

D. A. F. — Tørvefabrikanterne. Ved et Møde i Aarhus, hvortil vi havde indbudt samtlige Tørvefabrikanter, fremmødte en Del af disse, og med dem, der var mødt, blev der oprettet en Fælles-Overenskomst, hvorefter Arbejdstiden er fastsat til 8 Timer, dog saaledes at den nuværende Arbejdstid bibeholdes uforandret i 1937. Timelønnen fastsattes til 95 Øre, men hvor Timelønnen ligger højere, bibeholdes denne. Der er fastsat sædvanlig Overtidsbetaling. Der er Enighed om, at der for hver enkelt Virksomhed aftales en særskilt Akkordprisliste, og at Akkordpriserne saa vidt muligt bliver ensartet med Akkordpriserne paa andre Virksomheder for tilsvarende Arbejde. Paa Virksomheder, der beskæftiger mere end 5 Arbejdere, gælder de almindelige Tillidsmandsregler. Parterne tiltræder Septemberforliget samt Regler for Behandling af faglig Strid. Over-

enskomsten kan opsiges til en 1. Marts. Der er en Række Tørvefabrikanter, der ikke deltog i Mødet, som senere har tiltraadt denne Overenskomst.

Tarm — Foersom Teglværk. Overenskomsten er forlænget 1 Aar til 1. Marts 1938 med Timelønnen forhøjet fra 88 til 95 Øre, og Brænderlønnen forhøjet fra Kr. 45,— til Kr. 49,— pr. Uge. Akkordpriserne faar en tilsvarende Forhøjelse som Timelønnen.

Taanum — Taanum Teglværk. Overenskomsten er forlænget 1 Aar til 1. April 1938 med Timelønnen forhøjet fra 88 til 95 Øre, og Brænderlønnen forhøjet fra Kr. 40,— til Kr. 45,— pr. Uge. Akkordpriserne har faaet tilsvarende Forhøjelser.

Hejnsvig — Kathrinebjerg Teglværk. Overenskomsten er forlænget til 1. April 1938 med Timelønnen forhøjet fra 86 til 95 Øre og Brænderlønnen forhøjet fra Kr. 45,— til Kr. 47,— pr. Uge. Akkordpriserne forhøjes med ca. 5 pCt.

Blaahøj — Jydske Kultørvfabriker. Overenskomsten er forlænget 1 Aar med forskellige Ændringer i de almindelige Bestemmelser og med Forhøjelse af enkelte af Akkordpriserne. Timelønnen som hidtil 97 Øre.

Horsens A. — Horsens Træskoringefabrik. Ved en lokal Forhandling mellem Parterne er Firmaet indgaaet paa at underkaste sig den til enhver Tid gældende Overenskomst mellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund. Firmaet maa kun beskæftige Medlemmer af Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse.

Bramminge — Bramminge Teglværk. Afdelingen har klaget over, at Teglværket beskæftiger 2 uorganiserede Arbejdere til Trods for, at Overenskomsten fastsætter, at der kun maa beskæftiges organiserede Arbejdere. Teglværksejeren gør gældende, at det er hans Sønner, der er beskæftiget, og de er efter hans Mening ikke forpligtet til at være Medlemmer af Organisationen. Vi har indklaget Teglværket for Den faste Voldgiftsret, og ved det forberedende Møde forligtes Sagen saaledes, at Teglværksejeren indgik paa ikke at beskæftige sine Sønner som Teglværksarbejdere, saa længe de ikke er Medlemmer af den stedlige Afdeling af D. A. F.

Ringsted — Sigersted Teglværk. Afdelingen har fornyet Overenskomsten saaledes, at Teglværket tiltræder Landsoverenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen, hvad angaar Timeløn, Overtidsbetaling, Tillidsmandsregler m. m. Timelønnen bliver herefter 95 Øre. Akkorderne er forhøjet med omkring 4 pCt. Brændernes Ugeløn, Kr. 46,39, er ligeledes forhøjet med 4 pCt.

Moselund — Tørvefabrikanterne. Afdelingen har nu formaaet de Tørvefabrikanter, ialt 7, med hvilke der ikke tidligere har været Overenskomst, til at tiltræde den under 1. Marts d. A. afsluttede almindelige Overenskomst for Tørvefabrikanter, hvorefter Timelønnen bliver 95 Øre. Der skal optages Forhandlinger om Akkordpriserne. Overenskomsten gælder til en 1. Marts.

Skern — Fiskbæk Briketfabrik. Afdelingen har fornyet Overenskomsten til en 1. Maj med Timelønningerne forhøjet fra 90 til 98 Øre. Desuden er forskellige Akkorder forhøjet med fra 15 til 20 pCt. Omfatter 50 Mand.

Fabrikarbejderne — A/S Københavns Iltfabrik. Overenskomsten er fornyet til 1. Marts 1939, dog med den sædv. Opsigelsesventil, med Ugelønningerne forhøjet fra Kr. 57,60 til Kr. 59,—, og fra 1. Marts 1938 til Kr. 60,—.

Tjæreborg (41. og 42. Kreds) — Grusgravejerne i Ribe Amt. Afdelingen har i Forbindelse med de to Kredse anmodet os om at være dem behjælpelige med at faa oprettet Overenskomst med de i Amtet bosiddende Grusgravejere. Der har i den Anledning været optaget gentagne Forhandlinger, og ved den afsluttende Forhandling den 25. April d. A. lykkedes det at faa oprettet Overenskomst, hvorefter Grusgravejerne i Ribe Amt tiltræder Landsoverenskomsten mellem Foreningen af Grusgrave og Skærvefabriker og Dansk Arbejdsmands Forbund, hvad angaar Timeløn, Overarbejde samt almindelige Bestemmelser. Samtlige nuværende Prislister for de forskellige Virksomheder er gældende i indeværende Sæson, men samtidig er Parterne enige om, at Forhandling om Lokal-Prislisterne skal paabegyndes senest 1. August 1937 og være tilendebragt senest 1. September s. A., og de her trufne Prisaftaler træder saa i Kraft fra 1. Januar 1938. Der er Enighed om, at Arbejdet saa vidt muligt udføres i Akkord, og at der kun beskæftiges organiserede Folk af Dansk Arbejdsmands Forbund. Overenskomsten gælder til en 1. Marts og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel. Overenskomsten er straks tiltraadt af 11 Grusgravejere i Amtet, og begge Parter er enige om at søge foranledige de tilbageværende Grusgravejere til ogsaa at tiltræde Overenskomsten.

Rubjerg-Maarup — A/S Gølstrup Teglværk. Afdelingen har faaet Sanktion til at opsige Overenskomsten og har forhandlet med Teglværket om Vilkaarene for Fornyelsen, uden at man har opnaaet Enighed. Forbundet har derefter foranlediget optaget Forhandlinger under dettes Medvirken, men heller ikke her tilvejebragtes Enighed, og vi maatte derfor fremsende Strejkevarsel. Dette foranledigede, at en ny Forhandling blev optaget, hvor man enedes om Fornyelsen af Overenskomsten med en Forhøjelse af Timelønnen fra 70 til 95 Øre og en Forhøjelse paa Akkorderne paa 5 pCt. Iøvrigt tiltrædes Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen af 1893.

Mosbjerg — Eskjær Teglværk. Afdelingen har fornyet Overenskomsten 1 Aar med Timelønnen forhøjet fra 89 til 95 Øre og en tilsvarende Forhøjelse paa adskillige af Akkorderne.

Vraa — Vraa Dampteglværk. Afdelingen har fornyet Overenskomsten 1 Aar til en 1. April med Timelønnen forhøjet fra 86 til 95 Øre og et Tillæg paa samtlige Akkorder paa 7 pCt.

Randers A. — Randers Hadsund Jernbane. Overenskomst oprettet. Timeløn som ved Statsbanerne. Natpenge 18 Øre pr. Time. 4 Dages Ferie samt flere andre Bestemmelser.

Stilling — Cementvarefabrikanterne Brd. Basse. Efter at Landpriskuranten for Fabrikation af Cementvarer var traadt i Kraft, skulde samtlige lokale Overenskomster opsiges og afløses af Landpriskuranten. Afdelingen i Stilling fik ikke deres Overenskomst opsagt rettidig, hvorfor den løber videre til næste Udløbstid, hvad Afdelingen ikke har noget imod.

34. Kreds — Horsens Privatbaner. Ved en Forhandling den 28. ds. med Banerne enedes man om følgende gældende fra 1. April d. A. og 1 Aar frem i Tiden. Timelønnen forhøjes fra 100 til 109 Øre. Holdformændene aflønnes med 120 Øre i Timen, for saa vidt deres Funktion strækker sig udover en Uge. Der ydes sædvanligt Overtidstillæg. Lønnen udbetales ugevis.

27. Agitationskreds — Murermestrene i Mou. Der har været afholdt en Forhandling med Murermestrene i Mou, hvilken Forhandling resulterede i, at Mestrene indmeldte sig i Arbejdsgiverforeningen for Bygningshaandværkere paa Landet i Aalborg Amt.

Aalborg A. — Firmaet V. Thomsen & Anders Christensen. I Sommeren 1936 blev en Del af Hobrovejen ved Aalborg belagt med Jernbeton. Arbejdet udførtes i 3. Afsnit. Firmaet fik den første Del af Arbejdet i Entreprise. Da Firmaet ikke er Medlem af Entreprenørforeningen, blev der oprettet en Overenskomst, efter hvilken der skulde fastsættes Akkordpriser, som skulde give en Fortjeneste af mindst 150 Øre i Timen. Anden Del af Arbejdet blev overdraget Firmaet Wrigt Thomsen & Kier, som ved faglig Voldgift blev kendt berettiget til at afregne Arbejdet i Timeløn + Jernbetontillæg. Tredie Del blev overdraget førstnævnte Firma, som i Mellemtiden havde udført et lignende Arbejde paa en anden Gade og afregnet efter ovennævnte Overenskomst. Denne sidste Del af Arbejdet paa Hobrovejen vilde Firmaet kun betale med Timeløn + Jernbetontillægget i H. t. den for det andet Firma afsagte Kendelse, medens Afdelingen forlangte Arbejdet afregnet paa sam-

me Maade som det første efter Entreprenøroverenskomsten. Sagen til Voldgift. Firmaet kendtes pligtig til at afregne Arbejdet paa samme Maade som det første Stykke. Herefter bliver der et Overskud til Arbejderne paa ca. 1900 Kroner.

Oue — Murermester J. Krogh. For et Bygningsarbejde havde to af Afdelingens Medlemmer Kroner 113,00 tilgode. Da Mesteren ikke kunde og maaske heller ikke vilde betale Beløbet, og da det ved en Undersøgelse konstateredes, at han intet ejede, gav vi Afdelingen Sanktion til at blokere ham. Herefter er Mesteren indgaaet paa at betale Arbejderne deres Tilgodehavende i Afdrag.

Rønne — Bygmester Hansen. Ved Støbning i Kanaler af Jord af ikke over 36 cm Bredde nægtede Mesteren at betale det i Overenskomsten fastsatte Tillæg af 50 pCt. Vi henstillede til Centralforeningen at foranledige Tillægget udbetalt, hvilket vi regnede med vilde ske omgaaende, idet der tidligere er afgjort en lignende Sag ved Voldgift mellem os og Centralforeningen, som vi vandt. Først længe efter, og umiddelbart før Mæglingsmødets Afholdelse foranledigede Centralforeningen Tillægget betalt.

Skive A. — Murermestrene Mortensen & Larsen. Ved Opførelsen af en ny Skole i Skive var der ved Arbejdets Begyndelse kun een Vandopstander, som var anbragt ved den ene Forfacade til 2 Gader. Da der ikke straks, eftersom Murerarbejdet skred frem, blev anbragt flere Vandopstandere, gjorde Afdelingen Mestrene opmærksom paa, at der skulde betales Vandbæringstillæg for alle Stenene ca. 190,000. Mesteren nægtede at betale under Henvisning til, at der straks, da Afdelingen havde henvendt sig til ham, blev anbragt et efter hans Formening tilstrækkeligt Antal Vandopstandere. Sagen til Voldgift. Opmanden finder, at selvom der efter Afdelingsformandens Henvendelse til Mesteren er blevet anbragt flere Vandopstandere, er Vandet dog ikke oplagt forskriftsmæssigt, og Mesteren skal derfor betale Vandbæringstillæg for Halvdelen af Stenantallet.

Skive A. — Murermester Chr. Weirsø, Viborg. Ved et indvendigt Pudsearbejde paa Sygehuset i Skive havde Murersvendene ikke kunnet tjene Overskud. Der foretoges alligevel en Opmaaling, og efter denne havde Arbejdsmændene tjent et Overskud paa godt 100 Kroner. Dette Overskud nægtede Mesteren at betale u. H. t., at der var en Post paa Svendenes Regnskab paa ca. 600 Kroner, som de ikke var berettiget til. Sagen til Voldgift, der forligtes mod, at Mesteren til fuld Afgørelse betaler Kroner 100,00.

Randers A. — Statsbanerne. Under den sidste Sneperiode antoges 5 Mand til Snerydningsarbejde paa Randers Station. Arbejdet varede i 2 Dage, men en Del af Tiden hjalp de til med Godstransport o. l. Som Følge heraf opstod Uenighed om, hvor mange Timer, der var medgaaet til Snerydningen. Til disse betales et særligt Tillæg. Ved Sagens Behandling i Generaldirektoratet forligtes Sagen ved, at Halvdelen af Timerne betales med Tillægget.

Hjørring — Murermesterforeningen. I 1926 blev der mellem Mesterforeningen paa den ene Side og Arbejdsmændenes og Murersvendenes Fagforeninger paa den anden Side oprettet en Overenskomst om, at der for Aftagning af Sten skulde betales 1 Kr. pr. 1000 Stk. til Svendene og 25 Øre pr. 1000 Stk. til Arbejdsmændene for alle indmurede Sten. Normalt skulde denne Overenskomsts Gyldighed være bragt til Ophør i 1930 ved Landpriskurantens Ikrafttræden, men ingen af Parterne har været opmærksom herpaa og har derfor hele Tiden afregnet efter denne Overenskomst. Vi har undersøgt, om det var muligt at frigøre os for Overenskomsten nu, men dette kan næppe lade sig gøre, og vi har derfor stillet Sagen i Bero, indtil Overenskomsten kan opsiges.

Aalborg A. — Murermester Stenstrop. Ved et Grundstøbningsarbejde forlangte Afdelingen Læmpetillæg for Pasning af Slidsk, fordi den var længere end normalt. Sagen til Voldgift. Kravet blev afvist bl. a. fordi der skønnedes, at de eventuelle Ulemper, der havde været, var blevet opvejet ved andre Fordele.

Odense A. — Hans Jørgensen & Søn. Ved et Vej, Kloak- og Brolægningsarbejde i Aalykkemarken, som ifølge Byraadets Beslutning skulde udføres som Nødhjælpsarbejde, blev der arbejdet paa Skift i 5 Dage om Ugen. Samtidig nedsattes Timelønnen med 15 pCt. i H. t. Loven om Nødhjælpsarbejde. Da der under de foreliggende Omstændigheder ikke kunde arbejdes i Akkord, blev der udbetalt Akkordafsavnstillæg. Da en mindre Del af Arbejdet ikke var Akkord, blev Akkordafsavnstillægget fordelt paa samtlige Timer, hvorved der af Firmaet blev fastsat en Gennemsnitstimeløn. Ved faglig Voldgift blev Firmaet kendt pligtig til at aflønne Arbejdet efter Overenskomsten. Efter flere herefter afholdte Møder er Firmaet indgaaet paa at efterbetale 20 pCt. for de Timer, der er medgaaet til Brolægningsarbejdet og 2,1 Øre pr. Time for alle de øvrige Timer.

Hillerød — Murermester E. Kielberg. Ved Omforandringen af Hotel »København«, Hillerød, opstod Uoverensstemmelse om, i hvilket Omfang, der skulde ydes Tillæg til Timelønnen. Ved et Mæglingsmøde opnaaedes Enighed om, at der til samtlige Timer betales et Tillæg af 15 pCt. = 132 Øre pr. Time.

Horsens A. — »Spedalsø« Cementvarefabrik. Den 16. November 1936 afsluttedes en Overenskomst vedrørende Fabrikation af Cementvarer. Samme Dato indmeldte Indehaveren, R. Jensen, sig i Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening, hvorefter han meddelte Afdelingen, at han betragtede Overenskomsten som annulleret, og at Landsoverenskomsten var traadt i Stedet. Dette protesterede Afdelingen imod og forlangte Overenskomsten af 10. Februar respekteret. Ved et afholdt Mæglingsmøde maatte R. Jensen indgaa paa at respektere Overenskomsten, indtil han ved lovlig Opsigelse frigjorde sig for denne.

Aabenraa A. — Statsbanerne. Paa Hovslund Station har der i den sidste halve Snes Aar været beskæftiget en uorganiseret Ekstraarbejder. Efter at Afdelingen med visse Mellemrum havde forlangt ham indmeldt i Organisationen uden Held, tabte den til sidst Taalmodigheden og henvendte sig til Forbundet om Assistance. Vi tilskrev Generaldirektoratet, der efter en foretagen Undersøgelse i Sagen meddeler, at den paagældende paa Opfordring fra Stationen ikke vil indmelde sig i Arbejdsløshedskassen, hvorfor han vil blive opsagt til Fratrædelse 1. Maj. I Stedet for vil der blive antaget en arbejdsløshedsforsikret Arbejder.

D. A. F. — Uddybningsfirmaet van Bout, Næstved. Firmaet har maattet efterbetale Gravemester M. Christensen Kroner 175,00, fordi der ikke var givet ham den i Kontrakten fastsatte Opsigelsesfrist paa en Uge.

Sorø — Murermester A. M. Andersen, Glostrup. Ved Ombygningen af Sorø Dampmølle havde Mesteren antaget en Formand, som til Trods for, at han var forholdsvis ung, behandlede Arbejderne efter den rigtig gammeldags Recept, med Skældsord, Trusler og Afskedigelser. Ved et Møde med Mesterforeningen erklærede denne sig indforstaaet med, at Formanden var gaaet for vidt og lovede at drage Omsorg for, at Formanden blev indstillet paa at udvise den Respekt overfor Arbejderne, som de har Krav paa.

Isoleringsarbejderne — Dansk mek. Kedelrensnings- og Isolationsforretning. Ved et Isoleringsarbejde paa Villa »Frydenholm« i Holte forlangte Afdelingen Tillæg i H. t. Bestemmelsen i Overenskomsten om Isolering i Tagetager. Efter en Besigtigelse af Arbejdet, afholdtes Møde mellem Organisationerne, hvorved vi frafaldt Kravet om Tillæg, da det i det foreliggende Tilfælde ikke kunde gennemføres.

Hammel — Entreprenør Skriver. Den 29. April 1937 afholdtes en Voldgiftsret i Hammel Forsamlingsbygning til Bilæggelse af en Uoverensstemmelse mellem Entreprenør J. R. Skriver, Hammel, og Dansk Arbejdsmands Forbunds Hammel Afdeling. Ved Voldgiftsretten indgik Parterne paa Forlig, saaledes at det udførte Arbejde til og med den 29. April opgjordes efter Akkord

med, at der efterbetales 11 Øre pr. Arbejdstime i Overskud. Fra den 30 April afregnes med Akkordafsavn, saaledes at Timelønnen bliver 131 Øre i Timen.

Viborg — Viborg Amt. Ved et Vejarbejde — Paafyldning af Jord — som udførtes af Amtet i Vorde Fiskebæk — Romlund Kommune var al Jordtransporten overdraget de i Kommunen boende Gaardmænd, som lod deres unge Tjenestekarle, som var uorganiserede, læsse og køre Jorden. Vi klagede til Amtet, fordi Arbejdet udførtes med delvis Tilskud fra Staten. Møde afholdt, hvor det oplystes, at af de 6, som kørte Jord, var de to Vognmænd, som ikke havde fremmed Medhjælp, 2 Gaardmænd var færdige med at køre deres Part. Karlene, som kørte Jord for to andre Vognmænd maatte indmelde sig i Organisationen fra første April.

Hillerød — Hillerød Kommunes Gasværksudvalg. I Anledning af Klager fra Gasværksarbejderne over, at der var flere Forhold saavel i Retorthuset som paa Pladsen, der ikke var i Overensstemmelse med Overenskomsten, afholdtes et Mæglingsmøde, ved hvilket der opnaaedes Enighed om at ændre de paaklagede Forhold.

Aabenraa A. — Kommunen. Mellem Kommunen og de ved denne beskæftigede Arbejdere var der Enighed om at omlægge Arbejdstiden saaledes, at Arbejdet sluttede Lørdag Middag. I den Anledning spurgte Afdelingen, om dette kunde tillades. Vi svarede, at under Forudsætning af, at Arbejdstiden ikke blev mere end 48 Timer pr. Uge, havde vi ikke noget imod den trufne Aftale.

Skaade. I Forbindelse med et Vejudvidelsesarbejde paa Aarhus Amtsvej gennem Skaade skulde der fjernes nogle Træer. Til at foretage dette Trærydningsarbejde antoges Folk fra forskellige Afdelinger, med hvem Amtet traf den Aftale, at de skulde have Træerne i Stedet for Penge. Det viste sig imidlertid straks, at det var en daarlig Forretning for Arbejderne, særlig da de ikke kunde faa Træet afsat. Aftalen annulleredes, og Arbejdet betales med den almindeligt gældende Løn.

32. Kreds — Murermester Ernstsen, Nimtofte. Mesteren har tiltraadt Overenskomsten med Landhaandværkernes Hovedorganisation.

32. Kreds — Murermester H. J. Bang. Som forrige Sag.

Birkerød — Murermester Chr. Hansen. Som forrige Sag.

27. Kreds — Murermestrene Christen Jensen, K. M. Nielsen, Knud Sørensen, Valdemar Sørensen. Efter flere med passende Mellemrum rettede Henvendelser til Mestrene om at underskrive paa Overenskomsten vedrørende Bygningsarbejde, meddelte de, da Presset til sidst blev for stærkt, at de havde indmeldt sig i Mesterforeningen. Hermed er Overenskomstforholdet i Orden.

Vodskov — Murermester G. Hald, Vester Hassing. Mesteren har tiltraadt Overenskomsten med Centralforeningen af Murermestre i Danmark.

Ø. V. Hassing — Murermester Chr. Jensen. Mesteren har tiltraadt Overenskomsten med Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark.

Isoleringsarbejderne — Edv. Aasø. Mesteren har tiltraadt den mellem Isoleringsfabrikantforeningen og Isoleringsarbejdernes Fagforening i København gældende Overenskomst.

Isoleringsarbejderne — Chr. Eilert. Som forrige Sag.

Isoleringsarbejderne — K. Petersen. Som forrige Sag.

Isoleringsarbejderne — Gotfred Olsen. Som forrige Sag.

Isoleringsarbejderne — Chr. Rasmussen. Som forrige Sag.

Isoleringsarbejderne — Erik Larsen. Som forrige Sag.

Isoleringsarbejderne — Willy Sørensen. Som forrige Sag.

Isoleringsarbejderne — P. Jørgensen, Som forrige Sag.

Isoleringsarbejderne — Brd. K. & V. Hansen. Som forrige Sag.

Isoleringsarbejderne — Viggo Hansen. Som forrige Sag.

Isoleringsarbejderne — S. Storm Hansen. Som forrige Sag.

Isoleringsarbejderne — Ing. Siim Marcussen. Som forrige Sag.

38. Agitationskreds — Murermester Jens Jacob Nielsen, Vinding pr. Vejle. Mesteren har tiltraadt den mellem D. A. F. og Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst.

Bogense. — Murermestrene V. Jørgensen, K. Jørgensen og R. Madsen. Som forrige Sag.

Bogense — Entreprenør L. Petersen, Bogense. Entreprenøren har tiltraadt den mellem Entreprenørforeningen og vort Forbund til enhver Tid gældende Overenskomst.

1. Agitationskreds — Entreprenør Sofus Nielsen, Kirkeværløse. Som forrige Sag.

Randbøl — Entreprenør P. O. Pedersen. Entreprenøren er indgaaet paa at følge den mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund til enhver Tid gældende Overenskomst, derunder Septemberforliget, dog med den Ændring, at Opsigelsesfristen er 3 Maaneder til en 1. Marts.

Taastrup — Høje Taastrup Kommune. Der er afsluttet ny Overenskomst med Kommunen. Arbejdstid, Timeløn og Overtidsbetaling for de ugelønnede Arbejdere i H. t. Entreprenøroverenskomsten, for de maanedslønnede 320 Kr. pr. Maaned. 12 Dages Sommerferie for de maanedslønnede Arbejdere, der har været beskæftiget ved Kommunen i et Aar. Maanedslønnede Arbejdere erholder ved Sygdoms- og Ulykkestilfælde fuld Løn i et halvt Aar og halv Løn i et halvt Aar. Ved Ulykkestilfælde under Arbejdet erholder timelønnede Arbejdere 3 Kroner om Dagen i Dagpenge i de første 13 Uger. Timelønnede Arbejdere erholder for hver 25 Dages Beskæftigelse ved Kommunen 1 Dags Sommerferie dog højst 6 Dage i et Aar. For Kloakarbejde, Vejarbejde m. m. betales Akkordpriser i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Der er indført Bestemmelse om Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

Taastrup — Herstedernes Kommune. Efter at den mellem Parterne hidtil bestaaende Overenskomst var bleven opsagt af Fagforeningen, er der nu oprettet ny Overenskomst, Arbejdstid, Timeløn, Overarbejdsbetaling samt Adgang til Akkord ved Arbejdet i H. t. Overenskomsten med Entreprenørforeningen. Timelønnen for Tiden 115 Øre. Ugelønnede Arbejdere 70 Kr. Ugelønnede Arbejdere erholder efter 1 Aars Forløb 12 Dages Sommerferie uden Fradrag i Lønnen, timelønnede Arbejdere 1 Dags Sommerferie for hver 25 Dages Beskæftigelse. Under Sygdom og Ulykkestilfælde ydes til ugelønnede Arbejdere fuld Ugeløn i et halvt Aar og derefter halv Ugeløn i et halvt Aar. Timelønnede Arbejdere faar i Ulykkestilfælde Dagpenge med 3 Kr. om Dagen ogsaa i de første 13 Uger. Opsigelsesfrist 3 Maaneder til en 1. April.

Terslev — Terslev Kommune. Ved Forhandling med Sogneraadet er der opnaaet ny Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen for almindeligt kommunalt Arbejde 105 Øre, saafremt Enighed om Akkord ikke opnaaes. For Vejarbejder med særligt Tilskud er Timelønnen 109 Øre, hvis Arbejdet ikke udføres i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Skærveslagning Kr. 8,50 pr. m^3 6 cm. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. Maj.

Randbøl — Grusgraventreprenør P. O. Pedersen, Randbøldal. Da det ved Forhandling med Grusgraventreprenøren ikke havde været muligt at opnaa Enighed om en for os tilfredsstillende Ordning af Løn- og Arbejdsforholdene, blev der varslet Strejke. Herefter kom en ny Forhandling i Stand. Ved denne opnaaedes Enighed om Oprettelse af en Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn i Tiden indtil 1. Juli 1937 90 Øre. Derefter betales Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Bestemmelse om Overtidsbetaling. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. Marts.

Skamstrup — Skamstrup Frydendal Kommune. Efter at der var fremsendt Anmodning til Sogneraadet om en Forhandling vedrørende Løn- og Arbejdsforholdene, har Sogneraadet meddelt, at det i sit sidste Møde har vedtaget at tiltræde den med Sogneraadsforeningen i Merløse Tudse Herred bestaaende Overenskomst. Herefter er nævnte Overenskomst tiltraadt af samtlige Kommuner under Sogneraadsforeningen.

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 13 15. 7. 1937 42. Aarg.

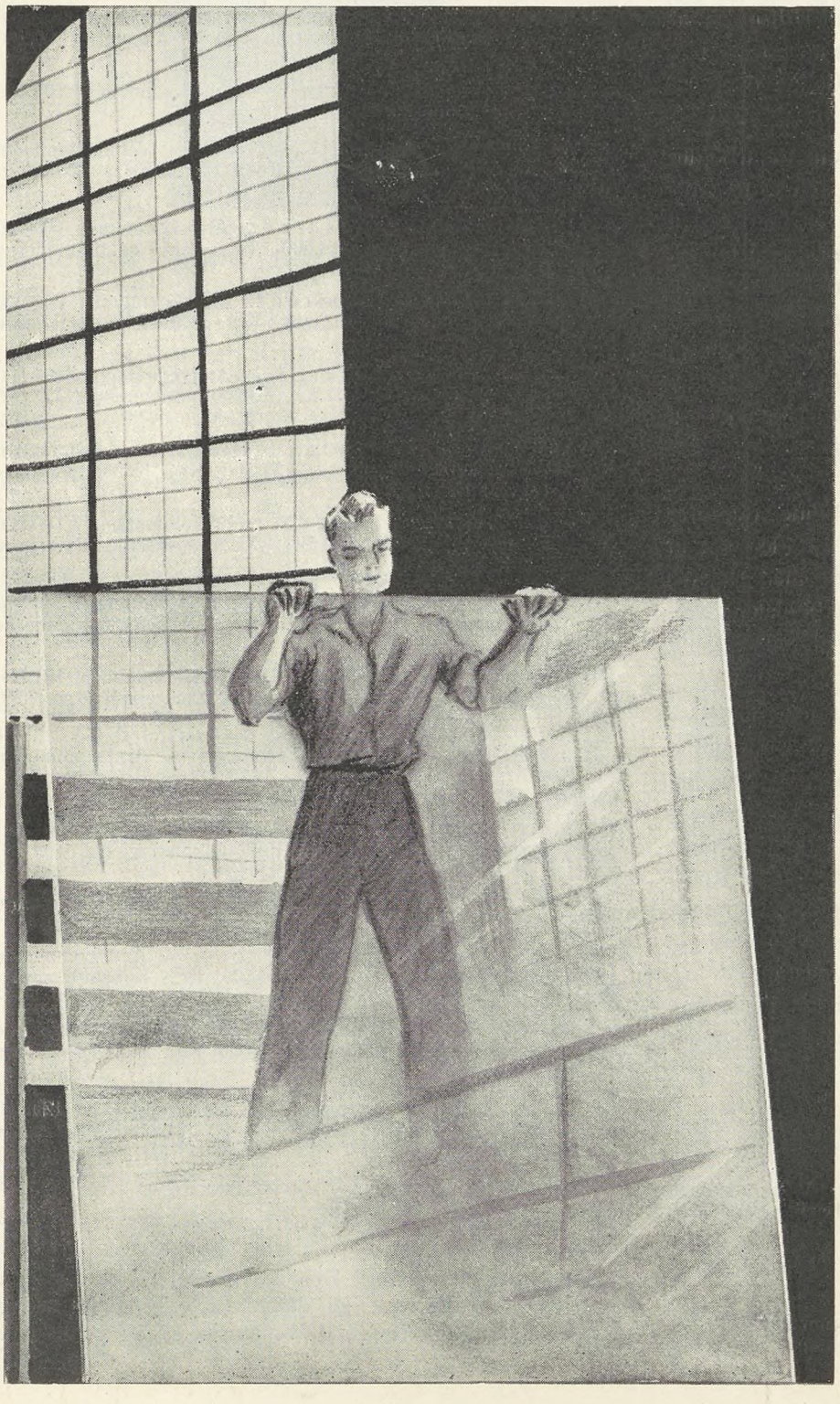

Glasværks-Arbejderen

Det varmer, det heder, det gløder,
det blusser fra vældige Baal,
og Mænd du paa Glasværket møder
med Muskler saa stærke som Staal.

Helt op til tolv hundred Grader!
Til Glasværket ikke du dur,
saafremt du er udpræget Hader
af højere Temperatur.

Her støbes de vældige Flader,
som holder Lys-Vejen klar
i Slottenes Marmorfacader
og Hytternes fattige Glar.

Dybt inde i Værkernes Dunkle
det dugklare Glas bliver til,
i hvilket Lyset skal funkle
med farvestraalende Spil.

AAGE HERMANN

19 MILLIONER KRONER TIL VEJARBEJDER

Gennem de seneste Aar, der er gaaet, har det Offentlige, dels paa Grund af trafikale Omstændigheder, men ikke mindst paa Grund af den herskende Arbejdsløshed, ydet Tilskud til Igangsættelse af Vejarbejder rundt om i Landet. Oprindelig udførtes disse Vejarbejder i Hovedsagen til den paa Egnen almindeligt gældende Løn, men med den Indflydelse, vore faglige Organisationer efterhaanden har erhvervet sig paa det offentlige Liv, er det lykkedes at faa langt den overvejende Del af de Vejarbejder, der udføres her i Landet med Tilskud fra det Offentlige, ført ind under almindelig tarifmæssig Løn, ved at der i de Betingelser, under hvilke offentligt Tilskud gives til Udførelse af saadanne Vejarbejder, er indført en Bestemmelse om, at Arbejdet skal udføres paa de almindelige overenskomstmæssige Lønbetingelser.

I den kommende Tid vil der blive sat Vejarbejder igang rundt om i Landet for et Beløb af ca. 19 Millioner Kroner, og til disse Vejarbejder er hæftet den Betingelse, »*at der ved Arbejdets Udførelse kun anvendes Arbejdere, som er Medlemmer af en anerkendt Arbejdsløshedskasse, forsaavidt saadanne Arbejdere findes i Kommunerne, at de i de mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer almindeligt gældende Overenskomster indeholdte Løn- og Arbejdsvilkaar for saadant Arbejde bringes i Anvendelse*« og »*at der ikke anvendes Overarbejde*«.

Den sidste Bestemmelse om Overarbejde refererer sig til de Bestræbelser, der er fremme i Tiden om at bremse op for Udførelsen af Overarbejde med Hensyn til den foreliggende stadige unormale Arbejdsledighed, der ikke mindst blandt Arbejdsmændene i saa sørgelig en Grad vedblivende gør sig gældende.

Vi er nu ikke i Tvivl om, at vore Afdelinger, indenfor hvilke kommende Vejarbejder vil komme til at foreligge, nu vil drage Omsorg for, at vore Folk overalt faar den dem i Henhold til de almindeligt gældende Lønoverenskomster tilkommende Løn og øvrige Arbejdsvilkaar, hvad enten Arbejderne udføres med Amt eller Kommune direkte som Arbejdsgiver eller med Entreprenør som Mellemmand, og vort Forbund er selvfølgelig — som hidtil — rede til at yde al mulig Assistance.

Vi ser os i Stand til at oplyse, hvordan de mange Millioner fordeles rundt om i Landets mange Kommuner og Amter.

For de enkelte Amtsraadskredse bliver de samlede Beløb følgende:

Bornholms Amtsraadskreds: Amtskommunen 182,500 Kr., Sognekommunerne 63,550 Kr., Købstadkommunerne 116,050 Kr.

Københavns Amtsraadskreds: Amtskommunen 2,400,000 Kr., Sognekommunerne 321,600 Kr.

Roskilde Amtsraadskreds: Amtskommunen 171,000 Kr., Sognekommunerne 27,500 Kr., Købstadkommunerne 172,000 Kr.

Frederiksberg Amtsraadskreds: Amtskommunen 301,000 Kr., Sognekommunerne 184,000 Kr., Købstadkommunerne 694,000 Kr.

Holbæk Amtsraadskreds: Amtskommunen 322,000 Kr., Sognekommunerne 190,000 Kr., Købstadkommunerne 305,400 Kr.

Sorø Amtsraadskreds: Amtskommunen 157,300 Kr., Sognekommunerne 156,000 Kr., Købstadkommunerne 105,000 Kr.

Præstø Amtsraadskreds: Amtskommunen 178,500 Kr., Sognekommunerne 181,500 Kr., Købstadkommunerne 52,900 Kr.

Maribo Amtsraadskreds: Amtskommunen 149,250 Kr., Sognekommunerne 133,000 Kr., Købstadkommunerne 175,200 Kr.

Odense Amtsraadskreds: Amtskommunen 275,000 Kr., Sognekommunerne 30,000 Kr., Købstadkommunerne 205,700 Kr.

Assens Amtsraadskreds: Amtskommunen 102,500 Kr., Sognekommunerne 84,500 Kr.

Svendborg Amtsraadskreds: Amtskommunen 227,500 Kr., Sognekommunerne 93,000 Kr., Købstadkommunerne 106,300 Kr.

Hjørring Amtsraadskreds: Amtskommunen 160,000 Kr., Sognekommunerne 148,500 Kr., Købstadkommunerne 136,350 Kr.

Randers Amtsraadskreds: Amtskommunen 165,000 Kr., Sognekommunerne 122,000 Kr., Købstadkommunerne 141,600 Kr.

Aarhus Amtsraadskreds: Amtskommunen 87,500 Kr., Sognekommunerne 74,000 Kr., Købstadkommunerne 472,000 Kr.

Skanderborg Amtsraadskreds: Amtskommunen 162,500 Kr., Sognekommunerne 151,500 Kr., Købstadkommunerne 481,550 Kr.

Vejle Amtsraadskreds: Amtskommunen 1,180,000 Kr., Sognekommunerne 132,500 Kr., Købstadkommunerne 255,000 Kr.

Viborg Amtsraadskreds: Amtskommunen 216,500 Kr., Sognekommunerne 288,200 Kr., Købstadkommunerne 169,600 Kr.

Thisted Amtsraadskreds: Amtskommunen 181,000 Kr., Sognekommunerne 61,900 Kr., Købstadkommunerne 7500 Kr.

Ringkøbing Amtsraadskreds: Amtskommunen 235,000 Kr., Sognekommunerne 148,500 Kr., Købstadkommunerne 187,000 Kr.

Ribe Amtsraadskreds: Amtskommunen 260,000 Kr., Sognekommunerne 158,300 Kr., Købstadkommunerne 193,000 Kr.

Haderslev Amtsraadskreds: Købstadkommunerne 28,000 Kr.

Aabenraa Amtsraadskreds: Amtskommunen 135,500 Kr., Sognekommunerne 224,100 Kr., Købstadkommunerne 43,500 Kr.

Sønderborg Amtsraadskreds: Sognekommunerne 40,000 Kr., Købstadkommunerne 48,000 Kr., Amtskommunen 141,600 Kr.

Tønder Amtsraadskreds: Amtskommunen 127,230 Kr., Sognekommunerne 80,000 Kr., Købstadkommunerne 279,300 Kr.

Københavns Kommune 955,000 Kr.

Frederiksberg Kommune 236,000 Kr.

Det forholdsvis ringe Beløb til Haderslev Amtsraadskreds er ikke det endelige, der vil blive betydelig større, naar Forhandlingerne med Ministeriet er helt afsluttede.

A.

60 AAR

Kredsformand *Chr. Holgersen,* Hyllede, fylder Tirsdag den 27. Juli 60 Aar. Christian Vilhelm Holgersen er født i Eskildstrup i Kongsted Sogn og er Søn af Husmand Niels Holgersen. »Husmand« var den Gang i daglig Tale den almindelige Benævnelse for Landarbejdere, og egentlig Husmand var Niels Holgersen ikke, idet han til Stadighed maatte søge lønnet Beskæftigelse udenfor Hjemmet, formedelst at hans hele Jordomraade kun var et Par Skæpper Land. Hjemmet var fattigt, hvorfor Børnene, ialt otte, tidligt maatte gøre Gavn. Holgersen siger selv, at han fra han var syv til han blev fjorten Aar var Vogterdreng om Sommeren, og at han ogsaa ofte maatte gaa til Haande om Vinteren. Han blev ved Landbruget, da han var konfirmeret, som Medhjælper paa Bøndergaardene i Omegnen, deriblandt i en Aarrække hos den kendte Kommunalmand, mangeaarig Sogneraadsformand, Gdr. Jens Chr. Nielsen, Østergaard.

I Kongsted Kirke viedes han den 7. November 1901 til Tjenestepige Julie Christiansen, Datter af Husejer H. P. Christiansen, Hyllede, og derefter begyndte en mere alvorlig Kamp, nemlig Kampen for Familie og Hjem. Hjemmet blev foreløbig en Inderstestue i Hyllede til 1910, da Ægteparret købte deres nuværende Hjem, der ligger smukt paa Bakken mellem Hyllede og Lestrup.

Holgersens Interesse for de forskellige Samfundsanliggender, særlig faglige og politiske, og rolige og sindige Væsen bragte ham efterhaanden stærkt frem i det offentlige Liv. Af hans offentlige Hverv kan nævnes, at han i femten Aar var Medlem af Sogneraadet og i seksten Aar Medlem af Menighedsraadet. I 1917—18 da der agiteredes energisk for faglige Organisationer paa Landet, deltog Holgersen i Agitationen med det Resultat, at der i 1918 oprettedes en Landarbejderafdeling i Kongsted Sogn. Rudolf Nielsen, Svennerup, valgtes til Formand, dog kun for et Aar, idet han i 1919 afløstes af Holgersen, som derefter var Formand, Kasserer og Kontrolbestyrer til 1936, da Posterne fordeltes, og han valgtes til Formand. 1920 indvalgtes han i Bestyrelsen for den faglige Kredsorganisation i Sydsjælland, hvoraf han var Medlem til dens Ophør i 1934, deraf 8 Aar som Næstformand og et Aar som Formand. Han valgtes derefter ved Sammenslutningen med D. A. F. til Formand for den nye Kredsorganisation for Næstved-Præstøegnen (10. Kreds). I Landarbejderforbundet var han iøvrigt blandt det sidste Hold af Mænd, der styrede Forbundet, altsaa i Kongresperioden fra 1931 til 1934, da Forbundet gik ind som Branche i Dansk Arbejdsmands Forbund. Fagbevægelsen har ligeledes nydt godt af Holgersens Arbejde og gode Indsigt. I den hjemlige Forening har han været Medlem af Bestyrelsen siden 1917, deraf de tre sidste Aar som Formand, og han er ogsaa Medlem af Partiets Kredsbestyrelse og har to Gange været Valgmand ved Landstingsvalget.

Chr. Holgersen har ved sin samvittighedsfulde Udførelse af de mange Tillidshverv vundet sig Venner overalt i sin Virkekreds, og der er ingen Tvivl om, at mange Hilsener og gode Ønsker paa 60 Aars Dagen vil finde Vej til det lille Hjem paa Hyllede Bakke, hvorfra han har udført og udfører et godt Arbejde til Gavn for Samfundets Smaafolk.

k. j.

MEDDELELSE FRA ARBEJDSLØSHEDSKASSEN

angaaende Ungdomsmedlemmer og Brugen af Ungdomsmærker.

Foranlediget ved, at en Del Afdelinger har rettet Forespørgsel til os om, hvorledes de skal forholde sig ved Optagelse som Medlemmer af unge Mennesker under 18 Aar, skal vi meddele, at i Arbejdsløshedskassen kan der, i Henhold til Vedtægtens § 5, Stk. 4, som aktive Medlemmer ikke optages Personer, der ikke er fyldt 18 Aar; men saadanne unge Mennesker kan optages som bidragydende Medlemmer, dog skal de i Henhold til § 31 betale samme Kontingent, som nydende Medlemmer af Kontingentgruppe C.

Efter at være fyldt 18 Aar skal Medlemmet overgaa fra at være bidragydende til nydende Medlem under den Kontingentgruppe, han ifølge sin Beskæftigelse tilhører.

Angaaende Understøttelsesrettens Indtræden henviser vi til Bestemmelserne i Vedtægtens § 20, Stk. 2, og § 5, Stk. 9.

Vi gør opmærksom paa, at der findes Ungdomsmærker, der skal benyttes, indtil Medlemmet fylder 18 Aar, og Afdelinger, der har Medlemmer, der endnu ikke er fyldt 18 Aar, maa altsaa kun benytte saadanne Mærker til disse Medlemmer.

København, i Juni 1937.

Johannes Nielsen.

Frederikshavn Afdeling
HAR INDVIET SIT NYE HUS

Blandt de nye Ejendomme, som en Række af Forbundets Afdelinger i de sidste Aar enten har anskaffet sig ved Køb af allerede bestaaende Bygninger eller opført for egen Regning indtager det af Frederikshavn Afdeling opførte Hus en smuk Position baade hvad udvortes Skønhed og den gode praktiske Indretning angaar. Ligesom ogsaa Projektering og Priorietering vidner om Bestyrelsens Indsigt ogsaa paa det byggetekniske Omraade.

Huset, der er en anden Sals Bygning er smukt be-

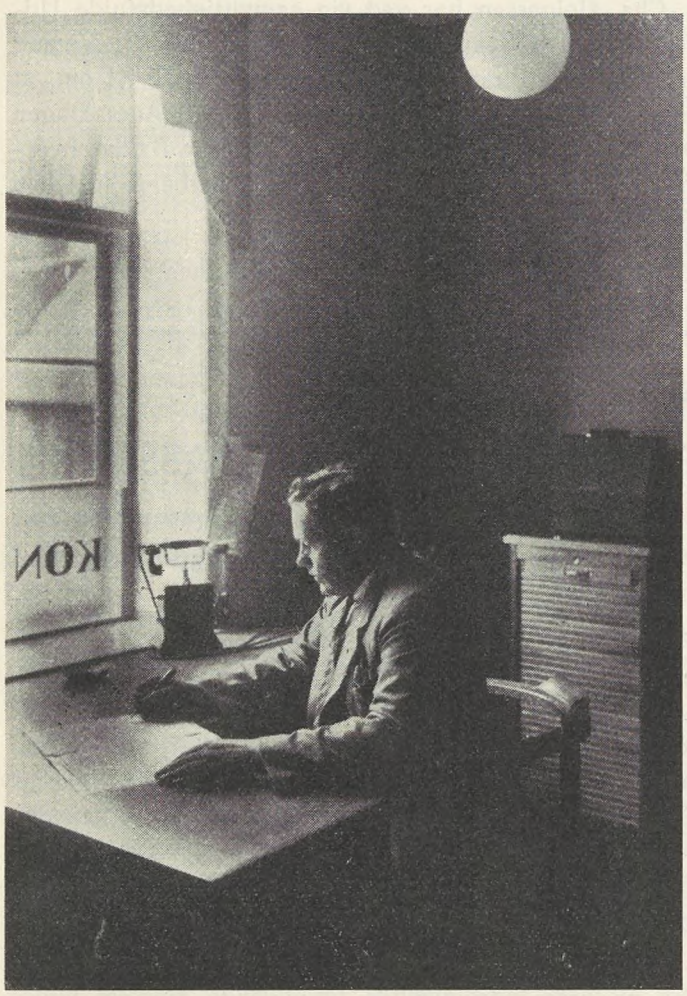

Formandens Kontor.

liggende ved Skippergade kun adskilt fra Kattegattet af selve Gaden. Fra Husets øverste Etage er der saaledes en henrivende Udsigt over det aabne Vand saa langt som Øjet kan række.

I Stueetagen er indrettet de nødvendige Kontorer for Afdelingens Administration. Her er særlige Kontorer for Formanden og Kassereren, hvis Kontor tillige bruges til Afkontrollering af Afdelingens Arbejdsløse. Endvidere er der ligeledes i Stuetagen indrettet en stor Opholdssal, som de Arbejdsløse kan søge ind i under Afkontrolleringen. Denne Sal har Plads til omkring 200 —300 Personer. I Salen findes tillige Borde og Stole, som er fremstillet i lyse moderne Farver.

Ejendommens Facade ud mod Kattegat.

Paa 1. og 2. Etage er indrettet moderne 2½ Værelses Lejligheder med Badeindretning og alle øvrige til Nutidens Komfort hørende Bekvemmeligheder. Der er saadanne 4 udmærkede Lejligheder om hvis Erhvervelse, der har været stor Efterspørgsel.

Grunden paa hvilken Huset er opført er ialt 3000 Kvadratalen stor, erhvervedes allerede for adskillige Aar siden af Afdelingen med et paastaaende ældre Hus, der ved Paabegyndelsen af den nyopførte Ejendom blev nedrevet. Købesumme var den Gang ca. 10,000 Kr.

Afdelingens Bestyrelse.

Den nyopførte Ejendoms Anskaffelsessum andrager ialt 60,000 Kr., der er tilvejebragt ved et i Forsikringsselskabet »Danmark« opnaaet 1. Prioritetslaan paa 40,000 Kr. og ved et i Frederikshavn Bank yderligere

ydet Laan paa 20,000 Kr. Ved Ejendomsskyldvurdering ansattes Huset til 85,000 Kr.

Ved Indvielsen, der officielt fandt Sted den 12. Juni var Huset festlig smykket og i flere Timer aabent for Besøg af Afdelingens Medlemmer, der i stort Tal indfandt sig.

Efter Besøget i Huset fandt Indvielsesfesten Sted i Forsamlingsgaarden, hvor ca. 600 af Afdelingens

Kassererens Kontor.

Medlemmer med deres Damer deltog. Endvidere deltog efter Indbydelse Husets Arkitekt, samtlige Haandværksmestre samt Bankens Direktør og en Repræsentant for Forsikringsselskabet »Danmark«.

Paa Forbundets Vegne bragte Redaktør Richardt Børgesen Afdelingen en Lykønskning til den smukke Løsning af Opgaven om at skaffe Afdelingen et moderne tidssvarende Hus og gav samtidig i store Træk en Oversigt over den Udvikling af Forbundets og Af-

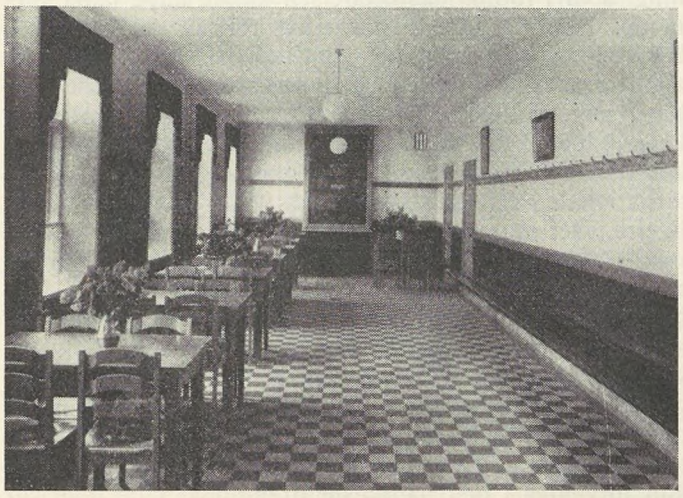

Opholdssal for Afdelingens Arbejdsløse i Kontroltiden.

delingernes Arbejde, som efterhaanden stiller flere og flere af Afdelingerne overfor Løsningen af Spørgsmaalet om eget Hus.

Derefter talte adskillige af de indbudte Gæster, der alle udtalte sin Anerkendelse af Bestyrelsens Arbejde og det opnaaede Resultat, ligesom der fra Medlemmernes Side fremkom Henstilling om i Fællesskab at medvirke til Værn om det smukke Hus.

VEEK-END

Hvad kender vel vi til Naturen,
vi Børn af den støvede Stad,
vi træller taalmodigt bag Muren
for Klæder paa Kroppen og Mad,
vi gaar ad de tilvante Gader,
hvor ikke et Græsstraa kan gro,
vi ser paa de samme Facader
bag hvilke vi fandt os et Bo.

Men Kravet om WEEK-END vi rejser,
fordi vi vil kende det Land,
hvor Skoven sit Silkeflag hejser
ved Bælternes blaanende Rand,
hvor Snerlen kan fylde sit Bæger
hvert Gry med den dagklare Dug,
der blinker krystalklart og kvæger
smaa Møl, der er flyvende Fnug.

Fordi vi vil søge de Stier,
som ensomme Fødder har traadt,
og lytte til de Melodier,
som toner, vor Hvælvet er blaat,
fra Tusinder Stemmer og Struber
som synger, fordi de det skal,
fordi deres Stemmer er Gruber
af klingende ædelt Metal.

Og Kravet om veek-end skal lyde
fra os, der har skabt med vor Haand,
fordi vi de Værker vil nyde,
som skabes af Kunstnerens Aand;
fordi vi vil eje de Skatte,
der varmer vor Sjæl og vor Sans,
hvis Skønhed vi aldrig kan fatte,
før selv vi fornemmer dens Glans.

Ja, giv os den vuggende Vove,
der mumler saa mildt ved vor Kyst,
og giv os de susende Skove,
som toner af Fuglenes Bryst,
og giv os de Blomster, der smiler
fra Skovbundens Løv eller Straa,
hvor sammen paa week-end vi hviler
langt borte fra Murenes Graa.

Og giv os de Kunstneres Værker,
de Toner, de Farver, de Spil,
de Former bag hvilke vi mærker,
at Menneskeaanden er til.
Vi vil tage Verden i Eje
og kende den danske Natur
langt borte fra Hverdagens Veje
og fjærnt fra den spærrende Mur.

Aage Hermann.

INTERNATIONAL ARBEJDSKONFERENCE I GENEVE

Ved den internationale Arbejdskonference, der fandt Sted i Genéve i afvigte Juni Maaned, aflagde Direktøren for Arbejdsbureauet, Herr *H. H. Butler,* en overordentlig interessant og omfattende Beretning om den økonomiske og sociale Udvikling i 1936.

Formentlig vil denne Beretning være af stor Interesse for vort Forbunds mange Tillidsmænd og Medlemmer, og vi gengiver derfor i dette og efterfølgende Numre af Fagbladet Beretningen i en noget forkortet Form, saaledes som den er udarbejdet til »Det sociale Sekretariats Tidsskrift »Samfundets Krav« ved dettes Redaktør, Herr Andreas Bøje, med hvis Tilladelse Gengivelsen sker.

DIREKTØRENS AARSBERETNING

I.

Genrejsningens Omfang.

For et Aar siden stillede alle Mennesker sig selv det Spørgsmaal, om man kunde stole paa de Tegn til bedre Tider, som paa det daværende Tidspunkt var iøjnefaldende, eller ej. Nu kan der ikke være Tvivl om, at der virkelig har fundet en vidtgaaende Genrejsning Sted. I nogle Lande er den i fuldt Sving, medens den i andre først lige begynder at gøre sig gældende; men betragter man Verden under eet, er det givet, at der er foregaaet et almindeligt Fremskridt. Og dog er det næppe den Form for Genrejsning, de fleste Mennesker har spejdet efter og ventet paa. Verden hengav sig til et naivt Haab om at vende tilbage til »normale Tilstande«. Uden helt klart at kunne sige, hvori »normale« Forhold bestod, nærede man en vis almindelig Forestilling om en Tingenes Tilstand, hvor det var muligt at anstille Beregninger med Hensyn til, hvad Fremtiden vilde bringe, hvor man kunde nære en vis Tillid til, at det økonomiske Livs Rytme atter vilde følge en rolig Linie, uforstyrret af alle voldsomme Udsving til den ene eller anden Side — kort sagt: en Tilstand i forholdsvis Ligevægt. Det er, hvad de allerfleste almindelige Mennesker i ethvert Land længtes efter: en rolig Periode med jævn Velstand og Tryghed.

Men omend der i Løbet af de sidste tolv Maaneder har fundet store Fremskridt Sted, føler ingen sig dog sikker paa, at man virkelig har opnaaet Stabilitet eller Ligevægt. Hvad der hidtil er lykkedes, er at faa det økonomiske Maskineri sat i Gang paany efter et alvorligt Sammenbrud. Det kører endnu en Gang videre og sætter Farten op; men hvor langt fremefter det kan antages at ville fortsætte med at fungere, er vedblivende Genstand for ængstelige Spekulationer. At det stadig kniber med Tilliden til Fremskridtets Holdbarhed, kan egentlig ikke overraske, naar man tænker paa de forfærdelige Følger af Maskineriets Svigten, som endnu staar levende i Folks Erindring. Det menneskelige Sinds Bæreevne og Udholdenhed er maaske i Virkeligheden mere overraskende. Der kan nemlig ikke være Tvivl om, at Genrejsningen hovedsagelig er tilvejebragt ved Regeringernes og Folkenes positive Handlinger mere end ved nogen automatisk Tilpasningsproces. Menneskeheden har med Udfoldelse af stor Energi kæmpet sig op fra Depressionens Afgrund til et Punkt, hvorfra den kan se tilbage med en Følelse af uhyre Lettelse og se fremover mod den Opgave at tilrettelægge en bedre Fremtid. Selve den Kendsgerning, at de hidtidige Vindinger ikke giver Løfte om almindelig Velstand, er Anledning nok til at drage den Lære af Krisen, som Erfaringerne muliggør, for derved at værne sig imod en Gentagelse af lignende Katastrofer. Tiden er nu inde til at tage et Overblik over hele Stillingen og sætte alle Kræfter ind paa at opføre en bedre funderet økonomisk Bygning end den, som ved det sidste Sammenbrud bragtes til at vakle i sin Grundvold.

Produktion og Arbejdsløshed.

Det virkelige Omfang af det hidtil opnaaede Fremskridt er det ikke vanskeligt at fastslaa. Det fremgaar klart af de forskellige Landes Kurver for Produktion og Arbejdsløshed. I en hel Række Lande er Produktionen allerede kommet op over Niveauet fra 1929. Det gælder Chile, Danmark, Estland, Finland, Grækenland, Japan, Norge,Storbritannien, Sovjetunionen, Sverige og Tyskland, Canada og de Forenede Stater viser betydelige Fremskridt, og i Belgien, Czekoslovakiet, Polen og Østrig har der været en vis, omend mindre Bedring. De eneste Lande, som har offentliggjort almindelige Indekstal, der viste fortsat Stilstand indtil Oktober, var Frankrig og Holland; men efter det Tidspunkt er der begge Steder Tegn paa en begyndende Opgang.

Beskæftigelses- og Arbejdsløsheds-Statistiken taler et lignende Sprog, omend ikke i fuldt saa bestemte Udtryk. I nogle faa Lande, navnlig Japan, Storbritannien, Sverige og Tyskland var der flere Folk beskæftiget ved Udgangen af 1936 end paa det Tidspunkt i 1929, da Beskæftigelsen var paa sit højeste; men en Undersøgelse af Arbejdsløsheds-Tallene viser, at Arbejdsløsheden som Helhed ikke er formindsket i samme Udstrækning, som Produktionsforøgelsen kunde have ladet formode. Dette at Arbejdsløsheden for en stor Del har holdt sig saa haardnakket, kan delvis skyldes Strukturændringer, f. Eks. visse Erhvervsgrenes gradvise Tilbagegang, saaledes Kulminernes som Følge af, at konkurrerende Brændselsstoffer vinder Udbredelse, delvis det tekniske Fremskridts Hastighed og delvis den internationale Handelsomsætnings langsomme Genoplivelse. Det maa endvidere erindres, at Arbejderbefolkningen overalt er talrigere end for syv Aar siden. Trods alle saadanne Faktorer, der bidrager til at holde Arbejdsløsheden højere, end man kunde have ventet, viser en Sammenligning mellem Forholdene henholdsvis ved Udgangen af 1936 og ved Udgangen af 1934 alligevel, at Arbejdsløsheden er gaaet meget væsentligt ned i alle andre Lande end Frankrig og Holland, hvor den nu paabegyndte økonomiske Opgangsbevægelse kan forventes i den nærmeste Fremtid at ville give sig Udtryk i en Formindskelse af Arbejdsløshedstallene.

Verdenshandel.

Den tredje afgørende Indeks for Verdens økonomiske Forhold er det, som viser Omfanget af den internationale Handel. Her er den Lære, Statistiken giver, ikke fuldt saa glædelig eller opmuntrende. Kurven er krøbet

lidt i Vejret siden sidste Aar; men Fremgangen var knapt mærkbar før i de sidste Maaneder af 1936. Det skønsmæssige Omfang af det internationale Varebytte vedblev at ligge 10—15 pCt. lavere end i 1929. Den almindelige Forklaring paa dette iøjnefaldende Forhold var, at Størstedelen af de Foranstaltninger, man har gennemført for at fremhjælpe Erhvervslivet, har taget Sigte paa vedkommende Lands indre Forhold. De har forøget Produktionen meget væsentlig, men hovedsagelig ved at skabe bedre Afsætningsforhold paa Hjemmemarkedet. De har ikke formaaet at hidføre en Genoplivelse af den almindelige Tillid, hvorved Restriktioner kunde bortfalde, Toldmure sænkes og Omsætningen paany komme i livlig Bevægelse. Valutaforholdene var fremdeles for ustadige, Toldsatserne for uoverstigelige og de Hindringer, som stillede sig i Vejen for Forretningslivets Udfoldelse, for afskrækkende. Alt dette kunde kun ændres ved en international Fællesoptræden, som ikke har fundet Sted. Derfor ser vi, at Folkeforbundets økonomiske Udvalg saa sent som i September 1936 taler om »den nuværende Situations alvorlige Udsigter« (Remarks on the Present Phase of International Economis Relations, Report of the Economic Committee to the Council, September 1936, S. 4). Produktionens imponerende Forøgelse, Engros-Prisernes stadige Stigning, den velkomne Nedgang i Arbejdsløsheden formaaede ikke at tilsløre den Kendsgerning for dem, at den hidtil opnaaede Genrejsning var overordentlig usikker, saa længe den ikke hvilede paa en fast international Grundvold. Udvalget gav derfor Udtryk for den Opfattelse, at »den økonomiske Situation nu er naaet til en Skillevej, hvor der enten maa komme en yderligere Nedgang i Omsætningen eller en Tilbagevenden af normale Vilkaar, hvad der maatte blive til usigelig Gavn for alle Lande.«

Overenskomsten af 26. September.

Efter Affattelsen af den nævnte Betænkning er der foregaaet en betydningsfuld Vending til det bedre. Omsider er det første Skridt blevet taget i Retning af internationalt Samarbejde paa det økonomiske Omraade. Hvilke de Grunde nu end var, som anførtes imod at gøre det paa et tidligere Tidspunkt, saa er den Begejstring, hvormed det hilstes, og de Virkninger, det i Løbet af nogle faa Maaneder har haft, tilstrækkelige til at godtgøre, at international Fællesoptræden til Genoprettelse af stabile Valutaforhold altid har været en uundværlig Forudsætning for økonomisk Genrejsning. Den Omstændighed, at den Internationale Arbejdskonference i 1933 vedtog en Resolution, der tydelig krævede en saadan Fællesoptræden, viser, at det her sagte ikke med Rette vil kunne betegnes som Bagklogskab. Den tyder ogsaa paa, at den økonomiske Krises Langvarighed og Voldsomhed kunde have været betydelig afsvækket, hvis der paa et tidligere Tidspunkt var iværksat et Samarbejde mellem de i første Række interesserede Lande.

Hvor sent den imidlertid end er tilvejebragt, er Overenskomsten mellem de Forenede Stater, Frankrig og Storbritannien om »at følge en Politik, der vil stræbe at fremme Velstanden i Verden og forbedre Folkenes Levefod« (Erklæring af 26. September 1936 fra de nævnte Landes Regeringer) af saa fremragende Betydning, at den kræver visse Kommentarer. Dens principielle Formaal er »at fremhjælpe saadanne Forhold, som sikrer Fred og bedst vil bidrage til at genoprette ordnede internationale økonomiske Forhold«. Disse kortfattede Sætninger rummer adskilligt af vidtrækkende Betydning. Der ligger i dem, at Freden kun kan sikres paa et sundt økonomisk og socialt Grundlag, en Paastand, som fik Udtryk i den Internationale Arbejdsorganisations Forfatning, men hvis fulde Betydning først nu er ved at blive forstaaet. Der ligger i dem, at ordnede økonomiske Forhold mellem Nationerne ikke kan opretholdes ved »naturlige Kræfter«s automatiske Spil, men maa fremhjælpes ad Handlingens Vej ved Regeringers bevidste og samstemte Bestræbelser. Og endelig ligger der i dem, at Levefodens Forbedring, der er Formaalet for enhver Regering og et hvert Samfund, ikke kan opnaas ved nationalt begrænsede Foranstaltninger alene, fordi den delvis er afhængig af Faktorer, som det kun ved international Fællesoptræden er muligt at gøre sig til Herre over. Alle disse Sandheder har den Internationale Arbejdsorganisation stedse forkyndt.

Der er imidlertid i den af de tre Regeringer udstedte Fælleserklæring andre Punkter, som har næsten lige saa stor Betydning. For saa vidt Krisen har kastet skarpere Lys over et enkelt Forhold fremfor noget som helst andet, saa er det, at økonomisk Velstand og social Tryghed afhænger i højere Grad af Pengepolitiken end af nogen anden Enkeltfaktor. Skønt man maa haabe, at Guldet endnu en Gang kommer til at spille sin Rolle ved Udligningen af internationale Mellemværender, er Troen paa det rigtige i ubetinget Fastholden ved et System, som gjorde de enkelte Landes Pengevæsen afhængigt af Guldets Bevægelser, blevet grundigt rystet. Det erkendes nu, at en saadan Fastholden kan være, og i nogle Lande ganske aabenbart har været, uforenelig med Opretholdelsen af indre Ligevægt. Medens de tre Regeringer erklærer at have til Hensigt »at opretholde den størst mulige Ligevægt i det internationale Valutasystem og i videst mulig Udstrækning undgaa at skabe nogen som helst Forstyrrelse i dette System«, forbeholder de sig derfor ikke desto mindre deres Ret til samtidig med, at de i deres Politik tilstræber faste internationale Valutaforhold, at »tage fuldtud Hensyn til, hvad Hjemlandets indre Velfærd kræver«. De angiver saaledes ikke en enkelt, men en »tostrenget« Politik som den Retningslinie, de mener bedst vil tjene det almindelige Formaal, alle Regeringer skulde stræbe henimod.

Hvorledes den nødvendige Fasthed i Valutakurserne lader sig forene med den Elasticitet i den indenlandske Pengepolitik, som er nødvendig for at hindre voldsomme Svingninger i Forretningslivets Omfang og i Prisniveauet, er et af Fremtidens Problemer. Uden fortsat og loyalt Samarbejde mellem de Lande, som bedst er i Stand til at styre deres Pengevæsen, er det aabenbart uløseligt. Kan der efterhaanden udformes en vis regelmæssig Praksis for international Samvirken og Kontrol, vil det første Skridt være taget i Retning af en rationel Ledelse af Verdens økonomiske Anliggender. Dette er maaske det mest løfterige Fremtidsperspektiv, som Overenskomsten af 26. September 1936 indeholder. I Øjeblikket kan man kun fastslaa, at de tre nærmest interesserede Regeringer »i det mindste er naaet til det Punkt, hvor de er enige om, hvad de vil forsøge at gøre ... at give Pengenes Værdi en rimelig Grad af Fasthed baade indadtil og udadtil« (Walter Lipman i »New York Herald« 24. Oktober 1936). Og det er allerede en overordentlig betydningsfuld Ting.

Nødvendigheden af friere Handelsforhold.

For at det nye System kan blive frugtbringende, drager Overenskomsten den væsentlige Slutning, at

man uden Tøven skal skride til Handling »for med Henblik paa dets fuldstændige Ophævelse efterhaanden at lempe det nuværende System med dets Kontingenteringer og Valutakontrol«. Indenfor et begrænset Omraade ligger der en vis Opmuntring i de Skridt, som allerede er taget i den Retning. De Forenede Stater fortsætter deres Politik at sænke Toldmurene ved Hjælp af bilaterale Handelsoverenskomster, indeholdende Mest-Begunstigelses-Klausulen, har nu afsluttet 15 saadanne Overenskomster. Efter at Guldblokken er forsvundet, og Tre-Magts-Overenskomsten offentliggjort, er der gjort en virkelig Begyndelse i Retning af at løsne Baandene for den internationale Handel ved Nedsættelse af Toldsatser eller Afskaffelse af Kontingenteringer. Czekoslovakiet, Frankrig, Holland, Italien, Letland, Schweiz og Tyrkiet har allerede gennemført Foranstaltninger af denne Art. Fornylig er der paa Initiativ af Colijn og Per Albin Hansson, den hollandske og den svenske Statsminister, paabegyndt en betydningsfuld Drøftelse mellem Holland og de skandinaviske Lande med det Formaal at danne en Gruppe med lave Toldsatser. Det vilde være en Fejl at overvurdere disse første Skridts Formaal eller Virkningerne af dem; de er alle nølende og Udtryk for en forsigtig Prøven sig frem. Det drejer sig kun om Begyndelser, og de er som al Begyndelse af beskeden Art. Men de har betydelig Værdi som Vidnesbyrd om et mere rationelt Syn paa det økonomiske Genrejsningsproblem. De er som de første Tømmerstokke, der driver i Land og viser, at Tidevandet har vendt sig, efter i seks Aar uafbrudt at have ebbet over mod Selvforsyning og økonomisk Nationalisme.

Der mangler heller ikke andre Tegn paa Opgang. Som Resultat, ikke af kunstig Produktionsbegrænsning, men af voksende Forbrug, er der indtraadt en brat Stigning i Priserne paa de vigtigste Næringsmidler og Raavarer, hvad der har været til umaadelig Gavn for de Lande, som frembringer dem. Balance paa Statsregnskabet, Tilbagebetaling af udenlandske og indenlandske Laan, Efterspørgsel efter ny Kapital og ny Arbejdskraft er nu ved at blive et almindeligt Fænomen i Stedet for den Nedgang og Forarmelse, som prægede Tilstanden for nogle faa Aar siden.

Den Fremgang, som i Løbet af de tre sidste Aar har fundet Sted i de store Landbrugslande, har forøget deres Evne til at aftage andre Landes Varer. Den fortsatte, i nogle Tilfælde hastige Opgang i Værdien af deres Indførsel er saa meget mere bemærkelsesværdig, naar man erindrer, at de næsten alle efter Krisen har tilbagelagt et godt Stykke Vej i Retning af Industrialisering. Det forekommer endnu mere bemærkelsesværdigt, naar man yderligere erindrer, at alle de store næringsmiddel-importerende Lande i Europa har lagt Hindringer i Vejen for Indførslen af udenlandske Næringsmidler og for Tiden viser sig lidet tilbøjelige til at formindske disse Hindringer. Spørgsmaalet om Landbruget har følgelig, omend det er betydeligt mindre brændende, paa ingen Maade fundet sin Løsning. Landbrugslandet er ved at faa forøgede Muligheder for at sælge med Fortjeneste og derved større Bevægelsesfrihed med Hensyn til Indkøb, hvorved det yder et mægtigt Bidrag til Afhjælpning af Arbejdsløsheden indenfor Industrien. Faren for Overproduktion fra Landbrugets Side er man for en Række Varers Vedkommende kommet ud over foreløbig, men paa ingen Maade for bestandig. Den endelige Løsning ligger i en almindelig Forøgelse af Forbruget, et Emne, som maa belyses nærmere i anden Sammenhæng.

Der er mere Liv i Skibsfarten end paa noget andet Tidspunkt efter Krisen, og Fragtraterne har endnu en Gang naaet samme Niveau som i 1929. Et endnu mere opmuntrende Tegn er Skibsbyggeriets kraftige Opgang. I 1933 var Indekstallet for Nybygning af Handelsfartøjer gaaet ned til kun lidt over 20 pCt. af Tallet for 1929, men ved Udgangen af 1936 nærmede det sig til 80 pCt.

Alt i alt er der Grund til at betragte den nuværende Tingenes Tilstand med en vis Tilfredsstillelse; men Arbejdsløshedsspørgmaalet er kun delvis løst, og de fundamentale Vanskeligheder, Landbrugets Stilling frembyder, er ikke ryddet til Side. Og ved Siden af disse normale økonomiske Problemer gør abnorme Faktorer sig gældende og overskygger det gunstige Billede, som her er tegnet.

Rustninger og Storpolitik.

Forrest staar Rustningerne og den uøkonomiske Virksomhed, de medfører. I sidste Aarsberetning udtaltes Tvivl overfor Sundheden i den indtil da opnaaede Genrejsning, for saa vidt en væsentlig, omend uberegnelig, Del af den skyldtes uproduktive Udgifter til Krigsforberedelser. Det nøjagtige Forhold, i hvilket Produktionsforøgelsen direkte eller indirekte skyldes Krigsindustrien, kan desværre kun være Genstand for Gisninger. Som Regel skelner de forskellige Landes Statistik ikke mellem den Produktion, der er Udtryk for Krigsforberedelse, og den, som er beregnet paa Fred. Men uden at henfalde til nogen Art af Overdrivelse kan man roligt sige, at det i nogle Lande drejer sig om en meget betydelig Del af den samlede Produktion, og at Rustnings-Stimulansen for Verden som Helhed har bidraget væsentligt til at sætte de Beskæftigelses- og Produktionstal i Vejret, udfra hvilke man opfatter den almindelige Situation som præget af Velstandens Tilbagevenden.[1])

Vaabentilvirkning er en Form for offentlige Udgifter. Som enhver anden Form for saadanne Udgifter kan den finansieres ved Beskatning eller ved Laan eller ved Inflation, aaben eller maskeret. Under en Lavkonjunktur kan en storstilet Anvendelse af Penge til Rustnings-Udgifter ligesom en storstilet Anvendelse af Penge til offentlige Arbejder spille en betydningsfuld Rolle i Retning af at genoplive den økonomiske Virksomhed. Der kan derved skaffes Beskæftigelse til Arbejdere i Tusindvis, der kan sættes ny Kredit i Omløb paa et Tidspunkt, hvor den private Foretagsomhed ikke efterspørger Kredit, og det kan give Stødet til fornyet Virksomhed indenfor en betydelig Del af Erhvervslivet.

Hvis et Rustnings-Program af rimeligt Omfang under en Lavkonjunktur finansieres ved Laan fremfor ved Beskatning, behøver det endvidere ikke at skade Samfundets Økonomi i væsentlig Grad, saafremt dets Gennemførelse, ligesom hvor det drejer sig om offentlige Arbejder, standses, saa snart der viser sig Tegn paa bedre Tider. Der er imidlertid en afgørende Forskel mellem Rustninger og offentlige Arbejder derved, at de førstnævnte lægger Byrder over paa Fremtiden uden at tilføre Nationalformuen nye produktive Værdier, medens de sidstnævnte kan forventes eventuelt at give Udbytte.

---

[1]) Det tyske Institut für Konjunkturforschung anslaar, at Verdens-Udgiften til Rustninger, der omfatter »godt og vel 60 pCt. af Industrien i de forskellige Lande, er vokset fra 15 Milliarder R. M. i 1928 til 35 Milliarder i 1936«. Dette Skøn, der ganske vist erkendes at hvile paa ufuldstændige Oplysninger, er ikke desto mindre egnet til at gøre Indtryk (Wochenbericht, 13. Januar 1937, Side 2).

Endvidere tilvejebringes Indførslen af Raavarer til Krigs-Industrien ofte paa Bekostning af Næringsmidler til Befolkningen eller af Raavarer, der tiltrænges til Imødegaaelse af Erhvervslivets normale Behov. Rustningerne maa kort sagt paa et eller andet Tidspunkt betyde et Fradrag i Folkets Velfærd. Sættes de overdrevent højt i Vejret, medfører de ufravigeligt og i voksende Grad, at Levefoden »ofres paa Vaabnenes Alter« (Anthony Eden: Tale i Underhuset, »Times«, 6. November 1936).

Forholdet er endnu værre, naar et stort Oprustnings-Program gennemføres i en Periode med opadgaaende Konjunkturer, saaledes som vi nu ser det. Under disse Omstændigheder unddrages nemlig de Beløb, der gives ud til Rustningerne, fra den private Foretagsomhed; den Arbejdskraft, der fremstiller Ødelæggelsesmidler, betyder Arbejdskraft taget bort fra produktive Formaal; de benyttede Raavarer betyder et Minus i Forsyningerne til de Industrier, der arbejder paa at forøge Landets Velstand. For at citere en Udtalelse af en engelsk Fabrikleder, der selv er interesseret i Krigsproduktionen: »Naar Forsvarsprogrammet for Alvor kommer i Gang, vil der hverken være Raavarer eller Arbejdskraft nok til at tilfredsstille hele Efterspørgslen. Der maa nødvendigvis opstaa en utilbørlig Kamp om begge Dele, i hvilken den normale Erhvervsvirksomhed altid vil trække det korteste Straa. Tilsidst vil Produktionsomkostningerne baade for den normale Erhvervsvirksomhed og for Rustningsindustrien være kommet urimelig højt op, og en stor Del af den førstnævnte nødvendigvis være slaaet ud af Konkurrencen fra Udlandet. Landet vil have overladt Virksomheden, der forøger Velstanden, til andre og have erstattet den med en Virksomhed, der undergraver den. Endelig vil vi, naar Oprustnings-Konjunkturen er forbi, blive stillet overfor nye Skattepaalæg for at faa den betalt og med et udmarvet Erhvervsliv til at bære Skatterne.« De økonomiske Følger af Oprustningen kunde næppe skildres mere træffende eller drastisk. Selv om den i daarlige Tider kan bringe en vis forbigaaende Fordel, der kan danne Modvægt mod det sikre Tab tilsidst, betyder den i gode Tider næsten rent Tab. De fleste ledende Politikere, som af Hensyn til deres Lands Politik har følt sig tvunget til at gennemføre Oprustnings-Programmer, er heller ikke paa nogen Maade blinde for disse økonomiske Følger. Den almindelige Erkendelse af de økonomiske Farer, som følger med overdrevne Rustnings-Programmer, i Forbindelse med Politikernes manglende Evne til at standse dem, er en god Maalestok for, i hvilken Grad Fornuften er sat ud af Spillet i internationale Forhold.

Rustnings-Kapløbet er saaledes et Svagheds-Moment i Genrejsningsprocessen, men det er tillige Symptom paa en endnu større Svaghed. Den almindelige Uro, der kendetegnes ved de aabenlyse Krigsforberedelser i Europa og det fjerne Østen, udgør en uhyre Hindring for den Strøm af Velstand, som nu igen en Gang er begyndt at flyde. Saa længe som Krigsfrygten er saa fremherskende som i de sidste Maaneder af 1936, er det forgæves at vente, at Verden vil kunne udfolde hele sin økonomiske Kraft. Alle de finansielle, handelsmæssige og sociale Foranstaltninger, ved hvilke de sidste fem Aars Verdenskrise er ved at blive overvundet, er til ingen Nytyte, hvis vor nuværende Kulturs hele politiske og økonomiske Opbygning stadig er udsat for Truslen om Sammenbrud ved en ny international Konflikt. Indtil den Trusel er blevet fjernet ved en virkelig organiseret Fred, garanteret af et forstærket Folkeforbund, kan det økonomiske og sociale Fremskridt kun foregaa tøvende og besværligt.

(Fortsættes).

LØBENDE KONFLIKTER

Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Lynge-Broby	(Eskildstrup Skærvefabrik)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Magleby Afd.	(Klintholm Skovdistrikt)
Sommersted	(Murermester Cl. Vilhelmsen, Mølby)
Vigerslev	(Vigerslev Kommune)
Vilstrup Afd.	(Vilstrup Kommune)
Kvissel og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Glumsø	Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Karlslunde Afd.	(Karlslundegaard pr. Taastrup)
19. Kreds	(Kjærs Kalkleje)
Hornslet-Rodskov, Voldum-Rud, Søby-Halling, Mejlby, Mygind-Lihme, Karlby	(Clausholm og Sofie Amaliegaards Skovdistrikter)
Hou Vendsyssel Afd.	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Bøstrup Afd.	(Bøstrup Tærskeselskab)
Kastrup Afd.	(St. Magleby Kommune)
Granslev Afd.	(Hofjægermester Honnens de Lichtentenberg, »Bidstrup« pr. Laurbjerg)
Arden Afd.	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Givskud Afd.	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Jexen Afd.	(Th. Nielsen, Møbelfabrik i Skanderborg)
Haverslev Afd.	(Brorstrup-Haverslev Kommune)
Bregninge-Bjergsted	(Bregninge-Bjergsted Kommune)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Øsby	(Hannibal Dahl)
Borup, Jyll.	(Hjortshøj Grusgrav)
Agersted	(Voer Kommune)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Haldrup-Søvind	(Gangsted-Søvind Kommune)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Tønder	(Tønder Kunststens- og Terrazzofabrik)
Gislev	(Vognmændene Sigurd Petersen, Carl M. Hansen, Karl Skovlund)
Hou Afd.	(Gosmer Halling Kommune)
Hundslund	(Hundslund Kommune)
Følleslev-Særslev	(Følleslev-Særslev Kommune)
Bjerringbro	(Sahl-Gullev Kommune)
Marstrup	(Hoptrup Kommune)
Bjerringbro Afd.	(Sahl-Gullev Kommune)
Hornslet-Rodskov	(Grusgraventreprenør Niels Lading, Terndrup pr. Hornslet)
Højer	(Trælastfirmaerne Johs. Pørksen og Fedder Henriksen, Højer)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Køge	(Valløby-Taarnby Kommune)
Snesere Afd.	(Snesere Kommune)
Sønder Dalby	(Dalby Tureby Kommune)
Vejlø, Kongsted, Roholte	(Gaunø-Lindersvold Skovdistrikt)
Svendborg T.	(Isenkramfirmaet J. Hollesen & Søn, Svendborg)
Korsør A.	(Mathiesens Planteskole, Korsør)

DANSK VINDUESGLAS

EN NY VIRKSOMHED DER BESKÆFTIGER 120 MAND

Lidt afsides fra Korsør Havn, men dog kun adskilt fra denne ved Halskovbroen, ligger Korsør Glasværk ved en nystøbt Kaj ud mod Korsør Nor.

Selve Værkbygningen er opført af Jernbeton og repræsenterer i sig selv et baade stort og omfattende Arbejde. Korsør Byraad, der naturligvis ikke mindst af beskæftigelsesmæssige Grunde har ydet Foretagendet sin Støtte, har blandt andet foretaget den fornødne Kajudvidelse. Iøvrigt er der til Glasværket et udmærket stort omliggende Areal, saaledes at der er sikret Adgang til Udvidelse, saafremt dette ad Aare maatte vise sig nødvendigt.

Som det fremgaar af Navnet, skal Værket kun fremstille Vinduesglas, og det forventes at raade over en Kapacitet svarende til Fremstilling af 75 pCt. af det samlede Forbrug af Vinduesglas i Danmark. Værket er enestaaende i sin Art, idet de øvrige her i Landet værende Glasværker ikke beskæftiger sig med Fremstilling af Vinduesglas.

Tidligere har der været gjort Forsøg flere Steder ved Opførelse af lignende Glasværker, men uden Held. Virksomhederne har derfor kun haft en kort Levetid og af den ene eller anden Grund er Driften bleven indstillet.

Korsør Glasværk, der er et Aktieselskab, stiftedes i Oktober 1935 af Firmaerne, Højgaard & Schultz A/S, Kampmann, Kierulff & Saxild A/S. Nordisk Kabel- og Traadfabriker A/S og F. L. Smidth & Co. A/S. Disse Firmaer har hver for sig paa forskellig Omraade, baade indenfor Landets Grænser og udenfor løst saa store Opgaver, at det maa anses for hævet over enhver Tvivl, at der i Forbindelse med den nyskabte Virksomhed skulde kunde opstaa Vanskeligheder paa normal Vis, som det ikke vil være muligt at eliminere. Der foreligger derfor med Skabelsen af Korsør Glasværk Mulighed for en varig Stimulering af den lokale Beskæftigelsesgrad, og iøvrigt er Værket et smukt Udtryk for dansk Foretagsomhed i hvilken de skabende Firmaer hver for sig altid har indindtaget en smuk Stilling.

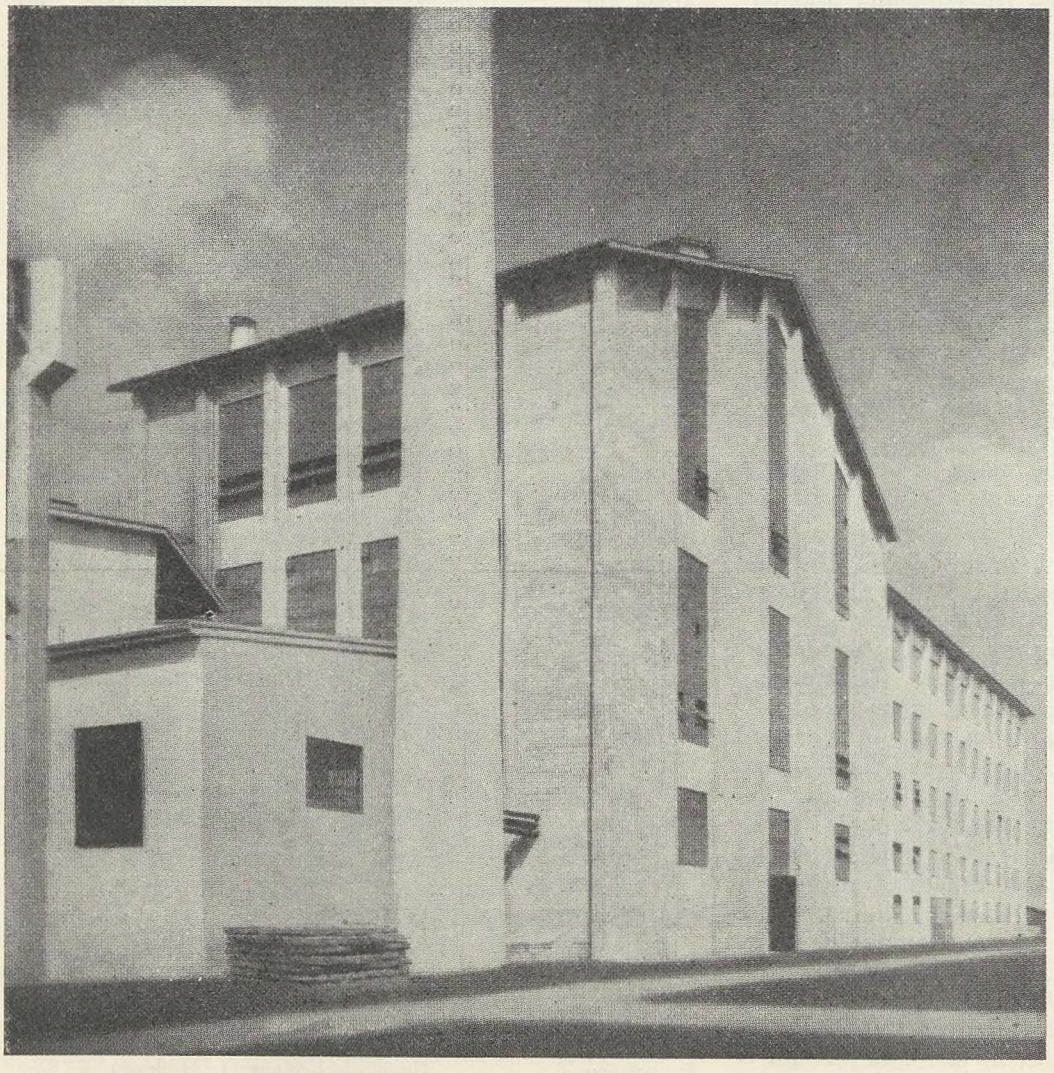

Glasværkets Gaardfacade.

Glasværket har været i normal Drift siden Maj Maaned i Aar. Anlægget omfatter Glasovn med Gasgeneratorer, Trækkemaskiner samt de nødvendige Siloer til Raamaterialer. Værkets Anlægssum beløber sig til 2,7 Mill. Kr.

Korsør Glasværk, hvis aarlige Produktion er beregnet til 7000 t. Vinduesglas svarende til 140,000 Kasser 2-Millimeter Glas a 10 m², vil normalt kunde beskæftige ca. 120 Arbejdere. En Del af disse Arbejdere havde forud for Værkets Igangsættelse faaet foreløbig og delvis Uddannelse paa et norsk Glasværk, hvor der ligeledes fremstilles Vinduesglas. Iøvrigt vil Fabrikationen i den første Tid blive ledet af belgiske Specialister. Ved Anlægget af Glasværket er der endvidere med den for de paagældende Firmaer kendte Forudseenhed taget Hensyn til eventuel senere fornøden Udvidelse og Vær-

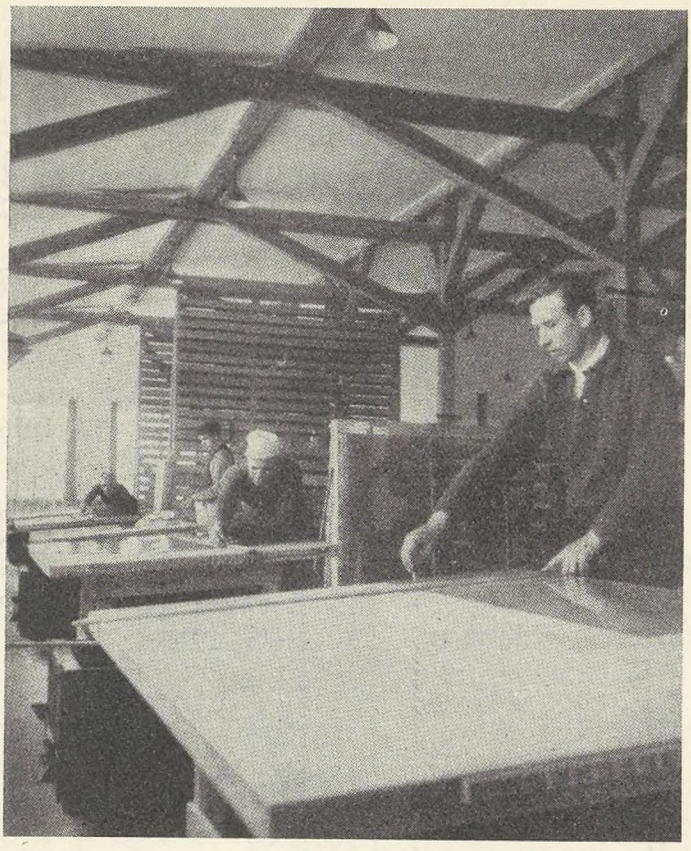

Hjørne af Skæresal.

kets Kapacitet vil paa denne Maade kunde forøges til 10,000 t. Glas pr. Aar.

Glasset fremstilles af følgende Raastoffer, Sand, der indføres fra Belgien, Soda og Sulfat, der kommer fra Tyskland samt endvidere Kalk, som vi selv har i Danmark. Disse Raaprodukter blandes i et meget nøje Forhold og tilsættes en bestemt Procentdel Glasskaar, som der altid vil være tilstede i Form af Affald fra det paa Virksomheden fremstillede Glas. Glasskaarenes Opgave er væsentlig at beskytte det pulverformede Materiale mod at blive ført med af den stærke Gasstrøm, som ledes gennem Ovnen.

Gassen fremstilles af Virksomheden paa eget Gasværk, hvor der i Gasgeneratorerne, som er forsynet med Drejerist, dagligt produceres 100,000 m³ Gas.

Raastofferne afvejes i meget nøje Forhold til hinanden og blandes derefter i en Blandemaskine, hvorefter det nedstyrtes i Siloer, hvorfra det atter transporteres til Ovnens Indfyringssted. Naar Blandingen har passeret Indfyringsaabningen udsættes Stoffet for ialt 1400 Gr. Celcius. Ovnens Flade er 23 Meter lang og 5 Meter bred.

Herfra gaar en stadig Strøm af flydende Glasmasse gennem Kanaler til Optrækningsmaskinerne. Under Løbet holdes Glasmassen i en stadig Dybde af 1,20 m og afkøles samtidig gradvis til en Temperatur paa ca. 1040 Gr. C. og antager efterhaanden Form af en sej, tykflydende Masse, som derefter presses gennem et ildfast Legeme — en saakaldt »Dyse« — der foroven har en Spalte svarende til Glassets Bredde. Igennem denne Spalte presses Glasmassen og fanges af en Trækkeramme, hvis Underkant er forsynet med Jerntænder. Derefter stiger »Glasbaandet« lodret mellem Valser til Afskæringsstedet, der ligger 5 Meter over Dysespalten.

Efter Afskæringen gaar Glasset til Skæresalene, der har et Gulvareal paa ca. 1700 m². I Skæresalene er til Stadighed omkring ved 40 Arbejdere beskæftiget ved Udskæring af Glasset i brugelige Maal. Fra Skæresalene transporteres Glasset til Lager og Pakrum, og er nu færdig til Forsendelse.

Korsør Glasværk, der saavel som lignende Virksomheder i de andre nordiske Lande, har de bedste Betingelser for fremtidig Virksomhed, ogsaa for saavidt angaar Konkurrence, idet disse Lande, saavel som Danmark maa indføre de til Glassets Fremstilling nødvendige Raastoffer. Glasværket er saaledes en værdifuld Forøgelse af dansk Industri. Det var derfor kun rimeligt, at der ved Virksomhedens officielle Indvielse, der fandt Sted den 16. Juni fra alle Sider udtaltes de bedste Forhaabninger for Glasværkets Fremtid, Forhaabninger, der yderligere bestyrkedes ved velvillige Udtalelser og Løfter fra tilstedeværende Repræsentanter for Glarmesterfagets Udøvere.

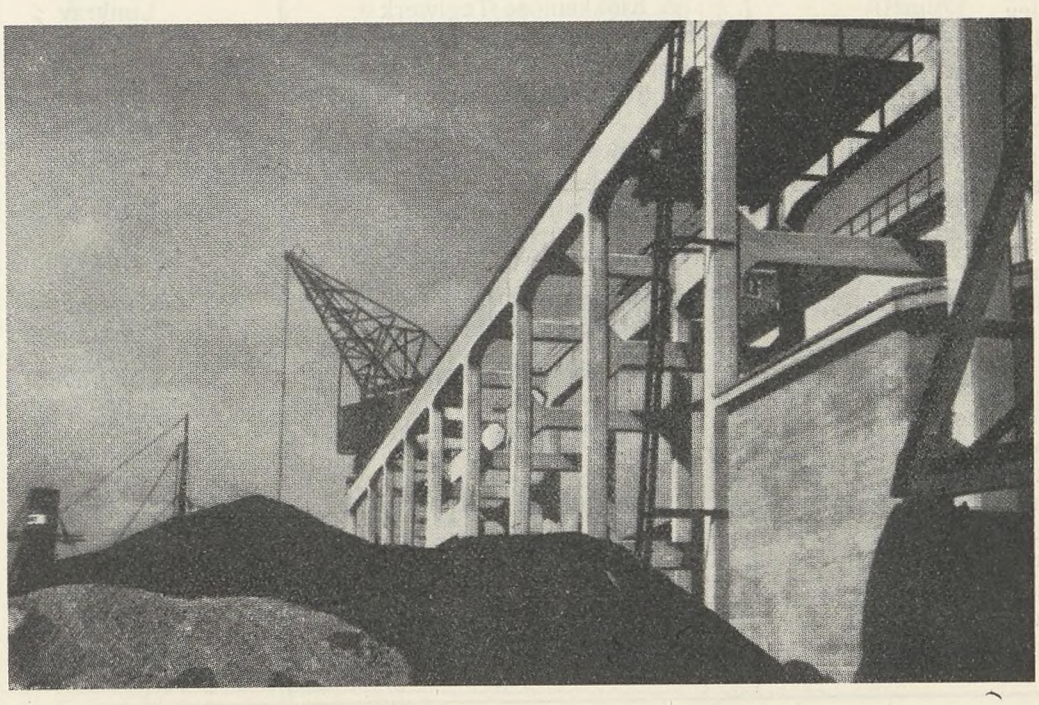

Krananlæg og Kullager.

Afsluttet pr. 1. Januar 1937.

OVER

over Konflikter, til hvilke Forbundet i 1936 har udbetalt Understøttelse, — jvfr. de Aarsag, Art og Varighed, samt den

Afdeling	Arbejdsgiver	Konfliktens Aarsag	Udbet. af Underst. begyndt	Udbet. af Underst. afsluttet
Aalborg A.	Herregaarden »Engholm«	Lønkrav	20/8 1935	21/1 1936
Aalborg Omegn				
Nr. Sundby A.				
Tylstrup				
Vodskov				
Aarhus A.	Vognmand E. Jørgensen, L. V. og S. Thomsen, Brabrand	Lønkrav	12/2 1936	31/3 1936
» H.			12/2 1936	25/2 1936
» J. B.			12/2 1936	31/3 1936
Brabrand			4/2 1936	31/3 1936
Aasted-Skærum	Aasted-Skærum Kommune	Lønkrav	13/5 1936	forts.
Kvissel				
Alling-Tulstrup	Skanderborg Amt	Lønkrav	1934	8/5 1936
Laven				
Ousted-Taaning				
Skanderborg				
Skorup-Tvilum Voel				
Stilling				
Østbirk				
Balslev-Ejby	Skotøjsarb.	Sympatiaktion	25/5 1936	9/6 1936
do.	Ejby Teglværk	Lønkrav	16/6 1936	30/6 1936
Brænderup		Lønkrav	21/6 1936	30/6 1936
Bjæverskov	Bjæverskov Kommune	Lønkrav	2/9 1936	3/11 1936
Borup Jyll.	Propr. Hjortkær	Lønkrav	16/11 1936	forts.
Brovst	C. O. Jensens Maskinfabrik	Lønkrav	25/9 1936	4/1 1937
Brænderup	Brænderup Maattefabrik	Lønkrav	2/2 1936	31/3 1936
Fjeldsted-Harndrup				
Børkop L.	Plantør Frost	Lønkrav	2/8 1935	23/1 1936
Gaarslev	Sanderumgaard	Lønkrav	7/4 1936	25/4 1936
Davinde-Rolfsted				
Dorf-Ørsø	Bygmester Karl Pedersen	Lønkrav	1/5 1935	18/2 1936
Flauenskjold L.			21/8 1935	18/2 1936
Fredensborg	Asminderød-Grønholt Kommune	Lønkrav	29/12 1935	7/4 1936
Frejlev	Klokkemose Teglværk	Lønkrav	29/4 1936	2/5 1936
Fuglse-Holeby	Sukkerfabrikkernes Frørenseri	Lønkrav	3/1 1936	25/2 1936
Gislev	Vognm. Nis Jensen	Lønkrav	26/9 1936	10/11 1936
Glumsø	Trælløse Kalkleje	Lønkrav	18/5 1936	17/11 1936
Glumsø	Ledøje-Smørum Kommune	Lønkrav	30/5 1936	17/6 1936
Smørum			30/5 1936	8/7 1936
Ballerup	Grædstrup Kommune	Lønkrav	10/6 1935	22/7 1936
Grædstrup			5/6 1935	1/5 1936
Græsted	Støbemester Søren Sørensen	Lønkrav	11/11 1936	24/11 1936
Maarum				
Haderslev A.	Murermester J. Jessen	Lønkrav	11/8 1935	25/8 1936
Hadsund	Victor Larsen	Lønkrav	31/12 1935	forts.
Hammelev	Murermester A. Henningsen	Lønkrav	11/8 1936	25/8 1936
Starup-Grarup			8/8 1936	6/10 1936
Hammersholt	Entreprenør Carl Sørensen, Skibby	Lønkrav	1/1 1936	23/6 1936
Skævinge			1/1 1936	5/5 1936
Roskilde L.			8/4 1936	21/4 1936
Havndal	Godsejer Ancher	Lønkrav	10/8 1936	forts.
Herlev	Sogneraadet	Lønkrav	17/5 1936	28/5 1936
Hirtshals	Horne-Asdal Kommune	Lønkrav	15/5 1935	3/3 1936
Horne Asdal L.				
Hjørring	Entreprenør Westenbæk	Lønkrav	28/11 1934	2/6 1936
Hornslet-Rodskov L.	J. Ladings Grusgrav	Lønkrav	24/7 1935	28/1 1936

SIGT

kvitterede Strejkelister — det Antal Mand, Konflikterne omfattede, Konfliktern es udbetalte Understøttelses Størrelse.

Ordinær Udbetaling			Ekstraord. Udbetaling			Tilsammen			
Mand	Dage	Kr.	Mand	Dage	Kr.	Mand	Dage	Kr.	
1	18	63.00							
1	18	63.00							
1	18	67.50				13	253	876.75	Afsluttet
1	19	71.25							
9	180	612.00							
2	79	354.05							
1	14	52.20							
8	313	1168.15				14	445	1723.25	Afsluttet
3	39	148.85							
7	1174	5250.05							
3	566	2418.40				10	1740	7668.45	Løbende
2	222	1232.10							
1	99	410.85							
15	1451	6948.55							
11	1142	4902.10				40	4089	19470.80	Afsluttet
2	220	1004.75							
5	516	2929.80							
4	439	2042.65							
1	14	49.00				1	14	49.00	Afsluttet
7	46	223.80				8	53	253.90	Afsluttet
1	7	30.10							
2	106	413.40				2	106	413.40	Afsluttet
1	44	179.20				1	44	179.20	Løbende
19	4659	19497.40				19	4659	19497.40	Afsluttet
1	45	211.50							
1	57	259.35				2	102	470.85	Afsluttet
15	282	882.80							
1	18	84.60				16	300	967.40	Afsluttet
			2	34	102.00	2	34	102.00	Afsluttet
2	46	257.50							
1	42	191.10				3	88	448.60	Løbende
1	65	247.00				1	65	247.00	Afsluttet
9	34	142.00				9	34	142.00	Afsluttet
5	212	905.45				5	212	905.45	Afsluttet
6	749	2661.40				6	749	2661.40	Afsluttet
4	141	564.80				4	141	564.80	Afsluttet
			2	29	87.00				
			2	47	141.00	5	112	288.00	Afsluttet
			1	36	60.00				
5	524	2201.10				5	524	2201.10	Afsluttet
1	11	41.25							
1	11	45.65				2	22	86.90	Afsluttet
3	448	1856.25				3	448	1856 25	Afsluttet
4	959	3660.00				4	959	3660.00	Løbende
1	10	47 00							
1	29	120 35				2	39	167.35	Afsluttet
2	227	994.50							
2	178	948.30				5	414	1974.30	Løbende
1	9	31.50							
16	1086	3582.75	7	192	345.00	23	1278	3927.75	Løbende
7	66	264.60				7	66	264.60	Afsluttet
			1	57	228.00				
5	325	1445.70				6	382	1673.70	Afsluttet
1	126	646.80				1	126	646.80	Afsluttet
2	48	247.20				2	48	247.20	Afsluttet

Afdeling	Arbejdsgiver	Konfliktens Aarsag	Udbet. af Understøttelse begyndt	Udbet. af Understøttelse afsluttet
Hvidbjerg-Lyngs	Bjørndal Kalkværk	Lønkrav	18/7 1936	forts.
Uglev				
Ibsker	Ibsker Kommune	Lønkrav	2/9 1936	24/11 1936
Jord- og Betonarb. her	Firmaet »Tahfa«	Lønkrav	2/9 1936	16/9 1936
Jordløse Fyn	Haastrup Savværk	Lønkrav	13/5 1936	forts.
Karise	Alslevgaarden	Lønkrav	6/8 1936	12/8 1936
Kirke-Saaby	Vognm. H. Nielsen	Lønkrav	3/8 1936	11/8 1936
Klarup-Romdrup	Entreprenør Lars Larsen	Lønkrav	12/6 1935	16/6 1936
Klarup-Romdrup	Klarup Kommune	Lønkrav	6/10 1936	9/12 1936
Klippinge-Magleby	Magleby-Stevns Kommune	Lønkrav	22/5 1936	4/8 1936
Strøby				
Kolding A.	Slagteriudsalgene	Lønkrav	29/7 1936	11/8 1936
Køge	Skensved Foderstofforretning	Lønkrav	23/5 1936	18/8 1936
Lager- og Pakhusarb.	Reksten, Ståhle & Co.	Storlockouten		
Lager- og Pakhusarb.	Philipsen & Co.	Lønkrav	28/10 1936	8/12 1936
Arbmd. Ungd. se senere.				
Lerup-Tranum	Murermester A. C. Christensen	Lønkrav	19/8 1936	forts.
Lynge	Slangerup Kommune	Lønkrav	22/1 1936	11/2 1936
Lynge-Broby	Lynge-Eskildstrup Skærvefabrik	Lønkrav	3/7 1935	28/4 1936
Lysbro	Murerkonflikt	Sympatiaktion	19/5 1936	2/6 1936
Løkken	Fiskehuset	Lønkrav	4/12 1935	17/12 1935
Løsning	Hedensted-St. Dalby Sogneraad	Lønkrav	6/8 1935	28/10 1936
Magleby Møen	Klintholm Gods	Lønkrav	21/7 1935	forts.
Borre			29/4 1936	2/6 1936
Mariager	Mariager Landsogns Sogneraad	Lønkrav	6/5 1936	1/9 1936
Mejlby	Clausholms og Sofie Amalie-gaards Skove.	Lønkrav	29/9 1936	forts.
Søby-Halling			29/9 1936	17/11 1936
Nibe	Romdrup-Klarup Kommune	Lønkrav	22/4 1936	12/5 1936
Ø.-V. Hassing			22/4 1936	23/6 1936
Nyborg	Ansgar Hansen	Lønkrav	18/11 1936	24/11 1936
Odder	Odder Kommune	Lønkrav	9/4 1936	22/12 1936
Odense A.	Dansk Fjederklemmefabrik	Sympatiaktion	27/3 1936	8/12 1936
Ousted-Taaning	Ousted-Taaning Kommune	Lønkrav	24/5 1936	12/9 1936
Over Jerstal	Vedsted Kommune	Lønkrav	4/3 1936	14/7 1936
Pandrup Kaas	Jetsmark Kommune	Lønkrav	13/5 1936	19/5 1936
Pindstrup	Pindstrup Mosebrug	Lønkrav	17/6 1936	17/11 1936
Rask Mølle	Hvirring-Hornborg Kommune	Lønkrav	1/10 1934	18/8 1936
Horsens A.				
Refsvindinge	L. M. Kjærs Kalkleje	Lønkrav	15/4 1936	12/5 1936
Ringkøbing	Ringkøbing Amt	Sympatiaktion	13/5 1936	27/10 1936
Herning			13/5 1936	4/8 1936
Ikast			11/6 1936	23/6 1936
Lemvig			13/5 1936	27/10 1936
Staby			13/5 1936	17/11 1936
Røde Kro	Murerm. S. Adolfsen & Søn	Lønkrav	13/11 1936	forts.
Rødkjærsbro	Murermester Hansen	Lønkrav	11/7 1936	4/8 1936
Tange				
Rønde	Kalø Gods	Lønkrav	16/8 1935	30/4 1936
Vrinners L.			16/8 1935	5/5 1936
Rønne	»Hafniahus«	Lønkrav	22/4 1936	28/4 1936
Sig-Thorstrup	Bygmester Andr. Pedersen	Lønkrav	18/9 1935	21/4 1936
Skibby	Vognm. Ludv. Hansen	Lønkrav	29/1 1936	14/4 1936
Skibby	Vognm. Søren Bjergmark	Lønkrav	11/3 1936	12/5 1936
Skibby	Vognm. Paul Rasmussen	Lønkrav	30/9 1936	10/10 1936
Skive A.	K. d. F.s Arbejde	Sympatiaktion	12/2 1936	22/2 1936
Skovsgaard	Murermester Lars Hansen	Lønkrav	8/7 1936	3/11 1936
Skovsgaard	Bygningsentreprenør P. Pedersen	Lønkrav	25/11 1936	forts.
Skydebjerg-Aarup	Skydebjerg Ægexport	Lønkrav	12/8 1936	24/8 1936
Solbjerg Østjyll.	Ny og Gl. Viffertsholm	Lønkrav	1/5 1935	28/1 1936
Sommersted	Tømrermester Madsen	Lønkrav	14/7 1936	17/7 1936
Sommersted	Magstrup Kommune	Lønkrav	29/7 1936	29/9 1936
Vojens			5/8 1936	29/9 1936
Storvorde	Cementstøber P. Pedersen	Lønkrav	1/10 1934	20/10 1936

Ordinær Udbetaling			Ekstraord. Udbetaling			Tilsammen			
Mand	Dage	Kr.	Mand	Dage	Kr.	Mand	Dage	Kr.	
4	495	2497.05							
1	147	842.10				5	642	3339.15	Løbende
9	320	1447.25				9	320	1447.35	Afsluttet
8	72	271.50				8	72	271.50	Afsluttet
9	1621	6391.35				9	1621	6391.35	Løbende
			1	6	18.00	1	6	18.00	Afsluttet
1	5	17.50				1	5	17.50	Afsluttet
1	86	303.50				1	86	303.50	Afsluttet
			1	54	216.00	1	54	216.00	Løbende
3	91	391.15							
4	119	577.40				7	210	968.55	Afsluttet
5	30	98.40				5	30	98.40	Afsluttet
2	150	450.00				2	150	450.00	Afsluttet
1	12	54.60				1	12	54.60	Efterbevilling
9	288	864.00				9	288	864.00	Afsluttet
			1	12	36.00	1	12	36.00	Løbende
1	18	54.00				1	18	54.00	Løbende
3	187	738.10				3	187	738.10	Løbende
1	9	31.50				1	9	31.50	Afsluttet
1	12	73.80				1	12	73.80	Afsluttet
			8	261	1003.00	8	261	1003.00	Afsluttet
14	1245	5530.20							
2	22	52.60				16	1267	5582.80	Løbende
17	927	4017.95				17	927	4017.95	Afsluttet
1	85	318.75							
1	19	86.45				2	104	405.20	Løbende
1	15	86.25							
1	24	128.40				2	39	214.65	Afsluttet
4	16	49 00				4	16	49.00	Afsluttet
3	452	2048.60				3	452	2048.60	Afsluttet
1	216	901.60				1	216	901.60	Afsluttet
6	469	1637.40				6	469	1637.40	Afsluttet
17	1546	5724.20				17	1546	5724.20	Afsluttet
1	5	24.75				1	5	24.75	Afsluttet
45	5134	22396.15				45	5134	22396.15	Afsluttet
17	2706	12785.85	1	12	30.00				
1	162	672.30				19	2880	13488.15	Afsluttet
3	72	304 80				3	72	304.80	Løbende
2	284	1618.00							
1	70	245.00							
4	32	121.20				9	671	3299.55	Afsluttet
1	129	535.35							
1	156	780.00							
1	31	141 05				1	31	141 05	Løbende
1	20	78.00							
1	20	83.00				2	40	161 00	Afsluttet
14	1226	5011 60							
5	495	1985.65				19	1721	6997.25	Afsluttet
3	18	72.30				3	18	72.30	Afsluttet
1	64	240.00				1	64	240.00	Løbende
2	74	263.50				2	74	263.50	Afsluttet
3	80	324.50				3	80	324.50	Afsluttet
2	14	42.00				2	14	42.00	Afsluttet
1	10	45.50				1	10	45.50	Afsluttet
1	77	278.25				1	77	278.25	Løbende
1	32	120.00				1	32	120.00	Løbende
2	22	70.40				2	22	70.40	Afsluttet
13	307	1301.85				13	307	1301.85	Afsluttet
4	16	59.00				4	16	59.00	Afsluttet
7	233	1049.80							
1	15	64.50				8	248	1114.30	Afsluttet
5	882	3847.75				5	882	3847.75	Løbende

Afdeling	Arbejdsgiver	Konfliktens Aarsag	Udbet. af Underst. begyndt	Udbet. af Underst. afsluttet
Søllinge	Diverse	Storlockouten	24/2 1936	31/3 1936
Sønderborg A.	Sandhandler Th. Gertsen	Lønkrav	26/8 1936	8/9 1936
Tamdrup	Tamdrup Kommune	Lønkrav	1/5 1935	5/5 1936
Tarm	Tarm Sæbe- og Kødmelsfabrik	Lønkrav	6/3 1935	26/8 1936
Tillitze	Stoltze Møller & Paulsen	Lønkrav	26/2 1935	7/4 1936
Try	Dræningsmester Kjeldsen	Lønkrav	20/11 1935	21/1 1936
Vodskov	Dræningsmester Kjeldsen	Lønkrav	19/9 1935	21/1 1936
Tryggelev-Fodslette	»Hjortholm«	Lønkrav	12/8 1936	27/10 1936
Tylstrup	Sulsted-Ajstrup Kommune	Lønkrav	17/6 1936	11/8 1936
Vamdrup	Fjerkræslagteriet	Lønkrav	15/6 1936	fortsættes til 1 Mand
Vejen	Bække Kommune	Lønkrav	23/7 1936	30/7 1936
Vejle F.	Vejle Saalelæderfabrik	Lønkrav	23/11 1936	26/11 1936
Vejle Ungdom, se senere				
Vilstrup	Vilstrup Kommune	Lønkrav	8/7 1936	forts.
Vodskov	N. A. Sørensens Cementstøberi	Lønkrav	27/6 1936	13/10 1936
Vojens	Murermestrene	Lønkrav	25/9 1935	21/4 1936
Øsby	Bygmester Hannibal Dahl	Lønkrav	30/9 1936	forts.
Ø. Egesborg	Ø. Egesborg Kommune	Lønkrav	3/6 1936	26/8 1936
Mern	Ø. Egesborg Kommune	Lønkrav	3/6 1936	14/7 1936
Ø. Lindet	H. P. Hansens Grusgrav	Lønkrav	7/9 1935	10/1 1936
Ø. Vraa	Entreprenør Niels Nielsen	Lønkrav	2/4 1936	8/4 1936
		Udbetalt til Voksne		
Ungdomsafdelinger:				
Arbm. Ungdom, Kbhvn.	Philipsen & Co.	Lønkrav	28/10 1936	8/12 1936
Vejle Ungdom	Vejle Saalelæderfabrik	Lønkrav	23/11 1936	26/11 1936
		Udbetalt til Unge og Voksne tilsammen		
Storlockouten:			21/2 1936	25/2 1936
			26/2 1936	3/3 1936
			4/3 1936	10/3 1936
			11/3 1936	17/3 1936
			18/3 1936	24/3 1936
			25/3 1936	31/3 1936
			1/4 1936	4/4 1936
			Refund. Arbejdsløshedsk.	
				Ialt

Ordinær Udbetaling			Ekstraord. Udbetaling			Tilsammen			
Mand	Dage	Kr.	Mand	Dage	Kr.	Mand	Dage	Kr.	
10	177	683.85				10	177	683.85	Efterbevilget
1	8	30.00				1	8	30.00	Afsluttet
19	1920	8817.30				19	1920	8817.30	Afsluttet
3	438	1947.75				3	438	1947.75	Afsluttet
5	155	648.65				5	155	648.65	Afsluttet. Afd. har desuden faaet Kr. 140.95 ($^{18}/_{2}$—$^{25}/_{2}$ 1936), som er indgaaet i Lockoutregnsk.
1	18	106.20				11	198	955.80	Afsluttet
10	180	849.60							
5	115	453.40				5	115	453.40	Afsluttet
5	200	966.00				5	200	966.00	Afsluttet
7	458	1404.15	2	118	334.00	9	576	1738.15	Afsluttet
1	8	30.00				1	8	30.00	Afsluttet
5	20	68.00				5	20	68.00	Afsluttet
6	569	2327.05				6	569	2327.05	Løbende
1	60	249.00				1	60	249.00	Afsluttet
2	105	407.40				2	105	407.40	Afsluttet
1	45	192.95				1	45	192.95	Løbende
1	30	124.50	1	10	40 00	3	75	323.75	Løbende
1	35	159 25							
5	27	130.45				5	27	130.45	Afsluttet
			12	72	216.00	12	72	216.00	Afsluttet
570	42803	182514.75	42	940	2856 00	612	43743	185370.75	
5	120	180.00				10	140	210.00	Afsluttet
5	20	30.00							
580	42943	182724.75	42	940	2856.00	622	43883	185580.75	
19348	38696	160871.05							
20467	122802	505420.05							
24919	149514	590654.65							
24931	149586	594464.70				24931	775656	2930441.09	Afsluttet
24688	148128	588192.90							
24434	146604	420403.75							
991	3964	17933.49							
2727	16362	52500.50							
25511	818599	3113165.84	42	940	2856.00	25553	819539	3116021.84	

Fredsretten

Kolding A. — A/S Emil Moland. Efter Iværksættelse af Strejke den 29. Maj blev der den 2. Juni afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor der opnaaedes Enighed om Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Lagerarbejdere Kr. 51,00 og for løse Arbejdere Kr. 1,09 pr. Time, mindst for 4 Timer. Ugeløn for Chauffører Kr. 53,90. Tærepenge som hidtil. Overarbejde 25—33⅓—50 og 100 pCt. Ulykkesforsikring 3 Kr. pr. Dag i de første 13 Uger. 6 Dages Sommerferie. Feriebetalingen 2 pCt. af den udbetalte Arbejdsløn. Gælder til den jvfr. Forhandlingsreglerne opsiges til en 1. Marts. Bestaaende højere Lønninger maa ikke nedsættes. Strejken hævet fra 3. Juni.

Ønslev-Eskildstrup — Danske Landboforeningers Frøforsyning. Overenskomsten fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 52,50. Overarbejde 25—33⅓—50 og 100 pCt. 2- og 3-Holds Drift 12½ og 20 pCt. ½ Dags Ferie for hver 25 Arbejdsdage indtil 6 Dage.

D. A. F. — Landsforeningen af Fragt- og Vognmænd i Danmark. Ved Forhandlinger med de stedlige Vognmandsforeninger Landet over, der ikke er Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, angaaende Oprettelse af Overenskomster, mødte vi ustandselig den Paastand, at det var vedtaget indenfor Landsforeningen af Vognmænd at søge Forhandling med Forbundet for at faa oprettet en Landsoverenskomst for samtlige Vognmænd. I den Anledning har Forbundet søgt en Forhandling med Landsforeningen, og der har været afholdt to Forhandlingsmøder, hvor man enedes om følgende: 1) Tiden er ikke moden til Oprettelse af en Landsoverenskomst, da Lønningerne Landet over er for forskellige. 2) Der er Enighed om, at Overenskomster bør oprettes. 3) Landsforeningen og Forbundet skal derfor for Fremtiden medvirke med Repræsentanter ved saadanne Overenskomsters Oprettelse for derved at skabe saa vidt muligt ensartede overenskomstmæssige Forhold, og en saadan Meddelelse vil Landsforeningen udsende til de tilsluttede Vognmandsforeninger. Vi har ved dette opnaaet, at Landsforeningen nu er med i Forhandlingerne og derved skulde det være lettere for os at faa Overenskomster oprettet med de Vognmandsforeninger, der endnu ikke er omfattet af Overenskomster.

Hørsholm — Vognmand Otto Møller Jørgensen Dagrenovation). Efter 4 Dages Strejke er der afsluttet Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer. De nu beskæftigede Arbejdere aflønnes med Kr. 78,00 pr. Uge (Kr. 1,63 pr. Time) for Udførelse af saavel Dag- som Natrenovationsarbejde i det nuværende Omfang. For nyantagne Folk gælder i de første 2 Aar Overenskomsten, der er afsluttet med Gentofte Kommune. Overarbejde betales med 50 pCt. for de første 3 Timer og derefter 100 pCt. 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage. Under Sygdomstilfælde fuld Løn i 6 Uger ÷ Sygekassepengene. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Opsigelse: 3 Maaneder til en 1. Marts, tidligst 1939.

Budene — A/S N. C. Rom, Vestergade 8. Firmaet nægtede at oprette Overenskomst med Budenes Afdeling, hvorefter Forbundet maatte varsle Strejke, der ogsaa blev iværksat, men foranlediget af Forbundets Sympatistrejkevarsler afholdtes der i Arbejdsgiverforeningen den 24. Maj et Fællesmøde, hvor Sagen gik i Orden. Firmaet tiltræder den for Budene gældende Standard-Overenskomst af 2. Maj 1936, og for Ungarbejderne mellem 16—17 Aar fastsattes en Ugeløn paa Kr. 26,00 og for 17—18 Aar Kr. 28,50. Iøvrigt forpligtede Firmaet sig til ikke at beskæftige unge Arbejdere under 16 Aar. For Ungarbejderne er Standard-Overenskomstens almindelige Bestemmelser ogsaa gældende.

Nr. Alslev (14. Kreds) — Firmaet A. Nielsen & Co.s Filial i Nr. Alslev. Overenskomst oprettet. Chauffør- og Lager- og Pakhusarbejder-Overenskomsterne, der er gældende i Nykøbing Fl., er ligeledes gældende for Nr. Alslev. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Rønne — A/S Det forenede Oliekompagni, D. D. P. A., Shell og Nafta-Depotet. Med det forenede Oliekompagni direkte og med Indehaverne af de 3 sidstnævnte Depoter er der afsluttet Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn: Chauffører Kr. 59,00 og Lagerarbejdere Kr. 57,50. Overarbejde 25—33⅓—50 og 100 pCt. Syge- og Ulykkesforsikring i de første 13 Uger Kr. 50,00 pr. Uge ÷ Sygekassepengene 2 Kr. pr. Dag. 6 Dages Sommerferie (Ansættelse efter 1. Januar ½ Dag for hver 25 Arbejdsdage). Der udleveres 1 Vinteruniform og 1 Sommeruniform. Landture, der ikke tilendebringes senest Kl. 13, Kr. 2,00 pr. Dag i Tærepenge. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Juni.

Brødkuskene — Bagermester H. Agersten. Afdelingen var kommet under Vejr med, at Bagermesteren ikke overholdt Overenskomsten, og paa Forbundets Foranledning har der været afholdt Mæglingsmøde, hvor Bagermesteren indgik paa at betale til hel og fuld Afgørelse af den rejste Klage Kr. 400,00 til Afdelingen. Bagermesteren undskyldte sin Underbetaling med, at han formente sig frigjort for Overenskomsten ved sin Udmeldelse af Bagerlauget, men da Overenskomsten ikke er opsagt af Bagermesteren direkte, er Overenskomsten gældende indtil den paa lovlig Maade opsiges.

Værløse — Kirkeværløse Mejeri og Flødefabrik. I Tilslutning til den gældende Overenskomst er der Eniged om en Ferieordning: Faste Arbejdere 6 Hverdage. Under 1 Aars Beskæftigelse ½ Dags Ferie for hver fulde 25 Arbejdsdage. Feriepengene beregnes paa Grundlag af Ugelønnen.

Lager- & Pakusarbejderne — Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Overenskomsten er fornyet med følgende Ændringer: Ugelønnen hævet fra Kr. 60,00 til Kr. 63,01. Dyrepasseren og Arbejdsformanden i Undervisningsmarken erholder et ekstra Tillæg paa Kr. 9,00 pr. Uge. Ugelønnen for nyantagne Arbejdere under 2 Aar (tidligere 3 Aar), er hævet fra Kr. 57,00 til Kr. 60,00 pr. Uge. Nattevagtens Arbejdstid er nedsat med 1 Time, og han erholder ekstra 3 Dages Ferie.

Lager- & Pakhusarbejderne — Det kgl. Teater. Overenskomsterne vedrørende dels de faste Scenefunktionærer og dels Reservefunktionærerne er fornyet. Ugelønningerne Kr. 68,50, Kr. 70,00 og Kr. 72,00 forhøjes med Kr. 3,25 pr. Uge, og Overarbejdsbetalingen forhøjes procentvis i Forhold hertil. For Reservefunktionærernes Vedkommende forhøjes samtlige Overenskomstens Lønsatser med den samme procentvise Forhøjelse. Iøvrigt er Overenskomsternes Indhold uforandret.

Ungdomsafdelingen — A/S C. Olesen. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn: 14—15 Aar Kr. 20,00, 15—16 Aar Kr. 24,00, 16—17 Aar Kr. 28,00, 17—18 Aar Kr. 32,00. (Beklædning ydes som hidtil). Overarbejde 25—33⅓—50 og 100 pCt. Beskæftigelse fra 1. Januar giver Ret til 6 Dages Ferie. Efter 1. Januar ansattes 1 Dags Ferie for hver 2 Maaneders Beskæftigelse. Under Sygdom og Ulykkestilfælde fuld Løn i de første 6 Uger ÷ Sygekassepenge. Tillidsmandsregler. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Skanderborg — A/S N. Christensen & Co. (Skanderborg Tømmerhandel). Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 109 Øre. (Kuske Kr. 53,00 pr. Uge). Overarbejde 50 og 100 pCt. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

40. Agitationskreds og Vejstrup Afdeling — Grusgravejerne P. Madsen, I. Ziska og Jens Hvid. Overenskomst oprettet den 14. Maj 1937. Parterne er enige om at respektere den mellem Foreningen af Grusgravejere og Skærve og Skærvefabriker og D. A. F. til enhver Tid gældende Overenskomst, hvad angaar

Timeløn, Overarbejde samt almindelige Bestemmelser. Parterne er endvidere enige om at søge oprettet Akkordpriser i størst mulig Udstrækning. Aftale om Akkordpriser træffes mellem hver enkelt Grusgravejer og den stedlige Afd. af D. A. F. Hidtil gældende Akkordpriser løber uforandret til 1. Aug. 1937. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Regler for Behandling af faglig Strid. Gælder til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Marts.

Sorø — Sorø kommunale Værker. Ved Forhandling med Udvalget for de kommunale Værker er der opnaaet Enighed om at forny den opsagte Overenskomst med følgende Ændringer: Reguleringstillægget forhøjes med 96 Kroner. Timelønnen for Løsarbejdere er forhøjet med henholdsvis 10 og 20 Øre. Endvidere er der indført Bestemmelser om Sommerferie og Ulykkesforsikring og endelig er Værket indgaaet paa, at der kun beskæftiges Medlemmer af D. A. F.

Odder — Hads Ning Herreders Jernbane. Overenskomsten fornyet for et Aar. Der er gennemført enkelte Forbedringer og Tilføjelser bl. a. den, at der er fastsat Lønninger for unge Arbejdere under 18 Aar, der beskæftiges som Bude.

44. Agitationskreds — Murermester Anders Jørgensen, Bollerslev. Efter en siden Februar Maaned d. A. iværksat Blokade overfor Murermesteren, har denne nu indmeldt sig i Landhaandværkernes Hovedorganisation, hvorefter Blokaden er hævet.

23. Kreds og Brovst Afdeling — Cementstøber Bach. Efter at Cementvarefabrikanten havde udmeldt sig af den stedlige Mesterorganisation og herefter var enige med Afdelingen om, at han var løst fra Overenskomsten, har der været afholdt flere Forhandlinger, uden at Enighed kunde opnaas. Herefter fik Afdelingen Sanktion til at varsle Blokade overfor Cementvarefabrikanten. Ved den Forhandling, der herefter fandt Sted under Forbundets Medvirkning opnaaedes der endelig Enighed om en Overenskomst. Fabrikanten indgik paa at forhøje Timelønnen med 5 Øre. Da Bach for Tiden foretager Modernisering af sin Virksomhed, skal der, naar denne er tilendebragt optages Forhandlinger vedrørende Fastsættelse af Akkordpriser.

D. A. F. — Ringkøbing Amt. Efter flere Forhandlinger med Ringkøbing Amts Vejudvalg, har Amtsraadet tilskrevet os om, at det er indforstaaet med at betale samme Timelønninger, som er fastsat i Entreprenøroverenskomsten. Dette gælder ogsaa, naar der udføres Arbejder, f. Eks. Tjærearbejder o. l., for hvilke der skal betales Tillæg til Timelønnen. Endvidere har Amtsraadet givet Tilsagn om, at der ved Brolægningsarbejde vælges en Akkordformand, der aftaler med Amtsraadets Repræsentant paa hvilken Maade Arbejdet skal tilrettelægges samt om, hvormange Arbejdsmænd, der skal være i Akkorden.

Nørre Aaby — De danske Gasværkers Tjærekompagni. Angaaende Arbejde ved Fabrikation af Pulver til Tæppebelægning i transportable Anlæg er der oprettet Overenskomst; for nævnte Arbejde fastsættes Timelønnen til 109 Øre + 20 pCt. For særligt Arbejde betales 140 Øre pr. Time. Aflæsning af Materialer betales med 125 Øre pr. Time. For Overarbejde betales de første to Timer 30 pCt., den næste 50 pCt. og derefter 100 pCt.. Arbejde i skiftende Hold betales med de almindelige Tillæg.

22. Kreds — Hjørring Privatbaner. Ved en Forhandling med Banerne den 10. Maj 1937 vedrørende Løn- og Arbejdsforholdene for de ved Banerne beskæftigede Arbejdere oprettedes en Overenskomst med Fastsættelse af Timelønninger samt Feriebestemmelser m. v.

Haarlev — Østsjællandske Jernbane. Ved en Forhandling med Østsjællandske Jernbaner vedrørende Ændringer til den bestaaende Overenskomst for Ekstraarbejderne er der opnaaet Enighed om, at Timelønnen forhøjes med 4 Øre. Endvidere er der indført Feriebestemmelser i Overenskomsten, efter hvilken der ydes Ekstraarbejderne fra 1 til 6 Dages Ferie.

43. Kreds og Haderslev. Angaaende en Klage fra forskellige Grusgraventreprenører, med hvem vi har sluttet Overenskomst, over, at Grusgravsentreprenører, med hvem vi ikke har Overenskomst, betaler en meget lavere Løn til deres Arbejdere, saaledes at de Entreprenører, med hvem vi har Overenskomst, ikke kan konkurrere ved Levering af Materialer, har der været afholdt en Forhandling i Haderslev. Det oplystes her, at det ikke alene drejede sig om Entreprenører, men ogsaa i stor Udstrækning om Kommuner, som leverer Materialer til Haderslev Amt til meget lave Priser. Da Haderslev Amt i alle Tilfælde betaler tarifmæssige Lønninger og iøvrigt er indforstaaet med, at der kun anvendes Materialer, for hvis Oparbejdelse der er betalt overenskomstmæssig Løn, har vi ved en Skrivelse til Afdelingerne i Haderslev Amt henstillet, at der indledes Forhandling med Kommuner, hvor der ikke er Overenskomster, og at der forsøges gennemført en Ændring af de Overenskomster, som ligger særligt lavt.

Hillerød — Slotsgartner Møller. For ca. 2 Aar siden fremsendte vi en Klage til Inspektoratet for de offentlige Lysthaver i Anledning af en Uoverensstemmelse om Betaling for Oprensning af Badstuedammen i Hillerød. Denne Klage er siden vandret skiftevis fra den ene Institution til den anden og har ogsaa været i Indenrigsministeriet og er derfor først nu endelig afgjort. Selvom Sagen har trukket i Langdrag er der dog den Tilfredsstillelse, at Arbejderne har faaet den Løn, som er forlangt for nævnte Arbejde, 140 Øre pr. Time. Herefter udbetales der Arbejderne 26 Øre pr. Time.

Taastrup — Firmaet Brd. Ryø, København. Mellem Firmaet og Afdelingen var opstaaet Strid om Betalingen af Kroner 234,53 for Opgravning af Ledninger, fordi der var Utæthed i Rørene. Firmaet mente, at dette skyldtes daarligt udført Opgravning, at der var gaaet Brud paa Ledningerne, medens Afdelingen fastholdt, at det maatte være Rørlæggerne, der maatte have Ansvaret. Ved et Mæglingsmøde den 10. Maj 1937 enedes man om, at Firmaet betalte, som Afdelingen havde forlangt.

D. A. F. — Murermestrene i 1. Zone. I den med Centralforeningen gældende Overenskomst er indført særlige Bestemmelser, hvad angaar Aflønning for Husbygningsarbejder m. v. i Nordsjællands 1. Zone. Timelønnen er den samme, som er gældende mellem Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejderne, København, og Jord- og Beton og Kloakledningsarbejder betales efter samme Overenskomsts Akkordsatser. I Henhold til Forligsmandsforslaget, som gav Jord- og Betonarbejderne en Forhøjelse af 4 Øre paa Timelønnen og fra 2 til 4 pCt. paa Akkorderne, forlangte Murerarbejdsmændene i 1. Zone samme Forhøjelse af deres Lønninger. Dette Forlangende afvistes af Murermestrene og senere af Arbejdsgiverforeningen, der ikke mente, at Forhøjelsen af de københavnske Lønninger medførte Forhøjelse af Murerarbejdsmændenes Lønninger i første Zone. Arbejdsgiverforeningen gjorde gældende, at der for det første ikke i Overenskomsten staar »den til enhver Tid gældende«, og for det andet, at Overenskomsten med Centralforeningen blev fornyet for to Aar i 1936, og at der derfor ikke kan foretages Ændringer i de bestaaende Lønninger, førend Overenskomsten er opsagt. Sagen har været forelagt en faglig Voldgift, og der er af Opmanden afsagt følgende Kendelse:

De i Foraaret 1937 indtrufne Forhøjelser af Timeløns- og Akkordsatserne i Hovedoverenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejderne i København medfører tilsvarende Forhøjelser af Lønsatserne i Nordsjællands 1. Zone ifølge § 4 i Landsoverenskomsten mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund.

Hedehusene — Korkvarefabriken »Sano«. Foranlediget ved en Uoverensstemmelse om Aflønning til de af Virksomhedens Arbejdere, der lejlighedsvis beskæftiges ved Jord- og Bygningsarbejde o. l., blev der afholdt et Mæglingsmøde paa Arbejdspladsen. Der opnaaedes herved Enighed om, at der for nævnte Arbejder og det i Forbindelse hermed staaende Arbejde betales 131 Øre pr. Time.

Glostrup — Entreprenørfirmaet Christensen & Lichtenberg. Ved Udførelsen af et Vejarbejde og flere i Forbindelse her-

med staaende Arbejder opstod der Uenighed mellem Firmaet og Arbejderne, hvilket førte til, at Firmaet afskedigede Holdformanden. I den Anledning afholdtes et Møde, hvor det dog ikke var muligt at faa tilvejebragt Enighed. Vi klagede til Entreprenørforeningen, og herefter er Firmaet indgaaet paa at genantage den afskedigede Holdformand, som efter de foreliggende Oplysninger var afskediget uden Grund.

Løgstør — Vandbygningsvæsenet. I Henhold til en Meddelelse fra Afdelingen om, at den havde en Del Vanskeligheder med at faa den ledende Ingeniør til at beskæftige organiserede Arbejdere, tilskrev vi Direktoratet for Vandbygningsvæsenet og henstillede, at der gaves Ingeniørerne Paalæg om fortrinsvis at beskæftige organiserede Folk ved Uddybningsarbejde i Løgstør. Direktoratet meddeler os, at de er enige med os i, at der fortrinsvis bør beskæftiges arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere, og at der er tilgaaet Ingeniørkontoret i Løgstør fornøden Ordre i saa Henseende.

D. A. F. — Ingeniør Voltelen. Vedrørende Arbejde med Anbringelse af Vejskilte er der truffet Aftale med den ledende Ingeniør, Hr. Voltelen om, at nævnte Arbejde aflønnes paa følgende Maade: 1) Timeløn, København og 1. Zone: 108 Øre + 50 Øre, naar Arbejdet ikke udføres i Akkord = 158 Øre + Skurpenge 1 Kr. pr. Dag. 2) 2. Zone 115 Øre + 20 pCt. naar Arbejdet ikke udføres i Akkord = 138 Øre + Skurpenge 85 Øre pr. Dag. 3) Det øvrige Land 109 Øre + 20 pCt., naar Arbejdet ikke udføres i Akkord = 131 Øre + Skurpenge 85 Øre pr. Dag.

25. Kreds — Entreprenør P. Frederiksen, Nibe. Entreprenøren har underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Moselund — Murermester Søren M. Sørensen. Mesteren har underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst.

Brande — Murermester L. Hagensen. Mesteren er indgaaet paa at betale den efter den mellem D. A. F. og Landhaandværkernes Hovedorganisation gældende Overenskomst.

Ringsted — Entreprenør Andersen. Entreprenøren er indgaaet paa at betale efter den til enhver Tid mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Hobro — Cementvarefabrikanterne Mandsberg Kristensen, Mads Thomsen og S. M. Sørensen. Fabrikanterne har tiltraadt den mellem vort Forbund og Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening gældende Overenskomst.

Hals (25. Kreds) — Tømrermester Jens Larsen, Hals. Overenskomst oprettet. Timeløn 109 Øre. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Regler for Behandling af faglig Strid. Gælder indtil den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Marts.

Borup, Jyll. — Proprietær Hjortkær. Den overfor Proprietæren etablerede Blokade er hævet, efter at han har tiltraadt den med flere Grusgravejere bestaaende Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Akkord ved Grusharpning 190 Øre pr. m³. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. Oktober.

Thureby — Sædder Kommune. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timelønnen i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. 15 pCt. Tillæg for Tjærearbejde. Skærveslagning betales med Kr. 7,50 pr. m³ 6 cm Skærver. Kun Beskæftigelse af D. A. F.'s Medlemmer. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse i H. t. de mellem Hovedorganisationerne gældende Regler.

Tilst — Borum-Lyngby Kommune. Overenskomst oprettet. Timeløn ved Arbejde med Statstilskud samt Tromlearbejde 109 Øre, andet kommunalt Arbejde betales med 105 Øre. For Tjærearbejde betales 120 Øre i Timen. Skærveslagning 7 Kr. pr. m³. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

Hillerød — Tjæreby Sogneraad. Den af Sogneraadet opsagte Overenskomst er fornyet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn betales efter den med Entreprenørforeningen til enhver Tid gældende Overenskomst. 15 pCt. Tillæg ved Tjærearbejde. Alt Arbejde udføres i Akkord efter Entreprenøroverenskomsten. For Skærveslagning betales Kr. 7,00 pr. m³ 7 cm Skærver. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til enhver Tid.

Frederikssund — Jørlunde Kommune. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn i H. t. den til enhver Tid bestaaende Overenskomst med Entreprenørforeningen for Tiden 115 Øre. 15 pCt. Tillæg til Timelønnen for Tjærearbejder. Skærveslagning 6 cm Kr. 7,25, 7 cm Kr. 6,75. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

Harlev Afdeling — Grusgravejer Rasmussen, Taastrup. Der er oprettet Overenskomst angaaende Grusgravarbejde. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 109 Øre. Akkord Kr. 2,25 og 2,50 pr. m³. Ejeren foretager Afrømning af Overjord. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

Vordingborg — Vordingborg Landsogn. Overenskomst oprettet. Parterne er enige om at betale og rette sig efter de Bestemmelser, der er gældende i Overenskomsten med Entreprenørforeningen, dog er Timelønnen 110 Øre. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F.'s Arbejdsløshedskasse. Ved Tilskadekomst under Arbejdet sikres Arbejderne 3 Kr. om Dagen ogsaa i de første 13 Uger. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

Skjød — Skjød Kommune. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn for Arbejde med særligt Tilskud 109 Øre. For andet kommunalt Arbejde 90 Øre. Skærveslagning Kr. 6,75 pr. m³. Gyldighed til 1. April 1938. Regler for Behandling af faglig Strid.

Vraa — Vraa Kommune. Overenskomst oprettet. Timeløn 109 Øre. Skærveslagning Kr. 8,40 pr. m³. Overenskomsten gælder til 1. Maj 1938.

Terslev — Grusgravejer Max Jeppesen, Bjerrede. Der er opnaaet Enighed om Overenskomst vedrørende Arbejdet i Jeppesens Grusgrav. Timeløn 109 Øre. Overenskomsten gælder til 1. Maj 1939 og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Bryrup — Vinding-Bryrup-Vrads Kommune. Der er truffet en Lønaftale, hvorved Timelønnen er fastsat til 109 Øre (før 80 Øre). Slagning af Skærver 7 Kr. pr. m³ (før 6 Kr.).

Skævinge — Strø Kommune. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Bestemmelser om Betaling for Overarbejde. Skærveslagning 6 cm Kr. 7,50 pr. m³. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

Ølstykke — Ølstykke Sogneraad. Der er opnaaet Fornyelse af Overenskomsten med visse Forbedringer. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Skærveslagning Kr. 7,50 pr. m³. Bestemmelse om Overtidsbetaling. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

9. Kreds — Ørslev Bjerge Kommune. Der er ved Forhandling opnaaet Enighed om Overenskomst vedrørende kommunalt Grundforbedringsarbejde. Arbejdstid 8 Timer. Akkordbetaling for Nedlægning af Bundsten. Skærver og Grus samt første Gangs Tjæring samt mindre Afretninger: 27 Øre pr. m². Nedlægning af Paksten 11 Øre pr. m². Forekommende Timelønsarbejde afregnes med den Gennemsnitsløn, som tjenes i Akkord. Timeløn til Tromleføreren 109 Øre. Regler for Behandling af faglig Strid.

Graasten — Rinkenæs Kommune. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer, i December og Januar dog 7 Timer. Timeløn 109 Øre for alt Arbejde + 15 pCt.s Tillæg for Tjærearbejde. Skærveslagning betales i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. Marts.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 14 31.–7. 1937 42. Aarg.

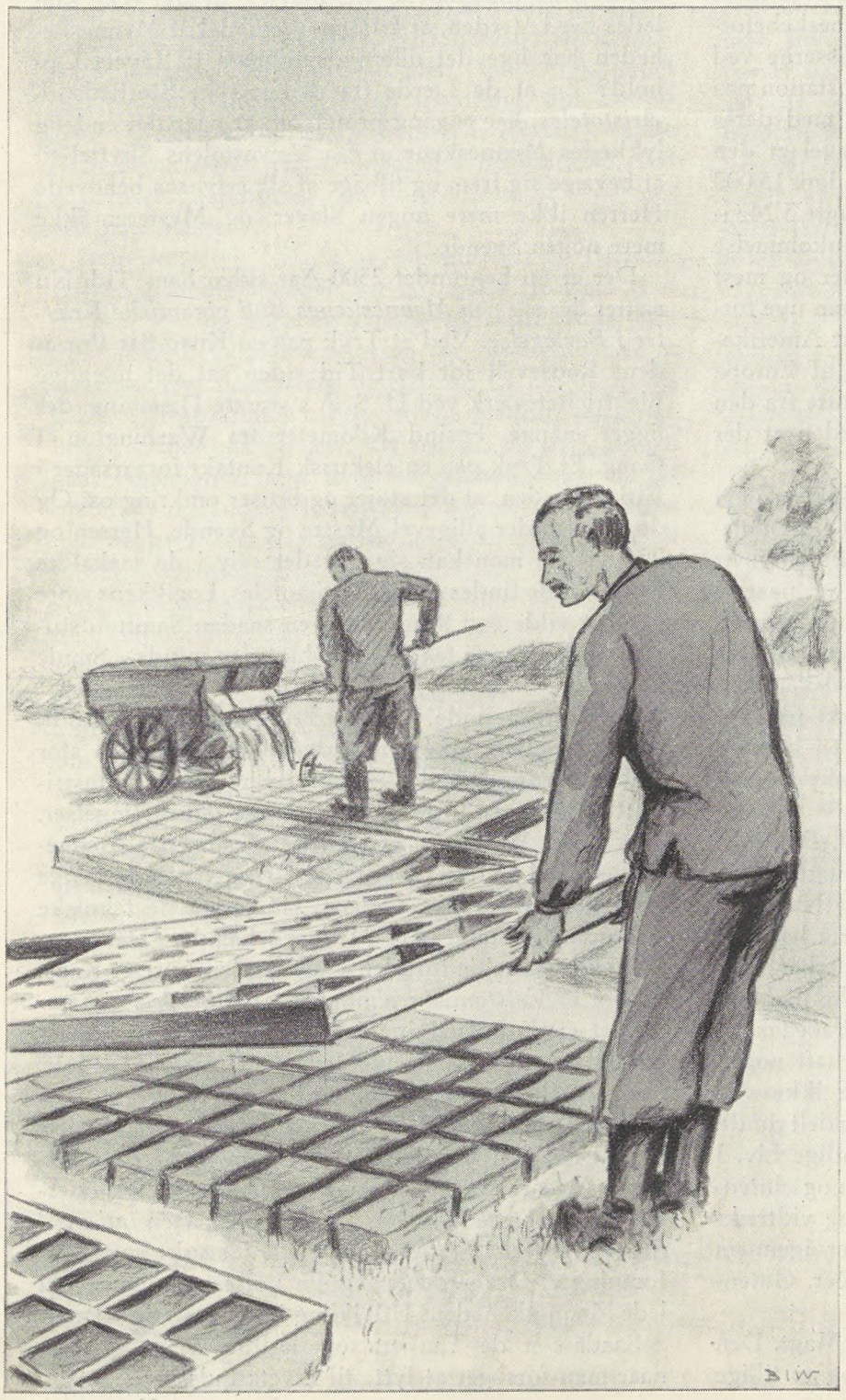

I Tørvemosen

Hvert gyldent Gry ligger Duggens Perler
som Stænk af Sølv i de hvide Snerler
paa Mosens brun-sorte Tørvejord,
og der er samlet smaa, vaade Pletter,
hvor Spade-Blade om Dagen sætter
i Tørvejorden de dybe Spor.

Hvor Padderokker og brede Bregner
og Siv i Mosevand sammen segner,
bli'r Tørv om hundrede tusind Aar,
og Solens Varme fra svundne Dage,
i svundne Tider, faar vi tilbage,
hvor brun-sort Tørv nu i Stakke staar.

Og brune Kroppe med stærke Lemmer,
vil hæve Skatten, som Mosen gemmer,
og som til Brændsel vi har Behov,
og her skal slæbes, og her skal slides,
og her skal stræbes, og her skal strides,
det er en ældgammel Mose-Lov.

Aage Hermann.

VED LIVETS PULSSLAG

Tiden farer hastigt forbi. Den gamle græske Filosof Heraklits Ord staar stadig ved Magt: Alt flyder! Der findes ingen Stilstand. Livet lader sig ikke presse ind i stivnede Former. Tanker af Evighedsværdi fødes næppe nok. Samhørende Idéer, som i Dag er anvendelige og øjensynlig af stor Betydning, lægges imorgen til Side. Viljen til Selvhævdelse overgaar alt. Tempo! Tempo! Det er vore Dages Tegn.

Det er kun øjensynligt, at Menneskene er knyttet til Begreberne *Tid og Rum*. Samfærdselsmidlerne, navnlig *Flyvemaskiner og Radio*, er ved at overvinde disse Begreber. Man gaar nemlig mere og mere over til at anvende Luftfartøjer til Gods- og Menneskebefordring. Har vi ikke for nylig læst, at Russerne ved Hjælp af Luftfartøjer har oprettet en Radiostation paa Nordpolen, og at de to japanske Flyvere med deres Maskine »Guddommelige Vind« har tilbagelagt den uhyre Strækning fra Tokio til London, der udgør 15.000 km paa 94 Timer, medens man tidligere brugte 3 Maaneder hertil? Vi kan næppe nok i vor Hukommelse holde Rede paa de forskellige Rekordtider og mest fremragende Præstationer, saa meldes der om nye forbedrede Resultater. Det er 10 Aar siden, at Amerikaneren *Lindbergh* fløj over Atlanterhavet til Europa uden Mellemlanding. Idag flyver man ret ofte fra den gamle til den nye Verden og omvendt, uden at der lægges særlig Mærke til det.

I hvert Fald vil der inden længe ikke findes noget Sted paa Jorden, som ikke er aftvunget sine Hemmeligheder. Alt vil blive inddraget i *Varecirkulationens og Verdenssamkvemmets* Kreds. Og hvad er, naar vi betragter dette, de forskellige Stater og Landegrænser. Vil de bevare deres gamle Betydning? Den tidligere Præsident for det internationale Handelskammer, *Walter Leaf*, har engang sagt: »Den politiske Grænse er en afskyelig Grænse, den skiller paa en kunstig Maade Mennesker, som ønsker at have Samkvem med hinanden.«

Gutenbergs *Opfindelse* var en Stordaad. Bogtrykkerkunsten har bidraget meget til Forsoningen, men ogsaa til Fjendskabet mellem de forskellige Nationer. Menneskehedens højere aandelige Udvikling har haft Brug for det trykte Ord. Ved Hjælp af dette har Tanker og Idéer kunnet brede sig fra Menneske til Menneske, fra Land til Land. En *Ciceros, Mirabeaus* og *Lasalles* fængende Taler vilde ikke have haft nogen videre Betydning for Eftertiden, hvis de ikke ved Hjælp af Tryksværte var blevet foreviget og delt rundt. Pressen er den første Stormagt i det offentlige Liv. I vore Dage er *Afsenderrummet Redaktionen* og *Antennen Adressen* for den mest omfangsrige og vidtrækkende Avis. Den elektriske Gnist svirrer igennem Æteren som Overbringer af Tanker og Idéer. Gutenberg har faaet en slem Konkurrent.

Maskinen har *mangedoblet* Menneskets Magt. Den har genløst ham fra det haarde Arbejde og er tillige blevet Kraftgiver og Velgører. Den mekaniske Energis Mobilisering har bevirket, at alle Menneskene kan tage Plads ved Naturens Gavebord. Maltus blev engang straffet for Løgn, da han paastod: »For Arbejdsløse og Saadanne, som ikke bidrager til Samfundets fælles Underhold, vil der intetsteds være et Maaltid Mad tilovers«. Med Henblik paa den stadig voksende Rigdom i vor Tid, trænger det Spørgsmaal sig paa: »Hvor befinder *Arbejderen* sig under alt dette? Er de nuværende daarlige Levevilkaar for mange Millioner Mennesker foreneligt med en saa rig Tids i teknisk Henseende tilkæmpede Resultater? Er det ikke saaledes her i Verden, at kun en Trediedel af Menneskeheden har lige det allernødvendigste til Livets Ophold? En af de Lærde fra den græske Storhedstid, *Aristoteles*, har engang profeteret, at naar det endelig lykkedes Menneskene at faa Vævestolens Skyttel til at bevæge sig frem og tilbage af sig selv, saa behøvede Herren ikke mere nogen Slaver, og Mesteren ikke mere nogen Svende.

Der er nu henrundet 2300 Aar siden hans Tid. Nu sætter der sig *paa Menneskenes Bud gigantiske Kræfter i Bevægelse*. Ved et Tryk paa en Knap har Præsident Roosevelt for kort Tid siden sat det mægtige Elektricitetsværk ved U. S. A.s største Dæmning, der ligger mange Tusind Kilometer fra Washington, i Gang. Et Tryk paa en elektrisk Kontakt foraarsager i Virkeligheden, at det støjer og bruser omkring os. Og dog findes der alligevel Mestre og Svende, Herren og Trælle! Ja, man kan sige, at der selv i de saakaldte Kulturlande findes Slaver. Aristoteles, Logikkens store Mester, vilde ved Studium af en saadan Samfundstilstand ikke kunne faa Øje paa blot den mindste Smule Logik.

En Kulturperiode, som vor holder af at blive kaldt, mister sin Betydning, naar den ikke skaffer en stor Del af Menneskeheden — og i hvert Fald i Industristaterne ethvert Individ — *taalelige Livsbetingelser*. Trods alle Maskiners Hestekræfter, som paa Menneskenes Bud sættes i Bevægelse, *er det menneskelige Arbejde disse Tings Ophav*. Thi ogsaa de tekniske Vidundere stammer fra Menneskehænder. Det menneskelige Arbejde foruden vilde Jorden være et Kaos. Derfor er *Velstandens almindelige Udbredelse i Samfundet* en Forudsætning for, at Tingene kan bestaa, og det er den Samfundstilstand, vi kalder Kultur. Menneskehedens Udvikling til noget højere er nøje forbunden hermed. Der er stærke Kræfter i Bevægelse for, at alt skal forblive ved det gamle, saa de store, brede Masser derved mister deres Andel i Livsgoderne. *Lad os sætte hele vor samlede Formaaen ind mod disse Kræfter!* Det kan vi gøre ved at styrke vore Fagforeninger. De er den mægtige Løftestang, som skal lede Menneskehedens Udvikling ind i de rigtige Baner.

Saadan er de Tanker, som indfinder sig hos En, naar man forsøger at lytte til Livets Pulsslag.

Korresp.

Arbejdets sjælelige Værdi

At arbejde hører til en af Menneskets mest elementære Fornødenheder. Mennesket arbejder for mere end at skaffe sig det daglige Brød. Det har i sig en vis Trang til at skabe. Det er denne Trang, det skal have tilfredsstillet gennem Arbejdet.

Denne Trang til at skabe, som findes i ethvert Menneske omend ikke i lige stort Omfang, ytrer sig først som en Drøm. Man vil naa det, som man i Filosofien kalder det Højeste. Deraf udspringer saavel de største som de mindste Præstationer, fra det simpleste Arbejde til den højeste Kunst. Ved at tumle med Opgaven, Arbejdet, bringes der Forbindelse i Stand mellem Drømmen og Virkeligheden. Under Arbejdet sker der en Udløsning af den Spænding, som Drømmen — Arbejdet udført i Arbejderens Fantasi — satte Arbejderen i. Denne Udløsning i Forbindelse med Arbejdsresultatet giver den Følelse, som vi benævner »Arbejdsglæden«.

Den primitive Maade at arbejde paa er Barnets. Barnet glemmer i Legen for en Tid — kortere eller længere — sig selv og Omgivelserne fuldstændigt. Men snart begynder Interessen for Beskæftigelsen at slappes. Det vender sig derefter til en ny Beskæftigelse. For at komme ud over dette Stadium maa man lægge Tvang paa sig selv. At arbejde vil sige, at man gaar systematisk frem, hvor Barnet kun virker ud fra øjeblikkelige Indskydelser. Selv den største Kunstner maa lægge Tvang paa sig for at naa til Enden med sit Arbejde. Denne Tvang maa forstærkes i samme Grad, som Arbejdet mekaniseres, hvilket sker i et forrygende Tempo i vore Dage. Det vil altsaa sige, at der kræves mere Selvovervindelse for at udføre det moderne Arbejde end Fortidens primitive Arbejde, og at det afgiver mindre Arbejdsglæde. Det er Romantik at tale om »Arbejdsglæde« i Betydningen af, at det rigtige Arbejde drives af Lysten alene (Lysten driver Værket!), der skal ogsaa en god Portion *Vilje* til.

Synet paa Arbejdet har været forskelligt ned gennem Tiderne. Siden Reformationens Dage er Arbejdet blevet prist. For den gamle Græker var det vanærende at arbejde. Flere af de gamle Kirkefædre har fremholdt Arbejdets etiske Betydning, bl. a. Augustin, der sagde, at Arbejdet er sundt, da det læger sjæleligt. Den engelske Filosof Thomas Carlyle, der hører vor Tid til, siger om Arbejdet, at det bringer Sjælens Kræfter i Harmoni. Det er meget rammende sagt.

Arbejdet behøver ingenlunde at være et helt frit Arbejde som Kunstnerens for at kunne skaffe Udøveren en personlig Tilfredsstillelse. Afgørende for, hvor meget man faar ud af sit Arbejde, er derimod, paa hvilken Maade man tager sit Arbejde. Hvad enten man gaar bag Ploven eller arbejder paa Fabrikken, maa man opfatte sit Arbejde som en Opgave, der er stillet en. Kan man ikke det, men kun ser paa Arbejdet som en forbandet Nødvendighed, da har det mistet sit indre Indhold. Arbejdet maa først og fremmest opfattes som en moralsk Pligt, der paahviler ethvert Menneske. Til det »rigtige Arbejde« hører Rytme og Sang; der kræves, for at disse to Ting kan komme frem, at Arbejderen giver sig over i sit Arbejde med Sjæl og Krop.

Mange Arbejdere vil overfor Kravet om, at man skal gaa op i Arbejdet med Liv og Sjæl, indvende, at det er borgerlig Tale, og sige, at man derved yderligere bliver udbyttet. Det er kun halvt Sandhed. Det er i højere Grad en selv, end det er Arbejdsgiveren, man snyder, hvis man altid er sur i sit Arbejde og passer paa, at man ikke yder mere, end man er pligtskyldig. Man maa bl. a. huske paa, at det er en Umulighed at regne ud, hvor meget hver af Parterne, Arbejdsgiveren i Form af Løn, Arbejderen i Form af Arbejde, skylder hinanden. Organisationerne er Stedet, hvor Arbejderen skal sætte ind, hvis han eller hun føler sig udbyttet, og ikke Arbejdspladsen ved daglig at passe paa ikke at yde for meget Arbejde.

Saavel det haarde Arbejde som Arbejdet ved Maskinen kan afgive en sjælelig Værdi. Arbejderen, der staar i Udgravningen, har Lejlighed til at sætte ind med alle sine Kræfter i Arbejdet. For at faa Arbejdet til at skride, maa han bruge sin Forstand, hvert Spadestik kræver hans fulde Opmærksomhed for at faa Redskabet i Jorden og faa fuldt Læs paa det op. Ved hver Pause betragter han Arbejdets Fremadskriden og faar derved en Tilfredsstillelse — vel nok en af de mest sublime Tilfredsstillelser, et Menneske kan opnaa.

Maskinarbejdet behøver ikke at være lige saa dødt, som man i Almindelighed fremstiller det. Mange Maskiner kræver af Arbejderen, at han har «Omløb i Hovedet«, hvilket vil sige det samme som, at Maskinens Gang er afhængig af hans Evner. I dette er der en vis Tilfredsstillelse. Andre Maskiner kræver mindre Opmærksomhed af Arbejderen; de giver til Gengæld den Fordel, at de frigør en Del af Arbejderens Tanker, hvilket mange sætter Pris paa. Selv i det mest forcerede Arbejde findes der Elementer, der giver en personlig Tilfredsstillelse. Transportbaandet kræver Præcished og Tempo. Det giver Tilfredsstillelse at kunne præstere dette. Det er først, naar man ikke kan gøre det uden ved at anstrenge sig til det yderste, at man reagerer. Haandværket har beholdt meget af det personprægede ved sig.

I ethvert Arbejde, det være aldrig saa enerverende, findes der Elementer, der virker personligt tilfredsstillende paa Udøveren. Et fuldkomment sjælløst Arbejde vilde det ikke være muligt at faa Folk til at udføre to Dage i Træk.

Den primitive Opfattelse af, hvad man skal forstaa ved Ordet »Arbejde« er *Haandens Arbejde*. I lange

Tider regnede man i Haandens Arbejderes Kredse ikke Aandsarbejde for Arbejde, men ansaa det for en Slags hæderligere Form for Driveri. Samtidig saa man fra de immatrielle Erhvervskredses Side ned paa Kropsarbejderne som en Mellemting mellem dem selv og Dyrene. Denne Betragtningsmaade er man efterhaanden ved at være kommet ud over. Kropsarbejdet kræver den store fysiske Indsats, medens Aandsarbejdet i Reglen kræver større Energi end det legemlige Arbejde.

Aandsarbejderne er Kunstneren og Videnskabsmanden. Kontorarbejdet er noget ganske tredie. Det er vistnok Djævlens Værk. Kontorarbejdet er overordentlig mekanisk samtidig med, at det kræver Udøverens hele Opmærksomhed. Ved at sige, at det er mekanisk, siger man samtidig, at det er et overordentlig sjælløst — hvilket igen vil sige menneske-uværdigt — Arbejde. Det er mindre befriende end det meste legemlige Arbejde. Kontorarbejdet som en Slags ophøjet Arbejde er en Misforstaaelse, som »Handels- og Kontormedhjælperforbundet« har paavist Gang paa Gang.

*

Den sidste Menneskealder har været haard mod Arbejdet. Og den, der gik forud, har ikke været bedre. Men paa hver sin Maade.

Industrialismen kom og slog det gamle frie Haandværk i Stykker og gjorde Arbejderne til Lønarbejdere, der under Industrialismens første Tidsperiode kom til at leve under de frygteligste Forhold. Men snart begyndte Arbejderen at lave Oprør mod denne umenneskelige Tilværelse, som Industrialismen bød ham, han lavede Fagforeninger og tilkæmpede sig højere Løn og Arbejderbeskyttelse af forskellig Slags. Arbejdet føltes ikke mere saa tvunget. Men saa fandt man paa andre Udnyttelsesmetoder, der snart skulde spænde Arbejderen inde i Forhold, der er mindst lige saa slemme som den første Industrialismes Udbytning. Vi tænker her paa Rationaliseringen, Taylorismen og de nye Metoder til ved Hjælp af et Stoppeuhr at beregne, paa hvor kort en Tid et Arbejde kan gøres paa, for derefter at kræve det udført paa denne den korteste Tid. Det synes saa ligetil, men er dog ikke rigtigt. For en kortere Tid kan Mennesket drives op til en fænomenal Ydelse, men det kan ikke vare ved i det lange Løb. Man kræver af Arbejderen hele dennes Formaaen i den Tid, han eller hun er paa Arbejdspladsen, men ikke Formaaen i den Forstand, at Arbejderen kombinerer sine sjælelige Kræfter med de fysiske for paa denne Maade at naa det yderste. Man kræver et forstandsløst Arbejde udført i det hurtigst mulige Tempo, hvilket vil sige, at der kommer til at mangle den Harmoni, som Arbejdet skulde bringe Arbejderen i. Denne Form for Arbejde kræver da ogsaa en meget haard Tvang lagt paa sig selv fra Time til Time. Muligvis kan Arbejderen rent fysisk holde til den nye Arbejdsmetode (i mange Tilfælde er saadant Arbejde let), men sjæleligt gaar Mennesket i Stykker. Man kan ikke ustraffet skære en Del af Mennesket (dets Trang til at udfolde sjælelig Energi under Arbejdet) bort. Det fører før eller senere til Arbejdslede.

Et andet Træk, som er typisk for det moderne Arbejde og dets forringede Personlighedsværdi, opstaar ved, at Arbejderen er blevet Lønarbejder og kun paa Andenhaand faar sit Arbejdes Frugter. For Kapitalisten og dennes Slavefoged, Arbejdsgiveren, gælder det om at faa saa meget Arbejde ud af Arbejderen som muligt uden Hensyn til, om Arbejderen kan holde til det under de givne Forhold. Arbejderen bliver som Følge deraf til Stadighed udsat for et Tryk fra Arbejdsgivernes Side, saa han derved faar Uvilje mod sit Arbejde, selvom han behersker det temmelig godt. Arbejdsgiverens permanente Utilfredshed er en af Tidens Forbandelser.

Arbejdets Opdeling med den producerende Arbejder paa den ene Side og den ledende og profitsøgende Arbejdsgiver paa den anden Side fører mange uheldige Forhold med sig. Det uheldigste af disse er, at Arbejderen derved bliver skilt fra sit egentlige Arbejdsresultat, Arbejdet, og som Erstatning herfor bliver afregnet i Penge for det udførte Arbejde. Arbejderen bliver herved snydt for den egentlige Arbejdsglæde, at staa med Resultatet af sit Arbejde i Hænderne efter Arbejdets Fuldførelse. Herved opstaar der en konstant Utilfredshed hos Arbejderen af psykologisk Karakter. En af vor Tids største Psykologer, den belgiske socialdemokratiske Arbejdsminister Hendrik de Man, mener, at det eneste virkelig betydningsfulde sociale Problem, vi har, er det at give Mennesket Arbejdsglæden igen.

Det haardeste Angreb, der er rettet mod Arbejdsglæden og dermed mod hele vor Civilisation, er Arbejdsløsheden. For at man kan gaa til Arbejdet med Lyst, er det en Forudsætning, at man har faaet Lov til at vælge sit Arbejde og er kommet paa den »rette Hylde«, — hvilket vil sige: faaet det Arbejde, man er bedst egnet til.

I Dag er der ingen, der har Raad til at have specielle Ønsker med Hensyn til Livsgerning. Uhrmageren siger glad Ja, hvis man byder ham et Stykke Arbejdsmandsarbejde. Det gælder om at faa Arbejde og saa være tilfreds med, at man i det hele taget har Arbejde. Der bliver heller ikke Raad til Betragtninger over Arbejdsglæde eller manglende Arbejdsglæde. Arbejdsglæden er i mange Tilfælde blevet afløst af Frygten for at blive arbejdsløs. Arbejderen er i Dag mindre fri i sin Optræden og i sit Arbejde end nogensinde tidligere. Arbejdsløshedsspørgsmaalets Løsning er derfor til syvende og sidst afgørende for, om Arbejderen igen vil kunne finde Tilfredsstillelse i sit Arbejde.

Svend.

STØT MATTEOTTI-FONDENS SPANIENS-INDSAMLING

RANDERS AFDELING A HAR BESTAAET I 50 AAR

Den 30. Juni passerede Randers Afdeling A 50 Aarsdagen for sin Oprettelse. At der allerede paa det daværende Tidspunkt var en udtalt Trang tilstede for en Organisation blandt Arbejdsmændene ses deraf, at der ved Afdelingens Oprettelse indmeldte sig 139 Medlemmer. Og dette Antal blev meget hurtigt fordoblet.

Randers Afdeling A.'s nuværende Bestyrelse.

Afdelingen tog straks fat paa Løsningen af de Opgaver, der allerede var tilstede ved Organisationens Etablering, bl. a. rettedes der Henvendelse til Bystyret om Forbedringer af Arbejds- og Lønvilkaarene i Forbindelse med Udførelsen af det kommunale Arbejde. I de første 8—10 Aar understregede Organisationen sin Tilstedeværelse ved en Række Arbejdsstandsninger af større eller mindre Omfang paa det lokale Omraade. Nogle af disse Strejker vandtes, andre tabtes, men det blev slaaet fast, at Arbejdsmændenes Fagforening gjorde en værdifuld Indsats til Fordel for dem, der havde fulgt Kaldet og var traadt indenfor de organiserede Arbejderes Rækker.

Fagforeningens Virksomhed fik ogsaa en heldig Indflydelse paa Organisationsspørgsmaalet indenfor Byens Omraade i det hele taget. Bemærkelsesværdigt i saa Henseende er det, at Arbejdsmændenes Organisationstrang blev en Spore for andre uorganiserede, hvoraf der fandtes mange i Randers. Foranlediget af en Strejke, som Afdelingen en Gang i Halvfemserne iværksatte overfor Randers Svineslagteri, fik Slagteriarbejderne Øjnene op for Organisationens Betydning og stiftede, saa vidt det kan konstateres, den første Slagteriarbejder Fagforening i Danmark. Ligeledes havde den stedlige Bryggeriarbejderorganisation sit egentlige Udspring fra Arbejdsmændenes Organisation, idet denne Organisations Tillidsmænd var udgaaet fra Arbejdsmændenes Fagforening, hvor de havde modtaget den første Information om Fagforeningsarbejde.

Senere fulgte den branchemæssige Opdeling af Dansk Arbejdsmands Forbund, hvorved den nuværende Afdeling A. blev Moderafdeling til 4 andre Afdelinger i Randers.

Randers A. tæller nu da Stiftelsesdagen passeredes 1250 Medlemmer og befinder sig i stadig Udvikling. Selve Jubilæumsdagen skulde være markeret ved en Festlighed, men denne er af forskellige Grunde blevet udsat; bl. a. har Vanskeligheden ved at opnaa tilstrækkeligt stort Lokale været medvirkende til Udsættelsen. Vi benytter Lejligheden til at ønske Afdelingen til Lykke med de svundne Aar og knytter hertil Ønsket om fortsat Fremgang i den kommende Tid.

DET VIGTIGSTE VAABEN

Borgerskabets Budbringer.

Kampen for politisk Frihed ledsagedes af en fri Presses Opvækst. Da Enevælden afløstes af frie forfatningsmæssige Tilstande, begyndte Borgerne at samle sig i politiske Partier. Og efterhaanden som Partierne marcherede frem og de politiske Skillelinjer blev skarpere, blev Pressen mere og mere et bevidst Virkemiddel i de enkelte Partiers Tjeneste. Pressen blev *baade Nyhedsbringer* og *Organ* for den ene eller den anden af de evige Sandheder, som Folket fra Tid til anden er blevet velsignet med.

Dog er det stadig i sin Egenskab af Nyhedsbringer, Pressen har opnaaet sin Position. Her har Udviklingen givet Muligheder for at yde en Service, som ligger langt over, hvad man forestillede sig muligt, da de første beskedne Dagblade viste sig. Pressens Væsen har ikke ændret sig synderligt. Hvad der staar i Avisernes Spalter er i Dag som forhen et Billede paa godt og ondt af Menneskeheden selv.

Her præsenteres den højvidenskabelige Livsfilosofi Side om Side med Døgnsladderen. Det fortælles, at en Redaktør ved et københavnsk Hovedblad engang instruerede sin Jyllandskorrespondent saaledes: »Hvis der dør fire Arbejdere af Blodforgiftning, saa send 30 Linjer, men faar Etatsraad X et Dueben forkert i Halsen, maa vi have alle Detailler«.

Bondens frie, stærke Røst.

Den danske Bonde, der paa saa mange Omraader har vist sit Talent til at hævde sig gennem Organisationer, skabte sin egen Presse, der igennem Aarene under Kampen mod Provisoriet i de Aar, da Venstres politiske Træ endnu var ungt og livskraftigt, har talt mangt et godt demokratisk Ord og tolket Frihedens Sag. Den frie, stærke Bonderøst havde en velgørende Klang i en Tid, hvor et snæversynet By-Borgerskab kælede for sin egen Uundværlighed.

Med den frie, stolte Venstrepresse, som forhen tog saa mangen Dyst for Frihed og Retfærd, har vor Tids Venstreblade kun Navnet tilfælles. De har forlængst udviklet sig til at blive pengeglade Avistruster, hvor Aanden og Inspirationen har maattet vige for Hensynet til Geschæft og Profit.

Arbejdernes Avis.

Som den fremstormende, sejrsvillende Klasse byggede Arbejderne deres Presse op trods utallige Vanskeligheder. Arbejdernes Avis hentede sine Impulser fra Kampenes Pladser, ude fra Arbejdernes Organisationer, fra Generalforsamlinger og Kontrolsteder, hvor strejkende eller lockoutede Arbejdere mødtes. I de første bevægede Aar genspejlede Arbejderpressen hele den kæmpende Bevægelses romantiske Fribyttertilværelse. Senere blev Oplysningsarbejdet ført frem, og Pressen maatte da ogsaa paa dette Felt tage sin Tørn som den, der hjalp til med at give Bevægelsen Bredde, og satte Problemer under Debat i de videste Kredse.

Der findes Kammerater, som af og til i Fagforeningerne giver Udtryk for, at den rent faglige Indsats gennem Arbejdsforhandlinger og Konflikter, er Fagbevægelsens eneste Interesse. Det er forkert. Gennem Arbejdet indenfor Organisationerne finder Fagbevægelsen sine Stødtropper og gennem Talerøret ud imod Offentligheden — Pressen — føres Fagbevægelsens Problemer ind paa den store offentlige Arena.

Begge disse Funktioner, der udføres af den samlede Arbejderbevægelses Organer, er nødvendige Forudsætninger for Fagbevægelsens Arbejde.

Ikke Pengehensyn, men Organisationshensyn.

Fagforeningerne har derfor intet Valg: Det er en nødvendig Opgave for faglige Tillidsmænd at medvirke til den størst mulige Udbredelse af den socialdemokratiske Presse. Dette Pligtens Evangelium kan det være utaknemmeligt nok at skulde prædike, men det skal gøres. Der er jo ingen, der vil benægte, at den borgerlige Presse er anderledes stillet i Konkurrencen om Læsernes Gunst. Den ledes udelukkende efter Pengehensyn. Anderledes med vor Presse. Gennem sin nøje Tilknytning til Arbejderorganisationerne er den socialdemokratiske Presse med til at opretholde et stort Antal Blade paa Steder, hvor der, hvis der udelukkende blev anlagt forretningsmæssige Synspunkter, aldrig vilde komme et Blad, der talte Arbejdernes Sag.

Det er Hensynet til Arbejdernes faglige og politiske Organisationer, der motiverer disse Blades Opretholdelse. For Organisationerne derude i de mange smaa Landdistrikter, hvor der endnu i Dag skal gøres et Pionerarbejde for at skaffe Ørenlyd for Arbejdernes Sag, er Arbejderpressen en Livsbetingelse, og den kan kun opretholdes gennem Tilskud fra Bladene i de store Byer. I alle de større Byer — hvor vore Blade paa lige Fod med Borgerskabets Presse byder det moderne Dagblads omfattende Nyhedsservice — men hvor *vore* Dagblade *tillige* taler *vor* Sag — er dette Argument ikke det mindst væsentlige.

Fagforeningsfolkets Stilling.

Mon det ikke skulde være en let Sag for enhver interesseret Fagforeningsmand paa Arbejdspladserne, i Klubberne og overalt, hvor Arbejdere mødes, at skaffe Sympati for dette Princip? Om de borgerlige Blade saa end skulde være de førende med Hensyn til at informere Læserne om mere eller mindre ligegyldige Problemer, kan Fagforeningsfolket græde tørre Taarer. Hvad vi først og fremmest har Brug for, er at faa Organisationernes Budskab ud til de brede Arbejdermasser over det ganske Land. Vore Blade fører Dag for Dag Kampen for vor Sag. Lad os vise, at vi forstaar denne Opgave og støtter den bedst muligt. Det er en Solidaritetshandling overfor de af vore Organisationer, der arbejder ude paa den stenede Grund.

CHAUFFØRERNES ARBEJDSTID OG FÆRDSELSSIKKERHEDEN

Med alt for korte Mellemrum bringer Dagspressen Meddelelser om Færdselsuheld foranlediget af Trafikanter, der benytter sig af det moderne Befordrings- og Transportmiddel, som Automobilet efterhaanden har udviklet sig til at være.

Vi skal se ganske bort fra saadanne Ulykker som er fremkaldt paa Grund af overdreven Spiritusnydelse eller Anvendelse af defekt Materiale, idet saadanne Aarsager forlængst er indgaaet i den offentlige Bevidsthed som Forbrydelser og straffes i Henhold til Straffeloven.

Ulykker af den omhandlede Art og Oprindelse vil ogsaa ske i Fremtiden, fordi der fremdeles blandt den Kategori af Medmennesker, som erhverver sig Ret til at føre Motorkøretøj, vil findes Individer for hvem andres Liv og Velfærd er en ligegyldig Sag.

Anderledes stiller det sig derimod med de Ulykker som fremkaldes ved, at den menneskelige Indflydelse paa det motoriserede Transportmiddel svigter paa Grund af Aarsager, som maa siges at være Føreren uvedkommende forsaavidt der ikke kan tillægges ham direkte Skyld i Form af Ligegyldighed eller manglende Evne til at fylde sin Plads.

Kendsgerningerne taler nemlig sit tydelige Sprog om Ulykker, der udelukkende maa siges at være fremkaldt som en Følge af den menneskelige Indsats Udnyttelse paa en saadan Maade og i et saadant Omfang, at det bliver Vognens Ejer, der uden direkte at have haft Haanden paa Rattet bør drages til Ansvar for det stedfundne Trafikuheld og følgende Ulykke.

Mange grelle Eksempler kan i saa Henseende anføres. Beviser for at der ikke er levnet Chaufføren — Lønarbejderen i dette Tilfælde — den fornødne Hviletid til Styrkelse eller Generhvervelse af de Egenskaber, hvis Tilstedeværelse er en Betingelse for at kunne føre en mekanisk Vogn sikkert ad Gade eller Landevej gennem den stigende Færdsel uden Fare for andre Trafikanter.

Disse Egenskaber er foruden Kendskab til Motoren og Betjening af de forskellige Apparater Fortrolighed med Færdselsreglementet, tillige Bedømmelse af Hastighed og Afstand, og endelig det allervigtigste: Reaktionsevne. Alt i nøje Kontinuitet hvis Opfyldelse og Udførelse stiller store Krav til Udøveren — Chaufføren — Krav om fuldkommen klar Hjerne.

Udførelsen af en Chaufførs Gerning er — det erkendes af alle i høj Grad enerverende. Det er fra Arbejdstidens Begyndelse til dens Slutning en Anspændelse af Nervesystemet til det yderste, ja, udover denne Grænse, som Følge af de voldsomme Udsving skiftende Hændelse i Arbejdstidens Forløb medfører. Hændelser foraarsaget af andre Trafikanter, der absolut skal passere paa tværs af Gadetrafiken paa en saa hensynsløs Maade, at de i bogstavelig Forstand tramper paa Chaufførens Reaktionscentrer, der i Forvejen er udsat for sløvende mekanisk Paavirkning af den evigt snurrende Lyd, Motoren frembringer.

En Chaufførs Arbejde kræver Hvile først og fremmest, og den Arbejdsgiver, der samvittighedsløst udnytter en Chauffør ved Overarbejde, eller endnu værre, hvor der er Tale om uorganiserede Chaufførers Anvendelse, som Tilfældet mange Steder har vist, i næsten ubegrænset Tid indenfor Døgnets 24 Timer, gør sig skyldig i en Forbrydelse, som Samfundet ikke kan være tjent med. Alt for mange sunde og arbejdsdygtige Medborgere er som Følge heraf bleven udsat for Ulykkestilfælde der har gjort dem afhængige af Understøttelse Resten af deres Liv, eller brutalt revet ud af Tilværelsen efterladende dem hvortil de var knyttet i en vanskelig og ofte haabløs Stilling.

Den menneskelige Konstitution kræver for at være fuldkommen mobil 8—10 Timers Søvn i Døgnet foruden naturlig Hvile og Fritid til Optagelse af Indtryk der afviger fra Dagens Gerning, hvilket er nødvendigt, hvis der skal opnaas den for Legemet og dermed for hele Individet nødvendige Afspænding uden hvilken Hviletiden ingen Betydning har.

Forfærdende er det derfor at erfare, at disse naturlige Krav fra Konstitutionens Side ganske tilsidesættes, saaledes som en Færdselsulykke for ganske kort Tid siden afslørede. Det blev her konstateret, at den paagældende Chauffør kun havde 9 Timers Fritid i Døgnet fordelt med 6 Timer i Tiden fra Kl. 15 til 21, og 3 Timer i Tiden fra Kl. 24 til 3 Morgen.

Fri- og Hviletid var altsaa fordelt over 2 Perioder, hvilket paa Forhaand hindrer en til Kravet om Hvile og Søvn svarende effektiv Udnyttelse.

Dette Eksempel er ikke enestaaende, der findes endda nogle som er meget værre. De vanskelige Beskæftigelsesforhold og Frygten for at miste opnaaet Beskæftigelse har i høj Grad banet Vejen for en samvittighedsløs Udnyttelse af Chaufførernes Arbejdskraft, saaledes som Tilfældet ogsaa er paa andre Arbejdsfelter.

For at modvirke saadanne Forhold bør naturligvis først og fremmest de organisationsmæssige Forhold bringes i Orden ved Chaufførernes Organisering og Tilvejebringelsen af overenskomstmæssig Løn- og Arbejdsforhold hvor dette endnu mangler. Dette Arbejde paahviler det i første Række vore Agitationskredse og Afdelinger at udføre.

Men dernæst maa der af Lovgivningens Vej skabes betryggende Regler og Former for Udførelsen af en Chaufførs ansvarsfulde og meget krævende Arbejde. Til Begrænsning af Arbejdsgivernes Krav om Udførelsen af Arbejde udover den i gældende Overenskomster fastsatte Tid, hvor saadanne eksisterer, findes der allerede et Middel i Loven om Forbud mod Overarbejde.

Udover Spørgsmaalet om Arbejdstiden for Chauffører i Forbindelse med Transportvirksomhed findes der mange andre af lige saa stor Betydning og Interesse for Fagets Udøvere, og det maa forventes, at den nedsatte Trafikkommission maa kunne finde ikke alene Spørgsmaalene, men ogsaa en for baade Samfundet og Chaufførerne tilfredsstillende Løsning.

R—dt.

FAAR DU FAGBLADET NU?

ØNSKER DU DET I FREMTIDEN?

Husk at henvende dig til din Afdeling snarest med Anmodning om Optagelse paa Bestillingslisten.

Husk at give Meddelelse om Flytning til din Afdeling.

DEN INTERNATIONALE ARBEJDSKONFERENCES 23. SAMLING

I Tiden fra den 3.—23. Juni d. A. afholdtes den internationale Arbejdskonferences 23. Samling i Genève under Præsidium af den irske Fristats Industri- og Handelsminister, Hr. Sean Lemass.

Som Bevis for Mellemstaternes store Interesse for Konferencen kan anføres, at ialt 51 Stater havde sendt Delegationer. Endvidere deltog flere Landes Socialministre — deriblandt Sveriges og Finlands — i Aar aktivt i Konferencens Forhandlinger, hvilket er en yderligere Manifestation af den Autoritet, den internationale Arbejderorganisation efterhaanden har tilkæmpet sig.

C. Mertens.

Konferencens Dagsorden omfattede ikke mindre end 7 Spørgsmaal, som ved nærmere Behandling skulde gøres til Genstand for international Regulering. Vedrørende Resultatet af Konferencens Forhandlinger vedrørende de forskellige Spørgsmaal henviser vi til nedenstaaende.

Konventioner om 40 Timers Ugen.

Af Dagsordenens mange Punkter samlede 3 Spørgsmaal særlig Interesse. Disse omhandlede Gennemførelsen af 40 Timers Ugen i 3 vigtige Industrier, nemlig Tekstilindustrien, den grafiske og den kemiske Industri saaledes, at Arbejdernes Levestandard fremdeles blev bevaret, hvilket i Princip'et var fastsat i en Konvention af 1935.

Af de fremlagte Konventionsforslag vedrørende de tre nævnte Industrier, vedtog Konferencen kun det ene, nemlig Forslaget angaaende Tekstilindustrien. De 2 andre Konventionsforslag vedrørende den kemiske og den grafiske Industri fik stor Tilslutning, men opnaaede alligevel ikke den nødvendige $^2/_3$ Majoritet.

Til Bedømmelse af det saaledes skete bør man være opmærksom paa, at Tekstilindustrien blandt de 3 anførte Industrier i beskæftigelsesmæssig Henseende maa betragtes som den vigtigste, idet denne Industri giver Arbejde til omkring 16 Millioner Mennesker over hele Verden, samt at der netop ved dette Arbejde beskæftiges Kvinder og Børn i stor Udstrækning. Det tør derfor forventes, at Vedtagelsen af det forelagte Konventionsforslag betyder et stort Skridt videre mod Arbejdstidens Nedsættelse.

Desuden er man af den Opfattelse, at Konventionens Vedtagelse vil virke formildende paa den skarpe Konkurrence, der paa dette Omraade finder Sted mellem Landene.

Den internationale Arbejdsorganisations Virksomhed paa dette Omraade vil blive fortsat overensstemmende med de Retningslinjer, som foreslaaet af Frankrigs og Belgiens Fagforeningsledere, Jouhaux og Mertens, i en Resolution, der blev vedtaget af Konferencen. I Resolutionen henstilles det til det internationale Arbejdsbureaus Bestyrelse, at Spørgsmaalet om Arbejdstidsnedsættelse i alle Industrier, som endnu ikke er behandlet i Specialkonventioner, skal opføres paa Dagsordenen for næste Aars Konference.

Andre Konventioner og Udtalelser.

Ved Behandlingen af de 4 andre paa Konferencens Dagsordenen opførte Punkter lykkedes det at opnaa positive Resultater.

Der blev saaledes gennemført Ændring i 2 Konventioner angaaende Lavalder for Børns Beskæftigelse i industrielle og ikke industrielle Virksomheder. Ved Ændringen hæves Lavalderen for Beskæftigelse af Børn saaledes som angivet fra 14 til 15 Aar. Denne Ændring blev vedrørende Børns Beskæftigelse til Søs allerede vedtaget i 1936. Forhøjelsen af Lavalderen, der tillige forøger Muligheden for en Forlængelse af Skoletiden, menes at skabe Grundlag for en bedre Uddannelse af Ungdommen og samtidig modarbejde Ungdomsarbejdsløsheden.

Konferencen vedtog endvidere et Forslag til Konvention om Forebyggelse af Ulykker under Udførelsen af Arbejde. Denne Konvention kompletteres af 4 Udtalelser, hvoraf den ene indeholder et Normalreglement, som er udarbejdet paa Grundlag af de Erfaringer, der er opnaaet i Forbindelse med de Sikkerhedsforanstaltninger, som er paabudt i de forskellige Lande til Afværgelse af Ulykker ved Udførelsen af Arbejde.

Endvidere behandlede Konferencen det meget betydningsfulde Spørgsmaal om Iværksættelsen af offentlige Arbejder for derved at øge Arbejdernes Beskæftigelsesmuligheder, og der blev om dette Spørgsmaal vedtaget 2 Udtalelser.

Overensstemmende med en Opfattelse, hvorom der allerede opnaaedes Enighed ved Konferencens første Samling, søger Konferencen at paavise Muligheden og i hvor høj Grad det er ønskeligt, at der paa For-

haand udarbejdes en systematisk Plan for de forskellige Arbejder, saaledes at Udførelsen af disse i størst mulig Udstrækning forbeholdes Depressions- og Arbejdsløshedsperioder.

Efter Konferencens Mening indeholder dette System et særdeles virksomt Middel for Gennemførelsen af en rationel Økonomi. Udtalelserne er ment som et Bidrag til Løsningen af det store Problem om de økonomiske Krisers Bekæmpelse og Forebyggelse.

Konferencen forudsætter Muligheden af et frugtbringende internationalt Samarbejde paa dette Omraade.

Resolutioner og Rapporter.

Konferencens Arbejde begrænsedes ikke alene til Beslutninger vedrørende de førnævnte Spørgsmaal,

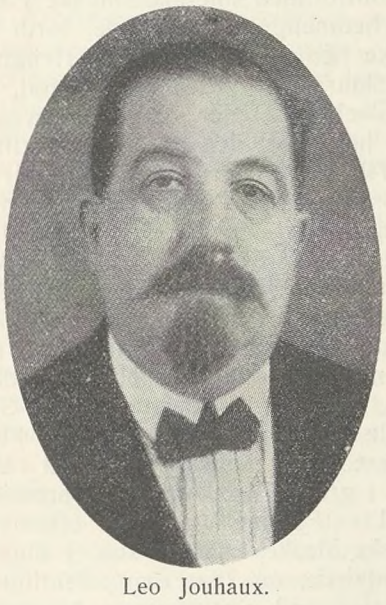

Leo Jouhaux.

som var opført paa Dagsordenen. Der vedtoges endvidere en Række Resolutioner, som henstiller til Arbejdsbureauets Bestyrelse at iværksætte Undersøgelser vedrørende forskellige sociale Problemer i den Hensigt at faa Spørgsmaal vedrørende disse opført paa Dagsordenen for kommende Konferencer.

To af disse Resolutioner bør særlig bemærkes. De staar i Forbindelse med 40 Timers Ugen og giver Udtryk for et Ønske om, at man skal undersøge, hvorvidt en særlig Arbejdsregulering bør finde Sted i de Lande, hvor Klima, utilstrækkelig industriel Organisation eller andre Grunde taler derfor. De øvrige Resolutioner omhandler meget forskellige Emner, og maa som saadan anses for velegnede til en yderligere Udvidelse af den internationale Arbejderorganisations Virksomhed.

Saaledes som tidligere opstod der i Aar en meget livlig Debat om Direktørens Beretning. Debatten blev meget omfattende som Følge af Beretningens overordentlige interessante Omtale af det højaktuelle økonomiske Spørgsmaal og dettes Betydning for de sociale Problemer. Med Hensyn til Ordlyden af Direktørens Beretning henviser vi til Fagbladets Nr. 13 og efterfølgende Numre, hvor Beretningen gengives i en noget forkortet Form efter Dansk Forening for social Oplysning's Tidsskrift »Samfundets Krav«.

Dernæst blev de af Medlemsstaterne afgivne Beretninger om gennemførte Ratifikationer taget til Efterretning.

Valg af Bestyrelse.

Konferencen foretog derefter Valg af Bestyrelse for det internationale Arbejdsbureau for Perioden 1937—1940.

I Regeringsgruppen, hvor Finland i den sidste 3-aarige Periode har repræsenteret Norden, blev nu i Stedet indvalgt Norge. For den nordiske Arbejdsgivergruppe genvalgtes Direktør Ørsted, Danmark, og for Arbejdergruppen Formanden for den svenske Landsorganisation, Gunnar Anderson, og endvidere valgtes Formanden for De samvirkende Fagforbund i Danmark, Folketingsmand Chr. Jensen, til ikke stemmeberettiget Medlem.

Endelig kan det anføres, at der under Konferencen blev afsløret et Monument over Arbejdsbureauets første Direktør Albert Thomas. Herved blev hans Indsats i det Arbejde, som er tilknyttet Det internationale Arbejdsbureau, paa retmæssig Maade hyldet.

60 AAR

Den 9. August kan Fru Due, der i 17 Aar har været ansat ved vort Hovedkontor, fejre sin 60 Aars Fødselsdag.

Fru Due har gennem de mange Aar været en baade god og duelig »Lille Mor« for Forbundets øvrige Personale. Disse Egenskaber er i rigt Maal tilstede i det daglige Arbejde, der for Fru Due bestaar i at fremskaffe og servere de Smaafornødenheder, som nødvendigvis skal til for at give Lommemaden et ekstra tillokkende Præg.

I Tilknytning til disse Fornødenheder er Fru Due naturligvis kun Formidler, men Kaffen som ligeledes serveres til Frokosten, er hendes eget Bryg, og den er god, hvad enhver der har nydt den, vil bekræfte. Det hænder naturligvis ogsaa, at Fru Due maa hjælpe en eller anden, der har »glemt« sin Madpakke hjemme, til et Par Stykker Mad. Ogsaa Forbundets Tillidsmænd i Provinsen har nydt godt af Fru Dues Venlighed og Tjenstvillighed, naar de i Embeds Med-

før aflægger Hovedkontoret Besøg og under dette indtager Frokosten i Spisestuen.

I Begyndelsen var Fru Dues ovenfor omtalte Virksomhed kombineret med den daglige Morgengerning i en Del af Forbundets Kontorer. Dette vedvarede, saalænge Forbundet havde Kontorer i H. C. Andersensgade 14. Men da det nye Hus i Nyropsgade toges i Brug, overtog Fru Due sammen med sin Mand Portnerstillingen og samtidig Ledelsen af det daglige Rengøringsarbejde.

Paa Fru Dues 60 Aars Fødselsdag vil alle — baade dem der af og til aflægger Besøg i Arbejdsmændenes Hus, og dem der til daglig udfører deres Gerning der — være fuldkommen enige i at bringe hende en hjertelig Lykønskning i Dagens Anledning.

INTERNATIONAL ARBEJDSKONFERENCE I GENEVE

II.

Krisetidens Lære.

Krisens værste Virkninger tilhører nu Historien.

Efter en Række Erfaringer af helt ny Art begynder Verden at genvinde en usikker Ligevægt. Det nuværende Tidspunkt kan derfor være egnet til at kaste et Blik hen over det Stykke Vej, som er tilbagelagt i Løbet af de seks sidste begivenhedsrige Aar, og prøve at drage Lære af denne farefulde Rejse. Den har ført os længere bort fra vort Udgangspunkt, end man maaske i Almindelighed forstaar. Det er sandsynligvis ikke urigtigt at sige, at de herskende Opfattelser af en Række fundamentale Spørgsmaal er undergaaet mere dybtgaaende Ændringer i Tiden fra 1929 til 1937 end fra 1900 til 1929. Der har været et afgørende Frafald fra den klassiske Opfattelse af Naturen og Overvindelsen af økonomiske Kriser. En Række nye Forsøg er prøvet, en Række nye Forestillinger er kommet i Omløb og har vundet Indpas i vide Kredse. Visse gamle Idéer er skubbet til Side som værdiløse under Nutidsforhold; andre har faaet forøget Betydning.

Indenfor nærværende Beretnings Ramme er det kun muligt at pege paa nogle faa fremtrædende Punkter, der direkte angaar Socialpolitiken. Et saa gunstigt Tidspunkt til at foretage en Opgørelse over, hvad Krisetiden har lært os, kommer maaske ikke igen. Hvornaar Betingelserne for et nyt Tilbagesving af Pendulet igen indfinder sig, kan ikke med Sikkerhed forudsiges; men enten det er mere eller mindre fjernt, er der næppe nogen Tid at give bort, om man skal tilegne sig disse Lærdomme, saa de med Held kan benyttes, naar Situationen er der. Blandt de Forestillinger, som har nedfældet sig, er nemlig ogsaa den Opfattelse, at det økonomiske Fremskridt ikke af sig selv følger en jævn og lige Vej, men har en naturlig Tilbøjelighed til at bevæge sig i Bølgegang og undertiden gør det i en saadan Fart og med saa bratte Fald, at det minder om en Rutchebane.

Denne ubehagelige Erkendelse er dog ledsaget af en anden, mere opmuntrende. Disse økonomiske Begivenheders Tempo og Voldsomhed er ikke helt og holdent et Udslag af Naturkræfter, der unddrager sig enhver Kontrol og Ledelse gennem menneskelig Indgriben. Krisetidens Erfaringer viser, at Regeringerne har forskellige Midler til Raadighed, der kan modvirke, ja maaske paa Forhaand afvende Virkningerne af disse »Naturkræfter«, i hvilke man tidligere saa »Guddommelige Love«, der automatisk frembragte visse forud givne Resultater som en uundgaaelig Skæbne. Denne Opdagelse af, at Mennesket trods alt er i Stand til at øve en vis Kontrol med sine økonomiske Vilkaar, er saa meget mere betimelig og afgørende, fordi vore Dages Samfund ikke længere med samme Hengivenhed som før i Tiden slaar sig til Ro med de Stød, en ugunstig økonomisk Skæbne bereder dem. En Mængde forskellige Grunde har gjort den sociale Samvittighed mere ømfindtlig. Tilstedeværelsen af vidtudbredt Elendighed og Arbejdsløshed opfattes ikke længere som noget, man maa finde sig i, naar Verden er i Stand til at tilfredsstille alle menneskelige Behov i hastigt voksende Omfang. En pludselig Sænkning af Levefoden betragtes ikke længere som en guddommelig Tilskikkelse, man med Resignation maa give sig ind under, men som et Resultat af manglende menneskelig Forudseenhed og Organisation, der maa bekæmpes med Statens hele Energi og alle dens Hjælpemidler. Denne Følelse er saa meget stærkere, fordi Folk begynder at tænke økonomisk, omend i grove Træk og uden Sammenhæng. Det økonomiske Livs Foreteelser dukker efterhaanden frem af det mystiske Mørke, hvor de kun er tilgængelige for de særlig indviede, og faar den offentlige Drøftelses fulde Lys rettet mod sig. Ligesom Lægevidenskabens vigtigste Grundsætninger i Løbet af det nittende Aarhundrede begyndte at blive Almeneje, er det maaske ikke helt urimeligt at paastaa, at den økonomiske Videnskabs elementære Lærdomme i det tyvende Aarhundrede begynder at gaa op for den almindelige Bevidsthed. Som Resultat heraf ser det ud til, at Kravet om en national økonomisk Politik vil trænge sig lige saa stærkt paa, som Kravet om et offentligt Sundhedsvæsen gjorde det for et halvt Hundrede Aar siden.

Arbejdsløshed.

Indtil 1930 var det en meget udbredt, omend ikke almindelig anerkendt Opfattelse, at der ikke fandtes noget, som hed ufrivillig Lediggang. Med robust Ligegyldighed overfor tidligere Krisetiders Erfaringer hævdede mange Mennesker stadig, at enhver hæderlig Mand kunde faa noget at bestille, og at alle Planer om Arløshedsforsikring eller Understøttelse til de arbejdsløse var djævelske Paafund, der vilde opmuntre de arbejdssky til at leve paa Samfundets Bekostning. Mange andre, der indrømmede, at det maaske ikke altid var muligt at faa Arbejde, afviste alle Bestræbelser for at skaffe de arbejdsløse Arbejde eller Understøttelse med den Begrundelse, at det var at gøre Indgreb i de uransagelige Love, som regulerede Tilbud og Efterspørgsel paa Arbejdsmarkedet og derved til enhver Tid bragte hele den økonomiske Organisme til at fungere bedst mulig. Den Slags Indgreb var en lige saa stor økono-

misk Forbrydelse som Statsindgreb i Spørgsmaal om Arbejdsløn og Arbejdstid.

Den sidste Krise har definitivt gjort det af med begge disse Former for Fetischdyrkelse. Selv den mest forhærdede Apostel for den gammeldags Økonomi vilde næppe være dristig nok til at paastaa, at der i 1932 pludselig var 30 Millioner Arbejdere, med deres Koner og Børn maaske repræsenterende ialt 100 Millioner Mennesker, der paa een Gang var blevet saa blinde overfor deres egen Interesse og saa døve overfor deres Ansvar som Familieforsørgere, at de vægrede sig ved at søge Arbejde. Ingen vilde nu til Dags for Alvor hævde, at den uhyre omfattende Arbejdsløshed, som er foraarsaget af det værste hidtil kendte økonomiske Jordskælv, kunde have været undgaaet, hvis dens Ofre selv havde villet det. Tværtimod viser de sidste faa Aars Erfaringer i alle Industrilandene, at de alle sammen med Undtagelse af et ganske lille Mindretal gjorde sig vedholdende og ofte fortvivlede Anstrengelser for at faa Arbejde. I Storbritannien, som var et af de første Lande, der indførte Arbejdsløshedsforsikringen, og hvor dens Virkninger maaske bedst kan bedømmes, er Arbejdere i Titusindvis vandret bort fra de mest hjemsøgte Egne for at søge Beskæftigelse i andre Dele af Landet. Og hvad der gælder den engelske Arbejderbefolkning gælder ogsaa andre Landes. Den almindelige Mand foretrækker overalt Arbejde til en rimelig Løn fremfor at gaa ledig og faa Understøttelse. Denne Sandhed, der kunde have syntes selvfølgelig nok, er nu omsider blevet fastslaaet som hævet over enhver Diskussion.

Et andet Skræmmebillede, som ogsaa er manet bort, er Troen paa, at offentlige Udgifter til Arbejdsløshedsunderstøttelser er økonomisk usunde. Forud for Krisen fandtes der kun almindelig Arbejdsløshedsforsikring i Bulgarien, den Irske Fristat, Italien, Polen, Storbritannien, Tyskland og Østrig. I visse Lande havde man frivillig Forsikring med Statstilskud, medens der i mange andre overhovedet ikke fandtes nogen offentligt Ordning til Støtte for de arbejdsløse. Nu er almindelig Arbejdsløshedsforsikring indført i Canada og de Forenede Stater, medens man i Australien, Belgien og Sydafrika overvejer at indføre den. Nye frivillige Forsikringer med Statstilskud er indført i Grækenland, Spanien og Sverige, og der er intet Land med Industri af nogen Betydning, som ikke under en eller anden Form understøtter de arbejdsløse af offentlige Midler. At Udgifter af den Art er berettigede som uundværlig Forudsætning for Opretholdelsen af et Mindstemaal af fysisk og faglig Arbejdsevne gennem en Periode med tvungen Lediggang, kan næppe modsiges. Men Erfaringen har ogsaa vist, at saadanne offentlige Udgifter bidrager til at holde Forretningslivet i Gang. Hver Øre, der anvendes til de arbejdsløse, gaar umiddelbart ind i Omløbet. Bortset fra deres humane, nationale eller politiske Nødvendighed har Statstilskudet til de arbejdsløse derfor delvis økonomisk Berettigelse.

Ogsaa paa to andre Punkter har Krisetiden bragt Klarhed over Forhold, der fortjener mere end flygtig Opmærksomhed. For det første maa nævnes den ændrede Tekniks større Indflydelse paa Beskæftigelsens Omfang. Hvorvidt Ændringer af den Art foregaar i et hastigere Tempo end før i Tiden, kan ikke afgøres med Sikkerhed, skønt der er meget, som peger i den Retning. Hvad der synes sikkert, er at den Opgave at faa ledigblevne Arbejdere anbragt ved anden Beskæftigelse nu er vanskeligere at løse end tidligere. Dette Forhold kan, i det mindste delvis, skyldes den almindelige Nedgang i Befolkningstilvæksten og Restriktionerne paa Verdensmarkedet. Hvorvidt de sidstnævnte er mere end et midlertidigt Fænomen, kan man nære en berettiget Tvivl om; men den procentvise Tilbagegang i Befolkningstilvæksten, der nu kan iagttages i alle Vestens Lande, er en langt alvorligere Sag. Blandt dens mange Virkninger er ogsaa Vanskeliggørelsen af det Problem, som opstaar ved de tekniske Fremskridt, og den Fortrængning af Arbejdskraft, som er en Følge af dem. Tidligere foregik Tilpasningerne i et Land som f. Eks. de Forenede Stater »i et hastigt voksende Samfund, med tiltagende Befolkning og under Forhold, hvor selve Landomraadet stadig forøgedes, ved Grænseflytning mod Vest. Selv hvor det forholdsvise Antal Arbejdere i et bestemt Fag var i Tilbagegang, voksede deres absolute Antal i Reglen som Følge af hele Samfundets Vækst. Overflytninger mellem de forskellige Fag skete for en stor Del derved, at andre Fag end tidligere trak de unge Arbejdere til sig, og ikke ved, at allerede beskæftigede voksne Arbejdere maatte oplæres i noget nyt. I vore Dage, hvor Befolkningen vokser meget langsommere, er Problemet vanskeligere at løse. Teknologiske Ændringer betyder ikke blot nye Beskæftigelsesformer for unge Mennesker, men faktisk Fortrængning af dem, der allerede er i Arbejde« (M. Ezekiel: Annals of the American Academy of Political and Social Science, November 1936, Side 240). Det er en direkte Følge af denne Udvikling, at Regeringerne bliver tvunget til at paatage sig den Opgave at give Erhvervsvejledning og ved supplerende Oplæring lette Overgangen til ny Beskæftigelse. I flere Lande har Staten oprettet Skoler til at give Nyoplæring og derved muliggøre Nybeskæftigelse af dem, der er blevet trængt ud af deres oprindelige Fag ved mekaniske eller andre Opfindelser.

Men Nyoplæringen kan sjældent udstrækkes til de midaldrende. Naar en Mand har tilbragt tredive Aar som Væver eller Minearbejder, vil han kun undtagelsesvis være i Besiddelse af den fornødne legemlige og sjælelige Smidighed til i 45 Aars Alderen at blive en dygtig Frisør eller Elektriker. Naar de ældre først har mistet deres Plads — og de bliver altid snarere sat ud end de yngre — kommer de let til at synke i Anvendelighedsgrad, indtil mange af dem bliver uanvendelige. Dette er et andet Træk i Nutidens Arbejdsløshedsproblem, som Krisetiden har klarlagt. I Belgien har Jacquemyns beregnet, at 10 a 15 pCt. af de arbejdsløse i visse Distrikter bestaar af Arbejdere, hvis Fag er forsvundet eller har undergaaet indgribende Ændringer ved Rationaliseringen, medens man i 12 Byer eller Distrikter fandt, at 28 pCt. af de tilmeldte arbejdsløse var over 50 Aar gamle. I Tyskland har Institutet for Konjunkturforskning anslaaet Antallet af ældre arbejdsløse til at ligge mellem 500,000 og 600,000, der maatte behandles særligt, idet de var delvis ude af Stand til at gaa ind i Erhvervslivet. Samme Resultat synes at fremgaa af Sir William Beveridge's Undersøgelser.[1]) Medens man før Krigen regnede med, at det Minimum af Arbejdsløshed, som det var umuligt at komme ned under, udgjorde 2 pCt. af Industribefolkningen, hævder han, at Tallet nu er 6 a 8 pCt., hvilket for Storbritannien vil sige mellem 800,000 og 1,000,000 Personer. Endvidere paapeger han, at langvarig Arbejdsløshed er kommet til at spille en betydelig større Rolle end tidligere. I Juli 1936, da noget i Retning af en Højkonjunktur var under Vejs, var der stadig omkring 500,000 arbejdsløshedsforsikrede, som havde været uden Arbejde i mere end ni Maaneder. Dette høje Tal maa utvivlsomt for en stor Del tilskrives de hastige Strukturændringer i Er-

[1]) »An Analysis of Unemployment« i »Economist«, November 1936, Side 375—76.

hvervslivet, der har ført bestemte Distrikter ud i en kronisk Krisetilstand. Men der kan tillige være Grund til at antage, at den befolkningsmæssige Udviklings stille Indflydelse ogsaa her er begyndt at spille en væsentlig Rolle. Da Fødselshyppigheden i Vesteuropa og de Forenede Stater i den sidste Menneskealder eller mere har været i stadig Tilbagegang, er det Tidspunkt allerede kommet, hvor den ændrede Aldersfordeling er ved at gøre sig gældende. I alle de paagældende Lande er der forholdsvis flere gamle og færre unge Mennesker, end der var for tredive Aar siden.[2]) Paa den anden Side er Arbejdstempoet stadig stigende, hvilket medfører, at den Alder, hvor Arbejdskraften er mest værd, stadig bliver lavere. Resultatet er, at Efterspørgslen efter ældre Folk formindskes paa et Tidspunkt, hvor Tilbudet netop bliver større.

En vis Modvægt heroverfor fremkommer derved, at der opstaar en Mængde nye Former for Tjenesteydelser, som ofte er velegnede til at give midaldrende Folk Beskæftigelse. Men der er desværre en særdeles forstaaelig Tilbøjelighed til at foretrække unge Mænd og Kvinder i Butikker, Restaurationer, Tesaloner, ved Benzin-Tanks, Biografer o. s. v., skønt der findes i Tusindvis af graahaarede Mennesker, der fuldtud kunde bestride det lette Arbejde, her kræves, hvis de blot ikke havde deres Ydre imod sig. At der findes en »haard Kerne« af ældre arbejdsløse, er derfor ikke overraskende, og det synes givet, at den vil vedblive at vokse. Virkningerne heraf paa det socialpolitiske Område og dermed paa hele Samfundsøkonomien er ikke vanskelige at forudse. Efterhaanden som Forholdet mellem ældre og yngre Arbejdere forskydes ved, at der bliver færre af de yngre, vil Udgifterne til Arbejdsløshedsunderstøttelse uundgaaelig blive større, medens saavel Kontingent-Indbetalingerne til Arbejdsløshedsforsikringen som Nationalindtægten i Almindelighed vil synke mere og mere. Denne Side af Arbejdsløsheds-Spørgsmaalet indeholder foruroligende Muligheder, der fortjener langt større Opmærksomhed, end man hidtil har skænket dem. Alt, hvad der i Øjeblikket kan siges om Fremtidsmulighederne, hviler naturligvis paa den Forudsætning, at de nuværende Udviklingslinier fortsættes. De kan ændres ved en Stigning i Fødselshyppigheden; men givet er det, at Befolkningsspørgsmaalet i den nærmeste Snes Aar vil komme til at spille en stor Rolle i Politikernes og Socialøkonomernes Overvejelser.

Endelig har Krisetiden bekræftet Fortidens Lære ved endnu en Gang at bevise os, at Arbejdsløsheden ikke skaaner de Lande, man paa Forhaand kunde være tilbøjelig til at tro vilde være mindst udsat for den. Den er ikke afhængig af Befolkningstætheden eller Tilstedeværelsen af Raastoffer eller Adgangen til Koloniområder. Den har ikke skaanet hverken Storbritannien, Frankrig, Belgien eller Holland trods disse Landes Kolonibesiddelser. Den har ikke skaanet Nordamerikas Forenede Stater trods deres uhyre Rigdom paa Raavarer. Den har ikke skaanet tyndtbefolkede Lande som Australien (0,9 Indb. pr. km²), Canada (1 Indb. pr. km²), eller Sverige (14 Indb. pr. km²), medens Japan trods sin Befolkningstæthed (145 Indb. pr. km²) har været forholdsvis uberørt. Arbejdsløshed er en verdensomfattende Sygdom, som de nævnte Faktorer ikke har ret meget indflydelse paa. Dens Aarsager er for en stor Del af international Karakter, og Midlerne mod den maa i lige saa høj Grad søges paa det internationale som paa det nationale Omraade.

Socialforsikring.

Efterhaanden som Krisen er drevet over, er de store Fremskridt, Socialforsikringen gjorde i det første Aarti efter Verdenskrigen, paany blevet befæstet og ny Fremgang paabegyndt. Naar man erindrer, at den først i de seneste Aar har naaet sin nuværende omfattende Udvikling, maa det nærmest anses for paafaldende, at Socialforsikringens hele Idé ikke er blevet fejet til Side ved den alvorligste Krise, den nogen Sinde har været ude for, men at den tværtimod er gaaet styrket ud af denne Ildprøve.

I tidligere Beretninger til Konferencen er redegjort for de uhyre Krav, som under Krisen overalt har været stillet til Socialforsikringen. Samtidig med, at deres Indtægter gik meget stærkt tilbage, maatte de forskellige Kasser afholde stigende Udgifter. En naturlig Følge af Arbejdsløsheden var større Sygelighed og mere udbredt Invaliditet, navnlig i de Lande, hvor der ikke fandtes Arbejdsløsheds-Forsikring eller anden fast Ordning, hvorefter der kunde ydes Hjælp til de arbejdsløse. Ude af Stand til at bære de forøgede Byrder, de fik paalagt, maatte mange Kasser nedskære deres Ydelser netop paa det Tidspunkt, hvor der var allermest Trang til dem.

Trods disse overordentlige Vanskeligheder har Socialforsikringen som Samfundsinstitution alligevel redet Stormen af. Overalt gaar det nu i modsat Retning. Kassernes Medlemstal vokser, Indtægterne stiger, Ydelserne udredes atter med deres fulde Beløb, nye Opgavers Løsning staar for Døren eller er allerede gennemført. Da blot nogen Forudseenhed vil være nok til at hindre, at et Uvejr af lignende katastrofalt Omfang gentager sig i den nærmeste Fremtid, har Socialforsikringen nu forhaabentlig faaet sin Plads som fast Led i Samfundsordningen.

Et yderligere Vidnesbyrd om den værdifulde Støtte, den ydede i Kriseaarene, har man i den Omstændighed, at de forskellige Former for Socialforsikring ikke blot har hævdet sig, hvor de allerede fandtes, men er ved at blive indført i en Række Lande, der tidligere havde stillet sig helt eller delvis afvisende. Bevægelsen, der endnu i 1929 næsten udelukkende var begrænset til Europa, vinder nu hastig Udbredelse i alle de øvrige Verdensdele. Ligesom Chile har Equador og Peru fornylig oprettet en almindelig Arbejderforsikring, og betydningsfulde Planer er under Forberedelse i Bolivia, Colombia, Mexico, Sydafrika og Venezuela. Udvidelsen af bestaaende Socialforsikrings-Systemer overvejes endvidere i Argentina, Australien, Brasilien, Japan og Ny Zealand. En hele Forbundet omfattende Aldersrente-Ordning for 26 Millioner Arbejdere er netop traadt i Kraft i de Forenede Stater, hvor den yderligere Udvikling af Socialforsikringen er Genstand for energiske Undersøgelser. I Ægypten og Iraq er der ligesom tidligere i Indien og Palæstina gjort en Begyndelse med Arbejder-Ulykkesforsikring. Ogsaa europæiske Lande er fulgt med. Der kan næppe paavises noget Land, hvor der ikke er planlagt eller gennemført Forbedringer og Udvidelser. For hele denne Udvikling har de af den Internationale Arbejdskonference vedtagne Konventioner og Arbejdsbureauets Virksomhed været til væsentlig Støtte og vil utvivlsomt i de kommende Aar blive det i endnu højere Grad.

[2]) Saaledes udgjorde f. Eks. i Tyskland Aldersklasserne under 16 Aar i 1910 35,9 pCt. af hele Befolkningen, men i 1933 kun 25 pCt., medens Aldersklasserne paa 45 og derover i 1910 udgjorde 20,3 pCt. mod 27,7 pCt. i 1933. I England og Wales faldt i 1911 30,6 pCt. paa Aldersklasserne under 15 Aar, men i 1935 kun 22,8 pCt., medens de, som var 45 Aar og derover, i 1911 udgjorde 21,4 pCt. mod 30,5 pCt. i 1935.

Denne iøjnefaldende Vækst paa Socialforsikringens Omraade er ikke nogen Tilfældighed. Den er det naturlige Udtryk for endnu et Forhold, som Krisetiden har kastet Lys over. I de strenge Tider, Verden har gennemlevet, har Betryggelse overfor Sygdom, Invaliditet og Alderdom været saa haardt tiltrængt som aldrig før til Opretholdelse af en rimelig sundhedsmæssig og i det hele nogenlunde forsvarlig Levefod for den brede Befolkning.

Omend de umiddelbare Udsigter saaledes tegner sig lyst for Socialforsikringen, er den ikke desto mindre stillet overfor to meget store Fremtids-Spørgsmaal. Paa den ene Side bevirker Erhvervslivets ændrede Teknik, at ogsaa den forsikrede Befolkning faar et noget andet Præg. Produktionens tiltagende Tempo, de Krav, det rullende Baand i hurtigst mulig Bevægelse stiller, den forøgede Opmærksomhed, et minutiøst Samarbejde indenfor et Arbejdshold nødvendiggør i Sammenligning med den selvregulerende Enkeltmands-Arbejdsydelse — alt dette bidrager til at anspænde Muskel- og Nervesystemet stærkere end før. Efter et vist Antal Aars Forløb begynder denne Anspændelse uundgaaelig at svække Effektiviteten. Naar Arbejderne — det gælder baade mandlige og kvindelige — kommer op i Aarene, kan de ikke længere holde Trit med det Tempo, der kræves, og Resultatet heraf er, at den Periode, i hvilken Arbejdsydelsen er størst, viser Tilbøjelighed til at blive kortere og kortere. Ældre Arbejdere glider ud, og hvis de faar anden Beskæftigelse, er det som Regel til en lavere Løn, hvorved deres Forsikrings-Kontingenter bliver mindre. Og fra den anden Side nedsætter den skolepligtige Alders Udvidelse Antallet af aktive Bidragydere, medens Anvendelsen af kvindelig i Stedet for mandlig Arbejdskraft forøger den Sygelighed, Forsikringen skal dække. Det samlede Resultat er, at det Antal Arbejdere, som har fuld Fortjeneste, skrumper ind fra begge Sider, medens der samtidig bliver flere af de forsikrede, som snarere maa antages at blive en Byrde end en Støtte for Forsikringen. Heroverfor kan der henvises til den Omstændighed, at den Del af Befolkningen, som er beskæftiget ved direkte industriel Virksomhed, er forholdsmæssig aftagende, medens den Del, der benyttes til Kontorarbejde og til alle de Former for Tjenesteydelser, som den højere Levefod medfører — Biler, Hoteller, Saloner for Skønhedspleje o. s. v. — er i stadig Vækst. Nedgangen i Antallet af industrielle Arbejdere opvejes maaske saaledes i nogen Grad; men selv om Socialforsikringen udvides til ogsaa at omfatte nye Grupper af ikke-industrielle Arbejdere, vilde det ikke være velbegrundet at stole paa, at denne Tilvækst skulde medføre en bedre Balance i Forholdet mellem Bidragydere og saadanne, der oppebærer Støtte fra Kasserne.

Ved Siden heraf kræver de biologiske Ændringer, som i næsten alle Vestens Lande gør sig gældende i Befolkningens Sammensætning, den største Opmærksomhed. Skønt disse Ændringer maaske er forudset og til en vis Grad taget med i Beregningerne, øver de et stedse stigende Tryk paa Forsikringssystemet samtidig med, at Ændringerne i Erhvervslivets Struktur nu ogsaa øver deres Tryk. Nedgangen i Fødselshyppigheden i Forbindelse med den aftagende Dødelighed medfører langsomt, men sikkert en anden Aldersfordeling (se foran). Dette Forhold betyder naturligvis et endnu alvorligere Problem for Alderdoms- og Sygeforsikringen end for Arbejdsløshedsforsikringen. Et af Midlerne heroverfor ligger aabenbart i en kraftigere Sygdomsbekæmpelse, ikke blot ved de sædvanlige Sygekasse-Ydelser og alle Slags helbredende Foranstaltninger, men endnu mere ved sygdomsforebyggende Bestræbelser gennem forbedret Mødrehjælp, bedre Ernæring, bedre Boligforhold, bedre Legemspleje. Ved saadanne Midler kan Samfundets almindelige Sundhedstilstand og Arbejdskraft sættes saaledes i Vejret, at Sygeligheden indenfor de yngste og de mellemste Aldersklasser kan nedbringes, hvorved det kan blive muligt at yde noget mere til de ældre Aldersklasser indenfor Forsikringen. Naar Aldersgrænsen for fuld Fortjeneste og højeste Arbejdsydelse synker, vil Kravet om en lavere Grænse for Opnaaelsen af Aldersrente blive stærkere. Presset paa Forsikrings-Institutionerne vil saaledes sandsynligvis blive større. Løsningen af de hermed forbundne Vanskeligheder vil trække store Veksler paa det næste Slægtleds Energi og Beredvillighed; men Socialforsikringens voksende Udbredelse vil maaske ogsaa øve en vis Indflydelse i Retning af at bremse Nedgangen i Fødselshyppigheden ved at give forøget Tryghed overfor Livets Tilskikkelser.

Lønpolitik.

Ogsaa med Hensyn til Lønpolitiken har Krisetiden givet os betydningsfuld og delvis uventet Belæring. Før i Tiden var det en almindelig Opfattelse, der næsten havde Karakter af et Dogme, at det virkningsfuldeste Middel til Bekæmpelse af en Krise var Nedsættelse af Arbejdslønnen. Nogle Økonomer forsøgte ligefrem at paavise en direkte og fuldkommen Forbindelse mellem Lønniveauet og Arbejdsløshedens Omfang. Denne Tankegang var for faa Aar siden saa almindelig udbredt, at det er nødvendigt at belyse den indgaaende ud fra de Erfaringer, der faktisk er indhøstet i Kriseaarene. En Undersøgelse af Bevægelserne i Lønniveau og Beskæftigelse i otte repræsentative Lande (Belgien, Czekoslovakiet, Frankrig, Polen, Storbritannien, Sverige, Tyskland og U. S. A.) gør det fuldstændig af med Paastanden om, at de skulde staa i et enkelt og direkte Forhold til hinanden. Frankrig og Czekoslovakiet indtager en Særstilling, idet Lønniveauet her ligger lige saa højt som eller højere end i 1929, men Beskæftigelsestallene viser betydelig Tilbagegang. Her kunde man da hævde, at Teorien om, at Opretholdelse af Arbejdslønnen medfører omfattende Arbejdsløshed, finder en vis Støtte. Tallene for Sverige og Storbritannien viser imidlertid det stik modsatte. Begge Steder var der kun ringe eller slet ingen Nedgang i Lønniveauet, og dog faldt Beskæftigelsen forholdsvis lidt i disse to Lande og kom udmærket i Gang igen. De andre fire Lande viser lignende modstridende Resultater. I Belgien efterfulgtes en alvorlig Nedgang i Lønningerne af ringe Beskæftigelse. I de Forenede Stater gik det saaledes, at da Lønningerne gik ned, faldt Beskæftigelsen ligeledes, og da Lønningerne steg, voksede Beskæftigelsen ogsaa — et dobbelt Nederlag for Teorien. Tyskland viser i de første Aar en betydelig Lønnedgang, ledsaget af en endnu mere udpræget Tilbagegang i Beskæftigelse, efterfulgt af Lønningernes Fastlæggelse paa et lavt Niveau og en kraftig Genoplivelse af Beskæftigelsen, efterfulgt af en kun ringe Fremgang. Der kunde vanskeligt være større Mangel paa Overensstemmelse mellem Bevægelserne i Lønniveau og Beskæftigelse, som det her benyttede statistiske Materiale udviser. Hverken positivt eller negativt er det muligt at faa Øje paa nogen Ensartethed. Den eneste mulige Slutning, er den, at det Beløb, der udbetales som Timeløn til Arbejderen, kun er en Faktor blandt mange andre, der øver Indflydelse paa det almindelige Niveau, den økonomiske Virksomhed i et Land kan naa op til, og ingenlunde den afgørende Faktor. Andre Forhold som f. Eks. Udvidelse eller Begrænsning af Seddelomløb og Kredit, Rentefodens Højde, de offentlige Udgifters Omfang, Værdien af Landets Mønt,

de internationale Handelsforhold, Priserne paa Næringsmidler og Raavarer, den politiske Situation og frem for alt den almindelige Tillid eller Mistillid, som disse og andre Faktorer i Forening frembringer, bidrager alt sammen til at bestemme et Lands økonomiske Stilling paa et givet Tidspunkt. Sammenspillet mellem disse forskellige Kræfter medfører naturligvis, at de enkelte Lande kommer til at gøre en Række Erfaringer, der afviger fra hverandre næsten i det uendelige, og af hvilke ingen falder helt sammen. At udskille en enkelt Faktor, Arbejdsløn eller Toldsatser eller Statsgæld, og ophøje den til at gælde mere end alle de andre, er aldeles uvidenskabeligt og maa nødvendigvis føre til Fejlslutninger.

Endnu et Punkt fortjener Omtale. Krisen har haft den Virkning, at Tanken om en Mindsteløn har vundet forøget Tilslutning. Alene i Løbet af 1936 er der gennemført nye Love om Fastsættelse af Mindsteløn i Bolivia, Brasilien, Guatemala, Jugoslavien, Ny Zealand, Panama og Venezuela. I Ny Zealand fastsattes for første Gang Grundlønssatser med almindelig Gyldighed, medens Voldgiftsrettens Myndighed til med bindende Virkning at fastsætte Lønsatser for en stor Del af Erhvervslivet blev fornyet. I Canada blev de fornødne Organer tilvejebragt i Provinserne Alberta og New Brunswick, men den for hele Dominion'en vedtagne Lov af 1935 om Mindstelønninger blev af Domstolene erklæret for forfatningsstridende, hvad der har ført til en Drøftelse af det ønskelige i en Ophævelse af den bestaaende Begrænsning af Forbundsparlamentets Myndighed paa dette Omraade. I de Forenede Stater blev Staten New Yorks Lov om Mindsteløn erklæret forfatningsstridende af Højesteret, en Afgørelse, der har taget Grunden bort under den gældende Lovgivning i 17 Stater. Retten har imidlertid forbeholdt sig nærmere at angive Rækkevidden af denne Dom, saa det sidste Ord er endnu ikke sagt med Hensyn til Lovligheden af Mindsteløn i de Forenede Stater.

En anden Fremgangsmaade, hvorved Udbetalingen af en Grundløn kan sikres, og som bestaar i at give de Mindstesatser, der er fastsat ved kollektive Overenskomster, Lovkraft og dermed Gyldighed ogsaa for andre Arbejdere og Arbejdsgivere end de af Overenskomsterne omfattede, er ved at blive anvendt i stort Omfang. Den er fornylig benyttet i Bulgarien, Grækenland, den Irske Fristat, i de canadiske Provinser Nova Scotia og Quebec og navnlig i Frankrig, hvor noget i Retning af en Grundløn nu for første Gang er gældende indenfor største Delen af Landets Erhvervsliv. I Belgien har et stort Antal Erhvervsgrene ligeledes ved Overenskomst vedtaget en Mindstesats for ufaglærte Arbejdere, og denne er indført ved alle offentlige Arbejder, enten de sorterer direkte under Statsadministrationen eller er overdraget til andre.

Fastsættelsen af Mindstelønninger er imidlertid kun en delvis Løsning af den Opgave at sikre den daarligst stillede Del af Befolkningen en rimelig Levefod. Indtægterne, ikke Lønsatserne, danner Grundlaget for Levefoden. Regelmæssig Beskæftigelse kan ikke garanteres ved Fastlæggelse af et bestemt Lønniveau, og af Frygt for at fremkalde Arbejdsløshed er de Myndigheder, der bestemmer Lønningerne, ofte nødsaget til at godkende Satser, der ligger langt under, hvad Arbejderne og de af dem forsørgede har rimeligt Behov for. Der er imidlertid ad andre Veje sket væsentlige Fremskridt i Retning af at højne det almindelige Kulturniveau. Familieløn-Systemet er Udtryk for et Forsøg paa at supplere Lønninger, som er for smaa til at underholde en stor Familie. Det vinder Udbredelse i mange Lande, blandt hvilke Tyskland kan nævnes som det sidst tilkomne. Dér yder Staten et Tilskud til Lønninger, som ikke overstiger 185 Rm. mdl., paa indtil 10 Rm. mdl. for hvert Barn udover fire. I Juli 1936 udbetaltes der allerede Tilskud for 400,000 Børn, og det er Meningen at udvide Systemet, der har til Formaal at modvirke Nedgangen i Fødselshyppigheden. En anden Fremgangsmaade, der vinder mere og mere Udbredelse, gaar ud paa at supplere smaa Indtægter ved forskellige Ydelser fra Samfundets Side. Fri Skoleundervisning er nu almindelig; men samme Princip finder en stærkt udvidet Anvendelse derved, at det offentlige giver Adgang til Legemskultur og Rekreation, sørger for Boliger til lav Husleje og for Børnebespisning, regulerer Priserne paa vigtige Næringsmidler ved Hjælp af Tilskud eller ved simpelthen at fastsætte bestemte Priser for det allernødvendigste. For det tredje betyder det Værn, der gennem Socialforsikringen gives dem, som ellers ikke vilde være i Stand til at skaffe sig Læge- eller Hospitalsbehandling eller sikre sig mod Følgerne af Ulykkestilfælde, Invaliditet, Arbejdsløshed og Alderdom, en Ydelse af overordentlig Værdi for Arbejdernes Levefod. Det virkelige Beløb, hvormed deres Indtægter er forøget ad disse forskellige Veje, kan ikke angives nøjagtigt, og derfor bliver dets Betydning ikke altid forstaaet. Stødvis, men sikkert er Verden paa Vej mod en Socialpolitik, der tilstræber en sikret Mindsteindtægt, dels som Arbejdsløn og dels i Form af Samfundsydelser for alle, der bidrager deres til det fælles Velfærd.

(Fortsættes).

FORMANDEN FOR TOLDBODARBEJDERNES FAGFORENING

C. O. RØD

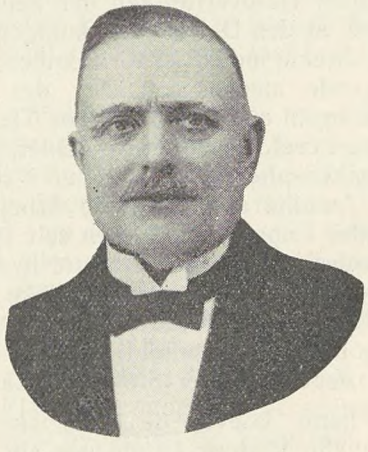

kan den 30. Juli fejre et ikke helt almindeligt Jubilæum, idet han paa denne Dag i 35 Aar har virket som Tillidsmand i sin Fagforening, deraf de sidste *30 Aar som Formand.*

Da Rød den 30. Juli 1902 indvalgtes i Bestyrelsen for Toldbodarbejdernes Fagforening, forestod der ham et stort og brydsomt Arbejde, thi Forholdene paa Københavns Toldbod var den Gang nærmest skandaløse.

Formændene behandlede Arbejderne som en Flok Slaver, og Mønstringsforholdene var utaalelige. Øjentjeneriet florerede, om Opholds- og Mønstringslokaler var der selvfølgelig ikke Tale, og den meget lille Løn maatte mange Toldbodarbejdere — for overhove-

det at kunne opretholde Livet — søge suppleret ved om Aftenen og Natten at optræde som Kontrollører i Danse- og Selskabslokaler.

Rød tog med Ildhu og godt Humør fat paa Arbejdet med at søge saavel Løn- som Arbejdsforholdene forbedret, og som den unge, raske Mand, han var, opgav han ikke Ævret og tabte aldrig sit Maal af Syne, selv om han, særlig i de første svære Aar, mødte megen Modstand, ikke alene fra Arbejdsgiverne, men ogsaa — og det var vel snart det værste — fra sløve og ligegyldige Medlemmers Side.

Rød var ikke nogen opfarende Natur, men derimod en stille og rolig Mand, der vidste, hvad han vilde, og som bevidst og uden hyperradikale Svinkeærinder forfulgte det Maal, han havde sat sig, og som tog de større eller mindre Fordele, som det var muligt at opnaa paa Vejen mod Maalet, og paa sin Jubilæumsdag kan Rød da ogsaa se tilbage paa vel udført Arbejde i sin Fagforenings Tjeneste, thi selv om alle Ønsker ikke er opfyldte, saa er der en uhyre Forskel paa Forholdene i Dag og for 35 Aar siden, og naar Københavns Toldbod nu maa siges at være en god Arbejdsplads, hvor der gives en jævn ordentlig Løn (med 3 Maaneders Efterbetaling til Enken ved en Arbejders Død), findes Opholds-, Omklædnings- og Baderum, ydes Løn under Sygdom og gives Ferie og Pension, saa skyldes dette ikke mindst Røds energiske Indsats og maalbevidste Arbejde.

Dansk Arbejdsmands Forbund har alle Dage i C. O. Rød haft en loyal Medarbejder og 1. Kl. Kammerat, som det er os en Ære og Glæde herigennem at bringe en hjertelig Lykønskning paa Jubilæumsdagen med Tak for godt Samarbejde i de forløbne mange Aar. *N. P. H.*

DET BRITISKE TRANSPORTARBEJDERFORBUND MOD ENHEDSFRONT

Det britiske Forbund for Transportarbejder og ufaglærte Arbejdere, en af de største og mest indflydelsesrige Organisationer indenfor den britiske Landsorganisation, har paa en fornylig afholdt Kongres med overvældende Flertal forkastet et Forslag om Enhedsfront og Deltagelse i Enhedsbevægelsen, ligeledes et Forslag om at støtte det kommunistiske Partis Tilslutning til Arbejderpartiet, et Spørgsmaal der skal til Behandling paa Arbejderpartiets kommende Kongres. I en Udtalelse vedrørende Enhedsfronten hedder det, at »Kongressen kan tilslutte sig Ønsket om Arbejderbevægelsens Enhed. Denne Enhed opnaas bedst gennem et snævert Samarbejde mellem de tre store Grene af Arbejderbevægelsen: Fagforeningerne, Kooperationen og Arbejderpartiet. Man beklager den Aktion, der er startet af Folk, som kun ønsker at stifte Forvirring og Splittelse gennem deres Agitation for den saakaldte »Enhedsfront« men udenfor staaende politiske og økonomiske Organisationer.«

(I. F. C.)

INTERNATIONALT SAMARBEJDE

til Forebyggelse af Ulykker under Udførelse af Arbejde.

Den internationale Arbejdsorganisations korresponderende Ekspertkomité, der har til Opgave at undersøge Mulighederne for Tilvejebringelsen af forebyggende Foranstaltninger til Hindring af Ulykker under Udførelsen af Arbejde, holdt i Dagene 28.—30. Juni d. A. Møde i Genève. Ved Mødet præsiderede forhenværende Direktør for den sveitsiske Ulykkesforsikringsanstalt Herr Alfred Tzaut.

Komiteen, der bestaar af Eksperter paa det tekniske Omraade fra en Række forskellige Lande, samarbejder med Det internationale Arbejdsbureau for at komme til Klarhed over paa hvilken Maade man bedst kan formindske Ulykkesrisikoen for Arbejderne. Det var saaledes denne Komité, som udarbejdede de Beskyttelsesforeskrifter for Udførelsen af Bygningsarbejde, der ligger til Grund for den betydningsfulde Konvention med tilhørende Rekommendation angaaende international Regulering paa dette Omraade, som blev vedtaget paa den internationale Arbejdskonference i Juni Maaned i Aar.

Paa det sidst afholdte Møde behandlede Komiteen specielt Forholdsregler til Forebyggelse af Ulykkestilfælde ved saadanne Arbejder, der udføres ved Benyttelsen af Stiger, og ligeledes ved Transport og Brug af ætsende Vædsker, samt endvidere Forholdsregler til Beskyttelse af Arbejdernes Hænder og Fødder under Arbejde i Støberier. Endelig diskuterede man et Forslag vedrørende Beskyttelsesskærme.

I denne Forbindelse kan yderligere anføres, at en regional Konference af Arbejdsinspektører, omfattende Repræsentanter for Arbejdsinspektionen i ca. 10 central- og østeuropæiske Lande, i Slutningen af Maj Maaned under det internationale Arbejdsbureau's Auspicier, var samlet til Møde i Wien. Denne Konference var den anden af sin Art, idet der Aaret forud holdtes en lignende Konference i Haag for de nord- og vesteuropæiske Stater, og et Par af de Lande, som var repræsenterede her, som f. Eks. Sverige, Nederlandene og Japan, sendte ligeledes Repræsentanter til Konferencen i Wien.

Overensstemmende med en Beslutning, som Arbejdsbureauets Styrelse nylig har truffet, vil lignende Konferencer blive afholdt regelmæssigt i Fremtiden.

Ved Mødet blev der vedtaget en Resolution, hvori man med Tilfredshed hilser denne Beslutning, idet saadanne Konferencer indeholder store Muligheder for en Udveksling af indvundne Erfaringer mellem de forskellige Landes Arbejdsinspektører.

Konferencen udtalte ligeledes sin store Tilfredshed med Hensyn til Beslutningen om at sammenkalde en almindelig Arbejdsinspektionskonference i 1938 for at diskutere Problemet om Arbejdsinspektionens Organisering, med Henblik paa dette Spørgsmaals Optagelse paa Dagsordenen for Arbejdskonferencen i 1939.

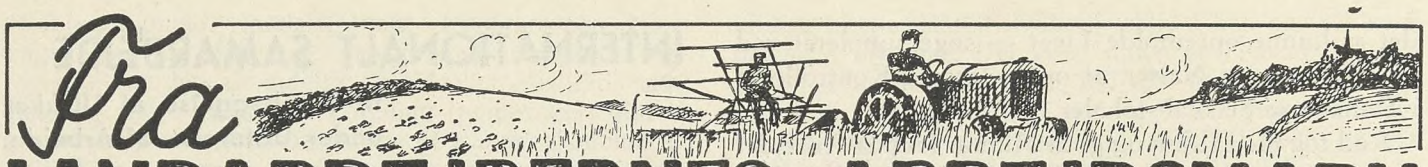

Fra LANDARBEJDERNES ARBEJDSMARK

Hvad siger Landmændenes Organisationer?

SINDELAGET ER GRUNDLAGET!

Ingen vil vist vove at paastaa, at den Understøttelse, der kan opnaas af en arbejdsløs i Danmark, er saa formidabel stor, at der er nogen Grund til at mene, at den skulde animere den arbejdsløse til helt at ophøre med at søge Arbejde! Ikke heller vil noget rettænkende Menneske fremføre, at den arbejdsløses Kaar er saa gunstige, at han ligefrem skulde foretrække disse fremfor en beskeden Arbejdsindtægt!

Skulde der virkelig findes Arbejdsvilkaar i dansk Produktion, der var saa ringe, at Folk foretrak at gaa paa Socialkontoret fremfor at nøjes med den paagældende Produktions Lønninger? Man vægrer sig ved at tro det, men kan paa den anden Side ikke andet end undres over, hvad f. Eks. De samvirkende danske Landboforeningers Lokalforening i Sorø Amt mener om dette Spørgsmaal. Foreningen udtaler: »Det er absolut en Nødvendighed, at Byernes Understøttelse stryges for at skabe taalelige Vilkaar! (fordi Arbejdskraften er vanskelig at skaffe)«.

Man studser og spørger sig selv, om det altsaa *alligevel* skulde være muligt, at et Erhverv byder sine Arbejdere saa daarlige Forhold, at Arbejdsløshedsunderstøttelsen foretrækkes! Fra samme Forening meddeles det, at netop paa Grund af det beklagede Forhold stiger Lønningerne stærkt overalt! Men saa er der jo Penge til at betale Lønninger med, og hvis man vilde »stryge Understøttelserne«, vilde disse Penge altsaa kunde forblive paa Kistebunden.

Pinlig berørt over Sorø Amts Landmænds Holdning søger man videre Oplysninger og standser ved en Beretning fra Aalborg Amt. Her erklæres det først, at der er flere Landmænd, som har budt 125 Kr. mdl. plus Kost og Ophold uden at faa en Karl, men længere nede berettes det fra et andet Sted, at Landmændene ikke er i Stand til at betale en Dagløn til de gifte Landarbejdere, som disse kan ernære deres Familie med! Man spørger sig selv, hvad Meningen kan være med disse to Paastande! Kosten og Opholdet plus de 125 Kr. giver tilsammen en tarifmæssig Løn, og de gifte Arbejdere forlanger jo heller ikke andet end tarifmæssig Betaling!

Men netop paa Grundlag af dette rimelige Krav erklærer Landmænd fra tredje Egn, at man ikke kan fæste Folk, »fordi de er Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund« og derfor skal have en vis Løn!

Kommentarer er ikke nødvendige! Enhver kan sætte sig roligt ned og spekulere over, hvad der gemmer sig bag hele dette Virvar af modstridende Standpunkter, men man kan ogsaa gaa videre i sine Undersøgelser og kigge paa, hvad der berettes fra Landmændene i Vejle Amt:

»Mange af de unge, ugifte Arbejderbørn vil ikke længere tjene fast, men søger Akkord ved hvad som helst, gaar i Fagforening og oppebærer Understøttelse, naar det er muligt. Naar Landbruget fik Mulighed for at give Løn som andre Erhverv, vilde disse utaalelige Forhold rette sig selv.«

Man fristes straks til at spørge, hvad det er for andre Erhverv, der er saa begunstiget med Hensyn til at faa billig Arbejdskraft! Landbruget vilde dog uden Tvivl være meget ked af at faa Lov til at betale de Lønninger, som Industrien betaler!

Næh, Svaret paa dette Spørgsmaal kommer længere nede i Beretningen fra Hjørring Amt:

»Men hvorom alt drejer sig, saa lad os endelig blive fritaget for fastsatte Tariffer for Arbejdsgiverne og den Medhjælp, vi skal bruge i Landbruget; alle disse Krumspring og Lapperier hjælper saa lidt med Hensyn til en Ordning. *Kunde der ordnes lidt ved Socialloven,* og Valutacentralens velsignelsesrige Beskyttelse til at kunne give højere Lønninger i Byerne blev fjernet, saa ordner det hele sig nok selv!«

Her slaar det klare Standpunkt os imøde, at Landbruget kræver Arbejdskraft, der skal være indstillet paa ringere Vilkaar end den arbejdsløses!

Man kan fristes til at kalde dette brutalt, men maaske er det rigtigere at kalde det dumt.

Naar der fra Aarhus Amt lyder Toner som disse, er der mere Grund til at mistænke Landmændene for tankeløs Dumhed end for egentlig Brutalitet:

»Landboforeningernes Repræsentanter bør sætte alt ind paa at Arbejdsløshedsunderstøttelsen fratages unge Mennesker fra atten til tyve Aar, særligt i Perioden fra 1. Marts til 1. Januar. I egentlig Forstand er det ikke Ungdommen, der er noget i Vejen med, men Understøttelsessystemet svækker Selvopholdelsesdriften, og jeg vil haabe, at Regeringspartierne ser Skævheden, før det er for sent.«

Bortset fra den skærende Inkonsekvens, der præger Landmændenes Standpunkter, er der dog noget hos disse vore ædle Folkefæller, der er forbavsende konsekvent, og det er den almindelige Uvilje mod Understøttelsen til de arbejdsløse og Hadet til Fagforeningerne.

Allertydeligst træder dette frem, naar man erkyndiger sig om, hvad De samvirkende Landboforeningers Hovedledelse i København mener om Sagen. Her møder man straks en officiel Udtalelse fra September 1936, der lyder saadan:

»— — men hertil kommer den efter Socialreformens Gennemførelse voldsomme Forandring i Mentaliteten hos et foruroligende stort Antal Arbejdere og ikke mindst hos deres Organisationsagitatorer i Retning af at betragte Selvhjælps- og Selvforsørgelsespligten som noget forbigangent.«

Den ret grove Fornærmelse mod Fagforeningerne, som ligger i denne Bemærkning, skal vi ikke opholde os ved. Folk siger saa meget, som de ikke tænker over, men det er derimod meget væsentlig at gøre sig klar over den særlige Aand, som taler bag Ordene. Denne Aand træder frem klarere og klarere, og den faar sin tydeligste Udformning i følgende Sætninger:

»Vi ved os i Overensstemmelse med et aldeles overvejende Flertal af vore Medlemmer, naar vi hævder den enkeltes Ret til at staa frit i Aftaler om Løn og Arbejdsvilkaar. Det er en Ret, som man ikke vil se Landbruget opgive indenfor en overskuelig Fremtid! Vi hævder, at Arbejdsbetingelserne fremdeles maa fastsættes ved fri Overenskomst!«

Med disse Ord har vi tegnet den danske Landmands organisatoriske Ansigt færdigt. Tegningen bestaar hovedsagelig af sorte Streger.

Over Diskussion om politiske Meninger kan man altid regne med, at Sindelaget kaster sit Lys! Det er i nærværende Tilfælde et skummelt Lys!

Jens Strøm.

Fredens arbejde

Køge A. — Grosserer Svend Petersen. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Chaufførerne Kr. 57,00 pr. Uge (Dagløn Kr. 10,50 og Kr. 6,00 for henholdsvis 1/1 og ½ Dag). Lagerarbejderne aflønnes jvfr. den stedlige Købmands-Overenskomst. Overarbejde 25 — 33 — 50 og 100 %. 6 Dages Sommerferie. Der betales Kr. 1,50, saafremt Chaufføren skal holde Middag ude. Ulykkesforsikring: Fuld Løn i 2 Uger og derefter Kr. 3,00 pr. Dag i 11 Uger. For almindelige Sygdomme betales efter 6 Ugers Ansættelse ½ Løn i de første 3 Uger. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. Maj.

Aarhus K. — Aarhus Vognmandsforening. I Anledning af, at Vognmand Einar Jørgensen paa forskellige Maader har overtraadt den gældende Overenskomst, er Vognmanden paa et afholdt Møde tilpligtet til fuld Afgørelse at betale Kr. 375,00.

Haderslev A. — A/S Hans J. Bjørnshauge. Firmaet har tiltraadt den til enhver Tid med den lokale Arbejdsgiverforening gældende Overenskomst. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Lager- & Pakhusarbejderne — D. D. P. A. Overenskomst med D .D. P. A. er fornyet mod, at Ugelønnen er forhøjet fra Kr. 64,50 til Kr. 68,00.

Frederikssund — Fragtmand Johs. Jørgensen. Fragtmanden har afsluttet Overenskomst med Afdelingen, idet Fragtmanden er indgaaet paa at tiltræde den mellem Vognmændene i Frederikssund og Fagforeningen bestaaende Overenskomst for Lastvognschauffører.

Lager- & Pakhusarbejderne — Firmaet „Elektrolux". Den hidtidige Overenskomst er fornyet, idet Ugelønnen Kr. 57,00 + Kr. 3,00 i Akkordafsavnstillæg er forhøjet til Kr. 61,00 pr. Uge.

Budene — A/S Hollandsk-Indisk Handelskompagni. Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn: 14—16 Aar Kr. 28,00 — 16—18 Aar Kr. 32,00 — 18—21 Aar Kr. 42,00 — 21—24 Aar Kr. 45,00 — over 24 Aar Kr. 47,00. Overarbejde Kr. 1,00 og Kr. 1,20 pr. Time til Bude henholdsvis under og over 18 Aar. Der udleveres Regnfrakker. For hver 2 Maaneders Arbejde 1 Dags Ferie. Under Sygdomstilfælde betales mod Forevisning af Lægeattest 2 og 3 Kr. pr. Dag i 10 Dage til Bude henholdsvis under og over 18 Aar. 3 Maaneders Opsigelse til en 1. Maj.

Haderslev A — 13 Vognmænd, der udelukkende har Hestekøretøjer. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer. Ugeløn Kr. 53,50. Timeløn 110 Øre + 90 Øre pr. Dag for Morgenstaldtjeneste. Flyttearbejde 140 Øre pr. Time. Kørsel udenfor Byens Grænser Kr. 2,00 pr. Dag, naar Kusken ikke kan være hjemme om Middagen. For Fodring og Pasning af Heste udenfor Arbejdstiden pr. Uge Kr. 4,00 for det første Spand Heste og Kr. 1,50 for hvert følgende Spand. Overarbejde: 1,40 — 1,48 — 1,67 og 2,20 pr. Time. Entreprenørarbejde aflønnes i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Beskæftigelse ved de af Vognmændene drevne Landbrug betales med Kr. 7,15 pr. Dag, Arbejdstid som for Landbruget. Ulykkesforsikring 3 Kr. pr. Dag i de første 13 Uger. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Forbundet — De samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger ang. Forhandling om Oprettelse af alm. Landbrugsoverenskomst i Sommeren 1937. I Henhold til Forligsmandens Forslag af 5. Maj er Forhandlingerne med de samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger om en almindelig Landbrugsoverenskomst indledet ved et Møde i Forligsinstitutionen den 28. Maj. Sukkerroedyrkerforeningerne foreslog her, og vi accepterede, at man tog 3 lokale Forhandlinger, en i Odense for fynske og jyske Dyrkere, og en i Næstved eller Slagelse for sjællandske Dyrkere og en i Maribo for lollandske Dyrkere. Disse lokale Møders Formaal skulde være Gennemgang af Landbrugsoverenskomsten med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og Konstatering af, hvilke Ønsker der fra begge Sider maatte være om lokale Ændringer i denne Overenskomst. Saasnart disse Forhandlinger var sluttet, skulde vi paany samles til et Fællesmøde i København til Fortsættelse af Forhandlingerne om den fælles Overenskomst. Der var Enighed om, at hvad man forhandlede sig til Rette om ved disse lokale Møder var afhængig af endelig Sanktion paa det fælles Forhandlingsmøde for hele Landet, og at der ikke skulde forhandles om lokale Overenskomster.

Endvidere ønskede Sukkerroedyrkerforeningernes Repræsentanter Forbundets Svar paa, om vi overfor Sukkerroedyrkerforeningerne vilde likvidere Kravet om en Landbrugsoverenskomst, saafremt der i de sukkerroedyrkende Egne blev dannet Arbejdsgiverforeninger nogenlunde svarende til Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt.

Vi svarede herpaa, at for saa vidt der i de sukkerroedyrkende Egne paa Sjælland, Fyn og Jylland vilde blive dannet Arbejdsgiverforeninger, der ligesom i Maribo Amt i væsentlig Grad maatte siges at repræsentere de Sukkerroedyrkere, der beskæftigede lønnet Medhjælp, og der blev afsluttet Overenskomst mellem Forbundet og disse Foreninger, saa vilde vi forhandle med Sukkerroedyrkerforeningerne om Tilbageholdelse af Forbundets Krav om almindelig Landbrugsoverenskomst for saa lang Tid, der var saadanne Arbejdsgiverorganisationer.

Forbundet — Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt, ang. Forhandlingsformer. Nærværende Sag, i hvilke der var forhandlet med Arbejdsgiverforeningen om nye Forhandlingsregler, er afsluttet med Vedtagelse af Forligsmandsforslaget af 5. Maj 1937, idet disse i Afsnit B ogsaa indeholder de nye Forhandlingsregler.

Forbundet — Dræningsmestrene i Hjørring Amt. Den med Dræningsmesterforeningen i Hjørring Amt under 14. Februar afsluttede Dræningsoverenskomst, der traadte i Kraft 1. Maj, er godkendt ved den derom foretagne Urafstemning, idet 276 stemte ja og 29 stemte nej. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj, Timelønnen 109 Øre.

Forbundet — Det danske Hedeselskab. Med Hedeselskabet er nu afsluttet ny Overenskomst paa Basis af Forligsmandens Forslag af 5. Maj. Timelønnen forhøjes til 80 Øre, Skovningsakkorderne gennemgaaende med 6 %. Opsigelsesbestemmelserne efter Forligsmandsforslagets Afsnit C.

Forbundet — Klitplantagerne. Den med Klitinspektoratet under 23/3 1937 afsluttede Overenskomst om Arbejde i Klitplantagerne er nu godkendt ved den derom foretagne Urafstemning. 58 har stemt ja og 8 har stemt nej. Overenskomsten er traadt i Kraft fra 1. April og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. April, Timelønnen er 90 Øre.

Forbundet — Dræningsmestrene i Thisted Amt. Den under 24. Januar og 3. Marts med Dræningsmestrene i Thisted Amt afsluttede Overenskomst er nu godkendt ved den derom foretagne Urafstemning. 75 har stemt ja og 19 nej. Overenskomsten er traadt i Kraft 1. Maj 1937 og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj. Timelønnen er 109 Øre.

Forbundet — Dræningsmestrene i Fyns Stift. Den med den fynske Dræningsmesterforening afsluttede Overenskomst er nu vedtaget ved den derom afholdte Urafstemning. For Overenskomsten stemte 374, medens 35 stemte nej.

Frøslev Afd. — Forpagter Mayntz-Clausen, Højstrup pr. Rødvig. Overenskomsten med ovennævnte Arbejdsgiver om Landbrugsarbejde paa Højstrup er forlænget med Tiltrædelse af Forligsmandsforslaget af 5. Maj 1937.

Middelfart Afd. — Forpagter Niels Buch, Hindsgaul Avlsgaard. Overenskomsten med ovennævnte Arbejdsgiver om Landbrugsarbejde paa Hindsgaul Avlsgaard er forlænget med Tiltrædelse af Forligsmandsforslaget af 5. Maj 1937.

Tjæreby Afd. m. fl. — A/S „Basnæs" Skovdistrikt. Med Basnæs Skovdistrikt er afsluttet Overenskomst om, at man gensidig respekterer den til enhver Tid gældende Overenskomst mellem Skovbrugets Arbejdsgiverforening paa Sjælland og D. A. F.

Tjæreby Afd. m. fl. — A/S „Basnæs" ang. Landbruget. Med Godset Basnæs er Landbrugsoverenskomsten forlænget paa Basis af Forligsmandens Forslag af 5. Maj, idet der samtidig er fastsat Priser for Lugning og Optagning af Cikorierødder, for 1. Lugning 63 Øre, 2. Gang 45 Øre, Optagning 95 Øre, alt pr. 100 løb. Favne. Der skal opstilles Læskur for Arbejderne og Nødtørftshuse for Kvinder i Marken, ligesom der ved Optagningssæsonens Begyndelse skal optages Forhandling om Akkord for Paalæsning og Aflæsning af Roer og Rødder i Marken og Tørreriet.

Vejgaard Afd. — Sohngaardsholm og Vester Mariendal. Overenskomsten med Aalborg Byraad angaaende Sohngaardsholm og Vester Mariendal er forlænget med Tiltrædelse af Overenskomsten mellem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og D. A. F. mod enkelte Ændringer, bl. a. at Arbejdstiden fra 15. Marts til 14. November er 9 Timer, i Høstens 8 Uger dog 10 Timer daglig. Der gælder samme Ferieordning for Gaardens Arbejdere som for Kommunens. For Gødningslæsning og Gødningsspredning, herunder ogsaa Saaning af Kunstgødning, betales særligt Tillæg til Daglønnen. Minimallønnen for Tjenestekarle er ansat saaledes: Fra 15—17 Aar 500 Kr., fra 17—20 Aar 785 Kr., over 20 Aar 925 Kr., Kreaturpassere 1080 Kr., alt beregnet som Aarsløn. Overenskomsten kan tidligst opsiges med 3 Maaneders Varsel til 1. Maj 1939.

Ulsø Afd. — Forpagter Spandet, Ulsøgaard. Overfor den hidtidige Forpagter af Ulsøgaard, Neergaard-Dibbern, har vi opsagt Overenskomsten til Udløb 1. Maj. I Mellemtiden er Gaarden blevet overtaget af Forpagter Spandet, hvorom vi først er kommen til Kundskab i Begyndelsen af Maj Maaned. Vi har foreslaaet den nye Forpagter at tiltræde den med Neergaard-Dibbern hidtil gældende Overenskomst og Forligsmandens Forslag. Forpagteren har svaret med at meddele, at han har truffet Aftale med sine Folk og derfor intet har at forhandle med Forbundet om. Afdelingen har bekræftet, at saadan Aftale er truffet.

10. Kreds — Greve Aage Moltke, Lystrup pr. Faxe. Overenskomsten med ovennævnte Arbejdsgiver angaaende Landbrugsarbejde paa Lystrup, Jomfruens Egede, St. Rodegaard og Nyrupsgaard er forlænget med Tiltrædelse af Forligsmandens Forslag af 5. Maj 1937.

Olstrup Afd. — Forpagter O. Lawaetz, Holmegaard pr. Olstrup. Overenskomsten med ovennævnte Arbejdsgiver om Landbrugsarbejde paa Holmegaard er forlænget med Tiltrædelse af Forligsmandens Forslag af 5. Maj 1937.

18. Kreds — Godsejer Treschow, Brahesborg og Vilhelmsborg. Overenskomsten med ovennævnte Arbejdsgiver om Landbrugsarbejde paa Brahesborg og Vilhelmsborg er forlænget med Tiltrædelse af Forligsmandsforslaget af 5. Maj 1937.

Næstelsø Afd. — Godsejer F. Gasmann, Fladsaa pr. Næstved. Overenskomsten med ovennævnte Arbejdsgiver om Landbrugsarbejde paa Fladsaa er forlænget med Tiltrædelse af Forligsmandens Forslag af 5. Maj 1937.

Overfussing Afd. — Foussingø Gods. Under 8. April er afsluttet Overenskomst med Foussingø Gods om Landbrug og Skovbrug. Arbejdstiden ansættes i November, December, Januar og Februar til 8 Timer, Oktober og Marts til 9 Timer og de resterende 6 Maaneder 10 Timer. Daglønnen for faste Arbejdere med fri Bolig ansættes til 465 Øre om Vinteren og 515 Øre om Sommeren med et Høsttillæg af 1 Kr. pr. Dag. Endvidere fastsættes en Række nærmere Skovningsakkorder. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Borup Sj. Afd. — Baron Wedell-Neergaard, Overdrevsgaarden, Borup. Overenskomsten med ovennævnte Arbejdsgiver om Landbrugsarbejde paa Overdrevsgaarden er forlænget med Tiltrædelse af Forligsmandens Forslag af 5. Maj 1937.

Thureby Afd. — Forpagter Svend Spandet, Thurebylille. Overenskomsten med Forpagter Spandet, Thurebylille, er forlænget ved, at han har tiltraadt den sjællandske Priskurant for 1937, idet han for Daglejerkarlene dog vil betale efter Maribooverenskomsten.

Auning Afd. — Gl. Estrup pr. Auning. Med ovennævnte Arbejdsgiver er afsluttet Overenskomst, hvorved han tiltræder den med Arbejdsgiverforeningen i Maribo Amt til enhver Tid gældende Overenskomst om Landbrugsarbejde.

Jydstrup Afd. — Skjoldnæsholm Avlsgaard. Overenskomsten med Godsforvalter Kaalund, Skjoldnæsholm Avlsgaard, er nu forlænget med Tiltrædelse af Forligsmandsforslaget af 5. Maj, Afsnit B. Punkt 5.

Vordingborg Afd. — Iselingen Avlsgaard. Med Inspektør Bæhr, Iselingen Avlsgaard, er nu afsluttet Overenskomst, hvorefter han forpligter sig til at følge de med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt gældende Overenskomster.

Vaarst Afd. — Lindenborg Skovdistrikt. Overenskomsten med Lindenborg Skovdistrikt er forlænget paa Basis af Forligsmandens Forslag af 5. Maj. Overenskomstens Arbejdspriser var forhen svarende til Maribo Skovbrugsoverenskomstens og vil altsaa fortsat være i Overensstemmelse med denne, idet der dog er nogle lokale Priser for Fiskestager, Lægter og lignende, hvorom der altsaa er opnaaet Enighed.

Forbundet — Landscikorie- og Sukkerroedyrkerforeningerne. I ovennævnte Sag er afsluttet Overenskomst med Cikoriedyrkerforeningerne paa Fyn. Overenskomsten er underskrevet paa Ejby og Seden Tørreriernes Vegne. Arbejdspriserne er forhøjet med ca. 10 %, og det er understreget i Overenskomsten, at de Arbejdere, der ikke faar Cikorierødderne baade til Lugning og Optagning, skal betales med et Tillæg til de i Overenskomsten anførte Priser. Prisen er for 1. Lugning 63 Øre, 2. Lugning 40 Øre, Optagning 1 Kr.

6. Kreds — Kaalund Kloster og Refsnæsgaard. Overenskomsten om Landbrugsarbejde med Brødrene Lawaetz, Kaalund Kloster og Refsnæsgaard er forlænget med de Forhøjelser, der er opnaaet i Maribo Overenskomsten. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Farringløse-Giesegaard Afd. — Giesegaard Avlsgaard. Overenskomsten angaaende Landbrugsarbejde paa Giesegaard Avlsgaard er forlænget ved Tiltrædelse af Forligsmandens Forslag af 5. Maj 1937.

Forbundet — Lodsejerne i Kolindsund. Overenskomsten med Lodsejerne i Kolindsund er forlænget paa Basis af Forligsmandens Forslag af 5. Maj. Løsarbejdernes Dagløn er dog i alle Tilfælde forhøjet med 50 Øre. Der er indført en særlig Tærskningssats for Tærksning af Græsfrø.

Spjellerup-Vemmetofte Afd. — Forpagter C. M. Egede, Vemmetofte Hovedgaard. Overenskomsten med ovennævnte Arbejdsgiver om Landbrugsarbejde paa Vemmetofte Hovedgaard er forlænget med Tiltrædelse af Forligsmandsforslaget af 5. Maj 1937.

Dreslette Afd. — Proprietær C. Brandt, Flenstofte, Ebberup. Overenskomsten med ovennævnte Arbejdsgiver om Landbrugsarbejde paa Flenstofte er forlænget med Tiltrædelse af Forligsmandsforslaget af 5. Maj 1937.

Værslev Afd. — Godsejer Faye, Birkendegaard pr. Værløse. Overenskomsten med ovennævnte Arbejdsgiver er forlænget ved, at begge Parter har tiltraadt den med 15 Landmænd paa Slagelse-Korsør-Skelskøregnen afsluttede Overenskomst.

Forbundet — Dræningsmestrene i Aalborg Amt. Den med Dræningsmestrene i Aalborg Amt i 1936 afsluttede Overenskomst er forlænget til 1. Juli 1938. Timelønnen er forhøjet til 109 Øre. Parterne er enige om, at der lokalt optages Forhandlinger om Akkordpriser for Opgravning af Sand. Iøvrigt er Overenskomsten underskrevet af 16 Dræningsmestre, men der mangler Underskrifter fra endnu 12 Dræningsmestre, overfor hvem Overenskomsten rettidig er blevet opsagt.

Forbundet — Jysk Dræningsmesterforening. Overenskomsten med Jysk Dræningsmesterforening er nu forlænget uden andre væsentlige Ændringer, end at Timelønnen er forhøjet til 109 Øre. I Forbindelse med Forlængelsen har man opnaaet Enighed om Forstaaelsen af enkelte Punkter i Overenskomsten.

Hjerm Afd. — Dræningsmester Hunner Amstrup, Holstebro. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Underbetaling for udført Dræningsarbejde, er bilagt med, at Dræningsmesteren efter Klagens Fremsendelse er indmeldt i Dræningsmesterforeningen, hvorefter Arbejdet betales i Henhold til Dræningsoverenskomsten og blev sat op i Gruppe 4.

Nørup Afd. — Hotelejer Schmidt-Jensen, Engelholm Slot. Med ovennævnte Hotelejer er afsluttet Overenskomst om udvendigt Arbejde, derunder Have- og Parkarbejde, Timelønnen er herved 90 Øre. Arbejdstid fra 7 Morgen til 5 Em. Skovarbejde betales efter Statsskovbrugsoverenskomsten. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Forbundet ang. Priskuranten for Sjælland, Møn og Samsø.
„ „ „ „ Fyn og Langeland.
„ „ „ „ Thisted Amt.
„ „ „ „ Aarhus o. Skanderborg Amter.
„ „ „ „ Bornholms Amt.
„ „ „ „ Vejle Amt.
„ „ „ „ Københavns Omegn.
„ „ „ „ Ribe og Ringkøbing Amter.
„ „ „ „ Sønderjylland.
„ „ „ „ Hjørring og Aalborg Amter.
„ „ „ „ Randers Amt.
„ „ „ „ Viborg Amt.

Ovennævnte Priskuranter for Landbrugsarbejde i 1937—38 er udarbejdet og i det væsentligste udsendt til Afdelingerne. I det væsentligste er Priskuranternes Satser forhøjet i Overensstemmelse med de Lønforhøjelser Forligsmandens Forslag af 5. Maj indeholder, ligesom Bestemmelserne om Tjenestekarle, der antages som Kreaturpassere, er indsat i Priskuranten.

Paa 2 Steder er Priskurantens Omraade blevet gjort større, idet Aalborg og Hjørring Amter er sammensluttet om 1 Priskurants Omraade, ligesom Ribe og Ringkøbing Amter har sluttet sig sammen om en fælles Priskurant.

Ø. V. Hassing Afd. — Proprietær Korsgaard, Krogaarden, V. Hassing. Med ovennævnte Arbejdsgiver er afsluttet Overenskomst om Optagning af Kartofler. Prisen er 375 Øre pr. 1000 Toppe, hvilken Betaling ogsaa omfatter Nedkuling af Kartoflerne. Afdelingsformanden meddeler, at det svarer til en Betaling af 80—85 Kr. pr. Td. Land. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

37. Kreds — Dræningsmester Jeppe Madsen, Vinding, Sørvad. Med ovennævnte Dræningsmester er oprettet Overenskomst, hvorved han tiltræder den mellem D. A. F. og Jysk Dræningsmesterforening til enhver Tid gældende Dræningsoverenskomst.

Vejgaard Afd. — Inspektøren paa Arbejdsanstalten i Aalborg. Afdelingen har anmodet os om at rejse Lønkrav overfor Inspektøren af Arbejdsanstalten i Aalborg. Inspektøren driver Anstaltens Have som privat Gartneri og beskæftiger ved dette en 6—7 Mand. Vi har henvist Sagen til Gartnerforbundet, hvor den efter Grænseoverenskomsten hører hjemme.

Forbundet — en Række Arbejdsgivere i Land- og Skovbrug. Ca. 70 Arbejdsgivere, der har forpligtet sig til at respektere de henholdsvis med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt og det sjællandske Skovbrug gældende Overenskomster, har vi tilstillet Forligsmandens Forslag af 5. Maj 1937 med Anmodning om at betale de deri fastsatte forhøjede Lønninger. Fra de fleste af Afdelingerne foreligger Meddelelse om, at Arbejdsgiverne har respekteret denne Henvendelse, som de forøvrigt ogsaa var overenskomstligt forpligtet til. De paagældende Arbejdsgivere vil ligeledes faa tilstillet de færdigtrykte Landbrugs- henholdsvis Skovbrugsoverenskomster.

Toksværd Afd. — Forpagter Petersen, Sparresholm. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Afskedigelse af 3 Tjenestekarle, for den enes Vedkommende grundet paa, at han ikke udførte Malkearbejdet tilfredsstillende, er nu afgjort ved Retten. Vort Medlem Axel Larsen fik tilkendt Løn til Afskedigelsesdagen, 50 Kr., men blev idømt 75 Kr. i Sagsomkostninger til Modparten.

Forbundet — Statsskovenes Skovløbere. Ovennævnte Sag maa betragtes som afsluttet. Ved de om Sagen afholdte Møder har Skovløberforeningen forkastet de af D. A. F. stillede Forslag med Hensyn til Vilkaarene for at indtræde i D. A. F. Vi har derfor informeret vore Afdelinger om Sagen og understreget, at Skovløberne er almindelige Skovarbejdere, der hører hjemme i D. A. F. og hvis almindelige Arbejdsvilkaar er fastlagt i vore Overenskomster med Statsskovbruget, hvor kun D. A. F. og Forbundets Medlemmer har Paataleret og Forhandlingsret.

Sønderborg A. Afd. — Socialudvalget i Sønderborg. I ovennævnte Sag, hvor Socialudvalget havde nægtet en 30-aarig ugift Landarbejder Socialhjælp, fordi han havde nægtet at tage Arbejdet ved Landbruget til en maanedlig Løn af 60 Kr. + Kost og Logi i Sommerhalvaaret, er nu faldet Afgørelse fra Socialministeriet, hvori dette paa Basis af Arbejdsnævnets Udtalelser i Sagen fastslaar, at den paagældende Karls Arbejdsvægring har været berettiget, idet den tilbudte Løn efter de foreliggende Oplysninger, dels Forbundets Priskurant for Landbrugsarbejde og dels Landboforeningernes egne Lønoplysninger ikke er svarende til den paa Egnen gældende Løn, i hvilken Anledning Karlen er berettiget til at faa udbetalt Socialhjælp i Forbindelse med den stedfundne Arbejdsvægring.

Kommunen har imidlertid vægret sig ved at udbetale til vor Sønderborg Afd. de 166 Kr. 50 Øre, som denne forskudsvis havde udbetalt Viggo Rasmussen efter samme Regler, som han vilde have kunnet modtaget Socialhjælp, saafremt Socialudvalget ikke havde nægtet ham denne, idet Kommunens Socialudvalg gjorde gældende, at det ikke havde nogen Bemyndigelse til at betale den Gæld, som Viggo Rasmussen maatte have stiftet under sin i dette Tilfælde altsaa berettigede Arbejdsvægring.

I den Anledning har vi forelagt Sagen paany for Socialministeriet, som har afgjort Sagen derhen, at vor Sønderborg Afdeling paa Viggo Rasmussens Vegne skal have udbetalt de 166 Kr. 50 Øre, som Afdelingen har betalt Rasmussen under hans berettigede Arbejdsvægring. Ministeriets Afgørelse af Sagen, der er meget interessant, lyder efter en nærmere Indledning som følger:

„Ved Sagens Indankning for Socialministeriet har Udvalget bl. a. henvist til, at det efter Lov om offentlig Forsorg § 30

som Hovedregel er udelukket at yde Hjælp til Betaling af Gæld, og at det efter Udvalgets Formening er uforeneligt med Forsorgslovens Principper at udbetale Hjælp for et tilbageliggende Tidsrum.

I denne Anledning skal man efter stedfunden Brevveksling med Amtmanden over Aabenraa-Sønderborg Amter meddele, at der ikke i Forsorgsloven findes nogen bindende Regel om det rejste Spørgsmaal, og at de enkelte foreliggende Sager derfor maa afgøres ud fra en Bedømmelse i hvert enkelt Tilfælde af den Hjælpsøgendes Forhold i den Tid, der er forløbet mellem hans Henvendelse om Hjælp og det Tidspunkt, da han kendes berettiget til at oppebære Hjælp.

For saa vidt angaar nærværende Sag, maa Socialministeriet under Hensyn til, at paagældendes Trang i det omhandlede Tidsrum foreligger tilstrækkelig klart oplyst gennem det hos Organisationen optagne Laan og den foretagne Kontrol med hans Arbejdsledighed, holde for, at der bør ydes ham Hjælp for det forløbne Tidsrum."

Afdelingen meddeler herefter, at Pengene nu er betalt.

Tistrup Afd. — Tistrup Sogneraad ang. et Bækreguleringsarbejde. Ovennævnte Sag er sluttet. Der er betalt tarifmæssig Betaling for den sidste Del af Arbejdet. For den første Del af Arbejdet, der ikke er tarifmæssigt betalt, har Landbrugsministeriet ikke betalt Tilskud.

Tinning Afd. — Gaardejer Jens Christensen, Grundfør. Ovennævnte Sag er bilagt med, at Arbejdsgiveren har betalt vort Medlem Børge Frederiksen 140 Kr. til fuld Afgørelse.

37. Kreds — et Grundforbedringsarbejde i Borbjerg Kommune. Nærværende Sag, der drejede sig om Beskæftigelse af uorganiseret Arbejdskraft ved et Grundforbedringsarbejde, er bilagt med, at vore Medlemmer har faaet Arbejdet til Udførelse efter Dræningsmesteroverenskomstens Gruppe 4.

Tranebjerg Afd. — Gdr. Morten Olsen, Østerløkken, Samsø. Nærværende Sag, der drejede sig om en formentlig ulovlig Bortvisning, er afsluttet med, at ovennævnte Arbejdsgiver har betalt vort Medlem Gustav Sørensen 100 Kr. i Erstatning.

Herlufholm Afd. — Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup. Den overfor ovennævnte Dræningsmester under 23. Marts d. A. etablerede Blokade er hævet, idet Dræningsmesteren har betalt vore Medlemmer deres Tilgodehavende Kr. 91.

Odense L. Afd. — Forvalteren paa Rikkesminde. I ovennævnte Sag har vort Medlem Anders Jensen faaet udbetalt 30 Kr. for Svie og Smerte i Anledning af, at Forvalteren paa Rikkesminde havde ønsket at aflægge en Prøve paa gammeldags Forvaltermoral.

Landet Taasinge Afd. — Bestyrer Schønberg, Lundegaard, Ballerup. Ved Godsejer Henry Nielsens Konkurs havde Tjenestekarl Hans Lund faaet et Resttilgodehavende paa 160 Kr. i fortjent Arbejdsløn for Arbejde paa Lundegaard i Ballerup, hvilket Beløb ikke var blevet ham udbetalt ved Konkursen, ligesom Boets Sagfører heller ikke havde sørget for at skaffe Dækning for Beløbet ved Tvangsauktionen over Lundegaard. Efter at Sagen blev indberettet til Forbundet, har vi imidlertid gennem ORS. Jakob Jakobsen skaffet Pengene gennem den nye Ejer af Lundegaard, hvormed Sagen er sluttet.

Thorning og Moselund Afd. — Kompedal Plantage. Efter Anmodning fra Statsskovdirektoratet er der for saa vidt angaar Skovningen af Træ til Thorning Mejeri i Forstaaelse med vore paagældende Afdelinger truffet en Ordning gaaende ud paa, at Mejeriet som Betingelse for Køb af 1000—1200 rm. Bjergfyrbrænde faar Lov til at lade Halvdelen af dette nedskove ved de mindre Jordbrugere, der er Interessenter i Mejeriet, medens de andre 50 % skal nedskoves ved de paagældende Afdelingers Medlemmer. Hele Arbejdet skal betales efter Skovbrugsoverenskomsten.

Forbundet ang. Udpegning af Repræsentant til Grundforbedringsudvalget. I Henhold til Forbundets Indstilling har Landbrugsministeriet indstillet Kredsformand Johs. Jensen, Samsø, som Arbejdernes Repræsentant i det paa Samsø nedsatte Grundforbedringsudvalg.

Gloslunde-Græshave Afd. — Gdr. Ferdinansen, Haugbølle. Ovennævnte Sag er forligt saaledes, at Gdr. Ferdinansen betaler vort Medlem Holger Larsen 130 Kr. + 45 Kr. i Sagsomkostninger til fuld Afgørelse, Oprindelsen til den foreliggende Uoverensstemmelse var, at det Værelse, der var budt Holger Larsen som Tjenestekarl, ikke opfyldte Medhjælperlovens Forskrifter, og at Ferdinansen trods gentagne Løfter stadig ikke bragte Forholdet i Orden, af hvilken Grund Holger Larsen hævede Arbejdsforholdet.

Laven Afd. — Dræningsmester Kr. Thomsen, Tulstrup pr. Ry. Ovennævnte Sag, der drejede sig om formentlig Underbetaling ved Dræningsarbejde, er bilagt med, at Dræningsmester Kr. Thomsen har betalt 50 Kr. til fuld Afgørelse.

Haslev Afd. L. — Bregentved Skovdistrikt. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Betaling for Kløvning af Brænde i Bregentved Skovdistrikt, er ved Mægling bilagt med, at Prisen er fastsat til 125 Øre pr. rm.

Vestermarie Afd. — Gdr. Stender, Sæderegaard, Klemensker. Nærværende Sag, der drejede sig om Tilbageholdelse af 50 Kr. af den vort Medlem Svend Nielsen tilkommende Vinterløn, er nu bilagt med, at Pengene er blevet udbetalt.

Ølgod Afd. — Gdr. Niels Nielsen, Bjallerup, Horne, Tistrup. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en halv Maaneds Løn til vort Medlem, der havde vikarieret i nævnte Tidsrum for en syg Tjenestekarl, er nu bilagt med, at Medlemmet har faaet sin Løn udbetalt.

Alheden Skovarbejdere — Viborg Statsskovdistrikt. Afdelingen har med Viborg Statsskovdistrikt truffet Aftale om Weekend i Sommertiden fra 1. Maj til 30. September saaledes, at der holdes fri om Lørdagen Kl. 11½, i Ugens 4 første Dage arbejdes der fra Kl. 7 Morgen til Kl. 17 Em, om Fredagen fra Kl. 7 til Kl. 16.

3. Kreds — Inspektør Knud Iversen, „Krogerup" pr. Humlebæk. Grundet paa Uoverensstemmelser var Arbejdsforholdet mellem vort Medlem Valdemar Persson og Gaardens Ledelse hævet. Man krævede da, at Valdemar Persson straks skulde fravige sin Bolig, hvad han nægtede, ved Fogedforretningen har vi assisteret vort Medlem, hvorved Sagen blev forligt.

Mern Afd. — Høvdinggaard. Grundet paa, at Jorden var meget haard, er Høvdinggaard ved en derom afholdt Mægling indgaaet paa at betale et Tillæg af 7 Øre pr. 100 lb. Favne for 1. Gangs Lugning for 70½ Td. Land Sukkerroer. Det giver ialt 305 Kr. ekstra til Arbejderne.

14. Kreds — Gl. Kirstineborg pr. Nykøbing F. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Betaling for et af Johan Zydtoft udført Roelugningsarbejde, som Arbejdsgiveren havde kasseret, er bilagt med, at Zydtoft fik udbetalt en mindre Godtgørelse for Arbejdet.

Aabybro — Grusgravsentreprenør Niels Jensen Grøn. Overenskomst opr. angaaende Grusgravsarbejde og Stenslagning. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Bestemmelse om Overtidsbetaling. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til den 1. eller 15. i en Maaned.

Tønder — Kommunen. Der er oprettet Overenskomst med Kommunen, som er indgaaet paa at betale efter og iøvrigt overholde den Overenskomst og Priskurant, som til enhver Tid er gældende mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Tønder Afdeling. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. Marts. Regler for Behandling af faglig Strid.

Raaby — Vognmand Sejersen, Raaby. I ovennævnte Sag, hvor Vognmanden nægtede at udbetale 4 af Afdelingens Medlemmer et Resttilgodehavende paa Kroner 337,50 er der nu faldet Dom ved Retten i Mariager. Vognmanden blev dømt til at betale det skyldige Beløb samt Sagens Omkostninger 70 Kr.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 15 15.–8. 1937 42. Aarg.

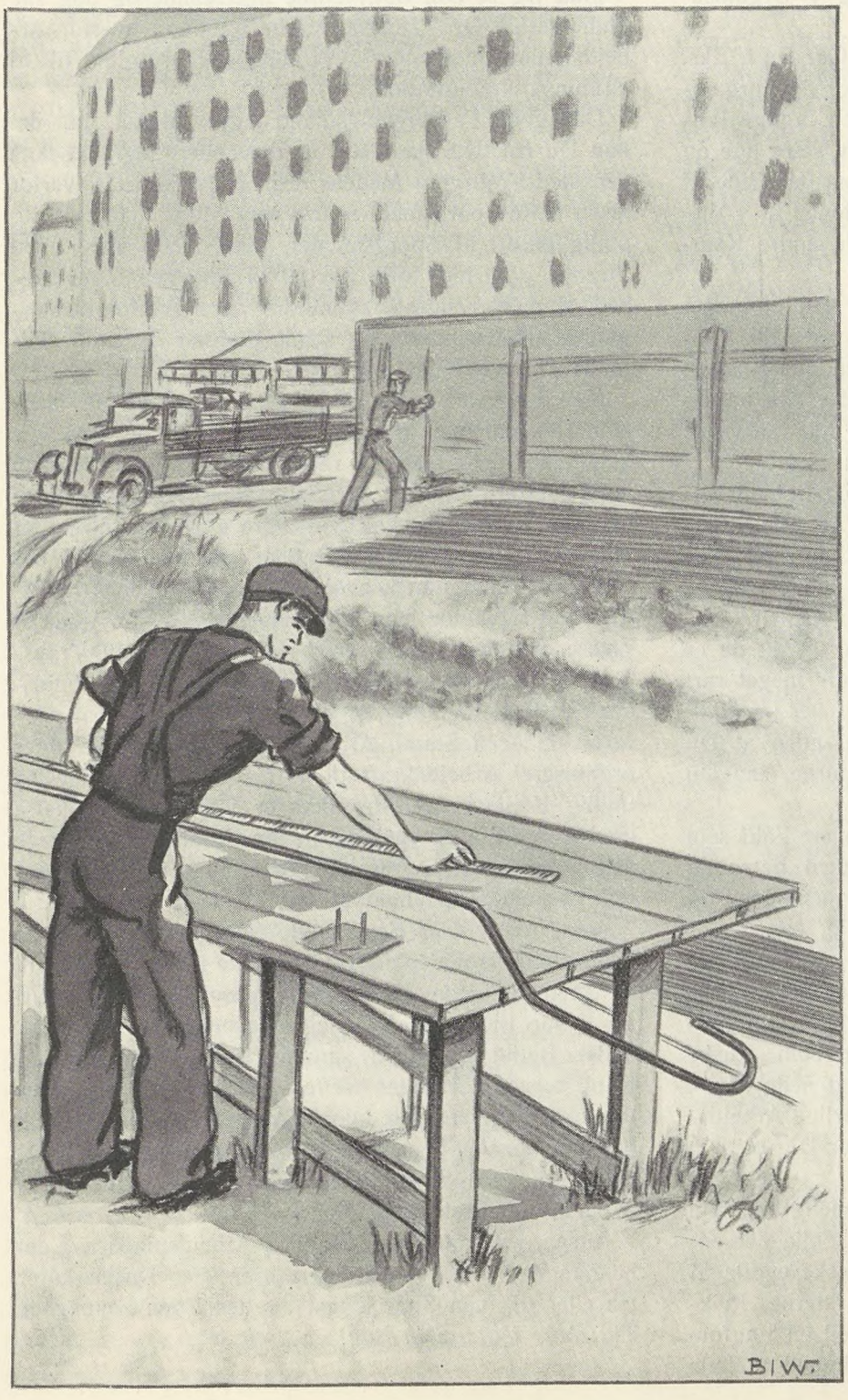

Jernet bøjes –

I Jernbeton man støber Grund
og rejser Muren, støvet-graa,
som skulde dette Bygværk staa
til Klodens aller sidste Stund.

Men hvor man rejser Mur og Værn,
de stærke Kræfter tager fat,
og Styrke er en herlig Skat
for Arbejdsmænd, som bøjer Jern.

Det er et stridigt Stof, ja, vist,
men mere stridig er den Mand,
som sveder midt i Solens Brand,
saa Jernet bøjer sig tilsidst.

Og den Dag Kransen bliver hejst,
saa er det værste Slid forbi,
og saa har h a n sin Andel i
det stolte Bygværk, her er rejst.

A a g e H e r m a n n.

MAA JEG SE DIN BOG!

Er Du rigtig klar over, at Værdien af Din egen Fagforeningsbog er afhængig af, hvormange af Dine Arbejdsfæller, der har en tilsvarende? Er Du klar over, at i samme Omfang, som der findes *uorganiserede* Arbejdsfæller indenfor Din egen Branche eller indenfor en Branche, med hvilken Du dagligt samarbejder, i samme Omfang svækkes Værdien af Dit eget Medlemsskab i Din Organisation?

Naah, ja! Vi tør vel formode, at Du er ganske klar herpaa, forsaavidt som det er af gode, solidariske Grunde, Du selv har meldt Dig til Tjeneste i Fagforeningens Arbejde ved at indmelde Dig i Organisationen!

Men tager Du Konsekvenserne heraf? Gør Du f. Eks. noget selv personligt i Agitationen overfor de Uorganiserede for derigennem at højne Din egen faglige Indflydelse? Gør Du det, eller lader Du Syv være lige og lader Organisationen, som det hedder, om den Side af Sagen uden at tænke over, at Organisationen jo i Virkeligheden er Dig selv sammen med de andre Kammerater, der har sluttet sig til den.

Hvis Du ser saaledes paa Sagen, er Du et meget inkonsekvent Fagforeningsmedlem, der ved Din Passivitet blot bidrager til, at det varer endnu længere, forinden den fulde Fagforeningsindflydelse kan bringe de lønmæssige Tilstande tilveje, som Du dog saa gerne vil have en Andel i.

Hvis Du er Murerarbejdsmand, Jord- og Betonarbejder eller i anden Branche jævnlig ved Af- eller Paalæsning arbejder Haand i Haand med Chauffører eller Kuske, er det da nogensinde faldet Dig ind at spørge disse, om de har deres Fagforeningsbog i Orden?

Det er vel rimeligt nok, at den Tanke nu og da er faldet Dig ind, at det egentlig kunde være meget rart at vide om ham, Chaufføren, der kommer her jævnligt, er Medlem af sin Organisation eller ej, uden at Du dog har kunnet mande Dig op til at spørge, saa Du kunde faa Klaring paa dette Forhold.

Og hvad er saa Grunden andet — i hvert Fald som Regel — end Ubeslutsomhed, Ligegyldighed, personlig Inkonsekvens, der — til Skade for Organisationen og derigennem for Dig selv — her melder sig.

Men selv om der naturligvis er andre end Chauffører og Kuske, der kan være Tale om, saa maa netop disse 2 Kategorier af Arbejdsfæller kunne paaregne Din særlige Interesse, fordi saavel Chauffører som Kuske mange Steder er uorganiseret, ligger langt nede i Løn, har en utilbørlig lang Arbejdstid, og daarlige Arbejdsvilkaar i det hele, altsammen til Skade for Dig og Din Organisation.

Og er det egentlig ikke ogsaa væmmeligt saadan jævnligt at arbejde Haand i Haand med Folk, der enten af Uforstand, Ligegyldighed, ja, maaske endda af lav Beregning holder sig udenfor Kammeraternes Rækker? Er det i Grunden helt foreneligt med en Fagforeningsmands organisationsmæssige Værdighed at lade et saadant Forhold upaaagtet, og ved Du, hvilken Betydning det vilde have ikke alene for de Paagældende selv, men for hele vort Organisationsliv, om netop Transportens Arbejdere, i dette Tilfælde altsaa Chauffører og Kuske, var organiseret og solidarisk med os andre?

Ved Du, hvilken Betydning det vilde have for Organisationen, om denne havde fuldstændig Kontrol over denne Transportvirksomhed? Ved Du, hvilken Magt Organisationen besidder igennem sin Sympatistrejkeret, hvor Transporten spiller en saa umaadelig Rolle?

Maa jeg se Din Bog! Disse ligefremme og dog saa indholdsrige Ord, fremsatte i høflig Form overfor Arbejdsfællen, indeholder i Virkeligheden Nøglen til al virkningsfuld Agitation.

Den gode Fagforeningsmand siger straks: Ja, det kan Du tro, Du maa! Her er den, eller, Jeg skal tage den med i Morgen! Medens den uorganiserede, overfor hvem dette Spørgsmaal rettes, som oftest maa føle sig pinlig berørt af Spørgsmaalet, fordi dette rører ved Strenge, som han føler knyttet til sin egen Samvittighed. Han føler sig straks mindre værd overfor den organiserede Kammerat og søger derfor i de fleste Tilfælde at oprette det forsømte.

Men der findes jo naturligvis haardkogte Sjæle imellem, som enten er frække eller vil luske sig fra det hele! Hvad gør man da ved dem? Hvis det ikke kan lade sig gøre ligefrem at nægte Samarbejde med dem og sige til dem. Du kan godt køre igen, her bliver der ikke Læs, eller, her faar Du ikke læsset af, saa er der jo dog det tilbage at henvende sig til ens egen Arbejdsgiver og foreholde ham det urimelige i, at de Arbejdsgivere, han kontraherer med, med Hensyn til Transport og lignende, arbejder med uorganiseret Arbejdskraft til Underbetaling, og at han som Følge deraf paafører sin egen Stand, Arbejdsgiverne, der beskæftiger organiseret Arbejdskraft til tarifmæssig Betaling, en ubillig Konkurrence, der ikke er i Overensstemmelse med Arbejdsgiverforeningens egne Formaal, og forsøge at faa Arbejdsgiveren til at forstaa, at en saadan Situation i Længden er uholdbar.

Maa jeg se Din Bog! Dette Spørgsmaal maa lyde overalt paa Arbejdspladserne, og ikke mindst, hvor man har med Chauffører og Kuske at gøre, fordi der indenfor denne Kategori af Arbejdere foreligger de allerbedste Betingelser for at smyge udenom Organisationsforpligtelserne, idet der her forefindes en Mængde mindre Arbejdsgivere, der kun beskæftiger en a to Mand, og Agitationsbetingelserne derfor ikke foreligger i samme Grad, som paa Arbejdspladser hvor et større Antal Arbejdere er beskæftigede.

Altsaa, paa alle Byggepladser, Arbejdspladser, i det hele taget overalt, hvor Chauffører eller Kuske kører fra eller til, maa Spørgsmaalet rettes i den kommende Tid: *Maa jeg se Din Bog!*

A.

DIKTATURETS KRISE I RUSLAND

For omtrent et Aar siden sad den russiske Revolutions store Førere paa Anklagebænken i Moskwa. Sinowjew, Kamenew og mange andre er skudt. Radek, Bucharin og Rykow er blevet betegnet som Forrædere. Tomski og andre flygtede i en frivillig Død for at undgaa den tilintetgørende Anklage. Af det bolchevistiske Partis oprindelige Bureau er Lenin død. Stalin har jaget de resterende fem — Trotzky, Sinowjew, Kamenew, Rykow og Tomski — i Død og Forbandelse.

Allerede for et Aar siden har vi peget paa denne Udvikling og sagt, at den russiske Revolution endelig var likvideret. Allerede for 10 Aar siden har det revolutionære Præg forladt Sovjetunionen. Dens Politik indadtil og udadtil er fuldstændig koncentreret om *russiske* Forhold. Verdensrevolutionens Tanke er blevet en fremmed i Kreml.

Dengang kunde vi ikke forudse den videre Udvikling. Trods Begivenhedernes Tragedie, trods den Uhyrlighed, at betragte Grundlæggerne af en Stat som Forrædere af denne Stat, var Processen dog paa en Maade forstaaelig. Historisk set er det en ofte oplevet Kendsgerning, at Revolutionen æder sine egne Børn. Staten selv støttet paa Parti og Hær synes i sig selv fasttømret.

Hvad vi oplever i Dag ligger paa et andet Plan. Den ene Dag efter den anden fængsles og henrettes de højeste Repræsentanter i Staten, Hærens Førere, Lederne af Jernbanerne, Industriens og Landbrugets Førere. Økonomiske og organisatoriske Uheld konstrueres til Forbrydelser udført af de forskellige Ansvarshavende til Aflastning af Diktaturet. Hvad vi her ser, er *Diktaturets Selvødelæggelse*. Tuchazschewski, Borgerkrigens sejrende Marshall og Organisator af den røde Arme — tiljublet den første Maj, da han paa den hvide Hest red over den røde Plads — og seks af hans bedste Generaler skal være Landsforrædere og politiske Sabotører. Andre skal med Forsæt have konstrueret Jernbanestrækninger forkert, have inficeret Sædekornet og desorganiseret Fabrikerne. Det er vanskeligt at tro dette. Men skulde det være rigtigt, saa er *Stalin ikke* retfærdiggjort, *men han og hans System er saaledes dømt hundrede Gange,* naar det har skabt Muligheder for en Korruption af denne Art.

Sandsynligvis vil det ikke være Tilfældet. Sandsynligvis har Sovjetapparatet arbejdet saa godt, som det efter Forholdene var muligt. Modstanden og Hemningerne var uhyre. Man kan ikke i Løbet af 20 Aar ud af et Bondeland, der er langt tilbage, presse et højtudviklet, højtindustrialiseret socialistisk Samfund. Ganske vist kan man bygge moderne Fabrikker og installere moderne Maskiner. Men man kan ikke i Løbet af 20 Aar skabe en højtudviklet moderne Arbejderstab, der kan betjene disse Maskiner formaalstjenligt og rationelt. Man kan heller ikke af Bønder, der nærmest maa betegnes som Analfabeter, i Løbet af kort Tid skabe højtudviklede Medlemmer af et industrialiseret kollektivt Landbrug.

Her ligger nogle af de vigtigste Hemninger, og Følgerne er iøjnefaldende. Industrien producerer for dyrt, den bureaukratiske Organisation arbejder nødvendigvis omstændeligt og kompliceret. Men de mindste Kalkulations- og Organisationsfejl vil netop som Følge af Centralisationen mangedobles i deres Virkninger. Folkets Levevilkaar er sikkert blevet forbedret, men Produktionsforholdene var og blev usunde, og det ordnede socialistiske Samfunds Maal er fjernere end før.

I en saadan Situation kender Diktaturet kun *een* Udvej: *at redde sig selv*. Men dette er kun muligt, naar der findes Skyldige, som maa falde, for at Stalin kan leve. Han bliver den Store, der kun vil det Gode, og som saboteres og hindres af Trotzky og de andre Djævle.

Paa Mennesker, der nyder den *demokratiske Frihed,* virker Erkendelsen af, hvor langt et Folks Underkuelse kan gaa under Diktaturet, særlig afskrækkende. Det er forfærdeligt, at man kan byde Folket alt dette. Hvad der i Dag sker i Rusland, er ingen Katastrofe for den revolutionære Socialisme — den er forlængst likvideret — men en *Katastrofe for Diktaturet, og det er fuldstændig ligegyldigt, om dette er fascistisk eller kommunistisk*. Ethvert Diktatur vil paa et eller andet Tidspunkt kvæles i Blod og Terror. Hvor nær det fascistiske og kommunistiske Diktatur staar hinanden i aandelig Henseende, bevises bedst ved den Overensstemmelse, der er mellem det, der i Dag sker i Rusland og det, der skete i Tyskland den 30. Juni 1934.

Vil Diktaturet i Rusland bryde sammen? Dette Spørgsmaal maa vel i Dag besvares benægtende. Stalins Diktatur synes stærkt nok til endnu engang paa snævrere Magtbasis at kunne koncentrere hele Statsformen. Og Rusland vil saaledes heller ikke skille sig ud fra internatonal Politik, men vil stadig i en vis Grad være Hitler-Tysklands magtpolitiske Modspiller. Thi Udenrigspolitiken har sin egen Logik. Men naturligvis vil Ruslands internationale Tiltrækningskraft være ringere i den nærmeste Tid.

For den socialdemokratiske Arbejderbevægelse i Verden er Tildragelserne i Rusland en sørgelig, men tydelig Bekræftelse paa Rigtigheden af dens egne politiske Veje. Disse Veje kan kun være Demokratiet. *Demokratiet* alene muliggør Arbejderpartiets Kamp for Samfundets socialistiske Udvikling.

H.

HAR DU SET

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

INTERNATIONAL ARBEJDSKONFERENCE I GENEVE

Arbejdstid.

Intet er maaske mere overraskende end Kriseaarenes Virkninger paa Arbejdstiden. Tidligere gik den almindelige Tilbøjelighed i daarlige Tider ud paa at forlænge Arbejdstiden og ikke paa at indskrænke den, idet man tilstræbte at faa produceret mere for den samme eller endog for en mindre Løn. Hvor der i de sidste Aar er blevet holdt en usædvanlig lang Arbejdsdag, har man oftere undskyldt det med militær end med økonomisk Nødvendighed. I Almindelighed kan det imidlertid siges, at den normale Arbejdsuge saa langt fra er blevet forlænget, at der tværtimod er opstaaet en kraftig Bevægelse til Fordel for en Forkortelse af den.

I 1929 var det ti Aar siden, at 48 Timers Ugen var blevet almindelig godkendt. 8 Timers Dagen var kommet til at staa for den almindelig Bevidsthed som den normale Grænse for Menneskers Erhvervsarbejde. Man kunde med god Grund have tænkt sig, at denne nye Standard vilde have holdt sig i det første halve Aarhundrede. Endnu i 1929 var der en hel Del Lande eller Erhvervsgrene, i hvilke 48 Timers Ugen kun delvis var indført eller gennemført. Der var utvivlsomt paa det Tidspunkt ingen almindelig Følelse af, at en yderligere Indskrænkning var i Sigte, og alligevel var Forholdet ved Udgangen af 1936 dette, at 48 Timers Ugen ikke blot var blevet langt mere almindelig og overholdtes langt strengere, men at et nyt Fremtidsmaal var dukket op ved Indførelsen af 40 Timers Ugen i en Række Lande, deriblandt nogle af de førende Industrilande.

Denne uventede Virkning af Krisen kræver nogen Forklaring. For det første kan man spørge, hvorfor 48 Timers Ugen, der dog stadig var noget forholdsvis nyt, styrkedes, da Krisen brød løs, i Stedet for at svækkes, som man kunde have ventet. Svaret herpaa maa sandsynligvis søges i den Omstændighed, at de Love, der regulerer den menneskelige Organismes Ydeevne, er ved at blive forstaaet bedre. Videnskabens Anvendelse ved Ledelsen af Erhvervsvirksomheder og det Fremskridt, der er naaet ved fysiologiske Forsøg har afsløret den Misforstaaelse, at længere Arbejdstid er økonomisk. I utallige Tilfælde er det bevist, at en ekstra Time saa langt fra forøger Dagens Præstation, at den tværtimod ofte har den modsatte Virkning, navnlig naar den gentages i en længere Periode. Fristelsen til at forlænge Arbejdstiden for derved at løse Krisens økonomiske Vanskeligheder var derfor langt lettere at modstaa end før i Tiden. Der kan endvidere ikke være nogen Tvivl om, at Tilstedeværelsen af en international Norm udøvede en stærk psykologisk Indflydelse. Lande, som havde ratificeret Washington-Konventionen om Arbejdstidens Længde, var nødt til fremdeles at gennemføre den, med mindre de var rede til offentligt at sige sig løs fra den, og Lande, som ikke havde ratificeret den, men ikke desto mindre i stort Omfang overholdt den fælles Norm, var næppe mindre utilbøjelige til at udsætte sig for Følgerne af at have svigtet den.

Ogsaa en anden psykologisk Faktor gjorde sig imidlertid gældende, og den var næppe mindre vigtig. Et af de væsentligste Resultater af den kortere Arbejdsuge havde været dette, at der for første Gang virkelig var blevet Plads for en vis Fritid. De gamle Forhold, hvor Folk arbejdede fra tidlig Morgen til sen Aften, var nu forbi. Forudsætningerne for Familielivet var ændret, og Millioner af Mennesker begyndte at forstaa, at selv med en lille Indtægt kunde Livet byde andet og mere end ustandseligt Slid i en Fabrik, en Butik eller en Grube, kun afbrudt af nogle Mellemrum, der ikke strakte til stort andet end den nødvendige Søvn. Det var Følelsen heraf, der bevirkede en skjult, men kraftig Modstand mod enhver Tilbagevenden til en længere Arbejdstid, og som beredte Vejen for Tanken om en yderligere Indskrænkning af Arbejdsugen.

Det var dog ikke Kravet om mere Fritid, der førte til 40 Timers Ugen. Oprindelig blev den forsvaret som et Middel til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden. Bevidst eller ubevidst var det Hensigten, at den skulde tjene til at fordele den begrænsede Mængde Arbejde blandt et større Antal Arbejdere og saaledes muliggøre det for et større Antal Familier at holde sig Fattigdommen fra Døren. Som man derfor kunde vente, vandt Bevægelsen størst Tilslutning i Lande, hvor der ikke gennem Forsikring eller paa anden Maade ydedes de arbejdsløse ret megen Støtte. I 1933 blev 40 Timers Ugen indført i hele U. S. A.s Industri og næste Aar i hele den italienske. I begge Tilfælde var det afgørende Hensyn en Fordeling af Beskæftigelsen; men i begge Tilfælde tænkte man sig, at Reformen vilde blive varig. I andre Lande som f. Eks. de skandinaviske, Storbritannien og Tyskland følte Trangen til kortere Arbejdstid mindre stærkt, navnlig da Arbejdsløsheden her allerede var i Tilbagegang paa det Tidspunkt, hvor Tanken om 40 Timers Ugen begyndte at vinde Indpas. Den Opfattelse, at den kortere Arbejdsuge kun var et forbigaaende Fænomen, der maatte forsvinde sammen med Krisen, synes alligevel ikke at blive bekræftet af Virkeligheden. Tværtimod, en Bevægelse, som til at begynde med var foranlediget af den omfattende Arbejdsløshed, den økonomiske Krise havde fremkaldt, har lidt efter lidt skiftet Karakter. I Stedet for at blive betragtet som en midlertidig Foranstaltning i en Nødssituation opfattes 40 Timers Ugen nu som det næste Trin i den fremadskridende sociale Udvikling. I Stedet for at den skulde blive opgivet, naar Tiderne bedredes i de Lande, som havde indført den, tyder alt nu paa, at den er ved at blive en fast Institution i deres Erhvervsliv.

De Forenede Staters Højesteret afsagde ganske vist en Dom, der erklærede »National Industrial Recovery Act« forfatningsstridende, hvorved denne Lov mistede sin Gyldighed. Men 40 Timers Ugen opretholdes alligevel stadig indenfor største Delen af Amerikas Erhvervsliv. Arbejdstiden blev ganske vist som Følge af Højesteretsdommen forlænget i en Række Virksomheder; men »National Industrial Conference Board«, som er en Arbejdsgiver-Organisation, skrev dog i en Beretning af 28. Novbr. 1936, at »Arbejdsugen under N.R.A.-Perioden gennemsnitlig var paa 35,6 Timer. Efter at Loven var erklæret forfatningsstridende, voksede dette Gennemsnitstal pludselig, navnlig fordi Arbejdsugen forlængedes for Arbejdere, der kun havde været delvis beskæftiget. Som Følge heraf blev det gennemsnitlige Antal ugentlige Arbejdstimer 37,0 for Perioden Juni—December 1935. Næste Aar var Forøgelsen kun ringe. I de første ni Maaneder af 1936 var Arbejdsugen gennemsnitlig paa 38,6 Timer« — og det vel at mærke i en Periode med hastigt voksende Produktion. Andre statistiske Redegørelser viser, at skønt det gennemsnit-

lige ugentlige Timetal vedblivende har ligget omkring 40 for Erhvervslivet som Helhed, har det i nogle Erhvervsgrene været højere, i visse Tilfælde helt oppe paa 45,7. Men det er alligevel klart, at 40 Timers Normen, trods Overskridelser i nogle Tilfælde, vedblivende støttes af den almindelige Mening blandt Arbejdsgiverne, medens Arbejderbevægelsen kræver en yderligere Sænkning til 30 Timer. Præsidenten har allerede udtalt, at han opfatter sit store Flertal ved Valget som en Godkendelse af »en rimelig Forkortelse af Arbejdstiden blandt andre sociale Reformer« og har tydeligt vist, at det efter hans Opfattelse vil sige ikke over 40 Timer ugentlig.

Paa lignende Maade gik det i Italien. Skønt Arbejdstiden midlertidigt forlængedes helt op til 60 Timer ugentlig i nogle Virksomheder, der fremstillede Krigsmateriel, er der taget yderligere Skridt til at gennemføre 40 Timers Ugen. Den 12. December 1936 har Regeringen godkendt et Dekret, der lovfæster de Bestemmelser om Indførelse af denne Norm, der allerede er vedtaget gennem kollektive Overenskomster. Det fastsætter en normal Arbejdsuge paa 40 Timer for alle Industriarbejdere, med Adgang til at forlænge den til 42 Timer, hvor det drejer sig om Arbejder, der ikke taaler Afbrydelse. I særlige Tilfælde kan der gives Dispensationer, men Overarbejde er strengt begrænset og kun tilladt, hvor vedkommende Bedrift ikke kan overvinde Vanskelighederne ved at antage flere Folk. Det maa endvidere bemærkes, at denne Foranstaltning er fulgt efter en Række kollektive Overenskomster, der har sat Arbejdslønnen op med 7 til 10 pCt. indenfor alle Landets vigtigste Erhverv for derved at opveje de forøgede Leveomkostninger.

I Løbet af det sidste Aar har Bevægelsen bredt sig yderligere. I Frankrig stadfæstedes den 21. Juni 1936 en Lov, der i Princippet indførte 40 Timers Ugen i Industri- og Handelsvirksomheder og gav Regler for Fastsættelse af Arbejdstiden ved underjordisk Grubedrift. Ved Aarets Udgang var Arbejdsugen fastsat til 38 Timer 40 Minutter ved alt Arbejde under Jorden, saavel i Kulgruber som ved Metaludvinding, og der var udstedt Forordninger, ved hvilke 40 Timers Ugen gennemførtes for Jern- og Staalindustrien, Maskinindustrien, Byggeriet, de offentlige Arbejder, Tekstilindustrien og Bagerierne. Tilsammen omfatter de allerede udstedte Forordninger over 3½ Mill. Arbejdere.

I Ny Zealand stadfæstedes den 8. Juni 1936 en Lov, der begrænser Arbejdstiden i Fabrikker til 40 Timer ugentlig. Arbejdslønnen maatte ikke nedsættes eller nogen Person afskediges som Følge af den ved Loven gennemførte Indskrænkning af Arbejdstiden. Det er paalagt Voldgiftsretten at gøre 40 Timers Ugen obligatorisk i alle de Erhvervsgrene, som er underlagt dens Myndighed, undtagen hvor det er godtgjort overfor Retten, at den paagældende Erhvervsgren ikke kan fungere tilfredsstillende med den kortere Arbejdsuge. Man regner med, at omkring to Tredjedele af Ny Zealands Fabrikarbejdere nu nyder godt af 40 Timers Ugen. Samme Norm er sat i Kraft for de fleste Jernbanefolk, og 44 Timers Ugen er indført for Butikspersonale.

I U. S. S. R., hvor man har et System med fem Arbejdsdage, efterfulgt af en Hviledag, fastsætter den nye Forfatning af 5. December 1936 en »Ret til Hvile«, som bl. a. indbefatter »Arbejdsdagens Begrænsning til 7 Timer for det overvejende Flertal af Arbejderne«.

Endelig stadfæstedes i Belgien den 9. Juli 1936 en Lov, som indfører 40 Timers Ugen i Erhvervsgrene eller Dele af saadanne, hvor Arbejdet udføres under usunde, farlige eller vanskelige Forhold. Denne Lov kommer først til Anvendelse, naar den i de enkelte Tilfælde sættes i Kraft ved særlige Forordninger. Fællesudvalg, bestaaende af Arbejdsgiver- og Arbejder-Repræsentanter, drøfter dens Anvendelse for de i Kulgruber samt Jern- og Staalværker beskæftigede. Der er gjort en Begyndelse ved Indskrænkning af den ugentlige Arbejdstid i Kulgruberne til 45 Timer, og der er Grund til at tro, at en kortere Arbejdstid efterhaanden vil blive indført ogsaa i andre belgiske Erhvervsgrene.

Som allerede omtalt er denne Bevægelse i Retning af en kortere Arbejdsuge ikke længere udelukkende, ja maaske end ikke hovedsagelig Udtryk for en ved Arbejdsløsheds-Situationen fremkaldt Nødvendighed, men i højere Grad for en mere almindelig socialpolitisk Betragtning. Der henvises til, at Arbejderen ikke har faaet sin fulde Andel i de ved Teknikkens Fremskridt opnaaede Fordele. Skønt hans Produktivitet paa de fleste Omraader er betydelig forøget, skønt Arbejdstempoet er sat stærkt i Vejret, har Arbejderen som Regel ikke faaet Vederlag for Produktionsforøgelsen hverken i Form af højere Løn eller ved mere Fritid. I nogle Lande er Ønsket om større Løn stærkere end Kravet om mere Tid til fri Raadighed; men i alle Lande er Forholdet det, at Kravet om kortere Arbejdstid til Gengæld for større Produktion og som Modvægt overfor den forøgede Nerveanspændelse, som Nutidens Produktionsmetoder medfører, vokser i Styrke. Uagtet der har været en kraftig Opposition overfor en international Overenskomst om Indførelse af 40 Timers Arbejdsugen, er det let at se af de i de sidste fem Aar indenfor den Internationale Arbejdsorganisation førte Diskussioner, at dens Gennemførelse tilsidst vil være uundgaaelig. Trangen til en international Overenskomst gør sig desuden stærkere gældende, efterhaanden som flere og flere Lande indfører 40 Timers Ugen. Naar der ikke foreligger en saadan Overenskomst, er det ikke usandsynligt, at Lande, som allerede har sluttet sig til Nyordningen, vil være fristet, om ikke ligefrem tvunget til at forsvare den ved højere Toldsatser, Kontingenteringer eller andre Hindringer for den internationale Handel overfor konkurrerende Lande, der stadig opretholder en længere Arbejdstid. Oprettelsen af socialpolitisk begrundede Handelsskranker vilde være en særlig alvorlig Sag paa et Tidspunkt, hvor en Reaktion er ved at gøre sig gældende overfor de allerede bestaaende Restriktioner for den internationale Handel. Der er saaledes ved at blive skabt et nyt Problem, der kan give Organisationen meget Stof til Overvejelse og Diskussion i de nærmest kommende Aar.

Ogsaa den hastige Udbredelse af Ferie med Løn er et Vidnesbyrd om den overordentlige Kraft, hvormed Kravet om mere Fritid er blevet gjort gældende i Kriseaarene. Hvor omfattende og hvor hurtigt denne Skik i de senere Aar har vundet Udbredelse, er næppe blevet fuldt forstaaet.

I sin Beretning til Arbejdskonferencen i 1929 udtalte Albert Thomas: »Arbejderne er under deres Opvaagnen ved at tilegne sig Tanken om, at en aarlig Ferie med Løn hører med blandt deres Rettigheder«, og han anførte Edgar Quinets Ord: »Naar en Reform er moden, hjælper alting den frem, og intet kan standse den«. Hvad der senere er sket, godtgør Sandheden af begge disse Udtalelser. Nu i 1937 kan man med Rette paastaa, at Retten til Ferie med Løn har vundet næsten almindelig Anerkendelse. I ikke mindre end to og tyve Lande er den allerede indført ved Lov for alle Lønarbejdere. Alene i Aaret 1936 gennemførtes saadanne Love i Belgien, Bulgarien, Frankrig, Norge og Venezuela, medens Retten til Ferier med Løn blev lovfæstet

for alle Industriarbejdere i Iraq og den Irske Fristat. I nogle Lande, som f. Eks. Brasilien, Italien, Portugal, Sovjetunionen, Spanien og Venezuela er denne Ret grundlovfæstet. Hertil kommer, at seksten andre Lande har faaet Lovbestemmelse om Ferie med Løn for bestemte Grupper af Arbejdere, medens der atter er Lande, hvor samme Princip i stor Udstrækning er gennemført ved kollektive Aftaler. I Tyskland f. Eks. maa alle saadanne Aftaler, hvad enten de omfatter hele Landet, et større Distrikt eller et mindre Omraade indeholde Bestemmelse om Ferie med Løn i et Tidsrum fra 6 til 15 Dage eller endnu længere. Sidste Aar konstaterede den tyske »Arbeitsfront«, at 14 Millioner Arbejdere nød godt af Ferie med Løn gennem Organisationen »Kraft durch Freude«. I Australien og Ny Zealand indeholder mange af Voldgiftsretternes Afgørelser Bestemmelser om Ferie med Løn. I Danmark, Holland, Storbritannien og Sydafrika er de ved at blive et almindeligt Led i kollektive Overenskomster. For Storbritannien har man anslaaet, at omkring 1½ Million Industriarbejdere sidste Aar saaledes havde faaet Ret til Ferie med Løn, hvortil kommer et betydeligt Antal Kontorarbejdere og Butiksmedhjælpere. For Tiden har Parlamentet et Lovforslag liggende om almindelig Indførelse af denne Ordning. I de Forenede Stater faar Kontorarbejderne, Butiksmedhjælperne og andre flipbærende Arbejdere i stor Udstrækning Ferie med Løn og ligeledes Kropsarbejderne i mange Enkeltforetagender, men Ordningen er hidtil ikke almindelig gennemført, hverken ved Lov eller ved kollektiv Aftale.

Endelig har den ved sidste Aars Arbejdskonference med det anselige Flertal af 99 mod 15 Stemmer vedtagne Konvention givet Princippet Ferie med Løn international Anerkendelse. Den finder Anvendelse paa alle Industri- og Handelsvirksomheder, paa Kontorer, Hospitaler, Hoteller, Restauranter og Teatre af enhver Art. En Konvention, som var uopnaaelig i den gode Tid før 1929, viste sig let gennemførlig, da Krisen var omme. Skønt den kun indeholder Bestemmelse om en Ferie paa mindst seks Arbejdsdage, hvad der er mindre end det, som i nogle Lande nu er almindelig Regel, er denne Konvention alligevel en Milepæl af en vis Betydning paa det sociale Fremskridts Vej. Der er maaske intet, som i højere Grad end Ferie med Løn bidrager til at forskønne Livet for dem, som tidligere Aar ud og Aar ind uafbrudt sled i det under Fabrikens eller Grubens krævende Disciplin. En Tids Afslappelse under nye Omgivelser er nødvendig for alle. Den Omstændighed, at en Mængde Firmaer frivillig har betalt for deres Arbejderes Ferier i Lande, hvor der ikke findes Lovbestemmelsr herom, er det bedste Bevis paa, at de finder dem Pengene værd, en Opmuntring til bedre Arbejde og ikke den Dødvægt paa Budgettet, som de undertiden paastaas at være.

Samtidig indebærer denne nyvundne Fritid for Millioner et nyt Problem og er en ny Kilde til Beskæftigelse. I Sommertiden forlader praktisk talt hele Arbejderbefolkningen i store Lande som Frankrig, Tyskland og U.S.S.R. deres Bopæl for at søge Rekreation paa Landet, i Bjergene eller ved Havet. De har deres Løn saa vel som deres opsparede Feriepenge til at dække Udgifterne med. Enorme Summer bliver derved givet ud, hvad der kræver nye Befordringsmuligheder af enhver Art og Udvidelse af al Slags Feriebetjening. Paa den Maade er Problemet »Organisation af Fritiden« blevet brændende, ikke i den Forstand, at Arbejderne skal stilles under Kommando i den Tid, de selv kan raade over, eller at man skal fortælle dem, hvorledes de skal benytte den, men i den Forstand, at der gives dem Adgang til at faa mest mulig ud af den Form for Rekreation, de ønsker, at vælge, til en Pris, de kan overkomme. Det er med dette for Øje, at det Internationale Arbejdsbureaus Styrelse har nedsat et Udvalg til at overveje Spørgsmaalet fra alle dets forskellige Sider, for at Resultaterne af de mangt Eksperimenter, der nu er i Gang, kan blive mere almindelig kendte.

Endnu en Gang kan det anføres som et interessant Tidernes Tegn, at denne store Ferie-Bevægelse er blevt fremskyndet, ikke sinket af Krisetiden. Den er et Led i det almindelige Krav om et bedre og mere indholdsrigt Liv, som er det sociale Fremskridts nuværende Retningslinie.

Pengepolitik.

Den mest betydningsfulde Lære, som Krisetiden har givet os, er dog maaske den dybtgaaende Omdannelse af vore Forestillinger med Hensyn til Pengepolitiken. Paa dette fremfor paa noget andet Omraade findes Nøglen til økonomisk Velstand og socialt Fremskridt. Den Erfaring, at Opsvinget i Forretningsliv og Beskæftigelse i det ene Land efter det andet ikke faldt sammen med Nedskæringen af Arbejdslønnen, Nedsættelsen af Omkostningerne eller Forringelsen af Arbejdsforholdene, men derimod med Opgivelsen af Deflationspolitiken og Overgangen til en ekspansiv Pengepolitik, har gjort et dybt Indtryk paa Verden. Som Følge heraf er hele Synet paa Fremtidens sociale og økonomiske Politik blevet et ganske andet. Til Overbevisningen om, at Regeringerne *maa* gribe ind for at afværge eller mildne de økonomiske Kriser, er kommet Troen paa, at de i den Udstrækning, det lykkes at tilegne sig en ny Tekniks Hemmeligheder, ogsaa *kan* øve en baade virkningsfuld og hensigtsmæssig Indflydelse i den Retning. Som J. M. Keynes har udtrykt det: »Vi er alle — Politikere, Bankmænd, Industriledere og Økonomer — stillet overfor et videnskabeligt Problem, vi aldrig tidligere har søgt at løse. For første Gang oplever vi, at Regeringer som de Forenede Staters og Sveriges gør et bevidst Forsøg paa at konstruere en Mekanisme, der kan standse Pendulets Tilbagesving, saa snart det viser sig, og derved undgaa et nyt økonomisk Sammenbrud. I Stedet for med gammeldags Fatalisme passivt at afvente det næste Uvejr sættes der nu en vis Forudseenhed, Omtanke og Beregning ind paa at værge sig imod det. Med Henblik herpaa har man nu forstaaet, at man i en Regulering af Krediten har et meget kraftigt Vaaben, der, som Mussolini har sagt, »er for Samfundets Økonomi, hvad Blodet er for Organismen«. »Dette Omraade«, tilføjer han, »henhører af en Mængde forskellige Grunde absolut under Staten« — og den fornemste af disse Grunde er den Omstændighed, at Kreditens Omfang er i høj Grad afgørende for hver enkelt Samfundsborgers materielle Velfærd.

Denne Omvæltning i de tilvante Forestillinger er saa forbavsende, og dens Virkninger vil rimeligvis blive saa vidtrækkende, at der er Grund til at se nærmere paa, hvorledes den er fremkommet.

Hvad der først banede Vej for en helt ny Betragtningsmaade, var Erkendelsen af at den traditionelle Deflationsmetode havde vist sig ude af Stand til at standse den katastrofale Tilbagegang i Handel, Produktion, Prisniveau og Beskæftigelse, som satte ind i 1929. I Løbet af de tre Aar 1930, 1931 og 1932 forsøgte de Lande, der først fik Krisen at mærke, at dæmme op mod den ved forskellige Deflationsforanstaltninger. I Storbritannien, Tyskland, de Forenede Stater og andre Lande udfoldedes der kraftige Bestræbelser for at tvinge Omkostninger og Priser nedad, formindske de offentlige Udgifter og i mange Tilfælde

sætte Arbejdslønnen ned. Ingen af disse Forholdsregler førte til det ønskede Resultat. Arbejdsløsheden vedblev at stige paa en for hele Samfundsbygningen faretruende Maade. Forretningslivet skrumpede yderligere ind, og Tilliden blev mindre og mindre. Derved at Priserne faldt, forøgedes Gældsbyrderne alle Vegne, men fremfor alt i Landbrugslandene, fordi Prisfaldet paa Landbrugsprodukter var voldsommere end for andre Varer. Som Følge heraf var Landbrugerne saa meget mindre i Stand til at indfri deres Forpligtelse, betale deres Skatter og aftage deres Del af Samfundsproduktionen. Paa lignende Maade blev Landbrugslandene nødvendigvis ude af Stand til at betale Renterne af deres udenlandske Gæld og opretholde samme Indførselsmængde overfor deres Eksportvarers aftagende Værdi. For at nævne et Eksempel, som er typisk for den Skæbne, der i større eller mindre Grad ramte alle de store Landbrugslande, saa udgjorde Polens udenlandske Gæld 3,799 Millioner Zloty i 1929, hvoroverfor der stod en Eksportværdi af 2,814 Millioner. Ved store Anstrengelser lykkedes det at bringe Gælden ned til 3,282 Millioner i 1935, men imidlertid var Eksportens Værdi faldet til 925 Millioner, saa at Landet hovedsagelig paa Grund af Prisfaldet paa Verdensmarkedet, som det praktisk talt var værgeløst overfor, var blevet overordentlig vanskeligt stillet. Ved denne Omvæltning af en Række Landes Betalingsbalance førte Prisernes Sammenbrud til Indførelsen af Handelsskranker, Rationering af Importen ved Valutarestriktioner, Kontingenteringer og andre Foranstaltninger. Herved forværredes Situationen kun ydermere. Den internationale Handel vedblev at svinde ind. Den internationale Kapitaltilførsel ebbede ud. Fordelagtige Investeringsmuligheder blev saa vanskelige at opdrive, at den Pengemængde, som var i Omløb, stadig blev mindre, og i nogle Lande gav Folk sig ligefrem til i stor Stil at gemme Pengene hen. Hele denne Stramning af Pengemarkedet forstærkedes ved Bankernes fremherskende Tilbøjelighed til at inddrage Laan, saa at Omfanget af tilstedeværende Købekraft yderligere formindskedes. I de Forenede Stater sank f. Eks. Indskudene i Forretningsbanker, der i 1928 havde været oppe paa 56,766 Millioner $, til 38,505 Millioner $ i 1933. Paa lignende Maade faldt Bankindskudene i Frankrig, der i Maj 1935, da den drastiske Deflationsperiode begyndte, var paa 30,157 Millioner Frcs., til 27,199 Millioner Frcs. i Maj 1936.

Det er umuligt her at udrede det indviklede Sammenspil mellem en Række forskellige Forhold, der førte til Deflationspolitikens Fiasko. Nutidssamfundets industrielle og finansielle Struktur synes at indeholde en Række Modstande, der gør Bestræbelser af den Art langt vanskeligere og meget mindre virkningsfulde end i gamle Dge. Men hvilke Grundene nu end har været, begyndte Deflationens Forfejlethed at vise sig med uomtvistelig Tydelighed i den skæbnesvangre Lavkonjunkturs fortsatte Hærgen. Det var — som Folkeforbundets finanskyndige Udvalg forsigtigt har udtrykt det — »klart bevist, at der er Grænser for det Omfang, i hvilket en stabil indre Ligevægtstilstand kan tilvejebringes gennem en Deflationsproces (Nedbringelse af Omkostningerne)«.

Stillet overfor denne Situation greb Regeringerne forsætlig til ekspansive Foranstaltninger, d. v. s. de søgte at forøge den cirkulerende Seddelmængde og Kredit. I dette Øjemed benyttedes forskellige Metoder. For at skabe »nye Penge« opkøbte f. Eks. den engelske og danske Seddelbank i stor Stil Obligationer paa det aabne Marked, hvorved de udvidede Grundlaget for Forretningsbankernes Kreditgivning. Penge blev som Følge deraf billige og rigelige. Den effektive Rente blev lavere. Det blev fristende at optage nye Laan, idet Forrentningen af den offentlige Gæld kunde nedbringes ved at indfri ældre Laan med nye. Obligationskurserne steg, og Publikum opmuntredes til Nyinvesteringer. Hvor Tilliden var god, var saadanne Foranstaltninger tilstrækkelige til at hidføre en Genoplivelse af Forretningsvirksomheden. Hvor de imidlertid viste sig ikke selv at føre til Maalet, blev der truffet yderligere Forholdsregler for at sikre, at de »nye Penge« kom i Omløb. I Japan, Sverige og U. S. A. f. Eks. optog Regeringerne store Laan, uanset at der ikke kunde blive Balance paa Statsbudgettet, for at finansiere storstilede offentlige Foretagender. Ved at fremkalde forøget Forbrug lykkedes det denne Politik at sætte Forretningslivet i Gang paany og formindske Arbejdsløsheden. I Sverige er det allerede lykkedes igen at faa Balance paa Finansloven, og man er ophørt med særlig store Udgifter til offentlige Arbejder. I de Forenede Stater gaar Udviklingen samme Vej, og der regnes med Balance paa Budgettet for 1938—39. I Tyskland gik man endnu videre med ekspansive Foranstaltninger. Da der, ogsaa efter at den økonomiske Virksomhed var kommen i Gang paany, vedblivende optoges Statslaan, hovedsagelig til Finansiering af Rustningerne, blev det nødvendigt at udvide Statens Kontrol. Landet blev ikke blot afspærret ved Valutarestriktionerne, men Investering, Priser og Arbejdsløn blev gjort til Genstand for Statsregulering.

Til sidst sluttede Frankrig, Holland og Schweiz sig til Ekspansions-Flertallet. Devalueringen af deres Møntenheder hjalp til ved igen at sætte store Pengesummer i Omløb, der enten var blevet gemt hen eller overført til Udlandet af Hensyn til den forventede Devaluering. Deres Guldreservers forøgede Værdi gav en bredere Dækning for Kredit og Seddelpenge, det blev atter muligt at optage Laan paa økonomisk Grundlag til Finansiering af offentlige Arbejder, og Eksporterhvervene blev fri for det Handicap, de tidligere havde lidt under. I Frankrig er Nedskæringen af Tjenestemandslønninger, Pensioner, Tilskud og Rentesatser i vid Udstrækning ophævet for at skabe mere Købekraft. Tilbage har man Spørgsmaalet om de indenlandske og udenlandske Priser. Fra 3. til 4. Kvartal 1936 steg Leveomkostningerne med 6,5 Points i Frankrig og med 1,3 Points i Schweiz, medens Engros-Priserne i Løbet af Aarets tre sidste Maaneder voksede med 15,8 Points i Frankrig og med 7,0 Points i Schweiz. Dette schweiziske Tal svarer imidlertid til den i Danmark og Storbritannien konstaterede Stigning og maa derfor sandsynligvis lige saa meget tilskrives den almindelige Stigning af Verdensmarkedets Priser som Devalueringen.

Den ekspansive Pengepolitiks genoplivende Virkninger har overalt været de samme.

For at forstaa de ekspansive Foranstaltningers Indflydelse paa Arbejdsløsheden behøver man blot at sammenligne de Tidspunkter, da Beskæftigelseskurven drejede opad, med Tidspunkterne for Iværksættelsen af saadanne Foranstaltninger. Det er undertiden fejlagtigt blevet hævdet, at Ekspansionspolitik betyder Nedskæring af Pengeværdien og nødvendigvis medfører en farlig Inflation. Ingen af disse Paastande er rigtig. Men det er umuligt for et Land at udvide sit Seddelomløb og sin Kredit i større Stil, naar andre Lande er i fuld Gang med en Deflation. Naar dets Priser begynder at stige, medens dets Konkurrenters fremdeles falder, bliver Handicap'et paa Verdensmarkedet for stort. Derfor fandt Sterling-Blok-Landene og senere de Forenede Stater, at en Devaluering var en uundgaaelig Forudsætning for Reflation. Tyskland valgte en anden Fremgangsmaade til Opnaaelse af samme Resul-

tat; her isolerede man Landets Pengeenhed og tyede til en Række forskellige Foranstaltninger for at nedbringe sine Eksportpriser ved Statstilskud eller ved partielle Devalueringer af Marken for derved at opretholde Udenrigshandelen. Atter andre Lande, som Danmark, Grækenland og nogle af de sydamerikanske Republikker, var nødt til at gennemføre baade Devaluering og Valutakontrol. Tilsidst blev det umuligt for Frankrig, Holland og Schweiz at holde deres Mønt paa den gamle Guldparitet, naar Størstedelen af den øvrige Verden havde opgivet den. Ogsaa for deres Vedkommende blev Devaluering en Forudsætning for Ekspansion og Genrejsning, men af den modsatte Grund. Det maa dog bemærkes, at Devaluering i og for sig ikke klarer Sagen. Dersom alle eller de fleste Lande devaluerer mere eller mindre samtidig og omtrent lige meget, opnaar intet af dem mere end en forbigaaende Fordel i den internationale Konkurrence. Havde der været en almindelig Aftale om Anvendelse af ekspansive Metoder, kunde hele Cascaden af Devalueringer med al den derved fremkaldte Forvirring maaske have været undgaaet. Men noget af det, Krisetiden klarest viser, er, at Opretholdelsen af Ligevægt i Hjemlandet maa være Pengepolitikens fornemste Opgave, selv om det medfører en Formindskelse af Pengenes Værdi udadtil. Dette betyder, at der er indført et nyt Usikkerhedsmoment i de internationale økonomiske Forhold, der kun kan modarbejdes ved nye Former for internationalt Samvirke. En økonomisk Krise kan i Virkeligheden kun bekæmpes med Held ved en international Ensretning af de enkelte Landes Politik. Tre-Magts-Overenskomsten er det første Skridt ad denne nye Vej, som er den eneste Vej, der fører i Retning af varig og voksende Velstand.

* * *

Alt i alt maa Verdenskrisen siges paany at bekræfte det gamle Ord, at »det er en daarlig Vind, som ikke blæser noget godt med sig hverken til den ene eller den anden«. Forestillingen om social Retfærdighed og om de økonomiske Midler til at fremme den er snarere blevet styrket end afsvækket. Der er indhøstet uvurderlige Erfaringer, som — benyttet med Klogskab — kan gøres frugtbringende for Fremtiden. Men den Omstændighed, at Billedet ikke viser sig sort i sort, bør ikke gøre os blinde for, hvad en langvarig Krise betyder for Verden i vore Dage. I sine Virkninger overfor Enkeltpersoner og overfor Nationer er den lige saa hærgende som Hungersnød, lige saa ødelæggende som Krig. At vi har lært at bekæmpe Arbejdsløsheden bedre, at sociale Foranstaltninger er fastere forankret og mere udbredt, at vi har overvundet visse Misforstaaelser med Hensyn til Arbejdslønnen, at vi er ved at skimte de første Træk i en ny pengepolitisk Teknik — alt dette, hvor vigtigt det end er, vejer lidet til som Modvægt mod disse Aars langvarige Elendighed og mod den farlige politiske Situation, der er fulgt i deres Spor.

III.

Den Internationale Arbejdsorganisations Fremgang.

Den Internationale Arbejdsorganisations Fremgang i det forløbne Aar har været i Samklang med de Udviklingslinier, som er beskrevet i de to foregaaende Kapitler. Organisationen er gaaet styrket, ikke svækket ud af Krisen. Den Vægt, hvormed de sidste faa Aars tragiske Begivenheder har fremhævet Nødvendigheden af social Retfærdighed som en Forudsætning saavel for indre som for ydre Fred, har stillet Organisationens Formaal og Muligheder i et klarere Lys. Arbejdsbureauets raadgivende og oplysende Virksomhed er blevet benyttet i voksende Udstrækning af Lande fra alle Dele af Kloden, idet Trangen til al Slags social Lovgivning har gjort sig mere og mere gældende. Konferencen har vist en Livfuldhed og en Aktivitet som ingensinde før. Siden de første Tegn paa Genrejsningen viste sig i 1933, er Ratifikationernes Strøm atter tiltaget, og det almindelige Tempo er stadig blevet fremskyndet. For Tiden godtgør de Krav, som fra alle Sider og paa alle Omraader stilles til Organisationen, paa en ejendommelig Maade Uholdbarheden i den Opfattelse, som nogle for faa Aar siden gjorde gældende, at dens Opgave i en nær Fremtid vilde være tilendebragt, at den snart vilde have gennemarbejdet hele det sociale Omraade og ikke vilde have andet tilbage at gøre end at tygge Drøv paa gamle Konventioner og Rekommendationer, medens Arbejdsbureauet vilde blive reduceret til at passe et ufrugtbart bureaukratisk Rutinearbejdes endeløse Trædemølle. Disse Spaadomme har vist sig ualmindelig virkelighedsfjerne. Der har aldrig været noget Tidspunkt, hvor Organisationen har haft Udsigt til at kunne gøre saa meget konstruktivt Arbejde som det, der nu tegner sig som Fremtidsopgaver for den. Der kan med Lethed paapeges tilstrækkeligt Arbejde til at beslaglægge dens fulde Energi i de nærmeste ti Aar. For at overkomme det maa Arbejdsbureauet undlade at beskæftige sig med alt mindre vigtigt, overflødigt eller utidssvarende og sætte hele sin Styrke ind paa det, som er Hovedsagen i den Opgave, det er sat til at løse.

Hvis Organisationens tiltagende Livskraft trængte til Bevis, vilde man kunne finde et saadant i det voksende Medlemstal og i Medlemmernes voksende Deltagelse i Samarbejdet. Tysklands Udmeldelse i 1933 efterlod ganske vist et alvorligt Hul, men paa den anden Side indmeldte de Forenede Stater, Sovjetunionen og Ægypten sig. Det er ogsaa et Tidernes Tegn, at Organisationens Tyngdepunkt efterhaanden forskyder sig. Den i 1934 definitivt gennemførte Reform med Hensyn til Styrelsesraadets Sammensætning gav tydeligt Udtryk for de ikke-europæiske Verdensdeles voksende industrielle og økonomiske Styrke, der uundgaaelig har medført, at de i højere Grad maa beskæftige sig med sociale Spørgsmaal. Det forløbne Aar har givet nye Eksempler paa, at Udviklingen gaar i den Retning. Det begyndte med den mærkelige, Begivenhed, som den amerikanske Arbejdskonference i Santiago var, og endte med, at Styrelsesraadet modtog Præsident Roosevelts Indbydelse til i Washington at afholde en Verdenskonference for Tekstilindustrien. Disse Vidnesbyrd om Organisationens voksende Universalitet er et afgjort Sundhedstegn. Dens Livskraft afhænger som enhver anden levende Organismes af fortsat Omdannelse og fortsat Fornyelse af de Væv, den bestaar af. Den kunde ikke virke tilfredsstillende, hvis Amerika og Asien altid kom til Europa, men Europa aldrig fik Lejlighed til at se Amerika eller Asien. Sammenspillet mellem Verdensdelene har allerede vist sig overordentlig værdifuldt ved at give et bredede Grundlag for den gensidige Forstaaelse, som Organisationens Arbejde maa hvile paa. Den særlige amerikanske Arbejdskonferences vellykkede Forløb og gode Resultater har genoplivet Ønsket om et lignende Møde i Asien. Der kan næppe være Tvivl om, at det vil kunne gennemføres og kunne gøre Nytte. Den Internationale Arbejdsorganisations Styrelsesraad, der for Tiden har Sagen til Behandling, vil forhaabentlig være i Stand til at fremsætte et tilfredsstillende Forslag. Alt i alt kan det roligt siges, at der indenfor de finanselle Muligheders Ramme er gjort en kraftig Anstrengelse for at fremme Organisationens Arbejde udenfor Europa. Der er meget endnu at gøre; men Santiago Konferencens opmuntrende Eksempel, efterfulgt af Mødet i Washington vil ikke være spildt.

Ogsaa Søfartskonferencens udmærkede Resultater

maa nævnes blandt det, der har givet det forløbne Aar dets særlige Præg. Paa den første Arbejdskonference i Washington rejstes Spørgsmaalet om Arbejdstiden om Bord paa Skibe. I 1920 og paany i 1929 blev der gjort forgæves Forsøg paa at løse det. Da det forberedende Møde holdtes i November 1935, var Arbejdsforholdene om Bord paa Skibe ikke fulgt med de Fremskridt, som de sidste femten Aar overalt havde bragt i de tilsvarende Forhold paa Landjorden. Indenfor de fleste Handelsflaader havde Vagternes Officerer og Mandskab sjældent kunnet faa mere end 3½ Times sammenhængende Søvn til Søs. Skønt der var truffet vidtgaaende Sikkerhedsforanstaltninger, navnlig for Passagerskibe, fandtes der ingen internationale Regler om Bemandingens Størrelse, og som Følge heraf gik Fragtdampere undertiden til Søs med en Besætning, der maaske var tilstrækkelig under almindelige Forhold, men ikke altid mandsstærke nok til at garantere deres egen og deres Skibs Sikkerhed under længere Tids Stormvejr. Den forberedende Konference beredte Vej for Vedtagelsen paa Arbejdskonferencens Søfartsmøde i 1936 af en Konvention, der fastslaar Trevagtsystemet for Officerer og Mandskab og giver Regler for Mindste-Bemandingen paa alle Skibe over 2000 Tons. Dette Resultat opnaaedes kun efter langvarige, livlige og udpræget tekniske Forhandlinger, der var baaret af et stærkt Ønske fra baade Regeringernes, Rederiernes og Søfolkenes Side om at opnaa en Ordning. Skønt det ikke tilsidst lykkedes at opnaa Enstemmighed, er det værd at bemærke, at ikke blot hele Søfolkenes Gruppe, men ogsaa en Del Redere stemte for Konventionen, medens kun 2 af 30 Regeringer stemte imod den. For første Gang er der fastsat internationale Regler, som sandsynligvis fremtidig vil blive overholdt i voksende Udstrækning af de førende Søfartslande. Hertil kommer, at andre Konventioner vedtoges med meget store Flertal, omhandlende Søfolks Sygeforsikring, Læge- og Hospitalsbehandling, Ferie med Løn og Fastsættelse af visse Mindstekrav til vagthavende Officerers faglige Uddannelse, og ligeledes en betydningsfuld Rekommendation angaaende Velfærdsforanstaltninger i Havnebyer. Disse Bestemmelser betegner en væsentlig Forbedring af Forholdene for en Klasse Arbejdere, hvis Mod og Uforfærdethed altid har været Genstand for alle søfarende Nationers Stolthed, men hvis Arbejdsvilkaar som Regel har været højlig forsømt, for en stor Del fordi Offentligheden ikke har haft nogen videre Forstaaelse af dem. Men Søfartskonferencens gode Forløb maa ogsaa udfra et videre Synspunkt hilses med Tilfredshed som Udtryk for, at den gode Vilje, der er nødvendig for Tilvejebringelsen af internationale Overenskomster, trods alle de politiske og ideologiske Uoverensstemmelser, som for Tiden staar i Vejen for internationalt Samarbejde, dog tadig er til Stede paa det sociale Omraade.

Ratifikationen af Konventioner er skredet fremad i samme Tempo som tidligere. Det Antal, som i det forløbne Aar er blevet indregistreret, staar paa Højde med de foregaaende Aars Gennemsnit, medens det Antal, som i forskellige Stater er blevet forelagt de kompetente Myndigheder til Godkendelse, viser en meget betydelig Fremgang, hvad der kan forventes at ville bære Frugt i de kommende Maaneder. De Ratifikationer, som er blevet indregistreret i de sidste tolv Maaneder, omfatter 29 Konventioner og stammer fra 15 forskellige Lande.

	15. Marts 1936	15. Marts 1937
Ratifikationer, indregistreret i Folkeforbundets Sekretariat	689	739
Vedtagne Ratifikationer	45	36
Ratifikationer, anbefalet af vedkommende Regering	86	123

Nedenstaaende Tabel viser Antallet af indregistrerede Ratifikationer for hvert af de sidste ti Aar.

1928	34	1933	50
1929	79	1934	77
1930	44	1935	60
1931	38	1936	50
1932	28	1937	50

Af samtlige 50 i Aarets Løb indregistrerede Ratifikationer kom 28 fra Europa, 14 fra Amerika, 7 fra Asien og 1 fra Afrika.

Den geografiske Fordeling er saaledes verdensomspændende, og Europa har paany indtaget den forreste Plads blandt Verdensdelene. Det største enkelte Bidrag kom fra Storbritannien, der i Aarets Løb har ratificeret 11 Konventioner. Ialt har Storbritannien nu ratificeret 30, det højeste Tal noget europæisk Land, bortset fra Spanien, er naaet op paa.

To andre Lande, som i Aarets Løb har ratificeret et betydeligt Antal Konventioner, er Argentina med 7 og Kina med 6.

Et og andet maa endnu anføres. Konventionen om Erstatning til Arbejdere, der angribes af Erhvervssygdomme (revideret 1934), er blevet sat i Kraft i endnu seks Lande, af hvilke Japan kan nævnes som særlig bemærkelsesværdigt, medens Norges Ratifikation af Konventionen om Arbejdstidens Begrænsning i Glasværker ved Fremstilling af Flasker (1935) og Storbritanniens af Konventionen om Forholdene ved Fremstilling af Vinduesglas (1934) betegner Begyndelsen til 40 Timers Ugens Gennemførelse efter international Overenskomst i begge disse Industrigrene. Fremtidsudsigterne er som allerede omtalt afgjort gode. Det forventes, at den nyeste franske Lovgivning vil sætte den franske Regering i Stand til at ratificere en Række Konventioner, deriblandt »40 Timers Ugen« (1935) og »Ferie med Løn« (1936). I Peru er der forelagt den kompetente Myndighed Forslag om Ratifikation af 28 Konventioner — ogsaa et Resultat af Santiago Konferencen — og i Australien har Forbundsregeringen gjort indledende Skridt til et Samarbejde med Enkeltstaterne angaaende Ratifikationen af 18 Konventioner. Der er Grund til at haabe, at et betydeligt Antal Ratifikationer i nær Fremtid vil indgaa fra New Zealand, og i en Række andre Lande er man ved at tage aktive Skridt i Retning af Gennemførelse og Ratifikation af flere forskellige Konventioner. Omend Resultatet af Aarsopgørelsen pr. 15. Marts 1937 saaledes er tilfredsstillende, kan der med Rette næres Forventning om, at det kommende Aar vil blive betydeligt bedre.

Efter det vellykkede første Møde af Fabrikinspektører i Haag holdes i Maj et lignende Møde i Wien, hvortil følgende Lande er indbudt: Albanien, Bulgarien, Czekoslovakiet, Estland, Grækenland, Jugoslavien, Letland, Lithauen, Polen, Rumænien, Sovjetunionen, Tyrkiet, Ungarn og Østrig. Udfra den ved disse to Møder og ved det almindelige Møde, som Bestyrelsen foreslaar at indkalde i 1938, indhøstede Erfaring, vil den Internationale Arbejdskonference forhaabentlig blive i Stand til i nær Fremtid at drøfte hele Spørgsmaalet om Fabriktilsyn med Henblik paa Vedtagelsen af en Konvention, der kan fastlægge de Grundregler, der betinger Arbejdslovgivningens virkningsfulde Gennemførelse i Praksis.

I sidste Aarsberetning fremsattes nogle Betragtninger angaaende Ønskeligheden af, at Fremgangsmaaden ved Behandlingen af Forslag til nye Konventioner blev gjort til Genstand for ny Overvejelse. Siden da er der indhøstet værdifulde Erfaringer med Hensyn til Betimeligheden af forberedende Konferencer af sagkyndige. Det sagkyndige Søfartsmødes afgjort gode Resultat har vist Betydningen af at samle Regeringsudsendinge.

Arbejdsgivere og Arbejdere indenfor et bestemt Erhverv til Udarbejdelse af et sundt Grundlag for en international Overenskomst. Det samme bekræftedes af de tilsvarende Møder vedrørende den kemiske og den grafiske Industri, som afholdtes sidste Efteraar. Disse tre Sammenkomster har alle godtgjort, at denne Fremgangsmaade er en bedre Forberedelse, naar Arbejdskonferencen skal tage Stilling til et udpræget teknisk Spørgsmaal, end en første Drøftelse i hele Forsamlingen. Skønt Arbejdsbureauet i hvert enkelt af disse Tilfælde var eneansvarligt for Udarbejdelsen af Konventionsforslag, muliggjorde de stedfundne sagkyndige Drøftelser det utvivlsomt at fremsætte Forslag, der i større Omfang, end det ellers havde ladet sig gøre, undgik tekniske Faldgruber. Paa den Maade kan der spares en hel Del Tid ved Forhandlingerne paa selve Arbejdskonferencen. I andre Tilfælde er Forberedelsen af en Konvention med Held blevet overdraget til et sagkyndigt Udvalg, som f. Eks. da det gjaldt Arbejdstiden i Glasværker, Ulykkestilfælde i Byggeindustrien, Arbejds-Statistik og Rekruteringen af indfødte Arbejdere i Koloniomraader; Bestyrelsen har besluttet at følge en lignende Fremgangsmaade ved Behandlingen af de Spørgsmaal, der angaar Fabriktilsyn, Sikkerhedsforanstaltninger i Kulgruber og Kunstneres Rettigheder ved Radioudsendelser, Fjernsyn og Grammofonoptagelser. Hvor det drejer sig om Sager af mere almindelig Karakter, vil det utvivlsomt i en Del Tilfælde være tilraadeligt at benytte den vedtagne Fremgangsmaade med to Behandlinger, men Erfaringerne fra de seneste Aar har vist, at man med Fordel kan anvende en mere elastisk fremfor en helt ensartet Fremgangsmaade ved Behandlingen af de mange højst forskelligartede Spørgsmaal, som Arbejdskonferencen nu vil komme til at drøfte.

Der er Grund til at fremhæve to Omraader, paa hvilke der i det forløbne Aar har vist sig velkomne Tegn til fornyet Virksomhed. Man kan maaske sige, at Santiago-Resolutionen angaaende Ud- og Indvandring betegner Begyndelsen til et nyt Forsøg paa at gøre hele Spørgsmaalet om Ud- og Indvandring til Genstand for international Behandling. Saa længe den økonomiske Depression vedvarede, var der hos Indvandrings-Landene en naturlig Modstand mod Tilstrømningen af fremmede Arbejdere, der maaske kunde faa de arbejdsløses Skarer til at svulme yderligere op. Mange Indvandrings-Lande sendte i Virkeligheden et betydeligt Antal Indvandrere tilbage til deres Hjemlande, fordi de faldt det offentlige til Byrde. Spørgsmaalet om Ud- og Indvandring kom derfor praktisk talt til at hvile under Krisetiden. Nu, hvor bedre Tider er vendt tilbage, er det ved at blive genoptaget. Paa sit Møde i Februar paalagde Styrelsesraadet det Internationale Arbejdsbureau at sammenkalde en Konference af sagkyndige til at overveje visse af de tekniske Spørgsmaal, der stiller sig hindrende i Vejen for, at Udvandrere friere kan drage over Havet, herunder navnlig Spørgsmaalet om Finansieringen af Udvandring. Styrelsesraadet vedtog ligeledes at sætte Spørgsmaalet om Rekrutering og Anvisning af indvandrede Arbejdere og disses Ligestilling med Hensyn til Arbejdsforhold paa Dagsordenen for den internationale Arbejdskonference i 1938. Hvad Arbejdsbureauet kan udrette paa dette Omraade, er naturligvis meget begrænset. Hver eneste Persons Udvandring kræver en direkte Handling fra to Regeringers Side — den ene maa tillade ham at forlade sit Hjemland, den anden tillade ham at komme ind i det Land, hvor han ønsker at tage Ophold. Enhver mere omfattende Befolknings-Bevægelse fra et Land til et andet maa følgelig under Nutidsforhold være Genstand for tosidige eller mangesidige Ordninger mellem Landene. Saadanne Ordninger kan imidlertid ikke komme til at virke i Praksis, selv om de kan afsluttes, uden at en Række tekniske Spørgsmaal løses. Vilkaarene for Bosættelse og Beskæftigelse, Transport og Finansiering er altsammen væsentlige Led i enhver Plan om Indvandring. Med Hensyn til alt dette er indhøstet en hel Del Erfaring, der kan tjene til Vejledning for Fremtiden. Det er paa dette tekniske Omraade, at Arbejdsbureauet maaske kan yde nyttig Medvirkning til Fremme af Vandrings-Bevægelser under Forhold, der kan være tilfredsstillende baade for de paagældende selv og for de Lande, det drejer sig om.

Endelig er der ved at blive gjort en ny Indsats overfor de sociale Spørgsmaal paa Landet. Det er altid stødt paa særlige Vanskeligheder at gøre dem til Genstand for international Behandling, fordi Landbruget ikke frembyder saa ensartede Forhold, som de, der kendetegner Industrien. Mens Industribefolkningen i Hovedsagen er delt mellem Arbejdsgivere paa den ene Side og Lønarbejdere eller Funktionærer paa den anden, findes der i Landbrugssamfundet mange mellemliggende Grupper indenfor de to Yderpunkter: den store Landejendomsbesidder, som leder et vidtstrakt Gods efter industrielle Linier, og Landarbejderen, Gaardejere, Fæstebønder, Husmænd, og hvad alle disse forskellige Grupper nu hedder i de enkelte Lande, repræsenterer forskellige sociale Opfattelser og Krav, svarende til Størrelsen af deres Landbrug og de landboretlige Forhold, under hvilke de lever. Klima, Jordbundsforhold, gammel Skik og Brug er Faktorer, der afføder en Forskelligartethed, som næppe findes, hvor det drejer sig om Fabrik eller Værksted. Derfor kan Spørgsmaal som Arbejdstid, Socialforsikring, Fritid og Levefod langt vanskeligere ordnes ved almindelige Bestemmelser indenfor Landbrugere end indenfor Industrien. Forsøg paa at overføre Industriens Arbejds-Lovgivning paa Landbruget er derfor kun delvis lykkedes. Og dog er Forholdet i mange Lande det, at Landbefolkningens sociale Højnelse er et større og mere paatrængende Problem end det, der foreligger for Byernes Vedkommende. I de senere Aar er der sket en hel Del Fremskridt. Lovgivning om Mindsteløn, Ferie med Løn, Læge- og Hospitalsbehandling, Arbejdsløshedsforsikring begynder at blive udvidet til ogsaa at omfatte Arbejdere paa Landet i en Form, der passer for de særlige Forhold, under hvilke de er beskæftiget. Det er derfor med god Grund, at Bestyrelsen har nedsat et permanent Landbrugs-Udvalg, der saa vidt mulig tæller Repræsentanter for de forskellige Landbrugs-Interesser. Dets første Møde er planlagt til Afholdelse i Begyndelsen af næste Aar. Dets første Opgave vil være at give en Oversigt over de forskellige sociale Spørgsmaal, for saa vidt de berører Landboforhold, og paa Grundlag heraf fremkomme med Forslag om, hvorledes den Internationale Arbejdsorganisation bedst kan tage dem op til Behandling.

Det vilde være let at gøre denne korte Oversigt over Organisationens forskellige Virksomhedsgrene meget længere. Det vilde være fristende at gaa ind paa de Vanskeligheder, som har mødt Forsøget paa at skaffe den kortere Arbejdsuge Anerkendelse. Den forholdsvise Mangel paa Held, som hidtil har fulgt Organisationens Bestræbelser paa det Omraade, er navnlig beklageligt for Kulgrubernes Vedkommende, hvor Trangen til kortere Arbejdstid føles stærkere end i andre Industrigrene. Da Grubedrift i Følge Sagens Natur er et særlig vanskeligt og farligt Arbejde, var Arbejdsvilkaarene før i Tiden i Almindelighed bedre her end ved Fabrikarbejde. Der var en vis Tilbøjelighed til kortere Arbejdstid og højere Løn; men da Kulforbruget gik ned, fordi man gik over til andet Brændselsstof og til elektrisk Kraft,

er den almindelige Tilbøjelighed siden Krigen gaaet i Retning af at afskaffe de Begunstigelser, Grubearbejderne tidligere nød godt af. Indførelsen af kortere Arbejdstid i Belgiens, Frankrigs og de Forenede Staters Kulgruber vil dog forhaabentlig bevirke, at man snart vil kunne have Held med et Forsøg paa at løse Spørgsmaalet paa internationalt Grundlag. Det maa dog stadig erindres, at Bevægelsen for en 40 Timers Uge, som omtalt i forrige Kapitel, kun er fem Aar gammel. Det vilde unægtelig have været forbavsende, om denne nye Norm i Løbet af saa kort Tid havde vundet almindelig Anerkendelse i Form af en international Konvention: De Forhandlinger, der siden 1933 har været ført indenfor Organisationen, har alligevel ikke været helt forgæves. De har utvivlsomt tjent til at vække Forstaaelse i vide Kredse for Muligheden og Nødvendigheden af en kortere Arbejdsuge, og har paa den Maade bidraget til det betydelige Fremskridt, som allerede har fundet Sted i nogle Lande. Den almindelige Indførelse af 40 Timers Ugen vil maaske komme til at vente nogle Aar, og det vil naturligvis volde bitter Skuffelse at se Opfyldelsen af Kravet om mere Fritid udskudt. Da dette Spørgsmaal i de senere Aar har været meget stærkt fremme ved Arbejdskonferencens Forhandlinger, har der fra nogle Sider været en vis Tilbøjelighed til udelukkende at bedømme Organisationens Virksomhed efter de paa dette særlige Omraade opnaaede Resultater. I nærværende Beretning er dog fremført tilstrækkelig meget til at vise, at Spørgsmaalet om Arbejdstid kun er en af de talrige Faktorer, der bestemmer Arbejdernes Levevilkaar. Og hvis man ser paa den Internationale Arbejdsorganisations Virksomhed i dens Helhed, viser den alle mulige Tegn paa Livskraft og Arbejdsdygtighed. Den har kun i ringe Grad været berørt af de politiske Uoverensstemmelser og urolige Forhold, som paa andre Omraader har været til Hinder for internationalt Arbejde. Det er saa langt fra, at der foreligger Tegn paa Stilstand eller Tilbagegang, at der tværtimod er talrige Vidnesbyrd om, at Organisationens Nødvendighed og Værdi Aar for Aar vinder større og større Forstaaelse.

(Fortsættes).

TILBAGEBETALING
AF MODTAGET KOMMUNE- OG FATTIGHJÆLP

Ifølge Forsorgslovens § 301 kan den Kommunehjælp, som en Person efter sit 18. Aar har modtaget eller paadraget sig, af det Offentlige fordres tilbagebetalt saavel af Paagældende selv som af hans Dødsbo. Erstatningskravet skal dog kun kunne gøres gældende imod Modtageren, naar det sociale Udvalg i hans Opholdskommune skønner, at han har Evne til at udrede Erstatningen uden selv at komme til at mangle det fornødne til eget Underhold eller til Opfyldelse af paahvilende Forsørgerpligt. Retten til at fordre Erstatning i den understøttedes Dødsbo er ligeledes betinget af, at der efter vedkommende Skifterets Skøn ikke derved berøves Børn, overfor hvilke der paahvilede ham fuld Forsørgelsespligt, det fornødne til deres Underhold.

Forsorgslovens § 309, Stk. 1, Nr. 2, fastsætter samme Regler for Pligten til at erstatte modtagen Fattighjælp.

Fra forskellig Side er der overfor Socialministeriet rejst Spørgsmaal om i hvilket Omfang den af Kommunerne ydede Kommunehjælp og Fattighjælp bliver tilbagebetalt og om hvilke Principper, der bør anvendes med Hensyn til at gøre Erstatningskrav gældende efter Forsorgslovens § 301. I den Anledning har Socialministeriet anmodet det af Ministeriet angaaende Socialreformen nedsatte Udvalg om at undersøge og overveje disse Spørgsmaal.

Udvalget har derefter i Slutningen af 1936 afgivet Betænkning i Sagen. Heraf fremgaar det, at de sociale Udvalg paa forskellig Maade holder sig underrettet om, hvorvidt der sker saadanne Forbedringer i de Understøttedes Forhold, at der opstaar Grundlag for Fremsættelse af Krav om Tilbagebetaling, og det paavises at der kun i forholdsvis ringe Grad har fundet Tilbagebetaling Sted.

Med Hensyn til selve Spørgsmaalet: Tilbagebetaling af den ydede Hjælp bemærker Udvalget, at det ikke maa glemmes, at Samfundet har den allerstørste Interesse i, at Personer, der modtager Kommunehjælp, søger at komme paa ret Køl igen. Blev det en Hovedregel at anvende en haardhændet Fremgangsmaade med Hensyn til Gennemførelsen af Tilbagebetalingskravet, vilde dette let kunne modvirke de Paagældendes Interesse i at søge at komme til at staa paa egne Ben igen, og Værdien af en saadan Tilbagebetaling vilde saaledes ikke staa i Forhold til den Skade, der paa denne Maade vilde forvoldes.

Hertil kommer, at de i Forsorgslovens § 301, Stk. 3 og 4, fastsat korte Frister for Eftergivelse af Kommunehjælp ikke synes at være Udtryk for nogen Forventning om, at Tilbagebetaling vil finde Sted i større Omfang.

Udvalget gør endelig opmærksom paa, at man yderligere maa have i Erindring, at hele Spørgsmaalet om Tilbagebetaling i høj Grad maa bero paa et Skøn over Paagældendes økonomiske Forhold, Forsørgerbyrde, Forholdene i Hjemmet, langvarig Sygdom i Familien og mange andre Forhold.

Men Muligheden for Krav om Tilbagebetaling af modtaget Kommunehjælp eksisterer altsaa og er hjemlet i Forsorgslovens § 301.

N. NATHANS

ÆRE VÆRE HANS MINDE

Onsdag den 28. Juli 1937 styrtede en Flyvemaskine ned i Nærheden af Bryssel, hvorved Sekretæren for Internationalt Transportarbejderforbund, Kammerat *N. Nathans,* mistede Livet.

Han var paa Vej til Paris for at deltage i en Konference om Overbringelse af spanske Børn til andre

Lande. Han døde midt i sit Arbejde i den lidende Menneskeheds Tjeneste.

I ham har den internationale Fagbevægelse mistet en af sine førende Skikkelser, en Mand med megen Begavelse og store Kundskaber, hans Evner blev kun overtruffet af sin Trofasthed og Hengivelse for den Bevægelse, han tjente.

Nathans blev født den 7. December 1883 i Arnhem (Holland). I 17 Aars Alderen blev han antaget som Volontør i Rotterdam hos de hollandske Jernbaner for at blive uddannet som Jernbanemand. Nogle Aar efter udbrød der i Holland to Jernbanestrejker, fulgt af en voldsom Undertrykkelse af Jernbanepersonalets Organisation. Det var netop den Undertrykkelse, som fik Nathans til at melde sig ind i den hemmelige Organisation, der kun talte nogle faa Snese Medlemmer i den By, han boede. Det varede ikke længe, før han fik overdraget Sekretariatet for Afdelingen.

Da han i 1910 blev kaldt til Direktionen og stillet foran Valget, enten at kaste Organisationsarbejdet overbord eller at forlade Jernbanetjenesten, nægtede han, der havde en smuk Fremtid for sig hos Jernbanerne, at lade Organisationen i Stikken, og han blev saaledes afskediget.

Kort Tid efter valgte det hollandske Forbund af Jernbane- og Sporvejsmænd, om hvilket en Minister i de Dage havde sagt, »at Løven var død«, ham til Bestyrelsesmedlem, og den unge Mand fik saaledes overdraget et vanskeligt Arbejde. Han blev betroet med Redaktionen af Fagbladet, og de Artikler, som han skrev deri, vil stedse vidne om hans mangesidede Kundskaber.

I de Aar var han allerede Korrespondent for det Internationale Transportarbejderforbunds Meddelelsesblad, der dengang udkom i Berlin.

Det var navnlig i Krigsaarene, at Jernbanepersonalet i Holland erobrede en større Bevægelsesfrihed. Organisationen voksede med Kæmpeskridt, saaledes at den snart voksede de øvrige Organisationer, der ikke var forbudt, over Hovedet i Medlemstal og Indflydelse, ja, den blev endda større end de øvrige tilsammen. Dette skyldes for en stor Del Nathans flittige og stadige Arbejde. Hans Karakter blev formet i denne Kamp, den blev styrket og hele hans videre Liv vilde blive mærket af denne Uforsagthed og Bestemthed.

Det er indlysende, at han, Idealist, som han var, med Sorg i Sind saa Internationale falde fra hinanden som Følge af Krigen. Han havde det Held at leve i et Land, der forblev neutralt, og han viede mange af sine Tanker og Artikler til Arbejderbevægelsens Holdning og Optræden i de forskellige Lande under Krigen, dybt overbevist om, at det var Arbejderklassens og dens Bevægelses Opgave at befri Verden for Krigens Svøbe. Personligt deltog han i Vedligeholdelsen af Forbindelserne under Krigen, og han var tilstede paa de internationale Kongresser, der blev afholdt umiddelbart efter Krigen. Det viste sig snart, at han var i Besiddelse af de Evner, der var nødvendige for at spille en førende Rolle i den internationle Fagbevægelse. Da Kongressen i Wien i 1922 besluttede at ansætte en Sekretær for I.T.F.'s Jernbanesektion, kunde Formanden udtale, at der vel ikke kunde opstaa Meningsforskelle over, at ingen anden end Nathans kom i Betragtning for denne Stilling, og han blev da ogsaa valgt uden Modkandidater og med alle Stemmer.

I næsten 15 Aar har Nathans arbejdet i og for I.T.F.

For saavidt hans Kundskaber, og den internationale Bevægelse kræver mange, var for faa, har han udvidet dem med en Flid, der var uden Sidestykke. Det var ham ikke nok at kunne de tre Hovedsprog, han studerede endnu adskillige andre, og paa Trods heraf — eller maaske netop af den Grund — gik han i Breschen for Verdens- og Hjælpesproget Esperanto, fordi han ønskede, at alle Landes Arbejdere skulde forstaa hinanden.

Skønt Jernbanesektionen var ham, som gammel Jernbanefunktionær, kærest, saa blev hans Interesse dog ikke indskrænket hertil.

I 1930, da I.T.F. tog en stedse større Flugt og havde til Hensigt at foretage en betydelig Udvidelse af Sekretariatet, blev han paa Kongressen i London valgt

til stedfortrædende Generalsekretær, medens Bestyrelsen indtil videre overdrog ham Ledelsen af Sektionerne for Jernbanemænd, Chaufførér og Sporvejsmænd.

Han tog aktivt Del i I.T.F.'s almindelige Bestræbelser, han bevægede sig ogsaa paa politisk Omraade og var villig til at modtage beskedne Funktioner, idet han gik ud fra den Tankegang, at det ikke er det ydre, der giver Livet Betydning, men at alt Arbejde er vanskeligt, naar det gøres godt.

Det var næsten en Selvfølge, at en følsom Mand, som Nathans var, uden at være nogen stor Taler, særligt tog sig af Arbejdernes Organisationer i Lande, hvor Arbejdsbetingelserne endnu var langt tilbage for dem, der var gældende i hans egne Omgivelser. Han var saaledes navnlig Arbejdernes Ven i Øst- og Sydøsteuropas Lande, hvor han adskillige Gange er rejst hen for at støtte dem med Raad og Daad, og give dem nyt Mod og opmuntre dem, hvis Interesser han aldrig forgæves varetog i I.T.F.'s Bestyrelsesinstanser.

Og da Arbejderbevægelsen blev slaaet ned ogsaa i andre Lande, da var det Nathans, der tog til Italien, senere til Tyskland og Østrig for paa Stedet at tale med de forhenværende Kammerater. Skønt han ikke glemte Kammeraterne i de øvrige Lande, var han i den senere Tid med stor Iver beskæftiget for at tjene den spanske Arbejderklasses Sag. Kort efter Borgerkrigens Udbrud tog han til Spanien, og da Skæbnen indhentede ham, var det ogsaa for de spanske Kammeraters Sag, at han paa den hollandske Landsorganisations Vegne var paa Vej.

Hans Forhold til den hollandske Bevægelse var endnu meget intimt. I al den Tid, han var i I.T.F., sad han som Medlem af det hollandske Jernbaneforbunds Forretningsudvalg, og der var faa Møder i denne Instans, hvor han ikke var med

Internationalt Transportarbejderforbund, det hollandske Forbund af Jernbane- og Sporvejsmænd og alle de andre I.T.F. tilsluttede Organisationer, men ogsaa mange andre Dele af Arbejderbevægelsen, som han deltog aktivt i, har saaledes mistet en dyrebar Ven, en trofast Medarbejder, en Leder af stor Betydning.

Han har præget sit Arbejde, og det, han har opnaaet, er for alle Tider fastlagt i Historien.

Gid det maa være en Trøst for alle, der har kendt ham og har holdt af ham, at han ikke har levet forgæves, men at han har udført store Ting i Menneskehedens og især i Arbejderklassens Tjeneste.

STØT MATTEOTTIFONDENS SPANIENSINDSAMLING!

MEDDELELSE FRA ARBEJDSLØSHEDSKASSEN

Til vore Afdelingers Tillidsmænd, i Særdeleshed Kassererne.

Da vi bl. a. gennem Afdelingernes Medlemsfortegnelser er blevet bekendt med, at en Del af vore Afdelinger har Forbunds-Medlemmer, der ikke tillige er Medlemmer af Arbejdsløshedskassen, gør vi — under Henvisning til Bestemmelsen i Forbundslovens § 1, Stk. 3 — opmærksom paa, at ingen kan være Medlemmer af Forbundet uden tillige at være Medlemmer af Arbejdsløshedskassen. Dette er at forstaa saaledes, at alle de Forbundsmedlemmer, der opfylder Betingelserne for at have nydende Medlemsret i Arbejdsløshedskassen, skal være nydende Medlemmer af denne, medens de Medlemmer, der ikke kan have nydende Medlemsret i Arbejdsløshedskassen, f. Eks. fordi de er Ejere af for store Landejendomme eller har for stor Formue, foruden at være Medlemmer af Forbundet tillige skal være passive (bidragydende) Medlemmer af Arbejdsløshedskassen.

Vi gør tillige opmærksom paa, at Medlemmer, der optages som passive Medlemmer, skal tildeles Numre i Arbejdsløshedskassen ligesom nydende Medlemmer, og Medlemmer, der overflytter fra nydende til passive Medlemmer, skal fremdeles beholde de Medlemsnumre, de tidligere er tildelt som nydende Medlemmer.

Vore Afdelingers Kasserere bedes tillige have Opmærksomheden henledt paa, at det paa Fortegnelsen over nydende Medlemmer tydeligt skal anføres, hvis et Medlem i Aarets Løb er overgaaet til at være passiv med Angivelse af Datoen for Overgangen, og Afdelingernes Fortegnelser over passive Medlemmer skal — foruden Medlemmernes Numre i Arbejdsløshedskassen — indeholde alle de almindelige Oplysninger vedrørende Fødselsaar og Indmeldelsesdato samt Oplysning om, fra hvilken Dato den Paagældende er overgaaet til passivt Medlem, hvis Medlemmet ikke i hele sin Medlemstid har været passiv.

Endvidere gør vi opmærksom paa, at Kontingentet for passive Medlemmer til Forbundet er det sædvanlige *Uge*kontingent af 25 a 40 Øre, i Henhold til den Kontingentgruppe, Medlemmerne tilhører, samt 15 Øre pr. *Maaned* til Arbejdsløshedskassen.

Som Forbundsmedlemmer alene kan kun optages Personer, der ved Optagelsen er fyldt 60 Aar, idet saadanne ikke kan blive Medlemmer af Arbejdsløshedskassen, hverken nydende eller passive, og saadanne Medlemmer skal *ikke* opføres paa Afdelingernes Medlemsfortegnelse til Arbejdsløshedskassen.

Dette beder vi vore Tillidsmænd og især vore Afdelingers Kasserere være opmærksom paa i Fremtiden.

Johs. Nielsen.

ET DØDSFALD

Den 28. Juli 1937 afgik *August Brey* ved Døden i Ronnenberg ved Hannover, næsten 73 Aar gammel. *Brey* har været med til at stifte International Grov- og Fabriksarbejder-Føderation, i hvilken han først var Sekretær og (indtil 1933) Formand; desuden var han i over fyrretyve Aar Formand for det forhenværende tyske Fabriksarbejderforbund.

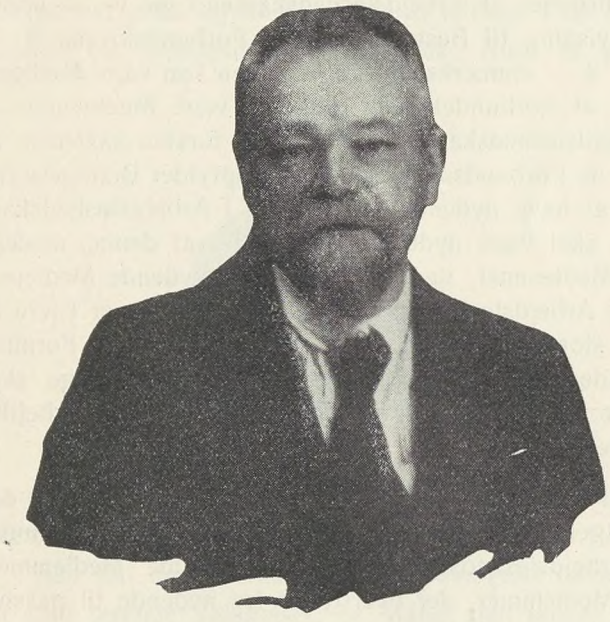

August Brey.

I alle de Lande, hvor Fabriksarbejdernes Internationale er repræsenteret, vil talløse af den afdødes Venner modtage Meddelelsen om hans Bortgang i dybeste Sorg.

I 1931 var *August Brey* traadt tilbage paa Grund af Alder fra Funktionen som Forbundsformand. Han vilde fortsat have fungeret som Formand for Internationale til den femte internationale Kongres i Prag i September 1933, hvis ikke Nationalsocialisternes Overtagelse af Magten i Tyskland i Marts Maaned 1933 havde foraarsaget en tidligere Afbrydelse af Baandene mellem *Brey* og Fabriksarbejdernes Internationale.

August Brey blev valgt til Første Forbundsformand i August Maaned 1890, faa Uger efter det tyske Fabriksarbejder-Forbunds Grundlæggelse. Uden at øve Uret overfor hans Medarbejdere, kan man sige, at han har haft en overvejende Andel i denne Organisations Opbygning og Videreudvikling; i de sidste Aar før 1933 talte Forbundet ca. 450,000 Medlemmer.

I de første Aar efter det tyske Fabriksarbejder-Forbunds Oprettelse var *Brey* ikke blot Forbundsformand, men næsten alle de vigtige Forbundsfunktioner var dengang forenet i hans Person. Han var Redaktør for Fagbladet, Pakker, Ekspedient, Agitator, Taler i Forsamlinger til oplysende Formaal, Strejkeleder, Forhandlingsmand ved Lønbevægelser og endnu meget andet. Da Forbundet kun kunde yde *Brey* en meget lille Løn for hans Arbejde, og med hvilken han ikke kunde ernære sin Familie, maatte han endnu i lang Tid have den nødvendige Bifortjeneste som Skomager. Kun en uopslidelig Arbejdskraft og en uforknyt Optimisme var *Brey* behjælpelig i at besejre de mange Forhindringer i disse første Aar.

Hvad *Brey* har været for det tyske Fabriksarbejder-Forbund i Aarene 1890 til 1931, fremgaar bedst af det, dette Forbunds Fagblad »Der Proletarier« skrev om ham, da *Brey* i August Maaned 1931 blev pensioneret:

> »Kan man tænke sig Fabriksarbejderforbundet uden *August Brey?* Han, der siden Forbundets Grundlæggelse, altsaa i 41 Aar, har staaet i Spidsen, har givet Organisationen sit Bedste, hele sin Person, der stedse kom med nye Tanker og befrugtede Organisationslivet med sin Aand ... som koncentrerede hele det bevægede Organisationsliv i sig og gav det tilbage til Organisationen i afklaret Form.«

Fabriksarbejdernes Internationale blev grundlagt i Stuttgart i August Maaned 1907. Den lille Gruppe af Fagfæller fra Tyskland, Østrig og de skandinaviske Lande, som fattede denne vigtige Beslutning, valgte *August Brey* til international Sekretær. I vort internationale Sekretariats Arkiv findes fire Virksomhedsberetninger, som *August Brey* har offentliggjort mellem 1908 og 1914. Den »Fjerde Beretning af den internationale Fabriksarbejder-Organisation« er dateret: Hannover, den 14. Juni 1914.

Efter Verdenskrigen 1914—1918, da Fabriksarbejdernes Internationale blev genoprettet i 1920, blev det internationale Sekretariat flyttet til Amsterdam. Tre Aar senere, i 1923, valgte Fabriksarbejdernes internationale Kongres i Wien *August Brey* til Formand for Internationale. I denne Funktion har *Brey* atter tjent Europas Fabriksarbejdere i samfulde 10 Aar.

Det er os bekendt, at *Brey* i sine sidste Leveaar har følt sig temmelig ensom. Snævrere Forbindelser mellem de forhenværende Fagforeningskolleger findes i Tyskland siden 1933 hovedsageligt kun blandt de yngre. De ældre Kolleger, der tidligere indtog en førende Stilling, vilde paa Grund af, at de før i Tiden har været for godt kendt af Offentligheden, løbe for stor en Risiko i det illegale Arbejde, saaledes som det bliver udført siden 1933.

August Brey vil ikke opleve at se Tyskland befriet for Fascismens Barbari. Maatte denne store Lykke være beskaaret for den Generation, der kommer efter ham, og maatte der ret snart opstaa et frit Tyskland, i hvilket denne Generation kan give *Brey* den Hæder, der tilkommer ham.

Imidlertid vil vi stedse bevare et inderligt og venligt Minde om den Mand, som ogsaa Fabriksarbejdernes Internationale har meget at takke for.

Iffa.

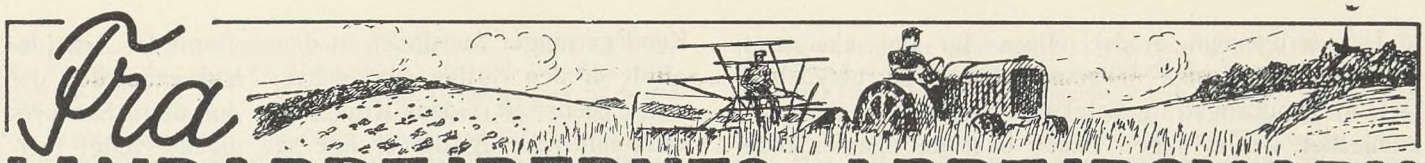

Fra LANDARBEJDERNES ARBEJDSMARK

60 AAR

En godt kendt Mand indenfor de organiserede Landarbejdere, *Kristjan Jensen,* Flintemose, fylder 60 Aar den 19. August. Kristjan Jensen har været en meget in-

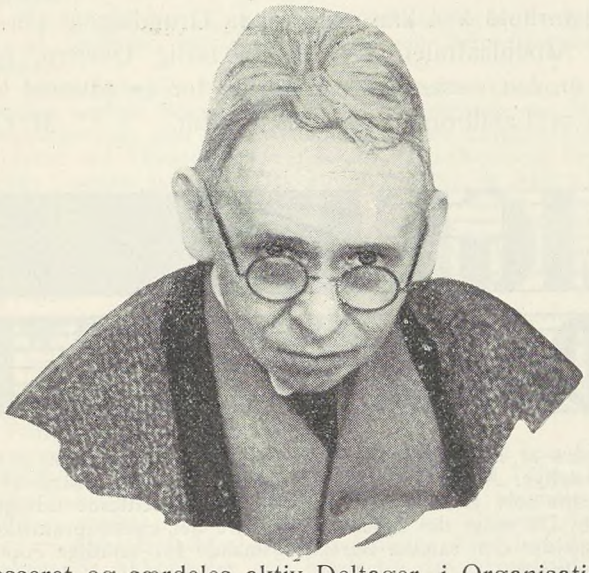

teresseret og særdeles aktiv Deltager i Organisationsarbejdet paa Landet. Allerede i 1916, da dette endnu var i sin Vorden i de egentlige Landkommuner, virkede K. J. for Oprettelsen af en Landarbejderforening paa sin Egn, og da denne blev stiftet ved et Møde i 1917 valgtes han til dens Formand, en Post han beklæder endnu. Men hans Organisationsarbejde har ikke indskrænket sig til den lokale Afdeling, hans Indsats har været af landsomfattende Art, han var Revisor i Landarbejderforbundet gennem 12 Aar, og i 19 Aar har han været Sekretær i Landarbejdernes Sydsjællands Kreds (nu Arbejdernes faglige Kredsorganisation for Næstvedegnen). Samtidig har han ogsaa taget livlig Del i det politiske og kommunale Arbejde, han er lokal Medarbejder ved »Sydsjællands Socialdemokrat«, og Partiets Repræsentant i Sogneraadet, desuden har han i Tidens Løb beklædt et Utal af forskellige Tillidshverv. Det er en trofast Organisationskammerat og en dygtig Partifælle, som den 19. August runder de 60, og mange Hilsener og Lykønskninger vil paa denne Dag naa frem til det gamle Hus i Flintemose.

M. O.

ARBEJDSPROBLEMET I LANDBRUGET

At det er af allerstørste Betydning, at Landbruget kan faa den nødvendige Arbejdskraft, og at det ikke blot er af Betydning for Landbrugets Arbejdsgivere, men ogsaa for Arbejderklassen, ja for hele Befolkningen, herom er sikkert alle enige. Uenigheden opstaar først, naar Talen bliver om, hvordan denne Sag skal ordnes.

Her staar to Opfattelser overfor hinanden.

I visse Arbejdsgiverkredse vil man løse Spørgsmaalet ved simpelthen at afskaffe al Understøttelse til de Arbejdsløse, denne Opfattelse er i hvert Fald de Ledende indenfor Landboforeningerne gaaet stærkt ind for, naturligvis kraftigt støttet af den reaktionære Presse, saavel Højres som Venstres. Man er, som bekendt endda gaaet saa vidt, ligefrem at foreslaa at indføre Stavnsbaand for Landarbejderne. Heroverfor staar den Opfattelse, som Arbejdernes faglige Organisationer og politiske Repræsentanter saa ofte har givet Udtryk for: At en tilfredsstillende Løsning paa Spørgsmaalet kun kan opnaas ved at gennemføre kollektive Arbejdsaftaler i Landbruget som i andre Erhverv her i Landet.

For enhver nøgtern Betragtning maa det være klart, at den sidstnævnte Opfattelse er den eneste fornuftige og forøvrigt ogsaa den eneste mulige Løsning af Problemet.

Ophævelse af Arbejdsløshedsunderstøttelsen under de nuværende Samfundsforhold vilde ikke alene være urimelig, men ogsaa utænkelig, og vilde naturligvis ikke blive tolereret i et Land, hvor Arbejderne har Organisationsfrihed og Valgret, og det vilde heller ikke have den tilsigtede Virkning. Det er jo en fundamental Misforstaaelse, at Vandringen fra Land til By, og dermed af Arbejdskraft fra Landbrug til Industri skyldes Arbejdsløshedsunderstøttelsen. Den har fundet Sted mange Aar før der fandtes Arbejdsløshedsunderstøttelse eller noget, som hed Understøttelse i det hele taget, den er en naturlig Følge af hele den industrielle Udvikling. En Kendsgerning, som det skulde være unødvendigt at gøre opmærksom paa overfor Folk, der ikke enten er Analfabeter eller abnormt socialt indstillet.

Det ovenfor omtalte Forslag om at indføre Stavnsbaand, kan man godt se helt bort fra i et demokratisk Land. Det har kun Interesse som Vidnesbyrd om, hvor langt visse Storagrarer er ude i reaktionær og arbejderfjendtlig Tankegang.

Nej en Løsning af Problemet naas ikke ved Hjælp af reaktionære Foranstaltninger af den ene eller anden Art, dertil kræves, at Landbrugets Arbejdsgivere stiller sig paa et andet Standpunkt, end det de hidtil har indtaget, at de anerkender deres Arbejderes Organisationsret og tager Konsekvenserne heraf. Det er naturligvis kun en Overtro, at Landbrugets Arbejdsforhold ikke skulde kunne ordnes paa kollektivt Grundlag, ligesom Tilfældet er i de øvrige Erhverv her i Landet. Beviset for, at dette saa udmærket godt kan lade sig gøre er

jo ført derigennem, at der i flere Aar har eksisteret overenskomstmæssige Tilstande indenfor betydelige Dele af Landbruget, og Erfaringen har vist, at det gaar udmærket, der er ingen Skade sket de paagældende Landbrug, tværtimod.

Det er i denne Forbindelse værd at lægge Mærke til, at det ikke er fra de sukkerroedyrkende Egne, hvor der er overenskomstmæssige Arbejdsforhold, at Klagerne over Mangel paa Arbejdskraft stammer. Nej, Jammeren kommer fra de Egne, hvor Arbejdsforholdet stadig er baseret paa det private Fæstemaal med Slavekontrakter og andet Tilbehør. Dette er saa meget mere bemærkelsesværdigt, som det jo er paa de sukkerroedyrkende Egne, at Behovet for Arbejdskraft er størst, og Muligheden for at faa det dækket derfor skulde synes mindst. Den kollektive Arbejdsaftale har altsaa allerede bestaaet sin Prøve indenfor Landbruget. Det er med Kendsgerninger fastslaaet, at denne Form for Arbejdsaftale er den rigtige og i enhver Henseende det, der svarer bedst til Tidens Krav ogsaa for dette Erhvervs vedkommende, og det er lige saa uigendriveligt fastslaaet, at det gamle System ikke duer mere. Dersom Landboforeningernes Ledere, og alle de mere eller mindre kloge Hoveder, som optræder paa Landbrugets Vegne i den foreliggende Sag, virkelig tilstræber en fornuftig Løsning af Arbejdsproblemet i Landbruget, saa erkender de dette, og i Stedet for at vride deres Hjerne med at finde paa fanatiske Angreb paa Regeringen og Fagforeningerne, og udpønse taabelige Forslag, bekæmper de Overtroen paa, at Landbrugets Arbejdsforhold kun kan ordnes paa Grundlag af personlige Arbejdsaftaler. Det er en farlig Overtro, fordi den er den væsentligste Hindring for en rationel Løsning af Landbrugets Arbejdsproblem. *M. O.*

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

OPMANDSKENDELSE
i Voldgiftssager
mellem
Dansk Arbejdsmandsforbund
og
Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening.

Nedenfor nærmere omhandlede Uoverensstemmelse mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening er henvist til faglig Voldgift, og da der ikke blandt Voldgiftsmændene har kunnet blive Flertal for Afgørelse, er Tvistighederne indladt til Paakendelse af Undertegnede, som af Parterne er valgt til Formand for og Opmand i Voldgiftsretten.

Sag Nr. 1.

I den mellem Klagerne, Dansk Arbejdsmands Forbund, og de Indklagede, Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening, bestaaende Overenskomst, findes i § 10 saalydende Bestemmelse:

»I Henhold til Forligsmandsforslaget af 29. Juni 1931 nedsættes samtlige Akkorder med 5 % undtagen for »Kemisk Industri« (Virksomhedens Fabrikspriskuranter).«

Paa A/S Jens Villadsens Fabrikker aftaltes i Efteraaret 1936 en Akkord (Slumpakkord) for Anbringelse af Papstrimler i Mur, nemlig 20 Øre pr. m, og Uoverensstemmelsen angaar, hvorvidt der i denne Akkordpris skal ske Fradrag i Henhold til anførte § 10 i Overenskomster.

Klagerne bestrider, at Fradrag skal ske og paastaar Kendelse for, at Fradrag efter § 10 kun skal ske i de i Overenskomsten fastsatte Priser, hvorimod de paa Arbejdspladsen med Arbejderne aftalte Akkorder udenfor Priskuranten ikke er underkastet de 5 %'s Fradrag, med mindre saadant forud har været aftalt.

De Indklagede procederer til Frifindelse.

Klagerne anfører til Støtte for Paastanden, at 5 %'s Fradraget, der vedtoges til Gengæld for, at Arbejderne ved Overenskomsten fik Ret til Sommerferie, efter Forholdenes Natur kun angaar de Akkordsatser, som gjaldt paa Vedtagelsens Tidspunkt, og at Nedsættelsen kun tager Sigte paa de af Overenskomsten omfattede, Forligsmanden foreliggende Akkorder, derimod ikke de paa Arbejdspladserne særlig vedtagne Akkorder. Klagerne bestrider, at der tidligere, naar en Akkordpris var aftalt udenfor Overenskomsten, er sket Fradrag.

De Indklagede henviser derimod til, at der i § 10 udtrykkeligt staar **»samtlige«** Akkorder, og den Omstændighed, at Bestemmelsen uændret er optaget i de senere vedtagne Overenskomster, maa efter de Indklagedes Opfattelse tages som et Udtryk for, at den vedblivende har almindelig Gyldighed, og man har da ogsaa ved Aftalen om en særlig Akkord for et Par Aar siden fundet sig foranlediget til udtrykkelig at aftale, at de 5 % ikke skulde fradrages. De hævder endvidere, at Overenskomsten i de mellemliggende Aar er forstaaet paa den af dem angivne Maade, saaledes at Fradrag ogsaa gennem Aarene siden 1930 er sket for særlige, Aktieselskabet vedrørende Akkorder, samt at Arbejderne selv trækker 5 % fra de paa Ugesedlerne udregnede Beløb. De anser det ogsaa for at være det eneste praktiske, at der gælder den samme Beregningsmaade for samtlige Akkordaflønninger.

Det følger formentlig af Forholdenes Natur, at Forligsmandsforslaget af 1931 umiddelbart kun har haft dagældende Akkordsatser for Øje, og det kan ikke antages, at man har tilsigtet paa Forhaand at binde Parterne til at reducere ogsaa fremtidige Akkordaftalers Priser med 5 %. Det maa da ogsaa antages, at der i de mellemliggende Aar er aftalt i hvert Fald en enkelt Akkord, hvor der var Enighed om, at Fradrag ikke skulde ske. Paa den anden Side er der ikke oplyst Eksempler paa, at Fradrag er undladt, hvor Aftalen om Akkord er afsluttet under samme Omstændigheder som i nærværende Tilfælde. At § 10 er gentaget i de senere Overenskomster, medfører, at de ved Fornyelsen gældende Fradrag opretholdes, men det ses ikke uden særlig Vedtagelse at kunne medføre, at aftalte fradragsfri Akkorder efter Fornyelsen skal lide Fradrag. Af det anførte følger, at det maa bero paa Indholdet af hver enkelt i de mellemliggende Aar truffet Akkordaftale, om Fradrag skal ske eller ej, og en almindelig Besvarelse kan derfor ikke gives udover, at Parterne som Regel maa antages at være bundet ved den Forstaaelse, der i Praksis hidtil er fulgt med Hensyn til de enkelte, bestaaende Akkorder. Der vil herefter ikke kunne tages Standpunkt til Klagernes almindelig holdte Paastand, men Kendelsen i Sagen maa indskrænkes til at angaa den Akkordaftale hos A/S Jens Villadsens Fabrikker, som har givet Anledning til Tvisten.

Hvad nu den under nærværende Sag særlig omhandlede Akkordaftale angaar, maa det efter Sagens Oplysninger antages, at det ved dens Indgaaelse slet ikke var paa Tale, hvorvidt den skulde være undergivet 5 %'s Fradraget eller ikke, og Sagens Udfald maa derfor bero paa, hvilken Betydning der maa tillægges Overenskomstens § 10. Da Akkordreduktionen i 1931 efter det oplyste var at betragte som en Indrømmelse til Gengæld for Indførelse af Sommerferie, skulde det synes at have været det naturligste, at Reduktionen straks var blevet indregnet en Gang for alle i de da bestaaende Akkordsatser — eventuelt med lempelige Afrundinger —, eller i hvert Fald at man havde begrænset Reglen til de da bestaaende Akkordsatser. **Da** man imidlertid ikke valgte nogen af disse Muligheder, men gav Bestemmelsen det foreliggende generelle Indhold, **da** Parterne ved senere Fornyelse af Overenskomsten har opretholdt det generelle Indhold uden at begrænse Reglen til de forud for et fastsat Tidspunkt vedtagne Akkordsatser, saaledes at dens Betydning med Tiden kunde udløbe, og **da** Parterne derhos — som oplyst — i et tidligere Tilfælde ved en Akkordaftale positivt fastsatte, at § 10 ikke skulde gælde Aftalen, medens der paa den anden Side ikke er oplyst Tilfælde, hvor Fradrag er und-

ladt uden særlig Aftale derom, og yderligere et praktisk Hensyn kan tale for ensartet Beregningsmaade ved alle Akkorder, findes Reglen i § 10 i hvert Fald ikke at kunne frakendes den Betydning, at den Part, der ønsker en Akkordaftale holdt udenfor Reglen, maa tage Forbehold derom ved Aftalen. Da Arbejderne ved den omtvistede Akkordaftale ikke har taget saadant Forbehold, vilde Indklagedes Paastand forsaavidt være at tage til Følge, som det maa statueres, at den omtvistede, paa A/S Jens Villadsens Fabrikker aftalte Akkord vil være at udbetale med Fradrag efter Overenskomstens § 10.

Sag Nr. 2.

I den mellem Klagerne, Dansk Arbejdsmandsforbund, og de Indklagede, Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening, bestaaende Overenskomst bestemmes i § 4 bl. a. følgende:

»Arbejdsgiveren betaler ved Daglønsarbejde Sporvognspenge til og fra følgende Steder: Husum, Brønshøj, Bispebjerg, Vanløse, Hellerup, Frihavnen, Sundbyerne eller Vigerslev.

Hvor Arbejdet udføres udenfor København og Frederiksbergs Grænser, betaler Arbejdsgiveren Befordringsudgifterne.«

For Akkordarbejdes Vedkommende indeholder Overenskomsten ingen særlige Bestemmelser om Rejsetidspenge og Befordringsgodtgørelse, men der er mellem Parterne Enighed om, at Arbejderne ved Akkordarbejde indenfor Københavns og Frederiksbergs Grænser paa egen Bekostning Morgen og Aftten skal tage til og fra Arbejdsstedet, hvor de skal være ved Arbejdstidens Begyndelse og Arbejdstiden ud,saaledes at Turen til og fra Arbejdsstedet falder udenfor Arbejdstiden, og at Arbejderne intet Krav har paa Godtgørelse for Rejsetiden (Vejtid) eller Kørepenge.

Uoverensstemmelsen under denne Sag angaar, hvorvidt Arbejderne har Ret til Vejtid og Kørepenge, naar Arbejdspladsen skifter indenfor den normale Arbejdstid, selvom det er mellem afsluttet og ny Akkord. Klagerne paastaar Kendelse for, at denne Ret tilkommer Arbejderne, medens de Indklagede paastaar Frifindelse.

Klagerne anfører til Støtte for Paastanden, at det maa følge af almindelige Regler, at Arbejdsgiveren, naar han i Tidens Løb — altsaa indenfor den i Overenskomsten fastsatte, normale Arbejdstid — anviser Akkordarbejderne, der har afsluttet Arbejdet paa en Arbejdsplads, at tage til en anden Arbejdsplads for at paabegynde Akkord der, maa betale for den Arbejdstid, der medgaar til Turen, og for Udgifter til Sporvogn. Af § 4 kan ingen Løsning udledes, idet den kun angaar særlige Tilfælde og slet ikke beskæftiger sig med Skifte i Arbejdstiden. De gør gældende, at Aktieselskabet hidtil har betalt Vejtid, naar Arbejderne paa een Dag sendtes fra et Stykke Akkordarbejde til et andet, og at det saaledes har anerkendt Berettigelsen af Klagernes Krav.

De indklagede henviser i første Række til, at Overenskomsten intet indeholder, som kan hjemle det rejste Krav, og de hævder, at dette skyldes, at Fagets Akkordfortjenester er tilstrækkelige store til i Almindelighed at dække saadanne sjældent forekommende Tilfælde. De fremhæver, at Uoverensstemmelsen kun angaar Tilfælde, hvor et Akkordarbejde endes i Dagens Løb, og hvor Arbejderne begiver sig til andet Arbejdssted for at paabegynde ny Akkord, men i saadant Tilfælde er Stillingen den, at Arbejdsforholdet mellem Arbejdsgiver og Arbejder er Slut ved Akkordens Tilendebringelse, og at den nye Akkord er et nyt Arbejdsforhold, og Tiden mellem Arbejdsforholdene kan ikke kræves betalt. Arbejdsgiveren maatte kunne vælge at ansætte Paabegyndelsen af den nye Akkord til den følgende Dags Morgen, og i saa Fald anser de Indklagede det for givet, at Vejtid og Kørepenge ikke kan kræves. De Indklagede anser det derfor at være i Arbejdernes egen Interesse, at de faar Adgang til straks at paabegynde den nye Akkord.

Til det saaledes anførte bemærkes:

Retsforholdet efter Overenskomsten gaar ud paa, at Arbejderen stiller sin Arbejdskraft til Raadighed for Arbejdsgiveren i nærmere bestemt Tid pr. Dag. Vederlaget herfor beregnes pr. Tidsenhed (Timeløn) eller i Forhold til Arbejdsresultatet (Akkord). I sidstnævnte Tilfælde maa det være en Forudsætning, at Arbejdsgiveren ikke uden Betaling kan lægge Beslag paa Arbejderens Arbejdskraft (Tid) til Virksomhed, som er Bestræbelserne for Arbejdsresultatets Opnaaelse uvedkommende. Slutter et Akkordarbejde indenfor den normale Arbejdstid, er Resten af denne til Arbejdsgiverens Disposition. Om Arbejdsgiveren imidlertid kan vælge at slutte Arbejdsforholdet ved Akkordens Afslutning, foreligger ikke til Afgørelse under nærværende Sag, men kun dette, om Arbejdsgiveren, naar han vælger at disponere over Resten af Arbejdsdagen ved at anvise Arbejderne at tage til anden Arbejdsplads for at paabegynde ny Akkord der, er pligtig at godtgøre Arbejderne Vejtid og Kørepenge. Dette findes at maatte antages; thi naar Arbejdsgiveren disponerer over Arbejderens Tid, maa den som anført betales med Timeløn eller Akkord, og her er den ene Akkord sluttet og den anden ikke paabegyndt, og der ses ikke i Overenskomsten eller i de af de Indklagede anførte Betragtninger at være Hjemmel for at henregne Tilbagelæggelsen af Vejen fra det ene Arbejdssted til det andet til Akkorden. Det tilføjes, at der ikke fra den Omstændighed, at Akkordarbejderne Morgen og Aften selv maa yde Vejtid og Kørepenge, kan sluttes til, at det samme gælder, naar Vejtid og Kørepenge forekommer ekstraordinært indenfor den normale Arbejdstid. Klagernes Paastand vil i Henhold til det anførte være at tage til Følge.

Sag Nr. 3.

Paa A/S Jens Villadsens Fabrikker har 15 Tagdækkere paa Ugesedlen for Ugen 22.—29. Januar 1937 en Dag beregnet sig Skurpenge med 75 Øre hver, skønt de paa Grund af Regnvejr kun havde været paa Arbejdspladsen i 1 a 2 Timer. Aktieselskabet betalte Beløbet under Forbehold.

Klagerne, Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening, bestrider, at Arbejderne under de anførte Forhold har været berettigede til at beregne Skurpenge for en hel Dag, og paastaar, at Skurpenge skal betales i Forhold til Timetal, naar der ikke arbejdes en hel Dag paa Arbejdsstedet.

De Indklagede, Dansk Arbejdsmands Forbund, paastaar Frifindelse.

Overenskomstens § 7, 1. Stk. er saalydende:

»Hvor der ikke paa eller ved Arbejdspladsen anvises Arbejderne passende Opholdsrum eller Skur, ydes der disse et Tillæg af 75 Øre pr. Dag pr. Mand.«

Klagerne anfører til Støtte for Paastanden, at Overenskomsten fastsætter Skurpenge pr. Dag, og heraf maa følge, at det fulde Beløb ikke kan kræves, naar Arbejderne ikke har været paa Arbejdsstedet en hel Dag, og da navnlig ikke, naar Arbejderne, som i det omtvistede Tilfælde kun har været der 1 a 2 Timer og ikke haft Spisetid. Men naar en Dekort saaledes maa følge af Overenskomstens Ord, anser Klagerne den i deres Paastand angivne Beregningsmaade for den naturligste.

De Indklagede hævder, at det maa følge af Overenskomstens Ord, at Arbejderne har Ret til det fulde Beløb i et Tilfælde som det foreliggende, idet der staar pr. Dag og ikke pr. Time. Paa den anden Side kan Beløbet kun kræves een Gang pr. Dag, selvom Arbejdsdagen deles mellem flere Arbejdssteder. De fremhæver, at Bestemmelsen er gammel i Overenskomsten, og hævder, at det fulde Beløb hidtil altid er betalt, uanset hvor mange Timer Arbejderne har været paa Arbejdsstedet.

Naar Hensyn tages til Formaalet med Opholdsrum eller Skur, nemlig foruden at være Spisested at tjene som Omklædningsrum, Opbevaringssted for Klæder m. m., Opholdssted under daarligt Vejr og lign., findes det naturligt at forstaa Bestemmelsen i § 7 saaledes, at det pr. Dag fastsatte Skurpengebeløb skal betales med det fulde Beløb, selvom Arbejdet paa Grund af Regnvejr bliver afbrudt i Dagens Løb, ja selvom Arbejdets Igangsættelse forhindres, naar dog Arbejderne i Henhold til deres Forpligtelse efter Overenskomsten har indfundet sig paa Arbejdspladsen og der afventet, om det blev muligt at sætte Arbejdet i Gang. Naar hertil kommer, at der maa gaas ud fra, at Overenskomsten i Praksis har været forstaaet paa den angivne Maade, findes der at maatte gives de Indklagede Medhold i deres Paastand.

Voldgiftssagernes Omkostninger, herunder Opmandens Honorar, som fastsættes for de tre Sager under eet til 200 Kr., findes Parterne at burde udrede med Halvdelen hver.

K e n d e l s e :

Sag Nr. 1.

Den ovenomtalte, paa A/S Jens Villadsens Fabrikker, aftalte Akkord vil være at afregne med Fradrag efter Overenskomstens § 10.

Sag Nr. 2.

Der vil være at betale Arbejderne Vejtidspenge og Kørepenge, naar Arbejdsstedet efter Arbejdsgiverens Anvisning skifter indenfor den normale Arbejdstid, selv om det er mellem afsluttet og ny Akkord.

Sag Nr. 3.

Skurpenge efter Overenskomstens § 7 bør betales med det fulde Beløb, 75 Øre, selvom Arbejderne paa Grund af Vejret kun er en Del af den normale Arbejdstid paa Arbejdspladsen.

Voldgiftssagens Omkostninger betaler Dansk Arbejdsmands Forbund og Dansk Tagpap- og Asfaltfabrikantforening med Halvdelen hver.

København,den 23. Juni 1937.

sign. J e s p e r S i m o n s e n.

VOLDGIFTSSAGEN:

Olie-, Sæbe- og Farveindustriens Fagforening
mod
Firmaet L. C. Glad & Co., A/S.

Aar 1937, den 14. Juni Kl. 2 Eftermiddag, afholdt Voldgiftsretten Møde i Lokalerne, Vester Voldgade Nr. 113.

Til Stede var den af Parterne valgte Opmand, Landsdommer Preisler Knudsen, samt de af Parterne hver især udpegede Voldgiftsmænd, henholdsvis Forretningsfører Martin Nielsen og Niels Christensen og Direktør Sophus Agerholm og Sekretær C. Ekman.

For Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening mødte Afdelingsformand Evald Larsen og Tillidsmand Adolf Knudsen.

For A/S. L. C. Glad & Co. mødte Ingeniør Busk Nielsen og Prokurist H. F. Hansen.

Der fremlagdes:

1. en Skrivelse af 5. Maj d. A. fra Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmandsforbund;
2. Afskrift af Overenskomst mellem Firmaet L. C. Glad & Co. og Oliemøllernes Fagforenings Afdeling i Arbejdsmændenes Forbund for København og Omegn;
3. en Skrivelse af 7. Juni d. A. fra Dansk Arbejdsgiverforening.

Afdelingsformand Evald Larsen forelagde Sagen og nedlagde Paastand paa, at der ved Arbejdet med Osteløbe tillægges Arbejderne 3 Arbejdstimer, naar der er 4 Ansætninger pr. Uge, og iøvrigt beregnet som i Overenskomsten fastsat, og 7 Arbejdstimer, naar der er 5 Ansætninger pr. Uge, og beregnet paa samme Maade, alt med tilbagevirkende Kraft som nærmere nedenfor anført.

Prokurist H. F. Hansen gjorde Rede for Arbejdsgivernes Stilling til Sagen og paastod denne afgjort derhen, at der for 4 Ansætninger pr. Uge tillægges 3 Arbejdstimer og for 5 Ansætninger pr. Uge 4 Arbejdstimer, alt iøvrigt beregnet som i Overenskomsten fastsat.

Parterne havde Adgang til Replik og Duplik, og Sagen blev derefter optaget til Kendelse.

Parterne aftraadt.

Voldgiftsretten voterede, men det viste sig ikke muligt at opnaa Stemmeflerhed mellem Voldgiftsmændene for en Afgørelse, og Sagen blev derefter udsat til Afgørelse af Opmanden.

I Sagen blev afsagt saalydende

Kendelse:

I Overenskomsten af 9. April 1936 mellem Firmaet L. C. Glad & Co. og Oliemøllernes Fagforenings Afdeling i Arbejdsmændenes Forbund for København og Omegn findes bl. a., foruden Bestemmelser om selve Arbejdslønnen, der for Arbejderne f. T. er Kr. 1,24 pr. Time, svarende til 59,52 pr. Uge, en Bestemmelse, saalydende:

»I »Løben« tillægges 3 Arbejdstimer beregnet efter Timeløn, henholdsvis 25, 33⅓ og 50 %, naar der er 4 Ansætninger pr. Uge. — Ved 5 Ansætninger yderligere 1 Time à 100 %.«

I Henhold til denne Bestemmelse, der findes ganske ligelydende ogsaa i ældre Overenskomster, er der hidtil, og i hvert Fald saa langt tilbage som indtil April 1925, beregnet Arbejderne et Tillæg af 3 Arbejdstimer, naar der var 4 Ansætninger pr. Uge, og et Tillæg paa ialt 7 Arbejdstimer (= 3 + 4), naar der var 5 Ansætninger pr. Uge, efter den nugældende Timeløn svarende til et Tillæg til Ugelønnen paa henholdsvis Kr. 5,06 og Kr. 12,60 (= Kr. 5,06 + Kr. 7,54). Imidlertid har Arbejdsgiverne nu ændret denne Beregningsmaade derhen, at der vel som hidtil gives et Tillæg af 3 Arbejdstimer = Kr. 5,06 pr. Uge for 4 Ansætninger, medens der for 5 Ansætninger kun tillægges 3 + 1 Arbejdstimer = Kr. 5,06 + Kr. 2,48, altsaa ialt Kr. 7,54; til Begrundelse herfor har Arbejdsgiveren anført, at Beregningen hidtil er foretaget af Firmaets Forvalter, og da Tillæget i Forvalterens Opgørelser var opført, ikke som Produktionstillæg, men som Overarbejdspenge, er det undgaaet Firmaets Opmærksomhed, at Beregningerne er foretaget paa en Maade, der efter Firmaets Formening ikke har Hjemmel i Overenskomsten.

Da Fagforeningen paa sin Side mener, at den til Dato fulgte Beregningsmaade netop er i nøje Overensstemmelse med Overenskomstens foran citerede Bestemmelse, og der derefter forgæves har været afholdt Mæglingsmøde mellem Parterne, er disse enedes om at lade den saaledes foreliggende Uoverensstemmelse afgøre ved faglig Voldgift. Dansk Arbejdsmands Forbund har herefter som Medlemmer af Voldgiftsretten udpeget Forretningsfører Martin Nielsen og Niels Christensen, og Dansk Arbejdsgiverforening har udpeget Direktør Sophus Agerholm og Sekretær C. Ekmann, hvorhos Parterne i Forening har valgt undertegnede Landsdommer Preisler Knudsen som Formand for og Opmand i Voldgiftsretten.

Voldgiftsretten har derefter afholdt Møde den 14. Juni d. A., og paa dette Møde forelagde Olie-, Sæbe- og Farveindustriarbejdernes Fagforening Sagen og nedlagde Paastand paa, at der ved Arbejdet med Osteløbe tillægges Arbejderne 3 Arbejdstimer, naar der er 4 Ansætninger pr. Uge, og iøvrigt beregnet som i Overenskomsten fastsat, og 7 Arbejdstimer (3 + 4), naar der er 5 Ansætninger pr. Uge, beregnet paa samme Maade og i Overensstemmelse med den af det indklagede Firma selv tidligere igennem en Aarrække anvendte Beregningsmaade, alt med tilbagevirkende Kraft indtil den Dag, da Firmaet ændrede denne Beregningsmaade. Firmaet L. C. Glad & Co., A/S, nedlagde heroverfor Paastand paa, at der for 4 Ansætninger pr. Uge tillægges 3 Arbejdstimer og for 5 Ansætninger pr. Uge 4 Arbejdstimer (3 + 1), alt iøvrigt beregnet som i Overenskomsten fastsat.

Sagen blev derefter optaget til Kendelse, og da det ikke viste sig muligt at opnaa Stemmeflerhed mellem Voldgiftsmændene for en Afgørelse, afgøres Sagen nu af Opmanden.

Som foran anført har det indklagede Firma i et Tidsrum af i hvert Fald ca. 12 Aar udbetalt det heromhandlede Produktionstillæg, beregnet efter 3 + 4 = 7 Arbejdstimer for 5 Ansætninger pr. Uge, og heraf følger, at Arbejderne, der ikke kan forudsættes at have haft nogen som helst Anledning til at formode, at Firmaets Ledelse ikke var fuldtud paa det rene hermed, og som derfor ej heller havde nogensomhelst Grund til at forvente, at den paagældende Overenskomstbestemmelses Forstaaelse paa et eller andet Tidspunkt kunde blive gjort til Genstand for Tvivl, saaledes heller ikke har haft Anledning til at søge Spørgsmaalet herom klaret under de i den foran nævnte Periode gentagne Gange forefaldende Overenskomstforhandlinger; naar imidlertid henses hertil og til, at det i sig selv findes ret og rimeligt, at den 5. og sidste Arbejdspræstation af 5 lige store netop lønnes med et noget større Tillæg end den 4., eller i hvert Fald ikke lønnes ringere end denne, samt til, at denne Aflønningsmaade ikke ses at være i Strid med selve Bestemmelsens Ordlyd, findes den af Fagforeningen nedlagte Paastand i det hele at maatte tages til Følge.

Thi bestemmes:

Ved Arbejdet med Osteløbe bør der af Firmaet L. C. Glad & Co., A/S. tillægges Arbejderne 3 Arbejdstimer, naar der er 4 Ansætninger pr Uge og 7 Arbejdstimer (3 + 4), naar der er 5 Ansætninger pr. Uge, alt iøvrigt beregnet efter de i den ovenfor citerede Overenskomstbestemmelse indeholdte Regler i Overensstemmelse med den af det nævnte Firma selv tidligere anvendte Beregningsmaade og med tilbagevirkende Kraft indtil den Dato, da Firmaet ændrede denne Beregningsmaade.

Sagens Omkostninger, derunder Honorar til Opmanden, 100 Kr., udredes med Halvdelen af hver af Sagens Parter.

Ordrup, den 17. Juni 1937.

sign. Preisler Knudsen.

Fra Nær og Fjern

Fredericia K. — Automobildroskeejerne. Efter faa Dages Strejke er ny Overenskomst afsluttet. Ugeløn Kr. 44,00 + 5 pCt. af det indkørte Beløb. Reservechauffører Kr. 6,50 pr. Vagt + 10 pCt. af det indkørte Beløb. Arbejdstid: Dagvagt fra Kl. 7,30—Kl. 20 og fra Kl. 12,30—Kl. 2,30. Nattevagten fra Kl. 19 til Kl. 6 (Dagvagt 2 Timers og Nattevagt 1 Times Spisetid). Vagterne skifter hver 2den Uge. Ferie: ½ Dags Ferie for hver 25 Arbejdsdage indtil 6 Dage. Ferieløn: 6 Dage Kr. 50,00. Hver 10. Dag Fridag. Det er forbudt at have Chaufførerne paa Kost, men hver Vognmand maa have en ugift boende hos sig (3 Kr. pr. Uge). Ulykkesforsikring 3 Kr. pr. Dag i de første 13 Uger. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Fagforeningen. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Asperup-Rorslev — Baaring Ægpakkeri. Efter lange og trange Korrespondancer og Forhandlinger er det endelig lykkedes at faa oprettet Overenskomst med Virksomheden, idet denne har tiltraadt Overenskomsten, der er gældende mellem Forbundet og de 5 store Ægforretninger. Endvidere har Firmaet forpligtet sig til kun at beskæftige Medlemmer af Forbundet. Samtidig hermed er der oprettet Overenskomst for de kvindelige Arbejdere, idet Firmaet ogsaa her har tiltraadt Overenskomsten med de store Ægforretninger.

Aarhus A. — Jysk Andels Foderstofforretning. Overenskomsten, der var opsagt til Ophør den 1. Maj, er forlænget uændret til 1. Maj 1938.

Kastrup — Droskeejer Hjalmar Gustavsen. Overenskomsten fornyet paa følgende Vilkaar. Hjalmar Gustavsen tiltræder den mellem Droskecentralen »Taxa« og Droske-Chaufførernes Fagforening bestaaende Overenskomst af 6. April 1937. Tiltrædelsesdatoen træder i Kraft 20. Maj d. A. og gælder til den af en af Parterne opsiges med 2 Maaneders Varsel til Ophør en 1. Maj. Overenskomsten er samtidig tiltraadt af Vognmand Robert Hansen, Dragør.

Odense C. — D. D. P. A. og Shell. Overenskomsterne er med Forbundets Bistand fornyet, saaledes at Ugelønnen er forhøjet fra Kr. 60,00 til Kr. 62,50, samtidig med, at en tidligere Bestemmelse om, at Betalingen for 3 Overarbejdstimer var incl. i den tidligere Ugeløn paa Kr. 60,00, er udgaaet af Overenskomsten. Overarbejdsbetalingen er ændret til at være 30 pCt. for den første Time, 50 pCt. for de næste to Timer og derefter samt Søn- & Helligdage 100 pCt. Endvidere er Beklædningsbestemmelsen ændret, saledes at de to Firmaer yder Uniform i samme Omfang som indenfor Det Forenede Oliekompagni.

Holbæk — A/S Det Forenede Oliekompagni. Ny Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 57,08. Overarbejde 25, 33⅓, 50 og 100 pCt. Under Sygdoms- og Ulykkestilfælde Kr. 50,00 pr. Uge i de første 13 Uger. 1 Uges Sommerferie. Der udleveres Beklædning. Ved Kørsel med Ladvogn Kr. 2,00 ekstra pr. Uge. Lagerarbejdere: Ugeløn Kr. 52,32 + 1 Øre pr. aftappet Dunk. For Landture, der ikke er tilendebragt inden Kl. 13 Kr. 2,00 pr. Dag i Tærepenge, og strækker Turen sig ud over Kl. 18, yderligere Kr. 1,50. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Juni.

Odense L. P. — Danske Landboforeningers Frøforsyning. Overenskomsten er fornyet paa et Aar. Ugelønnen hævet fra Kr. 51,50 til Kr. 54,50 og Timelønnen fra 108 til 114 Øre.

Sønderborg A. — Danske Landboforeningers Frøforsyning. Overenskomst fornyet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 54,24. Timeløn 113 Øre. Ved 2- og 3-Holds Drift betales et Tillæg af henholdsvis 12½ og 20 pCt. Overarbejde 30, 50 og 100 pCt. Under Ulykkesforsikring fuld Løn i 13 Uger ÷ Sygepengene 2 Kr. pr. Dag. Ferie: ½ Dag for hver 25 Arbejdsdage indtil 6 Dage. Overenskomsten træder i Kraft 1. Juli og kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Juli.

Klemensker, Pedersker og Østermarie — Klemensker Grovvare- og Foderstofforretning, samt Østermarie Pakhusforening (Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen) og Aarsballe og Pedersker Brugsforeninger. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Lager- og Pakhusarbejdere Kr. 51,00. Timeløn 109 Øre. Overarbejde 30—50 og 75 pCt. Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund har fortrinsvis Adgang til Arbejdet. Ulykkesforsikring første 13 Uger 3 Kr. pr. Dag. Mindstebetaling jvfr. Bestemmelsen i Forliget af 4. Juli 1930. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til 1. Marts 1939 med Adgang til Opsigelse i 1937 til Ophør 1938.

15. Kreds — Maribo Amts Vognmandsforening. Under Forbundets Medvirkning er Overenskomsten fornyet med følgende Ændringer: Ugeløn for Kuske og Chauffører er forhøjet fra Kr. 50,00 til Kr. 54,00. Timelønnen er samtidig forhøjet fra 105 til 114 Øre og Flyttetimelønnen fra 125 til 145 Øre. Samtidig er Bestemmelsen om at ugifte Arbejdere, der var maanedslønnede med Kr. 90,00 pr. Maaned plus Kost og Logi, udgaaet og erstattet med en Bestemmelse om, at Vognmændene har Adgang til at have indtil 2 ugifte Arbejdere paa Kost og Logis mod, at disse betaler Kr. 20,00 pr. Uge herfor, og iøvrigt aflønnes de ugifte Arbejdere efter Overenskomstens førnævnte Ugelønssats.

Vinduespolererne — Firmaet »Messen«. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Uøvede Arbejdere de første 6 Maaneder Kr. 50,00 pr. Uge, derefter Kr. 60,00. Overarbejde 25—33⅓—50 og 100 pCt. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger Kr. 3,00 pr. Dag. For hver 25 Arbejdsdage 1 Dags Ferie med fuld Løn indtil 6 Dage. For Anvendelse af egen Cykel i Forretningens Tjeneste betales 50 Øre pr. Dag. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Juni.

Ungdomsafdelingen — Vognmand H. P. Balslev & Søn. Med Forbundets Bistand er der oprettet Overenskomst, hvorefter Arbejdstiden er 48 Timer. Arbejdstid og Spisetid følger iøvrigt Kuskenes og Chaufførernes. Ugelønnen er fastsat til: 14—15 Aar Kr. 20,00, 15—16 Aar Kr. 24,00, 16—17 Aar Kr. 28,00, 17—18 Aar Kr. 32,00. Saafremt der leveres Uniform reduceres Ugelønnen med Kr. 2,00 pr. Uge. Overarbejde betales efter de almindelige Regler. Sommerferie ydes i samme Omfang og Forhold som de øvrige i Virksomheden beskæftigede Arbejdere. Ulykkesforsikringen i de første 13 Uger dog saaledes, at Dagpengene fastsættes til Kr. 2,00 pr. Dag. Opsigelse jvfr. Forhandlingsreglerne, dog tidligst 1. Marts 1939.

Skjern — Skjern Ægeksport. Efter at Arbejdsgiverforeningen for Den faste Voldgiftsret havde indbragt Spørgsmaalet om Lovligheden af vort Strejke- og Sympatistrejkevarsel, og Den faste Voldgiftsret i sin Kendelse siger, at vore Varsler var lovlige, og at Arbejdsgiverne skal betale Sagsomkostningerne, er der afsluttet Overenskomst, idet Firmaet har tiltraadt Provins-Standard-Overenskomsten mellem Forbundet og Ægforretningerne samt ydet Efterbetaling i Henhold til denne Overenskomst fra 9. April.

Ungdomsafdelingen — Buddinge Turist- og Omnibustrafik (Vognmand P. Chr. Petersen). Overenskomst for Billettører oprettet. Arbejdstid 48 Timer med et ugentligt Fridøgn. Ugeløn (incl. Betaling for forskudt Arbejdstid) 14—15 Aar Kr. 25,00, 15—16 Aar Kr. 29,00, 16—17 Aar Kr. 31,00, 17—18 Aar Kr. 35,00. Overarbejde 25—33—50 og 100 pCt. Skal Billettørerne bære Uniform, betales denne af Vognmanden. Ferie 6 Dage. Under et Aars Beskæftigelse ½ Dags Ferie for hver 25 Arbejdsdage. Billettørerne skal være Medlemmer af Ungdomsafdelingen. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Chaufførerne — Københavns Kommunes Kørselsafdeling. Overenskomsten er forlænget et Aar til 1. April 1938. Den normale Arbejdstid er fra Kl. 7—16,30. Ugelønnen forhøjet fra Kr. 67,20 til Kr. 69,60. Daglønnen fra Kr. 11,20 til Kr. 11,60 og Timelønnen fra 140 til 145 Øre. Ved Overarbejde skal mindst beregnes for ½ Time. Chauffører, der skal møde ½ Time før Arbejdstidens Begyndelse, erholder en Godtgørelse af Kr. 5,00 pr. Uge (daglønnede Chauffører Kr. 1,00 pr. Dag.)

Søllerød — Nærum Andels Bageri. Under Forbundets Medvirkning er oprettet Overenskomst. Som Provisionsløn erholder Chaufførerne for Rugbrød, Sigtebrød og Landbrød pr. 1/1 Brød 9 Øre pr. Stk. For alt andet Brød betales 17 pCt. af Salget. Herudover erholder Kuskene et Tillæg af 9 Kr. pr. Uge, men er som hidtil selv forpligtet til at anskaffe Poser og Papir. Der ydes Sommerferie paa 10 Dage incl. 2 Fridage. Som Ferieløn erholder Chaufførerne den ved Vognen tjente Løn i Ferieperioden, men skal være ansvarlige for Vognens Regnskab. Ferieafløseren lønnes med 90 Kr. pr. Uge, som betales af Virksomheden. Ulykkesforsikring de første 13 Uger 3 Kr. pr. Dag. Samtlige Chauffører skal være Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbunds Søllerød Afdeling. Chaufførerne maa kun forhandle Bageriets Produkter eller Varer, som paa anden Maade sælges af Bageriet. Som Regler for Behandling af faglig Strid gælder Normen for Det kooperative Fællesforbund. Opsigelse: 3 Maaneder til en 1. Oktober.

Chaufførerne — Hvidovre Mørtelfabrik. Med Forbundets Bistand er der oprettet Overenskomst med Virksomheden, idet denne har tiltraadt den mellem Afdelingen og Dansk Arbejdsgiverforening bestaaende Standard-Overenskomst, dog saaledes, at der for Chaufførerne er etableret Akkordbetaling med garanteret Løn jfr. Standard-Overenskomsten. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. Juni.

Aalborg K. — Vognmand Karlo Høver. Foranlediget af, at Vognmanden ikke overholdt den bestaaende Overenskomst, bl. a. ved at have Chauffører paa Kost og Logis samt Beskæftigelse af uorganiseret Arbejdskraft blev der indgivet Klage til

Den faste Voldgiftsret, men paa det forberedende Møde den 11/6 blev Sagen forligt saaledes, at Vognmanden forpligtede sig til fremtidig at overholde Overenskomsten, saaledes at Chaufførerne ikke blev antaget paa Kost og Logi, og at der ikke blev antaget uorganiseret Arbejdskraft. Som Bod for det begaaede Overenskomstbrud betaler Vognmanden 100 Kr. til Kommitéen for Kræftens Bekæmpelse.

Aarhus C. — A/S. Det forenede Olie Kompagni. Overenskomsten forlænget til 1. Juni 1938 med følgende Ændringer. Maanedslønnen, der før var 260 Kr., er ændret til Kr. 64,00 pr. Uge og den gensidige Opsigelsesfrist, der tidligere var 1 Maaned, er ændret til 8 Dage.

Aarhus A. — A/S Jyllands Papirværk. I Overenskomsten var der ikke anført Bestemmelser om Betaling for 2- og 3-Holds Drift, og da Virksomheden indførte Skifteholdsarbejde og selv dikterede en Pris, rejste vi Sag. Paa et Møde i Arbejdsgiverforeningen opnaaedes der Enighed om følgende: Arbejdstiden ved 2-Holdsdrift Kl. 6—14 og Kl. 14—22. Arbejdstiden ved 3-Holdsdrift Kl. 6—14, Kl. 14—22 og Kl. 22—6. Holddrift kan paabegyndes med 1 Uges Varsel, mindste Varighed 14 Dage og kan opsiges med 1 Uges Varsel. Ved 2-Holdsdrift gives et Tillæg af 25 pCt. og ved 3-Holdsdrift gives et Tillæg af 33½ pCt. til den almindelige Ugeløn. Endvidere skal Firmaet til fuld Afgørelse til Fagforeningen betale Kr. 160,00.

Budene — Brdr. Petersen. Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn: 14—16 Aar Kr. 28,00, 16—18 Aar Kr. 32,00, 18—21 Aar Kr. 42,50, 21—24 Aar Kr. 45,00, over 24 Aar Kr. 47,00. Overarbejde Kr. 1,00 og Kr. 1,20 for henholdsvis under og over 18 Aar. Der udleveres Regnfrakker. Ferie: 1 Dag for hver 60 Dages Arbejde. Under Sygdom henholdsvis 2 og 3 Kr. pr. Dag i 14 Dage. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Kolding A. — Kolding Havneudvalg vedr. Arbejde paa Kolding Eksportmarked. Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 116 Øre + 20 = Kr. 1,39. Overarbejde betales med et Tilæg af 60 pCt. pr. Time = Kr. 2,22. Som Godtgørelse for Arbejdstid ydes efter 60 Dages Beskæftigelse i et Aar 1 pCt. af den udbetalte Arbejdsløn, dog mindst Kr. 25,00. Helaarsbeskæftigede Arbejdere 8 Dages Ferie. Ekstraarbejdere erholder som Erstatning for Ferie 2 pCt. af den indtjente Løn. Tillidsmandsregler. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Fagforeningen.

Ungdomsafdelingen — A/S N. C. Rom. I Arbejdsgiverforeningen blev der afsluttet Overenskomst dels for voksne Bude og dels for Bude over 16 Aar, idet Firmaet dengang hævdede ikke at ville beskæftige Ungarbejdere under 16 Aar. Imidlertid beskæftiges der alligevel saadanne unge Mennesker, og for dem er der afsluttet Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn 14—15 Aar Kr. 20,00, 15—16 Aar Kr. 24,00. Overarbejde 25—33⅓—50 og 100 pCt. 6 Dages Sommerferie. (1 Dag for hver 2 Maaneder). Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Budene og Ungdomsafdelingen — Magasin du Nord, Vesterbro-Afdelingen. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer. Ugeløn: 14—16 Aar Kr. 28,00, 16—18 Aar Kr. 32,00, 18—21 Aar Kr. 42,50, 21—24 Aar Kr. 45,00, over 24 Aar Kr. 47,00. Overarbejde 25—33⅓—50 og 100 pCt. Der udleveres Regnfrakker. Ferie: 1 Dag for hver 2 Maaneders Ansættelse. Efter 3 Maaneders Anciennitet under Sygdom 3 Kr. og 2 Kr. pr. Dag i 14 Dage til Bude henholdsvis over og under 18 Aar. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. Juli.

Kolding A. — Kolding Dampvaskeri. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugelønninger: For Chauffører Kr. 56,00 + Beklædning. Ungarbeidere 16—18 Aar Kr. 40,00, 18—20 Aar Kr. 45,00. Overarbejde afspadseres og betales yderligere med et Tillæg af 50 Øre pr. Time. 6 Dages Sommerferie. Ved Ulykkestilfælde ⅔ af Ugelønnen i de første 13 Uger. Der maa kun beskæftiges organiserede Arbejdsmænd. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Odense C. og L. P. — A/S Fjerkræslagteriet, Odense. Overenskomst oprettet. Ugeløn for Chauffører Kr. 60,00 (en Chauffør Kr. 50,00 + 13 Øre pr. kørt km). Lagerarbejdere Kr. 55,00. Timeløn 112 Øre. Mindstebetaling 4 Timer. Overarbejde 30—50 og 75 pCt. Ulykkesforsikring første 13 Uger 3 Kr. pr. Dag. Ferie ½ Dag for hver præsterede 220 Timers Arbejde, højst 6 Dage. Tillidsmandsregler. 1. Maj Fridag fra Kl. 12. Efter Kl. 12 betales uomgængelig nødvendigt Arbejde med et Tillæg af 75 pCt. Overenskomsten, der har tilbagevirkende Kraft fra 1. Maj, kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Chaufførerne — Vognmand R. Adolph, Møbeltransport, Jagtvej 103. Overenskomst oprettet. Vognmanden har tiltraadt Standard-Overenskomsten med Tilføjende, at Chaufførerne skal være organiserede.

Chaufførerne — A/S Dansk-Engelsk Benzin & Petroleums Kompagni. Overenskomsten er forlænget 1 Aar mod, at Ugelønnen er hævet med Kr. 4,00 pr. Uge til Kr. 69,50, og Overtidssatserne forhøjet med henholdsvis 12—22 og 40 Øre pr. Time.

Chaufførerne — Det Danske Petroleums-Aktieselskab. Overenskomsten er forlænget et Aar mod, at Ugelønnen er hævet med Kr. 4,00 pr. Uge til Kr. 69,50 og Overtidssatserne forhøjet med henholdsvis 12—22 og 40 Øre pr. Time.

Lager- & Pakhusarbejderne — A/S »Kodak«. Overenskomsten er fornyet med den Ændring, at Ugelønnen er hævet fra Kr. 53,60 til Kr. 58,00. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Juni.

Chaufførerne — A/S Det forenede Olie Kompagni. Det er lykkedes Afdelingen at faa Overenskomsten fornyet med en Forhøjelse af Ugelønnen fra Kr. 69,50 til Kr. 73,50 og en Forhøjelse tilsvarende af Overtidssatserne.

Nibe — Nibe Byraad. Da det hidtil med det konservative Bystyre ikke har været muligt at faa tilvejebragt en Overenskomst, blev der straks efter Byraadsvalget, hvor Socialdemokratiet erobrede Flertallet, rettet Henvendelse til Byraadet om Forhandlinger sigtende til Oprettelse af Overenskomst. Anmodningen blev imødekommet straks, og der er nu afsluttet en Overenskomst, som fastsætter Arbejdstiden til 8 Timer daglig. Timelønnen er 109 Øre; for Tjærearbejde o. l. betales et Tillæg til Timelønnen af 15 pCt., og endvidere betales alt Entreprenørarbejde efter Entreprenøroverenskomsten. Overarbejde betales med 50 pCt. for de første tre Timer, og derefter samt for Søn- og Helligdage 100 pCt. Skærveslagning betales med Kr. 7,50 pr. m³ — 6 cm. Der besk. kun org. Arbejdere.

Jernbane B. — Slangerupbanen. Overenskomsten er fornyet. Timelønnen fastsat til 138 Øre i 1. Zone og 115 Øre i 2. Zone. Der betales alm. Overtidstillæg. Ekstraarbejderne ved Trafiktjenesten faar i Tiden fra Kl. 19—6 (forskudt Arbejdstid) et Tillæg af 25 Øre pr. Time i 1. Zone og 20 Øre i 2. Zone. Der ydes Ekstraarbejderne Ferie i H. t. Reglerne, der er gældende ved Statsbanerne. Endvidere betales der for forskellige Sporarbejder et Tillæg af 25 pCt. til Timelønnen, for saa vidt de anførte Arbejder ikke udføres i Akkord.

Aalborg A. — Aalborg Zoologiske Have. Overenskomsten er efter flere Forhandlinger blevet fornyet. Ugelønnen forhøjes for Sommerhalvaaret fra 65 til 67 Kr. og for Vinterhalvaaret fra 52 til 55 Kr. Timelønsarbejdere betales med Kr. 1,27. Efter 14 Dages Beskæftigelse afregnes de med Ugeløn. Der ydes en Dags Sommerferie for hver Maaneds Arbejde, — dog ikke udover 6 Dage. I Ulykkestilfælde betales 3 Kroner pr. Dag i de første 13 Uger.

Balling Volling — Murermestrene A. Splidsboel, Jens Gregersen, Jacob Kristiansen. Mestrene har forpligtet sig til at betale en Timeløn af 90 Øre og samtidig forpligtet sig til at beskæftige Medlemmer af D. A. F. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

Kolding A. — Grusgravsejerne P. Josiasen, Riald Christensen, Hans Josiasen, Chr. Hansen, John Hansen, Karl Petersen. Grusgravsentreprenørerne er ved en Forhandling den 10. Juni d. A. indgaaet paa at respektere den mellem Foreningen af Grusgrav- og Skærvefabrikanter og Dansk Arbejdsmands Forbund til enhver Tid gældende Overenskomst, hvad angaar Timeløn og Overarbejde samt alm. Bestemmelser. Der optages Forhandling vedrørende Fastsættelse af Akkordpriser i størst muligt Omfang. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til 1. Marts.

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 16 31.–8. 1937 42. Aarg.

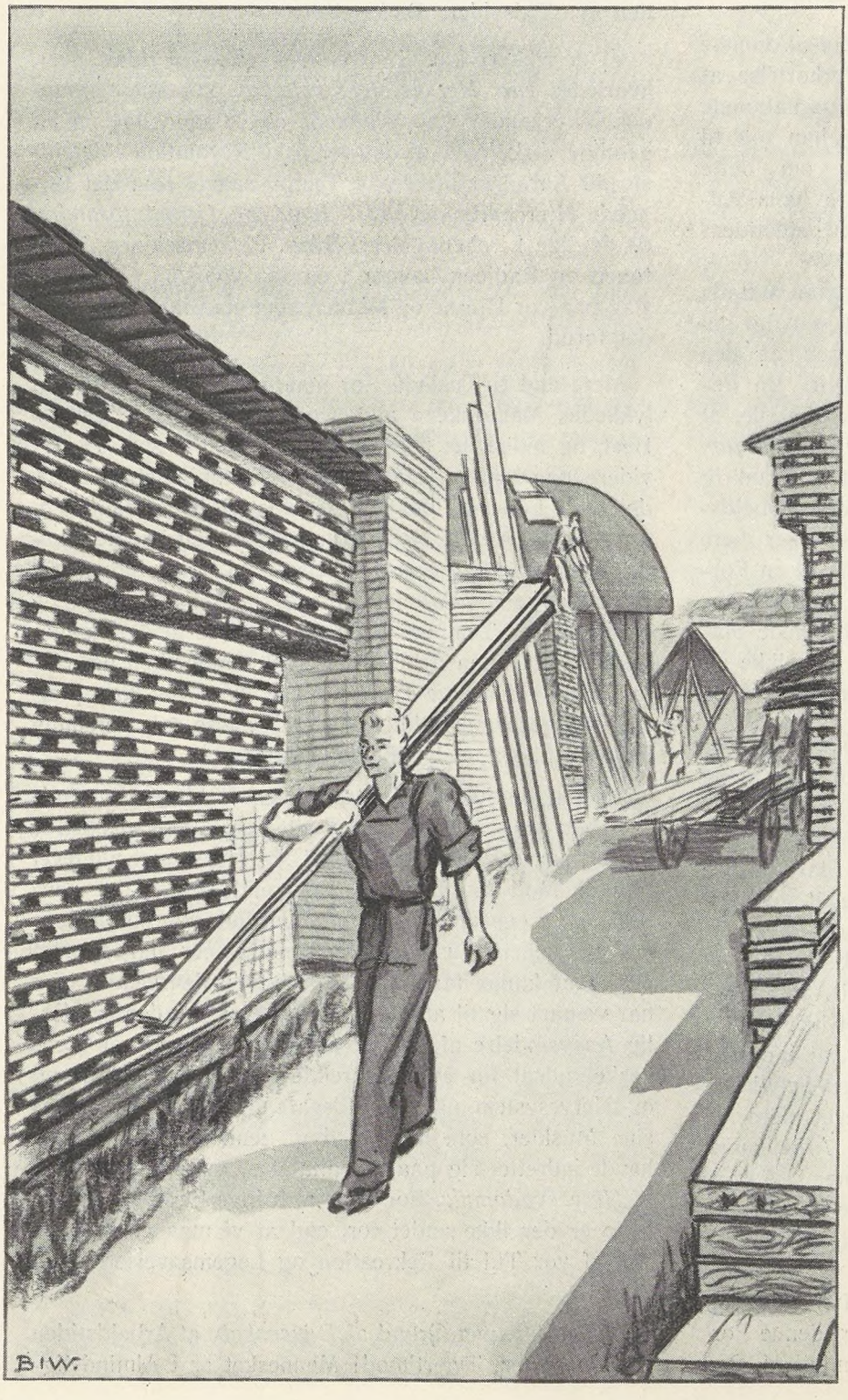

Trælast-Arbejderen

De gamle Kæmper falder
for Sav og Øksehug,
det lyder, som de raller
i deres sidste Suk.

Ad Flod og Elv de danser,
som fik de Liv paany,
men Stammens Langfart standser
dog i en Savværksby.

Til Brædder bli'r de skaaret
til Hytte og Palads,
paa stærke Skuldre baaret
ind paa en Tømmerplads.

I store Stabler staar de,
naar Arbejdsdag er endt,
omtrent til Himlen naar de,
men ogsaa k u n »omtrent«.

Et værre Slid til Tider,
et trælsomt Dagens Værk,
jo, men en Trælast-Slider
e r ogsaa sund og stærk!

A a g e H e r m a n n.

HVORFOR ER 40 TIMERS UGEN EN NØDVENDIGHED?

Forkortelse af Arbejdstiden, det er baade Nutidens og Fremtidens Problem. Menneskene har fra Arilds Tid bestræbt sig paa mere og mere at kunne forkorte den Tid, de var i fremmed Tjeneste, saaledes at de selv længst muligt kunde være Menneske og selvstændigt Væsen, og dette ikke af Dovenskab, men ud fra en naturlig Stræben. For Øjeblikket er en saadan Fordring forstaaelig, idet den tekniske Udvikling ikke blot gør en Forkortelse af den normale Arbejdstid mulig, men ligefrem kræver dette.

Hvis nogensinde noget har været kaldet til at dømme uhildet og objektivt om Spørgsmaalet: Forkortelse af Arbejdstiden, saa har Direktøren for det internationale Arbejdsbureau, *Harald B. Butler,* det, og han tog til Orde ved Arbejdskonferencens Slutning om dette Spørgsmaal. Vi skal nedenstaaende anføre hans Anbringender angaaende en Forkortelse af Arbejdstiden:

> »Paa Tekstilkonferencen i Washington udtalte en amerikansk Arbejdsgiver sig meget gunstigt om de opnaaede Resultater ved Indførelsen af den forkortede Arbejdsuge paa hans Bedrift. En Regeringsrepræsentant fra Ny Zeeland erklærede, at den Ruin, som *mangen Arbejdsgiver havde forventet herved,* slet ikke var indtraadt. I Frankrig har det vist sig, at man ved at forkorte Arbejdstiden har kunnet tage ¼ Million Mennesker mere i Arbejde. Jeg er ganske overbevist om, at en Forholdsregel, som har vist sig gavnlig og gennemførlig i Frankrig, Ny Zeeland og De forenede Stater og har bragt gunstige Resultater der, ikke vil frembringe katastrofale Følger andetsteds.«

Det er forbavsende, som *Fagenes Produktionsevne er vokset.* De sidste 25 Aar har bragt den industrielle Produktion i Vejret med stærkere Skridt og *hurtigere Udvikling i teknisk Henseende* end nogen anden tidligere Tid i Verdenshistorien. I De forenede Stater kunde 43 Arbejdere i 1930 fremstille lige saa meget som 100 Arbejdere i 1899. Vi kan i Dag stille os selv det Spørgsmaal, hvor mange Arbejdere vi nu behøver til at kunne fremstille den samme Varemængde i Aaret 1937. Den tekniske Fremadskriden er ikke blevet hæmmet af Verdenskrisen. Disse Kendsgerninger viser, at Industrien i Aarene 1914—1937 paa Grund af den betydelige Stigning i Produktionsevnen stadig er blevet mere og mere egnet til at lade indføre en kortere Arbejdsuge, ligesom den produktionsmæssige Ydeevne i Aarene 1915—1919 gjorde det muligt at indføre 48 Timers Ugen, uden at det førte til nogensomhelst Ulemper af den Grund.

En kortere Arbejdstid er ikke blot samfundsmæssigt mulig, thi Betingelserne, som har muliggjort denne Forkortelse, har endog gjort den til en Nødvendighed. Den franske Arbejdsminister forsvarede de i Frankrig trufne Forholdsregler med at anføre, at de gav Adgang til *nye Beskæftigelsesmuligheder og længere Hviletider.* Udvidelse af Beskæftigelsesmulighederne er gaaet i Opfyldelse i de Lande, hvor man har forsøgt at forkorte Arbejdstiden, og en vigtig Grund til, at man har forsøgt dette, kan ledes tilbage til Kravet om længere Hviletider. Vi tænker maaske ikke tilstrækkeligt over, hvor lidt Menneskene i Virkeligheden har tilpasset sig den nye Tidsalders Betingelser.

Vi er sikkert kun i Underbevidstheden klar over, hvorledes *vort Nervesystem belastes* paa alle Omraader. Vi erkender næppe nok de uhyre aandelige og legemlige Virkninger af den tekniske Revolution i de sidste 40 Aar. Det forcerede Tempo saavel som det forøgede Hjernearbejde *har i Bund og Grund forandret* de daglige Livsbetingelser. Bilen, Flyvemaskinen, Telefonen og Radioen lægger i en saa voldsom Grad Beslag paa vor Hjerne og Nerver, som man ikke har kendt det forud.

Mere end ti Tusinde Aar maatte gaa hen, inden det lykkedes Menneskene at bevæge sig hurtigere end en Hest, og inden det blev muligt at befordre sine Tanker videre paa anden Maade end ved umiddelbar Meddelelse. I Løbet af blot 100 Aar opstod der en *fuldstændig ny Levemaade,* og ikke paa noget Felt har der fundet en saadan Nerveanspændelse Sted som i Industrien. Haandværkerens Arbejde udføres nu af Maskiner, og stadig sættes Tempoet i Vejret, saaledes at der lægges større Beslag paa Arbejderens Opmærksomhed og sættes højst vilkaarlige Grænser for, hvad der kan præsteres, ligesom samtidig enhver Følelse af personlig Tilfredsstillelse ved Arbejdet borttages.

Selvom de fysiske Anstrengelser er blevet formindsket betydeligt ved Hjælp af alle Slags mekaniske Finesser, saa er Anspændelsen af Nervesystemet alligevel tiltaget. Mod den aandelige Anspændelse kan det menneskelige Legeme ikke sætte meget ind, hvorimod Mennesket gennem Tusinder af Generationer har vænnet sig til at kunne taale en Del i fysisk Henseende. Han har vænnet sig til at benytte sine Muskler uden synderlig Anspændelse af Aand og Nerver. Derimod er Mennesket udsat for en vedvarende Anspændelse af Aand og Nervesystem uden en tilsvarende Anspændelse af sine Muskler, som han jo dog gennem lange Tider havde indrettet sig paa. Resultatet er *en anselig Række af Nervesygdomme.* For atter at bringe Ligevægt i Tingene er der ikke andet for, end at vi maa vie en stor Del af vor Tid til Rekreation og Legemsøvelser og til Sport.

Det er ikke paa Grund af *Dovenskab,* at Arbejdstiden skal forkortes. Tværtimod! Mennesket er i Almindelig-

hed et forbavsende, ja ofte ufornuftigt flittigt Væsen. Han holder af at arbejde, lige saa længe han overhovedet er i Stand til det. Det stadig kraftigere Forlangende om at faa nedsat Arbejdstiden kan føres tilbage til *Kravet om større Anspændelse.* Jo hurtigere Maskinen arbejder, desto mere ydes der i en vis Tid, og det — ikke at forglemme — med ringere fysiske Anstrengelser og større aandelige. Derfra skriver sig Forbedringerne om kortere Arbejdstid og betalt Sommerferie. Den sidste Fordring opviser en forbavsende Udvikling i de sidste Aaringer.

Forkortelsen af Arbejdstiden fandt i Direktøren for det internationale Arbejdsbureau en god Talsmand. Det er desværre ikke muligt at føje noget til de foran anførte Argumenter for at begrunde det betydningsfuldeste Krav i en moderne Tid. Men alligevel vil 40 Timers Ugen blive gennemført overalt i Verden, og det er vor organisatoriske Opgave at hjælpe med hertil.

Korresp.

BYGGEVIRKSOMHEDEN SKAL STIMULERES

Der har længe været Tegn, der tyder paa, at Byggevirksomheden, der gennem de sidste Aar har floreret stærkt, stod overfor en Stagnation. En saadan Stagnation af en Virksomhed, der beskæftiger et meget stort Antal Arbejdere er selvsagt ikke velset paa et Tidspunkt, hvor Arbejdsløsheden i Forvejen er mere end rigelig stor.

En Standsning af Byggevirksomheden — eller blot en væsentlig Indskrænkning — med deraf følgende Stigning i de Arbejdsløses Tal, vil virke fuldkomment katastrofalt. Byggevirksomheden er en Nøglevirksomhed, der aabner Adgang til Beskæftigelse for mange andre Virksomheder og deres Arbejdere, som fremstiller Bygningsartikler af forskellig Art. Er der Gang i Byggevirksomhen er det ikke alene selve Bygningsarbejderne, som beskæftiges, men Hjulene snurrer ligeledes rask paa Teglværker, Savværker, saavel som paa Fabrikker til Fremstilling af Støbegods, Beslag og Sanitetsartikler.

Det er derfor forstaaelig, at den øjensynlige Nedgang i Byggevirksomheden, som ikke mindst er konstateret i indeværende Aar, har vakt Regeringens Interesse netop nu forud for den forestaaende Rigsdagssamling, hvilket bekræftes ved Statsministerens Udtalelse om, at der forberedes og overvejes en Lovgivning, som kan virke stimulerende paa den omtalte Virksomhed og bringe Fremgang i Beskæftigelsesmulighederne ogsaa paa dette Punkt.

Det er jo ingen Hemmelighed, at det stærke Byggeri, som har fundet Sted i de senere Aar i det væsentlige var en Følge af et Regeringsinitiativ, men at det efterhaanden stærkt strammede Pengemarked med deraf følgende vanskelige Laaneforhold, har undergravet Muligheden for en Fortsættelse af Byggevirksomhed i større Stil. En Ændring af dette Forhold til det bedre vil derfor være det sikreste Middel til Forøgelse eller Fuldførelse af det allerede projekterede Byggeri, hvoraf en Del er stillet i Bero netop af den ovenanførte Aarsag.

Den stærke Stigning i Byggevirksomheden i de forudgaaende Aar, har naturligvis kaldt mange Sortseere frem med Advarsler og Spaadomme om, at det nok vilde ende galt o. s. v. Og for disse er den foreliggende Situation naturligvis særlig tilfredsstillende.

Men der er desuagtet ingen paaviselig Grund til at ophøre med Byggeriet. Der findes i hver eneste By Landet over Ejendomme der udlejes til Beboelse, men som samtlige Sundhedskommissioner med Loven i Haand vilde være i Stand til at kassere som uanvendelige til Menneskeboliger.

Det samme er Tilfældet paa Landet, hvor utallige Landarbejderboliger savner selv de allernødvendigste Fornødenheder for at kunne karakteriseres som Boliger, der er egnede til Bevarelsen af den menneskelige Sundhed.

Saalænge saadanne Boligforhold kan paavises er der ingen Grund til at stoppe Byggevirksomheden, der foruden at forøge Beskæftigelsen tillige er et naturligt Led i et Samfunds kulturelle Udvikling, saa vist som sunde Menneskeboliger befordrer og udbygger Kulturen.

Det stramme Pengemarked med vanskelige Laaneforhold, der medfører et daarligt Grundlag for Opnaaelsen af tilfredsstillende Prioritetsforhold, har afholdt mange fra Paabegyndelsen af et ønsket Byggeri.

Regeringens Opgave bliver derfor at finde en Ændring til forbedrede Vilkaar paa dette Omraade. Og hvis der samtidigt kunne findes en Form for Opførelsen af sunde og gode Menneskeboliger til en overkommelig Husleje for dem, der nødvendigvis skal bo til Leje, var der opnaaet noget af Betydning, og Byggevirksomheden vilde være sikret stigende langt ud i Fremtiden.

R—dt.

Skandinavisk Arbejdsmands-Samarbejde

Siden 1901 har der som bekendt mellem Arbejdsmændene i de skandinaviske Lande, Danmark, Norge og Sverige, hersket et meget intimt Samarbejde, hvis Formaal er at støtte de samarbejdende Organisationer økonomisk efter Evne og Behov i Konflikttilfælde og yde hverandre al den Støtte og Vejledning, som det overhovedet er muligt at hente frem gennem Organisationernes Virksomhed.

Denne Opgave forvaltes gennem en Samarbejdskomité (Omsesidighetskomite), bestaaende af Formanden og Kassereren for de i dette Samarbejde engagerede Forbund. En Gang om Aaret, og iøvrigt saa ofte, som det derudover maatte findes paakrævet, navnlig under store Konfliktsituationer, hvor et eller andet af Forbundene ønsker økonomisk Bistand, samles Komitéens Medlemmer for overfor hverandre at aflægge Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar.

For Tiden er dette Samarbejde tiltraadt for Danmarks Vedkommende af *Dansk Arbejdsmands Forbund* og *Kvindeligt Arbejderforbund.*

For Norges Vedkommende af *Norsk Bygningsarbejderforbund,* forsaavidt angaar de til dette Forbund tilsluttede Arbejdsmandsbrancher, saasom *Jord- og Betonarbejdere, Murerarbejdsmænd, Teglværksarbejdere* og andre Arbejdsmænd, der er beskæftiget ved Tilvirkning af Bygningsmateriale, saasom *Cementstøbere* og andre; endvidere af *Norsk Arbejdsmands Forbund,* der hovedsageligt er et *Bjergværks-, Vejarbejder-* og *Jernbanearbejderforbund* samt af *Norsk Kjemisk Industriarbejderforbund,* der bestaar af Arbejdere beskæftiget indenfor en lang Række af Fabriksvirksomheder.

For Sveriges Vedkommende er Samarbejdet tiltraadt af *Svensk Grov- og Fabrikarbejderforbund,* der, saaledes som Betegnelsen angiver det, bestaar af *Jord-* og *Betonarbejdere* og *Murerarbejdsmænd,* samt *Fabrikarbejdere* indenfor en Række Industrigrene.

Det aarlige Møde afholdtes denne Gang i Visby i Juli Maaned, og som sædvanligt blev der dér aflagt Rapport om Virksomheden indenfor de forskellige Forbund siden forrige Mødes Afholdelse i 1936. For Danmarks Vedkommende, altsaa med Hensyn til Dansk Arbejdsmands Forbund og Kvindeligt Arbejderforbund, kan det ikke have nogen Interesse her ved denne Lejlighed at dvæle ved den Beretning, der blev aflagt, fordi vore Medlemmer i tilstrækkelig Grad er bekendt med, hvad saavel vort Forbunds som Kvindeligt Arbejderforbunds almindelige Virksomhed har drejet sig om, hvorimod det samme naturligvis ikke kan siges med Hensyn til de andre i Samarbejdet engagerede, skandinaviske Forbund.

Vi skal derfor give et kort Resumé af de iøvrigt meget udførlige Beretninger, der forelaa for Samarbejdskomitéen for disse Forbunds Vedkommende.

Norsk Arbejdsmands Forbund beretter, at Forbundet i 1936 fornyede eller afsluttede 47 Overenskomster, omfattende ialt 31.224 Arbejdere, hvoraf dog kun 16.349 var organiseret. Det store Antal uorganiserede, 14.875, er Arbejdere, der hovedsageligt er beskæftiget ved Statens Veje, Havnefyr og Vagervæsen. Siden 1936 er Organisationens Fremgang iblandt disse Arbejdere imidlertid i livlig Vækst, hvad der vil ses af nedenstaaende.

Af de 47 Overenskomster, der blev afsluttet i 1936, var der dog kun to landsomfattende; den ene gældende for Statens Vejarbejde, hvor man foruden en Lønregulering ogsaa opnaaede Overenskomst med Hensyn til de mere almindelige Arbejdsvilkaar, hvad man hidtil havde savnet, herunder en ret betydelig Forbedring af Ferievilkaarene. Lønforbedringen udgjorde ca. 12 %. Den anden omfattede Arbejderne ved Statens Jernbaneanlæg, ca. 2500, der i 1936 opnaaede en Lønforbedring paa ca. 6 %. I de øvrige Tilfælde, hvor Forbundet havde været engageret i 1936, andrager den gennemsnitlige Forhøjelse ca. 6 %, men indbefatter en lang Række af helt nye Bedrifter, hvor der ikke tidligere har foreligget Overenskomst, og hvor af 31.224 Arbejdere kun ca. Halvdelen var organiseret.

Aaret 1937 omfattede saa godt som Lønbevægelse over hele Linjen, idet Forbundet havde opsagt alle Overenskomster, som overhovedet kunde opsiges.

I Bjergværksindustrien, hvor der beskæftigedes 2920 Arbejdere, hvoraf 2408 var organiseret, kom det til Arbejdsstandsning, som varede 5 Uger, og som blev bragt til Ophør ved, at Arbejderne vedtog et af Forligsmanden stillet Mæglingsforslag, der indeholdt ca. 10,5 % Lønforhøjelse og en Forlængelse af Ferien fra 9—12 Arbejdsdage.

Den næste større Tarifrevision omfattede Statens Jernbaneanlæg med ca. 3000 Arbejdere, hvoraf 2650 var organiseret.

Der opnaaedes her en Lønforbedring paa ca. 8 %.

Derefter kom der Forhandling i Stand vedrørende Statens Vejarbejdere, der omfattede 28.000 Arbejdere, hvoraf 12.000 er organiseret, og her opnaaedes en Lønforbedring paa ca. 9,3 %.

I det første halve Aar af 1937 har det drejet sig om Overenskomstforhandlinger i 24 Tilfælde, omfattende ialt 35.763 hvoraf dog knapt Halvdelen var organiseret. Der opnaaedes en gennemsnitlig Lønforbedring paa ca. 10,5 %, og i samtlige Overenskomster er gennemført Ferie i 12 Arbejdsdage.

Fra den 1. Januar 1936 til den 31. Maj 1937 har Forbundet haft en Medlemstilgang paa 6192 Medlemmer og tæller nu ca. 18.000 Medlemmer.

Norsk Bygningsarbejderforbund beretter, at det samlede Medlemstal 1. Januar 1937 udgjorde 25.602 Medlemmer, fordelt i 164 Afdelinger. Af dette Medlemstal, som tilsammen rummer saavel Haandværkere som Arbejdsmænd, er Norsk Bygningsarbejderforbund tilmeldt Samarbejdskomitéen med 12.587 Arbejdsmænd, beskæftiget i de forannævnte Brancher indenfor Norsk Bygningsarbejderforbunds Virksomhed.

Den gode Byggevirksomhed i 1936 kulminerede ved Aarsskiftet, og siden da har Arbejdsløsheden varieret mellem 32—40 %, alt efter Aarstiden. Men trækker man de egentlige Grovarbejdere, altsaa Murerarbejdsmænd og Bygningsarbejdere, Jordarbejdere m. m. ud af Tallet, viser det sig, at deres Ledighedsprocent har været betydelig større. For Oslos Vedkommende alene har den ligget imellem 50 og 60 %, og for Tiden — altsaa midt i Sommeren — er der blandt disse Arbejdere ca. 40 % Ledighed.

I 1937 udløb praktisk talt samtlige Overenskomster, ialt ca. 580 og drejede sig om ca. 24.000 af Forbundets Medlemmer. Af disse 24.000 Medlemmer var ca. 16.000 beskæftiget hos uorganiserede Arbejdsgivere. Samtlige Overenskomster blev opsagt.

De Forhandlinger, der førtes med Norsk Arbejdsgiverforening — med Bistand af Forligsmanden — førte til, at Overenskomsten med disse blev fornyet med betydelige Tillæg, hvoraf skal nævnes, at Sten-, Jord- og Betonarbejderne fik et Timelønstillæg paa 18 Øre, saaledes at Timelønnen nu er 155 Øre, ligesom Akkordtarifferne fik et Tillæg, varierende fra 6—16 %.

Overenskomsterne med de uorganiserede Arbejdsgivere fornyedes med tilsvarende Forbedringer.

Norsk Bygningsarbejderforbund meddeler iøvrigt, at Forbundet har udfoldet en livlig Virksomhed, hvorunder det ikke har kunnet undgaas at iværksætte en Række Konflikter, som dog for de allerflestes Vedkommende har været af kortere Varighed og drejet sig om et mindre Antal Arbejdere. For Tiden har Bygningsarbejderforbundet 13 Konflikter løbende.

Norsk Kjemisk Industriarbejderforbund tæller tilsammen 18.638 Medlemmer, hvoraf 3117 er Kvinder.

Forbundet gennemførte i 1936 99 Lønoverenskomster for ialt 5557 Arbejdere. I 93 Tilfælde, omfattende ialt 101 forskellige Virksomheder, opnaaedes Løntillæg. Af de 99 gennemførte Lønoverenskomster var de 50 helt nye. Det samlede Løntillæg, som de heromhandlede Arbejdere, ialt 5331, omfattede, drejede sig om 936,200 Kr. eller Kr. 175,62 gennemsnitlig pr. Arbejder pr. Aar.

I 1936 blev Ferien forlænget med Hensyn til 32 Overenskomster med gennemsnitlig 4,9 Dage pr. Arbejder pr. Aar for ialt 1663 Arbejdere, og det er nu kun et ubetydeligt Antal af Forbundets Medlemmer, som har under 12 Arbejdsdages Ferie pr. Aar.

Den 31. December 1936 havde Forbundet 173 gældende Overenskomster løbende for ialt 209 Bedrifter og omfattende 16.639 Arbejdere, deraf 14.895 organiserede.

Den i 1936 stedfundne Prisstigning fortsatte i 1937. Indekstallet var for Leveomkostninger den 15. Juni 1936 155, den 15. Juni 1937 158, men er den 15. Juni 1937 166, hvilket er 7,1 % Stigning fra Juni 1936.

Det er paa denne Baggrund, at Lønbevægelsen i 1936 og 1937 maa ses.

I Aaret 1937 stod Forbundet med 142 Overenskomster, der havde Udløbstid dette Aar, deraf ca. 50 inden 1. Juni, og ca. 14,200 Arbejdere havde herved Ret til at kræve Overenskomsterne opsagt. Omkring 1. Juni 1937 var gennemført en Revision i 70 Overenskomsttilfælde, omfattende ca. 6000 Arbejdere, hvorunder kan nævnes, at Norsk hydro-elektrisk Kvælstof A/S, omfattende ca. 2000 Arbejdere, opnaaede et Timelønstillæg paa 10—12 %, og et Akkordtillæg paa ca. 8 %. Aktieselskabet Askim Gummivarefabrik og den norske Galosche- og Gummivarefabrik, omfattende ca. 1700 Arbejdere, opnaaede 10 % Løntillæg, Porsgrunds Porcellænsfabrik, omfattende ca. 265 Arbejdere, opnaaede 10 % generel Lønforhøjelse og 2 Dages Tillæg til Ferie. Norsk teknisk Porcellæn A/S, omfattende ca. 272 Arbejdere, opnaaede 10 % generel Lønforhøjelse og 3 Dages Tillæg til Ferie.

Iøvrigt omfatter de heromhandlede Tarifrevisioner et stort Antal Bedrifter i Kalksten, Gummivare, Olieraffinering, Sæbe, Farvestof og kemisk teknisk Industri. For alle disse Overenskomsters Vedkommende opnaaedes fra 8—13 % Tillæg til Lønningerne, i enkelte Tilfælde op til 15 %.

Ialt er der i første Halvdel af 1937 gennemført 85 Overenskomster, omfattende 6400 Arbejdere.

Hele denne Lønbevægelse medførte 3 Arbejdsstandsninger, hvoraf dog kun en havde nogen Betydning, nemlig overfor Virksomheden Nordal Portland Cementfabrik, der omfattede 77 Arbejdere og varede fra den 1. Januar til den 15. April 1937.

Senere hen paa Aaret 1937 foreligger der en Række Overenskomster til Revision, af hvilke særligt kan fremhæves Landsoverenskomsten for den elektro-kemiske Industri, der omfatter ca. 20 Bedrifter med ca. 5000 Arbejdere i Beskæftigelse for Tiden samt saa godt som hele Sildeolieindustrien, omfattende ca. 2100 Arbejdere paa 35 Bedrifter.

Svensk Grov- og Fabrikarbejderforbund meddeler, at der i Aaret 1936 udfoldedes en ret betydelig Lønbevægelse, som dog sluttede uden aaben Konflikt. Der oprettedes saaledes en 2-aarig Landsoverenskomst for Bygningsmaterialeindustrien, der medførte en Timelønsforhøjelse paa 5 % og et Tillæg til Akkordsatserne paa 5 %, ligesom Feriebestemmelserne forbedredes.

I Smaaglasindustrien oprettedes en 1-aarig Overenskomst, der førte til Lønforbedringer med videre, som yderligere suppleredes ved Overenskomstfornyelsen i 1937. Arbejderne i Kulgruberne i Skaane fik gennem Afslutningen af en 2-aarig Overenskomst ogsaa visse Forhøjelser paa Lønningerne. Der oprettedes en ny Overenskomst i Sukkerindustrien med Timelønsforhøjelser, varierende fra 2 til 4 Øre, og Ferien forlængedes fra 4—5 Dage.

Omtrent samme Resultat opnaaedes ved Lønbevægelsen i Tændstikindustrien, Kalkindustrien og Maskinglasindustrien. Ialt i 1936 gennemførte Forbundet sammenlagt 527 Overenskomster, omfattende 31.126 Medlemmer.

Den Opgang, der har fundet Sted i Konjunkturerne indenfor svensk Industrivirksomhed, har givetvis medført en Nedgang i Arbejdsløsheden. Centralstyrelsens Arbejdsløshedsstatistik for 1936 viser for Svensk Grov-

og Fabrikarbejderforbund en Ledighedsprocent paa 22,8, medens den for 1935 var 26,7 og for 1934 29,5.

Den 31. December 1936 var Antallet af løbende Overenskomster indenfor de forskellige Industrier 1154, omfattende 71.672 organiserede og 5063 uorganiserede Arbejdere. Antallet af Arbejdsgivere udgjorde 3432.

I Lighed med Forholdet i 1936 har den første Halvdel af Aaret 1937 været præget af stor Livlighed paa Arbejdsmarkedet. De gode Konjunkturer for Industrierne er yderligere stabiliseret, og Arbejdsløsheden er i Nedgang. Den 30. April 1937 meddeler Centralstyrelsen, at Arbejdsledigheden indenfor Svensk Grov- og Fabrikarbejderforbund nu er sunket til 19,4 %.

Første Halvdel af 1937 var præget af en stærk Lønbevægelse, men samtlige Uoverensstemmelser — alene med Undtagelse af Konflikten i Bygningsindustrien — løstes dog uden aaben Konflikt.

Der gennemførtes ialt 228 Overenskomster for tilsammen 14.798 Medlemmer.

Indenfor Bygningsindustrien opsagdes Overenskomsten ved Aarskiftet. Ved de Forhandlinger, som herefter fulgte paa, viste det sig umuligt at opnaa Overenskomst. Partielle Konflikter sattes igang af Murerforbundet og Bygningstræarbejderforbundet paa forskellige Pladser rundt om i Landet. Dette resulterede imidlertid i, at Arbejdsgiverforeningen iværksatte Lockout den 10. Maj, hvilken var løbende indtil den 14. Juni, da Overenskomst blev oprettet. Svensk Grov- og Fabrikarbejderforbund har i denne Konflikt været indbragt med 11.558 Medlemmer, direkte eller indirekte.

Resulatet af Bygningsarbejderkonflikten blev, at Timelønningerne forhøjedes paa samtlige Pladser i Landet fra 6 til 19 Øre. I Stockholm udgjorde Timelønsforhøjelsen 15 Øre pr. Time, i Gøteborg 10 Øre og i Malmø 11 Øre. Akkordpriserne forhøjedes med 10 % i Stockholm og med 8,8 % i den øvrige Del af Landet.

Som for Norges Vedkommende refererer en større eller mindre Del af de opnaaede Lønforbedringer i Sverige sig til den Forskydning i Vareprisniveauet, der i det stedfundne Tidsrum har kunnet paavises.

Ingen af de heromhandlede Tilfælde, hvor de Organisationer, der er tilsluttet den skandinaviske Samarbejdskomité, har været i Konflikt, har ført til noget Krav om økonomisk Hjælp fra de paagældende Forbunds Side.

Efter at Dagsordenen var udtømt, udtalte Formanden for Samarbejdskomitéen, Svensk Grov- og Fabrikarbejderforbunds Formand, Ernst Falk sin Glæde over at kunne konstatere, at samtlige de til Komitéen tilsluttede Organisationer havde øget deres Medlemstal betydeligt og udviklet den indre Styrke ogsaa i økonomisk Henseende. Vi kunde indenfor Skandinavien, udtalte Falk, være stolte over vore faglige Organisationer og glæde os over, at disse under den tilstedeværende demokratiske Statsstyreform kunde fortsætte deres Arbejde til Gavn for hele Arbejderklassen.

A.

BESKÆTIGELSESLOVE OG MEDLEMSSKAB

Til Modvirkning af Arbejdsløsheden er der i Tidens Løb vedtaget en Række Love paa Rigsdagen. Den ældste af disse Love er den i den almindelige Arbejdsløshedskasselovgivning indeholdte Lov om Nødhjælpsarbejder, der imidlertid foreløbig er sat ud af Kraft, idet den er overført til »Lov om Beskæftigelse af arbejdsløse af 1. Maj 1937«. Senere er der vedtaget Love til Imødegaaelse af Ungdomsarbejdsløsheden, Loven om mellemkommunal Refusion, og nu endelig Loven om de 30 Millioner Kroner til Anvendelse ved *særlige Arbejder,* der iværksættes for Afhjælpning af Arbejdsløsheden.

Samtlige disse Love drejer sig altsaa om at modvirke Arbejdsløsheden, og de indeholder hver for sig særlige Bestemmelser sigtende hertil.

Alle vore Afdelingsledelser er gjort bekendt med disse Love, idet Forbundskontoret har fremsendt dem til Afdelingerne.

I Modsætning til tidligere støtter samtlige disse Love nu de almindelige Fagforeningstariffer, idet de enten direkte eller indirekte hævder, at disse Tariffer skal overholdes ved Arbejder, der iværksættes med økonomisk Støtte fra disse Love. Men paa et ganske særligt Punkt, nemlig med Hensyn til Arbejdstiden, afviger Lovene fra de almindeligt raadende Arbejdsbetingelser, idet det er en Forudsætning for Lovenes Anvendelse, at Arbejdstiden nedsættes.

Om Nødvendigheden, Betimeligheden eller Forsvarligheden under de herskende Vilkaar af denne Arbejdstidsnedsættelse skal vi ikke ved denne Lejlighed komme nærmere ind; dette Spørgsmaal er et Kapitel for sig.

Men Lovene indeholder ogsaa en anden Forudsætning, nemlig at der ikke skal tages Hensyn til, hvilket Fag den paagældende, der kommer i Arbejde under disse Love, tilhører. Og uagtet langt den overvejende Del, for ikke at sige samtlige de Arbejder, der udføres under disse Beskæftigelseslove, er almindeligt Arbejdsmandsarbejde, som Jordarbejde, Vejarbejde o. l., tages der altsaa intet Hensyn til dette specielle fagmæssige Præg, blot til den foreliggende individuelle Arbejdsledighed.

Loven af 1. Maj 1937 om *særlige Arbejder* (30 Millioner) tager heller ikke noget Hensyn til, om de paagældende Arbejdere er uorganiserede eller ikke, men kun det ene Hensyn, at de Arbejdere, der skal beskæftiges efter denne Lov, fortrinsvis skal være *unge Arbejdere i Alderen indtil 22 Aar og langvarig arbejdsløse.*

Hvor meget Arbejde, der nu vil blive sat i Gang i Henhold til de her nævnte Love, ved man jo intet om paa Forhaand. Der har ikke i den Tid, der er gaaet, vist sig nogen overdreven Trang hos Kommunerne eller andre offentlige Myndigheder, paa hvem disse Love i særlig Grad er møntet, til at udnytte Lovene, man har hidtil været nærmest tilbageholdende.

Loven om de *særlige Arbejder,* til hvilke, der er bevilget 30 Millioner Kroner, har maaske i denne Henseende en Særstilling frem for de andre Love, men den er ganske ny, og da ingen Erfaringer med Hensyn til dens Udnyttelse foreligger, er det jo nok for tidligt at udtale sig om, hvorvidt den, naar det kommer til Stykket, viser sig at være mere populær i de offentlige Institutioner, der skal udnytte den, end de andre nævnte Love har været det.

Som foran nævnt er det saa godt som helt igennem almindelige Arbejdsmandsarbejder, der vil falde ind under Loven. Vi kan nu tænke os, at det Spørgsmaal melder sig ude paa Arbejdspladserne og i Afdelingsledelserne, om de Arbejdere, der kommer i Beskæftigelse under disse Love, hvis de ikke er Medlemmer af den paagældende Arbejdsmandsafdeling, da skal indmelde sig der, eller i Tilfælde af, at de er Medlemmer af en anden Organisation, skal lade sig overflytte til vor stedlige Afdeling.

De almindelige Agitations- og Organisationsbestræbelser kunde jo pege meget stærkt i Retning af, at naar en Arbejder er beskæftiget indenfor det almindelige faglige Arbejdsmandsomraade, bør han ogsaa være Medlem af den paagældende Arbejdsmandsforening, og man har vel ude omkring i vore Afdelinger i saa Henseende ikke taget det saa nøje, om en saadan Arbejder kunde siges i Kraft af det Arbejde, han her kom til udføre, at være saaledes knyttet til Arbejdsmandsfaget, at dette kunde betragtes som Hovederhverv for ham, men man har vel tværtimod og uden at tænke nærmere over det, saasnart en Arbejder blot var kommet i Beskæftigelse, søgt ham optaget som Medlem.

Vi er imidlertid her inde paa et Spørgsmaal, der har den allerstørste Betydning for vor Arbejdsløshedskasse og dens Økonomi, og vort Forhold til den almindelige Arbejdsløshedskasselovgivning.

Arbejdsmændenes faglige Kasseomraade er jo ikke i den Grad afgrænset, som de saakaldte tekniske Fags Arbejdsomraade er det. En udlært Haandværker er selvfølgelig i Kraft af den Omstændighed, at han har staaet sin Læretid ud, at betragte som knyttet til det Fag, ved hvilke han har staaet i Lære, og det vil aldrig være vanskeligt her at skelne mellem, hvem der hører til Faget eller ikke.

Anderledes med Arbejdere, der ikke i den Forstand — eller paa samme Maade — har nogen Læretid at pege paa, men som maa søge deres Erhverv, hvor der foreligger Muligheder for dem, ogsaa udenfor det Arbejdsfelt, som almindeligvis kan betragtes som Arbejdsmandsarbejde, og det er først Tid efter anden, det kan konstateres om Vedkommende kan betragtes som havende sit Hovederhverv ved Arbejdsmandsarbejde.

Disse to faglige Grænseforhold, vi her har peget paa, giver en vis Vejledning med Hensyn til, hvilke Arbejdere der kan eller bør optages i vore Afdelinger, idet ikke mindst vor Arbejdsløshedskasseøkonomi, saaledes som foran nævnt, naturligvis er interesseret i, at Arbejdere, der ellers ikke har Tilknytning til Arbejdsmandsfaget, og som ved en eller anden Lejlighed tilfældig har faaet Arbejde af kortere Varighed som Arbejdsmænd, ikke bliver optaget i Kassen (i vore Afdelinger), da vor Kasse jo, naar de senere bliver arbejdsløse uden at have nogensomhelst Chance eller Interesse for at kunne blive Arbejdsmænd igen, vil faa Forpligtelse til at understøtte dem efter de gældende Regler, en Understøttelse som ellers maatte paahvile det Offentlige eller andre, og som iøvrigt maa anses at føre til enten ændrede Understøttelsessatser i vor Arbejdsløshedskasse eller højere Kontingenter. Men det er jo som oftest kun en skønsmæssig og ret vanskelig Vurdering, der her kan finde Sted.

Men hvis det nu drejer sig om Arbejder, der er at henføre under en af de forannævnte Love, stiller Spørgsmaalet om Medlemsskab for de dér beskæftigede Arbejdere sig paa en ganske bestemt Maade.

Det er simpelthen *forbudt* Arbejdsløshedskasserne og herunder navnlig vor Arbejdsløshedskasse at optage som nydende Medlemmer uorganiserede Arbejdere, der her har fundet Beskæftigelse, saavel som organiserede Arbejdere, der er tilsluttet en anden faglig Organisation.

Det Arbejdsforhold, der efter disse Love her etableres, er nemlig ikke af en saadan Beskaffenhed, at det med Hensyn til de paagældende kan karakteriseres som et Arbejde, hvorfra de henter deres væsentligste Beskæftigelse, eller som er deres Hovederhverv. Det er et tilfældigt og begrænset Arbejde, der er etableret, med det specielle Formaal at modvirke Arbejdsløsheden, og som kan tildeles de Arbejdsløse efter de i den vedkommende Lov givne Bestemmelser.

Det er Arbejdsløshedsnævnet, der forlængst har nedlagt dette Forbud, som altsaa har Lovkraft, og som ogsaa er sammenfaldende med vor Arbejdsløshedskasses almindelige Økonomis Interesser, og som altsaa derfor bør paaagtes af vore Afdelinger, hvis økonomiske Interesser naturligvis er sammenfaldende med vor Arbejdsløshedskasses. En Tilsidesættelse af dette Forbud kan ventes paa det alvorligste at blive paatalt af Arbejdløshedskassemyndighederne til Skade for den paagældende Afdeling og specielt dens Repræsentanter.

Her er altsaa ikke som i de foran beskrevne Tilfælde Tale om en skønsmæssig Vurdering, her er Spørgsmaalet om Medlemsskab paa Forhaand afgjort og maa respekteres.

Vi beder derfor vore Medlemmer om at være vore Afdelingsledelser, som iøvrigt er gjort bekendt med hele dette Forhold, behjælpelige med, at Loven overholdes paa dette Punkt, saaledes at ingen Vanskeligheder opstaar.

A.

HUSK

AT MELDE FLYTNING TIL POSTVÆSENET OG AFDELINGEN

INTERNATIONAL ARBEJDSKONFERENCE I GENEVE

Vi paabegyndte i Fagbladets Nr. 13 Gengivelse af den Beretning, som Direktøren for det Internationale Arbejdsbureau aflagde ved Konferencens Møde i Juni Maaned i Aar. Gengivelsen er fortsat i de efterfølgende Numre af Fagbladet og afsluttes i nærværende Nummer ved nedenstaaende Artikel.

IV.

Udviklingslinier og brændende Spørgsmaal.

Som stadig fremhævet i denne og de tidligere Beretninger, har de sidste femten Aars Begivenheder grundig ændret Socialpolitikens Formaal og Midler. I Stedet for at overskygges af de økonomiske Spørgsmaal indtager den nu Førstepladsen i Politikernes Overvejelser. Intet Land lader uvidende om de Krav, dets Befolknings brede Lag stiller i Retning af en vis Levefod og en vis Sikkerhed med Hensyn til Beskæftigelse, saa kan dets ideologiske Bekendelse og politiske Struktur iøvrigt være som den vil. Begge Dele betragtes nu næsten som lovfæstede Rettigheder, som det er Regeringens Pligt at skaffe respekteret. Man er tilbøjelig til at værdsætte enhver Styreforms Styrke hovedsagelig efter det Omfang, i hvilket det lykkes den at begrænse Arbejdsløsheden og paany skaffe Landmanden og den industridrivende rimelige Indtægter. Lykkes det ikke, er Dommen saa meget strengere, fordi en Række Forsøg i forskellige Lande har vist Muligheden af at bekæmpe Krisens Virkninger med afgjort Held. Herudfra drager man den Slutning, at det ligeledes maa være muligt at tage direkte forebyggende Skridt, naar Krisen er ved at bryde ud. Hvis der i Tide blev truffet passende Foranstaltninger, kunde Levefoden værnes og en katastrofal Nedgang i Beskæftigelsen undgaas. Ja, den Opfattelse er ved at vinde almindelig Tilslutning, at det ikke blot lader sig gøre, men er bydende nødvendigt at opnaa disse Resultater. Den lige overstaaede Krise fik hele Samfundsbygningen til at ryste. Et nyt Sammenbrud af lignende Omfang kunde faa den til at styrte helt sammen.

Stats-Indgreb.

Regeringer, Finansmænd og Økonomer begynder derfor at betragte Fremtiden under en ny Synsvinkel. Det erkendes overalt, at Statens voksende Indflydelse paa det økonomiske Omraade uundgaaelig vil komme til at sætte varigt Præg paa den nye Samfundstilstand. Dette Princip følges i større og større Udstrækning i ethvert Land, uanset dets politiske Styresæt. Med Hensyn til Form og Grad kan der være betydelig Forskel mellem demokratiske, autoritære eller kommunistiske Lande efter deres forskellige Formaal og Forfatning; men selve dette, at Staten griber ind i de økonomiske Forhold, genfindes nu praktisk talt overalt. Det er vel tvivlsomt, om der overhovedet kan peges paa en eneste Regering Verden over, der med Sandhed kunde hævde, at den fører en laissez-faire Politik, eller paa en eneste, som ikke vilde afvise en saadan Beskyldning. De fleste Lande har ganske vist kun yderlig modstræbende opgivet de gamle Grundsætninger for den økonomiske Politik som et nødvendigt Selvforsvar. En Gang opgivet kan de imidlertid ikke paany sættes i deres gamle Højsæde. De er definitivt detroniseret. Selve dette, at Opretholdelsen af Beskæftigelsens Omfang og Levefoden anerkendes som et væsentlig Formaal for et Lands Politik, indeholder i og for sig en principiel Afstandtagen fra forrige Aarhundredes Tankegang, i Følge hvilken Lønniveauet og Efterspørgslen efter Arbejdskraft reguleredes automatisk af Erhvervslivet. Socialpolitiken er derfor kommet til at staa i en helt ny Belysning. Paa den ene Side er Udsigterne for den blevet større og lysere derved, at den har faaet en central Plads blandt de forskellige Statsopgaver. Men netop fordi den nu er kommet til at staa, ikke som et isoleret og underordnet Omraade, men som den mest ømfindtlige og livsvigtige Del af hele den økonomiske, finansielle og politiske Udvikling, maa det paa den anden Side blive vanskeligere og mere kompliceret at udskille og drøfte dens særlige Problemer. Den voksende gensidige Afhængighed mellem de enkelte Landes Økonomi vanskeliggør det samtidig for hvert af disse at løse de sociale Opgaver uafhængigt af de andre og bekræfter den Internationale Arbejdsorganisations Grundsætning, at de i vidt Omfang maa være afhængige af internationale Forhold, hvor vanskeligt det end er at forlige denne uundgaaelige Udvikling med nationalistisk Tankegang.

*

Udfra disse Betragtninger kan det være paa sin Plads at give en hastig Oversigt over nogle af det sociale Spørgsmaals vigtigste Bestanddele, saaledes som det nu fremtræder, og over nogle af de Forsøg, som nu gøres paa at løse det. Det første, der er Grund til at understrege, er dette, at meget af, hvad der før stod fast, nu er blevet flydende, medens meget, som før var usikkert, nu har fæstnet sig. Det faste Forhold mellem de enkelte Landes Pengeværdi og Guldet er forsvundet, og skønt det er den almindelige Opfattelse, at ny Fasthed i internationale Pengeforhold er ønskelig, har Anerkendelsen heraf nu faaet den afgørende Tilføjelse, at indre Stabilitet fremtidig maa gaa forud for den ydre. Priserne, som i hvert Fald i Teorien paavirkedes af enhver Ændring i Markedets Forhold, beherskes nu ikke blot af private Truster og Karteller, men ogsaa af Regeringer, undertiden ved direkte Prisfastsættelse eller Statstilskud, undertiden indirekte ved Kreditudvidelse. Til saadanne Reguleringer, der skaber Fasthed, hvor der før var fri Bevægelse, hører ogsaa den nationale og internationale Kontrol med Produktionen af Landbrugsvarer og Raamaterialer, Statskontrol med Investeringer og med Placeringen af Industrianlæg, Arbejdslønnens Fastsættelse af Statsmyndigheder eller ved kollektive Aftaler, Handelsrestriktioner til Varetagelse af et Lands økonomiske eller politiske Interesser samt de Hindringer, der lægges i Vejen for Ud- og Indvandring. Disse forskellige Fremgangsmaader er maaske ikke alle lige gode eller lige forkastelige, men de bliver nu saa almindelig benyttet, at de Vilkaar, under hvilke en ny social Ligevægtstilstand maa søges, er helt forskellige fra dem, der forelaa i Førkrigstiden. De er tillige endnu saa nye, at deres Virkninger i det lange Løb praktisk talt ikke kendes.

Selvforsyning.

Tidens mest fremtrædende Træk er maaske den Udvikling i Retning af Selvforsyning, som viser sig næsten overalt. Landbrugslande begynder at drive Industri, medens Industrilande søger at ophjælpe deres Landbrug. Denne Udvikling er blevet stærkt fremskyndet af Krisen, men den er blevet yderligere opmuntret af den nationalistiske Aand, som maaske er den mest skæbne-

svangre Følge af Verdenskrigen. Der foreligger ikke bestemte Oplysninger angaaende Omfanget af denne dobbeltsidige Bevægelse; men det skyldes blandt andet den, at Verdensproduktionen er kommet op paa hidtil ukendte Højder samtidig med, at Verdenshandelens Omfang endnu er langt lavere end i 1929.

Den Omstændighed, at Japan og Sovjetunionen, der begge for tredive Aar siden var saa godt som rene Landbrugslande, nu er rykket frem til at være første Klasses Industrilande, er allerede i og for sig et revolutionært Fænomen. Den Hastighed, hvormed den industrielle Fremgang i den seneste Tid er foregaaet i U.S.S.R., kan ses allerede deraf, at Fremstillingen af Produktionsmidler i Fjor var omtrent fem Gange saa stor som i 1929. Paa den anden Side har der, i Modsætning til Japan, siden 1931 været en afgjort Tilbagegang i Udenrigshandelen; for Tiden er Værdien af den mindre end af den schweiziske.

Argentina producerer nu selv Størstedelen af de Forbrugsvarer, Befolkningen aftager. I Brasilien er Fremstillingen af Raajern fordoblet og af Cement firedoblet siden 1928, medens Indførslen af begge disse Varer er faldet med henved 75 pCt. Indien fremstiller nu selv 85 pCt. af Landets Forbrug af Tekstilvarer og 72 pCt. af Staalet, medens Indførslen af disse Varer er gaaet betydelig ned. I Iran, Iraq, den Irske Fristat, Jugoslavien, Meksiko, Polen, Tyrkiet og andre Lande arbejdes der planmæssigt under Regeringernes Ledelse og med deres Støtte paa at fremme den industrielle Udvikling. Det vilde være en let Sag at mangedoble disse faa, tilfældigt valgte Eksempler. De er imidlertid tilstrækkelige til at illustrere den almindelige Tilbøjelighed til at dække mest mulig af Hjemmemarkedet med Landets egne Varer. De sidste fem Aars forvirrede Valuta- og Handelsforhold har i betænkelig Grad fremhjulpet den, og skønt større Fasthed i Valutakurserne, højere Priser og forøget Købekraft nu gør det internationale Varebytte lettere og mere fordelagtigt, kan disse Faktorer dog ikke helt vende Strømmen. Industrialiseringens Udbredelse over større geografiske Omraader, der gjorde sig stærkt gældende under Verdenskrigen, er i Kriseaarene naaet endnu et langt Stykke frem. Virkningerne heraf ses tydeligt i den formindskede Eksport af Industrivarer fra Lande som Frankrig, Italien, Storbritannien, Tyskland og U. S. A. og ligeledes derved, at de sociale Spørgsmaal i de nye Industrilande er kommet til at spille en langt større Rolle end tidligere. Hvor store forbigaaende Forstyrrelser der end herved voldes, maa deres Betydning dog alligevel ikke overdrives. Tidligere Erfaring har vist — navnlig for Tysklands Vedkommende ved Slutningen af forrige Aarhundrede og nu for Japans — at under normale Forhold køber et Land mere og ikke mindre i Udlandet, efterhaanden som Industrialiseringen skrider fremad. Udbredelsen af Fabrikvirksomhed betyder forøget Velstand og vil derfor i det lange Løb snarere forøge end formindske den internationale Handels samlede Omfang, hvilke forbigaaende Vanskeligheder der end maatte forvoldes dens traditionelle Forløb.

Modstykket til dette Billede har man i de Bestræbelser, der nu udfoldes til Fremme af Landbruget i Lande som Frankrig, Italien, Storbritannien og Tyskland, hvor man søger at faa den hjemlige Produktion af Næringsmidler forøget. Udfra en økonomisk Betragtning kan de utvivlsomt kritiseres i den Udstrækning, de maa anses for kunstige og medfører Opgivelse af Industriens udenlandske Markeder. Paa den anden Side kan saadanne Foranstaltninger til en vis Grad forsvares i hvert Fald med ikke-økonomiske Grunde. Ethvert Land maa opretholde et rimeligt Forhold mellem Industri og Landbrug. Koncentrationen af store og voksende Folkemasser i Byerne er ikke gavnlig. De Forsøg, som de fire nævnte Lande nu gør paa at bevare eller forøge deres Landbefolkning, kan derfor ikke paa Forhaand stemples som forkastelige, hvis det lykkes at gennemføre dem med en fornuftig og ligelig Hensyntagen til saavel By som Land. Situationen vilde desuden være en helt anden, om der var Udsigt til, at Forbruget af Levnedsmidler snart vilde naa sin øverste Grænse. De Betænkninger, som i Fjor blev afgivet af Folkeforbundet og det Internationale Arbejdsbureaus Ernærings-Udvalg viste tydeligt nok, at dette er langt fra at være Tilfældet. Der er i alle Verdensdele Millioner Mennesker, som er underernæret. Landbrugsspørgsmaalets endelige Løsning ligger ikke i en begrænset Produktion af Hvede, Sukker, Smør, Kød, Kaffe og andre Næringsmidler, men i en Højnelse af Forbruget til det nødvendige. Opnaas det, vil Europas forøgede Produktion ikke mere synes overflødig, og de store næringsmiddelproducerende Lande i Amerika og Australien vil finde Aftagere for alt, hvad de kan frembringe.

En Parallel til de omtalte Bestræbelser for at fremme Produktionen har man i dem, der gaar ud paa at sikre en større Selvforsyning med Raavarer. Polen er allerede nævnt som et slaaende Eksempel paa et Land, der har lidt pludselige Tab ved Lukningen af dets tilvante Markeder og Umuligheden af at sælge dets Landbrugsvarer til rimelige Priser. Man forstod, at den eneste Vej til at opretholde Zloty'ens Guldværdi i en saadan Nødssituation var en stærk Begrænsning af Importen, som derefter gennemførtes ved en haardhændet Valutakontrol. Men disse Foranstaltninger forøgede i høj Grad Vanskelighederne ved at fremskaffe de fornødne Raavarer til den polske Industri, hvis Produktion Landet var afhængigt af, for saa vidt det ikke kunde købe de paagældende Færdigvarer i Udlandet. Skønt Stillingen nu er ved at blive bedre, kan man næppe undre sig over, og bør ikke bebrejde Regeringen, at den under saadanne Omstændigheder er begyndt at gennemføre en planmæssig Industrialisering. For at kunne optage den naturlige Befolkningstilvækst, løse Arbejdsløsheds-Spørgsmaalet og klare Hjemmemarkedets Forsyning er det en naturlig Ting at udvikle Industri, navnlig paa et Tidspunkt, hvor der møder Udvandringen talrige Hindringer. De indre Egne af Polen er derfor ved at blive industrialiseret, dels med civile, dels med militære Opgaver for Øje. Det er beregnet, at der i 1937 vil blive brugt omkring 800 Millioner Zloty, og man stoler sikkert paa, at Arbejdsløsheden derved vil blive formindsket og Landets samlede Økonomi bedre afbalanceret. Yderligere undersøger man Muligheden af at fremstille Tekstilvarer af Træ og Mælk i Stedet for af indført Bomuld og Uld.

I Tyskland udfoldes tilsvarende Bestræbelser, kun i endnu større Stil. Ved Partikongressen i September f. A. kundgjorde Rigskansleren Vedtagelsen af en 4 Aars Plan, hvis Omfang og Hensigt han angav saaledes: »Tysklands Økonomi stræber som enhver anden sund Samfundsøkonomi først og fremmest saa vidt muligt at udnytte sine egne Hjælpekilder for derved at varetage Folkets økonomiske Sikkerhed og er kun i anden Række interesseret i at deltage i det verdensøkonomiske System, naar først dets egen indre økonomiske Organisation i Hovedsagen er i Orden ... Det paahviler derfor de nationalsocialistiske Ledere af Staten og Samfundsøkonomien at søge saa nøjagtigt som muligt at fastslaa, hvad der indenfor Landets Grænser kan fremskaffes af Raavarer, Brændselsstoffer eller andre Produkter. Den udenlandske Valuta, som derved kan spares, bør fremtidig tjene til at skaffe os Næringsmidler og købe de Raavarer, som under ingen Omstændigheder kan frembringes hjemme ... I Løbet af 4 Aar

bør Tyskland blive fuldstændig uafhængigt af udenlandske Tilførsler af alle saadanne Varer, som paa en eller anden Maade kan fremstilles ved hjemlige Midler, ved vor Grubedrift, vor kemiske eller mekaniske Industri. Ved at opbygge en stor tysk Raavare-Industri vil det være muligt at skaffe Anvendelse i Erhvervslivet for de Skarer af Mænd, der frigøres, naar Oprustningen er tilendebragt.« Til Gennemførelse af denne Plan er allerede truffet en Række Foranstaltninger, herunder streng Kontrol med Valutahandel, Kapitalanbringelse, Priser og Arbejdsløn. Enhver Forhøjelse af de faglærte Arbejderes Løn som Følge af den forøgede Efterspørgsel efter deres Arbejdskraft er blevet forbudt for derved at holde Produktionsomkostningerne nede. General Göring har udtrykt det saaledes: »Dersom vi skal løse vor Genrejsnings-Opgave, kan vi ikke for Tiden hæve Løn-Niveauet. Det er umuligt ... Men hvis vi kræver af Arbejderen, at Lønnen ikke maa ændres, er den tyske Arbejder berettiget til at kræve af os, at vi garanterer faste og uforanderlige Priser.« Der er ligeledes sat systematiske Bestræbelser ind paa at paavirke Forbruget af Næringsmidler saaledes, at Indførslen begrænses og Hjemme-Produktionen udnyttes saa økonomisk som muligt. Det hævdes som de Handlendes Pligt at »lede Forbrugernes Ønsker ind paa de rette Baner, overvinde falske Fordomme, virke opdragende og vække den enkelte Forbrugers Interesse for nye Varer.« Det nægtes ikke, at hele Programmet kræver store Ofre af det tyske Folk, ej heller, at dets Hovedformaal er af militær Art. Hermann Hess har udtalt: »Vi maa, om fornødent, ogsaa i Fremtiden være rede til at spise lidt mindre Fedt, lidt mindre Flæsk, et Par færre Æg, fordi vi véd, at dette lille Offer betyder et Offer paa vort Folks Friheds Alter. Vi véd, at den udenlandske Valuta, som vi derved sparer, vil fremme Genoprustningen. Slagordet »Kanoner i Stedet for Smør« har fremdeles Gyldighed.« Resultatet foreligger i den hastige Produktionsforøgelse for Kapitalvarer i Sammenligning med Forbrugsvarer. Denne Udvikling kunde maaske betragtes som økonomisk usund; men Professor Wagemann har fremsat den modsatte Opfattelse (Ugeberetningen $^{23}/_{9}$ 1936 og Kvartalsberetningen $^{29}/_{9}$ 1936 fra »Institut für Konjunkturforschung«). Han hævder, at Tyskland ikke behøver yderligere Kapital-Invenstering til Udvidelse af Industrien, da Befolkningstilvæksten er aftagende, hvorfor Markedet for Forbrugsvarer kun vil vokse langsomt. Paa den anden Side kan Rustningsindustrien arbejde hurtigt og producere rigeligt og skønt i sig selv uproduktiv give en Beskæftigelse, som kan betales gennem Beskatning i kommende Aar.

Hvilket Synspunkt man end anlægger paa Oprustningens økonomiske Virkninger, er det imidlertid sikkert, at den frivillige Isolering af et saa stort økonomisk Omraade som Tyskland er en Hindring for den almindelige Genrejsnings-Proces. Dersom de forskellige Lande — for at anføre Professor Ohlins af det Internationale Handelskammer udgivne Betænkning — »interesserer sig mindre for en høj Levefod end for økonomisk Selvtilstrækkelighed i Krigstilfælde, da maa Genopbygningen af Verdensøkonomien foregaa ad helt andre Linjer end dem, der maa følges, hvis Hovedformaalet er at hæve Folkets sociale og økonomiske Standard. Som Følge heraf er en rationel international Ordning paa det økonomiske Omraade umulig i samme Omfang som de Maal, de enkelte Nationer tilstræber, er forskellige eller modstridende.« Denne principielle Betragtningsmaade har Gyldighed ikke blot overfor Tyskland, men overfor ethvert andet Land i samme Grad, som finansielle og økonomiske Hensyn tilsidesættes af Hensyn til Landets Forsvar.

Paa den anden Side kan det ikke med Rimelighed bebrejdes noget Folk, at det søger at udvikle sin Produktion af Næringsmidler eller Raavarer i videst mulige Omfang eller at finde Erstatningsvarer for, hvad det ikke selv kan frembringe. I begge Retninger er der før i Tiden gjort Forsøg med betydeligt Held. Ethvert Land nærer ganske naturligt Haab om og prøver at opdage hjemlige Oliekilder. Forskellige Lande fremstiller Benzin ad kunstig Vej eller udvinder Farvestoffer af Kul. Ingen kan beklage sig over, at Lande uden Kullejer udvinder elektrisk Kraft af deres Vandfald. Anvendelsen af Erstatningsvarer som Celluloid, Ebonit og Cement i Stedet for Træ eller Metal i Lande, som er skovfattige eller kun har ringe Mineralrigdomme, er iige saa rimelig og naturlig som, at Silke erstattes med Kunstsilke eller naturlig Salpeter med kunstig fremstillet. Den virkelige Prøvesten er Pris og Kvalitet. Hvis nye Varer kan fremstilles paa forretningsmæssigt Grundlag, vil intet kunne standse dem. Hvis ikke, er det givet, at de tilsidst vil forsvinde. Som almindeligt Forretningsproblem er Spørgsmaalet om Raavarer i sidste Instans et Spørgsmaal om Tilbud og Efterspørgsel. Det er blevet kompliceret og gjort brændende ved Forvirringen i Valutaforholdene, Handelsbalancerne og hele det internationale Forretningsliv. Efterhaanden som normale Handels- og Finansforhold genoprettes, vil Raavarer blive mere og mere almindelig tilgængelige, og mange gængse Misforstaaelser med Hensyn til hele denne Sag i samme Grad forsvinde. Det vil sandsynligvis vise sig, at Koloniernes Betydning for Løsningen af dette Spørgsmaal er blevet overdrevet, og dets væsentlige Afhængighed af Verdensøkonomiens tilfredsstillende Funktion undervurderet. Ethvert Fremskridt i Retning af Genoptagelse af den uhæmmede Vare- og Kapital-Strøm mellem Landene fører os nærmere henimod den for fredelige Opgaver hensigtsmæssige Fordeling af Raavarerne. Men for saa vidt Raavare-Spørgsmaalet er et Spørgsmaal om Krigsforsyninger, unddrager det sig Behandling ud fra økonomiske Synspunkter. Det kan ikke udtrykkes i Økonomiens Terminologi, fordi det efter sit Væsen ikke er et økonomisk Spørgsmaal.

Endnu et Punkt maa fremhæves. Det er ikke urimeligt at vente, at Rustnings-Kapløbet paa et eller andet Punkt vil blive afbrudt, og de uhyre offentlige Udgifter til det standset. Léon Blum, Hitler og andre har erkendt, at naar det Tidspunkt indtræder, vil der opstaa et alvorligt Arbejdsløsheds-Spørgsmaal, svarende til, om end af meget mindre Omfang end det, der forvoldtes ved Krigsindustriens Standsning i 1918. Den tyske Rigskansler tænker sig, at de derved frigjorte Arbejdere kan overføres til Produktionen af Raavarer. Léon Blum udtaler, at det ikke længere vil være muligt at forestille sig »en international politisk Rustnings-Overenskomst, der ikke suppleres med en sideløbende international økonomisk Overenskomst, der anviser andre Muligheder for Industriproduktion og Beskæftigelse. Paa den Maade vilde der ganske naturligt blive Spørgsmaal om Udvidelse af Produktionsapparatet i alle dets Former og om offentlige Arbejder i Europa eller Kolonierne eller af international Art, d. v. s. materielt og teknisk Samarbejde, i Forbindelse med Kredit-Spørgsmaalets Løsning, d. v. s. finansielt Samarbejde. Saaledes kommer jeg tilbage til de Tanker, der ligger til Grund for de af det Internationale Arbejdsbureau i Forstaaelse med Fagorganisationerne ved Krisens Begyndelse fremsatte Forslag.«

Det er imidlertid ikke blot med Henblik paa Rustningerne, det er nødvendigt at vise Fremsyn og gaa planmæssigt frem for at undgaa alvorlige økonomiske og sociale Forstyrrelser. Selv om Rustningsudgifterne er store, udgør de dog alligevel kun en forholdsvis lille

Del af Verdens samlede økonomiske Virksomhed. Spørgsmaalet om at afværge en ny Krise maatte ogsaa løses i en fuldstændig afrustet Verden. Anvendelsen af store Beløb til uproduktive Militærformaal paa et Tidspunkt, hvor den private Industri var i hastig Udvikling, kan ganske vist vanskeliggøre Problemet, men det er ikke skabt herved. Forudsat det er muligt at træffe Foranstaltninger til Undgaaelse af en Krise, er der sikkert for Tiden intet Spørgsmaal af større Betydning for Verden. Efter alt at dømme vil Levefod og Beskæftigelse, Lykke og Velfærd for største Delen af Menneskeheden sandsynligvis i de næste ti Aar afhænge af dets Løsning. Hvis intet gøres, eller der ikke gøres noget i Tide, vil vi maaske om faa Aar igen befinde os i nedadgaaende Bevægelse henimod et nyt og værre Sammenbrud. Men hvis der træffes hensigtsmæssige og rettidige Forberedelser, vil man maaske kunne undgaa de Farer, som en ny Krisetid uomtvistelig medfører.

Det Forhold, som i Øjeblikket vækker størst Ængstelse, er Prisstigningen. Det er rigtigt, at Engros-Priserne er gaaet i Vejret i næsten alle Lande, og at Leveomkostningerne er steget noget. Men det vilde alligevel være urigtigt at overdrive Betydningen af disse Forskydninger. En Prisstigning er et naturligt Tegn paa Sundhed ved Begyndelsen af en økonomisk Opgang. Saa længe den ledsages af en tilsvarende Produktionsforøgelse, giver den ikke Grund til Ængstelse. For Tiden ligger Priserne, saavel Engros- som Detailpriserne, i de fleste Lande fremdeles et Stykke under Niveauet fra 1929. Det vil næppe kunne hævdes, at den nuværende Stilling for Verden som Helhed paa nogen Maade er faretruende. Hvis den opadgaaende Prisbevægelse gik over Gevind, vilde paa den anden Side Leveomkostningerne gaa til Vejrs med hastige Spring. Vi vilde da komme ind i en Periode, hvor Omkostninger, Arbejdsløn og Priser jager hverandre opad paa en saadan Maade, at det indeholder en ny Trusel mod den økonomiske Strukturs Stabilitet. At forebygge en Udvikling af den Art maa altid være en Hovedopgave for den økonomiske Politik. Hvor nødvendig Ekspansions-Politiken end har været, kan den løbe løbsk, hvis den ikke bremses i rette Øjeblik. Men for Tiden øver den sin Gerning og vil fremdeles have gavnlige Virkninger, saa længe den holdes indenfor rimelige Grænser. Udøvelsen af fornøden Kontrol med den er Led i den Teknik, der nu anses paakrævet til Afværgelse af fremtidige Kriser.

Forebyggelse af Kriser.

Hvorledes er Udsigterne da? For Tiden tales der mere, end der handles; men selve den Omstændighed, at der allerede føres en kraftig Diskussion, er af Betydning. Selv i Øjeblikket, hvor den nye Opgang fremdeles langtfra er altomfattende, foregaar der en omfattende Drøftelse af Midlerne til at bremse en Højkonjunktur, navnlig i Lande som Storbritannien, Sverige og U. S. A. Der træffes eller foreslaas Foranstaltninger til at hindre tøjlesløs Spekulation, opskruede Priser og en Stigning i Leveomkostningerne, der vilde give Stødet til ukontrollerbar Inflation som Forspil til et nyt katastrofalt Sammenbrud. At man allerede mærker Faren, er et godt Tegn. Naar den offentlige Mening er klar over den, er den beredt til at anerkende de Begrænsninger, som er nødvendige til Afværgelse af Faren. Hvad man lærte i 1929, er sandsynligvis ikke helt glemt. Banksystemerne og Valuta-Udligningsfondene i de Forenede Stater og Storbritannien tilpasses allerede saaledes, at de er i Stand til at holde tilstrækkelig stærkt igen og derved hindre en for vidtdreven Udvidelse af Seddelomløb og Kredit, og de tre Deltagere i September-Overenskomsten vil antagelig føre en ensartet Pengepolitik i samme Øjemed. Paa dette Omraade er det forbundet med særlige Vanskeligheder at komme til Klarhed over den virkelige Stilling; men adskilligt tyder paa, at der i den internationale Pengepolitik er fundet virkningsfulde Fremgangsmaader, der begynder at øve en heldig Indflydelse. Den Omstændighed, at der nu maa træffes Foranstaltninger, hvis næste Krise skal kunne forebygges, maa paa den anden Side ikke give Anledning til at tro, at en Opgang i og for sig er at betragte som skadelig. Som den svenske Finansminister, Ernst Wigforss, særdeles betimeligt har udviklet det i nogle Bemærkninger til sit Finanslovforslag: »Krise og Højkonjunktur er endelig ikke et Tvillingpar i den Forstand, at de begge er uvelkomne, og at det ønskelige er et normalt Niveau et Sted midt imellem de to ...« »Fuld Beskæftigelse af Produktionskræfterne maa betragtes som den ønskelige Normaltilstand.« Dette er et nyttigt Korrektiv til visse alarmerende Udtalelser, som er fremkommet i de sidste Maaneder, gaaende ud paa, at der allerede skulde foreligge en overdreven Højkonjunktur, Forsigtighed og Fremsyn er utvivlsomt stadig nødvendige; men at lade sig skræmme af Opgangen, naar den endelig indfinder sig, er lige saa taabeligt som at tro, at enhver Højkonjunktur er Indledning til en ny Æra. At tabe Hovedet ved det økonomiske Systems overraskende Udslag er lige saa nytteløst som at forholde sig ligegyldig overfor dem. Omhyggelig Organisation, hvorved man kan blive Herre over disse Udslag, er, hvad der tiltrænges, og det er et af Nutidens opmuntrende Kendetegn, at der er en vis Udsigt til, at der vil blive gjort noget i den Retning.

Det samme kan næppe siges om Handelens Forhold. Allerede i nærværende Beretnings 1. Kapitel er henvist til de forskellige Bestræbelser for at løsne de Baand, der holder Vareudvekslingen mellem Landene tilbage. Det er glædeligt at se, at en stærkt forøget Handelsomsætning er fulgt efter Afslutningen af de 15 Handelsoverenskomster mellem de Forenede Stater og andre Lande, ikke blot i Forholdet mellem de Parter, der har afsluttet hver af disse Overenskomster, men tillige i Forholdet mellem dem og andre Lande, som gennem Mestbegunstigelses-Klausulen har nydt godt af de opnaaede Indrømmelser. Men selv med denne Stimulans ligger den amerikanske Eksport fremdeles paa et lavt Niveau og udgjorde i 1936 en mindre Brøkdel af den samlede Produktion af Eksportvarer end i Depressions-Aaret 1921. I Modstrid med den ofte fremsatte Opfattelse, at de Forenede Staters Eksport ikke har nogen større Betydning for Landet, fordi den kun repræsenterer omkring 10 pCt. af dets hele Produktion, ser det trods Genrejsningen ud til, at Forringelsen af dette eksporterede Overskud er en af Aarsagerne til den haardnakkede Arbejdsløshed derovre. Som en kendt Finansmand har udtrykt det: »Hvis de udenlandske Markeder fremtidig kun kommer til at aftage 5 eller 6 pCt. af vor Produktion i Stedet for 10 a 12 pCt., betyder det, at vi maa finde ny Beskæftigelse til henimod to Millioner af vore Arbejdere, som direkte eller indirekte vil miste deres Plads ved de herved fremkaldte helt ændrede Forhold.« Denne Udtalelse giver en lærerig Forklaring paa Selvforsyningspolitikens Indflydelse paa Beskæftigelsen. Naar en Nedgang i de Forenede Staters Udenrigshandel gør sig saa følelig gældende, hvor meget haardere maa Følgerne saa ikke være i andre Lande, der fra Naturens Side er mindre gunstigt stillede, og som savner deres købedygtige og folkerige Hjemmemarked? De første Skridt i Retning af friere Handelsforhold, fremtrædende Organisationer som det Internationale Handelskammer stadig gør sig til Talsmand for, maa derfor hilses med Glæde. Enhver Lempelse i Valutarestriktioner, enhver ophævet Kontingentering og enhver nedsat Toldsats bidrager til at fremhjælpe varig Velstand.

Men skønt der allerede er gjort noget, har disse Principper i nogle Lande faaet mere teoretisk Tilslutning end praktisk Anvendelse. Det vilde være taabeligt at vente, at alle de forskelligartede Hindringer, som er tilvejebragt i Løbet af de sidste seks Aar, skulde blive fjernet paa nogle faa Maaneder. At aabne Vej for Forretningslivet er en Opgave, der kun langsomt og møjsommeligt lader sig løse. Men Tiden vil forhaabenlig snart være moden til ikke længere at blive staaende ved spredte Bestræbelser, men tage den op i sin Helhed ved enig international Optræden.

Imidlertid kan der udrettes meget paa andre Omraader. Planmæssig og rettidig Igangsættelse og Videreførsel af offentlige Arbejder er ved at vinde Anerkendelse som et vigtigt Led i den Teknik, ved Hjælp af hvilken Prisniveau og Beskæftigelse kan stabiliseres. De gunstige Resultater i Retning af at begrænse Arbejdsløsheden, som er opnaaet ved Bevillinger til offentlige Foretagender i de Forenede Stater, Italien, Sverige, Tyskland og andre Lande, har givet en Lære, der endnu ikke er blevet tilegnet overalt, men som stadig vinder Indgang. De fleste, om ikke alle Forsøg fra Regeringernes Side paa under Krisen at slaa ind paa denne Vej, havde dog Karakter af tilfældige Forsøg. At planlægge og gennemføre offentlige Arbejder i stor Stil som Nødhjælpsforanstaltning har vist sig at medføre Spild, ringe Udbytte og Forsinkelser. To Ting har vist sig at være uundværlige Forudsætninger for Opnaaelse af de bedst mulige Resultater. For det første maa der forefindes et vist regelmæssigt Maskineri til Indsamling af Oplysninger, Projektering eller Gennemgang af Planer, Udformning af disse i Enkeltheder, Fremsættelse af Forslag angaaende deres Finansiering og Arbejdets tidsmæssige Fordeling. Meget faa Regeringer sidder for Tiden inde med noget i Retning af et fuldstændigt og sammenhængende Overblik over de forskellige Planer, som er til Behandling indenfor deres forskellige Administrationsgrene og hos de stedlige Myndigheder. For det andet har meget faa Regeringer ladet udarbejde en sammenfattende Redegørelse for deres Lands Hjælpekilder og Mulighederne for at udvikle disse. Men uden et saadant Kendskab til Forholdene er det umuligt at udforme en Politik med offentlige Arbejder til Modvægt mod en indtrædende Krise. Der kan dog konstateres en Række Bestræbelser i begge de her angivne Retninger.

Det Land, som har gjort det mest systematiske Forsøg paa at iværksætte en sammenhængende national Politik over det længste fremtidige Aaremaal, er maaske Italien. Et højeste nationalt Raad for offentlige Arbejder blev oprettet i 1926 med et stort administrativt Apparat til Forberedelse af dets Beslutninger; det blev i 1936 omdannet og forstærket. Gennem denne Institution er der i de sidste ti Aar gjort meget i Retning af at undersøge Landets Udviklingsmuligheder, skaffe Beskæftigelse til mange Mennesker og gennemføre omfattende Planer om Oprettelse af nye Landbrug.

I Japan, Ny Zealand, Portugal, Spanien og Tyskland er Projektering og Ledelse af offentlige Arbejder ligeledes til en vis Grad blevet centraliseret, men den nuværende Ordning i hvert af disse Lande er sandsynligvis af mere midlertidig end varig Karakter, sigtende paa umiddelbar Afhjælpning af Arbejdsløshed og ikke saa meget paa Udformning og Gennemførelse af en videregaaende Politik med offentlige Arbejder.

I Sverige arbejder et i Fjor nedsat sagkyndigt Udvalg paa Tilvejebringelse af en fuldstændig Oversigt over saadanne Arbeider af offentlig Interesse, henhørende under Staten, Kommuner eller private Selskaber, der kunde forbeholdes til Udførelse i Kriseperioder. I de Forenede Stater er der foretaget en Del gennem »Board of Public Works«, og en vigtig Redegørelse er udarbejdet af »National Resources Committee«, men der er hidtil ikke opbygget nogen altomfattende administrativ Institution. Roosevelt har dog foreslaaet Kongressen Oprettelse af et »Planning Board« til at bistaa Præsidenten ved Forberedelsen af alle videregaaende Planer til Fremme af Landets Velstand. I Czekoslovakiet, Polen og Schweiz er der ligeledes oprettet Institutioner, som skal sikre et omfattende Samarbejde.

Det her anførte maa være nok til at vise, at der er en voksende Forstaaelse for Betydningen af en Politik, der beskæftiger sig med og regulerer et Lands Forsyning med Anlægskapital, ikke saa meget til umiddelbar Afhjælpning af Arbejdsløshed i Krisetider, men mere som et vigtigt Middel til at beherske den økonomiske Virksomheds Tempo og Retning til enhver Tid. Den udgør en væsentlig Bestanddel af den nye Teknik, der efterhaanden udvikles til Sikring af økonomisk Stabilitet. Men atter her gælder det, at det enkelte Lands Bestræbelser, hvor nødvendige og virkningsfulde de end maatte være, ikke kan give fuldt Resultat, med mindre de indgaar som Led i et internationalt harmonisk virkende System til Fremme af de Formaal, der er opnaaet Enighed om. Det er klart, at det maa føre til Forvirring og Spild af Kræfter, hvis forskellige Lande følger en diametralt modsat Politik, som det i vidt Omfang har været Tilfældet under den sidste Krise. Hvis Naboregeringer samtidig driver henholdsvis Deflations- og Ekspansionspolitik, vil Virkningerne heraf paa Verdensøkonomien i bedste Fald ophæve hinanden og snarere blive skadelige. Derfor er en international Samstemthed ogsaa indenfor dette Omraade paakrævet. Der er forelagt den Internationale Arbejdskonference Forslag om, hvorledes et første Skridt kan blive taget. Endemaalet ligger stadig langt ude; men det er ikke for tidligt at gøre et indledende Forsøg paa at skaffe sig Overblik over dette nye og vigtige Omraade.

Offentlige Kapitalanlæg som et Middel til at beherske Pengeforholdene er dog ikke den eneste Vej, ad hvilken en mere maalbevidst Optræden kan øve stor Indflydelse paa den økonomiske Udvikling. Stramning og Udvidelse af Krediten, Skattepaalæg og Skattelettelser, Balance eller Underskud paa Statsregnskabet er Forhold, hvor en velovervejet Indgriben i det rigtige Øjeblik er af livsvigtig Betydning for den rette Regulering af hele Samfundsøkonomien. Og en saadan Indgriben kan ikke støttes til rent matematiske Beregninger. Dens Karakter maa i høj Grad afhænge af psykologiske Forhold, der varierer fra Land til Land og fra Tid til anden. Om den lykkes eller ej, skyldes i Reglen den offentlige Mening, der ikke sjældent vender sig med Voldsomhed imod de forstandigste og mest vidtskuende Foranstaltninger, fordi den ikke forstaar dem. Den udbredte Drøftelse af økonomiske og socialpolitiske Spørgsmaal, som nu er ved at blive almindelig, er derfor den bedst mulige Forberedelse for en sund og frugtbar Planøkonomi.

Forsøg paa Rekonstruktion af Samfundet.

Det er imidlertid ikke blot paa det pengepolitiske og finansielle Omraade, at der gøres Forsøg paa at sikre Stabilitet i Samfundets økonomiske og sociale Struktur. Det bestaar af menneskelige Væsner og tilsigter at skaffe sine Medlemmer den størst mulige materielle og aandelige Tilfredsstillelse, de er i Stand til. I normale Tider foregaar disse Bestræbelser som Regel gradvis og stykkevis; men i Overgangsperioder som den, Verden nu befinder sig i, tvinges Samfundene undertiden til store og krævende Anstrengelser, som i Løbet af kort Tid omdanner deres Samfundsbygning og bestemmer Hovedlinierne for det sociale Fremskridt mange Aar frem i Tiden.

Det »Eksperiment«, som er paabegyndt i Frankrig, har ikke fulgt nogen forud lagt Plan eller været inspire-

ret af nogen bestemt Teori; dets Omfang og Betydning vil derfor let kunne overses. Det bestaar af en Række enkelte Foranstaltninger; men det er Udtryk for dybtgaaende Bevægelser i Folkesindet, som har gjort det mulig i Løbet af nogle faa Maaneder at gennemføre en vidtrækkende Omdannelsesproces. I Tiden fra Maj til December i Fjor vedtog Parlamentet et Lovgivningsprogram, der har faa Sidestykker i fransk parlamentarisk Livs Annaler. Pladsen her tillader end ikke at opregne alle de Foranstaltninger, som er truffet for paany at tilvejebringe finansiel Balance, reformere Frankrigs Banks Forfatning, sætte offentlige Arbejder i Gang, midlertidige Laan til Landbrugere, Eksportører og smaa Næringsdrivende; organisere Studiet og Indførelsen af videnskabelig Driftsledelse i Industrien, oprette et Hvede-Kontor for hele Landet, regulere Kulmarkedet, hindre uberettiget Prisstigning, bringe Leveomkostningerne ned ved Fællesoptræden af Producent- og Forbruger-Kooperationen. Hvad de sociale Forhold angaar, er Indførelsen af 40 Timers Ugen allerede omtalt, og ligeledes Indførelsen af Ferie med Løn af 15 Dages Varighed (hvoraf mindst 12 Arbejdsdage) og omfattende alle Arbejdere indenfor Industri, Handel og Landbrug. Skolealderen er hævet til 14 Aar. Kollektive Arbejdsoverenskomster har faaet Lovkraft som gældende ogsaa for andre end de paagældende Organisationers Medlemmer, og der er indført et System med obligatorisk Mægling og Voldgift i Arbejdsstridigheder. Endelig er Regeringen aktivt beskæftiget med at forbedre de sociale Forhold og Arbejdsvilkaarene i de franske Kolonibesiddelser ved en Række energiske Foranstaltninger af lovgivningsmæssig og administrativ Natur. At det uhyre Program har kunnet vedtages og sættes i Kraft i Løbet af saa kort Tid, er et interessant Bevis paa, at hverken Demokratiets lovgivningsmæssige eller administrative Styreformer er uforenelige med hurtig og afgørende Handling, naar Forholdene kræver det.

Næppe mindre betydningsfulde end Omfanget af den nye Lovgivning er de sociologiske Ændringer, som ledsagede den. Der er foregaaet en overvældende Udbredelse af Fagforeningsbevægelsen som Udtryk for den samme store folkelige Bevægelse, der førte til Lovgivningen. Medlemsantallet indenfor »Confédération Générale du Travail«, der i April 1936 udgjorde 1,165,265, naaede i December den imponerende Højde 4,314,170. Hvert enkelt Forbund indenfor Sammenslutningen viste stærk Stigning, men den var særlig hastig og betydningsfuld indenfor de Fag, hvor Tilslutningen til Organisationerne hidtil kun havde været ringe. I Byggefagene syvdobledes Medlemstallet saaledes, for Tekstilarbejderne og Kontormedhjælperne blev det otte Gange større, i Beklædningsindustrien ti Gange, i Metalindustrien og Papæskeindustrien elleve Gange, i Næringsmiddelindustrien og blandt Træarbejderne tolv Gange, indenfor Landbruget tretten og indenfor den kemiske Industri fem og tyve Gange større. Paa Arbejdsgiversiden fandt en tilsvarende Bevægelse Sted. »Confédération Générale du Patronat«, der hovedsagelig bestod af de stærkt koncentrerede Hoved-Industrier som Kul, Staal og Tekstil, har udbygget sin Organisation meget betydeligt i alle Retninger af Erhvervslivet og har faaet Tilgang fra store Skarer af mellemstore og smaa Arbejdsgivere. Et Resultat af denne Organisationernes Vækst har været den Fart, med hvilken kollektive Overenskomster har vundet Udbredelse, og Regeringens systematiske Raadspørgning af Arbejdsgivernes og Arbejdernes Organisationer ved Gennemførelse i Praksis af Reformer som 40 Timers Ugen. Som Følge heraf er Lands-Erhvervsraadet blevet fuldstændig reorganiseret og derved gjort til et Erhvervsparlament, der virkelig repræsenterer alle de forskellige Fag. Det bestaar nu af tyve Afdelinger, svarende til det økonomiske Livs Hovedgrene, men disse Afdelinger forenes til fælles Drøftelse af Spørgsmaal, der har Betydning for hele Landet, i en Plenarforsamling paa 173 Personer og et staaende Udvalg paa 40. Det saaledes omdannede Raad raadspørges hyppigt af Regeringen vedrørende erhvervsmæssige Problemer af enhver Art og navnlig vedrørende Foranstaltninger, ved hvilke Love, der angaar Erhvervslivet, skal føres ud i Livet. Som Erhvervsministeren har udtrykt det: »Ved at skabe Lands-Erhvervsraadet har Parlamentet ... ønsket at gøre Staten mere følsom overfor vore Dages forskellige Livsytringer og skabe faste Former for den fremtidige Forbindelse mellem de politiske Organer og Landets økonomiske Kræfter ... Hvis Arbejdsgivernes Organisationer og Fagforeningerne fremdeles skal være adskilt, er det imidlertid nødvendigt, at en fælles Organisation kan bringe dem sammen og paatvinge dem sin Vilje. I modsat Fald vil Uoverensstemmelser blive afgjort ved den stærkeres Ret, hvad der vil betyde en uretfærdig og derfor kun midlertidig Ordning, som medfører Opretholdelse af Krigstilstand i det enkelte Fag og Uro i hele Samfundslivet.« Sammen med Indførelsen af tvungen Voldgift og Organisationernes hastige Vækst baade paa Arbejdsgivernes og paa Arbejdernes Side betegner Udvidelsen af Erhvervsraadets Funktioner et betydningsfuldt Fremskridt i Retning af Fasthed i det franske Erhvervsliv, som fortjener at følges med stor Opmærksomhed.

En lignende Strukturomdannelse, omend i meget mindre Format, er ved at foregaa i Ny Zealand. Ogsaa der har den første Arbejder-Regering i Løbet af nogle faa Maaneder ad almindelig parlamentarisk Vej gennemført et vidtrækkende Reformprogram paa alle det økonomiske Livs Omraader. Hvad Pengepolitiken angaar, er Ny Zealands Seddelbank blevet omdannet til en Statsinstitution med det Formaal »i videst mulige Omfang at støtte Regeringens Politik, som den til enhver Tid tilkendegives overfor Banken«. Statens Kreditanstalt er ligeledes bragt helt ind under Regeringens Myndighed, saa den bliver et Middel til at benytte Statens Kredit til Fremme af Industri, Landbrug og Samfundsformaal i det hele. Landbruget, der er Ny Zealands vigtigste Indtægtskilde, er undergaaet en indgribende Omdannelse. Der er oprettet et særligt Departement til at varetage Eksport og Salg af alle Mælkeriprodukter, der sendes til Udlandet, saaledes at der udbetales Producenterne en garanteret Pris. To Femtedele af hele Landets Eksport sælges saaledes af Regeringen. For at sikre størst mulig Ydeevne har en Landbrugs-Kommission rationaliseret Mælkeribruget ved at slaa Oste- og Smørproduktionen sammen, nedlægge overflødige Mælkerier og fordele Oplandet mellem de resterende. En Mindste-Grundløn er blevet lovfæstet for alle Arbejdere paa Gaarde med Malkekvæg i Forbindelse med en 4 Ugers aarlig Ferie med Løn. Udviklingen og Rationaliseringen af andre Erhverv søges fremmet gennem et Erhvervsbureau. Arbejdsløsheden er blevet bragt stærkt ned ved Indførelsen af 40 Timers Ugen med Opretholdelse af Ugelønnen og ved en kraftig Iværksættelse af offentlige Arbejder. Arbejdsløsheds-Understøttelser og Aldersrenter er forhøjet. Lønniveauet for Arbejdere saa vel i Statens som i privat Tjeneste er bragt op paa samme Højde som før Krisen; det samme gælder Familie-Tilskud, og der er fastsat en for hele Landet gældende Grundløn paa £ 3,16,0 ugentlig, beregnet paa at kunne give en Arbejder med Kone og tre Børn et rimeligt Udkomme. Som Sikkerhed mod, at Indtægtsforøgelsen opsluges af Prisstigning, er der gjort Skridt til at kontrollere Huslejen og hindre urimelige Prisforhøjelser. Voldgiftsrettens Kompetence er fornyet, og alle Arbejdere, som omfattes af dens Myndighedsomraade, skal være Medlemer af Fagorganisationen. Alle disse

Foranstaltninger og flere andre er sat i Kraft i 1936. Programmet for 1937 indeholder Sygeforsikring, Arbejdsløshedsforsikring og Aldersrente for alle Landets Borgere samt en fuldstændig Omdannelse af Undervisningsvæsenet. Som Finansminister Nash har erklæret, »betragter Regeringen sin Lovgivning og Administration som et Bidrag i Retning af »kollektiv Tryghed« — en Tryghed, der er lige saa paakrævet for de enkelte som for Nationerne.«

Den korte Redegørelse, som her er givet for disse to dristige Rekonstruktions-Forsøg, kan passende afslutte Beretningen. De viser de fleste af de Udviklingslinier, der for Tiden gør sig gældende. De gaar ud paa at skaffe hele Samfundet en højere og bedre Levefod ved at samle Pengepolitik, Erhvervspolitik og Socialpolitik til een maalbevidst og sammenhængende Bestræbelse. De medfører nødvendigvis mere Statsindgreb end før i Tiden, fordi de gaar ud fra den Opfattelse, at økonomiske Kræfters frie Spil ikke har tilvejebragt den bedst mulige Fordeling af Varer, Penge og Lykke, og ikke kan gøre det. Ved Formaal og Metode adskiller de sig fra den gamle liberale Opfattelse af det økonomiske Livs Forhold. Men der er en uendelig Række Gradsforskellige, lige fra fuldstændig Ikke-Indblanding, som, hvis den nogen Sinde har eksisteret, minder mere om Anarki end om Frihed, og til fuldstændig Regulering, der end ikke findes i et saa udpræget statsstyret Erhvervsliv som Sovjetunionens. Stridighedernes og Propagandaens Verden er en Yderstandpunkternes Verden, hvor alle Former for økonomisk Organisation males enten sorte eller hvide. Virkelighedens Verden er en Verden af Mellemformer, hvor det altsammen har en mere eller mindre graa Tone. Modsætningen mellem demokratiske og autoritære Stater ligger ikke saa meget i de økonomiske Teorier, de bekender sig til, ja, end ikke i de sociale Opgaver, de sætter sig, som i selve Lovgivningens Art og i det helt forskellige Statsapparat, hvorigennem den finder Udtryk. Disse Forhold ligger udenfor den Internationale Arbejdsorganisations Omraade. Hvad det her kommer an paa at fastslaa, er den vidtgaaende Lighed mellem de Metoder, der anvendes af Stater med højst forskellig politisk Ideologi og højst forskellig Opfattelse af, hvilke Maal der tilstræbes. Nutidens Teknik er mere eller mindre universel. Hvad enten det drejer sig om at udvikle Landets Hjælpekilder, fremme Erhvervslivet, begrænse Produktion, Udbud og Priser, lede Pengevæsen og Kreditgivning, ordne indenlandske Gældsforhold, ændre Indtægtsfordelingen ved Skat paa store Indkomster og Udbytter eller paavirke de internationale Handelsforhold og Kapitalbevægelser, er det umuligt at drage nogen fast Grænse efter ideologiske Linier. De Fremgangsmaader, som benyttes, er Fælleseje for alle Lande. Talrige Eksempler paa dem alle kan findes under enhver Forfatningsform. Hverken demokratiske eller totalitære eller kollektivistiske Stater har noget Monopol paa dem.

Selv om Fremgangsmaaderne er ensartede, er der imidlertid en fundamental Forskel paa de Resultater, man er naaet til, idet disse er bestemt ved det Endemaal, som haves for Øje. I nogle Tilfælde er Statens Ingreb inspireret og ledet af Ønsket om at højne hele Folkets almindelige Kultur og Velfærd, og bliver stadig kritiseret og korrigeret af dem, hvis Tarv den hævder at ville fremme. I andre Tilfælde er Hovedformaalet at styrke Statens politiske og militære Magtstilling, i Forhold til hvilken den enkelte Borgers Velfærd er af sekundær og underordnet Betydning. Skønt der maaske i begge Tilfælde anvendes samme Fremgangsmaader, benyttes de til helt forskellige Værdsættelser. Som Følge heraf er ogsaa Resultaterne aldeles forskellige. Hvor Hovedformaalet er en højere Levefod, der muliggør Gennemførelse af social Retfærdighed, Udbredelse og Højnelse af Kulturen, er der et stort Omraade for fælles Indsats, hvortil hvert enkelt Land yder et eller andet værdifuldt Bidrag. Men dybest set er intet Forlig muligt mellem social Retfærdighed og Krigsforberedelse. Økonomisk som moralsk er de polære Modsætninger. Krigsberedskab kan kun købes ved i større eller mindre Omfang at ofre Kulturlivet. Social Retfærdighed kan kun opnaas, naar de produktive Kræfter udelukkende anvendes i Fredens Tjeneste, thi uden den er det almindelige Fremskridt for Menneskeheden umuligt. De, der i Samarbejde søger at virkeliggøre den Internationale Arbejdsorganisations Idealer, er Fredens erklærede Tilhængere. Kollektiv Sikkerhed er ikke et rent politisk Begreb, men kræver for at blive virkeliggjort en national og international økonomisk Ordning, hvis Hjørnesten er social Retfærdighed.

1. Marts 1937.

Harold Butler.

HØST

I Solskinsdage fra Havrevangen,
hvor Lærken jubler endnu saa glad,
har vi i Høsttiden hørt paa Sangen
fra Høstmaskinen og Leens Blad.

Og selv om Bonden jo klager gerne,
maa han bekende, han sjældent saa
et Straa saa langt og saa tung en Kærne,
som Aarets Hvede-Høst byder paa.

Og Havren ringled' med gyldne Bjælder,
som fyldte Marken til Engens Rand,
og denne Ringlen af Bjælder melder,
at Bonden bliver en holden Mand.

Vi glemmer alle de triste Røster,
som kun kan tale om Daarligdom,
naar Dreng og Pige gaar ud og høster
den gyldne Skat som af Mulden kom.

Naar Hesten krummer sin Ryg og sparker
i gule Stubbe med Stænk af Grønt,
og Bonden høster de modne Marker,
ja, saa er Danmark for Alvor skønt.

Aage Hermann.

Fra LANDARBEJDERNES ARBEJDSMARK

60 AAR

Den 12. September fylder Sekretær i Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse *Carl Broløs* 60 Aar. Broløs har været knyttet til Arbejdsløshedskassen siden 1918,

men hans Virksomhed i Organisationens Tjeneste er ældre. I 1917 blev der dannet en Afdeling af Landarbejderforbundet i Gerlev, hvor han den Gang var bosiddende. Broløs blev Formand og fungerede forøvrigt ogsaa baade som Kasserer og Kontrolbestyrer. Da der ikke længe efter stiftedes en Kredsorganisation for Randersegnen blev han ogsaa Formand for denne. Aaret efter, nærmere betegnet November 1918, blev han knyttet til Hovedkontoret som Sekretær i Arbejdsløshedskassen, og paa Kongressen 1919 indvalgtes han i Hovedbestyrelsen. Skønt Broløs ikke hører til dem, der ikke kan gaa forbi en Talerstol uden absolut at skal op paa den, er han dog baade gennem sin daglige Virksomhed og som Sekretær paa samtlige Landarbejderforbundets Kongresser blevet velkendt af saavel Tillidsmænd som af et meget stort Tal af Medlemmerne indenfor vor Organisation.

60 Aar er ingen Oldingalder, der opfordrer til at skildre den paagældendes Levnedsløb eller skrive vedkommendes Nekrolog. Disse Linier skal ogsaa kun være en Fødselsdagshilsen og Lykønskning til en Kammerat, der endnu staar i sin fulde Mandomskraft.

M. O.

ER DER NOGEN, SOM LÆNGES EFTER STAVNSBAANDET?

Den danske Landmand, der uanset sin utvivlsomt store faglige Dygtighed, sommetider kan synes temmelig snæversynet, er slem til at kaste sig ud i letkøbte Teorier, naar han bliver stillet overfor et eller andet Samfundsproblem.

Den Kendsgerning, at det har vist sig vanskeligt at faa Landarbejderne til at være tilfredse med en stærkt nedskaaret Løn og iøvrigt slette Arbejdsforhold og Boligbetingelser er for Landmanden blot et Tegn paa Verdens almindelige skæve Gang, og han mener, at det »selvfølgelig er Fagforeningernes Skyld«.

At Ungdommen blandt Landarbejderne er ved at faa Interesse for de Kulturgoder, som Byungdommen længe har haft Adgang til, at Læsning, Studiekredse o. s. v. ganske automatisk medfører et stigende Krav til f. Eks. Værelsers og Boligers Hygiejne og hele Indretning, er for Landmanden blot et Tegn paa en ryggesløs Fordringsfuldhed. Og Fagbevægelse og Socialdemokrati, som jo gerne befordrer Arbejderens Kulturhunger og endnu hellere tilfredsstiller den, bliver altsaa beskyldt for at nedbryde Respekten for det hævdvundne og kæle for Tidens sletteste Tendenser.

Formodentlig vilde det i høj Grad tilfredsstille vore Landmænd, hvis Fagforeningerne tog den Stilling at modvirke Trangen til Oplysning og drive en Agitation, der gik ud paa, at Landarbejderne skulde være fuldt tilfredse med at være Danmarks daarligst stillede Stand.

Men Landmændene vil aldrig paa den Maade blive tilfredse med hverken Fagforening eller Socialdemokrati, de vil aldrig komme til at se vort Oplysningsarbejde, vor Kamp for Højnelse og Forbedring af Kaarene, standse. Og vi vil fortrøstningsfuldt vedblivende finde os i at blive kaldt Ødelæggere og Nedbrydere, saalænge Ødelæggelsen og Nedbrydningen bestaar i at kæmpe for menneskelige Kaar for de Arbejdere, der løfter de tungeste Byrder og bærer vort vigtigste Erhverv.

Landmændene har aldrig været bange for at tage de stærkeste Beskyldninger i Brug, naar det gjaldt Arbejderbevægelsens Virksomhed. Vel vidende, at vort Arbejde i sidste Instans vilde komme til at betyde en Løftelse af Landarbejderne og dermed resultere i, at de samme Landarbejdere blev mere fordringsfulde end hidtil, saadan som Kulturmennesket nu engang altid er mere »fordringsfuld« end det primitive og enfoldige Medmenneske, kastede Landmændene hensynsløst Snavs

paa os, og de betænkte sig ikke engang paa at beskylde os for ligefrem forbryderisk Virksomhed.

Det var især yndet at hævde, at Fagbevægelsen og Socialdemokratiets Samvirke havde ført til, at det bedre betalte sig for Ungdommen paa Landet at stikke til Byerne og der oppebære Socialhjælp, og at det ligefrem var Arbejderbevægelsens Hensigt at købe sig Stemmer ved at kæle for de allersletteste Instinkter i Mennesket — nemlig dets *Dovenskab* og *Frygt for Pligter og Ansvar.*

En saadan Tankegang er fremført mange, mange Gange i de sidste Aar. Bortset fra, at *vi* ikke mener, at Arbejdere i dette Land mangler Ansvarsfølelse eller Flid, saa er det i sig selv en haard Beskyldning mod os, at vi skulde søge at erhverve os Tilhængere ved at støtte de slappeste og daarligste Individer i Folket. Det er saa meget mere uhyrligt, at en saadan Paastand næsten daglig i Venstres og den konservative Presse kan fremsættes, da det jo forlængst er bevist, at det faktisk er umaadelig faa Arbejdere der kan siges at have forladt Landbrugsarbejdet, og som nu lever af social Understøttelse.

En interessant Undersøgelse til Besvarelse af det — for Landmændene — pinlige Spørgsmaal har det været let at foretage:

Fra Socialreformen traadte i Kraft Oktober 1933 og indtil 27. Oktober 1936 var der ved Centralarbejdsanvisningen i København anmeldt 574 arbejdsløse, *som* var flyttet til København *efter* Lovens Ikrafttræden. Iblandt disse Folk skulde det altsaa være muligt at finde dem, der — som Landmændene siger — foretrækker at hæve Socialhjælp fremfor at arbejde paa Landet.

Imidlertid var der blandt de 574 Personer kun 139, som var ugifte og endnu ikke fyldt 25 Aar! Og da Landbruget jo aabenbart kun mangler ung Arbejdskraft, var der altsaa kun 139 brugbare.

Men nu kommer det værste: Af samtlige 574 arbejdsløse var der kun 53, som før havde beskæftiget sig med Landarbejde, og af disse 53 var der endelig kun *15,* som var under 25 Aar!

Nu er Landbrugets Paastand om manglende Arbejdskraft jo snart af gammel Dato, og derfor kan det være meget interessant at fastslaa, at af de femten Personer var de 13 indvandret til Byen *efter* Oktober 1936. De 2 (to) Landarbejdere, som forlod Landbruget »paa Grund af Socialloven« i Tiden fra Lovens Ikrafttræden og indtil Oktober 1936 (3 Aar) har Landbruget vel nok kunnet undvære uden derfor at føle sin hele Eksistens truet.

Tager vi alle med — altsaa ogsaa de tretten — kan vi — med Fare for Overdrivelse — naa til følgende Indrømmelse overfor det betrængte Landbrug: *Der er maaske en Snes unge Mænd under 25 Aar, som lever af Socialunderstøttelse i København, og som maaske kunde anvendes til Landarbejde!*

Det vilde være naivt at tro, at denne uomstødelige Sandhed endelig skulde kunne gøre det af med den graverende Beskyldning mod Socialreformen, Socialdemokratiet og Arbejderbevægelsen i det hele taget. Dertil har den allerede været for mange Gange gentaget. I Radioforedrag, i Artikler, i Taler over det ganske Land har man forelagt de tørre Kendsgerninger for Titusinder, som gad lytte. Men stadig kan man slaa et Venstreblad op — for slet ikke at tale om et hysterisk Papir, som kalder sig »Skatteborgeren« og der læse Skrønen paany og paany.

Jamen, hvad saa med Provinsbyerne vil man spørge?

Det er rigtigt, at de hidtil sagte har beskæftiget sig med København — denne store By, der ifølge alle Venstreblade er et Sodoma og Gomorrha, som stinker af Last, Lediggang, Skørlevned og alskens andet ondt. Tager man imidlertid fat paa Provinsbyerne — og der er intet vi hellere vil — saa stilles vi overfor følgende Kendsgerninger:

De Personer, som kunde tænkes at have foretrukket Socialhjælp fremfor at arbejde paa Landet udgør 225 Personer. Disse *har* faktisk modtaget Socialhjælp i Perioden efter Oktober 1933, men kun nogle faa af dem har modtaget den konstant, hvilket bl. a. beviser, at det er Folk, der maaske er ved at tilpasse sig Bylivet og i hvert Fald ikke kan siges at være uvillige til at søge Arbejde. Af de 225 er ikke alle Landarbejdere — ja, man ved ikke med Bestemthed, hvor mange der faktisk vilde være i Stand til at paatage sig Landarbejde. Der er Fagarbejdere, Arbejdsmænd og andre, som vel *har* arbejdet paa Landet tidligere, men derfor ikke givetvis behøver at egne sig til Landarbejde.

Og endelig kan man saa vende hele Sagen paa Hovedet og stille det store Spørgsmaal op: Hvad er det egentlig, vi tillader os at diskutere? Er det Meningen, at man skal forhindre Folk, som har Længsel mod en anden Livsform og andet Arbejde, i at søge dette? Er det Meningen, at Landmændene vil tage Konsekvenserne af deres Angreb og stille Forslag om Indførelse af Stavnsbaandet. Vi har undersøgt Sagen, fordi det var interessant at faa fastslaaet i hvor høj Grad Landmændenes Beskyldninger var usandfærdige, men er det i Virkeligheden ikke et Spørgsmaal, om det i det hele taget er *nogens* Ret at gribe ind i Menneskets Ønske om at forandre sin Tilværelse, søge nye Muligheder og ny Udfoldelse for sine Kræfter.

Med andre Ord: Selv om der skulde være Landarbejdere, der foretrak at suge paa Lappen i Byerne, indtil de fik akklimatiseret sig og maaske i den Tid blev tvunget til at søge Hjælp, — ja, selvom det forholdt sig saadan, er der saa derfor nogen Fornuft i at betragte det som givet, at de samme Folk var demoraliserede og mindreværdige Personer. Ingenlunde!

Men *hvis* Landbruget selv kun mener at kunne løse sit Beskæftigelsesproblem ved Indførelse af Stavnsbaandet, saa er det paa Tide, at de gode Landmænd tager Lære af Arbejderbevægelsen, nemlig ved at oprette Studiekredse, Aftenskoler og Oplysningsorganisationer, hvor Landmænd kan vandre hen og lære om det Samfund de lever i, de Forhold, der bestemmer dette Samfunds Liv og frem for alt om det Sammenhold og Samfundssind, som Arbejderbevægelsen ikke vedblivende skulde være ene om at udvise.

Jens Strøm.

LAND-ARBEJDET ER HVERKEN DRØM ELLER DIGT!

»Berlingske Tidende« har en rar Onkel, der sidder et Steds ude paa Landet og skriver nogle Artikler, som han kalder »Breve fra Landet«. Han underskriver sig med »Jægermester Plov«. Det er pæne Ting, han skriver om Livet paa Landet. Han forstaar at male Billedet i varme Farver; men han sidder jo ogsaa i sin gode Kontorstol i hyggelige Omgivelser og forfatter sine Breve.

Men hvordan ser Livet (Arbejdet) paa Landet ud i Virkeligheden? Paa visse Dage og under visse Arbejder kan der være noget friskt over Landlivet. En travl Høstdag, naar alle Mand er i Sving og Arbejdet gaar rask fra Haanden, kan være en virkelig Oplevelse. Det er ligeledes et godt Arbejde en Foraars- eller Efteraarsdag i et godt Vejr at gaa bag en Plov. Der er blot det »men« ved dette og lignende godt Arbejde paa Landet, at det skal gaa saa stærkt, at Resultatet bliver Jageri.

Lad os sige det straks i Begyndelsen af Artiklen, at paa Landet kender man ikke til at arbejde jævnt og menneskeligt. Enten skal det gaa i et forrygende Tempo eller ogsaa — naar det drejer sig om haardt Arbejde — skal der slæbes ud over alle Grænser. Meget Arbejde paa Landet udarter sig til Rekordjagerier, i hvilke kun de stærkeste i Helbred og Kræfter formaar at klare sig og slippe fra uden Men. Arbejde, der ikke koster Spande af Sved, anerkender man ikke gerne som Arbejder; Kontorarbejde og lettere Arbejder i det hele taget ser man ned paa med en vis moralsk Selvbevidst- og Selvtilfredshed. Man er Gudskelov ikke saa dovne!

Det er Bonden, der fører an i denne Fordømmelse af Byarbejdet — som han ikke kender noget til; der er Arbejder i Byen, der er baade strengere og ubehageligere end Landarbejdet — medens han dog sjældent selv arbejder med i det tunge Arbejde paa Gaarden. Man kunde ønske for saadanne Bønder: Kunde de endda ordne deres egne Forhold derude paa Landet, saa Folkene fik den Fritid, de har Krav paa.

Harvning hører ikke til det svære Arbejde; det er kun i visse Tilfælde, hvor Jorden er fuld af Græspolte og andet Ukrudt, at Arbejdet kan blive besværligt nok. Paa saadanne Agre kan selv det for dets behagelige Egenskaber lovpriste Pløjearbejde blive anstrengende. Og det ser desværre ud til, at de danske Agre bliver mere og mere beskidte. Men 10 Timer i Sol bag en Harve paa selv en jævn Mark er ikke det »bare Grin«.

Hvor meget grimt Arbejde er der ikke paa Landet lige fra eventuelle regnfulde Høstdage, hvor man maa gaa gennemblødt Dage igennem, til Kartoffeloptagningen og Roearbejdet om Efteraaret. Forsommerens Roesæson er heller ikke Morskab altsammen. Det er Dage paa 10—12 Timer i enten Regn, Blæst eller ulidelig Varme. Hvad er Landarbejderens Arbejde andet end en ustandselig Kamp mod Naturen.

Meget af Tærskearbejdet om Vinteren er grimt Arbejde. Igennem Laden er der et Sus af Gennemtræk, og fra Tærskemaskinen pulser Røgen i tykke Skyer, der sætter sig i Øjne, Næse og Svælg, saa det er næsten umuligt at opholde sig derinde. Vi kan ogsaa nævne Arbejde med Kunstgødninger, kedelige Arbejder som Vognvask, hvor man bliver placeret ude i et Gadekær o. s. v., o. s. v. Kun sjældent — eller rettere sagt aldrig — bliver der taget Hensyn til Folkenes Tøj, eller om de har noget Tøj, der passer til det specielle Svinearbejde, de sættes til. Arbejdsskure har man ikke. Men man bruger heller ikke at holde op i Regnvejr, hvis Arbejdet ellers kan udføres i Regnvejret. Paa Landet hedder det: Bare mase paa! Omkostningerne maa I selv tage!

Jægermester Plov skriver meget om det friske Liv, man fører ude paa Landet. Han priser især Efteraaret, naar Blæsten rusker i Træer og Huse og Fuglevildtet gaar i Træk over vore Hoveder. Men Daglejeren og Tjenestekarlen, der begyndte dette »friske Liv« tidligt om Morgenen, længe før Jægermesteren stak i Morgentøflerne, og som prøvede det i Gaar og mange Dage forud for i Gaar, og som har mange Dage af samme Slags at skulle igennem og kunne nyde »Friskheden« i, ser ikke saadan paa det. De er bl. a. ikke klædt saa godt og hensigtsmæssigt paa som Jægermesteren; det tillader deres Løn dem ikke.

Efteraaret er den værste Tid for Landarbejderen. Da har man alt det haarde Arbejde, som tidt maa udføres i alskens Slags daarligt Vejr. I det hele taget saa er det netop det Ubehag, der følger af at arbejde i Regnvejr, saa at de Ting, man arbejder med, bliver vanddrukne og tunge at arbejde med og Jorden tung at gaa i og endelig, at man selv bliver gennemvaad, det, der er det værste ved Landarbejdet. Det evige Regnvejr om Efteraaret og Vinteren igennem i Forbindelse med Blæsevejr tager paa Kræfterne.

Meget Landarbejde er af en saadan Beskaffenhed, at det snavser baade Hænder og Klæder til paa det forfærdeligste. Det gælder ikke mindst for Arbejdet i Staldene. Dertil kommer, at mange Bønder har en Mani for, at man skal bruge Hænderne til alt Arbejde, hvor det overhovedet kan lade sig gøre. At bruge Redskaber, hvor man kan bruge Hænderne, anses for Dovenskab. Det er en Slags »Kineseri«, som man endnu ikke er kommet ud over i Danmark indenfor Landbruget.

Vejr og Vind bider i Huden. Det fører selvfølgelig til, at Hænderne revner af at tage i alt lige fra Halm, raadne Kartofler, Kunstgødning og, hvad der ellers bliver forlangt. Paa visse Tider af Aaret gaar mange unge Tjenestefolk rundt med tykke opsvulmede Hænder som Følge af det snavsede Arbejde. Paa Landet kender man ikke til at beskytte sig mod den Slags Ubehageligheder lige saa lidt, som man kender til Beskyttelsesforanstaltninger af anden Slags. Paa Landet gælder kun eet: At Arbejdet bliver udført saa godt som muligt uden Hensyn til Udøverens Helbred og Velbefindende.

Arbejdet paa Landet er rigt afvekslende, hvilket i Realiteten betyder, at man ustandselig maa gaa og

træne sig op til et nyt Arbejde for, saa snart man har opnaaet en Smule Rutine i et Arbejde at begynde forfra paa et nyt. Meget Landarbejde bliver som Følge heraf unødig svært, for man skal altid op paa det højst tænkelige Tempo. Jeg tænker ikke mindst paa Tærsketiden, hvor ganske uøvede Folk pludselig bliver sat til at bære Sække paa Loftet, tidt 150 Stk. a 100 kg pr. Dag. Naar en Mand har gaaet med en saadan Byrde flere Dage i Træk, er hans Ryg et blodigt Kød. Det sker i Massevis af Tilfælde hvert Aar. Det ser Jægermesteren ikke, han kommer ikke i Landarbejderhytterne efter Fyraften.

Den gifte Landarbejder er den, der er daarligst stillet. Han har lange Arbejdsløshedsperioder. Hvis han saa endelig faar Arbejde, er det altid et særdeles grimt og haardt Arbejde, man sender Bud til ham for at faa Hjælp til. Det er ikke ualmindeligt, at en Mand kan faa Lov til en Maaned i Træk at gaa fra Gaard til Gaard for at læsse Gødning, et meget haardt Arbejde. Paa Herregaarden maa den gifte Daglejer tage alt Sliddet. Man har dér i Reglen et Kobbel unge Mennesker, som ikke magter noget rigtigt, hvorfor der bliver uforholdsmæssig meget haardt Arbejde til Daglejerne. Røgteren, deres Koner og Daglejernes Koner, som besørger henholdsvis Røgterarbejdet og Malkearbejdet, har ogsaa et haardt Job. Deres Tilværelse burde raabes ud for alle Vinde. De begynder om Morgenen Kl. 3—4, naar almindelige Mennesker ligger midt i deres Søvn, og maa holde ud Dagen igennem. Staldarbejdet er krævende Arbejde. Man maa være paa Færde alle Vegne paa een Gang, Køer, Svin og Kalve skal passes samtidig med, at meget af Arbejdet er temmelig haardt Arbejde. Dertil kommer, at det maa udføres i en temmelig varm Stald i en tung vandmættet Luft, som er Kostaldens.

Regn, Blæst, Møg, Pløre, Sol og Slæb. Med disse Substantiver kan vi passende karakterisere Land-Arbejdet. Der er ikke Plads for Romantik her. Den objektive Iagttager vil snart opdage, at det, at være Landarbejder, ikke er det samme som at nyde Naturen i fuldeste Maal. Landarbejderens Liv er tværtimod en Kamp med Naturen, et strengt Arbejde, der føles som en Skrue uden Ende, thi aldrig har man overstaaet een Kamp, et grimt Arbejde, et grimt Vejrlig, før det næste melder sig — ja, endnu før man har faaet udhvilet fra det sidste haarde Arbejde og Tag med Naturen.

Erfaringer som disse gøres daglig af Landarbejderen. De Unge vil ikke høre efter, naar han vil have dem til at organisere sig for sammen med ham at gøre Forholdene bedre. Først den Dag, da den Unge staar og skal stifte Hjem, og han føler, at han allerede har forbrugt sine bedste Kræfter, bliver han klar over, at han har drevet et letsindigt Spil med sine Kræfter ved aldrig at have taget Hensyn til, hvad han bød sit Legeme. Han skulde jo tækkes Bonden og brød sig Pokker om, at han derved strammede Skaglerne endnu mere for den gifte Landarbejder. Men naaet hertil, er Sangen forstummet paa hans Læber; han opdager, at Arbejdet ikke er lutter Poesi, og at han er undergivet Kræfter, der er stærkere end han selv.

Naar han igen begynder at synge, saa er det for at synge med paa Organisationens Sange. Han vil da have fundet ud af, at man maa staa sammen for at skaffe gode Arbejdsforhold og en god Arbejdsfortjeneste og for engang at kunne synge med Aakjær:

> Da pløjer vi muntre vort bølgende Land,
> naar først vi har friet vor kuede Stand
> fra Tusindaars-Trældommens Nat.
>
> *Svend.*

Fra alle sider

Nyborg — Murermesterforeningen. I Udbudsbetingelserne for Opførelse af en Kirke til Adventistmenigheden var anført, at der ikke maatte arbejdes om Lørdagene. Mesteren, der fik Arbejdet overdraget, ønskede i H. t. Betingelserne at ændre Arbejdstiden fra Kl. 6 Morgen til Kl. 17 med en halv Times Frokost og 1 Times Middag. Ingen Overtidsbetaling, men Lørdag fri i Stedet for. Da vi paa Forespørgsel fra Afdelingen ikke kunde gaa med hertil, er der tilvejebragt den Ordning, at der arbejdes fra Kl. 7 til Kl. 18 med en halv Times Frokost og een Times Middag paa Ugens 5 Dage. Lørdag fri. For denne halve Middagstime betales 50 pCt.s Tillæg. For den sidste Time alm. Overtidsbetaling.

Odense M. — Murermester J. Aage Petersen, Odense. Murermesteren har underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst.

Ikast — Cementstøber Martin Jensen, Ikast. Overenskomst oprettet 10. Juni d. A. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde betales med et Tillæg af 25 pCt. for den første Time, 33 pCt. for den anden Time, 50 pCt. for den tredie. Nat-, Søn- og Helligdagsarbejde betales med et Tillæg af 100 pCt. til Timelønnen. Timeløn 109 Øre. Endvidere er der fastsat en Række Akkordpriser. Regler for Behandling af faglig Strid. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Overenskomsten kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. Marts.

38. Agitationskreds — Gartner Nonby, Vejle. Gartneren har underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen samt Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst.

Nibe — Kommunen. Der er oprettet Overenskomst vedrørende Arbejderne paa Nibe Gasværk. De faste Arbejdere oppebærer en aarlig Løn af 3200 Kr. = 61.54 Kr. ugentlig. Arbejdstid 48 Timer pr. Uge. 8 Dages Sommerferie. De faste Arbejdere er fritaget for Tjærepumpning om Vinteren. Reservemanden faar for hver Afløsningsvagt 10 Kr. 40 Øre = Kr. 1,30 i Timen. Alt løst Arbejde, for saa vidt det kan overkommes, tilfalder Reservemanden til normal Timeløn, for Tiden 109 Øre i Timen. For Kasserensning betales 12 Timers normal Løn. Reservemanden har 7 Dages Sommerferie. Overenskomsten er gældende for 4 Aar indtil 1. Marts 1941, men kan fra begge Sider opsiges med 3 Maaneders Varsel, dog tidligst til 1. Marts 1938.

Hem-Hindborg-Dølby — samme Kommune. Overenskomsten er ved Forhandling blevet fornyet og væsentligt forbedret. Timeløn 109 Øre for Arbejde med Tilskud, 100 Øre for alm. komm. Arbejde. Skærveslagning Kr. 6,75 pr. m³ Gyldighed et Aar med 3 Mdr. Opsigelse.

Dansk Arbejder Blad

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 17 15.–9. 1937 42. Aarg.

Maa jeg se din Bog?

Maa jeg se din Bog?
Kun fordi jeg nok vil vide,
om vi staar paa samme Side,
og at ingen af os skumler
i en ækel Skammekrog.

Maa jeg se din Bog?
spørg jeg en Chauffør ved Tanken.
Ikke den, du har paa Banken,
selv om den, der sparer sammen,
dermed viser han er klog.

Maa jeg se din Bog?
Bogen til din Fagforening,
du forstaar, det er min Mening,
jeg vil vide, om du kender
Sammenholdets jævne Sprog.

Altsaa: Maa jeg se din Bog,
ingen Bagværk af en Digter,
men en Bog om dine Pligter,
Bogen paa, at du vil bære
d i n Del af det fælles Aag!

Aage Hermann.

MEDLEMSKONTROLLEN

PAA ARBEJDSPLADSERNE MAA SKÆRPES

Vort Forbund er i stadig Vækst, derom vidner de stigende Tal i Afdelingernes Medlemsprotokoller. Men der findes desuagtet fremdeles et uforholdsmæssigt stort Antal personligt tilmeldte Arbejdsløse til de offentlige Arbejdsanvisningskontorer. Ganske vist kan de godt og vel 10,000 saaledes tilmeldte ikke alle henregnes til den Kategori af Arbejdere, som henhører under vort Forbunds Omraade, men langt den største Part vil sikkert ved nærmere Undersøgelse vise sig som søgende Arbejdsmandsarbejdets forskellige Grene. Og dertil kommer yderligere dem, der hidtil uanfægtet paa Grund af manglende Kontrol paa Arbejdspladserne har opnaaet Arbejde uden at staa tilmeldt Organisationen.

Vi kan lige saa godt indrømme det først som sidst. Kontrollen paa Arbejdspladserne er ofte ikke saa god, som den skulde være.

Naturligvis ved enhver, der til Stadighed arbejder paa en Arbejdsplads, at han skal være Medlem af Organisationen, men der findes som bekendt ogsaa Arbejdere, der kun med Mellemrum aflægger de forskellige Arbejdspladser Besøg. Vi tænker her paa Kuske og Chauffører, der afhenter Materialer i Grusgrave, paa Teglværker, Lagre eller Fabriker, og bringer saadanne Materialer til andre Arbejdspladser. For disses Vedkommende skifter Arbejdsstedet adskillige Gange i Dagens Løb, og Forholdet til det enkelte Sted bliver ofte af denne Aarsag udflydende. Ogsaa det stigende Arbejdstempo er medvirkende. Læsning det ene og Aflæsning det andet Sted skal ske hurtigt. I begge Tilfælde ydes der ofte Hjælp af den stedlige Arbejdskraft, uden denne i fornødent Omfang interesserer sig for om den tilfældig tilstedeværende Kusk eller Chauffør er organiseret.

Ikke mindst Bilens Anvendelse til Materialetransport har gjort Forholdene usikre. Stigende Efterspørgsel af Bygningsmaterialer, ikke mindst i Byernes Opland, har gjort mangen Bakkeknold i Omegnen til Grusgrav og adskillige Bønder til Vognmænd og Entreprenører. Fra tidlig Morgen til sildig Aften dirrer mere eller mindre defekte Motorkøretøjer overlastede henad Landevejene ført af ganske unge Mennesker, der med Maden i den ene Haand og Rattet i den anden trodser alle Regler, enten de saa omfatter Fart, Færdsel eller Arbejdstid.

Og det er ikke alene Transporten af de for egen Regning fremstillede Materialer, der interesserer de paagældende Vognmænd. Tempoet giver dem Tid til ogsaa at paatage sig Kørselsentrepriser enten for Teglværker eller Bygningsentreprenører, der ser deres Fordel ved Udnyttelsen af Vognmandens billige, uorganiserede Arbejdskraft, og hvad der paa denne Maade opnaas af fantastisk billig Pris for Transport af forskellig Materiale, trodser enhver Beskrivelse.

Paa dette Omraade er der saaledes meget nyt Land at vinde for vort Forbund, men det vil koste baade Arbejde og Paapasselighed ikke alene fra Agitationskredsenes og Afdelingernes Side, men i lige saa høj Grad fra det enkelte Medlem, som er beskæftiget paa Arbejdspladserne, det være sig Teglværk, Grusgrav og Byggeplads eller Lager.

Agitationskredsene og Afdelingerne bør i første Række holde sig nøje underrettet om saadanne Virksomheders Opstaaen for hurtigst muligt at gribe ind til Fordel for organiseret Arbejdskrafts Beskæftigelse og Tilvejebringelse af overenskomstmæssige Forhold med Hensyn til Løn og Arbejdsvilkaar. De bedste Betingelser for Opnaaelsen heraf er dernæst, at hvert eneste Medlem af Forbundet betragter det som en uafviselig Pligt at medvirke til Udførelsen af en effektiv Kontrol paa Arbejdspladserne af Kuske eller Chauffører, som tilbringer Materialer af den ene eller anden Art.

En saadan Kontrol kan udmærket lade sig gennemfør, naar hvert Medlem, som anvises til Medhjælp ved Af- og Paalæsning, overbeviser sig om, hvorvidt den Paagældende, der tilbringer Materialerne eller skal have læsset saadanne, er Medlem af den stedlige Afdeling, hvilket ganske simpelt sker ved at kræve Medlemsbogen fremvist. Kan Medlemsbevis ikke præsteres maa Vedkommende paalægges at bringe sit Medlemsforhold i Orden snarest, og Afdelingens Ledelse bør ligeledes omgaaende underrettes. Er der først sket Henvendelse, som ovenfor anført, bør det naturligvis ligeledes ved Paagældendes efterfølgende Besøg paa Arbejdspladsen konstateres ved fornyet Forespørgsel, hvorvidt det givne Paabud om Indmeldelse i Afdelingen er efterkommet.

Ingen bør lade sig stille tilfreds med, at Kusken eller Chaufføren bærer vort Forbunds Emblem, da det tidligere er konstateret, at Misbrug heraf finder Sted.

Er der Tale om Levering af Materialer til saadanne Arbejder, hvortil der under den ene eller anden Form ydes Tilskud fra det offentlige, vil eventuel Modstand enten fra Arbejdsgiverens eller den uorganiserede Arbejders Side, henholdsvis mod Indgaaelse af Overenskomst eller Indmeldelse i Organisationen med Virkning kunne imødegaas ved Henvisning til, at der i Cirkulærer fra de forskellige Ministerier til alle offentlige Myndigheder, er givet Anvisning paa, at der saavel til saadanne Arbejders Udførelse, som til Fremstilling af de dertil fornødne Materialer, fortrinsvis skal benyttes arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Ved adskillige Arbejder er dette endog en Betingelse for Ydelsen af Tilskud fra det offentlige.

En effektiv Kontrol paa Arbejdspladserne til Konstatering af, hvorvidt alle, der kan være det, er Medlem af vort Forbund, er af den allerstørste Betydning til Underbygning og Udbygning af vort nuværende Overenskomstomraade. Det er tillige den eneste Vej til at bringe Virksomheder, der hidtil har undgaaet vor Opmærksomhed under Kontrol.

Derfor bør intet Medlem, under Henvisning til vort

Forbunds store Udbredelse og Medlemstal, lade sig forlede til at se igennem Fingre med, hvorvidt enkelte af Medarbejderne ikke har opfyldt sin Pligt som Kammerat ved at indmelde sig i Forbundet. En saadan Ligegyldighed vil kun føre til, at Respekten for Forbundets Indflydelse svækkes. Og netop Forbundets store Omraade afgiver, ved manglende Interesse fra Medlemmernes Side, Basis for om sig gribende Sløseri med at bringe et Medlemsskab i Orden.

Lad os derfor begynde Kontrollen paa Arbejdspladserne med det samme, og lad den blive effektiv og betryggende. *R—dt.*

Chaufførernes Løn- og Arbejdsvilkaar
UNDER MILITÆRETS EFTERAARSMANØVRER

Hvert Efteraar — som Regel i September Maaned — afholder Militæret de saakaldte Efteraarsmanøvrer. Til Brug for Transporter af Militærets Depotgenstande m. v. anvender man Lastbiler, der almindeligvis lejes af Vognmændene Landet over. Der er her Tale om et ret stort Antal Biler, der vel for de flestes vedkommende køres af Vognmændenes Chauffører.

Hidtil har Aflønningen af disse Chauffører været ret vilkaarlig, idet der ikke har foreligget nogen fast Aftale herom med ansvarlige Myndigheder, udover at der i København med den lokale Vognmandsforening har været en Overenskomst med Fagforeningerne her om Løn- og Arbejdsvilkaar for de Medlemmer, der har været beskæftiget under Manøvrerne.

I Fjor Efteraar var det særligt galt, idet Prisen for de lejede Vogne var kommet saa langt ned, at der bogstaveligt talt ikke var Dækning for Arbejdslønnen.

Dette har foranlediget, at Forbundet sammen med de 2 store Landssammenslutninger af Vognmænd, nemlig »Landsforeningen for Fragt- og Vognmænd i Danmark« og »Fællesrepræsentationen af danske Vognmænd« har forhandlet med Militærmyndighederne om en Overenskomst, der baade dækkede Vognejernes Priser og den Arbejdsløn, der skulde ydes ved Anvendelsen af lønnet Medhjælp.

Det er lykkedes for indeværende Finansaar at naa til en Ordning, hvorefter der i Vognmændenes Kontrakter med Militærmyndighederne er fastslaaet følgende Bestemmelser:

1) I alle Tilfælde, hvor Vognejeren benytter lønnet Chauffør, skal der ydes Chaufføren en Løn, der nøje svarer til den overenskomstmæssige Betaling.
2) For Finansaaret 1937—38 fastsættes denne Betaling til for Sjælland, herunder København, Kr. 15,50 pr. Døgn, for det øvrige Land Kr. 14,50 pr. Døgn, hvortil kommer gratis Kost og Logi som hidtil.
3) Saafremt Vognejeren ikke overholder sine Forpligtelser er det Militærmyndighederne som saadanne uvedkommende, men Vognejeren personlig er indforstaaet med, at Dansk Arbejdsmands Forbund har Ret til at videreforfølge en saadan Sag, jfr. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid.
4) Til Bestridelse af Arbejdet som Chauffører vil fortrinsvis komme i Betragtning saadanne Chauffører, som har forsikret sig mod Arbejdsløshed — først og fremmest Familieforsørgere — jfr. Statsministeriets Cirkulære af 7/6 1933.

Denne Ordning er, som allerede nævnt, kun gældende for indeværende Finansaar, da man saavel fra Ministeriets som Militærets Side vil se, hvordan Ordningen virker i Aar, hvorefter der til næste Aar vil blive optaget nye Forhandlinger.

Vi tror, den her trufne Ordning er til Gavn og Glæde for de af vore Medlemmer, der skal udføre dette Arbejde, thi det er jo lykkedes at faa fastsat en Betaling, der under de foreliggende Forhold maa siges at være tilfredsstillende og især paa Baggrund af de tidligere kaotiske Tilstande paa dette Omraade.

Som det vil bemærkes, skal de anførte Bestemmelser indføres i den Lejekontrakt, som oprettes mellem Militæret og Vognejeren, og ved sin Underskrift paa Kontrakten forpligter Vognejeren sig til at overholde de fastsatte Regler for Chaufførernes Aflønning, og da Vognejeren samtidig erkender Forbundets Ret til at indbringe Klage til Den faste Voldgiftsret, saafremt disse Regler ikke overholdes fra Vognejernes Side, er den trufne Ordning at opfatte som en regulær Overenskomst. Vi henstiller til de Afdelinger, der har Medlemmer, der kommer ud paa denne Militærkørsel, om nøje at paase, at der aflønnes i Henhold til denne særlige Overenskomst, og vi henstiller samtidig, at man er agtpaagivende overfor Udskrivningen af disse Vogne, saaledes at vore Medlemmer, der har arbejdsløshedsforsikret sig som Ordningen foreskriver, fortrinsvis kommer i Betragtning.

Skulde der være et eller andet, man er i Tvivl om, er Forbundets Hovedkontor naturligvis beredt til at besvare saadanne Tvivlsspørgsmaal. *V. E.*

ET AARS BORGERKRIG

Den 18. Juli 1936 begyndte Borgerkrigen i Spanien. Ingen forudsaa dengang, at Begivenhederne skulde udvikle sig, som de gjorde. Ingen forudsaa, at de skulde udvikle sig til den langvarige, forbitrede Kamp, som nu

Efter et Luftangreb.

gennem 14 Maaneder har hærget Landet og truer med at lægge det øde.

I Dag er der ingen, der tror, at Krigen vil være forbi om et Par Uger eller før — ingen ser Afslutningen paa den, og vi ved, at Striden nu mere end nogensinde er af den største Betydning for Europas Fred og Europas Fremtid.

Spanien er Landet mellem Afrika og Europa. Det giver Landet et særligt Præg, og det præger ogsaa Befolkningens Sind. Spanierne selv er traditionsbundet, og Landet er blevet tilbage i Udviklingen. Andre Nationers Udvikling af moderne storkapitalistisk Industri og moderne Landbrug er delvis gaaet uden om Landet og er i hvert Fald blevet stærkt forsinket netop af Traditionen. Men vel næppe i noget Land har Modsætningen mellem fattig og rig været større end i Spanien. Overklassen har levet et Liv i uforskammet Luksus og Lediggang, medens store Dele af Befolkningen blev holdt nede i Fattigdom og Uvidenhed.

Spanien er et Landbrugsland, over Halvdelen af Befolkningen lever af at dyrke Jorden. Men et lille Mindretal af Befolkningen har ejet det meste af Spaniens Jord. 24,000 Godsejere ejede før Revolutionen i 1931 ikke mindre end ⅔ af Landets dyrkede Areal. Mindre end 1 pCt. af Befolkningen ejede ⅔ af Jorden, medens Millioner af Bønder og Landarbejdere var jordløse og maatte forpagte Jord af Godsejerne paa Betingelser, der fuldstændig prisgav dem. Man kan roligt sammenligne mange, mange spanske Bønders Stilling med Tilstandene her i Landet for 150 Aar siden, før Stavnsbaandets Ophævelse.

Man kan ikke nævne dette uden ogsaa at nævne den katolske Kirke. Dens Magt var som i det øvrige Europa før Reformationen. Den havde skaffet sig alle mulige Fordele og var i Besiddelse af en uhyre økonomisk Magt. Den havde sin klamme Haand allevegne.

Den katolske Kirke tænkte mere i Pesetas — i Penge — end i kristelig Tankegang. Den var en beredvillig Hjælper af al Reaktion, og dens Rigdom hvilede som et tungt Guldkors paa den fattige spanske Befolknings Nakke.

Selv op til i Dag regner man med, at knap Halvdelen af Befolkningen ikke kan læse og skrive. Den katolske Præsts Magt var stor i det uvidende Folk. Der var Landsbyer, hvor Præsten bogstavelig talt var den eneste Mand, som kunde læse og skrive. Der kunde intet foretages, hvor man havde Brug for noget skriftligt, uden at det skulde gaa gennem ham.

Det gamle Spanien var præget af Udygtighed og Degeneration, af Stilstand og Tilbagegang. I 1923 søgte man at stive det uduelige Kongedømme af med et Militærdiktatur. Det var samtidig med Oprettelsen af det fascistiske Diktatur i Italien under Ledelse af Mussolini. Det er gammel Sædvane i Spanien, at højtstaaende Militære med Vold forsøger at præge Landets Politik. Dertil kommer, at den spanske Hær, som ofte nok har vist sin manglende Dygtighed overfor en ydre Fjende, var særdeles velindrettet til indre Opgør. Det var Hæren med de mange Officerer og de alt for mange Generaler.

Enhver Krigs sikre Resultat: Ødelæggelse!

I nogle Aar lykkedes det at stive Kongedømmet af ved Hjælp af dette Militærdiktatur. Men i 1931 satte Krisen, de store økonomiske Vanskeligheder ind, og Utilfredsheden blev saa stor, at først Diktatoren, derefter Kongen maatte gaa. Saa blev Republiken indført i Spanien, og Landet fik en demokratisk Forfatning. Det var en Forfatning, som maaske var den frieste i

Verden. Folkestyrets Princip blev anerkendt fuldt ud, og alle Samfunds-Borgere blev sikret politisk og borgerlig Frihed. Særlig bemærkelsesværdigt var det, at denne Forfatning anerkendte Folkenes Forbund som en Verdensregering, og derfor gav Afkald paa at bruge Krigen som Middel i sin udenrigske Politik. Sandelig sjældne Ord! Men det lykkedes ikke at fortsætte med et demokratisk Arbejde i Forfatningens Aand. Arbejderklassen stod splittet, Befolkningen var umoden, og Præsterne udnyttede Landbefolkningens og Kvindernes politiske Uvidenhed og Overtro. Da rejste Reaktionen atter Hovedet, det gamle Bagstræb triumferede atter. Det var samtidig med Nazismens Sejr i Tyskland, i det for Europa saa ulykkelige Aar 1933.

Men Forholdene dernede forværredes stadig, og den jævne Befolknings Utilfredshed voksede stadig. Ved grusom Terror søgte man at holde Arbejderklassen nede — men det lykkedes ikke. I Foraaret 1936 maatte man udskrive nye Valg. Valget blev en straalende Sejr for Folkefronten, den brede Sammenslutning af fremskridtsvenlige Retninger indenfor Borgerskabet og den arbejdende Klasse. Nu skulde der ske noget. Der skulde bødes paa gammel Uret, de haardt tiltrængte Reformer skulde gennemføres, Bønderne skulde have Jord, og Befolkningens Kaar skulde forbedres.

Men Overklassen var ikke til Sinds at opgive sine Rettigheder, og havde den ikke kunnet klare sig med Stemmesedlen, forsøgte den nu andre Midler. De højtstaaende Officerer var ligeglade med deres Løfte til Republiken, men saa sig om efter Støtte fra ligesindede i Udlandet. De rige Godsejere, Adel og Gejstlighed vilde ikke, at Folket skulde nyde Frugterne af sin Frihed. Europas sorteste Reaktion gjorde sig klar til et

Fra Fronten ved Madrid.

Forsøg paa at strangulere det spanske Folks Frihed og Selvstændighed.

Den 18. og 19. Juli gjorde Garnisonerne Oprør over hele Spanien. Mange Steder havde Generalerne Held til straks at faa Magten. I Marokko vandt de øjeblikkeligt, og de har siden benyttet denne Landsdel som Operationsbasis; det er derfra, de henter deres farvede Tropper. Derimod mislykkedes det i Spaniens største Byer. I Madrid, i Barcelona og i Valencia rejste Arbejderne sig til Modstand. De manglede Vaaben, men med ukueligt Mod stormede de Kaserne og besejrede de oprørske Militære. Saa var Stillingen den, at Oprørerne holdt knap Halvdelen og Regeringen godt Halvdelen af Landet besat. Og derefter udviklede Striden sig til regulær Krig med Fronter og Skyttegrave. Siden har

Her syes der Uniformer til Republikkens Hær.

Kampen bølget frem og tilbage, uden at nogen Part afgørende har faaet Overtaget. Med den største Sympati har vi fulgt Demokratiets Kamp. Vi har glædet os, naar Regeringstropperne vandt frem, og vi har frygtet for Udfaldet, naar de led Nederlag. Men mest Stolthed har vi følt over den Maade, hvorpaa de spanske Arbejdere, ja, det spanske Folk har forsvaret deres Hovedstad, Madrid.

Den største Svaghed for Republikens Forsvarere var i Begyndelsen Mangelen paa en regulær Hær. Man greb da til at uddele Vaaben til de demokratiske Organisationer, til Fagforeningerne og Venstrepartierne. Derved fik man dannet en Folkemilits. Da Franco imidlertid heroverfor kunde stille regulære Tropper, blev det nødvendigt at omdanne den mere broget sammensatte Folkemilits til en regulær Hær. Denne Omdannelse er nu gennemført, og det har utvivlsomt styrket Hærens Slagkraft.

Den spanske Ungdom har gjort en stor Indsats i denne Kamp. Jeg maa her særlig nævne den forenede socialistiske Ungdom. Ikke mindre end 150,000 af sine Medlemmer har denne Organisation stillet som Soldater. Mange af dens dygtigste Folk er blevet Officerer i Hæren. Man har søgt at slutte hele Ungdommen sammen i en national Alliance for mere enigt og effektivt at kunne føre Kampen. Den øjeblikkelige Handlekraft Ungdommen er i Besiddelse af i en vanskelig Situation, er kommet Republikens Sag til Gode, og det paaskønnes fra Regeringens Side. Det virker forbløffende at træffe ganske unge Mennesker i høje ledende Stillinger, men det gør man ofte i Spanien i Dag.

Der arbejdes med Begejstring for Folkets Sag. Og

Demokratiets Kamp føres ogsaa paa den kulturelle Front. Jeg har besøgt adskillige Skoler i Borgerkrigens Land. Med de mest primitive Midler arbejdedes der her med den største Interesse. Man søgte at give Republikens Ungdom Kundskaber og søgte at bringe dem i Forbindelse med Kulturens Værdier. Selv her under Krigen, hævder man, bygges der nye Skoler.

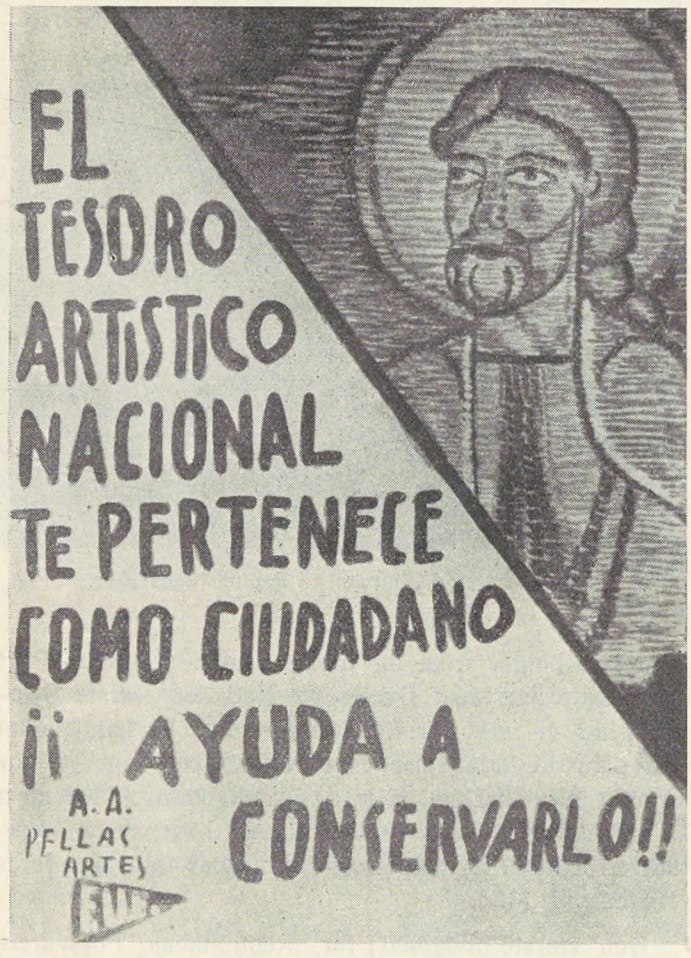

En Plakat, der opfordrer til at beskytte Landets Kunst og Kultur.

Jeg ved ikke om dette er rigtigt, men hvorfor skulde det ikke være det? Der er en meget stor Interesse for de kulturelle Spørgsmaal blandt de, der nu er de ledende i Landet. Nu skal Præster og Munke ikke længere bestemme, hvem der skal lære noget, og hvem der skal holdes i Uvidenhed. Demokratiet har taget Sagen i sin egen Haand.

Det har været almindeligt brugt ogsaa fra hjemlige reaktionære Kredse at paastaa, at Regeringstilhængerne var en Samling røde Kulturbarbarer. Og hvad er da Sandheden? Sandheden er, at ingen taler med større Stolthed om deres gamle nationale Kunst end netop disse Spaniere!

Jeg stod sammen med mine danske Kammerater i et gammelt ærværdigt Museum i Madrid. Medens Francos Granater eksploderede ude i Byen, stod her unge Kunstnere og tegnede Plakater. Og paa disse Plakater stod en Opfordring til Borgerne, til Soldaterne om at bringe hvert eneste Kunstværk de fandt i ødelagte Huse i Sikkerhed. — Det var de røde Kulturbarbarer i Arbejde.

Krigens Krav gaar frem for alle andre. Den civile Befolkning maa mobiliseres for at skaffe de nødvendige Varer, uden hvilke moderne Krig ikke kan føres. Derfor har man nationaliseret Krigsindustrien, ladet Staten overtage Vaabenfabrikerne. Men forøvrigt gælder det, at Industrien langtfra er blevet socialiseret. Regeringen ønsker ikke, at Folkets Kraft skal splittes ved Strid om Produktionsmidlerne. Den ønsker Ro bag Fronten, men effektiv Kamp ved Fronten.

Ved Propaganda har man opnaaet at sætte Arbejdsresultaterne i Vejret og har derved styrket Hærens Kampkraft. I Valencia var jeg inde at se en stor Fabrik for Uniformer til Soldaterne. Nogle Hundrede unge spanske Piger arbejdede her med Humør og Begejstring for den fælles Sag. De syede adskillige Tusinder Uniformer om Dagen. Fabriken var forresten indrettet i et gammelt Kloster, hvis store kølige Rum egnede sig udmærket til en Virksomhed af denne Art. Overalt, hvor vi kom frem i Fabriken, blev vi hilst med den republikanske Hilsen, og Stemningen naaede sit Højdepunkt, da alle Arbejderne sang »Internationale«. Det var Sangen, der bandt.

Ogsaa Bønderne synes at være med paa Folkefrontens Side. Ude i afsides liggende, fattige og solsvedne Landsbyer oplevede vi danske Gang paa Gang at blive hilst med den højt løftede Knytnæve, den republikanske Kamphilsen. Bønderne forstaar, at det gælder ogsaa deres Brød og deres Jord, naar der kæmpes for Demokratiets Sejr.

Overalt i Spanien ser man Plakater, der popagandererer for den antifascistiske Kamp. Man ser næppe en Gavl eller et Plankeværk uden de flotte og farvestraalende Plakater. Spanierne er meget dygtige Propagandafolk, og de er meget stolte af deres Dygtighed paa dette Omraade.

Spanske Skolebørn.

Da vi ankom til Barcelona, det første Sted vi gjorde Ophold i Spanien, var det sent om Aftenen. Hele Byen laa i Mørke, kun enkelte Steder saa man en enlig blaa Lampe. Det var af Frygt for Luftangreb, man lagde Byen i Mørke. Nu skulde man jo have troet, at vi, stø-

vede og trætte, som vi var, straks var kommet paa et Hotel. Men vi blev i Stedet ført hen til Propagandaministeriet. Det kunde man simpelthen slet ikke opsætte at vise os. Men denne stærke Propaganda tjener sikkert i høj Grad til at øge Sejrsstemningen. Og den er der nok af, jeg har ikke truffet en eneste Spanier, som tvivlede paa Sejren. De kan have Modgang i Øjeblikket, men om det endelige Udfald tvivler de ikke.

Hvis der havde været Tale om en virkelig Borgerkrig, hvor kun Spaniere deltog i Kampen, var der heller ingen Tvivl om, at Franco havde været slaaet for længe siden. Men Krigen er jo i Virkeligheden en Krig mellem det spanske Demokrati og den internationale Fascisme. Kun de store tremotores Bombemaskiner, de Tanks og Kanoner, som Franco har faaet fra Hitlers Tyskland og Mussolinis Italien, reddede Franco, da Nederlaget syntes ham sikkert. Men vinde kunde han ikke. Han fik i tusindvis af regulære Tropper, mange Divisioner, men Demokratiet holdt stadig Stand. Gang paa Gang har denne ulovlige Indblanding medført Episoder, der truede med at forstyrre det øvrige Europas Fred. For at forhindre, at Truslen skulde blive blodig Alvor oprettede man Ikke-Indblandingssystemet. Det betød, at man afskar en lovlig Regering fra sin lovlige Ret: at købe Vaaben i Udlandet. Og enhver ved, at Ikke-Indblandingen aldrig blev overholdt af Francos Forbundsfæller. Men alligevel, jeg tør ikke benægte, at maaske har dette System alligevel forhindret, at Krigen bredte sig over hele Europa.

Ingen kan vide, hvad der vilde være sket, hvis de demokratiske Stater ikke havde vist denne Eftergivenhed overfor de fascistiske Lande. Men har denne Eftergivenhed været Prisen for Europas Fred, saa er eet i

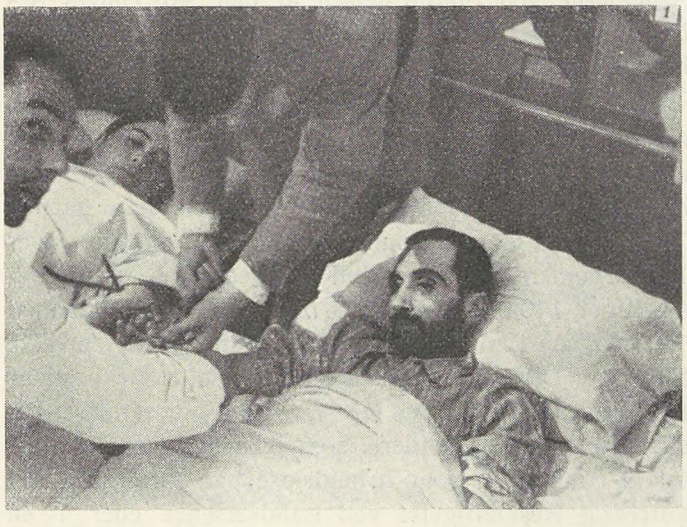

Fra et Hospital: Patienten er en saaret italiensk Krigsfange.

hvert Fald sikkert: at Spanien har maattet betale den med sit Blod.

I denne Kamp har vi uden Tøven valgt Folket, det fattige, miskendte og gennem saa mange Aar misregerede Folk. Og der er heller ingen Tvivl om, at Sympatien fra det demokratiske Europa har betydet en Støtte af stor psykologisk Betydning. Danske Arbejdere har følt det som en naturlig Pligt efter Evne at støtte Kampen ved at gøre deres til at lindre Nød og Elendighed som Følge af Krigen. Og jeg tvivler ikke om, at naar sandsynligvis om kort Tid 300 spanske Børn kommer til Danmark, vil de faa den bedste Modtagelse.

I adskillige Aar har Socialdemokratiet været Regeringsparti her i Landet, og vi ser Arbejderbevægelsens

Et Fotografi af en spansk Plakat: Den udtrykker en Hyldest til Republikkens glorværdige Flyverkorps.

Indflydelse vokse, roligt og sikkert. Vi vil samle Arbejdere og Bønder, ja, hele det arbejdende Folk for at bygge Fremtidens Danmark.

Netop derfor følger vi med vor fulde Sympati Demokratiets Kampe i Spanien, og vi haaber paa den Dag, der meldes afgørende Sejr fra Madrid; og lad saa den blive Indledningen til Sejr for det sociale Demokrati, som Europa trænger til — mere end nogensinde!

Den, der fortsat vil Sejr til Socialdemokratiet, støtter Valgfondsindsamlingen.

Køb et Valgfondsmærke i Dag!

40 TIMERS UGEN I FRANKRIG

40 Timers Ugen i Frankrig er i Løbet af et Aars Tid blevet gennemført i næsten hele Industrien, i Handels-, Bank- og Forsikringsvæsenet samt for Folk ved Befordrings- og Transportvirksomhed. Loven er indbragt af Folkefrontsregeringen den 9. Juni 1936 og er allerede traadt i Kraft ved Kundgørelse af Republikens Præsident den 21. Juni 1936 i Senatet. 40 Timers Ugens faktiske Ikrafttræden blev dog i Loven gjort afhængig af den enkelte Industrigrens Samtykke heraf. En Arbejdstidsreform *i denne Udstrækning og i dette Tempo* er noget ganske enestaaende. Hele Arbejderbevægelsen har Grund til at glæde sig over den; thi den baner Vejen for lignende Reformer ogsaa i andre Lande, naar Tiden er moden dertil. Folkefronten i Frankrig har ydet socialpolitisk Pionerarbejde. Nu er det den franske Arbejderbevægelses vigtigste Opgave at opretholde denne Reform og sikre sig imod Tilbagetog paa dette Omraade.

Denne Arbejdstidsreform traadte først i Kraft i Kul- og Kalibjergværksdriften den 1. November 1936. Her blev Arbejdstiden begrænset til 38 Timer 40 Minutter. 40 Timers Ugen er siden blevet gennemført: i November i Metalindustrien, i December i Bygningsindustrien, i Januar 1937 i Tekstilindustrien, fra Januar til Marts ved Jernbanerne, i Februar i den grafiske Industri, i Marts i den kemiske Industri, i April i Beklædningsindustrien, Træindustrien og den elektriske Industri saavel som i Bankvæsenet, i Maj i Handelen, i Juni i Transportindustrien. Denne Redegørelse er dog ikke fuldstændig, idet der her kun er angivet nogle vigtige Industrigrene. I det hele drejer det sig om rundt regnet 70 enkelte Grupper; de sidste Dekreter stammer fra Slutningen af August.

Siden Maj Maaned har der efter Arbejdsinspektørernes Statistik i Bedrifter med over 100 Arbejdere været 2,1 Million Arbejdere i 7480 Virksomheder, som er omfattet af denne Arbejdstidsreform, og kun 133.000 Arbejdere i 673 Virksomheder har den samme Arbejdstid som forhen. For Øjeblikket kan der regnes med, at 40 Timers Ugen er gennemført for *97 pCt. af Arbejdernes Vedkommende* i Industri-, Handels- og Bankvirksomhed. Derimod er den ikke gennemført ved Posttjenesten og ved Stat eller Kommune. Den vanskelige Finanssituation har været en større Hemsko ved disse Foretagender, end man fra først af havde antaget.

Der er tre karakteristiske Kendetegn ved denne Reform, som straks falder i Øjnene.

Den første angaar den nye *Fordeling af Arbejdstiden i Ugen.* Loven forudsaa 3 Muligheder: 5 Dages Uge, ligelig Fordeling af de 40 Timer i alle Ugens 6 Dage, ulige Fordeling af de 40 Timer paa de 6 Ugedage, saaledes at Ugen slutter Lørdag Middag Klokken 12 (engelsk Uge) og endvidere, at der ingen Dag arbejdes over 8 Timer. Forhandlingerne førtes under et stærkt Pres fra Arbejdernes Side for *5 Dages Uge,* og derfor har de faktisk faaet gennemført meget vidtgaaende Fordringer. Den Tanke har ogsaa været fremsat, at Reglen skulde være, at der skulde komme Arbejderen *2 Hviledage* tilgode i 2 paa hinanden følgende Dage, inklusive Søndagen. 6 Dages Ugen er saaledes ene og alene blevet gennemført, fordi Bedrifternes bydende tekniske Krav fordrede dette. Arbejdstidsreformen bliver uden Indflydelse paa Omraader, hvor der arbejdes uden fremmed Arbejdskraft, ligeledes i Detailhandelen, for hvilken der i dette Tilfælde ikke er nogen Indskrænkninger. Man erkender Bestræbelsen for, at *Middelstandens* Interesser ikke skal skades gennem denne Reform.

Det andet Punkt har Hensyn til Overarbejdstimerne. Arbejdsgiverne maa kun overskride 40 Timers Ugen ved Overarbejde indenfor de ifølge Forordningen fastlagte Rammer. Det er saaledes f. Eks. tilladt indenfor Grube- og Metalindustrien, Jernbanerne, Tekstilindustrien o. s. v. at arbejde 50—100 Timer over aarligt ved særligt Arbejde, der ikke betaler sig, og for hvilket der kan ventes Lønreduktion. Ligeledes maa der ses hen til Tilfælde af farce majeure (Ulykkestilfælde og lignende). Men herudover er Overarbejde ikke tilladt.

Det tredie karakteristiske Træk er *Lønudligningen.* Der er ingen Arbejdere, der skal have Tab ved Indførelsen af 40 Timers Ugen, idet et tilsvarende Lønpaalæg til Timelønnen skulde ophæve og udligne den Løndifference fuldstændigt, som opstod ved Overgangen fra 48 Timers Ugen og til 40 Timers Ugen. Hvis f. Eks. *inden* Lovens Ikrafttræden en Virksomhed paa Grund af manglende Ordrer kun arbejdede 40 Timer, saa fik Arbejderne ved Stadfæstelsen af den 40 Timers Arbejdsuge deres Krav gennemført om 20 pCt. Tillæg til Lønnen.

40 Timers Ugens *sociale Indvirkning* paa Arbejdsmarkedet er stor. *Tallet paa de Arbejdsløse* synker bestandigt. Ved Slutningen af August Maaned var Arbejdsløshedstallet 310.000 imod 420.000 paa samme Tid i Fjor. I de Virksomheder, der beskæftiger over 100 Arbejdere, var der i Juli Maaned rundt regnet beskæftiget 140.000 Arbejdere *mere* end i Juli Maaned 1936. Ogsaa i mindre Virksomheder, for hvilke der ikke foreligger officielle Statistiker, er Antallet af beskæftigede Arbejdere steget. Der er ogsaa blevet tilført Industrien mange Arbejdere, som ikke har været omfattet af Statistiken som Arbejdsløse paa Grund af en kortvarig Beskæftigelse ved Landvæsenet eller i en Familievirksomhed og lign. Ogsaa for *mindre Arbejders Vedkommende,* hvor Arbejdstiden ikke engang har været 40 Timer, er de Arbejdsløses Antal i Storbedrifterne sunket fra 150.000 til 120.000, det vil altsaa sige fra 7 til 5 pCt.

Mindre tilfredsstillende er i Øjeblikket *Produktionsproblemet.* Frankrig maa producere mere for at kunne opretholde de sociale Resultater. Dette betoner Fagforeningerne ogsaa stærkt. Produktionen ligger næppe over

Gennemsnittet fra i Fjor. Frankrig er i produktionsmæssig Henseende bagefter de øvrige europæiske Stater. Der er nu anordnet en Produktionstionsenquête, hvor Staten og Repræsentanter for Arbejdere og Arbejdsgivere er repræsenteret. Situationen undersøges for hver enkelt Industris Vedkommende. De tre Maader, man kan overvinde ovennævnte Vanskelighed paa, er yderligere Rationalisering i Virksomhederne, Tilladelse til at beskæftige Udlændinge i de forskellige Fag, hvor der ikke er et tilstrækkeligt Antal af franske Arbejdere at opdrive, Beredvillighed hos Arbejderne til at give Afkald paa Overarbejde indenfor Lovens Rammer m. m.

Det maa haabes, at de Børnesygdomme, som altid viser sig ved hver ny Socialreform, snart maa overvindes, og at det *store Kulturgode,* som den franske Folkefront har indført, maa blive bevaret for fjendtlige Anslag.

Korresp.

ET ØNSKE, DER IKKE GAAR I OPFYLDELSE

En Journalist fra et konservativt Blad spurgte for nogen Tid siden et fødselsdagsfejrende konservativt Rigsdagsmedlem, hvad hans højeste Ønske var paa Højtidsdagen. Ifølge Interviewet faldt Svaret prompte: At faa en anden Regering.

Der er al mulig Grund til at tro, at dette Ønske i Virkeligheden ikke blot var en overlegen Gestus, men at der blev talt lige ud af Hjertet. Og paa samme Maade gaar andre konservative Politikere, sammen med Lidelsesfæller fra alle det politiske Livs Smuthuller og kigger efter Stjerneskud og mumler — naar »Skuddet« er der — deres inderste Lønkamres Ønsker sagte hen for sig selv.

Hvorfor er dette Ønske hos vore politiske Modstandere saa brændende? Naturligvis fordi den politiske Kamp i Dag er en Kamp om økonomiske Interesser og Principper. Vor hjemlige Konservatisme drager Sammenligning med Fascismens og Nazismens Lande. Med ubændig Modvilje betragter den de danske Arbejderes Goder og Rettigheder, vundet igennem Aartiers Kamp og Arbejde, og ikke — saaledes som Konservatismen ynder at fremstille det — blot et Resultat af »Udviklingen«.

Den konservative Ønskeregering vilde bl. a. faa til Opgave at bremse den sociale Reformlovgivning, hvori Arbejderne i Dag er den ledende Kraft, at lette Skatterne for de rige, at stække Fagforeningernes Magt og Indflydelse. Derfor ønsker de en anden Regering. Thi de véd, at den i alle Tilfælde vil handle til Gunst for de besiddende Klasser, selvom den ikke formaar at løse vor Tids Problemer.

Dette Ønske samler den iøvrigt om alt og alle uenige Opposition. Og kan vi derfor heller ikke i Fremtiden vente at faa anvist brugbare Veje og Retningslinier fra Oppositionens Side, saa vil dens samdrægtige Modstand imod Socialdemokratiet være et af de sikre Tegn i Tiden.

Med Chancerne for de konservative Dagdrømmerier er det smaat bevendt. Det gør i denne Forbindelse ingen Forskel, at det var en 60-aarig, der udtalte Ønsket. Selvom han kun var 25 Aar, tror vi ikke han kunde komme til at opleve Underet. Udsigterne til endnu nogle Mærkedage med »runde« Tal under de samme elendige Konjunkturer for Konservatismen synes altsaa temmelig sikre, og vi tillader os at mene, at Bevidstheden herom ogsaa trives hos de konservative selv.

Vor Sejr skal ikke bygge paa raa Magt. Den skal bygges paa dette, at Folkets Flertal selv, i fuld Frihed, træffer sin Afgørelse om, hvorledes og af hvem dette Land skal regeres. Kun den Magtstilling kan skabe bedre Tilstande for Folket, og der er ingen Grund til at skele misundeligt til de Systemer i Øst og Vest, som regerer med den raa Magts klamme Vaaben. Det virkelige Demokrati skal nok i Længden — ogsaa der, hvor Friheden er undertrykt — vise sig at være det stærkeste og bedste System.

Denne store Opgave — at vinde det danske Folk for Demokratiet og Retfærdigheden — paahviler det danske Socialdemokrati. Her kan meget naas endnu. Det er urimelig Optimisme, dersom vore Modstandere tror, at Socialdemokratiet har »skrabet Bunden« — for at bruge et af deres egne smagfulde Udtryk. Nej! Erobringstogtet er i fuld Gang, og Socialdemokratiet har endnu Mulighed for at vinde nye Tusinder, ikke alene som Vælgere, men ogsaa som Medarbejdere.

Naar vi derfor skal gaa til Valg igen, gælder det om at være vel forberedte. Ingen politisk Styrkeprøve maa komme bag paa os. Vi vil ikke blot ønske os vor Position til. Vi vil skabe den selv. Og en af de praktiske Ting, hvor enhver kan være med til at hjælpe, er den Valgfondsindsamling, der nu er i Gang overalt i Organisationerne. Lad det gaa rask med Salget af Mærkerne. Lad os faa Gang i Salget overalt ude paa Arbejdspladserne, i Organisationerne.

Støt Socialdemokratiets Valgfondsindsamling.

Storstrømsbroen klar til Indvielse -

Om faa Dage kører det første officielle Tog over den færdigbyggede Storstrømsbro, der, som en Bindestreg mellem to Ord, forbinder Masnedø med Falster.

Dermed bortfalder endnu et Færgested. Rejsetid spares og Afstand synes kortere. Mange Rejsende tager Færgestederne som behagelige Adspredelser i en ofte lang og besværlig Rejse, men saaledes som der er idel Tilfredshed med Lillebæltsbroen, saaledes vil ogsaa Storstrømsbroen hurtig blive populær. Afstanden mellem de to Landsdele og Ubehageligheden ved Omskiften fra Tog til Færge var for stor til, at den korte Sejltur kunde blive nogen virkelig Rekreation for en træt Rejsende. Snarere det modsatte.

Færgefarten over Storstrømmen blev etableret 1884 mellem Orehoved og Masnedø, idet sidstnævnte Ø samtidigt blev landfast med Sjælland ved en 180 m lang Bro over Masnedsund. Trafiken forøgedes meget betydeligt, da Færgedriften Gedser-Warnemünde aabnedes i 1903, og voksede senere saa meget, at Spørgsmaalet om Bygning af en Bro opstod.

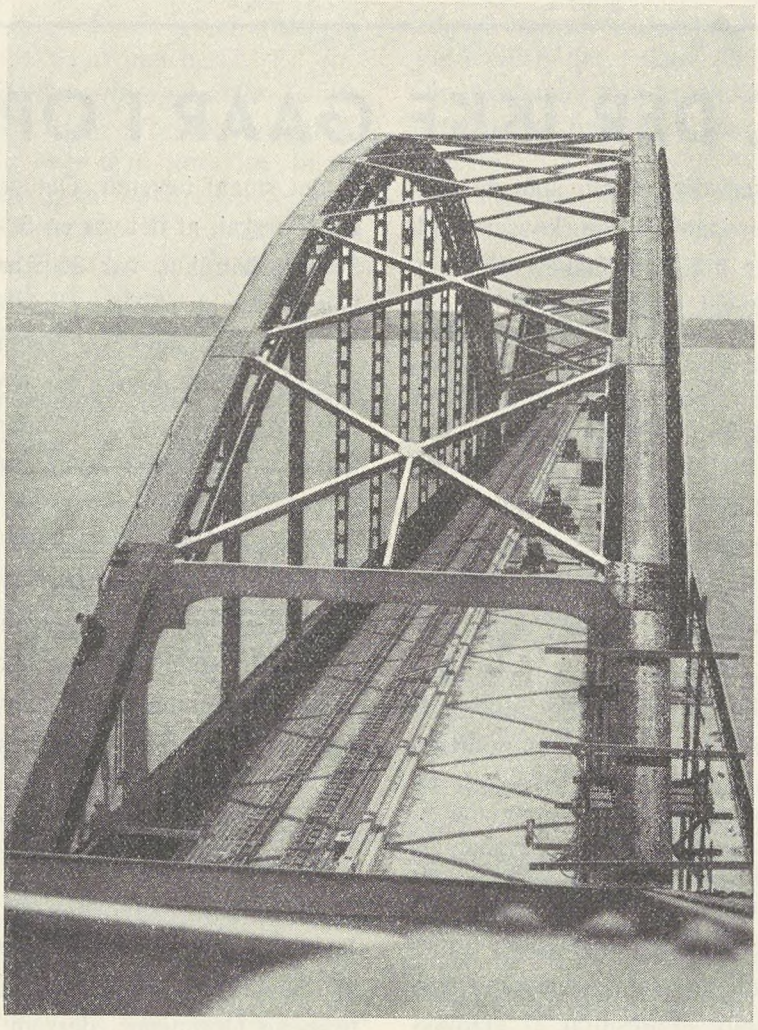

Storstrømsbroen. Gennemsejlingsfagene set fra oven.

Forskellige Projekter har naturligvis været fremme gennem Aarene til Løsning af Spørgsmaalet, og det nævnes endda, at det første Projekt til Bro over Storstrømmen netop i Aar kan fejre 50 Aars Jubilæum.

Det Lovforslag, der sikrede det nu omtrent gennemførte Projekts Udførelse af en Højbro over Storstrømmen blev vedtaget af Rigsdagen i 1932, og allerede i Maj 1933 blev der med det engelske Firma Dorman, Long & Co. afsluttet Kontrakt om Arbejdets Udførelse, idet Firmaet blev antaget som Hovedentreprenør i Samarbejde med det danske Entreprenørfirma Christiani & Nielsen. Dette Samarbejde virkede paa den Maade, at det engelske Firma udførte Overbygningen, medens det danske Firma fik overdraget Funderings- og Betonarbejdet. De store og meget omfattende Jordarbejder, Rampe- og Stationsarbejder samt Veje blev overdraget et Konsortium af danske Firmaer bestaaende af Entreprenørerne Carl Nielsen, Carl Jensen og Wright, Thomsen og Kier og allerede i Juni 1933 paabegyndtes Arbejdet paa Sjællandssiden.

Storstrømsbroen bestaar af 3 store Staalfag, de saakaldte Gennemsejlingsfag, og 46 Tilslutningsfag. Den fri Højde fra Underkanten af Broen til Vandoverfladen er i Gennemsejlingsfagene 26 m. Den største Vanddybde i Brolinien er ca. 14 m.

I Brolinien, som ligger Øst for Færgeruten, er Afstanden mellem Masnedø og Falster ca. 3600 m. Heraf overspændes de 3200 fra Masnedø mod Syd med Bro, medens der fra Falsters Kyst føres en 400 m lang Dæmning, bærende Vej og Jernbane, ud i Storstrømmen.

Broen, der har 49 Strømpiller og 2 Landpiller, bærer et Jernbanespor, en 5,6 m bred Kørebane samt et 2,5 m bredt Fortov, der er fælles for Cyklister og Fodgængere.

Pillerne er af Grovbeton og funderet direkte paa Bunden. Ved Bygning af Pillerne er anvendt en saakaldt »Enhed«. En saadan »Enhed« karakteriseres som et ringformet, hult Legeme, bygget af Staalplader. Enheden er glat paa Ydersiden, medens Formen indvendigt svarer til Formen af Pilleskaftet. Enheden er delt i forskellige Afsnit ved Hjælp af et Skillerum i den nederste Del. Paa Dækket er anbragt et Slags Universalapparat, særlig konstrueret til Ramning af Jernspunsvæg. Ved Bygning af en Pille er Fremgangsmaaden angivet saaledes.

Enheden anbringes flydende i Havn. Universalapparatet anbringer derefter en Jernspunsvæg langs Enhedens ydre Periferi. Herefter slæbtes Enheden ud til Byggestedet, hvor Bunden i Forvejen var uddybet med Gravemaskine. Her sænkedes Enheden paa Plads ved at fylde de forskellige Rum med Vand.

Derefter rammes Spunsvæggen, som var ophængt langs Enhedens Rand. Efter Ramningen understøttes Enheden paa Spunsvæggen, og der anbringes en Pak-

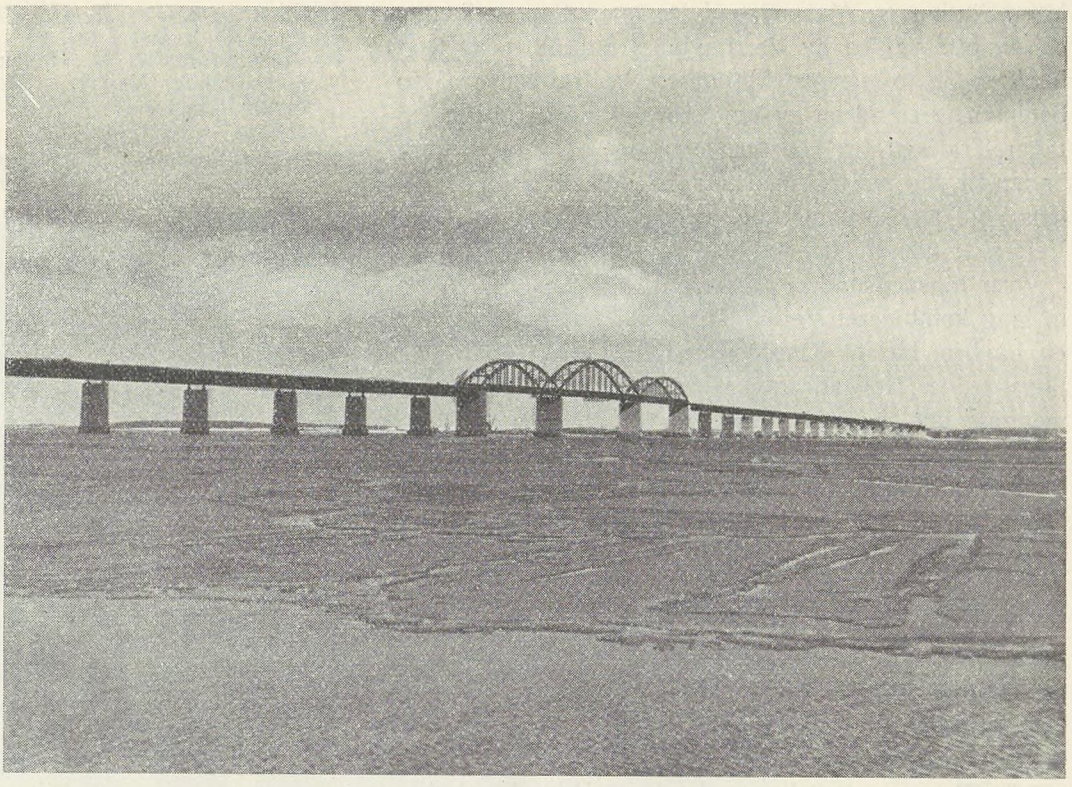

ning mellem Enhed og Spunsvæg. Vandet i Byggegruben pumpes ud og Udgravningen for Fundamentspladen paabegyndes ved Hjælp af Universalapparatet paa Dækket. Herefter udstøbes Fundamentsplade og Pilleskaft, idet Enhedens indvendige Side bruges som Form. Naar Pilleskaftet er støbt til 3 m under Vandoverfladen, fjernes Enheden, hvis Inderside før Støbningen er smurt. Der anbringes nu paa Pillen en saakaldt Paramentskasse, d. v. s. et hult Legeme af Jernbeton, udvendig beklædt med Granitparament. Denne Kasse, hvis indvendige Form svarer til den færdige Pilles, sættes paa den allerede støbte Del af Pilleskaftet, Vandet indeni pumpes ud, og Hulrummet udstøbes med Beton. Herefter kan Pillen støbes færdig, idet der til Støbningen anvendes en flydende Blandestation.

Enhederne, af hvilke der har været bygget 3, er naturligvis anvendt skiftevis til Bygning af de øvrige Piller.

Overbygningen er udført af en ny speciel Staalart, Chromadorstaal, fremstillet af Firmaet Dorman, Long & Co., med stor Styrke.

Hoveddragerne i de tre Buefag bestaar af 3,65 m nøje Pladejernsdragere, forstærket med Stangbuer. Spændvidderne er 102,3, 136,4, 102,3 m. Ved Monteringen opførtes en midlertidig Monteringspille af Træ under Buefagets Midte. Tilslutningsfagenes Hoveddragere er 3,65 m Pladejernsdragere, bygget efter Cantileversystemet. Disse Fag samledes fuldstændigt paa Arbejdspladsen paa Masnedø; her tages Fagene af Flydekranen »Stærkodder«, som med en Løfteevne af 450 t er Verdens største Flydekran, og transporteredes saaledes ud til de i Forvejen færdigstøbte Piller paa hvilke de anbragtes. Spændvidderne for Tilslutningsfagene er skiftevis 57,79 m og 62,23 m.

Jernbanesporet ligger i Ballast over hele Broen undtagen i Gennemsejlingsfagene. Kørebanen bestaar af en Jernbetonplade med et Slidlag af 8 cm Asfaltbeton. Fortovet er anbragt paa Jernbetonkonsoller uden for Hoveddragerne og belagt med 3 cm Støbeasfalt.

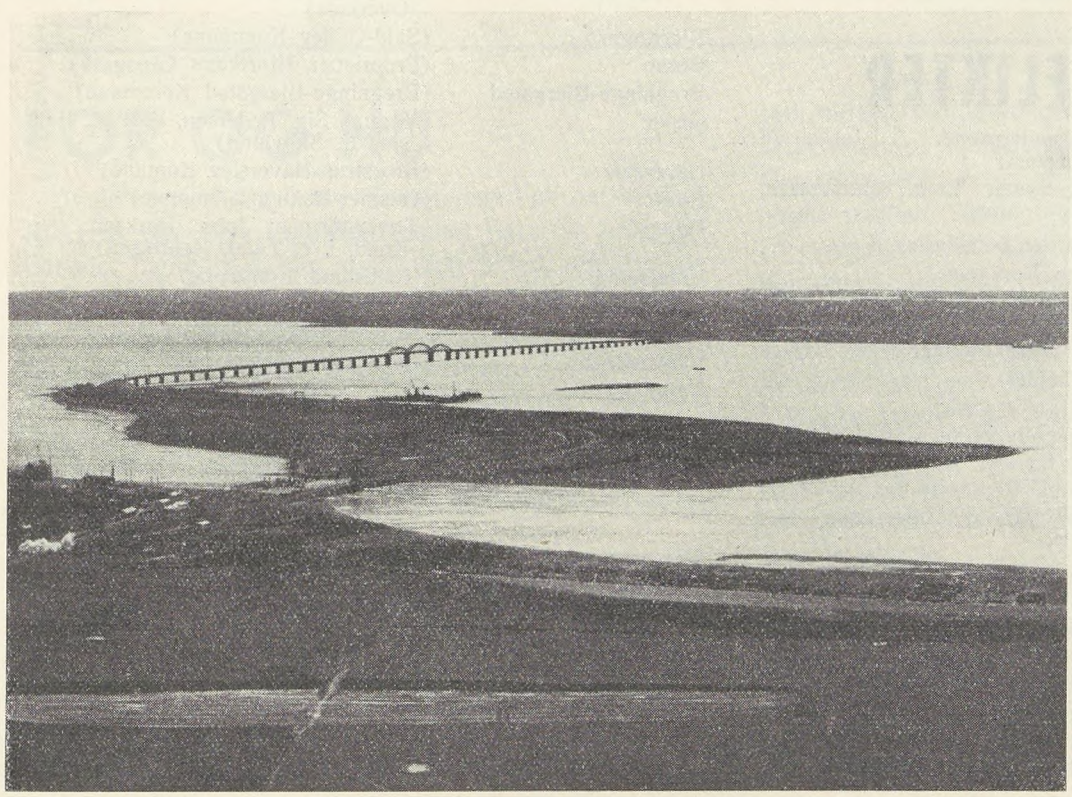

Til Broens Bygning er medgaaet i alt ca. 20.000 t Staal og ca. 100.000 m³ Beton. Selve Broen vil koste ca. 28 Mill. Kr. og de tilsluttende Anlæg ca. 12 Mill. Kr.

I Forbindelse med Bygning af Storstrømsbroen er udført meget betydelige Vej- og Jernbanearbejder. Paa Sjælland er Banen anlagt fra et Punkt ca. 3 km Nord for Masnedsund og den nuværende Vording-

borg Station og Masnedsund Personstation nedlægges og erstattes af en ny Vordingborg Station, beliggende imellem de to nævnte Stationer. Vejtrafiken fra København føres ad en ny Vej Vest om Vordingborg, optager Trafiken fra Næstvedvejen og løber langs Jernbanen til den nye Masnedsundbro. Alle Skæringer mellem Veje og Jernbaner og mellem Brovejen og større Veje sker ude af Niveau.

Over Masnedsund er ligeledes bygget en ny ca. 200 m lang kombineret Vej- og Jernbanebro. Broen, der er en Lavbro, har et Klapfag med 25 m fri Gennemsejlingsbredde. Hoveddragerne er Pladejernsdragere. Der medgaar ialt ca. 1000 t Staal til Overbygningen. Broen har kostet ca. 2 Mill. Kr.

Over Masnedø føres Bane og Vej med hver sin Tracée, men dog ad sammenbyggede Ramper, op til Storstrømsbroen. Den nuværende Masnedø Station nedlægges.

Paa Falster føres Brovejen ned til Tilslutning med den nuværende Landevej til Nykøbing F. Den nuværende Orehoved Station nedlægges, og der er bygget en ny af samme Navn i Nærheden af Gaabense. Der er anlagt en ny Bane Øst for Orehoved-Nykøbing Landevej fra Broen godt 3 km mod Syd til Bøgeskovsholm.

Den nye Brovej, der — Brostrækningerne medregnet — faar en Længde af 12 km, faar paa Land en samlet Bredde paa 11 m, nemlig en 6,5 m Kørebane, 2 Cyklestier og 1 a 2 Fortove.

Som allerede anført er Arbejdet ved Broen nu saavidt færdig, at Indvielsen er forestaaende og fastsat til den 26. September. Med sine 3210 Meter er Broen Europas længste, halvt saa lang som Verdens længste og største Bro — altsaa et Bygningsværk som selv efter Verdensmaalestok maa betegnes som stort af Format.

LØBENDE KONFLIKTER

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør A. Jørgensen og J. Jensen)
26. Agitationskreds	(Dræningsmester Laur. Christensen, Nysum)
34. Agitationskreds	(Herregaarden »Aakjær«)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Følleslev-Særslev	(Følleslev-Særslev Kommune)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Glumsø	(Glumsø-Bavelse Kommune)
Granslev	(Hofjægermester Honnens de Lichtenberg, »Bidstrup« pr. Laurbjerg)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Haldrup-Søvind	Gangsted-Søvind Kommune)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Hornslet-Rodskov, Voldum-Rud, Søby-Halling, Mejlby, Mygind-Lihme, Karlby	(Clausholm og Sofie Amaliegaards Skovdistrikter)
Hornslet-Rodskov	(Grusgraventreprenør Niels Lading, Terndrup pr. Hornslet)
Hou Vendsyssel	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen, Møbelfabrik i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Kvissel og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Ljørslev	(Tærskeværksejer Alfr. Vester, Vester Assels)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Marstrup	(Hoptrup Kommune)
Nyborg	(Træhandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Sommersted	(Murermester Cl. Vilhelmsen, Mølby)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Vigerslev	(Vigerslev Kommune)
Vilstrup	Vilstrup Kommune).
Øsby	(Hannibal Dahl)
Ølgod	(Ølgod Kommune)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Agersted	(Voer Kommune)
26. Agitationskreds	(Dræningsmester Holger Jensen, Overlade)
Bjerringbro	(Sahl-Gullev Kommune)
Borup	(Proprietær Hjortkærs Grusgrav)
Bregninge-Bjergsted	(Bregninge-Bjergsted Kommune)
Gislev	(Vognm. Sig. Pedersen, Karl M. Hansen, K. Skovlund)
Haverslev	(Brorstrup-Haverslev Komune)
Hou	(Gosmer-Halling Kommune)
Højer	(Trælastfirmaet Johs. Pørksen. Konfl. f. o. Fedd. Henriksen)
Hundslund	(Hundslund Kommune)
Karlslunde	(Karlslundegaard pr. Taastrup)
19. Kreds	(L. M. Kjærs Kakleje)
Lynge-Broby	(Eskildstrup Skærvefabrik)
Nykøbing M.	(A/S Transportkompagniet, Nykøbing M.)
Strøby	(Rentier Hans Andersen)
Tønder	(Tønder Kunststens- og Terrazzofabrik)

HAR DU SET

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

JERNBANE B. AFDELINGEN HAR BESTAAET I 40 AAR

Den 1. Juni 1897 blev vort Forbunds Jernbane B. Afdeling oprettet. Afdelingen blev oprindeligt oprettet som en Fællesafdeling for alle Arbejdere, som var beskæftiget ved Arbejdsmandsarbejde indenfor Statsbanernes Omraade, og havde som saadan Medlemmer, der var beskæftiget baade i Remise og paa Værksted. Adskillige Medlemmer var fastansatte.

Senere omkring 1. Januar 1904 foretoges en branchemæssig Deling af Afdelingen, hvorved Afdelingerne M. og F. opstod.

Det siger sig selv, at de Vanskeligheder, som næsten alle vort Forbunds Afdelinger fra deres Oprettelse og frem gennem Aarene har haft at kæmpe med, ikke har været mindre for Jernbane B. Ikke mindst indenfor en Etat som Statsbanerne, hvis Embedsmandsstand, paa det Tidspunkt, da Afdelingen blev oprettet, sikkert ikke saa med blide Øjne paa Fagbevægelsen, har det været et brydsomt Arbejde at naa frem til Anerkendelse af de Synspunkter, som Arbejderne ganske naturligt ogsaa paa dette Arbejdsomraade maatte gøre gældende.

Siddende: C. Johansen, Næstform., Jul. Nielsen, Form., Georg Jensen, Sekretær. Staaende: Svend Olsen, P. Larsen, F. Tietze, Chr. Jensen.

Helt uden Konflikt gik det da heller ikke, en Strejke blev saaledes iværksat i 1906 og der opnaaedes i Forbindelse hermed forskellige Ændringer til det bedre, uden at Resultatet iøvrigt var overvældende stort. Afdelingens daværende Formand var Erik Jacobsen, der senere blev Forbundsformand for Søfyrbøderne.

Med den Udvikling som gennem Aarene er foregaaet paa det overenskomstmæssige Omraade indenfor Statsbanerne — og som har medført at der hertil er knyttet en Priskurant af overordentlig stor Betydning for Afdelingens Medlemmer — in mente, er det kun naturligt at Afdelingens Ledelse har ønsket at markere Stiftelsesdagen med en Festlighed. Denne fandt af forskellige Hensyn først Sted den 4. September. I den festlige Anledning bringer vi Afdelingen vor Lykønskning og Tak for godt Samarbejde gennem Aarene der svandt.

FØR OG NU

Af de Fagforbund, som i Sommerens Løb har afholdt Kongres, har flere samtidigt kunnet fejre 50 Aars Jubilæum. Længere er det altsaa ikke siden, nogle af de ældste Fagforeninger her i Landet blev startet. Men i denne historisk set korte Periode er der foregaaet en Forandring, der for Arbejderklassen maa betegnes som en Forvandling af næsten revolutionerende Karakter. Hvorledes var Arbejderklassens Stilling, da disse første Fagforbund traadte ud i Livet? Den kan kort karakteriseres saaledes: Arbejderne var økonomisk ufrie og politisk umyndige.

Paa Arbejdspladsen var de underkastet Arbejdsgivernes og tilfældige ukontrollerede Kræfters Vilkaarlighed.

Det økonomiske System, som kendetegner den industrielle, kapitalistiske Gennembrudsperiode overalt i Verden, stod endnu paa det Tidspunkt i fuldt Flor herhjemme. Frikonkurrencens Lære var officielt anerkendt som højeste nationaløkonomisk Visdom, og blev praktiseret indenfor Produktionslivet. Paa Arbejdsforholdets Omraade betød dette, at Arbejdslønnen fremgik af Forholdet mellem Tilbud og Efterspørgsel af Arbejdskraft i Forbindelse med Kapitalens Interesser i, at Produktionsomkostningerne blev saa lave som muligt for at kunne afkaste den størst mulige Profit. I Almindelighed søgte Arbejdsgiverne at opnaa dette ved at presse Arbejdslønnen ned til et Minimum samtidig med, at de i Reglen havde deres Opmærksomhed henvendt paa, at Arbejdstiden strakte sig over de fleste af Døgnets 24 Timer, og i disse Bestræbelser gav de herskende Forhold dem Medbør. Udviklingen arbejdede for dem i saa Henseende.

Der var to Forhold, som her gjorde sig gældende til Arbejdsgivernes Fordel. For det første voksede Tallet paa de Mennesker, som var henvist til at sælge deres Arbejdskraft til de kapitalistiske Produktionsindehavere med stigende Hastighed. Det var en simpel Følge af hele Erhvervslivets Industrialisering. De Virksomheder,

der arbejdede med Haandredskaber, bukkede under i Konkurrencen med de Virksomheder, som arbejdede med Maskinkraft og raadede over Tidens moderne tekniske Hjælpemidler, og Indehaverne af de paagældende Virksomheder blev i stort Tal kastet ud i de besiddelsesløse, arbejdssøgendes Rækker. For det andet førte forbedrede Maskiner og stadig mere fuldkomne tekniske Arbejdsmetoder med sig, at det blev muligt at forøge Produktionen uden at forøge Antallet af de beskæftigede Arbejdere. Resultatet blev, at Tilbudet af Arbejdskraft bestandigt viste Tendens til at overstige Efterspørgselen. Under disse Forhold havde Arbejdsgiverne let Spil overfor de uorganiserede Arbejdere. Teoritisk havde hver enkelt af Arbejderne ganske vist sin fulde Frihed til at arbejde, hvor han vilde, og naar han vilde, ja, han kunde saagar forlange for sit Arbejde, hvad han vilde, var han utilfreds med den Løn, han fik eller med andre Forhold paa den Arbejdsplads, hvor han var beskæftiget, saa kunde han »frit« forlade den og søge anden Beskæftigelse. Men der var det kedelige Men ved, at paa enhver Arbejdsplads han henvendte sig var Vilkaarene i Reglen nøjagtig de samme, og hvad der var det afgørende, det var, at den ovenfor anførte Aarsag nok, som var parat til at gaa ind paa de tilbudte Vilkaar, selv om de var nok saa usle. Udenfor Byernes Fabrikker, Værksteder og Byggepladser stod Folk, der var slaaet ud som selvstændige Haandværkere eller andre forhenværende Næringsdrivende, og der stod overalt Landarbejdere, som Landbrugets fremadskridende Mekanisering havde gjort overflødige. For dem alle var det praktisk talt Livet om at gøre at finde Beskæftigelse, kun Fængslet eller Fattigvæsenet stod dem aabent, dersom de ikke fik det. Arbejdsløshedsunderstøttelse gaves ikke. Tvunget af den bitre Nød maatte Datidens Arbejdere finde sig i at faa deres Arbejdsbetingelser dikteret, ja, mere end det, selv at være med til at holde disse nede paa Sultegrænsen.

I Praksis virkede dette Frikonkurrencens System altsaa faktisk saaledes, at det tvang Arbejderne til at være behjælpelig med at skære sig selv ned. Afhængighed og værgeløs Prisgivelse overfor den mest skamløse Udplyndring karakteriserede Arbejderklassen i Forholdet overfor Arbejdsgiverne, og i Forholdet overfor Samfundet var deres Stilling ganske tilsvarende. Kun til Folketinget havde Arbejderne Valgret lige med andre Samfundsborgere, og det gjaldt endda kun de af dem, som havde egen Husstand. Den paa dette Tidspunkt meget talrige Tyendeklasse var udelukket fra Valgret, Tjenestefolkene og Kvinderne rangerede paa dette Omraade sammen med straffede eller fattigunderstøttede Personer. Men selv for deres Vedkommende, som i Henhold til gældende Regler, var Vælgere, var Valgretten ofte af tvivlsom Værdi, fordi de ikke kunde udøve den frit. Afstemningen ved Valgene foregik offentlig. En Arbejdsgiver havde fri Adgang til at kontrollere, hvorledes hans Arbejdere stemte, og det blev gjort i stor Udstrækning, der blev øvet Valgtryk i stor Stil overfor Arbejderne. Der skulde i de Dage slet ikke saa lidt personligt Mod og Rankryggethed til for en Arbejder at stemme efter sin Overbevisning; forudsat at denne ikke faldt sammen med hans Arbejdsgivers, kunde det meget vel komme til at betyde, at han var arbejdsløs fra næste Dag, og at være arbejdsløs var som nævnt det samme som at være eksistensløs. Det er derfor forstaaelige, at mange Arbejdere stemte, som de vidste deres Arbejdsgiver helst saa det, det var Frygten for Sulten, som dikterede dem det. I det her paapegede Forhold ligger Forklaringen paa, at Højre under Provisoriekampen kunde mønstre saa forholdsvis stor Vælgerstyrke i Byerne og paa de Egne af Landet, hvor der var mange Herregaarde, det var Arbejdere, som de store Arbejdsgivere tvang til at stemme, som de (Arbejdsgiverne) ønskede det. Ved Valg efter Valg blev i disse Aar Tusinder af Arbejderstemmer kastet i Vægtskaalen til Fordel for de Krav, som Storfabrikanter og Storagrarer ønskede ført frem. Arbejderne blev den Gang, ogsaa naar det gjaldt politiske Spørgsmaal, tvunget af Omstændighederne til at gaa stik imod egne Interesser.

Ja, saaledes saa det ud for Arbejderne for et halvt Aarhundrede siden. Arbejderklassens Skæbne laa i Kapital- og Jordbesidderes Hænder, de raadede over Arbejdernes Ve og Vel, og Datidens Magthavere lige fra Regering og Rigsdag til de kommunale og administrative Myndigheder lod dem raade, som de vilde, greb de ved en eller anden Lejlighed ind, var det altid paa Arbejdsgivernes Side. Det er ikke blot interessant, men det kan ogsaa være nyttigt at mindes dette, og foretage en Sammenligning mellem før og nu. Der er saa meget mere Anledning til at gøre dette, som der fra de nuværende Oppositionspartier i denne Tid raabes til Kamp imod Regeringen og Rigsdagsflertallet med det klart udtalte Formaal, at faa disse Fortidens Forhold tilbage igen.

I Højres og Venstres Presse lovprises disse Førforhold som en Lys- og Lykketilstand. Ja for den lille Del af Befolkningen, som befandt sig paa Toppen i Kraft af Penge og Hartkorn, var det maaske. Men for Arbejderklassen og den jævne Befolkning staar disse Tilstande som en ond og mørk Tid, som de maa bede alle gode Magter bevare os imod at faa tilbage igen.

M. O.

HUSK

AT MELDE FLYTNING TIL POSTVÆSENET OG AFDELINGEN

For at undgaa Standsning i Modtagelsen af Fagbladet er det nødvendigt at anmelde Flytning til Postvæsenet, hvilket kan ske ved Postbudet samt til Afdelingen.

DET RIGE SVERIGE

LIDT OM SVENSK SKOVINDUSTRI OG FORHOLDENE FOR DE SVENSKE SKOVARBEJDERE

Nordland. Blot ved at læse Navnet faar man Indtryk af noget dystert, men dermed et Skær af Romantik. Den samme Følelse gør sig gældende, naar man skuer ud over Nordlands vældige Skove, eller sidder i Toget, medens det i Timevis, ja, hele Dage, farer afsted gennem de mørke, dunkle Naaletræsskove, som strækker sig milevidt til alle Sider saa langt Øjet rækker.

Af Sveriges 41 Millioner Hektar Land er 23 Millioner, eller 56 pCt., bevokset med Skov i en saadan Udstrækning, at de kan gøres til Genstand for produktiv Udnyttelse.

Allerede i det nordlige Skaane og Blekinge begynder Skoven og breder sig ud over Smaaland som et vældigt grønt Tæppe, strækker sit vældige Baand langs den gamle Rigsgrænse og giver næsten hele Nordland et dystert og alvorligt Præg.

»Skoven er Sveriges frodige Ager«, hedder det i et Værk om den svenske Skovindustri, »men en Jættes Ager, hvor Straaene maa fældes hver for sig og kræver Menneskealdre for at vokse op.«

De blinkende Elve snor sig som Sølverbaand gennem Landet, og ad disse fløtes Tømmeret til Kysten for her paa de store Savværker at forvandles til Bygningstømmer, eller paa de store Fabriker at blive til Papir eller Papirmasse, som siden spredes over saa godt som hele Jorden. Omtrent en Milliard Kroner om Aaret giver Skovprodukterne Sverige, og Værdien øges stadig derved, at Forædlingen i større og større Grad sker indenfor Landets Grænser, og det, som tidligere blev regnet for værdiløse Biprodukter, mere og mere finder Anvendelse som Raamateriale for særlige Industrier, skabt af svenske Opfindere og Ingeniører.

Egentlig forbavses man over, at den rationelle Udnyttelse af de svenske Skove kun strækker sig et Par Menneskealdre tilbage i Tiden. Men saaledes er det. Da man for mange Hundrede Aar siden fældede Egeskovene i det sydlige Sverige for at benytte Træet som Skibstømmer, havde Naaleskovene næppe anden Værdi end som Materiale for Trækul og Tjære, ja, Nordlands vældige Skove var saa totalt uden Værdi, at ingen gjorde Krav paa Ejendomsretten, hvorfor denne ved Hævd gik over paa Staten. Da man for godt et Hundrede Aar siden trak Grænserne op mellem Statens og Bøndernes Skove, havde Bønderne, som i visse Tilfælde tildeltes store Skovstrækninger, ingen anden Brug for disse end til Jagt og Fiskeri, og til at drive deres Køer ud i for at lade dem æde det sparsomme Græs.

I Midten af det forrige Aarhundrede opstod de første Savværker, og omtrent fra den Tid skriver sig den store Skovspekulation, hvorved omtrent en Fjerdedel af de svenske Skove gik over paa de store Skovselskabers Hænder. Overgangen fra Bøndernes til Selskabernes Eje skete mange Gange under Omstændigheder, som var oprørende for Retfærdigheden, men trods dette, kan det dog ikke nægtes, at Skovselskaberne har røgtet Skovene paa forsvarlig Maade og paa langt Sigt og har skabt den Storindustri, som nu er en af Sveriges Rigdomskilder. Statens Indgriben paa visse Omraader har dog ogsaa medvirket til, at de svenske Skove er røgtet saa godt som Tilfældet er, og har sin store Andel i, at Sverige nu nyder international Anseelse paa Skovbrugets Omraade.

Hvad der i meget høj Grad har bidraget til at gøre den svenske Skovindustri til den Storindustri, den er i Dag, er de billige Transportveje, som af Naturen er skabt i Elve og Vandløb, som næsten til Overflod gennemkrydser Sverige. Ofte fældes Træet mange Hundrede Kilometer fra Kysten og enhver kan forstaa, at Transportomkostningerne vilde blive betydelige, om man skulde benytte Hestekraft, Biler eller Jernbaner til Transport af Træet over de vældige Strækninger, der her er Tale om. Kendsgerningerne taler da ogsaa deres tydelige Sprog. Medens Transporten med Heste eller Biler koster 0,94 Kr. pr. Tons koster den med Jernbane 0,055 Kr. pr. Tons, men ved Fløtning kun 0,013 Kr. pr. Tons.

Disse Tal beviser bedre end mange Ord, hvilken Betydning disse Transportveje har for den svenske Skovindustri, og der er da ogsaa gennem Aarene gjort en betydelig Indsats for at forbedre disse saakaldte »flottledarna«. Gennem »flottningsföreningerne« har man siden 1880 stadig udbygget og forbedret disse Transportveje ved Oprensning og Opdæmning ved Udbygning af Damme o. s. v., saaledes at Længden af disse Transportveje, der i 1880 var 5000 Kilometer i Dag er henimod 35,000 Kilometer eller dobbelt saa meget som det svenske Jernbanenets samlede Længde. Omkostnin-

30—40 af saadanne Kæmper skal Skovarbejderen fælde og afbarke for at holde en Dagløn.

gerne ved dette Arbejde har rundt regnet kostet ca. 200 Millioner Kr.

Men nu lidt om de svenske Skovarbejdere. De lever ikke under de bedste Kaar, og Lønnen er kun yderst ringe, det haarde og slidsomme Arbejde taget i Betragtning.

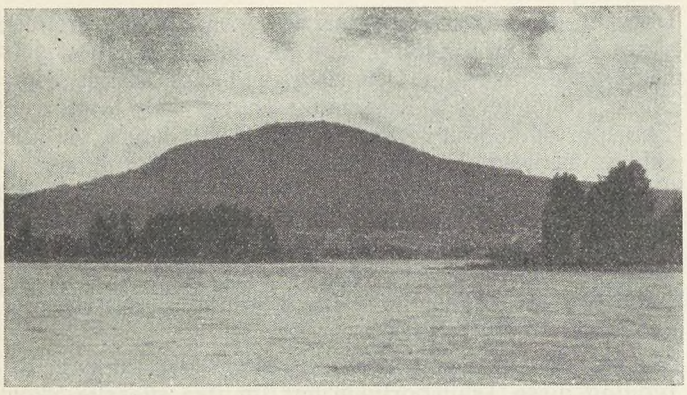

Parti fra Nordlands dystre Skove.

De store Afstande gør, at Skovarbejderne i de fire Maaneder af Aaret, i hvilke den egentlige Skovhugst foregaar, maa bo sammen 10—15 Mand i de saakaldte »skogskojer«, et lille Træhus indrettet med Køjer og Ildsted og iøvrigt med de mindst mulige Bekvemmeligheder. Man laver Mad, spiser og sover i det samme Rum, som næppe er mere end 15—16 Kvadratmeter, altsaa ikke mere end ca. een Kvadratmeter til hver Mand.

I de moderne »skogskojer« har man et Rum, hvor Skovarbejderne kan tørre deres vaade Tøj, og man har tillige ansat en kvindelig Kok, som sørger for Maden, bager Hvedebrød og holder rent. Men det er kun for de færrestes Vedkommende. Rundt om i Nordlands Skove bor den Dag i Dag mange Skovarbejdere i de saakaldte »styggkojor«, der har Jordgulv, og hvor der er saa koldt, at man maa ligge med Klæderne paa, og en Skindhue trukket ned over Hovedet for ikke at fryse ihjel. Den Dag i Dag sørger det store Flertal af Skovarbejderne selv for Husholdningen. De laver selv deres ensformige Mad og koger deres Kaffe over aaben Ild, naar de trætte og mødige om Aftenen vender »hjem«

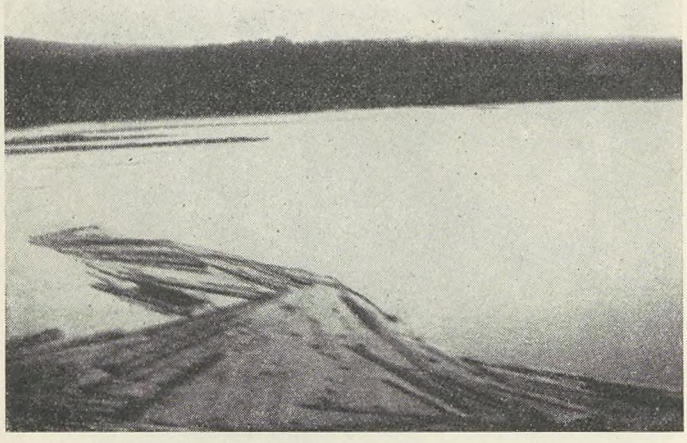

Tømmeret paa Vej ned ad Elven.

fra Arbejdet. Klæderne tørres i samme Rum, som man spiser og sover i. Paa Krogene rundt om paa Væggen hænger gennemvaade Frakker og Støvler til Tørre og iøvrigt lever Skovarbejderne her i et Virvar af Klæder og Støvler, Melposer, Pølsestumper, Flæskestykker og Kaffekopper, som aldrig — eller i alt Fald kun sjældent — bliver vasket af og som ingen kan hitte Rede i. Man tager den første den bedste og bekymrer sig ikke om, hvem den tilhører. Noget bedre stiller Forholdene sig, hvor man har ansat en Kok, men det er som nævnt kun i de færreste Tilfælde, og selv da lever Skovarbejderne under saadanne Forhold, at man næppe turde byde danske Arbejdere noget lignende. Og dog spores der immer en vis Tilfredshed med Tilværelsen. En gammel Skovarbejder, som trods sine 65 Aar og fyldt med Gigt og Rheumatisme, endnu tager sin Tørn i Skovene, fortalte fornylig en Journalist, at disse moderne »skogskojor« med Kok var et helt Paradis. Han havde boet i »styggkojor«, hvor der var saa koldt om Natten, at Haaret frøs fast til Væggen. Da han var ung, tog man paa Skovarbejde med kun Mel og amerikansk Flæsk som Proviant, og det levede man paa Dag ud og Dag ind, saa man godt kunde have behøvet en garvet Svinelædermave for at holde det ud. Nu, hvor man har Kok, sluttede han, der disker op med snehvide Kaffekopper, koger Frugtsuppe og bager Hvedebrød, er det jo som at komme hjem om Aftenen.

Omkring en Syvendedel af Sveriges Nationalindkomst kommer fra de store Skove, og mere end Halvdelen af

Det fældede Fyrretræ afbarkes.

Landets Eksport stammer ligeledes fra Skovene. Den Forædlingsindustri, som faar sine Raavarer fra Skovene repræsenterer en Femtedel af Landets totale industrielle Produktion og en Fjerdedel af samtlige Industriarbejdere. For Sverige betyder Skovindustrien mere end nogen anden Industri. Den leverer foruden Landets eget Forbrug af Skovprodukter fra Brændsel til Bygningstømmer, Kunstsilke og Papir, tillige Betaling for over Halvdelen af de Varer Sverige maa importere fra fremmede Lande.

Og dog gælder det, at de svenske Skovarbejdere staar paa et lavere Leveniveau end nogen anden Arbejdergruppe i Sverige. Skovene er en mægtig Rigdomskilde for Landet, men Arbejderne, som er med til at frembringe disse Rigdomme, som arbejder haardere og under langt vanskeligere Forhold end nogen anden, maa friste en i alt Fald efter danske Forhold ussel Tilværelse.

Under normale Forhold er ca. 200,000 Arbejdere beskæftiget med Skovarbejde i de svenske Skove. Af disse regner man med, at ca. 150,000 har Skovarbejde som Hovednæring, medens Resten har mindre Jordbrug eller anden Bibeskæftigelse. Statistiken gennem Aarene er noget mangelfuld paa dette Omraade, men det menes dog med nogenlunde Sikkerhed at kunne fastslaas, at Antallet af Arbejdere, som udelukkende har deres Udkomme af Skovarbejde kan sættes til de før nævnte Tal, 150,000. Regner man Familiemedlemmerne med,

kommer den Befolkningsgruppe, som skal leve af Skovarbejdet op til at omfatte 350—400,000 Mennesker, maaske flere.

Selv om Statistiken tildels er mangelfuld, saa siger den dog en hel Del. For det første fremgaar det, at Skovarbejdernes egentlige Arbejdssæson er 17 Uger om Aaret, taget i Gennemsnit. En Del af Arbejderne faar om Foraaret, naar Isen bryder op, Arbejde med Fløtning. Det sker dog først Maaneder efter, at det egentlige Skovarbejde er ophørt, og gælder langt fra alle Skovarbejdere. Andre faar en kort Tid Beskæftigelse ved Vejarbejder, Skovplantning, Jordbrugsarbejde o. a., medens atter andre forøger deres Indtægter ved Bærplukning, Jagt og Fiskeri. Til Beskæftigelse hele Aaret bliver det dog ikke alligevel. En total Arbejdsløshed for Skovarbejderne paa fire Maaneder om Aaret betragtes, og er altid blevet betragtet som »normal«.

Og saa kommer vi til Lønnen. Her er Statistiken betydelig bedre. Skovarbejderne deles i to Grupper nemlig Huggere og Kørere. Huggerne er de, som fælder og barker Træerne, og Kørerne de som først slæber Tømmeret fra Hugstpladserne til Skovvejene og senere transporterer det paa Slæder til Opsamlingspladserne ved Elvene, hvor det opmagasineres til Isen om Foraaret bryder op, hvorefter Fløtningen tager sin Begyndelse.

Statistiken viser, at Arbejdsfortjenesterne indenfor Skovbruget naaede sit Højdepunkt i Aarene 1918—20, hvor Lønnen pr. Dag naaede op paa Kr. 11,68 for Huggere og Kr. 29,00 for Kørere. I Vinteren 1921—22 gik Fortjenesten imidlertid helt ned til henholdsvis Kr. 5,00 og Kr. 10,17 og med nogle faa ganske ringe Variationer holdt den sig her indtil 1931—32, hvor den faldt yderligere til henholdsvis Kr. 4.66 og 8,72 for Aaret efter yderligere at falde til Kr. 4,40 og 8,21. Siden da er der sket en jævn Stigning. I 1935—36 naaede Lønnen op paa Kr. 4,97 og Kr. 9,03 for saa i Vinteren 1936—37 yderligere at stige til Kr. 6,15 og Kr. 11,45.

Af disse Lønninger skal Huggeren selv holde sig med Værktøj og Køreren skal holde Hest og sørge for Foder til denne. Alle tre, Huggere, Kørere og Hest har fri Bopæl paa Arbejdspladsen i de før omtalte »skogskojor«, men maa iøvrigt selv sørge for alt andet fornødent. Huggerens Værktøj koster vel næppe mere end een Uges Arbejdsfortjeneste og kan, i alt Fald delvis, holde mere end eet Aar. Kørerens Udrustning koster flere Hundrede Kroner og Hesten op imod Tusinde, men kan i bedste Fald naturligvis holde mere end eet Aar, selv om den i Sommertiden benyttes i det lille Landbrug, som Køreren som Regel har ved Siden af det egentlige Skovarbejde. Foderet til Hesten tager en Tredjedel, ja, helt op til Halvdelen af Kørerens Fortjeneste. Høet vokser maaske paa Kørerens egen Jord og regnes derfor ikke med, men Havren maa han købe, da han sjældent er Jordbruger i større Stil.

Disse Lønninger er taget i Gennemsnit for hele Landet, men varierer meget stærkt for de forskellige Landsdele. Ogsaa rent individuelt varierer de, men er i saa Fald bestemte af Arbejdsintensiteten, da alt Arbejde er Akkordarbejde.

Det siger sig selv, at med de Lønninger, som her er nævnt, er det kun muligt for Skovarbejderen ved den yderste Nøjsomhed at opretholde Livet for sig og sin Familie fra Dag til Dag. Der kan intet lægges til Side, og naar Arbejdsløsheden melder sig — og den kommer for alle, da den som nævnt er »normal« 4 Maaneder om Aaret — maa Skovarbejderen spænde Livremmen ind og hans Hovednæringsmiddel i denne Periode bliver — Pandekager. Ernæringsspørgsmaalet blandt Skovarbejderne er dog et Kapitel for sig, det skal jeg ikke komme ind paa her.

Nu vil man maaske spørge, om det da ikke har været muligt for de svenske Arbejderorganisationer, som regnes for nogle af de stærkeste og bedst organiserede i Verden, at hæve Skovarbejdernes Lønninger og dermed Skovarbejdernes Levestandard. Der er hertil at sige, at der selvfølgelig er gjort et stort Arbejde for at

»Skogskoja« uden Kok. Skovarbejderne maa selv lave deres Mad og koge deres Kaffe ved det aabne Ildsted.

højne Vilkaarene for Skovarbejderne gennem kollektiv Optræden, men Organisationsarbejdet har stødt paa store Vanskeligheder. Skovarbejderen arbejder ikke paa Fabriker i nær Kontakt med sine Arbejdskammerater. Han har sit eget Skifte at rydde og sin egen Akkord. Han fører for saa vidt en fri Tilværelse og er ikke overhængt af Formænd eller Forvaltere. Huggerens Arbejdsgiver har været Køreren og kun gennem denne har han haft at gøre med sin egentlige Arbejdsgiver. De store Afstande mellem Arbejdspladserne, og den Omstændighed, at langt fra alle Skovarbejderne har været bosat i det Omraade, har gjort, at hverken de psykologiske eller praktiske Betingelser for effektiv Samvirken mellem Arbejderne har været gode. Der til kommer Konkurrencen mellem Løsarbejderne og de jordejende Skovarbejdere. De sidste havde gennem deres Jordbrug en Del af deres Levnedsmidler »gratis« —

Skovarbejderne har fri Bopæl paa Arbejdspladsen. Saaledes ser den ud.

hvilket Løsarbejderen ikke havde — og kunde derfor betragte deres Indkomst fra Skoven som et Nettotilskud af Kontanter.

I de senere Aar er der imidlertid sket en betydelig Ændring. De to Grupper har fundet hinanden og er begyndt at optræde i Fællesskab, hvad der naturligvis

er baade rigtigt og naturligt, da de begge er Skovarbejdere i egentlig Forstand. Organisationsarbejdet er inde i det rigtige Spor, og allerede nu kan der spores Resultater deraf i Form af bedre Levevilkaar.

Tilbage er dog Problemet med Sæsonarbejdsløsheden. Den drobber naturligvis i første Række de jordløse Skovarbejdere, mindre de jordejende, og det har derfor været paa Tale at skaffe de jordløse Skovarbejdere et Stykke Jord, et saakaldt Skovarbejdersmaabrug. Det er dog et Problem, som kræver en meget indgaaende Undersøgelse og Overvejelse, idet saadanne Smaabrug naturligvis ikke maa blive et Middel ved hvis Hjælp Lønningerne for Skovarbejderne holdes nede eller sænkes, og ejheller maa det drobbe det øvrige Landbrug, der ligesom i Danmark har lidt under Krisens Virkninger.

Hvorvidt Overvejelserne vil føre i den ene eller den anden Retning er vel vanskeligt at udtale sig om i Øjeblikket, men sikkert er det, at den svenske Regering, i Fællesskab med Arbejderorganisationerne, vil gøre alt for at hæve Levevilkaarene for den Del af den svenske Arbejderklasse, nemlig Skovarbejderne, som gennem deres haarde og brydsomme Arbejde er med til at skabe det rige Sverige.

I. A. Ørsted.

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

VOLDGIFTSKENDELSE

Da en imellem Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund foreliggende Uoverenstemmelse vedrørende Forstaaelsen af Punkt A. 1. b. 5 i det af Forligsmanden den 27. Marts 1937 fremsatte, ved Lov Nr. 90 af 9. April 1937 stadfæstede Mæglingsforslag ikke har kunnet bringes ud af Verden ved Forhandling mellem Parterne, er de enedes om til Spørgsmaalets Afgørelse at nedsætte en faglig Voldgiftsret med undertegnede som Formand og Opmand.

Uoverensstemmelsen vedrører Spørgsmaalet om, hvorvidt Firmaet Matthissen & Dittmann, Bredgade 20, og A/S Lange & Co., Vesterbrogade 2C, er berettigede til at indregne et Særtillæg paa 25 Øre i vedkommende Arbejderes Timefortjeneste, forinden der gives dem Tillæg i Henhold til Mæglingsforslagets fornævnte Punkt A. 1. b. 5.

Som Begrundelsen for Berettigelsen hertil anfører man fra Sammenslutningens Side, at fornævnte Bestemmelse i Mæglingsforslaget fastsætter, at den Timefortjeneste, som Arbejderne oppebærer ved Timelønsarbejde, skal forhøjes i Overenstemmelse med den i Bestemmelsen indeholdte Skala, og at vedkommende Særtillæg paa 25 Øre indgaar som en Del af Arbejdernes Timefortjeneste og derfor maa tages i Betragtning, forinden Tillægget efter Mæglingsforslaget beregnes. En Arbejder, der har en Timeløn af 109 Øre og hertil oppebærer Særtillægget paa 25 Øre, indgaar saaledes i Skalaen med 134 Øre og har derfor i København kun Krav paa et Tillæg i Henhold til Mæglingsforslaget af 4 Øre, saaledes at han ialt oppebærer 138 Øre.

Heroverfor anfører Dansk Arbejdsmands Forbund, at vedkommende Arbejder maa have Krav paa at indgaa i Skalaen med sin Timeløn af 109 Øre, saaledes at han i Henhold til Mæglingsforslaget er berettiget til et Tillæg af 7 Øre, hvortil saa lægges Særtillægget paa 25 Øre. Arbejdsmandsforbundet mener derfor, at vedkommende Arbejder maa have Krav paa at oppebære ialt 141 Øre for vedkommende Timer. Som Begrundelse herfor henviser man til, at Særtillægget har sin Hjemmel i en Særoverenskomst, som blev afsluttet den 20. Marts 1937 ved direkte Forhandlinger i Forligsinstitutionen mellem Sammenslutningen og Forbundet. Efter at saadanne Forhandlinger først var bristet, fordi man ansaa det for vanskeligt at enes om Særoverenskomsten, saa længe det ikke var afgjort, hvilke Ændringer der vilde ske for Timelønningernes vedkommende gennem Mæglingsforslaget, blev man under de videre Forhandlinger enige om indtil videre at udskyde Behandlingen af Forbundets Krav om en Forhøjelse af Timelønnen og Fortæringstillægget, men at fastsætte, at der i alle Tilfælde skulde ydes Arbejderne et Tillæg paa 25 Øre i Timen for de under Særoverenskomstens Punkter 7 og 8 anførte Arbejder. Forsaavidt Sammenslutningens Fortolkning skal følges, vil vedkommende Arbejdere imidlertid ikke i alle Tilfælde oppebære det fulde Tillæg paa 25 Øre — i det fornævnte Eksempel saaledes kun et Tillæg paa 22 Øre — og den afsluttede Særoverenskomst vil saaledes ikke fuldtud ske Fyldest.

Fra Sammenslutningens Side anfører man videre, at man overfor alle andre Fag har kunnet gennemføre den Fortolkning, som man anlægger i nærværende Tilfælde, og man henviser endelig til, at Mæglingsforslaget i sit Punkt A. 1. b. 8 fastsætter, at ved eventuelle Uoverenstemmelser om Forstaaelsen af Forslagets Punkt 5 skal de i Medfør af Forligsmandens Mæglingsforslag af 26. Marts 1931 afsagte Nævnskendelser vedrørende Mæglingsforslagets Afsnit A. 1.—12. danne Retningslinie, og at det ved en Nævnskendelse af 30. Juni 1931 er afgjort, at bl. a. Kvalifikationstillæg og Specialtillæg for Udførelse af f. Eks. haandværksmæssigt Arbejde — netop Tillæg som det i nærværende Sag omhandlede — skal tillægges Timelønnen for at bestemme den Procent, hvormed denne skal reduceres.

Da der ikke ved Afstemning mellem Voldgiftsrettens faglige Medlemmer kunde opnaas Enighed om eller et Flertal for Sagens Afgørelse, vil denne være at træffe af Opmanden, som derfor bemærker følgende:

Som det fremgaar af Formuleringen af Mæglingsforslagets Punkt A. 1. b. 5 har denne Bestemmelse til Formaal at tilsikre Arbejdere, hvis Timelønsarbejde ikke giver dem en Timefortjeneste af 160 Øre i København og 140 Øre i Provinsen, en Forhøjelse af denne Timefortjeneste med fra 2 til 7 Øre. Ved at give den største Forhøjelse til de lave Timefortjenester imødekom Mæglingsforslaget Arbejdernes Krav om, at en Forhøjelse særlig skulde komme lavere Lønninger til gode. Der findes imidlertid i Mæglingsforslaget ingen Hjemmel til ved den Opgørelse af en Arbejders Timefortjeneste, som maa foretages for at afgøre, hvilket de i Skalaen indeholdte Tillægsbeløb han er berettiget til for vedkommende Timer, at se bort fra det i nærværende Sag omhandlede Særtillæg paa 25 Øre. Den Reduktion af Arbejdernes samlede Timefortjeneste, som herved fremkommer i Forhold til, hvad Forbundet mener, han har Krav paa, hidrører ikke fra, at der gøres Indgreb i det Arbejderen ved Særoverenskomsten af 20. Marts 1937 tilsikrede 25 Øres Tillæg, men derimod fra, at han indgaar i en anden af Skalaens Grupper med et lavere Tillæg, fordi hans økonomiske Udbytte af de Timer, for hvilke han oppebærer 25 Øres Tillægget er større end af andre Timer.

Sagens Omkostninger, herunder Opmandshonoraret 150 Kr., findes at burde deles ligeligt mellem Parterne.

Herefter afsiges følgende

Kendelse:

Firmaet Matthissen & Dittmann, Bredgade 20 og A/S Lange & Co., Vesterbrogade 2 C, er berettiget til ved Afgørelsen af, hvilket Tillæg, der i Henhold til Mæglingsforslaget af 27. Marts 1937 Punkt A. 1. b. 5 skal ydes deres Arbejdsmænd ved Timelønsarbejde, at indregne Tillægget paa 25 Øre i Henhold til Overenskomst af 20. Marts 1937 vedrørende Ovnsættere i vedkommende Arbejderes Timefortjeneste.

Sagens Omkostninger bæres med Halvdelen af hver af Parterne.

København, den 3. August 1937.

Køb et Valgfondsmærke

Fra hele landet

Tagpaparbejderne — A/S Jens Villadsens Fabriker. Afdelingen har klaget over, at Firmaet fradrager 5 % paa Slumakkorder, og hævder, at Fradraget kun kan ske for de i Overenskomsten fastsatte Priser. Endvidere klages over, at Firmaet ikke vil betale for Vejtid, naar en Arbejder sendes fra et Akkordarbejde, der er afsluttet, til Paabegyndelse af et nyt Akbejde (Akkord). Endelig kræver Firmaet, at de i Overenskomsten fastsatte Skurpenge kun skal betales for den Tid, Arbejderne har Brug for Skur, saaledes at hvis de kun har Brug for Skur en Time paa en Dag, skal Arbejderne kun have ⅛ af Skurpengene. Uoverensstemmelserne er afgjort af en faglig Voldgift, og Kendelsen giver Firmaet Medhold. Med Hensyn til Fradrag af de 5 % paa Slumakkorder under Hensyn til, at Arbejderne i Tiden siden 1931 har fundet sig i de 5 % Fradrag. I de to andre Spørgsmaal giver Kendelsen Arbejderne Medhold, saaledes at Firmaet skal betale for den omstridte Vejtid og ligeledes skal betale det fulde Skurtillæg pr. Dag.

Fabrikarbejderne — A/S Glud & Marstrands Fabriker, Rentemestervej. Firmaet har bygget en ny Ovn, og det har derefter under Henvisning til, at Arbejdet ikke længere var af smudsig Karakter, fradraget Arbejderne det hidtil betalte Syretillæg 5 Øre pr. Time. Vi har paa Afdelingens Vegne klaget over dette Fradrag, og Sagen har derefter været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, og herunder er man enedes om, at det hidtil givne Syretillæg bortfalder, idet der i Stedet indføres Akkord, hvor Prisen fastsættes paa sædvanlig Maade paa Grundlag af en Akkordtimefortjeneste paa 154 Øre for Sjakformanden og en Akkordtimefortjeneste paa 130 Øre for Hjælperne. Firmaets Repræsentant udtalte, at det ikke hermed tilsigter at forandre den hidtil i Virksomheden gældende Basis for Akkordansættelser.

Kolding — De danske Mejeriers Maskinfabrik. Sammenslutningen har klaget over, at vore Medlemmer sammen med de paa Virksomheden beskæftigede Smede og Malere har standset Arbejdet i 4 Dage paa Grund af de paa Virksomheden gældende Toiletteforhold. Sagen er afgjort ved et Forlig i Den faste Voldgift, hvor man enedes om, at Spørgsmaalet om Dørens Indretning vedrører Fabriksdirektoratet. Iøvrigt indgik de Indklagede paa til fuld Afgørelse af den etablerede Arbejdsstandsning at betale et Beløb af Kr. 700 til Klagerne at opkræve pro Rata pr. Strejkedag hos hver af de i Strejken deltagende Arbejdere.

Oliemøllerne — Firma L .C. Glad & Co. Afdelingen har klaget over, at Firmaet ikke vil betale for Overtimer i Henhold til Overenskomsten ved Fremstilling af Løbe. Sagen er afgjort ved faglig Voldgift, og Kendelsen giver Arbejderne Medhold, saaledes at der tillægges Arbejderne 3 Arbejdstimer, naar der er 4 Ansætninger pr. Uge, og 4 Arbejdstimer, naar der er 5 Ansætninger pr. Uge, med tilbagevirkende Kraft indtil den Dato, Firmaet ændrede Arbejdsmaaden.

Fredericia F. — Firma L. E. Bruuns Eksport. Afdelingen har klaget over, at Firmaet har afskediget et af vore Medlemmer Tirsdagen før Skærtorsdag uden at betale ham Ugeløn for hele Ugen, der slutter om Lørdagen. Sagen er afgjort ved et Forlig i en faglig Voldgift, hvorefter der opnaaedes Enighed om, at en Arbejder, som ikke har opnaaet over 10 Dages samlet Arbejde, kan afskediges uden at betragtes som ugeløn-net Arbejder, men han skal dog, hvis Afskedigelsen foretages i en Uge, hvor der forekommer ekstra Helligdage, have Betaling for disse. Sidstnævnte Regel gælder ogsaa for faste ugelønnede Arbejdere, som med 8 Dages Opsigelse kan afskediges til enhver Dag i Ugen.

Odense F. — A/S Kastrup Glasværk. Vore Medlemmer, der er beskæftiget som Smeltemedhjælpere, har forhandlet med Glasværket om en Frisøndag paa samme Maade, som Fyrbøderne har det. Endvidere har de saakaldte Banepassere krævet 4 Timers Overtid pr. Uge betalt som Overtid. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at Smeltemedhjælpernes Løn for Fremtiden bliver 63 Kr. pr. Uge med en Frisøndag hver 3. Uge. Hvis der arbejdes paa Pladsen om Lørdagen, betales dette med Smelteløn. Banepasserne erholder fra den 8. April d. A. 66 Kr. pr. Uge, idet Fabriken iøvrigt, saafremt Forholdene tillader det, vil søge at lægge Arbejdet til rette saaledes, at det daglige Overarbejde for de paagældende saa vidt muligt ikke overstiger ½ Time.

Nørre Aaby — Dansk Cykleværk »Grand«. Vore Medlemmer, der er beskæftiget i Lakereriet, har rejst Krav om højere Løn. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at Mindstebetalingen, 101 Øre, gradvis hæves til 107 Øre efter 1 Maaneds Arbejde, 110 Øre efter 2 Maaneders Arbejde og 114 Øre efter 3 Maaneders Arbejde; for Arbejdere, der beskæftiges ved Ovnene ydes yderligere et Varmetillæg af 8 Øre pr. Time.

Thorkildstrup — Skulleruplholm Teglværk. Afdelingen har klaget over den Maade, hvorpaa Teglværket lægger Brændernes Arbejdstid. Sagen har været behandlet ved Mægling, og her enedes man om, at Vagterne i den Tid, hvor den normale Arbejdstid begynder Kl. 7, lægges fra 7,10—14,30, 15,10—22,30 og 22,30—6,30. I den øvrige Del af Aaret fra 7,40—15, 15,40—23 og 23—7.

Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling — P. M. Knudsens Barnevognsfabrik. Afdelingen har klaget over, at Firmaet ikke afregner de unge Arbejdere efter Mæglingsforslaget af 27. Marts d. A. Vi har ladet Klagen gaa videre til Sammenslutningen, der meddeler, at Firmaet betaler efter Mæglingsforslaget til de unge Arbejdere, der er beskæftiget i den jernindustrielle Del af Virksomheden. Vi har derefter skrevet til Arbejdsgiverforeningen for at faa oprettet Overenskomst for de unge Mennesker, der er beskæftiget i de øvrige Afdelinger af Firmaets Virksomhed, og der har paa denne Foranledning været afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor Firmaet er indgaaet paa at betale samtlige unge Arbejdere efter den fastsatte Lønningsskala i Mæglingsforslaget af 27. Marts d. A.

Hadsund — Hadsund Teglværk. Afdelingen har klaget over, at Teglværket ikke overholder en Aftale, hvorefter Arbejderne skulde have 20 pCt. Tillæg til deres Timeløn i Stedet for Akkord, og dette Tillæg skulde først betales, naar Sæsonen var sluttet. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at der for Drænrørsfabrikation efterbetales saaledes, at det samlede Tillæg bliver 20 pCt. af den i Arbejdstiden gældende Timeløn. Man enedes saa forøvrigt om, at der forsøges indført Akkord paa Drænrørsproduktionen i Henhold til Landsoverenskomstens § 3.

Haderslev A. — Automobilfirmaet Svend Wæver. Afdelingen har klaget over, at Firmaet, der er Medlem af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, ikke betaler vore Medlemmer i Overensstemmelse med den med Sammenslutningen gældende Overenskomst. Vi har ladet Klagen gaa videre til Sammenslutningen, der har foranlediget, at Firmaet nu betaler vore paagældende Medlemmer efter Overenskomsten, og Firmaet har efterbetalt fra Datoen for Mæglingsforslagets Vedtagelse den 7. April d. A.

Støberiarbejderne — Firma Johs. Jensen & Søn. Afdelingen klager over, at der ikke har kunnet opnaas Enighed mellem Renserne og Firmaet om en Omregningsprocent paa Renseakkorden i Overensstemmelse med Forligsforslaget. Endvidere er der Uenighed om, hvorvidt Spaanepengene skulde regnes med i Akkorden ved Udregning af Akkordfortjenesten. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om at fastsætte et Procenttillæg til Renseakkorden paa 3½ pCt. og om at holde Spaanepengene udenfor denne Regulering.

Fredericia F. — A/S Voss Fabriker. Arbejderne, der er beskæftiget i Emaljeværkstedet, har rejst Krav om Skifteholds-

tillæg. Skifteholdstillægget har hidtil været includeret i Akkorden. Sagen er behandlet ved Mægling, hvor man enedes om at vise den tilbage til ny lokal Forhandling, idet man dog var forud enige om at indføre en Regulering af Skifteholdsordningen.

Haderslev A. — Fredsted Teglværk. Afdelingen har klaget over, at 2 Arbejdere er blevet uberettiget afskediget grundet paa en Strid om Udtrillerens Nedbrydning af Ovnporte m. m. Samtidig klagede Teglværksforeningen over, at Arbejderne havde etableret en ulovlig Arbejdsstandsning og krævede 500 Kr. i Erstatning herfor. Sagen har været behandlet ved Mægling, og herunder enedes man om, at de 2 Arbejdere genantages, og at Arbejdet for Fremtiden udføres, som det har været Skik og Brug paa Teglværket før Overenskomstens Oprettelse, dog med Undtagelse af de Ændringer, der er foretaget i Overenskomsten af 2. April 1937, og som ikke er i Strid med Landsoverenskomsten. Dansk Arbejdsmands Forbund beklagede den ulovlige Strejke.

Nørre Sundby A. — Svovlsyrefabriken »Limfjorden«. Afdelingen har indberettet om en opstaaet Strid om Betaling for Medhjælp for Haandværkere. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at der ved Opmuring af Etager og andre Reparationer i Ovnene betales Hjælperne hos Murerne i Ovnen pr. Time 140 Øre. Hjælperne udenfor denne faar et Tillæg paa 20 pCt. til Timelønnen (nu 112 Øre).

Støberiarbejderne — A/S Burmeister & Wain, Teglholmen. Afdelingen har klaget over den Maade, Aktieselskabet aflønner vore Folk, der er beskæftiget under Bonusordningen i Henhold til Mæglingsforslaget af 27. Marts d. A. Efter en Del Korrespondance mellem Sammenslutningen og Afdelingen, har denne meddelt os, at der har været optaget lokal Forhandling om Sagen, og herunder er den gaaet i Orden paa en for vore Medlemmer tilfredsstillende Maade.

Tømmerup — A/S Ubberup Teglværk. Afdelingen har indberettet om en opstaaet Strid om Beregningen af Procenttillægene til Akkordpriserne i Henhold til Mæglingsforslaget af 17. Marts 1936. Sagen har været behandlet ved Mægling, og her enedes man om at rette Priserne for Maskinen til Kr. 5,07, Indsætning i Ovnen til Kr. 2,18 og Udtagning til Kr. 1,97. Iøvrigt afregnes som hidtil i denne Sæson, dog at Tillægene indrages i Priserne.

Fabrikarbejderne — A/S Hellesens Enke & V. Ludvigsen. Afdelingen indberetter om en opstaaet Uoverensstemmelse om Aflønningen for Arbejde, der foregaar efter ny Arbejdsmetode i Formeriet. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor Firmaet erkendte, at Maskinen skal standses, hver Gang ny Blandingsmasse skal paafyldes, og de indgik derfor paa til Erstatning herfor at imødekomme Arbejdernes Krav om, at Akkorderne forhøjes fra 77 til 80 Øre pr. 1000 Stk., regnet fra den 9. Juni d. A.

Tranbjerg — Sleth Teglværk. Afdelingen indberetter om en opstaaet Strid om Betaling for Overarbejde før normal Arbejdstids Begyndelse. Vi har skrevet til Kalk- og Teglværksforeningen, men derefter modtaget et Brev fra Afdelingen, hvori den meddeler, at Sagen er gaaet i Orden, og Arbejderne faar det krævede Overtidstillæg for Overarbejde før Arbejdstidens Begyndelse.

Sakskøbing — Sukkerfabriken. Afdelingen indberetter, at der er sket en Ændring ved Arbejdet med Aflæsning og Læsning af Kul i Kulgraven, og da disse Ændringer betyder et Merarbejde for vore Medlemmer, har de rejst Krav om en højere Pris for dette, men man har ikke kunnet opnaa Enighed. Vi har skrevet til Sukkerfabrikerne, der herefter telefonisk har henvendt sig til os og tilbudt en Pris af 30 Øre pr. Ton. Denne Pris har vore Medlemmer akcepteret.

D. A. F. — Jern- og Metalindustriens Sammenslutning. Ved de Forhandlinger, der har fundet Sted med Sammenslutningen om Vilkaarene for Fornyelsen af Overenskomsten, er man enedes om, at det hidtil i Overenskomsten fastsatte Skalatillæg skulde bortfalde, og at Udvalget fra begge Sider skulde behandle dette Spørgsmaal. Endvidere enedes man om at nedsætte Udvalg, der skulde behandle Spørgsmaalet om, i hvilke Tilfælde det i Forligsforslaget af 17. Marts 1936 fastsatte Montagetillæg af 25 Øre pr. Time for Arbejde ved Bygning og Jernkonstruktion skulde betales. Udvalgene vedrørende Skalatillæg er enedes om en Ordning, hvorefter Grundlønnen for nyantagne Arbejdere fastsættes til 80 Øre med et Reguleringstillæg af 21 Øre. Paa Virksomheder, hvor der bestaar lokale Aftaler om andre Lønsatser end de i Overenskomsten fastsatte, bibeholdes disse, indtil en af Parterne paa sædvanlig Maade frigør sig for dem. Det Beløb, hvormed saadanne Aftaler overstiger det i Overenskomsten fastsatte Minimumsbeløb (Minimalløn henholdsvis Mindstebetaling) er at betragte som personlige Tillæg til de paagældende Arbejdere. De nuværende ansatte Timelønninger (Grundlønninger) bliver for alle nu ansatte Arbejdsmænd uforandret, og det Tillæg, de erholder efter Skalatillægsordningen, bliver et for den paagældende Arbejder personligt Tillæg, der tillægges hans Grundløn, forinden eventuelle Special- eller Smudstillæg medregnes. Udvalget vedrørende Montagetillæg stillede et Forslag, der fastsatte Regler for, i hvilke Tilfælde Tillægget skulde betales, men hver af Parterne forbeholdt sig deres Organisationers Godkendelse. Denne Godkendelse har ikke kunnet opnaas, og Udvalgets Forslag er derfor bortfaldet, hvorefter Forligsforslagets Affattelse vedrørende Montagetillæg indgaar som en Bestemmelse i den nye Overenskomst.

Ejstrupholm Afdeling har fornyet Overenskomst med Ejstrupholm Teglværk. Timelønnen 1 Kr. Akkordpriserne forhøjes i Forhold hertil. Overenskomsten gælder til en 1. Marts.

Vissenbjerg Afdeling har sluttet Overenskomst med 8 Tørvefabrikanter, der tilsammen beskæftiger 40 Mand. Timelønnen er i denne fastsat til 100 Øre, og Grundprisen ved Akkordarbejde er fastsat til 90 Øre pr. 1000 Stk. Tørv for Tril indtil 1500 Tørv, derudover efter Aftale. Overenskomsten gælder til en 1. Marts.

4. Agitationskreds har paa Skuldelev Afdelings Vegne sluttet Overenskomst med Grusgravejer Vald. Jeppesen om Arbejdet i hans Grusgrav. Timelønnen er fastsat til 115 Øre. Desuden er fastsat en Række Akkordpriser, og de almindelige Bestemmelser i Overenskomsten med Grusgrave og Skærvefabrikker er gældende. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Overenskomsten gælder til en 1. Marts.

Hansted Lundum har sluttet Overenskomst med I/S Nordisk Kiselgurfabrik. Timelønnen er 100 Øre og desuden er fastsat en Række Akkordpriser.

Kolding A. — Grusgravejere i Seest. Afdelingen har sluttet Overenskomst med Grusgravejerne, hvorefter disse tiltræder Overenskomsten med Foreningen af Grusgrave og Skærvefabrikker, hvad angaar Timeløn, Overarbejde og de almindelige Bestemmelser. Iøvrigt træffes der Aftale om Akkordpriser med hver enkelt Grusgravejer. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Overenskomsten gælder til en 1. Marts.

Kolding A. — Kolding Destruktionsanstalt. Afdelingen har sluttet Overenskomst med Virksomheden, hvor der beskæftiges 6 Mand. Arbejdstiden er fastsat til 48 Timer pr. Uge. Ugelønnen til 60 Kr. med Betaling for Helligdage. Timelønnen er 130 Øre, Overarbejde betales med 50 Øre pr. Time + tilsvarende Fritid. 6 Dages Sommerferie med fuld Løn. Firmaet holder Arbejderne forsikret ogsaa de første 13 Uger med 3 Kr. i Dagpenge. De alm. Regler for faglig Strid. Der beskæftiges kun organiserede Arbejdere. Ugelønnen var før Overenskomsten blevet til Kr. 40,00. Overenskomsten gælder til en 1. Marts.

Kellerup har fornyet Overenskomsten med Fabriken »Hjerm«, Kellerup. Timelønnen er i den nye Overenskomst 105 Øre for Nybegyndere den første Maaned, derefter Kr. 1,12 pr. Time. Alle Akkordpriser reguleres og forhøjes procentvis i Forhold til Timelønningerne. Firmaet tiltræder Overenskomsten vedrørende unge Arbejdere i Jernindustrien. Overenskomsten kan opsiges til en 1. Marts.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 18 30.–9. 1937 42. Aarg.

Dit Blad –

Det kæmped' for din Ret, din Mad,
dit Blad;
og naar det mest i Kampen kneb,
og du blev mødt med Haan og Had,
da var det Skjold og Sværd du greb,
dit Blad.

Hvem samler os, der følges ad?
dit Blad!
Hvem gav dig Haab, hvem gav dig Tro,
som selve Solens Straalebad,
der faar det golde til at gro?
Dit Blad.

Hvem synger Kampens karske Kvad?
Dit Blad.
Hvem spørger ej om Stand og Rang
og Titler, og jeg ved ej hvad,
men stemmer i med Smaamands Sang,
dit Blad!

Hvem samler os fra Land og Stad?
Dit Blad!
Hvem jager Snylterskaren bort
fra Fattigmandens Krus og Fad
og sejrer, skønt det holder haardt?
Dit Blad!

Aage Hermann.

Er der Beskæftigelse nok til alle?

Dette Spørgsmaal bliver naturligvis stillet i alle Lande, og da navnlig i saadanne, hvor der endnu hersker en betydelig Arbejdsløshed. Og det er jo ikke altid, man naar til den samme Overbevisning. Tværtimod er Anskuelserne meget forskellige og retter sig efter Erfaringerne og efter Kendskabet til den økonomiske Situation. Mange Nationaløkonomer tror, at en permanent Arbejdsløshed er uundgaaelig, idet Maskinerne bestandigt faar mere og mere Indpas i Produktionsprocessen, og der stadigvæk strømmer en Mængde Arbejdsledige til Arbejdsmarkedet, ligesom Menneskenes gennemsnitlige Levealder paa den anden Side bliver større, og de saaledes længere kan holde deres Arbejdspladser besat. I De forenede Stater har man meget indgaaende beskæftiget sig med dette Problem og er derved kommet til opsigtsvækkende Resultater, hvilke Resultater ganske vist ikke var samstemmige, men de har dog tilført dette Spørgsmaal meget godt Materiale.

Den nuværende Landbrugsminister i U. S. A. er af den Mening, at man i hans Land foreløbigt — og det selv i økonomiske Blomstringstider — maa regne med 4 Millioner Arbejdsløse. Andre fremtrædende Personligheder er af den samme Mening. Paa den anden Side er »National Industriel Conference Board« af den Overbevisning, at man under de nuværende Betingelser kun kan undgaa stadig at faa flere Millioner arbejdsløse Mennesker, naar Produktionen og Handelen praktisk talt forbliver uforandret. *En yderligere Opgangsperiode i økonomisk Henseende* af ca. det Omfang, som fastsloges i Aarene 1933—1936, vilde sandsynligvis føre til Mangel paa Arbejdere i Aaret 1940. En saadan Udvikling vilde medføre gennemgribende Forholdsregler i Spørgsmaal om Arbejdstid, Beskæftigelsesforhold og den industrielle Rationalisering. Det er vel nok Antagelser, som lyder optimistisk, og som der maa kunne komme noget godt ud af. I »Det internationale Arbejderrundskue«s Augusthefte kan vi angaaende det her anførte Problem læse følgende:

»I en ledende Artikel i »New York Times« anskueliggøres det, at de 600,000 Arbejdere, som aarligt tilføres Virksomhederne, *ikke blot er Producenter, men ogsaa er Forbrugere.* Men naar der er flere Mennesker, der arbejder, saa er der ogsaa flere Mennesker, som maa forsørges, beklædes og skaffes det fornødne, hvilket igen betinger, at et endnu større Antal Arbejdere kan opnaa Beskæftigelse. Paastanden om, at Beskæftigelsesgraden er sakket agterud for de industrielle Frembringelser, imødegaas med Henvisning til en Beretning fra »National Industriel Conference Board« ifølge hvilken den maanedlige Gennemsnitsproduktion ligger 17 pCt. under den, der fandt Sted i 1929, medens den maanedlige Beskæftigelsesgrad kun ligger tilsvarende 9 pCt. under.«

Og Dr. *Harold G. Moulton,* Præsidenten for Brookings Institution i Washington, erklærede ganske kort, idet han støttede sig til den af denne Institution udgivne Bog »Genoprettelsesproblemet i De forenede Stater« (The Recovery Problem in the United States):

»For helt og fuldt at kunne opnaa det tidligere Standpunkt, maa Produktionen opfylde følgende Opgaver: Først maa Bedriftsanlæggene og deres Udstyr igen tilpasses Tilstanden før Krisen; for det andet maa den produktive Kapital forøges overensstemmende med Befolkningstilvæksten; for det tredie maa Levnedsmiddelproduktionen forøges i Overensstemmelse med Befolkningstilvæksten. Vi har forsøgt at anslaa Omfanget af den Produktionsforøgelse, som vilde være tilstrækkelig til for Aaret 1941 igen at fremstille saa meget, at Produktion og Forbrug pr. Individ var det samme som for Aaret 1929. Resultaterne af denne Prøveudregning paa et saadant Omraade som Boligbyggeriet og andre faste Værdier, Jernbaner, offentlige Virksomheder, industrielle Foretagender m. m. er i Sandhed overraskende. Alt ialt maatte man for de faste Værdiers Vedkommende, Jernbaner, offentlige Virksomheder og industrielle Foretagender o. s. v. fra 1937 til 1941 skønsmæssigt producere for 33 Milliarder Dollars aarligt, medens Produktionen kun androg 21 Milliarder Dollars i Aaret 1936 og kun 25 Milliarder Dollars for de tilsvarende Virksomheder i Perioden 1925—1929.«

For med andre Ord at udligne den samlede »Mindreproduktion« i de forløbne Aar og samtidig tage Hensyn til Befolkningstilvæksten, maa vi forøge *Produktionen af faste Værdier* med 60 pCt., sammenlignet med Aaret 1936. Alene Boligbyggeriet maa tredobles. For Levnedsmidlers Vedkommende er der kun Tale om ringe Stigning. Produktionsprogrammet for faste Værdier vilde, med den nuværende Arbejdstid, *kræve 8—9 Millioner Mennesker mere beskæftiget.* Under Hensyntagen til en vis Produktion af daglige Nødvendighedsartikler vilde den samlede Efterspørgsel paa Arbejdskraft strække til, saa alle Arbejdsløse i Landet igen kunde komme i Arbejde. Et saadant Program vilde sikkert, hvis ikke der fandt en Forlængelse af Arbejdstiden Sted, *føre til Mangel paa ikke blot* faglærte Arbejdere, men ogsaa paa ufaglærte Arbejdere.«

Saaledes bedømmer man Mulighederne for en Opgangsperiode i Fremtiden i visse indflydelsesrige Kredse i De forenede Stater. Ikke blot kan alle Arbejdsløse blive beskæftiget, men der vil endog blive Mangel paa Arbejdere, naar Investeringsvirksomheden igen indtager sin gamle Plads, saaledes at der tages Hensyn til *Forbrugsmulighederne i Overensstemmelse med den nødvendige Levestandard* og Befolkningens Vækst. I andre Lande bliver det ikke anderledes, men Mindreproduktionen af faste Værdier er sikkert endnu grellere end i U. S. A. Vi tænker her eksempelvis paa Mellemeuropa, hvor det for en 10—12 Aar siden vilde være blevet betragtet som Kæmpekonjunkturer, hvis man havde hævet Befolkningens Levestandard op paa Højde med de bedre stillede Lande.

Hvis man vilde drage Verdens Befolkning ind i Kredsen af vore Betragtninger, prøve dens Forbrugsmuligheder og tage Hensyn til Mindreinvesteringen, som var

almindelig paa det vedkommende Sted, saa vilde man komme til Slutresultater, som vilde aabne *fantastiske Perspektiver for Fremtiden.* To Trediedele af Menneskeheden lider Mangel eller har i hvert Fald ikke tilstrækkelige Forsørgelsesmuligheder i det daglige Liv. Uden at komme ind paa de hidtil forsømte Investeringer for faste Værdiers Vedkommende, det være sig Boliger, Elektricitetsværker, Jernbaner, Gader, Broer, Vandledninger, Kanaliseringer og hvad mere der er af den Slags, saa er der først Tale om en beskeden Livskultur, naar disse Ting er garanteret Menneskene. Et Eksempel: Halvdelen af Menneskene maa i vore Dage undvære Fodtøj, og de befinder sig i en Tilstand, som vi vanskeligt kan forestille os. Og saa behøver vi endda ikke at komme ind paa andre Livsfornødenheder.

Der behøvede hverken at være Arbejdsløshed eller Elendighed i Verden. Vi skal bare sørge for, at Produktionen ikke gaar i Staa, men tværtimod sættes i Vejret efter de forhaandenværende større Muligheder, der foreligger. Thi det er ikke Produktionen, men derimod Forbruget, der er det primære. Uden Forbrugsmuligheder vilde det jo være Vanvid at producere Genstande, og at kvæle Produktionen trods kolossale Muligheder for at faa afsat Varerne er dog en absurd Tilstand.

Korresp.

TIL ALLE RADIOLYTTERE I DANMARK!

Nu er Tiden inde, da Lytterne kan og bør gøre deres Indsats gældende paa Radiofonien og dens Programmer.

I Overensstemmelse med det frie Folkestyre i Danmark har Radiolytterne direkte Repræsentation i Radioraadet, der er bestemmende over dansk Radiofoni. Lytterorganisationerne faar Repræsentation i Forhold til deres Medlemsantal, og hidtil har Arbejdernes Radio Forbund kun haft 2 af 6 Lytterrepræsentanter. Dette er for lidt, ikke mindst under Hensyn til det store frisindede Flertal ved de sidste 2 Rigsdagsvalg.

Frisindet i Radioen maa styrkes.

I Radioraadet som i dansk Samfund som Helhed bør Frisind og Demokrati være bestemmende, og for Radiofoniens Vedkommende er det paa mange Omraader af største Vigtighed, at den frisindede Befolknings Indflydelse i Radioraadet styrkes.

Ved Nyordningen af Statsradiofoniens daglige Ledelse er opnaaet en praktisk Arbejdsdeling, som Arbejdernes Radio Forbund i flere Aar har kæmpet for. Denne Ordning bør imidlertid føres ud i Praksis paa en saadan Maade, at den stiller dansk Radiofonis Programmer paa Højde med Tidens Krav og imødekommer alle berettigede Lytterønsker.

God folkelig Musik.

Uden at de særlig store Musikudsendelsers høje Standard sænkes, bør populær, baade gammel og moderne Musik have en større Plads paa Programmerne. Og dansk Musik maa ikke forurettes. God og underholdende Grammofonmusik bør udsendes paa velegnede Tidspunkter. Men vi understreger, at dette Ønske ikke betyder, at Radioen — og altsaa Lytterne — skal lade sig paatvinge urimelige Udgifter til udenlandske Kapital-Interesser.

Bedre Hørespil og muntre Udsendelser.

Med de dramatiske Udsendelser har der været og er stadig stor og berettiget Utilfredshed. Den gamle Radioledelse favoriserede forældede Skuespil, skrevet for almindeligt Teater. Kravet til den nye Ledelse er, at den forstaar Radioens særlige Krav til dramatisk Teknik og sætter Hørespil og Hørebilleder i Forgrunden. Navnlig yngre dramatiske Forfattere bør søges knyttet til Radiofonien og bydes tilfredsstillende Vilkaar.

Heller ikke med Hensyn til virkelig munter Underholdning har Radioen hidtil ydet, hvad den burde. Unødig Sparsommelighed bør ikke hindre, at Lytternes Ønsker imødekommes. Og nye Underholdningsformer bør tages op, som det er sket i Udlandet.

Foredrag og frie Diskussioner.

Det kulturelle Arbejde gennem Foredrag og Diskussioner bør udvikles i Samarbejde med de heri interesserede Organisationer ved Fortsættelse af de paabegyndte Lytterkonferencer og paa anden Maade. Diskussioner bør i stigende Grad finde Sted i fri Samtaleform. Aandsfrihed bør herske baade for Foredrag, Diskussioner og Transmissioner.

Radio-Avisen bør omordnes.

En af Radioens vigtigste Udsendelser er Radio-Avisen. Der har mod denne været øvet berettiget Kritik for Favorisering af visse reaktionære Strømninger. En Omordning bør ske af Radio-Avisens Forhold, saa der fremtidig sikres objektiv og bedre Nyhedsmeddelelse, herunder ugentlige udenrigspolitiske Foredrag. Endvidere bør Ønskerne fra Provinsen om en særlig Middagsudsendelse af Radio-Avisen imødekommes.

Kampen mod Støjplagen i Radioen.

Radiofonien bør staa rede til at kunne videreudvikles, naar de tekniske Vilkaar byder Muligheder i saa Henseende. Arbejderlytternes gamle Krav om Dobbeltprogrammer maa søges gennemført. Der bør træffes alle nødvendige Forberedelser til at sikre Fjernsynsudsendelser, saa saare disse er teknisk mulige.

Disse Krav nødvendiggør en sikker Økonomi i Statsradiofonien.

Lytterne ønsker den mest effektive Bekæmpelse af Støjplagen. Ogsaa dette kræver en økonomisk Indsats af Radiofonien, muligvis udover de 50,000 Kr. aarlig, som foreløbig er bevilget til dette Formaal.

Under disse Omstændigheder ønsker Arbejdernes Radio Forbund ikke, at man gennemfører en Licensnedsættelse paa 1 eller 2 Kr. aarlig, der vil være af ringe Betydning for den enkelte, men svækkende for Radiofoniens Evne til at løse sine Opgaver. Heller ikke paa anden Maade bør Radiofonien økonomisk svækkes. Den Tendens, der er hos Organisationer og Institutioner til at kræve urimelige Afgifter af Radioen bør skarpt tilbagevises. Tilskudet til Det kongelige Teater bør svare til den kunstneriske Værdi, dette Teaters Virksomhed paa forskellig Maade har for Radioen.

Ingen privat Kapitalisme i Radioen.

Saaledes som det lykkedes for den socialdemokratiske Regering i 1926 at hindre de »upolitiske« Lytterorganisationers Forsøg paa at gøre Radiofonien til et privat Aktieselskab med store Dividender til private Aktionærer, bør Administrationen af Radioens Økonomi fortsat alene ledes efter samfundsmæssige Interesser.

Ud fra disse Synspunkter paa Programmer og Administration har Arbejdernes Radio Forbund virket i 11 Aar og faaet en stigende Tilslutning og dermed øget Indflydelse.

Vi opfordrer nu alle frisindede Lyttere til ved Indmeldelse i vort Forbund at sætte endnu større Styrke bag vore Krav til Forøgelse af vor Repræsentation i Radioraadet.

Ny Lytterafstemning.

Samtidig rejser vi Kravet om, at Lytterne igen faar Adgang til at give deres Meninger til kende om Radioprogrammerne ved en særlig Afstemning. Der er forløbet 8 Aar siden sidste Lytterafstemning i 1929. Den stærke Vækst i Lytterantallet og hele Udviklingen gør nu en ny Lytterafstemning naturlig. Arbejdernes Radio Forbund vil for sit Vedkommende gerne yde organisatorisk Bistand ved en kommende Lytterafstemning, saaledes at denne kan give det fyldigst mulige Udtryk for Lytternes Ønsker til Programmerne.

Mod Ensretning og Diktatur — for Demokrati i Folkets Radio.

Verden over trues Friheden, den politiske saavel som Aandens Frihed af Diktaturstaternes Reaktion. Der er Kræfter, som i Danmark trækker i samme Retning. Der er Kræfter, som vil øve Censur mod Arbejdernes Ret til at komme til Orde.

Vi kalder til Kamp mod denne Reaktion. Ingen Ensretning skal herske i dansk Radio og ejheller bør der være Plads for udefra transmitteret politisk Diktaturpropaganda.

Den danske Radio skal være Demokratiets Radio. Den skal give et levende, livfuldt, aktuelt Billede af dansk Folkeliv i alle dets Former. Kun derved opnaar Radioen det høje Maal virkelig at være

FOLKETS RADIO

Arbejdernes Radio Forbunds Kongres i Odense 1937.

Husassistenterne bør være organiseret

Fra Husassistenternes Forbund har vi modtaget nedenstaaende med Anmodning om Optagelse.

Husassistenternes Forbund afholdt i Juli Maaned i Aar Instruktionskursus paa Arbejderhøjskolen i Esbjerg. I dette Kursus deltog Repræsentanter fra hele Landet. Det er givet, at Spørgsmaalet om øget Tilgang til Forbundet optog Deltagerne stærkt, og det der blev øvet mest Kritik overfor, var den Ligegyldighed som Arbejderhjemmene udviser, naar det gælder faglig Organisering af de Familiemedlemmer, der er beskæftiget ved lønnet husligt Arbejde.

Paa Grundlag af de fremsatte Udtalelser ved vort Kursus fremkommer denne Henvendelse til dette Blads Læsere.

Forældre opfordres til at sørge for, at den helt Unge, der ønsker at være Husassistent indmeldes i vort Forbunds Ungdomsgruppe. Kontingentet er 50 Øre pr. Maaned.

Vi anmoder dernæst saavel Hustruer, som ugifte voksne Døtre, der er Husassistenter om at indmelde sig snarest mulig. Vi véd, at der er mange gifte Kvinder, der arbejder ved husligt Arbejde, og det er naturligt, at de gør det, fordi der i de allerfleste Tilfælde er stærkt Brug for den Indtægt i Arbejderhjemmene, men det er unaturligt, at disse Kvinder arbejder som uorganiserede. Derfor retter vi en kraftig Appel til enhver organiseret Arbejder om at være os behjælpelig med at ordne dette Forhold.

Vort Organisationsomraade omfatter alle Kategorier af husligt Arbejde, saa der er ingen, der har nødig at være uorganiseret.

For kun gennem Organisation kan der ordnes noget generelt, det véd enhver, der er kendt med Fagforeningsarbejde, og det er ogsaa den Vej den huslige Arbejder skal gaa, for at vore Forhold kan blive tidssvarende.

HAR DU SET

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

NORSK SKOV- OG LANDARBEJDER FORBUNDS 4. KONGRES

Søndag den 22. August aabnede Norsk Skov- og Landarbejderforbund sin 4. Kongres i Gjøvik, en lille By 5—6 Timers Rejse Nord for Oslo.

Kongressen afholdtes i det stedlige Folkets Hus, og som Repræsentanter for Forbundets 30,000 Medlemmer og ca. 600 Afdelinger var mødt 156 Repræsentanter. Desuden Hovedbestyrelse og Gæster, tilsammen ca. 200 Mand.

Alle de norske Forbund, der har Berøring med Forbundet, havde ladet sig repræsentere, ligesom de norske samvirkende Fagforbund, der mødte med 3 Repræsentanter.

Fra Udlandet var der mødt Repræsentanter fra Broderorganisationerne i Sverige, Danmark, Holland og Tjekkoslovakiet, og desuden var repræsenteret International Landarbejderføderation, International Træarbejderunion samt de skandinaviske Fagsekretariater for Skov- og Landbrug og Træindustrien. Forbundet fejrer i Aar sin 10-aarige Bestaaen, og Kongressens Aabning havde derfor en særlig festlig Form, idet den egentlige Aabning, med Konstituering og hvad dertil hører, efterfulgtes af en Demonstration og et stort Friluftsmøde paa Byens Stadion.

Til dette Møde havde indfundet sig Tusinder af Landarbejdere, mange langvejs fra, der paa denne Maade ønskede at ønske Forbundet til Lykke, og give Udtryk for Sammenhold i Fremtiden.

Ved Festen blev der overbragt Hilsener fra de udenlandske Kammerater.

Tidlig Mandag Morgen begyndte det egentlige Kongresarbejde, der strakte sig over 4 Dage og først sluttede Torsdag Aften. Paa Dagsordenen stod, foruden Beretning og Regnskab for en 3½-aarig Periode en

Alfred Ljøner.

omfattende Lovrevision, en Debat om de økonomiske Forhold paa Landet og Landarbejdernes Stilling hertil, Fastsættelse af Kontingent, Valg m. v., ialt 10 meget omfattende og for saavel Arbejderne som Organisationen livsvigtige Punkter.

Der forelaa for de enkelte Aar ret omfattende trykte Beretninger, og disse suppleredes senere mundtlig af Formanden.

Det mest bemærkelsesværdige ved Beretningen var maaske, at Medlemstallet i Kongresperioden var bleven fordoblet, men iøvrigt gaves der detaillerede Oplysninger om Forbundets Lønbevægelse, der iøvrigt havde affødt et Antal Konflikter, hvoraf nogle baade meget omfattende og meget langvarige, om Retssager, om Op-

Johan Ødegaard.

lysningsarbejde, om Virksomhed i Forbindelse med de kommunale Valg m. m. m.

Saavel Beretning som Regnskab godkendtes efter et Par Dages Debat. Forbundets stærke Vækst havde nødvendiggjort en Ret omfattende Lovrevision, ligesom de raadende Forhold i Land- og Skovbruget gjorde en Vurdering af Tingene nødvendig.

Kongressen tog Tingene roligt og nøgternt, og skabte Enighed om Veje og Midler, saaledes at Forbundet i den kommende Tid vil være istand til at røgte sine Opgaver til Gavn for sine Medlemmer.

Forbundets Formand, Martin Liengen, frabad sig paa Grund af Alder og Svagelighed Genvalg, og Kongressen maatte derfor nøjes med at takke ham varmt for den Indsats han i de forløbne Aar havde gjort for de norske Skov- og Landarbejdere, samt bevilge ham en Pension som Anerkendelse for dette Arbejde.

Til Formand i Stedet for Liengen valgtes Forbundets hidtidige Sekretær Alfred Ljøner, og til Kasserer genvalgtes Johan Ødegaard, som Næstformand valgtes Ole Skramsfod. Som Lenssekretær for Skovbruget valgtes Johan Odda, medens Vedstad valgtes som Sekretær for Landbruget.

Med den nye Formand har Norsk Skov- og Landarbejderforbund sikkert, foruden en forholdsvis ung Mand, faaet en fremragende Arbejdskraft i Spidsen for sin Ledelse, og ialt Fald maa den mægtige Majoritet, hvormed han blev valgt, kunde tages som Bevis for, at han i overvældende Grad besidder Medlemmernes hele og fulde Tillid.

Forhaabentlig vil det lykkes under hans Ledelse at samle de endnu uorganiserede Land- og Skovarbejdere ind under Organisationen. Kongressens Forløb giver ialt Fald gode Løfter i saa Henseende.

L. P.

Nye Metoder til organiseret Massemord

I den næste Krig vil vore unge Mænd blive brændt til Aske ved Dødsstraaler, splittet til Atomer ved Lydbølger eller udslettet ved elektriske Centrifugehvirvler — saadan siger man, og saadan taler man mellem Folk i Almindelighed, og med de Muligheder regner man i Verdens Krigslaboratorier, hvor de bedste Metoder til at dræbe omfattes af Hundreder af Videnskabsmænds Tanker og Arbejde.

Vil der være Dødsstraaler, der kan naa op i Skyerne og lamme Flyverne? Vil der blive flyvende Undervandsbaade, flyvende Tanks, flyvende Torpedoer eller Stratosfærebomber?

Vil der være tilstrækkelige Mængder af Røg, der kan chokere Flyverne og sende dem til Jorden? Vil Soldaterne bære Klædedragt lavet af Glas eller bære foran dem et Jernskjold, der beskytter dem mod Dødsstraalerne? Hvilke af disse Metoder — til at dræbe — er klar til Brug, og hvilke er endnu paa Eksperimentets Stadium?

Disse er jo egentlig ikke uinteressante Spørgsmaal for os almindelige Dødelige, der gerne vil have Lov at leve i Fred, men unægtelig lever i en Tid, hvor vi ikke kan lukke Øjnene for Djævelskabet omkring os, og i hvert Fald er Jordbeboere, der kommer med paa Jordens Rundtur, ogsaa hvis den styrer ind i en Periode, hvor den halve Menneskehed søger at udrydde den anden Halvdel, ja, disse Spørgsmaal er taget op til nøje Undersøgelse af to tyske Emigranter. Det er sket i en meget stor engelsk Bog, der er udkommet i London under Titlen »Todesstrahlen und andere neue Kriegswaffen«. De to Forfattere, Max Seydewitz og Kurt Doberer, der er henholdsvis Politiker og Ingeniør, beretter, at i Tyskland fortæller man Folket, at et stort Antal af nye og frygteligt ødelæggende Krigsvaaben vil ende en Krig til Tysklands Fordel paa nogle faa Dage, af hvilken Aarsag Tyskerne kan forholde sig temmelig rolige i Bevidstheden om, at de Vaaben, der staar til Raadighed, vil forhindre enhver Overraskelse af andre Magter. Med den kendte tyske Propagandas Teknik bliver Meddelelser om disse frygtelige Vaaben Tid efter anden publiceret i Presse eller fra Talerstole.

De allerfleste Meddelelser er Vrøvl; alle store Nationers Krigslaboratorier er temmelig godt orienteret om nye Fremskridt inden for Vaabenindustrien. Den internationale Vaabenindustri er ikke interesseret i militære Hemmeligheder. Tekniske Magasiner i alle Lande beskriver de sidste videnskabelig Opfindelser, Patentbureauer registrerer nye Finesser — hvis der er Penge i dem — og internationale Patent-Spekulanter sælger enhver Hemmelighed til den, der vil betale. Endelig, og vigtigst, maa det huskes, at en Fejltagelse med nye Krigsvaaben, der ikke er gennemprøvet, indeholder meget stor Risiko og i hvert Fald efter større Maalestok ikke kan holdes helt hemmelig. Det er derfor temmelig givet, at ingen Enkelt-Nation ret længe vil være helt alene om Kendskabet til et nyt Krigsvaaben. De forskellige Spion-Departementer har Midler til deres Raadighed, saa de meget sjældent er ret længe om at faa Færden af noget helt nyt paa dette Omraade.

Er det saaledes temmelig givet, at Nazityskland ikke har nogen Kæmpesensation paa Krigsvaabenes Omraade i Baghaanden til den næste Krig, saa er til Gengæld de Vaaben, man kender, særlig dem, der er udviklede siden 1930, rædselsfulde nok. Det eneste Spørgsmaal er, om ikke de gamle Vaaben, det forbedrede Maskingevær, Artilleriet, Schrapnells, Bomber og lignende vil vise sig at være fuldt saa effektive og meget billigere.

Store Anstrengelser har været gjort for at finde Røntgenstraaler til Brug i en ny Krig. For Offentligheden har man indregistreret alle den Slags Straaler under Navnet »Dødsstraaler«. Videnskabsmændene kender imidlertid tyve forskellige Slags Straaler til ligesaamange forskellige Formaal. Den mest omtalte af Dødsstraalerne er den, hvis Formaal er at ramme Flyvemaskine-Motoren for at standse Flyveren i Farten og tvinge ham ned. Det er blevet sagt, at et Land kan omgive sig med saadanne Straaler, saa det bliver umuligt for nogen Flyver at passere »Dødslinien«. Imidlertid — det er Fantasi. Straalerne kan naa lavt flyvende Maskiner og Automobiler, men deres Radius er meget begrænset, og hertil kommer, at det har vist sig, at man kan ombygge en Maskine med et Materiale, der gør Straalerne virkningsløse.

Andre Straaler har til Formaal at ødelægge den menneskelige Hjerne, bringe Blodet i Kog eller simpelthen »brænde« Fjendens Tropper. I hvert Tilfælde er der Tale om forskellige Straaler. Eksperimenter har vist, at paa kort Afstand kunde man meget let slaa en Okse til Jorden med disse Straaler. Men de kan kun bruges paa kort Afstand, og man kan standse dem og gøre dem virkningsløse med Kobberplader. En »Blystraale« som sendes af Sted næsten med Lysets Hastighed, eksperimenterer man ogsaa med, men man er temmelig usikker over for dens Virkning, og den er helt virkningsløs over for Soldater, i hvis Klæder en vis Procentdel Glas er indvævet. Saadanne Glasklæder for Soldater bliver i stor Stil fabrikeret i Tjekkoslovakiet.

Meget mere praktisk og langt ud over Eksperimentets Stade er Benyttelsen af Fjernradio. Tekniken her er højt udviklet, og man kan dirigere Flyvemaskiner, Skibe og Tanks fra et fjernt Sted uden Mennesker ombord. Det første Forsøg med Fjernradio gaar helt tilbage til Aarhundredets Begyndelse, og siden da har alle store Nationer foretaget Eksperimenter særlig med fjerntstyrede Skibe. Man ved, at saadanne Skibe kan lystre op til 100 forskellige Kommandoer som f. Eks. Tænding af Lanterne, Udskydelse af Torpedoer o. s. v. Det er temmelig usandsynligt, at meget store Skibe vil blive benyttet paa denne Maade, men smaa Skibe vil utvivlsomt blive det, bl. a. til at udlægge Miner, styre ind mellem Fjendens Skibe eller ind i en Havn med Krudtlast. Man ser i Fantasien et saadant Skib styre mod et givet Maal med en Snes Flyvemaskiner paa Dækket uden et Menneske ombord, medens Skibet dirigeres og Maskinerne startes af Personer, dirigerende det hele fra et fjernt Sted. Tanks og Torpedoer kan dirigeres paa lignende Maade, skønt Tanks er det vanskeligste, idet de kører over ujævn Grund, hvad meget let bringer den meget ømfindtlige Mekanisme i Uorden. Kort sagt: Skønt disse fjerntstyrede Tanks, Skibe og Flyvemaskiner er en given Ting, har de deres store Begrænsning. Installationen af Kommando-Maskineriet er meget kostbart, og det er jo givet, at det i hvert Fald vil blive ødelagt. Adskillige Magter har derfor erkendt, at det stadig er billigst at bruge Mennesker. Det mest sensationelle paa dette Omraade er sket i Japan og i Italien, hvor man bygger Torpedoer, der har Plads til en »frivillig Soldat« i sit Indre, hvorfra Torpedoen kan dirigeres med fuldkommen Sikkerhed til sit Maal. Den »frivillige« giver sit Liv for at tilføje Fjenden den størst mulige Ødelæggelse. Italienerne truede under Abessinien-

Krigen England med, at de havde en saadan temmelig stor »frivillig« Døds-Bataillon.

Et uhyre farligt Vaaben er Luft-Torpedoen, som ogsaa er fjerntstyret. I 1922 meddelte General William Mitchell, at han havde sendt tre Lufttorpedoer fra Garden City, Long Island til Trenton, New Jersey, en Distance paa godt 110 Kilometer, med absolut Sikkerhed. Siden dengang er mange Opfindelser gjort, og disse Torpedoer kan bære mange Bomber, der falder automatisk paa forskellige Distancer efter Afsenderens Ønske.

Mange Slags Røntgenstraaler med eksplosiv Karakter paa Land og til Søs kender man. Der er Blændestraaler med en saadan Lyskraft, at de blænder Soldater, som en Automobilist kan blive blændet, blot tusinde Gange stærkere og paa meget stor Afstand. Søgelysenes Udvikling har ogsaa været stor, og man er i Stand til at oplyse store Arealer og finde Fjendens Luftflaade, før den nærmer sig Kysten eller ved Landegrænserne. En ny Opfindelse er usynlige Straaler, der oplyser Objektet, men som kun kan ses med specielle Instrumenter. Den amerikanske Flaade benyttede disse Straaler med stort Held ved Manøvrerne ved Jersey-Kysten i 1935.

Fra et Bombardement i Nanking, hvor man ser Bombens Virkning udenfor Cathay Hotel.

Vanskeligheden ved alle disse Straaler er, at de kræver en Kraftstation. En Station nær Fjendens Linie kan let blive ødelagt; der maa derfor benyttes Kabler til Frontlinien, og da Fronten ofte skifter temmelig hurtigt, maa Kablerne omlægges. De berømte franske Linier er veludstyrede med baade Kraftstationer og Kabler.

Fantastiske Eksperimenter er forsøgt med Lydbølger. Det blev i Sydafrika opdaget, at en Græshoppesværm kunde bortjages med Sirenelyde. Lyden fra Sirenen fik Græshopperne til at flygte i Rædsel. Man har yderligere Vished for, at koncentrerede Lydbølger har Evne til at ødelægge; men selve Eksperimentet med at dræbe med Lyd er kun prøvet i mindre Maalestok i Laboratorier.

Paa Forsvarsomraadet mod Flyvemaskiner er en interessant Udvikling sket. Det er ikke ret længe siden, at man frygtede Døden fra Luften mere end alt andet. Men faktisk eksisterer der i Dag meget effektive Midler til Forsvar. Det mest lovende er »Røg« eller rettere »Støv«. En Benzinmotor maa »aande«; men hvis Luften er fyldt med »Støv« blandet med Metalsubstanser, vil Motoren ret hurtigt standse. Det blev opdaget, at forskellige Metaller, antagelig Aluminium-Substanser, kunde pumpes op i Luften og forblive der i meget lang Tid og faktisk gøre det umuligt for Maskinerne at komme igennem. Forsvarsvaabnet er gennemprøvet og temmelig sikkert, men Vanskeligheden er, at Forsvarets Maskiner naturligvis heller ikke kan operere. Under alle Forhold, Benyttelsen af dette Metalstøv er saa sikker, at Tyskland var begyndt at eksperimentere med Dampmaskiner for Luftflaaden, en Maskintype, der ikke »aander«. Eksperimenter med saadanne Maskiner, specielt af amerikansk Opfindelse, er gjort flere Steder. Dampen i Maskinen bliver afkølet og returnerer 99 Procent af Vandet til fornyet Brug af Damp. Udviklingen paa dette Omraade ansaa Tyskerne for saa vigtig, at de vogtede det som en meget stor Krigshemmelighed. Polakkerne var imidlertid interesserede, og deres Bestræbelser for at udfinde Hemmeligheden førte til en stor Spion-Affære for nogle Aar siden — Sosnowsky-Affæren. Hemmeligheden blev imidlertid kendt, men det kostede nogle Spioner Livet. Hvad der gør Dampmaskinen mindre anvendelig er, at Benzinmotoren har meget større Manøvredygtighed. Paa den anden Side kan Dampmaskinen sprede Metalstøv og stække sin Modstander, Benzinflyveren.

Flyvemaskiner kan ogsaa standses ved saa primitivt et Middel som Staalnet, der hænger ned fra Ballonerne. Saadanne Net benyttede Italienerne i Verdenskrigen under Forsvaret af Venedig — en temmelig naturlig Forsvarsmetode for et Folk, vænnet til Rovfugle. De østrigske Flyvere lo af disse Net, men da den ene efter den anden Flyver blev fanget i dem, lærte de Respekt for de primitive Forsvarsvaaben. Englænderne har flere Gange ladet Offentligheden vide, at de paa begrænsede Arealer tænker paa at benytte denne Forsvarsmetode.

Et andet »simpelt« Forsvarsmiddel er, hvad man kalder *falsk Geografi*. Naar man fra Luften ser et vigtigt industrielt Distrikt med Jernbaner, Fabriker, Kanaler o. s. v. med aabent Land bagved, ser man faktisk et Billede af forskellige Linier og Kulører. Man forestiller sig nu, at man paa det aabne Land maler en tro Kopi af det vigtige Industridistrikt, og det er muligt at gøre det paa en saadan Maade, at Flyverne kan tage fejl og nedkaste deres Bomber paa »Maleriet«. Til yderligere Hjælp ved saadan Camouflage kan man benytte Røgskyer. Englænderne har udført store Eksperimenter paa dette Omraade.

Et meget effektivt Forsvarsvaaben har man i nogle nye Maskinkanoner, der samlet i et tilstrækkeligt Antal næsten kan lave et uigennemtrængeligt Bælte af Bly-

regn. Mange andre Midler har man, en Del ved selve Konstruktionen af Flyvemaskinerne. Tyskerne har bl. a. eksperimenteret med Dieselmotoren, fordi dens Brændselsforbrug lettere dækkes end Benzinmotorens. Stratosfærebomber har man forsøgt sig med, men den store Kulde i de høje Regioner har indtil videre forhindret den afgørende Opfindelse. Man har konstrueret en flyvende Torpedobaad, der baade kan flyve og dykke. Den kan flyve ud paa Havet, og i Nærheden af den fjendtlige Flaade sammenfolder den sine Vinger og gaar ned under Havoverfladen og opererer som en Undervandsbaad. Den flyvende Tank er udrustet som enhver anden Tank, tilkoblet et Aeroplan, fløjet over bag Fjendens Linier og derefter koblet fra Flyvemaskinen paa et hvilket som helst givet strategisk Punkt. Eksperimenter med Faldskærms-Maskinskytter, der i meget stort Antal kan sættes ned bag Fjendens Linier, er man meget langt med, særlig i Rusland. »Dødscentrifugen« er i og for sig en yderligere Udvikling af Maskingeværet, blot at man er naaet til det fantastiske Antal af *33.000 udslyngede Skud pr. Minut;* skønt ikke saa nøjagtigt indstillet som Maskingeværet, er det dog en frygtelig Maskine i Nærkamp. Især Japanerne har haft mange Eksperimenter med denne Maskine. Kampe paa Land vil sikkert blive karakteriseret af Enmands-Maskingeværet, som specielt de amerikanske Gangsters har benyttet. Særlige Rifler eksisterer til Brug mod Tanks, der hidtil har modstaaet almindelige Riffelkugler. Til Gengæld er Tanks med betydelig stærkere Staalplader blevet konstrueret.

Endvidere er der gjort Eksperimenter med en Raket-Torpedo, bestemt til at naa op i Stratosfæren og gennemløbe en enorm Distance, før den falder ned paa det beregnede Sted. Postvæsenet i Amerika har forsøgt Eksperimenter med Postafsendelse til fjerne Distrikter, men indtil videre er Eksperimenterne ikke fuldført. En anden interessant Udvikling er sket for det, man kalder »Krigspropaganda« — et mægtigt Aeroplan er konstrueret, der har en tiptop Radioinstallation, et mindre Trykkeri, Højttalere, og som sendes ind over de fjendtlige Linier og spreder Propaganda i Fjendens eget Sprog. Sovjet-Unionen er for Øjeblikket ledende paa dette Omraade.

Tilføj nu Giftgas, Bakteriebomber og meget andet, og hertil de fra den sidste Krig kendte f. Eks. langtrækkende tyske Kanoner, hvis Kugler i hvert Fald en Tid skræmte Pariserne mere end noget andet, og enhver vil forstaa, at den eventuelle nye Krig ikke vil blive et Spørgsmaal om faa Timer eller Dage, som nogle siger, men vil blive en langvarig ødelæggende Historie, hvor den Gruppe af Nationer, der har den største økonomiske Magt til at skaffe sig de nødvendige Angrebs- og Forsvarsvaaben, vil blive de sejrende.

Observatør.

GENSIDIGHEDSOVERENSKOMST

om Overflytning mellem danske og svenske Arbejdsløshedskasser

I Sverige har man ligesom i Danmark en Lov om statsanerkendte Arbejdsløshedskasser; den svenske Lov hviler dog paa et noget andet Grundlag end den danske. I Sverige har man saaledes indtil for kort Tid siden kun optaget Medlemmer, der havde svensk Statsborgerret, hvorimod man her i Danmark, uden Hensyn til Nationalitet, optager alle Mænd og Kvinder, der har Hovederhverv ved Lønarbejde. Dette Forhold er nu ændret, saaledes at ogsaa danske Statsborgere, der har Beskæftigelse i Sverige, kan nyde Medlemsskab i en svensk Arbejdsløshedskasse.

De svenske Arbejdsløshedskasser faar offentligt Tilskud, der, ligesom Tilskudet til de danske Kasser, gradueres efter Medlemmernes Aarsfortjeneste; men der betales ikke, som til de danske Kasser, efter den Kontingentindtægt, Medlemmerne har ydet til Kassen, men derimod i et vist Forhold efter den Udgift, den vedkommende svenske Arbejdsløshedskasse har haft som Følge af Understøttelse til sine Medlemmer; men den svenske Arbejdsløshedskasses Hovedprincip er som den Danskes, at Arbejdere, der fagligt slutter sig sammen i en Arbejdsløshedsforsikring, faar en Del af de med Arbejdsløshedsforsikringen forbundne Udgifter refunderet af det Offentlige.

De svenske Arbejdere har ikke, saaledes som de danske Arbejdere i stor Udstrækning tilsluttet sig Statsanerkendelsen, men der synes dog i den sidste Tid at være sket en Vending heri. Paa svensk Transportarbejderforbunds for nylig afholdte Kongres vedtoges det saaledes med 188 Stemmer Ja mod 89 Stemmer Nej at oprette en Arbejdsløshedskasse med Statsanerkendelse og til dennes Start af Forbundets Kasse at yde et Tilskud paa ca. 450.000 Kr., og flere andre af de større Fagforbund i Sverige, bl. a. Grov- og Fabrikarbejderne har for Tiden Spørgsmaalet om Oprettelse af en Arbejdsløshedskasse under Ventilation.

Den danske Lovgivning indeholder Muligheder for Oprettelse af Gensidighedsoverenskomst, saa Overflytning kan finde Sted med andre Landes Arbejdsløshedskasser, og dette kan altsaa nu ogsaa ske med Sverige, og de danske Arbejdsløshedskasser og de tilsvarende svenske Arbejdsløshedskasser har, med Tilslutning og Bistand fra Arbejdsdirektoratet i Danmark og de tilsvarende svenske Tilsynsmyndigheder, nedsat et Udvalg, der har arbejdet for Oprettelse af en Overenskomst for Overflytningsregler mellem danske og svenske Arbejdsløshedskasser. Om denne Overenskomst er der nu opnaaet Enighed. Overenskomsten har følgende Ordlyd:

OVERENSKOMST

§ 1.

Et Medlem af den danske Arbejdsløshedskasse erholder efter Overflytning til Sverige Ret til at indtræde i den svenske Arbejdsløshedskasse paa de Vilkaar, som

er fastsatte i den svenske Kasses Vedtægter. Overflyttes et Medlem af den svenske Arbejdsløshedskasse til Danmark, erholder han Ret til at indtræde i den danske Arbejdsløshedskasse i Henhold til de i dennes Vedtægt fastsatte Bestemmelser.

Ved Overflytningen fra den ene Kasse til den anden, erlægges der ikke nogen særlig Afgift.

§ 2.

Et Medlem, som søger Overflytning til den tilsvarende Kasse i det andet Land, skal foretage Anmeldelse derom til den Kasse, som han tilhører, og erholder han under Forudsætning af, at han ikke staar i Restance med nogen Afgift til Kassen, af denne et Overflytningsbevis med Oplysning om,

1) fra hvilket Tidspunkt han uafbrudt har haft Medlemsskab i denne eller anden anerkendt Kasse,

2 a) ved Overflytning til den svenske Arbejdsløshedskasse, dels hvorvidt han har erlagt ialt 52 Ugeafgifter dels Antallet af de indenfor de sidst forløbne 12 Maaneder erlagte Ugeafgifter, idet der kun maa medtages Afgifter erlagte for Perioder, under hvilke han udenfor sit Hjem har udført Lønarbejde for anden Mands Regning ligesaavel som for den Periode, under hvilken han trods sin Arbejdsløshed har oppebaaret Løn,

b) ved Overflytningen til den danske Arbejdsløshedskasse Antallet af erlagte Ugeafgifter indenfor de forud for Overflytningen sidst forløbne (3) Aar, jfr. dansk Arbejdsløshedslov § 15, Stk. 4,

3) at han ikke staar i Restance med nogen Afgift til Kassen,

4) Størrelsen af det daglige Understøttelsesbeløb, som han under Forudsætning af at opfylde samtlige Vilkaar for Understøttelsesret er berettiget til at oppebære af Kassen, og

5) Dageantallet og den eller de Perioder, han under de sidst forløbne 12 Maaneder har oppebaaret Understøttelse, hvorved der imidlertid ikke vil være at tage Hensyn til den i Fortsættelseskassen oppebaarne Understøttelse.

§ 3.

Et Medlem, som ønsker at overgaa fra den ene Kasse til den anden, skal til sidstnævnte Kasse fremsætte Begæring om Medlemsskab paa en dertil godkendt Blanket.

Begæringen om Medlemsskab skal afgives til den paagældende lokale Afdeling af Kassen. Begæringen skal bilægges med Medlemsbogen i den fraflyttede Kasse og det i Overensstemmelse med foranstaaende § 2 udfærdigede Overflytningsbevis. Lokalafdelingen skal straks videresende Medlemsbogen, Blanket og Overflytningsbeviset til Kassens Hovedledelse.

§ 4.

Godkendes Overflytningen, skal Hovedledelsen udfærdige en ny Medlemsbog for paagældende Medlem. Hovedledelsen skal derhos i Overensstemmelse med de nedenfor i §§ 5 og 6 indeholdte Bestemmelser fastsætte saavel Understøttelsens Omfang som det Dagpengebeløb, til hvilket Medlemmet er berettiget.

Fornøden Paategning herom indføres i Medlemsbogen.

Den af den fraflyttede Kasse udstedte Medlemsbog vil derefter af den tilflyttede Kasses Hovedledelse være at tilbagesende den fraflyttede Kasses Hovedledelse.

§ 5.

Et Medlem, som overflyttes fra den ene Kasse til den anden, skal ved Beregningen af Understøttelsesretten tilgodeskrives de Afgifter, som han har erlagt til den fraflyttede Kasse.

Et Medlem, som overgaar til den svenske Arbejdsløshedskasse, kan dog kun godskrives for de Afgifter, som han har erlagt for den Tid, da han for en anden Mands Regning har haft Lønarbejde, som udføres udenfor Medlemmets Hjem, eller for den Periode, under hvilken han trods sin Arbejdsløshed har erholdt Løn.

Ved Beregningen af Understøttelsesretten i den tilflyttede Kasse skal den Understøttelse, som et Medlem har oppebaaret i den fraflyttede Kasses Fortsættelseskasse, ikke tages i Betragtning.

§ 6.

Ved Overflytningen fra den ene Arbejdsløshedskasse til den anden kan Understøttelse i den tilflyttede Kasse ikke oppebæres, forinden Medlemmet har erholdt Arbejdstilladelse, hvor saadan kræves, og i mindst 2 Uger for anden Mands Regning har udført Lønarbejde. Sker Overflytning til den svenske Arbejdsløshedskasse, maa der yderligere kræves, at det paagældende Arbejde er udført udenfor Medlemmets Hjem.

Iøvrigt gælder efter Overflytningen de Forsikringsvilkaar, som er fastsatte i den tilflyttede Kasses Vedtægt.

§ 7.

Nærværende Overenskomst træder ikke i Kraft, forinden den er godkendt af Kongelig Majestæt i Sverige og Socialministeren i Danmark.

§ 8.

Nærværende Overenskomst kan af enhver af Parterne med 6 Maaneders forudgaaende Varsel opsiges til Ophør den følgende 1. Januar.

I Tilslutning til Overenskomsten er der, hvad der er af stor Betydning for de enkelte Fag, Enighed om følgende:

»Der er intet til Hinder for, at en Overenskomst, der afsluttes mellem en svensk og en dansk Arbejdsløshedskasse om gensidig Overflytning af Medlemmer, kan indeholde *Sær-Bestemmelser*, der dog ikke maa stride imod Bestemmelserne i selve Mønsteroverenskomsten eller imod de enkelte Landes Lovbestemmelser.«

Iohs. Nielsen.

HUSK

AT MELDE FLYTNING TIL POSTVÆSENET OG AFDELINGEN

For at undgaa Standsning i Modtagelsen af Fagbladet er det nødvendigt at anmelde Flytning til Postvæsenet, hvilket kan ske ved Postbudet samt til Afdelingen.

60 AAR

Den 23. September fyldte Formanden for Cementarbejdernes Afdeling i Aalborg, *Jens Pedersen,* 60 Aar. Jens Pedersen er en kendt Mand indenfor vort Forbund og har været det gennem mange Aar.

Han valgtes til Formand for Cementarbejdernes Afdeling allerede den 19. April 1914 og er saaledes godt paa Vej til at holde 25 Aars Jubilæum som Afdelingsformand. Endvidere er Jens Pedersen Revisor saavel i Hovedforbundet som i Arbejdsløshedskassen, hvortil han valgtes paa Forbundets Kongres i 1935. Ogsaa paa det lokale politiske Omraade er Jens Pedersen engageret, idet han er Medlem af Aalborg Amtsraad. Vi ønsker Tillykke i den festlige Anledning.

Om den borgerlige og den socialdemokratiske Presse

Mellem Aar og Dag fremsættes der ikke saa faa Angreb paa og Anker mod den socialdemokratiske Presse. Fra borgerligt, reaktionært Hold er Angrebene mere eller mindre slet dulgte og har tidt Form af misundelig Mistænkeliggørelse eller sledsk Bagtalelse af Socialdemokratiets Tillidsmænd og Partiets Politik.

Vi kan ikke vente andet fra den Kant, og alligevel er der desværre mange ellers frisindede Folk af Arbejderklasse og Middelstand for hvem disse Angreb er om ikke just honningsød Musik, saa dog forsaavidt passable, fordi vi lever i et frit Land og fordi disse borgerligt-reaktionære Presseorganer samtidig med, at de haaner Demokratiet, smigrer med literært Sukkergodt, fersk Snob-Stof og krukket Billedmateriale.

Der er jo en vis Kategori af Læsere, der billiger, at Demokratiets faglige og politiske Tillidsmænd stadig lægges for Had og fremstilles som mere eller mindre uansvarlige — og dem lader vi ude af Betragtning, enten de kalder sig Konservative, Kommunister eller plejer et lille Martyrium som Syndikalister.

En anden Kategori er de, der vil have Hævd paa at høre til de saakaldte pænere Kredse, men egentlig er direkte Genganger af de i sin Tid ikke ukendte Fattigfine, en Slags realitetsfjerne Væsner, der vilde føle det som en uoverlevelig Skam at have eller faa Forbindelse med den socialdemokratiske Presse. De lever i en vissen Lilleverden, upaavirkelige af Tilværelsens robuste Krav og praktiske Opgaver. Og foreløbig Fred være med dem.

Men saa er der en tredie Kategori: De kværulerende Gnavpotter, der altid har saa meget at udsætte paa den socialdemokratiske Presse, skønt de kun lejlighedsvis læser den og sjældent støtter den. Det er de Folk, der siger: Der staar for lidt i den socialdemokratiske Presse. Der er for lidt Lokalstof, for faa Billeder, for faa Dødsannoncer, for faa Pladstilbud og ingen af de rigtige Historier eller Føljetonromaner om Per og Petrine, Kontordamen og Direktøren eller Ladyen og Lorden, der faar hinanden i Enden o. s. v.

I de fleste Tilfælde er disse Paastande dog kun Skalkeskjul for en daarlig Samvittighed og for Ønsket om at bevare Husfreden derhjemme. For vor Mor synes nu, det er saa rart at have »Avisen«, »Tidende«, »Dagbladet« eller hvad det nu hedder, og er ikke til at faa omvendt uden Spektakel.

Tag Spektaklet! Slaa i Bordet og sig, at det er vigtigere at være godt underrettet politisk og fagligt end at vide Besked med Dit og Dat fra de højere Kredse, at det er pænere at støtte en Presse, der gaar i Brechen for bedre Levevilkaar for saavel Ungdommen som Aldersrentenyderen, Manden paa Arbejdspladsen — det være sig paa Søen, paa Fabriken eller det store Bondeland, en Presse, der gaar ind for at gøre Livet lettere ikke mindst for Husmoderen, der har den yderst vanskelige Opgave at faa meget ud af smaa Penge.

Populært sagt er den borgerlige Presse Sukkergodtet, der maaske smager rart i Øjeblikket, men giver mange Efterbesværligheder, saasom politisk Surhed og Hang til Kværuleren. Den socialdemokratiske Presse er Rugbrødet, der holder den politiske Fordøjelse i Orden.

Ingen Arbejderbevægelse i Verden har en Presse, der kan sidestilles med den socialdemokratiske i Danmark! Den nævnes med Hæder og Beundring, holdes op som eftertragteligt Eksempel for Millioner af Klassefæller i det fremmede! Den er et Kampvaaben, der er misundt og frygtet af Modstandere. Vi skal ikke bryste os af det, men vi har Grund til at være stolte af det.

Og alligevel har den socialdemokratiske Presse ikke den Slagkraft, den kunde have og fortjener. Det kan vi takke Gnavpotterne for!

Den borgerlig-reaktionære Presse tjener Interesser, der er i direkte Strid med politisk Frisind, ja, tit med sund Velanstændighed. Man ser dagligt, hvor den lef-

ler for de Bevægelser, der har styrtet andre Lande i politisk Ulykke og frataget Menigmand Retten til at tænke, tro eller tale endsige være medbestemmende i politiske eller andre offentlige Spørgsmaal.

Der kan hverken være noget smukt eller rigtigt i at støtte det. Hold derfor op med at kværulere. Hold op med at bagtale. Støt den socialdemokratiske Presse — den støtter dig! Abonner paa den, annoncer i den, agiter for den! Har du en Nyhed, saa giv den til Socialdemokraten! Slagordet: Mit Blad — Dit Blad: Socialdemokraten! Det skal ikke blot være et Slagord, men en Virkelighed!

Tom.

MEDDELELSE FRA ARBEJDSLØSHEDSKASSEN

Vejledning angaaende arbejdsløse Medlemmers Adgang til at søge Arbejdsløshedsfonden om Understøttelse til Højskoleophold.

I Anledning af stadig indgaaede Forespørgsler vedrørende arbejdsløse Medlemmers Adgang til at oppebære Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden under Højskoleophold kan vi meddele, at Arbejdsdirektoratet nu har tilstillet Arbejdsløshedskassen Reglerne for arbejdsløse Medlemmers Adgang til Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden for den kommende Vinter, og vi har derefter straks ansøgt Direktoratet om Godkendelse for, at der gives vore arbejdsløse Medlemmer Adgang til at søge den nævnte Understøttelse, og skal vi oplyse, at de udarbejdede Regler fastsætter, at arbejdsløse Medlemmer i det kommende Vinterhalvaar fra Oktober til April kan søge Arbejdsløshedsfonden om Understøttelse til Kursus eller Højskoleophold og vil, uanset hvilken Understøttelse han er berettiget til af Kassen, eller om han endnu ikke har opnaaet Understøttelsesret i denne, kunde forvente at faa bevilget det Beløb, Højskoleopholdet andrager, dog ikke til Bøger, Kontingenter, Vask eller lignende, ligesom Direktoratet ogsaa forbeholder sig at foretage Fradrag, for saa vidt et Medlem har haft stor Fortjeneste eller faar bevilget Tilskud af Amts-Skolefonden eller lignende.

Vilkaarene for at faa bevilget Understøttelse til Ophold paa Folkehøjskoler og Landbrugsskoler er, at Vedkommende uden egen Skyld umiddelbart forinden Kursusets Paabegyndelse har været arbejdsløs mindst 1 Uge eller mindst 45 Dage inden for de sidste 4 Maaneder forinden Kursusets Paabegyndelse.

For andre Kursus og Skoler, herunder Højskolernes Haandværker-Afdeling, kræves dog mindst 2 Uger umiddelbart forud for den Dato, Medlemmet paabegynder Kursuset. Dog er det en Betingelse for at faa bevilget Understøttelse, at den Paagældende er anmeldt ledig til det offentlige Anvisningskontor.

Til Brug ved Ansøgning af ovennævnte Understøttelse maa kun bruges hvidt Skema (Blanket A.), der skal benyttes af Medlemmer af statsanerkendte Arbejdsløshedskasser. Disse Blanketter kan nu rekvireres af Afdelingerne fra Kassens Hovedkontor, og de enkelte Medlemmer, der ønsker at søge Kursus, maa derfor henvende sig til deres Afdelingsbestyrelse eller Kontrolkontor for at faa Skema, idet Kassens Hovedkontor ikke kan paatage sig at korrespondere med de enkelte Medlemmer.

Ansøgningsblanketterne maa være nøje udfyldt og underskrevet af det paagældende Medlem, ligesom de paa Skemaets Side 3 under Rubrik A skal være paategnet af Medlemmets sidste Arbejdsgiver og Rubrik B. af den Højskole, hvor Medlemmet har sikret sig Plads. Rubrik C. skal udfyldes af Afdelingens Kontorbestyrer, hvorefter de skal indsendes til Arbejdsløshedskassens Hovedkontor, som udfylder og paategner Rubrik D og videresender derefter Andragendet til Arbejdsdirektoratet.

Vi gør opmærksom paa, at Medlemmet maa sætte sig i Forbindelse med den Højskole, han ønsker sig optaget paa, ligesom vi ikke undlader at gøre opmærksom paa, at mangelfuldt udfyldte Blanketter, saavel som Brug af forældede Skemaer (rød Blanket) vil blive kasseret af Direktoratet, og det paagældende Medlem vil derved blive afskaaret fra at opnaa Bevilling.

Samtidig kan vi meddele, at et Medlem kun kan forvente at faa bevilget Understøttelse een Gang til samme Højskole og vil kun tredie Gang faa bevilget Understøttelse, for saa vidt det drejer sig om Højskoler med udvidet Undervisning, og at Medlemmer, der ved tidligere Deltagelse er blevet bortvist fra en Skole, ikke vil kunne forvente ny Bevilling, ligesom Elever, der bliver bortvist, som Regel vil være afskaaret fra Adgang til Understøttelse af Arbejdsløshedskassen for den resterende Del af Kursusperioden.

Endvidere gør vi opmærkom paa, at Medlemmer, der deltager i Højskole- eller andre Kursus, ikke har Ret til at oppebære Arbejdsløshedsunderstøttelse, uden først at have indhentet Arbejdsdirektoratets Godkendelse herfor, og Vilkaarene for at faa Adgang til at oppebære sin Arbejdsløshedsunderstøttelse under Kursus er de samme, som der kræves af Medlemmer, der søger Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden. Det er saaledes en Fordel for et arbejdsløst Medlem at søge Kursusunderstøttelse gennem Fonden, idet han derved sparer Understøttelsen i sin Arbejdsløshedskasse, og saaledes i Stedet for at opbruge denne, have den i Behold ved Kursusets Afslutning.

Johannes Nielsen.

JURIDISK SPØRGETIME

Landsretssagfører *Krøl Nielsen* besvarer juridiske Spørgsmaal Mandag og Torsdag Aften Kl. 18—19 (6—7). Gratis for vore Medlemmer mod Forevisning af Medlemsbogen.

Spørgetimen holdes *Nørrevoldgade 22*[1].

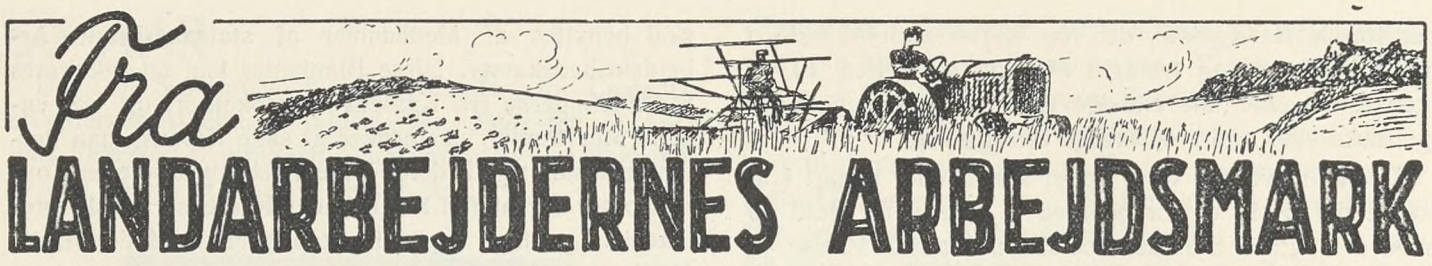

BONDEREFORMERNE OG LANDARBEJDERNE

I Indeværende Efteraar vil der efter Aftale med Statsradiofonien blive udsendt nogle Foredrag om Landarbejdernes Forhold. Det første Foredrag holdtes af Folketingsmand Oskar Levinsen den 21. September om »Landarbejdernes Overenskomst og Retsforhold«. Dette Foredrag gengiver vi efter Talerens Manuskript andetsteds i Fagbladet.

Det næste Emne, der behandles, omhandler »Medhjælpernes Kaar og Landbrugets Arbejdskraft«. Udsendelsen, der sker den 5. Oktober vil forme sig som en Diskussion mellem Forretningsfører Vilhelm Rasmussen og Folketingsmand Ejnar Simonsen.

Iøvrigt er der fastsat Udsendelse uden Angivelse af Dato om følgende Emner: »Landarbejdernes Boligspørgsmaal« (Diskussion mellem Forretningsfører Lorentz Pedersen og Folketingsmand Knud Kristensen. Samt om: Beskæftigelsesspørgsmaal (Diskussion mellem vort Forbunds Formand Axel Olsen, Folketingsmand J. S. Smørum og Landstingsmand H. Hauch).

Iøvrigt har Forretningsfører Vilhelm Rasmussen om samtlige Udsendelser i Statsradiofoniens Lytterkalender fremsat følgende:

»Bondens Frigørelse for Stavnsbaand og Hoveri og siden hen Landbrugets revolutionerende Driftsomlægning skabte Betingelser for en ny Befolkningsklasse paa Landet: Den jordløse Landarbejder. Først de egentlige Storgaardes Behov for Arbejdskraft til Erstatning for de tidligere hoverigørende Fæstebønder og efterhaanden den stigende Intensitet i det samlede Landbrug gav Muligheder for den Arbejderstab, der Livet igennem er knyttet til Landbruget, i Ungdommen som Tjenestefolk, derefter som Tyendehusmænd, Kreaturpassere, Malkersker eller som Sæsonarbejdere uden fast Tilknytning til en bestemt Bedrift parate til Aarstidens Job ved Roearbejde, Høst, Vejarbejder, Stenslagning o. s. v., men som aldrig selv kommer til at eje Jord.

Allerede i Midten af det efter Bondereformerne følgende Aarhundrede fandtes der fra Statsmagtens Side Anledning til en særlig Lovgivning for denne Befolkningsklasse. I 1848 — faa Dage før Grundloven — udstedtes Forordningen »sigtende til Forbedring i Husmænds og Indersters Kaar«. I 1854 stadfæstedes Tyendeloven. Erhvervslivets Opblomstring og Landbrugets Driftsomlægning i Slutningen af Aarhundredet skabte ny Interesse for Landarbejderstanden og for at fastholde denne i Landkommunerne. Vor Husmandslovgivnings Oprindelse er Lov om Tilvejebringelse af Jordlodder til Landarbejdere.

De sidste Aar har paany set Landarbejderspørgsmaalet sat i Forgrunden i den offentlige Diskussion. Fra Landbrugets Side klages over Mangel paa Arbejdskraft, og det siges særdeles utvetydigt at andre Erhvervs højere Lønniveau, kortere Arbejdstid m. m. sammen med en udvidet og lettere Adgang til Understøttelse af forskellig Art affolker Landbruget for Arbejdskraft. Enkelte Røster har endog hævet sig for Nødvendigheden af et nyt Stavnsbaand for Landarbejdere. Fra Arbejderside bestrides, at der er Mangel paa Arbejdskraft og at Sociallovgivningen har haft den førnævnte Virkning.

Som Led i de planlagte Udsendelser om de store Landboreformer føjer sig da naturligt en Foredrags- og Diskussionsrække om Landarbejderstanden, Bondereformernes ægtefødte Barn.«

VI SKAL FORSTAA HINANDEN!

Der er en eller anden, som har sagt: Vi er alle Bønder! Hermed menes, at vi alle kan tælle vore Aner blandt Bønder, der paa et eller andet Tidspunkt er emigrerede til Byen for dér at tage en ny Livskamp op. Hvor mange Byfamilier kan ikke remse en hel Stribe Slægtninge op, som alle bor paa Landet og lever af Landbrug? Og vi kan hurtigt faa fastslaaet, at Forholdet mellem Slægtninge i Land og i By i altfor høj Grad er præget af manglende Forstaaelse. Det er her ikke bare politiske Meningsforskelle, der spiller ind, men Sindelag og Temperament er i hvert sit Verdenshjørne.

Hvad kan nu det skyldes?

Først og fremmest maa vi prøve at sammenligne det almindelige Hverdagsliv paa Land og i By. Paa Landet er det almindeligst, at en Arbejdsdag gaar hen i Ensomhed. Dette betyder selvfølgelig i det lange Løb, at Landarbejderen præges og formes paa en helt egen Maade. Han *organiserer* selv det Arbejde, der skal udføres, indstiller sine Redskaber, fodrer selv sine Heste, strigler dem og overvaager deres Sundhedstilstand. Det almindelige Forhold er, at Arbejderen og Ejeren gaar sammen i Virksomheden. De er saa temmelig ens klædt, udfører nogenlunde de samme Ting. Her ser vi bort fra de store Herregaarde, hvor procentuelt kun en ringe Del af Landarbejderne er beskæftiget.

Vender vi os saa mod Byarbejderen, ser vi noget ganske andet!

Overalt finder Byarbejderen det Arbejde, han skal overtage fuldt organiseret, uden noget som helst Hensyn til hans Individualitet. Maskinen, Lageret, eller hvad det nu er, han beskæftiges ved, kræver af ham en ganske bestemt Indsats, hvor der ikke er nogen Margin for personlige Opfattelser af de smaa Ting. Han faar ikke Lejlighed til at præge Redskab og Arbejdsplads med sin Personlighed. Maskinens Præcision afkræver

af ham en nøje Tilpasning, som ikke et Øjeblik maa forsømmes.

Dernæst arbejder han sammen med *mange*. I Frokostpavsen sidder han sammen med Folk, hvis Problemer er de samme som hans, og endelig er hans Forhold til Arbejdsgiveren et rent upersonligt — i Særdeleshed, hvis Fabriken er et Aktieselskab, hvis Ejere spiser Frokost hos Wivex, medens Dividenden skrabes sammen i en helt anden Ende af Byen, af Arbejdere, som Aktionæren aldrig har set og heller aldrig vil bekymre sig nærmere om.

Man skal her lægge Mærke til, at mens Arbejdsgiveren paa Bondegaarden er en — om jeg saa maa sige — omvandrende Realitet, saa er Industriarbejderens Arbejdsgiver et *Begreb* — ofte noget ganske upersonligt, der blot svæver som en Stemning over Stedet — knugende eller mindre knugende alt eftersom Forholdene er gode eller slette det paagældende Sted.

Hvis man rigtigt gennemtænker, hvad der er særegent for de to Parter og foreløbig nøjes med at drage Sammenligninger udfra det, der allerede er sagt, vil man kunde forstaa en hel Del af det, som helst alle skulde forstaa.

I Byarbejderens daglige Liv er Solidaritet en Virkelighed, som han slet ikke kan komme udenom. I mange Tilfælde vil han ligefrem blive stillet overfor, at man *regner med ham* som Kammerat. Landarbejderen har ganske vist nok Skæbnefællesskab med Arbejderen paa Nabogaarden, men deres Tilværelser former sig alligevel forskelligt, fordi ikke to Principaler er ens, og ikke to Husmødre laver ens Mad, og derfor vil det af *Nødvendigheden* udspringende Sammenhold ikke opstaa.

Med andre Ord: Det Sammenhold som selve Arbejdsformen »af sig selv« lader gro frem for Byarbejderen, maa paa Landet forklares, læres og opbygges!

I Byerne er Sammenholdet en ganske naturlig Ting, paa Landet skal det først skabes!

Denne Tanke, som det er meget væsentligt at faa fat paa, er den allerstærkeste Argumentation for et effektivt Oplysningsarbejde paa Landet. Og det kan derfor hilses med Glæde, at Studiekredse paa Landet i høj Grad synes at trænge igennem og samle Deltagere.

Og her ligger Vejen fremad! Gennem Oplysningsarbejdet, det kammeratlige Samvær og Samtaler skal Landbrugets Arbejdere lære at kende hinanden og frem for alt lære at forstaa, at den enkelte Landarbejders Isolation kun er tilsyneladende, mens han i Virkeligheden i endnu højere Grad end Byarbejderne har Brug for Sammenhold og Fællesvirke.

For et Par Dage siden stod jeg udenfor en af Københavns største Fabrikker og ventede paa en Kammerat. Saa lød Fløjten paa Fabrikkens Skorsten og et Øjeblik efter væltede Hundreder og atter Hundreder Arbejdere ud af Porten. Paa samme Klokkeslet, i samme Tempo.

Prøv at sammenligne dette med Billedet af Landarbejderens Fyraften.

Et Kvarter — maaske en halv eller hel Time over Tiden kommer Landarbejderen i skramlende Træsko hjem fra sit Arbejde. De Vilkaar, han arbejder under, har han maaske Trang til at diskutere med ligestillede, men med hvem? Hans Meddelelsestrang brænder inde, mens Byarbejderens Trang til Udveksling af Tanker faar saa rigelig Udløsning som overhovedet mulig.

Det er uhyre interessant at iagttage, hvad der sker med Landarbejderen, hvis han en Dag kommer paa Roearbejde paa Lolland. Med eet Slag kommer han ind i et Liv, der er ganske anderledes end det, der er Normen for en dansk Landarbejder. Han kommer i Sjak med mange andre — arbejder Side om Side med mange, og oplever først dette at arbejde *sammen med* nogen, dernæst føler han Styrken deri, og heraf udspringer Ønsket om og Viljen til Organisation. »Maribooverenskomsten« staar som det store Symbol paa denne Udvikling. Paa samme Maade kan man sige, at de smaa Landbrugs enlige Landarbejder, der gaar i Spænd med Ejeren Dagen lang, staar som Billedet paa det modsatte. Her dannes der ingen Jordbund, og her er det svært at forklare Skellet mellem Arbejder og Arbejdsgiver, fordi Forholdet mellem de to tilsyneladende er jævnt og uden alt for voldsomme Kontraster.

At løfte i Flok er først muligt, naar man *er* en Flok. Det gælder derfor om at give Landarbejderne Følelsen af at være en Flok — maaske splittet, men dog bundet til den samme Skæbne, de samme Vilkaar, de samme Muligheder. Det er en stor Opgave, som ikke løses ved, at en Parole slynges ud over Danmark. Der skal Arbejde til, støt, maalbevidst og aldrig hvilende Arbejde.

Landarbejderen skal lære sin egen Stand at kende, derved vil han komme til at forstaa, at hans Stand maa knytte sin Kamp sammen med alle andre Arbejdere. Først naar dette er naaet, eksisterer der et Grundlag for det virkeligt gennemgribende Fremstød for det arbejdende Folk i Danmark. *Jens Strøm.*

BRAHETROLLEBORG AFDELING HAR BESTAAET I 25 AAR

I Anledning af, at Brahetrolleborg Afdelingen den 9. Oktober har bestaaet i 25 Aar, har Kredsformanden, Hans Hansen, Svendborg, sendt nedenstaaende Bemærkninger saavel om Afdelingens Tilblivelse som det gennem Aarene udførte Arbejde.

En Søndag i Oktober 1912 samledes ca. 30 Skovarbejdere under Brahetrolleborg Skovdistrikt for at tale om Oprettelsen af en Arbejdsmændenes Fagforening dér paa Egnen. Der var bestilt et Lokale paa Korinth Kro til Afholdelse af Mødet, men ved Ankomsten blev det tilkendegivet Arrangørerne, at et saadant ikke kunde faas dér. Den daværende Godsejer ønskede ikke, at Kroens Lokaler benyttedes til et saadant Formaal som Drøftelse af Skovarbejdernes Interesser. Skovarbejderne tabte dog ikke Modet af den Grund, men forlagde Mødet til privat Grund, og dér vedtoges det at nedsætte et Udvalg til Udarbejdelse af Love og Vedtægter for en Fagforening og paa en kort Tid efter afholdt stiftende Generalforsamling blev Arbejdsmændenes Fagforening for Brahetrolleborg og Omegn en Kendsgerning.

Denne Afdeling kan fra Starten og til Dato siges at have ført en Kamptilværelse. Den blev stiftet under den stærkeste Modstand fra Godsets Side og med en i Forhold til de flere Tusind Tønder Land Skoves Udstrækning meget ringe Tilslutning, og de efterfølgende Aar var da ogsaa uhyre vanskelige for Ledelsen. Frygten for Godsejer og Skovrider laa Arbejderne saaledes i Blodet, at man ikke turde tilslutte sig Organisationen, og da Tillidsmændene ganske simpelt blev udelukket fra Arbejdet i Skovene og paa Godset, vil man kunde forstaa de Vanskeligheder, der var at kæmpe imod. De første Aar var der da ogsaa adskillige Frafald, desværre ogsaa enkelte blandt Tillidsmændene. Der var dog stadig en Flok Arbejdere, som trods alt fortsatte Arbejdet, og de ca. 30 Mand, der stiftede Afdelingen — hvoraf adskillige endnu staar som Medlemmer — kan med Stolthed se tilbage paa de svundne Aars Arbejde.

Skønt en Fagforening næppe har haft større Vanskeligheder at kæmpe imod end netop denne, er det ved et ihærdigt Agitations- og Oplysningsarbejde gennem Aarene lykkedes at skabe et Medlemstal, der for Tiden tæller 164 Mand, men hertil kommer, at Ulbølle Afdeling for et Par Aar siden blev udskilt med ca. 35 Mand, og at man efter Sammenslutningen med Landarbejderforbundet afleverede en Del Medlemmer til Højrup Afdeling, samt at mange Medlemmer gennem Aarene er overgaaet til Træindustriarbejderforbundet, der har Overenskomsten vedrørende det store Korinth Savværk.

Afdelingens nuværende Formand, Rasmus Sølyst, valgtes den 26. Oktober 1919 og var Formand til 28. Oktober 1925, da han efter eget Ønske trak sig tilbage. I 1928 overtog Rasmus Sølyst igen Formandspladsen, og besidder fremdeles dette Hverv.

Den nuværende Formand, Rasmus Sølyst, og den afgaaede Kasserer Mads Petersen, som begge er blandt dem, der har været med fra Starten, kan uden, at man dermed gaar andre for nær, betegnes som de to Mænd, der har betydet mest for Afdelingen, men ogsaa som de to, der gennem Aarene stærkest har følt Arbejdsgivernes og ikke mindst Godsets Modstand.

Ogsaa Samarbejdet med Arbejderpartiet har været passet med størst mulig Omhu, og nu ved Jubilæet har Afdelingen to Mand i Brahetrolleborg Sogneraad, og disse sammen med Partiets øvrige 3 Repræsentanter har gennem Aarene været i Stand til at skaffe adskillige Forbedringer til Gavn for Medlemmerne.

Naar Afdelingen den 9. Oktober fejrer sit 25 Aars Jubilæum paa samme Kro, hvor man i 1912 nægtede dem Lokaler, men hvor den nuværende Vært sikkert vil skabe den smukkeste Ramme om Festen, kan det ske i Bevidstheden om at der er gjort en Indsats til Gavn for ikke alene Afdelingens Medlemmer, men lønmæssigt og kommunalt langt videre ud, og der vil sikkert ved denne Lejlighed blive vist den jubilerende Afdeling adskillig Opmærksomhed.

Ogsaa Forbundet ønsker i den festlige Anledning og i Erkendelse af Afdelingens Indsats gennem de forløbne Aar at udtale en Tak for Samarbejdet og et Ønske om fortsat Fremgang i den kommende Tid.

LANDARBEJDERNES OVERENSKOMST- OG RETSFORHOLD

Radioforedrag af Oscar Levinsen

Landarbejdernes Kaar har i de senere Aar været stærkt omdiskuterede. Foranstaltningerne til Værn for Landbrugserhvervet og Landbrugets Klager over manglende Arbejdskraft har bidraget til at gøre Spørgsmaalet aktuelt. Fagorganisationernes stærke Bestræbelser i de senere Aar for at højne Landarbejdernes Kaar og betrykke dem gennem kollektive Arbejdsoverenskomster har jo ogsaa vakt stærkt Røre om disse Forhold, ikke mindst fordi saa store Dele af Landbrugets Arbejdsgivere saa haardnakket modsætter sig den Højnelse, Regulering og Fastlæggelse af Landarbejdernes Arbejdsvilkaar, som de kollektive Overenskomster er Udtryk for. Under de herskende Forhold, hvor Samfundet ad mange Veje maa støtte Landbruget, er det da ogsaa naturligt, at det øvrige Samfund interesserer sig for, hvorledes dette Landets største Erhverv ordner Forholdet til sine Arbejdere, og i Aften skulde jeg da tale om Landarbejdernes Overenskomst- og Retsforhold.

Medhjælpernes Retsstilling.

Landbrugets egentlige Lønarbejdere bestaar af ca. 170,000 ugifte Medhjælpere og ca. 40,000 gifte Arbejdere.De ugifte Medhjælpere — som faar Kost og Logi som en Del af Lønnen — deles igen i ca. 115,000 Karle og 55,000 Piger over 15 Aar, medens de gifte Arbejdere hovedsageligt er mandlige Arbejdere.

De ugifte Medhjælperes Retsforhold er fastlagt i Medhjælperloven af 1921, som giver en Række Regler for Fæstemaalets Indgaaelse og Ophør, Sygdomstilfælde, Medhjælperværelsernes Indretning, Lønnens Udbetaling o. s. v. samt fastsætter en Ferie af 3 Dage for et halvt og 6 Dage for et helt Aars Fæstemaal. For de ganske unge Arbejdere under 16 Aar er fastsat, at de ikke maa beskæftiges i længere Arbejdstid end dem, der normalt er gældende i By og paa Land. Skolesøgende Børn maa ikke anvendes til Arbejde i den Tid de skal søge Skolen. Men herudover siger Medhjælperloven intet om Arbejdsforholdets to vigtigste Spørgsmaal, nemlig:

1) Lønnens Størrelse, og
2) Arbejdstidens Længde.

Disse Forhold samt Helligdagsfrihed beror paa Parternes Aftale, hvilket i Praksis betyder, at man ved Fæstemaalet aftaler en bestemt Løn pr. Maaned, Halvaar eller Helaar, medens Arbejdstidens Længde, Helligdagsfrihed o. s. v. er afhængig af Arbejdsgiverens nærmere Bestemmelse og Egnens Skik og Brug. Naar det erindres, at Fæstemaalene normalt indgaas for et halvt og et helt Aar, vil det forstaas, at Landbrugets Arbejdstid for Medhjælperne er saa lang, 10—11 Timer i Døgnet det meste af Aaret, og at den i de sidste 25 Aar har været temmelig upaavirket af Arbejdstidsforkortelserne i de fleste andre Erhverv. Det er, hvad der gælder, hvor Arbejdsforholdene ikke er regulerede ved kollektive Overenskomster, thi hvor saadanne gælder i Landbruget er Retsforholdet for Medhjælperne noget anderledes. Men de foran skitserede Retsforhold er de gældende for den langt overvejende Del af de 170,000 Medhjælpere, idet de kun i ringe Udstrækning er underkastet kollektive Overenskomster.

Den nye Medhjælperlov.

Den nugældende Medhjælperlov af 1921 betød et meget væsentlig Fremskridt fra den gamle Tyendelov af 1854 og 67, der praktisk og principielt satte Tyen-

det i en Undtagelsesstilling, men desuagtet er det Retsforhold, der efter Loven gælder for den unge Landarbejder, paa mange Omraader højest utilfredsstillende. Principielt ordner Medhjælperloven kun Retsforholdet for Medhjælpere under 18 Aar, men Lovens Bestemmelser kommer ogsaa til Anvendelse paa Medhjælpere over 18 Aar, naar her ikke er truffet Aftale om afvigende Bestemmelser, hvilket bl. a. kan ske gennem en kollektiv Overenskomst. Den Beskyttelse, der gennem Medhjælperloven og ad anden Vej er sikret de unge Landarbejdere, staar ogsaa paa flere væsentlige Omraader tilbage for den Beskyttelse, der gives Byernes Arbejderungdom; det gælder bl. a. Børn og unge Menneskers Adgang til erhvervsmæssig Beskæftigelse og Forebyggelse af Ulykkestilfælde.

Den ugifte Medhjælper faar Kost og Logi som en Del af Lønnen, hvorfor Medhjælperloven ogsaa tilsigter at sikre et Mindstemaal for disse Ydelsers Art og Kvalitet. Det er selvsagt en vanskelig Opgave, ikke mindst hvad Kosten angaar, og Domstolenes Afgørelser i bestemte Tilfælde af vidtrækkende Betydning har ingenlunde styrket den Beskyttelse som Medhjælperloven paa disse vanskelige Omraader skulde yde Medhjælperne. Det Mindstemaal, som Loven foreskriver for Medhjælperværelserne, er heller ikke endnu paa noget nær gennemført alle Steder.

Da Landbruget ikke som Helhed byder sine Medhjælpere daarlig Kost eller Værelser i Modstrid med Loven, forbavses man ofte over den Solidaritet Landmænd med gode Forhold i Reglen viser de Landmænd, vi anklager for disse Mangler. Det er beklageligt, thi derved gør de gode Arbejdsgivere sig selv og Landbruget medansvarlige for de Vilkaar, de daarlige Arbejdsgivere byder, hvor de gode Arbejdsgivere og Erhvervet dog skulde synes at være interesserede i at fastslaa, at de paaklagede Forhold var Undtagelser, som de hverken vilde støtte eller tolerere.

For den enkelte Medhjælper er det nærmest umuligt at reformere paa disse Forhold, dersom han ikke har en Organisation at støtte sig til. Det betyder ofte, at den Retsbeskyttelse Medhjælperloven ellers skulde sikre de unge Landarbejdere i mangfoldige Tilfælde, hvor Forholdene er ringest, er lidet effektive.

Overenskomstforholdet.

For den gifte Landarbejder og for de Medhjælpere, som er underkastet de kollektive Overenskomster, er Retsforholdet væsentlig anderledes. De overenskomstlige Regler er paa alle Arbejdsforholdets vigtige Omraader langt mere omfattende end Loven og Reglerne for Overenskomstens Overholdelse er overmaade effektive. For Tiden gælder de kollektive Overenskomster i Landbruget hovedsageligt i Maribo Amt og paa Bornholm og paa et stort Antal store og større Gaarde udenfor disse 2 Amter. Endvidere for Arbejdet ved Sukkerroer, Cikorierødder, Skovarbejde og Dræningsarbejde i hele Landet. Derved kommer de kollektive Overenskomster væsentligst til at omfatte de gifte Arbejdere, endskønt Landbrugsoverenskomsterne ogsaa i fuldt Maal fastsætter Reglerne for de ugifte Medhjælpere og i principiel Lighed med gifte Arbejderes. Arbejdstidens Længde, Reglerne for Overarbejdet og dets Betaling er saaledes ens for gifte og ugifte Arbejdere.

De tidligere nævnte 40,000 gifte Landarbejdere bestaar af et omtrent lige stort Antal faste Arbejdere og løse Arbejdere. Til de faste Landarbejdere henregnes ogsaa Malkekonerne paa de større Gaarde samt gifte arbejdende Fodermestre etc. Samtlige disse Arbejderes Forhold er ordnede ved de kollektive Landbrugsoverenskomster, hvor disse gælder. Hvor saadanne Overenskomster ikke gælder, hviler de faste Arbejderes Retsforhold udelukkende paa Parternes Kontrakt, der altid byder Landarbejderne væsentlig ringere Retsbeskyttelse end Overenskomsterne og i Reglen ogsaa ringere økonomiske Kaar. Løsarbejderen derimod staar ikke i noget særligt Retsforhold til sin Arbejdsgiver, medmindre han bor til Leje hos denne, og herom har en Huslejekontrakt, som dog intet maa indeholde om Arbejdsforholdet.

Hvor man ikke har Overenskomster, har vi søgt disse Løsarbejderes Arbejdsforhold ordnede gennem amtsvis vedtagne Priskuranter for Landbrugsarbejde, som indeholder de for Løsarbejderen fornødne Grundsætninger, nemlig:

1) Arbejdsløn,
2) Arbejdstid og
3) Overarbejdsbetaling.

Landbrugsoverenskomsterne.

De første omfattende Landbrugsoverenskomster afsluttedes i Aarene 1918—19 og 20 med den nystiftede Arbejdsgiverforening for Land- og Skovbrug i Danmark. Allerede i 1920 samledes de forskellige Overenskomster i en Landbrugs-Overenskomst for hele Landet med saa omfattende Bestemmelser, at den praktisk talt ordnede alle Sider af Landbrugets Arbejdsforhold.

Først blev Arbejdsforholdets almindelige Regler samlet i en Række almindelige Bestemmelser, som gjaldt for alle Gaardens Arbejdere. Derunder ogsaa Arbejdstidens Længde, Regler for Overarbejde, Betaling for Kost og Logi. Gensidig Anerkendelse af Organisationsretten og Forbud mod Forfølgelse, Boykotting og Blokade paa Organisationsspørgsmaal, Syge- og Ulykkesforsikring, Forbud mod Børns Arbejde i Forbindelse med farlige Maskiner og Redskaber o. s. v. Derefter fulgte en Række Special-Bestemmelser for de enkelte Hovedgrupper af Arbejdere, saasom Reglerne for faste Arbejderes Antagelse og Opsigelse, Lønnen for faste Daglejere, Malkekoner og Fodermestre, Regler for Staldtjeneste, før Arbejdstid og paa Søn- og Helligdage, Bestemmelser om Løsarbejderens Forhold og Lønninger. Et helt Afsnit handler om Tjenestekarlenes Forhold og Lønvilkaar, Akkordarbejdets Regler og Betaling udgjorde ligeledes et selvstændigt Afsnit samt Betaling for Overarbejde, som var ens for alle Arbejdere. Begge Parters Pligt til at overholde Overenskomstens Bestemmelser blev fastslaaet og nærmere Regler gaves for Behandling af faglig Strid og Bilæggelse af Uoverensstemmelser og Stridigheder paa Arbejdspladsen, med stærk Understregning af, at saadanne Stridigheder i intet Tilfælde maatte føre til Strejke eller Lockout, idet enhver Uoverensstemmelse paa en overenskomstdækket Arbejdsplads skulde afgøres ved Mægling, Fællesmøde eller Voldgift.

Og endelig indeholdt Overenskomsten:

1) Bestemmelser om Medhjælpernes Kost, og
2) Beskrivelse af de Mindstekrav, der stilles til Medhjælpernes Værelse,
3) Udførlige Bestemmelser om de Boliger, der bydes de gifte Arbejdere som en Del af deres Løn,
4) For de saakaldte Jordhusmænd, d. v. s. faste Arbejdere, som til deres Arbejderbolig har Jordtilliggende med Avlsbygninger, fastsattes nærmere Regler for Brugen af Jord- og Bygninger, Lejen af Bruget, Betaling for Hestekraft etc.

Den ny Retstilstand.

Saaledes søgte man paa alle betydningsfulde Omraader at give Retsregler og praktiske Regler for Forhold som Lovgivningen praktisk talt ikke havde beskæftiget sig med. Den Retstilstand vi da tilvejebragte gennem Overenskomsterne eksisterer fortsat i de nu-

gældende Landbrugsoverenskomster, uden principielle Ændringer udover, at det kan anføres, at da den hidtidige Huslejelovgivning ikke har omfattet Arbejderboligerne paa Landet har vi for nogle Aar siden tilføjet Overenskomsten Bestemmelser, der tilsigter at holde Lejen for Arbejderboliger paa Landet nede paa en rimelig Højde. Det var i 1919 og 20 vi gennem Overenskomsterne fastlagde alt dette. Det var paa et Tidspunkt, hvor der i Lovgivningen praktisk talt ikke fandtes Bestemmelser, som ydede Landarbejderne virkelig Beskyttelse paa disse meget vigtige Omraader, og det var derfor første Gang, der blev skrevet et omfattende Dokument, der gav Landarbejderen og Tjenestekarlen Rettigheder og Medbestemmelsesret over hans Arbejdsvilkaar baade praktisk og principielt. De Love og Kontrakter som hidtil havde eksisteret talte kun om Landarbejderens Pligter.

I 1921 fik vi saa den nye Medhjælperlov, som optog en Del af den nye Retstilstand, vi da havde skabt ved vor Landbrugsoverenskomst. Medhjælperloven sikrede Medhjælperen Ferie og Løn under Sygdom; dér er den forud for Overenskomsten. Men Lovens Bestemmelser om Medhjælperværelsernes Indretning er kun en Afskrift af vor Landbrugsoverenskomsts Bestemmelser, og endnu 17 Aar efter, at vi i Overenskomsterne fastsatte Bestemmelser om Daglejerboligernes Indretning, mangler vi tilsvarende Beskyttelse i Lovgivningen.

(Fortsættes.)

Fra Medlemmerne

Stokkemarke Afd. — Enkefru Munck, Tjennemarke. Nærværende Sag er afsluttet med, at vort Medlem har faaet udbetalt Halvdelen af sit Tilgodehavende 143 Kr. Sagen forholder sig iøvrigt saaledes, at vort Medlem for udført Roearbejde hos Enkefru Munck i Efteraaret 1936 havde et Tilgodehavende af 286 Kr. I Mellemtiden, medens Arbejdet var afsluttet og Betalingen skal forfalde, overtager Kreditforeningen Gaarden som brugeligt Pant, og en geskæftig Sagfører beslaglægger Tilgodehavendet paa Fabriken for leverede Roer. Overfor Kreditforeningen har vi krævet, at den betalte Arbejderens Tilgodehavende. Den har stillet sig noget lunken i Sagen og forinden vi kunde etablere den dertil hørende Blokade, havde Kreditforeningen solgt Gaarden uden at betinge sig, at Jens Jørgensen skulde have den ham tilkommende Arbejdsløn. Den nye Ejer har dog betalt Jørgensen 143 Kr. og henstillet, at Kreditforeningen afholdt den anden Halvdel, men dette har Kreditforeningen trods gentagne Henvendelser baade fra den nye Ejer og os nægtet. Vi har derefter meddelt Kreditforeningen, at vi ikk fremtidig vil stille os afventende i Tillid til, at Kreditforeningen tager det fornødne Hensyn til, at Arbejderne faar den dem tilkommende Betaling for det Arbejde, de har udført paa de Ejendomme, Kreditforeningen overtager som brugelig Pant.

Grænge Afd. — Bestyrer Jensen, Rosenlund, Sakskøbing. I ovennævnte Sag, hvor Bestyrer Jensen havde klaget over, at 3 Karle havde taget fri Fastelavnsmandag om Eftermiddagen, har der den 3. April været afholdt Mægling uden Resultat. Ved et Fællesmøde den 22. Juni, hvor dog ingen af Parterne var tilstede, behandledes Sagen og Forbundet udtalte, at man selvfølgelig ikke vilde insistere paa, at Fastelavnsmandag var en Helligdag i Overenskomstens Forstand, men at den mange Steder efter gammel Tradition er blevet holdt fri. Arbejdsgiverforeningen udtalte, at dette ikke var Skik og Brug paa Rosenlund, og at Karlene af den Grund ikke havde haft Ret til at undlade at arbejde den paagældende Eftermiddag. Sagen dermed sluttet.

Øster Egesborg Afd. — Lekkendegaard. I ovennævnte Sag, der drejede sig om uberettiget Bortvisning af Orla Larsen, er nu faldet Dom ved Underretten, i hvilken Orla Larsen er tilkendt en Erstatning paa 318 Kr. samt 60 Kr. i Sagsomkostninger. Det hævdes dog, at Arbejdsgiveren vil appellere Sagen. Orla Larsen blev bortvist den 24. Februar. Arbejdsgiverens Forsøg paa at faa ham udsat af Boligen blev indbragt for Retten, der afsagde Kendelse, hvorefter Orla Larsen hvde Ret til at forblive boende i Lejligheden til 1. Maj. Til Dækning af de Orla Larsen ved denne Lejlighed paaførte Udgifter, fik han til kendt 55 Kr.

Arden Afd. — Gdr. Carl Jensen, Arden. I ovennævnte Sag havde Gaardejeren nægtet at betale den resterende Del af Betalingen for udført Dræningsarbejde. Sagen er nu sluttet ved Dom, hvor vort Medlem N. B. Balle fik tilkendt sit Tilgodehavende paa 55 Kr. + 40 Kr. i Sagsomkostninger.

Nakskov Afd. — Olaf Rasmussen, Harpelunde. I ovennævnte Sag, der drejede sig om Bortvisning af et Medlems 16-aarige Søn Otto Larsen grundet paa, at han havde beklaget sig over det Værelse, der var ham anvist, er ved Mægling bilagt med, at Otto Larsen har faaet udbetalt sin tilgodehavende Løn 30 Kr.

Søllested Afd. — Slagter Mogensen, Søllested. I ovennævnte Sag er faldet Dom, hvorefter vort Medlem skal have udbetalt 17,75 Kr. for præsteret Arbejde.

Søllested Afd. — Gdr. Ahm, Bastegaard, Landet. I ovennævnte Sag, der drejede sig om Bortvisning af vort Medlem Svend Andersen grundet paa, at han, der var nægtet en Eftermiddag fri til at søge ny Plads, alligevel havde taget fri, er der den 23. Juni afholdt Mægling. Ved denne opnaaedes Enighed om, at Andersen til fuld Afgørelse af sit Tilgodehavende til Bortvisningsdagen skulde have udbetalt 30 Kr., hvormed Sagen er sluttet.

Vejgaard Afd. — Godsejer H. C. la Cour, Trinderup, Onsild. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en Daglejerkarls Tilgodehavende for 3 Dages Arbejde hos la Cour, maa henlægges, da Beløbet næppe lader sig inddrive ad retslig Vej. Sagen er iøvrigt ejendommeligt derved, at la Cour har tilstillet Daglejerkarlen en Opgørelse, hvorefter han for 3 Dages Arbejde har et Tilgodehavende paa 750 Øre, men samtidig skylder la Cour 738 Øre som Vederlag for modtaget Kost og Logi og Afsavn for 2 Dages Arbejde og som saadan har tilgode hos la Cour for 3 Dages Arbejde 12 Øre, som la Cour er villig til at betale mod at faa en Opkrævning paa Beløbet.

Overlund og Bjerringbro m. fl. Afd. — Jysk Dræningsmesterforening. I ovennævnte Sag har været afholdt Mæglingsmøde med Dræningsmesterforeningen, ved hvilke forskellige Overtrædelser af Dræningsoverenskomstens § 11 blev konstateret. Som Følge heraf vedtog de paagældende Afdelinger og Kredsen paany at indskærpe overfor Medlemmerne, at Dræningsoverenskomsten skal respekteres. Underbud maa ikke finde Sted, heller ikke Underbud ved Licitationer, og Overtrædelser heraf fra vore Medlemmers Side vil medføre, at de paagældende bliver idømt Bøder og hvis de optræder som Entreprenører, maa de udtræde af Forbundet.

Fuglse-Holeby Afd. — Gdr. Chr. Rasmussen, Kjærlundegaard, Errindlev. I ovennævnte Sag har Forbundet klaget over, at Gdr. Rasmussen havde fradraget Tjenestekarl Jens Møller Høj 81 Kr. i den for Vinterhalvaaret aftalte Løn. Arbejdsgiveren begrundede dette med, at Høj havde ligget en Tid paa Sygehus af Gigtfeber, og iøvrigt ved Fæstemaalets Indgaaelse burde have meddelt, at han tidligere havde lidt af denne Sygdom. Ved Mægling er Sagen bilagt med, at vort Medlem kontant fik udbetalt 51 Kr.

Gl. Rye Afd. — Skovejer Fru Ingrid Hansen, Rye Sønderskov. I ovennævnte Sag er afsluttet Overenskomst, hvorefter Fru I.

Hansen indgaar paa at tiltræde den med Frijsenborg Skovdistrikt gældende Overenskomst i enhver Henseende.

9. Kreds — St. Frederikslund Skovdistrikt. Ved Henvendelse til Skovdistriktet om Forhandling har dette erklæret, at en saadan ikke var fornøden, idet Skovdistriktet vilde følge den med Skovbrugets Arbejdsgiverforening paa Sjælland eksisterende Overenskomst. Ved anbefalet Skrivelse har vi understreget, at vi forstaar det som en gensidig Forpligtelse mellem Skovdistriktet og D. A. F., at begge Parter respekterer den almindelige Skovbrugsoverenskomst for saavel løse som faste Skovarbejdere i St. Frederikslund Skovdistrikt.

Dorf-Ørsø Afd. — Dronninglund Storskov. Overenskomsten med Dronninglund Storskov er forlænget med et Tillæg af de i Forligsmandens Forslag af 5. Maj angivne 6 pCt. til de hidtidige Akkordpriser. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Laven Afd. — I/S. Linaa Vesterskov. Med Linaa Vesterskov er afsluttet ny Overenskomst. Timelønnen er forhøjet til 80 Øre. Skovningsakkorderne for Naaletræ gennemgaaende med 10—15 pCt., hvorimod der ikke er noget Tillæg for Løvtræ Stormfældet Træ betales med et Tillæg paa 5 pCt.

Forbundet — Foreningen af Dræningsmestre i Sydsjælland. Med Foreningen af Dræningsmestre i Sydsjælland er afsluttet ny Overenskomst. De hidtidige Priser er forhøjet med godt 10 pCt., Timelønnen til 109 Øre. Overenskomsten er traadt i Kraft fra 20. Juni at regne og kan opsiges i Henhold til Forligsmandsforslaget af 5. Maj Afsnit C. til Udløb en 1. Maj.

Hals Afd. — Hals Nørreskov. Overenskomsten med Skovejer Toft, Hals Nørreskov, er forlænget, i det væsentligste paa Basis af Forligsmandsforslaget af 5. Maj med et Tillæg af 6 pCt. til de hidtidige Akkordpriser. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Hillerød Afd. — Statens Gaarde Trollesminde og Faurholm. Overenskomsten med ovennævnte Gaarde er nu forlænget med Bibeholdelse af de hidtidige Anciennitetstillæg og med den Forbedring, at Løsarbejderne ligesom de faste Arbejdere har Ret til at købe Mælk til eget Brug, og Korn til Gris og Høns og Kartofler til eget Brug til Producentens Pris. Overenskomsten kan ops. med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Hvidovre-Valby Afd. — Københavns Kommunes Kørselsafdeling. Ved Forhandlinger den 6. og 7. Juli er Landbrugsoverenskomsten med Kørselsafdelingen forlænget med samme Forhøjelser af Lønningerne, som der er opnaaet Enighed om for Lautrupgaard. Forlængelsen er paa 2 Aar med Opsigelsesret i Henhold til Forligsmandsforslaget.

Korsør A. Afd. — Mathiesens Planteskole, Korsør. I ovennævnte Sag er forhandlet med Mathiesens Planteskole om Forhøjelse af Planteskolens Timeløn. Denne var 76 Øre. Da Mathiesen kun tilbød en Forhøjelse paa 2 Øre, blev der den 26. Juni etableret Strejke. Denne Strejke er 6. Juli afsluttet med Oprettelse af en Overenskomst, hvorefter Timelønnen blev sat til 83 Øre, fra 1. Juni 1938 dog til 85 Øre og fra 1. Juni 1939 til 86 Øre.

Forbundet — Betalingen for Gulerodsarbejde. I Anledning af Dyrkningen af Gulerødder til Vitaminisering af Margarine har vi nærmere undersøgt Spørgsmaalet om Priserne paa Lugningen og Optagning af Gulerødder og har i Henhold hertil anbefalet de interesserede Kredse at fastsætte Prisen pr. 100 løb. Favne til 1 Kr. for 1. Lugning, 60 Øre for 2. Lugning og 2 Kr. for Optagning, de dertil svarende Priser pr. Td. Land a 6200 løb. Favne er for 1. Lugning 62 Kr., 2. Lugning 37 Kr. og Optagning 124 Kr., ialt 223 Kr. pr. Td. Land.

Børkop Afd. — De Kellerske Anstalter. I ovennævnte Sag har vi anmodet Overlæge Wildenskov om for Arbejder, der falder indenfor Entreprenøroverenskomsten, saasom Bygningsarbejder og lignende at betale Entreprenøroverenskomstens Timeløn 109 Øre, medens vi er indforstaaet med, at Overenskomsten for Have- og Parkarbejdet med en Timeløn af 105 Øre fortsætter, da den ikke er opsagt.

Brorup-Valby Afd. — Jernbjerggaard. Overenskomsten med Spritfabrikkernes Gaard, Jernbjerggaard, er forlænget i Henhold til Forligsmandsforslaget af 5. Maj med de Ændringer af Tærsketillægget, som iøvrigt er gældende med de fleste vestsjællandske Gaarde.

11. Kreds — A/S Faxe Kalkbruds Landbrugsvirksomhed. Med ovennævnte Virksomhed er afsluttet Overenskomst om Landbrugsarbejde, hvorved Overenskomsten med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt er tiltraadt.

Viskinge Afd. — Viskingegaard og Lerchesminde. Med Proprietær Petersen, Viskingegaard, og Proprietær Poul Prahl, Lerchesminde, er oprettet Overenskomst, hvorved de tiltræder den samme Overenskomst, som er oprettet med ca. 15 Landmænd paa Vestsjælland.

Forbundet — Landøkonomisk Forening paa Bornholm. Ved en Forhandling med Bestyrelsen for Bornholms landøkonomiske Forening den 14. Juni opnaaedes Enighed om, at landøkonomisk Forening og D. A. F. begge anbefaler deres Medlemmer at henholde sig til den med Arbejdsgiverforeningen i Maribo Amt afsluttede Landbrugsoverenskomst for Tiden indtil 1. Maj 1938, idet man dog undtager Bestemmelserne om Malkearbejdet, Fodermestre paa mindre Gaarde og Tjenestekarle, da den alm. Betaling for disse Arbejder paa Bornholm er væsentlig højere end de i Maribo Overenskomsten fastsatte. For Roelugningens Vedkommende fastsatte man dog Prisen til 45 Øre pr. 1. Gang, 30 Øre for 2. Gang pr. 100 løb. Favne, der luges kun 2 Gange. For Tærskearbejdet enedes man om en Pris af 80 Øre pr. Time + Kosten. Tærskning paa Bornholm kan ikke som i Maribo Amt udføres paa Dagløn, men maa være i Timeløn.

18. Kreds — Entreprenør Viggo Eriksen, Sønderby. Med ovennævnte Arbejdsgiver er afsluttet Overenskomst om Plukning af lave Ærter. Prisen er fastsat til 6 Øre pr. kg. Der plukkes kun 1 Gang.

Korsør A. Afd. — Kählers Teglværk ang. Landbrugsarbejde. Med ovennævnte Arbejdsgiver er nu afsluttet Overenskomst, hvorefter han for sit Landbrugsarbejde tiltræder den med 15 Gaarde paa Vestsjælland afsluttede Overenskomst.

Gisselfeld og Holmegaards Skovarbejderes Fællesorganisation — Gisselfeld og Holmegaards Skovdistrikter. Med Gisselfeld Klosters Godskontor er afsluttet ny Overenskomst paa Basis af Forligsmandens Forslag af 5. Maj. Overenskomsten gælder, til den med 3 Mnd. Varsel opsiges til en 1. November, henholdsvis 1938 eller 1939.

Brorup-Valby Afd. — Forpagter Jørgensen, Knudsrødgaard. Med Forpagter Jørgensen er afsluttet Overenskomst, hvorefter han tiltræder den med ca. 15 Landmænd paa Vestsjælland afsluttede Landbrugsoverenskomst.

Herlufsholm Afd. — Vognmand Johs. Hansen, Sønderdræsset. Med ovennævnte Vognmand er afsluttet Overenskomst, hvorved han for sit Landbrug og Skovbrug har tiltraadt Overenskomsten i Maribo Amt af 1937. Kartoffeloptagning betales efter den sjællandske Priskurant. Lugning af Kartofler betales som 2. Gangs Lugning af Foderroer. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Ubby Afd. — Proprietær Poul Boserup, Saltofte, Forsinge. Med ovennævnte Arbejdsgiver er afsluttet Overenskomst, hvorved han har tiltraadt den vestsjællandske Landbrugsoverenskomst.

Herlufsholm Afd. — Forpagter Holger Sørensen, Herlufsholm Avlsgaard. Med ovennævnte Arbejdsgiver er afsluttet Overenskomst, hvorved han har tiltraadt den med de vestsjællandske Landmænd afsluttede Landbrugsoverenskomst.

Gesten Afd. — Dræningsmester Julius Gren, Bastrup, Vamdrup. Med ovennævnte Dræningsmester er afsluttet Overenskomst, hvorefter han forpligter sig til at respektere den til enhver Tid gældende Overenskomst med Jysk Dræningsmesterforening.

Kalundborg Afd. — Proprietær N. Boesen, Rynkevang, Kalundborg. Med ovennævnte Arbejdsgiver er afsluttet Overenskomst, hvorved han tiltræder den vestsjællandske Landbrugsoverenskomst.

Forbundet ang. Fællesudvalget vedrørende Landarbejderspørgsmaal. I ovennævnte Fællesudvalg har været afholdt Møde den 21. Maj. Det er vedtaget at nedsætte forskellige Underudvalg til Gennemgang og Udarbejdelse af Forslag vedrørende 1) Medhjælperloven, 2) Lovgivningen om Brug af Huse paa Landet uden Jordtilliggende, 3) Lovgivning om Boligbyggeri paa Landet med Statstilskud og Statslaan, 4) Arbejdstiden i Landbruget, 5) Landvæsenselevers Uddannelse, 6) Forebyggelse af Ulykkestilfælde i Landbruget. Endvidere er det vedtaget at optage til Drøftelse Spørgmaalet om kontraktmæssige Arbejdsforhold, det vil sige Udarbejdelse af bestemte Kontraktformularer, de internationale Konventioner angaaende Arbejde i Landbruget og disses Virkninger paa danske Forhold. Spørgsmaal om Mindstelønninger for unge Arbejdere i Landbruget. Kontrolforanstaltninger med Hensyn til Overholdelse af de forskellige Beskyttelseslove. Betaling for Snekastninger, herunder ogsaa Snekastningspligten.

D. A. F. — Landhaandværkernes Hovedorganisation. Ved et Møde med L. H. H. O. behandledes Spørgsmaalet vedrørende Bygherre paa Landet, som i den senere Tid i større Omfang end tidligere har antaget Arbejdsmandshjælp til Bygningsarbejde og aflønnet dette under de overenskomstmæssige Priser. Vi fik Tilsagn fra Hovedorganisationen om, at denne dels gennem Cirkulære og dels i sit Medlemsblad vilde slaa til Lyd for, at Hovedorganisationens Medlemmer saa vidt muligt undgik saadanne Forhold.

D. A. F. (Balslev Afd. — D. S. B.) Samtidig med, at de for Statsbanernes Ekstraarbejdere gældende Ferieregler blev ændret, indgik Generaldirektoratet paa at yde Ekstraarbejderne Ferie efter de nye Regler for Arbejdsdage i Regnskabsaaret 1936—37. Paa flere Stationer var den ledende Statstjenestemand ikke klar herover, og Ekstraarbejdere, der forlangte Feriepenge udbetalt, som Følge af, at de ikke havde Udsigt til at komme i Arbejde i Sommeren 1937, blev afvist. Paa Henstilling fra Forbundet til Generaldirektoratet har dette paalagt Distrikterne at drage Omsorg for, at Feriepenge udbetales efter de nye Regler.

Aarhus M. — Murermester Ziegler Petersen, Aarhus. Ved Afregning for et Bygningsarbejde opstod Uenighed om, hvad der var udbetalt i Forskud paa Akkorden. Ved det i Sagen afholdte Mæglingsmøde var det vanskeligt at konstatere de faktiske Forhold, men der opnaaedes Enighed om, at Mesteren udbetaler ca. 150 Kr. af det omstridte Beløb, ca. 150 Kr.

Murermester Ziegler Petersen, Aarhus. Angaaende en Uoverensstemmelse om Betaling for Opbæring af Materialer ad skraat liggende Stiger, er der ved et Mæglingsmøde opnaaet Enighed om, at Mesteren til fuld Afgørelse betaler 25 Kr.

41. Kreds — Murermester Andreas Petersen, Sig. Mesteren, der har været blokeret i et Par Aar, har nu underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Centralforeningen af Murermestre i Danmark, gældende Overenskomst.

Ousted og Lejre-Rorup-Glim — Rorup-Glim, Ousted og Lejre Kommuner. Efter længere Tids Forhandlinger er der nu opnaaet Enighed mellem ovennævnte Afdelinger og Kommuner om Oprettelse af ny Overenskomst til Afløsning af den opsagte. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 109 Øre. 15 pCt. Tjæretillæg. Overarbejdstillæg. Skærveslagning: for 5 cm Skærver Kr. 9,65, 6 cm Kr. 7,80 pr. m³. Harpning af Perlesten Kr. 4,00 pr. m³. Regler for Behandling af faglig Strid. Overenskomsten kan opsiges med 3 Mdr. Varsel til en 1. Maj. Hvis der opnaas en Overenskomst for hele Amtsraadskredsen, skal denne træde i Stedet for nærværende.

Skelskør — Skelskør Byraad. Der er ved Forhandling opnaaet en ny Overenskomst med Kommunen. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 109 Øre + 15 pCt. Tillæg for visse Arbejder, 20 pCt for Tjærearbejde. Overtidsbetaling. Skærveslagning Kr. 8,50 pr. m³. Opsigelse 2 Md. til en 1. April.

Hillerød — Alsønderup Kommune. Der er oprettet ny Overenskomst til Afløsning af den opsagte Arbejdstid 8 Timer. Timeløn i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Jord-, Vej-, Kloark- og Betonarbejde betales ligeledes efter nævnte Overenskomsts Satser. Fortrinsvis Beskæftigelse af arbejdsløshedsforsikrede. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Nykøbing S. — Kommunen. Den opsagte Overenskomst er ved Forhandling blevet fornyet og betydeligt forbedret. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 109 Øre plus Akkordafsavnstillæg 15 pCt. Overenskomsten indeholder endvidere Bestemmelser om Overtidsbetaling, Ulykkesforsikring ogsaa de første 13 Uger efter Tilskadekomst (5 Kr. pr. Dag), Beskæftigelse af organiserede Arbejdere, Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Snesere — Snesere Kommune. Den siden 27. April d. A. overfor Kommunen løbende Blokade er nu hævet, efter at Sogneraadet har erklæret sig villig til at yde tarifmæssig Betaling for alt Arbejde ved Vejbelægning, Tjære- og Asfalteringsarbejde og Skærveslagning i Henhold til Overenskomsten med Entreprenørforeningen.

Skævinge — Skævinge Kommune. Den opsagte Overenskomst er nu ved Forhandling blevet fornyet. Timelønnen er forhøjet fra 111 til 115 Øre. Iøvrigt er Overenskomsten uforandret.

Kirke Saaby og Thorkildstrup — Saaby Kidserup Kommune. Ved Forhandling med Sogneraadet er der opnaaet Enighed om Oprettelse af en Overenskomst af tilsvarende Indhold som den mellem Ousted og Lejre-Rorup-Glim Afdelinger og Rorup-Glim, Ousted og Lejre Kommuner nylig afsluttede (se Sag Nr. 186), dog uden det af sidstnævnte Kommuner tagne Forbehold ang, eventuel Overenskomst for hele Amtsraadskredsen.

Rødkærsbro — Vindum Kommune. Ved Forhandling med Sogneraadet er opnaaet Enighed om Oprettelse af en Overenskomst mellem Parterne. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 109 Øre. Skærveslagning Kr. 9,50, 7,80 og 6,50 for henholdsvis 5, 6 og 7 cm Skærver. Regulering af Timeløn og Akkordpriser i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Bestemmelse om Regler for Behandling af faglig Strid. Gyldighed til 31. Marts 1938.

Strøby — Kommunen. Ved Forhandling er opnaaet Enighed om Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Akkordarbejde i H. t. samme Overenskomst. Skærveslagning henholdsvis Kr. 11,50 og Kr. 8,50 for 5 og 8 cm Skærver. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 1 Md. til en 1. Maj.

Spjellerup-Vemmetofte — Spjellerup-Smerup Kommune. Ved Forhandling er opnaaet Enighed om en Overenskomst med Kommunen. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Efter samme Overenskomst udføres Arbejde, der falder ind under dennes Akkordomraade. 15 pCt. Tillæg for Tjærearbejde. Skærveslagning Kr. 7,00 og Kr. 9,50 for henholdsvis 6 og 5 cm. Skærver. Beskæftigelse af organiseret Arbejdskraft. Ved Ulykke under Arbejdet erholder Arbejderne 4 Kr. pr. Dag de første 13 Uger efter Ulykkestilfældet. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Ullerslev — Kommunen. Ved Forhandling er opnaaet Overenskomst med Kommunen. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn for Vejarbejde 105 Øre (før 75 Øre). Skærveslagning 8 Kr. pr. m³ for 6—7 cm Skærver (før 7 Kr.)

Glostrup — Brøndbyernes Kommune. Ved Forhandling er opnaaet Overenskomst med Kommunen. Timeløn i H. t. Overenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Jord- og Betonarbejdernes Fagforening, f. T. 138 Øre. Akkordarbejde efter Priserne for 1. Zone. Indførelse af Sommerferie; Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse til en 1. April

Køge — Valløby-Taarnby Kommune. Efter at der nu er opnaaet Enighed om en Overenskomst, er den i Slutningen af Maj d. A. overfor Kommunen iværksatte Blokade hævet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn og Akkordbetaling i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. For Skærveslagning er dog fastsat en Pris af Kr. 10,00 pr. m³ for 7 cm Skærver. Beskæftigelse af organiserede Arbejdere. Dagpenge ved Ulykkestilfælde 4 Kr. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Aarhus J. B. — Firmaet Wright, Thomsen & Kier. I Anledning af en Uoverensstemmelse om, hvorvidt Underforskalling paa Buerne ved Ringgadebroen i Aarhus skal betales som Dæk eller Drager, er der afholdt faglig Voldgift, hvor Opmanden har givet Forbundet Medhold i dets Paastand om, at Underforskallingen til Buerne skal betales efter Overenskomstens § 6 B (Dragerforskalling).

Strib Vejlby — Proprietær N. P. Autzen. I Forbindelse med et Bygningsarbejde, som var overdraget en Murermester, udførte Proprietæren selv Kloakarbejdet samt Tækning af Husene, hvorved han beskæftigede 3 af Afdelingens Medlemmer. Den ene af disse havde, da Arbejdet var færdigt, 75 Kr. tilgode, som han ikke kunde faa udbetalt. Sagen blev overgivet til Organisationen, som efter flere Forhandlinger med Proprietæren har faaet denne til at betale.

Holstebro A. — Cementvarefabrikant J. Skov. Da det viste sig vanskeligt for Afdelingen at faa Cementvarefabrikanten til at respektere Landsoverenskomsten, tilskrev vi Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening. Fra denne modtog vi senere Meddelelse om, at der var givet J. Skov Paalæg om at overholde Overenskomsten. Senere meddeler Afdelingen, at Sagen er i Orden.

Brabrand — Cementvarefabrikant Halvorsen. Efter Afslutningen af Landsoverenskomsten vedrørende Fabrikation af Cementvarer er der ved en Forhandling mellem Parterne fastsat Priser for forskellige Varer, som ikke er nævnt i Landsoverenskomsten.

Kirke Stillinge — Nationalmuseet. Ved Udgravninger, som Nationalmuseet foretager paa Trelleborg beskæftiges hovedsagelig uorganiserede Arbejdere. Dagløn 7 Kr. for 8 Timer. Da der i H. t. Oplysninger fra Afdelingen ydes Tilskud af Staten til Arbejdet, henstillede vi til Nationalmuseet, at der i H. t. Statsministeriets Cirkulære af 1933 besk. organiserede Arbejdere til tarifmæssig Løn. Nationalmuseet oplyser, at da det drejer sig om Udførelsen af et særligt arkæologisk Arbejde, er det paakrævet at benytte Folk med særligt Kendskab til den Art Arbejde. Dernæst, at det er private Midler, der er brugt hidtil ved dette Arbejde, da det bevilgede Statstilskud paa Kr. 4,000.00 først kan faaes til Efteraaret. Til den Tid er Museet villig til at betale tarifmæssig Løn og saa vidt det er gørligt beskæftige organiserede Arbejdere.

Isoleringsarbejderne — Isoleringsfabrikant G. O. Mücke. Ved Isolering af Faldrør paa Politikens Hus opstod Uenighed om, hvorvidt Arbejdet skulde afregnes efter den gamle Overenskomsts § 7, eller § 8. Afdelingen forlangte Afregning efter § 8, hvorefter Akkordsummen vilde blive 60 Kr. større, end dersom Arbejdet afregnes efter § 7. Ved det i den Anledning afholdte Mæglingsmøde kunde Enighed heller ikke opnaaes, da Overenskomsten er noget uklar, set i Forhold til Arbejdsmaaden i det foreliggende Tilfælde. Da de nævnte Paragraffer er blevet ændret i den nye Overenskomst kan der ikke senere opstaa Tvivlsspørgsmaal paa det heromhandlede Grundlag, og vi har derefter undladt at føre Sagen videre til Voldgift.

Jord- og Betonarbejderne — Post- og Telegrafvæsenet. Ved et Kabelarbejde i Kastrup Lufthavn udbetalte Generaldirektoratet ikke det i Overenskomsten fastsatte Tillæg af 125 Øre om Dagen for Arbejde liggende udenfor de i Overenskomsten fastsatte Afstandsgrænser. Efter at vi havde tilskrevet Generaldirektoratet, meddeltes derfra, at det nævnte Beløb vilde blive udbetalt.

Korsør — Entreprenør H. Andersen, Korsør. Angaaende en Uoverenstemmelse om Udbetaling af et Akkordoverskud paa et Vandledningsarbejde til Korsør Vandværk, er der ved et i den Anledning afholdt Mæglingsmøde tilvejebragt Enighed, saaledes at Entreprenør H. Andersen til fuld Afgørelse betaler Kr. 58,00.

Brabrand — Statsbanerne. For et Sporløftningsarbejde paa Banestrækningen Aarhus—Brabrand blev et Forlangende om Betaling af Akkordafsavnstillæg afvist af den stedlige Statsbaneledelse uden Hensyn til, at Gennemsnitshøjden ikke var 5 cm. eller derover. Efter Klage til Generaldirektoratet og en herefter foretagen Undersøgelse af den faktiske Løftehøjde, har Generaldirektoratet indrømmet, at Sporet er løftet 5 cm. Akkordafsavnstillægget vil i H. hertil blive udbetalt.

Eistrupholm — Statsbanerne. I Anledning af en Klage fra Afdelingen over, at en paa Stationen beskæftiget Ekstraarbejder ikke vil indmelde sig i Organisationen, henstillede vi til Generaldirektoratet om at søge Sagen bragt i Orden. Dette er sket, idet der fra Generaldirektoratet meddeles os, at den paagældende vil blive indmeldt i Organisationen fra den 1. Juni d. A.

Herlev — Firmaet Christensen & Lichtenberg. Ved et Vejarbejde havde Holdformanden antaget en Mand ekstra uden forud at konferere med Entreprenøren om det, hvorfor Entreprenøren forlangte at den paagældende Mand skulde afskediges igen, og da Akkordholdet ikke vilde indgaa herpaa, standsede han Arbejdet ved at sende Vognmanden hjem med Vognene. Ved et i den Anledning afholdt Møde med Entreprenørforeningen opnaaedes ikke Enighed, men Forholdet er senere gaaet i Orden ved lokal Forhandling.

Støvring — Entreprenør Halvorsen. Ved et Mæglingsmøde angaaende en Uoverensstemmelse mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenøren om Betalingen for Afsavn af Skur enedes man om, at der betales for 78 Dage a 85 Øre = Kr. 66,30.

D. A. F. — Dansk Kommunalarbejderforbund. I Tilslutning til den mellem Forbundene afsluttede Grænseoverenskomst af 8. Novbr. 1935 er der ved et Møde den 14. Juni d. A. afsluttet en Overenskomst vedrørende Grænseforholdene paa Sct. Hans Hospital, Boserup Sanatorium og Kattingeværket, som ejes af Københavns Kommune. Arbejdere, som har været beskæftiget paa de nævnte Institutioner i to paa hinanden følgende Aar i mindst 6 Maaneder i hver Sæson, skal overflyttes til D. K. A. Arbejdere, der beskæftiges ved Nyanlæg og andet almindeligt Entreprenørarbejde, skal overflyttes til Dansk Arbejdsmands Forbund. Fremtidige Aftaler om Løn- og Arbejdsforhold sker i Forbindelse med Repræsentanter fra begge Forbund. Udbetaling af Understøttelse i det første Aar til de Arbejdere, der overflyttes til D. K. A., sker i Henhold til, hvad de vilde kunne have faaet i Dansk Arbejdsmands Forbund.

Jernbanearbejdernes Afdeling B. — Statsbanerne. Efter afholdt Møde er Statsbanerne indgaaet paa at betale et Tillæg til de i Overenskomsten af 11. Aug. 1936 fastsatte Akkordpriser med 3 pCt., gældende fra den første Lønningsperiode 1. April. Nævnte Overenskomst omfatter København og 1. Zone.

32. Kreds — Murermestrene A. Jensen, Knebel, Louis Larsen og M. Rasmussen, Vistofte pr. Knebel. Da det ved Opførelsen af forskellige Landbrugsejendomme har vist sig, at Bygherrerne (Landbrugerne, selv leverer Arbejdsmændene, har vi rettet en Henstilling til Landhaandværkernes Hovedorganisation om saa vidt muligt at søge dette Forhold ændret, saaledes at Mestrene selv antog og aflønnede Arbejdsmændene. Ved et Møde om Sagen er Landhaandværkernes Hovedorganisation indgaaet paa at udsende Cirkulære til Medlemmerne samt at skrive i Medlemsbladet med Opfordring til Mestrene om i videst mulig Udstrækning at drage Omsorg for, at Arbejdsmændene antages og aflønnes af Mestrene selv.

Aarhus M. — Murermester Ziegler Petersen. Et af Afdelingens Medlemmer, der tidligere har arbejdet for Murermesteren, men som midlertidig var blevet afskediget, begrundet paa Mangel paa Arbejde, fik Arbejde hos en anden Mester. Han indfandt sig en Dag paa Murermester Zieglers Arbejdsplads for at afhente sit Arbejdstøj og Redskaber. Dette tog Murermesteren unaadigt op og overfaldt Medlemmet ved hans Bortgang fra Arbejdspladsen. Vi klagede til Centralforeningen, og herefter er Mesteren senere indgaaet paa at beklage sin Optræden samt betale vort Medlem 100 Kr.

Lyngby — Entreprenør og Murermester Tiedemann, Lyngby. Murermesteren har underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen samt Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst.

Esbjerg har sluttet Overenskomst med I/S Gammelby Teglværk. Timelønnen er fastsat til Kr. 1,00, og Brænderlønnen til Kr. 56,08 pr. Uge. Endvidere er fastsat en Række Akkordpriser, og endelig tiltræder Teglværket de almindelige Bestemmelser i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen. Overenskomsten gælder til en 1. Marts.

Frejlev har sluttet Overenskomst med Klokkemose Teglværk. Arbejdstid 8 Timer, Timeløn 95 Øre. Endvidere er fastsat en Række Akkordpriser. Overenskomsten gælder for Sæsonen.

Vissenbjerg har sluttet Overenskomt med Tørvefabrikanterne L. Larsen og Chr. Pedersen, Vissenbjerg. Timelønnen 100 Øre. Endvidere er fastsat nogle Akkordpriser. Overenskomsten gælder til en 1. Marts.

Rold-Vebbestrup har sluttet Overenskomst med S. M. Laursen, Gandrup Tørvefabrik pr. Arden. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 109 Øre. Endvidere er fastsat Akkordpriser. Overenskomsten gælder for Sæsonen 1937.

37. Agitationskreds og **Vilbjerg Afdeling** har sluttet Overenskomst med Møltrup Teglværk. Arbejdstiden er 8 Timer. Timelønnen 95 Øre. Brænderlønnen Kr. 49,00 pr. Uge. Endvidere er fastsat en Række Akkordpriser. Endelig er man enige om, at de almindelige Bestemmelser i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen er gældende.

Røde Kro har sluttet Overenskomst med Grusgravejer Karl Terp, Hellevad. Arbejdstiden er 8 Timer daglig. Timelønnen 107 Øre. Alm. Overtidsbetaling. Endvidere er fastsat forskellige Akkordpriser. Overenskomsten gælder til en 1. Marts.

Kolindsund Afd. — Vekselerer Suhr, »Skarnæs«. Ovenstaaende Konflikt er hævet, idet Kolindsund Lodsejerlag har overtaget Skarnæs efter, at Vekselerer Suhr er gaaet konkurs og Lodsejerlaget har erklæret for Ejendommen at ville følge samme overenskomstmæssige Vilkaar, som er sluttet med de øvrige Lodsejere. Lodsejerne har ligeledes overtaget Egevang og Høtofte, men disse 2 Ejendomme havde vi i Forvejen Overenskomst med de paagældende Bestyrere om.

Varde Afd. — Varde Byraads Skovudvalg. Overenskomsten med Varde Byraads Skovudvalg er nu afsluttet, gennemgaaende med en Forhøjelse af Akkordpriserne paa 10 pCt., Timelønnen er 107 Øre. Arbejdere, der i Tiden fra 1. Oktober har været beskæftiget 3 Maaneder i Skoven, er berettiget til 8 Dages Sommerferie med fuld Løn. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Februar.

Middelfart og Strib-Vejlby Afd. — Fænøgaard. Den under 23. Maj 1936 med Fænøgaard afsluttede Overenskomst er forlænget ved Grosserer Daells Underskrift af 19. Maj og Forbundets Svarskrivelse af 11. Juni. Det er en Tiltrædelse til Maribooverenskomsten af 1937 med et Par enkelte Ændringer i Arbejdstiden.

Ballerup Afd. — Lautrupgaard. Overenskomsten med Lautrupgaard er nu forlænget. De givne Løntillæg er dog ikke saa store som i Henhold til Forligsmandsforslaget af 5. Maj, men Daglønnen bliver for faste Arbejdere om Vinteren 540 Øre, om Sommeren 6 Kr., i Høsten 710 Øre og Løsarbejderne et Tillæg paa 120 Øre pr. Dag, Høstdaglønnen dog 835 Øre. Overenskomsten er forlænget i Henhold til Forligsmandsforslaget af 5. Maj Afsnit C.

32. Kreds — Løvenholm Skovdistrikt. Der er afsluttet Overenskomst med Løvenholm Skovdistrikt, hvorved dette mundtlig har forpligtet sig til for Gl. Estrup, Eldrup og Løvenholm Skovdistrikter at følge Lindenborgoverenskomsten, idet dog dennes §§ 2 og 10 udgaar. Afsnittet om Lægter og Stager Side 8 ændres, saa her afregnes efter Sjællands- og Maribo Overenskomsten. Den saaledes vedtagne Overenskomst skal dog nærmere opstilles og trykkes.

Maarslet og Beder-Malling Afd. — Godsejer Hviid, Vilhelmsborg. Overenskomsten for Vilhelmsborg er forlænget i Overensstemmelse med Forligsmandens Forslag af 5. Maj for Skovbruget saa vel som for Landbrugets Vedkommende og kan ligeledes opsiges i Overensstemmelse med Forligsmandens Forslag til en 1. Maj 1938 eller 1939.

Vejlø med fl. Afd. — Gaunø-Lindersvold Skovdistrikt. Forhandlingerne med ovennævnte Skovdistrikt om Forlængelsen af den opsagte Overenskomst har ført til, at Skovdistriktet, forøvrigt uden Varsel, den 10. Juni permitterede samtlige Skovarbejdere, mærkværdigt nok efter, at man i Realiteten var blevet enige om Indholdet af den nye Overenskomst. Sagen blev omgaaende indklaget for Den faste Voldgiftsret og Skovdistriktet hævdede, at der ikke var Tale om Lockout, allerhøjst om en udiplomatisk Fremgangsmaade og at samtlige Skovarbejdere forøvrigt var blevet taget i Arbejde igen i Løbet af en 3—4 Dage. Vi forligte derefter Sagen med følgende Protokoltilførsel: »Parterne er enige om, at Forligsmandsforslaget af 5. Maj d. A. for saa vidt angaar Skovbrugsarbejdet paa Sjælland er gældende fra og med 15. Maj d. A. Mellem Godset og Arbejdernes 3-Mandsudvalg optages Forhandling om Afrunding af Tallene. Forhandlingen skal være tilendebragt den 7. Juli d. A.«

Støvring L. og Mellerup Afd. — Støvringgaard Skovdistrikt. Overenskomsten med Støvringgaard Skovdistrikt er forlænget derved, at Distriktet har tiltraadt den nye Skovbrugsoverenskomst for Lindenborg. For Lægter og Stager er der opsat en særlig Pris svarende til Maribo-Overenskomstens Priser.

Korsør A., Boeslunde, Stignæs, Brorup-Valby m. fl. Afd. — Landmænd paa Vestsjælland. Den med ovennævnte Arbejdsgivere opsagte Overenskomst er forlænget i Henhold til Forligsmandens Forslag af 5. Maj 1937, saaledes at de tiltræder Landbrugsoverenskomsten i Maribo Amt med et Par enkelte Undtagelser, hvoraf den væsentligste er, at Ekstrabetalingen for Vintertærskning bortfalder mod, at Sommerdaglønnen gælder 14 Dage længere. Endvidere er fastsat Priser for Plantning af Frøroer efter Snor med Spade, disse er for 1000 Planter paa Sand og let Jord 425 Øre, Lermuld 5 Kr. og stærk Jord 550 Øre. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj. Overenskomten omfatter ialt 15 Gaarde, nemlig: A. Moltke, Espe, Hofjægermester Castenskiold, Borreby og Østerhovedgaard, Godsejer Bech, Krusesminde og Knudsrødgaard, Forpagter J. Halborg, Bonderup, Proprietær Petersen, Hulby Møllegaard, Forpagter Boserup, Valdbygaard, Forpagter A. Rønholt, Gaunø Avlsgaard, Forpagter H. Wissing, Saltø, Godsejer Jørgen Bech, Brorupgaard, Inspektør F. Nyegaard, Lyngbygaard og Gerdrup. Forpagter Jespersen, Rønnebæksholm, Inspektør Sejerø Olsen, Taarnholm og Godsejer V. Jørgensen, Taarnborg.

Ørum-Ramten Afd. — Skovrider P. Gøtzsche, Ørbæk Skov. Med ovennævnte Arbejdsgiver er nu afsluttet Overenskomst, hvorefter han tiltræder Forlængelsen af den hidtil gældende Overenskomst, Lindenborgoverenskomsten med de Ændringer og Betingelser, der indeholdes i Forligsmandsforslaget af 5. Maj.

Gerrild Afd. — Benzon Skovdistrikt. Med Benzon Skovdistrikt er afsluttet Overenskomst, hvorefter Skovdistriktet følger den til enhver Tid gældende Overenskomst mellem Skovbrugets Arbejdsgiverforening og D. A. F.

Aarby Afd. — Godsejer P. A. Lund, Lerchenborg pr. Kalundborg. Med Godsejer Lund er afsluttet Overenskomst omfattende Gaardene Lerchenborg, Hedvigslyst, Mineslund og Asnæsgaarden. Overenskomsten er en Tiltrædelse af Overenskomsten med de 15 Landmænd paa Slagelse-Korsør-Skelskørregnen, kaldet Vestsjællands-Overenskomsten.

Nørre Lyndelse Afd. — Skovrider Lorenzen, Søbysøgaard Skov. Med Skovrider Lorenzen er der afsluttet Overenskomst, hvorved han har forpligtet sig til at respektere den til enhver Tid gældende Skovbrugsoverenskomst i Maribo Amt.

Nørre Lyndelse Afd. — Søbysøgaard Avlsbrug. Den med Søbysøgaard hidtil gældende Landbrugsoverenskomst er ved nærværende bortfaldet, da Landbrugsbedriftens Arbejde fremtidig kun udføres ved Funktionærer og Fanger paa Søbysøgaard Ungdomsfængsel.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 19 15.–10. 1937 42. Aarg.

Terrazzo-Arbejderen

Hans Fag har sit Hjem i det sollyse Syd,
hvor ingen for Vinter har gruet,
hvor Romernes Ørne fra Stage og Spyd
har gyldne i Sollyset luet.

Smaa Stykker af Marmor og Skaller af Dyr,
som blev i Cementmassen blandet,
fantastisk tegnede Æventyr
i Terrazzo-Gulvet har dannet.

Og spejlglat han sliber Marmor og Skal;
de skønneste skinnende Flader
hans Haand har skabt i den store Hal
og dér, hvor Nymferne bader.

Terrazzo-Gulve er Tidens Krav;
vi møder hans Værk alle Vegne.
Det fugefri Gulv en Haandsrækning gav
i Kampen for ny Hygiejne.

Aage Hermann.

PAS PAA

Nu har vi *Lovens Bestemmelser* om almindelige overenskomstmæssige Løn- og Arbejdsvilkaar ved Arbejde hørende under mellemkommunal Refusionslov — særlige Arbejder under Loven om de 30 Millioner Kroner og Nødhjælpsarbejde, men alligevel søger man at omgaa disse Arbejdsvilkaar fra visse Autoriteters Side, saaledes at det er nødvendigt for os at passe paa, at der intet Lovbrud finder Sted, ogsaa fra saadan Side, hvor Lovlydigheden netop burde være særlig fremherskende, og man skulde kunne finde sig mest tryg.

Tag nu Randers Amt og lad os se lidt paa det.

Efter Loven om mellemkommunal Refusion skal der for hver Amtsraadskreds nedsættes et Nævn, bestaaende af Amtmændene, et af den danske Købstadsforening valgt Medlem, der skal være Medlem af Kommunalbestyrelsen i en af de i Amtsraadskredsen beliggende Købstæder, et af Sogneraadsforeningen for vedkommende Amtsraadskreds valgt Medlem, der skal være Medlem af Kommunalbestyrelsen i et af de i Amtsraadskredsen beliggende Landkommuner, samt yderligere af to henholdsvis af Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund valgte Medlemmer, der skal være bosat i Amtsraadskredsen. Amtmanden er Nævnets Formand.

Endvidere bestemmer Loven, at Nævnet efter Andragende fra Kommunerne og ud fra sit Kendskab til de enkelte Kommuners Forhold skal undersøge, hvorvidt Betingelserne for Adgang til mellemkommunal Refusion er til Stede, og derefter meddele Kommunen, hvorvidt det paagældende Arbejde kan godkendes.

Loven bestemmer ogsaa, at Arbejderne har Ret til at vægre sig ved at overtage et Arbejde, der tilbydes dem paa Vilkaar, der er under de almindelige overenskomstmæssige, hvilket praktisk talt vil sige, at hvor der ikke foreligger en ganske speciel lokal Overenskomst, dækkende det omhandlede Arbejde, er det den almindelige mellem Arbejdsgivernes og Arbejdernes Organisationer gældende Overenskomst, der har Gyldighed. For Jord-, Vej-Betonarbejde og lign., altsaa vort Forbunds Landsoverenskomst med Entreprenørforeningen.

Forsaavidt skulde alt jo synes at være i den skønneste Orden med Hensyn til Arbejdsbetingelserne ved Arbejde, der udføres efter de foran nævnte Love. Men anderledes i Randers Amt. Vor Repræsentant i Amtsnævnet sendte os nemlig Meddelelse om, at Amtsnævnet *under hans Protest* havde meddelt Amtets Kommuner, at de vilde kunne faa godkendt Arbejder som faldende ind under Loven om mellemkommunal Refusion paa Betingelse af, at Timelønnen i Byerne blev sat til 109 Øre og paa Landet til 100 Øre.

Vor Repræsentant protesterede som sagt imod disse lave Lønninger med Henvisning til, at Loven om mellemkommunal Refusion indeholdt Bestemmelser om, at der skulde betales tarifmæssig Løn, altsaa 109 Øre paa Landet, og paa de Omraader, hvor Overenskomsten var gældende som tvungen Akkordoverenskomst, skulde Arbejdet betales i Akkord eller med Akkordafsavnstillæg, 20 % = 131 Øre.

I den Anledning foretog vi en Henvendelse til Socialministeriet, idet vi mente, at Loven ved disse Beslutninger af Amtsnævnet var traadt under Fødder, og efter forskellig Brevvekslen mellem Socialministeriet og Arbejdsdirektoratet foreligger der nu en Afgørelse i Overensstemmelse med, hvad vort Forbund mente at maatte kræve i denne Sag.

Denne Afgørelse gaar ud paa, at Timelønnen i Henhold til den bestaaende Overenskomst skal være 109 Øre saavel for By som for Land, men at Spørgsmaalet om Akkordafsavnstillæg kun kan afgøres efter Forholdene i hvert enkelt Tilfælde, og at den enkelte Kommune, saafremt man ønskede en Enhedspris, maatte træde i direkte Forhandling med Dansk Arbejdsmands Forbunds Hovedledelse«, og Ministeriet tilføjer, at den af Amtsnævnet i Randers Amt trufne generelle Beslutning *ikke lader sig opretholde.*

Afgørelsen er altsaa en Godkendelse af Forbundets Standpunkt, og hvad der herefter maa være at efterbetale, fordi man ved Arbejder, faldende ind under mellemkommunal Refusion, har betalt mindre, kan vore Medlemmer kræve udbetalt.

Der er dog yderligere at bemærke, at naar det er anført, at Spørgsmaalet om Akkordafsavnstillæg kun kan afgøres efter Forholdene i hvert enkelt Tilfælde, henviser dette til, hvad vort Forbunds Overenskomst med Entreprenørforeningen i denne Henseende bestemmer.

Under Spørgsmaalet Akkordafsavnstillæg maa ogsaa henføres de Tillæg, som Overenskomsten indeholder for Overtjæring eller Vejbehandling med bituminøse Midler, hvor Overenskomsten indeholder Bestemmelse om Tillæg fra 15 til 20 til 25 %, hvilke Tillæg gælder saavel paa Landet som i Byerne, lagt til de 109 Øre.

Forhandling om en Enhedspris, som skulde ske med vort Forbunds Hovedledelse, vil Hovedledelsen næppe være tilbøjelig til at deltage i.

Ministeriets Skrivelse til os indeholder imidlertid ogsaa Meddelelse om, at »Amtsnævnene i *Almindelighed* bør paase, at der for paagældende Arbejder betales overenskomstmæssig Løn.

Altsaa i Almindelighed skal Amtsnævnene — saa langt fra at kunne bestemme Underpris — netop paase, at de overenskomstmæssige Lønninger betales, men skal dog alligevel ikke være helt afskaarne fra at kunne betale lavere Løn, *hvis der er Grund til at gaa ud fra, at saadan Underbetaling ikke vil medføre Arbejdsvægring.*

Her stiller Sagen sig imidlertid saaledes, at vore Medlemmer har Ret til at vægre sig ved at paatage sig Arbejder, udført efter Loven om mellemkommunal Refusion, naar det tilbydes dem til Priser, der ligger under de overenskomstmæssige, altsaa dem, der er gældende imellem vort Forbund og Entreprenørforeningen,

uden at saadanne Medlemmer derved mister deres Ret til Understøttelse af Arbejdsløshedskassen og Socialkontoret, og vi er aldeles ikke i Tvivl om, at vore Medlemmer nu nok, efter at vi hos Ministeriet har faaet Medhold, vil sørge for, at de faar almindelig overenskomstmæssig Løn for det heromhandlede Arbejde, og at de, hvis man nægter at betale dem denne Løn, da vægrer sig ved at paatage sig Arbejdet.

Det vil af Omstaaende ses, at Randers Amtsnævn har været ikke saa lidt ved Siden af Loven, og der er al Grund til at være vagtsomme og passe paa, at de beskedne Lønninger, der er at opnaa ved disse Arbejder, ikke bliver yderligere nedskaarne af de Autoriteter, der er sat til at overvaage Lovens Overholdelse. Det kan være galt nok, at Arbejdstiden er skaaret ned.

A.

Voldgift i Arbejdsstridigheder

Forbundsformand Axel Olsens Foredrag i Studenterforeningen i September 1937.

Selv om jeg naturligvis forstaar, at det navnlig maa være Spørgsmaalet om Voldgiftsafgørelser i de store Konfliktsituationer i Stedet for Kamp, der interesserer Forsamlingen, har jeg dog ment at maatte redegøre til en vis Grad ogsaa for Forholdet vedrørende de almindelige Retstvister, der jo forsaavidt ikke kommer det andet Spørgsmaal ved, men alligevel danner en ret god Baggrund for Forstaaelsen af Spørgsmaalet: Voldgift i Interessetvister og tillige kan have en orienterende Værdi for dem af de Tilstedeværende, der ikke forud er kendt med faglig Retstilstand.

Voldgiftstanken i almindelige, faglige Retstvister har aldrig ligget Arbejderne fjernt. Ganske vist har Fagforeningerne i den Tid, der er gaaet, nu og da faaet Visit af visse Opfattelser, der principielt tog Afstand fra faglig Voldgift, *f. Eks. da Syndikalisterne gennem den saakaldte Fagopposition* for ca. 25 Aar siden begyndte at terrorisere Fagforeningernes Generalforsamlinger og Møder ved almindelig Nedrakning af de organisationsmæssige Arbejdsmetoder, og søgte at indføre Respektløshed for indgaaede Overenskomster.

Direkte Aktion, uden Hensyn til overenskomstmæssige Forpligtelser, *pludselig Arbejdsnedlæggelse,* saa Arbejdsgiverne ikke kunde sove en rolig Time om Natten o. s. v.

Men det var en fra navnlig Frankrig og Spanien med den *ringe faglige Organisationstilslutning* og *ringe Udbredelse af kollektive Overenskomster,* med dertil hørende naturlige Forpligtelse til disses Overholdelse, der nu søgtes omplantet til en forholdsvis velorganiseret Arbejderstand, med sund Sans for Ret og Rimelighed — ogsaa naar det gjaldt Modparten — *og Forsøget mislykkedes da ogsaa uden andet Resultat, end at en betydelig Del af de faglige Organisationers indre Styrke maatte ofres for at holde denne Opposition nede,* til Skade for det Arbejde, disse Kræfter ellers kunde have været anvendt paa.

Senere har vi haft de saakaldte Kommunister, der i foreliggende Tilfælde heller ikke har udvist nogen særlig Forstaaelse for Nødvendigheden af, at Overenskomsterne skal overholdes. Men det kan jo være, at det Omslag, der tilsyneladende nu har fundet Sted i den hele kommunistiske Agitation, efterhaanden ogsaa vil give en anden Stilling til dette Spørgsmaal, selvom det maaske nok er klogt ikke at være altfor forventningsfuld.

De første Arbejdsregler.

At de oprindelige og første Overenskomster vedrørende Arbejdsforholdet *ikke* indeholdt de nu om Dage meget udførlige Bestemmelser vedrørende Mægling og Voldgift, skyldtes saaledes ikke nogen Antipati hos Arbejderne overfor saadanne Regler, men alene det Begyndelsesstadie, som al faglig Organisationsvirksomhed i de Tider befandt sig paa, hvor Overenskomsternes Indhold om Arbejdsforholdet ikke var nær saa udtømmende og udpenslet, som Tilfældet er i vore Dage, men nærmest henholdt sig til de større Træk, som Timeløn, Ugeløn, Arbejdstid og lignende, hvorom der ikke kunde forudsættes at ville opstaa nogen Uenighed, der krævede fagligretslig Behandling, hvorunder Arbejdernes Organisationers relativt ringe Aktionskapacitet jo ogsaa maatte spille en Rolle.

Karakteristisk for de daværende Tilstande kan anføres følgende:

I April 1883 sluttedes Overenskomst (Regulativ) i Møbelsnedker- og Stolemagerfaget i København, indeholdende 9 korte Paragraffer, hvoraf dog kun et Par Stykker omhandlede Arbejdslønnen og een Arbejdstiden. Men for at give Dokumentet retlig Beskyttelse indeholdt det i sin § 6 og 7 følgende:

§ 6.

»Paa ethvert Værksted bør indføres et trykt Reglement, indeholdende de af vedkommende Mester eller Arbejdsgiver for sit Værksted foreskrevne Bestemmelser vedrørende Arbejdstid, Orden og Udbetaling af Arbejdslønnen, Betaling for Overarbejde udover den normale Arbejdstid af 10 Timer, og med hvilket enhver Svend er forpligtet til at gøre sig bekjendt, forinden han tager Arbejde hos vedkommende Arbejdsgiver.

§ 7.

For at give det i § 6 anbefalede Reglement kontraktmæssig Gyldighed lige overfor Øvrigheden, bliver det at underskrive af Mester og Svend i Forening strax ved Arbejdets Tiltrædelse, og bør der for hver Arbejder udstedes tvende Eksemplarer, hvoraf det ene fastheftes i Mesterens og det andet i Svendens Bog.«

Her er, som det vil ses, ikke Tale om organisationsmæssig Hæftelse eller fagligretlig Behandling af Tvistemaal, men derimod om Enkeltmandstiltrædelse af Overenskomsten og *hans personlige* Ansvar overfor Øvrigheden (den civile Ret), og først efter at man i 1896 havde faaet udbygget Overenskomsten og tilført den

Akkordprislister m. m., naaede man i 1898 frem til at vedtage Mæglings- og Voldgiftsregler for faglige Uoverensstemmelser (Retstvister).

Saadanne Vilkaar, hvor Parterne var henvist til de civile Retter med Appelinstans og *langsom Behandling* af indbragte Sager og med Dommere, der ikke havde særlig fremragende Indsigt i at vurdere disse i mange Tilfælde specifikt faglige Klagemaal, var raadende i vid Udstrækning i Tiden før Aarhundredskiftet.

Det var de saakaldte *raske Smaastrejkers Tid,* hvor Resultaterne ofte i højere Grad af Arbejderne *vurderedes paa Baggrund af Midlet,* der var anvendt, end paa Kravets reelle Berettigelse eller dets mere eller mindre fuldkomne Gennemførelse eller paa, hvad Aktionen pekuniært kostede Arbejderne. Det var den *»hurtige Retsforfølgning«,* ikke i og for sig umiddelbart anbefalelsesværdig, men ofte en Nødhjælp i de *mangelfulde Retsmidlers Tid,* hvor Klagemaalene ikke kunde faa fornøden tilfredsstillende sagkyndig Behandling og Afgørelse.

Men endnu i vore Dage, hvor Skæret fra disse Tiders »romantiske« Tilstande undertiden kan synes at have en vis Tillokkelse, kan man høre Tale om Hensigtsmæssigheden i at sætte Magten i Rettens Sted; men i saa Tilfælde er det dog som Regel kun, hvor Retten paa Forhaand enten positivt *er* krænket eller i hvert Fald overvejende maa synes saa. Et ganske friskt Tilfælde af sidstnævnte Art syntes at have foreligget i den meget omtalte Burmeistersag, hvor Arbejderne — med Ret dertil efter deres Overenskomst — havde krævet Forhandling om en Forhøjelse af Lønningerne, der laa lavt, og faaet Afslag uagtet de overenskomstmæssige Forudsætninger for Forhøjelse var tilstede, hvad det endelige Resultat af denne Sag da ogsaa viste. Men Strejken, der var iværksat for at fremme Formaalet, var ulovlig, man kunde have gaaet Rettens Vej.

Men efterhaanden, som de faglige Organisationers Indflydelse voksede, og en i Henhold hertil svarende Udvikling af Overenskomsternes Tekst og Rækkevidde fandt Sted, voksede proportionalt hermed — kan man vel sige — Forstaaelsen for Nødvendigheden af fagligretslige Midler, til Afgørelse af de Uoverensstemmelser, der nu i højere Grad maatte opstaa. Og henad Aarhundredskiftet saa man da ogsaa, at de faglige Overenskomster efterhaanden blev udstyret med Regler for Behandling af disse Tvistemaal. Og selvom disse Regler ikke var ensartede, og ikke allesammen lige grundigt svarende til deres Formaal, var der dog i mange Organisationer her skabt et Retsmiddel, der kunde afløse de mere eller mindre uholdbare Situationer, der kunde opstaa Arbejdere og Arbejdsgivere imellem, naar det drejede sig om *Fortolkning af foreliggende Overenskomster.*

Ensartede Retsmidler.

Det var dog først det saakaldte 17. August-Udvalg af 1908, der helt slog Hovedet paa Sømmet ved at fremlægge for Arbejdsgivere og Arbejdere Resultatet af en meget grundig Undersøgelse med Hensyn til en Standardisering af Retsmidlerne overfor *Forstaaelsen* af foreliggende Overenskomster igennem den saakaldte »Norm for Regler for Behandling af faglig Strid.«

Det mest fremherskende Træk i denne »Norm« er Adskillelsen mellem *Retstvister* og *Interessetvister,* idet som Retstvister er anført alt, hvad der drejer sig om *Forstaaelsen* af en mellem Parterne indgaaet Overenskomst, og som derfor, naar en af Parterne forlanger det, *skal* afgøres ved Mægling eller Voldgift, men at Spørgsmaal, der ligger udenfor den indgaaede Overenskomsts Indhold og dens Omraade, *ikke* henhører under Begrebet *Retstvister* og *ikke,* saaledes som denne Kategori kan det, kan forlanges afgjort efter Normens Voldgiftsregler, men ligger frit hen til eventuel Løsning ved Etablering af Konflikt. Interessetvister kan dog, *naar Parterne enes derom,* ogsaa henvises til Afgørelse ved Mægling og Voldgift.

Der kan naturligvis opstaa Spørgsmaal om, hvorvidt et opstaaet Tvistemaal er henhørende under den ene eller den anden af disse to Kategorier, men i saa Fald henvises saadant Spørgsmaal som Regel til Afgørelse ved den faglige Voldgiftsret, enten ved frivillig Aftale mellem Parterne eller ved Kendelse af Den faste Voldgiftsret.

Denne *Norm for Regler for Behandling af faglig Strid* har nu faaet en saadan Udbredelse, at man stort set nok tør paastaa, at den, saaledes som Titlen ogsaa tilkendegiver, i Virkeligheden er blevet Normen for de Regler, der nu om Dage gælder til Afgørelse af faglige Tvistemaal, vel at mærke saadanne Tvistemaal, hvor det drejer sig om *Forstaaelsen* af foreliggende Overenskomst, altsaa Retstvister. Ja, man er endog gaaet saa vidt, at det ved Lov er bestemt, at denne »Norm for Regler for Behandling af faglig Strid« ogsaa er gældende overfor Overenskomster, der ingen Retsregler har, men som kun indeholder Arbejdsbetingelserne; en saare nyttig Foranstaltning imod en Forsømmelse af denne Art.

Det er en saare betydningsfuld Udvikling, der igennem dette Retsgrundlag er tilvejebragt mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes faglige Organisationer. Det er, siden disse Regler blev udarbejdet, i Titusindvis af Tilfælde, der er afgjort efter disse Regler enten ved Mægling eller ved Voldgift, og i Modsætning til tidligere, hvor Organisationerne uden et saadant Retsmiddel ofte var henvist til at gaa til de civile Retter for at faa paadømt *Forstaaelsen* af en foreliggende faglig Overenskomst, med hele det langsomme Tempo, en saadan Vej førte med sig, er det *som Regel* nu muligt ret hurtigt at faa Tvistemaalene afgjort.

Disse Retsregler er bleven kraftigt understøttet af Den faste Voldgiftsret, idet det er en meget betænkelig Sag at tilsidesætte dem og prøve paa at tage sig selv til Rette. Men det skal dog siges, at saavel Arbejdsgivere som Arbejdere i al Almindelighed ogsaa respekterer disse Retsregler og undgaar den skrappe Paadømmelse, der bliver en Følge af Tilsidesættelse.

Interessetvisterne.

Men det var *Retstvisterne.* Nu kommer *Interessetvisterne.* Med dem forholder det sig, som sagt, paa en helt anden Maade. Interessetvister kan maaske nok mere undtagelsesvis opstaa i selve Overenskomstperioden mellem de kontraherende Parter, idet der godt kan forefindes et eller andet af Overenskomsten udækket Omraade, hvor Arbejdskonflikt, Strejke eller Lock-out altsaa er lovlig, men med den Udvikling, som Overenskomsternes Indhold efterhaanden har faaet, og det i Henseende hertil *juridiske Tilsnit,* man efterhaanden har forstaaet at give Overenskomsternes Tekst, er det kun sjældent, der forefindes et saadant udækket Omraade. Og det tør vel ogsaa nok hævdes, at ingen af Parterne ønsker, at saadant skal foreligge, men tværtimod søger det hele dækket ind under Overenskomsterne. Jernindustrien danner dog maaske her en Undtagelse, idet ret vigtige Arbejdsomraader i Overenskomstperioden kan komme til at befinde sig udækkede.

En Interessetvist foreligger jo i sin mest prægnante og karakteristiske Skikkelse, naar en almindelig faglig Overenskomst er *opsagt, udløbet* og *frigjort,* idet den aabne Konflikt mellem Parterne saa er indtraadt.

Som et karakteristisk Træk for saavel Parternes egen som Den faste Voldgiftsrets Forstaaelse af Betydningen af længst muligt at holde Fred for at bruge ogsaa den allersidste Chance, inden Krigen opstaar, har Den faste Voldgiftsret i en Kendelse afgjort, at en opsagt og »udløben« Overenskomst ikke ophører med at eksistere, forinden den ogsaa er *frigjort,* d. v. s., at der skal være udsendt 14 Dages Varsel for Arbejdsstandsning, og at Arbejdsstandsningen skal være *iværksat,* forinden der kan være Tale om, at Overenskomsten er sat fuldstændig ud af Kraft. Denne Voldgiftsdom er ikke bleven mødt med nogen nævneværdig Kritik fra nogen af Siderne.

Nu kender vi jo allesammen den alvorlige Betydning for det hele Samfundsliv, det har, naar en Arbejdsstandsning, Strejke eller Lock-out, under Iagttagelsen af hele Ritualet, er opstaaet, naar den drejer sig om større Partier af vort Erhvervsliv. Med det Udviklingstrin, saavel Arbejdernes som Arbejdsgivernes Organisationer efterhaanden er naaet frem til, er der jo kun sjældent Tale om Smaakonflikter, saadan som for Aar tilbage. Nu om Dage trækker det sig som Regel sammen til Storkonflikt, og det er ikke længere nogle faa Tusind Arbejdere, der enten strejker eller lock-outes. Nu kan det blive Hundredtusinde, ja endog langt derover, navnlig hvis der sættes ind med Sympatiaktioner.

I en Tid, som den vi nu gennemlever, hvor Samfundets økonomiske Struktur paa flere Felter udviser en vis Skrøbelighed, er der vel nok ikke saa meget at sige til, at der findes Kræfter, der søger *helt at eliminere Konflikter* eller ønsker mere *»fredelige Magtmidler«* anvendt overfor en akut Konfliktsituation i Stedet for de kendte, mere hensynsløse, Magtmidler.

Der skal ikke her søges at lægge Skyld nogen Steder, paa Arbejdsgiverne, fordi de af principiel Indstilling eller andre Grunde længst muligt holder sig tilbage med Indrømmelser og derigennem provokerer en Konfliktsituation, eller Arbejderne, fordi de har fremsat visse Krav og mener at maatte fastholde dem helt eller tilnærmelsesvist. Selv om dette kunde være fristende kommer det jo forsaavidt ikke denne Sag ved. Spørgsmaalet er bare, om saadanne alvorlige Interessetvistemaal kan vinde Parternes Sympati for mere *fredelige Magtmidler* — for voldgiftsmæssig Afgørelse.

Nye Forhandlingsregler.

Et lille Skridt fremad mod at fjerne — helt eller delvist — Aarsagerne til de store Konfliktsituationer, er der fra saavel Arbejdsgivernes som Arbejdernes Side gjort et Forsøg paa igennem Vedtagelsen i Foraaret 1936 af de saakaldte *nye Forhandlingsregler.* I Modsætning til tidligere betinger disse Forhandlingsregler System og Orden i Forhandlingsforholdet og er Udtryk for, at Detaljerne ogsaa skal underkastes en virkelig Realitetsforhandling, og endvidere for, at Arbejdernes saavel moralske som juridiske Ret til Bibeholdelse af den ved Overenskomsternes Indgaaelse forudsatte Fortjeneste ved nye Arbejder og ændrede Arbejdsmetoder opretholdes, og Udtryk for, at man saavidt gørligt ved Forhandling om alle *ikke højprincipielle eller betydelige generelle Lønkrav* bør undgaa Konflikt.

Men disse Forhandlingsregler indeholder ogsaa Bestemmelse om, at Spørgsmaal af denne mere sekundære Art, *naar Parterne er enige derom,* kan henvises til Afgørelse af faglig Voldgift.

Her har man for *første Gang* i det almindelige, overenskomstmæssige Forhold Arbejdere og Arbejdsgivere imellem forsøgt at betræde den *voldgiftsretlige Vej i Interessetvistemaal.* Disse Forhandlingsregler traadte for første Gang i Kraft ved Overenskomstforhandlingerne sidste Foraar, og man tør maaske nok sige, at de i en ikke uvæsentlig Grad for sig bidrog til en fredelig Løsning af Situationen. Men det var ikke, fordi Parterne henviste nogen Interessetvist, bortset fra et eller to ganske enkelte og fuldkomment betydningsløse Tilfælde, til voldgiftsmæssig Afgørelse, slet ikke! Det var nærmest, fordi disse Forhandlingsregler gav Mulighed for Detail-Forhandling i Underorganisationerne og videre i Hovedorganisationerne, hvor man nu, i Modsætning til tidligere, havde faaet Betingelser for virkelig Realitetsdrøftelse ogsaa af sekundært Spørgsmaal.

Men selv om Parterne — endog i betydelig Grad — vil følge den Anvisning paa voldgiftsretlig Afgørelse i Interessetvister, som disse Forhandlingsregler giver Anvisning paa, *overfor sekundære Spørgsmaal,* saa er man næppe herved kommet videre med Hensyn til en fredelig Ordning af de store Konfliktsituationer, thi udenfor den her omtalte faglige Voldgiftsrets udvidede Rækkevidde ligger alle store og betydningsfulde Lønspørgsmaal, Krav om Arbejdstidsforkortelse, Ferie og andre større Spørgsmaal af principiel eller generel Rækkevidde, da det jo som oftest er netop disse Spørgsmaal, der danner Grundlaget for opstaaede Konfliktsituationer, og man har specielt dækket sig mod disse vigtige Spørgsmaals Afgørelse af Voldgift ved i de mellem Organisationerne gældende Forhandlingsregler at have optaget saalydende Bestemmelser:

§ 3.

Ved Overenskomstforhandlingerne i Underorganisationerne *kan Parterne* træffe Bestemmelse om, at et eller flere af de foreliggende Spørgsmaal vedrørende Løn- og Arbejdsforhold indenfor det paagældende Overenskomstomraade underkastes direkte Behandling og Afgørelse af en for hvert Fag efter de for Faget gældende Voldgiftsregler nedsat *Overenskomst-Voldgiftsret.*

Voldgiftsretten skal ikke kunne afgøre Spørgsmaal af generel Karakter indenfor det enkelte Overenskomstomraade, som f. Eks. almindelig Ændring i Arbejdstiden eller et generelt Krav om Ændring i Lønniveauet eller overhovedet Spørgsmaal, som Parterne ikke er enige om at indbringe. Saadanne Spørgsmaal optages til Forhandling mellem Organisationerne paa sædvanlig Maade og kan eventuelt afgøres ved Strejke eller Lockout.

Til Orientering under sine Overvejelser ved Fastsættelsen af den rette Pris for det paagældende Arbejde kan Voldgiftsretten kræve alle Oplysninger om Arbejdsforhold, Priser, Løn- og Akkordfortjenester indenfor Faget. Hvor det drejer sig om lokale Prislister, skal der tages rimeligt Hensyn til foreliggende lokale Forhold.

§ 5.

Som angivet i § 2 d, skal Hovedorganisationerne, saa snart Forhandlingerne i Underorganisationerne er afsluttet, og der henstaar uafgjorte Spørgsmaal, straks optage Forhandlinger for at tilvejebringe Enighed om de foreliggende Uoverensstemmelser.

Saafremt der ved Hovedorganisationsforhandlinger tilvejebringes Enighed mellem Underorganisationerne om at henvise endnu flere Spørgsmaal til Behandling af den i § 3 nævnte Voldgift, skal dette kunne ske — forudsat det drejer sig om Spørgsmaal, der i Medfør af § 3 kan henvises til Voldgift.

Hovedorganisationerne er enige om, at denne Voldgiftsret under alle Forhold er inkompetent til at behandle og afgøre andre Spørgsmaal end saadanne,

som der ved foranstaaende Forhandlinger dels i Underorganisationerne og dels i Hovedorganisationerne er Enighed om at indbringe for den.

I Spørgsmaalet om almindelig voldgiftsmæssig Afgørelse af Interessetvister, naar det drejer sig om de store Konfliktsituationer, hvor Storkampen er et af de Alternativer, der foreligger til Løsning af Konflikten, har det selvfølgelig sin store Betydning, om Organisationerne er i Besiddelse af *tilforladelige Midler, praktisk udstyrede Organer* til Behandling af Sagen, naar Standpunkt skal tages, med andre Ord, om *Afstemningsmaskineriet* er i Orden. Og da Trediemands Interesse ikke alene maa knytte sig til selve Spørgsmaalet *Krig eller Fred,* men ogsaa maa have en vis Relation til dette Spørgsmaals forsvarlige Behandling og Afgørelse af Organisationerne, maa der ogsaa her under denne Udredning peges paa et Forhold, der knytter sig meget stærkt til de store Konfliktsituationer, naar Afgørelsen skal træffes.

Forligsmandsmægling og Fællesafstemninger.

Det var midt i en højspændt Overenskomstsituation, at den danske Rigsdag den 31. Januar 1933 vedtog en Lov om denne Konfliktsituation, der i sin § 3 indeholdt følgende:

»Der nedsættes under Statsministerens Ledelse et Udvalg, hvori Socialministeren, Formanden for Den faste Voldgiftsret, Repræsentanter for Rigsdagen, for Arbejdsgivere og Arbejdere samt for Forligsinstitutionen skal have Sæde. Dette Udvalg skal foretage en Gennemgang af de bestaaende Love og Regler for Bilæggelse af Arbejdsstridigheder og tilvejebringe Forslag til Forelæggelse for Rigsdagen i Oktober 1933, *hvorved Samfundets Interesser under Konflikter vedrørende Arbejdsforhold paa behørig Maade sikres.*«

I det her nedsatte Udvalg førtes en lang Række Forhandlinger, navnlig om ændrede Afstemningsregler ved Afstemning om Overenskomstforslag og det var Forligsinstitutionen, der med sit originale Forslag om *Sammenkædning og Fællesafstemning* tildrog sig Opmærksomheden.

Erfaringen har vist, at et samlet Forligsmandsforslag, omfattende flere Forbund, og som Forligsmanden havde erklæret for en Helhed, der skulde vedtages af samtlige interesserede Forbund hver for sig, meget vel kunde bringe Arbejdsfreden i Fare og føre til Konflikt, selvom Afstemningen viste en samlet stor Majoritet for Forslagets Vedtagelse, *thi blot et enkelt Fag* havde forkastet Forslaget, var det som Helhed faldet til Jorden, og de Organisationer, der havde vedtaget Forslaget, havde ingen Midler til at bringe det forkastende Fag til at bøje sig for Majoriteten. De samvirkende Fagforbund var som Institution ogsaa ret hjælpeløse her, hvilket tydeligt fremgik af Lønsituationen 1931, hvor Skotøjsarbejderne ikke vilde vedtage deres Del af et samlet Forligsforslag og derfor let kunde have fremkaldt en Storlock-out.

Det var under saadanne Omstændigheder vel forstaaeligt nok, at det netop var Forligsinstitutionen, der i Udvalget radikalt satte ind for ændrede Afstemningsvilkaar, ved bl. a. at foreslaa, at Afstemningsresultaterne fra de forskellige Fag, der omfattes af et Mæglingsforslag, simpelthen af Forligsmanden skal kunne forlanges *talt sammen,* som om det kun var et enkelt Fag, det drejede sig om, og ikke flere forskellige Fag.

Der kunde imidlertid ikke opnaas Enighed i Udvalget. Sagen gik tilbage til Ministeriet, og ved Lov af 18. Januar 1934 om Mægling i Arbejdsstridigheder blev gennemført ganske bestemte Afstemningsregler for Mæglingsforslag fra Forligsmanden.

Det mest karakteristiske ved disse Afstemningsregler er, at Forligsmanden kan bestemme, at Stemmerne fra samtlige Fag, som er omfattet af et stillet Mæglingsforslag, *skal tælles sammen,* og at det er Flertallet, der er det afgørende, selvom et eller flere af de i Afstemningen deltagende Fag har forkastet Forslaget.

Der har indenfor de faglige Kredse været megen Disput om disse Afstemningsregler, som jo ogsaa i et meget vigtigt Forhold, nemlig de fremtidige Arbejdsvilkaar, *tog Selvstændigheden* bort fra det enkelte Forbund, og fra visse Hold kaldte man til at begynde med disse Afstemningsregler for *reaktionære.*

Men Kritiken er forstummet. Man indser Nødvendigheden af en tilforladelig og formaalstjenlig Stabilisering i Afstemningsforholdet. Og det *demokratiske Tilsnit,* som disse Fællesafstemninger indebærer, er jo heller ikke til at komme udenom.

Det har jo selvfølgelig sin Betydning for alle Parter, at en Storkonflikt ikke alene baseres paa Utilfredshed eller tilfældige Stemninger *i en enkelt eller enkelte Organisationer,* naar det overvejende Flertal af Arbejderne i de i Konflikten implicerede Fag mener, at Konflikten bør undgaas.

Der kan ikke være nogen Tvivl om, at disse Fællesafstemninger i sig selv vil bidrage til *Indskrænkning af de store Konflikter,* der dertil ogsaa vil bidrage til et hidtil manglet, men meget paakrævet *Samarbejde* indenfor Arbejdernes og maaske ogsaa indenfor Arbejdsgivernes Organisationer, et Samarbejde, der indebærer vidtgaaende Betingelser for fredelig Udgang af Overenskomstsituationerne i Modsætning til tidligere, hvor Betingelser herfor ikke altid har foreligget i nogen særlig udpræget Grad, og hvor denne Mangel undertiden førte til meget risikable Forhandlingskomplikationer.

Men selvom vi saaledes fra Organisationernes Barndomstid med dens manglende Retsregler, og hvor Magten undertiden brutalt traadte i Rettens Sted, efterhaanden som Tiden er gaaet, og Organisationerne er blevet større og stærkere, og Overenskomsterne er blevet indholdsrigere, *har forstaaet at udstyre os med Retsmidler,* der stort set dækker det foreliggende Behov, og selvom Organisationernes egen indre Udvikling har ført til mere moderne og tidssvarende Metoder og Organer til Brug, naar Uoverensstemmelser af den ene eller den anden Art mellem Arbejdere og Arbejdsgivere opstod, saa er vi jo alligevel ikke naaet frem til den *fuldkomne Udslettelse* af *Kampmuligheder og Arbejdskampe.*

Her er endnu et Stykke til Vejs Ende, og om den i det hele taget naas, er der vel Ingen, der med Sikkerhed kan sige noget om i dette Øjeblik; thi Spørgsmaalet om, hvad jeg skal have for mit, og Du skal have for Dit, maa vel — som hidtil — *set fra et principielt Synspunkt,* være et Spørgsmaal, hvor Trediemands Indflydelse ikke altid kan være afgørende.

Naar — eller *hvis* vi naar ind til en Tid, hvor Begrebet *Trediemand* ikke længere eksisterer, er Sagen naturligvis en anden.

Det maa i denne Forbindelse ogsaa anføres, at det Tab og den Risiko, som Trediemand er ude for i de store Arbejdskampe, for Udenforstaaende kan synes uforholdsmæssig stor og meningsløs, naar en Vurdering skal finde Sted paa Baggrund af Uoverensstemmelsernes *nominelle* Størrelse alene, men det maa ikke glemmes, at andre og meget betydelige Interesser me-

get vel kan ligge bag de synlige Uoverensstemmelser, og hvor baade *prestigemæssige, psykologiske* og mere *perspektiviske* Hensyn ogsaa kan være bestemmende for Organisationerne.

Rigsdagens Indflydelse paa Konflikterne.

Men trods det her anførte har det nu alligevel vist sig, *at Trediemand har grebet ind* og øvet afgørende Indflydelse paa foreliggende Konfliktsituationer.

Det skete i 1933, da Rigsdagen den 31. Januar som et Led i en Række Kriseforanstaltninger vedtog en Lov, der simpelthen forbød den Lock-out, som Arbejdsgiverforeningen havde vedtaget at sætte i Værk den 1. Februar, og samtidigt vedtog, at de hidtidige Lønvilkaar skulde være gældende endnu et Aar frem i Tiden.

Det var en meget alvorlig, ja vel den alvorligste Konfliktsituation, der nogensinde havde foreligget, der hermed blev aflivet paa et Tidspunkt, *hvor Erhvervene i en meget høj Grad, paa Grund af den foreliggende voldsomme Krise, trængte til Fred og ikke til Krig.*

Det skete anden Gang i Foraaret 1934 i en Slagterikonflikt, hvor Slagteriarbejderne ved Afstemning havde forkastet et Mæglingsforslag fra Forligsmanden og etableret Strejke overfor samtlige Slagterier, *med stor Fare for vor Eksport.* Rigsdagen vedtog her, at Uoverensstemmelserne skulde *afgøres ved Voldgift,* og det nedlagte Arbejde skulde genoptages.

Det skete tredie Gang i Foraaret 1936, hvor Rigsdagen atter greb ind, efter at et af Forligsmanden stillet Mæglingsforslag, omfattende en lang Række Fag med et betydeligt Antal Arbejdere, *var vedtaget af Arbejderne, men forkastet af Arbejdsgiverne,* idet Rigsdagen vedtog en Lov om, at de foreliggende Uoverensstemmelser skulde afgøres af en i den Anledning *særlig nedsat Voldgiftsret.*

Og det skete fjerde Gang i Foraaret 1937, hvor Rigsdagen simpelthen vedtog, at et af Forligsmanden stillet Mæglingsforslag — ogsaa denne Gang omfattende en lang Række Organisationer med et betydeligt Antal Arbejdere — *der var vedtaget af Arbejderne, men forkastet af Arbejdsgiverne,* skulde ophøjes til Lov.

Hvis man kan se bort fra *Sagens principielle Side,* tør det maaske nok hævdes, at disse Trediemands Indgreb ikke er gaaet Arbejderne eller deres Interesser altfor nær, og selvom man i en for vort Land i økonomisk Henseende saa vanskelig Tid, som den vi nu lever i, maaske vil hævde, at man ikke i for høj Grad bør fæstne sig ved Sagens principielle Side, men maa indse, at det kan være nødvendigt i givne Situationer i denne Henseende at leve *fra Haanden og i Munden* uden at skele for stærkt til Principperne, saa kommer man alligevel ikke udenom, at der her foreligger et for de faglige Organisationer *saare vigtigt Spørgsmaal.*

Hvor findes Grundlaget?

Hvad der allerførst springer i Øjnene, naar man for Alvor vil undersøge Betingelserne for Voldgift i Interessetvister, er: Hvor findes Grundlaget for en voldgiftsmæssig Vurdering af et Fags Arbejdsløn.

Skal Grundlaget være, hvad det paagældende, fagligt afgrænsede, Erhverv *som Helhed* kan bære, med den indenfor Erhvervets enkelte Virksomheder foreliggende Forskel i Indtjeningsevne, hvor Hensyn saa maa tages til de umoderne eller slet ledede Virksomheder, med den ringe Evne til Indtjening, og som her vil blive bestemmende for Arbejdslønnen, hvis disse Virksomheder da ikke helt skal udslettes?

Eller skal Grundlaget være at finde i *hver Virksomhed for sig* indenfor Erhvervet, med den deraf følgende Forskel i Arbejdslønnen, svarende til de forskellige Virksomheders Indtjeningsevne?

Eller skal man ikke tage nogetsomhelst Hensyn til det enkelte Erhverv som Helhed eller dets enkelte Virksomheder, men finde Grundlaget for voldgiftsmæssig Fastsættelse af Arbejdslønnen i, hvad Landets *samtlige* Erhverv indenfor Produktion og Omsætning som Helhed evner at betale, med deraf følgende Udslettelse af de Virksomheder, der ligger under det udregnede Middeltal?

Eller skal vi ind i en efter nationaløkonomiske Interesser af det Offentlige ledet Sanering af vore Bedrifter, med Udskillelse af overflødige og kapitalædende Virksomheder og Metoder, tilsigtende en økonomisk samfundsmæssig Regulering af Produktion og Omsætning, paa hvis Grundlag en Vurdering af Arbejdslønnens Størrelse kan finde Sted?

Nej, vil man sige til alt dette — og med Rette. Du er fuldstændig forkert paa den. Det er slet ikke noget saadant, der tænkes paa med Voldgift paa Arbejdsvilkaarene. Hvor vil Du hen! Og det lader sig jo af mange Grunde slet ikke gennemføre. Det er jo Socialisering eller begyndende Socialisering, og hvad tror Du bl. a. Arbejdsgiverne vil sige til det; det skulde de vist meget have sig frabedt.

Naa ja, men hvad tænkes der da paa, hvor *er* da det Grundlag, paa hvilket en ogsaa for Arbejderne tilfredsstillende Løsning af Spørgsmaalet kan finde Sted?

Man maa blive mig Svar skyldig, thi *det hænger simpelthen frit i Luften uden noget paaviseligt Sted og er i sig selv ogsaa lige saa luftigt som den Overbevisning, med hvilken en Voldgiftsdom af denne Art vilde kunne motiveres.*

Her staar vi ved Forskellen mellem Voldgift i *Retstvister og Interessetvister,* og det maa være øjensynligt, at i et kapitalistisk ledet Produktionsliv, med fri Ret til Udbytning og Profit, *maa den tvungne Voldgift høre op, hvor Interessetvisterne begynder.* Og man maa huske, at Fagforeningerne med den efterhaanden skabte Indflydelse paa Arbejdernes Vilkaar i det moderne Produktionsliv er et ligefremt Produkt af det samme Produktionsliv, der proportionalt med Produktionslivets uhæmmede Udfoldelse i *Princippet* for sig maa kræve den samme uhæmmede Indflydelse paa egne Vilkaar, fordi de er Organer af samme Væsen og Princip som alle andre i Produktionsmekanismen investerede Bestanddele, med Evne til at kræve sig økonomisk respekteret.

Fagforeningerne Arbejdernes uundværlige Værn.

I Kampen for Tilværelsen har Arbejderne gennem deres Fagforeningerne efterhaanden tilvejebragt den økonomiske og kulturelle Højnelse, der har fundet Sted for denne store Gruppe af Medborgere, og det fremskredne Stade, paa hvilket hele den danske *Mellemklasse* befinder sig økonomisk og kulturelt, er ikke mindst en Frugt af de danske Fagforeningers Arbejde, der gennem deres økonomiske Virksomhed direkte eller indirekte har skabt Betingelser for øget Velstand *langt udenfor deres egen Kreds* og bidraget væsentligt til den økonomiske Bæreevne, der er en Betingelse for alm. kulturelt Fremskridt.

Det er en Kendsgerning, at Fagforeningerne er Arbejdernes eneste Værn mod den Fattigdom og Elendighed, der truer dem, hvis Konkurrencen om Arbejdet — saavel blandt Arbejdsgivre som blandt Arbejderne —

fik frit Spillerum uden Hensyn til Arbejdsløn og andre Arbejdsvilkaar.

Denne Kendsgerning maa Arbejderne og mange andre holde sig for Øje, naar der er Tale om at likvidere Fagforeningernes Kampkraft, thi hvad enten Arbejderne frivilligt giver sig en Voldgift i Vold, eller det sker ad Tvangens Vej, *saa bortfalder efterhaanden den Styrke,* der er Fagforeningernes Kendemærke i Forholdet til Arbejdslønnen, og som er uundværlig for Fagforeningernes Trivsel.

Thi under en Voldgift er der ingen Brug for *Kampkraft, Kontingenter, Solidaritet, Offervilje, Fællesfølelse, Klassefølelse* eller overhovedet nogen af de Egenskaber, gennem hvilke Organisationens *fysiske og etiske* Virksomhed udfolder sig. Der er bare Brug for nogle Fortalere, Statistikere, der for mere eller mindre døve Øren søger at faa en Voldgift (Opmand) til at forstaa, at Lønnen maa op, eller at den ikke kan taale at komme ned, og hvor Ligegyldighed og Mistillid blandt Fagforeningens Medlemmer efterhaanden breder sig, og Fagforeningen ender med at synke ned til at blive et almindeligt Efterretningsbureau, gennem hvilket Voldgiftens Budskab om Arbejdsvilkaarene spredes til den stadig indskrumpende Medlemsstab, indtil formodentlig tilsidst Pressens Radioavis, paa Grund af manglende Tilslutning, maa overtage denne Del af Opgaven.

Nej, Fagforeningerne i deres nuværende Form er Arbejdernes eneste Garanti for en nogenlunde økonomisk Placering i Samfundet, og Fagforeningerne har hos Arbejderne efterhaanden *rodfæstet en for Opretholdelsen af vort hele Samfundsliv saare betydningsfuld tilværelsesmæssig Indstilling* med Hensyn til de økonomiske Vilkaar, det gennem deres Fagforeninger er muligt for dem at aftvinge dette Samfund — en Indstilling, *der hurtigt vilde forandre Karakter i samme Forhold, som disse økonomiske Vilkaar ikke længere var en Frugt af Arbejdernes egne Anstrengelser, men bestemtes af andre.*

Her foreligger et Forhold af betydelig psykologisk Interesse og med et vidtspændende Perspektiv.

Naar Samfundet gennem Retten til fri Organisationsdannelse giver Arbejderne Adgang til kollektiv og solidarisk Røgtelse af deres økonomiske Livsinteresser, saa føler Arbejderne, at der ogsaa hermed følger *en vis moralsk Forpligtelse* til at klare sig med de økonomiske Resultater, et saadant solidarisk Samvirke fører med sig, og hvor ikke ganske særlige Forhold gør sig gældende, føres dette Standpunkt igennem, *og det hele Samfunds sociale Struktur bygger i Hovedsagen herpaa.* Det er værd at mærke sig dette.

Men vilde Arbejderne have den samme Respekt for en saadan Forpligtelse, naar Lønnen blev fastsat af en Voldgift, endda en dem paatvungen Voldgift? Og kunde man forlange det af dem? Kunde man forlange af Burmeisters Arbejdsmænd til 50 Kr. om Ugen, at nu havde de bare at sørge for, at disse 50 Kr., som Voldgiften havde tilstaaet dem i ugentlig Arbejdsløn, kunde strække til til Familiens Underhold, Husleje, Skatter, Klæder o. s. v.

Mon ikke en saadan Arbejder, naar han sidder ved sin Voldgiftssmalkost og filosoferer over Samfundets Nederdrægtighed mod de Smaa, vilde ræsonnere, at naar Samfundet (Voldgiften) havde bestemt, at han skulde klare sig med 50 Kr. om Ugen, saa vilde det samme Samfund maaske ogsaa nok være saa venlig at give ham rimelig Anvisning paa, hvordan et saadant Kunststykke skulde kunne præsteres.

Og vilde en saadan Arbejder ikke meget hurtigt finde ud af, paa hvilke Poster der *ikke* skulde knibes, og ladende alle de Poster i Stikken, der ikke repræsenterede det nødvendigste til Livsopholdet, med en vis berettiget Henvisning til den Voldgift, der uden noget kvalificeret Grundlag havde fastsat hans Løn til 50 Kr.

Og vilde dertil ikke en saadan ændret Opfattelse af *Forpligtelsen til at faa Lønnen til at slaa til* ogsaa været støttet meget stærkt af den Omstændighed, at den Virksomhed, der af Voldgiften har faaet Medhold i at nøjes med at betale den lave Arbejdsløn, ikke selv er under nogen tilsvarende Indflydelse med Hensyn til, *hvilke Indtægter den kan beregne sig,* men kan som hidtil frit beregne sig en hvilkensomhelst Profit, som foreliggende Muligheder til enhver Tid vil kunne betinge.

Det er jo nok troligt, at Voldgiftstankens Venner ikke har tænkt over denne Side af Sagen — ikke har tænkt over de *mere psykologiske Virkninger,* der her vilde faa sin gode Forklaring i Opretholdelsen af den kapitalistiske Udbytning i fuldt Maal, men med Udslettelse af Arbejderens eneste nuværende aktive Værn: nemlig Fagforeningernes frie Indflydelse paa Arbejdsvilkaarene, og det til Fordel for en Voldgift, hvis Kendelser aldrig af Arbejderne vil kunne paaregne sig nogen Respekt, fordi de ikke vil kunne afsiges paa et Grundlag, der kan fremkalde en saadan.

Men lad os se Sagen fra en anden Side:

Kan det tænkes, at Arbejderne i Længden vil finde sig i *den Undtagelsesstilling,* Samfundet saaledes har tildelt dem, hvor Fagforeningerne sættes i Koncentrationslejr, og Lønnen fastsættes af en tvungen Voldgift, medens Produktion og Omsætning boltrer sig af Hjertens Lyst til Tonerne af *Profittens lokkende Orkester.*

Kan det tænkes...?

Eller kan det ikke snarere tænkes, at Arbejderne i vort demokratisk styrede Samfund *vil kræve,* at den samlede Produktion og Omsætning skal ind under *samme effektive Kontrol med Hensyn til Fordelingen af det Udbytte,* der bliver tilbage, naar alle rimelige Driftsomkostninger er afholdte, med andre Ord kræve Lighed for Loven, kræve Socialisering?

Og kan det tænkes, at en demokratisk Regering vil kunne modstaa en saadan retfærdig Fordring?

Og kan den ikke modstaa Fordringen, kan den *da* gennemføre den?

Og hvis Forsøget gøres, men ikke lykkes, hvad saa? Hvad kommer saa efter?

Naar man staar overfor Spørgsmaalet om *et principielt Vendepunkt* i en hidtil med Held praktiseret Virksomhed paa et livsvigtigt økonomisk Omraade for store Dele af en Befolkning, og oven i Købet med Bivirkninger langt udenfor den direkte interesserede Kreds, *skal man se sig godt for.*

I Tiden, der er medgaaet, siden Spørgsmaalet om tvungen Voldgift rejstes, har fremragende Medborgere haft Lejlighed til at udtale sig. En af dem har for nylig om dette Spørgsmaal bl. a. udtalt, *at hvor man har sin Frihed, skal man ikke godvillig give den fra sig.*

Dette Synspunkt slutter jeg mig til. *Voldgift i Retstvister det er i sin Orden,* men *overfor Interessetvister er der et Stoppested!*

Her kolliderer Voldgift med Arbejdernes principielle politiske og økonomiske Samfundsopfattelse, hvor Arbejderne ikke kan give deres Frihed fra sig, den Frihed, der har ført til de hidtil opnaaede Resultater, og som er nødvendig i Arbejdernes fortsatte Frigørelseskamp.

I vore Fagforeninger ved Arbejderne, hvad de har. De er i Realiteten *Voldgiftens Modsætning.* Og lukker vi Øjnene for denne Væsensforskellighed, *ved Arbejderne ogsaa, hvad de faar.*

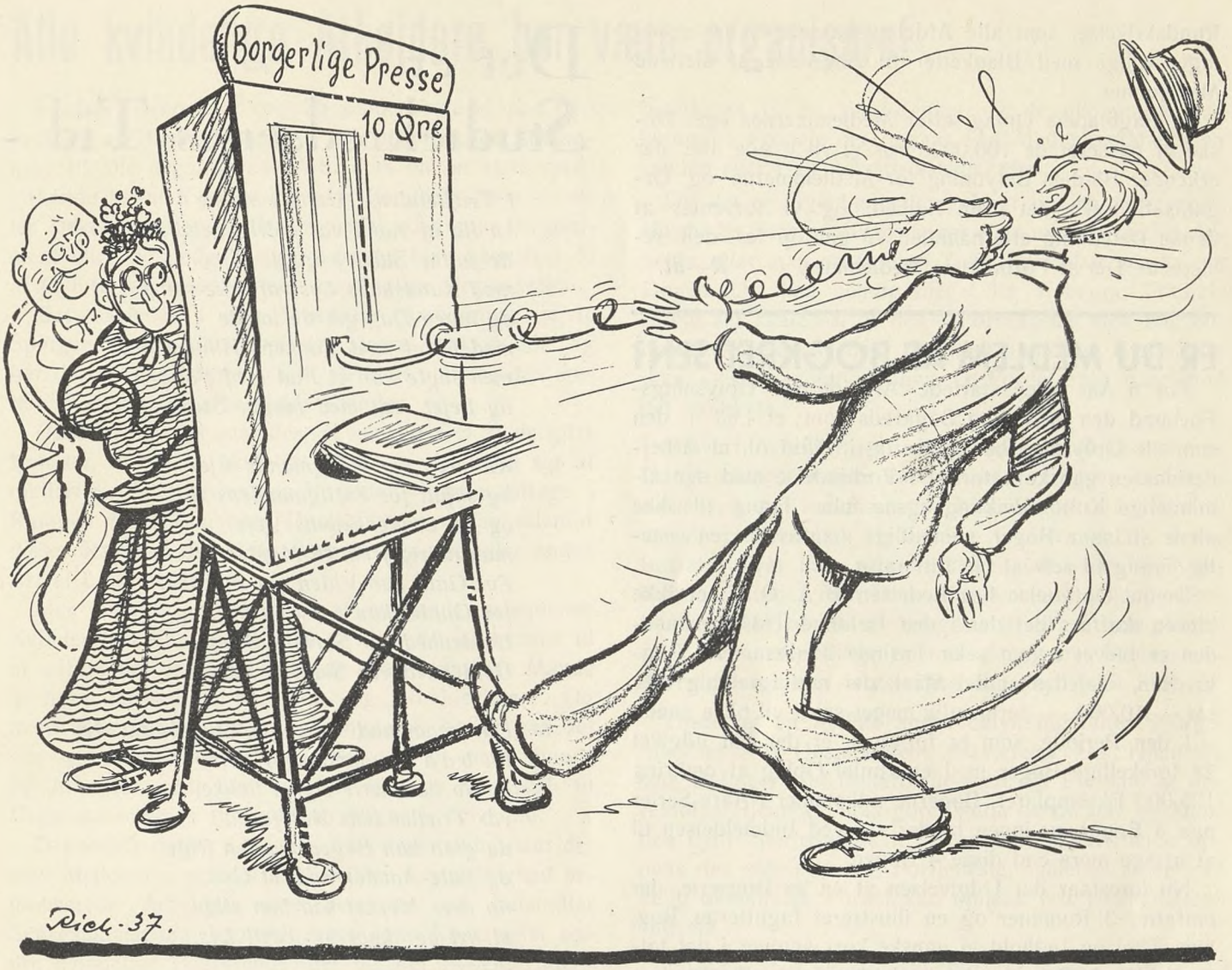

For den Arbejder, der er Abonnent paa den borgerlige Presse, er det som hver Dag at lægge 10 Øre i en Automat og til Gengæld faa en knyttet Næve i Ansigtet.

Lad det være Slut med dette Selvplageri - Hold Social-Demokraten!

Fagbladets Oplag er nu 100,000

Med vort Fagblads Nummer 18, der udkom den 30. September i Aar, er Antallet af trykte Eksemplarer passeret 100,000 pr. Nummer.

Dette store Tal angiver klart og tydeligt den store Udvikling, som vort Fagblad er undergaaet siden Forbundets Kongres i 1932 vedtog Nyordningen for Udgivelsen af Fagbladet. Naturligvis er der endnu et Stykke Vej tilbage forinden Fagbladet naar ud til alle Forbundets Medlemmer, men det er Medlemmerne selv der bestemmer, naar dette skal ske, fordi det er dem selv, der overfor Afdelingsledelserne, skal fremsætte Ønsket om at faa Fagbladet tilbragt.

I Virkeligheden er det denne Bestemmelse om, at Bladet kun tilstilles de af Medlemmerne, der har udtalt Ønske om at faa det, der angiver hvilken Betydning Bladet har. Det vilde være den letteste Sag af Verden, at faa Bladets Oplag op paa et betydeligt højere Tal, hvis det uden Hensyn til det enkelte Medlems Ønske blev anmeldt og fremsendt. Men i saa Tilfælde vilde der ikke foreligge noget Bevis for, om der virkelig bestod nogen Interesse for Bladet og dets Indhold. Efter den anvendte Form for Udsendelse af Bladet kan det, med Henblik paa det stigende Antal Læsere, fastslaas, at Interessen for begge Dele er tilstede blandt Forbundets Medlemmer. Herom vidner tillige de mange Tusinde Anmodninger til Postvæsenet om Ændring af Adresser for Bladets Forsendelse til Medlemmer, der fraflytter den oprindelig angivne Adresse.

Denne Kendsgerning bør dog i intet Tilfælde forlede Afdelingsledelserne til at slække paa Kontrollen, for selvfølgelig findes der blandt det meget store Antal Medlemmer, der faar Fagbladet tilsendt, en Del, der enten glemmer eller paa anden Maade undlader at give Oplysning om ændret Adresse. Og endelig bør Bladets Ekspedition i intet Tilfælde unddrages Oplysning om Udslettelse af Medlemmer, der ganske naturligt samtidig mister Retten til fremtidigt at faa Fagbladet tilsendt. Vi henviser iøvrigt herom til den udsendte

Rundskrivelse, som alle Afdelingskasserere har modtaget tillige med Blanketter til Angivelse af slettede Medlemmer.

At Fagbladets Oplag, efter Medlemmernes eget Ønske er passeret de 100,000, tror vi vil glæde alle, der erkender Bladets Betydning for Medlemmerne og Organisationsarbejdet i sin Helhed, og vi forventer at denne Betydning efterhaanden vil gaa op for den resterende Del af Forbundets Medlemmer. *R—dt.*

ER DU MEDLEM AF BOGKREDSEN?

For 6 Aar siden startede Arbejdernes Oplysnings-Forbund den saakaldte Bogkreds som et Led i den samlede Oplysningsbevægelse og i Tillid til, at Arbejderklassen ganske naturligt i Forbindelse med den almindelige Kulturudvikling ogsaa følte Trang til ikke alene at laane Bøger, men tillige maatte føle en rimelig Trang til selv at eje Litteratur.

Denne Opfattelse hos Ledelsen af A. O. F. er ikke blevet skuffet, idet der i den forløbne Tid efterhaanden er blevet tegnet seks Tusinde Medlemmer i Bogkredsen, saaledes at det Maal, der rent foreløbig blev sat — 10,000 —, formentlig meget snart vil blive naaet.

I den Periode, som er forløben, er der ialt udgivet 28 forskellige Bøger med et samlet Oplag af omkring 125,000 Eksemplarer. Bøgerne udkommer i Aars-Serier paa 4 Bøger og ingen binder sig ved Indmeldelsen til at aftage mere end disse 4 Bøger.

Nu forestaar der Udgivelsen af en ny Bogserie, der omfatter 3 Romaner og en illustreret faglitterær Bog, hvis Titel og Indhold vi ganske kort angiver i det følgende. Hver Bog — der er indbundet — koster kun 2 Kr. 90 Øre og betales efterhaanden som Bøgerne udkommer hvert Kvartal. — Du bør ikke betænke dig, men straks tilmelde dig Bogkredsen.

Peter Hansen: »Fra Byens yderste Grænse« (Udk. ca. $^{1}/_{11}$ 37). En Roman om Storbyens Ekspansion, om Forstadens Udflyttere, om Livet mellem Hække og Haver, et nyopdaget Milieu med sin egen Mentalitet og sine særlige Konflikter.

Caja Rude: »Kammerat Tinka« (Udk. ca. $^{15}/_{1}$ 38). »Tinka« er Typen paa Pigen af i Dag — hende der bruger Øjnene og tager kritisk Stilling til Omverdenen, hende, der tænker selv og tager sin Tørn for at placere sig i Erhvervslivet med fuld Ligeret med sin mandlige Kammerat.

Oluf Bertolt: »Tre Pionerer«. Illustreret. (Udk. ca. $^{15}/_{5}$ 38). Hvordan gik det egentlig til, at det blev en Løjtnant, en Boghandler og en Skolelærer, der plantede Socialismen i den danske Jord, grundlagde »Internationale«, Forløberen for Socialdemokratiet, Fagbevægelsen, Kooperationen, og skabte Arbejderpressen?

Albert Halper: »Klichéfabriken« (Udk. ca. $^{15}/_{8}$ 38). En underholdende og læseværdig Bog, der gennem en Række haandgribelige Livssituationer og en Masse dramatiske Livsskæbner giver et Billede af Amerikas ubarmhjertige Kamp for det daglige Brød og den moderne amerikanske Arbejderbevægelses Stilling og Vilkaar.

Det er Studiekredsenes Tid -

I Trælletidens Armods-Mørke
en Ild af Aand var aldrig tændt,
de sultne Slavers trætte Øjne
mod Kundskabs Lys var ikke vendt,
og ingen Dag gik de imøde
med Flugt mod Tankens Himmelblaa,
men søgte kun et Fad med Føde
og Lejet redt med mugne Straa.

Kulturen var i Rigmands Eje
og skjult for Fattigmandens Blik,
og ad Uvidenhedens Veje
man aldrig frem til Magten gik.
For Guld kun Viden var at købe,
for Guldet kun var Pen og Pog,
Uvidenhed var Slavens Svøbe,
Uvidenhed var Slavens Aag.

Da Smaamand sprængte Guldets Lænke,
fik b a a d e Aand og Kræfter fri,
og da han lærte sig at tænke,
var Trælletidens Nat forbi,
da greb han Bogen fra den Rige
og følte Aanden som et Gys,
op over Mørket saa han stige
et nyt og skønt og ædelt Lys.

Op over Armods dybe Kløfter,
som spærret var for al Slags Aand,
nu Kundskabs klare Lys vi løfter
med Videns Fakkel i vor Aand.
Fra Trælletid og Femtestanden,
fra Mørkets Mug og sure Dunst,
nu griber ogsaa Arbejdsmanden
begejstret mod Kultur og Kunst.

Med Flid vil Aand og Pen vi dyrke,
naar Vinterkvælden bliver lang,
vi ved, at Kundskab giver Styrke,
Uvidenhed betyder Tvang.
Lad Aandens Ord iblandt os høres,
thi al Slags Viden gør dig stærk,
skal Arbejdsmanden dygtiggøres,
da sker det ved hans eget Værk.

Kom da Kulturens klare Flamme
at sprænge Mørkets sidste Rest,
død er den gamle Trællestamme,
nu vil vi fejre Lysets Fest,
nu vil vi eje Bog og Tone
og hvert af Kunstens Aandedræt,
da bærer vi den gyldne Krone
og har fuldbragt vor Ligeret!

Aage Hermann.

Alle kvindelige Arbejdere bør være organiseret

I sidste Nummer af vort Fagblad bragte vi, paa Opfordring af Husassistenternes Organisation, en Anmodning til alle organiserede Arbejdere om at være medvirkende til, at Kvinder indenfor Familiekredsen — eller Bekendtskabet — der beskæftigedes som Husassistent eller lignende husligt Arbejde, blev paavirket til at tilslutte sig Husassistenternes faglige Organisation.

Det saaledes i den fremsatte Anmodning rejste Spørgsmaal har utvivlsomt en større Rækkevidde og bør derfor ikke begrænses til alene at omfatte den omtalte Kategori af arbejdende Kvinder.

Desværre er det saaledes, at en stor Del af de gifte Kvinder, drevet af Nød og Trang — det være sig af midlertidig eller permanent Karakter — maa deltage i Kampen for Hjemmenes Opretholdelse ogsaa udenfor disses Rammer ved Udførelsen af den ene eller anden Art af Lønarbejde.

Men det sker tillige ofte, at saadanne arbejdende Kvinder ikke er organiserede og saaledes er henvist til at udføre det paatagne Arbejde uden i ringeste Maade at have Indflydelse paa Løn- og Arbejdsvilkaar. Og hvad dette betyder omsat i Ydmygelser baade paa det ene og det andet Omraade er der ikke en eneste mandlig Arbejder, som blot har det ringeste Kendskab til Organisationernes Indflydelse, der er i Tvivl om.

Det virker derfor i høj Grad forstemmende, naar det med Mellemrum erfares med hvilken Ligegyldighed organiserede Arbejdere ofte betragter og behandler Spørgsmaalet om, hvorvidt deres egne Koner eller andre kvindelige Paarørende, der udfører Arbejde udenfor Hjemmenes Grænser, er organiserede eller ej. Ja, det er endda ikke saa sjældent, at det kan konstateres, at en Lønarbejder som selv er et udmærket Organisationsmedlem, er direkte Modstander af, at hans Kone staar tilsluttet Kvindeligt Arbejderforbund og ligefrem modarbejder en Indmeldelse.

En saadan Modstand mod en Kvindes Indtræden i de organiserede Kammeraters Rækker grunder sig ofte paa den fuldkomne fejlagtige Opfattelse, at det maa anses for tilstrækkeligt, naar Vedkommende selv er organiseret. Den samme — ligesaa meningsløse som urigtige — Opfattelse, der gør sig gældende, naar en Arbejder mener at have opfyldt sin Pligt mod Socialdemokratiet ved selv at have sit Medlemsskab til en socialdemokratisk Forening i Orden, og derfor lader sin Kone staa udenfor Partiets Rækker. En for en organiseret og politisk oplyst Arbejder i begge Tilfælde ganske absurd Tankegang.

Spørgsmaalet om hvorvidt en Kvinde, der udfører Arbejde udenfor Hjemmet, bør være organiseret eller ej kan selvsagt ikke afgøres paa Grundlag af saa forældede Anskuelser som allerede anført. Og Spørgsmaalet kan følgeligt heller ikke afgøres under Henvisning til det ligesaalidt akceptable Resonnement, som Besparelse af Kontingentbetaling maa siges at være. Enhver Arbejder ved — eller burde vide det — at der aldrig kan drages nogen Parallellinie mellem Kontingentindbetalingen til en Fagforening og de økonomiske og kulturelle Fordele der opnaas ved Medlemsskabet i en saadan eller i en Arbejdsløshedskasse.

Og det er ingenlunde ligegyldigt om en arbejdende Husmoder faar en Krone mere eller mindre for sit Arbejde, eller maa arbejde en Time mere eller mindre om Dagen. Det kan nemlig meget let i begge Tilfælde forme sig saaledes, at den i Forbindelse med Husmoderens Arbejde udenfor Hjemmet opnaaede Fortjeneste ikke — som ventet — bliver en Fordel, men tværtimod det modsatte.

Ethvert Arbejderhjems Bestaaen er med den mange Gange knapt tilmaalte Fortjeneste en Opgave, der løses alene ved den Indsats, som Husmoderen er i Stand til at yde i økonomisk Henseende. Og Kravet til denne Indsats bliver ikke mindre efterhaanden som Familiekredsen forøges med Børn. Der kommer i denne Forbindelse ikke alene en Forøgelse til Kravet om økonomisk Sans, men tillige opstaar der et nyt Problem — Børneopdragelsen — der ikke kan skydes til Side.

Disse og en Række andre betydningsfulde Spørgsmaal gør, at Husmoderens Fraværelse fra Hjemmet, som Deltager i et Lønarbejde med det Formaal at opretholde Hjemmet, maa gøre baade hende selv og Manden dybt interesserede i, at der for dette Arbejde opnaas den størst mulige Fortjeneste, saaledes at en virkelig økonomisk Fordel kan opnaas ved Husmoderens Indsats.

Foruden den økonomiske Side af Sagen melder sig en anden af ikke mindre væsentlig Betydning, nemlig den arbejdsmæssige. Det kan ikke være ligegyldig, hvor mange Timer af Dagen en arbejdende Kvinde skal tilbringe udenfor Hjemmets Grænser. Denne Side af Sagen er maaske lige saa vigtig som den økonomiske. Dels kan det forudsættes, at den, der skal træde i Stedet for Husmoderen — i Reglen et skolepligtig Barn — ikke har Husmoderens Sans for Ledelsen af Hjemmets Anliggender, hvad heller ikke kan forlanges. Og dels betyder mange Timers strengt Arbejde dagligt uden for Hjemmets Døre, at der tæres overmaade meget paa Husmoderens Helbred, ofte saa meget at sygelig Tilstand indtræder og Livet dermed afkortes.

Der kunde om hele dette Forhold anføres meget mere som Argumentation for den kvindelige Arbejders Indmeldelse i Organisationen, men det er forsaavidt ikke nødvendigt, det ovenanførte er tilstrækkelig Motivering for, at der hos alle organiserede mandlige Arbejdere maa være levende Interesse og Forstaaelse for de kvindelige Arbejderes Organisation. Vær derfor medvirkende til at enhver arbejdende Kvinde bliver organiseret. Stil dig ikke afvisende og fraraadende, saafremt det drejer sig om din egen Hustru for ikke mindst denne Kvinde har Krav paa kammeratlig Optræden fra din Side og dette gælder ogsaa paa det organisationsmæssige Omraade.

R—dt.

ARBEJDSMÆNDENE I SLAGELSE
HAR BYGGET FORSAMLINGSBYGNING

Sidste Aar bragte vi her i Fagbladet Meddelelse om, at Slagelse Afdeling havde opført en ny Kontorbygning. Det fremgik af Beskrivelsen og de vedføjede Billeder, at Nyerhvervelsen var af tilfredsstillende Art. Og den har formentlig været af omfattende Art, idet Arbejdsmændene i Slagelse allerede i Foraaret traf Beslutning om at udnytte det resterende Grundareal til Anlæg af en Forsamlingsbygning, hvis Fuldførelse skred saa hurtig fremad, at den nye Bygning kunde indvies ved en storstilet Festlighed den 20. September ved hvilken Lejlighed Afdelingens Medlemmer med Damer ialt ca. 1200 deltog, og vort Forbunds Formand *Axel Olsen* talte.

Forsamlingsbygningen, hvis Stræbepiller giver den et solidt Præg.

Om selve Bygningens Indretning henviser vi til nedenstaaende Beskrivelse, som er gengivet efter Slagelse Socialdemokrat, og iøvrigt til vedføjede Billeder.

Formand Otto Stein og Kasserer Hans Jensen

Fra Hovedindgangen ved Eriksgades Udmunding til Løvegade kommer man ind i en stor, lys og rummelig Foyer, hvor der til venstre er Indgang til Restaurationen. Lokalet her er lyst og hyggeligt.

I Foyeren findes en stor Garderobe til venstre og til højre en Aabning til Køkkenet og Anretningen, ligesom der findes moderne Toiletter.

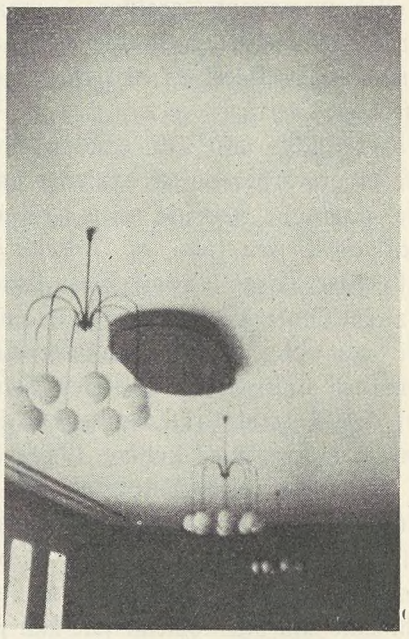

Festsalens smukke Loft med moderne Lysekroner og Aerofon, Ventilationsanlæg.

I Stueetagen vil desuden som hidtil Naalefabriken og Kvindeligt Arbejderforbunds Kontor og en Del andre Rum have til Huse. I den østlige Gavl findes et Lokale, som kan benyttes af Afdelingens Medlemmer til Opholdsstue.

Fra Foyeren kommer man op ad en bred Trappe til Salene, og her maa man selvfølgelig først og fremmest bemærke den store Fest- og Mødesal, i hvis Baggrund forefindes en stor Tribune — og Dagslyset vælder ind ad 14 høje Vinduer, medens det kunstige Lys besørges af fire moderne Lysekroner med »Fuldmaanekupler«, som vil kunne komme op paa 4000 Lys.

Ogsaa Ventilation er det sidste nye, idet der i Loftet er indrettet en stor Aerofon. Her kan forøvrigt indskydes, at Centralvarmefyringen af Salene paa første Sal drives af et Centralvarmefyr, medens Stueetagen og Kontorbygningen drives paa et andet Fyr fra Kontorbygningen, hvorfra Varmen blæses ind i Stueetagen.

Det er en smuk og festlig Sal med ca. 700 Siddepladser.

Ved Siden af er der en Sal med Plads til ca. 100

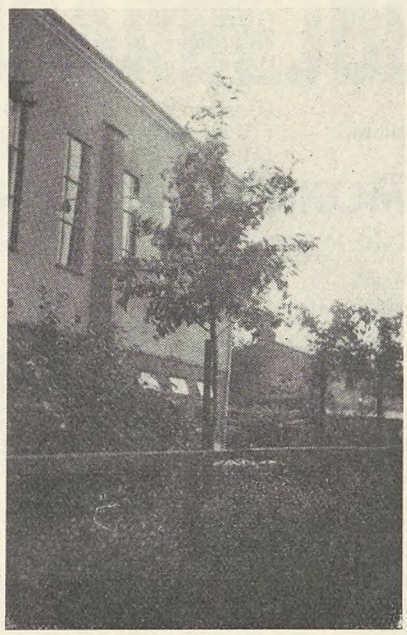

Restaurationshjørnet.

Mennesker. Her er der Paketgulv, og dersom det gøres nødvendigt, kan 3 trefløjede Døre slaas op ind til den store Sal, saa begge Sale kommer i Forbindelse med hinanden. I den lille Sal er der desuden Elevator ned til Anretningen i Stueetagen.

Set ude fra er Bygningen ret monumental. De røde Stræbepiller klæder de gule Mure og giver et vist solidt Præg over Bygningen. Den tildels nye Kontorbygning passer godt i Stilen til den moderne Forsamlingsbygning — og den tidligere Beplantning omkring Bygningerne bidraget sit til at gøre Omgivelserne nobel og tiltalende.

Restaurationens lyse Farver er vist allerede nævnt. Saa kommer Foyeren, som er holdt i det Grønne. Festsalen og den lille Sal er lys og smilende. Særlig den store Sal er smukt udsmykket. Her er Vægge og Loft

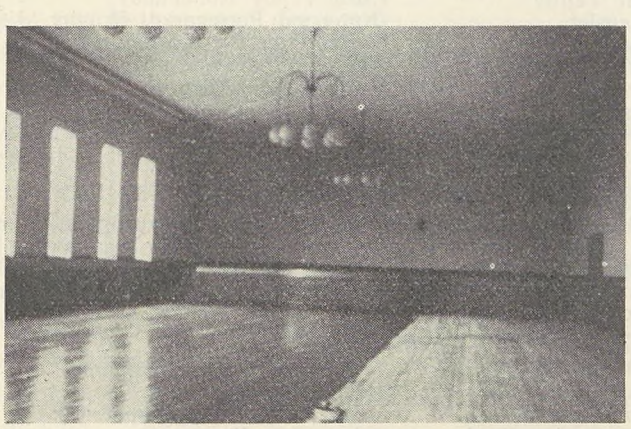

Interiør fra Festsalen.

gullige med grønne Friser. Forneden paa Væggene er en »Bort« af rustrød Craftex med en Kant af lysegul Naturtræ.

Trapper og Restauration er belagt med marmoreret Linoleum, og overalt er der smarte Gardiner med Stores.

Vi lykønsker Kammeraterne i Slagelse til den smukke Nyerhvervelse med Ønsket om Held til Driften.

Valgfondsmærket

Køb et Valgfondsmærke,
støt og styrk din Sag,
sammen staar vi stærke
paa en Opgørsdag.

Jorden tændt i Luer,
Frihed lagt i Bur,
trindt om Danmark truer
al Slags Diktatur.

I de onde Dage
styres Verden slet,
da er for de Svage
ingen Lov og Ret.

Uret vil dig kværke,
faar den Magt som Agt.
Køb et Valgfondsmærke,
vaag og vær paa Vagt!

Peter Simple.

HUSK

at fremsende Bestilling paa Skiftedags-nummeret.

25 Aar som Tillidsmand

Den 26. Oktober kan Kontorbestyrer i Arbejdsløshedskassen, *Hans Hansen,* Svendborg, fejre 25 Aars Jubilæum, idet han paa denne Dato i 1912 overtog Hvervet som Kontorbestyrer og Afdelingskasserer.

Hans Hansen er født paa Ærø den 22. Juli 1880, som den ældste af 13 Søskende, og maatte som Datidens Børn i en meget tidlig Alder ud for at tjene til Livets Ophold, paa Egnens Gaarde.

Udlængslen var ham imidlertid i Blodet, og i Lighed med saa mange Ærøboer tog han 19 Aar gammel fra Øen, og arbejdede som Teglværksarbejder. I 1907, et Par Aar efter at være bleven gift bosatte Hans Hansen sig i Svendborg, hvor han fik Arbejde som Havnearbejder.

Interessen for Fagforenings- og Partiarbejdet udvikledes stærkt hos Hans Hansen, og i 1912 valgte Kammeraterne ham til Bestyrelsesmedlem i Fagforeningen. Samme Efteraar overtog han Posten som Bestyrer og Kasserer. Disse to Hverv røgtede han til 1. Maj 1934, da Afdelingen blev branchedelt. Han er som før nævnt stadig de tre Afdelingers Kontrolbestyrer.

Det var dog ikke alene det rent administrative, der havde Hans Hansens Interesse. Paa Kongressen i 1913 valgtes han som Formand for den daværende 7. Agitationskreds, og denne Post har han siden beklædt, nu som Kredsformand for 20. Kreds. Ikke mindst som Kredsformand har Hans Hansen gjort sig kendt for sit dygtige Agitationsarbejde, og han har skabt sig en meget stor Vennekreds paa Grund af sin særlige Maade at gribe Tingene an paa.

Ogsaa Partiet har gennem Aarene gjort stærkt Brug af Hans Hansens Arbejdskraft. Han var saaledes fra 1921 til 1933 Medlem af Hjælpekassens Bestyrelse, og har fra 1917 været Medlem af Ligningskommissionen, ligesom han er Medlem af Kontrol Komiteen for »Sydfyns Social-Demokrat«.

I 1916 indvalgtes Hans Hansen i Svendborg Sygekasses Bestyrelse, og har fra 1934 været Formand for denne Kasse, der tæller ca. 12.000 Medlemmer. Han er endvidere Medlem af Grundforbedrings Udvalget for Svendborg Amt.

De mange Tillidshverv er ikke gaaet Hans Hansen til Hovedet, han er fremdeles den samme vennesæle og gode Kammerat, som hele hans personlige Fremtræden bærer Præget af. Paa Jubilæumsdagen vil Kammeraterne i Svendborg sikkert bevidne Hans Hansen deres Tak og Paaskønnelse for de mange Aars trofaste og veludførte Arbejde. Og hertil føjer vi for vort Vedkommende en hjertelig Lykønskning med Ønsket om, at Hans Hansen endnu i mange Aar maa være i Besiddelse af Helbred til at udføre den Gerning, som vi ved han sætter saa stor Pris paa.

LØBENDE KONFLIKTER

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør A. Jørgensen og J. Jensen)
26. Agitationskreds	(Dræningsmester Laur. Christensen, Nysum)
34. Agitationskreds	(Herregaarden »Aakjær«)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(Tærskeselskabet »Vester Jølby«)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Glumsø	(Glumsø-Bavelse Kommune)
Granslev	(Hofjægermester Honnens de Lichtentenberg, »Bidstrup« pr. Laurbjerg)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Haldrup-Søvind	(Gangsted-Søvind Kommune)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted)
	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Johs. Jensen, Hals)
	(Chr. Andersen, Hals)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Hvidbjerg-Lyngs	(Tærskeselskabet »Fremtiden«)
Hornslet-Rodskov, Voldum-Rud, Søby-Halling, Mejlby, Mygind-Lihme, Karlby	(Clausholm og Sofie Amaliegaards Skovdistrikter)
Hornslet-Rodskov	(Grusgraventreprenør Niels Lading, Terndrup pr. Hornslet)
Hou Vendsyssel	Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen, Møbelfabrik i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Murermester J. O. Raunholt, Højvang, Kolding)
	(Husted Nielsen, Vamdrup)
	(P. Fallesen, Vejen)
	(Nis Hansen, Hoppes Huse, Vonsild)
	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Kvissel og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Ljørslev	(Tærskeværksejer Alfr. Vester, Vester Assels)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nyborg	(Trælandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Veflinge	(Rugaard Savværk, pr. Veflinge)
	(Sympatikonflikt)
Vilstrup	(Vilstrup Kommune)
Vinduespolererne Afd.	(Husassistance-Kompagniet, Gl. Kongevej)
Øsby	(Hannibal Dahl)
Ølgod	(Ølgod Kommune)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Følleslev-Særslev	(Følleslev-Særslev Kommune)
Marstrup	(Hoptrup Kommune)
Støvring-Mellerup	(Støvring-Mellerup Kommune)
Sdr. Draaby-Flade	(Flade Sdr. Draaby Kommune)
Sommersted	(Murermester Cl. Vilhelmsen, Mølby)
Vigerslev	(Vigerslev Kommune)

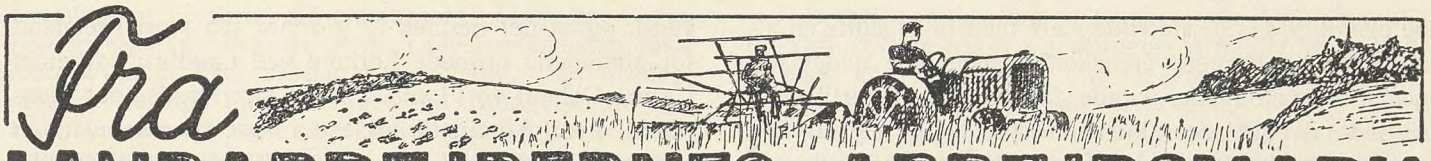

Fra LANDARBEJDERNES ARBEJDSMARK

DEN NYE SUKKERROEOVERENSKOMST

Med Vedtagelsen af Forligsforslaget af 23. September er sat et foreløbigt Punktum for en meget langvarig og meget besværlig Forhandlingskampagne om Vilkaarene for Arbejde hos Sukkerroedyrkerne. Disse Forhandlinger har faktisk staaet paa i ca. 2 Aar, og det kan uden Overdrivelse siges, at der i denne Tid har været en latent Konflikttilstand tilstede, idet der stadig har været Tale om Afslutning af kortfristede, foreløbige Overenskomster, der skulde kunne bringes til Ophør, ifald visse nærmere formulerede Forudsætninger ikke opfyldtes.

Det er fra Arbejderside paavist, at de hidtidige Sukkerroeoverenskomster var meget ufuldstændige og for Arbejderne meget utilfredsstillende. De omhandlede kun Haandarbejdet i Roemarkerne, nemlig Lugning og Optagning, hvorimod alt det øvrige Arbejde ved Sukkerroedyrkningen: Saaning, Radrensning, Oppløjning, Kørsel af Roer og Affald m. v., fuldstændig laa hen uden Aftale hos de Roedyrkere, der ikke paa anden Vis stod i overenskomstmæssigt Forhold til Forbundet. I Maribo Amt spillede det ikke saa stor en Rolle, at Sukkerroeoverenskomsterne kun omfattede Akkordpriser ved Haandarbejdet, og saalænge man havde en Arbejdsgiverforening for Landbruget i de øvrige Landsdele, hvis Overenskomster med Forbundet var normgivende ogsaa for de Landmænd, der stod udenfor, kunde de dagældende Roeoverenskomster forsvares, men efter Opløsning af sidstnævnte Arbejdsgiverforening blev Forholdene efterhaanden uholdbare.

Siden Foraaret 1936 har vi overfor De samvirkende danske Sukkerroedyrkerforeninger krævet, at disse skulde afslutte en almindelig Landbrugsoverenskomst med os, saaledes at man ikke alene havde en overenskomstlig Aftale om, at »rense Roemarkerne paa tværs, men ogsaa paa langs«, som det sagdes.

Roedyrkerforeningernes Repræsentanter har strittet imod dette Krav og har henvist til, dels at Foreningens Love ikke hjemlede, at man indgik paa en saadan almindelig Arbejdsoverenskomst, og dels, at Foreningens Medlemmer ikke som Helhed vilde være med til at ændre dette Lovfundament. De hidtil foretagne Afstemninger i Roedyrkerforeningen synes da ogsaa at bekræfte Rigtigheden heraf.

Vedtagelsen af Overenskomsten i 1936 forbandtes med en Bestemmelse om, at der skulde nedsættes et større Udvalg med det Formaal at søge tilvejebragt en almindelig Landbrugsoverenskomst. Forligsmanden, Rigsadvokat Pihl blev Formand for dette Udvalg, og en Række Organisationer udenfor Sukkerroedyrkerforeningerne, nemlig De danske Landboforeninger, Tolvmandsforeningerne, L. S. og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt blev efter udtrykkelig Begæring af Sukkerroedyrkerforeningernes Repræsentanter indbudt til at lade sig repræsentere i Udvalget. Tolvmandsforeningerne og Landboforeningerne meldte sig imidlertid fra, og Udvalgsforhandlingerne syntes nærmest at forme sig som et endeløst Tovtrækkeri angaaende fundamentale Grundprincipper.

Alligevel blev Udvalgets Arbejde dog ikke helt resultatløst. Der tilvejebragtes Udkast til en Hovedoverenskomst for Landbruget (det saakaldte »Landbrugets Septemberforlig«) og dette Udkast blev i Aar af Forligsinstitutionen indføjet som et Led i selve Mæglingsforslaget og vedtaget sammen med dette. Iøvrigt bestemtes, at der, saafremt Mæglingsforslaget blev vedtaget, umiddelbart derefter skulde optages Forhandlinger direkte mellem Forbundet og Sukkerroedyrkerforeningerne om en almindelig Landbrugsoverenskomst. Forhandlingerne skulde være tilendebragt inden 15. Juli, og for saa vidt de forblev resultatløse, kunde Forligsinstitutionen derefter gribe ind. Opnaaedes der ikke Forlig, eller undlod Forligsinstitutionen at stille Mæglingsforslag, skulde Forbundet være berettiget til med 14 Dages Varsel at frigøre sig for den løbende Overenskomst.

Det gik med disse Forhandlinger som med de tidligere. Repræsentanterne for Roedyrkerne var uendelig villige til at snakke om Indholdet af en eventuel Overenskomst, men heller ikke til mere. Naar det kom til det afgørende Punkt, erklærede Roedyrkerne, at de ikke havde og ikke kunde faa Bemyndigelse til at afslutte en almindelig Landbrugsoverenskomst.

Under disse Omstændigheder fandt Forligsinstitutionen det haabløst at stille et Mæglingsforslag og meddelte Parterne i Slutningen af Juli d. A., at man havde opgivet Mæglingen.

Forbundet stod herefter i Henhold til Bestemmelserne i Overenskomsten frit og benyttede sig heraf til at opsige Overenskomsten til Udløb den 26. September d. A., altsaa netop paa det Tidspunkt, hvor Roeoptagningsarbejdet skulde paabegyndes. Samtidig varsledes Strejke overfor samtlige Sukkerroedyrkerforeningernes Medlemmer, og Sympatiaktion overfor de danske Sukkerfabrikker for al Behandling og Transport af Roer fra Roedyrkerforeningernes Medlemmer.

Belært af Erfaringerne fra de tidligere førte talrige resultatløse Forhandlinger og for ikke paany at tilvejebringe en Situation, hvor Roedyrkerforeningernes Repræsentanter kunde slaa sig for Brystet og erklære, at

de egentligt saa gerne vilde være med til at slutte en almindelig Landbrugsoverenskomst, men ikke under nogen Omstændigheder kunde faa Fuldmagt hertil, besluttede Arbejdernes Forhandlingsudvalg sig til en anden Taktik, idet man opstillede et Forhandlingsgrundlag, der vel alene angaar Sukkerroearbejdet, men til Gengæld omhandlede alt Sukkerroearbejde: Markernes Tilberedning, Saaning, Radrensning etc. Endvidere Forslag om Arbejdstid og Lønninger for de forskellige Arbejderkategorier: Faste Arbejdere med Tjenestebolig, løse Arbejdere, Daglejerkarle og Tjenestekarle, samt en Række almindelige Bestemmelser svarende til, hvad der kendes fra Overenskomsten med Arbejdsgiverforeningen i Maribo Amt.

Dette Forslag satte øjensynligt Roedyrkernes Forhandlere i en slem Kattepine. De erklærede, at vel angik Forslaget formelt kun Sukkerroearbejdet, og man kunde ikke længere paaberaabe sig, at man ikke havde Fuldmagt og Lovgrundlag for at forhandle herom; men Gennemførelsen af Forslaget vilde betyde meget store praktiske Vanskeligheder, da det vilde være ugørligt paa Landejendomme at have een Arbejdstid og een Arbejdsløn, naar Folkene var beskæftiget i Sukkerroemarken, og en anden Arbejdstid og en anden Løn de Dage, hvor man var beskæftiget i Korn- eller Græsmarken, og at Gennemførelsen af Forslaget derfor vilde være ensbetydende med, at man for alt Arbejde paa Bedriften faktisk maatte indrette sig paa at betale samme Løn og følge samme Arbejdstid, hvad der ikke mindst for hele Fyn og den sukkerroedyrkende Del af Jylland vilde betyde væsentlige Forhøjelser af Lønnen og Forkortelse af Arbejdstiden.

Forhandlingerne i Forligsinstitutionen endte dog med, at der blev stillet et Mæglingsforslag, der fulgte de af vort Forbunds Forhandlere opstillede Krav, og Mæglingsforslaget er altsaa al Betænkelighed tiltrods blevet vedtaget af Roedyrkerforeningerne.

Den nye Overenskomst er traadt i Kraft fra den 4. Oktober og fra denne Dato er altsaa hos ethvert Medlem af Sukkerroedyrkerforeningerne oprettet fuldt overenskomstlige Forhold for alt Arbejde, der har med Sukkerroedyrkningen at gøre.

Med Hensyn til Arbejdstid og Arbejdsløn følger den nye Overenskomst i det allervæsentligste Landbrugsoverenskomsten i Maribo Amt og skelner ligesom denne imellem faste Arbejdere med 3 Maaneders Opsigelse og fri Bolig eller Huslejegodtgørelse, løse Arbejdere med egen Bolig og Daglejerkarle. Enhver Tjenestekarl, der er antaget saaledes, at han ogsaa skal deltage i Sukkerroearbejdet, altsaa antages saaledes, at han skal deltage i ethvert paa Ejendommen forekommende Arbejde, falder for hele sit Tjenesteforholds Vedkommende under Overenskomsten, og der er i denne givet Regler for Medhjælperværelsernes Indretning o. s. v.

Det har som indledningsvis bemærket været overordentlige besværlige Forhandlinger, og der har fra Arbejderrepræsentanternes Side maattet udvises baade Taalmodighed og Behændighed. Vi skulde imidlertid tro, at det opnaaede Resultat har været Anstrengelserne værd, og at der hermed er gjort et saa stort Fremstød for almindelig ordnede Forhold ved Landbrugsarbejdet i store Dele af vort Land, at man kan forudse det Tidspunkt, hvor Arbejdsforholdene i vort Hovederhverv er fastlagt i sin Helhed paa samme Maade, som Tilfældet er i de øvrige Erhverv.

V. R.

LANDARBEJDERNES OVERENSKOMST- OG RETSFORHOLD

Vi bringer nedenstaaende Fortsættelsen og Afslutningen af Oscar Levinsens Radioforedrag.

II.

Det kollektive Overenskomstforhold.

Ved Landbrugsoverenskomsterne i 1919 og 20 tilvejebragtes saaledes en ny Retstilstand for Landarbejderne. Den tilvejebragtes ved Forhandlinger mellem Arbejdsgiver og Arbejderorganisationernes praktiske Mænd paa begge Sider. Den blev til ved forskellige Forhandlinger, hvor der naturligvis var baade saglige og principielle Meningsforskelligheder. Det var jo Nyt, at Herremand og Landarbejder talte sammen paa den Maade, og mange praktiske Vanskeligheder viste der sig ogsaa ved at skabe en fast og ensartet Ramme om Landbrugets indtil da meget forskellige Arbejdsvilkaar, men Overenskomsten blev skabt, og den har nu i 17 Aar bestaaet sin Prøve i Danmarks mest intensive Landbrug.

Den kollektive Landbrugsoverenskomst er nemlig ikke noget ensidigt Dokument, der bare giver Ret til den ene og Pligt til den anden. Tværtimod. Overenskomstens moralske og juridiske Grundsætning er Arbejders og Arbejdsgivers Anerkendelse af hinandens Rettigheder og Interesser. Dens Indhold er en rent praktisk Ordning af Landbrugets mangeartede Arbejdsforhold tilpasset Erhvervets Forhold og Vilkaar. Den tilsikrer Arbejderne bestemte Rettigheder og en vis Beskyttelse, men den paalægger ham ogsaa bestemte Pligter i Forhold til Arbejdsgiverne, og den forpligter de underskrivende Organisationer til at sørge for for at de i Overenskomsten fastsatte Rettigheder og Pligter bliver respekterede. Den Arbejder, som er Overenskomsten underkastet, kan gaa til sin Organisation, dersom han mener sig forurettet og gennem denne i Reglen uden nogen Udgift for sig faa afgjort sit Klagemaal, i visse Tilfælde helt op i den faste Voldgiftsret, men den Arbejdsgiver, som finder sine Interesser og Rettigheder traadt for nær, kan ogsaa gaa til sin Organisation og vederlagsfrit faa en Afgørelse. Det gælder for begge Parter, hvad enten det drejer sig om smaa Spørgsmaal som Forstaaelse af visse Dele af Overenskomsten eller alvorlige Uoverensstemmelser saasom Brud paa Kontrakt eller Overenskomst. Men en Grundsætning skal begge Parter iagttage under alle Forhold. De maa ikke tage sig selv til rette, de maa ikke lave Strejke eller Lockout, eller ensidigt afskedige eller forlade Arbejdet, fordi de bliver uenige om Arbejdsforholdet. Overenskomsten er Loven og Loven skal holdes. Strid om Forstaaelsen af Loven og de dertil knyttede Aftaler og Kontrakter skal afgøres af Organisationerne efter Overenskomstens fagretslige Regler ved Mægling, Fællesmøder eller Voldgift.

Parternes Interesser.

Ved Overenskomsten sikrer Arbejdsgiveren sine Arbejdere bestemte i Overenskomsten fastlagde Vilkaar, som han skal overholde, men samtidig sikrer han sig

fredelige og stabile Arbejdsforhold. Han har Krav paa at faa Arbejdskraft til de i Overenskomsten fastsatte Vilkaar, hvor saadan findes ledig. Han behøver ingen vidtløftige Forhandlinger ved Antagelse af nye Folk. Overenskomsten siger alt. Hans Dagløn er maaske noget højere end i Egne, hvor der ingen Overenskomst er, men til Gengæld søger den bedste Arbejdskraft til de overenskomstmæssigt ordnede Arbejdspladser, og han magter at fastholde Folk, som ellers vilde søge til andre Erhverv.

Det er blot nogle Eksempler paa, hvorledes begge Parter ser vigtige Interesser varetaget gennem Landbrugsoverenskomsten. Naturligvis, for dersom Landbrugsoverenskomsten ikke repræsenterede begge Parters gensidige Interesser, vilde en overenskomstmæssig Tilstand være umulig.

En Gennemgang af Overenskomstens Bestemmelser falder uden for Rammerne for dette Foredrag.

Det er selve Retstilstanden, som Overenskomsten skaber, der her har Interesse. En Sammenligning mellem Medhjælperlov og Overenskomst maa karakteriseres, i at Medhjælperloven giver en Række civilretslige Regler for Fæstemaalet og i nogle Tilfælde nogen Beskyttelse i selve Arbejdsforholdet, hvor Overenskomsten meget udførligt angiver Arbejdsforholdets Vilkaar, baade de praktiske og juridiske, med Fastsættelse af Arbejdstidens Længde, Spise- og Hviletider, Søn- og Helligdagsfrihed, Beskaffenhed af Arbejderboliger, Folkeværelser og Kost, Arbejdslønnens Størrelse o.s.v.

Fagretslige Regler.

De fagretslige Regler giver den enkelte Arbejder og Arbejdsgiver Adgang til vederlagsfrit at faa sine Klagemaal behandlede gennem sin Organisation og der faa dem afgjort paa Basis af de praktiske og juridiske Regler Overenskomsten har optrukket, der hvor Parterne efter Medhjælperloven skal have deres Trætte afgjort gennem den langt dyrere og bekosteligere Vej, som Domstolene er.

Det sidste er maaske det stærkeste Udtryk for Parternes Ligestilling.

Lovbeskyttelse har jo kun Værdi for dem, som er i Stand til rent praktisk at sikre sig den i Loven hjemlede Ret. Her er den økonomisk svage altid underlegen, saa længe han staar ene. Arbejdsgiveren kan altid faa en Jurist til at føre sin Sag frem for Domstolene. Men den fattige Landarbejder har ikke samme lette Adgang til at faa sin maaske omdiskuterede Ret prøvet ved Domstolene. Sagførerne er jo heller ikke forlegne efter at arbejde gratis. Den økonomisk overlegne — som Arbjdsgiveren er — tager i mangfoldige Tilfælde sig selv til rette, og han kan gøre det ved ganske enkelt at nægte at betale eller hævde en sin egen Opfattelse af Loven og den økonomisk underlegne, som Arbejderen er, mangler oftest baade økonomisk og moralsk Kraft til at skaffe sig den i Loven hjemlede Ret. Følelsen af Magtløshed forleder ofte den forurettede Arbejder til at begaa overildede Handlinger som med et Slag gør Arbejdsgiveren til den anklagende Part. Disse Forhold skaber hos Arbejderne en Følelse af Retsløshed ogsaa i Tilfælde, hvor Loven er god nok, og hvor Fejlen blot er, at Arbejderne praktisk og økonomisk ikke formaar at skaffe sig Lovens Ret. Det er Grundsætninger, som jeg ved nogle og tyve Aars Arbejde blandt Landarbejderne næsten daglig har faaet hamret fast. Derfor understreger jeg, at Overenskomsterne ikke alene giver Landarbejderne Rettigheder, men de fagretslige Regler sikrer ogsaa, at Rettigheder og Pligter bliver respekterede fra begge Sider. Og det er atter den første Betingelse for Udviklingen af de fredelige og stabile Arbejdsforhold, som Overenskomsterne giver.

I de forløbne Aar har vi ad fagretslig Vej behandlet og afgjort flere Sager Landbrugets Arbejdsforhold vedrørende end Domstolene. At Organisationerne magter at løse denne Opgave paa fordragelig Maade turde fremgaa af, at medens Domstolene sjældent kan faa en Sag forligt uden Dom, saa har Organisationerne forligt omkring 99 pCt. af samtlige de Sager, vi har haft til fagretslig Behandling. Og Forliget er ikke et Diktat, nej, det er en frivillig Bilæggelse af Uoverensstemmelsen, som de to stridende Parter tiltræder efter Organisationerne Anbefaling og Henstilling som en rimelig og praktisk Løsning af Tvisten. De Sager, som gaar til Tops — som man siger — til voldgiftsmæssig Afgørelse eller til den faste Voldgiftsret, er de større Sager af juridisk Rækkevidde, hvor Organisationerne ikke selv kan enes om Forstaaelsen af det skrevne og hvor en Domsafgørelse derfor er nødvendig.

Landbrugets nye Septemberforlig.

Som Landets Styre hviler paa Forfatningen, Loven over alle andre Love, har de faglige Overenskomster ogsaa en Grundlov, som fastlægger Retstilstanden mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer. Indtil Maj dette Aar var Landbrugets Overenskomster her underkastede det saakaldte Septemberforlig af 1899, Hovedoverenskomsten mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund, som nu har bestaaet uændret i 38 Aar. Landbruget hævdede imidlertid ofte, at det var bygget op efter Industriens Forhold, og derfor paa visse Omraader tog for lidt Hensyn til Landbrugets særlige Forhold. I Fjor Foraar nedsattes derfor et Udvalg bestaaende af Repræsentanter for Arbejdsgiverorganisationer i Landbruget og Dansk Arbejdsmands Forbund til Udarbejdelse bl. a. af en ny Grundlov for Landbrugets Overenskomster. Rigsadvokat Pihl var Udvalgets Formand, hvormed al fornøden juridisk Sagkundskab turde være sikret.

Dette Udvalg udarbejdede Forslag til nyt Retsgrundlag for Landbrugets Overenskomstforhold, som ved Forligsmandens Forslag af 5. Maj d. A. blev vedtaget af Landbrugets Arbejdsgiverforening, Sukkerroedyrkerforeningerne og Dansk Arbejdsmands Forbund. I mange Henseender bygger dette nye Retsgrundlag paa Septemberforligets gennem saa mange Aar prøvede Bestemmelser og Principper, men med de Afvigelser, der er begrundet i Landbrugets særlige Forhold og med Udvidelse til ogsaa at omfatte Forhandlingsregler i Lighed med de Hovedorganisationerne vedtog i 1936.

Saaledes indeholder Landbrugets nye Grundlov Bestemmelser om, at Overenskomsternes Gyldighed skal andrage mindst 2 Aar med den Reservation, at Overenskomster trods fleraarig Gyldighed kan opsiges til Udløb til den 1. Maj, naar Pristallet afviger mindst 6 Points fra det forud for Overenskomstens Underskrift senest offentliggjorte Pristal, ligeledes kan Opsigelse finde Sted, saafremt Landbrugets Forrentningsprocent efter Landøkonomisk Driftsbureaus Regnskaber maatte afvige 1 Points eller mere fra den forud for Overenskomstens Underskrift senest offentliggjorte Forretningsprocent. Overenskomster kan kun opsiges til en 1. Maj med mindst 3 Maaneders forudgaaende Varsel.

Nærmere Regler er fastsatte for Forhandlingernes Gang, naar Krav herom rejses.

Landbrugets nye Grundlov indledes med Parternes Erklæring om at Arbejdsforholdene indenfor Landbruget fremtidig i videst muligt Omfang bør ordnes gennem kollektive Overenskomster mellem dertil egnede Organisationer.

Og det fortsætter med, at Parterne anerkender gensidigt hinandens Berettigelse til at danne Organisatio-

ner til Varetagelse af Medlemmernes Interesser og til Udøvelse af almindelig Organisationsvirksomhed.

Afvigende fra Septemberforligets Regler er bl. a. Bestemmelser om, at dels er det Parterne forbudt at inddrage Landbruget i Sympatiaktioner i Anledning af Konflikter i andre Erhverv, samt at Konflikt ikke kan iværksættes for Arbejde bestaaende i Pasning af Kreaturbesætninger og lign. saafremt saadan Konflikt medfører Fare for Dyrenes Sundhed, ligesom man under Konflikter ikke kan kræve at gifte Landarbejdere skal fravige deres Tjenesteboliger. Dette sidste er jo en udpræget Humanitetsbestemmelse overfor baade Mennesker og Dyr.

Under Overenskomstforhandlinger kan de Organisationer, som har tiltraadt denne Landbrugets nye Grundlov, nedsætte et Mæglingsudvalg, hvori Forhandlingerne saa foregaar. Ligesom man kan henvise Ændringer af bestemte Spørgsmaal vedr. Løn og Arbejdsvilkaar til en Overenskomst-Voldgift, der saa som Domstol afgør disse Sager. Denne Landbrugets nye Grundlov kan tidligst opsiges til Udløb 1. Juli 1940. Disse nye Regler ændrer egentlig ikke den Retstilstand, der er givet Landarbejderne gennem den kollektive Arbejdsoverenskomst, men de er givet for at tjene selve Formaalet: Ordning af Landbrugets Arbejdsvilkaar i videst muligst Omfang gennem Afslutning af kollektive Landbrugsoverenskomster.

Fremefter.

Der staar en til Tider meget bitter Strid om Landarbejdernes Arbejdsvilkaar og om hvorledes disse bedst bringes under ordnede Forhold og med fornøden Sikring af Arbejdernes Interesser. Den kollektive Arbejdsoverenskomsts Fortrin overfor private Aftaler og lovmæssig Regulering er imidlertid hævet over enhver Tvivl. De forløbne Aar har i saa Henseende talt sit tydelige Sprog. Men Overenskomstens Opgaver bør begrænses til det naturlige.

De nugældende Landbrugsoverenskomster maa gribe ind paa mange Omraader, som burde løses ad Lovgivningens Vej. Jeg peger paa de sociale Sider af Overenskomsten, Beskyttelse af Børn, Arbejderboligernes Indretning og Lejeforhold, Arbejdstiden, Fritid, Ferie o. l., som i Landbruget burde ordnes ved Lov, saaledes at Overenskomsten kunde begrænses til Arbejdslønnen og Arbejdets og Arbejdsforholdets mangfoldige Sider. I alt Fald for de voksne Arbejdere løses disse mest naturligt ved de Overenskomster, som repræsenterer begge Parters saglige og organisatoriske Indsats for at finde den bedste Plan for det Samarbejde mellem Arbejder og Arbejdsgiver, der til syvende og sidst giver den Arbejdets Frugt, hvoraf begge Parter skal eksistere. Men en Ordning og Regulering af Arbejdsvilkaarene skal der til og dermed en Højnelse af Landarbejdernes Kaar, socialt, økonomisk og kulturelt. Landarbejderne vil ikke fortsat finde sig i Arbejdsvilkaar, der paa flere Omraader snart er en Menneskealder bag efter andre Arbejderes, og kan Arbejdsgiverne i visse Egne hindre Fremskridtene ved at nægte Forhandling og Overenskomster og dermed holde Lønnen og Vilkaarene nede, ja, saa reagerer Arbejderne subjektivt ved at flytte sine Teltpæle til Steder og Erhverv, hvor Livsvilkaarene er bedre. Men det er ingen Vinding for Landbruget, hvad de senere Aars Klager over Mangel paa Arbejdskraft er et enkelt Udtryk for. Den Ulighed i retslig og økonomisk Henseende, der er mellem en overenskomstmæssig sikret Landarbejder og en ikke overenskomstmæssig sikret Landarbejder i Egne, hvor Lønnen er lavest, kan ikke opretholdes, og bør heller ikke opretholdes i et Erhverv som Landbruget, hvor Indtjeningsmulighederne er saa ensartede som Tilfældet er. Spørgsmaalet er blot om den kommende Tids Regulering af disse Forhold skal foregaa ad de frivillige kollektive Overenskomsters Vej eller fremtvinges ved andre Faktorer. Hvad der for Landbruget og for dets Arbejdsgivere og Arbejdere er det bedste kan der efter min Mening ikke herske Tvivl om.

Vil Skiftedagen betyde stigende Lønninger til Landarbejderne

De Arbejdere, som søger Plads ved Landbruget nu til den forestaaende Skiftedag har noget at glæde sig til, dersom man da ellers kan tro, hvad Folketingsmand Ejnar Simonsen fornylig docerede i Radioen i Diskussionen med Vilh. Rasmussen om Landarbejderspørgsmaalet.

Folketingsmanden fremkom her med den Oplysning, som man vel nok kan betegne som opsigtvækkende, at hver eneste af Landets ca. 100,000 Gaardmandsbrug mangler en Medhjælper. Naar saa hertil kommer, at det jo ogsaa paastaas de store Gaarde mangler Arbejdskraft, ja, saa skulde det jo næsten ikke kunde slaa fejl, at Skiftedagen vil byde paa en ganske betydelig Lønstigning.

Det er jo under de nuværende Tilstande for en stor Del Forholdet mellem Tilbud og Efterspørgsel, der er afgørende for Landarbejdernes Lønninger, og da i første Række for de Lønninger, der fremkommer paa Skiftedagene. Det vil dog vistnok være klogt af de pladssøgende Landarbejdere ikke at glæde sig altfor stærkt til den eventuelle Forbedring af deres Økonomi, men maa erindre det gamle Ord om ikke at tage Hatten af, før man ser Manden. Der er rimeligvis ikke mange af dem, som faar noget at tage Hatten af for. Stillingen er jo den, hvad man saa fra anden Side vil paastaa, at den Del af Landbruget, som i det hele taget beskæftiger lønnet Arbejdskraft, skiller sig af med en meget stor Del heraf hvert Aar til November. Det er nu engang en Kendsgerning, at Landbrugets Behov for Arbejdskraft er mindre i Vinterhalvaaret end i Sommerhalvaaret, og det gælder ikke mindst for de almindelige Gaardmandsbrugs Vedkommende, og der er ingen Grund til at tro, det bliver anderledes i Aar. De pladssøgende Landarbejdere gør derfor som sagt klogt i ikke at spænde Forventningerne altfor højt paa Basis af Hr. Simonsens Paastand, men paa den anden Side vilde det være dumt om de ikke benyttede sig af det Tips, han har givet dem, og stillede deres Lønkrav herefter.

For de Landarbejdere, som havde Lejlighed til at høre den nævnte Radiodiskussion, er det iøvrigt utvivlsom saaledes, at Folketingsmandens Indlæg bød paa adskilligt, som var baade nyt og overraskende for dem. Der er næppe mange af disse Lyttere, som var i Stand til at genkende deres egne daglige Forhold i den Skildring Hr. Simonsen gav heraf; det formede sig nærmest som en Lovprisning af de Vilkaar, som Landbrugets Arbejdsgivere byder deres Medhjælpere, hans Skildring heraf blev givet med ligefrem digterisk Fantasi. Der forekom heri hverken mørke, skidne Staldkamre, daar-

lig utilstrækkelig Kost, lang Arbejdstid, ringe Arbejdsløn eller daarlig Behandling. Nej, det hele var efter Herr Simonsens Fremstilling saare godt. Det gik som en stærk Undertone gennem hele hans Tale, at Landarbejderne burde prise sig lykkelige over, at Landbrugets Arbejdsgivere bød dem saa gode Arbejdsvilkaar, som Tilfældet efter hans Mening er, og de burde paaskønne dette ved at undlade at stille Krav om kollektive Aftaler, tarifmæssig Betaling og andet sligt, som forekommer indenfor Byerhvervene.

Til Herr Simonsens Undskyldning gælder, at han ikke alene selv er Gaardejer, men tillige er Venstrerigsdagsmand, navnlig det sidste er jo i høj Grad forpligtende hvilken Opfattelse han maa have vedrørende det her omhandlede Spørgsmaal. Men enhver Landarbejder ved af egen Erfaring, at hans Fremstilling ikke har ret meget med Virkeligheden at gøre, og det er ogsaa ved at gaa op for dem, at det heller ikke bliver Virkelighed, før de alle staar tilsluttet deres Organisation.

M. O.

Medlem indkaldt

Kappel Afd. — Gdr. Johs. Mathiasen, Østervang, Vejleby. I ovennævnte Sag, i hvilke Gdr. havde klaget over, at vort Medlem Fodermester Frederiksen ikke var mødt i Pladsen den 1. Maj, er den 22. Juli afholdt Mægling. Frederiksen mødte ikke ved denne og Organisationerne var enige i at udtale, at saafremt de af Gdr. Mathiasen givne Oplysninger om Fæstemaalets Indgaaelse ikke kunde afkræftes, har Frederiksen gjort sig skyldig i Kontraktbrud, og Forbundet maatte derefter udtale, at det intet havde at erindre imod, at Sagen føres frem for Civilretten.

Hillerød Afd. — Inspektør Lassen, Faurholm. Medlem Jens P. Jensen, der var antaget som fast Arbejder paa Statens Gaard, Faurholm, har den 14. April tilstillet Inspektør Lassen en Skrivelse, hvori han meddeler, at han fra 1. Maj fratræder Pladsen grundet paa, at Lægen har forbudt hans Kone at malke. Trods Inspektørens Protest har han derefter fraflyttet Pladsen 1. Maj uden at fremskaffe nogen Lægeerklæring eller søgt nogen direkte Forhandling med Inspektøren om Sagen, i hvilken Anledning Inspektøren har paaklaget Sagen. Jensen har taget Plads paa Brorupgaard ved Slagelse og vi har tilstillet ham en Skrivelse og bebrejdet ham det passerede og forespurgt, om han havde nogen Lægeerklæring. Vi har derefter gennem Brorup-Valby Afdeling modtaget et Krav paa Inspektør Lassen paa 27 Kr. 10 Øre for tilgodehavende Løn. Dette Krav har vi nægtet at rejse og har den 28. Juni meddelt Afdelingen, at vi henlægger Sagen, medmindre der fra Inspektør Lassen vil blive fremsat fornyet Krav om Behandling af Sagen, idet vort Medlem endnu den 25. Juni ikke har gjort Skridt til Fremskaffelse af den omdiskuterede Lægeerklæring og derfor har undladt at dokumentere, at der i hvert Fald var nogen Føje for ham til at ønske Arbejdsforholdet ophævet.

Jydstrup Afd. — Skjoldnæsholm Skovdistrikt. Den 14. Juni afholdtes Mæglingsmøde paa Skjoldnæsholm Skovdistrikt i Anledning af en Uoverensstemmelse om Sortering af Rafter og Ros under Naaletræ.

De paaviste Effekter laa i 2 forskellige Typer. 1) Vejstænger, aflagt i 3 rm Bunker, alle Stk. afkortet paa 3 M. Længder. 2) Raftebunker i 3 m. Bunker, indeholdende hovedsagelig tørre, krogede og beskadigede Stk. Længderne uregelmæssige og ikke afkortede med Sav i Enderne.

Man enedes om at udtale, at Sorteringen var korrekt. Betalingen for Effekterne skulde være saaledes, at de første Effekter afregnes efter Rummeterpris for Brænde, de sidste efter Raftebunker og Ros.

Bryrup Afd. — Palsgaard Skovdistrikt. I ovennævnte Sag har Afdelingen klaget over, at der i Velling Skovpart under Palsgaard Skovdistrikt beskæftiges en Gaardejer Poul Nielsen, hvis Ejendom er saa stor, at han havde Medhjælp, bl. a. en voksen Søn, der passede Gaarden, medens Faderen gik i Skoven.

Statsskovdirektoratet har meddelt, at det er en gammel Skovarbejder, der senere havde erhvervet sig den paagældende Ejendom, men at man erkendte, at det næppe kunde være rimeligt, at Landmænd, der beskæftigede lønnet Arbejdskraft paa deres Landejendom, blev anvendt som Skovarbejdere.

Vi har derefter henstillet, at Forholdet blev bragt til Ophør snarest.

Aastrup Fl. Afd. — Gdr. Carl Bendtsen, Skjoldrup, Horbelev. Ovennævnte Sag, der drejede sig om tilbageholdt Arbejdsløn ved Fæstemaalets Afslutning, er bilagt med, at Arbejdsgiveren har betalt det skyldige Beløb + 13 Kr. i Sagsomkostninger, ialt 65 Kr.

Frejlev Afd. — Gdr. Laur. Romme, Hasselø. Ovennævnte Sag angaaende resterende Arbejdsløn ved et paa Grund af Sygdom ophævet Fæstemaal er bilagt med, at den resterende Arbejdsløn 124 Kr. er udbetalt + 11 Kr. i Sagsomkostninger.

Købelev Afd. — Proprietær Rasmussen, Nøjsomhed. Ovennævnte Sag, der drejede sig om ulovlig Bortvisning af gift Kreaturpasser Børge Andersen, er bilagt med Genantagelse og Oprettelse af Kontrakt, der sikrer overenskomstlige Arbejdsvilkaar.

Ødis Afd. — Proprietær Nordby, Christiansholm, Fovslet. En i ovennævnte Sag opstaaet Overensstemmelse om ulovlig Bortvisning, er bilagt med, at der er udbetalt vort Medlem 50 Kr. til fuld Afgørelse.

Vesterborg Afd. — Proprietær A. Olesen, Engeskovgaard. Ovennævnte Arbejdsgiver havde klaget over, at Medlem Ernst Mortensen, der boede tilleje hos ham, havde forladt sit Arbejde i Roemarken uden Varsel og ikke betalte sin Husleje. Ved en Mægling paa Stedet den 28. Juni forligtes Sagen derhen, at Ernst Mortensen indgik paa at fraflytte Huset den 1. November d. A. og fra 1. Juli betaler en maanedlig Husleje paa 17 Kr., samt forbeholdt sig Retten til at optage det af ham lugede Areal, ialt 7 Td. Land, saafremt han kunde naa det til 1. November.

Viksø Afd. — Gdr. Piper, Stenledgaard, Viksø. Ved en Mægling angaaende Pipers Roemark er man enedes om, at Roerne 1. Gang luges paa Dagløn.

Frederikssund Afd. — Entreprenør Walter Gowitz, Slangerup. En med ovennævnte Entreprenør opstaaet Uoverensstemmelse om, hvilken Betalingsgruppe et Stykke Drægningsarbejde skulde afregnes efter, er bilagt med, at Entreprenøren har efterbetalt Arbejderne 62 Kr.

6. Kreds — Godsejer Lund, Lerchenborg, Kalundborg. En Uoverensstemmelse om Betalingen for ukrudtbefængte Roer paa Lerchenborg er ved Mægling bilagt med, at Arbejderne har faaet et Tillæg paa 12 Øre pr. 100 løb. Favne af det paagældende Areal.

20. Kreds — Gdr. Marcussen, Nørrelundgaard og Hannelundgaard. En paa ovennævnte Arbejdspladser opstaaet Uoverensstemmelse om Betalingen for 1. Gangs Lugning af Sukkerroer er bilagt med, at Folkene har faaet et Tillæg paa 7 Øre pr. 100 løb. Favne.

Mern Afd. — Høvdinggard. En Uoverensstemmelse paa Høvdinggaard angaaende Tillæg for urene Roer ved 2. Gangs Lugning er bilagt med, at der for hele Arealet ca. 70 Td. Land skal betales et Tillæg paa 5 Øre pr. 100 løb. Favne.

Karlslunde Afd. — Karlslundegaard pr. Taastrup. Ved en Forhandling med Forvalter Kjær, Karlslundegaard, har denne givet Tilsagn om at ville aflønne alt Landbrugsarbejde paa

Gaarden tarifmæssigt, og den overfor Gaarden etablerede Blokade er herefter hævet fra Lørdag den 7. August.

Løgten Afd. — Vosnæsgaard. Med Vosnæsgaard er afsluttet en Landbrugsoverenskomst angaaende Arbejdsforholdene paa Vosnæsgaard og Studstrup. Arbejdstiden og Daglønnen er noget mindre end i Maribo-Landbrugs-Overenskomsten. Overenskomsten kan opsiges til en 1. Maj i Henhold til Forligsforslaget af 5. Maj d. A.

Gl. Ry — Rye-Nørskov Skovdistrikt. Med Rye Nørskov Skovdistrikt er afsluttet en Overenskomst, der kan opsiges i Henhold til Forligsmandsforslaget af 5. Maj 1937 til en 1. Maj.

Forbundet — Entreprenører i Gl. Roskilde og Frederiksborg Amter. Med Kartoffelentreprenører i Nordsjælland er afsluttet ny Overenskomst. Arbejdspriserne er forhøjet med 10 pCt. og Timelønnen blive derefter 99 Øre. Overenskomsten kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Juli. dog tidligst 1. Juli 1939.

Brorup-Valby Afd. — Ærtedyrkerforeningen for Slagelse og Omegn. Med Ærtedyrkerforeningen er der nu afsluttet Overenskomst gældende til 1. Oktober 1938. Priserne er for 1937 5½ Øre pr. kg for lave Ærter første Gang, og 7½ Øre pr. kg for høje Ærter første Gang. Anden Plukning er henholdsvis 8 og 9 Øre.

I 1938 er Prisen for Plukning af lave Ærter 6 Øre pr. kg.

Forbundet — Dræningsmestrene i Aalborg Amt. Dræningsoverenskomsten for Aalborg Amt er nu færdigtrykt og udsendt. Den er underskrevet af 32 Dræningsmestre. 2 Dræningsmestre har nægtet at underskrive, nemlig d'Herrer Holger Jensen, Hyllebjerg og Laurits Christensen, Nysum. Overfor disse 2 etableres der Blokade for saa vidt angaar Beskæftigelse af organiserede Arbejdere.

Hover Afdeling — Godsejer Dinesen, Lerbech. Med Godsejer Dinesen, Lerbech, har vor Afdeling sluttet Overenskomst om Landbrugs- og Skovbrugsarbejde. Overenskomsten kan opsiges til 1. Maj 1938.

Dronninglund Afd. — Skovforpagter Høyer, Dronninglund Hovedgaard. Med Skovforpagter Høyer er afsluttet Overenskomst om Arbejde i Dronninglund Hovedgaards Skovdistrikt. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. August.

Dybvad Afd. — Statens Jordlovsudvalg. Jordlovsudvalget har overtaget Dybvadgaard ved Dybvad, og den med Jordlovsudvalget gældende Overenskomst er derefter traadt i Kraft, saaledes at Landbrugsoverenskomsten i Maribo Amt er gældende paa Dybvadgaard med de Anciennitetstillæg, der iøvrigt gives i Henhold til Landbrugsoverenskomsten med Statens Gaarde.

Thestrup Afd. — Godsejer Riegels, Broksø, Herlufmagle. Med Godsejer Riegels er afsluttet Overenskomst, hvorved han forpligter sig til at overholde henholdsvis Landbrugsoverenskomsten i Maribo Amt og Landbrugsoverenskomsten med de vestsjællandske Gaarde.

Samtidig er opnaaet Enighed om Prisen paa Gaardens Tørvearbejde. Overenskomsten træder i Kraft 1. August 1938 for Løsarbejdere og 1. November 1937 for de faste Arbejdere og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

12. Kreds — Forpagter Vitus Petersen, Liselund Avlsgaard. Med Forpagter Petersen, Liselund Avlsgaard er afsluttet Overenskomst, hvorefter han respekterer den til enhver Tid gældende Overenskomst med Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt paa Liselund Avlsgaard indtil 1. Maj 1938 med det Forbehold, at saafremt Petersen melder sig ind i en Arbejdsgiverforening, er det den med denne gældende Overenskomst, der træder i Stedet.

29. Kreds — Militærnægterlejren i Kompedal Plantage. Forskellige Klager fra Egnens Afdelinger har ført os i Forhandling først med Ledelsen af Militærnægterne i Kompedal Plantage og senere Lejrens Ledelse gaaende ud paa, at Militærnægterne maa tage Arbejde hos Egnens Bønder, naar de har sikret sig, at der ingen arbejdsløse findes i paagældende Omraade, og mod, at de overholder de af paagældende Afdelinger og af Medlemmerne selv haandhævdede Arbejdspriser. Det berører hovedsagelig Kellerup, Thorning og Moselund Afdelinger.

36. Kreds — Bøvling Sogneraad. I Vinteren 1936 tilsagde Snefogden i Bøvling Kommune en Række nærmere navngivne Folk til Snekastning udenfor deres Snekastningspligt, ialt en lille Snes Stykker. De har derefter kastet Sne ialt 140 Timer, hvoraf 28 Timer er Helligdagsarbejde. Snefogden har attesteret, at Arbejdet er udført, og har ikke haft nogen Indvendinger mod den forlangte Betaling, nemlig 1 Kr. i Timen for Hverdagsarbejdet og 2 Kr. for Helligdagsarbejdet, men Sogneraadet har nægtet at betale under Henvisning til, at det ikke er Sogneraadet, men Snefogden, der har tilsagt Folkene. Politimesteren i Lemvig, som har haft Sagen forelagt, har givet Sogneraadet Medhold. Vi har foreløbigt tilskrevet Ministeriet om Sagen.

Gaarslev Afd. — Gdr. Søren Sørensen, Egeskov pr. Fredericia. Ovennævnte Sag, der drejede sig om ikke-udbetalt Arbejdsløn, maa henlægges, det Gaardejeren er gaaet konkurs. Det drejede sig om et halvt Hundrede Kroner.

23. Kreds — Et Inddæmningsarbejde paa Øland. I ovennævnte Sag, der drejede sig om en forsøgsmæssig Inddæmning af et Jordareal paa Øland, er af Landbrugsministeriet bevilget 2000 Kr. ekstra, idet den ved Arbejdet i første Omgang udbetalte Arbejdsløn var for ringe.

Utterslev Afd. — Gdr. Mogensen, Sørensminde, Kastager. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Uoverensstemmelse om Roearbejde, er bilagt med, at vort Medlem har faaet Adgang til Lugning og Optagning af det oprindelig akkorderede Areal.

Gram Afd. — Gram Skovdistrikt. I Anledning af forskellige Klager fra Arbejderne i Gram Skovdistrikt er der den 24. Juli afholdt Mægling paa Stedet. Man enedes om, at der for Afregning af alle Slags Egepæle betales Skovningspriserne for 1935—36 med et Tillæg af 6 pCt. Arbejdstiden fastlagdes i Henhold til Overenskomsten til en ensartet Arbejdstid for alle. Mellem Distriktet og Skovarbejderne optages Forhandling om Spisetiderne.

Ulsted Afd. — Enkefru Marie Nielsen, »Hyllen«, Ulsted. I ovennævnte Sag har vort Medlem, Forkarl Aage Petersen faaet udbetalt 678,70 Kr. i Anledning af, at Fru Nielsen, til hvem han var fæstet for Sommeren, umiddelbart efter Arbejdsforholdets Paabegyndelse havde solgt Ejendommen.

Ulsted Afd. — Enkefru Marie Nielsen, »Hyllen«, Ulsted. I ovennævnte Sag har vort Medlem Fodermester Jens Svendsen faaet udbetalt 230 Kr. Iøvrigt som Sag foran.

Odense L. Afd. — Proprietær Andersen, Dalumgaard, Odense. Den overfor Proprietær Andersen etablerede Blokade blev hævet ved Roearbejdets Paabegyndelse, idet han i Henhold til Sukkerfabrikkernes Tegningsbetingelser var forpligtet til at respektere de gældende Sukkerroeoverenskomster. Allerede ved 2. Lugning var der dog Spektakler paany, idet Andersen nægtede at give Tillæg til de beskidte Roer. Han nægtede ogsaa paa reglementeret Vis at deltage i den af Forbundet krævede Mægling, idet han dog ikke nægtede at diskutere Sagen med Forbundet, men nogen Realitetsforhandling vilde han dog ikke tage. Var Arbejderne utilfredse, kunde de sige til, saa kunde han træffe en Ordning med hver enkelt, hævdede han, men med Arbejderne enkeltvis vilde han heller ikke træffe nogen Ordning. For at faa Roemarkens Beskaffenhed konstateret, gik vi til Sukkerfabrikken, som dog nægtede at sende en Roeforvalter ud og konstatere Roemarkens Tilstand.

Efter nærmere Overvejelse og Drøftelse af Sagen gaar vi nu til Den faste Voldgiftsret og kræver Dom for, at Andersen er forpligtet til at respektere den gældende Sukkerroeoverenskomst, derunder ogsaa at tage den af Forbundet begærede Mægling.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

Dansk Arbejder

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 20 31.–10. 1937 42. Aarg.

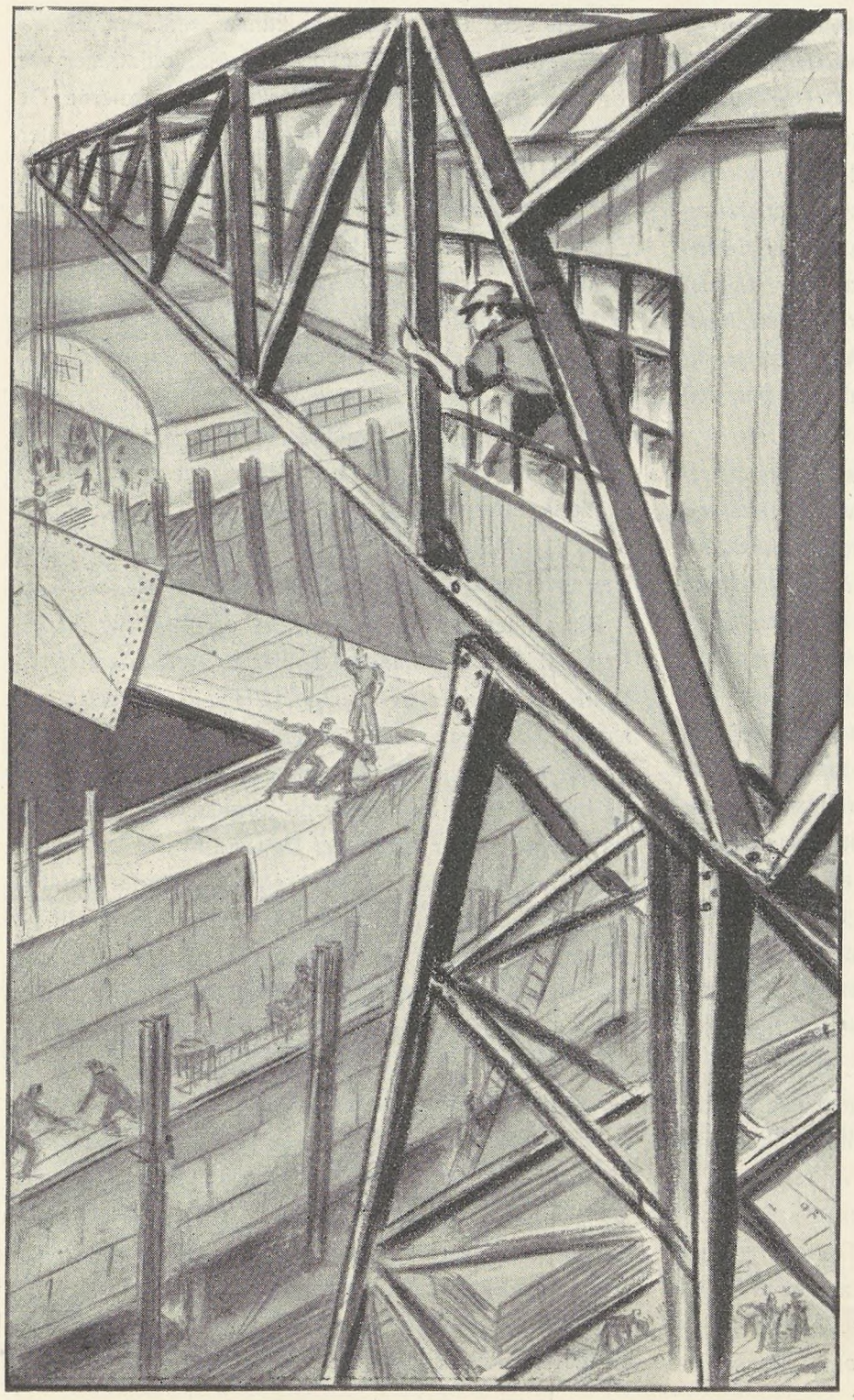

Kranføreren

Den samme Lyd af Jern mod Staal
fra Sol staar op i Purpur-Baal,
til den i Purpur slukkes,
og Kranen strækker ud sin Arm
og larmer med i Dagens Larm,
til sildigt Værftet lukkes.

Nu drejer sig den store Kran,
men aldrig sker det uden Plan
af egen Kraft beruset;
skønt af Metal fra Top til Hæl
har den en Hjerne og en Sjæl
med Plads i Førerhuset.

Blot h a n betjener alle Sving,
saa passer Kranen sine Ting
paa en fornuftig Maade;
trods Mekanik og trods Teknik
var det dog Mennesket, der fik
bestandig Lov at raade.

Aage Hermann.

FAGFORENINGER OG KOOPERATION

Den økonomiske Situation for Arbejdere og Funktionærer bestemmes ikke alene af, hvor meget de har i Indtægt, men ogsaa af, hvad de kan erhverve sig for denne Indtægt, henholdsvis hvor meget de kan lægge til Side. Det Liv, de brede Masser kan føre, afhænger altsaa af Løn og Varepriser. Denne banale Kendsgerning fører til den desværre ikke for alle Arbejdere lige saa naturlige Konsekvens, at faglige og kooperative Organisationer er lige vigtige og uundværlige.

En stor Del af vore faglige Resultater kan fra Arbejdsgiverside igen forringes, naar det lykkes dem at ophæve de Lønforbedringer, som Fagforeningerne har opnaaet, ved at skrue Priserne i Vejret. Det er rigtigt, at saadanne Foretagender og Erhvervsgrene, som maa yde saadanne Lønforhøjelser ofte slet ingen Interesse har i Prisstigninger paa Levnedsmiddel- og Nødvendighedsartikel-Markedet. Men de kan ikke hindre det, naar Detailhandleren, Grossisten og tilsidst ogsaa Industrien, der fremstiller Masseproduktion, foretager Prisforhøjelser, saa snart som Arbejdernes og Funktionærernes forhøjede Lønninger mærkes paa den forhøjede Omsætning.

Det vilde være en Utopi at tro, at Staten i hvert enkelt Tilfælde ved en tilsvarende Lovgivning eller ved herhenhørende samfundspolitiske Forholdsregler skulde kunne *regulere dette Væddeløb mellem Pris og Løn* til Fordel for den brede Befolkning. Det moderne Samfundsapparat er alt for kompliceret og den financielle Cirkulationsproces' Veje altfor forvirrede til, at man kan paavise, at Prisstigningerne skyldes Lønforhøjelser til Arbejderne. Der er ogsaa beviseligt mange samvirkende Faktorer, som indvirker paa Prisforhøjelserne, som nu f. Eks. de nye Verdenskonjunkturer, saaledes at Lønforhøjelse til Arbejderne kun er en af de Omstændigheder, som bevirker, at Priserne stiger.

Der gives for den brede Befolkning et bedre Middel end Lovgivningen til at forhindre Ophævelsen af deres faglige Resultater gennem uberettigede Prisstigninger. Det er den kooperative Organisation.

Man kommer jo naturligvis ikke udenom den Kendsgerning, at man i de kooperative Butikker ikke kan købe stort billigere end i de private Forretninger, og at disse Forbrugs-kooperationer altsaa ogsaa sælger deres Varer til de saakaldte Dagspriser. Dette er ganske vist rigtigt, men det skyldes Dannelsen af denne Dagspris. De kooperative Foretagender ansætter deres Priser efter Produktionsomkostningerne, som Varens Beskaffenhed dikterer, og idet de gør dette, hindrer de Detailhandelen i *at skrue deres Salgspriser taarnhøjt i Vejret.* De øver derved paa Forhaand Indflydelse paa, hvilken Dagspris, der skal regnes med. Med andre Ord, hvis der ikke fandtes nogen Kooperationer, saa var Detailpriserne endnu langt højere, end de er. Levnedsmiddelbutikker, Urtekræmmere og Detailhandlere vilde have Magt til — ligesom forhen, da der ikke fandtes Forbrugsorganisationer — at kunne »forringe« Varernes Kvalitet, og de vilde derved ved Siden af den forholdsvis høje Pris yderligere kunne stikke en Ekstragevinst til Side, som fremkom ved Manipulationer, der for det meste gaar for sig bag ved Salgslokalerne. Det er i første Række Forbrugsorganisationerne og i Særdeleshed de kooperative Indkøbscentraler, vi kan takke for, at Varerne, som de sender videre til de enkelte Foreninger og Salgssteder, bliver undersøgt saa nøje, hvad deres Beskaffenhed angaar, saaledes at Næringsmiddelmanipulationer og Forfalskninger, der tidligere var saa almindelige, nu til Dags er umulige.

Retfærdig Pris og uangribelig Vare, det er den kooperative Bevægelses Grundsætninger. De 768 tjekkiske Forbrugsorganisationer har efter den internationale Statistik i Aaret 1934 haft en samlet Omsætning paa over 211 Millioner Svejtser-Guldfrancs, det vil altsaa sige mere end 1¼ Milliard tjekkiske Kroner.

Disse mægtige Tal beviser, at de (Forbrugsorg.) i Republikkens Detailhandel spiller en overordentlig stor Rolle og saaledes øver en betydelig Indflydelse paa saavel Prisniveau og Varekvaliteter som Forretningsmoralen. Deres store Betydning ligger i, at de sikrer og hjælper til at opretholde de Fordele, *som Arbejderne ad faglig Vej har tilkæmpet sig,* ved at øve Indflydelse paa Markedsforholdene. De faglige Resultater er meget større og mere vedvarende, end det kan se ud til ved første overfladiske Betragtning. De fleste Mennesker ser bestandig blot hen til de smaa Resultater og maaske mindre gode Resultater, som opnaas i Øjeblikket. Hvad der er sket tidligere, og hvad der vil komme efter, lader de som oftest ude af Betragtning. Før der fandtes Fagforeninger, var der saa daarlige Kaar for Arbejderne, som vi vanskeligt kan forestille os, og som ganske stiller de elendige Forhold i Skyggen, som den sidste Verdenskrise har frembragt, og hvis Virkninger vi har mærket indtil for kort Tid siden.

Det er ogsaa interessant for os at vide, at de kooperative Bestræbelser var de første Reformbestræbelser i

England og Frankrig, som den af Industrikapitalen forpinte Arbejderbevægelse tyede til, og paa et Tidspunkt, hvor man i disse Lande slet ikke skænkede Fagbevægelsen nogen Tanke, blev der gjort mange Forsøg paa ved Hjælp af *Brugsforeninger og Arbejderproduktions-Kooperationer at lindre Massernes Nød.* Men den kooperative Bevægelse kom først rigtig til sin Ret, da Fagforeningerne opstod, og Haand i Haand har disse to Institutioner igennem de sidenhen rundne Aartier udviklet sig til en Arbejderbevægelsens Stormagt, som har aftvunget Verdenskapitalen Agtelse og Respekt.

Og hvad der nu vil komme, d. v. s., hvad der vilde ske, hvis der ikke eksisterede nogen kooperative Virksomheder og ingen Fagforeninger, som frit kunde tage sige af Arbejdernes Interesse, ja, det har den Skæbne, der har ramt Diktaturlandenes Arbejdere, tydeligt belært os om. Arbejderbevægelsen er blevet fuldstændig undertrykt i disse Lande. Den er blevet udleveret til Arbejdsgivernes Forgodtbefindende, hvad Fastsættelse af Løn angaar, og til de store Erhvervsvirksomheder og Detailhandlerorganisationer, hvad Varepriserne angaar.

Paa den anden Side, naar vi ser hen til England og Australien, saa bliver vi Vidne til, hvor meget selv indenfor det kapitalistiske Samfund Arbejdernes og Funktionærernes Stilling kan forbedres og underbygges, naar stærke Fagforeninger og Kooperationer staar til deres Tjeneste.

Kooperation og Fagforening, det er forskellige Grene af Arbejdernes sociale og økonomiske Organisation, som hver for sig har sin egen specielle Opgave og som arbejder sammen her og der. Den ene Gren er lige saa vigtig som den anden. En Arbejder- og Funktionærbevægelse, som har draget Omsorg for sin Velstand, sin politiske Frihed og en Omdannelse af Forholdene i Verden efter fornuftige og økonomiske Principper maa tilsigtes og opretholdes.

Korresp.

De 3 pCt. Forhøjelse af Skovbrugets Akkordpriser

I Anledning af en Række Forespørgsler meddeles, at de 3 pCt. Forhøjelse af Skovbrugets Akkordsatser i Henhold til Forligsmandens Forslag af 5. Maj for Frijsenborg Skovbrugsoverenskomsts Vedkommende træder i Kraft fra 1. Marts og for de andre af paagældende Skovbrugsoverenskomsters Vedkommende fra 1. Maj 1938.

Dette Tillæg træder altsaa ikke, som nogle Afdelinger har ment, i Kraft fra 1. Januar.

HVEM VÆKKER KLASSEHAD?

En Gaardejer, Markus Bjerre, skriver i en Kronik i »Politiken« følgende:

»— De vide ikke, hvad de gøre, de Daarer, der arbejder paa at vække Klassehad paa Landet. Sliddet kan de ikke tage fra os, Gud ske Lov, for det er sundt for friske Folk at røre sig, at bruge alle Kræfter. Men de kan i ikke ringe Grad ødelægge Ansvarsfølelsen og dermed den Glæde og Tilfredsstillelse, det er at gøre det godt for Dyrene og arbejde med Jorden.«

Dette Uddrag af den paagældende Kronik er blevet flittigt citeret og kommenteret i Venstres Provinspresse med tydelig Adresse til Arbejdernes Organisationer og Agitatorer.

Det er jo et gammelkendt Tricks fra konservativ og reaktionær Side at betegne Agitation for Fagforeningerne og Socialdemokratiet som Klassehad. Venstrebladene forsømmer naturligvis ikke i denne Forbindelse at understrege, at samme Herr Bjerre er landbrugskyndig Medarbejder ved »Politiken«, og altsaa en allieret af den siddende Regering.

Vi ved ikke, om det Herr M. B. her skriver er møntet paa Agitationen for Arbejderbevægelsen, og det er forsaavidt ogsaa ligegyldigt. Men dersom det er det, saa er det jo kun Bevis paa, at han er ligesaa antisocialt indstillet som hans Standsfæller indenfor Venstre og det konservative Parti, saa gør han sig skyldig i samme fundamentale Fejltagelse som Overklassens Partier altid har gjort, at forveksle Klassehad med Klassebevidsthed. Den Agitation, der er og bliver udført for at organisere Arbejderne fagligt og politisk, er ikke basseret paa Klassehad, men paa Samfølelse og Sammenhold. Arbejderbevægelsen bygger paa Solidaritetens Grundlag og dens Formaal er, hvad hverken Herr B. eller andre, der overhovedet har gidet gøre sig den Ulejlighed at gøre sig bekendt med dens Arbejde og Program, kan være uvidende om, at skabe et Samfund, hvor der ikke mere er noget Grundlag for Klassehad, fordi Klassemodsætningerne er fjernet. Saafremt Herr B. altsaa med ovenanførte Citat sigter til Agitation for Arbejderbevægelsen, det være sig den faglig eller politiske, saa siger vi Hus forbi, omadresser denne Beskyldning til de Landbrugsledere, der fornylig har proklameret, at de vil bruge alle til Raadighed staaende Midler for at hindre deres Arbejdere i at gøre Brug af deres grundlovsmæssige Ret til Organisation.

M. O.

De franske Fagforeninger

og deres Stilling til politisk Uafhængighed og til tvungen Voldgift

Den franske Fagforeningsbevægelse var indtil for kort Tid siden organisationsmæssigt set en af de svageste Bevægelser i Europa. Den var splittet i sig selv og var ikke i Stand til at tilkæmpe sig et socialpolitisk værdigt Niveau for den franske Arbejderklasse.

Tildragelserne i Aaret 1936 har fuldstændig ændret Billedet. Straks efter Folkefrontens Sejr begyndte en Tid med social Uro. Arbejdermasserne kom i Bevægelse. Strejker gennemtvang Lønforhøjelser, Leon Blums Regering, hvis væsentligste Støtte var Fagforeningerne, begyndte en Epoke af socialpolitisk Lovgivning: almindelig Lønforhøjelse, Ferie med Løn, Anerkendelse af Kollektivkontrakter, 40-Timers Ugen og Invalideforsikring kendetegner Stormskridt i den franske Udvikling.

Antallet af Medlemmer i de franske Fagforeninger har i det sidste Aar overskredet 5 Millioner. *4 Millioner nye Medlemmer,* der er fagforeningsmæssigt udisciplinerede, for Størstedelen kommunistisk orienterede, betyder ikke alene en Gevinst, men tillige en stor Opdragelsesopgave og en politisk Belastning.

Den væsentligste Faktor for den nye Udvikling var Bekæmpelsen af den organisatoriske Splittelse. Paa Samlingskongressen i Marts 1936 mellem den gamle Fagforeningsorganisation og den kommunistiske Fagforeningsbevægelse blev Grundlaget lagt for den fælles Udvikling i den franske Fagforeningsbevægelse. For at forhindre en Politisering af Fagforeningsbevægelsen besluttede man paa denne Kongres, at en Fagforeningsfunktionær fremtidig ikke ogsaa maatte udøve politisk Virksomhed, saasnart denne er betalt eller har en ledende Karakter. Kommunisterne maatte bøje sig, men saboterer nu denne Kongresbeslutning i de Forbund, hvor de har faaet Flertallet.

Hvad betyder *Samlingskongressens Beslutning med Hensyn til den franske Fagforeningsbevægelses Stilling til Politik? Især til de politiske Partier?* Enhver ved, at den franske Landsorganisation tilhører Folkefronten, ja er dens egentlige Bærer. I Virkeligheden har de franske Fagforeninger ogsaa stadig gjort deres Indflydelse gældende overfor de politiske Partier og søgt at øve Indflydelse paa Lovgivningen. Alligevel skulde Fagforeningsbevægelsen beholde sin absolutte politiske Uafhængighed: ingen af dens ledende Mænd har Sæde i Parlamentet eller er Medlem af Partiledelsen. *Jouhaux,* de franske Fagforeningers Generalsekretær, har defineret de franske Fagforeningers Stilling til de politiske Partier paa følgende Maade:

»Landsorganisationen er den organiserede Arbejderklasses kompetente Repræsentant. Den er rede til ethvert nødvendigt Samarbejde og opretholder broderlige Forbindelser med Folkefrontens politiske Partier, men den vaager samtidig skinsygt over sin fulde Uafhængighed.«

Det drejer sig her om en gammel fransk Fagforenings Tradition, mod hvilken de kommunistiske Fagforeningsførere med voksende Energi retter sig. Med Tilstrømningen af nye Medlemsmasser ændres den oprindelige Proportion mellem gammel Fagforeningsbevægelse og Kommunister til Fordel for Kommunisterne. Det er muligt, at det absolutte politiske Uafhængighedsprincip bliver rokket i det kommunistiske Stormløb. Metalarbejderforbundet, der nu har kommunistisk Flertal, har allerede til Formand valgt et kommunistisk Medlem af Deputeretkammeret. Herfra truer Faren for *en ny Splittelse i den franske Fagforeningsbevægelse,* men Paris og enkelte Industricentrer er ikke Frankrig, og ude i Provinserne er den gamle saakaldte frie faglige franske Fagforeningsbevægelse endnu fast forankret.

Overordentlig interessant, ja næsten sensationel er de franske Fagforeningers Vending i Spørgsmaalet om den *tvungne Voldgift.*

Ved Bedømmelsen af disse Begivenheder maa man ikke overse den franske Arbejderklasses økonomiske og sociale Situation. Det reaktionære Ministerium Laval og hans Forgængeres længe gennemførte Devalueringspolitik har i høj Grad trykket den franske Arbejders Levestandard. I 1927 har f. Eks. Reallønnen i Frankrig ligget 5,6 % under Niveauet i 1913; i 1930 var Reallønnen 41 % lavere end i England og 47 % lavere end i Danmark. Dette er de virkelige Aarsager til den franske Arbejders voldsomme, næsten revolutionære Aktion efter Folkefrontens Sejr. Hertil kommer, at Arbejdsgiverne vægrede sig ved at anerkende Organisationsretten og Kollektivoverenskomsterne.

Man indsaa meget snart, at disse anarkistiske Arbejdskampe betød en Fare for det sociale Opbygningsarbejde. Omkring Midten af Aaret 1930 erklærede Indenrigsminister Salengro i Senatet, at Regeringen vilde anvende alle til Raadighed staaende Midler over for Fabrikbesættelser og udisciplinerede Handlinger. Denne Erklæring billigedes af Radikale, Socialdemokrater og Kommunister. Dette var den politiske og sociale Situation, hvorunder Loven af 24. Juni 1936 kom i Stand, som principielt søgte at sikre Indførelsen af kollektive Overenskomster og at gøre disse til Grundlag for Løn- og Arbejdsforhold. Loven skaber endvidere til en vis Grad Forudsætninger for en ny Forligslovgivning. Nyordningen var et direkte Resultat af Foraarets umaadelig store Strejkebevægelse, som omfattede Millioner af franske Arbejdere og Funktionærer. Det var den første virkelige Lov paa dette Omraade. De gamle Mæglingslove — Frankrig har siden 1892 haft den ældste Lov paa dette Omraade — havde aldrig haft praktisk Betydning. Heller ikke Nyordningen af 1919 er nogensinde kommet ud over Be-

gyndelsesstadiet og mistede efter 2 Aars Forløb enhver praktisk Værdi.

Ved Siden af alt dette maa det imidlertid ikke glemmes, at de franske Arbejdsgivere som gamle liberale Individualister stiller sig fjendtligt over for Kollektivkontrakten, og at Arbejderne kun sjældent har opnaaet virkelige Resultater. Den nye Lov vilde nu hidføre en Vending og gjorde Arbejdsministeriet til den drivende Kraft. Paa Forslag af en af Partiet maa Arbejdsministeren indsætte en *paritætisk**) Kommission, der skal behandle Overenskomsten. Saafremt der ikke opnaas Enighed, skulde Arbejdsministeren efter Ønske af et Partimedlem intervenere henimod en Bilæggelse af Konflikten. *Han maa hjælpe, men ikke træffe Afgørelse.* Det er kun tilladt ham at udøve moralsk Tryk. Allerede dengang, i Juni 1936, vilde den socialistiske Arbejdsminister *Lebas* skaffe Staten en afgørende Position i Arbejderkampene, men Kommunisterne modsatte sig dette og heller ikke i førende Fagforeningskredse kunde der opnaas Enighed. Samtidig indeholder Loven af Juni 1936 i sig Grundlaget for et Driftsraadssystem. Kollektiv-Overenskomsten skal ogsaa indeholde Bestemmelser om Valg af Delegerede i Bedrifter med over 10 Personer. Disse Delegerede kan efter eget Ønske medtage en Repræsentant for vedkommende Fagforening.

Kærnen i den nye Lov var imidlertid den *lovmæssige* Anerkendelse af Organisationsretten og Forhandlingsretten for Fagforeningerne, samtidig med at Staten ved Afslutning af Kollektivoverenskomster fik Beføjelse til at intervenere. Betegnende for denne Lov, som endnu i høj Grad tager Hensyn til den liberale franske Grundindstilling — i meget højere Grad end den næste Lov paa dette Omraade — er Baggrunden for dens Opstaaen: Loven betyder den lovlige Bekræftelse af Arbejdsgivernes og Arbejderforbundenes saakaldte Matignon-Overenskomst af 7. Juni 1936 efter Foraarets svære Arbejdskampe. Endnu engang var begge Partier i den sociale Kamp naaet til Enighed alene uden nogen direkte Tvang fra Statens Side. Trods de ugunstige Forvarsler og den vedvarende Uro gjorde Staten dog denne Overenskomst til Lov.

Urolighederne hørte ikke op. Strejkerne fortsatte. Arbejdsgiverne saboterede den sociale Lovgivning, og Arbejderne satte sig til Modværge. I Juli 1936 befandt Frankrig sig igen i en revolutionær Feber. Heroverfor var Loven for svag. Hvad kunde det nytte Regeringen, at den kunde erklære en Overenskomst — allerede afsluttet mellem Forbundene — for *samtlige* Arbejdere i vedkommende Branche for bindende, naar Arbejdsgiverne saboterede Afslutning af enhver Overenskomst? Arbejdsgivernes politiske og sociale Modvilje mod Folkefrontregeringen blev Dag for Dag stærkere. Den vendte sig mod enhver af Regeringens Forholdsregler, men stærkest imod de kollektive Overenskomster. Arbejderne svarede med udisciplinerede Strejker. Det sociale Kaos rykkede Dag for Dag nærmere. I denne Situation gav Blums Regering en ny Kollektivoverenskomst-Lov og indførte dengang med Fagforeningsorganisationernes Billigelse og med fuld Tilslutning fra Kommunisterne den *tvungne Voldgift*. De franske Fagforeninger, som hidtil stadig skarpt havde afvist Tanken om Statens Intervention i Arbejdskonflikter, saa sig nu ved Forholdene tvungen til at forlange Indførelsen af en obligatorisk Voldgift i de Tilfælde, hvor Parterne ikke kunde komme til Enighed. Arbejdsgiverne bekæmpede stadig Statens Intervention. Efter lange Forhandlinger naaede Loven til Deputeretkammeret og fik stor Majoritet. Senatet gjorde Indvendinger. Først efter yderligere Ændringer blev tvungen Voldgift i Slutningen af December Lov i Frankrig. Loven fastsætter et ret kompliceret Apparat for Mægling og Voldgift i alle Arbejdskonflikter indenfor Industri og Handel uden Hensyn til, hvorledes de er opstaaet. Før Voldgiftsretten træder i Funktion, skal der foretages Mæglingsforsøg.

I den nye Lov er indeholdt følgende Bestemmelser, der i sidste Instans indrømmer Staten alene en afgørende Stilling.

Loven indeholder Regler for en omfattende og meget omstændelig Mægling. Først efter at en Konflikt er behandlet af en Række Mæglingsinstanser uden Resultat, gaar Sagen til en national Voldgiftskommission bestaaende af et lige stort Antal Repræsentanter for hver af de to Parter. Repræsentanterne udpeges af Arbejdernes og Arbejdsgivernes Hovedorganisationer. Denne Voldgiftskommission skal endnu engang forsøge at tilvejebringe Enighed. Lykkes det ikke, anmoder Kommissionen Parterne om at udnævne en fælles eller hver sin Voldgiftsdommer. Kan disse Voldgiftsdommere ikke inden 3 Dage blive enige om en fælles Indstilling, skal de udpege en Over-Voldgiftsdommer, som saa endelig kan afsige en Kendelse, der er bindende for begge Parter. I Tilfælde af, at Parterne ikke kan enes om at udpege Voldgiftsdommere og Over-Voldgiftsdommer, udpeges de af Staten (Arbejdsministeren eller Statsministeren).

Mærkeligt er det, at Loven ikke indeholder Straffebestemmelser i de Tilfælde, hvor en af Parterne vægrer sig ved at underkaste sig Voldgiftsdommen. Loven gælder kun for et Tidsrum af ½ til 1 Aar og er ifølge hele sin Natur tænkt som et Eksperiment.

For det liberale Frankrig er Loven en uhørt Belastning, og det maa antages, at man i en ny Lov vil forsøge at begrænse Statens Stilling igen. *Men Forudsætningen herfor er, at det lykkes de franske Fagforeninger at indpode de nye Medlemsmasser Fagforeningsaanden og Fagforeningsdisciplin og at bekæmpe det kommunistiske Splittelsesarbejde.* Heller ikke *Jouhaux'* Erklæring ved Indførelsen af den tvungne Voldgift kan skjule Situationens Vanskeligheder. Jouhaux motiverede de franske Fagforeningers positive Stilling til Indførelsen af tvungen Voldgift paa følgende Maade: »Fagforeningerne ønsker paa denne Maade at bringe Plan og Orden ind i Kontraktforholdet mellem Arbejder og

*) Kommission sammensat med ligelig Hensyn til de interesserede Parter.

Arbejdsgiver og hidføre en Afspænding af den vanskelige Situation.« Med Hensyn til Fagforeningernes store Indflydelse er man parat til at tage Ansvaret for Gennemførelsen af den nuværende Forligslovgivning. De franske Fagforeninger betragter det som deres Pligt, da deres Medlemmer nu er interesseret i en hurtig og retfærdig Bilæggelse af Konflikten. Endvidere meddeler Landsorganisationen, at den som den mest repræsentative Arbejderorganisation maa være repræsenteret i de forskellige Forligsinstanser.

Og nu *Kommunisterne?* De understreger det samme. De stemte for Loven og begrundede i Parlamentsdebatten dette med, at den nu saa stærkt organiserede Arbejderklasse maa være sig sit Ansvar bevidst.

Situationen er saaledes, at kun den *fagforeningsmæssige Opdragelse af Arbejderklassen* kan give den franske Fagforeningsbevægelse en uafhængig Position igen.

H.

LØBENDE KONFLIKTER

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(Tærskeselskabet »Vester Jølby«)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Glumsø	(Glumsø-Bavelse Kommune)
Granslev	(Hofjægermester Honnens de Lichtenberg, »Bidstrup« pr. Laurbjerg)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted)
	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Johs. Jensen, Hals)
	(Chr. Andersen, Hals)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Hvidbjerg-Lyngs	(Tærskeselskabet »Fremtiden«)
Hornslet-Rodskov	(Grusgraventreprenør Niels Lading, Terndrup pr. Hornslet)
Hou Vendsyssel	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen, Møbelfabrik i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Murermester J. O. Raunholt, Højvang, Kolding)
	(Husted Nielsen, Vamdrup)
	(P. Fallesen, Vejen)
	(Nis Hansen, Hoppes Huse, Vonsild)
	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Kvissel og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Ljørslev	(Tærskeværksejer Alfr. Vester, Vester Assels)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nyborg	(Træhandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skørping	(Murermester Jens Nordenbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Svendstrup	(Ferslev-Dal-Volsted-Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Thirstrup	(Proprietær Herm. Frigaard (ang. Skovarb.)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Veflinge	(Rugaard Savværk, pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejlø	(Vejlø-Vester-Egesborg Kommune)
Vinduespolerernes Afd.	(Husassistance-Kompagniet, Gl. Kongevej)
Ølgod	(Ølgod Kommune)
Øsby	(Hannibal Dahl)
Droskechaufførerne	(Droskevognmand N. C. Jørgensen)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

26. Agitationskreds	(Dræningsmester Holger Jensen, Overlade)
34. Agitationskreds	(Herregaarden »Aakjær«)
Hornslet-Rodskov, Voldum-Rud, Søby-Halling, Mejlby, Mygind-Lihme, Karlby	(Clausholm og Sofie Amaliegaards Skovdistrikter)
Vilstrup	(Vilstrup Kommune)
2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør A. Jørgensen)

100.000

(Fagbladets Oplag har passeret de 100,000.)

Vi er Løv paa samme Stamme,
Funker i den samme Flamme,
som har samme røde Skær,
Tropper i den samme Hær.

Af vort Fagblad sammenknyttes
vi, naar til dets Røst der lyttes.
Bladet er vort Værn, vort Hegn,
Bladet er vort Samlingstegn.

Over By og Bakkedale
faar det Arbejdsmænd i Tale,
Skridt for Skridt det vinder frem
og faar Plads i alle Hjem.

Dyrk det, styrk det, brug dit Vaaben,
hold vor Vej for Fremskridt aaben,
Tropper i den samme Hær:
Bladet er vort Skjold og Sværd!

Peter Simple.

VOR BEDSTE FORSIKRING

Vi lever i en Forsikringstid. Ethvert Menneske er i vore Dage omspundet af Forsikringer paa alle Leder og Kanter: Konfirmations-, Begravelses-, Syge-, Invalide- og Arbejdsløshedsforsikring. Ak ja, der findes snart ikke den Ting vi ikke er forsikret imod. Og til det altsammen skal der *betales*. Der gaar næppe en Dag, uden at vi har Besøg af Agenter og Inkassatorer, som alle kun har et eneste Ærindre: at faa fat i vore Smaapenge. Men hvad enten vi holder af det eller ej — vi *betaler*. Kan hænde vi bander lidt engang imellem eller ryster sørgmuntert paa Hovedet, men *vi betaler,* fordi vi forstaar, at det er til vor egen Fordel.

Og saadan er det ogsaa, naar Manden med *Valgfondsmærkerne* kommer. Vi sender kanske nok en Tanke til de mange Kontingenter og Forsikringspræmier — men *vi betaler*. Vi er nemlig klar over, at Valgfonden er en Forsikring lige saa vel som Sygekassen og Arbejdsløshedskassen er det. Ja i Virkeligheden er Valgfonden baade den *billigste* og den *mest værdifulde* Forsikring vi har. Den er vor Hovedforsikring. Uden den vilde de andre Forsikringer være yderst tvivlsomme Aktiver. Vi ved hvordan det gaar, naar vort Parti savner Midler til at tage Kampen op med vore Modstandere ved Valgene. Vi lærte det bl. a. i 1926—29, da Madsen-Mygdal og Krag regerede. *Den* Omgang skal vi ikke ha' igen — og at 1930ernes Reaktion i hvert Fald ikke er blidere end Tyvernes, *det* er vore Partifæller andet Steds paa en temmelig haardhændet Maade blevet belært om.

Se derfor er vi nu alligevel ikke saa kede af det, naar Manden med Valgfondsmærkerne kommer. Vi ved *Valgfonden er den bedste Forsikring* vi har. Den er vor eneste sikre Garant for Folkestyre, Retfærd og Menneskeret.

Derfor køber vi allesammen et eller flere Valgfondsmærker.

Og vi køber det i Dag.

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

VOLDGIFTSKENDELSE

Nærværende Sag drejer sig om en Uoverensstemmelse mellem Landet-Ryde Kommune som Medlem af Maribo Amts Sogneraadsforening og Dansk Arbejdsmands Forbund angaaende Forstaaelsen af § 4 i den mellem Parterne den 28. April 1936 indgaaede Overenskomst om kommunalt Arbejde paa Lolland-Falster.

Denne § er saalydende:

»For alle Arbejder med Tjærebeton, Tjære eller Asfaltemulsioner betales til de Arbejdere, der er direkte beskæftiget med bituminøse Bindemindler, et Tillæg til Timelønnen paa 15 pCt. De Arbejdere, der passer mekanisk drevne Tjære- og Fejemaskiner eller er beskæftiget ved Udpumpning af varm Tjære fra haanddrevne Maskiner, betales med et Tillæg af 40 pCt. til Timelønnen.«

Ved et i Sommer af Ryde-Landet Kommune udført Vejtjæringsarbejde har Sogneraadet nægtet at udbetale 40 % Tillæget til de 2 Mand, som var beskæftiget ved Udpumpning af varm Tjære fra den af Sogneraadet anvendte haandkraftdrevne Tjæremaskine, der indeholder ca. 1 Td. Tjære ad Gangen. Dernæst har Sogneraadet aflønnet den Mand, som forestaar Udspredningen af Tjære, med 40 pCt.

Dansk Arbejdsmands Forbund har forlangt, at de 2 Mand, som har været beskæftiget med Udpumpningen, ogsaa skulde have de 40 pCt., saaledes at dette Tillæg udbetales dem for alle Arbejdstimer, forsaavidt der arbejdedes med Tjære hele Tiden.

I Henhold til Overenskomstens § 8 skal en Strid om Forstaaelsen af Overenskomsten afgøres efter Hovedorganisationernes Regler for Behandling af faglig Strid, hvorfor der efter forgæves Mæglingsmøde er nedsat en Voldgiftsret bestaaende af Sogneraadsformand Rich. Bech i Hunseby, Gaardejer Chr. Hansen i Østofte, Kredsformand Carl Nielsen og Forretningsfører Alfred Petersen i København, til Afgørelse af Sagen med Dommer Roepstorff i Odense som valgt Formand og Opmand.

Denne Voldgiftsret har holdt Møder i Nykøbing F. den 17. og 28. September 1937, hvor Kommunen ved Sogneraadsformand Grd. Henrik Hansen og Arbejdsmændene ved Afdelingsformand N. P. Nielsen fremstillede deres Syn paa Sagen og nedlagde Paastand i Henhold til foranstaaende.

Efter det paa Voldgiftsmøderne oplyste er der ved det her ommeldte Arbejde beskæftiget 6 Mand ad Gangen. Den ene passer Fyringen, og det tager henimod en Timestid at fyre og opvarme Tjæren, i hvilken Tid de andre 5 Mand er beskæftiget med Fejning etc. Naar Tjæren er blevet opvarmet, trækker 2 Mand Maskinen fremad, 2 Mand pumper, 1 Mand sprøjter og spreder Tjæren ud, medens den 6. Mand spreder Grus. Dette Arbejde tager ca. 20 Minutter.

I Voldgiftsretten blev der Stemmeflerhed for, at Spørgsmaalet afgjordes saaledes:

Den ommeldte Bestemmelse i § 4 i Overenskomsten maa fortolkes saaledes, at der ved Udpumpning af varm Tjære fra haandkraftdrevne Maskiner betales et Tillæg af 40 pCt. til Timelønnen til de to Mand, som pumper, og til den ene Mand, som spreder Tjæren, saaledes forstaaet, at Tillæget betales for hele Dagen, hvis Tjæremaskinen er i Virksomhed hele Dagen. Ellers betales Tillæget kun for de Timer, Maskinen er i Virksomhed, og en paabegyndt Arbejdstime regnes for en hel Time.

Paa Grund af Omstændighederne betales Omkostningerne ved Voldgiften af Landet-Rye Kommune og Dansk Arbejdsmands Forbund med Halvdelen hver, og Opmanden tilstiller disse Parter en Opgivelse af Omkostningerne til Opmanden sammen med en Afskrift af denne Afgørelse.

Nykøbing F., den 28. September 1937.

sign. **Roepstorff. Rich. Bech. Chr. Hansen. Alfr. Petersen. Carl Nielsen.**

Afskriftens Rigtighed bekræftes:
sign. **Roepstorff,**
Dommer,
Formand i Voldgiften.

Folkeforsikringsloven og Sognekommunerne

Ved Lov af 14. April og 7. Maj 1937 er der gennemført Ændringer i Folkeforsikringsloven af 20. Maj 1933, som paa forskellige Omraader er ret omfattende. Folkeforsikringsloven er med de to fornævnte Loves Ændringer bekendtgjort som Lov af 7. Maj 1937 om Folkeforsikring.

Det synes imidlertid som den ændrede Lovs Bestemmelser paa visse Punkter giver Anledning til Misforstaaelser, hvor Loven skal anvendes i Praksis.

Som bekendt indeholder den nye Lov Bestemmelse om Nedsættelse af Aldersgrænsen for Adgangen til Aldersrente. Tidligere var Grænsen for Opnaaelse af Aldersrente 65 Aar, og der kunde kun opnaas Aldersrente forinden, saafremt ⅔ af den paagældende Kommunalbestyrelse stemte derfor og Socialministeren gav sit Samtykke. Disse Formaliteter er nu bortfaldet og Retten til Aldersrente indtræder allerede ved 60 Aars Alderen.

Til Vejledning for Kommunerne i Almindelighed er der fra Socialministeriet udsendt et Cirkulære angaaende Retningslinierne i den ændrede Folkeforsikringslov. Dette Cirkulære syntes imidlertid at blive misforstaaet ihvert Fald paa Spørgsmaalet vedrørende Retten til Opnaaelse af Aldersrente ved 60 Aars Alderen, eller — saafremt denne bevilges — Retten til fortsat at deltage i Udførelsen af Arbejder af den ene eller anden Art.

I Cirkulærets Afsnit I, der omhandler Retten til Aldersrente og Invaliderente, anføres i Stykke 2:

> »Motiveringen for den saaledes foretagne Nedsættelse af Aldersgrænsen for Adgangen til Aldersrente har været, at Beskæftigelsesmulighederne for de ældre Aldersklasser i de senere Aar stadig er blevet ringere, og Hensigten med Aldersgrænsens Nedsættelse er da, at de Personer i Alderen 60—65 Aar, som ikke kan antages længere at have Mulighed for at ernære sig ved erhvervsmæssigt Arbejde, og som ellers vilde være henvist til offentlig Hjælp, skal være berettiget til Aldersrente, forudsat at Betingelserne herfor iøvrigt er tilstede. Heraf følger, at en Person i Alderen 60—65 Aar, der henvender sig til det sociale Udvalg om Hjælp, og om hvem det sociale Udvalg skønner, at han ikke længere har nogen rimelig Udsigt til at komme i Arbejde, og som ikke, f. Eks. gennem Arbejdsløshedsforsikringen eller Invalideforsikringen, har Krav paa anden forsikringsmæssig Hjælp, bør henvises til at indgive Begæring om Aldersrente.«

Denne Del af Cirkulæret er en logisk Følge af Aldersgrænsens Nedsættelse for Opnaaelse af Aldersrente fra 65—60 Aar, hvoraf det fremgaar, at der ikke længere er nogen Anledning til for et længere Tidsrum at yde Kommunehjælp til Personer om hvilke det kan forudses, at de ikke har Udsigt til ved egen Hjælp at opnaa tilstrækkelig Fortjeneste til Selvforsørgelse, og der kan formentlig ikke opstaa Misforstaaelse af omfattende Art herom.

Derimod synes dette at være Tilfældet for saavidt angaar Cirkulærets Stykke 3, hvis første Halvdel har følgende Ordlyd:

> »Det vilde da stride imod Lovgivningsmagtens Hensigt med Aldersgrænsens Nedsættelse, om det sociale Udvalg i alle Tilfælde, hvor Personer i Alderen 60—65 Aar henvender sig med Anmodning om Hjælp, henviser de paagældende til at søge Aldersrente. Bestemmelsen i Forsorgslovens § 293, hvorefter den, der opfylder Betingelserne for at oppebære Aldersrente, ikke kan erholde Kommunehjælp, for saa vidt og saa længe dette er Tilfældet, kan nemlig ikke uden videre finde Anvendelse paa saadanne Personer i Alderen 60—65 Aar, der kommer i midlertidig Trang. Efter Motiveringen for Aldersgrænsens Nedsættelse vil det være urigtigt at henvise saadanne Personer, som efter det sociale Udvalgs Skøn har Mulighed for indenfor en rimelig Frist paany at opnaa Arbejde eller forsikringsmæssig Hjælp fra Arbejdsløshedskassen, til Aldersrente.«

Det saaledes anførte skal selvfølgelig forstaas paa den Maade, at der det længst mulige bør bestaa Adgang ogsaa for 60-aarige til at deltage i almindeligt Arbejde, saafremt saadant kan opnaas, eller oppebære eventuel tilgodehavende Understøttelse, og at de sociale Udvalg derfor ikke bør undlade at opfylde Ønsket hos en Ansøger om Kommunehjælp, naar Tidsrummet for en saadan Hjælps Ydelse, ved Bedømmelse af de foreliggende Forhold maa anses for begrænset.

Men Cirkulærets Indhold betyder naturligvis ikke, saaledes som enkelte Kommuner har opfattet det, at en Kommune skal give sig til at overtale 60-aarige til at frafalde et, gennem indgiven Ansøgning tilkendegivet, Ønske om Aldersrente. Og en Kommune er lige saa lidt berettiget til, under Henvisning til det ovenfor citerede Stykke af Cirkulæret, at afvise Ansøgninger om Aldersrente fra Ansøgere, der iøvrigt opfylder Lovens Betingelser for at kunne opnaa Aldersrente, selv om disse, efter Socialudvalgets Skøn, i den nærmeste Fremtid har Udsigt enten til Arbejde eller Understøttelse af en Arbejdsløshedskasse.

Det er endvidere sket, at der fra enkelte Kommuners Side er gjort Forsøg paa at unddrage 60-aarige Adgang til kommunalt Arbejde under Henvisning til, at de

En Person, som misbruger din Gæstfrihed til i dit Hjem at tale nedsættende om dig og dine, vil du omgaaende kaste paa Døren!

Hvorfor vil du da daglig tillade Stifts- og Amtstidender en Plads paa dit Bord, naar disse Blade kun indeholder Haansord og samvittighedsløs Nedrakning af dig selv, dit Hjem, dit Parti og Fagbevægelse?

Kast ogsaa disse Blade paa Døren, og lad SOCIAL-DEMOKRATEN – dit eget Blad – faa sin Plads som daglig Gæst i dit Hjem!

Paagældende efter Folkeforsikringslovens Ændring ikke har Ret til Arbejde efter det fyldte 60 Aar, men er henvist til at søge Aldersrente.

En saadan Fortolkning af Loven er ganske absurd. Der er med Nedsættelsen af Aldersgrænsen fra 65—60 Aar for Opnaaelse af Ret til Aldersrente udelukkende tænkt paa Personer, som indenfor det mellemliggende Aaremaal, paa Grund af nedsat Arbejdsevne, Sygdom eller lignende ikke er i Stand til at opnaa eller udføre Arbejde, hvorved de er i Stand til at opnaa tilstrækkeligt til Livets Ophold. Ligeledes er der naturligvis tænkt paa dem for hvem Udførelsen af legemligt Arbejde i det paagældende Tidsrum er en Lidelse, og som kun deltog i Arbejdet forud for Lovens Ændring, fordi en Dispensation fra Lovens Bestemmelse om 65 Aars Alderen betød en ringere Aldersrente.

Derimod bortfalder Retten til at oppebære Arbejdsløshedsunderstøttelse af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse, naar Vedkommende har opnaaet Aldersrente. Arbejdsdirektøren kan dog, naar særlige Omstændigheder taler derfor, dispensere herfra. Men det paahviler enhver Kommune at foretage Indberetning til Arbejdsdirektoratet, saasnart der bevilges et Medlem af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse Aldersrente eller blot Forskud paa saadan.

R—dt.

EN KRIGSERKLÆRING

»Delegeretmødet henstiller, at Landmændene paa det bestemteste med alle til Raadighed staaende Midler modsætter sig enhver uvedkommende Indblanding i Forholdet mellem den enkelte Landmand og hans Medhjælpere, og at man tilstræber en Udvikling, der giver størst mulig Frihed og Selvbestemmelsesret for den enkelte Landmand i Bedrift og Produktion.

Jydske Landboforeningers Delegeretmøde 8. og 9. Oktober 1937 i Aarhus.«

Paa de jydske Landboforeningers Delegeretmøde i Aarhus den 8. og 9. Oktober holdt Formanden, Herr Hauch, en stor Tale, hvori han drog voldsomt til Felts imod den socialdemokratiske Presse og Fagforeningerne, specielt Dansk Arbejdsmands Forbund. Det officielle Referat lyder for dette Afsnits Vedkommende saaledes:

»Under en Omtale af Arbejdsforholdene i Landbruget kom Formanden, Herr Hauch, ind paa **en Omtale af Sukkerroekonflikten,** der nu var afsluttet ved Vedtagelsen af Forligsmandens Mæglingsforslag, og protesterede her skarpt mod en Artikel i den socialdemokratiske Provinspresse forud for Konfliktens Afslutning, hvori det var blevet udtalt, at Mejeriernes og Sukkerroedyrkernes ledende Mænd maatte stille sig klart, at det var Arbejdernes Repræsentanter i Regeringen, der var afgørende for Landbrugsordningernes Videreførsel.

Han tilføjede, at Socialdemokratiet har afsløret sig som et rent og skært Fagforeningsparti. Landbruget havde at bøje sih Nakke for Organisationernes Krav ellers forskertsede man sig de Smuler, der i Naade kunde tilfalde Landbruget.

Skal det være den fremtidige Tone og de fremtidige Vilkaar for at opnaa Regeringens Gunst, sagde han, saa tror jeg, at Landbruget vil være i Stand til at indrette sig derefter.

Vi har sagt det før — og jeg vil sige det her, for at ingen skal være i Tvivl om vort Standpunkt — vi ønsker friest mulige Forhold mellem Husbond og Medhjælper, vi ønsker at give vore Medhjælpere saa gode Vilkaar, som vore økonomiske Forhold betinger, men ingen kan aflønne sine Medhjælpere over Evne, og Landbruget maa som alle andre indrette sig efter de Lønningsgrundlag, som de Kaar, Landbruget arbejder under — og som Regeringen har været i væsentlig Grad medbestemmende for — betinger. **Det er vore egne Børn, vore Venners Børn, vore Kollegers Børn,' som Landmændene har i deres Brød. Vi behøver ikke Organisationernes Indblanding for at opnaa et tilfredsstillende Forhold mellem en Husbond og hans Medhjælpere.**

Mon ikke den socialdemokratiske Presse har taget forkert Bestik, hvis den tror, at Landbruget er saa langt nede, at man bøjer sig for ethvert Diktat? Der er Ting, vi ikke vil bøje os for. Dette her er en af dem, og skal det blive nødvendigt at tage en Kamp paa dette Spørgsmaal, saa tror jeg, at alle mine Standsfæller vil stille sig bagved os i en saadan Kamp.«

Som Slut paa Delegeretmødet vedtoges en længere Resolution, hvori ovenfor citerede Henstilling er Punkt 4.

Samling og Fodslag.

Efter at Herr Hauch og Landboforeningerne saaledes har fornægtet Landarbejderne deres Ret til gennem Organisation at skaffe sig Medbestemmelsesret over deres Arbejdsvilkaar, slutter Herr Hauch sin Tale med følgende voldsomme Appel:

»Lad os staa sammen i Kravet om, at vore Produktionsmuligheder udnyttes!
Lad os staa sammen i Kravet om skattemæssig Retfærdighed!
Lad os staa sammen i Kravet om valutamæssig Retfærdighed!
Lad os staa sammen om at værne vor Frihed og Selvbestemmelsesret i Bedrift og Produktion!«

Og i Resolutionens Punkt 6 hedder det:

»Delegeretmødet retter en indtrængende Opfordring til alle Landbrugets Udøvere om at undgaa unødig Splid og Trætte, men hver især yde sit Bidrag til, at dansk Landbrug atter maa kunne samles i Enighed paa fælles Linie for med Vægt og Styrke at varetage Landbrugets livsvigtige Interesser.«

Saa mange var Ordene.

Landmændene maa for enhver Pris staa sammen for at værne deres Interesser, og de skal staa sammen for at værne deres Frihed og Selvstændighed, men de skal ogsaa staa uløseligt sammen for at værne deres Frihed og Selvbestemmelsesret i Arbejdsforholdet overfor ethvert Forsøg fra deres Arbejderes Organisationer paa at skaffe Arbejderne Medbestemmelsesret, ja, de skal med alle til Raadighed staaende Midler bekæmpe ethvert saadant Forsøg.

Man kan mene om dette Standpunkt, hvad man vil, Klarhed mangler det ikke. Det er en brysk og utilsløret Krigserklæring til de organiserede Arbejdere og til de danske Fagforeninger, specielt til Dansk Arbejdsmands Forbund. Og det skal siges, at ingensinde tidligere har de jydske Landboforeninger saa utilsløret erklæret de faglige Organisationer og deres Bestræbelser Krig paa Kniven under Parolen om, at Arbejdsgiveren ene og alene skal bestemme over Løn- og Arbejdsvilkaar paa hans Ejendom.

Den 12. Oktober har Herr Tvedegaard, Sjælland, som en anden Lydslave underskrevet denne jydske Landboresolution paa de samvirkende danske Landboforeningers Vegne.

Fronten vakler.

Situationen kunde give Anledning til mange Betragtninger, bl. a. ogsaa over Konsekvenserne af, at Landboforeningerne saaledes gør sig til de faglige Organisationers Modpart, men lad dette ligge i Øjeblikket.

Bevæggrundene til Hauchs og Resolutionens Ud-

talelser er meget interessante. Det er nemlig en Mand, der føler Skanserne vakle, som i sin Kvide saa indtrængende kalder til Samling mod de faglige Arbejderorganisationer. Det Fællesudvalg angaaende Landbrugets Arbejdsforhold, som Sukkerroedyrkerne og vi nedsatte i Fjor Sommer, bekæmpede Herr Hauch og hans Landboforeninger med alle Midler og ad mange Veje, alligevel kom der et Resultat af Arbejdet. Hauch, Landboforeningerne og den forenede Venstrepresse stod ogsaa i Sommer bag Sukkerroedyrkernes fanatiske Bestræbelser for at undgaa den overenskomstmæssige Ordning af Arbejdsvilkaarene, som vi krævede, men ogsaa her maatte Herr Hauch trække det korte Straa. Vore Krav om overenskomstmæssigt ordnede Forhold maatte Dyrkerne tilsidst bøje sig for.

Hver Gang Situationen i de sidste 2 Aar har været særlig spændt, har Herr Hauch mødt med en voldsom Resolution om, at Landmændene ikke maa danne Arbejdsgiverforening og ikke skulde slutte Overenskomster, men alligevel har Herr Hauch været Vidne til, at Spørgsmaalet om Dannelse af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger og Oprettelse af kollektive Landbrugsoverenskomster er diskuteret med større Lidenskab i Landbrugskredse i Sommer end forhen. Ja, han har endog maattet se Danmarks ældste Landboforening, nemlig Bornholms Landøkonomiske Forening, i Sommer slutte Overenskomst med Dansk Arbejdsmands Forbund om Landbrugsarbejde.

Herr Hauch har ogsaa maattet se Overenskomst efter Overenskomst afsluttet med Landmændene enkeltvis og med meget kraftige Fremstød i Jylland. Medens Herr Hauch samlede sine Repræsentanter i Aarhus, maatte store Jorddrotter i Aarhus' nærmeste Omegn gaa til Forhandling med Forbundets Repræsentanter og underskrive de Landbrugsoverenskomster, der til Herr Hauchs usigelige Ærgrelse giver Landarbejderne Medbestemmelsesret over Løn- og Arbejdsvilkaar.

Herr Hauch ved, at store Kredse af Landmænd og flere Landboforeninger er ganske uenige med ham paa dette Omraade, og at endnu større Kredse tvivler om, at hans Politik kan holde, og om den i det hele taget er rigtig og formaalstjenlig for Landbruget. Det er Bevæggrundene til Herr Hauchs voldsomme Udtalelser og den fantastiske Resolution. Den er slet og ret et Forsøg paa at kommandere Landmændene; alle dem, som mener, at man bør forhandle med Arbejdernes Organisationer og eventuelt danne Arbejdsgiverforening til dette Formaal, faar i Resolutionen Besked: Kæft, Trit og Retning. Herr Pave Hauch har talt.

Vi undervurderer slet ikke den psykologiske Virkning heraf. Vi ved meget vel, at Landmænd i store Dele af Landet kvier sig ved at gaa imod Landboforeningernes Ordrer. Venstrepressen staar jo som Pladshund parat til at overfalde hver og en, som skejer ud, og andre drages med ved Massepsykosen.

Men at det har været nødvendigt for Herr Hauch saa voldsomt og utilsløret at forkynde den hellige Krig imod vor Organisations Bestræbelser, det er os en virkelig Tilfredsstillelse; det viser nemlig, hvor haardt han er trængt.

Frihed og Ret for — Landbruget.

Men Herr Hauchs Udtalelser er ogsaa paa anden Maade interessante. Han protesterer mod enhver Tanke om, at Landbruget, som Gengæld for Hjælpeforanstaltninger, skal paatage sig Forpligtelser overfor dets Arbejdere. Har Landmændene det sløjt, saa skal Staten hjæpe dem, men hvordan Landarbejderne lever, hvordan krisehjulpne Landmænd behandler deres Arbejdere, det er samme Stat uvedkommende, og det har den og andre i Samfundet bare at holde Fingrene fra. Staten har værsaagod at sikre Landmændene en rentabel Smørproduktion, men Staten kan bare prøve paa at vilde sikre Mejeristerne og Kreaturpasserne en rimelig Andel deraf. Saadanne Tvangsindgreb skal Herr Hauch og hans Fæller meget have sig frabedt.

Kommentarer er overflødige!

Landbrugets Mangler.

Herr Hauch repræsenterer et Erhverv, der klager over Mangel paa Arbejdskraft, ja, som klager over, at de unge Landarbejdere flygter fra Landbruget, men paa Delegeretmødet siger han, vi vil have de friest mulige Forhold, vi ønsker vore Medhjælpere gode Kaar, men vi kan ikke betale, det er vore egne Børn, vore Venners Børn, vore Kollegers Børn, vi behøver ikke Organisationernes Indblanding for at blive enige.

Man ser formentlig, hvilken Idyl Landbrugets Arbejdsforhold er, her er idel Glæde og Tilfredshed. Der er rigtignok den kedelige Kendsgerning, at de unge flygter fra Landbruget, hvorfor Delegeretmødet da ogsaa vedtager en indtrængende Henstilling til Regering og Rigsdag om at træffe saadanne Foranstaltninger, at de unge tvinges til at tage Tjeneste i Landbruget. Saa er den klaret — saa skulde det dog være som Pokkers, om Landmændene ikke selv skulde kunne ordne Arbejdsforholdene i enhver Henseende tilfredsstillende for begge Parter — ialt Fald for Bønderne.

Det er den enkle Logik, hvormed Herr Hauch søger at dække Talens Hulhed og Falskhed.

Ideelle Arbejdsforhold.

For hul og falsk er denne Tale.

Herr Hauch og hans Meningsfæller ønsker jo slet ikke at sikre Landarbejderne gode Kaar. De har aldrig vist os et praktisk Eksempel derpaa. Herr Hauch og hans jydske Landboforeninger kan jo ikke vise et eneste Eksempel paa, at de er gaaet ind for, at Landarbejdernes Løn skulde forhøjes, end ikke i Krigens gyldne Aar, da Landarbejderne sultede, medens Landbruget svømmede i Penge.

I Landbrugets Historie og Statistik oplyser Professor O. H. Larsen, Landøkonomisk Driftsbureau, at Arbejdslønnen for gifte Landarbejdere paa egen Kost i 1915 var 722 Kr. og i 1918 1099 Kr. Det er i Landbrugets Guldalder, hvor Priserne steg paa alt, hvad Landbruget solgte, og Pristallet steg derfor fra 100 i 1915 til 182 i 1918.

Det vil atter sige, at blot for at faa Dækning for den Prisstigning, som Landbruget tog Fordelen af, skulde Lønnen være steget med 82 % fra 1915 eller med 592 Kr. op til 1314 Kr. i 1918. Landarbejderne fik altsaa kun 1099 Kr. og fik saaledes deres økonomiske Kaar forringet med 215 Kr. netop i den Tid, hvor Landbruget tjente Milliarder, som det skyndte sig med at omsætte i Form af stigende Ejendomspriser og en mægtig Gældsbyrde, som nu tvinger Landbruget i Knæ. Netop fordi Landbruget ikke kunde bringe over sit Hjerte at give Arbejderne blot en ringe Andel af den mægtige Fortjeneste.

Det er jo Sandheden.

Herr Hauch og hans Venner.

Hvor var Herr Hauch den Gang? Han var blandt dem, som hylede over Regeringens Tvangspolitik overfor Landbruget med dets fortvivlede Stilling, og de høje Arbejdslønninger, der som, Herr Pindstrup sagde i 1925—26, beklageligvis hindrede Landmændene i en yderligere Gældsstiftelse.

I 1918—19 fik Landarbejderorganisationerne sit Gennembrud og skaffede Landarbejderne Medbestemmelsesret og overenskomstmæssige Lønninger, og nu stiger Lønnen fra i 1918 1100 Kr. til 2293 Kr. i 1921, oplyser Professor O. H. Larsen videre i sin Bog. I samme Periode steg Pristallet fra 182 til 237 eller med 45 Point, men Lønnen stiger altsaa med 1200 Kr. aarlig.

Men kors, hvor Herr Hauch og hans Fæller har lavet Spektakel over den »Udsugning« af Landbruget, som disse overenskomstmæssige Lønninger var Udtryk for, og over denne »Svinebinding« af Landbrugserhvervet.

Og Herr Hauchs personlige Indsats, hvor han direkte kan gøre noget for Arbejderne, kan den retfærdiggøre ham?

Personlig kender jeg 2 Tilfælde:

I Karlekamre paa Kostaldsloftet.

Da Herr Hauch i 1908 som ny Forpagter af Asmild Kloster og Forstander af Landbrugsskolen skulde opføre nye Folkeværelser, lod han dem anbringe paa Kostaldsloftet.

Naturligvis — det var ikke ligefrem Dør om Dør med det andet Fæ — men alligevel, hans Venners Børn skønnede ikke paa dette Kulturgode, og man maatte stille et Par af Skolens noget bedre Elevværelser til Raadighed for Gaardens Karle. Maaske har Herr Hauch faaet mere Forstaaelse siden.

Omkring 1929 blev Herr Hauch landbrugskyndig Raadgiver paa det store Lindenborg Gods ved Aalborg, og en af hans personlige Meningsfæller blev Inspektør. Indtil da havde den lokale Fagforening gennem 10 Aar haft en Overenskomst om Løn- og Arbejdsvilkaar paa Godsets 4 store Gaarde. Efter at Herr Hauch og hans Meningsfælle var traadt til, blev Overenskomsten ophævet fra 1. Maj 1929, og de gifte fattige Landarbejderes Aarsløn blev nedsat med 291 Kr. nemlig fra 1420 Kr. til 1129 Kr., og Malkekonernes Betaling nedsattes med 33 pCt. Nu var Godsets Ejer ogsaa den Gang en hovedrig Mand, og Landbrugets Konjunkturer var i 1929 gode og i stærk Stigen, saa man forstaar virkelig Nødvendigheden af denne Sanering, og det var jo ogsaa ene og alene i Landarbejdernes egne velforstaaede Interesse.

Herr Hauch ved virkelig, hvad det betyder for Landbruget at blive fri for Fagforeninger og Overenskomster. Han har givet sine Venner og hans Venners Børn Prøver derpaa.

Ja, vi ved, at Herr Hauch og hans Meningsfæller saa gerne vil give deres Arbejdere gode Kaar. Hver eneste usund og uhyggelig Landarbejderbolig, hvert stinkende Karlekammer, staar som Landbrugets fuldgyldige Beviser derfor. Og Lønningerne i Jyllands mørkeste Egne er de stærkeste Beviser for denne Landbrugets brændende Omhu for dets Arbejdere.

Landboforeningerne oplyser selv i 1936, at i en Række Amter giver man gifte Landarbejdere paa Husbondens Kost en Vinterdagløn paa 3 Kr., og i Hjørring Amt strækker man sig endog til en Vinterdagløn paa 233 Øre. Det er Gennemsnitslønninger, der er nogen, som faar mere, men altsaa ogsaa nogen, som faar mindre!

Vi forstaar derfor, at Herr Hauch og hans har ikke Brug for Fagforeningen, men vi ved ogsaa, at de, der er i Landbrugets Tjeneste, har Brug for den, ikke mindst til Værn overfor Herr Hauch og hans Meningsfællers lumske Hensigter, og det ved Landarbejderne ogsaa.

Hvem er Landbrugets Medhjælpere?

Vore Medhjælpere er vore egne Børn, vore Venners Børn og vore Kollegers Børn, siger Herr Hauch, og lefler videre. Saa er det egentligt sært, at det er saa svært at faa disse Venners og Frænders Børn til at tjene Landbruget. Men det er jo ogsaa igen falsk og usandfærdig Tale.

Af Landbrugets ugifte Medhjælpere, ialt 264,000 i 1936, var de 96,000 Gaardmandsbørn, men de 168,000 var Børn fra Arbejdere og Husmandshjem. Dertil kommer 33,000 gifte Helaarsarbejdere, som vel i Tal maa beregnes til ca. 50,000 gifte Arbejdere, væsentligst beskæftigede om Sommeren.

Hovedparten af de 168,000 ugifte Medhjælpere er Børn fra Landarbejder- og Arbejdsmandshjem, som atter er Medlem af Dansk Arbejdsmands Forbund. Det er jo netop disse organiserede Arbejderes Børn, som Herr Hauch i endnu større Udstrækning vil have tvunget til at arbejde i Landbruget.

Vort Forbunds Medlemmer kan næppe henregnes til den Kreds, som Herr Hauch betegner som Venner eller Kolleger, og de vilde sikkerlig ogsaa betakke sig for slig en Ære.

Tilbage er her saaledes kun Herr Hauchs karakteristiske, opstyltede, sledske Talemaade, hvormed han søger at give et Billede af noget, som ikke eksisterer. Men det lyder flot, og det ser flot ud: Vore Børn, Venners Børn, Frænders Børn; det kedelige er bare, at heller ikke Landarbejderne kan se Idyllen.

De organiserede Arbejderes Børn.

Men det skal paaskønnes, at Herr Hauch har rejst Spørgsmaalet: »Hvor kommer Landbrugets Medhjælpere fra?« Og endnu større Paaskønnelse skulde han havde faaet, om han havde rejst det næste Spørgsmaal: »Og hvor gaar vore Medhjælpere hen, naar Landbruget ikke vil bruge dem mere?« Men det sidste Spørgsmaal vogter han sig for at komme i Nabolaget af. Det kunde ogsaa nemt spolere den Idyl, som Herr Hauch søger at foregøgle.

Endda kunde Herr Hauch enkelt og sandfærdigt besvare begge Spørgsmaal under eet med at sige: »Landbrugets ugifte Medhjælpere kommer med omkring 80 % fra de organiserede Arbejdere i By og paa Land, som jeg har erklæret Krig paa Kniven, og naar Landbruget ikke vil beskæftige dem længere, saa sendes de tilbage til de fagorganiserede Arbejderes Rækker, der maa de saa skaffe sig Eksistens ved de Byerhverv, som jeg iøvrigt søger at lægge rigtig dygtig for Had i Landbruget!«

Det er jo Situationen.

Hvad om de organiserede Arbejdere nu tog Konsekvenserne af Situationen og sagde: »Det er vore Børn, der er Landbrugets Medhjælpere, vi ved, at Landarbejdernes Kaar er daarlige, og at Bønderne ikke med det gode gør Vilkaarene bedre, vi ved, at Hauch og Landboforeningerne nægter vore Fagforeninger Ret til at tale med om Landarbejdernes Arbejdsforhold, men vi ved ogsaa, at det er vore Børns Vilkaar, det drejer sig om, og vi vil spilme tale med om vore Børns Arbejdsforhold, og vi vil gøre det gennem vor Fagforening, for det er Vejen, derfor skal vore Børn, som tjener i Landbruget, ogsaa være Medlem af vor Fagforening, saa kan den præsentere Landbruget vore Krav baade paa vore Drenges og vore egne Vegne!«

Den Dag de organiserede Arbejdere tager dette Standpunkt, er Hovedparten af Tjenestekarlene organiserede i Dansk Arbejdsmands Forbund, og saa kommer endog Herr Hauch og hans jydske Landboforeninger til at indrømme de faglige Organisationer og deres Arbejdere Forhandlingsret og Medbestemmelsesret, enten saa de hviner eller piber.

Og ærlig talt, har Herr Hauch og hans Landboforeninger ikke inviteret os til at faa denne Sag bragt i Orden? Han har jo givet os en Krigserklæring.

Oscar Levinsen.

En ejendommelig Konkurrence

I de senere Aar er det lykkedes at gennemføre Dræningsoverenskomster omfattende Arbejdet i alle Landets Amter med Fastsættelse af 8 Timers Arbejdsdag og Entreprenøroverenskomstens Timelønninger mindst 109 Øre i Timen.

Drænings- og Afvandingsarbejdet udføres dog hovedsageligt i Akkord, hvorfor der i Overenskomsten er fastsat Akkordpriser afpasset efter Jordbundens Forhold og Grøftens Dybde og Dimensioner, saaledes at der skulde kunde holdes en rimelig Dagløn.

Det har været et meget haardt Job at naa saa langt, men det er naaet, og vore Medlemmer, der er beskæftiget ved Drænings- og Afvandingsarbejde er dermed blevet overenskomstmæssig sikrede. Selv om der af og til klages over, at Fortjenesten ved dette Arbejde er ringe nok endda, saa er Sandheden jo dog den, at i de sidste 4—5 Aar er Betalingen ved Dræningsarbejdet forhøjet med ca. 30 pCt., hvor Betalingen var højest i Maribo Amt og med 60—70 pCt. og mere, hvor den var lavest i Jylland.

Man skulde derfor mene, at Dræningsarbejderne alle Steder maatte se det i deres egen Interesse at sørge for, at disse Overenskomster nøje blev overholdt af begge Parter; det er da ogsaa den første Betingelse for at faa forbedret Overenskomsterne. Men her møder man en mærkelig Tendens hos nogle Dræningsarbejdere. Det er ligesom de skal være noget finere end Kammeraterne, de vil være Dræningsmestre eller Entreprenører. I alt Fald nogle giver Tilbud paa saadanne Dræningsarbejder og tager dem i Entreprise i Strid med Vilkaar og Priser i de gældende Dræningsoverenskomster. Bevares, dersom et Medlem ønsker at skifte Livsstilling og etablerer sig som Dræningsmester, saa har han sin fulde Ret dertil, men han maa bare erindre sig 2 Ting:

1) De gældende Overenskomster skal man nøje overholde, enten man optræder som Entreprenør eller Arbejder, og
2) man kan ikke samtidig være baade Entreprenør og Dræningsarbejder.

Vil et Medlem optræde som Entreprenør og give Tilbud paa Arbejde selv i mindre Format, saa er han ikke længere Arbejder, men derimod Arbejdsgiver og mister dermed ogsaa Retten til Understøttelse fra Arbejdsløshedskassen, jfr. Vedtægtens § 11, Stk. 1.

Tager et Medlem et Arbejde i Entreprise til ringere Vilkaar end den i Overenskomsten fastsatte samlede Pris, overtræder han ogsaa Forbundslovens § 36 og kan herfor blive ekskluderet af Forbundet.

Dette syntes forskellige Dræningsarbejdere at overse, hvad flere Klager fra Afdelinger og Dræningsmestre tyder paa. Forleden fik vi en Klage over et Medlem som havde taget et Dræningsarbejde i Entreprise. Da Arbejdet var halvfærdigt, blev det kasseret, han skyldte nu sine Kammerater 400 Kr. i Arbejdsløn og havde selv intet faaet for sine 14 Dages Arbejde i Dræningsgrøften. Han var egentlig ikke gaaet under Prisen, men han magtede bare ikke Opgaven. Han havde derved opnaaet at bringe sig selv og sine Kammerater i den ulykkeligste Situation, og der er jo ingen Magt, som kan skaffe ham Betaling for det Arbejde, der er kasseret som værdiløst. Hans Kammerater forlanger, at vi skal skaffe dem deres Penge, men Kalorius ejer ikke en Jante. Saaledes maa de ogsaa være med at betale hans letsindige Eksperiment.

Det er desværre ikke noget enestaaende Tilfælde.

Det ser jo saa let ud at overtage et Dræningsarbejde. Tegninger og Overslag er udarbejdede, Arbejdet er i Reglen ikke stort og fordrer tilsyneladende hverken Kapital eller særlige Redskaber.

Dog kendes fra de senere Aar adskillige af Tilfælde, hvor Medlemmer alligevel har brændt Fingrene eftertrykkeligt fordi det viste sig at Beregningerne slet ikke holdt Stik. Arbejdet kunde ikke udføres til den beregnede Pris, eller man stødte paa uforudsete Vanskeligheder: Sten, Flyvesand, Jord som skred o. s. v.

Resultatet: Afstivninger, som Medlemmet ikke havde Materialer til, og Timelønsarbejder, som Entreprisen slet ikke kunde betale; et Medlem, der vilde være noget, blev slaaet fuldkommen ud, og Hustru og Børn maatte betale det gennem Nød og Savn; det er den korte, men triste Historie.

Alligevel bringer hvert Efteraar Bud om, at nu forbereder en Række Medlemmer sig paa den samme sørgelige Skæbne ved at optræde som Entreprenører. Nogle Steder ser man et formeligt Kapløb herom, og naturligvis sker dette ved at underbyde hinanden i Prisen.

Vi er præsenterede for Tilfælde, hvor Medlemmer har paataget sig Drænings- og Afvandingsarbejder til Priser, der ikke giver dem Muligheder for at tjene halvt saa meget som de kunde tjene ved at arbejde for en Dræningsmester efter Overenskomsten. Et typisk Eksempel har vi fra Thisted Amt. Et Vandløb i Nors-Tved Sogn skulde uddybes. Her skulde opgraves og flyttes 2365 m³ Fyld. Den laveste overenskomstmæssige Betaling for Arbejdet, der beregnes efter Letjordsgruppen, var godt 2100 Kr. og omkring denne Pris ligger de 3 Tilbud fra Dræningsmestrene da ogsaa, men 2 af vore Medlemmer tilbyder at udføre Arbejdet for 591 Kroner, eller godt ¼ af den laveste overenskomstmæssige Pris. Selvfølgelig overdrages Arbejdet til de lavestbydende, og de skal nu opgrave og flytte Fyld til 25 Øre pr. m³. Hvor de vil faa Føden saa længe Arbejdet varer, maa Guderne vide.

Hvor sindssvag denne Pris er, fremgaar deraf, at Hedeselskabets Ingeniører, som ikke plejer at være særlige rundhaandede, havde beregnet den laveste Pris til 1800 Kr. eller ca. 75 Øre pr. m³ Fyld. Men det er altsaa to af vore egne Medlemmer, som gaar for en ⅓ af, hvad Hedeselskabet anser for rimeligt. At det under saadanne Forhold kan være svært at, ja, næsten umuligt, at gennemføre ordentlige Arbejdsvilkaar paa Landet, vil man forstaa.

Det har holdt overmaade haardt i Thisted Amt at naa til de Arbejdspriser vi nu har der. I 1932 var Timelønnen ved Dræningsarbejde 50—60 Øre. I Sommer har vore Medlemmer maattet tage en haard Dyst med de fleste Tærskeværker i Amtet for at faa Timelønnen op over 70 Øre og for at skabe Respekt for deres Organisation, men i Nors-Tved Sogn løber nogle af vore Medlemmer i et hæsblæsende Jag om Kap om at faa Lov at arbejde for den lavest mulige Pris, ikke en Gang Halvdelen af den tilbudte Pris vil de have, nej, de skal virkelig helt ned paa under ⅓ af den Betaling de kunde faa, før de er tilfredse. Det er denne Hurlumhej, som vore Medlemmer trækkes ind i, naar de begynder at give Tilbud paa Arbejder og skal spille Entreprenører, nemlig Kapløbet om at arbejde billigst. Først skal de jo underbyde Dræningsmestrene og dernæst skal de underbyde hverandre indbyrdes, det er jo den lavest bydende, som faar Arbejdet. Den Udvikling standses ikke saa længe de kan købe det Stykke Papir næste Tilbud skal skrives paa.

Omkring 1930 var Skærveslagningspriserne i Randers Amt underkastede det samme Kapløb. Satte Vejassistenten Prisen til 6 Kr. pr. m³, saa tilbød Folkene at slaa Skærvene til 4 Kr. Næste Aar satte Vejassisten da Prisen til 4 Kr., men saa vilde Folkene kun have 3 Kroner og næste Aar igen kun 2 Kroner, for man skulde jo for hver Gang gaa længere ned for at sikre sig Arbejdet. Det er nogle faa, som starter denne Bevægelse, men den griber hurtigt om sig. Mistro og Mistillid skaber den indbyrdes og saa begynder Kapløbet. Men den Udvikling vil vi ikke ind i. De 99 pCt. af Medlemmerne paa Landet, som vil tjene deres Brød som Arbejdere, hverken vil eller kan finde sig i, at nogle faa Medlemmer tankeløst skal ødelægge de Overenskomster og Lønvilkaar, der med saa megen Møje er skabt, og Forbundet kan heller ikke finde sig deri.

Denne Form for Underbud og Underminering af Overenskomsterne er langt farligere end Angrebene fra Arbejdsgiverne. Denne Konkurrence om at krybe under hinanden, demoraliserer det Kammeratskab og Sammenhold, der netop skal give vore Organisationer deres Styrke. Det maa derfor bringes til Ophør. Det være hermed sagt til de Medlemmer, som skal lege Dræningsmestre. De handler i Modstrid ikke alene med de gældende Dræningsoverenskomster, og kan ifalde Erstatningsansvar derfor, men de handler ogsaa imod deres egne og deres Kammeraters vigtigste Interesser, de risikerer derfor at blive ekskluderet for Brud paa Forbundslovene, de fortaber Retten til Understøttelse, naar de bliver arbejdsløse, og de risikerer at sætte hele deres Velfærd til, for de kan ikke kræve og de kan ikke faa, Forbundets Assistance, naar det gaar galt, fordi de i Strid med Overenskomst og Forbundslove har taget et Arbejde i Entreprise. De har heller ikke den ringeste Ret til at forlange, at Forbundets Medlemmer skal arbejde for dem i den ulovlige Entreprise.

Dette være ogsaa sagt til de Medlemmer, som ikke tager Arbejde i Entreprise. Vi beder jer paa dette Omraade støtte Afdelingerne og Forbundet i Bestræbelserne for at faa Overenskomsterne overholdt. Vær forvisset om, at det er i jeres egen Interesse. De senere Aars kraftige Lønfremstød paa Landet skal ikke afløses af en ny Omgang Kapløb om at faa Arbejde til den laveste Betaling.

De Kammerater som desuagtet kaster sig ud i denne Politik, skal vide, at de dermed handler mod deres Organisations, deres Kammeraters og deres egne Interesser og de vil blive behandlet derefter.

Oscar Levinsen.

Fra alle egne

Oue Afd. — Gdr. Andr. Bøgh, Sofiendal pr. Doense. Ovennævnte Sag, der drejede sig om vort Medlem Holger Christensen, der havde forladt Arbejdspladsen, bl. a. fordi han gentagne Gange fik daarlig Kost, er nu bilagt med, at vort Medlem har faaet udbetalt 150 Kr. til fuld Afgørelse af den resterende Sommerløn.

Buerup Afd. — Gdr. Ejner Sørensen, Uglerup, Jyderup. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Nægtelse af at udbetale fortjent Arbejdsløn, er nu bilagt med, at vort Medlem Otto Hansen har faaet udbetalt 71 Kr. til fuld Afvikling.

Nebbelunde-Sædinge Afd. — Gdr. P. Mortensen, Pugerupgaard. I ovennævnte Sag har været afholdt Mægling, i hvilke Parterne enedes om at godkende det forud ophævede Arbejdsforhold med Erklæring om, at de herefter ikke havde noget pengemæssigt Krav paa hinanden.

Taagerup Afd. — Forpagter Madsen, Saxfjed, pr. Rødby. Uden lovlig Grund bortgik vort Medlem Chr. Rasmussen fra sin Plads paa Saxfjed. Sagen er nu bilagt med, at vort Medlem er indgaaet paa at betale en Bod paa 50 Kr. og fraflytte Tjenesteboligen.

Kalundborg A. Afd. — Kaalund Kloster. Ovennævnte Sag, i hvilken Godsejer Lawaetz havde klaget over, at den af Arbejderne forlangte Betaling for Frøavlsarbejdet, var for stor, er nu bilagt, idet Godsejeren for indeværende Aar har betalt 980 Øre pr. Dag for Frøavlsarbejdet og ladet Sagen dermed have sit Forblivende.

Rødby Afd. — Sognefoged Møss, Sædinge. Uoverensstemmelserne i ovennævnte Sag er bilagt med, at vort Medlem, Fodermester Ejgil Petersen har faaet Adgang til tarifmæssigt betalt Deltagelse i Høstarbejde og Roearbejde, hvorved den for ham aftalte meget ringe Løn væsentlig suppleres.

Odense A. — Grusgraventreprenør L. M. Kier. Den opsagte Overenskomst er fornyet. Entreprenøren er indgaaet paa at forhøje Timelønnen i Lighed med, hvad der er sket i Entreprenørfaget.

Belysningsarbejderne — Københavns Kommune. (Gasværksarb.). Ved de stedfundne Forhandlinger med Magistraten er der opnaaet Enighed om at forny Overenskomsten paa Grundlag af, at Timelønnen forhøjes med 5 Øre. Endvidere er der ved Forhandlinger i Institutionen opnaaet Enighed om Forbedringer af forskellige Bestemmelser i Overenskomsten. Den almindelige Timeløn er herefter 145 Øre. For Pladsarbejderne 156 Øre og for Arbejdere paa Mellemløn 161 Øre. Retorthusarbejdere 167 Øre.

Belysningsarbejderne — Københavns Kommune. Overenskomsten for Arbejderne paa Elektricitetsværkerne er blevet fornyet. Timelønnen forhøjet med 5 Øre til 145 Øre. Hertil ydes et Tillæg af 11 Øre pr. Time. Endvidere ydes der for Akkumulatorarbejde et yderligere Tillæg paa 5 Øre. Ved Arbejde paa Transformatorer ydes et Tillæg af 10 Øre pr. Time og ved Reparation af Isoleringsarbejde et Tillæg af 15 Øre pr. Time.

Belysningsarbejderne — Københavns Kommune. (Gas- og Elektricitetsværkernes Ingeniørkontor). Som forrige Sag.

Belysningsarbejderne — Københavns Kommune (Reserveformænd). Overenskomsten vedrørende Reserveformænd paa Gasværkerne er blevet fornyet. Timelønnen er fastsat til Kr. 1,79 pr. Time, og for dem, der er beskæftiget ved Kullosning Kr. 1,97 pr. Time. For Arbejde mellem Kl. 18 og 6 samt paa Søn- og Helligdage ydes et Tillæg til Timelønnen af 35 Øre. Overarbejde betales med henholdsvis 30—50 og 100 pCt.

Kolding A. — Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse. Ved Forhandlinger med Nationalforeningens Bestyrelse er der opnaaet Enighed om, at den i Overenskomstens § 3 omhandlede Betaling 20 pCt.s Tillæg for Medhjælp ved Rensning af Kedler, Tjærearbejde og alt andet snavset Arbejde ændres til 150 Øre i Timen. Den i § 5 fastsatte Ugeløn 20 Kr. for faste Karle forhøjes til 22 Kroner pr. Uge. De Karle, som har Vagt om Søndagen, faar i Stedet for en hel Fridag i den følgende Uge. Forhøjelsen af Lønningerne træder i Kraft fra ¼.

23. Agitationskreds — Bygmester Anthon Nielsen. Foranlediget ved en Meddelelse fra Kredsformanden om, at Bygmester Anthon Nielsen, Brønderslev, der er blokeret, var blevet overdraget et Bygningsarbejde i Glostrup, henvendte vi os til Glostrup Afdeling, som senere meddeler, at Bygmesteren har underskrevet paa at ville respektere Overenskomsten for Bygningsarbejde.

Vemb — Vestjyllands Mergelforsyning. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 109 Øre. Almindelig Overtidstillæg og Tillæg for Skifteholdsarbejde. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel.

D. A. F. — Fyns kommunale Telefonselskab. For de paa Lager- og Værkstederne hos Fyns Telefonselskab beskæftigede Arbejdere er der den 27. Juli d. A. afsluttet følgende Overenskomst: Ved et Fællesmøde i Dag i Arbejdsgiverforeningen mellem Repræsentanter for Dansk Arbejdsmands Forbund, De samvirkende Telefonselskaber, Fyns kommunale Telefonselskab og Dansk Arbejdsgiverforening enedes man om følgende: Mellem Fyns kommunale Telefonselskab paa den ene Side og Dansk Arbejdsmands Forbund paa den anden Side oprettes for de hos nævnte Selskaber beskæftigede Lager- og Værkstedsarbejdere Overenskomster enslydende med den den 22. Januar d. A. mellem Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund i København og Københavns Telefon A/S afsluttede Overenskomst, dog at Lønningerne i § 2 ændres til Dagløn Kr. 9,10 og Ugeløn Kr. 53,00. De Arbejdere, der pr. 1. Maj d. A. opfyldte Betingelserne i H. t. Overenskomstens § 5 for at faa Ferie, faar Ferie i indeværende Aar i Overensstemmelse med de i nævnte Paragraf fastsatte Regler. Denne Overenskomst træder i Kraft fra og med indeværende Lønningsuge. Dansk Arbejdsmands Forbund trækker det afgivne Strejkevarsel tilbage.

Taastrup — Direktoratet for Fængselsvæsenet. Angaaende Overenskomsten for de under Fængselsvæsenets Mandsanstalter beskæftigede Arbejdsmænd, har vi fra Justitsministeriet modtaget Meddelelse om, at vor Henstilling om at forhøje de hidtil gældende Lønninger er imødekommet ved en saalydende Skrivelse: »Under Dags Dato har man tilskrevet Inspektørerne for samtlige Anstalter under Fængselsvæsenet saaledes: »Under Henvisning til Skrivelse herfra af 10. Marts 1936 angaaende Lønsatsen for de under Fængselsvæsenets Mandsanstalter beskæftigede Arbejdsmænd og Gasværksarbejdere bestemmer Direktoratet herved, at de nævnte Lønsatser med Virkning fra den 1. Juli 1937 at regne og indtil videre vil være at forhøje saaledes: Arbejdsmænd ved Statsfængslet i Vridsløselille lønnes med 1 Kr. 15 Øre pr. Time.

Arbejdsmænd ved de øvrige Anstalter lønnes med 1 Kr. 09 Øre pr. Time.

Tinglev — Tømmerhandler J. Jessen. Tømrerhandleren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst. Der beskæftiges kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Overenskomsten gælder, indtil den af en af Parterne med 3 Maaneders forudgaaende Varsel opsiges til Ophør.

Esbjerg — Kommunen. Overenskomsten med Esbjerg Kommune er blevet fornyet. Timelønnen for almindeligt Arbejde er fastsat til 131 Øre. Pladsarbejder paa Gasværket 146 Øre. Retorthusarbejdere og Tromleførere 162 Øre. For Rensning af Kloak m. fl. Arbejder betales 153 Øre pr. Time. Der ydes 12 Dages Ferie. Ugelønnen for de nævnte Arbejder er fastsat til henholdsvis 64—71 og 79 Kroner.

Lyngby — Entreprenør Frants Nielsen. Entreprenøren har underskrevet paa at ville respektere den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Lyngby — Murermester V. Nielsen. Entreprenøren har underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst.

26. Kreds (Østrup Afd.) — Entreprenør Georg Poulsen. I 1936 anmodede Entreprenør Georg Poulsen et af vor Aflings Medlemmer, Harald Nielsen om at udføre et Ledningsarbejde i Aars. Da Arbejdspladsen laa langtfra Harald Nielsens Bopæl, blev der truffet Aftale mellem Parterne om en Ordning, saaledes at Georg Poulsen skulde dække Harald Nielsens Omkostninger ved at bo udenfor Hjemmet. Entreprenøren kom til at skylde Harald Nielsen 300 Kroner, som det ikke var muligt at faa udbetalt, og da der ikke forelaa nogen Overenskomst, og Entreprenøren ikke var organiseret, blev Sagen efter Forbundets Anvisning overgivet til en Sagfører. Ved denne er der tilvejebragt et Forlig i Sagen, saaledes at Harald Nielsen faar udbetalt Kroner 140. Naar der ikke blev udbetalt det fulde Beløb, skyldes det, at i de 300 Kroner var der Krav om Betaling for Arbejde, som ikke var udført, men som Entreprenøren havde lovet at Harald Nielsen skulde komme til at udføre.

Aarhus M. — Murermester Henry S. Petersen, Aarhus. For Arbejde ved Henlægning af Opdalsfliser paa Gulve forlangte Afdelingen nævnte Arbejde afregnet efter Overenskomstens Stk. 48, hvorefter der skal betales 85 pCt. af Svendenes Fortjeneste for Medhjælp ved Forsætning af Natursten. Mesteren protesterede imod dette Forlangende under Henvisning til, at det var et Arbejde, der maatte betragtes som Beklædning af Sokkel og Facader m. v., og som hvis det skulde udføres i Akkord, burde afregnes efter Overenskomstens Side 14, Stk. 33. Sagen til Voldgift, hvor Opmanden afsagde følgende Kendelse. Dansk Arbejdsmands Forbunds Paastand vil være at tage til Følge.

Søllerød — Ingeniør A. Thorning Christensen. Ved et større Bygningskompleks i Skodsborg blev der for at gøre Isolationen mellem de forskellige Lejligheder saa effektiv som muligt anbragt en Asfaltlaas, kaldet »Bitulock« paa Centralvarme- og Vandrørenes Gennemgang i Etageadskillelserne. Ingeniøren beordrede en af Arbejdsmændene til at udføre Arbejdet ved Paasætning af denne Laas. Dette protesterede Blikkenslagerforbundet imod under Henvisning til, at Arbejdet var henhørende under deres Fag. Paa Henstilling fra Blikkenslagerforbundet tog Afdelingen i Søllerød dens Medlem bort fra Arbejdet. Vi blev indklaget for Den faste Voldgiftsret, hvor der opnaaedes Forlig om at henvise Sagen til faglig Voldgift. Den faglige Voldgiftsrets Opmand udtaler i den afsagte Kendelse, at Arbejdsmændene ikke har haft Ret til at vægre sig ved at udføre Arbejdet med Paasætning af Laasen, i Betragtning af, at der ikke kræves faglige Forudsætninger for at udføre Arbejdet. Endvidere udtales, at Paasætningen af Laasen ikke kan anses som et Led i selve Rørledningsarbejdet. For den saaledes ulovlige Arbejdsvægring blev Afdelingen idømt en Bod paa Kroner 200,00.

Aarhus J. B. — Entreprenørfirmaet Christiani & Nielsen. I Anledning af en opstaaet Strid om Betaling for Aflæsning af ubrugt Jern fra Byggeplads, begærede vi faglig Voldgift afholdt, da det ved det forudgaaende Mæglingsmøde ikke var muligt at opnaa Enighed. Opmandens Kendelse gaar ud paa, at Aflæsningen af Jernet ikke kan kræves afregnet med Overenskomstens Akkordpriser. Opmanden motiverer sit Standpunkt med, at da det er Jern, som er blevet tilovers fra et Jernbetonarbejde og kørt over Arbejdspladsen til Lagerpladsen, er det ikke henhørende under Akkorden og kan afregnes med almindelig Timeløn.

Aarhus M. — Murermester Harry Kudahl Jensen. For Arbejde ved Henlægning af Ølandsfliser paa indvendige Betontrapper, forlangte Afdelingen nævnte Arbejde afregnet efter Overenskomstens Stk. 48, hvorefter der skal betales 85 pCt. af Svendenes Fortjeneste for Medhjælp ved Forsætning af Natursten. Mesteren protesterede imod dette Forlangende under Henvisning til, at det var et Arbejde, der maatte betragtes som Beklædning af Sokkel og Facader m. v., og som hvis det skulde udføres i Akkord burde afregnes efter Overenskomstens Side 14, Stk. 33. Sagen til Voldgift, hvor Opmanden afsagde følgende Kendelse: Medhjælp ved Beklædning af Trappetrinene og Forkant og Belægningen af Gennemgangene med Ølandsfliser vil være at aflønne efter Overenskomstens Stk. 48.

Aarhus M. — Murermester A. Mougaard. Ved Opførelsen af en Nybygning, hvor Facaden fra Gaden for øverste Etages Vedkommende er afbrudt og ført ind i Huset, saa der fremkommer en Balkon uden Tag, opstod Uoverensstemmelse om, til hvilket Punkt Gesimshøjden skulde beregnes. Da der ikke kunde opnaas Enighed ved Mæglingsmødet, er Sagen afgjort ved faglig Voldgift. I Opmandens Kendelse udtales, at selvom den øverste Etage er trukket tilbage ind i Huset, maa Sagen afgøres i H. t., at Murværket faktisk trods Tilbagetrækning vender ud imod Gaden i dets fulde Højde, og Gesimshøjden maa herefter regnes helt op til Tagværket i H. t. Afdelingens Forlangende.

Helsinge — Entreprenørfirmaet Hoffmann & Sønner. Ved et Møde D. D. i Entreprenørforeningen angaaende Udgravning af Vejkasse ved Jordarbejde for Vejanlæg ved Helsinge hos Firmaet Hoffmann & Sønner opnaaedes Enighed om Afslutning af Sagen paa følgende Maade: Firmaet betaler til fuld Afgørelse Kr. 250,00. Beløbet udbetales til Fagforeningsformanden, som fordeler Beløbet blandt Arbejderne.

Kalundborg — Murermestrene Brd. Nielsen. Ved et Bygningsarbejde blev der som Følge af, at Grunden ikke var tilstrækkelig fast til at bygge paa uden særlig Foranstaltning nedgravet Cementringe i Stedet for Nedramning af Pæle. For Nedgravning af disse Grave Ringe forlangte Fagforeningen Betaling i H. t. Tariffen for Betonnedgangsbrønde, heri indbefattet Tillægget af 40 pCt. Denne Betalingsform vilde Mesteren ikke afregne Arbejdet efter, men tilbød at betale Kr. 6,68 pr. Meter uden Tillæg. Der henvises iøvrigt til, at der de sidste 7 Aar var betalt paa samme Maade, som der nu forelaa Tilbud fra Mesteren om. I den af Opmanden afsagte Kendelse om denne Sag udtales, at da der efter de foreliggende Oplysninger siden den her anvendte Aflønningsmaade begyndte, ikke er betalt det omhandlede Tillæg paa 40 pCt., foreligger der ikke Forpligtelse for Mesteren til at betale det nævnte Tillæg i det heromhandlede Tilfælde.

Aarhus J. B. — Firmaet Hoffmann & Sønner. Ved Havnebygningsarbejde i Aarhus opstod Strid mellem Firmaet og Fagforeningen om Betaling for Stillads for Opstilling af den udvendige Forskalling til Kajmuren og Brystværnet samt om Betaling for Opstilling og Nedtagning af Transportbroer. Med Hensyn til det sidstnævnte Spørgsmaal opnaaedes Enighed i Voldgiftsretten saaledes, at Firmaet til fuld Afgørelse betaler det paa Arbejdernes Akkordopgørelse anførte Beløb, Kroner 132,22. Om det andet Spørgsmaal blev der afsagt Kendelse af Opmanden, som gaar ud paa, at der for den omhandlede Opstilling af Forskallingen skal betales i H. t. Overenskomstens § 6 B, Afsnit I, næstsidste Stykke, hvilket altsaa vil sige, at der betales i H. t. Arbejdernes Forlangende.

Gørding — Vogmand Gravesen. Angaaende en Uoverensstemmelse om Betaling for et Brobygningsarbejde er der ved et Mæglingsmøde opnaaet Enighed om følgende:

Betonarbejdet skal betales med et Tillæg af 16 Øre pr. Time for alle Timerne ved Betonarbejdet og et Tillæg af 22 Øre for Timerne ved Ramningsarbejdet. De to Mand, der har været beskæftiget ved Ramningsarbejde, erholder Kr. 10,00 for Afsavn af Støvler. Beløbet betales til Afdelingsformand Andreas Nissen, Gørding, inden 14 Dage fra Dato.

Aabyhøj — Murermester Selmer Jensen, Aabyhøj. Der forelaa Uoverensstemmelse om Betalingen for et Nedbrydningsarbejde ved Aaby Gasværk. Arbejderne krævede 15 pCt. Tillæg til Timelønnen, hvilket Tillæg Mesteren formener er uhjemlet, da det ikke drejer sig om nogen større Del af Bygningen, og

da han endvidere har tilbudt Akkord. Ved et Mæglingsmøde den 7. Juli 1937 enedes man om, at Mesteren til fuld Afgørelse efterbetaler Kroner 100,00.

Kalundborg — Murermester Karl Petersen. Ved et Fugearbejde var der fremkommet et Underskud paa Kroner 62,00 og paa Tagarbejdet ved samme Bygning et Underskud paa Kr. 25,69. Ved et indvendigt Pudsearbejde paa samme Bygning var indtjent et Overskud, men dette Overskud nægtede Mesteren at udbetale, idet han mente at være berettiget til at faa Underskudet paa de to ovenfor nævnte Arbejder dækket. Fagforeningen protesterede imod Mesterens Ret hertil og ved et senere Mæglingsmøde mellem Organisationerne gav Centralforeningen Mesteren Medhold i dennes Standpunkt. Sagen blev behandlet ved en faglig Voldgift, hvor Opmanden i sin Kendelse udtaler, at der under Hensyn til de omhandlede Bestemmelser i Overenskomsten om, at Timelønnen er garanteret ved Facadearbejde ikke kan fradrages noget af Overskudet, hvad angaar Facadearbejde, men at Mesteren har Ret til at fradrage Underskudet paa Tagarbejdet af det indtjente Overskud paa Pudsearbejdet.

Elling — Skagensbanen. Ved Oprettelsen af en ny Bilrute Jerup-Hjørring havde Skagensbanen antaget en Chauffør, som blev aflønnet med 6 Timers almindelig Timeløn for en Tur, som strakte sig over 11½ Time. Baneledelsen mente ikke at være forpligtet til at betale Chaufføren udover den Tid, som medgik til effektiv Kørsel paa Turen. Da Chaufføren i Ventetiden maatte opholde sig i en fremmed By, og som saadan var i Tjeneste hele Tiden, forlangte vi Betaling for samtlige Timer. Da der ikke kunde opnaas Enighed ved Mæglingsmødet, blev Sagen henvist til Afgørelse ved en faglig Voldgiftsret, og ved en herefter afsagt Kendelse udtaler Opmanden, at da der i Overenskomsten ikke er taget Forbehold i et Tilfælde som det her foreliggende, er Skagensbanen forpligtet til at betale Chaufføren for de 11½ Time minus Spisetider.

Aarhus J. B. — Firmaet Christiani & Nielsen. I Anledning af en opstaaet Strid om Betaling for 1) Betaling for Skovling af Sand, der er anvendt til Regulering af Bunde ved Støbning af Jernbetonpæle, 2) Betaling for Ophængning af Jernbetonpælenet, begærede vi faglig Voldgift afholdt, da det ved det forudgaaende Mæglingsmøde ikke var muligt at opnaa Enighed. Under Voldgiftssagens Behandling blev de omhandlede Stridsspørgsmaal forligt, saaledes at der ikke under Punkt 1 betales Arbejderne noget udover, hvad Firmaet allerede har betalt, medens Firmaet for Arbejdet under Punkt 2 betaler som af Fagforeningen forlangt.

Kolding A. — Murermester Poul Poulsen. Ved et Mæglingsmøde, som afholdtes i Anledning af Uoverensstemmelse om: 1) Betaling for indvendigt Pudsearbejde, 2) Betaling af Akkordafsavnstillæg for et Betonarbejde opnaaedes Enighed om, at der for Pudsearbejdet til fuld Afgørelse betales 50 Kroner, og at der for Betonarbejdet betales Akkordafsavnstillæg for 64 Timer.

Fredericia A. — Murermestrene Frishøj & Thomsen. Ved et Bygningsarbejde opstod Uenighed om Beregning af Gesimshøjden, idet Mesteren mente, at en Del i hver Ende af Bygningen maatte beregnes som Side og Baghus og derfor ikke medregnes til det almindelige Bygningsarbejde. Ved et Mæglingsmøde, hvor Mæglingsudvalget og Parterne besigtigede Bygningen, maatte Centralforeningen indrømme, at Mesterens Paastand var forkert, og han maatte derefter indgaa paa at betale Arbejdet efter Akkordopgørelsen, saaledes at der yderligere udbetales Arbejderne 70 Kr.

Nr. Sundby — Entreprenør S. P. Jensen. Ved Nedlægning af Kabler for Jydsk Telefon A/S paa Aalborg-Hjørring-Vejen undlod Entreprenøren at opstille Skur til Arbejderne. Han nægtede ligeledes at betale dem Erstatning for Afsavn af Skur. Vi skrev til Mesterorganisationen og henstillede til denne om at foranledige, at Mesteren udbetaler Arbejderne den overenskomstmæssige Erstatning for Afsavn af Skur samt, at vi i modsat Fald vilde begære Sagen behandlet H. t. de gældende Regler. Fra Mesterorganisationen har vi senere modtaget Meddelelse om, at den har paalagt Mesteren at betale Skurpengene, og Afdelingen bekræfter senere, at Pengene, 200 Kr., er betalt.

Køge — Murermester H. A. Hansen, Køge. Ved Opførelsen af en Bygning havde Mesteren i Stedet for at oplægge Vandet leveret en Slange med Hane paa. Der havde kun været en Vandopstander og een Slange, og Arbejderne forlangte derfor Betaling, som naar Vandet ikke var oplagt, men dette Krav var først fremsat ved Regnskabsopgørelsen, og Mesteren vilde ikke betale, da han mente, at naar han havde leveret en Slange med Hane paa, skulde han ikke betale for Vandbæring. Ved et Mæglingsmøde den 13. August enedes man om, at Mesteren betalte Kr. 40,00. Dette Beløb skulde tjene til Dækning af Arbejdet med at tage Slangen op i Etagerne og flytte den fra Stilladset paa Forfacaden til indvendige Stilladser og Bagfacaden.

Køge A. — Murermester Schwartzbach, Køge. Mellem Murermesteren og Afdelingen var opstaaet Uenighed angaaende Betaling til en Mand, der havde været en Murersvend behjælpelig med Opsætning af støbte Trappetrin. Afdelingen krævede Arbejdet betalt i H. t. Overenskomstens § 5 A., Stk. 48, hvad Mesteren nægtede at betale efter. Ved et Mæglingsmøde den 13. August enedes man om, at Mesteren skulde betale som Afdelingen havde forlangt, saaledes at Arbejdsmanden blev aflønnet med Kr. 2,72 pr. Time for 50½ Time.

Aarhus M. — Murermester Kuhdal Jensen, Aarhus. For Arbejde ved Oppasning af Svende ved Puds af indvendige Betontrapper, nægtede Mesteren at betale i H. t. Afdelingens Opgørelse, paa hvilken der var anført 38 pCt. af Svendenes Fortjeneste med Tillæg. Mesteren gjorde gældende, at Arbejdet maa afregnes paa samme Maade som Pudslag paa Gulve, men i denne Paastand har Opmanden ikke kunnet følge Centralforeningen, hvorfor Fagforeningen har faaet Ret i dens Forlangende om, at Arbejdet skal afregnes som indvendigt Pudsearbejde.

Struer — Struer Kommune. I den mellem Afdelingen i Struer og Byraadet afsluttede Overenskomst er Arbejdstiden fastsat til 8 Timer. Timeløn 116 Øre. Alm. Overarbejdstillæg. Ugelønnede Arbejdere aflønnes med 62 Kr. For Tjæring, Asfaltering og andre forskellige Arbejder ydes et Tillæg til Timelønnen af 20 pCt. Aflæsning af Kul betales med 68 Øre pr. Ton. Kommunen holder Arbejderne ulykkesforsikret for 4 Kr. pr. Dag fra den Dag, Ulykken sker. Efter 6 Maaneders Beskæftigelse ydes der 6 Dages Sommerferie.

Brønderslev — Brønderslev Kommunes Vejudvalg. Afdelingen har gennem flere Aar forsøgt at faa oprettet Overenskomst med Kommunen, uden at dette har været muligt som Følge af Byraadets Flertals Modstand mod Indgaaelse af Overenskomst med Fagorganisationerne. Efter at der ved sidste Valg blev socialdemokratisk Flertal, rettede Afdelingen Henvendelse til Byraadet paany, og herefter blev der afsluttet en Overenskomst vedrørende Kommunens almindelige Arbejde. Arbejdstiden er 8 Timer. Timelønnen er lig den, der til enhver Tid er gældende mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund. Vejmanden lønnes med 60 Kr. pr. Uge og faar 14 Dages Sommerferie. Tromleføreren faar et Tillæg til Timelønnen af 20 pCt. plus 5 Kr. pr. Dag, naar der tromles udenfor Kommunegrænsen, hvilket Tillæg forhøjes til 8 Kr. pr. Dag, naar Tromleføreren skal overnatte ude. Endvidere ydes der 20 pCt.s Tillæg for forskellige Arbejder.

45. Kreds — Murermester M. E. Sørensen, Emmerske pr. Tønder. Mesteren har tiltraadt den til enhver Tid mellem D. A. F. og Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst.

Vordingborg — Entreprenør J. P. Nielsen. Entreprenøren har underskrevet paa at ville betale efter den til enhver Tid gældende Overenskomst i Entreprenørfaget. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders forudgaaende Varsel. Der beskæftiges Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund.

Vordingborg — Entreprenør Chr. Andersen. Entreprenøren har underskrevet paa at ville betale efter den til enhver Tid

gældende Overenskomst i Entreprenørfaget. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders forudgaaende Varsel. Der beskæftiges Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund.

43. Kreds — Entreprenør P. Chr. Pedersen, Skodborg. Entreprenøren har underskrevet paa at ville betale efter den til enhver Tid gældende Overenskomst i Entreprenørfaget. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders forudgaaende Varsel. Der beskæftiges Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund.

Kastrup — Entreprenør Svend Frederiksen. Entreprenøren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Haderslev A. — Brøndborer, Entreprenør Alex Schmidt, Christiansfeldt. Entreprenøren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Haderslev A. — Entreprenør Herman Bothe, Haderslev. Overenskomst oprettet 19. Juli 1937. Den mellem Foreningen af Grusgrave og Skærvefabrikker og Dansk Arbejdsmands Forbund til enhver Tid gældende Overenskomst er gældende i alle dens Bestemmelser ved de af Firmaet drevne Grusgrave. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Ulykkesforsikringen tegnes af Arbejdsgiveren, overensstemmende med Loven, dog med den Forandring, at Dagpengene betales med 3 Kr. pr. Dag fra den første Dag. Overenskomsten gælder indtil den af en af Parterne med 3 Maaneders forudgaaende Varsel opsiges til Ophør en 1. Marts.

Them — Grusgraventreprenør Hans Thingvad. Grusgraventreprenør Hans Thingvad, Silkeborg, har ved Underskrift tiltraadt Overenskomsten, som blev afsluttet med forskellige Grusgravejere den 20. Juli 1936.

Røde Kro — Murermester Asmus Jochumsen, Ribe. Mesteren har ved sin Underskrift tiltraadt den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst.

4. Kreds — Murermester E. Ejlersen, Skævinge. Mesteren har ved sin Underskrift tiltraadt den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst.

Faxe — Faxe Kommune. Overenskomsten er ved Forhandling blevet fornyet og forbedret. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Alm. Overtidsbetaling. Skærveslagning Kr. 11,00 pr. m³ for 5 cm Skærver. Der benyttes kun arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Hedehusene — Hvedstrup-Fløng Kommune. Ved Forhandling med Sogneraadet er der opnaaet Overenskomst. Arbejdstid og Timeløn og Overarbejdsbetaling i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Forskellige Procenttillæg for specielle Arbejder. Akkordpriser i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Skærveslagning Kr. 8,25 pr. m³ for 5 cm Skærver. Der er indført Bestemmelse om Sommerferie i indtil 6 Dage. Ved Ulykke betales de første 13 Uger 3 Kr. pr. Dag. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Hornslet-Rodskov — Hornslet Kommune. Den opsagte Overenskomst er ved Forhandling med Sogneraadet blevet fornyet med betydelige Forbedringer. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn i H. t. Entreprenøroverenskomsten 109 Øre om Vinteren dog kun 105 Øre. 15 pCt. Tjæretillæg. Skærveslagning Kr. 8,50 pr. m³ for 5 cm Skærver. Forskellige andre Akkordpriser er fastsat. Der beskæftiges fortrinsvis arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Faglig behandles efter den alm. Norm. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Okt.

20. Kreds og Brahetrolleborg — Grusgravsejer Har. Nielsen. Ved et for Grusgravsejeren udført Arbejde havde denne underbetalt et af Afdelingens Medlemmer med 130 Kr. for ialt 366 Timers Arbejde. Da Sagen ikke kunde ordnes lokalt, krævede vi Mægling. Inden denne kom i Stand, indgik Grusgravsejeren paa at udbetale vort Medlem de 130 Kr. Sagen er dermed i Orden.

Østermarie — Kommunen. I Henhold til Overenskomsten med Sogneraadsforeningen paa Bornholm kan Kommunen kun beskæftige arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Uanset denne Bestemmelse havde Østermarie Sogneraad antaget en uorganiseret Tromleører. Ved et afholdt Mæglingsmøde indgik Sogneraadet paa at stille Manden overfor enten Afskedigelse eller Indmeldelse i Afdelingen. Han har valgt det sidste, og Sagen er dermed i Orden.

Sigerslev — St. Heddinge Landsogns Kommune. Efter Overenskomsten med Sogneraadet skal de Arbejdere, der foretager Overtjæring af Vejene, selv levere alt Materiale (baade Tjære og Strøsten). Sogneraadet fortolkede imidlertid Overenskomsten saaledes, at alt Materiale betød, at Arbejderne selv skulde levere Tromle og aflønne Tromleføreren, hvilket de ikke havde gjort før Overenskomstens Oprettelse, hvor der arbejdedes under saadanne Former, og tilbageholdt herfor i den udbetalte Løn Kr. 72,00. Ved et afholdt Mæglingsmøde kunde ikke opnaas Enighed, hvorfor vi begærede faglig Voldgift. Inden denne kom i Stand, meddelte Sogneraadet, at de indgik paa at udbetale de tilbageholdte 72 Kr. Kravet om Voldgift toges derefter tilbage.

Slagelse A. — A/S Dansk Cykleindustri. Der er oprettet Overenskomst med Aktieselskabet. Arbejdstid 8 Timer pr. Dag. Minimallønnen er 112 Øre med Adgang til at rejse Krav om Forhøjelse af Timelønnen. For alt forekommende Arbejde, der egner sig til Akkord, optages Forhandling om Fastsættelse af Akkordpriser. Sædv. Overtidsbetaling, og man er enige om, at alt Overarbejde skal afspadseres i Henhold til Loven. For Arbejde i skiftende Hold gives Tillæg paa henholdsvis 14 og 23 Øre. Sommerferie som i Jernindustrien. Aktieselskabet holder Arbejderne forsikrede for de første 13 Uger efter Ulykkestilfældet med en Udbetaling af 21 Kr. pr. Uge. Regler for faglig Strid samt almindelige Tillidsmandsregler. Overenskomsten træder i Kraft 1. September d. A. og kan af hver af Parterne opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. September. I Tilslutning til Overenskomsten for de voksne Arbejdere, er der oprettet Overenskomst for Ungarbejderne, der er beskæftiget i Virksomheden, og Timelønnen fastsættes til fra 14 til 17 Aar 50 Øre og fra 17 til 18 Aar 60 Øre pr. Time. Til denne Timeløn ydes et Akkordafsavnstillæg af 10 Øre pr. Time, naar de deltager i Fællesakkord med de voksne Arbejdere. Sommerferie og Erstatning i Ulykkestilfælde ydes i samme Omfang og i samme Forhold som til de i Virksomheden beskæftigede voksne Arbejdsmænd. Virksomheden indgaar paa kun at beskæftige unge Arbejdere, der er Medlemmer af Ungdomsafdelingen i Slagelse. Tillidsmanden for de voksne Arbejdere er ogsaa Tillidsmand for Ungarbejderne, og ogsaa for disse gælder Norm for Regler for Behandling af faglig Strid. Overenskomsten træder i Kraft og har Udløb samme Tid som de voksne Arbejderes Overenskomst.

Kirke Saaby — Aastrup Gods Kalkværk. Med Kalkværket er oprettet en Overenskomst, hvorefter Arbejdstiden er 48 Timer pr. Uge og Timelønnen 100 Øre. Iøvrigt gælder de almindelige Bestemmelser i Overenskomsten med Kalk- og Teglværksforeningen.

Skibsværftsarbejderne — Kedelrensningsfirmaerne. Ved Forhandlingerne i Foraaret om ny Overenskomst enedes man om, at Firmaerne skulde udlevere Overtrækstøj, men Afdelingen har klaget over, at Firmaerne ikke vil opfylde det, man enedes om. Endvidere klager Afdelingen over, at Firmaet ikke vil betale den Timelønsforhøjelse, der er fastsat i Mæglingsforslaget af 27 Marts d. A. Der har været Mægling om Sagen, og her indgik Firmaerne paa at betale den i Mæglingsforslaget fastsatte Timelønsforhøjelse paa 6 Øre pr. Time. Med Hensyn til Overtrækstøjet enedes man om at vise Sagen tilbage til ny lokal Forhandling. Vi har derefter fra Afdelingen modtaget Meddelelse om, at Firmaerne nu er indgaaet paa at udlevere Overtrækstøj. Man er endvidere enedes om, at der ydes Kedelrenserne et Tillæg paa 2½ Øre pr. Time for alle Arbejdstimer i Tiden fra 6. April 1937 til den Dag Overtrækstøjet modtages. Endvidere enedes man om, at der ydes et Til-

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 21 15.–11. 1937 42. Aarg.

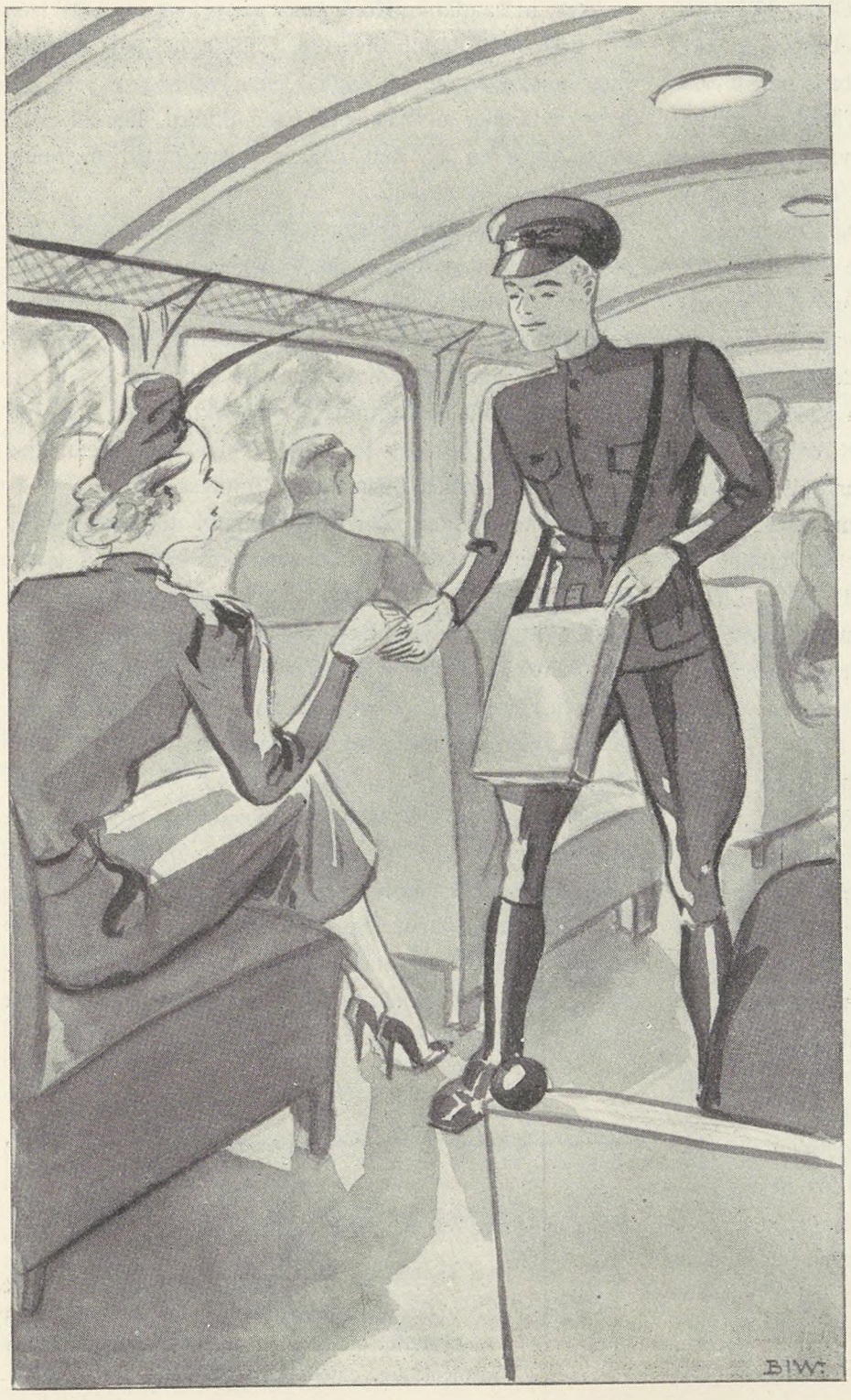

Billettøren

I Rutebilernes travle Trafik
har han ogsaa noget at lave;
Han bær en Butik af Messingblik
i en Læderrem paa sin Mave.

Og mellem Sæderne gaar han adræt,
til Rette han Publikum viser,
i Butikken paa Maven har han Billet
til alle Distancer og Priser.

Han regner ud, og han giver igen,
han har en Besked til Chaufføren,
og han er alle Stamgæsters Ven,
de hilser paa ham i Døren.

En fiks Uniform, en rigtig Svend,
hver Morgen vaagen og dagglad,
en af de yngste Arbejdsmænd,
derfor skal han i vort Fagblad.

Tidligt han lærte at kende sin Pligt,
mens Rigmands Barn laa i Svøbet.
Bil-Billettøren fortjener et Digt
og et Billede oven i Købet.

Aage Hermann.

FORBUD MOD OVERARBEJDE

Efterhaanden som vi har faaet sundet os lidt paa Loven om Forbud mod Overarbejde, viser det sig, at denne Lov ogsaa rækker ud paa Omraader, som man ikke var klar paa ved første Øjekast.

Et af disse Omraader er Kommunernes Arbejdspladser i Landdistrikterne, hvor Arbejdet ikke er dækket af nogen reel Overenskomst mellem Kommunerne og Arbejdernes Organisation, altsaa vore lokale Afdelinger. I de Kommuner, hvor der foreligger en virkelig reel Overenskomst om Arbejdsvilkaarene mellem Kommunen og vor stedlige Afdeling, har der selvfølgelig ikke været nogen Tvivl om, at Loven om Forbud mod Overarbejde rækker ud. Men i de andre Tilfælde, altsaa hvor der ingen Overenskomst foreligger, viser det sig nu, at Loven om Forbud mod Overarbejde *ogsaa* gælder. Det er, fordi der mellem vort Forbund og Entreprenørforeningen er Overenskomst, dækkende *hele* Landet, altsaa ogsaa forekommende Entreprenør-Arbejdspladser i Landkommunerne. Og da nu det Arbejde, der her udføres direkte for Kommunen, Vejarbejde, Jordarbejde, Skærveslagning, Reparationsarbejde paa Vejene, Grøftegravning og Grøfteoprensning samt Arbejde med Vejrabatter m. v., er Arbejder, der falder ind under og skal betales efter denne Landsoverenskomst, saafremt Arbejdet udføres af Entreprenører, der er bundet til denne Overenskomst, er der ingen Tvivl om, at Loven om Forbud mod Overarbejde ogsaa rammer disse Arbejder, selv om de ikke udføres af Entreprenører, der er bundet til Landsoverenskomsten, men udføres direkte for Kommunens Regning.

Efter Loven om Forbud mod Overarbejde er saavel Arbejdsgiverne som Arbejderne ansvarlige for Lovens Overholdelse, og det maa derfor paalægges vore Medlemmer at drage Omsorg for, at den mellem Entreprenørforeningen og vort Forbund gældende Overenskomst med Hensyn til den daglige Arbejdstid overholdes, hvilket vil sige, at der ikke maa arbejdes mere end 8 Timer daglig — i Vintermaanederne endda noget mindre, og vi benytter Lejligheden til at anføre, at Loven ogsaa gælder for uorganiserede Arbejdere.

Nu er vi godt klar paa, at hvor Arbejdstiden er længere end 8 Timer daglig, hænger det i de fleste Tilfælde sammen med en meget lav Arbejdsløn, idet saadanne Kommuner har ment, at den lave Arbejdsløn kunde ækvivaleres med en længere Arbejdstid, ligesom vi ogsaa meget vel forstaar, at vore Medlemmer nu, naar Arbejdstiden kræves nedsat, kan komme ud for visse Lønvanskeligheder, hvis saadanne Kommuner drister sig til at sætte den lave Arbejdsløn endnu længere ned paa Grund af det lovmæssige Krav om en kortere Arbejdstid.

Men hvor saadant Tilfælde skulde komme til at foreligge, og Medlemmerne og deres Afdelinger ikke selv kan løse Problemet, vil vort Forbund naturligvis være rede til efter Evne at træde hjælpende til og Sagen vil maaske endda ikke være saa besværlig, idet det vel kan tænkes, at saadanne Kommuner vil bringe sig selv i en lidt prekær Situation, hvis de, i Tilfælde, hvor der betales med Dagløn, vil sætte denne yderligere ned, og, hvor de betaler med Timeløn eller Akkord, ikke vil sætte disse op til en til den nedsatte Arbejdstid svarende Højde.

Vi ser os altsaa nødsaget til at føje endnu en Vanskelighed til den Række af Vanskeligheder, der foreligger for vore Medlemmer og vore Afdelinger ude i Landdistrikterne, hvor Organisationsarbejdet i Forvejen former sig vanskeligt nok, men der er ingen Vej udenom, alt taget i Betragtning, er en Aktion af den her foreliggende Karakter jo alligevel i Overensstemmelse med vore organisationsmæssige Interesser.

Hele den Aktion, som vort Forbund udfolder for at skabe Respekt for vore Overenskomster, ogsaa ude i de Landdistrikter, hvor man fra Bøndernes og andres Side modvirker disse Bestræbelser, har i de seneste Aar været af en meget betydelig Virkning til Gunst for vore Interesser og denne Udvikling peger meget bestemt i Retning af ogsaa at naa frem til de allervanskeligste Arbejdsgivere. Vi er saaledes paa rask March hen imod det Maal, at ogsaa alle Arbejdsgiverne paa Landet respekterer vore Organisationer og deres Resultater, men Maalet naas des hurtigere, naar vore Kammerater derude, hvor Vanskelighederne foreligger, selv rækker Haanden frem til Hjælp. Det forventer vi da ogsaa, at vore Kammerater og vore Afdelinger vil gøre i den foreliggende Sag.

A.

HAR DU SET

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

Det internationale Arbejsbureaus Bestyrelsesmøde

Det internationale Arbejdsbureaus ordinære Sommermøde afholdtes i Dagene 6.—9. Oktober og var denne Gang henlagt til Prag efter Indbydelse af den tjekkiske Regering, hvis Socialminister, *M. Necas,* aabnede Mødet i sin Egenskab af Bestyrelsens afgaaende Præsident.

Til Præsident for kommende Virksomhedsaar blev valgt den britiske Regeringsrepræsentant *Leggett* og til Vice-Præsidenter *H. C. Ørsted,* dansk Arbejdsgiverrepræsentant, og Formanden for den belgiske Landsorganisation *Mertens*. Præsidenten ønskede de nyvalgte Raadsmedlemmer for 3-Aarsperioden 1937—40 velkommen. Som tidligere meddelt vil Højesteretsjustitiarius *Paal Berg* repræsentere Norge i denne Periode; desuden er ifølge Raadsreglementet Statssekretær i det svenske Socialdepartement, Dr. *W. Bjørck,* udnævnt som tilforordnet (ikke-stemmeberettiget) Medlem for Norge.

Forhandlingerne begyndte med en Diskussion af de mange Resolutioner, som var blevet henvist til Bestyrelsen af Aarets Arbejdskonference, nemlig: Sikkerhedsforanstaltninger i Byggeindustrien, Samarbejde mellem Birma og Den internationale Arbejdsorganisation, Sovjetunionens Arbejdsgiverrepræsentation, Oprettelsen af en international Kommission for offentlige Arbejder (et Forslag, som nu enstemmig blev vedtaget af Bestyrelsen), Indsamling og Offentliggørelse af en aarlig Statistik angaaende Skolebørn som anvendes til Arbejde i Industri og Handel, Beskyttelse af de Arbejderes Rettigheder, som flytter fra et Land til et andet i Henhold til Socialforsikringslovgivning, Undersøgelse af visse Problemer med Hensyn til »Indfødte« Arbejderes Levevilkaar og Arbejdsforhold med Henblik paa international Regulering etc. Bestyrelsen drøftede og godkendte endvidere Rapporten fra den 2. internationale Arbejdsinspektionskonference, som afholdtes i Wien i Maj i Aar, samt overlod til Gruppebehandling en Skrivelse fra Præsidenten for Regeringsgruppen ved Aarets Arbejdskonference, Svejtseren *Schulthess,* hvori han fremholder Ønsket om, at de 8 ikke-permanente Pladser i Bestyrelsen fordeles paa en Maade, som tillader et større Antal Stater efter Tur at deltage i Bestyrelsens Arbejde.

Bestyrelsen gik derefter over til at behandle 10-Aarsrapporterne vedrørende den praktiske Gennemførelse af de internationale Arbejdskonventioner, som er udarbejdet af Bureauet, og besluttede efter en længere Diskussion at give Arbejdsbureauet til Opgave til et senere Bestyrelsesmøde at udarbejde en fuldstændig Rapport vedrørende dette vigtige Spørgsmaal med detaillerede Oplysninger om Stillingen saavel i de Lande som ikke har ratificeret Konventionerne, som i de Lande, hvor Konventionerne, selv om de er ratificeret, ikke eller kun ufuldstændig gennemføres.

40-Timers-Ugen.

Det Spørgsmaal paa Bestyrelsens Dagsorden, som tiltrak sig størst Opmærksomhed, var utvivlsomt Spørgsmaalet om Arbejdstidsnedsættelsen. Man vil huske at Arbejdskonferencen i 1935 vedtog en almindelig Konvention i Henhold til hvilken Medlemsstaterne erklærede i Princippet at være for en 40-Timers Arbejdsuge med Bibehold af Arbejdernes Levestandard, samt blev enige om at gennemføre dette Princip ved Hjælp af Separatkonventioner for de enkelte Industrier. Saadanne Separatkonventioner blev vedtaget i 1935 for Flaskeglasindustrien, i 1936 for offentlige Arbejder og ved Konferencen i Juni i Aar for Tekstilindustrien. Selv om man i og for sig ikke kan se bort fra disse Resultater, saa mente dog Konferencen i Aar at kunne konstatere, at det, ved at følge denne Fremgangsmaade, vilde tage alt for lang Tid før man opnaaede en tilfredsstillende Løsning for Arbejderne. Konferencen vedtog derefter, efter Forslag af den franske og belgiske Arbejderrepræsentant, en Resolution, hvori Arbejdsbureauets Bestyrelse anmodes om at tage under Overvejelse at opføre paa Dagsordenen for kommende Arbejdskonferencer Spørgsmaalet om en Generalisering af Arbejdstidsnedsættelsen i alle de Næringsgrene, som ikke allerede er berørt af tidligere ansatte Separatkonventioner. Spørgsmaalet blev ivrigt drøftet.

M. Mertens erklærede paa Arbejdergruppens Vegne, at denne ikke havde noget imod, at Spørgsmaalet kun blev behandlet første Gang i 1938, og først definitivt afgjort ved Konferencen i 1939. Dir. Ørsted, der talte som Repræsentant indenfor Arbejdsgivergruppen, meddelte, at denne ikke havde ændret Mening, men fremdeles modsatte sig, at Spørgsmaalet om Arbejdstidsnedsættelse blev opført paa Arbejdskonferencens Dagsorden.

Jouhaux (Frankrig) erklærede meget energisk, at de Reformer som i den senere Tid var gennemført i Frankrig, betegnede saa store og hurtige Fremskridt at noget lignende ikke kunde paavises i noget andet Lands Sociallovgivningshistorie. Frankrig havde følgelig, mente han, Ret til at kræve klar Besked om, hvad de andre Industrilande havde til Hensigt at gøre, for at man — i Tilfælde af, at det franske Initiativ ikke blev fulgt — eventuelt kunde vedtage andre nationale Beslutninger.

Hertil svarede Ørsted, at det franske Eksperiment paa Arbejdstidsnedsættelsens Omraade næppe var af den Art, at andre Lande blev lokket til at følge Eksemplet. For øvrigt var det et Faktum, fremholdt Direktør Ørsted, at man indenfor Arbejderbevægelsens Verden slet ikke sluttede enstemmigt op om Kravet om Gennemførelse af 40-Timersugen.

Den franske Arbejdsgiverrepræsentant paa sin Side erklærede, at han vilde stemme for, at Spørgsmaalet blev opført paa Dagsordenen paa kommende Konference. Dette betyder ikke, at de franske Arbejdsgivere var tilfredse med den nuværende Situation. Frankrig havde alene taget et Initiativ og havde Ret til at faa Klarhed over, hvad det internationale Resultat vilde blive.

Mr. Mallsworth (britisk Arbejderrepræsentant) henviste til det Standpunkt, som den nylig afholdte britiske Arbejderkongres havde indtaget, og fremholdt med Styrke, at de Vanskeligheder, som man hidtil havde mødt, naar det gjaldt Gennemførelsen af denne længe ventede Reform, ikke var uovervindelige.

Den britiske Regeringsrepræsentant mindede om, at hans Regering fra Begyndelsen havde været enig i, at Spørgsmaalet burde behandles internationalt for hver Industri. De Erfaringer man allerede havde gjort, viste at denne Fremgangsmaade var den rigtige, og han mente derfor, at man burde fortsætte ad denne Vej. Om de Fremskridt, som man hidtil havde kunnet notere, ikke var saa store eller afgørende som man paa forskellig Maade havde haabet, saa beror dette paa, at en saa betydelig Nedsættelse af Arbejdstiden, rejser en Række meget indviklede Problemer.

Den franske Regeringsrepræsentant Justin Godart afgav en kort Erklæring, i hvilken han mindede om den Stilling Frankrig havde indtaget overfor dette

Spørgsmaal. Frankrig havde vedtaget og indført 40-Timersugen og kom til at holde fast ved den. Han støttede Forslaget om Spørgsmaalets Opførelse paa Dagsordenen for næste Arbejdskonference. Sammen med den amerikanske Regeringsrepræsentant, Lubin, fremlagde han senere et Forslag til Resolution, som blev vedtaget med 20 Stemmer (deriblandt den franske og den amerikanske Arbejdsgiverrepræsentant) mod 6 (de øvrige Arbejdsgiverrepræsentanter).

I Henhold til denne Resolution beslutter Bestyrelsen, at opføre Spørgsmaalet om en Generalisering af Arbejdstidsnedsættelsen paa Dagsordenen for Arbejdskonferencen i 1938 til første Behandling. Spørgsmaalet skal derefter, naar Regeringen skriftlig har faaet Anledning til at fremkomme med deres Opfattelse, slutbehandles og eventuelt vedtages paa Konferencen i 1939. Det foreslaas endvidere i Resolutionen, at den »graa Rapport«, som skal udarbejdes af Arbejdsbureauet for at lægges til Grund for Diskussionen i 1938, skal have en saadan Form at den tillader Konferencen at tage Stilling til alle Kategorier af Arbejdere, men at det dog er underforstaaet, at Spørgsmaalet om Arbejdstidsnedsættelse for Landarbejdere først skal behandles af Arbejdsbureauets Bestyrelse, naar den permanente Landbrugskommissions Rapport om dette Spørgsmaal foreligger (Kommissionen, Permanent Agricultural Committee, træder sammen i Februar 1938).

Ligeledes er det underforstaaet, at Spørgsmaalet om Arbejdstidsnedsættelse til Søs, fremdeles er et Spørgsmaal, som den paritetiske Søfartskommission (Joint Maritime Commission) maa tage Stilling til. Til Trods for at den nu vedtagne Resolution ogsaa omfatter Landevejstransportarbejderne, saa fandt Bestyrelsen ikke at kunne stryge dette Spørgsmaal paa Dagsordenen for Konferencen i 1938, da Spørgsmaalet allerede er tilstillet Regeringerne. Det blev imidlertid nu givet en mere præcis Form: Regulering af Arbejdstiden og Hvilepauser for Arbejdschauffører (og deres Hjælpere) paa Køretøj i Landevejstrafik.

Teknisk og økonomisk Samarbejde.

Bestyrelsen, som paa dette Møde ogsaa behandlede en Række finansielle og administrative Spørgsmaal samt rekonstruerede flere Komiteer, besluttede endvidere at indkalde en Konference som skulde finde Sted i Genéve den 28. Februar 1938, for Behandling af Spørgsmaalet om internationalt teknisk og finansielt Samarbejde for Gruppeudvandring og Kolonisering. I Anledning af en Indbydelse fra Sydafrikasammenslutningen blev det dernæst besluttet at sende en Kommission derned for paa Stedet at sætte sig ind i de Indfødte Arbejderes Arbejdsforhold. Til Medlemmer af denne Studiekommission blev udset Bestyrelsens Præsident, Legget, og Vicepræsidenten Mertens samt den hollandske Arbejdsgiverrepræsentant Molenaar.

Bestyrelsen behandlede til Slut en Rapport fra den internationale socialstatistiske Konference, som holdtes i Genéve for nogle Uger siden. Norge var her repræsenteret af Direktør Gunnar Jahn i Statistisk Centralbureau og Danmark af Ekspeditionssekretær Chr. Olsen i Statistisk Departement samt Fuldmægtig J. Dich i Socialministeriet. Bestyrelsen vedtog de Konklusioner som Konferencen havde voteret. I Henhold til disse skal Medlemsstaterne indsende til Arbejdsbureauet regelmæssige statistiske Opgørelser over Løn og Arbejdstid efter en ensartet Plan, saaledes at disse Opgaver skal kunne sammenholdes. Bestyrelsen besluttede i denne Sammenhæng at ogsaa dette Spørgsmaal skal opføres paa Dagsordenen for Konferencen i 1938, som aabnes i Genéve den 2. Juni. Bestyrelsens næste Møde finder Sted i Genéve den 3. Februar 1938.

LØBENDE KONFLIKTER

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(»Vester Jølby« Tærskeselskab)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Droskechaufførerne	(Droskevognmand N. C. Jørgensen)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Glumsø	(Glumsø-Bavelse Kommune)
Granslev	(Hofjægermester Honnens de Lichtenberg, »Bidstrup« pr. Laurbjerg)
Graasten	(Grusgraventreprenør (Thielsen)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted)
	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
	(Johs. Jensen, Hals)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Hvidbjerg-Lyngs	(Tærskeselskabet »Fremtiden«)
Hornslet-Rodskov	(Grusgraventreprenør Niels Lading, Terndrup pr. Hornslet)
Hou Vendsyssel	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen, Møbelfabrik i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Kvissel- og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nyborg	(Træhandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skørping	(Murermester Jens Nordenbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Svendstrup	(Ferslev-Dal-Volsted-Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Veflinge	(Rugaard Savværk, pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejlø	(Vejlø-Vester-Egesborg Kommune)
Vinduespolerernes Afd.	(Husassistance-Kompagniet, Gl. Kongevej)
Ølgod	(Ølgod Kommune)
Øsby	(Hannibal Dahl)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Kolding A.	(Murermester J. O. Raunholt, Højvang, Kolding)
	(Husted Nielsen, Vamdrup)
	(P. Fallesen, Vejen)
	(Nis Hansen, Hoppes Huse, Vonsild)
Ljørslev	(Tærskeværksejer Alfr. Vester, Vester Assels)
Thirstrup	(Proprietær Herm. Frigaard (ang. Skovarb.))

SKAT OG ARBEJDSLØSHEDSUNDERSTØTTELSE

I Henhold til Lov af 11. Februar 1937 om personlig Skat til Kommunen, blev den i den tidligere Lov bestaaende Ret for Kommunen til at forlange en ugift Skatteyders Arbejdsgiver til at tilbageholde forfalden Skat ved Udbetaling af Løn udvidet, saaledes at en Kommune nu tillige har Ret til at forlange forfalden Skat tilbageholdt af en gift Arbejders Løn, hvilket kan ske i Henhold til ovennævnte Lov Paragraf 42, Stk. 1, der er saalydende:

»Naar en Skatteyder ikke inden det Tidspunkt, hvor Udpantning kan begæres, har betalt den ham paalignede personlige Kommuneskat, kirkelige Afgifter, saalænge disse opkræves ved Kommunens Foranstaltning, eller Indkomst- og Formueskat til Staten, har Kommunalbestyrelsen Ret til ved skriftlig Meddelelse til den paagældende Skatteyders Arbejdsgiver at forlange, at Arbejdsgiveren i Skatteyderens Lønning eller Provision — herunder enhver forskudsvis Udbetaling af Løn, Provision eller lignende — tilbageholder det til fornævnte Ydelsers Betaling med paaløbne Strafrenter og Gebyrer fornødne Beløb, og at dette Beløb af Arbejdsgiveren indbetales i Kommunens Kasse. Til Fyldestgørelse af Skatter, Renter og Gebyrer kan der ikke i den Skatteyderen tilkomne Lønning eller Provision tilbageholdes for ugifte Skatteydere mere end Trediedelen og for gifte Skatteydere mere end Sjettedelen ved hver Lønudbetaling. Det samme gælder for kommunale Tjenestemænd og Statstjenestemænd uanset herfra afvigende Bestemmelser i den øvrige Lovgivning. Den Arbejdsgiver, der forsømmer de ham herefter paahvilende Pligter, bliver ansvarlig for det heraf for Kommunen følgende Tab.«

Denne for en Kommune bestaaende Ret til at paalægge en Arbejdsgiver Pligt til at tilbageholde forfalden Skat i en Arbejders forfaldne Løn, har rejst Spørgsmaalet om, hvorvidt en Kommune ligeledes skulde være berettiget til at paalægge en Kontrolbestyrer i en Arbejdsløshedskasse Pligt til at tilbageholde en vis Del af en arbejdsløshedsforsikrets tilgodehavende Understøttelse, og der har i enkelte Tilfælde været forsøgt i saa Henseende.

Vi kan imidlertid oplyse, at en saadan Ret har Kommunerne ikke. Lovens Bestemmelse indeholder kun Pligt til saadan Inkassation for Arbejdsgivere, og der er udtrykkeligt nævnt — Løn, Provision og lignende — med hvilke Arbejdsløshedsunderstøttelse ikke kan sammenlignes.

Arbejdernes Oplysningsforbunds Korrespondanceskole

En nem og billig Maade at lære noget paa.

Oplysningsforbundet har udsendt den nye Undervisningsplan for sin Korrespondanceskole, der gennem Undervisning pr. Brev over hele Landet yder en fortrinlig Service for Folk, som af en eller anden Grund er forhindret i at deltage i Kursus eller Studiekredse.

Ved at benytte sig af Korrespondanceundervisning kan man sidde hjemme i sin egen Stue og i sin Fritid, som det passer en bedst, lære det, man har Brug for.

Undervisningsplanen indeholder en udførlig Beskrivelse af, hvorledes Arbejdet foregaar, og en Række Udtalelser fra tidligere Elever viser tydeligt, at A. O. F. her har taget fat paa en Opgave, som løser et Problem for en Mængde Mennesker.

Fagrækken, som igen i Aar er udvidet, tilbyder bl. a. Kursus i *Arbejdsretten i Danmark* med Folketingsmand *Knud V. Jensen* og Sekretær *Ejler Jensen* som Lærere og Kursus i *Enkelt Regnskabsføring* med Viceskoleinspektør *Arne Jørgensen*, Esbjerg, som Lærer.

Det førstnævnte Kursus maa siges at være meget aktuelt, idet det — efter en Gennemgang af den historiske Udvikling — behandler saadanne Ting som: *Faglig og fast Voldgiftsret, Forligsinstitutionen, Tvungen Voldgift, De borgerlige Domstole* og *Fagbevægelsen, Fagretslige Forhold i andre Lande m. m.*

Kursus i Regnskabsføring er særlig lagt an paa at lære dem, der har Brug derfor, hvorledes et *Foreningsregnskab* anlægges og føres paa den bedste Maade. Det har altsaa Interesse for Bestyrelsesmedlemmer, Foreningskasserere, Revisorer m. fl.

Desuden byder Korrespondanceskolen paa Kursus om Socialreformen, Skattevæsen og Skatteligning, Samfundsøkonomi, og Kursus i Skriftlig Dansk, Skrivning og Regning.

Som Lærer fungerer, foruden de tidligere nævnte: Kirkeminister *Johs. Hansen,* Landstingsmand *Hans Hansen,* Folketingsmand W. Villumsen, Sekretær *R. Lolle,* Sekretær *Erik Reeh* og Kommunelærer *Chr. Hougaard.*

Et Kursus koster kun 15 Kr., som endda betales ad 3 Gange.

Enhver interesseret kan faa Undervisningsplanen tilsendt ved at skrive til *Arbejdernes Oplysningsforbund, Nr. Farimagsgade 11, Kbh., K.* eller ringe paa *Central 12887.*

Arbejde og Solidaritet

paa Verdensudstillingen i 1937

Arbejdet danner Grundlaget for Solidariteten i det menneskelige Samfund. Med Teknikens Udvikling og med de Titusinders trange Pladsforhold paa en eneste stor Virksomhed vokser Kollektivtanken, Bevidstheden om, at kun Solidaritet mellem Arbejderne efter Grundsætningen »en for alle« og »alle for en« vil vise sig at være det rette Middel mod Mekanisering, Automatisering, kort sagt imod Forkrøblingen af deres aandelige Liv og deres fysiske Tilværelse og ogsaa imod den materielle Elendighed. Og det er ikke sidst med Bevidstheden herom, at Følelsen for den skæbnemæssige Samhørighed, Solidariteten, vokser frem.

Paa Verdensudstillingen i Paris har »Arbejde« og »Solidaritet« for første Gang i den internationale Maalestok faaet anvist den Plads, som der tilkommer dem paa Grund af den Betydning, de indtager i det moderne Liv, og som de derfor har Krav paa. Man finder ganske vist her og der i de forskellige Pavilloner Antydning af disse to Grundstenes vigtige Rolle i Tilstedeværelsen af idag; men de er koncentreret i 3 Pavilloner, nemlig Pavillonen for »Arbejde«, »Solidaritet« og »Kooperation«.

Arbejdets Hus.

Arbejdets Hus. Paa en Verdensudstilling for »det moderne Livs Kunst og Teknik« maa Fagforeningerne ogsaa være repræsenteret. Teknikens Udvikling, Industrikapitalismens materielle Grundlag, var ogsaa Forudsætningen for Fagforeningernes Opstaaen som Industriproletariatets økonomiske Kamporganisationer. Det var ikke blot disse Fagforeningers Opgave at gøre det muligt for Arbejderne at faa Del i Kunsten i alle dens mangfoldige Fremtrædelsesformer saasom Boligkultur, Teater, Musik, Litteratur og den bildende Kunst, men ogsaa lade dem faa Del i netop denne Teknikens Velgerninger, som i saa høj Grad har været og endnu er en Kilde til deres store Lidelser.

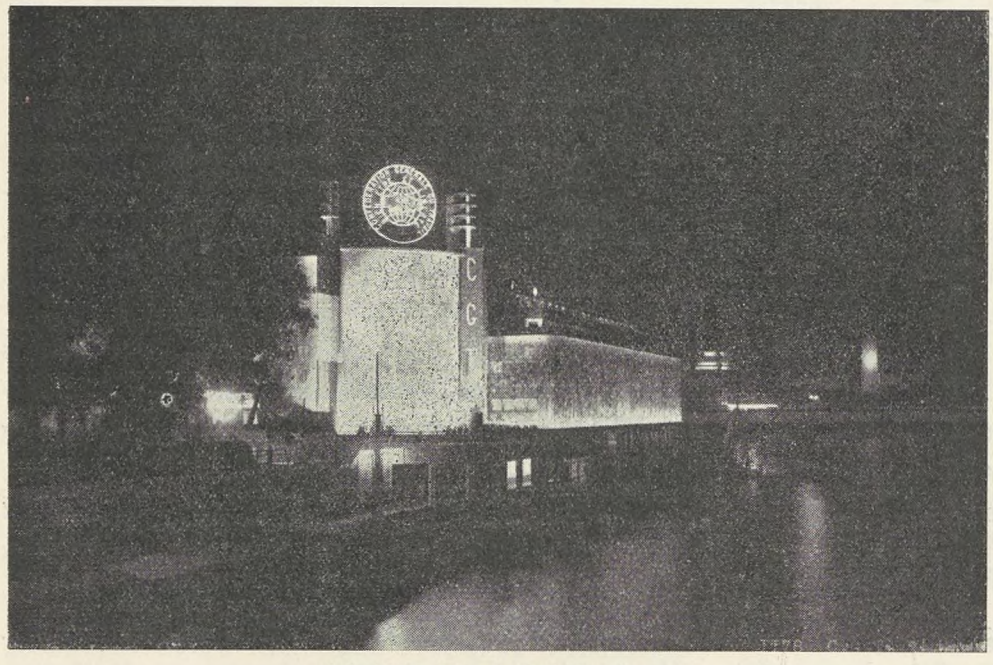

Arbejdets Hus i Natbelysning.

Saaledes skulde »Arbejdets Hus« paa Verdensudstillingen i 1937 paa den ene Side være et Udtryk for Fagforeningerne som Kamporganisationer, men paa den anden Side ogsaa være Udtryk for Arbejderbevægelsens Krav paa Skønhed og Rigdom her i Livet. Arbejdets Hus har løst den det stillede Opgave med et udmærket Resultat. Dets Skaber er Arkitekten Hery, og det er opført af Teknikernes Forening. Det ligger ganske udmærket ved Seinen med Hovedfacaden mod den skyggefulde Allé og med Bagsiden til Floden; Ydervæggen, som er en eneste stor Freske, forestiller Arbejderne i Produktionsprocessen og der er indføjet Ordene: »Fred, Velstand og Frihed«. Ovenover er der to Terrasser med en Restaurant, og fra den nederste Etage strømmer der ligesom et lille Vandfald ned i Seinen. Overgangen til den smalle Væg danner et stort broget Landkort af Frankrig, hvorpaa der talmæssigt er illustreret Fagforeningerne og deres Styrke i de enkelte Byer og Provinser.

Arbejdets Hus har sprængt det franske CGT's nationale Rammer. Grunden hertil er, at det for den Besøgendes Øjne skulde fremtræde som et Resultat af den internationale Arbejderbevægelses Samarbejde. Ved Hovedindgangen hilser to mægtige Arbejderskikkelser den Besøgende. Det kan lige saa godt være Franskmænd som Tyskere, Italienere som Englændere eller Amerikanere som Russere. I Forhallen er der Fresker, som fremstiller de forskellige farvede Folkeslags Arbejdere, og imellem dem er der et Vaaben, hvorpaa der staar at læse: »Fred, Brød og Frihed« — det er ogsaa den moderne Arbejderbevægelses Opgave at udfri Koloniernes Folk for Slaveri og Undertrykkelse. Fra Forhallen har man et udmærket Overblik over den mægtige Hal, for hvis Ende der er opstillet en 16 Meter høj Kvindeskikkelse, som holder en Palmegren i den ene Haand og en Due i den anden. Paa Soklen er der anbragt en Tavle med Indskriften: »Fortolkning af Menneskerettighederne i August 1789. Fortolkning af Arbejderrettighederne i Juli 1937.

De to Langvægge i Fredshallen er smykket med prægtige Fresco-Malerier; til venstre ser man Lønslaverne i Oldtiden, Arbejdere, der er ved at bygge en Domkirke i Middelalderen, mægtige Blokke, der kører rundt, og de moderne Arbejdere, som i vor nuværende Maskintidsalder med teknisk fuldkomment Værktøj haandterer og behandler disse Blokke; til Højre ser man »CGT og Alderdommen«, et Frescomaleri, der anskueliggør Fagforeningernes Omsorg for de Arbejdere, der har henlevet deres ganske Liv i Kapitalismens Tjeneste »CGT og Arbejdet« og »CGT og Ungdommen«, to Billeder, der viser os unge Mennesketyper, der — sunde paa Legeme og Sjæl — nu morer sig med Spil og Dans.

Arbejderbeskyttelse.

Under Frescomalerierne paa den venstre Væg er der 6 Malerier, som fremstiller Kampepisoder, som den franske Arbejderbevægelse har været inddraget i: Strejken i Lyon i Aaret 1831. Silkefabrikanterne vægrede sig ved at betale Tariflønninger, som de havde forpligtet sig til, hvorfor Lyons Arbejdere demonstrerede under Faner med Indskriften: »Leve af Arbejdet eller dø i Kampen!« Det andet Maleri viser Junibarrikaderne i Aaret 1840 med Parolen: »Brød eller Død!« Man ser Pariserkommunen i 1871 — og de til Døden dømte og skudte ved de Fødereredes Mur. CGT fødes — dette vises ved en Arbejderpyramide, hvorpaa der hviler en Globus og derpaa er der anbragt 2 Hænder, som er slynget ind i hinanden, og man ser i Baggrunden nogle Fabriksskorstene, Majdemonstrationen fra Aaret 1906 med Plakater, der bærer Paaskriften: Fra 1. Maj 1906 arbejder vi ikke mere end 8 Timer«, og man ser derpaa Enhedskongressen fra Aaret 1936 og derefter atter to mægtige Hænder, der er slynget ind i hinanden paa en Baggrund, der forestiller en kæmpemæssig Arbejderforsamling med røde Faner.

Under disse mægtige Frescomalerier, som anskueliggør Udviklingen i Arbejdsprocessen, og Malerierne fra den franske Arbejderbevægelses Historie i talrige Vitriner, og Vægtavler, Statistiker og Kendsgerninger fra det internationale Arbejdsbureaus Virksomhed i Genéve, denne Institution, som er en Støtte i Kampen for Arbejderbevægelsen for Fred og Befrielse. I højere Grad end noget andet Sted ellers i »Arbejdets Hus« demonstreres der ved denne Fremstilling Arbejderbevægelsens internationale Forbindelse Verden over og dens fælles Opgaver og Maal. Et Studium af disse Vitriner og Vægtavler er lige saa opløftende som lærerig.

Et Verdenskort, en eneste Triumf for det internationale Arbejdsbureau. I Europa kun en eneste gul Plet, Hitler-Tyskland, i Asien en anden gul Plet, Arabien, de eneste Lande, som ikke er tilsluttet Institutionen i Genéve. Tyskland foran her i Verden, Arm i Arm med Arabien. Oven over dette Kort staar der at læse *Arbejder, Regeringer, Arbejdsgivere* — det er de tre Bestanddele af den internationale Arbejdskonference. Under Kortet: Det har til Opgave at virkeliggøre den sociale Retfærdighed gennem Arbejderbeskyttelseslovgivning. Der hører 62 Medlemmer — eller Stater — under det. (I. A. B.) Af Vitrinens Indhold erfarer man, at det internationale Arbejdsbureau i Genéve har den Opgave at meddele og lade sig meddele. Den internationale Informeringscentral har Korrespondenter i alle Verdensdele. Man læser ogsaa et Udsnit af det internationale Arbejdsbureaus Organisationsstatut, hvori det hedder: »I Betragtning af, at Arbejdsbetingelserne for en stor Del Menneskers Vedkommende betyder Elendighed, Uretfærdighed og Savn, og saaledes foraarsager en saadan Utilfredshed, at Freden og Harmonien i Verden synes at være i Fare, maa vi se Nødvendigheden i Øjnene og forbedre disse Betingelser.« Det internationale Arbejdsbureaus hele Virksomhed er ogsaa et Resultat af Bevidstheden om Sandheden heraf.

Og Resultaterne af denne Virksomhed? Den lærer man at kende ved at se i andre Vitriner. Man erfarer f. Eks., at Chile og Spanien har ratificeret det højeste Antal af Konventioner, nemlig 34; at 28 Stater har ratificeret Konventionen om Forbud mod, at Børn under 14 Aar beskæftiges ved Industrien, og kun 6 Stater har tiltraadt Forbudet mod, at Børn under 14 Aar heller ikke maa tage Arbejde indenfor anden Virksomhed end Industrien o. s. v. o. s. v. Man læser i Artikel 7, at alle Funktioner i lige Maade maa være tilgængelig for Mænd og Kvinder her i Samfundet og fastslaar med Beklagelse, at ikke alle Stater har taget dette af det Internationale Arbejdsbureau (I. A. B.) foreslaaede til Følge og har delegeret Kvinder som tekniske Raadgivere til Konferencen, naar der har været diskuteret

Spørgsmaal, som for Kvindekønnet maatte være af særlig Interesse. Man erfarer, at 30 Stater med tilsammen 100 Millioner Indbyggere har Alimentations- og Sygdomsforsikring, og 30 Stater med 146 Millioner Indbyggere har Alderdoms- og Invalideforsikring, at I.A.B. yder meget værdifuldt paa Socialhygiejnens Omraade, paa Arbejderbeskyttelsens Omraade og vedrørende Kolonierne. Man gøres ogsaa bekendt med det internationale Arbejdsbureaus Arbejdsmetoder.

Som sagt, dette findes paa den højre Side i Fredshallen. Fra Hallens højre Side fører der nogle Nischer ud til nogle smaa Værelser, hvor der paa Væggene er fremstillet forskellige Grene af den franske Fagforeningsbevægelse. De øverste Dele af de to Sidevægge

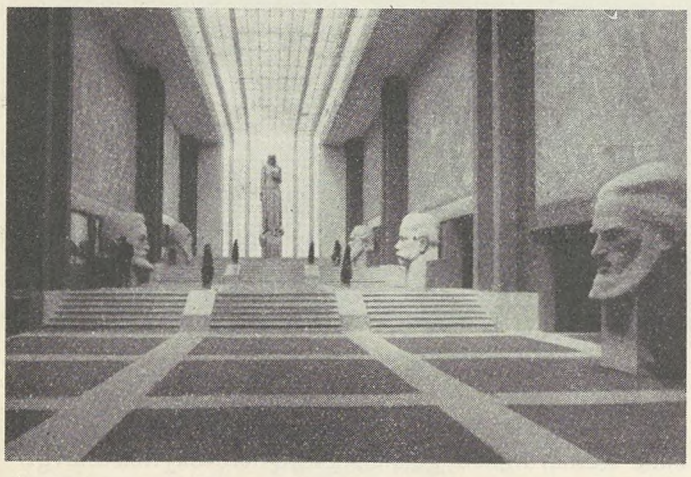

Fredshallen. Til Venstre Busterne og Jean Jaures og Jules Guésde. Til Højre Busterne af Værlin, Pellutier og Prondtou. I Baggrunden Frihedsstatuen.

i disse Værelser er bedækket med Fotomontager fra de tilsvarende Arbejdsomraader, derunder er der Vægmalerier som Baggrund for Forskydningen i Medlemstallet i de forskellige Fagforeninger, paa Gulvet er der anbragt Vitriner med forskellige Arbejdsprodukter eller Værktøj, Genstande af Keramik eller Præcisionsværktøj for Metalarbejdere, Lamper, Hakker, Grubearbejderhjelme o. s. v. o. s. v. Paa Midtervæggen i de 6 smaa Værelser ser man forskellige kunstige Fremstillinger af Produktionsprocessen for forskellige Arbejderes Vedkommende, man ser nogle Arbejdere ved deres Arbejde, i deres Bevægelser, ved Husbygningsarbejde, i Bjergværksindustrien, i forskellige industrielle Foretagender, paa Kontor, hos Barberer, paa Posten, ved Gadetrafiken og paa Jernbanen o. s. v. o. s. v.

Det er overordentligt lærerigt at betragte Medlemskurven for de forskellige Fagforeningers Vedkommende. Ser vi f. Eks. paa Tallet for Bygningsarbejdernes Vedkommende, saa var der i Aaret 1919 95.000 Medlemmer, i 1921 kun 45.000, i 1936 35.000 og i 1937 — efter det forudgaaende Aars Junistrejke 520.000. At denne pludselige Tilgang til Fagforeningerne ogsaa har ført Misliebigheder med sig — Mangel paa faglig Disciplin, Politikens Indtrængen i enkelte Forbund og Fortrængning af gamle Fagforeningsmedlemmer fra Kommunisternes Side — er jo vel bekendt. Men lad os se lidt endnu paa de Tal, der er opgivet. Hos de keramiske Arbejdere var der i 1936 4000 organiseret i CGT, i Aaret 1937 80.000, for Transportarbejdernes Vedkommende var de tilsvarende Tal 40.000 og 145.000, hos Metalarbejderne 60.000 og 800.000, hos Tekstilarbejderne 47.000 og 35.000, hos Grubearbejderne 60.000 og 281.000, hos Landarbejderne 7000 og 200.000, hos Funktionærerne 21.000 og 270.000. Derimod var Medlemstallet for Embedsmændenes Vedkommende kun vokset fra 235.000 i 1936 til 310.000 i 1937. Dette Forbund havde ikke under Spaltningen lidt saa meget som de andre Fagforeninger og var derfor, da Sammenslutningen af CGT og CGTU fandt Sted, stærkere end nogen af de andre Forbund.

Men »Arbejdets Hus« har heller ikke glemt Skaberne af de franske Fagforeninger. 6 Buster, alle over Legemsstørrelse, smykker Fredshallen — 3 paa den ene Side, det er af Albert Thomas, den første Præsident for det internationale Arbejdsbureau, dernæst af Jaurés, Jules Guesde, Proudhom, Eugen Varlin og Fernande Pellutier. Fra hver af dem er der en Udtalelse og nogle biografiske Data. Saaledes læser man den Ytring af Albert Thomas: »Menneskenes helligste Pligt er at opretholde Freden«, af Jules Guesde anføres: »Det er nødvendigt, at Arbejderen vender sig af med at forhandle direkte med Kapitalen og tvinger denne til at tage Vejen over Fagforeningen.« Af Jean Jaurés bringes følgende Udtalelse: »Mod, det er at søge Sandheden og udtale den.« Og af Proudhon: »Værkstedet vil engang erstatte Regeringerne.«

Hvad der er at se ved Siden af Fredshallen og de smaa Værelser paa den, kan snart tages i Øjesyn. Der er i et særligt Værelse de franske Fagforeningers sociale Institutioner, fremstillet i Frescomalerier, og man ser, hvad der er gjort for de Gamle, for Mødrene, for Ungdommen o. s. v. Der er en Udstilling af Arbejdersport med Telte og Tilflugtssteder. Der er et Forbund for Uddannelse af Arbejdere med Læsehaller, Lejebiblioteker og Arbejderkursus, og endelig er der ogsaa en Boglade, hvor man kan anskaffe sig Fagforeningslitteratur. Vi aflægger atter Restauranten ovenpaa et kort Besøg, og saa maa vi over paa den anden Side af Seinen, til Kooperationens Hus.

JURIDISK SPØRGETIME

Landsretssagfører *Krøl Nielsen* besvarer juridiske Spørgsmaal Mandag og Torsdag Aften Kl. 18—19 (6—7). Gratis for vore Medlemmer mod Forevisning af Medlemsbogen.

Spørgetimen holdes *Nørrevoldgade 22*[1].

80 AAR OG STADIG FANEBÆRER

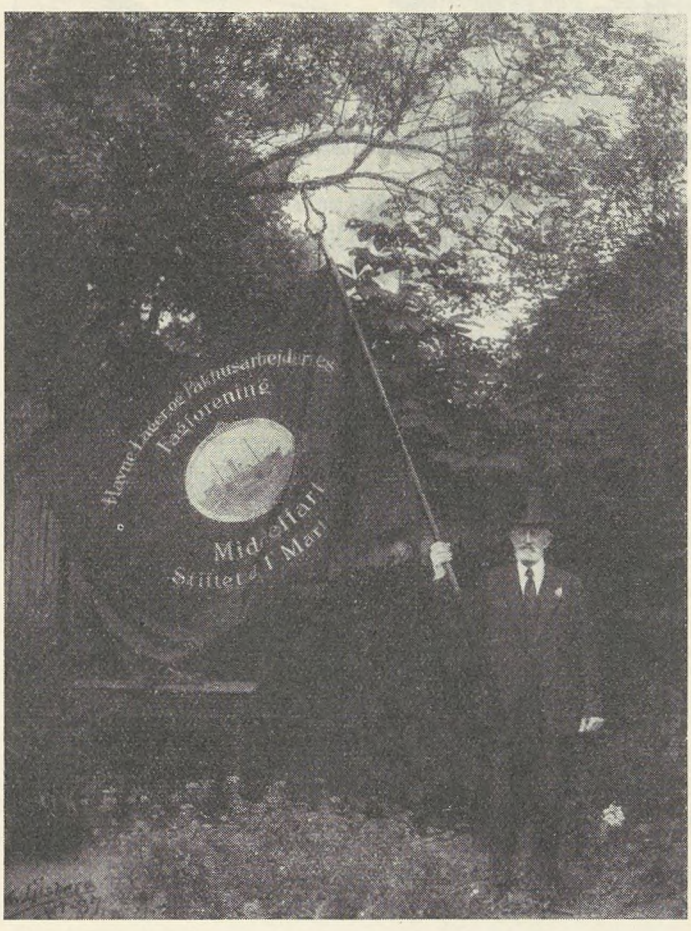

Den 3. December fylder en gammel Kammerat og Kampfælle, *Severin Mogensen,* Middelfart, 80 Aar. Severin Mogensen er Medstifter af Middelfart Afdeling, hvilket skete i 1896, han blev straks Næstformand og Medlem af Afdelingens første Forhandlingsudvalg. Samtidig valgtes Mogensen til Fanebærer, hvilken Funktion han udførte i 21 Aar. Severin Mogensen arbejdede i Havnen, og da Afdelingen i 1929 deltes i en A- og H-Afdeling, blev han naturligvis i H-Afdelingen, hvis Fanebærer han blev og fortsat er i Dag. Vi ønsker Held og Lykke med de 80 Aar.

Et Valg paa den kulturelle Front

Radioraadsvalget staar paa Dagsordenen. Til Foraaret udløber det nuværende Radioraads Funktionstid, og Loven har givet Lytterne Adgang til at være medbestemmende om Raadets Sammensætning.

Dette sker dog ikke ved direkte Lyttervalg, det er paa Grundlag af det Medlemstal, som de forskellige Lytterorganisationer har den 31. December, at 6 af Radioraadets Medlemmer udpeges.

I Byerne har de saakaldte »upolitiske Lyttere« allerede i Foraaret indledet et intimt Samarbejde med det konservative Folkeparti — for Landdistrikternes Vedkommende er det overvejende Venstre, der har Overtaget i de saakaldte »upolitiske« Lytterforeninger.

Der er i Danmark op imod 675,000 Apparater i Funktion. Deraf vil man let forstaa, hvilken uhyre Betydning for Befolkningens kulturelle Behov Radio efterhaanden har.

Arbejderklassen har et rimeligt Krav paa, at dens Stemme høres i Radioen i Forhold til Arbejderklassens Betydning i Samfundet og Antal blandt Lytterne. Imidlertid er Stillingen den, at af de 6 Lytterrepræsentanter i Radioraadet er kun 2 Arbejderrepræsentanter.

Vi har ved flere Lejligheder set, hvorledes man fra saakaldt »upolitisk« Side har forsøgt at hindre Arbejderbevægelsens ledende Folk i at komme til Mikrofonen, medens man aldrig har hørt Protester fra de saakaldte »upolitiske«, naar man fra reaktionær Lejr gennem Radioen har angrebet Regeringen — Socialdemokratiet eller Arbejderklassen.

»Kristelig Lytterforening«s Agitatorer, Præsterne, har ved mange Eksempler vist, at de ikke er bange for at misbruge den Indflydelse, de har, naar det gælder Agitationen. At Kirken benyttes som Propagandabasis og Børnegudstjenesten ogsaa kan benyttes i Agitationsøjemed skal kun nævnes, for at gøre Billedet af Reaktionens Stormløb fuldstændigt.

Det er nødvendigt for den arbejdende Klasse og hele den Del af Befolkningen, der ønsker Frisindet bevaret i Dansk Radiofoni, at være paa Vagt.

Det er af afgørende Betydning, at alle Arbejderlyttere bliver Medlemmer af Arbejdernes Radio Forbund og derved bliver medbestemmende om Frisindets Trivsel i Radioen.

Reaktionen maa ikke herske i dansk Radiofoni, denne skal være et Spejlbillede af Folkets demokratiske Livssyn, den skal være

Folkets Radio.

Et Forlig

Ved Overenskomst af 20. Maj 1935 havde Savværksejer Thomsen tiltraadt Statsskovbrugets Overenskomst med D. A. F.

Efter at Skovbrugsoverenskomsten var blevet fornyet med visse Forhøjelser, opstod der Strid om, hvorvidt den med Thomsen afsluttede Overenskomst var at forstaa som en Tiltrædelse til den i 1935 eksisterende Statsskovbrugsoverenskomst, eller det var en Tiltrædelse til den til enhver Tid gældende Statsskovbrugsoverenskomst. Da Parterne ikke kunde enes, indankes Sagen for en faglig Voldgift med Kriminaldommer Schlegel, Kolding, som Formand og Opmand.

Efter at Sagen havde været til forberedende Forhandling ved et Møde, oprettedes der et Forlig, hvorefter Savværksejer Thomsen for den Tid, der er forløbet, og hvori vi mener, han har underbetalt, til fuld Afgørelse betaler 500 Kr., og endvidere, at han indgik paa at den til enhver Tid gældende Statsskovbrugsoverenskomst ogsaa i Fremtiden var gældende for ham.

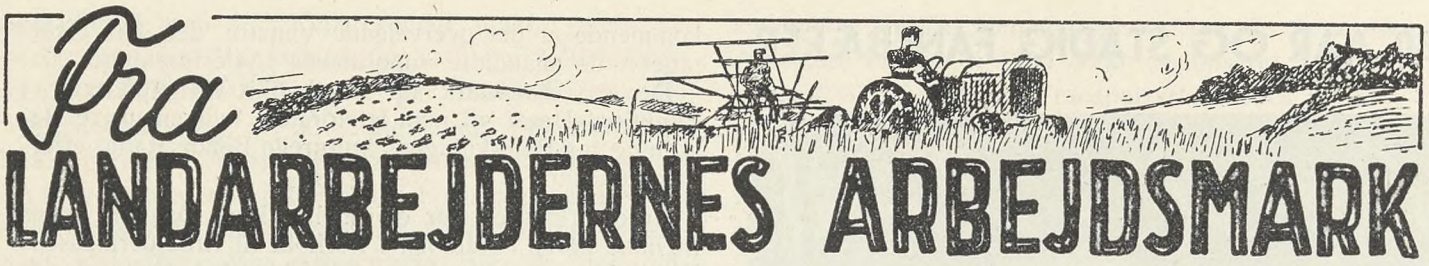

DE 100,000 PLADSER VAR DER IKKE

I Fagbladet for 15. Oktober omtalte vi en Udtalelse, som Folketingsmand Ejner Simonsen fremsatte i en Radiodiskussion med Sekretær Vilh. Rasmussen om Landarbejderspørgsmaalet. Den gik, som det vil erindres, ud paa, at hvert eneste af Landets ca. 100,000 Gaardmandsbrug mangler en Medhjælper.

Vi gjorde den Gang opmærksom paa, at forudsat denne Paastand var rigtig, maatte det med næsten usvigelig Sikkerhed faa en betydelig Lønstigning til Følge til November Skiftedag. Men vi advarede samtidig de pladssøgende Medhjælpere mod at glæde sig alt for stærkt til en saadan Lønstigning, erindrende det gamle Ord om ikke at tage Hatten af, før man ser Manden. Vi har, desværre maa man jo sige, faaet Ret i vor Skepsis overfor Hr. Simonsens Oplysninger. — Den Skiftedag, vi nu har passeret, har paany fastslaaet, at den paastaaede Mangel paa Arbejdskraft er ikke alene stærkt overdrevet, men fuldstændig i Strid med de faktiske Forhold. De 100,000 Medhjælperpladser, som Hr. Simonsen viftede Radiolytterne om Ørerne med, var aabenbart slet ikke hjemme ved denne Skiftedag. Var de blevet borte med Blæsten? Vi ved det ikke, men paa Fæstekontorerne og de andre Steder, hvor Landbruget ellers plejer at hente saa stor en Del af deres Arbejdskraft, var de i hvert Fald ikke, her var Forholdet tværtimod det, at der var langt flere arbejdssøgende, end der var Pladser til, og det var vel at mærke netop af unge Arbejdere, som jo nu om Stunder snart er de eneste Landbruget efterspørger. Det er ikke blot det Indtryk de af vore Kammerater, der i Aar som sædvanlig agiterede paa Fæstekontorerne, har af Situationen. Andre har gjort den samme Iagttagelse. »Berlingske Tidende« for 4. November skriver saaledes i en Spidsartikel om Landbrugets Arbejdskraft: »Udtalelser om Forløbet af den Skiftedag, som lige er overstaaet, tyder paa, at Efterspørgslen efter Arbejdskraft til Landbruget i Forhold til tidligere Aar er svindende, medens Tilbudet denne Gang viser opadgaaende Kurve.«

Selv en Mand, som Formand for de sjællandske Landboforeninger, der jo stedse optræder som Ekspert paa dette Omraade, erkender Rigtigheden af vor Opfattelse, han har endda indladt sig paa at forklare Forholdet. Vi citerer »Berlingske Tidende«: »Forklaringen paa, at Efterspørgslen efter Arbejdskraft denne Gang maaske har været ringere og ikke synes at kunde aftage Tilbudet, er efter Hr. Tvedegaard følgende: Paa Grund af de stadige Vanskeligheder ved at skaffe sig den tilstrækkelige Arbejdskraft indstiller Landbruget sig mere og mere paa at hjælpe sig selv uden fremmed Medhjælp, men i adskillige Tilfælde ved i stigende Grad at tage mekaniske Hjælpemidler i Brug«. I denne Forbindelse nævner Landboforeningsformanden bl. a., at man mere og mere gaar over til at anvende Malkemaskiner. Rent bortset fra, at den Forklaring Hr. Tvedegaard her giver intet har med de faktiske Forhold at gøre, er det værd at konstatere, at han nu er naaet til at skulle forklare, hvorfor Landbruget ikke kan skaffe Arbejde til de unge Landarbejdere, der søger Plads. Det er en helt ny Rolle Hr. Tvedegaard her optræder i, tidligere gik hans Indlæg i dette Spørgsmaal ellers altid ud paa, at det var helt umuligt for Landbruget blot at faa tilnærmelsesvis den strengt nødvendige Arbejdskraft.

Sandheden marcherer i denne Sag, og Sandheden er den, at der er mere end Arbejdskraft nok ved Landbruget. Der er saa megen, at de nu til November atter har kastet en stor Del af deres unge Medhjælpere ud i Arbejdsløshed.

M. O.

ARBEJDERBLADET OG LANDARBEJDERNE

Skal Landbrugets Arbejdsforhold fremtidig baseres paa kollektive Arbejdsaftaler, eller skal Loven om Tilbud og Efterspørgsel, det kapitalistiske System fremdeles være bestemmende med Hensyn til, hvilken Løn og hvilke Arbejdsbetingelser Landbrugets Arbejdsgivere skal være underkastet? Det er om dette Spørgsmaal Kampen for Fagforeningernes Vedkommende først og fremmest staar ude paa Landet, ganske naturligt fordi det er af saa fundamental Betydning for al Arbejderorganisation. Det har alle Dage været Formaalet med Arbejdernes faglige Organisation at faa overenskomstmæssige Arbejdsforhold for det paagældende Fags Arbejdere, og dermed faa Frikonkurrencens Løntrykkersystem sat ud af Spillet. At en stor Del af Landbrugets Arbejdsgivere er Modstandere heraf ved enhver, og at man fra visse Kredse vil kæmpe til det yderste for at bevare de saakaldte »gode gamle Forhold«, det maa vi være forberedt paa, jævnfør de jyske Landboforeningers Resolutioner. Men at Folk, som ellers giver sig ud for at være Fagforeningsfolk, og endda til daglig gerne giver sig ud for at være bedre Organisationsagitatorere og mere klassebevidste Arbejdere end vi andre, kan møde op paa praktisk talt samme Linie, skulde man jo forsværge. Men man skal intet forsværge i saa Henseende.

En Forfatter ved Navn Aage Pallesen, der i Efter-

aaret har berejst Landet for at studere og skildre, hvordan det arbejdende Danmark lever og tænker, skriver saaledes i »Arbejderbladet«:

»At de Unge drager derhen, hvor de højeste Lønninger er at opnaa, er forstaaeligt. Og her ser man da det Særsyn, at paa det gennemorganiserede Lolland, hvor Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug i Maribo Amt ved Overenskomst med Dansk Arbejdsmands Forbund er forpligtet til at yde tarifmæssige Lønninger — og Arbejderne i lige Maade er pligtige at arbejde efter disse — at mange Unge om Foraaret søger over til Sjælland, hvor der er federe Græsgange i Form af højere Lønninger, og hvor disse ikke holdes nede af Overenskomstbremsen, fordi kun de lollandske Landmænd har dannet Arbejdsgiverforening.«

For vedkommende Forfatter, der vel sagtens er »revolutionær Socialist«, »Fagforeningsreformator« og alt det, er kollektive Arbejdsaftaler altsaa en Lønbremse, som forhindrer de paagældende Arbejdere i at opnaa det mest mulige for deres Arbejde.

Nogen Imødegaaelse af dette Nonsens er ikke fornødent; enhver, der kender til de paagældende Overenskomster, ved, at de Lønninger her er tale om, er Minimallønninger, og at Overenskomsterne iøvrigt sikrer Arbejderne en Række Fordele, som de private Arbejdsaftaler ikke giver. Endvidere ved ogsaa enhver, som kender til Forholdene, at det er ganske ved Siden af, naar han paastaar, at Tjenestekarlene søger til Sjælland fremfor til Lolland-Falster, det modsatte er tværtimod Tilfældet.

Naah, bemeldte Hr. Pallesen er jo Forfatter, og det sker undertiden, at Fantasien løber af med en Forfatter.

Men »Arbejderbladet« har stillet sine Spalter til Raadighed for dette »organisationsfjendtlige Skriveri, og maa vel derfor ogsaa formodes at være enig heri; dette er værd at notere, og det er ogsaa værd at notere, at dette Skriveri fremkommer umiddelbart før November Skiftedag (Artiklen er fra 26. Oktober), altsaa paa et Tidspunkt, hvor der fra de organiserede Landarbejderes Side udføres et stort og besværligt Agitationsarbejde for at faa navnlig Landbrugets unge Arbejdere, Tjenestekarlene, med ind i Organisationen.

Er dette ikke at arbejde paa Linie, saa at sige Arm i Arm med Herr Hauch og hans Meningsfæller?

M. O.

FAAR DU FAGBLADET NU?

ØNSKER DU DET I FREMTIDEN?

Husk at henvende dig til din Afdeling snarest med Anmodning om Optagelse paa Bestillingslisten.

Husk at give Meddelelse om Flytning til din Afdeling.

70 Aar

Den 26. November fylder Aidt Afdelings nylig fratraadte Formand, *Johs. Kjær,* 70 Aar.

Johs. Kjær var blandt dem, der stiftede Aidt Afdeling den 18. November 1906, og valgtes til Kasserer for den nystiftede Afdeling, et Hverv han besad i de efterfølgende 12 Aar til 1918. Johs. Kjær valgtes derefter til Formand og er bleven genvalgt hvert Aar, indtil han i Aar selv fremsatte Ønsket om at blive fritaget for Arbejdet som Formand. Det er altsaa 31 Aar Johs. Kjær har ofret i Forbundets Tjeneste; at de ofte har været brydsomme er det vist unødvendigt at tilføje, men desuagtet har Kjær dog faaet Tid til at øve en Indsats paa andet Vis. I 1907 var Kjær saaledes Medstifter af Frisenborg Skovarbejdernes Fællesorganisation, af hvis Bestyrelse han var Medlem til 1934, heraf i 12 Aar Formand og Forhandlingsleder. Johs. Kjær har ligeledes været Medlem af De samvirkende Fagforbunds Repræsentantskab og deltaget i en Række af Forbundets Kongresser.

Naar Johs. Kjær nu ved 70-Aars-Alderen har fundet det betimeligt at trække sig tilbage fra aktivt fagligt Arbejde, er der en dobbelt Anledning til at sige ham Tak for den Indsats han har øvet gennem de mange Aar til Gavn for sine Klassefæller, og dertil føjer vi Ønsket om en lang og lys Livsaften i Selskab med gode Minder fra Arbejdets Aar.

Havnearbejdernes Overenskomster i Norge opsiges.

Norsk Transportarbejderforbund havde opsagt Overenskomsterne for Losse- og Lastearbejde i det sydlige Norge. Overenskomsten udløb den 31. Oktober. Forhandlingerne med Arbejdsgiverne forløb imidlertid uden Resultat, hvorefter Forbundet opsagde Arbejdernes Pladser. Rigsmæglingsmanden har imidlertid nedlagt Forbud mod Arbejdsstandsning og foretaget et Forsøg paa Mægling den 31. Oktober. Der er imidlertid endnu ikke opnaaet Enighed. 5500 Arbejdere omfattes af denne Konflikt.

Endvidere har Forbundet besluttet at opsige Overenskomsterne for Losse- og Lastearbejderne i Nord-Norge, som udløber den 31. December og omfatter ca. 4000 Arbejdere.

I. F. C.

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

OPMANDSKENDELSE

i

Voldgiftssag:

Dansk Arbejdsmands Forbund

mod

Centralforeningen af Murermestre i Danmark.

Ved Nævnskendelse af 22. Juni 1936 skete der følgende Tilføjelse til Overenskomsten mellem de 2 Parter: »For Gravning af Bomhuller og Rejsning af Bomme betales 30 Øre pr. Stk.«

Om Fortolkningen heraf er opstaaet en Konflikt mellem Parterne i Anledning af, at Murerm. Christoffersen, Vejle, ved et Arbejde i August Maaned d. A. paa Kabel- og Traadfabriken i Middelfart har anvendt almindelige Rejsebomme i et Rum paa 2. Sal paa ca. 3 m's Højde til Arbejde paa Ydermuren.

Forbundet paastaar, at Rejsningen af disse Bomme, 46 Stk. ialt, maa betales med de ommeldte 30 Øre, ialt 13 Kr. 80 Øre, da Arbejdet fuldstændig svarer til Rejsning af udendørs Bomme, idet Gravning af Bomhuller her tilsvares af, at Bommene skal afsværfes, d. v. s. afstives af Træklodser paa Betongulv.

Arbejdsgiveren er selv Herre over, om han vil anvende Rejsebomme eller Bukke, men naar han vælger det første, maa han betale det ommeldte Tillæg, da Arbejdet med at rejse en saadan Bom indendørs eller udendørs i Virkeligheden er det samme.

Foreningen paastaar Frifindelse under Henvisning til, at dette Forhold aldeles ikke kan sidestilles med den almindelige Rejsning af Bomme, knyttet til Gravning af Huller for Bomstængerne, men at det indvendig i Huset svarer til Anvendelse af Stikbomme, vandret i Muren, og i et Tilfælde som dette kan anvendes for Nemheds Skyld uden større Arbejde for Arbejdsmændene.

Det drejer sig her om et indvendigt Stillads, hvorom det udtrykkeligt i Overenskomsten hedder: »Forstærkning af Stillads er indbefattet i Prisen«, d. v. s. Afstivningen af Bommene er det samme som Forstærkning af Stilladset.

Et lignende Forhold vedrørende et Arbejde i Aalborg, hvor de indvendige Rejsebomme dog var betydeligt højere, blev i Sommeren 1937 forligsmæssigt afgjort af de samme Parter ved, at Tillægget blev betalt, men Foreningen maa hævde, at et Forlig selvfølgelig ikke kan være afgørende for Fremtiden, da dette blev klaret som et Undtagelsestilfælde. Naar Forbundet nu vil til heraf at drage videre Konsekvenser, maa Foreningen sige, at Forliget kun var en Imødekommenhed uden bindende Virkning for senere Tilfælde.

Parterne er med andre Ord uenige om Ordenes Rækkevidde, og Foreningen er navnlig bekymret for en alt for udvidende Fortolkning.

Opmanden vil derfor afgrænse Omraadet for denne Bestemmelse, som den naturlig maa forstaas.

Allerede efter det omtalte Forlig er det givet, at Tillægget ikke er begrænset til de Tilfælde, hvor der baade graves Huller og rejses Bomme. En Afstivning af Bommene paa Grunden kan ligestilles med Hulgravning, ganske som i det Tilfælde hvor en saadan Afstivning ogsaa maa finde Sted udenfor Huset, fordi der ikke maa graves Huller i Fortovet.

Begrænsningen ligger i, at Arbejdet skal gælde Ydermuren, medens indvendigt Arbejde (altsaa Arbejde med Undermure) med Rejsebom og Stikbom betragtes som Arbejde med Bukke.

Som Følge heraf vil det i denne Sag omhandlede Arbejde være at betragte som et Arbejde, der falder ind under Overenskomsttillægget.

Kendelse:

Centralforeningen af Murermestre i Danmark (for Murermester Christoffersen, Vejle) bør til Dansk Arbejdsmandsforbund betale 13 Kr. 80 Øre.

OPMANDSKENDELSE

afsagt den 4. September 1937.

Under nærværende Sag, i hvilken Forlig ikke har været at opnaa, har Klageren, Dansk Arbejdsmands Forbund (for Odense Afdelingen) og Indklagede, Centralforeningen af Murermestre i Danmark (for Murermester Richard Hansen, Odense) indbragt Spørgsmaalet om Forstaaelsen af Overenskomsten med Hensyn til Opbæring af Betonmateriale ad indvendige Betontrapper.

Klageren paastaar under Paaberaabelse af en Opmandskendelse af 25. Maj 1934 Murermester Richard Hansen, Odense, der er Medlem af den indklagede Forening, og som ved Bygning af Sct. Hans Skole, her, opfører 2 Betontrapper, hvortil der ved Opbæring af Beton ikke er anbragt Stiger, men hvor Betonmaterialet bæres op ad selve Trapperne, forpligtet til at forhøje den tarifmæssige Pris vedrørende Højdetillæg med 75 pCt.

Indklagede paastaar, at Arbejderne maa være forpligtede til at foretage Opbæringen af Betonmaterialet for den overenskomstmæssige Betaling, samt at den paaberaabte Kendelse kun drejer sig om Opbæring af Materiale til Indskud og Pudsearbejde, ligesom det i de fleste Tilfælde er umuligt at stille Stiger op ved Støbning af indvendige Trapper.

Den paaberaabte Opmandskendelse af 25. Maj 1934, der er vedlagt Sagen, statuerer, at den tarifmæssige Pris vedrørende Højdetillæg for Opbæring af Materiale til Indskud og Pudsearbejde forhøjes i Tilfælde, hvor Opbæring af Materialer ikke foregaar ad Stiger, men ad Trapper, med 75 pCt.

Da det under Sagen er oplyst, at Opbæring af Betonmaterialer ad Trapper for Arbejdernes Vedkommende maa anses for ligesaa besværlig som Opbæring af Materialer til Indskud og Pudsearbejde, skønnes det rimeligt, jfr. ogsaa her en Opmandskendelse af 31. Marts 1937 angaaende Uoverensstemmelse mellem Murerarbejdsmændenes Fagforening i Aarhus og Firmaet N. M. Bak & Søn, sammesteds, at Indklagede ikke har noget Krav paa at faa den besværlige Opbæring for den tarifmæssige Pris, og der maa derfor gives Klageren Medhold i, at den tarifmæssige Pris vedrørende Højdetillæg forhøjes med 75 pCt. i de Tilfælde, hvor Opbæring af Betonmateriale sker ad Trapper.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at maatte paalægges Parterne med Halvdelen hver, herunder i Vederlag til Opmanden 100 Kr.

Thi bestemmes:

Den tarifmæssige Pris vedrørende Højdetillæg for Opbæring af Betonmateriale forhøjes i de Tilfælde, hvor Opbæring af Betonmaterialerne ikke foregaar ad Stiger, men ad Trapper, med 75 pCt.

ARBEJDERNES OPLYSNINGSFORBUND

FAGBEVÆGELSEN OG DE ØKONOMISKE PROBLEMER

Arbejdernes Oplysningsforbund udsender under ovenstaaende Titel en Bog indeholdende en ny Materialesamling til Brug for Oplysningsarbejdet. I denne Materialesamling behandles de Problemer indenfor Erhvervslivet og Samfundet, som fortjener særlig Opmærksomhed og Interesse. *Stauning, Axel Olsen, Johs. Kjærbøl, Ludvig Christensen, Niels Lindberg, Knud Korst* og mange andre fremstiller gennem forskellige Artikler Arbejderbevægelsens Indstilling til de enkelte økonomiske og samfundsmæssige Problemer.

Nutidens hastige Tempo levendegøres i denne Bog. Stauning og Axel Olsen tegner et Rids af Fagforeningernes Stilling i det nye Samfund. Medens Stauning lægger afgørende Vægt paa Fagforeningernes Indordning under det nationale Samfunds Livsbetingelser, regner *Axel Olsen* Fagforeningernes sunde Udvikling for det væsentlige. Thi Fagforeningernes Arbejdsevne og uhindrede Arbejdsmulighed er en væsentlig Forudsætning for Arbejderklassens og hele Nationens Liv. Det er af største Betydning, at disse Problemer diskuteres i Studiekredsene. Begge Artikler leverer Materiale i stor Mængde og af den største Interesse.

Af *Staunings* Fremstilling ser vi, hvorledes Arbejderbevægelsen er vokset i de sidste 30 Aar. Han paaviser, hvorledes de sociale Problemer nu udgør en uløselig Bestanddel af hele Samfundsmaskineriet. Organisationernes Opgave bliver da nu at øve Indflydelse paa Fordelingen af Produktionens Udbytte. Arbejderne kan ikke være sig selv nok, de maa blive mindre ensidige, end de havde Lov til at være, da Samfundet intet Hensyn viste dem. For Samfundets Skyld og ogsaa for Arbejdernes er det nødvendigt at støtte Landbruget. I denne Forbindelse henviser Stauning til den Kendsgerning, at ikke alene Fagforeningsarbejdet, men ogsaa det *politiske* Arbejde har bragt Arbejderne store Fordele. Stauning fremhæver atter, at de store Arbejdskampes Tid er forbi, nu da Arbejderne har faaet Magten i Samfundet og Ansvaret for dets Gang. Selvfølgelig skal Fagforeningernes Virksomhed fortsættes, men det er nødvendigt at tilpasse dem efter den nye Tid. Efter Staunings Mening betyder det, at den faglige Hovedorganisation skal skabe et Organ eller et System, saaledes at Afgørelserne kan finde Sted paa Organisationernes Grund.

Axel Olsen paaviser dansk Fagbevægelses Udvikling gennem de sidste to Aartier. Det er overmaade interessant at se, hvorledes Fagforenings-Teknikken har tilpasset sig efter Tidens Behov. Af ganske særlig Interesse er Afsnittet om de nye Afstemnings- og Forhandlingsregler. Men det er en Selvfølge, at Studiekredsenes Interesse særlig vil samle sig om det Afsnit, hvor Axel Olsen omtaler Fagbevægelsens *Fremtid*. Medens han selvfølgelig anerkender Voldgiftsprincippet i *Retstvister*, afviser han den saakaldte tvungne Voldgift i *Interessetvister*. Axel Olsens Paastand om, at der *ikke* findes noget Grundlag for en saadan Voldgifts-Afgørelse af Arbejdernes økonomiske Kaar, lader sig ikke bestride. I denne Forbindelse henviser Axel Olsen til den *psykologiske* Betydning af Fagforeningernes Frihed. En Frihedsophævelse vilde betyde, at Arbejderne vilde miste en Del af deres Ansvarsbevidsthed. Først under en gennemført Socialisering af Produktionslivet vil Interessemodsætningerne kunde fjernes. Først naar det Offentlige kontrollerer og tilrettelægger hele Samfundsøkonomien kan Trediemand afgøre Interessespørgsmaal. Men indtil da maa Fagforeningerne have den samme *uafhængige* Stilling som Arbejdsgiverne, da disse jo ikke er bundet af en tilsvarende, gennem Voldgiftsafgørelse bestemt Indtægtsbegrænsning.

Af de øvrige Artikler skal her blot fremhæves *Ludvig Christensens* og *Niels Lindbergs* Bidrag.

Socialministeren beskæftiger sig med »Sociale Opgaver under den økonomiske Krise.«

Her vil det være af særlig Interesse, at Socialministeren finder det betænkeligt at gaa med til en permanent Nedsættelse af Arbejdstiden for *alle* Fag. Han regner med en Mulighed for en midlertidig Nedsættelse af Arbejdstiden indenfor de Fag, der har særlig mange arbejdsløse. Han gaar ogsaa nærmere ind paa en Omtale af *Ferie med Løn for alle Arbejdere* og om muligt en *Udvidelse af Ferien.*

Niels Lindberg behandler et uhyre vigtigt Problem: *Erhvervsomlægning og Erhvervsudvidelse i Danmark.* Det drejer sig her om en Undersøgelse af Mulighederne for en ny *Beskæftigelsespolitik*. Det er klart, at Arbejdsløsheden ikke kan bekæmpes ved en Fordeling af det forhaandenværende Arbejde, nej, man maa skabe eller fremme nye Arbejdsmuligheder. Ganske vist er en Forkortelse af Arbejdstiden et stort kulturelt Fremskridt, men som almindelig Arbejdsløshedsforanstaltning er det ikke tilstrækkeligt. Lindberg undersøger nu Spørgsmaalet om, hvorledes man skal finde de Erhvervsomlægninger og Erhvervsudvidelser, der kan opsuge de arbejdsløses Masser. Her er det af største Betydning, at privatøkonomiske Rentabilitetsbetragtninger ikke bliver afgørende for Fagforeningernes Beskæftigelsespolitik. Selv om dette skulde føre til, at en Privatkapitalist ikke skulde kunne forrente sin Kapital, saa kan et Forslag alligevel godt være *samfundsmæssigt* rentabelt, idet f. Eks. Arbejdsløshedsunderstøttelse og Socialhjælp derved spares. Paa samme Maade maa man bedømme et Forslag, hvorved der spares udenlandsk Valuta. Lindberg skildrer nu en Rigdom af tek-

niske Muligheder for nye Produktioner. Produktionsudvidelser og Produktionsomlægninger. Læseren vil forbavses, naar han ser, blandt hvor mange Muligheder man maa prøve at finde den rigtige Løsning. Lindbergs Artikel slutter med et Krav om *en Forenkling af den økonomiske Politik*. I Overensstemmelse med Arbejdernes Erhvervsraad kræver han et Arbejdsministerium eller et erhvervsøkonomisk Ministerium, »der tager Sigte paa en Udvidelse eller Omlægning af Erhvervslivets Rammer i den Hensigt at bedre Beskæftigelsen.«

Dette er kun et lille Udsnit af de debatterede Problemer. Studiekredsene vil i denne Materialesamling kunne finde alt, hvad de har Brug for. *Landbrugets* Problemer, der ofte er vanskelige at forstaa for Byarbejderen, behandles lige saa klart og indgaaende som *Mellemstandens* problematiske Stilling. *Kooperationsspørgsmaalet* og de *internationale Spørgsmaal* er heller ikke glemt.

Arbejdernes Oplysningsforbunds nye Bog er i Virkeligheden en god Bog. Den viser dansk Arbejderbevægelses Indsats paa alle Omraader af Samfundslivet. Overalt staar Arbejderbevægelsens Organisationer i første Række. Det vilde maaske være rigtigt at afslutte denne Omtale med Axel Olsens Ord: »Under Sammenhold og Samarbejde ser vi i en vanskelig Tid trøstigt frem mod fortsat Virke. Vi kommer maaske nok ud for lidt af hvert. Vi er jo efterhaanden kommet til at betyde noget i Samfundet. Men vi har ikke tabt Melodien. Vore Organisationers friske, taktfaste March staar os i Ørene.« *H.*

Udvidelse af Loven om Ferie med Løn i Belgien

Den i Forbindelse med Strejkebevægelsen i 1936 i Belgien vedtagne Lov om Ferie med Løn omfattede ikke Familievirksomheder, der staar under Faderens, Moderens eller Formynderens Ledelse, ejheller Virksomheder med under 10 beskæftigede Arbejdere. Den belgiske Arbejdsminister Delattre har nu i Henhold til den i selve Loven indeholdte Mulighed for en Medtagning af Bedrifter med mindst 5 beskæftigede Arbejdere og med Henblik paa den gennem »Erfaring paaviste Formaalstjenlighed af en Udvidelse af Ferieretten« udvidet Loven til ogsaa at omfatte alle de Virksomheder, der beskæftiger fra 5 til 9 Arbejdere.

Bladet »Peuple« kommenterer dette Skridt med følgende Bemærkninger: »Den nye Forordning betyder ganske vist et Fremskridt i Forhold til Loven af 8. Juli 1936. Der maa dog stræbes efter en yderligere Udvidelse af Ferieretten, saaledes at denne omfatter alle Virksomheder uanset Antallet af beskæftigede Arbejdere. Det er ikke retfærdigt, at Arbejderen mister Retten til Ferie med Løn, fordi han har den Ulykke at være beskæftiget i en mindre Virksomhed med færre end 5 Arbejdere.«

I. F. C.

Bakterier aander Jernbeton i Stykker

Jernbeton gælder som bekendt for at være det stærkeste Byggemateriale, som kun kan ødelægges ved Vold. Af Beton bygges Bilveje. Af Beton opføres Fæstningsværker. Har en Bygmester støbt Fundamentet i Jernbeton og ladet opføre Huset, mener han at have bygget »for Evigheden«. Og dog, der behøves hverken Preslufthammer eller Dynamit for at ødelægge Betonfundamentet. Ligesom Forraadnelsesbakterier ødelægger Træværk, saaledes findes der ogsaa Bakterier, der uden direkte at gnave Betonen i Stykker, dog gør deres til at bekræfte Sandheden om, at alt Menneskeværk er forgængeligt.

Men man kan ikke bebrejde disse smaa levende Væsener deres Ødelæggelsesværk — fordi de kun trækker Vejret! Ligesom Mennesket indaander Ilt og udaander Kulsyre, gør Bakterierne i Jorden det samme, kun er deres Kulsyreudaanding forholdsvis betydeligt stærkere. Kulsyren trænger ind i Jordens Porer, og ogsaa Grundvandet bliver efterhaanden stærkt kulsyreholdigt. Men nu er Cementen, af hvilken Betonen blandes, meget nær i Familie med Kalkmørtel. Den udvindes ligesom Bygningskalk af Kalksten, og kun den Omstændighed, at den tilsættes Aluminium, Silicium og lidt Jern og »brændes« anderledes end Bygningskalk, forandrer Cementen væsentligt. Ved Brændingen fordrives imidlertid al Kulsyre, og Kalken i Cementen eller Betonen bliver derfor stærkt modtagelig for Kulsyre. Da Undergrundsbakterierne ved deres Udaanding har mættet Grundvandet med Kulsyre, opløser denne ofte Kalkstofferne i Betonfundamentet, og saaledes medvirker Bakterierne til, at Betonen mørnes og falder sammen.

Der findes imidlertid ogsaa andre Bakterier, der ikke alene indirekte ødelægger Bygningsværker ved deres Aandedræt, men ligefrem angriber dem med Mælkesyre. Der findes Bakterier, hvis eneste Livsbetingelse det synes at være at forvandle Sukker og andre Kulhydrater til Mælkesyre og Mælkesyren er Betonen en farlig Fjende. Hvor farlig den er, viser et Eksperiment, som den tyske Dr. T. Seeler redegør for i sidste Nummer af »Der Naturforscher«. Han anlagde en Bakteriekultur i Næringsgelatine, knuste et Stykke Beton, som umuligt kunde være angrebet af Bakterier, og blandede Betonmelet i Gelatinen. Det grumsede Fludium blev ophedet for at dræbe eventuelt forhaandenværende Bakterier. Nu kom han nogle Smaastykker af Bakterier angrebet Beton i Blandingen. Rundt om Betonstykkerne opstod der i Løbet af ganske kort Tid klare Gelatineblærer, det vil sige, at Bakteriernes afsondrede Mælkesyre havde opløst og tilintetgjort Betonmelet paa disse Steder. Mikroskopiske Undersøgelser viste da ogsaa, at de klare Steder var fulde af Bakterier, som formerede sig med rivende Hast.

Fra hele riget

Ungdomsafdelingen — De forenede Pakkassefabriker. Da et Forsøg paa at faa oprettet Overenskomst med Virksomheden endte resultatløst, varslede Forbundet Strejke til Ikrafttræden den 2. September. Ved en Forhandling i Arbejdsgiverforeningen den 30. August lykkedes det at naa til Enighed om en Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Ungarbejderne maa kun beskæftiges ved lovligt forefaldende Arbejde, der ikke henhører under de voksne Arbejderes Omraade. Timelønnen fastsættes til: 14—15 Aar 38 Øre, 15—16 Aar 43 Øre, 16—17 Aar 55 Øre, 17—18 Aar 60 Øre. Sommerferie ydes paa samme Vilkaar som for de voksne Arbejderes Vedkommende. Som Tillidsmand fungerer de voksne Arbejderes valgte Tillidsmand. Overenskomsten gælder, indtil den opsiges jvfr. de almindelige Opsigelsesregler. Herudover opnaaedes der mellem Træindustriens Fabrikantforening for København og Omegn og Forbundet Enighed om følgende Tilføjelse til Overenskomsten: Nærværende Overenskomst kan tiltrædes af Træindustriens Fabrikantforenings københavnske Medlemmer, og Dansk Arbejdsmands Forbund kan forlange den gældende for de Virksomheder, der overvejende beskæftiger Medlemmer af Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling i København.

Vejle K. — Premier Ice cream. Ved et Møde i Arbejdsgiverforeningen den 4. Aug. 1937 enedes man om, at der for Vejles Vedkommende blev truffet følgende midlertidige Ordning: 1) Chaufføren, der besørger Kørslen paa Landet, erholder Kr. 78 pr. Uge plus 1 pCt. af Salget plus en ugentlig Fridag. 2) Chaufføren, der besørger Bykørslen m. m. erholder for almindelig 48 Timers Arbejdsuge Kr. 54,00 pr. Uge samt Betaling for Arbejde ud over 8 Timer pr. Dag jvfr. de almindelige Overarbejdsbetalingsregler. 3) Der ydes Tærepenge paa samme Maade som anført i Overenskomsten mellem Vejle Arbejdsgiverforening og Afdelingen vedrørende Chauffører. 4) Parterne er endvidere enige om, at der snarest gørligt optages lokale Forhandlinger angaaende Oprettelse af en egentlig Overenskomst.

Hørsholm — Bagermestrene i Hørsholm & Omegn. Under Forbundets Medvirkning er der oprettet Overenskomst. Chaufførerne er procentlønnede og modtager som Provision for Salg af Rugbrød a 4 kg 6 Øre pr. Stk. Sigtebrød og Landbrød a 1 kg a 6 Øre pr. Stk., alt andet Brød til 11 pCt. Foderstoffer 2½ pCt. Chaufførerne erholder endvidere Kr. 20,00 pr. Uge. Chaufførerne er garanteret en Mindsteugeløn paa Kr. 70,00. I Tiden fra 15. Sept. til 15. Maj erholder Chaufførerne en ugentlig Fridag, medens Chaufførerne i den øvrige Tid af Aaret kan sættes til at køre en Morgentur paa Fridagene, der dog skal være tilendebragt senest Kl. 8 Morgen. Chaufførerne er ulykkesforsikrede i de første 13 Uger a Kr. 3,00 pr. Dag. Bagermestrene holder Chaufførerne med Poser og Papir, ligesom man hver Dag modtager Fintbrød og Franskbrød Retur, medens man om Søndagen modtager alt Retur. Der ydes Chaufførerne Sommerferie efter følgende Regel: For 4 Maaneders Beskæftigelse inden en 1. Juni ydes 3 Dages Ferie, og for 8 Maaneders Beskæftigelse inden 1. Juni ydes 6 Dages Ferie i Forbindelse med henholdsvis 1 og 2 Fridage. Som Ferieløn betales i første Tilfælde Kr. 37,50 og i andet Tilfælde Kr. 75,00. Der maa kun beskæftiges Chauffører som er Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund, og der kan ikke antages Folk paa andre Vilkaar end Overenskomsten hjemler. Opsigelse: 3 Maaneders Opsigelse til en 1. April.

Dragstrup-Skallerup Afd. — Tærskeselskabet »Vester Jølby«. Afdelingen har med Forbundets Sanktion etableret Blokade overfor Tærskeselskabet »Vester Jølby«, idet Tærskeselskabet havde afslaaet at forhandle om Arbejdspriserne.

Tønder — Murermester Wiese, Tønder. Mesteren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

Lyngby — Entreprenør Willie Madsen, Lyngby. Entreprenøren er den 23. Juli 1937 indgaaet paa at respektere den mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

Lyngby — Entreprenør H. Caspersen, Lyngby. 4. September er Entreprenøren indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

24. a Kreds — Firmaet Kampmann, Kierulf & Saxild. For Arbejdet ved Vildsundbroen er der afsluttet Overenskomst den 1. September. Alt Arbejdsmandsarbejde betales med en Timeløn af 109 Øre plus 15 pCt.s Tillæg = 125 Øre. Herfra er dog undtaget selve Ramningsarbejdet og Transport af Pæle paa Vandet, hvilket Arbejde betales med Timeløn 109 Øre plus 20 pCt.s Tillæg = 131 Øre. For Vagtarbejde betales 109 Øre. Tillæg for Overarbejde beregnes kun af den overenskomstmæssige Grundløn 109 Øre. Timelønnen for de Arbejdere, som er beskæftiget i Trykluft, er den normale 109 Øre, hvortil ydes følgende Tillæg.

I Pille 6 95 Øre pr. Time. De øvrige Piller 105 Øre pr. Time.

Iøvrigt er Hovedoverenskomsten mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende.

Vojens — Kalksandstensfabriken »Union«. Fabriken har tiltraadt Overenskomsten mellem Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmands Forbund.

Nyborg — Tømrermestrene Viggo Madsen og Leo Madsen. Mestrene har tiltraadt den mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

Nyborg — Murermester Oddersborg, Nyborg. Mesteren har tiltraadt den mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

1. Agitationskreds — Trærydningsentreprenør Fr. Poulsen, Lyngby. Entreprenøren har tiltraadt den mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

Arbejdsmændenes Ungdomsafdeling — Postvæsenet. Overenskomst oprettet 24. September for ufaglærte Arbejdere mellem 14 og 18 Aar. Arbejdstid 8 Timer. Timelønnen fastsættes som følger: Fra 14—15 Aar Kr. 0,40 pr. Time, fra 15—16 Aar Kr. 0,45 pr. Time, fra 16—17 Aar Kr. 0,55 pr. Time, fra 17—18 Aar Kr. 0,65 pr. Time.

Sommerferie ydes paa samme Maade, som er gældende for de ved Post- og Telegrafvæsenets tekniske Tjeneste; Overenskomsten træder i Kraft fra og med 1. Oktober 1937 og gælder til den af en af Parterne med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør med Udgangen af en Maaned.

Vejle F. — Cementvarefabriken Tofte, Vejle. Fabriken er indgaaet paa at overholde den mellem Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

Ø. Brønderslev — Murermester Lars Dal. Mesteren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark gældende Overenskomst.

Flauenskjold (23. Kreds) — Murermester Wesly Henriksen. Overenskomst oprettet. Som forrige Sag.

Flauenskjold (23. Kreds) — Murermester Larsen. Som forrige Sag.

Ringsted — Gas- og Elektricitetsværket. Ved Forhandling med Værket har Afd. opnaaet en Lønforhøjelse for de Folk, som er inde i fast Drift. Overenskomsten har faaet en saalydende Tilføjelse: Den i nærværende Overenskomst fastsatte Løn forhøjes fra 13. August 1937 med Kr. 2 ugl. og fra 1. April 1938 yderligere med Kr. 3 for de i fast Drift værende Personer. Lønnen stiger eller falder med samme Beløb som Reguleringstillæget for Statens Tjenestemænd stiger eller falder.

Budene — O. H. Olsens Guldrammefabrik. Firmaet, der er Medlem af Arbejdsgiverforeningen, havde vægret sig ved at indgaa paa den mellem Arbejdsgiverforeningen og Afdelingen bestaaende saakaldte Standard-Overenskomst, og vi fremsendte derfor 1. og 2. Varsel om Strejke, men iden Strejkens Ikrafttræden meddelte Arbejdsgiverforeningen os, at Firmaet nu var villig til at respektere Standard-Overenskomsten. Dette har vi tiltraadt, og Sagen er hermed ude af Verden.

Chaufførerne — Militærmyndighederne. I Forbindelse med de to Landssammenslutninger af Vognmænd har Forbundet og Afdelingen forhandlet med Militærmyndighederne om Løn- og Arbejdsvilkaar for de Chauffører, der under Militærets Efteraarsmanøvre kører de udskrevne Vogne. Det er lykkedes for indeværende Efteraar at naa til Enighed om, at Lønnen for Sjælland skal ansættes til Kr. 15,50 pr. Døgn og for det øvrige Land til Kr. 14,50 pr. Døgn plus gratis Kost og Logis. Der skal fortrinsvis anvendes arbejdsløshedsforsikrede Personer, og Forbundet har Adgang til at rejse Sag jvfr. Norm for Regler for Behandling af faglig Strid saafremt Vognejerne ikke overholder Lønaftalebeløbet, da dette sidste er Militæret som saadan uvedkommende. Der skal til Foraaret optages Forhandlinger tagende Sigte paa at skabe en fast Overenskomst mellem Militærmyndighederne paa den ene Side og Vognejerne og Forbundet paa den anden Side.

Randers A. — Foreningen af Arbejdsgivere i Randers. I Anledning af en Klage fra Afdelingen over, at A/S »Trifolium« paa sin Virksomhed beskæftigede en Arbejder, som man hævdede var Formand i Septemberforligets Forstand, havde vi indgivet Klage til Den faste Voldgiftsret, men paa det forberedende Møde den 6. Aug. 1937 blev Sagen forligt, idet Firmaet indgik paa at anerkende, at den paagældende Formand fortsat skulde være Medlem af Dansk Elektrikerforbund, hvor han indtil 1. April 1937 havde været Medlem. Saafremt Aktieselskabet senere vil stille Krav til den paagældende Formand om, at han ikke maa være Medlem af nogen Arbejderorganisation, skal Meddelelse herom gives til Dansk Arbejdsmands Forbund, og De samvirkende Fagforbund forbeholder sig da at rejse Sagen paany.

Køge A. — Køge Arbejdsgiverforening. I Anledning af 2 Uoverensstemmelser, 1) Betaling for Lastning af Blodfoderkager, og 2) Betaling for Lempning af Skærver til Grab i Skibe paa over 200 Tons, har der været afholdt et Par Mæglingsmøder, der er resulteret i, at Sagen vedrørende Betaling for Lastning af Blodfoderkager er stillet i Bero, indtil Tilfældet igen opstaar, og vedrørende Spørgsmaal 2) er der opnaaet Overenskomst, hvorefter der for Lempning til Grab og Spandeføring ombord og Modtagning i Land til Kørevogn for Skibe paa over 200 Tons d. w. betales 45 Øre pr. Ton pr. Hold a 5 Mand (3 Mand ombord og 2 Mand i Land). Der betales for hele det udlossede Kvantum, og Betalingen dækker alt Arbejde ombord og i Land.

Ringe — Ringe Ægpakkeri. Der blev i Fjor oprettet Overenskomst med Virksomheden, hvorefter de paa Virksomheden beskæftigede Arbejdere skulde være Medlemmer af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse. Imidlertid vægrede de paa Virksomheden beskæftigede 3 Chauffører sig ved at indmelde sig i vor Afdeling, men da Overenskomsten foreskrev, at de skulde være organiserede, søgte de Optagelse og blev optaget i Handels- og Kontormedhjælpernes Afdeling i Odense. Efter en Klage til dette Forbund, blev det meddelt de 3 Chauffører, at deres Medlemsskab i Handels- og Kontormedhjælperforbundet var en Misforstaaelse, og at de maatte overflytte til vort Forbund. Dette vægrede Chaufførerne sig ved, men da vi truede Virksomheden med en Klage til Den faste Voldgiftsret, er Spørgsmaalet nu bragt i Orden, idet de 3 Chauffører har overflyttet deres Bøger til vor Afdeling.

Hvidbjerg-Lyngs Afd. — 3 Tærskeselskaber i Kommunen. Afdelingen meddeler, at den med de 2 Tærskeselskaber i Kommunen har afsluttet Overenskomst om 70 Øre i Timen plus Kosten, men at Kommunens tredie Tærskeselskab har nægtet at indgaa paa en saadan, og at det iøvrigt har besluttet ikke at betale disse Lønninger og ejheller at beskæftige Forbundets Medlemmer. Selskabets tidligere Traktorfører var desaarsag blevet kasseret, men nu ser det ud til, at Selskabet alligevel vil faa Brug for ham. Vi har imidlertid givet Afdelingen Sanktion til at blokere dette Tærskeselskab.

34. Kreds — Herregaarden »Aakjær« pr. Ørting. Overfor Herregaarden »Aakjær« er med Sanktion etableret Blokade for saa vidt angaar Løsarbejderne. 6 af de paa Gaarden forud for Blokaden beskæftigede Løsarbejdere betales Strejkeunderstøttelse.

Slagelse A. — Slagelse Handelsstandsforening. Overenskomsten forlænget. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 56,00. Løsarbejdere Kr. 1,25 pr. Time. Overarbejde 25—33⅓—50 og 100 pCt. Ulykkesforsikring første 13 Uger 3 Kr. pr. Dag. Samtlige Arbejdere skal være Medlemmer af Fagforeningen. Efter 4 Maaneders Beskæftigelse 6 Dages Sommerferie. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. September.

Nykøbing Jyll. A. — A/S »Transportkompagniet«. Grosserer Møgelvang har, i Forbindelse med sin Prokurist og en Chauffør, startet et saakaldt »Transportkompagni«, der skal køre den Kørsel, som ellers udførtes af Købmandsvirksomhedens egne Chauffører. Aktieselskabet hævdede, at de ikke var Medlem af Arbejdsgiverforeningen og derfor ikke bundet af nogen Overenskomst, og da vi krævede Overenskomst oprettet, vægrede man sig herved, saaledes at det var nødvendigt at iværksætte Strejke og Blokade fra den 30. Juli 1937. For at gøre Strejken effektiv, maatte vi varsle Sympatistrejke, der traadte i Kraft den 18. August 1937. Den 26. August 1937 blev der, paa Firmaets Foranledning, optaget en Forhandling, hvor det lykkedes at naa til Enighed om en Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Ugeløn for Chauffører Kr. 54,92 incl. Beklædning. Daglønnede Chauffører afregnes med Kr. 9,43 pr. Dag, og kan ikke afregnes for mindre end ½ Dag. Overarbejde efter de almindelige Regler. Andre Arbejdsmænd aflønnes med 109 Øre pr. Time, med Mindstebetaling for 4 Timer. Arbejdsmændenes er iøvrigt omfattet af Overenskomstens andre Bestemmelser. For hver 50 Arbejdsdage gives der 1 Dags Ferie med fuld Løn indtil 6 Dage. Ophører Arbejdet udenfor Ferieperioden, ydes der Arbejderne Betaling for de indtil Fratrædelsesdagen opsamlede Feriedage. I Ulykkestilfælde Kr. 3,00 pr. Dag i de første 13 Uger. Der maa kun benyttes Arbejdere, der er Medlemmer af Forbundet. Overenskomsten træder i Kraft den 26. August og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1 Juli.

Aarhus A. — Vinduespoleringsfirmaerne. Overenskomsten er fornyet med følgende Ændringer. Arbejdstiden kan om Sommeren forskydes med 1 Time, idet den kan lægges mellem Kl. 6 Morgen og 4 Efterm. med sædvanlige Spisetider. Arbejdstiden skal dog være ens for samtlige Arbejdere i hver Forretning. Timelønnen forhøjes fra 105 til 110 Øre pr. Time, og for mindre end 3 Dages Beskæftigelse fra 110 til 115 Øre pr. Time. I Ulykkestilfælde ansættes Dagpengene til Kr. 3,00 pr. Dag, og den hidtidige Pligt til for Arbejderne at betale 2 pCt. af Lønnen til Ulykkesforsikringen bortfalder. Feriebestemmelsen gives følgende Tilføjelse: Arbejdere, der er beskæftiget i 5 Maaneder i Tidsrummet fra 1. November til 1. Maj erholder 6 Dages Ferie i Forbindelse med 2 Søndage uden Afkortning i Lønnen. Overenskomsten kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 15. Maj.

Hjøllund Afd. — Børglund Plantage. Med Plantør P. J. Madsen er lokalt truffet den Aftale, at han respekterer den gældende Overenskomst med Hedeselskabet med Undtagelse af Priserne for Kassetræ, der sættes 25 Øre lavere pr. rm, og Daglønnen, som er ansat til 6 Kr., idet de i Plantagen beskæftigede Arbejdere paa anden Maade har Godtgørelser, som rigelig opvejer denne noget lavere Dagløn.

12. Kreds — 16 mønske Tærskeværker. Der er afsluttet ny Overenskomst med 16 mønske Tærskeværker, hvorefter Timelønnen for almindelige Løsarbejdere er 95 Øre. Traktorførere

og andre faste Folk 105 Øre, idet Fyrbødere dog faar 110 Øre i Timen. Hvor Kosten gives fradrages 15 Øre i Timen. Overenskomsten kan opsiges med 1 Maaneds Varsel til en 1. Juli.

Knabstrup Afd. — Knabstrupgaard. Afdelingen meddeler, at Forvalter Frost, Knabstrupgaard, efter at have modtaget Forbundets Anmodning om Overenskomstforhandlinger, har afløst net efter Landbrugsoverenskomsten for Maribo Amt og med tilbagevirkende Kraft fra 14. Maj.

32. Kreds — 4 større Gaarde paa Djursland. Med »Ørupgaard«, »Bjørnholm« og »Lykkesholm« samt »Katholm« Avlsgaard er afsluttet Overenskomst for Løsarbejdere ved Landbruget. Sommerdaglønnen er 640 Øre, Høstdaglønnen 765 Øre og Vinterdaglønnen 590 Øre. Opsigelse med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj, dog kan Overenskomsten afløses af en eventuel Overenskomst mellem en Arbejdsgiverforening for Jylland og D. A. F.

Hjertebjerg Afd. — Nordfeldt Skovdistrikt. Med ORS. Krarup er afsluttet Overenskomst, hvorefter han for Tiden indtil 1. Maj 1938 for Nordfeldt Skovdistrikt respekterer den gældende sjællandske Skovbrugsoverenskomst.

Toksværd Afd. — Sparresholm Skovdistrikt. Med Skovrider J. Nielsen, Sparresholm Skovdistrikt, er afsluttet Overenskomst, hvorefter han har tiltraadt den sjællandske Skovbrugsoverenskomst.

Øster Egesborg Afd. — Staarby Tærskeselskab. I ovennævnte Sag har Tærskeselskabets Formand givet Tilsagn om, at man for de Løsarbejdere, der beskæftiges ved Tærskeværket, vil betale efter vor Priskurant, og paa den Basis er Sagen sluttet for indeværende Aar.

Korsør A. — Korsør Kommune. Med Korsør Kommune er afsluttet ny Overenskomst angaaende Landbrugsarbejde, hvorefter Timelønnen for Løsarbejdere er 103 Øre. For Karlene er Sommerlønnen 107 Kr. pr. Maaned og Vinterlønnen 60 Kr. pr. Maaned. Maribooverenskomstens Akkordpriser tillægges 20 pCt. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Haldru-Søvind Afd. — Stensballegaard pr. Horsens. Med Greve Ahlefeldt-Laurvig er afsluttet Overenskomst, hvorefter denne forpligter sig til henholdsvis for sit Landbrugs- og Skovbrugsarbejde at respektere den til enhver Tid gældende Overenskomst for Landbrugsarbejde i Maribo Amt og for sit Skovbrugsarbejde den med Frijsenborg Skovbrug afsluttede Overenskomst. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Skejby Afd. — Skejby Tærskeselskab. Med Skejby Tærskeselskab er afsluttet Overenskomst. Timelønnen er 100 Øre. Traktorførere og Ilæggere faar desuden Kosten. Overenskomsten kan opsiges til 1. August 1938 med 3 Maaneders Varsel.

Kastrup Afd. — Dræningsmester Svend Frederiksen, St. Magleby. Med ovennævnte Dræningsmester er afsluttet Overenskomst, hvorefter han respekterer den mellem D. A. F. og Entreprenørforeningen til enhver Tid gældende Overenskomst. Foranledningen var en opstaaet Uenighed om et stedfindende Vandafledningsarbejde, som ikke kunde henføres under Dræningsoverenskomsten. Dette Arbejde udføres nu i Henhold til Entreprenøroverenskomsten, men under Hensyn til de foreliggende særlige Forhold har man aftalt, at Arbejdet udføres paa Timeløn 138 Øre plus et Akkordafsavnstillæg paa 50 pCt. I Arbejdets Fuldførelse er ogsaa includeret Rørlægningen.

Haarlev Afd. — 3 Tærskeselskaber i Haarlev. Med »Gydholm«, »Lystrup« og »Ammerupværket« Tærskeselskaber er oprettet Overenskomst. Timelønnen er 90 Øre paa egen Kost.

Sdr. Felding Afd. — Dræningsmester Sigurd Larsen, Sdr. Felding. Med ovennævnte Dræningsmester er oprettet Overenskomst, hvorved han tiltræder den mellem D. A. F. og Jysk Dræningsmesterforening til enhver Tid gældende Overenskomst.

Skjoldborg-Kallerup Afd. — Gdr. Victor Skallerup, Labækgaard. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en formentlig uberettiget Bortvisning, er bilagt med, at vort Medlem Vilh. Petersen har faaet udbetalt 62 Kr. 50 Øre til fuld Afgørelse.

Hou-Jyll. Afd. — Proprietær Niels Thomsen, Mølholt. Proprietær Niels Thomsen skyldte vort Medlem Lars Hansen 340 Kr. i fortjent Arbejdsløn. Efter at Sagføreren havde tilskrevet Proprietæren, indgik vort Medlem paa et Forlig med Udbetaling af 200 Kr., hvorefter Sagføreren maatte slutte Sagen.

Hovedgaard Afd. — Proprietær Sejersen, Hovedgaard. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Bortvisning af Fodermester Wrønde, er, efter at Sagen var overgivet til Sagfører, forligt med, at Sejersen er indgaaet paa at genantage Wrønde, indtil han lovligt kan opsiges.

Hillerød Afd. — Inspektør Lassen, Trollesminde. Afdelingens Medlem Carl Blytgen kom i Foraaret til Skade under sit Arbejde paa Trollesminde og fik i Henhold til den gældende Overenskomst udbetalt Dagpenge for de første 13 Uger efter Tilskadekomsten. Inden Udløbet af disse 13 Uger fraflyttede Blytgen Gaarden, og Inspektøren mente, at han herefter ikke var forpligtet til at fortsætte med at betale Dagpenge, men betalte dog et mindre Beløb pr. Dag. Efter at Forbundet har gjort Inspektøren bekendt med en tidligere Afgørelse gaaende ud paa, at Forsikringen for den Arbejdsplads, hvor Tilskadekomsten har fundet Sted, fortsætter indtil Udløbet af de 13 Uger, uanset om Arbejdsforholdet i Løbet af denne Tid er ophørt, har Inspektøren foranlediget, at Blytgen har faaet de ham tilkommende Dagpenge a Kr. 4,75 for hele Perioden.

Nakskov Afd. — Gdr. Sørensen, Lisenlund, Aunede. Vort Medlem Vilh. Hansen, der havde luget et Areal Sukkerroer hos ovennævnte Gaardejer, blev nægtet Betalingen for 3. Gangs Lugning under Paaberaabelse af, at Arbejdet ikke var udført tilfredsstillende. Ved en Mægling med Sukkerroedyrkerforeningen bilagtes Sagen og vort Medlem fik tilkendt Betalingen for det udførte Arbejde.

Søllested Afd. — Gdr. Chr. Olsen, Gloslunde pr. Søllested. Vort Medlem Anders Nielsen, der havde luget 69761 lb. Favne Sukkerroer hos ovennævnte Gaardejer, var nægtet Retten til 3. Gangs Lugning og Betalingen for den Del af 3. Gangs Lugning, han havde udført, grundet paa, at han havde paabegyndt Høstarbejdet andetsteds, forinden han havde faaet Besked om at fortsætte med 3. Lugning. Ved en Mægling er Sagen bilagt med, at Anders Nielsen faar Adgang til at udføre den resterende Del af Lugearbejdet efter en Radrensning af Roerne og til en Pris af 16 Øre pr. 100 lb. Favne.

Vesterborg Afd. — Godsejer Nielsen, Skelstofte. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en Uenighed, der medførte Arbejdsforholdets Afbrydelse, er bilagt med, at vort Medlem Ejner Hansen har faaet udbetalt den til Dato fortjente Løn, og at man derefter har konstateret, at ingen af Parterne fremtidigt har noget Krav paa hinanden udover, at Ejner Hansen har Ret til at optage de 4 Td. Land Sukkerroer, han har luget.

Sneslev Afd. — Gdr. Søren Sørensen, Nordrup. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Afbrydelse af et til 1. November aftalt Arbejdsforhold, er bilagt med, at vort Medlem har faaet udbetalt 175 Kr. til fuld Afgørelse.

Øsby — Bygmester Chr. M. Damkjær. Efter at Mesteren i nogen Tid havde været blokeret, fordi han ikke vilde underskrive paa Overenskomst, har vi fra Afdelingen faaet Meddelelse om, at Mesteren har underskrevet Overenskomst om til enhver Tid at ville overholde den mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst. Endvidere har Mesteren underskrevet paa at ville overholde den mellem D. A. F. og Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening gældende Overenskomst.

D. A. F. — Vandbygningsvæsenet. Overenskomsten med Vandbygningsvæsenet er fornyet. Timelønnen er forhøjet med 5 Øre. Endvidere er der opnaaet en Del Forbedringer.

Jord- og Betonarbejderne. — Direktoratet for Stadens faste Ejendomme. Som forrige Sag.

Randers J. B. — Randers Kirkegaardsudvalg. Der er oprettet Overenskomst for de ved Kirkegaardene ansatte Arbejdere.

Timelønnen 136 Øre (med tilbagevirkende Kraft fra 1. April 1937). Almindelige Overarbejdstakster. Feriebestemmelser. Overenskomsten kan tidligst opsiges til Ophør 1. Juli 1938.

Belysningsarbejderne — Københavns Kommune. Overenskomsten fornyet 13. August 1937. Der er opnaaet en Del Forbedringer.

32. Kreds — Murermestrene David Jensen & Jørgensen & Søn. Mestrene har været blokeret, fordi de nægtede at underskrive paa Overenskomst. Efter at Blokaden havde løbet et Stykke Tid er Mestrene indgaaet paa at betale efter Overenskomsten, og Blokaden er herefter hævet.

Ribe — Murermester Niels Mortensen, Ribe. I Anledning af en Uoverensstemmelse om Afregning for et Kloakledningsarbejde blev der ved et Mæglingsmøde opnaaet Enighed om, at Mesteren til fuld Afgørelse skulde betale Kroner 395. Mesteren var ikke selv mødt, og Laandhaandværkernes Hovedorganisation kunde ikke faa ham til at betale. Vi indklagede ham for Den faste Voldgiftsret, hvor der ved det forberedende Møde opnaaedes Forlig, saaledes at Mesterorganisationen betaler Afdelingen ovenfor nævnte Beløb.

Isoleringsarbejderne — Firmaet Frydenlund. I den mellem Organisationerne gældende Overenskomst findes i § 27 en saalydende Bestemmelse »for Ventiler og T-Stykker isolerede med Skaale eller Stave indtil og med 6 Lag betalt.« I H. t. denne Bestemmelse forlangtes Isolering af T-Stykker i et Køreanlæg paa Carlsberg Bryggerierne aflønnet med den i Bestemmelsen fastsatte Pris. Herimod protesterede Arbejdsgiveren, som gjorde gældende, at det kun er Kugle T, der skal aflønnes med de anførte Priser, og da Firmaet fik Medhold heri hos Fabrikantforeningen, og der som Følge heraf ikke kunde opnaas Enighed ved Mægling, blev Sagen forelagt en faglig Voldgift til Afgørelse. Fabrikantforeningen bestrider, at Overenskomstbestemmelsen er at forstaa paa den Maade, som vi har anført, og hævder, at det er en Lapsus i Overenskomsten, som det aldrig har været Mening skulde fortolkes paa den Maade. Opmanden udtaler i sin Kendelse, at det rejste Krav er klart hjemlet i Ordlyden i Overenskomsten allerede i 1935, og det kan efter det saaledes foreliggende ikke anses for urimeligt, at Bestemmelsen skal forstaas og praktiseres som af Forbundet paastaaet, og Arbejdet vil derfor være at betale som af Afd. forlangt.

38. Agitationskreds — Godsejer Chr. Skov, Grundet Avlsgaard pr. Vejle. I Anledning af, at Godsejeren ved Vej- og Kloakarbejde i Forbindelse med Husbygningsarbejde besk. uorganiserede Arbejdere, som betales med fra 5—7 Kroner pr. Dag, begærede vi et Møde afholdt, hvilket ogsaa fandt Sted, men hvor Godsejeren ikke selv var til Stede. Enighed kunde ikke opnaas, og vi fremsendte derfor et Strejkevarsel til Godsejeren. Umiddelbart før Konfliktens Ikrafttræden blev vi ringet op af Godsejeren, som meddelte, at han, for saa vidt der senere skulde udføres den Art Arbejde af ham selv, vilde betale dette efter Entreprenøroverenskomstens Priser.

Odense M. — Murermester Richardt Hansen. Ved de senere Aars Bygningsarbejder er der jævnligt forekommet Tilfælde, hvor Opbæring af Materialer til Pudsarbejder o. l. er foregaaet ad indvendige Trapper, hvilket er betydeligt sværere end Opbæring ad Stiger (Løbebroer). I 1934 blev det ved en Opmandskendelse afgjort, at der for et dengang foreliggende Tilfælde af den heromhandlede Art skulde betales et Tillæg af 75 % af Højdetillægget. Denne Afgørelse behagede ikke Centralforeningen, som benyttede en Lejlighed i Sommer til at forsøge at faa rokket ved denne Afgørelse. Forsøget mislykkedes. Centralforeningen blev dømt for 2' Gang paa samme Maade som første. Ikke desto mindre havde Centralforeningen Mod til endnu engang at forsøge at faa de to Opmænds Afgørelser omstødt, idet de ikke vilde betale Tillæget for et lignende Arbejde i Odense. For 3. Gang blev Centralforeningen dømt ved en Opmandskendelse, hvori det bl. a. hedder: »Da det under Sagen oplyses, at Opbæring af Betonmaterialer til Pudsarbejde o. l., skønnes det rimeligt ogsaa jfr. de tidligere afsagte Kendelser, at den tarifmæssige Pris vedrørende Højdetillæget for Opbæring af Trapper forhøjes med 75 pCt.«

Korsør A. — Entreprenørfirmaet A. C. L. Nielsen. Angaaende en Uoverensstemmelse om Betaling til Chauffører, som var beskæftiget ved Kørsel af Asfaltmaterialer er der ved et Møde opnaaet Enighed om, at der udover den almindelige Ugeløn Kr. 55,00 betales hver af Chaufførerne 1 Kr. pr. Dag.

32. Kreds — Nævnet om mellemkommunal Refusion i Randers Amt. For Arbejder, som udføres med Tilskud i. H. t. Loven om mellemkommunal Refusion vedtog Nævnet i Randers Amt mod Kredsformandens Protest at fastsætte Timelønnen til 109 Øre i de større Byer og 100 Øre paa Landet. Paa Foranledning af Kredsformandens Indberetning til os om dette Forhold tilskrev vi Socialministeriet og paa Grundlag heraf samt i H. t. Konferencer mellem Ministeriet og Forbundet er der, efter at Sagen har vandret mellem Socialministeriet og Arbejdsdirektoratet, tilskrevet Amtmanden for Randers Amt og paalagt denne at drage Omsorg for, at Arbejde, udført efter denne Lov, betales med de for Faget gældende Priser.

Skagen — Skagensbanen. Angaaende Arbejdstiden og Betaling for Overarbejde ved Pudserarbejde i Skagensbanens Remiser forelaa nogle Uoverensstemmelser. Efter Paatale er Forholdene bragt i Orden, saaledes at Arbejdstiden og Betaling sker efter den gældende Overenskomst.

Aarhus M. — Murermester Harry Kudahl Jensen. Ved en Nybygning i Assensgade, hvor Ydermurene var ført op i Brystningshøjde over det øverste støbte Dæk, opstod Uoverensstemmelse om Beregning af Gesimshøjde. Mesteren vilde kun beregne Højden til det støbte Dæk, medens Afdelingen forlangte den beregnet helt op til Murværkets Afslutning. Ved et Mæglingsmøde indgik Centralforeningen paa at beregne Højden efter Afdelingens Paastand, hvorefter Mesteren maatte betale 100 Kroner udover det allerede udbetalte.

Hillerød — Murermestrene Knudsen & Jørgensen. For Medhjælp ved Forsætning af Granit- og Sandsten opstod Uenighed om, hvorvidt Tilbringningen (Ophejsning) skulde betales paa samme Maade som det øvrige Arbejde med 85 pCt. af Svendefortjenesten. Arbejdet var udført paa den Maade, at Ophejsningen var udført som et selvstændigt Arbejde og af Folk, som ikke deltog i selve Oppasningsarbejdet, hvorfor Mesteren mente sig berettiget til at afregne Ophejsningsarbejdet med alm. Timeløn. Ved et om Sagen afholdt Mæglingsmøde opnaaedes Enighed om, at Mestrene til fuld Afgørelse betaler 20 Kroner.

Ejby-Dalby — Grusgravsentreprenør Jørgensen, L. Dalby. Der er afsluttet Overenskomst med Grusgravsentreprenøren. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 109 Øre. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid.

Fjelstrup — Kommunen. Ved Forhandling med Sogneraadet er der opnaaet Enighed om en Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn og Akkordpriser i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Alm. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Strib-Vejlby — Vejlby Kommune. Under Blokaden overfor Kommunen havde Sogneraadet besluttet, at der kun kunde ydes Socialhjælp med Fattighjælps Virkning til de Medlemmer, der vægrede sig ved at arbejde for Kommunen. Efter at vi havde rettet Henvendelse til Odense Amt, har Socialudvalget maattet fragaa den indtagne Stilling.

Forbundet — Dræningsmestrene i Sønderjylland. I Forbindelse med Grundforbedringsudvalgene i Sønderjylland er der nu afsluttet en ny Dræningsoverenskomst med ensartede Priser og Vilkaar for de 4 sønderjyske Amter og med Tiltrædelse af praktisk talt samtlige sønderjydske Dræningsmestre. Overenskomsten er afsluttet i det væsentligste paa Basis af den i Haderslev Amt sidste Aar afsluttede Dræningsoverenskomst og er traadt i Kraft fra 6. September og kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Juli.

Røde Kro Afd. — Rise Planteskole. Efter flere Forsøg er der nu oprettet Overenskomst med Rise Planteskole ved Akkord-

arbejder garanteres Timelønnen, Overarbejde betales med henholdsvis 25, 33, 50 og 100 pCt. for Mænd og Kvinder. Overenskomsten udløber 1. Juli 1938.

Nr. Lyndelse Afd. — Søbysøgaard Skovdistrikt. Ved en Forhandling den 30. August med Skovrider Leschly, Søbysøgaard Skovdistrikt, forlængedes den med ham gældende Overenskomst med de Ændringer, at Timelønnen forhøjedes til 80 Øre, enkelte af Akkordsatserne fik en ekstra Forhøjelse, og samtlige Akkordsatser, ogsaa de forhøjede, tillægges 6 pCt. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Oktober.

Solbjerg-Østj. Afd. — Solbjerg Sønderskov, samt Ravnborg og Fredenslund Skovdistrikter. Med ovennævnte Skovdistrikter er afsluttet Overenskomst gældende fra 1. November d. A., til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. November. Timelønnen er 80 Øre. Lindenborg Skovbrugsoverenskomstens almindelige Bestemmelser er gældende med Undtagelse af Paragrafferne 2, 3 og 8. For Arbejdet i de 3 Skovdistrikter er vedtaget specielle Akkordpriser, der gennemsnitlig er forhøjet med 10—12 pCt.

Søllested Afd. — Forpagter Olsen, Lindeby, Søllested. Ovennævnte Sag, der drejede sig om vort Medlem Anders Nielsens Nægtelse af at paabegynde Roeoptagningen af 9 Td. Land, han havde luget hos Forpagter Olsen, før han havde faaet Transport paa Pengene fra Sukkerfabrikken, er nu ved Mægling bilagt med, at vort Medlem er blevet fritaget for sin Pligt til at optage Roerne.

Frederikssund — Firmaet Kajberg Petersen. (Opgravning af Østersskaller). Med Bistand fra Forbundet er der oprettet Overenskomst med Firmaet. Arbejdstiden 8 Timer daglig. Timelønnen 138 Øre. For Gravemesteren Kr. 75,00 pr. Uge. Endvidere er fastsat en Række Akkordpriser. Overarbejde betales de to første Timer med 30 pCt. Tillæg, den tredie Time samt Søn- og Helligdage til Kl. 12 med 50 pCt. og derefter 75 pCt. Arbejdsgiveren holder Arbejderne forsikrede for de første 13 Uger med 3 Kr. pr. Dag. Regler for Behandling af faglig Strid. Firmaet beskæftiger kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Overenskomsten træder i Kraft den 4. September og gælder til 1. Marts 1938.

Aarhus J. B. — Firmaet Wright, Thomsen & Kier. Angaaende Uoverensstemmelser om Betaling for forskellige Arbejder ved Ringgadebroen i Aarhus, er der afholdt faglig Voldgift, da det ikke lykkedes at faa Striden bilagt ved det afholdte Mæglingsmøde. Uoverensstemmelserne drejer sig om følgende Punkter:

1) (Pkt. 6): Særlig Stilladsbygning,
2) (Pkt. 8) Tildannelse af Flager,
3) (Pkt. 9) Klamper,
4) (Pkt. 10) Afstivning for Overforskalling,
5) (Pkt. 11) Reduktion i Prisen for Opstilling af Forskalling til 2. og 3. Bue i samme Buefang.
6) (Pkt. 12) Ekstra Transport af Forskallingsmaterialer,
7) (Pkt. 13) 2" Bund i Buer.

a d 1 (P k t. 6).

Voldgiftsretten har enstemmigt afgjort dette Punkt saaledes, at der til den i Hovedoverenskomstens Paragraf 6 B. V., c: Særlig Stilladsbygning fastsatte Betaling af 90 pCt. lægges et Tillæg af 25 pCt. af denne Betaling, hvorhos de vandrette Brædder i Broens Længderetning betales som Rideplanker, medens de vandrette Brædder i Broens Bredderetning ikke betales.

a d 2 (P k t. 8).

Striden drejer sig om a) Bundflagerne, b) Sideflagerne.

a) Med Hensyn til Bundflagerne har Parterne under Voldgiftssagen forligt Sagen saaledes, at Firmaet til fuld Afgørelse betaler et Beløb af 40 Kroner, foruden 31 Øre pr. m².

b) Med Hensyn til Sideflagerne har Voldgiftsretten enstemmigt afgjort Striden saaledes, at der betales for Bueskæringen 11,5 Øre pr. 1 m. og for de Endeskæringer, der faktisk er foretaget efter Tildannelsen under Opstillingen, 5,8 Øre pr. løbende m, idet begge disse Priser er fastsat rent skønsmæssigt efter de konkrete Forhold, medens der intet betales for Endeskæringen ved Tildannelsen, og ejheller betales noget 26 pCt.s Tillæg, da Flagerne ikke har været under 2 m.

a d 3 (P k t. 9).

Under Voldgiftssagens Forhandling har Parterne forligt dette Pkt. saaledes, at hvert Klampesæt — som bruges 9 Gange — betales med 17,1 Øre pr. Gang for de 3 af de 9 Ganges Vedkommende.

a d 4 (P k t. 10).

Voldgiftsretten har enstemmigt afgjort dette Punkt saaledes, at der for Overforskallingen med den foretagne Afstivning betales den under Nr. 7 (Pkt. 13) forligsmæssigt fastsatte Pris forhøjet med 50 pCt. af denne Pris.

a d 5 (P k t. 1 1).

Firmaets Paastand om en Reduktion i Prisen vedrørende Arbejdet ved Buefagets 2. og 3. Bue kan ikke tages til Følge, idet dette Arbejde i det store og hele maa ligestilles med sædvanligt Opstillingsarbejde.

a d 6 (P k t. 1 2).

Under Voldgiftsagens Behandling har Parterne forligt dette Punkt saaledes, at Firmaet betaler et Beløb af 640 Kroner.

a d 7 (P k t. 1 3).

Under Voldgiftssagens Forhandling har Parterne forligt dette Punkt saaledes, at der betales et Tillæg af 30 pCt. af saavel Tildannelse som Oplægning.

K e n d e l s e:

De ovenfornævnte, ikke af Parterne forligte Stridspunkter vedrørende Ringgadebroen i Aarhus afgøres saaledes:

1. (P u n k t 6): Til den i Hovedoverenskomstens § 6 B, V., c: Særlig Stilladsbygning fastsatte Betaling af 90 pCt. lægges et Tillæg af 25 pCt. af denne Betaling, hvorhos de vandrette Brædder i Broens Længderetning betales som Rideplanker, jfr. lige ovenfor, medens de vandrette Brædder i Broens Bredderetning ikke betales.

2. (P u n k t 8 b): Der betales for Bueskæringen 11,5 Øre pr. løbende m og for de Endeskæringer, der faktisk er foretaget efter Tildannelsen under Opstillingen, 5,8 Øre pr. løbende m, medens der intet betales for Endeskæringen ved Tildannelsen og ejheller betales noget 25 pCt. Tillæg.

4. (P u n k t 10): For Overforskallingen med den foretagne Afstivning betales den under Nr. 7 (Punkt 13) forligsmæssigt fastsatte Pris forhøjet med 50 pCt. af denne Pris.

5. P u n k t 11): For Opstilling af 2. og 3 Bue i et Buefag betales samme Pris som for Opstilling af Fagets 1. Bue.

Rødding — Entreprenør P. Chr. Petersen. Ved et Vejarbejde blev Arbejderne jævnligt afskediget midt paa Dagen som Følge af, at der ikke var tilstrækkelige Materialer til Belægning. Som Følge heraf krævede Arbejderne Ventepenge, hvilket Entreprenøren ikke vilde eller kunde betale. Det blev herefter meddelt Entreprenøren, at for saa vidt der ikke blev sørget for Materialer, saaledes at Arbejderne kunde fortsætte uafbrudt, vilde der blive iværksat Blokade. Herefter underskrev Entreprenøren for at ville respektere og betale efter Entreprenøroverenskomsten, og samtidig indgik han paa at optage Forhandling om Erstatning for Ventetid.

Brahetrolleborg — Sydfynske Jernbaner. Paa Højrup Station beskæftiges en Ekstraarbejder, der er aflønnet med 5 Kr. pr. Dag. Arbejdstiden paa Hverdage 11¼ Time og paa Søndage 8¼ Time. Arbejdet bestaar i Sporskiftning, Rangering, Signalarbejde, Ind- og Udlevering af Pakker m. m. Paa Forlangende om at aflønne de paagældende efter den for Ekstraarbejderne gældende Overenskomst med 109 Øre pr. Time, anførte Baneledelsen, at han og flere andre, der udfører lignende Arbejder paa andre, mindre Stationer, er antaget og aflønnes af de stedlige Stationsforstandere. Der betales Stationsforstanderne 30—170 Kr. pr. Maaned efter Arbejdets Omfang paa de forskellige Stationer, — altsaa en Slags Entreprise, og for disse Beløb skal Stationsforstanderne lønne den nødvendige Ekstrahjælp. Ved en faglig Voldgift blev Sagen afgjort af Opmanden, der i sin Kendelse bl. a. anfører, at der med Henvisning til den

gældende Overenskomsts Titel, samt i Betragtning af Arbejdets Art maa gives Forbundet Medhold i, at det omhandlede Arbejde falder ind under Overenskomsten og skal aflønnes efter denne, men at dette først kan ske efter 1. Oktober d. A., da den praktiserede Ordning har været anvendt i en meget lang Aarrække, uden at der er gjort Indsigelse derimod.

Ringe — Murermester Th. Ljungberg, Ringe. Ved et Mæglingsmøde i Odense mellem Repræsentanter for D. A. F. og Mesterforeningen for Bygningshaandværkere paa Fyen behandledes følgende Uoverensstemmelser:

1) Uoverensstemmelse om Afregning for Oplægning af Koksplader,
2) Fastsættelse af Pris for Fabrikation af Tagsten (Ringe Model).

Man enedes om følgende:

a d 1) Mesteren betaler til fuld Afgørelse Kr. 59,73.

a d 2) Man enedes om en Pris af Kr. 55,00 pr. 1000 Stk., heri indbefattet Haandblanding af Mørtel. Saafremt Blandemaskine leveres, fradrages Prisen 5 Kr. pr. 1000 Stk. Til fuld Afgørelse af det til Dato foreliggende Forhold betaler Mesteren Kr. 65,27.

Laven — Postvæsenet. I Anledning af, at Ekstrapostbud H. Jørgensen ikke kunde faa den ham tilkommende Ferie, skrev vi til Generaldirektoratet og henstillede, at der blev tilstillet Jørgensen Ferie eller udbetalt Ferieløn. Generaldirektoratet meddeler herefter, at der efter en foretagen Undersøgelse af Forholdet er givet Ordre til enten at give Jørgensen Ferie eller udbetale ham Godtgørelse for Ferien.

Aarhus J. B. — Entreprenør Oscar Hougaard, Aarhus. Ved et Mæglingsmøde den 22. September behandledes følgende Uoverensstemmelser:

1. Betalingen for et Jordarbejde paa Elektricitetsværket i Aarhus,
2. Betalingen for et Jordarbejde i Universitetsparken i Aarhus, og
3. Betalingen for en Grundudgravning ved Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger i Aarhus.

Man enedes om følgende:

ad 1. Saafremt Entreprenøren har stillet en Mand paa Dagløn til Lempning bortfalder Kravet om Betaling af Kroner 37,14, i modsat Fald betales dette Beløb; desuden betales Kr. 17,00 for Gene af Sten.

ad 2. Entreprenøren betaler 95 Timer a Kroner 1,09.

ad 3. Arbejdet udføres i Akkord i H. t. den foreliggende Regnskabsopgørelse, og alle Timerne, der er udbetalt med 131 Øre, lægges til Grund for Opgørelsen af Arbejdet.

27. Kreds (Kongerslev) — Murermester Knud Sørensen. I Henhold til den Overenskomst, som blev afsluttet for et Par Aar siden med Arbejdsgiverforeningen for Bygningsmestre paa Landet i Aalborg Amt, skal der fra 1. August d. A. betales tarifmæssig Løn. Da en hos Murermester K. Sørensen beskæftiget Arbejdsmand gjorde denne opmærksom paa dette, blev han afskediget med det samme, og en anden blev antaget i Stedet. Vi klagede til Mesterforeningen over dette meningsløse Afskedigelsesgrundlag. Ved det herefter afholdte Mæglingsmøde opnaaedes Enighed, og K. Sørensen betalte Arbejdsmanden 25 Kr., ligesom han genantages til Udførelsen af det resterende Arbejde, som han blev afskediget fra.

29. Kreds (Stevnstrup) — Viborg Amt. Ved Udlægning af Pulverasfalt paa Landevejen Hornbæk—Fladbro blev der til en af Arbejderne kun betalt 109 Øre pr. Time, medens de øvrige Arbejdere fik det overenskomstmæssige Tillæg udbetalt. Vi klagede til Amtsvejinspektøren, der, efter at vi havde mindet ham om Sagen, meddelte, at Tillægget vilde blive udbetalt.

Lyngby — Entreprenørerne I. P. Larsen og Frants Nielsen. Entreprenør Frants Nielsen, der er uorganiseret blev af Lyngby Kommune overdraget et Kloakarbejde. Mellem Frants Nielsen og Entreprenør I. P. Larsen blev der oprettet en Kontrakt gaaende ud paa, at sidstnævnte skulde overtage det økonomiske Ansvar for Arbejdets Udførelse. Da Arbejdet var færdigt, kunde Frants Nielsen ikke betale Arbejderne deres Tilgodehavende, ca. 500 Kr., og vi rejste derfor Krav overfor Entreprenør I. P. Larsen, som afviste dette. Ved et Møde i Entreprenørforeningen opnaaedes Enighed om, at Entreprenør I. P. Larsen for sit Vedkommende betalte 250 Kr.

Løgstør — Entreprenørerne Berg, Bach og Egmose. Ved et Vejarbejde, som Byraadet havde overdraget Entreprenørfirmaet, beskæftiges enkelte uorganiserede Arbejdere samt nogle uorganiserede Kuske. Da Arbejdet blev udført med Tilskud fra Loven om de 30 Mill. Kr., henstillede vi til Firmaet om at drage Omsorg for, at saavel dette som Vognmændene beskæftigede organiserede Arbejdere. Afdelingen meddeler os herefter, at Organisationsforholdene er bragt i Orden.

Isoleringsarbejderne — Isoleringsmester Vald. Larsen. Ved et Mæglingsmøde angaaende Uoverensstemmelse om Vederlag for Benyttelse af særlige Stilladser ved Isoleringsarbejde er der opnaaet Enighed om, at der for dette Arbejde betales et Tillæg til de samlede Akkordpriser for Isoleringsarbejde af 4 pCt.

Fredericia A. — Firmaet Saaby & Lerche. Angaaende en opstaaet Strid om Betaling for forskellige Arbejder med Jernbetonpæle ved Havnebygningsarbejde i Fredericia er der efter et resultatløst Mæglingsmøde afholdt faglig Voldgift, hvor de foreliggende Uoverensstemmelser er blevet afgjort. Det drejer sig om følgende Punkter:

1. Betaling for Tværbindingen til Jernbetonpæle,
2. Betaling for Retning af 5 mm Rundjern til Bøjler for Jernbetonpæle,
3. Tillæg for Ekstrabesvær som Følge af, at der i Jernbetonpælene anvendes baade Rundbindinger og Bøjler,
4. Betaling for Jernbetonpælenes Støbning mellem 2 Flager.

K e n d e l s e:

De ovennævnte Punkter vedrørende Jernarbejdet ved og Støbningen af Jernbetonpæle ved Fredericia Havn for Firmaerne Saabye & Lerche og Stürup & Prosch Jensen afgøres saaledes:

ad 1. For Tværbindingerne kan der ikke kræves Tillæg,

ad 2. For at rette 5 mm Rundjernsstykker ud tilkommer der Arbejderne 2 Øre pr. Stk.

ad 3. Tillæg som Følge af, at der baade anvendes Rundbindinger og Bøjler kan ikke kræves.

ad 4. Sideflagernes Areal beregnes som det faktiske Areal, saaledes at Udsparing og Fremspring medregnes.

Hørsholm — Entreprenør Alex I. Hansen. Angaaende en Uoverensstemmelse om Betaling for Medhjælp ved Kantstensarbejde er der ved et Mæglingsmøde opnaaet Enighed om, at der til fuld Afgørelse af Uenigheden betales Kr. 110,00.

40. Kreds — Grusgravejer Niels Nielsen. Grusgravejeren er den 23. August d. A. indgaaet paa at respektere den mellem Foreningen af Grusgravejere og Skærvefabriker i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst, hvad angaar Timeløn, Overarbejde samt almindelige Bestemmelser. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

45. Kreds — Murermester Nis Bojsen, Abild. Mesteren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem D. A. F. og Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst.

Hillerød — Murermester H. M. Sørensen, Ølstykke. Som forrige Sag.

Kolding A. — Murermester Anth. Straarup, Vonsild. Som forrige Sag.

Sommersted — Cementvarefabrikant Gotfred Junker, Sommersted. Entreprenøren er indgaaet paa at respektere den mellem Cementvareindustriens Arbejdsgiverforening og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst.

Ansvarshavende Redaktør: R i c h. B ø r g e s e n.

Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 22 30.–11. 1937 42. Aarg.

Reservepostbud

Om ærlig Kærlighed og Kval
og den, der kun vil hykle,
han bringer Bud, naar sin Pedal
han træder paa sin Cykle.

Han bringer os fra fjærne Land
et Bud fra gode Venner,
hvert Ord af Daarskab og Forstand,
som man os skriftlig sender.

Han kommer ud i al Slags Vejr,
hvor Gigt sig selv ham henter,
med Brevet fra den Hjertenskær,
som en Skønjomfru venter.

Og muligvis han gør dig glad,
— jeg haaber, det vil lykkes, —
naar snart han bringer dig det Blad,
hvori mit Digt skal trykkes.

Aage Hermann.

ER TASKEN BLEVET LETTERE FOR EKSTRAPOSTBUDENE AT BÆRE?

Ja, utvivlsomt er den det! Ikke fordi Postmængden er blevet mindre — tværtimod! Men fordi Ekstrabudene i Kraft af Organisationen har faaet tilvejebragt overenskomstmæssige Forhold, hvorefter det ikke længere er Modparten alene, der bestemmer Løn- og Tjenestevilkaarene, og dernæst — og ikke mindst — fordi Lønnen nu staar i et mere passende Forhold til Arbejdet end tidligere. Arbejde uden, eller for en ringe Løn, giver ingen Arbejdsglæde.

For ca. 1½ Aar siden fandtes der ingen Overenskomst for de ved Postvæsenet beskæftigede Ekstrapostbude, Afløsere og andre ikke-fastansatte Arbejdere. Lønvilkaarene, Betingelserne, Forpligtelserne m. v. blev fastsat og bestemt af Postvæsenet alene. Saaledes var det gaaet gennem Tiderne, og saaledes saa det — indtil for et Par Aar siden — ud til, at det fortsat skulde gaa i Fremtiden.

For Ekstrapostbudene stod det klart, at enkeltvis formaaede de ikke at gøre sig gældende overfor Postvæsenet med Hensyn til Forbedring af deres Vilkaar, og de dannede derfor en Landsorganisation, hvis Ledelse udførte et betydningsfuldt Arbejde for at bryde det Privilegium, som Postvæsenet hidtil havde haft med Hensyn til Fastsættelse af Løn o. s. v. Organisationens Bestræbelser for at faa tilvejebragt bedre Vilkaar for Ekstrapostbudene lykkedes ikke. Dens Vaaben var for svage og Ammunitionen for virkningsløs overfor Postvæsenets Forsvarsstillinger. Alle Henvendelser blev afvist. Ikke fordi Organisationen ikke satte stærkt nok ind, men fordi de manglede Kraft. Overbevist herom blev der efter nogle Forhandlinger mellem Ekstrapostbudenes Organisation og Dansk Arbejdsmands Forbund indgaaet en Alliance, hvorefter Ekstrapostbudenes Organisation i god indbyrdes Forstaaelse ophævedes, og Medlemmer indmeldtes i Dansk Arbejdsmands Forbunds lokale Afdelinger. Enkelte, som havde tabt Troen paa Organisationens Betydning, undlod at indmelde sig.

Den indgaaede Alliance betød naturligvis ikke, at Ekstrapostbudenes Forhold overfor Postvæsenet dermed var bragt i Orden. Der gik lang Tid, inden vi fik Postvæsenets Tilsagn om at ville forhandle. Mange Forhandlinger med kortere eller længere Tids Mellemrum blev afholdt, forinden der i Februar Maaned 1936 var tilvejebragt et Forhandlingsresultat, som vi kunde akceptere og underskrive paa.

Hvilke Fordele bød denne Overenskomst Ekstrapostbudene? Ud over de almindelige Bestemmelser forhøjedes Timelønnen fra 70—80 Øre til 105 Øre — gennemsnitligt ca. 50 % — en baade mærkbar og kærkommen økonomisk Forbedring af de hidtil gældende Lønvilkaar. Flere af Ekstrapostbudene tvivlede paa, at det forholdt sig rigtigt med denne Forhøjelse, indtil de havde Pengene i Haanden. For Postvæsenet var det øjensynligt svært at blive fortrolig med at ryste Posen for at faa Kronerne frem i Stedet for som tidligere at kunne nøjes med at tåge nogle Ører øverst i Posen, naar Ekstrapostbudene skulde have Løn udbetalt.

Postvæsenet reddede dog nogle af Kronerne tilbage. Hvorledes? Ja, det lyder mærkeligt, men det skete ved, at et betydeligt Antal af Ekstrapostbudene blev fast ansat. Vi skal nævne et af disse Tilfælde. Et af Ekstrapostbudene, som havde gjort Tjeneste i en Rute gennem flere Aar, hvorved han havde en Aarsfortjeneste paa ca. 1400 Kr., havde flere Gange søgt om fast Ansættelse, men der var stadig ingen Plads til ham. Før Overenskomsten blev afsluttet, saa det nærmest ud til, at han aldrig vilde opnaa fast Ansættelse. I Henhold til den afsluttede Overenskomst vilde vedkommende faa sin Aarsløn hævet til ca. 2100 Kr. for den samme Tjeneste som tidligere. Nu skete der det, at den paagældende Mand, efter at Overenskomsten var afsluttet, omgaaende fik Meddelelse om, at han vilde blive fast ansat paa den Rute, som han hidtil havde gjort Tjeneste i. Derved sparede Postvæsenet ca. 4—500 Kr. om Aaret.

Selv om Lønforholdene nu var i Orden, viste der sig stadig Vanskeligheder angaaende Organisationsforholdene. Foranlediget heraf var det blandt andet, at Overenskomsten blev opsagt af Forbundet til Udløb i 1937. Ved de herefter afholdte Forhandlinger er der — som allerede meddelt i Cirkulære Nr. 95 — gennemført en Del Forbedringer, bl. a. Timelønsforhøjelsen og dernæst Bestemmelsen om Pligten til at beskæftige arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere. Da vi, selv med denne Bestemmelse i Overenskomsten, ikke var sikre paa, at Organisationsspørgsmaalet vilde blive bragt helt i Orden, hvis ikke den omhandlede Bestemmelse blev yderligere publiceret, blev der paa vor Foranledning af Postvæsenet udsendt en officel Meddelelse til samtlige Postdistrikter. Meddelelsen har følgende Ordlyd:

Officielle Meddelelser.

Medens der under de med Dansk Arbejdsmands Forbund forud for Afslutning af Overenskomsten af 5. Februar 1936 angaaende Ekstrabudes Lønforhold førte Forhandlinger ikke blev fremført noget med Hensyn til, at de i Post- og Telegrafvæsenet benyttede Ekstrabude udenfor Aspirantordningen skulde være Medlemmer af Forbundet, har Dansk Arbejdsmands Forbund ved senere Henvendelser fremført dette Krav og her navnlig henvist til et af Statsministeriet under 7. Juni 1933 udstedt Cirkulære om fortrinsvis Antagelse af arbejdsløshedsforsikrede Arbejdere til Arbejder, der udføres her i Landet for Statens eller Kommunens Regning. Paa Foranledning af en Forespørgsel fra Generaldirektoratet for Statsbanerne har Statsministeriet ved Skrivelse af 18. Marts 1936 meddelt, at nævnte

Cirkulære ikke alene tager Sigte paa heldagsbeskæftigede Arbejdere, men maa forstaas som omfattende alle Arbejdere, som har varig Beskæftigelse ved de ommeldte Arbejder uden Hensyn til den daglige Arbejdstids Længde.

Ved fremtidig Udvælgelse af Ekstrabude til Udførelse af alle de i Overenskomsten mellem Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet og Dansk Arbejdsmands Forbund under I. og IV. nævnte Tjenestearter gælder herefter foruden de almindelige Bestemmelser, derunder at vedkommende maa være paalidelig, uberygtet, stedkendt og egnet til Udførelse af Ekstrabudtjeneste, at der fortrinsvis antages arbejdsløshedsforsikrede Personer til saadanne Tjenester, som ikke udføres af Aspiranter.

Naar Antagelsen i enkelte Tilfælde maa ske uden Varsel, og den antagne ikke er arbejdsløshedsforsikret, maa det bagefter meddeles ham, at han, saafremt han vil gøre Regning paa senere Beskæftigelse for Post- og Telegrafvæsenet, maa indmelde sig i en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse, saafremt han kan optages som Medlem af en saadan.

Hidtil benyttede Ekstrabude, som fortsat agtes anvendt af et Postkontor, maa af dette underrettes om, at de, saafremt de kan optages som Medlem af en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse, ligeledes maa indmelde sig, da de i modsat Fald ikke vil kunne gøre Regning paa fremdeles at blive anvendt til Ekstrabudtjeneste. I saa Henseende maa Postkontoret inden 3 Maaneder skaffe sig Underretning om, hvorvidt Ekstrabudet er indmeldt i en statsanerkendt Arbejdsløshedskasse, eller han ikke kan blive Medlem af en saadan, hvorom han da til Postkontoret maa aflevere Bevisligheder, saaledes at Generaldirektoratet i givet Tilfælde kan indhente Oplysning fra Postkontoret herom.

Denne Meddelelse har Venstres Presse samt Repræsentanter for Venstre paa Rigsdagen været saa venlig at gøre endnu mere officiel, men heldigvis med en anden Virkning end tilsigtet fra deres Side.

Vi kan berolige d'Herrer med, at de nok skal faa deres Aviser og øvrige Post mindst lige saa præcist som før, selv om ogsaa Ekstrapostbudene nu har en rød Fagforeningsbog liggende hjemme blandt deres øvrige Værdipapirer.

De nye Medlemmer, vi nu faar, byder vi velkommen i Forbundet i Forventning om, at de, ligesom dem, der straks indmeldte sig, forstaar, at de Fordele, der gennem den gældende Overenskomst bydes dem, og hvad der eventuelt senere maatte komme af Forbedringer, kun kan tilvejebringes i Kraft af, at de staar tilsluttet Organisationen.

Chr.

HAR DU SET

din Kammerats Medlemsbog? Husk, at personlig Kontrol paa Arbejdspladsen er den mest effektive. Spørg derfor om du maa se din Arbejdskammerats Medlemsbog, og vis ham din egen.

Generhvervelse af et fradømt Førerbevis

Om dette vigtige Spørgsmaal finder vi i Droskechaufførernes Medlemsblad en Meddelelse fra Justitsministeriet, der omhandler Regler, som er givet i Loven til Direktiv ved Ministeriets Afgørelser i Sager angaaende det anførte Spørgsmaal.

Da vi er af den Opfattelse, at det vil være af Interesse for videre Kredse at kende disse Regler, gengiver vi nedenstaaende den justitsministerielle Meddelelse:

»Paa Justitsministerens ugentlige Modtagelsesdage sker der hyppigt Henvendelse til Ministeren fra Personer, navnlig Erhvervschauffører, hvem Retten til at føre Motorkøretøj er blevet frakendt, og som nu anmoder om, at Førerretten maa blive tilbagegivet dem inden Frakendelsesfristens Udløb. Justitsministeriet modtager ligeledes talrige skriftlige Andragender herom.

Da Justitsministeriets Beføjelse til at imødekomme saadanne Anmodninger ifølge Motorloven er meget nøje afgrænset, skal man — for at undgaa unødige Henvendelser — anmode om, at Foreningens Medlemmer gennem Medlemsbladet eller paa anden Maade maa blive gjort bekendt med Motorlovens Bestemmelser herom som nærmere anført i det følgende.

Det er en Betingelse for, at Justitsministeren overhovedet har Beføjelse til at tillade Tilbagegivelse af et ved Dom frakendt Førerbevis, at Frakendelsen er sket for et længere Tidsrum end 3 Aar. Tilbagegivelse er altsaa udelukket, naar Frakendelsen kun er sket for et Tidsrum af 3 Aar eller kortere Tid.

Naar Frakendelsen er sket for et længere Tidsrum end 3 Aar, er det imidlertid yderligere en Betingelse for at tillade Førerbevisets Tilbagegivelse inden Frakendelsesfristens Udløb, at der er forløbet 3 Aar efter den endelige Doms Afsigelse, og at Retten til at være Fører af Motorkøretøjer ikke tidligere har været frakendt vedkommende.

Hvis ikke alle disse Betingelser: at Førerretten er frakendt for et længere Tidsrum end 3 Aar, at der er forløbet 3 Aar efter den endelige Doms Afsigelse, og at Retten til at være Fører af Motorkøretøjer ikke tidligere har været frakendt vedkommende, er opfyldt, har *hverken Justitsministeren eller nogen anden Myndighed* Beføjelse til at tillade Tilbagegivelse af et ved Dom frakendt Førerbevis, saaledes at Henvendelser desangaaende til Justitsministeren vil være formaalsløse.

Endelig skal man tilføje, at der i de faa Tilfælde, hvor Justitsministeriet ifølge det foranførte har Beføjelse til at tillade Tilbagegivelse af Førerbeviset, desuden maa foreligge ganske særlige Omstændigheder for, at et Andragende herom kan imødekommes.

Steincke.

Herfelt.«

Mens „Polyperne" ømmer sig

Borgmester Hedebol har i et Par Sommerferiedage rystet Borgmestertitlen af sig og skrevet en Pjece om »Vore egne Polyper«. Han kalder selv Pjecen for »et Par Sommerferiebetragtninger«, men det er ikke Bølgepjask og Saltvandssprøjt, der er Genstand for hans Opmærksomhed. Det er et Samfundsproblem, Hedebol tager op til Behandling, og han gør det med hele den frygtløse Indignation, som hans eget Slægtled vil erindre som et af hans karakteristiske Træk fra den Periode, da han som Sekretær i De samvirkende Fagforbund var med til at tage sin Tørn for den faglige Bevægelse.

Det er de moderne kapitalistiske Pressetruster, som er Genstand for Hedebols snertende Piskeslag. Og det maa virkelig siges at være Udtryk for et betydeligt politisk Mod, naar Hovedstadens Finansborgmester gør Oprør imod de københavnske Pressetruster, disse store Fabriker for billige Massemeninger, der raader over uhyre Magtmidler i Kampen imod enhver, som det behager dem at rette Skytset imod.

Abonnements- og Annoncetække.

Den Fare de kapitalistiske Bladtruster indebærer i et demokratisk Samfund, kan ikke let overvurderes. Det er i Virkeligheden et Stykke Diktatur, etableret indenfor det demokratiske Samfund. Officielt foregiver Pressetrusterne at være Talerør for den »offentlige Mening«. Men i Virkeligheden forfægter de snævre kapitalistiske Interesser, der grupperer sig omkring Foretagenet. Hensynet til Profit og økonomisk Vinding bliver det afgørende. Redaktionerne optræder som selvbestaltede Dommere over alle daglige Foreteelser. Alle mere eller mindre mærkelige Standpunkter kan trives i de »politiske« Spalter. I Erhvervslivets ofte saa misbrugte Navn fremsættes Krav paa Krav, altid vurderet efter deres Muligheder for Yndest, deres *Abonnementstække*. I anden Række kommer saa — dersom Pladsen tillader det, hvad den som Regel ikke gør — Hensynet til Samfundet. Men der er *altid* Plads til billig Spekulation i Misundelse, Mistænkeliggørelse, Tvetydigheder, Leflen for »Skatteborger« — Hykleri o s. v.

Penge, flere Penge — og »Samfundssindet« i anden Række.

Den offentlige Mening er under den kapitalistiske Presses Røgt og Pleje blevet en Karikatur paa en fri Meningsdannelse og sund Kritik. Og der er intet mærkeligt i, at dette er blevet Resultatet. Thi en fri, sund offentlig Meningsudveksling kan ikke skabes af de Blade, der uanset Medarbejdernes private Anskuelser har at tjene Profitkapitalens Interesser. Aviserne er til for at tjene Penge, flere Penge. Saa maa det gaa med Samfundssindet, som det kan.

Hedebol giver Udtryk for dette i følgende Bemærkninger:

»Det er vel nu henved en Menneskealder siden, Frank Norris skrev sin verdenskendte Bog »Polypen«. I den skildrede han, hvorledes et Jernbaneselskab mishandlede Befolkningen paa et stort Landomraade i Amerika. Ikke blot tog man sig urimeligt betalt for at betjene Befolkningen og befordre dens Gods. Men ad underjordiske Veje greb man ind i Borgernes Ejendoms- og andre Forhold, udmarvede dem baade økonomisk og moralsk.

Sligt kan af mange Grunde ikke i Danmark tænkes paa et økonomisk Omraade, fordi vi er et frit Folk med hæderlige politiske Institutioner. Men netop fordi vi er et frit Folk, maaske ogsaa til Tider et lidt godmodigt og sorgløst Folk, har der paa et aandeligt Omraade — saadan maa vel det trykte Ord betegnes — altfor upaaagtet kunnet vokse en Sygdom frem, saadan som her er skildret, en dansk Polyp, der er et Fremmedlegeme for dansk Folkekarakter og ligger som en sygelig Vægt over mange af det danske Samfunds sunde og normale Livsfunktioner. Men lykkeligvis er det ofte saaledes med disse Slimgevækster, at fjernes de med et rask Snit, da er Sygdommen forbi, og de normale Funktioner kan atter foregaa uhindret.

Det lille raske Snit.

Dette »raske Snit« er det mere end noget andet Arbejdernes egen Sag at foretage.

Vi er sikre paa at paadrage os de kapitalistiske Pressetrusters Unaade ved at paavise deres *kapitalistiske* Karakter og Motiver. Men det *maa* gøres. Særlig Fagforeningerne har Grund til at være opmærksomme paa Faren ved den Indflydelse, som Trusterne efterhaanden har tilegnet sig. Arbejdernes Organisationer maa stoppe op for den Forfladigelse af det politiske Liv, som truer fra kapitalistisk Side. Og det bedste Middel herimod er *vor egen Presse*. Den er i hvert Fald forsikret imod at blive »polypagtig« derved, at den er i intim Kontakt med de Interesser, der rører sig i Folket. Den er under Kontrol, ikke af et privat Profit-Kompagni, men af Arbejdernes egne Organisationer. Den tager sit Standpunkt under Ansvar overfor Befolkningen og Samfundet. Derfor bør Arbejderne ikke overlade til private Pressetruster at varetage deres Interesser i den offentlige Debat, men støtte den socialdemokratiske Presse.

Den er vort Vaaben i Kampen imod de skadelige »Polyper«.

HUSK

AT MELDE FLYTNING TIL POSTVÆSENET OG AFDELINGEN

FORMANDSSKIFTE I AFDELINGERNE

Det hænder ikke saa sjældent, at der i Forbundets Afdelinger — og ikke mindst i de mindre Provins- og Landafdelinger — skiftes Formænd. Dette kan naturligvis skyldes forskellige Aarsager, som der i denne Forbindelse ikke er nogen som helst Grund til at komme dybere ind paa.

Men i Forbindelse med disse Formandsskifter sker det meget ofte, at Hovedkontoret faar Anmodning om at fremsende Cirkulære og Afskrift af anden Korrespondance, som er tilgaaet den fratraadte Formand netop i hans Egenskab af ledende Personlighed indenfor Afdelingen, og dette giver os Anledning til nogle Bemærkninger.

Der kan ikke være nogen som helst Divergens om, at al Korrespondance fra Forbundet vedrører Afdelingerne og omfatter enten Direktiver, der gives i Cirkulæreform for at vejlede Afdelingerne i dette eller hint Spørgsmaal, eller Breve, som enten er Svar paa forud fra Afdelingerne til Hovedkontoret indsendte Indberetninger og Skrivelser af anden Karakter, eller Henvendelse til Afdelingerne fra Hovedkontoret med Anmodning om Oplysninger, der har Betydning for Ekspedering af Sagerne.

Altsaa er enhver Form for Korrespondance mellem Hovedkontoret og Afdelingsformanden af intern Art i Forbindelse med Organisationsarbejdet, og kan under ingen Form betragtes som værende af personlig Art, selvom Adressen lyder paa Formandens Navn. Det er derfor Formandens Pligt at opbevare alt, hvad der modtages fra Forbundet under betryggende Forhold, saaledes at dette Materiale ved Personskifte kan overleveres den nye Formand.

En saadan Ordning er naturligvis forlængst indført i de større Afdelinger, hvor der er indrettet Arkiv under saa gode Forhold, at man altid er orienteret om det Arbejde, som der i Forbindelse med de forskellige Sager er udført forud. Men det er ikke tilstrækkeligt at større Afdelinger har bragt dette Forhold i Orden. Nødvendigheden af at have Oversigt ogsaa over afsluttede Sager i de mindre Afdelinger er af mange forskellige Grunde af vital Betydning for Organisationsarbejdet, fordi der ofte kan findes en Analogi mellem forud afsluttede og nye opstaaede Spørgsmaal, saaledes at den Afgørelse, som der er sket i tidligere Sager, kan tjene til Vejledning og Bedømmelse ved Vurderingen af en foreliggende Sag.

Man vil maaske visse Steder hævde, at en tilfredsstillende Ordning paa dette Omraade vil blive omstændelig og kostbar, hvad der ikke mindst, hvor Afdelingernes Økonomi er anspændt, kan vække Betænkeligheder. Men det behøver ikke at være nogen bekostelig Historie at tilvejebringe en betryggende Form for et Arkiv, selv hvor det drejer sig om en mindre Afdeling.

For Cirkulærernes Vedkommende kan det anbefales at anskaffe en Mappe, hvori der kan opbevares Cirkulærer for et længere Tidsrum. Foran i Mappen bør der indheftes en Fortegnelse over Indholdet med Angivelse af Cirkulærernes Nummer og Aarstal samt en kort Betegnelse af det Spørgsmaal hvert enkelt Cirkulære indeholder og omtaler.

For de enkelte Sagers Vedkommende vil det være rigtigt at ofre et Omslag paa hver Sag, saaledes at Korrespondancen herom kan ligge samlet. Omslagene kan udmærket være et Ark gult Koncept, uden paa hvilket Sagen angives. Efterhaanden som Sagerne afsluttes, bør de derefter samles i en Mappe efter samme Regler, som er angivet i det ovenfor beskrevne vedrørende Cirkulærerne.

En saadan Ordning vil kunne tilvejebringes for et Minimum i økonomisk Henseende, og det vil snart gaa op for Afdelingsledelserne, at der paa denne Maade kan skabes en Oversigt over Afdelingens Virksomhed af stor Betydning.

Samtidig er der ligeledes fundet en Ordning, der hindrer, at Skrivelser og Cirkulærer bortkommer, hvorved nye tilkomne Tillidsmænd i mange Tilfælde mangler fornøden Orientering vedrørende Afdelingens Virksomhed, forinden Hovedkontoret har kompletteret det tilstedeværende Materiale, hvad der ofte medfører et Arbejde, som kunde være sparet, saafremt den ovenfor skitserede Arkivordning havde været praktiseret.

R—dt.

„Arbejderungdommen paa Landet",

er Titlen paa en lille ottesidet Pjece, som vort Forbunds og D. s. U.'s Ungdomsudvalg har ladet fremstille til Agitationsbrug blandt Landarbejderungdommen.

Pjecen er forfattet af den gamle Landarbejderagitator Carl Westergaard, Odense. Carl Westergaards Evne til at behandle et stort Spørgsmaal paa en Gang udtømmende og kortfattet kommer ham her til gode. Det er forbavsende, hvad han har naaet at faa med af dette Udvalgs i Virkeligheden meget store og omfattende Program og Arbejde, det er der faktisk altsammen trukket op i klare, koncise Sætninger, der fortælles livligt og interessant om det naturlige Samarbejde, der er indledet mellem D. A. F. og D. s. U. for at højne Landarbejdernes Kaar økonomisk og kulturelt. Den mest naturlige Alliance, som nogensinde er afsluttet, kalder han den.

»Fyns Social-Demokrat« slutter en meget anerkendende Anmeldelse saaledes:

»Den lille Pjece bør spredes overalt paa Landet og læses af Arbejderungdommen, der bør følge dens manende Tale.«

Vi gør disse Ord til vore.

ARBEJDE OG SOLIDARITET
PAA VERDENSUDSTILLINGEN 1937

Vi fortsætter nedenfor den i sidste Nummer af Fagbladet paabegyndte Artikel, i hvilken vi omtalte »Arbejdets Hus« paa Verdensudstillingen i Paris. Denne Gang bringer vi en Beskrivelse og Omtale af Kooperationens og Solidaritetens Pavillon.

Kooperationens Pavillon.

»En for alle og alle for en« læser man i Kooperationens Pavillon paa næsten alle Verdens Sprog: Engelsk, Tysk, Svensk, Dansk, Finsk, Norsk, Kinesisk, Russisk, Hollandsk o. s. v., i alle de Folkeslags Sprog, hvor Folkene er tilsluttest den internationale Kooperationsbevægelse. Thi Kooperationens Pavillon har foruden den franske Kooperationsbevægelse ogsaa anvist den internationale Kooperationsbevægelse en Æresplads paa Udstillingen. Man ser her et stort Verdenskort, af hvilket det klart fremgaar, hvilke Lande der har Kooperationer og hvilke ikke — der er efter dette endnu meget at gøre i Asien, Afrika og Sydamerika. Man ser et stort Maleri, som fremstiller en Kvindeskikkelse, hvem de forskellige Nationers Forbrugere strømmer til. Det symboliserer den internationale Kooperations-Alliance, og man erfarer, at denne blev grundlagt i 1895. Den tæller i Øjeblikket 58 Stater med 141 Forbund, 123.000 Udsalg og 71 Millioner Medlemmer.

»Den internationale Kooperations-Alliance«, hedder det her, »bestræber sig paa i Stedet for Konkurrence fra de private Foretagender at organisere det kooperative Arbejde og den gensidige Hjælp i Alles Interesse.«

Paa 1. Sal har Frankrigs store Indkøbskooperation fundet Plads, og desforuden ogsaa Forbrugskooperationerne. Et stort Maleri viser baade Forbrugerne og Producenterne strømme til den kooperative Bevægelse. Centralorganet for den franske kooperative Bevægelse »Les Cooperateurs« har sit særlige Stade. Ved Hjælp af Plakater anskueliggøres de unge Medlemmer af Kooperationens Virksomhed, saavel som ogsaa Virksomheden for Nationalkomitéen for Frihed og Forsikringsselskaberne o. s. v. Paa 2. Sal lærer man Landkooperationerne og Produktionskooperationerne at kende. Her skal blot gives nogle faa Tal. Bogtrykkernes Produktionskooperation har i Løbet af 5 Aar frembragt Værdier for 65 Millioner Francs, Metalarbejdernes for 50 og Byggearbejdernes for 22 Millioner. Mælkekooperationerne, som er grundet i Aaret 1931, tæller i Øjeblikket 3480 Foreninger med 250.000 Medlemmer og leverer 120.000 l Mælk.

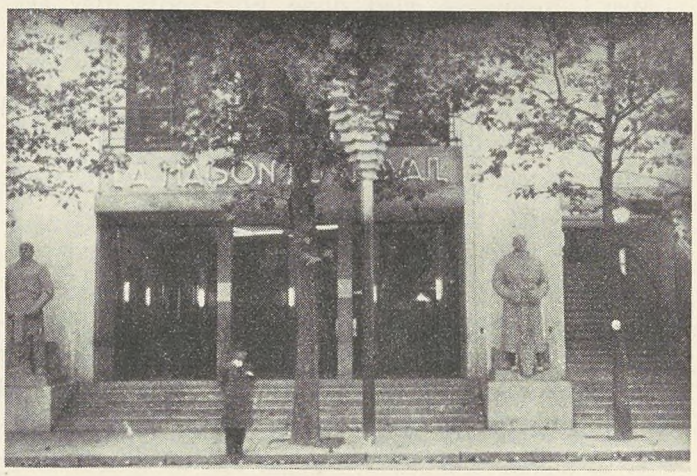

Indgangen til »Arbejdets Hus« med Arbejderfigurerne.

Æreshallen for socialt Arbejde.

De forskellige vidunderlige Kollektivarbejder, som er flere Meter høje udskaarne Bygningsværker, der er kunstnerisk udført i Træ og skabt af de farende Svende (Compagnon passant, charpentiers du devoir) er der blevet arbejdet paa i mange Aar, i et enkelt Tilfælde

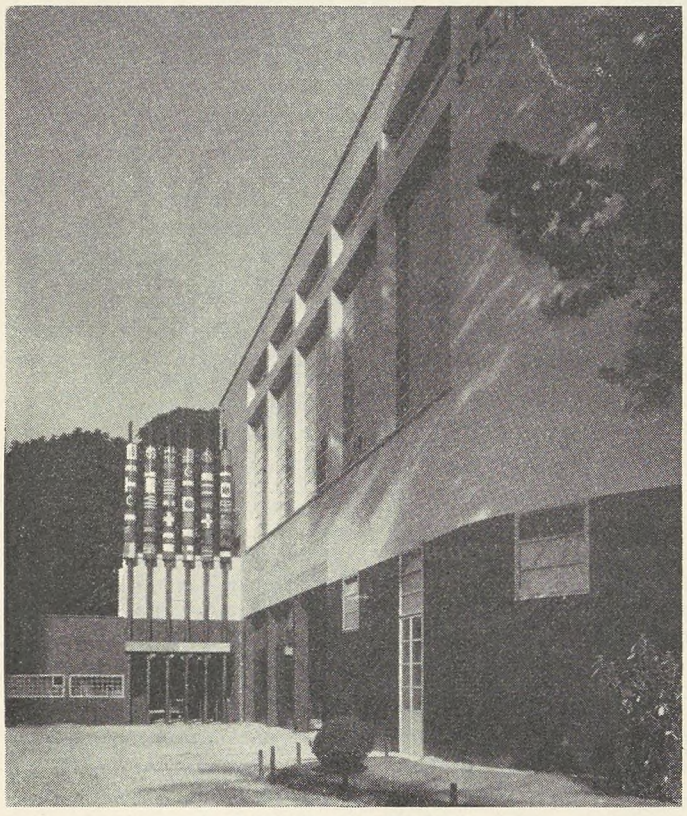

Solidaritetens Pavillon.

saaledes fra 1860 til 1884, og disse Værkers Skabere har arbejdet paa dem i Herbergerne, hvor de har afløst hinanden hermed. Ved Udgangen og Indgangen til Pavillonen kan man overbevise sig om Kvaliteten af de Produkter, som Produktionskooperationerne frembringer, saaledes Frugter, Chocolade, Bagværk m. m.

Solidaritetens Pavillon.

I umiddelbar Nærhed af Kooperationens Pavillon finder man Solidaritetens Pavillon. Det var en fortræffelig Tanke at opføre dette Vidnesbyrd paa menneskelig Solidaritet paa Verdensudstillingen i 1937, og maaske har dette kun været muligt, takket være Folkefrontsregeringen. Det er en tung Bygning med meget Lys og Luft, men man kan maaske sige, at den, hvad den indre Udstyrelse angaar, er en af de mest vellykkede Bygninger paa Verdensudstillingen. Den Besøgende bliver ikke ulejliget med Tal og kedelige Tekster; gennem Modeller, Fotomontager, Malerier, letfattelige grafiske Fremstillinger, Fresco-Malerier og Silhouetter appelleres der her til hans Fantasi, og de vigtigste Kendsgerninger paa den menneskelige Solidaritets Omraade indprentes her paa en saadan Maade, at man tager noget varigt med sig, naar man gaar.

Den første Sal, naar man gaar ind i Solidaritetens Hus, er helliget Frankrig; man ser her berømte Malerier fra saavel Fortiden som Nutiden. I den næste Sal støder man paa den menneskelige Elendighed i dens mangfoldige og grelle Forekomster, men imellem disse Elendighedens Dokumenter er der ogsaa Fotomontager, som viser Vejen til at blive Elendigheden kvit. Man kommer derefter til en Sal, hvor man ser en skematisk Fremstilling af de Midler og Institutioner, som Frankrig disponerer over for at kue Elendigheden. I den fjerde Sal ser man Omsorgen for Børnenes Sundhed samt Omsorgen for de Voksne og de Gamle. Der er 3 yderst virksomme Fotomontager. Den femte Sal er viet *Familien*. 529.000 Familier faar aarligt 257 Millioner Francs i Familietilskud. 46.480 børnerige Familier faar 25 Millioner Francs, og i Fødselspræmier er der uddelt 49 Millioner Francs. I den 6. Sal anskueliggøres det ved Hjælp af smukke Vægmalerier, hvad Fritiden bruges til. I den 7. Sal ser man Solidariteten i Arbejdsprocessen: C. G. T. som Fagenes Forsvarer i Samfundsstridighederne; Staten, som ved Hjælp af Arbejderlovgivning, social Hygiejne, Beskyttelse imod Ulykker, Kamp imod Arbejdsløsheden og meget andet, viser sin Solidaritet imod den store Arbejderbefolkning. I den 7. Sal er der 10 store Malerier, som karakteriserer den sociale Forsorg: Man ser de smaa Børn i Skolen og paa Asylerne, ligesom man ogsaa stifter Bekendt-

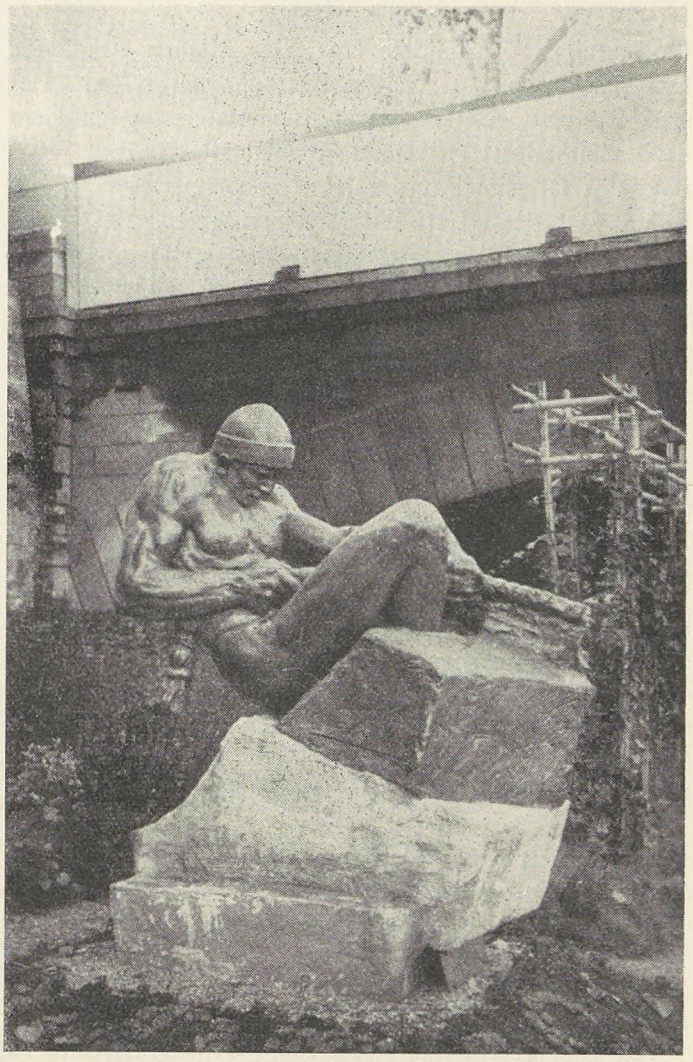

Tovtrækkeren ved Seinekajen foran »Arbejdets Hus«.

skab med, hvad der gøres paa Sundhedsvæsenets Omraade o. s. v. Tilsidst kommer vi til Æressalen, hvor der er 10 store Malerier af bekendte franske Malere: Socialforsikring, Familiehjælp, den private Velgørenhed, Syndikalisme o. s. v. Et Glasmaleri af Barillet »Solidariteten« danner Højdepunktet af Pavillonens kunstneriske Udstyrelse.

Kooperationernes og Solidaritetens Pavilloner ligger en lille Smule afsides fra den store Menneskestrøm i

Maleri i »Arbejdets Hus«. Demonstration for 8 Timers-Dagen.

Modsætning til Arbejdets Hus. Om Aftenen straalende Lys. Det franske C. G. T.s Symbol lyser i Rødt. Det er 2 Hænder, der er slynget i hinanden, og udenom dem staar anført Ordenen: »*Velstand og Frihed*« — det er jo det, som Fagforeningerne kæmper for. Til alle Sider lyser det ud fra Verdensudstillingen 1937 med dets brogede Lyshav: Radiopavillonen, Handelsmarinens Pavillon, Ispavillonen, den brede Alexander III. Bro over Seinen, alt særdeles virkningsfuldt. Men Lyset fra Arbejdets Hus er ikke en Afglans af disse fremmede Lys, lige saa vel som Arbejderklassen ikke mere soler sig i en fremmed Klasses Glans. Den straaler i egen Kraft. Ligesom Prometheus har Arbejderklassen hentet Ilden ned fra den borgerlige Himmel og bragt Flammen med sig, den Flamme, der skal oplyse vore Klassekammerater og alle dem, der endnu stivner i Uvidenhed. Med Hensyn til Udbredelsen af Kendskabet herom har »Arbejdets Hus« paa Verdensudstillingen 1937 ydet et glimrende Arbejde.

L. R.

FAAR DU FAGBLADET NU?

ØNSKER DU DET I FREMTIDEN?

Husk at henvende dig til din Afdeling snarest med Anmodning om Optagelse paa Bestillingslisten.

Husk at give Meddelelse om Flytning til din Afdeling.

LØBENDE KONFLIKTER

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(»Vester Jølby« Tærskeselskab)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Droskechaufførerne	(Droskevognmand N. C. Jørgensen)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Hamdrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Hamdrup)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Glumsø	(Glumsø-Bavelse Kommune)
Graasten	(Grusgraventreprenør (Thielsen)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted) (Thomas Jensen, Ganderup) (Chr. Andersen, Hals) (Johs. Jensen, Hals)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Hvidbjerg-Lyngs	(Tærskeselskabet »Fremtiden«)
Hornslet-Rodskov	(Grusgraventreprenør Niels Lading, Terndrup pr. Hornslet)
Hou Vendsyssel	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Hyllinge	(Dræningsmester Ernst Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen, Møbelfabrik i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Kvissel- og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nyborg	(Trælandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skørping	(Murermester Jens Nordenbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Svendstrup	(Ferslev-Dal-Volsted-Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Veflinge	(Rugaard Savværk, pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejlø	(Vejlø-Vester-Egesborg Kommune)
Vinduespolerernes Afd.	(Husassistance-Kompagniet, Gl. Kongevej)
Ølgod	(Ølgod Kommune)
Øsby	(Hannibal Dahl)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Granslev	(Hofjægermester Honnens de Lichtenberg, »Bidstrup« pr. Laurbjerg)

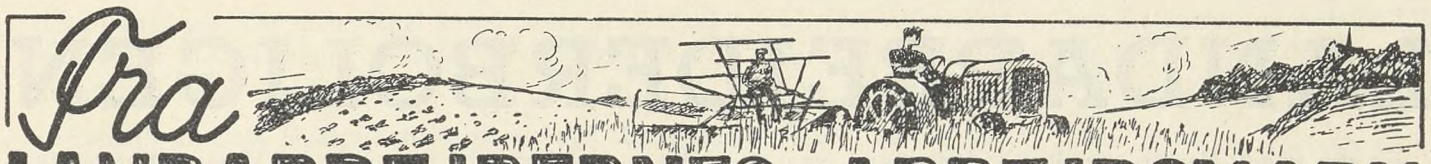

Fra LANDARBEJDERNES ARBEJDSMARK

Hvad Nazisterne lovede Landarbejderne, og hvad de holdt af Løfterne.

De politiske Førere i Tyskland klager stadig over, at Udlandet har saa lidt Forstaaelse af Nationalsocialismens Argumentering. De skulde selv engang høre, hvad Folk siger, naar de nationalsocialistiske Føreres Ordstrøm styrter ud af Radioen; man hører Lytterne sige, hvorfor brøler de Herrer i Tyskland saa højt? Og naar den udenlandske Lytter er det tyske Sprog mægtigt, saa spørger han videre: Hvorfor skælder de tyske Herrer saadan? Men de udenlandske Lyttere nøjes ikke med at spørge, de danner sig ogsaa et Skøn, og dette lyder: Dersom de tyske Herrers Argumenter var gode, behøvedes de ikke at brøle og skabe sig paa den Maade. Men saadan har det været i Aarene siden 1933. Ogsaa paa den sidste Partikongres i Nürnberg brølede og skældte man ud i Æteren. Fagforbundene fik ogsaa deres Overfusning.

Til en Begyndelse fremlagde Herr Ministerpræsident, Rigsluftstrafikminister, Flyvergeneral, Rigsjægermester, Rigsforstmester, Diktator for 4-Aarsplanen, o. s. v., *Hermann Göring,* Spørgsmaalet: Hvad er der blevet af Fagforeningerne? Han svarede som følger: De blev med fuld Ret ophævede, efter at deres Førere i Forvejen var rendt (»stiften gegangen«). Det er blevet en Vane, at de nationalsocialistiske Førere eller Foredragsholdere smykker deres Taler med at laane af Gangsternes Ordskat. »Stiften« betyder i Gangsterjargon, flygte. Hvordan var det i Virkeligheden i 1933? Under den nationalistiske Terror havde man smidt en stor Del af Arbejderførerne i Fængsel eller Koncentrationslejre, en anden Del har Nationalsocialisterne myrdet. Dette gælder ogsaa for det tyske Landarbejderforbunds Førere. En stor Del af Forbundets Funktionærer og Tillidsmænd blev fængslet og mishandlede. Ogsaa Medlemmer af Forbundets Hovedbestyrelse blev fængslet. Et Medlem (J. Schmaus) blev pryglet til Døden. De andre Landarbejderførere blev af Nazisterne fjernet fra deres Pladser. Herr Gørings Udtalelser har derfor ikke noget med Sandheden at gøre.

Men Herr Göring siger ogsaa noget om de tyske Arbejderes Løn. Han siger bl. a.: »Hvad Lønningerne angaar, saa maa de holdes gaaende. Hvor Lønnen var utilstrækkelig, blev den forbedret og forhøjet. Dette gik naturligvis ikke ved alle Erhvervsgrene. Det skal være vor utrættelige Omsorg at skaffe den sociale Fordeling. Vi skal i første Linie med jernstærk Haand holde Priserne, for at den tyske Ernæring og Forsørgelse ogsaa i Fremtiden kan holde den opadgaaende Kurve, som der hidindtil har været«. (Berliner Börsen Zeitung, Nr. 427, 12. September 1937).

Ogsaa her tager Herr Göring Fejl. Efter Nazisternes Mening var Landarbejderlønningerne i 1933 uforsvarlige. Den 15. Maj 1933 skrev den nationalsocialistiske Repræsentant for det tyske Landarbejderforbund, Herr Gutsmiedl i »Der Landarbeiter« ordret: »Tyske Land- og Skovarbejdere! Vi ved, at jeres Lønninger er de daarligste og laveste i hele den tyske Befolkning.«

Göring og Gutsmiedl tiltrods har der ikke fundet nogen Lønforhøjelse Sted for Landarbejderne. Landarbejderens Lønninger er tværtimod blevet mindre, han er blevet lænket til Bedriften, forlader han Faget, bliver han straffet, forlader han Bedriften, saa har han kun at sulte ihjel, thi Arbejdsløshedsunderstøttelse har man ogsaa frarøvet ham, og det vil ikke vare længe, før man ogsaa sætter Naturalydelserne ned, saa at den, efter Herr Gørings Mening »opadgaaende Kurve for den tyske Ernæring rolig og sikkert kan fortsættes.«

Paa Nürnberg Partikongressens særlige Møde af den »*Deutsche Arbeitsfront*« talte bl. a. Herr Ley; ogsaa han beskæftigede sig med Fagforeningerne og i Særdeleshed med den vedvarende Opbygningsside.

Erindrer vi os nu atter, hvad Gutsmiedl skrev i 1933, han skrev ordret: »Tyske Land- og Skovarbejdere! I kan forlade jer paa, at vi Nationalsocialister skal oprette en samlet, sluttet Stænderorganisation af eders Fagforeninger.«

Hvad sagde Herr Ley herom i 1937? Vi citerer ordret efter samme Nr. af Berliner Børsen Zeitung: »Da jeg nogle Dage efter Overtagelsen af alle Fagforbund kom til »Føreren« og meddelte ham, jeg har nu overtaget alle Fagforbundene, og det var vel saa paa Tiden, at det kunde fæstnes ved Lov, og vi fra Ledelsens Side fik Anerkendelse som »Arbejdsfront«, sagde vor Fører i sin faderlige ømme Tone: »Vi vil endnu afvente, hvad der bliver ud af det forbyttede Barn«. ... »I Tyskland er det en Gang for alle forbi med Opbygning paa Stænderne.«

I 1933 begyndte man med Dannelsen af en Stændernes Opbygning. Rigsernæringsstanden var Begyndelsen. I Rigsernæringsstanden er samtlige Landbrug indbefattet. Lederen af Rigsernæringsstanden er Rigslandbrugsminister Darré. I 1933 anbefalede Darré ogsaa de andre Erhvervsgrupper at danne lignende Erhvervsstænder, men disse Tanker var det hurtigt slut med igen. Den nævnte og saakaldte »Reichsnährstand« (Rigsernæringsstanden) kan man ikke ophæve nu, den er særlig nødvendig i Tilfælde af Krig, men med »Stænderopbygningen« (ständischer Aufbau) er det almindelig set uigenkaldeligt forbi.

Det er i det mindste de Herrer Gørings og Leys Mening. Deres Udtalelser paa Partikongressen i Nürnberg er klare. Men disse Redegørelser faar først deres Betydning, naar man sammenligner dem med tidligere Udtalelser og Pjecer. Nationalsocialisterne regner med Menneskenes Glemsomhed, derfor er det fra Tid til anden nødvendigt gennem Eksempler at belyse Nationalsocialisternes Ordstrøm og Handling.

Efter I. L. F.'s Bulletin.

JURIDISK SPØRGETIME

Landsretssagfører *Krøl Nielsen* besvarer juridiske Spørgsmaal Mandag og Torsdag Aften Kl. 18—19 (6—7). Gratis for vore Medlemmer mod Forevisning af Medlemsbogen.

Spørgetimen holdes *Nørrevoldgade 22*[1].

LANDARBEJDERBOLIGEN

Er der noget, der er skamløst i dette Land, saa er det de Tjenesteboliger, Daglejer- og Fodermestrehuse, som findes omkring i Landet. De er ikke altid lige menneskeværdige.

Vi har her i Landet 16,674 Landarbejdere, der har fast Ansættelse som enten Kreatur-, eller Hestepassere

Typisk gammel Landarbejderbolig. Smaa Vinduer spærer Lyset ude.

eller Daglejere. Det er disse gifte, fast ansatte Landarbejdere, der bebor Tjenestehusene. Det er først og fremmest vore 2000 Herregaarde, der benytter denne Kategori af Arbejdskraft, idet man her har meget daarligt Arbejde, som man vanskeligt kan faa ugifte Mennesker til at udføre — ialt Fald vilde der blive en evig Skiften. Dernæst er det de store Proprietærgaarde og nogle faa middel og mindre Gaarde, der beskæftiger gifte Arbejdere. For de sidste to Gruppers Vedkommende er det næsten udelukkende som Fodermestre, man beskæftiger gifte Landarbejdere. Ganske faa Gaardmænd er begyndt at holde en gift Forkarl, noget man maa hilse med Glæde. Hermed forøges Mulighederne for den gifte Landarbejder i Landbruget.

Men hvilke Huse byder man disse faste Landarbejdere at bo i! Der er blevet sagt som en almindelig Karakteristik af den danske Bonde, at han er smaalig. Det faar vi en tydelig Fornemmelse af i dette Tilfælde. Gamle, forlængst faldefærdige Rønner, et Par Værelser i en Husende eller, hvor det nu kan lade sig gøre at stable en Familie ind med de mindst mulige Omkostninger, er den faste Landarbejders Bolig. Undertiden kan man finde en saadan Landarbejderbolig beliggende klods op ad Gaardens Mødding. Det kan man kalde hyggelige Omgivelser! Og undertiden bestaar den af et gammelt Skovfogedhus, Enkebolig eller anden Embedsbolig beliggende i en Skovpynt langt fra Arbejdspladsen, Gaarden.

Det mest karakteristiske ved alle disse Huse er, at de er gamle og uden Bekvemmeligheder af nogen Slags. Undertiden har man ikke engang Vand paa Stedet — og altsaa slet ikke indlagt i Husene. Vandet skal bæres til Huset. Det er en uudholdelig Tilstand, idet man altid mangler Vand og altid skal spare paa det. Især paa Vaskedage og ved andre Lejligheder, hvor der bruges meget Vand, er denne Ordning meget utilfredsstillende. Tidt gaar det ogsaa saadan, at man fra Gaardens Side, hvis Gaarden er forpligtet til at bringe Vandet, mener, at der bruges for meget. Det bliver i saa Tilfælde tidt til en ren Naadesag at faa det tilstrækkelige Vand.

Det er dog ikke alle Landarbejderboliger, der er gamle og daarlige. Nogle enkelte Steder findes der nye, godt indrettede Boliger, der ser baade hyggelige og pyntelige ud. Men samtidig findes der ogsaa en Type af forholdsvis nye Boliger, der er Skampletter paa det danske Landskab. De udtrykker en enestaaende Nøgenhed i deres Udseende og mangler enhver Form for Pyntelighed. Det er Huse, som er bygget ud fra Betragtningen: Saa billigt som muligt. De giver i Reglen Husly til to Familier, een i hver Husende. Husene bestaar af en aflang Murklods, næsten uden Sokkelafsætning og med et temmelig fladt Tag af et billigt Materiale, Tagpap eller Blik. Dertil de fornødne Vinduer og en Dør i hver Ende af Huset.

Noget Haveanlæg findes sjældent udover lidt Jord omkring Huset, som kan dyrkes, om man vil. Grundet paa manglende kollektive Aftaler — der skulde sikre jævnt gode Arbejdsforhold og Lønninger overalt, saa det ikke behøvedes at flytte hvert Aar paa evig Jagt

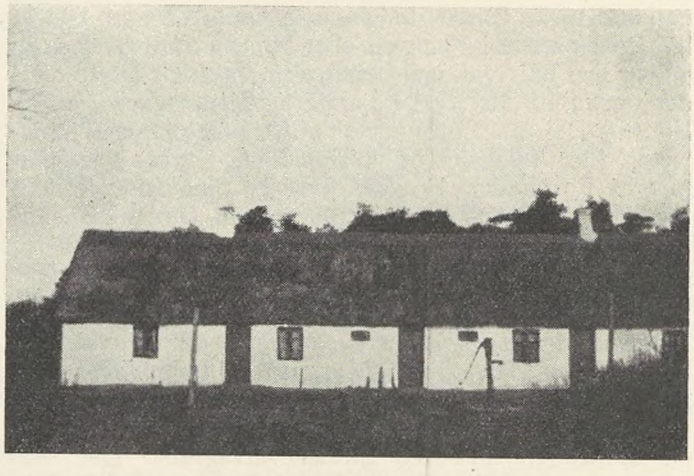

Flerefamiliehus i Forbindelse med større Gaard.

efter at faa det bedre — er Landarbejderen et Nomadefolk, der tidt skifter Bopæl. Og da der ikke er noget i »Haven« i Forvejen fra tidligere Beboere, og man fra Gaardens Side ikke har sørget for, at den Smule Jord, der hører til Huset, er indrammet af en Hæk, og at der findes Frugtbuske, Rabarberblokke og desl. i Haven, taber den nye Beboer Lysten til at gøre noget ud af Haven udover at lægge nogle Kartofler og plante

lidt Grøntsager, der som Regel tørrer bort af Mangel paa Vand. Den tilfældige Beboer ved jo ikke, hvor længe han bliver boende.

Endelig er disse Huse forsømte baade med Kalk og Maling. For det første har den tilfældige Beboer ikke hverken Raad eller Lyst til at bekoste ret meget paa et Hus, som han ikke ved, hvor længe han bliver boende i, og for det andet er han i Reglen dødtræt om Aftenen, naar han kommer fra Arbejde, og kan nok trænge til at hvile sig i den korte Tid, der er ham undt til Fritid.

Bekvemmeligheder kunde ellers nok tiltrænges, saa det var lidt nemt at ordne de huslige Sysler, naar tidt baade Mand og Kone kommer hjem fra Arbejde samtidigt. Men Vand har man — som sagt — ikke; sjældent findes der et Vaskehus til Landarbejderboligen; tidt er Køkkenet et lille ufremkommeligt Rum, hvor der næppe er Plads til et Primusapparat, Gas er ganske udelukket, og Komfuret er af en Aargang, saa man maa forbavses over, at Nationalmuseet ikke forlængst har forlangt disse gamle Komfurer udleveret. Men det kan jo ikke bruge dem alle.

Som Køkkenet, er Stuerne smaa, næsten ufremkommelige Rum. Væggene er tidt i en forfærdelig Forfatning, fulde af Fugtskjolder fra en daarligt isoleret Grund og med forslidt Tapet. Kun i yderste Tilfælde lader de forskellige Ejere af disse Huse Dørene og Vinduerne male. Mange Steder er Gulvene raadne og fulde af Huller, saa der maa lægges Brædestumper over Hullerne og de skrøbelige Steder, for at man kan færdes der med Sikkerhed. En Fodermesterfamilie i Jylland, der boede i et saadant ældre Hus, kunde ikke

Nyere, men dog utilfredsstillende Landarbejderbolig.

færdes i den ene Halvdel af Soveværelset uden øjeblikkelig at træde igennem, men maatte kravle over hinanden for at komme i Seng. Under Gulvet huserede Rotterne; hver Nat gnavede de sig igennem, en Nat med det Resultat, at de løb med den ene Halvdel af Beboerens Underbenklæder. Dette Tilfælde er desværre ikke enestaaende.

Der er tidligere her i Bladet blevet skrevet om Landarbejderboligen, og hvilken Betydning en ordentlig Bolig har for Sundheden og for at kunne opdrage Børnene ordentlig. Det skal derfor ikke uddybes nærmere her.

Tjenesteboligsystemet kan vi ikke vente at komme af med i den nærmeste Fremtid, men vi kan forlange, at de Huse, der stilles til Raadighed for gifte Landarbejdere, er i en forsvarlig Stand og beliggende et ordentlig Sted. *Landarbejderens Bolig skal ikke bestaa af et eller andet tilfældigt gammelt Hus,* Bonden har staaende, *eller et Par tilfældige Rum i en Ende af en*

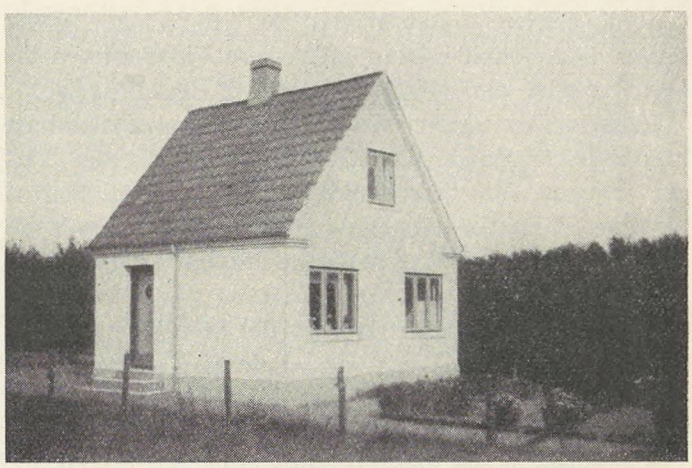

En lille, men dog menneskelig udseende Landarbejderbolig.

Staldbygning. En Forudsætning for, at Landbruget kan kræve at faa den tilstrækkelige Arbejdskraft, er, at der bydes denne Arbejdskraft ordentlige Boliger at bo i. Det gælder saavel for den gifte som for den ugifte Landarbejders Vedkommende. Hvorfor skal Landarbejderen altid nøjes med noget gammelt, hvorfor kan der aldrig bydes ham et nyt og pænt Hus at bo i i Lighed med det her afbildede. Man maa huske, at den Bolig, Landarbejderen faar at bo i, bliver hans og hans Families Hjem lige saa vel som Gaardens Hovedbygning er Gaardejerens Hjem. Mange Steder betragter man Karlene og den gifte Landarbejders Tjeneste paa en Gaard som noget midlertidigt, hvorfor man ikke behøver at gøre saa meget ud af deres Boliger. Denne Betragtning er meget fejlagtig, for selvom deres Ophold paa den enkelte Gaard er midlertidig — et umenneskeligt System —, saa har disse Mennesker dog ikke andet Hjem, end de Karleværelser og Tjenesteboliger, der findes rundt omkring i og ved Gaardene.

Det er ganske godt, at man gaar over til at benytte gifte Folk i Stedet for ugifte. Men de Steder, hvor der ønskes knyttet en gift Mand til Bedriften, bør man samtidig være klar over, at der maa gives disse gifte Landarbejdere en ordentlig Bolig at bo i.

Landbrugserhvervet maa efterhaanden naa til at blive et Erhverv, der giver menneskelige Levevilkaar til sine Udøvere ligesom andre Erhverv. Men til menneskelige Levevilkaar hører ogsaa en ordentlig Bolig.

Svend.

Venstrepressen raser

Medens Oppositionen paa Rigsdagen har indtaget en spagfærdig Holdning og nærmest syntes at have tabt Melodien, er den venstresidige Oppositionspresse saa meget mere aktiv ude i Landet.

Denne Presse, der siden Venstres Nedværdigelsesperiode begyndte, har haft til Opgave at plumre Vandene for derved at skabe Begrebsforvirring blandt Vælgerne, er for Tiden stærkt optaget af at bekendtgøre, hvorledes Socialdemokratiet — personificeret ved Ministeriet — har svigtet de ved Valget givne Løfter. Dette skulde ikke mindst være Tilfældet overfor Spørgsmaalet om Tilvejebringelse af Beskæftigelse.

Beskyldningen herom bringes til Torvs paa den mest hæsblæsende Maade, idet flere Paastande herom kædes sammen. Man har blandt andet den Dristighed at tillægge Valutaordningen beskæftigelsesnedbrydende Egenskaber, uagtet det modsatte tilfulde er dokumenteret.

Paa anden Maade er der ved det af Ministeriet udøvede Initiativ ført Bevis for, at den i Venstrepressen som ovenfor nævnt fremkomne Paastand om »svegne Løfter« er ganske hen i Vejret.

Ikke alene er der ved adskillige Love, der direkte tilstræber at skabe Beskæftigelse, søgt at bøde paa Tidens mange Vanskeligheder i beskæftigelsesmæssig Henseende, men mange af de øvrige forelagte og vedtagne Love har direkte virket inciterende paa Beskæftigelsesgraden. Det kan saaledes anføres, at Loven om offentlig Forsorg, der vedtoges i 1933 ved Bestemmelserne om Opførelse af Alderdomsboliger rundt om i Landets Kommuner i meget høj Grad virkede paa gunstig Maade indenfor de lokale Omraader.

Ved Ændringen af denne Lov i Foraaret blev der yderligere tilføjet, at Kommunerne paa nærmere Betingelser kunde opnaa Tilskud til Opførelse af Aldersrenteboliger, hvor Aldersrentenyderne kunde leje egen Lejlighed og saaledes bevare det Frihedens Præg over deres private Hjem som utvivlsomt ønskes af de fleste. Ogsaa denne Ændring i Loven vil indirekte virke stimulerende paa Beskæftigelsesgraden i mange Kommuner, hvor der kan opnaas Enighed om Paabegyndelsen af saadanne Bygninger.

Paa samme Maade vil ligeledes den nye Lov om Folkeskolen virke, idet Loven indeholder Bestemmelser om Tilvejebringelse af Gymnastiksale i Tilknytning til de Skoler, som ikke hidtil har haft en saadan, hvilket praktisk talt vil sige de allerfleste Landsbyskoler. Mange andre Bestemmelser i samme Lov vil virke i Retning af mere Beskæftigelse.

Men foruden de allerede vedtagne Love forbereder Ministeriet en Lov om yderligere Sanering af Byggevirksomheden. Forslag herom har allerede været forelagt Rigsdagen og befinder sig for Tiden under Udvalgsbehandling.

For denne Lovs Vedkommende — og det gælder forøvrigt ogsaa de allerede tidligere vedtagne Love — er det imidlertid af Betydning, at der i Kommunalbestyrelserne tages Beslutning om at føre Ministeriets og Rigsdagens Flertals Initiativ videre gennem en omfattende Anvendelse af Lovenes Bestemmelser.

Men en saadan Velvilje har man forgæves spejdet efter i mangfoldige af Landets Kommuner, hvor der fremdeles bestaar et Styre, som ikke er interesseret i, at Lovenes fulde Udnyttelse aabent skal dokumentere Ministeriets Indsats til Gavn for øget Beskæftigelse.

Lovene er imidlertid en Kendsgerning og selv det største Venstrepressebrøl vil ikke kunne overdøve Arbejdernes Krav om, at den Beskæftigelse, som der er skabt Betingelser for Iværksættelse af, virkelig bliver til noget.

Det vil være en Opgave for mange af vore Fagfæller, som er Medlemmer af Kommunalbestyrelser, enten det saa er i By eller paa Landet, at drage Omsorg for, at Venstres Repræsentanter bliver stillet overfor Løsningen af de Opgaver i beskæftigelsesmæssig Henseende, som Venstres Presse i forblindet perfid Indstilling har søgt at eliminere Tilstedeværelsen af ved usandfærdige Angreb paa Socialdemokratiet og dets Ministerium.

R—dt.

Museumsforedrag for Arbejdsløse

Komitéeen for Museumsforedrag for de Arbejdsløse har atter i Aar skabt Mulighed for, at de Arbejdsløse ved Besøg paa Museer, med dertil knyttede Foredrag, vil faa Lejlighed til at tilbringe nogle interessante Timer midt i den tvungne Ledighed.

Der er ialt 10 Museer, der kan beses under kyndig Ledelse. Ikke mindst dette vil medvirke til, at Besøgene virkelig faar den oplysende og underholdene Betydning, som er tilsigtet. Der er heller ingen Tvivl om, at Museumsbesøgene i vid Udstrækning vil være et udmærket Supplement til den omfattende Studiekredsvirksomhed, som ligeledes har stor Tilslutning blandt de Arbejdsløse.

Hidtil har der været aflagt Besøg paa Tøjhuset, Nationalmuseet, Thorvaldsens Museum og Statens Museum for Kunst.

Der fortsættes i December Maaned med Foredrag og Besøg paa følgende Museer:

FREDAG d. 3. DECEMBER: Kunstindustrimuseet. Museumsassistent Erik Lassen. Foredrag: *Gammelt Sølvtøj.* Lysbilleder. Omvisning.

FREDAG d. 10. DECEMBER: Mineralogisk Museum, Sølvgade. Magister E. M. Nørregaard. Foredrag: *Hvorledes det danske Landskab blev til.* Lysbilleder. Omvisning.

FREDAG d. 17. DECEMBER: Zoologisk Museum, Krystalgade. Dr. Ingvald Lieberkind. Foredrag: *Fuglenes Liv og Færden.* Lysbilleder. Omvisning.

Derefter holdes der Juleferie. Første Møde i det nye Aar bliver Fredag den 7. Januar 1938. Den Hirschsprungske Samling, Stockholmsgade. Direktør Carl V. Petersen. Foredrag: *Skagens Malere.*

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

OPMANDSKENDELSE

Mellem Dansk Arbejdsmands Forbund som Klager og Sammenslutning af Arbejdsgivere indenfor Jern- og Metalindustrien paa A/S Burmeister & Wain's Vegne som Indklagede er der opstaaet følgende to Uoverensstemmelser.

Da der indenfor de af Organisationerne valgte Voldgiftsmænd ikke kunde opnaas Flertal for Afgørelsen af de nedenfor under 1) fremstillede Uoverensstemmelse, paahviler det for saa vidt undertegnede Opmand at afgøre Sagen ved Kendelse.

For den anden Uoverensstemmelses Vedkommende har et Flertal paa 3 af de 4 faglige Voldgiftsmænd stemt for det nedenfor under 2) angivne Resultat. Til dette slutter Opmanden sig med den nedenfor fremstillede nærmere Begrundelse.

1) Ifølge § 13 i Overenskomsten af 3. Juli 1937 mellem Jernindustriens Sammenslutning og Dansk Arbejdsmands Forbund faar Arbejdsmænd, som paa Skibsværfterne beskæftiges i Støberiet, et Tillæg af 1 Øre til den overenskomstmæssige Mindstebetaling, og Arbejdsmænd, som hos andre Virksomheder under Jern- og Metalindustriens Sammenslutning tilsiges til at deltage i en Støbning, faar et Tillæg af 60 Øre pr. Støbedag — alt med mindre de nævnte Tillæg dækkes gennem Akkord paa det paagældende Arbejde.

Hos A/S Burmeister & Wain har Forholdet i en lang Aarrække været det, at Antagelseslønningerne ved Støberiet paa Teglholmen (Jern- og Metalstøberi samt Staalformeri og Staalværk) har ligget 3 Øre højere pr. Time end Antagelseslønningerne ved Selskabets andre Afdelinger. Under nærværende Voldgiftssag er der saaledes fremlagt en af Selskabet udarbejdet »Lønberegning pr. 1. Februar 1927, hvorefter Antagelseslønnen for Støberiet er 74 Øre pr. Time exkl. Skalatillæg, for alle andre Afdelinger 71 Øre pr. Time, endvidere er fremlagt en tilsvarende Lønberegning pr. April 1931, hvorefter Antagelseslønnen for Støberiet er 76 Øre for alle andre Afdelinger 73 Øre. Denne Difference mellem Antagelsesløn ved Støberiet og ved de andre Afdelinger er faktisk opretholdt, ogsaa efter at Selskabet i 1929 havde indført en Bonusordning, hvorved der blev tillagt Arbejdsmændene i Staalformeriet paa Teglholmen et nærmere bestemt Tillæg til de ansatte Timelønninger for Produktion pr. Arbejdstime udover et fastsat Mindstemaal.

Efter at Forligsmandens Mæglingsforslag, der blev lovfæstet den 9. April d. A., havde fastsat Mindstetimelønnen for Arbejdsmænd til 80 Øre og Mindstebetalingen for Timelønsarbejde til 101 Øre har A/S uden Forhandling med Arbejdsmændene ophævet den hidtil bestaaende Forskel mellem Antagelseslønningerne indenfor Støberiet og i Selskabets øvrige Afdelinger, saaledes at Antagelseslønnen nu overalt er 80 Øre plus Skalatillæg.

Herimod har Dansk Arbejdsmands Forbund nedlagt Indsigelse, og Forbundets Paastand under nærværende Sag gaar ud paa, at Aktieselskabet kendes pligtigt til fra den 9. April d. A. at regne at afregne Antagelseslønningerne for Arbejdsmænd i Støberiet med 3 Øre udover Antagelseslønningerne i Selskabets andre Afdelinger, altsaa med 83 Øre pr. Time exkl. Tillæg. Til Støtte herfor henviser Forbundet til den ovennævnte gennem en lang Aarrække bestaaende Ordning, som Selskabet efter Forbundets Formening i hvert Fald ikke vil kunne frigøre sig for uden gennem en Opsigelse overensstemmende med Overenskomstens § 6, Stk. 6. Forbundet anfører yderligere, at den 3 Øres Difference i Antagelseslønningerne har sin Oprindelse fra den Omstændighed, at der ikke er tillagt Støberi-Arbejdsmændene det i Overenskomstens § 13 ommeldte Støbedags-Tillæg.

Sammenslutningen og Aktieselskabet paastaar Frifindelse for Forbundets Klage. De Indklagede bestrider, at der enten aftalemæssigt eller kotumemæssigt er skabt nogen Ret for Støberi-Arbejdsmændene til højere Antagelsesløn, og henviser i saa Henseende navnlig til, at Lønordningerne, som de bl. a. har fundet Udtryk i de foran omtalte under Voldgiftssagen fremlagte »Lønberegninger«, ikke fikserer nogen fast Difference mellem Antagelseslønningerne i Støberiet og i de andre Afdelinger, men angiver Antagelseslønningerne til forskellige bestemte Timebeløb, hvorved man kun har villet give Udtryk for de Antagelseslønninger, der faktisk var gældende, da Lønberegningerne blev opstillet, men ikke har villet give Arbejdsmændene noget Tilsagn om, at en bestemt Difference fremtidig skulde opretholdes. Ifølge Overenskomstens § 13 har Arbejdsmændene i Støberier paa Skibsværfter kun Krav paa 1 Øres Tillæg til Timelønnen, men de Indklagede gør gældende, at den omtalte Bonusordning i Virkeligheden er en Akkord-Afløsning, som i Medfør af Overenskomstens § 13 maa fritage Arbejdsgiveren for at betale de sammesteds foreskrevne Tillæg. De Indklagede bestrider, at den højere Antagelsesløn i Støberierne oprindelig skulde have ækvivaleret et Afsavn af Støbedags-Tillæg, idet saadant Tillæg aldrig har været gældende for Støberier paa Skibsværfter.

Heroverfor er det af Klagerne gjort gældende, at B. & W. Afdeling paa Teglholmen ikke kan betragtes som noget »Skibsværft«.

Opmanden finder at maatte give Arbejdsmands Forbundet Medhold i dets Opfattelse. Opmanden finder, at den gennem en lang Aarrække under skiftende Lønsatser og uafhængigt af Bonusordningen stadig opretholdte Difference i Antagelseslønningerne efterhaanden har antaget en saa fast Karakter, at den ikke uden videre kan ophæves af Selskabet, men at den maa henføres til de lokale Overenskomstforhold, som kun kan opsiges efter Reglerne i Overenskomstens § 6. Opmanden kan under de saaledes foreliggende Forhold ikke tillægge det afgørende Betydning, at Lønberegningerne ikke udtrykkelig fikserer Differencen, men kun angiver bestemte Timelønsbeløb, og da disse Lønberegninger stadig er tilstillet Arbejdsmændenes Tillidsmænd paa Arbejdernes Vegne, finder Opmanden, at Arbejderne efterhaanden har haft Føje til at regne med Løndifferencen som en lokal overenskomstmæssig Ordning. Om Ordningen oprindelig har staaet i Forbindelse med et bortfaldet Støbedags-Tillæg eller ikke, maa herefter være uden Betydning.

2) Tvisten drejer sig om, hvorvidt en Arbejdsmand, som den 27. Maj d. A. fratraadte hos A/S Burmeister & Wain og den følgende Dag tog Ansættelse paa Maanedsløn som Chaufför hos en Arbejdsgiver, der ikke er Medlem af Sammenslutningen, har Krav paa Feriebetaling hos Selskabet for Ferieaaret 1. Maj 1936—30. April 1937.

Det er under Sagen oplyst, at den paagældende har haft fuld Beskæftigelse hos Selskabet i hele Ferieaaret og saaledes har opsparet fuld Feriebetaling, at han hos sin nye Arbejdsgiver har haft 6 Dages Ferie inden 15. September 1937, og at han forsaavidt opfylder de i Overenskomstens § 17 fastsatte Betingelser for at opnaa fuld Feriebetaling.

Fra Selskabets og Sammenslutningens Side gøres det imidlertid gældende, at den paagældende Arbejder, som efter det oplyste har faaet Løn under Ferien hos den nye Arbejdsgiver, ikke kan have Krav paa tillige at oppebære Feriebetaling hos sin første Arbejdsgiver, hvorved han altsaa vilde faa dobbelt Feriebetaling for samme Tidsrum.

Voldgiftsretten finder imidlertid at maatte give Forbundet Medhold i, at det ved Bedømmelsen af, om den paagældende har Krav paa Feriebetaling hos Aktieselskabet, bør lades ude af Betragtning, om han hos sin nye Arbejdsgiver modtager Betaling for den Ferie, som han ifølge § 17 har været pligtig at holde for at bevare Retten til Feriebetaling, og som han faktisk har holdt indenfor den i Paragraffen fastsatte Ferietid.

Overenskomstens Feriebestemmelser foreskriver, at betalt Ferie under Fortabelse af Ferieretten for det følgende Aar skal benyttes som Ferie, og at Arbejderne ikke i Ferien maa paatage sig andet betalt Arbejde. Disse Betingelser har den heromhandlede Arbejder opfyldt. Overenskomstens Feriebestemmelser er derimod ikke uforenelige med, at den paagældende i Ferietiden ogsaa modtager Løn hos den senere Arbejdsgiver, og Voldgiftsretten finder, i Mangel af Hjemmel herfor, ikke at kunne statuere, at han skulde have mistet sin Ret til Feriebetaling hos den første Arbejdsgiver, fordi den senere Arbejdsgiver finder for godt ogsaa at yde ham fuld Løn i den paagældende Ferietid, ligesom man ejheller vil kunne gøre hans Ret til Feriebetaling hos den første Arbejdsgiver afhængig af,

at han hos den anden Arbejdsgiver skaffer sig en yderligere Ferie uden Løn.

Herefter afsiges følgende:

Kendelse:

1) A/S Burmeister & Wain kendes pligtig til fra den 9. April 1937 at regne at aflønne Arbejdsmændene i Støberiet paa Teglholmen med en Antagelsestimeløn, der ligger 3 Øre højere end Antagelseslønnen i Selskabets andre Afdelinger.

Opsigelse af dette Forhold kan ske overensstemmende med Reglerne i den faglige Overenskomsts § 6, Stk. 6.

2) A/S Burmeister & Wain er pligtig at yde den ovenomtalte Arbejdsmand fuld Feriebetaling for Ferieaaret 1936—37.

Opmandens Honorar, 150 Kr., bør betales med Halvdelen af hver af Parterne.

København, den 6. November 1937.

(sign.) Oluf H. Krabbe.

DET INTERNATIONALE ARBEJDSBUREAU

Hvem vil være ansvarlig for 40 Timers Ugens Skæbne?

Der maa og vil engang komme en Tid, hvor den økonomiske og sociale Fornuft atter kommer til sin Ret og hvor Mennesker, der lever under en anden og bedre Ordning vil forelægge sig det Spørgsmaal, hvorledes det var muligt, at gennem mange Aartier Millioner af arbejdsløse søgte Beskæftigelse i Bedrifter, der producerede henholdsvis søgte at producere en stadig større Mængde af Varer for et aftagende eller stagnerende Forbrug. I denne fremtidige Verden vil man utvivlsomt undersøge, hvem der egentlig var ansvarlig for, at Arbejdstiden ikke blev nedsat trods den fremskridende tekniske Udvikling og den dermed følgende større Arbejdsydelse.

Det er derfor nødvendigt, forsaavidt dette i det hele taget er muligt, allerede nu at fastholde Ansvaret herfor. C. Mertens har i sin Egenskab af Formand for Arbejdergruppen og Viceformand i det internationale Arbejdsbureaus Forvaltningsraad ydet et Bidrag til Klaring af dette Problem i en Artikel i den belgiske Landsorganisations Blad »Le Mouvement Syndical Belge« (20. Oktober 1937).

Med Rette henviser Mertens paany til, at det var Fagforeningerne, der efter i Aartier at være gaaet ind for en almindelig Forkortelse af Arbejdstiden i Aaret 1931 indenfor Arbejdsbureauets Ramme rejste Spørgsmaalet om 40 Timers Ugen og siden den Tid ikke har forsømt nogen Lejlighed til stadig paany at skyde dette Problem i Forgrunden af den offentlige Debat trods Modstand fra næsten alle Sider.

Det var ogsaa Fagforeningerne, som fra den første Begyndelse henviste til, at Metoden med Hensyn til en gradvis Gennemførelse af 40 Timers Ugen i de enkelte Industrigrene var dømt til at mislykkes, da, saaledes som Mertens paany siger, »en saadan Fremgangsmaade vilde kræve Aartier, inden man vilde have opnaaet en almindelig Gennemførelse af 40 Timers Ugen.« »Den praktiske Erfaring var endnu værre end de værste Pessimister havde forventet. I Virkeligheden har siden den Tid kun 2 Konventioner faaet Tilslutning af et Flertal paa de internationale Arbejdskonferencer.«

Man er nu efter Pres fra Fagforeningernes Side atter vendt tilbage til Metoden vedrørende en almindelig Gennemførelse af 40 Timers Ugen. Det fornyligt i Prag afholdte Møde af Arbejdsbureauets Forvaltningsraad har derfor besluttet at sætte Spørgsmaalet paa Dagsordenen for Arbejdskonferencen i 1938.

Dermed begynder et nyt Afsnit i Kampen for Gennemførelsen af denne Reform, et nyt Ansvar lægges dermed over paa de kompetente Instansers Skuldre. Naar man afstaar fra en hurtig Behandling paa kun en Arbejdskonference — denne Metode er hidtil altid slaaet Fejl — er Grunden den, at selv om man paa denne Maade først vil kunne hidføre den endelige Afgørelse i 1939, saa bør man ikke lade noget Middel uforsøgt for at naa frem til en for alle Parter antagelig og saavidt mulig grundig og velovervejet Løsning.

Naar man nu i Prag er slaaet ind paa en Vej, der udskyder den endelige Afgørelse til 1939, vil maaske til den Tid den økonomiske Udvikling — man taler allerede om, at den næste økonomiske Krise vil sætte ind i 1940 — bidrage sin Del til at understrege Nødvendigheder og Ansvar.

Mertens nagler allerede nu Ansvaret fast, idet han redegør for de enkelte Afstemningsresultater: Arbejdsgiverne — med Undtagelse af den franske og amerikanske Arbejdsgiverrepræsentant — bekæmpede Arbejdergruppens Forslag. Arbejdergruppen fik kraftig Støtte af Justin Godart og Lubin, d. v. s. Frankrigs og U. S. A.'s Regeringsrepræsentanter. Det var ogsaa disse to Delegerede, der paa Grundlag af den af Jouhaux og Mertens stillede Resolution fremsatte det Forslag, der senere vedtoges med 20 Stemmer imod 6. De for Forslaget afgivne 20 Stemmer fordelte sig som følger: 1) Arbejdergruppens 8 Stemmer, 2) den franske og amerikanske Arbejdsgiverrepræsentant. 3) Regeringsrepræsentanter fra Brasilien, Kina, Frankrig, Kanada, Meksiko, Norge, Polen, Spanien, U. S. A. og Jugoslavien. Fire Lande undlod at stemme, nemlig England, Japan, Indien og Chile. Ruslands og Italiens Delegerede var ikke nærværende.

Mertens bemærker hertil: »Vi kan sige, at ingen af Forvaltningsraadets Medlemmer havde forventet et saa godt Resultat«. Uden Tvivl har den Overvejelse ikke været uden Indflydelse paa Afstemningsresultatet, at der indtil 1939 endnu vil rinde meget Vand i Genfersøen, og at der til den Tid ogsaa vil være Lejlighed til at unddrage sig et for vidtgaaende Ansvar. Men det modsatte kan ogsaa blive Tilfældet. Netop fordi der endnu er længe til den afgørende Stund, og fordi Nødvendigheden af en kortere Arbejdstid vil gøre sig gældende med stadig større Styrke, vil Ansvaret hvile saa meget tungere paa dem, hvis Holdning kunde begunstige et Fejlslag.

I. F. C.

Elevator-Ulykkerne maner til Forsigtighed

Meddelelse fra Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet.

Ved Undersøgelser af Elevator-Ulykkestilfælde konstateres ofte, at Elevatorer i mange Tilfælde benyttes og behandles paa ulovlig Vis, og at dette har været den direkte Aarsag til mange Elevator-Ulykker. Forsyndelserne bestaar navnlig i, at Elevatorer benyttes til andet Formaal eller med større Belastning, end de er beregnet til (rene Godselevatorer bruges til Persontransport, hvilket ikke mindst gælder Byggeelevatorer paa Byggepladser; Godselevatorer med kun een Persons Ledsagelse benyttes til Befordring af flere Personer; saavel Gods- som Personelevatorer overbelastes). Endvidere konstateres ofte som Aarsag til Ulykkestilfælde, at Elevatorer er benyttet under Leg, og at der er øvet Hærværk mod de tekniske Installationer.

Dette Uvæsen kan Fabriktilsynet ikke komme til Livs, idet det kræver en Overvaagen, som Tilsynet ikke er i Stand til at præstere, og som ogsaa ligger udenfor dets Opgaver. Man har derfor rettet en Henvendelse til Politiet med Anmodning om dettes Bistand, men yderligere har man anset det for rigtigst at rette en direkte Appel til Arbejderne om ikke selv at misbruge og ikke at tillade, at andre misbruger mekanisk drevne Elevatorer.

Paa Arbejdspladserne er det fortrinsvis Arbejdere, Elevator-Ulykkerne gaar ud over; det er derfor i Arbejdernes egen Interesse, naar man anmoder dem om at erindre, at Fabriktilsynets Eftersyn af Elevatorer kun tilvejebringer Sikkerhed ved disses Benyttelse, naar Elevatorerne behandles og bruges efter Hensigten.

Man indskærper derfor indtrængende Arbejderne at undlade at bruge Elevatorer til andre Formaal eller i videre Omfang, end de er beregnet til, og anmoder dem om direkte at medvirke til at hindre, at andre Arbejdere, hvorved navnlig tænkes paa unge Mennesker, bærer sig uforsvarlig eller uforsigtig ad.

Meldem rørt

32. Kreds — Murermester Magnus Nielsen, Stenvad. Mesteren er indgaaet paa at betale efter den til enhver Tid mellem D. A. F. og Hovedorganisationen for Mesterforeninger i Byggefagene i Danmark gældende Overenskomst.

Brahetrolleborg — Murermester Niels Post. Afd. meddeler os, at Mesteren har indmeldt sig i Landhaandværkernes Hovedorganisation.

33. Kreds — Aarhus Amt. Angaaende Løn- og Arbejdsvilkaar for de ved Amtet beskæftigede Arbejdere er der oprettet Overenskomst. Arbejdstiden er 8 Timer, der falder mellem Kl. 7 Morgen og 5 Eftermiddag. Timelønnen fastsættes til at være den mellem Entreprenørforeningen og D. A. F. til enhver Tid gældende, for Tiden 109 Øre. Alm. Overarbejdstakster. For Arbejde i bymæssigt bebyggede Kommuner betales et Tillæg til Timelønnen af 15 pCt. De Arbejdere, der er beskæftiget ved Tjære eller Colas eller Asfaltarbejde betales med et Tillæg til Timelønnen af 15 pCt.

Vestenskov Afd. — Gdr. Bærentzen, Brødebølle. I ovennævnte Sag var der Strid imellem vort Medlem Jørgen Larsen og Gaardejer Bærentzen, Brødebølle, angaaende det af Jørgen Larsen paastaaede Løntilgodehavende hos Gaardejeren, stort 50 Kr. Ved Retten blev Gdr. Bærentzen frifundet, idet Retten i det væsentligste har lagt Bevisbyrden paa Landarbejderen for ikke at have faaet den ham tilkommende Løn.

Horne Afd. — Godsejer Clausen, »Hvedholm« pr. Faaborg. I ovennævnte Sag er oplyst, at Godsejer Clausen har indmeldt sig i Arbejdsgiverforeningen med Gammelgaard og Lidsø, men ikke med Hvedholm, Bindernæs og Myggefjed. Imidlertid har Godsejeren tilskrevet os den 8. August og meddelt, at han vilde indmelde sig i Arbejdsgiverforeningen, saaledes at ogsaa Hvedholm fremtidig vilde følge dennes Overenskomster, hvilket vi har bekræftet som en Tiltrædelsesoverenskomst.

32. Kreds — Løvenholm Skovdistrikt. Den med Løvenholm Skovdistrikt afsluttede Priskurant er nu godkendt af Skovrideren og færdigtrykt. Da den ikke indeholdt Opsigelsesbestemmelse, men iøvrigt er optrykt helt paa Basis af de for Frijsenborg, Lindenborg og Sjællands Skovbrug afsluttede Skovbrugsoverenskomster, har vi meddelt Skovrideren, at vi betragter den i disse Overenskomster fastsatte Opsigelsesfrist 3 Maaneder til en 1. Maj som gældende ogsaa for de ovennævnte Skovdistrikter.

Lohals-Hou Afd. — Charlottenlund Skovdistrikt. Med Proprietær Fenger, Charlottenlund Skovdistrikt, er afsluttet Overenskomst gældende for Sæsonen 1937—38 og med en Forhøjelse af de hidtidige Priser paa 10 pCt. Overenskomsten skal formentlig dog opsiges til 1. Maj 1938.

38. Kreds — Greve Brockenhuus-Schack, »Barritskov«, Barrit. Med ovennævnte Arbejdsgiver er afsluttet Overenskomst, for Skovbrugets Vedkommende med Tiltrædelse i det væsentligste af den til enhver Tid gældende sjællandske Skovbrugsoverenskomst og gældende, saa den tidligst kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør 1. Maj 1939.

For Avlsgaardens Vedkommende er der truffet en Aftale hvorefter Daglønnen forhøjes med 50 Øre og at der optages Forhandlinger om tilsvarende Forhøjelser af Akkordarbejdet.

Thirstrup Afd. — Nøruplund Skovdistrikt. Med Proprietær Frigaard, Nøruplund Skovdistrikt, er afsluttet Overenskomst, som kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Oktober. Timelønnen er 80 Øre. Akkordpriserne er gennemgaaende forhøjet med 6, 8 og 10 pCt.

34. Kreds — Herregaarden »Aakjær« ved Ørting. Overfor »Aakjær« blev der i Høst etableret Strejke og senere varslet Sympatistrejke med Hensyn til Transport og Behandling af Cikorierødder. Herefter er der afsluttet Overenskomst saavel for Landbrugsarbejdet som Skovbrugsarbejdet. For Landbrugets Vedkommende med Tiltrædelse af den til enhver Tid gældende Landbrugsoverenskomst i Maribo Amt med enkelte Ændringer og for Skovbrugets Vedkommende med Tiltrædelse af den sjællandske Skovbrugsoverenskomst, ligeledes med enkelte Ændringer.

Forbundet — Statsskovene. Forhandlingerne om ovennævnte Sag er nu afsluttet med, at Statsskovbruget er indgaaet paa, at nye Vejanlæg, større Vejafgravninger, Vejpaafyldninger, Vejbelægning samt Skærveslagning til disse, der udføres efter 30 Millioner-Loven, betales efter Entreprenøroverenskomsten.

Gesten Afd. — Entreprenør Gren, Vamdrup. Den i nærværende Sag omskrevne Entreprenør har underskrevet Overenskomst med Forb. om at respektere den jyske Dræningsoverenskomst.

Brovst Afd. — Gdr. Sofus Jacobsen, Thorup. Vort Medlem P. Bundgaard Thomsen blev efter en Uoverensstemmelse med Gdr. Jacobsen bortvist af sin Tjeneste. Sagen er nu bilagt med, at vort Medlem har faaet udbetalt sin Løn efter Paakrav.

45. Agitationskreds — Murermester J. Christensen-Knudsen, Drengsted. Mesteren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst.

Skodborg — Skodborg Kommune. Ved Forhandling med Sogneraadet er der opnaaet Enighed om en Overenskomst. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn og Akkordpriser i Henhold til Entreprenøroverenskomsten. Regler for Behandling af faglig Strid. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. April.

Frederikssund — Frederikssund Byraad. Ved Forhandling med Byraadet er der opnaaet Enighed om en Overenskomst for vore ved de kommunale Værker beskæftigede Medlemmer. Arbejdstid 48 Timer ugentlig. Ugeløn 74 Kr. Timeløn for faste Pladsarbejdere 140 Øre. I Sygdomstilfælde betales fuld Løn den første Uge, derefter 65 pCt. af Lønnen i indtil 1 Aar fra Sygdomsdagen. Ved Tilskadekomst betales fuld Løn i indtil 3 Maaneder, derefter 65 pCt. af Lønnen i indtil 1 Aar fra Ulykkesdagen. Sommerferie i indtil 12 Dage. Der er indført Bestemmelse ang. Behandling af faglig Strid. Opsigelse med 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

40. Kreds og Kolding A. — Grusgravsejer M. Lund, Alminde. Der er ved Forhandling opnaaet Enighed om en Overenskomst, hvorved nævnte Grusgravsejer indgaar paa at respektere den mellem Foreningen af Grusgravsejere og Skærvefabrikker og D. A. F. til enhver Tid gældende Overenskomst. Der beskæftiges kun Medlemmer af D. A. F. Overenskomsten kan med 3 Mdr. Varsel opsiges til en 1. Marts.

Grønbjerg Afd. — Dræningsmester Jens Chr. Nielsen, Thorsted pr. Tim. Ovennævnte Dræningsmester har tiltraadt den med Jysk Dræningsmesterforening til enhver Tid gældende Overenskomst.

32. Kreds — Lyngsbækgaard pr. Femmøller. Bestyrer Møller Lyngsbækgaard, har tiltraadt Overenskomsten om Landbrugsarbejde, vi i Sommer afsluttede med 4 store Gaarde paa Djursland, hvorefter Sommerdaglønnen er 640 Øre, ved Korn- og Frøhøst i mindst 5 Uger 765 Øre pr. Dag, om Vinteren 590 Øre, alt for Løsarbejdere. Opsigelse med 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Vejgaard Afd. — Proprietær Møller, Øster Sundby. Med ovennævnte Arbejdsgiver er oprettet Overenskomst om Kartoffeloptagning. Prisen er 60 Kr. pr. Td. Land med og indtil 50 Td. Kartofler pr. Td. Land, herudover gives et Tillæg paa 5 Kr. pr. Td. Land.

1. Kreds — Tærskeværksejerne Aage Petersen, Inger Olsen og Johs. Petersen. Med ovennævnte Tærskeværksejere, der tilsammen har 5 Tærskeværker, er oprettet Overenskomst. Timelønnen er 110 Øre. Fyrbødere, Ilæggere, Binderpasser og Sækkebærer betales et Tillæg til Timelønnen paa 10 Øre. Arbejde udover 48 Timer ugentlig betales med et Tillæg til Timelønnen paa 25 pCt. Overenskomsten kan opsiges med 2 Mdr. Varsel til en 1. Maj.

Aars Afd. — Gaardejer Thomsen-Danielsen, Aars. Ovennævnte Sag er sluttet med, at det paagældende Medlem har faaet det Beløb, han krævede hos Arbejdsgiveren, men ganske vist paa den mærkelige Maade, at Gaardejeren ikke har indbetalt Pengene til den Sagfører, hvem Incassationen var overgivet, men derimod det sociale Kontor i Aars, der har viderebesørget Beløbets Udbetaling til vort Medlem. Saa vidt det kan ses, har Socialkontoret nægtet at anvise Arbejdskraft til Gaardejeren, før denne havde ordnet sig med det omhandlede Medlem.

29. Kreds — Militærlejren i Kompedal Plantage. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Militærnægternes tagen Arbejde hos Egnens Landmænd, er nu sluttet med, at der mellem Forbundets Afdelinger i Moselund, Thorning og de arbejdspligtige, er indgaaet Overenskomst, hvorefter de arbejdspligtige kun vil tage Arbejde, saafremt der ikke findes arbejdsløse i vedkommende Kreds, og kun til tarifmæssig Løn. Det er derhos oplyst, at de arbejdspligtige ikke har taget og ikke agter at tage Arbejde i Kellerup Kommune.

Vejgaard Afd. — Aalborg Kuske og Chaufførers Afdeling. Mellem ovennævnte Afdelinger var opstaaet Uoverensstemmelse om en af Vejgaard Afdeling med Vognmand Bech afsluttet Overenskomst for dennes Landbrugsarbejde. Uoverensstemmelsen er nu bilagt med, at den afsluttede Landbrugsoverenskomst skal opsiges til 1. Maj 1938 og Forhandlingerne om en ny skal føres og afsluttes af Vejgaard og Kuskenes og Chaufførernes Afdelinger i Fællesskab.

Vognmand Bechs Kuske og Chauffører havde hidtil været beskæftiget ved al Kørsel i Forbindelse med Bechs Landbrug og var for dette blevet aflønnet efter Kuskenes og Chaufførernes Overenskomst. Dette er rigtignok ogsaa sket efter Afslutningen af Landbrugsoverenskomsten, men man ønsker dette Forhold stærkere klarlagt i den nye Landbrugsoverenskomst.

Gørlev Afd. — forskellige Grundforbedringsarbejder. I nærværende Sag har Forbundet paa Foranledning af vor Grundforbedringsrepræsentant i Holbæk Amt, Peter Petersen, tilstillet Landbrugsministeriet 5 Klager over Grundforbedringsarbejder, udført ved uorganiserede Arbejdere. Landbrugsministeriet har for de 4 Sagers Vedkommende erklæret, at der ikke kunde udbetales Tilskud til den Del af Arbejdet, som de uorganiserede havde udført.

Holsted Afd. — Gdr. Hans Østergaard, Lykkeskjær, Holsted. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en Uoverensstemmelse mellem vort Medlem Anker Jakobsen og ovennævnte Gdr. angaaende indestaaende Vilkaarspenge, hvilken Uoverensstemmelse resulterede i Fæstemaalets Ophævelse, er ved Retten afgjort med Gaardejerens Frifindelse. Sagens Omkostninger blev ophævet.

25. Kreds — Gdr. Niels Andersen, Øster Uttrup, pr. Aalborg. Ovennævnte Sag, der drejede sig om vort Medlem Juul Olsens Tilgodehavende for udført Lugearbejde hos Gdr. Andersen, er forligt med, at vort Medlem til fuld Afgørelse har faaet udbetalt 12 Kr.

Brænderup Afd. ang. et Dræningsarbejde. Fredag den 13. August 1937 fandt der et Møde Sted i nærværende Sag. Paa dette Møde erklærede Oluf Johansen, der fungerer som Arbejdsleder, at Arbejderne var sikrede den tarifmæssige Betaling og herudover vilde de faa Andel i et eventuelt Overskud, der maatte fremkomme. Da Johansen er Formand for en af vore Afdelinger, maa man vel gaa ud fra, at der dermed er Sikkerhed for, at Arbejderne vil blive aflønnet rigtigt, og Sagen maa hermed betragtes som afsluttet.

34. Kreds — Gdr. Jørgen Andersen, Tolstrup. Ovennævnte Sag, der drejede sig om Bortvisning af vort Medlems Søn grundet paa, at denne var kommen til Skade og indlagt paa Sygehus, er bilagt med, at Karlen har faaet sit Tilgodehavende plus Kostpenge under Sygehusopholdet med ialt 198 Kr. 14 Øre.

Herlufmagle Afd. — Forpagter Howitz, Viborggaard. I ovennævnte Sag, der drejede sig om uberettiget Bortvisning af vort Medlem Havemand Oscar Christiansen fra Viborggaard, er der, efter at Sagen var anlagt ved Retten, sluttet Forlig, hvorefter vort Medlem til fuld Afgørelse af sit Mellemværende fik udbetalt 275 Kr.

Hillerød Afd. — Statens Gaard »Faurholm«. I ovennævnte Sag var der opstaaet Uoverensstemmelse om Aflønning af et Brolægningsarbejde paa Faurholm. Arbejdet bestod i Brolægning af en Svinegaard ca. 133½ m² og mindre Reparationer af Gaardspladsen paa tilsammen 40 m². Ved en Mægling blev Sagen bilagt med, at der til de 2 paagældende Medlemmer efterbetaltes 30 Kr. til fuld Afgørelse.

Jyderup Afd. — Dræningsmester Vald. Jørgensen, Holbæk. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en Uoverensstemmelse om, efter hvilken Gruppe et Grundforbedringsarbejde skulde afregnes, er ved Mægling bilagt med, at Arbejderne har faaet efterbetalt ialt 14 Kr.

Olstrup Afd. — Forpagter Lawaetz, Holmegaard pr. Olstrup. Forpagter Lawaetz, Holmegaard, har en Overenskomst med Forbundet, der bygger paa Landsoverenskomsten af 1929. I Henhold til denne har Lawaetz ment at være berettiget til at træffe Aftaler med Løsarbejderne om, at disse skulde lade sig aflønne efter andre Vilkaar end fastlagt i Overenskomsten. Den trufne Aftale gik ud paa, at Arbejderne skulde være sikret Arbejde hver Dag i Høsten uanset Vejrliget, til Gengæld blev de kun afregnet som faste Arbejdere plus 40 Øre pr. Dag i Huslejegodtgørelse. Forbundet har efter at være gjort bekendt med Forholdet bestridt, at Overenskomsten af 1929 kan praktiseres, som det er sket. Der har været afholdt en Mægling. Her erklærede Lawaetz, at Aftalen ikke har været til nogen økonomisk Fordel for ham, og han er villig til for Fremtiden at afregne Løsarbejderne som krævet af Forbundet. De Løsarbejdere, der var indgaaet paa den af Lawaetz foreslaaede Aftale, havde allerede efter 10—12 Dages Forløb selv hævet Aftalen ved at ophøre med Arbejdet, og Forbundet har under Hensyn til alle foreliggende Omstændigheder frafaldet Krav om Efterbetaling.

Søllested Afd. — Søllestedgaard. Paa Søllestedgaard var opstaaet Uoverensstemmelse om Betalingen for Rensning af Mursten fra de brændte Bygninger. I Henhold til Landbrugsoverenskomstens § 6 har vi forlangt dette Arbejde betalt efter den derfor gængse Priskurant. Ved en Mægling er Betalingen for Rensninger derefter fastsat til 750 Øre pr. 1000 Sten.

Brabrand — Hesteskofabriken. Der er nu efter gentagne Forhandlinger blevet oprettet Overenskomst med Fabriken. Arbejdstiden er 8½ Time paa Ugens 5 første Dage og 5½ Time om Lørdagen. Mindstetimeløn for Arbejdsmænd ved Maskinerne 130 Øre plus Interesseakkord. For Plads- og Lagerarbejde er Mindste-Timelønnen 120 Øre. For Ungarbejderne fastsættes følgende Mindstetimelønninger: fra 14—15 Aar 35 Øre, fra 15—16 Aar 42 Øre, fra 16—17 Aar 50 Øre, fra 17—18 Aar 60 Øre plus Interesseakkord. Arbejderne har Ret til i Overenskomstperioden at rejse Krav om højere Løn i Henhold til Løfteparagrafen. Alm. Overtidsbetaling. Tillidsmandsregler. Sommerferie som i Jernindustrien baade for voksne Arbejdere og for Ungarbejdere. Der beskæftiges kun Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Overenskomsten træder i Kraft straks (10' September 1937) og kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1' Oktober.

Støberiarbejderne — Firmaet »Ambi«, Søborg. Afdelingen har faaet Sanktion til at indlede Forhandling om Oprettelse af Overenskomst. Overenskomst er oprettet. Arbejdstid 8 Timer daglig. Timeløn 110 Øre, for særligt Arbejde 115 Øre. For Ungarbejdere fra 18 til 19 Aar 90 Øre pr. Time og fra 19 til 20 Aar 100 Øre pr. Time. Disse Lønninger gælder dog kun for unge Arbejdere, der har været beskæftiget i Virksomheden og ved væsentligt samme Arbejde før deres fyldte 18 Aar. Der indføres Akkord i saa vid Udstrækning som muligt. Alm. Overtidsbetaling og alm. Betaling for Natholdsarbejde. Tillidsmandsregler og Regler for faglig Strid. 6 Dages Sommerferie i Forbindelse med 2 Søndage. Feriebetalingen er 2 pCt. af Gennemsnitsfortjenesten i det forløbne Aar. Firmaet beskæftiger kun organiserede Arbejdere. Overenskomsten træder i Kraft fra den 22. April d. A. og kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til Ophør en 1. April.

Struer — Firma Allerup ny Maskinfabrik, Odense. Afdelingen meddeler, at Firmaet har et Arbejde i Entreprise paa Oddesundbroen, og her har vore Medlemmer rejst Krav om Montagetillæg i Henhold til Overenskomsten, uden at Firmaet har viliet indgaa herpaa. Vi har skrevet til Sammenslutningen og efter en Del Korrespondance er Sagen gaaet i Orden, og vore Medlemmer faar Montagetillægget.

Støberiarbejderne — A/S Burmeister & Wain, Christianshavn. Jern- og Metalindustriens Sammenslutning klager over, at vore Medlemmer, der er beskæftiget ved Murerarbejde i Staalværket, Staalformeriet og Smedien, har stillet Krav om en Timefortjeneste paa mindst 180 til 200 Øre for nævnte Arbejde, skønt det gennem mange Aar har været lønnet med 112 Øre pr. Time plus Smedetillæg, men Firmaet har for at undgaa Arbejdsvægring gaaet ind paa Arbejdernes Krav. Sammenslutningen kræver imidlertid Sagen behandlet efter Mæglingsreglerne. Der har været afholdt Mæglingsmøde, men Enighed er ikke opnaaet, hvorefter Mæglingsmændene forbeholder sig deres Stilling. Sammenslutningen har ikke siden foretaget sig videre i Sagen, og da Arbejdet bliver betalt, som Arbejderne kræver, har vi ikke fundet Anledning til at foranledige Sagen viderebehandlet.

Horsens A. — A/S Jysk Ilt- og Acetylengasfabrik. Afdelingen har klaget over, at Fabriken aflønner et af vore Medlemmer med en mindre Betaling end fastsat i Overenskomsten. Vi har ladet Klagen gaa videre, og der har været afholdt Mægling, hvor Firmaet er indgaaet paa at betale vort Medlem i Henhold til Overenskomsten.

Lysbro — Teglværkerne. Der er opstaaet Strid om Brænderlønningernes Tillæg i Henhold til Mæglingsforslaget af 1936, idet Afdelingen mener, at Brænderne faar for lille Tillæg i Henhold til dette Mæglingsforslag. Der har været afholdt Mæglingsmøde om Sagen, hvor man enedes om, at der efterbetales hver Brænder 43 Øre pr. Uge for Sæsonen, og for de følgende Sæsoner aflønnes de efter Overenskomsten mellem Organisationerne.

Fabrikarbejderne — A/S Glud & Marstrands Fabriker, Amager. Afdelingen klager over, at Firmaet nægter at betale den hidtil gældende Pris af 25 Øre pr. Ton for Aflæsning af Blik og Jern for et Parti Blik, der er hjemkommet i Ruller. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvorfra den vistes tilbage til ny lokal Forhandling, og Afdelingen har derefter meddelt, at Sagen ved denne er gaaet i Orden paa for vore Medlemmer tilfredsstillende Maade.

Skibsværftsarbejderne — A/S Burmeister & Wain, Refshaleøen. Afdelingen meddeler, at de af vore Folk, der er beskæftiget i Maskinafdelingen (4 Mand) daglig maa arbejde i Spisetiden med at bringe Materialer om Bord i Skibene, idet de ikke kan benytte Kranerne i den normale Arbejdstid, og de kræver ekstra Betaling for dette Arbejde. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvorunder Firmaet oplyste, at det for alle Arbejdergrupperne var Kotume, at nødvendigt Arbejde i Spisetiden udføres uden Tillæg, og under Hensyn hertil har Afdelingen frafaldet at forfølge Sagen videre.

Fabrikarbejderne — A/S Dansk Legetøjsindustri. Afdelingen har klaget over, at Firmaet, der er indmeldt i Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, ikke betaler vore Medlemmer efter Overenskomsten. Sagen har været behandlet efter Reglerne, uden at der er opnaaet Enighed, og vi har derfor gjort Skridt til at faa Sagen indbragt for Den faste Voldgiftsret. Ved det før Sagens Indbringelse for Retten under Hovedorganisationernes Medvirken afholdte Møde opnaaedes imidlertid Enighed, idet Firmaet til fuld Afgørelse af den skete Underbetaling betaler Forbundet Kr. 275,00.

Skelund — Visborg Teglværk. Afdelingen klager over, at Teglværket nægter at betale Arbejderne den i den lokale Overenskomst fastsatte Pris for Fyldning af Trosser til Haandstrygerne. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at der betales 7 Øre pr. Trillebør af Ler, der trilles i Trosserne, og Efterbetaling i Forhold hertil for Sommeren 1937.

Glostrup — Traadvarefabriken, Glostrup. Afdelingen har rejst Krav om Oprettelse af Overenskomst, men har ikke kunnet faa Forhandling etableret, hvorfor den har anmodet vort Forbund om at tage sig af Sagen. Imidlertid har Firmaet indmeldt sig i Sammenslutningen, og Overenskomsten med denne er herefter gældende. Vi har overfor Sammenslutningen krævet Mæglingsmøde afholdt i Anledning af de af vore Medlemmer fremsatte Krav om Forhøjelse af de bestaaende Lønninger, samt Krav om Ferieløn. Der har været afholdt Mæglingsmøde, og herunder enedes man om Ugelønninger til de forskellige Arbejdere fra Kr. 53,— til Kr. 66,—. Endvidere enedes man om, at Arbejderne faar 3 Dages Ferie med Løn for indeværende Aar, og herefter indgaar Firmaet under de almindelige Ferieregler.

Bramminge — Bramminge Teglværk. Afdelingen klager over, at Teglværket sidder et i Den faste Voldgiftsret fastsat Forlig, hvorefter Teglværket skal overholde Overenskomstens Bestemmelse om at kun beskæftige organiserede Arbejdere, overhørig, idet Teglværksejeren beskæftiger sine Sønner, der ikke er Medlemmer af Fagforeningen. Vi har paany indbragt Sagen for Den faste Voldgiftsret, og ved et nyt Forlig er Teglværksejeren indgaaet paa at overholde Overenskomsten og betale en Bod af 100 Kr. til Afdelingen.

Støberiarbejderne — A/S Burmeister & Wain, Teglholmen. Afdelingen har klaget over, at Firmaet, naar vore Medlemmer faar en Timelønsforhøjelse, giver denne som et særligt Tillæg, hvorved Arbejderne bl. a. ikke faar Overtidsbetaling af den fulde Timeløn. Sagen har været behandlet efter Reglerne og er sluttet, idet Parterne er enige om, at en Forhøjelse af Lønnen, der gives til den enkelte Arbejder, naar dette ikke er Tillæg for specielt Arbejde, lægges til den personlige ansatte Grundløn, saaledes at der ogsaa ydes Overtidsbetaling af den givne Forhøjelse.

Aarhus St. — A/S Frichs. Afdelingen meddeler, at vore Medlemmer i Støberiet, Kærnemageriet og Renseriet har rejst Krav om højere Løn, uden at Kravet er imødekommet. Sagen har været behandlet efter Reglerne, hvorfra den vistes tilbage til ny lokal Forhandling, og herunder er Firmaet indgaaet paa at forhøje Lønnen for 10 Mand med 2 Øre pr. Time pr. Mand. Endvidere indgik Firmaet paa yderligere at forhøje Lønningerne for lavest lønnede indenfor et Tidsrum af 2 Maaneder.

Helsingør S. — Gummifabriken »Tretorn«. Afdelingen klager over, at Firmaet har forlangt, at Arbejderne skulde udføre dobbelt Gummibelægning ved Kalandermaskinen, saaledes at Arbejdet skal udføres 2 Gange, uden at Firmaet vil give den dobbelte Akkordpris for Arbejdet. Endvidere klages over, at Firmaet har ansat en Arbejdsdreng i Modelværkstedet. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om at henvise Spørgsmaalet angaaende Arbejdet ved Kalandermaskinen til Afgørelse af en faglig Voldgift, medens Sagen vedrørende Arbejdsdrengen toges tilbage. Ved Mødet i Voldgiftsretten enedes man om en forligsmæssig Ordning, hvorefter der fastsættes en Pris af Kr. 2,85 pr. 100 m for 2 Gange Gummibelægning.

Lysbro — Lysbro Fabriker. Afdelingen har klaget over, at Firmaet ikke har aflønnet en paa Virksomheden beskæftiget Ungarbejder efter den gældende Overenskomst. Der har været afholdt Møde paa Fabriken, hvor Firmaet indgik paa til fuld Afgørelse af Sagen at udbetale 20 Kr. plus 2 Dages Feriebetaling.

Skaade — Emiliedal Teglværk. Afdelingen har klaget over, at man ikke ved lokal Forhandling har kunnet komme til Enighed om Fastsættelse af Akkord for Arbejde ved Tagstensmaskine. Sagen har været behandlet efter Reglerne, hvor man enedes om, at der ved Tagstensmaskinen betales 205 Øre pr. 1000 pr. Mand til 2 Fratrillere, 1 Fratager, 1 Møllepasser og 1 Mand til at sætte paa Trillebøre eller Transportbaand samt skifte med Fradrageren. Lergraverne til Tagstensmaskinen skal være 2 Mand a Kr. 2,98 pr. 1000 til hver Mand samt 1 Dags Ekstramand for hver produceret 24.000 Tagsten. Samtlige Priser med 5,56 pCt. Tillæg.

Fabrikarbejderne — A/S H. Hollesens Radiatorfabrik. Afdelingen har klaget over, at Firmaet ikke vil betale de hidtil gældende Akkordpriser for Arbejde ved Karnapovne. Vi har ladet Klagen gaa videre til Sammenslutningen, og efter en Del Korrespondance er Sagen gaaet i Orden, saaledes at Firmaet betaler den hidtil gældende Akkordpris.

Odense F. — Firma Ths. B. Thrige. Afdelingen har meddelt, at vore som Timelønsarbejdere beskæftigede Medlemmer i Virksomheden har rejst Krav om højere Lønninger, uden at Kravet er imødekommet. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor Firmaet indgik paa til 21 Mand at betale et Tillæg af 2 Øre pr. Time til hver; til de højere lønnede 28 Øre til Fordeling efter Firmaets Skøn, og samtidig indgaar Firmaet paa, at de til Mindstebetalingen antagne Arbejdere, saavel de nuværende som senere tilkomne, faar 3 Øres Forhøjelse efter 3 Maaneders Arbejde.

Lynge — A/S Farum Teglværker. Afdelingen meddeler, at Firmaet opfører en ny Tørrelade, og Arbejderne, der er beskæftiget ved dette Arbejde, har krævet sig aflønnet efter Entreprenøroverenskomsten. Der har været Mægling, hvor Værket indgik paa at efterbetale ialt Kr. 55,— til de Arbejdere, der har været beskæftiget ved det nævnte Arbejde.

Odense St. — A/S H. Rasmussen & Co. Afdelingen har meddelt, at Timelønsarbejderne har rejst Krav om højere Lønninger, uden at Kravet er imødekommet. Samtidig klager Afdelingen over, at Firmaet ikke betaler det fastsatte Tillæg til de hos Firmaet beskæftigede Kranførere. Der har været Mægling, hvor man enedes om at vise Spørgsmaalet om Lønkravet tilbage til ny lokal Forhandling. For Kranmændenes Vedkommende enedes man om, at hans personlige Lønning herefter er 112 Øre, hvortil lægges det overenskomstmæssige Krantillæg af 6 Øre. Vi har derefter fra Afdelingen modtaget Meddelelse om, at man ved den lokale Forhandling har opnaaet Enighed om Lønkravet, idet 14 Mand tilsammen har faaet et Tillæg af 34 Øre pr. Time.

Sukkerhusarbejderne — A/S De danske Sukkerfabriker. Afdelingen klager over, at Fabrikerne egenmægtigt vil omlægge Arbejdstiden, der hidtil har ligget fra Kl. 6 til Kl. 15 til fra Kl. 7 til Kl. 16 under Henvisning til, at man derved indskrænker Overtidsarbejdet. Endvidere klages over, at Firmaet vil indskrænke Driften saaledes, at 3 Holds-Driften ophører, og Arbejdet overføres til 2 Hold-Drift. Sagen er behandlet ved et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen under Hovedorganisationernes Medvirken, og herunder er man enedes om, at Arbejdstiden i Dagdrift lægges fra Kl. 7 til Kl. 16 med 2 halve Timers Spisetid. 3 Holds-Drift ændres til 2 Holds-Drift med 7¾ Time pr. Hold, og Firmaet erklærer, at det ikke er Hensigten med denne Ændring at medføre Indskrænkning i Arbejdsstyrken, og at Firmaet vil bestræbe sig for at fordele Akkordarbejdet, mellem de Arbejdere, der hidtil har arbejdet i Akkord. Samtidig enedes man om Regler for Overarbejde, og efter disse er Arbejderne pligtige til at udføre nødvendigt Overarbejde, der falder ind under Lovens Pkt. 4. Overarbejdet skal afspadseres i Henhold til Lovens Paragraf 5, 1. Stk. For ydet Overarbejde faar Arbejderen det overenskomstmæssige Overarbejdstillæg udbetalt samt muligt Akkordoverskud paa Lønningsdagen, medens den øvrige Løn bliver indestaaende hos Virksomheden og først udbetales, naar Afspadseringen af Overarbejdet paabegyndes, medmindre vedkommende Arbejder bliver afskediget eller fratræder Arbejdet, da Udbetalingen i saa Fald sker, naar Arbejderen forlader Virksomheden.

Støberiarbejderne — A/S F. L. Smidth & Co. Sammenslutningen har klaget over, at vore Medlemmer i Forbindelse med Medlemmer af de andre Fag, der er beskæftiget paa Virksomheden, har nægtet at udføre Overarbejde. Klagen har været til Behandling ved et Fællesmøde under Hovedorganisationernes Medvirken, hvor man enedes om følgende: 1) Overarbejdsvægringen ophører straks. 2) Der optages lokale Forhandlinger mellem Parterne om Regler for Udførelse af Overarbejde. Disse Forhandlinger skal være afsluttet 8 Dage fra Dato den 10. Sept. 1937.

Aarhus St. — A/S De forenede Jernstøberier. Afdelingen har meddelt, at vore Medlemmer, der er beskæftiget hos Firmaet, har rejst Krav om højere Løn, uden at Kravet er imødekommet. Sagen er behandlet ved Mægling, hvor man enedes om at forhøje de laveste Lønninger med ialt 22 Øre pr. Time til Fordeling.

Oliemøllerne — A/S Glad & Co. Afdelingen har klaget over, at Firmaet har krævet en mere omfattende Rensning af Tromler, saaledes at Rensningen tager meget længere Tid end sædvanligt, og Arbejdernes Akkordfortjeneste derved forringes. Sagen er behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at naar Firmaet kræver en saadan Rensningsmaade, skal den fastsatte Pris 62 Øre forhøjes til 95 Øre pr. Tromle.

Silkeborg A. — Silkeborg og Ørnsø Teglværker. Afdelingen har indberettet, at der er opstaaet Strid om Betalingen for Fabrikation af Tagsten og Mursten, ligesom der er Strid om Brænderlønningerne. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at der for Tagstensstrygningen betales Kr. 2,20 pr. 1000 og for Indsætning og Udtagning af Tagsten i Ovnen betales Kr. 2,34 til Deling mellem 2 Mand ved Indsætningen og samme Beløb til Deling mellem 2 Mand ved Udtagningen. For Brændernes Vedkommende enedes man om, at Teglværket efterbetaler 43 pr. Uge for den forløbne Sæson.

Støberiarbejderne — A/S Burmeister & Wain, Christianshavn. Vore hos Aktieselskabet beskæftigede Medlemmer har rejst Krav om højere Lønninger, uden at Kravet er blevet imødekommet, og de iværksatte derfor en Arbejdsstandsning, der imidlertid blev erklæret ulovlig, og Arbejderne idømtes 2 Gange en Bod paa henholdsvis 40 og 60 Kr. lig med 100 til hver. Lønkravet blev imidlertid, efter at Arbejdet var genoptaget, behandlet ved et Timandsmøde, hvor man enedes om, at der til Arbejdere med en Timeløn a 102, 103 og 104 Øre gives et Tillæg a 4 Øre pr. Time. Til 105 og 106 Øre et Tillæg a 3 Øre pr. Time og 107—108—109—110 og 111 et Tillæg a 2 Øre pr. Time. Hertil tillægges Tillægene efter Forligsforslaget af 27. Marts d. A. Endvidere fordeles et Beløb af ialt 210 Øre pr. Time efter Firmaets Skøn. Endelig enedes man om, at den fremtidige Antagelsesløn bliver 104 Øre, og at Arbejderne, der har været beskæftiget 3 Maaneder, yderligere har Krav paa 2 Øre mere pr. Time. Løntillægget træder i Kraft fra den 8. September d. A.

Aarhus St. — A/S Ths. Sabroe. Afdelingen meddeler, at vore Medlemmer har rejst Krav om højere Løn, uden at Kravet er imødekommet. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at Firmaet forhøjer de to laveste Lønsatser paa henholdsvis 105 og 112 Øre med henholdsvis 1 og 2 Øre eller ialt med 17 Øre pr. Time fordelt mellem de paagældende Arbejdere.

Nivaa — Humlebæk Teglværk. Afdelingen har meddelt, at der er opstaaet Uoverensstemmelse om Betalingen for Indsætning af røde Facadesten i Ovnen, idet Teglværket kræver, at Arbejderne skal sætte 2 Slags Sten i Ovnen til den almindelige Pris, hvad Arbejderne er villige til, men de kræver saa en ekstra Betaling for Arbejdet. Der har været afholdt Mægling, og her enedes man om, at Grundprisen 48 Øre forhøjes til 52 Øre. For de Sten, hvor Teglværket kræver, der skal bruges Mellemlæg, betales 58 Øre pr. 1000.

Støberiarbejderne — Firmaet H. Heineke (Ovnsætterfirma). Jern- og Metalindustriens Sammenslutning klager over, at Arbejderne har etableret Arbejdsstandsning hos Firmaet, der nogen Tid i Forvejen er blevet indmeldt i Sammenslutningen. Klagen er behandlet ved et Møde mellem Organisationerne, hvor man enedes om følgende: Den for Ovnsætterne mellem Organisationerne aftalte Overenskomst bliver i sin Helhed gældende for de hos Firmaet beskæftigede Arbejdere. Timelønnen for 2 Arbejdere fastsættes til Kr. 1,18. Antagelseslønnen for nye Ovnsættere fastsættes til Kr. 1,15.

Oliemøllerne — Firmaet A. Stelling. Afdelingen klager over, at Firmaet har nægtet at udbetale Feriepenge til et af vore Medlemmer, der har været beskæftiget hos Firmaet i ca. 9 Maaneder, og som ifølge Overenskomsten efter Afdelingens Mening har Krav paa Feriepenge. Vi har ladet Klagen gaa videre og derefter modtaget Meddelelse fra Fabrikantforeningen om, at Firmaet efter paany at have undersøgt det paaklagede Feriespørgsmaal, vil tilstille de omhandlede Arbejdere Feriepenge for 3 Dage, hvad Afdelingen havde krævet.

43. Agitationskreds har sluttet Overenskomst med Grusgravsentreprenør Charles Finsen Skov, Haderslev. Arbejdstiden er 8 Timer. Timelønnen 107 Øre. Alm. Overtidstillæg. Holddriftsarbejde betales efter Nævnskendelsen. Regler for faglig Strid. Arbejderne skal være Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. I Tilslutning til denne Overenskomst er der truffet Aftaler om en Række Akkordpriser. Overenskomsten kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. Juni.

Fabrikarbejderne har fornyet Overenskomsten med Firmaet Dansk Grafit Industri med en Forhøjelse af Timelønnen fra 120 til 125 Øre og med en Ændring i Sommerferiebestemmelsen, hvorefter afskedigede Arbejdere faar Sommerferiebetaling for den Tid, de har været beskæftiget. Overenskomsten kan med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. September.

Hillerød Afdeling — Henry Strøms Agenturforretning v. S. Strøm. Ny Overenskomst oprettet. Den ugentlige Arbejdstid 42 Timer fordeler sig paa 5 Dage. Der maa paa en enkelt Dag ikke køres udover 10 Timer, og sker dette, betales overskydende Timer som Overarbejde. Kørsel om Lørdagen betales udover den stipulerede Ugeløn med 140 Øre pr. Time for de første 6 Timer, derefter 180 Øre pr. Time for efterfølgende Timer. Uglønnen Kr. 65,00 (42 Timer) Timeløn 140 Øre. Mindstebetaling 8 Timer. Overarbejde de første 3 Timer 180 Øre pr. Time. Derefter samt paa Søn- og Helligdage, 245 Øre pr. Time. 1 Uges Sommerferie. Ulykkesforsikring de første 2 Uger fuld Løn og derefter 4,00 Kroner pr. Dag i 11 Uger. Under Sygdomstilfælde betales der efter 6 Ugers Anciennitet fuld Løn i 3 Uger minus Sygekassepengene. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af D. A. F. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Maj.

Aabenraa T. — D. D. P. A. (Grosserer C. Heidemann). Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Chauffører Kr. 60,00. Lagerarbejdere Kr. 58,00. (Løsarbejdere: Dagløn pro rate af Ugelønnen plus 50 Øre pr. Dag). Overarbejde 25—33⅓—50 og 100 pCt. Syge- og Ulykkesforsikring første 13 Uger Kr. 50,00 pr. Uge minus Sygekassepengene Kr. 2,00 pr. Dag. For Landture, der ikke er tilendebragt senest Kl. 13 Kr. 1,50 pr. Dag. Sommerferie 6 Dage i Forbindelse med 2 Søndage. Antagelse efter 1. Januar ½ Dags Ferie for hver 25 Arbejdsdage. Der udleveres Uniform. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Juli. Ved Afspadsering af Overarbejde opgøres Overarbejdet Uge for Uge, og Afspadseringen foregaar, naar Overarbejdstimernes Antal er lig med hele Dage eller hele Uger. I Afspadseringsperioden antages Ekstraarbejdere.

Chaufførerne — Rutebilejer P. Chr. Pedersen, Søborg. Den opsagte Overenskomst er fornyet paa den Maade, at Virksomheden er indgaaet paa at aflønne i Henhold til Statsbanernes Rutebiloverenskomst, saaledes som denne Overenskomst nu er og senere maatte blive. Lønnen er herefter forhøjet fra Kr. 63,00 til Kr. 67,00 og det er fastslaaet, at for Fremtiden skal der aflønnes som paa Statsbanernes Rute: København-Taastrup. Der er endvidere Enighed om, at der blandt Chaufførerne vælges en Tillidsmand, der er beskyttet jfr. de almindelige gældende Tillidsmandsregler. Overenskomsten gælder til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til Ophør en 1. April, dog tidligst 1. April 1939.

Møen — A/S Kalvehavebanens Omnibusafdeling. Overenskomsten er fornyet mod at Maanedslønningerne er hævet fra 230,00 Kr. a Kr. 275,00 til henholdsvis 245,00 Kr. og 285,00 Kr. Endvidere udleveres Beklædning til Chaufførerne vederlagsfrit.

Budene — Hovedstadens Pølsevogne (Grosserer N. Brems). Overenskomst oprettet. Der arbejdes ikke paa Folkekirkens Søn- og Helligdage. Forhandlerne erholder 20 pCt. af Salget plus Kr. 6,00 pr. Uge. Saafremt den derved fremkomne Ugeløn ligger under Kr. 47,00 erholdes Tillæg i Henhold til en udarbejdet Skala. Mindsteugelønnen Kr. 30,00. Der leveres Kitler. Sommerferie 6 Dage, for hvilke der betales Kr. 60,00. Under Sygdom Kr. 3,00 pr. Dag i 14 Dage. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Oktober.

20. Kreds (Søby Ærø Afd.) — Ærø Korn-, Foderstof- og Gødningsforretning A/S, Søby. Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 109 Øre. Ugeløn 51,00 Kr. Overarbejde 30, 50 og 75 Procent. Der maa kun beskæftiges organiserede Arbejdere. Ulykkesforsikring 3,00 Kr. pr. Dag de første 13 Uger. Den almindelige Winchmanns- og Bordarbejdsbestemmelse er gældende, og iøvrigt er der fastsat en Række Akkordsatser for Losning.

Slagelse A. — A/S Det Forenede Oliekompagni. Overenskomst oprettet efter samme Regler som for Kompagniets øvrige Depoter. Ugelønnen for Chauffører og Lagerarbejdere er ansat til Kr. 60,00.

Lager- og Pakhusarbejderne — Dansk Frøavl og Markfrøkontor (Trifolium). Under vort Arbejde med at faa oprettet Overenskomst med Virksomheden indmeldte Firmaet sig i Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening og herefter meddelte denne Forening os, at Firmaet automatisk var inde under den bestaaende Overenskomst mellem Foreningen og Afdelingen. Vi protesterede herimod under Henvisning til, at vi var i Aktion overfor Firmaet, forinden dettes Optagelse i Arbejdsgiverforeningen og i den Anledning har der været afholdt et Møde, hvor Sagen gik i Orden paa følgende Maade: Forbundet og Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening tog Forbehold med Hensyn til det principielle Standpunkt i Sagen, og derefter enedes man om, at Overenskomsten mellem Lager- og Pakhusarbejderne og Københavnske Grossisters Arbejdsgiverforening blev gældende for Virksomheden. For den tilbageværende Del af Sæsonen maa Firmaet fortsat betale Skifteholdstillæg paa henholdsvis 17 Øre og 26 Øre pr. Time. Efter Sæsonen omfattes Firmaet af de almindelige Skifteholdsregler, der er gældende mellem de 2 Foreninger.

Nykøbing Falster — Købmand J. Thye (D. D. P. A.) Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn for Chauffører og Lagerarbejdere 61,00 Kr. Overarbejde 25, 33⅓, 50 og 100 Procent. Syge- og Ulykkestilfælde 50 Kr. pr. Uge i de første 13 Uger, minus Sygekassepenge 2,00 Kr. pr. Dag. Landture, der ikke tilendebringes senest Kl. 1, Kr. 2,00 pr. Dag. Sommerferie 1 Uge. Ansættelser efter 1. Januar ½ Dags Ferie for hver 25 Arbejdsdage. Der udleveres 1 Vinter og 1 Sommeruniform. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 3. September.

Budene — A/S »Arako«. Aktieselskabet har tiltraadt Overenskomsten med Hovedstadens Brugsforening med en enkelt Ændring vedrørende Arbejdstiden.

Budene — Budcentralen »Kai«, Nøjsomhedsvej 11, samt dennes Filial, Bechgaardsgade 4. Overenskomst oprettet i Lighed med den almindelige for Budcentraler gældende.

Budene — Bud- og Transportfirmaet »Abdon«, Ndr. Frihavnsgade 83. Overenskomst oprettet i Lighed med den almindelig for Budcentraler gældende.

Lager- og Pakhusarbejderne — Firmaet W. Bähncke & Co. Overenskomsten er forlænget mod, at Maanedslønnen er hævet fra Kr. 250,00 til Kr. 265,00 pr. Maaned.

3. Kreds — Vognmændene Osvald Jensen og Rasmus Nielsen, Esrum. Vognmændene har tiltraadt Overenskomsten, som er gældende for Hillerød Vognmandsforening.

Budene — Budcentralen »Trianglen«, Blegdamsvej 118. Overenskomst oprettet i Lighed med de almindelig for Budcentraler gældende.

Slagelse A. — Vinfirmaet A/S J. P. Axelsen & Co. Overenskomst oprettet, idet Aktieselskabet er indgaaet paa at tiltræde Overenskomsten, der er gældende med Slagelse Handelsstandsforening.

Aarhus A. — »Cooperative Wholesale Society«. Efter en kortvarig Konflikt er Overenskomst oprettet. Ugelønnen 56,00 Kr. Daglønnen 10,00 Kr. og iøvrigt er de i Overenskomsten mellem Afdelingen og den lokale Arbejdsgiverforening fastsatte almindelige Bestemmelser gældende. Der maa kun beskæftiges organiseret Arbejdskraft.

Ungdomsafdelingen — Forchromningsanstalten »Nila«. Overenskomst afsluttet. Arbejdstiden 8 Timer. Ungarbejderne maa ikke beskæftiges ved Arbejde, der henhører under de voksne Arbejderes Arbejdsomraade. Timelønnen: 14—15 Aar 45 Øre, 15—16 Aar 50 Øre, 16—17 Aar 55 Øre, 17—18 Aar 65 Øre. Sommerferie ydes i samme Omfang og Forhold, som de paa Virksomheden beskæftigede Arbejdsmænd. De voksne Arbejderes Tillidsmand fungerer ogsaa som Tillidsmand for Ungarbejderne. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel.

Ungdomsafdelingen — Firma I. Kvetny's Stole- og Møbelstelfabrik. Overenskomst afsluttet i Overensstemmelse med Standardoverenskomsten for Ungarbejdere gældende mellem Træindustriens Fabrikantforening for København og Omegn og Dansk Arbejdsmands Forbund.

Ungdomsafdelingen — A. C. Schmidts Pakkassefabrik, her. Firmaet har tiltraadt Standard-Overenskomsten for Ungarbejdere, der er gældende mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Træindustriens Fabrikantforening for København og Omegn.

Ungdomsafdelingen — A/S Københavns Pakkassefabrik. A/S har tiltraadt Standard-Overenskomsten for Ungarbejdere gældende mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Træindustriens Fabrikantforening for København og Omegn.

Budene — Firmaet A/S Kodak, Vodroffsvej 26. Overenskomst oprettet. Ugentlig Arbejdstid 48 Timer. Løn: 14—16 Aar Kr. 28,00 pr. Uge, 16—18 Aar Kr. 33,00 pr. Uge, 18—21 Aar Kr. 42,50 pr. Uge, 21—24 Aar Kr. 45,00 pr. Uge, over 24 Aar Kr. 47,00 pr. Uge. Overarbejde Kr. 1,00 og Kr. 1,20 pr. Time til Bude paa henholdsvis under og 18 Aar. For hver 30 Dages Beskæftigelse 1 Dags Ferie. Under Sygdomstilfælde fuld Løn i 14 Dage minus Sygekassepenge 2 Kr. pr. Dag for Bude under og 3 Kr. pr. Dag for Bude over 18 Aar. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. September.

Graasten — Firma Lysk & Co. Firmaet har tiltraadt Overenskomsten, der er gældende mellem Havne- og Købmandsorganisationen i Graasten og Dansk Arbejdsmands Forbunds Graasten Afdeling, idet der dog er en Ændring for Ugelønnen omfattende faste Lagerarbejdere. Overenskomsten omfatter ikke Firmaets Afdeling i Avnbøl. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Ungdomsafdelingen — O. Hansen & R. J. Møllers Maskinsnedkeri, Frederiksborgvej 70. Overenskomst oprettet, idet Firmaet har tiltraadt Overenskomsten med Træindustriens Fabrikantforening vedrørende Ungarbejdere.

Ungdomsafdelingen — A/S »Silvan«. Overenskomst oprettet, idet Aktieselskabet har tiltraadt Standard-Overenskomsten med Træindustriens Fabrikantforening vedrørende Ungarbejdere.

Ungdomsafdelingen — A/S L. H. Larsens Eftf.s Pakkassefabrik. Overenskomst oprettet, idet Firmaet har tiltraadt Standard-Overenskomsten med Træindustriens Fabrikantforening vedrørende Ungarbejdere.

Ungdomsafdelingen — Firmaet P. Winthers Savskæreri og Pakkassefabrik. Overenskomst oprettet, idet Firmaet har tiltraadt Standard-Overenskomsten med Træindustriens Fabrikantforening vedrørende Ungarbejdere.

Ungdomsafdelingen — Brdr. Petersen, Nørrebrogade 215 B. Overenskomst oprettet, idet Firmaet har tiltraadt Standard-Overenskomsten med Træindustriens Fabrikantforening vedrørende Ungarbejdere.

Svendborg T. — Landpost, Rutebilejer L. Henriksen, Svendborg. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde: Første 2 Timer 152 Øre, for de næste 2 Timer 175 Øre og derefter 234 Øre pr. Time. Ugeløn for Chauffører 56,00 Kr. Timeløn 125 Øre. Timeløn for Lystkørsel 135 Øre. For Ture, der varer udover 10 Timer, betales eventuelle Ventetimer med 120 Øre pr. Time. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Fagforeningen. Sommerferie 6 Hverdage. (½ Dag for hver 25 Arbejdsdage). Ulykkesforsikring første 13 Uger 3,00 Kr. pr. Dag. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April.

30. Kreds — Clausholm og Sofie-Amaliegaards Skovdistrikter. Efter at den overfor Skovdistriktet varslede Sympatistrejke var iværksat, har der den 16. Oktober været en Forhandling, der er resulteret i Afslutning af Overenskomst, hvorefter den med Skovbrugets Arbejdsgiverforening paa Sjælland til enhver Tid gældende Overenskomst respekteres og med Betaling for Løvtræ efter Kl. 2, Naaletræ efter Kl. 1 og med fortrinsvis Antagelse af organiserede Arbejdere. Konflikten er derefter hævet.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

Dansk Arbejder

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 23 15.–12. 1937 42. Aarg.

Fred paa Jord

Den Lys-Plet i det Fjærne,
hvor mod vort Blik er vendt,
er det mon Julens Stjærne,
som netop nu blev tændt?

Nej, dine Øjne lyver
igen som ofte før:
en natlig Bombeflyver
har tændt sin Projektør.

Og stadig Kugler støbes
med samme Maal: at naa
hvert lille Barn, der svøbes
i Pjalt paa Krybbestraa.

Og Markens arme Hyrder,
trods Bøn og Bibel-Sprog,
maa bære Krigens Byrder
og Diktaturets Aag.

Oh se, der faldt en Stjerne!
Nej, hør de bange Skrig;
en Bombe i det Fjærne
blandt sønderspængte Lig.

Aage Hermann.

KAMPEN MELLEM DEMOKRATI OG FASCISME

Aaret 1937 har ikke bragt nogen definitiv Afgørelse paa noget Omraade. Ja, man kan sige, at 1937 har fortsat i samme Retning som 1936. Da man ved Udgangen af Aaret 1936 gjorde Aarets Status mellem Facisme og Demokrati op, tegnede Situationen sig visselig mørk og vanskelig for Europa: i *Spanien* rasede Kampen mellem Folkefront og Facisme; Italien, Tyskland og Rusland tog mere eller mindre aabenlyst Del i Kampen. Medens Demokratiet i Skandinavien, England og Frankrig holdt og befæstede sin Stilling, styrkedes de *fascistiske* Staters *militære* Position stadig. Alene *Roosevelts* Triumfvalg til Præsident viste, at Demokratiets Stilling fæstnedes ogsaa paa udenrigspolitiske Omraader.

Saaledes var Stillingen ved 1936's Udgang. Aaret 1937 bragte ikke den Ro og Fred, Folkene trængte til.

Ganske vist var Folkenes *indre* Bevægelse gunstig for Demokratiet. Demokratiet har intetsteds tabt Terræn, selv i Frankrig, hvor Fascismen har prøvet at bringe Folkefronten til at vakle, er Angrebet slaaet tilbage. Selv Afsløringen af Munkekutterne beviste Demokratiets Styrke. Folkefrontsregeringen Chautemps, hvis stedfortrædende Ministerpræsident Léon Blum stadig er ,opnaaede et overvældende Tillidsvotum. Regeringens Rustningsprogram blev enstemmigt vedtaget i Kammeret.

I *Holland* og *Belgien* er Fascistpartierne slaaet af Marken. I April 1937 sejrede *van Zeeland*, den nu forhenværende *belgiske* Ministerpræsident, over Degrelle. I Maj sank det *hollandske* fascistiske Parti efter en oprivende Valgkamp tilbage til Betydningsløshed.

Sammenfattende kan man sige, at de gamle vest- og nordeuropæiske Demokratier mere og mere immuniseres mod den fascistiske Smitte. Samtidig ser man i Diktaturstaterne visse Vanskeligheder, til Trods for den ensrettede offentlige Mening, Standretter og de mest brutale Diktaturmetoder. Dette ser man ikke blot i *Rusland*, hvor den indenrigske Krise i Juni tilspidsedes, og den saa stærkt beundrede Marskal Tukhaschavski og 8 andre Generaler blev henrettet. Og siden Juni er mange høje russiske Embedsmænd, Generaler og Diplomater gaaet til Tukhaschaevskis Garde. Ogsaa i *Tyskland* øges Vanskelighederne; Kirkekampen blusser stadig op igen, og under Kirkernes Faner samles en Opposition mod den totalitære Stat — en Opposition, som ikke adskilles ved Klassestridigheder. Borger og Arbejder, Intellektuelle og Bønder, Troende og Fritænkere ser i Kirken en Mulighed for Opposition og slutter op i Kulturkampens Rækker.

I Modsætning til dette gunstige Billede viser den *magtpolitiske* Udvikling ude i Verden sig ikke tilnærmelsesvis saa gunstig. Her ser vi Fasciststaternes Aktivitet. De drives fremad af deres nødlidende Folkemasser; de har intet at tabe og ved, at *Tiden* arbejder *mod* dem. Den nye Alliance: *Tyskland, Italien og Japan* bestræber sig for overalt at stifte Uro; lykkes det disse Magter, saa bestaar der en Mulighed for at drage Nytte heraf. De store demokratiske Magter, *England, Amerika* og *Frankrig*, bærer et stort Ansvar, de ved,hvad en ny Krig vil komme til at koste; de vil bevare Kulturen og sikre deres Folk Fredens og Velstandens Goder. Det er dette tragiske Misforhold, som bevirker, at Fasciststaterne stadig trænger fremad. Men der kan ikke være den mindste Tvivl om, at de *demokratiske Magter* i Virkeligheden er langt de *stærkeste*. Deres Økonomi er i Orden, de raader over alle Raastoffer og har i Praksis ubegrænsede Kapitalmidler, de har Folkene bag sig, og selv om disse hader Krigen, vil de i det Øjeblik, hvor det kommer til det afgørende Punkt, støtte deres Regeringer langt kraftigere end de af Fascismen undertrykte og udsultede Folkemasser.

Men for Øjeblikket er Situationen den: i *Spanien* er Fascismen i Løbet af det sidste Aar rykket betydeligt frem, de baskiske Provinser er gaaet tabt, man maa regne med, at 1938 vil bringe en Afgørelse foran Madrids Porte. Den spanske Republik maa kæmpe mod den internationale Fascismes Magtmidler. Ikke-Interventionen var i Fascisternes Favør. Kun naar Fascisterne for stærkt forsaa sig mod Englands og Frankrigs Interesser, greb Stormagterne ind, og i samme Øjeblik saa man klart og tydeligt, hvor Magten *i Virkeligheden* ligger: i Januar turde Tyskland ikke indlade sig paa at landsætte Tropper i *Marokko*, fordi Frankrig forklarede, at det vilde betyde Frankrigs Indgriben. I September truede »de kendte Undervandsbaade af ubekendt Nationalitet« den engelske Skibsfart i Middelhavet. Straks forenedes Frankrig og England (Nyon i September) og overtog Polititjenesten i Middelhavet. *Mussolini* forstaar straks de *virkelige* Magtforhold, han *protesterede skarpt* — og *føjede sig*. Middelhavet, som en italiensk Indsø, var kun en Drøm.

Imidlertid dannedes en ny Front i det *fjerne Østen*. Her overfaldt den japanske Militærstat det unge kinesiske Demokrati. Japan begyndte et nyt Røvertogt. Englands og Frankrigs store asiatiske Interesser stod paa Spil, men alligevel svigtede de europæiske Demokratier, som for enhver Pris vilde bevare Freden. Kineserne kæmpede forgæves i Shanghaj, Japan gennemførte sin Sejrsparade gennem den internationale Zone i Shanghaj; Englands Soldater præsenterede Gevær! Forinden havde hverken England, Amerika eller Frankrig paa Konferencen i *Bryssel* vovet at intervenere til Fordel for det angrebne Kina.

Samtidig fremsatte *Tyskland* sine Kolonikrav overfor England og Frankrig og viste en betænkelig Aktivitet overfor Tjekoslovakiet.

Saaledes ser der ud ude i Verden ved Udgangen af Aaret 1937. Og i denne Situation er det dobbelt vigtigt, *at man ikke glemmer de virkelige Magtforhold*. Som allerede nævnt: de tre store Demokratier, England, Amerika og Frankrig, er flere Gange stærkere end de fascistiske Stater, som drives frem af deres store Nødstilstand. I denne Forbindelse er det af stor Betydning, at Amerikas uudtømmelige Hjælpekilder staar til Demokratiets Disposition. Den berømte *amerikanske Neutralitetslov* er bevidst formuleret til Fordel for England. Under en kommende Krig vil Amerika kun levere til de Stater, som henter Varerne i *egne* Skibe og betaler *kontant*. Dette

kan i givet Fald kun England og Frankrig. Man kan saaledes hævde, at denne amerikanske Lov alene garanterer Englands og Frankrigs Overmagt i en kommende Krig.

Arbejderbevægelsens Ansvar i denne Tid er stort, da Fascismen er Fjenden; saavel indenrigs- som udenrigspolitisk berøres Arbejdernes Interesser overalt i hele Verden. Ganske vist er Fascismen indkapslet i Mellemeuropa og slaaet tilbage i Nord- og Vesteuropa. Men man maa heller ikke glemme, at det nu gælder om ogsaa at dreje Halsen om paa *Fascismens udenrigspolitiske Aktivitet.* Det engelske *Labour-Parti* har forstaaet dette og stemmer nu i Underhuset for Militærbudgettet. Paa Demokratiets Side kæmper som stærkeste Forbundsfælle: *Tiden.* Thi de demokratiske Staters Magtmidler vokser stærkere end de fascistiske Staters. Derfor vil den Tid ikke være fjern, hvor — for at citere Roosevelt — de ni Tiendedele af Verden vil diktere den ene modstræbende Tiendedel Freden.

Det afhænger alene af Demokratiet, hvornaar dette Tidspunkt naaes.

Indenfor Demokratiet maa Arbejderbevægelsen som Demokratiets stærkeste Støtte mere end nogensinde før forstaa disse Problemer og forstaa ogsaa af Hensyn til dem at udbygge og befæste dette Demokrati for *at forsvare sig mod Fascismen.*

H.

TILBAGEBETALING AF KOMMUNEHJÆLP

Kommunerne bør ikke anvende Sagførerincassation

Som allerede tidligere omtalt i Fagbladet kan Kommunehjælp ydet i Henhold til Loven om offentlig Forsorg af den paagældende Kommune kræves tilbagebetalt, naar det sociale Udvalg i Opholdskommunen skønner, at den der har modtaget Hjælpen er i Stand til at præstere Tilbagebetaling, uden at der derved berøves Børn, over for hvem Vedkommende har paataget sig Forsørgerpligt, det fornødne til deres Underhold.

Det Skøn, der i saa Henseende udøves af det sociale Udvalg, kan af Vedkommende forelægges for Amtmanden, i København og Frederiksberg dog for Socialministeren, til Afgørelse, og disse Myndigheders Afgørelse er endelig, saaledes at private ikke kan indanke den trufne Afgørelse for Domstolene. En lignende Ordning som den, der er gældende for København og Frederiksberg, kan af Socialministeren godkendes som gældende ogsaa for saadanne større Kommuner, hvis Forsørgelsesvæsen ledes af en selvstændig juridisk Forvaltning.

Har det sociale Udvalg i en Kommune truffet Bestemmelse om, at Tilbagebetaling af Kommunehjælp skal kræves af en eller flere Personer, bør Reglen være den, at disse Personer tilskrives med Anmodning om Møde paa Socialkontoret for om muligt at træffe en Ordning med Hensyn til Tilbagebetalingen. Og er der tilgaaet Vedkommende en saadan Anmodning, maa det tilraades de Paagældende at efterkomme denne, ikke mindst fordi en nøjere Drøftelse maaske i Forbindelse med de derunder fremkomne nye Oplysninger kan medføre, at det sociale Udvalg vil frafalde det oprindelige Krav om Tilbagebetaling.

I nogle enkelte Tilfælde, som er bleven Hovedkontoret bekendt gennem Indberetning fra Afdelingerne, har Kommunerne — baade efter forudgaaende Henvendelse til dem, af hvem Kommunehjælpen krævedes tilbagebetalt — og uden saadan forud foretagen Henvendelse, overgivet det paakrævede Beløb til almindelig Incassation hos en Sagfører, hvorved det oprindelige Beløb er bleven tillagt Incassationssalær.

Foranlediget herved har man fra Hovedkontorets Side forelagt Socialministeriet Forespørgsel om, hvorvidt en saadan Fremgangsmaade fra Kommunernes Side maa anses for forenelig med de Regler, som Loven om offentlig Forsorg giver med Hensyn til Tilbagebetaling af Kommunehjælp.

Paa denne Forespørgsel er der fra Ministeriet svaret, at Socialministeriet er af den Opfattelse, at Kommunerne i Almindelighed bør undlade at anvende Sagfører til Incassation af ydet Kommunehjælp i Henhold til det omtalte og saaledes bebyrde dem, overfor hvem saadanne Krav haves, med Udgifter til Sagførerhonorar, hvilket begrundes med, at Kommunerne i Henhold til Forsorgslovens § 304, Stk. 2 har Adgang til at søge Erstatningskravet gennemført ved Domstolene, hvorved der er givet Kommunalbestyrelserne Ret til uden forudgaaende Ansøgning at begære sig beskikket en Sagfører til uden Vederlag af Kommunen at føre Sagen i Henhold til Retsplejelovens § 331.

Iøvrigt er der i Forbindelse med det omtalte Spørgsmaal Anledning til at henlede Opmærksomheden paa, at Kommunalbestyrelsen er berettiget til at eftergive Kommune- og Fattighjælp, naar en Person i det sidste halve Aar ikke har modtaget Hjælp af den omhandlede Art, og Kommunalbestyrelsen iøvrigt skønner, at den Paagældende vil kunne klare de ham paatagne Forsørgerbyrder. En Betingelse herfor er dog, at Vedkommende ikke ved Dom er frakendt de borgerlige Rettigheder uden senere at have generhvervet dem, eller er under Tiltale for en i den offentlige Mening vanærende Handling.

Og endelig er Kommunalbestyrelsen pligtig til paa Begæring at eftergive en Person tidligere modtaget Kommunehjælp, naar Vedkommende ikke i de sidst forløbne 3 Aar har modtaget Kommunehjælp til sig selv eller til de Personer, hvis Forsørgelse paahviler ham.

R—dt.

Sønderborg Afdeling har bygget Hus

I den Række af vort Forbunds Afdelinger, som har bygget eget Hus, er nu ogsaa Sønderborg Afdeling sluttet op. Afdelingen har i den afvigte Sommer opført en

Afdelingens Bestyrelse samlet udenfor Bygningen.

Kontorejendom, af hvilken vi nedenfor bringer nogle Billeder.

Sønderborg Afdeling er hjemmehørende i den Del af vort Land, som ved Skæbnens Tilskikkelse blev dansk ved Verdenskrigens Afvikling. Af de gamle opbevarede Protokoller fra Afdelingens første Tid ses det, at Arbejdsmændene i Sønderborg blev organiseret i 1903. Der var dog ikke Tale om selvstændige Afdelinger i den Form, som vi kender det nu, men derimod om Klubber, som var henhørende under Organisationerne i Flensborg eller Kiel.

Formanden Adolf Andersen paa Formandskontoret.

Naturligvis ramte Verdenskrigen de daværende Organisationer paa meget følelig Vis. Indkaldelserne omfattede alle vaabenføre Mænd, uanset om disse havde Bopæl i Sønderjylland eller andet Sted i det tyske Rige, og derved mistede, som det vil forstaas, Medlemmerne Forbindelsen med Organisationen, og hele Organisationsarbejdet stagnerede. Først ved Krigens Ophør samledes man lidt efter lidt igen, saaledes at der ved Genforeningen omkring 1920 var ca. 350 Arbejdsmænd, der dannede en selvstændig Afdeling under Dansk Arbejdsmands Forbund.

I 1907 var der i Sønderborg opført et saakaldt »Fagforeningshuset« — hvilket svarer til det, der i andre Byer kaldes Arbejdernes Forsamlingsbygning. Her havde Af-

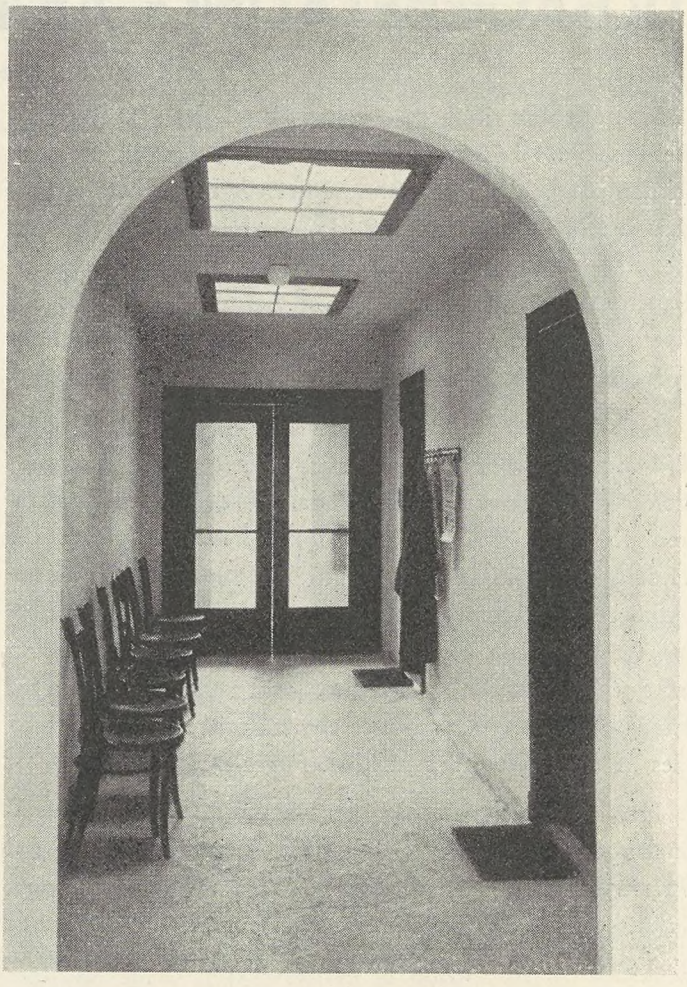

Interiør af Venteværelset med Ovenlysvinduer.

deling A. i Sønderborg sit Tilholdssted lige fra Starten i 1920, idet baade Kontor og Kontrollokale fandtes her. Men efterhaanden voksede Afdelingen stærkt, og Forholdene i Fagforeningshuset blev for smaa. I 1926 talte Afdelingen 800 Medlemmer, og man flyttede derfor Kontoret og Arbejdsløshedskontrollen til en mindre og mere velegnet Bygning, der ligeledes tilhørte Arbejdernes Fællesorganisation, og her har Afdelingen haft Husrum, indtil, som ovenfor omtalt, den nye Kontorbygning kunde tages i Brug i Efteraaret.

Den nye Kontorbygning er, som det fremgaar af Bil-

lederne, opført i Bungalowstil, og der er ikke indrettet Beboelse. Der er ved Opførelsen udelukkende taget Hensyn til at skabe saa gode og velindrettede Kontorlokaler som muligt, og samtidig er der lagt Vægt paa at faa indrettet Bygningen saaledes, at det størst mulige Antal af de arbejdsløse, som møder til Kontrol, ogsaa naar der er

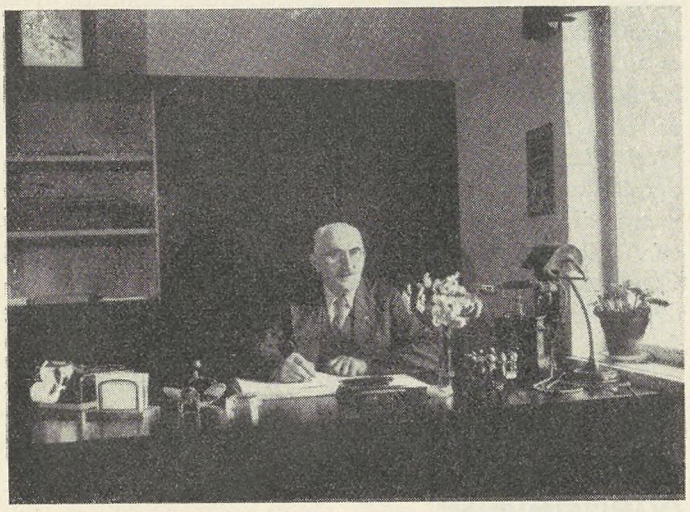

Kasserer Fr. Fogh paa Kassererkontoret.

Tale om Udbetaling af Understøttelse i størst mulig Udstrækning kan opholde sig indendørs, og ikke som tidligere under de utilfredsstillende Forhold være henvist til at staa opstillet i »Kø« udenfor. Dette er der raadet Bod paa, idet der i Ventehal og Ekspeditionslokale er Plads for omkring 100 Mennesker. Derved er opnaaet, at saafremt Medlemmerne forlader Kontrolstedet umiddelbart efter Ekspeditionen, skulde der til Stadighed være den fornødne Plads tilstede.

Bygningen har inclusive Inventar — foruden Grunden — kostet Afdelingen 9,300 Kroner.

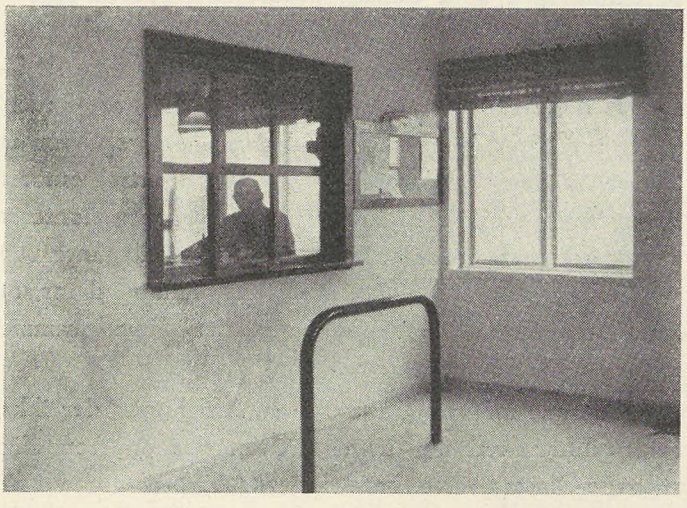

Ekspeditionslokalet.

JURIDISK SPØRGETIME

Landsretssagfører Krøl Nielsen besvarer juridiske Spørgsmaal Mandag og Torsdag Kl. 18—19. Gratis for vore Medl. mod Forevisning af Medlemsbog.
Spørgetimen holdes Nørrevoldgade 22[1]

Kemien fejrer Triumfer

Det er en kendt Sag, at de forskellige Lande under Udførelsen af Selvforsyningsideen paa forskellig Maade og ikke mindst ved Støtte til Forsøg og Udvidelse paa Kemiens Omraade søger at skaffe sig Erstatninger for saadanne Produkter, som ikke umiddelbart er tilstede i Landenes naturlige Raastofkilder, og ikke mindst Tyskland er paa dette Omraade langt fremme.

Foreningen af tyske Kemikere holdt for nogen Tid siden Møde i Frankfurt a. M., og ved denne Lejlighed blev der drøftet adskillige interessante Detailler i Forbindelse med Kemiens fremtidige Udvikling.

Fra en Talers Side blev der fremført Muligheden for at anvende Slyngplanter fra Havbunden til Fremstilling af Kemikalier og Klædningsstoffer. Efter Talerens Mening indeholder Brunalgerne, der er Havtangens Hovedbestanddel, et Stof, der betegnes som Alginsyre. Stoffet egner sig fortræffeligt som Appreturmiddel for Textilindustrien og skal være ti Gange saa virksomt som Stivelse. Bomuldsstoffernes Tæthed skal ved Anvendelse af dette Stof kunne øges betydeligt. Man skal endvidere kunne anvende dette Stof i Næringsmiddelindustrien, f. Eks. ved Fremstilling af Spiseis.

Men Algerne egner sig ogsaa til Fremstilling af Traade, og de deraf fremstillede Spindeprodukter skal være lette at forarbejde. Der er imidlertid mange Vanskeligheder at overvinde og mange Forsøg at udføre, forinden det endelige Resultat kan foreligge. Men den tyske kemiske Industri har efter det oplyste megen Tro paa, at det kan betale sig at forarbejde Havtangen. Særlig tror man paa, at der af Tangen kan fremstilles Foderstoffer. Muligheden taler for, at der snart kan gives Oplysninger om, hvorvidt Kemikerne ved deres Eftersporing af nye Raastoffer har taget Fejl af deres Formodninger med Hensyn til Havtangen, eller om de virkeligt vil formaa at forarbejde Havdybenes Slyngplanter i den angivne Retning.

I Forbindelse med de kemiske Efterforskninger paa forskellige Omraader bør tillige nævnes Kullene. De fleste Mennesker kender kun til Kullenes Betydning paa det begrænsede Omraade, hvor disse anvendes til Fremstilling af Varme, enten det saa drejer sig om Opvarmning af den menneskelige Bolig om Vinteren eller i Industrien.

Men i Virkeligheden synes det ubegrænset, hvad der kan udvindes af betydningsfulde Stoffer af Kullene, der paa denne Maade er et mangeartet Raastofvidunder.

Af Kullene udvindes foruden de fineste Farvestoffer tillige de bedste æteriske Lugtemidler samt Benzin, Olie, Voks og endvidere en Masse Stoffer af den største Betydning til Fremstilling af Medicin. I den nyeste Tid er Kullene endvidere det vigtigste Raastof til Fremstilling af kunstigt Kautschuk.

Nu synes Kullene tillige at skulle trænge ind paa Næringsmiddelindustriens Omraader. Et stort Forskningsinstitut i Duisburg har fornylig inviteret Bønderne fra Omegnen for at vise dem tre Slags Smør, der alle lignede hinanden. Den Sort, der passede bedst for Smørproduktionen, var fremstillet af Brunkul. De andre var dels Smør og dels Margarine. Naar der saaledes nu kan fremstilles Smør af Kul, synes der ikke at gives Grænser for Anvendelsen af dette Raastof.

(Delvis efter I. F. F)

Arbejdsløshedskassernes Aarsmøde

Den 27. November afholdtes som sædvanlig Aarsmøde med Deltagelse af samtlige statsanerkendte Arbejdsløshedskasser. Arbejdsdirektøren aflagde Beretning for Regnskabsaaret 1936—37, af hvilken vi gengiver nedenstaaende Uddrag:

Antallet af Kasser den 31. Marts 1937 var det samme som Aaret forud, nemlig 70. Det samlede Medlemstal var ca. 431.000 mod ca. 409.000 det foregaaende Aar, og Stigningen i Aarets Løb har saaledes været ca. 22.000 eller 5,4 %.

Det samlede Udgiftsbeløb i Regnskabsaaret 1936—37 har andraget ialt 73,3 Mill. Kr., hvoraf 50,3 Mill. Kr. faldt paa Hovedforsikringen og 23 Mill. Kr. paa Fortsættelseskasserne. Af de samlede Udgifter faldt de 69,7 Mill. Kr. paa Understøttelser (i Hovedforsikringen 46,8 Mill. Kr. i Fortsættelseskasserne, ordinært 15,4 Mill. Kr.; i Henhold til Lov af 5. Dec. 1936 7,5 Mill. Kr., ialt 22,9 Mill. Kr.), 3,2 Mill. Kr. er medgaaet til Administration, og Resten, 0,4 Mill. Kr., er Fritagelse for Medlemsbidrag.

Til Dækning af disse Udgifter har Kasserne i Aarets Løb haft en samlet Driftsindtægt paa 82,4 Mill. Kr., hvoraf 56,7 Mill. Kr. faldt paa Hovedforsikringen og 25,7 Mill. Kr. uaa Fortsættelseskasserne.

I Hovedforsikringen fordeler Driftsindtægterne sig med:

30,8	Mill.	Kr.	paa	Bidrag fra Medlemmer
23,4	»	»	»	Statstilskud
2,5	»	»	»	andre Indtægter (heraf Renteindtægt 2,1 Mill. Kr.)
56,7	Mill.	Kr.		

I Fortsættelseskasserne fordeler Driftsindtægterne sig med:

7,6	Mill.	Kr.	paa	Bidrag fra Medlemmer
6,0	»	»	»	Statstilskud
11,4	»	»	»	Refusion af udbetalt Understøttelse i Regnskabsaaret 1936—37
0,7	»	»	»	andre Indtægter (heraf Renteindtægt 0,6 Mill. Kr.)
25,7	Mill.	Kr.		

Arbejdsløshedsforsikringens samlede Driftsoverskud har udgjort 9,1 Mill. Kr., hvoraf 5,6 Mill. Kr. faldt paa Hovedforsikringen og 3,5 Mill. Kr. paa Fortsættelseskasserne.

Kassernes samlede Formue, der pr. 31/3 1936 udgjorde 79,8 Mill. Kr. eller 196 Kr. pr. Medlem, er 31/3 1937 steget til 89 Mill. Kr. eller 206 Kr. pr. Medlem. Af den samlede Formue faldt 62,9 Mill. Kr. paa Hovedforsikringen og 26,1 Mill. Kr. paa Fortsættelseskasserne.

Kassernes samlede Gæld androg pr. 31/3 1937 1,8 Mill. Kr., hvoraf 1,64 Mill. Kr. til Staten og 150.000 Kr. til faglige Forbund. Endvidere havde Fortsættelseskasserne en Gæld til Hovedforsikringen paa 162.000 Kr.

Antallet af ledige Dage har i 1936—37 været ialt 24,5 Mill. mod 24,0 i 1935—36. Stigningen andrager saaledes ca. 2 %, hvorimod der i Antal ledige Dage pr. Medlem har været en Nedgang paa 3,3 %.

Aarslønnen i Fagene, der er afgørende for Satserne for Tilskud fra det offentlige, stiller sig for Aaret 1936—37 sammenlignet med Aaret forud saaledes:

I Regnskabsaaret 1935—36 havde 13 Kasser med ialt 210.000 Medlemmer eller ca. 50 % af den samlede Medlemsbestand en Aarsfortjeneste paa under 2.000 Kr. Der er her sket en Fremgang for Regnskabsaaret 1936—37's Vedkommende, idet kun 8 Kasser med 198.000 eller ca. 46 % af Medlemsbestanden ligger under denne Grænse. Dette Regnskabsaar kendetegnes i Særdeleshed ved, at der er sket en Oprykning for de lavest lønnedes Vedkommende til Mellemgrupperne samt derved, at Gruppen med en Aarsløn 3.000—3.250 Kr. er gaaet tilbage til Fordel for Gruppen 3.250—3.500 Kr. som Følge af, at Metalarbejdernes store Arbejdsløshedskasse har haft en stigende Aarsløn.

Meddelelse fra Arbejdsløshedskassen

Vedrørende Underkontrolsteder

De Afdelinger, der har faaet Godkendelse til at oprette Underkontrolkontorer i Vinterhalvaaret, har vi i hvert enkelt Tilfælde paalagt, at de maa drage Omsorg for, at der *daglig* skal tilgaa Afdelingens Hovedkontrolsted Meddelelse om det ved Underkontrolstedet kontrollerede Antal arbejdsløse Medlemmer.

Til Trods herfor har vi fra Arbejdsdirektoratet modtaget Meddelelse om, at der gennem forskellige Anvisningskontorer er indgaaet Klage over, at saadan Indberetning ikke altid tilgaar Afdelingens Hovedkontrolsted samme Dag, Kontrollen finder Sted, og Direktoratet paalægger os i den Anledning at meddele samtlige Afdelinger, der har Godkendelse for Oprettelse af Underkontrolkontorer, at det er en *absolut Betingelse* for at bevare saadan Godkendelse, at Underkontrolkontoret *daglig* fremsender Meddelelse til Hovedkontrolkontoret om Antallet af de kontrollerede ledige Medlemmer ved Underkontrolstedet, og der maa være Sikkerhed for, at denne Meddelelse er Hovedkontrolstedet i Hænde *samme Dag*, Kontrollen finder Sted.

Vi maa derfor paany anmode de Afdelinger, der ikke fuldt ud har overholdt denne Bestemmelse, om fremtidig at drage Omsorg for, at saadan *daglig Indberetning* bliver fremsendt, og tillige at overbevise sig om, at den er fremme til Hovedkontrolstedet *samme Dag*, Kontrollen har fundet Sted, idet vi gør opmærksom paa, at hvis der herefter gives Grund til yderligere Klage, vil den Afdeling, det maatte vedrøre, kunne risikere, at Underkontrolstedet straks bliver ophævet.

Johannes Nielsen.

De amerikanske Buschaufførers Liv

De enkelte Transportarbejderkategorier har hver for sig sine Repræsentanter i Verdenslitteraturen. Af de yngste Transportgrene staar Flyvemaskinerne i Forgrunden. Da nu Turen er kommet til Omnibusførerne, tager vi os den Frihed at laane en del Oplysninger til en Beskrivelse, som nylig saa Dagens Lys. Det er en noget romantisk Beskrivelse, som forleden publiceredes i »New York Times Magazine« af Victor H. Bernstein. De Dele, som citeres af os, omhandler hovedsagelig Arbejdsvilkaarene.

Omnibuschaufføren er blevet en velkendt Figur i det amerikanske Hverdagsliv. I de senere Aar transporterede de mere end en halv Milliard Rejsende med 25.000 Busser over en sammenlagt Afstand af mere end en Milliard Mil. Han besøger de mest afsides Pladser i Landet. Hans Arbejde er saa værdifuldt for hele Landet, at den amerikanske Regering nu har erkendt hans Betydning.

Nylig optog Interstate Commerce Commission ham i sine Rækker. Fra og med den 1. Juni kan han ikke opnaa eller beholde Ansættelse, hvis han ikke opfylder de Bestemmelser, som opstilles i et af Kommissionen udfærdiget Reglement. Disse Bestemmelser foreskriver en Lavalder af 21 Aar, talrige Helbredstilstands- og Erfarenhedsnormer og foreskriver nogle særlige Kvalifikationer, for at opnaa den størst mulige Trafiksikkerhed.

De vel tilrettelagte Bestemmelser — de omfatter 38 Sider — foreskriver endda kun Omnibuschaufførerne Halvdelen. De indeholder Bestemmelser om Nøgternhed, Kørehastighed, Rapportering om Ulykkestilfælde samt Trafiksikkerheden, men de siger intet om, hvordan Føreren skal bære sig ad, hvis Indehaveren af Plads 15 vil have Vinduet aabent, men Indehaveren af Plads 16 vil have det lukket. De siger ikke heller noget om, hvordan han skal stille sig til en Dame, som absolut vil have sin Hatteæske placeret i Gangen mellem Bænkene. Og de siger ikke heller noget om de 5 Aar gamle Passagerer, som regelmæssigt forsvinder ved hvert Stoppested og lader 30 andre Rejsende vente, til man finder dem fuldt sysselsat med at bage Sandkager ved den nærmeste Bænk.

Og alligevel er disse Personer og Situationer en Del af Omnibuschaufførens Liv ved Rattet. Han er Kaptajn, Maskinist og Steward forenet i een Person paa sit Fartøj. »Om det bare var Spørgsmaalet om at føre Bussen,« siger han, »saa var det ingen Sag, men nu har jeg 30 Passagerer eller flere, og alle vil have Plads paa de to forreste Rækker.«

Det er derfor ikke saa underligt, at kun unge Mennesker kan holde ud i Faget. De fleste Omnibusselskaber ansætter ikke Førere, som er ældre end 30 Aar. De kræver, at Førerne skal være forsigtig med Bagagen, være taalmodige med Passagererne og føre Bussen med absolut Sikkerhed. De skal være velvoksne for at vinde Tiltro, stærke for at vinde Respekt og have et godt Udseende for at formaa Kvinderne til at gøre Rejsen med Busserne.

»Det er et godt Job,« siger Omnibuschaufføren, »bare man havner hos det rette Selskab«. Han tilføjer imidlertid rask, at der nu for Tiden findes flere »rigtige« Selskaber end før. Statskontrollen og Konkurrencen sørger for ordentligt rullende Materiel, uden hvilket Føreren aldrig kan blive lykkelig i sit Arbejde. Med Undtagelse af et Faatal Stater bestemmes Antallet af Køretimer i Skiftet. Normen er 10-Timersskiftet med efterfølgende 8 Timers Hvile. Muligt bliver denne Norm antaget af Interstate Commerce Commission.

Ofte opretholder de større Selskaber en højere Standard med Hensyn til Trafiksikkerhed og Personale end Loven foreskriver: Er De mellem 24 og 30 Aar gammel? Vejer De mindst 160 Pund? Er De mindst 5 Fod og 9 Tommer høj. Har De mindst et Aars Erfaring som Fører af Bus eller Lastbil? Opfylder De de fysiske Krav, som fordres af Politikonstabler og Brandmænd? Kan De læse og skrive Engelsk ordentligt? Er De gift? Har De nogle hundrede Dollars, saa at De en Ugestid kan gaa paa Chaufførskole og derefter være tjenstgørende som Aspirant en Maaned, for hvilken Tid der ikke udbetales Løn? Bliver Svaret paa et af disse Spørgsmaal »nej«, har Vedkommende ikke store Muligheder for at blive Fører af en Bus i Fjærntrafik. Undtagelser forekommer imidlertid.

Lad os antage, at en Mand er ung, gift, ansvarsbevidst og i alle andre Henseender værdig at iføre sig Føreruniformen (for hvilken han erlægger cirka $ 35, hvilke fradrages Lønnen). Han tjenstgør da en Uge i »Sikkerhedsskolen« i en af de mellemste Stater, gør Trafikprøve, studerer Sikkerhedsbestemmelser og lærer at kende Busmotoren, saa han kan afhjælpe smaa Fejl og søge Rede paa og mulig reparere større Fejl.

Derefter tjenstgør han i en Maaned sammen med en fastansat Fører. Ude paa Landevejen sidder han selv ved Rattet. Han lærer Vejen gennem Byerne, at forestaa Billetsalget og at omgaas Passagererne.

Har Aspiranten gennemgaaet denne Tid paa tilfredsstillende Maade, bliver han Ekstra-Fører, Vikar for Fastansatte i deres Ferie, tjenstgørende paa ekstra Selskabsbiler og paa de Linjer, som kun opretholdes i Sommermaanederne og den store Trafik. Sædvanligvis er han Ekstra-Fører i to Aar og sommetider længere.

Sluttelig ansættes han som fastansat Fører, naar en ældre afgaar med Pension eller Selskabet ansætter nye kvalificerede Mænd. De ældre Førere faar Besked om at søge nye eller ledige Stillinger. Saa først faar Ekstra-Føreren sin Stilling. For det meste er dette en Linje, som ikke er længere end 250 Mil (engelske). Lønnen, som beregnes efter Milantallet, kommer op paa omkring 175 $ pr. Maaned.

Efter fuldendt Tur afgiver Føreren Rapport til Klarereren, og overgiver Bussen til Føreren for næste Strækning.

Føreren faar da sin Nat- eller Daghvile. Han sover i et af Selskabets Soverum eller i et 50-Centsrum i Nærheden af Busstationen. I Nærheden af hver Overtagelsesstation findes der flere gode Hoteller, som har indrettet sig paa at give Chaufførerne Mulighed for at faa sovet ud. Førerens Arbejde holder ham borte fra Hjemmet i tre a fire Nætter om Ugen, beroende paa hvilken Linje, han trafikerer. Han betaler selv sine Maaltider. I en Del Tilfælde erholder han fra Selskabet Bidrag til Lønnen for Soverummet.

8 Timer senere er han færdig til Hjemturen. Han faar sine Instruktioner fra Klarereren og undertegner en Erklæring paa, at han har faaet 8 Timers Hvile. Derefter stiger han op i Bussen — en anden Bus naturligvis — og fører sine Passagerer til vedkommende Bestemmelsessted.

»Er det et svært Job?« Føreren tænker et Øjeblik og svarer: »Det kan man ikke sige. Det er lige saa let at køre disse Busser som smaa Biler.

De nye Busser er letkørende. Før blev man grundigt gennemrystet med det gamle Materiel og de daarlige Veje. Dette er ikke længere Tilfældet. Naturligvis er det et ensomt Job, hvis man ikke har en Steward eller Aspirant med sig. Førerne har sjældent Lejlighed til at træffe hinanden.

Er det et enerverende Arbejde? Føreren ryster paa Hovedet. »Man har snart vænnet sig til dette Arbejde, men undertiden hænder der jo noget.«

Tjenesten paa Vejene har sine Ubehageligheder,« siger en Fører i Fjerntrafik, »man er jo hjemme hver Nat og faar samme Løn hver Uge uden Hensyn til Antallet af tilbagelagte Kilometer. Men det er altid samme Agtpaagivenhed. Man kan aldrig sætte sig bag ved Rattet og betragte Landskabet, som farer forbi. Det er ogsaa spændende at have 175 Hestekræfter under Taaspidserne.«

Just i samme Øjeblik stoppede vor Fører for et Stopsignal. Den store Omnibus rager op som et Taarn blandt den omgivende Trafik. En Lastbilfører ved Siden af Bussen bøjer sig ud og betragter den fra Frontlanternerne til Baglanternerne og siger foragteligt: »Ikke andet end en Omnibus!«

Vor Fører ser ned paa ham med et Smil. Der ligger intet mystisk i dette Smil. Han ler præcis paa samme Maade som Kaptajnen paa Queen Mary vilde le ad Skipperen paa en rusten Trampbaad, om denne udfordrede ham til en Kapsejlads over Atlanten.«

I. T. F.

Stiftelsesfester og Faneindvielse

Den 14. November var det 30 Aar siden, Kuskenes og Chaufførernes Afdeling i Randers blev oprettet. Der var ved Afdelingens Start kun ca. 30 Medlemmer, der alle var Kuske. Man kendte den Gang kun lidt til Biler, og i hvert Tilfælde blev disse paa det daværende Tidspunkt i det væsentlige kun benyttet til Luksuskørsel, og kun faa vilde have tænkt sig den Udvikling, som gennem Aarene har fundet Sted, hvorved Bilerne ikke alene i den luksusprægede Retning har skiftet Udseende, men tillige har tilkæmpet sig en betydelig Position paa det almindelige trafikale Omraade, baade saavidt angaar Person- som Varetransport.

Denne Udvikling har naturligvis ikke mindst præget en By som Randers, hvor Grokraften har været særdeles frodig. Denne Kendsgerning har selvfølgelig afsat Spor ogsaa paa Udviklingen indenfor de Organisationer, som

Staaende fra venstre: H. Jensen, J. Rasmussen, R. Nielsen, A. P. Høgh, A. Jensen. — Siddende f. v.: E. Kusk. J. Trap Nielsen, A. Andersen.

har Hjemsted i Byen, og dette har ogsaa været Tilfældet for Kuske og Chaufførerne, der i Dag tæller 250 Medlemmer.

Lige fra Starten har Afdelingen med stor Iver arbejdet paa at forbedre Arbejds- og Lønvilkaarene for Medlemmerne, og dette er ogsaa lykkedes i stor Udstrækning, hvilket de oprettede Overenskomster er et talende Vidnesbyrd om. Naar Arbejdet derfor er resulteret som anført, skyldes dette i første Række, at der altid har raadet det bedste kammeratlige Forhold mellem Medlemmerne indbyrdes og iøvrigt indenfor Afdelingens Rammer, og dette Forhold er gennem Aarene bleven styrket i betydelig Grad, idet Medlemmerne, under de Strejker og Kampe, der har været nødvendige til Hævdelse af de stillede Krav, har lært Sammenholdets store Betydning at kende og forstaaet, at dette baade maatte bestaa i politisk og faglig Retning.

Afdelingen fejrede 30 Aarsdagen ved en større Festlighed, der fandt Sted den 27. November i Randers Arbejdernes store nye Bygning, som indviedes ved samme Lejlighed.

Vi bringer et Billede af Afdelingens Bestyrelse.

Hovedgaard Afdeling kunde ligeledes den 1ste November fejre 20 Aarsdagen for Afdelingens Oprettelse, hvilket skete ved en festlig Sammenkomst den 6. November. Begyndelsen har i denne Afdeling som overalt, hvor en

Afdelingens nuværende Bestyrelse.

nystiftet Organisation kæmper for at faa Fodfæste, været vanskelig, og Afdelingen talte i 1932 kun 40 Medlemmer. Men i de sidste 5 Aar har Udviklingen været fremadskridende, saaledes at Afdelingen, da 20-Aarsdagen passeredes, havde et Medlemstal paa 112.

Iøvrigt er Forstaaelsen for Organisationens Betydning i glædelig Fremgang blandt Arbejdsmændene paa Egnen, hvilket ikke mindst skyldes, at det efterhaanden er lykkedes at opnaa Overenskomster med forskellige Virksomheder under Afdelingens Omraade, deriblandt med Hovedgaard Teglværk og Serridslevgaard. Det vedføjede Billede er af Afdelingens Bestyrelse, der er følgende. Siddende fra venstre: Søren Nielsen, Formand. Nils Kleis, Kasserer. Staaende fra venstre: Bestyrelsesmedlemmerne Chr. Iversen, Valdm. Jensen, Sekretær.

Staaende fra venstre: Fr. Edahl, Sekretær Laurits Jensen, Fanebærer, Chr. Nielsen, Elias Vernhøj, Kontorbestyrer, Anton Hansen. — Siddende f. v.: Hans Nielsen, Svend Andersen, Kasserer, Th. Christensen, Formand, Svend Bengtson, Næstformand, H. P. Hansen.

Rasmus A. Nielsen, Næstformand samt Gottfreiid Anderson, der er Afdelingens Kontrolbestyrer.

Otterup Afdeling holdt den 14. November en Jubilæums- og Faneindvielsesfest. Afdelingen var oprindelig en Landarbejderafdeling og blev oprettet for 20 Aar siden. Ved Sammenslutningen mellem Landarbejderforbundet og Dansk Arbejdsmands Forbund i 1934 var der i Otterup foruden Landarbejderafdelingen tillige en Klub under Odense Afdeling A. paa henved 30 Medlemmer. Mellem Landarbejderafdelingen, der talte ca. 90 Medlemmer, og nævnte Klub blev der i 1936 etableret Sammenslutning, hvilket meget snart viste sig at være til Gavn for den stedlige Organisationsbevægelse, idet der umiddelbart efter Sammenslutningen fulgte en stærk Stigning i Medlemstallet, saaledes at den forenede Afdeling nu tæller 178 Medlemmer. Ved den afholdte Jubilæumsfest afsløredes samtidig en ny Afdelingsfane, og ved samme Lejlighed blev saavel Bestyrelse som Fanebærer og Fane foreviget, saaledes som det fremgaar af vedføjede Billede.

EN RADIODISKUSSION:

SOCIALISTISK MORAL I TEORI OG PRAKSIS

Samtidig med Arbejderklassens voksende organisatoriske Styrke gror Overklassens ubændige Arbejderhad.

Overklassen skyer intet Middel og lurer paa enhver Lejlighed til at lufte sine arbejderfjendtske Tendenser. At Arbejderklassen fortsætter sin Fremmarch, fortsætter sit Erobringsarbejde af det bestaaende Samfund, kort sagt Dag for Dag øger sin Magt, har bragt og vil fremdeles bringe Kapitalismens Repræsentanter og Vogtere til Raseri.

De indser deres Magtesløshed overfor den sejrrigt fremtrængende Arbejderklasse.

Paa denne Baggrund og under denne Synsvinkel maa vi ogsaa betragte Diskussionen i Radioen mellem Hr. Grosserer Prieme og Justitsminister Steincke. Hr. Prieme repræsenterede paa ægte kapitalistisk Maner det bestaaende kapitalistiske System og dettes Interesser; alle Midler er det jo i Henhold til den kapitalistiske Opfattelse tilladt at tage i Anvendelse, naar Arbejderklassen skal bekæmpes, kun eet eneste maa ikke benyttes, det er Saglighed; thi griber man til dette Middel, er man paa Forhaand slaaet ud.

Og siges skal det, at dette Middel undlod Hr. Prieme ogsaa at benytte, han gik langt uden om sit Emne, ja, ligesaa langt udenom som Katten om den varme Grød.

Paa Rigsdagen, i Pressen, og nu sidst i Radioen har Hr. Prieme forlystet sig med at æreskænde Arbejderklassen og dens Førere, noget han forøvrigt selv beklagede sig over, at man fra Arbejderside har gjort overfor hans egen Vennekreds; man skulde jo synes, at han, naar han følte sig saa ilde berørt heraf, vilde undlade selv at gøre det samme, men her maa det siges, at man nærmest fik Indtrykket af, at han befandt sig som en Fisk i Vandet.

Logik kan man jo ikke beskylde Hr. Prieme for at være i Besiddelse af.

Resultatet af Hr. Priemes Nedrakning af Arbejderbevægelsen og dens Mænd blev, at nævnte Radiodiskussion blev aftalt mellem Steincke og Prieme, Radiofonien opgav som Emne »Socialistisk Moral i Teori og Praksis«. Hr. Prieme var Indleder og gik straks som Kapitalismens gode Vogter uden om al Saglighed og talte om Tillidsmændenes Lønninger, Arbejder-Repræsentanternes private Liv og Færden, og hvad han ellers kunde finde paa for ikke at komme ind paa Emnet, og det maa tilstaas, at dersom dette havde været Meningen med Diskussionen, saa stod Prieme som en flot Nummer Eet; men for alle dem, der havde taget Emnet bogstaveligt, maa Hr. Priemes Indsats siges at være en Skuffelse, at en stor Del af hans mavesure, arbejderfjendske Tilhængere følte sig godt tilfreds med Hr. Priemes Mudderbad er en given Sag, men vi tror, at selv her vil Hr. Prieme blive skuffet over Udfaldet af en Meningstilkendegivelse.

Det havde været modigere af Hr. Prieme paa Forhaand at erkende sin Uvidenhed og lade en mere sagkyndig Person overtage Rollen som Indleder og Debatør. Vi kan give Socialdemokratens Medarbejder vor Anerkendelse, naar han Dagen efter Radiodiskussionen stillede følgende Spørgsmaal:

»Et Spørgsmaal er, om ikke Hr. Prieme burde være stillet lidt stærkere over for Kendsgerninger. For Eks.: Hvad har Formanden for De samv. Fagforbund i Løn, og hvad har Formanden for Dansk Arbejdsgiverforening i Løn?

Hvad har Redaktøren af SOCIAL-DEMOKRATEN og Redaktøren af »Berlingske Tidende« i Løn? Mange, mange andre Sammenligninger kunde drages.

Forskellen i Lønninger til vor faglige Bevægelses Leder og Arbejdsgiverformanden, til vort Blads Chefredaktør og »Berlingske Tidende«s osv., kort sagt, Sammenligninger mellem Arbejdertillidsmænd og Kapitalistrepræsentanter viser 5—10 Gange saa store Beløb til Kapitalisternes Mænd som til Arbejdernes.«

Ja, disse Spørgsmaal havde maaske været paa sin Plads overfor Hr. Prieme, naar han nu engang bevægede sig udenfor Emnet, og nærmest beskæftigede sig med Spørgsmaal af denne Art, vi kan dog vist trygt gaa ud fra, at saavel Hr. Prieme som dennes Presse nok skal afholde sig fra yderligere Kommentarer. Justitsminister Steinckes Indlæg var det, der havde Interesse for Diskussionen, Steincke viste gennem sit Indlæg Forskellen paa det kapitalistiske System og Socialismens Samfunds-Idé, Forskellen paa det System, der bygger paa Udbytning, paa Profit, og det System, der bygger paa Produktion af Hensyn til Behovet, det socialistiske System, derfor kunde man ogsaa forlange, at Arbejderbevægelsens Mænd afholdt sig fra Udbytning af Producenter, og levede af dette Udbytte, det er den socialistiske Moral, dem, der efterlever denne, har man ingen Ret til at angribe. Hr. Prieme forstod — eller vilde ikke forstaa dette — eller havde kanske Interesse i hellere at tale om noget andet. Og saaledes endte denne Diskussion, takket være Hr. Prieme, som en gold Ørkenvandring, hvor det var umuligt at raabe den vildfarne op.

A. S.

Stænderstatopgørelse i Italien, Tyskland og Østrig

I Italien har Virkeliggørelsen af »Stænderstat« fundet sin foreløbige Afslutning med Vedtagelsen af »Loven om Korporationerne« i Aaret 1934. I Henhold til denne Lov blev der oprettet Korporationer, som imidlertid kun er en Slags økonomisk Raad, indenfor hvilke man paa Grundlag af den kapitalistiske Planøkonomi drøfter Spørgsmaalet om en mere rationel Produktion, Ønskeligheden eller Grænsen for Industriernes Centralisation eller Monopolisering samt Prispolitik, medens man strengt afstaar fra at komme ind paa Lønspørgsmaalet. Arbejdernes Mening høres i Reglen kun, naar man vil bremse de altfor monopollystne Arbejdsgiveres Bestræbelser, eller naar det gælder om at spille en Industris »økonomiske Gren« ud mod en anden. I Tyskland er Spørgsmaalet om Stænderstat overhovedet ikke blevet rejst. Endnu den Dag i Dag er Dr. Ley, den tyske Arbejdsfronts Leder, stolt over den Opfattelse, at Tanken om Stænderstat »er en Opfindelse af Jøder og Jesuiter«, der efter hans Mening maa betragtes som en Art fordægt Maxisme, som han fra første Begyndelse »har gjort Ende paa«.

Østrig er derimod fremdeles stolt over sin Stænderstat og paastaar, at det ikke har ændret sin Hensigt at søge det virkeliggjort efter katolsk Mønster.

Ifølge den katolske Lære er Stænderstatens Maal og Mening Afskaffelsen af Proletariatet. Hvem, der kender Østrig af i Dag, dets Leve- og Arbejdsbetingelser, vil ikke nære overdrevne Forhaabninger angaaende Opnaaelsen af dette Maal. Den økonomiske Situation som Helhed og særlig den arbejdende Befolknings Forhold er for Tiden i Østrig af den Art, at man snarere kan tale om Faren for hele Folkets Proletarisering.

Er i det mindste paa det organisatoriske Omraade Stænderstatens Ideal blevet virkeliggjort? Hvilke er det grundlæggende Princip for en saadan Stat? Allerede Leo den 13., en af de mest betydelige og indflydelsesrige Paver, har klart og tydeligt udtalt dette: »Naar — hvad der staar fast — Statsborgerne skal have Frihed til at slutte sig sammen — skal de ogsaa have Frihed til at give sig de Vedtægter og Love, der er tilpasset efter de Formaal, de tilstræber«. Der findes endnu i Dag Katoliker, som fastholder dette Frihedsbegreb. Dette viser f. Eks. den Holdning, som fremragende Repræsentanter for den kristelige Fagbevægelse har indtaget paa de internationale Arbejdskonferencer i Geneve, paa den internationale Kongres for social Politik samt sluttelig paa den i September Maaned i Paris afholdte Kongres i den kristelige Fagforenings Internationale. Paa denne Kongres tilbagevistes ikke blot Bebrejdelser fra enkelte Delegerede, som ankede over den Kendsgerning, at den kristelige Fagforenings Internationale ikke havde anerkendt det almindelige Fagforeningsforbund i Østrig, men Kongressen vedtog næsten enstemmigt en Resolution, hvori det blandt andet hedder: »at Agtelsen for den menneskelige Personligheds Værdighed, der bygger paa den katolske Sociallære, kræver, at Ordningen af Erhvervslivets Forhold sker paa Grundlag af Fagforeningernes Frihed, med det eneste Forbehold, at Arbejderne tager tilbørligt Hensyn til Samfundets Velfærd«. Det hedder endvidere:

»Fagforeningsfriheden er en væsentlig Forudsætning for den kristelige Fagbevægelse. Den er ikke anerkendt, naar den i Henhold til lovlige Bestemmelser eller en virkelig Monopolisering kun tillader en bestemt Fagbevægelse at eksistere«.

De nuværende Magthavere i Østrig tror ganske vist ikke at kunne undgaa, lejlighedsvis ogsaa at tale om denne Frihed og stadig paany at stille den i Udsigt for en mere eller mindre fjern Fremtid. Tiltrods for, at denne Frihed for Tiden ikke bestaar i Østrig, er der — hvad der under disse Omstændigheder forekommer at være Blasfemi — oprettet Stænderrepræsentationer. Maaske skyldes det disse indre Modsætninger, at Oprettelsen af disse Stænderorganisationer kun skrider meget langsomt frem. Der findes for Tiden egentlig kun to Stænder: for Landbruget og de offentlige Tjenestegrene. Med Hensyn til den offentlige Tjeneste kan man i og for sig end ikke tale om en virkelig Stand, fordi den ene Part, Staten, ikke godt kan optræde som Parti, da den jo til Slut autoritært selv bestemmer alt. Landbostanden er derimod sammensat af Repræsentanter for Arbejdere og Landbrugere. Institutionen adskiller sig dog fra det tidligere Landbrugskammer kun derved, at Kamret under »marxistisk Regime« var i Overensstemmelse med den katolske Lære, idet begge Parter frit valgte deres Repræsentanter, medens de nu under katolsk Regime simpelt hen udnævnes eller paa Forslag af de fædrelandske Forbund »vælges« under Politiopsyn. De som Erstatning for de egentlige Stænder oprettede »erhvervsmæssige Stænderudvalg«, der opviser visse Ligheder med de italienske »Korporationer« i deres Egenskab af en Art økonomisk Raad, kan selvfølgelig ikke betragtes som Stænder.

Schuschnigg skal fornyligt overfor enkelte af sine Tillidsmænd have udtalt, at de frie Fagforeningers Modstand vil være udtømt i Løbet af 2 eller 3 Aar, og at man saa ogsaa uden Fare igen kunde tillade frie Valg af Førerne, uden med denne delvis genoprettede Frihed at true de nationale Følelser og det kooperative System.

Om denne Udtalelse virkelig er falden eller ej, er et Spørgsmaal for sig. Det er derimod sikkert, at man i hvert Fald ikke i Dag vover at afholde almindelige frie Valg og de frie Fagforeningers Modstand dermed endnu ikke er udtømt. Dette viste sig ogsaa ved de fornyligt foretagne Valg til Pressekamret, indenfor hvilket Arbejderne og Arbejdsgiverne virker ved Udvalg. Denne Institution er i Virkeligheden sammensat paritetisk af et lige stort Antal Repræsentanter for Arbejdsgiverne paa den ene Side og af Journalister, Medhjælpere og Arbejdere paa den anden Side. Valget af Repræsentanter (som ganske vist forinden var blevet opstillet af den af Regeringen indsatte Fagforeningsledelse) var hemmeligt. Resultatet var i Henhold hertil. Tiltrods for, at alle Forberedelser var truffen af Enhedsforbundet for grafiske Arbejdere for dermed at sikre et »frit« Genvalg af de i forrige Aar udnævnte Medlemmer med Flødl i Spidsen, faldt denne Flødl igennem ved Valget.

Det skyldes denne første beskedne og begrænsede Prøve paa Grundlag af den af den katolske Kirke garanterede Frihed, at en af det nuværende Regimes store Mænd fornyligt kommenterede de Valg indenfor det fælles Fagforbund, som er stillet i Udsigt i 1938, som følger: »Valgberettigede er Repræsentanterne for de fædrelandske Standsgrupper og valgbare er kun saadanne Personer,

som er trofaste Tilhængere af Standen, Fædrelandet og Regeringen.«

Maa man ogsaa i Fremtiden nøjes med den Konstatering, som det officielle »Wiener Zeitung« gjorde i Juli Maaned d. A., idet det skrev, at der i Østrig findes en Stænderordning uden Fagstænder?

Er det rigtigt, hvad den bekendte Arbejderpræst, Pastor Hausleitner, udtalte paa det i Midten af November Maaned afholdte kristelige Arbejderstævne: »Hvad der i Dag afspejler sig paa den økonomiske Politiks, paa Kartelvæsenets Omraade, har ikke det ringeste tilfælles med en fagstænderisk Nyordning. Det er fremdeles det sædvanlige kapitalistiske Anarki, som kun tænker paa at tilfredsstille sin Profitegoisme« ... »Hvad der for Tiden maa gøre os yderst betænkelige er dette, at under en ganske aabenlys god økonomisk Konjunktur stiger Produktion og Omsætning, Dividender og Profit — men kun ikke Lønnen.«

Hvad denne Præst antyder med Hensyn til Monopolvæsenets Udvækster og derover, at der i de forskellige Stænderinstanser udelukkende tales om produktionsmæssige og pristekniske Spørgsmaal ud fra rent privatkapitalistiske Synspunkter, gælder Ord for Ord ogsaa for Korporationernes Virksomhed i Italien, hvad der bl. a. fremgaar af den i »Internationale Rundschau der Arbeit«, udgivet af det internationale Arbejdsbureau, offentliggjorte Artikel om Korporationens Virksomhed indenfor Roe-, Sukker- og Drivstofindustrien.

Naturligvis kan der paa denne Maade virkeligt banes Vej for en Art Planøkonomi, nemlig en ren kapitalistisk Planøkonomi. Men det vil da altid være en Økonomi, der overhovedet ikke eller kun i aller sidste Instans vil tage Hensyn til den brede Masses, til Arbejdernes og Forbrugernes Interesser.

Antydninger herom er, ifølge den ovennævnte Artikel, indenfor den nævnte Korporation endog faldet fra Arbejderside, hvor man, da det er forbudt at komme ind paa Lønspørgsmaalet i det mindste henviste til det store Udbytte og udtalte Forventningen om, at dette i hvert Fald maatte give sig Udslag i en fremsynet Prispolitik. Det er betegnende, at Artiklens Forfatter, der stræber efter at stille den italienske Korporations Virksomhed i et saa gunstigt Lys som muligt, kommenterer Arbejderrepræsentanternes højst beskedne Indvendinger paa følgende Maade: »Saafremt det falder Arbejderne lettere at tænke ud fra sociale Synspunkter, d.v.s. ud fra Samfundshensyn, skyldes dette, at de i mindre Grad end de øvrige Grupper er bunden af mangeartede Interesser (Profithensyn? Red.) og umiddelbare Forpligtelser«.

I hvilken Grad Arbejderne og Befolkningens store Masse er blevet et Offer for den totalitære Statsledelse og dens kapitalistisk-fascistiske Planøkonomi, træder særlig tydeligt frem i Tyskland, hvor man endog har givet Afkald paa Stænderstatens rent dekorative Gestus. De mange Milliarder, der i 1933/35 er anvendt til Iværksættelse af Arbejder, er næsten udelukkende kommet Kapitalen tilgode. Storkapitalen har tjent uhyre Summer paa sit Rovtogt i Forbindelse med Oprustningen. Efter at Oprustningen nu til en vis Grad er afsluttet, tjener Kapitalen fortsat store Summer paa Fremstillingen af Erstatningsstoffer, som for den store Masse ikke blot betyder Knaphed paa alle nødvendige Livsfornødenheder, men tillige en betydelig Forringelse af Varernes Kvalitet. De i stor Stil gennemførte Arbejder, som — det behøver ikke at bestrides — har forøget Tysklands Nationalindtægt og formindsket Arbejdsløsheden, har ifølge de officielle Tal (som ganske vist er friserede og sandsynligvis er mildnede) medført, at Produktionens Værdi er steget med 65 % (Prisstigninger), Nationalindtægter med ca. 25 % og Forbruget kun med 11 %. I Opgangsaarene 1926—1929, altsaa under det »marxistiske« Regime, steg Industriproduktionen kun med 25 %, men Nationalindtægten med 20 % og Forbruget med ikke mindre end 18 %.

Dengang var Arbejdernes Rolle, der som ovenfor nævnt har »lettere ved at tænke ud fra sociale Synspunkter og ud fra Samfundshensyn« ikke begrænset til en stiltiende Medvirken indenfor Stænder, som slet ikke er Stænder i Ordets egentlige Betydning, men deres Medvirken betød virkelig Indflydelse paa Forholdenes Udvikling.

(I.F.C.).

LOMMEBOG FOR ARBEJDERE 1938

Det er 25. Aargang, der udsendes, og Redaktion og Forlag fejrer denne Milepæl paa en for Køberne behagelig Maade, nemlig ved Udvidelse af Stoffet og alligevel Bibeholdelse af den lave Pris trods de betydelig forøgede Fremstillingsomkostninger.

Lommebog for Arbejdere er en uhyre nyttig Bog. — Ikke uden Grund er den kaldt Arbejdernes *Statskalender*. Den indeholder nemlig et Væld af Oplysninger fra alle Arbejdernes Interesseomraader. Den er af stor Værdi for enhver Arbejder, og den er først og fremmest uundværlig for ethvert Bestyrelsesmedlem i en Arbejderorganisation. Partiforeningsmanden, Fagforeningsmanden, Kooperatøren og den interesserede unge Socialdemokrat finder her alle de Oplysninger, han har Brug for. Lommebog for Arbejdere har alt det sædvanlige Lommebogsstof: Kalender, Post- og Telegramtakster, Noteringsblade o.s.v., men desuden indeholder den et righoldigt Udvalg af særlige Oplysninger, som man ellers maa støve forskellige bindstærke Værker igennem for at faa.

Hvad vil De vide? Adressen paa Ulykkesforsikrings-Raadet eller en anden vigtig social Institution? Hvilke By- og Sogneraad har socialdemokratisk Flertal? Hvormange er beskæftiget ved Landbrug eller ved Haandværk og Industri? Hvor stor Deres Indtægt maa være for at kunne staa i Sygekasse? Hvem der er Formand for Fællesorganisationen i Xkøbing? Besked om Højskoler, der kan besøges? Hvormeget De maa fradrage paa Skatteblanketten? Adressen paa Socialkontoret i Deres Distrikt? — Ja, og de Tusind andre Ting, De saa ofte har spurgt om, og som De i de kommende Aar igen vil staa og savne. Arbejderlommebogen besvarer det hele. Og saa er det ikke nogen stor Bog. Den kan lige være i Inderlommen. Og — det er det bedste ved det hele — den er billigere end de fleste andre Lommebøger. Den koster kun Kr. 1,65 i Helshirtingsbind og for et finere Bind Kr. 2,25 og Kr. 4,50 i Helskindbind.

Lommebog for Arbejdere er i Handelen fra i Dag. Forlang den straks, den plejer hurtigt at blive udsolgt.

FRA DEN FAGLIGE VOLDGIFTSRET

KENDELSE
afsagt den 10. November 1937

Efter at der mellem Aktieselskabet Pap- og Træmassefabrikerne Kloster Mølle og Vilholt Klostermølle pr. Skanderborg og Arbejdsmands Afdelingen Sdr. Vissing — Voerladegaard under Dansk Arbejdsmands Forbund var opstaaet Uoverensstemmelse angaaende Forstaaelsen af nogle Punkter i den mellem Parterne gældende Overenskomst af 30. Juli 1937, og efter at denne Uoverensstemmelse uden Resultat var søgt bilagt paa forskriftsmæssig Maade, har Sagen været behandlet i en Voldgiftsret i Skanderborg den 8. November 1937. Som Voldgiftsmand mødte for Dansk Arbejdsmands Forbund Forretningsfører Niels Christensen og Kredsformand Marius Nielsen, for Aktieselskabet Revisor R. Jespersen og Murermester Wegener, medens undertegnede Politimester E. Hoeck fungerede som Formand i Retten og Opmand efter Parternes Valg.

Da der ikke ved Voldgiftsrettens Drøftelser opnaaedes Enighed eller Flertal blandt Voldgiftsmændene for nogen Afgørelse, blev Sagen afgivet til Opmandens Kendelse.

Uoverensstemmelsen drejer sig om Forstaaelse af Pkt. 5, 6 og 9 i den mellem Parterne gældende Overenskomst.

a. Dennes Punkt 5 er saalydende:

»For Arbejdsmænd, der udfører haandværksmæssigt Arbejde, som ikke kan henregnes til almindeligt Arbejdsmandsarbejde, betales der 115 Øre pr. Time«.

Uoverensstemmelsen drejer sig om Aflønning af Arbejdsmand Alfred Jensen, som i en Aarrække har været ansat paa Fabrikken, og som — hvad der er Enighed om — dels udfører almindeligt Arbejdsmandsarbejde, dels Reparationsarbejde og andet Arbejde af haandværksmæssig Art. Han er gennem flere Aar blevet lønnet med en Timeløn 10 Øre højere end den almindelige Arbejdsmandsløn, hvilket var udtrykkeligt fastsat i den tidligere gældende Overenskomst af 5. Marts 1934, men ikke i den denne afløsende Overenskomst af 7. Juli 1935. Begge Parterne havde i deres Forslag til Overenskomst i indeværende Aar fastsat hans Løn til 10 Øre over den foreslaaede almindelige Timeløn, men i den af Parterne vedtagne Overenskomst nævnes han ikke.

Herom har Fabrikant Schouboe-Madsen for Aktieselskabet forklaret for Voldgiftsretten, at der under Overenskomstforhandlingerne fra begge Sider blev talt om, at Alfred Jensen skulde have 10 Øre mere end den almindelige Timeløn, og han har specielt omtalt, at da han paa et Tidspunkt af Forhandlingerne med Afdelingsformanden Emil Busk drøftede en Timeløn af 90 Øre (i Overenskomsten fastsattes Timelønnen til 85 Øre), spurgte Busk, om ikke Alfred Jensen saa kunde faa 105 Øre, hvad Schouboe-Madsen imidlertid ikke vilde indgaa paa. Det har saaledes hele Tiden været forudsat, at Alfred Jensens Timeløn skulde ligge 10 Øre over den almindelige Timeløn, og det skyldes i Virkeligheden en Forglemmelse, naar dette ikke har fundet Udtryk i den vedtagne Overenskomst.

Denne Fremstilling har Arbejderne taget Afstand fra, og specielt har Afdelingsformanden Emil Busk benægtet Rigtigheden af Schouboe-Madsens Forklaring. Arbejderne gør under Henvisning til Overenskomstbestemmelsens Ordlyd gældende, at der maa tilkomme Alfred Jensen ligesom andre Arbejdere den i Bestemmelsen fastsatte Timeløn i det Omfang, haandværksmæssigt Arbejde udføres.

Det bemærkes, at den her omtalte Bestemmelse er ny og altsaa ikke findes tilsvarende i de ældre Overenskomster.

Som Sagen herefter foreligger oplyst, kan Opmanden ikke anse det tilstrækkeligt godtgjort, at det har været Parternes Vilje, at Arbejdsmand Alfred Jensen (eller eventuelt en anden Arbejdsmand, som maatte træde i hans Sted) skal lønnes paa nogen særlig, ikke i Overenskomsten hjemlet Maade, og hans Forhold maa derfor bedømmes efter Overenskomstens Pkt. 5, saaledes at forstaa, at der kun tilkommer ham den der omtalte højere Løn i det Omfang, hvori han udfører Arbejde af haandværksmæssig Art, men iøvrigt kun almindelig Timeløn i Henhold til Overenskomstens Pkt. 2.

b. Overenskomstens Pkt. 6 er saalydende:

»Der optages Forhandlinger om en Regulering af Akkordpriserne. Det er en Forudsætning, at Akkordpriserne for mandlige og kvindelige Arbejdere skal ligge 20 % over Timelønnen.«

Uoverensstemmelsen drejer sig her om, hvilke Akkordfortjenester, der skal lægges til Grund for Beregning af Akkordsatserne, idet Aktieselskabet vil have bestemt angivne Arbejderes Fortjeneste lagt til Grund, medens Arbejderne vil have en Gennemsnitsfortjeneste fremkommende som et Middeltal mellem alle de respektive Produktioners Arbejderes Fortjeneste lagt til Grund.

Fabrikant Schouboe-Madsen har om dette Spørgsmaal nærmere oplyst, at han under Overenskomstforhandlingerne overfor Afdelingsformand Emil Busk forlangte, at bestemt angivne Arbejderes Fortjeneste skulde lægges til Grund, hvad Busk i hvert Fald ikke protesterede imod, og Schouboe-Madsen gik senere ind paa Affattelse af Overenskomstbestemmelsen i den vedtagne Form, idet det derhos blev aftalt, at den nærmere Lønordning skulde fastsættes ved lokale Forhandlinger.

Emil Busk har heroverfor forklaret, at der vel af Schouboe-Madsen blev nævnt bestemte Arbejdere, hvis Fortjeneste skulde lægges til Grund, men han gik ikke ind herpaa, og i hvert Fald fik Forbundet ikke under Forhandlingerne noget forelagt i saa Henseende.

Arbejdernes Voldgiftsmænd har for deres Vedkommende givet den Fremstilling, at der umiddelbart efter Overenskomsten blev drøftet, at der ved Beregning af Akkordsatserne maatte lægges en Middelfortjeneste til Grund, men denne Fremstilling bestrides af Fabrikant Schouboe-Madsen.

Denne har iøvrigt gjort gældende, at Aktieselskabet ikke kan indgaa paa Arbejdernes Beregningsmaade, som vil bevirke, at enkelte udygtige eller uøvede Arbejderes særligt lave Akkordfortjenester vil paavirke Udregningerne saaledes, at Akkordsatserne kommer til at ligge i et urimeligt Leje, men han har dog i Voldgiftsretten tilbudt at indgaa paa Princippet i Arbejdernes Beregningsmaade, altsaa saaledes at Udgangspunktet bliver Gennemsnitsfortjenesten i de paagældende Arbejdsgrene, men saaledes at der ikke i Beregningerne medtages de Arbejderes Fortjeneste, som er afskedigede i Tiden inden Overenskomstens Oprettelse den 30. Juni 1937.

Herpaa har Arbejdernes Repræsentanter ikke villet indgaa.

Foreløbig bemærkes, at det efter det for Opmanden oplyste ikke kan fastslaas, at Arbejderne alene paa Grundlag af Schouboe-Madsens Bemærkninger til Emil Busk skulde være bundne til at lade bestemte Arbejderes Fortjeneste være grundlæggende, men paa den anden Side kan ej heller Aktieselskabet være bundet ved Forretningsfører Christensens og Kredsformand Nielsens Udtalelser til Fabrikant Schouboe-Madsen allerede af den Grund, at disse Udtalelser skal være fremsat efter at Overenskomsten var underskrevet.

Den omstridte Bestemmelse er efter Opmandens Opfattelse mangelfuldt affattet, idet det burde have været udtrykt i Bestemmelsen, hvilken Beregningsmaade man vilde have lagt til Grund, medmindre enten klare mundtlige Aftaler herom forelaa, hvad som nævnt ikke er Tilfældet, eller man har forudsat, at dette Spørgsmaal skulde afgøres ved de Forhandlinger, som ifl. Bestemmelsen skulde finde Sted.

Opmanden, som ikke fra nogen af Parterne har faaet nogen Klarlæggelse af, hvilken Indflydelse de forskellige Beregningsmaader i det foreliggende Tilfælde vil faa paa Prisudregningerne, og som ikke paa Grundlag af de foreliggende Oplysninger eller efter Sagens Natur finder tilstrækkelige Holdepunkter for at træffe en Afgørelse, hvis Rækkevidde ikke kan overses, ser sig ikke i Stand til at afgøre Spørgsmaalet og maa derfor henvise Parterne til Forhandling herom, eventuelt lokale Forhandlinger, men Opmanden er dog villig til at tage Spørgsmaalet til Afgørelse, enten under en ny Voldgiftssag eller ved Opmandskendelse, saafremt der fra Parterne forelægges ham detaillerede Oplysninger om de Fortjenester og de heraf følgende Prisudregninger, hvorom der efter de foreliggende Eventualiteter bliver Spørgsmaal.

c. Overenskomstens Pkt. 9 er saalydende:

»Landbrugsarbejde betales i Henhold til Priskuranten for Landbrugsarbejde for Aarhus og Skanderborg. Ønskes Arbejdet udført i Akkord, optages der herom Forhandling med Afdelingen.«

Uoverensstemmelsen drejer sig her om, at Aktieselskabet vil lønne disse som faste Arbejdere efter de for disse gældende Lønbestemmelser i Priskuranten for Landbrugsarbejde for Aarhus og Skanderborg Amter, medens Arbejderne forlanger,

at disse Arbejdere skal lønnes efter Priskurantens Bestemmelser for løse Arbejdere.

Om dette Forhold har Aktiselskabet givet følgende Fremstilling, som i det væsentlige er ubestridt af Arbejderne:

»Aktieselskabet ejer saavel Fabrik som Landbrugsejendom. For nogle Arbejderes Vedkommende er der ikke altid tilstrækkeligt Arbejde paa Fabrikken. I saadanne Tilfælde beskæftiges disse Folk, for ikke at lade dem gaa arbejdsløse, paa Landbrugsejendommen, og de gaar atter tilbage til Fabrikken, naar der er Brug for dem der. Arbejderne forbliver saaledes i samme Firmas Tjeneste og modtager deres Løn paa samme Tid og af samme Kasse.

Det kan derfor ikke anerkendes, at de, fordi de beskæftiges ved et andet Arbejde, kan blive løse Arbejdere. De er beskæftiget for samme Arbejdsgiver alle Ugens Dage og har yderligere Bolig som faste Arbejdere«.

Her overfor henviser Arbejderne til Bestemmelsen i ovennævnte Priskurants Afsnit IV, hvori det hedder:

»Ved fastantagne Arbejdere forstaas saadanne, der ved personlig Aftale med Arbejdsgiveren paa en bestemt Arbejdsplads er sikret stadigt Arbejde med en gensidig Opsigelsesfrist af 3 Maaneder. Dette Forhold er ikke betinget af, at Arbejderen bebor en Lejlighed tilhørende Arbejdsgiveren.«

Og de gør gældende, at de her omhandlede Arbejdere, selvom der er tillagt nogle af dem Bolig, kan opsiges som Arbejdere med Times Varsel og maa betragtes som løse i Priskurantens Forstand.

Selvom de her omtalte Arbejdere paa flere Maader ikke kan sidestilles med de Landbrugsarbejdere, som omfattes af Priskuranten, maa Pkt. 9's Henvisning til denne dog efter Opmandens Opfattelse medføre, at den ovenciterede Bestemmelse maa komme i Betragtning, og der maa følgelig gives Arbejderne Medhold paa dette Punkt, saaledes at altsaa Priskurantens Afsnit I maa komme til Anvendelse, saa længe deres Forhold med Hensyn til Opsigelse m. v. er som nu.

Det bestemmes herefter:

a. Den hos Aktieselskabet Pap- og Træmassefabrikkerne Kloster Mølle & Vilholt ansatte Arbejdsmand Alfred Jensen eller den, der maatte træde i hans Sted, lønnes efter den mellem Parterne gældende Overenskomst Pkt. 5 i det Omfang, hvori han udfører haandværksmæssigt Arbejde.

b. Spørgsmaalet om Forstaaelse af Overenskomstens Pkt. 6 maa henskydes til Parternes Forhandling eller til fornyet Behandling ved Voldgift eller Opmandskendelse efter Indhentelse af nærmere Oplysninger som ovenfor omtalt.

c. De hos Aktieselskabet ansatte Arbejdsmænd, som beskæftiges ved Landbrugsarbejde, bør, saa længe deres Forhold med Hensyn til Opsigelse m. v. er som nu, lønnes som løse Arbejdere efter Afsnit I i Priskuranten for Landbrugsarbejde for Aarhus og Skanderborg Amter.

Af Sagens Omkostninger betales Opmandens Honorar, 150 Kr.—, og Rejseudgifter, 5 Kr., af Parterne Dansk Arbejdsmands Forbund og Aktieselskabet Pap- og Træmassefabrikkerne Klostermølle & Vilholt med Halvdelen hver.

Til Voldgiftsmanden, Murermester Wegener, betaler Aktieselskabet 50 Kr. i Honorar, og Parterne betaler iøvrigt hver sine Omkostninger.

sign. E. Hoeck.

OPMANDSKENDELSE

i Voldgiftssag Nr. 146,

Tvist mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Ingeniør Stenderup-Jensen, Sønderborg, om Betalingen for et Jordarbejde ved Vejanlægget Mommark-Skovby.

Voldgiftsmøde blev afholdt i Sønderborg den 11. Oktober 1937, uden at der mellem Voldgiftsmændene kunde opnaas Flertal for nogen Afgørelse, hvorfor Sagen bliver at afgøre ved Kendelse af undertegnede Opmand.

Tvisten drejer sig om Forstaaelsen af Overenskomstens § 3, B. 5., og Tvistepunkterne er:

1) Hvorledes skal Jordarbejdets Længde beregnes?
og 2) Hvor stor er den Jordmængde, for hvis Behandling, der skal betales 15 % Tillæg til Normaltimelønnen (Arbejdet er udført i Timeløn)?

ad 1. Vejanlæggets Længde er efter Stationeringen 4,8 km. Ved Begyndelsespunktet er Vejen delt V-formet i to Kørebaner, som slutter til Mommark-Sønderborgvejen i en indbyrdes Afstand paa ca. 50 m regnet mellem Inderkanterne. De to Kørebaner løber sammen ca. 40 m fra Begyndelsespunktet, imellem dem ligger en trekantet Græsplæne. Da Vejanlægget ligger i Udgravning St. 0-20, er for Oversigtens Skyld et Areal afgravet paa Ydersiden af hver af Kørebanerne. Entreprenøren gør her Paastand paa, at saa længe der er to Kørebaner, skal disse begge maales op og, at den deraf beregnede Merlængde skal tillægges Stationeringen og indgaa i Beregningen af de Længder, der omhandles i § 3. B. 5., Litra b. 1. Subsidiært paastaas Behandlingen af det hele trekantede Areal betragtet som et Jordarbejde for sig og beregnet efter Litra b. 2.

I St. 18 (i Afgravning) er 2 Sideveje sluttet til Vejanlægget, de to Tilslutninger har tilsammen ca. 110 m Længde, og i St. 67 (ligeledes i Afgravning) er 2 Sideveje sluttet til Anlægget, de to Tilslutninger tilsammen har 90—100 m Længde. Entreprenøren gør Paastand paa, at disse fire Tilslutninger skal opmaales, og deres Længder tillægges Vejanlæggets Længde paa de paagældende Strækninger ved en Beregning i Henhold til § 3. B. 5. Litra b. 1.

Forbundet gør i samtlige her omhandlede Tilfælde Paastand paa, at det er Hovedarbejdets, selve Vejanlæggets Længde, som det er angivet ved Stationeringen, der maa lægges til Grund for Beregningen i § 3. B. 5. Litra b. 1.

Hvad først Entreprenørens subsidiære Paastand ovenfor angaar, findes det efter Anlæggets Karakter ikke, at Overenskomstbestemmelsen kan give Hjemmel for at udskille denne Del af Vejanlægget til en eller anden vilkaarlig valgt Grænse som et særskilt Arbejde, og hvad Hovedpaastanden angaar, findes det ligeledes, at der maa gives Forbundet Medhold i dets Synspunkt. Saa længe det kun har drejet sig om Anlæg af Tilslutninger, der har skullet danne Udgangspunkt for Nyanlægget eller skaffe krydsende Veje i Forbindelse med Nyanlægget, ses der ikke under de mange Voldgiftssager, der førtes angaaende § 3. B. 5. i dens før 1. August 1935 gældende Form, at have været gjort Paastand paa, at Rampelængderne i saadanne Tilfælde skulde tillægges Hovedanlæggets Længde ved Beregningen af Jordmængden pr. km, og dette Spørgsmaal har heller ikke været fremme ved Affattelsen af Paragraffens nuværende Form. Hvor der i Bestemmelsens nuværende Affattelse tales om Jordarbejdets Længde, maa dette Udtryk derfor utvivlsomt forstaas som Banens eller Vejanlæggets egen Længde, og denne Betragtning maa gælde som en Hovedbetragtning, selv om der nok kan tænkes Tilfælde, hvor en eller anden Tilslutning naar en saadan Længde, at den mister Karakteren af at være et naturligt Tilbehør til Hovedarbejdet og maa betegnes som en selvstændig Del af Anlægget.

For nærværende Sags Vedkommende ses dette dog ikke at være Tilfældet, og som Følge heraf bliver Vejprojektets Stationering at lægge til Grund for Beregningen af Længderne af Vejanlæggets forskellige Strækninger.

ad 2. Paa den første Kilometer af Vejanlægget findes følgende Jordmængder, der er haandlæsset og transporteret paa Spor (ikke ved Haandkraft): St. 0—20 7505 m^3 St. 20—57 (i Paafyldning) 258 m^3 + 780 m^3 Tørvejord og St. 57—98 12.663 m^3, tilsammen 21.206 m^3.

Entreprenøren har gjort Paastand paa, dels at Strækningen 0—98 paa Grund af Vejtilslutningerne m. m. skulde regnes til i hvert Fald 1200 m, hvilket Spørgsmaal er behandlet ad 1. ovenfor, dels at det i § 3. B. 5. omhandlede 15 % Tillæg alene bliver at betale for de i St. 57—98 afgravede 12.663 m^3, men ikke for den Del af Jorden, som findes i St. 0—20 og 20—57.

Forbundet gør Paastand paa, at Tillægget bliver at betale af hele Jordmængden.

Den omtvistede Bestemmelse siger, at naar der findes Afsnit, som inden for en Strækning af højst 1 km indeholder mindst 10.000 m^3 Jord paa en sammenlagt Afgravningslængde af højst 500 m, gælder Bestemmelsen for Behandlingen af Jordmængderne i disse Afsnit. Da Bestemmelsen maa have til Hensigt at indrømme Arbejderne Adgang til en højere Betaling under visse Forhold, maa Arbejderne have Ret til at faa et Afsnit paa højst 1 km skaaret ud af Anlægget paa den for dem gunstigste Maade, og da Kravet til den Koncentration, hvori Afgravningen skal være til Stede, nemlig 10.000 m^3 paa 500 m ud af et indtil 1 km langt Afsnit, er opfyldt, ses det ikke, at det kan komme Arbejderne til Skade, at Afsnittet indeholder en betydelig Jordmængde herudover. Det findes derfor, at der maa gives Forbundet Ret i dets Paastand.

Der afsiges herefter følgende

Kendelse:

Ved det her omtvistede Arbejdes Afregning bliver Vejanlæggets Længde at regne efter Stationeringen. Jordarbejdet i St. 0 til 98 falder ind under Bestemmelserne i Overenskomstens § 3. B. 5. Litra b. 1. og bliver at betale med et Tillæg til Normaltimelønnen af 15 %.

København, den 20. Oktober 1937.

sign. Poul Sørensen.

For at undgaa Standsning i Modtagelsen af Fagbladet er det nødvendigt at anmelde Flytning til Postvæsenet, hvilket kan ske ved Postbudet samt til Afdelingen.

Sprøjtemaling er farlig for Sundheden

Foranlediget ved gentagen opstaaet Formodning om, at Sprøjtemaling kunde rumme en Fare for de ved det paagældende Arbejde beskæftigede Arbejdere, har Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet ladet foretage en Undersøgelse af, hvorvidt og i hvilket Omfang dette var Tilfældet. Undersøgelsen har været overdraget Direktoratets Læger og er foretaget af Læge Gerh. Lind, der efter Afslutningen har tilstillet Direktoratet en udførlig Rapport, efter hvilken vi nedenstaaende gengiver et af Direktoratet udarbejdet Resumé:

Baggrunden for Iværksættelsen af denne Undersøgelse er *dels* nogle i Tidens Løb indtrufne, mere eller mindre alvorlige Sygdomstilfælde i Tilslutning til Arbejdet med Sprøjtemaling, *dels* den Omstændighed, at de ved Sprøjte-

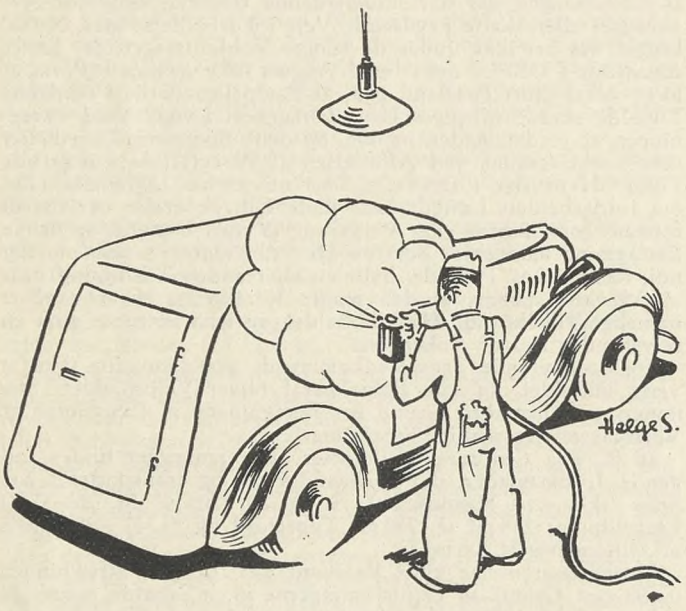

maling benyttede Opløsningsmidler, der for at fyldestgøre deres Formaal paa den ene Side skal være i Stand til ved almindelig Temperatur at blødgøre eller at opløse i Vand uopløselige Fedtstoffer og lignende vanskeligt opløselige Stoffer og paa den anden Side skal være let flygtige, saaledes at de blot ved almindelig Temperatur hurtigt fjernes igen, netop derved rummer en Fare for en Giftvirkning overfor den menneskelige Organisme. Opløsningsmidlernes og de i Forbindelse dermed benyttede Fortynderes Flygtighed bevirker, at Dampene let og ofte umærkeligt trænger ind i Organismen gennem Lungerne, og den Lethed, hvormed Opløsningsmidlerne indgaar kemiske Forbindelser med Fedtstoffer, skaber en Fare for en Giftvirkning paa Centralnervesystemet og andre livsvigtige Organer foruden naturligvis paa Huden og de overfladiske Slimhinder.

Hvad Opløsningsmidlernes Indvirkning paa *Centralnervesystemet* angaar, *kan* der for det første foreligge en *akut* narkotisk Forgiftning med Bevidsthedstab og hurtigt indtrædende Lammelse af Aandedrætsorganerne og Hjertet. Forsaavidt den paagældende ikke hurtigt bringes ud i fri Luft og hjælpes paa anden Maade, vil Døden kunne indtræde. Dernæst vil daglig Indaanding af blot smaa Mængder Opløsningsmiddel paavirke Nervesystemet ved at fremkalde Uoplagthed, Træthed, Søvnighed og Irritabilitet, — Symptomer, der imidlertid hurtigt svinder, naar vedkommende ophører at arbejde med det sundhedsfarlige Arbejde — og muligvis endvidere kunne frembringe *varig* Skade paa Nervesystemet (Forandring af Stemningslejer, anden Nervøsitet), et Forhold, der dog endnu ikke er afklaret, undtagen for *Svovlkulstofs* Vedkommende, hvor det er fastslaaet, at det kan fremkalde Lammelser, Sensibilitetsforstyrrelser og meget alvorlige psykiske Forstyrrelser, der ikke alene medfører Arbejdsudygtighed, men en større eller mindre Nedbrydning af Aandsevnerne.

Med Hensyn til Opløsningsmidlernes Indvirkning paa *indvendige Organer* (Hjerte, Kar, Nyrer, Lever, Kirtler, Knoglemarv), der er betinget af Opløsningsmidlernes fedtopløsende Evne, foreligger en saadan Virkning kun *fastslaaet* for følgende Opløsningsmidlers Vedkommende:

Benzol, der har en udpræget knoglemarvbeskadigende Evne, og som ødelægger Knoglemarvens bloddannende Funktion. Det er derfor et meget sundhedsfarligt Stof.

Tetracloræthan, der beskadiger Leveren.

Trichloræthylenen, der har en udpræget beskadigende Virkning overfor visse Hjernenerver, bl. a. den store Ansigtsnerve og Synsnerven.

Tetraclorkulstof, der maa antages at beskadige Nyrerne.

De ved Sprøjtemaling her i Landet anvendte *Opløsningsmidler* er særlig Butylacetat og Butylalkohol og i mindre Omfang Sprit, Æthylacetat, Amylacetat og Acetone. Som *Fortyndere* for Opløsningsmidlerne — d. v. s. flygtige Stoffer, der i og for sig ikke kan opløse de anvendte Nitrocelluloselakker, men som af Sparsommelighedshensyn tilsættes Opløsningsmidlerne og ikke paavirker disses opløsende Evne — kommer særlig i Betragtning Toluol, der er det mest anvendte Fortyndingsmiddel, og i langt mindre Omfang Alkohol, Benzin, Zylol, Terpentin, Olie og Benzol. Det skal i denne Forbindelse anføres, at amerikanske Forskere har paavist, at Toluol og Zylol *ikke* som Benzol beskadiger Knoglemarven og ødelægger dennes bloddannende Funktion.

Overfor foranstaaende Opregning maa man imidlertid erindre sig, at der paa dette Omraade foregaar en stadig Udvikling, og at de forskellige Nitrocelluloselakkers, Opløsningsmidlers og Fortynderes Sammensætning undergaar Ændringer praktisk talt fra Dag til Dag, hvilket naturligvis vanskeliggør Kontrollen meget.

Den af *Læge Lind* foretagne Undersøgelse omfatter 230 Personer, der alle er blevet udspurgt om Arten og Omfanget af de Symptomer, som optræder ved Sprøjtelakering, og som desuden er blevet underkastet Blodundersøgelse, idet Blodforandringerne vil kunne bidrage til Belysning af Spørgsmaalet om Faren for Benzolforgiftninger eller benzollignende Forgiftninger ved Sprøjtelakering. Desuden ønskede man at blive klar over, om der er Anledning for Fabriktilsynet til at undergive Sprøjtemalere en regelmæssig Lægekontrol. Blodundersøgelsen har omfattet Hæmoglobinbestemmelse, Tælling af de hvide Blodlegemers absolutte Antal samt Gennemsyn af et Udstrygningspræparat med Differentialtælling. Allerede paa Grund af de Omkostninger og den Tid, som det vilde lægge Beslag paa, har man maattet afstaa fra gennem en egentlig klinisk Undersøgelse af vedkommende Sprøjtemalere med grundig Undersøgelse af Organerne, derunder neurologiske Undersøgelser og Funktionsprøver, at efterspore andre Organbeskadigelser.

Af de 230 undersøgte Arbejdere var 198 Mænd og 32 Kvinder. Efter deres Beskæftigelse fordelte Mændene sig saaledes: 33 Malere paa Automobilfabrikker, 118 Vognmalere fra Automobilreparationsværksteder og 47, der beskæftigedes paa forskellige andre Fabrikker, hvor Sprøjtelakering indgaar som et Led i Arbejdsprocessen. Samtlige 32 Kvinder vilde efter deres Arbejde henhøre til sidste Gruppe. Af samtlige 230 undersøgte var 190 mellem 20 og 50 Aar, 32 under 20 Aar og 8 over 50 Aar.

Resultatet af den foretagne Udspørgen af Arbejderne om deres Symptomer ved Arbejdet med Sprøjtemaling fremgaar af følgende Tabel:

	1. Vognm.	2. Automobilfbr.	3. Andre Mænd	4. Kvinder	5. Total
a. *Nervøse Symptomer:*					
Hovedpine	11	9	3	5	28
Svimmelhed	10	7	3	6	26
Træthed	28	20	6	13	67
Søvnighed ..... (Beruselse)	30	25	14	15	84
Omtaagethed	13	7	3	5	28
Intolerans f. Alkohol	9	9	3	1	22
Irritabilitet, psykisk Uligevægt	16	14	2	1	33
b. *Mavesymptomer:*					
Daarlig Appetit	7	5	3	3	18
Kvalme	4	4	2	2	12
Opkastning	2	0	0	0	2
Kardialgi	5	3	3	9	20
c. *Hud- og Slimhindesymptomer:*					
Tørhed i Næsen	35	19	19	12	85
Øjenirritation	23	19	12	9	63
Hudgêner	34	18	14	19	85
Halsirritation	25	18	12	12	67
Bedring under Ferier	24	20	7	11	62

En nærmere Gennemgang af Tabellen vil vise, at ved Siden af Hudgêner og Tørhed i Næsen er det de nervøse Symptomer, der er de mest fremtrædende. 84 af de udspurgte eller ca. 37 % angiver at lide af Søvnighed, 67 eller knap 30 % af Træthed. Et lignende Antal klager desuden over Irritation af Hals og Øjne. Læge *Lind* udtaler følgende:

»Det maa dog fremhæves, at de mest fremtrædende Symptomer var de nervøse Symptomer; det er disse Symptomer, som paavirker Sprøjtemalernes Helbredstilstand, saa de faktisk i mange Tilfælde ikke er fuldt ydedygtige, i hvert Fald ikke hvad angaar Beskæftigelse og Arbejde i Fritiden og næppe heller paa Arbejdspladsen. Træthed og Søvnighed viser sig især efter Arbejdet, naar de kommer hjem, og er ofte af en saadan Grad, at de falder i Søvn, naar de sætter eller lægger sig efter Ankomsten til Hjemmet efter endt Arbejdsdag. I det Hele har man afgjort det Indtryk, at det drejer sig om langt mere end almindelig Arbejdstræthed, det er virkelig en Udmattelse af toxisk Natur, der langt overstiger fysiologisk Træthed. Dette erkendes ogsaa af alle Forfattere, der har beskæftiget sig med dette Emne, og er allerede en almindelig anerkendt Ting.«

Hvad det store Antal af Hudgêner angaar anføres det, at »det udtrykkelig maa betones, at det i næsten alle disse Tilfælde kun drejede sig om den Tørhed i Huden paa Hænderne, som opstod efter Rensning og Vask med Fortynder; praktisk talt alle Sprøjtemalere anvender Fortynder til Rensning af Hænderne, de fleste angivelig uden Gêner af nogen Art. Det drejer sig saaledes ikke om egentlige Hudlidelser. Objektivt fandtes da heller ikke Tegn paa saadanne, men kun i 47 Tilfælde er noteret en iøjnefaldende Tørhed i Huden paa Hænderne og i 6 andre Tilfælde mere udtalte Forandringer i Huden (Sprækker af Huden, Papel-Dannelser). Kun een Vognmaler angav at have et veritabelt Eksem paa Hænderne«.

Selvom man naturligvis skal være forsigtig med at bygge for meget paa rent subjektive Symptomer, maa det dog falde i Øjnene, at indenfor de fire forskellige Grupper af Arbejdere er det de samme Symptomer — Hudgêner, Tørhed i Næsen, Søvnighed, Træthed, Halsirritation og Øjenirritation — der stadig angives som de mest fremtrædende, omend i lidt forskellig Orden.

Undersøger man indenfor hver Gruppe, hvor stort det procentvise Antal af Arbejdere med disse Symptomer er, vil man se, at i Gruppen Vognmalere varierer det mellem 20 og 30 %, i Gruppen Malere paa Automobilfabrikker mellem 55 og 76 %, i Gruppen andre Mænd mellem 13 og 40 % og i Gruppen Kvinder mellem 28 og 59 %. Hvad der særlig er paafaldende her, er de høje Procenter indenfor Gruppen Malere paa Automobilfabrikker. Forklaringen ligger vistnok i, at Sprøjtelakeringen i disse Fabrikker foregaar kontinuerligt i hele Arbejdstiden og ganske vist udføres i Sprøjtebokse med kraftig Afsugning og Ventilation, men saaledes at Malerne ogsaa selv staar inde i Sprøjteboksene og derfor er indhyllet i og ombølget af Taagerne fra Opløsningsmidlerne og Fortynderne. De i Gruppe 3 og 4 omhandlede Arbejdere, der er beskæftiget i andre industrielle Virksomheder, hvor Sprøjtemaling indgaar som et Led i Arbejdsprocessen, maa i Almindelighed anses for relativt godt beskyttet, idet der saa godt som altid findes Sprøjtebokse med Afsugning, som den paagældende kan staa udenfor, paa Grund af den besprøjtede Genstands Størrelse. Endelig er de af Gruppe 1 omfattede Vognmalere i Automobillakererier i Reglen meget slet beskyttet, idet der enten ikke findes nogen Beskyttelse, eller denne er uden større Betydning, fordi vedkommende Ventilator ofte er anbragt forkert, ikke bruges regelmæssigt og ikke suppleres af Tilførsel af frisk Luft, og fordi Støvmasken ikke er tilstrækkelig effektiv, for ikke at sige ubrugelig. Naar denne Gruppe tiltrods herfor alligevel ikke viser større Procenter, end Tilfældet er, maa

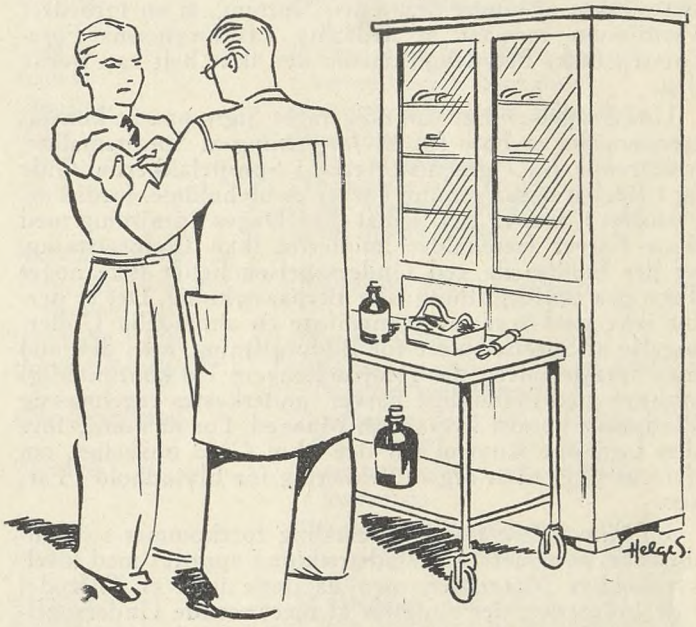

det formentlig skyldes, at Arbejdet med Sprøjtemaling paa disse Værksteder i Reglen kun foregaar periodevis og selv da ikke kontinuerligt.

Af Resultaterne af de foretagne *Blodundersøgelser* skal man anføre:

Hæmoglobinbestemmelse er udført hos 175 Mænd og 29 Kvinder. Der fandtes utvivlsomt nedsat Hæmoglobinprocent hos henholdsvis 21 og 6 af de undersøgte. Dette kan vel være en Følge af Arbejdet med Sprøjtelakering, men der kan dog ikke lægges nogen særlig Betydning i dette Fund, som ikke er usædvanligt hos andre Indendørsarbejdere.

Resultatet af *Tællingen af de hvide Blodlegemers absolutte Antal* og af *Differentialtællingen af de hvide Blodlegemer* resumerer Læge *Lind* i følgende:

Vel er der konstateret Lymfocytose (Forøgelse af Antallet af eenkærnede, hvide Blodlegemer) hos ca. Halvdelen af de undersøgte, men det drejer sig herved ikke om en Lymfocytose af den Art, som forekommer ved Knoglemarvslammelse som Følge af Benzol-Indvirkning. Tilsvarende Lymfocytose forekommer under mange forskellige Forhold (Indaanding af Støv og Dampe, fysiske Paavirkninger).

Der bestaar ikke noget som helst Forhold mellem Forekomsten af Lymfocytose og Forekomsten af de tidligere nævnte subjektive Symptomer eller mellem Blodforandringen og den Tid, paagældende har været beskæftiget ved Arbejdet. Blodundersøgelsen kan derfor ikke benyttes til at stille Diagnosen ved hygiejniske Undersøgelser i forebyggende Øjemed. »Der er saaledes ikke fornuftig Grund til for Danmarks Vedkommende at rejse Kravet om Lægekontrol med løbende Blodundersøgelser af Sprøjtemalere, saaledes som Kravet er blevet rejst af Fabrikslæger f. Eks. i Wien.«

Dette fremgaar ogsaa deraf, at det ved Kontrolundersøgelser af ialt 48 Arbejdere fra en Chokoladefabrik og 156 Arbejdere fra et finmekanisk Etablissement — Arbejdere, som ikke er udsat for Dampe fra organiske Opløsningsmidler — har vist sig, at ca. Halvdelen af disse ogsaa frembød Lymfocytose, som derfor synes at forekomme almindeligt hos danske Industriarbejdere og ikke som eneste Symptom kan tillægges Betydning som Tegn paa Sygdom eller begyndende Sygdom.

En anden Kontrolundersøgelse, der blev foretaget paa 93 overvejende smaa Automobillakererier beskæftigede Sprøjtemalere, dels om Sommeren, dels om Vinteren, viste, at 52 % af disse havde Lymfocytose om Vinteren, medens det om Sommeren kun var Tilfældet hos 19 %, altsaa en betydelig Forskel. Forklaringen herpaa kan kun med Rimelighed søges i det Forhold, at Ventilationen i Automobillakererier var saa meget bedre om Sommeren end om Vinteren, fordi Arbejdet for en Del foregaar i fri Luft, og Porte og Vinduer desuden holdes aabne. Man synes heraf at kunne drage den Slutning, at en forbedret Ventilation formaar at nedsætte Lymfocytosens Forekomst ganske betydeligt, omend den ikke helt kan fjerne den.

Undersøgelsen har samtidig taget Sigte paa at konstatere, om der er Fare for *Blyforgiftning* af Sprøjtemalere, hidrørende fra Pigmentstofferne i Sprøjtelakkerne. Gule og i Reglen ogsaa grønne Farver er blyholdige, fordi Farvestoffet i dem er Blykromat. Faa Dages Sprøjtning med disse Farver fremkalder imidlertid ikke Blyforgiftning, og der fandtes da ved Undersøgelsen heller ikke noget Tegn paa Blyforgiftning eller Blypaavirkning. Det er derfor ikke paakrævet at gennemføre en almindelig Undersøgelse af Sprøjtemalere for Blyforgiftning, men derimod maa Sprøjtemalere, der gennem længere Tid kontinuerligt sprøjter med blyholdige Farver, underkastes regelmæssig Blodprøve mindst hveranden Maaned. For at kunne føre den fornødne Kontrol var det i høj Grad ønskeligt, om der var Pligt til at afgive Erklæring for Blyindhold i Farver.

En *Silicosefare* fra Sprøjtemaling forekommer i de Industrier, hvor der i stor Udstrækning sprøjtes med kiselsyreholdige Materialer, men da dette ikke er Tilfældet i de Industrier, der omfattes af nærværende Undersøgelse, har denne ikke haft til Formaal at undersøge denne Fare.

Læge *Lind* slutter sin Rapport med at udtale, at den Omstændighed, at alle de ved Sprøjtning med Cellulose-lakker anvendte, flygtige Stoffer — som i Begyndelsen af nærværende Uddrag omtalt — er giftige, afgiver et tilstrækkelig sikkert Grundlag for overalt, hvor der sprøjtemales, at kræve beskyttende Foranstaltninger gennemført med det Formaal at hindre Indaanding af de ved Sprøjtningen forstøvede og fordampende Bestanddele i Lakkerne.

I *Automobilfabrikkerne* forfejler de store Sprøjtebokse ganske deres Formaal, naar Maleren skal opholde sig inde i Kammeret under Sprøjtningen, og man maa antagelig her gaa over til individuelle Beskyttelsesforanstaltninger (Masker, Friskluftshjælme), saafremt en rationel Beskyttelse skal opnaas.

Ved de *i andre Industrivirksomheder* i Almindelighed benyttede smaa Sprøjtebokse, hvor alene den besprøjtede Genstand opholder sig, er der en »ulyksalig Tilbøjelighed til at anbringe Udsugningen for højt over det Niveau, hvori Sprøjtemalingen foregaar, i Stedet for i dette Niveau eller endnu bedre i Bunden af Sprøjteboksen«, da Dampene er tungere end Luften.

Hvad endelig angaar Forholdene paa *Automobilreparationsværkstederne*, hvor Gruppen Vognmalere beskæftiges, er det allerede omtalt, at Beskyttelsesforanstaltningerne her er overordentlig mangelfulde. Til det, som er nævnt herom foran, skal blot føjes følgende, der citeres ordret fra Rapporten: »De Masker, der fandtes, burde helst forbigaas i Tavshed. For det første var de paa Forhaand uegnede til Formaalet, idet det drejede sig om simple Respiratorer med et Vatlag, der kun kunde opfange grove Partikler, men ikke i nogen Maade holde Opløsningsmidlernes Dampe tilbage. For det andet var de i Reglen i en saadan Tilstand, at man ikke kunde være bekendt at byde noget Menneske at benytte dem, for det tredie fandtes der aldrig een pr. Mand, men højst een eller to paa Værkstedet. Det kan da ikke undre, at Respiratoren oftest hang som en støvet udrangeret Pulterkammergenstand paa et Søm paa Væggen, og vistnok aldrig anvendtes, selv om dette paa Forespørgsel besvaredes bekræftende.«

Læge *Lind* anbefaler stærkt at søge rationelle Beskyttelsesforanstaltninger indført paa Automobilreparationsværkstederne. Dette bør ske for det første ved, at den Gruppe af disse Virksomheder, der nu alene er undergivet Tilsyn efter Fabriklovens Maskinbeskyttelses-Bestemmelser, inddrages under Tilsyn efter hele Fabrikloven, hvorved der skabes Hjemmel for at kræve hygiejniske Foranstaltninger gennemført. Dernæst ved at kræve indrettet en i alle Henseender hensigtsmæssig Ventilation og Frisklufttilførsel. Da en Maler, der sprøjtemaler Automobiler og lignende store Genstande, alligevel ikke helt vil kunne undgaa at indaande en Del Dampe, maa endelig Brugen af Masker søges gennemført. Det maa imidlertid herved erindres, at kun Masker med Absorptionsfiltre, d. v. s. Gasmasketypen, yder rationel Beskyttelse mod Sundhedsfarerne ved Sprøjtemaling.

Direktoratet skal for sit Vedkommende udtale følgende om den foretagne Undersøgelses Konsekvenser med Hensyn til Fabriktilsynets Krav til de Virksomheder, i hvilke der foretages Sprøjtemaling:

Naar man tager i Betragtning,

1) at de ved Sprøjtemaling anvendte Stoffer alle maa anses for sundhedsfarlige (for Menthylalkohols og Benzols Vedkommende overordentlig sundhedsfarlige),

2) at man ved Sprøjtemaling med Trykluft forstøver Farven, Opløsningsmidlet og Fortynderen til en saa fin Taage, at selv de lidet flygtige Opløsningsmidler indaandes og derigennem optages i Organismen, og naar man endelig erindrer sig,

3) at Spørgsmaalet om de anvendte Stoffers Mulighed for at fremkalde *varige* Skader paa Arbejdernes Nervesystem endnu er ganske uafklaret,

ligger der allerede heri tilstrækkelig Opfordring til alle interesserede Parter — Arbejdsgivere, Arbejdere og Fabriktilsynet — til at hellige Sprøjtemaling mest mulig Opmærksomhed og søge Risikomomentet for de beskæftigede Arbejdere indskrænket mest muligt.

Paa den anden Side afgiver den foretagne Undersøgelse efter Direktoratets Opfattelse ikke Grundlag for generelle Krav fra Fabriktilsynets Side om Gennemførelsen af *ekstraordinære* Beskyttelsesforanstaltninger, men Fabriktilsynet vil lægge særlig Vægt paa, at de i Fabriklovens § 7 indeholdte Krav om Bekæmpelse af giftige Dampe opfyides saa nøje som muligt af de Virksomheder, der udfører Sprøjtemaling.

Om Spørgsmaalet om Muligheden for at gennemføre Forbud mod Anvendelsen af Benzol og en Forpligtelse for Fabrikkerne til at afgive Deklaration om Indholdet af Bly i Farver og af Methylalkohol og — hvis Forbud ikke kan gennemføres — af Benzol i Opløsningsmidler, vil der blive forhandlet med Sundhedsstyrelsen, idet den gældende Fabriklovgivning ikke afgiver Hjemmel herfor.

Bestillinger paa Fagbladet

Da enkelte Afdelinger efter de tilsendte Bestillingers Omfang synes at være af den Opfattelse, at der i Anledning af Aarsskiftet skal indsendes helt ny Bestilling for samtlige Medlemmer, selvom en Del af disse allerede modtager Bladet, skal vi ved Nærværende gøre opmærksom paa, at Nybestilling af Fagbladet skal foregaa paa sædvanlig Maade paa de dertil udsendte Blanketter, der kun skal indeholde Navnene paa de Medlemmer, som ikke i Forvejen er anmeldt.

Der skal altsaa ikke foretages Generalanmeldelse, saaledes som Tilfældet var ved Aarsskiftet 1937.

Landboforeningerne kontra Landarbejderne

Landboforeningerne har været stærkt optaget af Generalforsamlinger i den sidste Tid. De forskellige Centralsammenslutninger har haft Generalforsamling, og de lokale Foreninger har vist for de flestes Vedkommende ogsaa deres fra Haanden.

Af Referaterne fra disse Generalforsamlinger faar man et stærkt Indtryk af disse Organisationers Indstilling overfor Arbejderne, og overfor sociale Spørgsmaal i det hele taget, eller rettere: man faar det gamle bekræftet.

De Udtalelser, som er kommen offentligt frem herfra, bærer det samme Præg og viser den samme Tendens, som gik igennem saavel Hr. Hauchs Tale, som de Resolutioner, der blev vedtaget paa de jyske Landboforeningers Generalforsamling. En Tendens, der er baade arbejderfjendtlig og reaktionær. Arbejderfjendtlig, fordi den er rettet mod Arbejdernes Organisationer i Almindelighed og Landarbejdernes Organisationsret i Særdeleshed, og altsaa tilsigter at forhindre en betydelig Gruppe af Arbejdere i at benytte det Middel som Organisationerne er til Forbedring af deres Vilkaar, et af de faa Midler ,det kapitalistiske Samfund levner Arbejderne. Reaktionær, fordi den gaar ud paa at binde Landbrugets Arbejdere til et Arbejdsforhold, som Tiden og Udviklingen af selve Landbrugets Produktionsforhold og Arbejdsmetoder forlængst er løbet fra. Men denne Tendens er altsaa Udtryk for den Aand og Tankegang, der ikke blot er tilstede, men ogsaa synes at være den herskende indenfor Landboforeningerne af i Dag.

Dersom Hr. Hauch og hans Meningsfæller tror, at de med deres Vedtagelser og Resolutioner har tilintetgjort Organisationsmulighederne blandt Landarbejderne, eller blot tilføjet vor Organisation et generende Slag, saa maa det være, fordi de enten selv er dumme eller anser Arbejderne, specielt Landarbejderne, for at være det.

Vor Organisation kan jo ret beset ikke ønske nogen bedre Anbefaling. De organiserede Landbrugsarbejdere maa jo uvilkaarligt tænke som saa: Hvorfor farer man fra den Side saa voldsomt frem imod Organisationen og dens Arbejde for at skaffe overenskomstmæssige Arbejdsforhold ved Landbruget, monstro det er af Hensyn til Landarbejderne? Enhver blot normalt begavet Landarbejder vil være klar over, at det er det ikke, de kender jo af Erfaring Storbøndernes gode Hjertelag overfor Arbejderne og ved, at det er egne Interesser (i dette Tilfælde forøvrigt misforstaaede Interesser), de er ude for at pleje. For de uorganiserede Arbejdere, der vil tænke sig om, maa Landboforeningernes Publikationer virke som en kraftig, om end ufrivillig, Opfordring til at slutte sig til vor Organisation og være med i dens Bestræbelser for at reformere Landbrugets forældede Arbejdsforhold.

Og for de organiserede er det en manende Appel om at forstærke Organisationens Virksomhed paa det her nævnte Omraade. *M. O.*

HUSK

AT MELDE FLYTNING TIL POSTVÆSENET OG AFDELINGEN

LØBENDE KONFLIKTER

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(»Vester Jølby« Tærskeselskab)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Droskechaufførerne	(Droskevognmand N. C. Jørgensen)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Hamdrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Hamdrup)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Glumsø	(Glumsø-Bavelse Kommune)
Graasten	(Grusgraventreprenør (Thielsen)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted) (Thomas Jensen, Ganderup) (Chr. Andersen, Hals) (Johs. Jensen, Hals)
Herlufmagle-Glumsø Vrangstrup-Sandby-Næstved	(Raunstrup Skovdistrikt)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Hornslet-Rodskov	(Grusgraventreprenør Niels Lading, Terndrup pr. Hornslet)
Hou Vendsyssel	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen, Møbelfabrik i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Kvissel- og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nyborg	(Træhandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skørping	(Murermester Jens Nordenbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Svendstrup	(Ferslev-Dal-Volsted-Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Veflinge	(Rugaard Savværk, pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejlø	(Vejlø-Vester-Egesborg Kommune)
Vinduespolerernes Afd.	(Husassistance-Kompagniet, Gl. Kongevej)
Ølgod	(Ølgod Kommune)
Øsby	(Hannibal Dahl)

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

OPHÆVEDE KONFLIKTER

Hvidbjerg-Lyngs	(Tærskeselskabet »Fremtiden«)

Fra Egnene

Hovedgaard m. fl. Afd. — Serritslevgaard. Med Kaptajn Nissen, Serritslevgaard, er afsluttet Overenskomst, hvorved han forpligter sig til at respektere den i Maribo Amt til enhver Tid gældende Landbrugsoverenskomst med et Par enkelte Afvigelser og med en nogen anden Opstilling af Arbejdstiden end den i Maribo Landbrugsoverenskomsten fastsatte.

For hans Skovbrugs Vedkommende har han samtidig tiltraadt den til enhver Tid gældende Overenskomst mellem Frijsenborg Skovdistrikt og D. A. F.

Tjæreby Afd. — A/S. Basnæs. I Henhold til Bestemmelserne i Landbrugsoverenskomsten med Basnæs af 18. Maj d. A. er der nu afholdt Forhandling om Betalingen for henholdsvis Paa- og Aflæsning af Sukkerroer og Cikorierødder i Marken og paa Tørreriet. For Paalæsning paa Banevogn i Marken betales 1 Kr. pr. Ton for Sukkerroer og 1,10 pr. Ton for Cikorierødder. For Aflæsning paa Tørreriet betales 25 Øre pr. Ton for Sukkerroer og 28 Øre pr. Ton for Cikorierødder.

Denne Overenskomst indgaar i Overenskomsten af 18. Maj d. A.

36. Kreds — Bøvling Sogneraad. I ovennævnte Sag har Ministeriet for offentlige Arbejder udtalt, at Ministeriet maa holde for, at det i Henhold til § 10 i Lov Nr. 96 af 22. April 1904 om Snekastning er Sogneraadet og ikke Snefogden, der udenfor Omgangen tilsiger de snekastningspligtige i den paagældende Arbejdskreds til Snekastning mod Betaling efter Lovens § 7, men at Ministeriet iøvrigt maa have det overladt til Domstolene at afgøre, hvorvidt Sogneraadet i nærværende Tilfælde er forpligtet til at betale for det udførte Snekastningsarbejde.

Vi maa herefter tage Sagen op til nærmere Overvejelse, idet Ministeriets Standpunkt stadfæster den af Politimesteren trufne Afgørelse gaaende ud paa, at Sogneraadet kan nægte at betale de Folk, som Snefogden har tilsagt til Snekastningsarbejdet.

Karlslunde Afd. — Forpagterne Chr. Rasmussen og Nicolai Rasmussen, Karlstrup. Ovennævnte 2 Forpagtere har nægtet for Tærskearbejde at afregne deres Løsarbejdere med den Timeløn 85 Øre + Kosten, der er betalt af de andre Landmænd for Tærskearbejde indenfor Karlslunde Afdelings Omraade. Vi har givet Afdelingen fornøden juridisk Assistance til Inddrivelse af Medlemmernes Tilgodehavender.

Herlufmagle Afd. — Godsejer Fischer-Rasmussen, Raunstrup. 2Karle havde ladet sig antage til ovennævnte Arbejdsgiver, men da de mødte i Pladsen, benægtede Fischer-Rasmussen, at en forbindende Aftale var truffet, idet han, skønt han havde meddelt Karlene, at de kunde faa Pladsen, hævder, at han ikke har modtaget deres Bekræftelse af, at de modtog Pladsen, han nægtede derfor at modtage Karlene. Sagfører Holmgren-Olsen, som har haft Sagen til Behandling, hævder heroverfor, at da Karlene ikke har sendt deres Bekræftelse pr. anbefalet Brev og derfor ikke kan dokumentere, at de har modtaget Pladsen paa de i Fischer-Rasmussens Skrivelse angivne Vilkaar, vil et Søgsmaal ikke kunne vindes mod dennes Benægtelse.

Ønslev—Eskildstrup Afd. — Vennerslund Avlsgaard. I ovennævnte Sag er der i Juni d. A. afholdt Mægling og den 15. Oktober Fællesmøde. Sagen drejede sig om en Klage fra Ejeren af Vennerslund Avlsgaard over, at Kreaturpasser Ejner Mathiesen, der var fæstet til Vennerslund fra 1. Maj, den 13. April har meddelt Arbejdsgiveren, at han ikke vilde møde i Pladsen og gav som Grund, at den ham anviste Lejlighed var for lille. Da det ikke kunde bestrides, at Mathiasen havde begaaet Kontraktbrud, indgik han paa at betale en Erstatning til Ejeren af Vennerslund Avlsgaard paa 50 Kr. at erlægge med 10 Kr. den 1. i hver Maaned, 1. Gang 1. November.

Tullebølle Afd. — Dræningsmester Carl Madsen, Rødme. I Anledning af en Uoverensstemmelse mellem 4 af vore Medlemmer paa Langeland og ovennævnte Dræningsmester om Aflønningen for Dræningsgrøfter over 200 cm Dybde, er der afholdt Mæglingsmøde i Juli og Fællesmøde i August Maaned, uden at der kunde opnaas Enighed. Efter at Forbundet havde krævet Sagen afgjort ved faglig Voldgift og anmodet Dræningsmesterforeningen i Fyns Stift om at gaa ind i Sagen paa Dræningsmesterens Vegne, har Dræningsmesterforeningen erklæret sig enig med Forbundet i dettes principielle Standpunkt i Sagen, hvorefter Carl Madsen har meddelt, at han ikke ønskede en faglig Voldgift, men var villig til at tage et nyt Møde om Sagen. Ved dette indgik Dræningsmesteren paa at efterbetale for de Dræningsgrøfter over 200 cm Dybde, han havde betalt med 1 Kr. pr. løb. Meter, 60 Kr., hvormed Sagen er sluttet.

Sorø Afd. — Sorø Akademis 1. Distrikt. I ovennævnte Sag var der opstaaet Strid om Forstaaelsen af Sommerskovning, idet Skovdistriktet før Sommerskovningstillægget traadte i Kraft havde ladet nedskove et større Kvantum Træ, som saa i de følgende Maaneder er opskovet, uden at man har villet give det i Overenskomsten derfor fastsatte Sommertillæg. Sagen er nu bilagt med følgende Fortolkning af Sommerskovningstillægget:

> »Det er en Forudsætning, at Skovningen foregaar sædvanemæssigt, altsaa saaledes, at Fældningen foretages efter den paa Skovparten almindelig brugte Fremgangsmaade.
>
> Det er en Selvfølge, at særlige Skoven ikke tilregnelige Forhold (for Eks. langvarigt Snelæg, Konflikt i andre Virksomheder, f. Eks. Savværk) medfører de for saadanne Situationer sædvanlige Ændringer i Arbejdets Tilrettelægning.
>
> Ved almindelig Brændehugst er det dog en Forudsætning, at Skovningen er gjort op i Løbet af ca. 8 Dage efter den 15. April.«

Odense L. Afd. — Proprietær Andersen, Dalumgaard. Den 2. November afholdtes Mægling paa Dalumgaard i Anledning af forskellige Klager. Ved Mæglingen opnaaedes der Enighed, idet Hr. Andersen erkendte, at han nu var klar over, at der ved alt Arbejde i Sukkerroemarken skulde betales i Henhold til Overenskomsten, og til fuld Afgørelse af det for lidt betalte betaler Hr. Andersen 20 Kr. For den Mand, der var blevet nægtet Optagning af Roerne, enedes man om, at hvis en af Fabrikken foretaget Synsforretning godkendte Mandens Arbejde, skulde han have Ret til at optage Resten af Roerne.

Tinning Afd. — Frijsenborg Skovdistrikt. Ovennævnte Sag er afgjort med, at der betales 125 Øre pr. rm for Kløvning af Træ og 25 Øre pr. rm for den Sortering, der har fundet Sted. Det drejede sig om Kløvning af Toptræ i større Udstrækning og mindre Dimensioner end sædvanligt.

St. Sjørup—Ingerslev Afd. — Forpagter Blach, Stenalt. I ovennævnte Sag havde vort Medlem Mogens Andersen 34 Kr. tilgode hos Forpagteren. Efter Organisationens Indskriden er Beløbet nu betalt.

Nakskov A. Afd. — Proprietær Skydsbjerg, Grønnegaard. I ovennævnte Sager er der med Sukkerroedyrkerforeningen afholdt Mægling i Anledning af Klager henholdsvis fra Medlem Axel Jørgensen over ikke at have faaet Adgang til 3. Gangs Lugning, og fra Proprietær Skydsbjerg over, at Axel Jørgensen ikke var mødt til Optagningsarbejdet. Organisationerne henstillede til Parterne gensidig at frafalde deres Klage. Dette tiltraadtes.

Købelev Afd. — Proprietær Brünnicke, Mariebjerg. I ovennævnte Sag, der drejer sig om et ophævet Arbejdsforhold grundet paa, at vort Medlem Friman Nielsens Hustru ikke kunde deltage i Høstarbejde. Det var ikke muligt at konstatere, hvorvidt der forelaa Bortvisning eller Bortgang og Parterne enedes da om at betragte Mellemværendet som afgjort.

26. Kreds — Gdr. Rs. Hedegaard, Staun. I ovennævnte Sag var der Strid om, hvorvidt der i det paagældende Arbejdsfor-

hold forelaa ulovlig Bortvisning eller ulovlig Bortgang. Der er nu faldet Dom, hvorefter vort Medlem har faaet tilkendt Løn til Datoen for Arbejdsforholdets Afbrydelse 72 Kr. + Renter.

Thirstrup Afd. — Proprietær Legarth, Søholm. Ovennævnte Sag er bilagt med, at det paagældende Arbejdsforhold afregnes efter Løsarbejdertaksten. Differencen 29 Kr. erlagtes ved Mæglingen.

Kappel Afd. — Bestyrer Hansen, Havnæsgaard pr. Kappel. Ovennævnte Sag er sluttet med, at Ejner Hansen har faaet sit Tilgodehavende 15 Kr. 92 Øre, medens Sagen maatte hæves for Evald Savkas og Evald Nielsens Vedkommende.

32. Kreds — Proprietær Rix-Hansen, Stensmark pr. Grenaa. I ovennævnte Sag var rejst Klage over Underbetaling for forskellige Landbrugsarbejder. Sagen er nu ordnet med, at man er enedes om at fastslaa, at Overenskomsten gælder i enhver Henseende fra den Dag Paatale fandt Sted den 22/8-1937 og at der efterbetales fra dette Tidspunkt. Efterbetalingen fordeles som følger:

Fodermesteren 58 Kr., Fodermesterens Kone 85 Kr. 50 Øre, Smeden 35 Kr., Husmanden 31 Kr., Smedens Kone 10 Kr., ialt 219 Kr., der betaltes straks.

Buerup Afd. — Gdr. Jørgen Jørgensen, Skamstrup. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en formentlig ulovlig Bortvisning, er blevet bilagt med, at vort Medlem har faaet udbetalt Løn til Fratrædelsesdagen og at Arbejdsgiveren har betalt de paaløbne Omkostninger.

Ønslev-Eskildstrup Afd. — Godsejer Thorsen, Dalbygaard. Nærværende Sag, der drejede sig om en Uoverensstemmelse foranlediget af en afsluttet Kontrakt paa under de overenskomstmæssige Vilkaar, er sluttet med, at Parterne er indgaaet paa at annullere den indgaaede Kontrakt.

Rødby Afd. — Gdr. Herman Jørgensen, Sjælstofte, Rødby. Mellem ovennævnte Gdr. og 2 af vore Medlemmer var opstaaet Uoverensstemmelse om, hvorvidt et Tærskearbejde skulde gøres færdig ved Overarbejde eller udsættes til næste Dag. Ved en derom indkaldt Mægling udeblev Parterne, hvorfor Sagen betragtes som sluttet Organisationerne imellem.

21. Kreds — Jægermester Malling, »Taalmodighed«. Nærværende Sag, der drejede sig om en formentlig uberettiget Bortvisning af vort Medlem Egon Andersen, er henlagt, idet der ikke fandtes fornødent Grundlag for Søgsmaal.

Rønbjerg Afd. — Godsejer Jacobsen, Estvadgaard. Ovennævnte Sag, der drejede sig om en formentlig ulovlig Bortvisning, maa opgives, da en Undersøgelse har godtgjort, at Bortvisningen skyldes en forudgaaet Nægtelse af at udføre paalagt nødvendigt Arbejde.

Vaalse Afd. — Godsejer Friderichsen, Valnæs. Foranlediget af en Uoverensstemmelse om Betalingen for at vaage over Grise havde vort Medlem, Fodermester Ejner Hansen, forladt sin Tjeneste paa Valnæs. Efter Paalæg fra Forbundet til vort Medlem er Arbejdsforholdet derefter blevet genetableret.

Sandby Afd. — Inspektør H. C. Hansen, Frederiksdal. I Anledning af en Uoverensstemmelse om Daglønnen mellem vort Medlem Edv. Rasmussen og ovennævnte Arbejdsgiver er der den 16. Oktober afholdt en Mægling med Arbejdsgiverforeningen. Ved denne oplystes det, at der mellem Parterne var oprettet en ny Kontrakt, hvorefter Arbejdsforholdet fortsættes og Rasmussen fremtidig aflønnes efter Maribo-Overenskomsten for Landbrug.

Hejsel Afd. — Dræningsmester V. Rahbech, Vindelev. Nærværende Sag er afsluttet med, at vort Medlem Th. Petersen har faaet udbetalt sit Tilgodehavende 35 Kr. 92 Øre for udført Dræningsarbejde.

Kerte Afd. — Gdr. Jens P. Jensen, Hjerup. I ovennævnte Sag havde Arbejdsgiveren fundet paa, at vort Medlem Chr. Olsen, fordi han krævede Ret til Optagning af de 2000 Favne Sukkerroer, han havde luget, skulde straffes med at optage disse Roer i 5 Portioner og altsaa møde til 5 forskellige Tider for at tjene 13 Kr.

Efter en meget bestemt Henvendelse til Sukkerroedyrkerforeningen er Sagen ordnet med, at vort Medlem har faaet Lov til at optage Roerne i 2 Portioner.

Vilskov m. fl. Afd. — Jysk Dræningsmesterforening. I ovennævnte Sag har Jysk Dræningsmesterforening klaget over, at et Medlem fra Vilslev Afd. og et Medlem fra Outrup Afdeling har taget Arbejde som Dræningsmestre. Sagen er afgjort ved, at de paagældende er udtraadt af Forbundet fra 1. November at regne. En tilsvarende Klage over 2 Medlemmer af Fousing Afd. har vi ikke kunnet tage os af, da vi ikke har nogen Fousing Afd.

Dybvad Afd. — Dybvadgaard pr. Skæve. Den i ovennævnte Sag rejste Klage over Organisationsforholdene paa Dybvadgaard, der nu administreres af Jordlovsudvalget, er afsluttet, idet Organisationsforholdene nu er bragt i en for Afdelingen tilfredsstillende Stand.

15. Kreds — Lerbjerggaard pr. Bandholm. I ovennævnte Sag var klaget over, at Arbejdsgiveren ikke vilde betale Siøroen som Sukkerfoderroer, hvilken Sag dog er gaaet i Orden efter Henstilling til Arbejdsgiverforeningen, saaledes at der betales i Henhold til Overenskomsten for Sukkerfoderroer.

Fuglse—Holeby Afd. — Gdr. E. Hansen, Flaarup. Paa Afdelingens Foranledning har vort Medlem Johs. Petersen faaet udbetalt sit Tilgodehavende hos ovennævnte Arbejdsgiver med 80 Kr. Endvidere har Arbejdsgiveren faaet en Bøde paa 20 Kr., fordi Medhjælperværelset ikke var i Overensstemmelse med Loven.

14. Kreds — Gdr. Haagensen, Gunsemagle. Vore 2 Medlemmer L. P. Andersen og S. Jensens Tilgodehavender for Roearbejde hos ovennævnte Arbejdsgiver, ialt 13 Kr. 76 Øre, samt 12 Kr. i Sagsomkostninger er Gaardejeren dømt til at udrede.

Longelse Afd. — Roeentreprenør Kaj Rasmussen, Aarslev. En Uoverensstemmelse mellem 2 Medlemmer og Roeentreprenøren om Afregning for Roearbejde er ved Mægling bilagt med, at vore Medlemmer fik efterbetalt et Beløb paa ialt 13 Kr. 50 Øre.

45. Kreds — Hedeselskabet i Tønder. Efter Afslutningen af den nye sønderjyske Dræningsoverenskomst af 6. September har der været nogen Forhandlinger angaaende Tidspunktet for de nye Arbejdslønningers Ikrafttræden overfor de Grundforbedringsarbejder, som allerede var færdigbehandlet og godkendt af Udvalget eventuelt paabegyndt. Her har man opnaaet en Ordning, hvorefter de forud for 6. September paabegyndte Arbejder fuldføres efter den gamle Overenskomst. De øvrige af Udvalget godkendte og bevilgede Arbejder, som ikke er paabegyndt, betales med et Tillæg, samtlige de Grundforbedringsarbejder, hvortil der endnu ikke er opnaaet Laan, omregnes og betales efter den nye Overenskomst.

41. Kreds — Dræningsmester Viggo Eriksen, Ølgod. I ovennævnte Sag klagede Dræningsmester Viggo Eriksen over, at Ansager Afdeling nægtede ham Ret til indenfor Afdelingens Omraade at beskæftige Medlemmer af Ølgod Afdeling, og at Ansager Afdeling har beordret sine Medlemmer til at standse Arbejdet for at tvinge ham til at afskedige 9 Medlemmer fra Ølgod Afdeling. Vi har i den Anledning tilskrevet Kredsen og de to Afdelinger og understreget, at en enkelt Afdeling ikke kan kræve sig et bestemt Dræningsarbejde tildelt og at man ikke har Lov til at true en Dræningsmester, med hvem vi har Overenskomst, med Strejke, for at tvinge ham til at afskedige D.A.F.s Medlemmer i en Naboafdeling.

Sagen har derefter været Genstand for Mægling. Ved denne bestred Ansager Afd., at der indenfor denne var truffet nogen som helst Beslutning om, at Arbejdet skulde nedlægges for at tvinge Medlemmer af Ølgod Afdeling bort. Man havde rettet en Henvendelse til den Landmand, for hvem Arbejdet blev udført, om at foranledige, at der kom saa mange Folk som muligt fra Ansager Afdeling i Arbejde og Landmanden selv havde maaske været lidt for ivrig efter at efterkomme denne Anmodning. Sagen bilagdes ved Mæglingen. I Referatet herom hedder det: »Organisationerne er enige om, at der ikke af en lokal Afdeling af Forbundet kan stilles Krav til en Dræningsmester om, hvilke arbejdsløse Medlemmer af Forbundet, han skal beskæftige.«

16. Kreds — Gdr. H. J. Larsen, Pilehave, Gloslunde. Oven-

nævnte Sag, der drejede sig om Tillæg for Gravning i besværlig Jord, er bilagt med, at Arbejderne har faaet 20 Kr. ekstra.

Beder—Malling Afd. — Godsejer Bülow, Norslund. Ang. en Uoverensstemmelse om Betalingen for Optagning af Siøroer og Gulerødder afholdtes den 25/10 en Mægling paa Gaarden. Man enedes om, at saavel Sukkerroer som Siøroer betaltes efter Prisen for Sukkerroer i Maribo Landbrugsoverenskomsten 65 Øre pr. 100 løb. Favne. Optagningen af Gulerødder betaltes med Dagløn.

14. Kreds — Forpagter Mikkelsen, Ejegod. I ovennævnte Sag er afholdt Mægling i Anledning af, at vort Medlem, Kreaturpasser N. P. Petersen var opsagt fra sit Arbejde og Bolig til 1. November grundet paa Uoverensstemmelse om Malkearbejdet. Ved Mæglingen tilbød Mikkelsen, at vort Medlem kunde leje en nærmere betegnet Lejlighed fra 1. November.

16. Kreds — Inspektør Frederiksen, Rudbjerggaard. I ovennævnte Sag er afholdt Mægling i Anledning af en Klage fra Inspektør Frederiksen over, at Kreaturpasser Viggo Nielsen uden Grund skulde have forladt sin Plads den 29/9. Nielsen var fæstet til 1. November. Man enedes om, at Nielsen for Tiden fra Arbejdsnedlæggelsen og til 1. November betaler en Husleje af ialt 18 Kr. og fraflytter Lejligheden 1. November.

15. Kreds — Gdr. Karl Borre, Tjennemarke. Ved Planteoptælling hos ovennævnte Arbejdsgiver er konstateret en Plantebestand af fra 41 700 til 43 800 Planter pr. Td. Land, hvorefter Optagningsprisen for paagældende Roearealer blev 70 og 73 Øre pr. 100 løb. Favne.

Korsør Afd. — Korsør Elektricitetsværk. Overenskomst oprettet. Fast ansatte Arbejdsmænd lønnes med Kr. 3007.80 aarlig, hvortil ydes Reguleringstillæg efter de til enhver Tid for Statens Tjenestemænd gældende Regler. Herudover ydes et Tillæg af 4 Kroner pr. Uge for Arbejde i Retorthuset, 6 Kroner for Renovationsarbejder og 8 Kroner til Tøndevaskere.

Ikke fastansatte Arbejdsmænd aflønnes efter den Overenskomst, som til enhver Tid er gældende mellem Entreprenørforeningen og Dansk Arbejdsmands Forbund, dog saaledes, at der hertil ydes et Tillæg paa 18 % til Timelønnen. Endvidere ydes der Tillæg for forskellige Arbejder.

Kolding A. — Murermestrene J. O. Ravnholt, Højvang, Kolding, Husted Nielsen, Vamdrup, P. Pallesen, Vejen, Nis Hansen, Hoppeshuse. Efter at Mestrene gennem en kort Tid havde været blokeret paa Grund af, at de ikke vilde underskrive paa Overenskomst, har de nu, efter hvad Afdelingen meddeler underskrevet paa at ville overholde den til enhver Tid mellem Centralforeningen af Murermestre i Danmark og Dansk Arbejdsmands Forbund gældende Overenskomst. Blokaden er herefter ophævet.

Helsinge — Entreprenør Mikkelsen, Nejlinge. Angaaende en opstaaet Uenighed om, hvorvidt et Vejbelægningsarbejde skulde afregnes i Akkord i Henhold til Overenskomsten eller i Timeløn + Akkordafsavnstillæg i H. t. en Aftale mellem Entreprenøren og Afdelingsformanden om Jordarbejdet m. v. ved den samme Vej, er der afholdt faglig Voldgift, hvorved der opnaaedes et Forlig gaaende ud paa, at Entreprenør Mikkelsen til fuld Afgørelse betaler Kr. 150.00.

Svendborg — Murermester Espensen, Svendborg. Ved et Mæglingsmøde angaaende Aftagning for en Række Bygningsarbejder opnaaedes der Enighed om en Ordning, hvorefter Mesteren skulde udbetale et nærmere angivet Beløb til fuld Afgørelse af de foreliggende Uoverensstemmelser. Da Mesteren trods flere Henvendelser om Betaling af Beløbet stadig undlod at betale, indklagede vi ham for Den faste Voldgiftsret, hvor der i det forberedende Møde opnaaedes Forlig gaaende ud paa, at Mesteren til fuld Afgørelse af de foreliggende Uoverensstemmelser betaler Kr. 700.00.

Aabenraa — Aabenraa Kommunes Gas- og Vandværk. Da Aabenraa Gasværk ikke havde udbetalt Tillæg til Timelønnen til Arbejderne paa Gas- og Elektricitetsværket, saaledes som det er anført i Overenskomsten om, at Timelønnen forhøjes i Lighed med Forhøjelsen af Timelønnen i Entreprenørfaget, er der afholdt et Møde i Arbejdsgiverforeningen, som indgik paa at paalægge Byraadet at udbetale det omhandlede Tillæg med tilbagevirkende Kraft fra den 6/4 d. A.

Lyngby — Entreprenør Brandt, Hellerup. I Anledning af en Uoverensstemmelse om Betaling for forskellige Arbejder i Lyngby er der ved et Mæglingsmøde opnaaet Enighed om følgende:

Pkt. 1.) Jordarbejdet, ialt 360 m^3 betales med en Grundpris af 104 Øre pr. m^3, desuden betales Tyndtlagstillæg 8,4 Øre pr. m^2 for hele Fortougs- og Rabatarealet og for 750 m^2 Kørebanareal.

Pkt. 2.) Regulering af Kørebanearealet betales med 10 Øre pr. m^2.

Pkt. 3.) Mængden af udlagte Slagger i Kørebanearealet fastsættes til 100 m^2.

Pkt. 4.) Der fradrages 7,5 m^2 Flintebundsten, som ikke slaaes.

Pkt. 5.) Der betales for Regulering af Fortoug 10 Øre pr. m^2.

Pkt. 6.) Der betales for Regulering af Areal under Betonkørebane 10 Øre pr. m^2, desuden betales som aftalt mellem Parterne Begrænsningstillæg for Halvparten af Arealet.

Pkt. 7.) Den udgravede Jord betales med 151 Øre pr. m^3.

Pkt. 8.) Der fradrages yderligere 20 Kroner for ikke trillede Materialer.

Fredensborg — Statsbanerne. I Anledning af en Klage fra Afdelingen over, at to af nævnte Afdelings Medlemmer, der er beskæftiget som Ekstraarbejdere paa Fredensborg Station, ikke har faaet udbetalt de 4 Øres Tillæg til Timelønnen, har vi tilskrevet Generaldirektoratet og henstillet til det at foranledige det nævnte Tillæg udbetalt med tilbagevirkende Kraft fra samme Tidspunkt, som de øvrige Ekstraarbejdere har faaet udbetalt Tillægget.

Vi har herefter fra Generaldirektoratet modtaget Meddelelse om, at man er enig i, at Forhøjelsen af Timelønnen med 4 Øre ogsaa skal have Virkning ved Beregning af Maanedsløn fra den 6. April d. A. Fornøden Efterbetaling vil blive foretaget.

Gentofte—Lyngby — Firmaet Wright, Thomsen & Kier. Ved et Mæglingsmøde den 18. Oktober angaaende forskellige Uoverensstemmelser om Betalingen for en Vejarbejde ved Lyngby Station, opnaaedes Enighed om følgende:

a) Jordarbejdet betales med en Pris af 1.30 Kr. pr. m^3 (færdigt Arbejde).

b) Løsning, Læsning og Harpning af Macadam betales med 3.20 Kr. pr. Kubikmeter. Hvor Materialerne ikke læsses paa Færdselsvogn fradrages 0,65 pr. m^3.

c) Optagning og Læsning af Kantsten betales med 0.10 Kr. pr. 1 Meter.

e) For Klining med Tjæremørtel betales et Tillæg til Lægningsprisen af 30 %.

Hillerød — Murermestrene Knudsen & Jørgensen. Mæglingsmøde afholdtes Mandag den 18. Oktober 1937 angaaende forskellige Uoverensstemmelser angaaende:

1) Tillæg til Timelønnen paa Fugearbejde, som Svendene udfører i Dagløn. Arbejdsmændene kræver 0.67 Kr. i Tillæg til Timelønnen 1.15, altsaa Kr. 1.82 pr. Time. Mestrene har betalt Kr. 0.50 i Tillæg = Kr. 1.65.

2) Ved Muring af en Dampskorsten har Arbejdsmændene krævet en Timeløn af Kr. 1.80. Mestrene har betalt Kr. 1.60.

3) Ved Mødet blev det ønsket at faa fastsat Timeløn ved Murerarbejdet paa Slotsbiografen i Hillerød, udført af samme Firma.

Der opnaaedes Enighed om, at Arbejdet betaltes med følgende Priser:

ad 1) Paa Fugearbejdet har Svendene faaet 50 % i Tillæg eller Kr. 2.00 pr. Time. Arbejdsmændene faar samme procentlige Tillæg til 1.15, altsaa Kr. 1.73 pr. Time.

ad 2) Ved dette Arbejde betales ligeledes Kr. 1.73 pr. Time.

ad 3) Her har Svendene faaet 30,2 % i Tillæg eller Kr. 1.75 pr. Time. Arbejdsmændene faar samme procentlige Tillæg til Kr. 1.15, altsaa Kr. 1.50 pr. Time.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).

ARBEJDSMÆNDENES FAGBLAD

ORGAN FOR DANMARKS ORGANISEREDE ARBEJDSMÆND

UDGIVET AF DANSK ARBEJDSMANDS FORBUND

Nr. 24 31.–12. 1937 42. Aarg.

Din Pligt

Svigt din Partiforening,
dit Forbund og dit Blad,
hvis du er uden Mening
og sløv og ligeglad;

men vil du være vaagen
og fyldt af Fælles-Aand,
hvor Folket splitter Taagen
med Faklen højt i Haand

og skaber mere Lykke,
hvor før var ringe Kaar;
vil du det Danmark bygge,
som frit og fredlyst staar,

hvis fri for Slavens Lænke,
som har hans Nakke slidt,
du kræver Lov at tænke
og tro og tale frit,

og hvis det er din Mening
at værne Smaamands Mad,
husk din Partiforening,
dit Forbund og dit Blad.

Aage Hermann.

NYTAAR

Atter Aarsskifte! — Hvad vil det nye Aar bringe? Et Aar som de andre med det Tryk paa Sindet, som Uro og Bekymring for kommende Tid efterlader — eller et Aar med gryende Haab for Fornuftens Sejr over de Kræfter, der holder den afspærret fra Indflydelse paa den Udvikling i Samfundene, der er den uomgængelige Nødvendighed for Afspænding? Vil det raa Diktatur faa yderligere Magt paa Demokratiets, Humanismens og Aandsfrihedens Bekostning — eller vil man endelig søge frem til Erkendelsen af den virkelige Aarsag til den raadende Nød og Bekymring: den private Kapitalismes fremragende Evneløshed til at styre de økonomiske Kræfter og skabe Overensstemmelse mellem Produktion og Aftagningsevne, og vil man saa tage Konsekvensen deraf?

Vi staar i en verdensøkonomisk Brydningstid med dens voldsomme politiske Udslag. Ingen er i dette Øjeblik i Stand til at stille noget bestemt verdenspolitisk Horoskop. Selv om der i de vigtigste økonomiske og erhvervsmæssige Spørgsmaal rundt om i Landene kan paapeges et Statsinitiativ i Modsætning til tidligere, hvor Kræfternes frie Spil raadede fuldt ud i Produktion og Omsætning, synes disse Samfundsfunktioner i deres privatkapitalistiske Afhængighed ikke at vise nogen særlig Tilbøjelighed for samfundsnødvendig Tilpasning, men reagerer derimod voldsomt heroverfor — medmindre Samfundets Beskyttelse paa et eller andet Omraade er nødvendig for at hindre Sammenbrud.

Det er Følgerne af Verdenskrigen og »Verdensfreden«, der har fremkaldt den voldsomme Forstyrrelse i Nationernes indre Liv. Den fredelige Udvikling i Samfundene er truet og har indenfor Nationerne sat Befolkningsgrupperne op mod hinanden, alt eftersom deres økonomiske Interesser er mere eller mindre truede, og under de herskende, usikre Forhold søger enkelte Grupper at tilvejebringe de bedst mulige Vilkaar for sig, uden smaaligt Hensyn til det hele Samfunds Interesser. Og saaledes søger ogsaa den enkelte Nation at tilvejebringe de bedst mulige Vilkaar for sig, presset frem dertil af den indre Uro, der er Udtryk for Befolkningsgruppernes modstridende Interesser. Vi staar her over for den samme Vankundighed mellem Nationerne, som forefindes indenfor dem, idet man ikke har Evne til at finde andre Midler til Opnaaelsen af det tilstræbte end den hensynsløse Kamp — Krigen med dens sikre Følgesvend: den voldsomme sociale Kamp om de politiske og økonomiske Systemer. Sporene synes ikke at skræmme.

En af denne Tilstands mest fremtrædende Enkeltheder er den kolossale, maskintekniske Udvikling, der har gjort Afstanden mellem Fremstillingsmulighederne og Aftagningsmulighederne større end nogensinde tidligere, uden at det har været muligt for Samfundene at neutralisere denne Udvikling og dens Virkninger tilfredsstillende.

Et trøstesløst Perspektiv, forsaavidt, har dette Forhold fremkaldt i Arbejdsløshed, successiv Forarmelse af store Dele af Befolkningen, stigende sociale Udgifter og en tiltagende Afsvækkelse af det Offentliges Midler med paafølgende politiske Kampe — —. Men i Samfundenes skiftende økonomiske Strukturdannelser findes der Kræfter, der i det lange Løb altid vil søge hen mod det Ligevægtspunkt, hvor tilstedeværende Produktionskapacitet maa veje nogenlunde lige op med de foreliggende Aftagningsmuligheder, og det er paa March hen mod dette Ligevægtspunkt, den organiserede Arbejderklasse befinder sig — kæmpende sig frem under stærk Modstand og uden Angst for at vende Blikket fremad.

Tiden er usikker, det ved vi, og Trykket haardt paa dem, der ligger underst; men vi er ikke uvante med Modgang og ved ogsaa, at Modgang og Kamp i vore Dage vil kunne forekomme paa andre Planer end de hidtidige, og vi henfalder ikke af den Grund i tung Resignation overfor Vanskelighederne. Vi staar med hele vor organisatoriske Træning i Behold — har aldrig haft Mulighed for Afslapning, thi Kampen for Tilværelsen og for menneskeværdige Kaar har holdt os uafbrudt vaagne fra vor Bevægelses Begyndelse, da dens Pionerer lagde Grunden til vore Organisationer og viste os, hvad Udholdenhed, Begejstring og Troskab mod den Sag, de kæmpede for, betød. Og hvis nogen trænger til Stimulans overfor foreliggende Vanskeligheder — indbildte eller faktiske — kan de hente den her.

Hvad havde disse Tiders Arbejdere at stole paa, naar de saa sig om i deres fattige — men ofte børnerige — Hjem og med Haabløshed i Sindet og svidende Bekymring for Fremtiden søgte at bryde Tankens Vej frem mod lysere Kaar. Hvad havde de at møde Vanskelighederne med? Bar Bund, tomme Lommer! De hørte Kampsignalerne ude fra den store Verden: *Proletarer i alle Lande, forener Eder,* og de stod ikke tilbage; de tømrede sammen paa deres Organisationer, saa godt de formaaede, trods Vanskelighederne. De havde faaet Troen paa sig selv og marcherede fremad under Parolen: *Enighed gør stærk,* og de var trofaste mod det Værn, de havde skabt sig, selv om der stadig blæste en strid Vind, og de tabte aldrig Troen paa sig selv. Gennem Erkendelse af den uretfærdige sociale og økonomiske Ulighed, der forefandtes i Samfundet, skabte de sig det moralske Grundlag for deres Kamp og i Organisationen dennes Redskab. De følte den stærke psykologiske Virkning af de manende Kampraab derude fra: *Arbejdere i alle Lande forener Eder — Arbejdernes Frigørelse skal være deres eget Værk.* Men hverken det

moralske Grundlag eller den psykologiske Paavirkning var nok. Disse Ting vilde ikke i det lange Løb kunne holde Organisationerne oppe — kunne bære en proletarisk økonomisk Verdensidé; der skulde mere til: Troen paa sig selv, og Viljen til at ville det, man troede paa. —

Vi andre byggede videre Aar efter Aar og staar nu med det stolte Resultat af vore Anstrengelser og skuer ud over en faglig og politisk fast sammentømret Arbejderbevægelse.

Det er denne stærke Tro paa os selv og paa vor Sags Retfærdighed, der er Grundelementet i vor Styrke, og som har skabt os vore Resultater, trods voldsom Modstand, og det er sundt at tænke tilbage henover Tiden, der gik med alle dens Kampe, naar vi nu paa Tærskelen til det nye Aar ikke kan frigøre os for Tanken om nye Vanskeligheder for vore Organisationer, kommende baade udefra og indefra.

— — —

Den verdenspolitiske og -økonomiske Forstyrrelse har ogsaa ramt vort eget lille Samfund, hvor Regeringens Erhvervspolitik bedst muligt søger at raade Bod herpaa til Gavn for det hele Samfund. Men den Indflydelse, Arbejderne har haft paa denne Udvikling, har været andre Befolkningsgrupper en Torn i Øjet, og der har rejst sig en heftig Opposition imod Arbejdernes Organisationer og deres Indflydelse.

Under de store Overenskomstsituationer har vi set det. Naar Industriens Vilkaar diskuteredes, var der straks Tale om svigtende Konkurrencemuligheder paa Grund af den »høje« Arbejdsløn. Vi har set det, naar Landbrugets Vilkaar diskuteredes. Straks er der ogsaa her Tale om Fagforeningernes skadelige Indflydelse, hvor det paastaas, at Arbejdsløshedsunderstøttelse og den øvrige sociale Lovgivning og Fagforeningernes Forsøg paa at gennemføre kollektive Overenskomster for Landbrugets Arbejdere er en Hindring for Landbrugets Rentabilitet. Og vi har set det i Handelen, hvor man, trods let tjente Formuer, af al tænkelig Magt søger at holde Handelens Arbejdere nede og hæmme deres Organisationsbestræbelser. Og vi har navnlig mærket Modstanden overalt, hvor Arbejdernes Organisationsindflydelse gør sig gældende paa Omraader, der er livsvigtige for Nationen og dens Erhvervsinteresser, som om Arbejderne manglede Evne til at vurdere økonomiske og sociale Problemer og var et Befolkningslag, hvis Indsats og Mening ikke var værd at regne med.

Man søger at lægge Fagforeningerne og vore politiske Organisationer for Had, og man giver dem herunder Skyld for Ting, som de ingen Skyld kan have i. Man negligerer bevidst hele den gavnlige Indflydelse, som Arbejderne fagligt og politisk øver paa vort hele Næringsliv, for derigennem at skjule egen manglende Evne til under de herskende vanskelige Vilkaar at kunne styre det økonomiske Liv i Landet. Men for hvem, der er kendt med Arbejdernes faglige og politiske Organisationers Vanskeligheder og Vilkaar, er der maaske ikke noget særligt bemærkelsesværdigt heri, men ude i den almindelige Befolkning forstaar man ikke altid at sortere Realiteterne ud fra Agitationens Overdrivelser.

Og hvad er saa Sandheden om Arbejdernes Organisationer? De har traadt op imod de nationaløkonomiske Teorier, som vilde hævde, at Arbejdslønnen var for høj, at den sociale Lovgivning var for imødekommende, og har gjort dette med Held, fordi Grundlaget for disse Angreb var uvederheftigt. Kravene om Arbejdslønnens Nedgang hvilede ikke paa noget forsvarligt, nationaløkonomisk Synspunkt. Kravet om Nedskæringen af den sociale Lovgivning hvilede ikke paa nogen nationaløkonomisk Nødvendighed. Arbejderne gennemlevede i nogle Aar, der nylig er gaaet, sammen med det øvrige Samfund en Krisesituation, hvor det i høj Grad kom an paa at fastholde Troen paa deres Sags Retfærdighed og Troen paa egen Evne til at staa Angrebene imod, til Gavn ikke alene for dem selv, men ogsaa til Gavn i vidt Omfang langt uden for deres egen Kreds; thi det forholdsvis fremskredne Stade, paa hvilket den danske Mellemklasse befinder sig økonomisk og kulturelt, er ikke mindst en Frugt af de danske Fagforeningers Arbejde, der igennem deres økonomiske Virksomhed direkte eller indirekte har skabt Betingelser for øget Velstand ogsaa i disse Kredse og bidraget væsentligt til den økonomiske Bæreevne, der er en Betingelse for alle kulturelle Fremskridt i vort Folk.

Saaledes er Sandheden om Arbejdernes Organisationer; de øver deres store og gavnlige Indflydelse paa den økonomiske Udvikling i Samfundet og paa en tilsvarende i det sociale og kulturelle Behov.

Det er snæversynet Samfundspolitik at forsøge at holde Arbejderne nede. Usle Vilkaar for Arbejderne fører hurtigt til usle Vilkaar ogsaa for hele den store Mellemstand, indtil en saadan økonomisk Udvikling i en fortsat nedadgaaende Bane tilsidst ogsaa vil ramme selve de Erhverv og Virksomheder, der mente at kunne have en Fordel heraf, for sluttelig med ubønhørlig Haardhed at ramme det hele Samfund.

En af det ny Aars nærmest kommende Opgaver vil være at søge Forstaaelse opnaaet mellem Arbejder og Arbejdsgiver i den foreliggende Overenskomstsituation — skabe Fred i Erhvervslivet. — Men vil det lykkes? — Arbejderne staar her med deres rimelige Forhandlingskrav overfor Arbejdsgivere, der i stort Maal sammen med andre Erhvervsgrene nyder godt af den økonomiske Politik, som Arbejderne gennem deres politiske Holdning har Medindflydelse paa og Medansvar for, men foreløbig uden til Gengæld at møde nogen virkelig modsvarende Forstaaelse hos Modparten. Unødvendig Risiko og Tab kan blive Følgen, og er Arbejderne end ikke ukendt med at tage deres Del af det Skrub manglende Forstaaelse af en Lønsituations Alvor indebærer, saa vil i givet Fald

en saadan Udgang kun harmonere yderst slet med den Forstaaelse Arbejderne gennem deres politiske Indflydelse og paa anden Maade har udvist overfor Erhvervslivet, og sikkert ogsaa sætte sine Spor i kommende Tid.

— — —

Nytaar —! Vi staar atter ved Aarsskifte og skuer ind i en Tid, hvor Kræfter, der har ligget skjulte og uvirksomme, har arbejdet sig frem paa Overfladen af Samfundslivet og skabt en Uro og Usikkerhedsfølelse af særlig Art hos alle — høje som lave. Hvor skal Arbejderne under saadanne Vilkaar faa Fodfæste for den Frigørelseskamp, Verden nu en Gang ikke kommer udenom trods de voldsomme Udslag Verdenspolitiken for Tiden viser i reaktionær Retning.

Med vor hele internationale Indstilling, hvorunder Erkendelsen af Samfundenes økonomiske og kulturelle Udvikling paa internationalt Grundlag staar i Forgrunden forstaar vi, at vi ikke er nok i os selv, og at den Isolation, enkelte Landes Arbejderbefolkning i Øjeblikket befinder sig, kun er en foreløbig Hindring for vort internationale Samarbejdes fulde Effektivitet, og at den sunde Fornuft dog tilsidst maa gaa af med Sejren.

Her er det, at Arbejdernes stolte internationale Haab om Udjævning af de økonomiske og sociale Interessemodsætninger som en ensom Projektør søger at lyse op i det Vankundighedens Mørke, som synes at have indhyllet Folkene i vore Dage.

For dette stolte og skønne Haabs Opfyldelse ser vi os i en ond Tid om for at finde det stærkeste Fodfæste for vore nationale og internationale Interesser. Erfaringen er den bedste Læremester, og ser vi tilbage over den Tid, der *er* gaaet, og tænker vi os om, findes der intet bedre Fodfæste, end hvad der har hjulpet os indtil i Dag: Organisation, Sammenhold, Solidaritet, den stærke Tro paa vor Sags Retfærdighed — Troen paa os selv.

Har den foreliggende politiske og økonomiske Udvikling end skabt Uklarhed for den nærmeste Fremtid og skabt os Vanskeligheder af hidtil ukendt Art, saa glemmer vi aldrig den Arv, vi modtog fra dem, der gik foran os, og som skabte os vore Betingelser, — en Arv, der var Frugten af Troen paa egen Evne, opbygget paa Solidaritet og Kammeratskab inden for Organisationerne, og mellem dem.

Med dette i Minde og med vor stærke Tro paa vor Sag og dens Retfærdighed rækker vi ved Aarsskiftet Haanden frem til alle, der er med i Kampen, med Ønsket om et glædeligt Nytaar.

A.

For at undgaa Standsning i Modtagelsen af Fagbladet er det nødvendigt at anmelde Flytning til Postvæsenet, hvilket kan ske ved Postbudet samt til Afdelingen.

Nyorientering i svensk Fagbevægelse

Et Trin fremad i Fagbevægelsens Udvikling?

Af Redaktør ALBIN LIND, Stockholm

Den svenske Fagbevægelse befinder sig i Øjeblikket i en udpræget Udviklingsperiode, hvad der ikke kun karakteriseres ved, at de faglige Organisationsbestræbelser nu begynder at faa afgørende Betydning for Arbejderne paa betydelige, men tidligere organisatorisk tilbagestaaende Omraader indenfor Næringslivet, nemlig Skovarbejdere og Landbrugsarbejdere, og kun har en svag Forbindelse med den betydelige Forøgelse i Medlemsantallet, Bevægelsen kan notere i Forbindelse med Højkonjunkturens stigende Beskæftigelsesgrad. Det mest fremherskende Træk i den svenske Fagbevægelses Fysiognomi kommer netop nu i første Række til Udtryk ved en Nyorientering paa det forhandlingstekniske Omraade, i Bevægelsens Stilling til Erhvervslivet og Samfundet samt i Udformningen af en mere ensartet og mere udpræget social Lønpolitik. Paa samtlige disse Omraader betinges den forandrede Stilling til Problemerne af flere Faktorer, af hvilke sandsynligvis Statens Krisepolitik spiller en meget betydelig Rolle. Uden disse Erfaringer vilde det formodentlig have varet endnu nogle Aar, inden Udbygningen af faglig Ideologi og Taktik havde vundet den paakrævede Lydhørhed.

Det første mere samlede Udtryk for den faglige Nyorientering gjorde sig gældende paa Landsorganisationens Kongres i Begyndelsen af Oktober 1936. Paa Kongressen fremkom Metalindustriarbejderforbundet med et Forslag om Udarbejdelse af Regler for en ensartet faglig Lønpolitik og et Program for Fagbevægelsens Erhvervspolitik. Det bør maaske paapeges, at Forslaget hvilede paa en bredere Basis end Metalindustriarbejderforbundet, der dog paa dette Tidsrum havde ca. 125.000 Medlemmer. Det var i sit Væsen en Frugt af et Komitéarbejde, hvori alle Industriforbund indenfor Landsorganisationen deltog.

I Forslaget blev det fremholdt, at Arbejderbevægelsens voksende Indflydelse paa det økonomiske og sociale Omraade uafvendelig fører til forøget Ansvar for Samfundets Udvikling. Den maa se bort fra Gruppesynspunkter og Særinteresser og positivt medvirke til en Udvikling af Samfundets Opbygning i Solidaritetens Aand. For Fagbevægelsens Vedkommende skulde dette give sig Udtryk i Medvirkning til Erhvervslivets sunde Udvikling, idet et vel udviklet Erhvervsliv er Forudsætningen for bedre sociale og økonomiske Betingelser for Medborgerne. Denne almindelige Solidaritet med Erhvervslivet fra Arbejdernes Side kan give sig Udtryk paa 3 Maader: Ved en Medvirkning fra Fagbevægelsens Side, der er egnet til yderligere at stabilisere Arbejdsmarkedet, ved Arbejdernes og Funktionærernes Indflydelse indenfor Bedrifterne, som kan bidrage til at gøre Produktionen effektiv, og ved Samfundets Overvaagning af Produktionslivet og planmæssig Medvirken i Bestræbelserne for en mere ensartet Levestandard. Fordelingen af Produktionsudbyttet skal i første Række vedblivende være et Anliggende, der henhører under Arbejdsmarkedets Organisationer, men den skal tage Sigte paa at skabe mere jævnt fordelt Levevilkaar for de forskellige Arbejdergrupper. Hvis det derved viser sig, at Produktionsforholdene paa visse Om-

raader af Erhvervslivet ikke giver Plads for en forsvarlig Levestandard, skal den faglige Lønudligningspolitik kompletteres med socialpolitiske Foranstaltninger dirigeret af Samfundet, som hæver de daarligst stillede Arbejdergrupper op til en højere Levestandard.

Paa Basis af dette Forslag besluttede Landsorganisationens Kongres at nedsætte et 15 Mands Udvalg, som skulde udrede hele Problemet. Dette Udvalg har nu næsten arbejdet et Aar, men har endnu ikke kunnet afslutte sit meget omfattende Arbejde eller fremsætte endelige Forslag. Tiltrods herfor har Fagbevægelsen imidlertid allerede ladet de nye Tilløb paavirke og delvis præge den faglige Aktion. Aarsagen hertil er, at Tankegangen i dette Forslag og i et Par Programtaler af svensk Fagbevægelses ledende Mænd, *August Lindberg* og *Gunnar Andersson*, har haft en stimulerende Indflydelse paa den faglige Debat i Sverige. Ud fra et taktisk Synspunkt har de nye Tanker givet sig Udtryk pa to Maader under Efteraarets store Overenskomstbevægelse i Sverige. Den ene giver Udtryk for Fagbevægelsens Ansvar for Erhvervslivet, medens den anden udgør et første Forsøg paa at skabe de organisatoriske Forudsætninger for den nye Lønpolitik, som terminologisk betegnes med Ordet solidarisk Lønpolitik.

Inden for Fagbevægelsen har man længe været paa det rene med, at selv om Arbejdere og Arbejdsgivere har modsatte Interesser, naar det gælder Fordelingen af Udbyttet, findes der alligevel hos begge Parter en fælles Interesse for at holde Produktionen i Gang, d. v. s. at faa noget at fordele. Kriserne har med udpræget Regelbundethed gjort Sagen aktuel, og under den sidste Krise fik man en særlig almen og levende Anskuelsesundervisning i, at netop Statens Interesser paa dette Punkt faldt sammen med Interesserne hos Arbejdsmarkedets to modstaaende Parter. Paavirkningen er forstærket og uddybet Side om Side med Fagbevægelsens Fremgang i talmæssig og økonomisk Styrke samt gennem Fagforeningsmændenes Skoling, som har gjort det muligt paa en mere indgaaende Maade at gennemskue og faa Tag i de økonomiske Sammenhæng. Herigennem har Fagbevægelsen kunnet konstatere, at den gennem sin Kraftudfoldelse i visse Tilfælde kommer i Kontakt med Bærekraftens Grænse, d. v. s. Grænsen for Industrigrenenes Evne til med Henblik paa den gennemsnitlige Produktionskapacitet at forhøje Lønningerne og Produktionsomkostningerne. Deraf følger dels, at Fagbevægelsen føler sig uhindret i positivt at medvirke til Forbedring af Produktiviteten i Bevidstheden om, at den har Muligheder for at sikre Arbejderne en Del af de mere rigeligt flydende Midler, dels at Bevægelsen er interesseret i, saavidt muligt at undgaa det, som er egnet til at udøve ugunstig Indflydelse paa Erhvervslivet.

Fra Fagforeningernes Side har man ogsaa længe gjort den Iagttagelse, at Opsigelse af Overenskomsterne udøver en vis Indflydelse paa Erhvervslivets Aktivitet. I de tidligere Aar gav dette sig Udtryk i Forcering af Arbejdet, hvorigennem Bedrifterne søgte at gardere sig mod eventuel Afbrydelse af deres Virksomheder i Tilfælde af Konflikt. Men alt eftersom Fagbevægelsens Indflydelse paa Arbejdsvilkaarene forøges, og de kollektive Aftaler bliver en Faktor paa Arbejdsmarkedet, er Overenskomstopsigelsernes Urotendenser begyndt at paavirke Bestillingerne. Selv om man tidligere var vidende om, at disse Foreteelser i visse Tilfælde var arrangerede i det Øjemed at dæmpe Arbejdernes Aktivitet, saa har man paa den anden Side ikke været fremmed over for, at de ogsaa i en vis Udstrækning havde en reel Baggrund. Naar den kollektive Overenskomst er en stabiliserende Faktor paa Arbejdsmarkedet og udgør et uerstatteligt Grundlag for Kalkuleringer, er det indlysende, at en løsere Tilstand opstaar, naar dette normerede System bortfalder. Virkningerne heraf reduceres givetvis derved, at Fagbevægelsens Stabilisering medfører, at der først gribes til Arbejdsnedlæggelse i Undtagelsestilfælde som en sidste Udvej til Løsning af Modsætninger mellem Arbejderne og Arbejdsgiverne, men de ophæves dog ikke helt. En Overenskomstopsigelse har jo til Formaal at skabe Forudsætninger for en Regulering af Arbejdsvilkaarene. Dette rummer en Forandring i Grundlaget for Kalkuleringerne og dermed nye Forudsætninger for saavel Køberne som for Virksomhederne. Den Omstændighed, at en Overenskomstopsigelse rummer Mulighed for, at der opstaar Konflikt og Afbrydelse i Driften, har dog den største psykologiske Indvirkning. Netop med Henblik herpaa har den svenske Fagbevægelse i Efteraaret arbejdet for at forhindre Forstyrrelser i Forbindelse med Lønbevægelserne. Metoden er Forhaandsforhandlinger, d. v. s. Fornyelse af Overenskomsterne uden Opsigelse.

For at Forhaandsforhandlingerne skal kunne faa en større principiel og økonomisk Betydning, maa de selvfølgelig foregaa under saadanne Former, at de bliver et Helhedsindtryk for Fagbevægelsen. Den svenske Fagbevægelses Organisationsform og Love indeholder imidlertid ingen fikserende Muligheder i den Henseende. Hvert Fagforbund udgør en selvstændig opererende Enhed, og Landsorganisationens konstitutionelle Indflydelse begrænses i Hovedsagen til Medvirken ved Forsvar og Angreb, medens Forbundene er Organerne for Angreb og Forsvar. Desuden har Forbundene, naar det gælder offensive Aktioner, i Reglen begrænset sig til at underrette Landsorganisationen om planlagte Foranstaltninger og i visse Tilfælde anmodet den om gennem en Repræsentant at følge Forhandlingerne med Arbejdsgiverne. Denne Fremgangsmaade er ændret i Aar. I August Maaned indbød saaledes Landsorganisationen samtlige Forbund, der havde Overenskomster, der kunde opsiges i de nærmeste Maaneder, til en Konference. Ved denne Konference skete der ingen Drøftelse af de forskellige Forbunds Planer angaaende Overenskomstopsigelser. Der gaves almene Informationer om Konjunkturstillingen og ved Siden heraf diskuteredes Principerne i Forhaandsforhandlingerne. Konferencen udmundede i en enstemmig Beslutning om at godkende det Forslag om Prøvning af Forhaandsforhandlingernes Metode, som blev fremsat af Landsorganisationens Ledelse. Men herefter tilkom det hvert enkelt Forbund under Hensyntagen til Fagets særlige Forhold at afgøre om Forhaandsforhandlingerne i Praksis skulde prøves netop i dette Tilfælde. Det, der har været afgørende for at prøve denne Metode, er dels den Villighed, Modparten har vist til Indrømmelser, dels den Tillid, Forbundet har haft til den Arbejdsgivergruppe, det nærmest havde at forhandle med. En anden Faktor har været de forskellige Forbunds Medlemmers Villighed til at medvirke til en Prøvning af de nye Metoder. Til sidst har Medlemmernes Mulighed for at tage Stilling til og udtale sig om Forhaandsforhandlingernes Resultat spillet en vis Rolle. Svensk Arbejdsgiverforening har nemlig ment det nødvendigt at kræve »Opgørelse ved Bordet« eller højst Godkendelse af Forhandlingsresultatet ved et Repræsentantskabsmøde, medens den ikke kun-

de gaa med til, at Resultatet af en Forhaandsforhandling underkastedes en almindelig Afstemning blandt de heraf berørte Fagforbundsmedlemmer. Inden for visse Forbund forelaa der lovmæssige Hindringer for en saadan Fremgangsmaade, og desuden har Forhandlingsmekanismen inden for Fagbevægelsen endnu ikke kunnet udbygges paa en saadan Maade, at den svarede til de Krav, den nye Situation skabte. Dette til Trods er der fattet Beslutning om at prøve Forhaandsforhandlinger vedrørende Overenskomster for ca. 60.000 Arbejdere. I alle disse Forhandlinger har Fagforbundene taget Initiativ til et intimt Samarbejde med Landsorganisationen. Der er indbudt Repræsentanter for Landsorganisationen saavel til de forberedende Overvejelser med Medlemmerne som til Forhandlingerne med Modparten. Der er saaledes her Tale om en Udbygning af Forholdet mellem Forbundene og Hovedorganisationen, hvilket giver et forøget Raaderum for Centralorganisationens Indflydelse og Information.

Forhaandsforhandlinger kan i Hovedsagen praktisk talt forme sig saaledes, at den som begærer eller indbyder til en saadan Forhandling, som Vilkaar foranlediger en Udsættelse af Opsigelsesterminen. Forhandlingerne indledes straks og kan saaledes optages før Udløbet af den i Overenskomsten fastsatte Opsigelsesfrist. Dersom disse Forhandlinger ikke fører til et Resultat, kan Overenskomsten paa sædvanlig Maade opsiges til Ophør paa det Tidspunkt, hvorom der ved Opsigelsesfristens Udsættelse er truffet Aftale. Er Parternes Standpunkter sammensmeltede, saaledes at der aabenbart er Udsigter til Fremsættelse af Overenskomstforslag, men Forhandlingerne alligevel ikke kan tilendebringes inden den udskudte Opsigelsesdato, kan man træffe Aftale om yderligere Udsættelse. Giver Tidsfristen et Resultat, godkendes Afgørelsen, og den nye Overenskomst er i Orden. Denne Metode understreger Viljen til Arbejdsfred og øver en beroligende Indflydelse derved, at den forlænger Forhandlingstiden, selv om den dog ikke udelukker Muligheden for en Konflikt.

Den sociale Lønpolitik har, saaledes som den begynder at tage Form i Diskussionen inden for svensk Fagbevægelse, to Aspekter og to Hovedformer, hvorunder den kan virkeliggøres i det praktiske Liv. Principielt tager den Sigte paa at udjævne de materielle Levevilkaar inden for Arbejderklassen. Midlet til denne Udligning er, at alle Fagbevægelsens Hjælpekilder i første Instans stilles til de daarligst stillede Arbejdergruppers Disposition. Der er saaledes først og fremmest Tale om med faglige Midler at udvirke Lønfastsættelser i udlignende Retning og at opnaa dette gennem en Forskydning af Solidaritetstyngdepunktet fra Fagsolidaritet til Klassesolidaritet. Men man skal ikke staa stille ved denne Etapeforskydning. I Bevidstheden om, at Tilstanden, de tekniske Udviklingsmuligheder og de almene Forudsætninger for Produktionseffektiviteten er og kan forblive højst uensartet indenfor forskellige Erhvervsgrene, har man faaet Forstaaelse af, at de faglige Hjælpemidler kunde vise sig utilstrækkelige til at hæve de daarligst stillede Arbejdergrupper op paa et forsvarligt Niveau. Man regner derfor med, at det bliver nødvendigt at kompletere den faglige Lønpolitik med en af Samfundet dirigeret Socialpolitik, som gennem Beskatningsordning, Boligunderstøttelse, Børnebespisning og andre Foranstaltninger medvirker til en Udligning. Hermed udvides Rammen for den praktiske Solidaritetsudøvelse fra Klasse- til Samfundssolidaritet.

Ved Virkeliggørelse af den solidariske Lønpolitiks faglige Afsnit, er der to Alternativer at vælge imellem. Dels kan de bedst stillede Grupper dirigere deres Resourcer saaledes, at de mindre gunstigt stillede kan udøve et haardere Pres paa deres Modpart og derigennem give et stærkere Eftertryk paa deres Krav. Dels kan de bedst stillede Arbejdergrupper ved Indtagelse af en afholdende Stilling under deres Overenskomstopgørelse skabe Forudsætninger for at overføre Betalingsevnen fra en Erhvervsgren til en anden. Fagbevægelsen vilde paa denne Maade være i Stand til at paavirke og dirigere de forskellige Erhvervsgrenes Forhold og løfte de daarligst lønnede Arbejdere op i et højere Plan. Heri ligger der et Grundlag for et Program for Fagbevægelsens Erhvervspolitik.

Begge disse Fremgangsmaader forudsætter i høj Grad en ensartet Fagbevægelse og et Arbejdsmarked, der er gennemsyret af de faglige Organisationsbestræbelser. Kun en ensartet Ledelse kan gennemføre en fast Planmæssighed og Arbejdsfordeling, som maa være Grundlaget for en udlignende Lønpolitik af nævnte Art. Ligeledes kan kun en paa alle Omraader stærk Fagbevægelse udøve en saadan Indflydelse paa Arbejdsbetingelserne, at det, som den ene Gruppe ikke kan gennemføre, tvinges igennem af den anden, og saaledes at den samlede Andel ikke nedsættes og en Udligning tilvejebringes.

Det er aabenbart, at den solidariske Lønpolitik forudsætter betydelige Forskydninger af forskellig Art. Vi har allerede henvist til, at den første Linie — den indre faglige Dirigeren — kræver saavel konstitutionelle Ændringer som et ensartet erhvervspolitisk Program. Kernen i denne Udviklingslinie er intim Sammensvejsning af de faglige Kræfter. Den solidariske Lønpolitiks anden Linie — Samfundsforholdenes Forbedring gennem Socialpolitik — forudsætter paa sin Side en videregaaende Sammensmeltning af de faglige og politiske Aktionslinier samt en faglig Samfundsbekræftelse i større Udstrækning og fastere forankret, end det tidligere har været Tilfældet. Idéologisk betyder dette, at Arbejderen udfolder politisk Aktivitet ikke alene i sin Egenskab af Medborger og paa Grundlag af en bestemt Samfundsopfattelse, men ogsaa som Fagforeningspraktiker. Opgaverne for det faglige Arbejde bliver saaledes ikke alene en Foreteelse paa Arbejdsmarkedet. Bevægelsen indordner sig Samfundshelheden og faar direkte Interesse i at overvaage Statsfællesskabet. Heri ligger Spiren til en ny Samfundsopfattelse, som bortfjerner Statssocialismens Stivhed, men beholder dens Fasthed, som opsuger det industrielle Demokrati uden dets individualistiske Decentralisme, som viser mod en anden Arbejdsfordeling, men ogsaa mod en intimere Forbindelse mellem Produktionsliv og Samfundsliv, en mere direkte Forbindelse mellem »det materielle Grundlag og den idéologiske Overbygning«, og som mindre skematisk, end det tidligere har været Tilfældet, regner med en Samfundssector og en privat Sector i Erhvervslivet, hovedsagelig baseret paa organisatorisk Udbygning og mindre paa direkte Indgriben i Ejendomsforholdene. I alle Henseender er den præget af et mere realistisk Syn paa Erhvervslivets, Samfundets og Fagbevægelsens Opgaver og staar i bedre Samklang med Erhvervslivets og Samfundets moderne Udformning.

Efter »Arbejderen«.

De Fattiges Jul i Paris . . . og de Riges!

»Paris' Fattige«? Der er »Klokkemændene« (Clochards), Folk, Mænd og Kvinder uden Tag over Hovedet, og som heller ikke ønsker at have det, om Sommeren under Broerne, ved Seinekajen, paa Bænkene eller hvor de ellers kan opslaa deres Natkvarter. Om Vinteren er det ikke saa let, saa er gode Raad dyre. Om det er med Glæde eller ej, betyder intet. Man maa søge Ly i de Husvildes Fristed. Der kan man i hvert Fald finde et Hjørne, hvor det ikke er saa koldt.

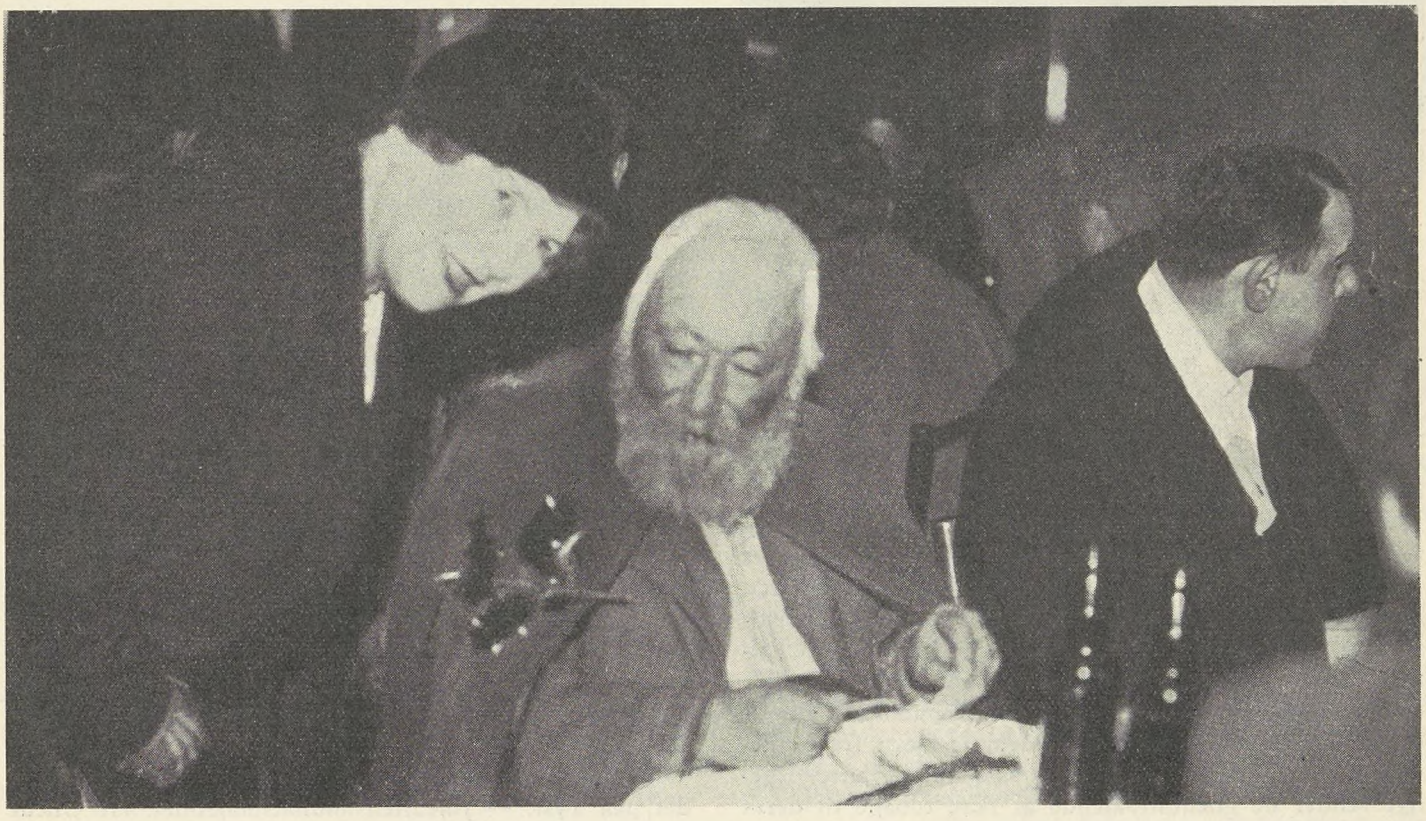

Den typiske »Klokkemand« ved sit Julemaaltid.

Foruden Klokkemændene er der dem fra »Zonen«. Det er dem fra Paris' Forstæder, der hvor de nærmeste Enemærker, de nærliggende røde Kommuner begynder, som forvaltes af Socialister og Kommunister. »Zonen«, Indbegrebet af al menneskelig ilde Behandling, Nød og Elendighed. I Barakker, i Zigeunervogne, i tidligere Jernbanevogne, i elendige Træhuse har disse Mennesker til Huse. Jo fattigere Tilværelse, desto flere Børn. De leger foran disse Vogne eller Fjælleboder, imellem Affald og tørret Vasketøj indenfor nogle Indhegninger, der ligesom omslutter en Gaardsplads. Paris' Zone i Ivry, i Gliancourt i Nærheden af det berømte Loppemarked, i Vincennes, den skal forsvinde, denne Byld paa Storbyens Organisme. Men Kommunerne med deres Arbejderbefolkning er fattige, der findes intet Stor-Paris, som der f. Eks. fandtes et Stor-Berlin, hvor den rige indre By og de velhavende Villakvarterer hjælper Byens Omegnskvarterer med Skatterne. Her er »Zonen«, her er Paris' samlede Fattigdom.

Overalt er der »Fattigdom« her, hvor aarelang Arbejdsløshed og utilstrækkelig Arbejdsløshedsunderstøttelse og stadig stigende Levnedsmiddelpriser besværliggør Eksistensmulighederne, og hertil kommer de Gamle, som lever af Kommunalunderstøttelsen, thi lovfæstet Alderdomsforsørgelse findes ikke her. Der forekommer mange sørgelige Beviser paa Fattigdommen i Paris, og alle de, der maa kæmpe med den, vil dog i hvert Fald mærke noget til Julen. Men Julen i Frankrig er ikke det, som Julen er i de engelsktalende Lande, i Skandinavien og i Finland. 2den Juledag er næsten en halv Arbejdsdag. Og Juletræet spiller ikke her nogen særlig Rolle. I første Række er Julen her en hedensk Solhvervsfest, som den kristne Kirke har faaet i Arv, en Slags Fest for Børnene.

Børnene, saadan er det vel i hele Frankrig, men i Særdeleshed i Paris, forgudes af Forældrene. Man kan næsten kalde det »Abekærlighed«. Der er intet, der er for godt til dem. Og man mærker ikke dette saa meget som ved Juletid. Legetøjet behersker Gadebilledet; de store Indkøbssteder Louvre, Samaritaine, Galerie Lafayette, Printemps, Bon Marché, Trois Quartiers, samtlige Forretninger, der fører ens Priser, synes helt og fuldt at have stillet sig til Børnenes Tjeneste. Foran Butiksvinduerne bevæger der sig endeløse Menneskemasser, ofte under Opsigt af Politiet, og Børnene er ledsaget af Voksne. De stiller sig op i flere Hundrede og iagttager maabende det raffinerede Udstyr med bevægelige Figurer i Butiksvinduerne. Og i de store Varehuses Haller, paa de talløse Borde paa 1ste, 2den og 3die Sal, overalt er der Børne-

legetøj, Tusindvis af Dukker, Flyvemaskiner, Automobiler, Tanks, Kanoner, Maskingeværer, Rullevogne, Selskabsspil af flere Slags og overalt Børn og atter Børn. De kan selv vælge sig deres Julegaver.

De lokkende Svinekroppe Side om Side med Kalkunerne.

Er det kun noget for de Riges Børn? Nej! Den sidste Centimer gives ud her for i det mindste at købe en ganske lille Ting, selvom den er nok saa billig, og dyre er Herlighederne sandelig ikke. Og det er først og fremmest de Fattiges Børn, som der tænkes paa fra de mange Organisationers, Foreningers og Kommuners Side. Byen Paris indbød Skolebørnene til at komme op paa Raadhuset, alle Paris' Forstadskommuner kappedes med hverandre, og CGT, det store Fagforbund, beværter de Arbejdsløses Børn, og det samme gør de forenede Folkefrontspartier, ligesom ogsaa hvert Parti for sig selv, ja selv de fascistiske Ildkorsmænd vil ogsaa være med til at beværte fattige Børn — man kan godt sige, at man anvender Politik overfor Børnene. Og endelig er der Republikens Præsident, Lebrun. I Elysee lader udvalgte Børn fra Folkeskolerne sig Tingene smage, og saaledes beværtet rigeligt vender de glædestraalende af Ære tilbage til deres fattige Hjem, oprømte over den gode Behandling, der er blevet dem til Del, og den Glæde, de har følt derved.

For 3 Aar siden var Flandin Ministerpræsident. Han var en stenrig Mand og var Storindustriens og Højfinansens Tillidsmand, og han fandt paa ud af den umaadelige 5 Millioner Storstad at lade Tusinder og atter Tusinder af Børn komme ind i »Grand Palais og der se Ting, som de aldrig i deres Liv havde set, og lade dem overøse med Gaver, som de aldrig havde drømt om. En saadan Storladenhed overfor de Arbejdsløses Børn havde Paris aldrig tidligere oplevet. Et Blændværk af Menneskekærlighed, et Fyrværkeri af borgerlig Velgørenhed, som i et Nu var forsvundet og eksploderet. Flandin havde lovet Befolkningen billigere Brød og billigere Kød til Julen, han vilde betvinge den økonomiske Krise og likvidere Arbejdsløsheden. I Stedet for dette faldt Lønningerne stadig, Embedsmandslønningerne og Pensionerne blev stadig skaaret ned, og den storslaaede Julefest for Børnene var ikke andet end en Lynafleder, ikke andet end en Slags Forlegenhedshandling fra en Ministerpræsidents Side, som lovede, hvad han ikke kunde holde, og som ikke holdt, hvad han havde lovet.

Uger igennem, overalt, saaledes som det næsten er Tilfældet i hele Verden, venter Børnene ogsaa i Paris længselsfuldt paa Julefesten med dens Gaver og dens søde Sager. Det at spise, det materielleste af alt materielt, er for dem ikke Hovedsagen. De moralske og ideelle Værdier, Kærligheden, som strømmer ud fra disse Gaver, Glæden, som de føler ved dem, det er det vigtigste for dem. Men for de voksne Parisere er Julen ikke andet end et eneste stort »Ædegilde«. Der bliver spist, spist og atter spist, som om man vilde spise sig mæt for et helt Aar. At beværte andre, som det i mange andre Lande er Skik og Brug, det gør man saa godt som ikke.

De skulde engang prøve paa Juleaftensdag om Eftermiddagen at gaa igennem Paris' Gader! Der ligger foran i Levnedsmiddelbutikkerne, stablet op efter Rangforordning, Kalkuner — den traditionelle Julemad —, Gæs, Ænder, Høns, alle plukket helt nøgne, ikke et Haar, ikke en lille Fjer, omgivet med nydelige røde Baand, med lidt Grønt imellem, og i en blændende Belysning, et Skuespil, som for en anden ved Tanken om Smagsnydelsen derved faar Munden til at løbe i Vand og bibringer Maven en varm behagelig Følelse. Og saa Skinkerne, Pølserne, Gaaseleverpostejerne, Bjergene af Østers og Hummer og talløse andre Skal- og Muslingedyr, Vinforretningernes og Konditoriernes Kostbarheder — og, hvilken Kontrast til alt dette, en eller anden elendig, luset, uvasket skægget og pjaltet Stodder med knurrende Mave, som gør Fordring paa noget af dette Ædeparadis, det er Paris, som man gaar og staar!

De Voksnes Jul er »Reveillon«, eller — som man kalder det paa Tysk — Juleaftensmidnatsmaaltidet. Af Glæde

Suppe-Forretten serveres for »Klokkemændene«.

over Frelserens Fødsel drikkes og spises der saa meget, at den kristne Næstekærlighed af og til kommer til kort. De Fromme paabegynder først deres natlige Maaltid, efter at der har været afholdt Midnatsmesse. De Ikke-Troende ænser ikke mere Klokkeringningen og den festlige Musik i Kirkerne. Julenatten er for dem kun en Lejlighed til at faa fyldt Maven. Det er Tradition. Restauranterne er overfyldt, Pladserne helt i Forgrunden er udsolgt. Man vandrer fra den ene Bar til den anden og fra det ene Natlokale til det andet. Paa Montmartre og Montparnasse, overalt lufter Alkoholstemningen sig.

Arbejderbefolkningen nyder enten Julemaaltidet hjemme eller paa de billige Folkeforlystelsessteder. Eftersom de har Raad til det, ofrer de paa Juleaftensfesten, hvad de kan. Men nu Paris' Fattige? Hvad faar de af alle Juleherlighederne? Saa godt det kan lade sig gøre, og i saa vid Udstrækning, som de Bemidledes Vilje har tilladt det, sørges der ogsaa for dem. 500.000 Francs har Byen Paris skænket til de fattige Ubemidledes Jul, og maaske strømmer der adskillige frivillige Gaver ind — men det er altsammen kun en Draabe i Havet. Men en særlig Omtale fortjener Frelsens Hær.

Frelsens Hærs Pariser-Afdeling er, ligesom det er Tilfældet i den øvrige Verden, en protestantisk Organisation. De katolske Velgørenhedsforeninger er ikke glade for Konkurrencen fra den Side, men Frelsens Hær bryder sig dog ikke om det og gør — som det er Tilfældet overalt — deres Bedste for at mildne Nøden for den ubemidlede Befolkning. Alle Steder, hvor Staten ikke i tilstrækkelig Grad opfylder sine Forpligtelser, hvor den sociale Lovgivning lader meget tilbage at ønske, saaledes som dette indtil for kort Tid siden har været Tilfældet i Frankrig, og i saa mange andre Henseender — man behøver blot at tænke paa den manglende Uddeling af Aldersrente — maa man indrømme den private Velgørenhed en Plads.

Blandt saa mange andre Indretninger til at hjælpe paa Nøden har Frelsens Hær i Paris naturligvis ogsaa et stort Antal af Natherberger, hvor 2.600 Husvilde kan komme under Tag. Blandt disse Natherberger er det pæneste og mest moderne det, som er bygget af Le Courboisier. Her føres der indgaaende Kartotek over Klienterne, der foretages Enqueter, kort sagt, man kender nøje den Enkeltes Forhold og benytter dette Kendskab for til Jul at forsyne

Juleindkøb i »Folkets Varehus« Samaritanen.

de fattigste iblandt de Fattige med en Julepakke, med noget Julemad efter Antallet af Familiemedlemmer til tre, fem eller syv Personer. Naar det skal være helt korrekt, saa finder disse Fordelinger af Madkurve ikke Sted til Julen, men den 31. December, altsaa Nytaaret. Det er ikke meget, disse 800 Madkurve, men det er dog noget. Det er Maaltider af en saadan Art, at Folkene fra Paris' »Zone« ikke i hele Aarets Løb har kunnet byde deres Maver noget af den Slags.

Men de Fattiges Børn glemmes heller ikke af Frelsens Hær. Ca. 2.000 bliver i de forskellige Bydele betænkt med Gaver og søde Sager. Men den største Trumf, som Frelsens Hær spiller ud, er den, at de Aar for Aar Juleaften holder en Fest i Palais de Femmes. Her er »Klokkemændene« fra Paris og i de sidste Aaringer ogsaa talrige Arbejdsløse, og de nyder her deres Julemaaltid i 5 Omgange, musikalske Foredrag o.s.v. i varme rummelige Sale og i god Stemning, forsaavidt deres Sundhedstilstand og deres Sindstilstand tillader en saadan Stemnings Udløsning. Der var 1.500 Gæster forrige Aar, i Aar vil der være 1.200 — den tiltagende Dyrtid mærkes ogsaa her. 1.200 iblandt alle Paris' Tusinder af »Klokkemænd« (Cloc-hards) og Titusinder af Arbejdsløse? Hvorledes skal man dog iblandt en saadan Mængde kunne udfinde de »værdigt trængende«? Frelsens Hær uddeler i Vintermaanederne Nat efter Nat deres varme Suppe paa Mauberge-Pladsen, ikke langt fra Seinen. Indtil 800 Husvilde indfinder sig her henimod 12-Tiden — hvilken Slange af elendige Skikkelser, frysende og bævrende, og slubrende denne varme Suppe i sig med Velbehag. Disse Suppehungrige faar nu en Seddel med Angivelse af, at paa 3

En hel Familie (i Forgrunden).

nærmere angivne Steder af Byen, paa bestemte Dage og til bestemte Tider, vil de kunne faa et Kort til Julemaaltidet. Og prompte indfinder disse »Klokkemænd« og Arbejdsløse af enhver Art sig, i den sidste Tid er der sær-

Et Par Børns Bestræbelser paa at skaffe sig en god Juleaften.

deles mange Unge, for at afhente deres Kort. Fremgangsmaaden ved denne Fordeling er den, at ingen kan faa mere end 1 Kort. Men Handelen med disse er dog ganske livlig. Man betaler 5 Francs for dem, hvilket er en indbringende Forretning, thi hvad man for et saadant Kort kan faa af Julemad er naturligvis meget mere værd.

Den 24. December er i Særdeleshed for »Klokkemændene« en Mærkedag blandt Aarets 365 Dage. Tænk at sidde med Dug paa Bordet i opvarmede Lokaler og nedsvælge saa mægtige Portioner, at man tilsidst maa sige Nej til mere — og saa efter i saa lang Tid ikke at have kendt til at byde sin Mave noget saadant — og derefter hele Natten igennem at kunne sidde i Varmen i Stedet for et eller andet Sted paa en kummerlig Gadebænk eller paa en kold Fælled, i Metroen eller selv om Vinteren døsende under Seinebroerne — hvor er det dog velgørende! De af Frelsens Hær indbudte Gæster indfinder sig allerede tidligt foran Palais de Femmes. Klokken 11 skal den egentlige Fest først begynde. Klokken 9½ begynder Folk allerede at stille sig op foran Indgangen. Klokken 10 bliver de lukket ind. Udenfor sørger Politiet for Ordenen. Fra Indgangsdøren og over den brede Forhal ind til Spisesalen er der opstillet et Spalier af Spejdere.

Fra det nederste Trin af den brede Trappe og til 1ste Sal staar tæt sammentrængt og i glimrende Før-Julestemning Beboerne af dette Kvindepalads, smukke og sunde Piger og Fruer, en fuldstændig Kontrast til deres Hjems Gæster i Dag.

Salen med de tusind Pladser er snart fyldt. I Salen ved Siden af er der ligeledes dækket. Man sætter sig tvangløst, eftersom man kommer, eller i Grupper. Dér er der et Bord med lutter Kvinder. Men hvad er det for nogle! Disse »Clochardes«, det er det sørgeligste Syn, man kan tænke sig. Alkoholen har i deres Ansigter efterladt sig mange og meget værre Spor end i Mændenes. Sygdom, Elendighed og Forsømmelse staar at læse i deres Ansigter. Men de er dog alle forholdsvis sobre i Aften, de har — som ogsaa Størstedelen af deres mandlige Kolleger — i Anledning af Juleaftensfesten gjort Toilette. Deres Ansigter og muligvis ogsaa deres Krop har efter mange Ugers Afholdenhed derfra igen været i Forbindelse med Vand.

Et andet Bord: Her sidder en Familie sammen, enten et eller andet Sted fra »Zonen« eller fra et Fattigkvarter af det hjerteløse Paris. Foruden Familien er der flere Kvinder, som vel tilhører den store Hær af Arbejdsløse. Ved et tredie Bord er der lutter unge Mennesker, barberet, pænt redte Skilninger og anstændig Paaklædning — ogsaa dette er Arbejdsløse. De adskiller sig ikke i noget som helst fra den sædvanlige Pariser-Arbejder. Ved Bordet ved Siden af sidder der nogle voksne Arbejdsløse. De har ogsaa sat sig tilrette til Festmaaltidet. Men »Klokkemændene«, de ægte Klokkemænd, mangler de? Aldeles ikke! De er spredt overalt i Salen. Her og der sidde de tæt ved Siden af hverandre. De kender hinanden gensidigt fra Gaderne, fra Skarnbøtterne, fra Kludekræmmerne, fra Seine-Kajerne, fra Natsuppen paa Maubeuge-Pladsen. Som sædvanligt Skægstubbe, Klæder, som i Aarevis ikke er blevet fornyet og renset, og den sædvanligt vedhængende »Fattigfolkelugt« — men i Dag

Den ensomme og sultne paa en Bænk Juleaften.

er de fine Herrer, hvem ved, om den ene eller den anden af dem ikke har kendt bedre Dage, om der ikke i ham (eller dem) opstiger Erindringer fra Tider, hvor han har fejret Julemaaltidet m. m. under ganske andre Omstændigheder. Her har mangen Klokkemand taget sin Dame med. De drikker lige saa hyppigt her af Øllet —

oh, havde det dog bare været Vin! — som de ellers ved Seinebredden sætter Vinflasken for Munden. Alt kan mangle. Blot en Ting maa ikke mangle: Vinflasken!

Man kan ogsaa gøre interessante Studier her. Der, f. Eks., er en smuk gammel »Herre«, man kan ikke sige andet — et Kunstnerhoved med et godt plejet Skæg. De høje Støvler, den sobre Klædning, det kunstfærdigt om Halsen slyngede Tørklæde, hans flotte Holdning, det klare Blik — det er ingen Klokkemand, ingen Betler, det er — som Russerne betegner det — en Type, som man kender fra Gorkis »Natherberget« — det er »et forhenværende Menneske« — en forhenværende? Nej, han føler fuldkommen forvandlet. Der er ogsaa anbragt Borde her, og der er ikke en Plads at opdrive. De Hundreder uden Kort, som udenfor paa det heftigste forlanger at blive ladt ind, kan imidlertid føle sig nogenlunde tilfreds. Flere Dusin af dem fik snart Plads ved de hurtigt improviserede Borde. Men ogsaa i Kvindepaladsets to Kælderrum, trængt tæt sammen paa Bænkene langs Væggen er der Folk, og her finder man de elendigste blandt »Klokkemændene«, de indtager ogsaa Julemaaltidet, og selvom de ikke faar saa mange Retter som de andre, saa behøver og ønsker de heller ikke saa meget. Der skal ikke saa meget til for at gøre dem tilfredse.

Bordet med de Arbejdsløse. Julemaaltid hos Frelsens Hær.

sig endnu som Menneske og vil vedblive at føle sig som Menneske. Der er ogsaa en anden, som henleder Opmærksomheden paa sig, en Landevejens Fyrste, en intellektuel Vagabond, en Bohème, som ikke kan finde Ro i Byerne, men som drives fra Sted til Sted, fordi han ikke kan indordne sig det menneskelige Samfund. Han ligner, hvad Hovedet angaar, en Watt Whitman. En ung Knøs med intelligente, fintformede Ansigtstræk. »Om han er Pariser?« Javel! »Om han da ikke havde noget Hjem?« Jo, han havde en kold Hybel. »Hvorfor han egentlig var her?« Fordi han er arbejdsløs Bogtrykker. Og ved Bordet ved Siden af, en kraftig Mand, arbejdsløs, Murer af Profession ....

I begge Salene er fuldt besat. Klokken slaar 11. Frelsens Hær-Brødre og -Søstre og Drengespejdere iler igennem Værelserne med dampende Suppe. Festmaaltidet begynder. Ovenpaa Suppen følger en Hors d'Oeuvre, saa Steg med Kartofler og Krydderier, endnu nogle Krydderier, saa noget Ost, Frugt, Kaffe og Brød af Hjertenslyst, og foran enhver en Flaske Øl. Man spiser og lader sig bringe nye Portioner, smasker og ræber sig, men spiser videre. Det skal strække til til den næste 24. December. De særlig graadige laver sig en lille Madpakke i Stand, Nydelsen skal ogsaa slaa til til i Morgen.

Men endnu er vi ikke kommen saa langt. Lad os engang se os om i de øvrige Værelser. Den store Hal er

I den store Festsal er Maaltidet nu snart til Ende. Endnu blot en lille Smule, og en Del af Gæsterne falder nu hen i en Døs. Fordøjelsen kræver sin Ret. Men paa Podiet begynder nu den musikalske Underholdning. Man lytter til Musikken med den største Interesse, og efter at man ved 12-Tiden har hørt nogle Choraler, skal man have en almindelig Sang. I Almindelighed er der ikke Tale om nogen religiøs Sang. Frelsens Hær er fornuftig nok paa en saadan Aften, ligesom de iøvrigt altid plejer at være, og lægger Hovedvægten paa det rent saglige.

Man har Lov til at blive her hele Natten, man behøver ikke at gaa ud i den kolde og mørke Nat.

Men den fremmede Besøgende har set tilstrækkeligt til at vide, hvad menneskelig Elendighed er, og hvor lidet der dog behøves, for at disse Mennesker i det mindste korte Øjeblikke kan glemme deres Nød og Lidelser. Da han Klokken halvto om Natten gaar forbi det store Juletræ i Hallen, som nu er slukket, og træder ud paa Gaden, ser han for sig et Skuespil, som rusker ham tilbage til den raa Virkelighed. »Klokkemænd« og Arbejdsløse danner ved deres Opstilling en bugtende Slange; disse Juleaftens Stedbørn gør sig nu til Gode ved noget varm Suppe, som af Drengespejderne bliver bragt dem i en Skaal. Politiet sørger for Ordenen, og det er ikke forbudt at faa Suppe en Gang til. Til Suppen hører der et stort Stykke Brød. Disse Mennesker kigger med misundelige

Blikke ind i den store Festsal. De hører ganske svagt nogle Brudstykker af musikalske Værker. Det er dog altid noget.

Paa Vejen hjem støder man atter paa nogle sørgelige Skikkelser, som man overalt træffer i Paris. Det er Mennesker, som et eller andet Sted i en Kældergang, i Indgangen til den Underjordiske eller paa et eller andet be-

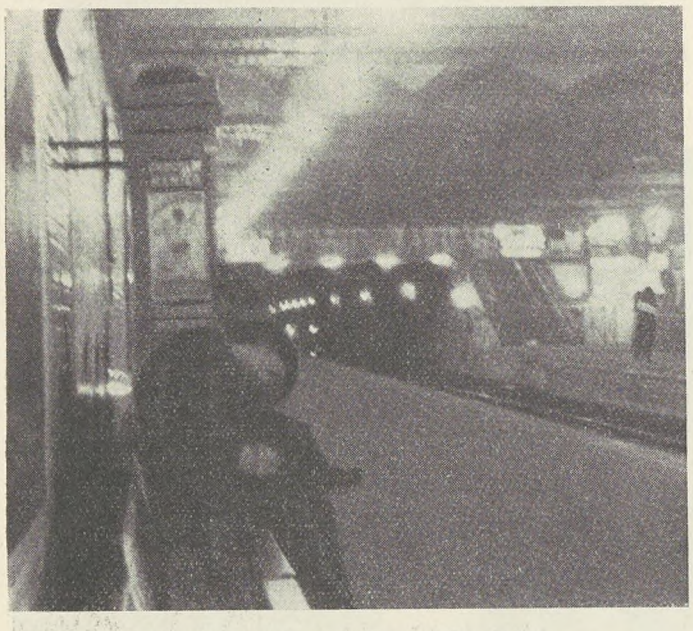

Juleaften i den underjordiske Bane.

skyttet Hjørne søger Ly mod Vinterkulden. Det er endnu tidligt paa Natten. De fornemme Restauranter og Kafeer paa Champ-Elysées, paa de store Boulevarder, ved Operapladsen og Madeleinepladsen med deres Kouverter til 300, 500 og 1000 Francs Stykket er propfulde. Damerne er i store Aftentoiletter, og Herrerne i Smoking og Kjole hælder rigeligt med Champagne ned paa denne Juleaften; man vandrer fra den ene Bar til den anden til hen paa Morgenen. Det demokratiske Paris er en By fuld af de krasseste Klassemodsætninger: Slidere, møjsommelige Sparere og grænseløs Elendighed under Seinebroerne. I Frankrig er der vel nok politisk Demokrati, Frihed, Broderskab og Lighed. Overalt paa de offentlige Bygninger er det blot skønne Ord, Slagord fra den franske Revolution. Det staar Mennesket frit for, saa godt som han kan det, at leve, at lide og at dø. Og saaledes forholder det sig ogsaa med Hensyn til Juletiden for de Fattige i Paris.

L. R.

Redaktionen ønsker alle Fagbladets Læsere et godt og heldbringende Nytaar.

LØBENDE KONFLIKTER

2. Agitationskreds	(Grusgravsentreprenør J. Jensen)
Aastrup	(Bjerninge Kommune)
Arden	(Dræningsmester Søndergaard, Arden)
Baarse	(Baarse Kommune)
Bøstrup	(Bøstrup Tærskeselskab)
Dragstrup-Skallerup	(»Vester Jølby« Tærskeselskab)
Dronninglund	(Murerarbejde)
Droskechaufførerne	(Droskevognmand N. C. Jørgensen)
Fabrikarbejderne	(Emdrup Sæbefabrik)
Fjeldsted-Hamdrup	(Dræningsmester J. P. Hansen, Fjellerup pr. Hamdrup)
Flauenskjold	(Bygningsentreprenør Karl Pedersen)
Givskud	(Vognmand, Cementstøber og Grusgravejer Martinus Bertelsen, Riis Givskud)
Glostrup	(Dræningsmester Carl Sørensen, Skibby)
Glumsø	(Kalklejeejer Jens Peter Jensen)
Glumsø	(Glumsø-Bavelse Kommune)
Graasten	(Grusgraventreprenør Thielsen)
Hals	(Murermester Carl J. Christensen, Hou pr. Ulsted)
	(Thomas Jensen, Ganderup)
	(Chr. Andersen, Hals)
	(Johs. Jensen, Hals)
Herlufmagle-Glumsø	
Vrangstrup-Sandby-Næstved	(Raunstrup Skovdistrikt)
Hvidbjerg-Lyngs	(Bjørndal Kalkværk)
Hornslet-Rodskov	(Grusgraventreprenør Niels Lading, Terndrup pr. Hornslet)
Hou Vendsyssel	(Dræningsmester Fr. Madsen, Ulsted, Rimen)
Hyllinge	(Dræningsmester Emil Petersen, Skafterup)
Jelling	(Murermester Rasmussen)
Jexen	(Th. Nielsen, Møbelfabrik i Skanderborg)
Kastrup	(St. Magleby Kommune)
Kolding A.	(Viggo Højrup, Haderslevgade 69, Kolding)
Kolindsund	(Forp. Nielsen, »Ellegaard«)
Kvissel- og Aasted-Skærum	(Aasted-Skærum Kommune)
Magleby	(Klintholm Skovdistrikt)
Nyborg	(Træhandler Ansgar Hansen, Nyborg Træuldsf.)
Salling	(Oudrup Andelsplantage)
Sig-Torstrup	(Bygm. Andr. Pedersen)
Skørping	(Murermester Jens Nordenbæk)
Skævinge	(Entreprenør Carl Sørensen, Skibby)
Sommersted	(Murermester Christiansen, Magstrup)
Stakroge	(Briketfabr. »Dana«, Stakroge)
Storvorde-Sejlflod	(Cementstøber Petersen)
Strib-Vejlby	(Strib-Vejlby Kommune)
Svendstrup	(Ferslev-Dal-Volsted-Kommune)
Tandslet	(Købmand Perregaard, Skovby, Als)
Try	(Brøndborer P. Christensen)
Veflinge	(Rugaard Savværk, pr. Veflinge) (Sympatikonflikt)
Vejlø	(Vejlø-Vester-Egesborg Kommune)
Vinduespolerernes Afd.	(Husassistance-Kompagniet, Gl. Kongevej)
Ølgod	(Ølgod Kommune)
Øsby	(Hannibal Dahl)
22. Kreds	Dræningsmester Jens Steffensen, Rubjerg, Gølstrup

Hvad de foran konfliktberørte Virksomheder angaar, er det en Selvfølge, at ingen af D. A. F.'s Medlemmer maa søge eller tage Arbejde paa disse Steder, forinden nærmere Meddelelse paa behørig Maade fremkommer enten gennem Dagspressen eller gennem Fagbladet.

SOLHVERV

> Det hændte paa et Teater, at der gik Ild i Kulisserne. Bajads kom for at underrette Publikum derom. Man troede, det var en Vittighed og applauderede; han gentog det; man jublede endnu mere. — Saaledes tænker jeg, at Verden vil gaa til Grunde under almindelig Jubel af vittige Hoveder, der tror, det er en Vits.
>
> (**Søren Kirkegaard** i »Enten eller«.)

Lige saa fattigt, som den gamle Legende beretter, at Jesus fødtes i Betlehem, fødes det nye Aar i Menneskehedens Bevidsthed. Ja fattigere. Thi ingen Engel — eller noget andet Væsen — tør i Forbindelse med det nye Aars Fødsel blot antyde noget i Retning af Fred paa Jorden.

Hvem tør glæde sig, og hvem tør nære Forhaabninger om Fred, naar Ufredens Aand staar stærkere rustet end nogen Sinde tidligere?

Ikke alene er der fremdeles aaben Ufred i Spanien, hvor fascistiske og nazistiske Morderbander af forskellig Nationalitet under en Oprørers Førerskab røver og plyndrer og skænder Landets Befolkning til døde; men ogsaa i Kina øves der hver eneste Dag i stadig større Omfang røveriske Anfald paa Landets Befolkning af Japanerne. Overfald der ogsaa udstrækkes til andre Nationers Medlemmer, som tilfældig eller med Vilje fra den angribende Parts Side indhentes af de dræbende Projektiler.

Samtidig fortsætter Italien den i Fortsættelse med Krigen i Abessinien paabegyndte Undertrykkelse af dette Lands Befolkning.

Dette i Forbindelse med den ubestridelige Kendsgerning, at der rustes overalt i Verden som ingensinde før indenfor Trekanten Øst, Syd og Vest, vil kunne faa selv den i forstandsmæssig Henseende ringest udstyrede til at tvivle paa en Udvikling i Retning af Fred paa Jorden.

Uromomentet er vokset saa stærkt, at det storpolitiske Barometer længe har vist faldende Tendens, uden at lade sig paavirke af det Tryk, som udgaar fra Folkenes Forbund. Alt tyder tværtimod paa, at dette Tryk for Tiden er ved at fordele sig uden Virkning.

Bajads er i dette Tilfælde ikke en malet og med spraglende Farver klædt Person, det er den jævne sunde Fornuft, der allerede længe har talt sit manende Sprog. Det er Nordens fredselskende Demokrati, som har peget paa de brændende Kulisser i Baggrunden af den verdenspolitiske Scene; men hidtil uden Resultat.

Fremdeles larmer og jubler de fascistiske og nazistiske Landes Befolkning, som det Publikum, for hvem de pyntede Operettehelte under stadig mere voldsomme Haandgebærder og skrigende Halstone fremviser større og større Mængder af Krigsberedskab, medens Musiken spiller og Hurraraabene gjalder — indtil den Dag, da Forspillets sidste Replik er sagt og døet hen i en knagende Knitren af den Ild, som vil forvandle det sorgløse Publikum og Tilskuerpladserne til en sørgelig Ruin.

Nitten Aar er gaaet, siden Fredssolen ved Verdenskrigens Afslutning varslede om den ny Gry og Grotid, vi siden forgæves har ventet og sandsynligvis endnu en Tid forgæves maa vente paa.

Der tales meget om Fred, og det paastaas fra de urovækkende Staters Side, at Krigsberedskabet kun tilvejebringes for at sikre Freden. Denne Paastand blev allerede forud for Verdenskrigens Udbrud anvendt, og man var naive nok til at tro paa Hypotesen om, at de stærkt til Tænderne rustede Stater vilde holde hinanden i Skak og dermed afværge Overgreb, der kunde bringe Freden i Fare. Men det viste sig, at det modsatte blev Tilfældet. En enkelt lille Revolver fik i Løbet af faa Dage Hundredetusinder af Mennesker til at haste imod hinanden, og lige saa mange Vaaben af forskellig Art til at sprede dødbringende Ammunition mod andre Hundredetusinder.

Det var den Gang — forud for Krigen — som nu bagved Kulisserne det foregik, og først for sent stod Katastrofen i sit frygtelige Omfang klart for alle.

Det hemmelige Diplomati blev fordømt, men ogsaa dette bestaar fremdeles — fejrende Triumfer som aldrig før. Selve Diplomatens Person er maaske nok ikke saa hemmelig som tidligere. Aviserne beretter om Diplomatens Afrejse. Flyvemaskinen ses stige op i den graa Luft og brummende forsvinde for efter faa Timers eller Dages Forløb at vende tilbage. Tid og Afstande er skrumpet ind, Hastighed og Tempo steget, men Historien gentager sig desuagtet fremdeles til de mindste Enkeltheder, — selv Dumhederne gentages.

Under hele denne Udvikling er der skabt en Atmosfære og en Moral af den ringeste Art, der ublufærdigt tillader den ene Røver at anerkende den andens officielle Ret til det Bytte, han har røvet.

Tidens Hjul har aldrig rullet blodigere over Verden end i vor Tidsalder, derom vidner Sporet paa den mest realistiske Maade.

Den opelskede Kultur ligger knust og kvaset, som Træerne i Skoven efter en forrygende Orkan. Og Kulturens nye Spirer er rykket op af spæde Barnehænder, der i Angstens Stund under Granaternes Hylen klamrede sig til dem.

Saaledes ser Verden ud, naar vi ser paa den med Nordens Øjne ved Solhvervet og det nye Aars Fødsel. Med dyb Mismod har vi set det ene Aar efter det andet svinde, uden at Folkene er kommen det attraaede Ønske om Fred nærmere.

Der har været og er fremdeles ogsaa i Norden samvittighedsløse Folk, som er saa forblindede af den nye Tids Afart af menneskelig Opfattelse, der er opstaaet som et glansfuldt Genskær fra Diktaturstaternes Personforgudelse, at de aabenlyst — og for den Sags Skyld ogsaa skjult — har arbejdet paa at drage Norden ind i Oprustningernes Heksedans. Og man har forsøgt at forherlige Krigen, som en Appel til Folkenes Indsats for Selvhævdelse og national Ære.

Den sunde Bedømmelse af Forholdene vil dog fremdeles i Norden være overladt det af Folket paa demokratisk Vis udgaaet Flertal. Og dette Flertal vil ogsaa i Fremtiden være af den Opfattelse, at Folkenes Lykke, hverken tidligere eller i den Tid, der kommer, skabes paa Slagmarken i Pigtraadshegnet eller skidne Skyttegraves Morads, saa lidt som blandt Ruinerne af fordums Menneskeboliger, under hvis Murbrokker lemlæstede Kvinder og Børn ligger begravet.

Tværtimod gror Folkenes Lykke alene der, hvor fredeligt Arbejde skaber Mulighed for forbedrede Levevilkaar og en stigende Kulturopgangslinje.

Derfor har den, der er stærk nok i Troen paa den gode Sag, saaledes som Tilfældet er blandt Nordens Befolkning, trods alt Lov til at haabe paa, at Freden og Fordrageligheden alligevel vil sejre blandt Folkene engang.

R—dt.

DET BLODIGE AAR

Nu stiger Sol i gylden Glød af Havet østerude,
et Skær af Purpur breder sig vidt om den gode Jord,
og Moder Danmark pusler om sit Barn
paa Vuggens Pude,
saa breder hun en blomstret Dug paa Stuens lille Bord,
aah se, nu tændes Gryet! Nej af Gløden stiger Flammer,
som Rovdyr-Tunger slikker de op under Himlens Rand,
og Gløden bliver Blod, som drypper tæt
fra dybe Skrammer,
det er slet ikke Gryet, men en Jord, der staar i Brand.

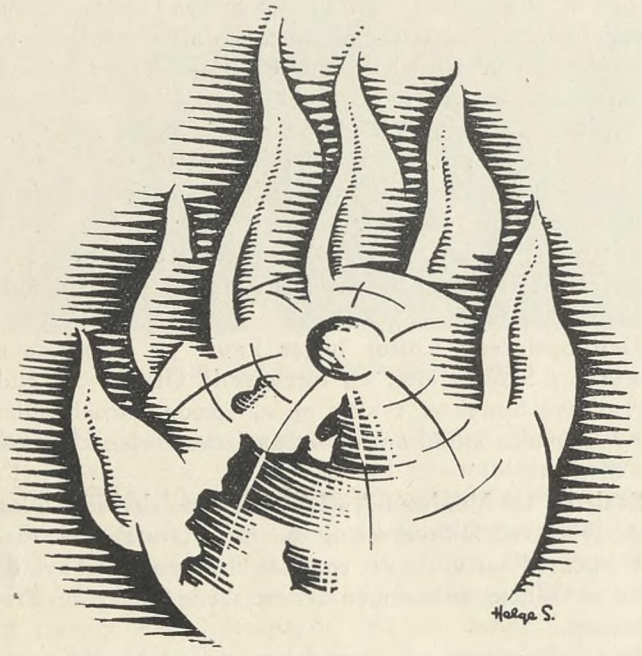

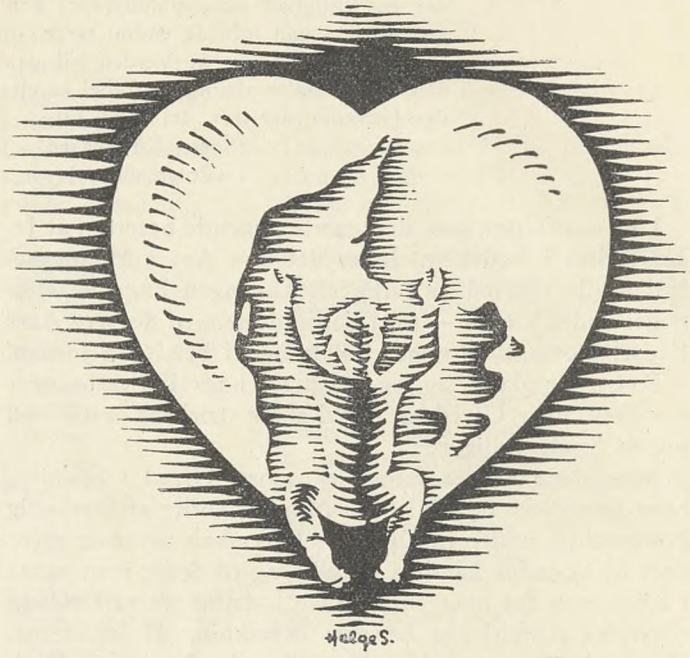

Thi selv om Hadet raser som et Rovdyr over Jorden,
og selv om Diktaturet knurrer tæt ved Danmarks Dør,
staar Folkene som Fanevagt om Fred og Ret i Norden,
og Folkestyrets Frihedskrav er stærkt som aldrig før.
Vi vil slet ikke tvinges til at hade eller hævne,
thi Had og Hævn har ingen Plads i Nordens lyse Sind,
treenigt vil vi kæmpe Fredens Kamp af al vor Evne
i Verden, som af Rovbegær blev blodberuset blind.

Saa vender hun sit Blik mod Syd, og samme Skær
hun skuer,
fra Spanien slaar Gnister gennem Skyer askegraa,
og aabne Byer slettes ud i giftig Gas og Luer,
det er et Folk, hvis Frihed Friheds Fjender træder paa.
Og se: paa Danmarks Tærskel Børn i usle Pjalter knæler,
de beder gennem Taarer om et Fristed og et Brød,
saa aabner hun det Hjærte, som kun Kærlighed besjæler,
thi det er Danmarks Aand og Sind at lindre Sorg og Nød.

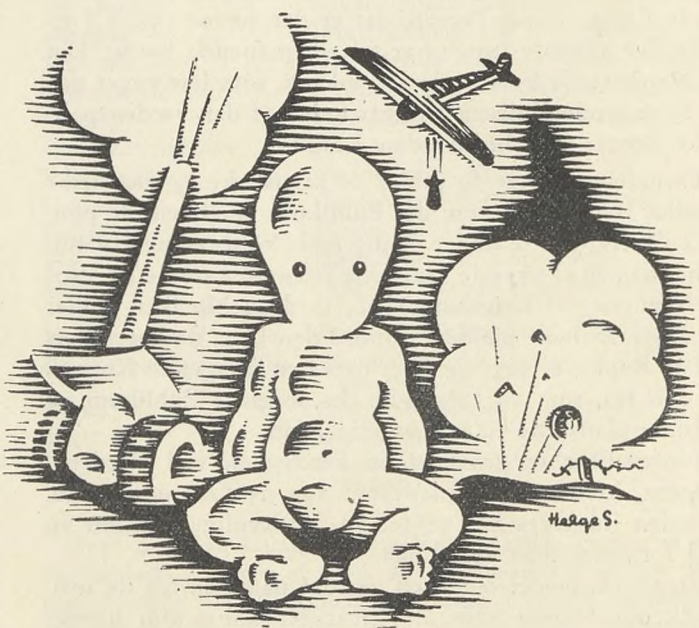

Og fik vi selv Bekymring nok, og mere end beregnet,
saa raader dog Fornuften her, skønt Verden er forrykt,
hvor Sneen dækker Byens Tag og skjuler Hybenhegnet,
de danske Børn kan lege uden Sorg og uden Frygt,
og aldrig skal vor Hyttes Dør af Selvviskheden stænges,
alt Kævl om Tankegang og Tro os kommer ikke ved,
fra Danmarks Tærskel løfter vi det lille Barn, der længes
mod lykkelige Dage og en tryg og frygtløs Fred.

Se Jordens Kugle duver rød af Blod og Brand i Rummet,
og dødningbleg den driver gennem Maanens hvide Skær,
og Fredens milde Røst er i Kanonens Brøl forstummet,
mens blege Præster siger os, en Syndflod nu er nær.
Det larmer hult af Trommer som en Torden i det Fjærne,
og omkring Skorpen svøber sig en gul og giftig Sky,
oh lad os ønske Fred paa Jord, du saa' der faldt
en Stjerne,
ak nej, det var en Bombe mod en ubeskyttet By.

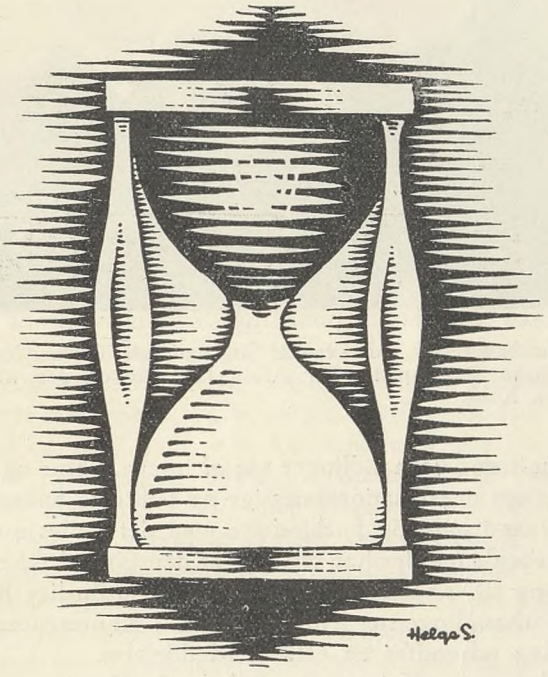

Nu er det Nytaarsnatten, og det nye Aar skal fødes,
paa Aaret, der skal komme, er det lykkeligt at tro,
men er det ikke Sandhed, at der lides, kæmpes, blødes
fra blodigrøde Rifter under Hadets Haand og Klo?
Der føres Krig, der myrdes vildt for Fædrelandske Fraser,
det er de gamle Løgne, men en dobbelt dyrisk Strid,
forrevne Faner flyver over Legemer i Laser,
Kulturen kulminerer i Teknikens nye Tid.

Vi vender Timeglasset, thi et blodigt Aar fik Ende,
de svage Haab, der fødtes, i det store Kaos brast,
mod Nordens Folk en Verden vil i Vaande Blikket vende:
en Fanevagt om Fred og Ret urokkeligt staar fast.
Saa stærke og saa vaagne vi som aldrig før vil være,
og hvor vi sætter Kursen er vort Retsind vort Kompas;
husk det er hele Jordens Haab vi Nordens Folk skal bære,
i Freds og Friheds fælles Front har Arbejdsmanden Plads.

Aage Hermann.

Hvad Eleverne siger om A. O. F.s Korrespondanceskole

Fra tidligere Elever har A. O. F. modtaget en Mængde anerkendende Udtalelser om den Virksomhed, som foregaar gennem Korrespondanceskolen.

Saaledes skriver f. Eks. Arbejdsmand Agner Sørensen, Galten St.: »Denne Form for Undervisning ligger langt over min Forventning. Jeg har faaet Forklaring paa og Forstaaelse af meget, som før syntes mig en dunkel Gaade.«

Husmand Harald Hansen skriver: »Jeg maa sige at jeg er meget overrasket over Resultatet. Jeg kan kun give Udtryk for min største Beundring for den klare og forstaaelige Maade, som Undervisningen er foregaaet under. Og saa har den jo den Fordel, at man kan tage fat, naar Tid og Lejlighed gives, uden noget Afbræk i det daglige Arbejde.«

Og Skibsbygger Johs. Hansen, Nakskov, skriver: »Det er en helt rigtig Maade at undervise paa.«

Der er ingen Tvivl om, at A. O. F. gennem denne Afdeling har taget et Arbejde op, som løser et Problem for mange Mennesker, idet Undervisningen er meget billig — et Kursus koster kun 15 Kr., som betales i 3 Rater —, og man kan deltage i Undervisningen, ligegyldigt hvor man bor, og selv om man har kun ringe ringe Tid til sin Raadighed.

Korrespondanceskolen har ikke noget egentligt »Skoleaar«. Man kan begynde paa Kursus naar som helst og bestemmer ogsaa tildels selv, hvor hurtigt man vil gennemføre sit Arbejde med Undervisningsbrevene.

Som meddelt blev Kursusplanen i Efteraaret udvidet, saa Undervisningen nu omfatter Kursus i Skattevæsen og Skatteligning, Socialreformen, Arbejdsretten, Samfundsøkonomi, Regnskabsføring, Skriftlig Dansk, Regning og Skrivning.

Enhver interesseret kan faa den 16-sidede Undervisningsplan med alle Oplysninger tilsendt ved at sende et Kort til A. O. F., Korrespondanceskolen, Nr. Farimagsgade 11, København K., eller ringe til Centr. 12887.

Mandens Skat kan ikke fradrages Hustruens Løn

Den i Kommuneskatteloven af 18. Februar 1937, § 42, indeholdte Bestemmelse, der hjemler en Kommune Ret til at paalægge en Skatteyders Arbejdsgiver Pligt til at tilbageholde indtil 1/6 af den Paagældendes Arbejdsfortjeneste til Dækning af forfalden Skat, har givet Anledning til Formodning om, at der ligeledes bestaar Ret til at kræve samme Procentdel tilbageholdt af den gifte Skatteyders Hustrus Løn, baade for saavidt hun er beskæftiget hos samme Arbejdsgiver som Manden eller hos en anden Arbejdsgiver, eller saafremt Manden maatte være arbejdsløs og Hustruen alene beskæftiget.

Denne Opfattelse har medført, at enkelte Kommuner har afæsket Ministeriet en Udtalelse i saa Henseende, og Ministeriet har igen forespurgt Skattedepartementet, der har udtalt, at den omhandlede Lovbestemmelse efter Departementets Mening kun kan berettige til at fordre tilbageholdt et Beløb svarende til 1/6 af den gifte Skatteyders — det vil sige Mandens — egen Løn, og at der som Følge deraf ikke kan kræves Tilbageholdelse af Hustruens Løn til Fyldestgørelse af Skatter, der er paalignet hendes Ægtefælle.

Departementet mener iøvrigt, at Spørgsmaalet henhører under Domstolenes Afgørelse. Men indtil saadan Afgørelse foreligger, er det ikke tilladt en Kommune at paalægge nogen Arbejdsgiver Tilbageholdelse i en Hustrus Løn til Dækning af forfalden Skat.

DEN NORDISKE SAMARBEJDS-KOMITE'S MØDE
I ARBEJDSMÆNDENES HUS

Som det er fremgaaet af Dagspressen, afholdt den nordiske Samarbejds-Komité omkring Midten af December Maaned en Konference i København. I Konferencen deltog foruden andre Repræsentanter for de nordiske Landes Arbejderbevægelser Statsministrene Per Albin Hansson og Th. Stauning. Den norske Statsminister Nygaardsvold var forhindret, men i hans Sted deltog den norske Udenrigsminister Halvdan Koht.

Konferencens Møde paabegyndtes om Formiddagen den 11. December i vort Forbunds Hovedbestyrelsessal, hvor Forbundsformand Axel Olsen bød Mødedeltagerne velkommen og udtalte Ønsket om de bedste Resultater af Konferencens Arbejde og Forhandlinger.

Mødet indlededes derefter af den svenske Statsminister Per Albin Hansson, der foreslog, at Mødets Ledelse blev overdraget Statsminister Stauning, hvilket eenstemmigt vedtoges.

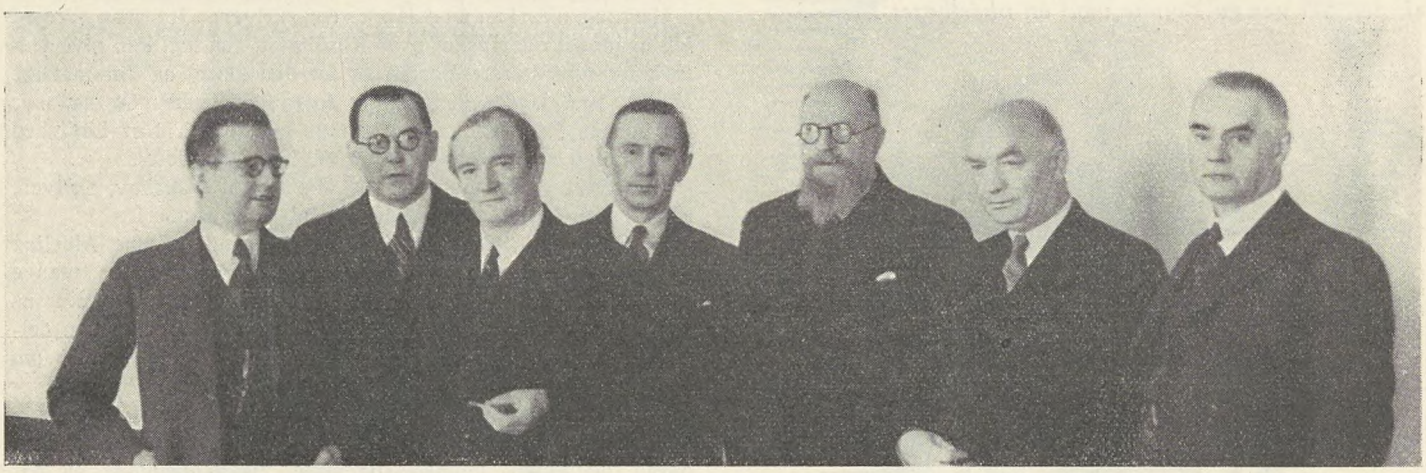

Fra venstre: Forsvarsminister Alsing Andersen, den finske Socialminister Fagerholm, den svenske Socialminister Gustav Møller, den norske Socialminister Osc. Torp, Statsminister Stauning, den svenske Statsminister Per Albin Hansson og den norske Udenrigsminister Halvdan Koht.

Komiteens Forhandlinger var af intern Natur og drejede sig om organisationsmæssige og politiske Spørgsmaal, der staar i naturlig Forbindelse med det fælles nordiske Samarbejde, og der har selvsagt af den Grund ikke været Adgang til for Dagspressen at bringe udførligt Referat fra Forhandlingerne, hvorom der ved Konferencens Afslutning udsendtes en officiel Meddelelse.

Vi bringer vedføjet et Par Billeder fra Komiteens Møde.

Den nordiske Arbejderkonference.

Storagrarerne skælder og truer

At der føres et voldsomt Sprog i de Forsamlinger, hvor Storlandbrugets Mænd fører Ordet, og at de stærke Ord ofte ledsages af store Fabelader og Slag i Bordet er en kendt Sag. Selv om det gælder for disse Folk, at de er udgaaet fra »bedre« Hjem og er Indehavere af en Kultur, Dannelse og Intelligens, som hedengangne Forfædre ærligt og redeligt har købt og betalt for dem paa højere Læreanstalter, saa gaar Naturen dog Gang paa Gang over Optugtelsen. Det sker ligesaa tit de kommer til at tale om Arbejderspørgsmaal, Sociallovgivning eller Valutapolitik. Det sker kort sagt, hver Gang Talen er om selv den mindste Begrænsning af Overklassens Adgang til at udnytte andre, hvad enten disse andre er deres egne Arbejdere eller hele den store brede Befolkning.

Hidtil har vel nok L. S. Bevægelsens Spidser haft Føringen, naar det gælder grov Mund og fræk Opførsel i den offentlige Diskussion. Men efter Tolvmandsforeningernes Aarsmøde fornylig maa det vist anses for tvivlsomt, om de fremdeles kan anses for at være Indehavere af Rekorden paa dette Omraade. Ved denne Lejlighed blev der holdt Taler og vedtaget Resolutioner, som viser, at selv Nazigreven til Knuthenborg har farlige Konkurrenter, og som tillige er egnet til at fylde Hr. Hauch med bange Anelser. Som det sig hør og bør lagde Formanden Forpagter Aug. Bech, Vallø, ifølge »Berlingske Tidende« for med en Tale, hvori han foruden de kendte Jeremiader over Landbrugets Stilling i Almindelighed omtaler det nylig afsluttede Forlig med Hensyn til Svineregureringen. Han gik stærkt imod dette, og gik navnlig stærkt i Rette med Landbrugsraadet, for hvilket Hr. Hauch som bekendt er Præsident. Et groft Tillidsbrud kaldte han det Hauch havde været med til. I sin Tale kom Hr. Bech ogsaa ind paa Landbrugets Arbejdsforhold, og her gik han betegnende nok helt og fuldt ind for Hr. Hauch's Parole: »Ingen overenskomstmæssige Arbejdsforhold«. Frit Slag for Løntrykkeriet. Naar det drejer sig om at holde Livsvilkaarene for Landbrugets Arbejdere nede, staar Tolvmandsforeningerne altsaa helt igennem solidarisk med Hr. Hauch's Landboforeninger. Men det blev nu ikke dette Spørgsmaal, der kom til at præge Forhandlingerne denne Gang. Man var saa stærkt optaget og interesseret i Svinene, saa man ikke gad beskæftige sig med Landarbejderne. Det var Svineordningen, der satte Lidenskaberne i Oprør, og det var i denne Forbindelse, at der først og fremmest blev skældt og truet.

Det er karakteristisk, at det var en Godsejer Lüttichau Rohden, der førte an; hvem, der kender deres Danmarkshistorie, vil vide, at det ogsaa var en Lüttichau, som i sin Tid gik i Spidsen for Protestbevægelsen mod Stavnsbaandets Løsning. — Forpagter Bech's Udtalelser var nærmest at ligne ved Søndagsskoletale ved Siden af den, Hr. Lüttichau holdt. »Det er Rov, der er foregaaet,« tordnede Hr. Lüttichau, hvorefter Godsejeren, da Bifaldet havde lagt sig, (stadig ifølge Berlingske Tidende), forelagde en lang Resolution, som vedtoges med alle Stemmer mod 2. Pladshensyn forbyder os at gengive denne Resolution i sin Ordlyd, det maa være nok at citere følgende:

> »Et saadant Forslag maa betegnes som fuldkommen Krænkelse af Ejendomsretten og fuldkommen Krænkelse af Erhvervsfriheden og maa efter vor Opfattelse betegnes som en Form for rent Røveri.«

Godsejer Th. Juncher, der vil erindres fra Bondetoget til Amalienborg, uddybede yderligere Lüttichau's Udtalelser, Slutningen af hans Tale refereres saaledes: »Landbrugsraadets Præcidium og Landbrugsministeren har ene Ansvaret for det, der er sket. Det er dem, der har gennemført dette direkte Røveri.« — Efter denne Ouverture, der jo nok tør betegnes som en skrap Forestilling, forelagde Formanden følgende Resolution:

> »Undertegnede Formænd for lokale Tolvmandsforeninger i Danmark opfordrer herved Bestyrelsen for Centralforeningen af Tolvmandsforeninger og større Landbrugere i Danmark til at prøve Lovligheden af det paa Rigsdagen under 6. December 1937 forelagte Forslag om Svineregulering, ved Domstolene, idet vi forpligter os til hver for sig at betale en forholdsvis Del af de med denne Proces forbundne Udgifter.«

Resolutionen vedtoges enstemmigt og under stærkt Bifald.

Hvem er disse Tolvmandsforeninger? vil adskillige spørge, og det er forstaaeligt, særlig kendt af den store Offentlighed er de nemlig ikke, skønt deres Oprindelse gaar langt tilbage i Tiden. Jeg skal ikke i Dag komme udførligt ind paa Spørgsmaalet, men indskrænke mig til at oplyse, det er en Sammenslutning af de største Arbejdsgivere indenfor Landbruget, der faktisk fungerer som en maskeret Arbejdsgiverforening.

M. O.

Et nyt Kampmiddel

Der er aabenbart ingen Grænser for de Torturmidler, som Menneskeheden kan vente at blive stillet overfor i en kommende Krig. Ikke mindst hvor det drejer sig om kemiske Stoffer af den ene eller anden Art, synes Opfindsomheden at være i rivende Udvikling. Sidst meddeler Internationalt Fabrikarbejder Forbunds Blad, at det tyske Firma Farbenindustrie paa et af Virksomhedens Afdelinger Launawerk-Bitterfeld fremstiller en Kamp-Frysegasart, hvis Virkning medfører Standsning af al Virksomhed, hvortil der anvendes mekanisk Drivkraft bestaaende af arbejdende Metaldele. Ogsaa paa Mennesker og Dyr øver denne Gasart sin Indflydelse.

Gassen er sammensat af Æter, komprimeret Luft, Kvælstof, Kulsyre og flydende Nitroglycerin. Det var Direktøren for Firmaets kemiske Laboratorium for Giftgasforskning, Professor Haber, der begyndte Forsøgene allerede i 1932. Forsøgene iværksattes som Følge af, at de tyske Militærmyndigheder søgte en Gasart, der eventuelt kunde finde Anvendelse som Kamp- og Modværgegas, defensivt eller offensivt, imod de i de nuværende og formentlig ogsaa i kommende Krige anvendte Motor-Kampenheder, saavel til Lands som til Vands.

I Oktober 1936 oprettedes Leunaværket mellem Bitterfeld og Magdeburg. Værket omfatter adskillige Kvadratkilometer underjordiske Anlæg til Fremstilling af den nye Gasart, der har faaet Betegnelsen Ge-gas.

De underjordiske Anlæg har foruden Laboratorier og-

saa Beboelsesrum, der er indrettet for et Personale paa 300 Arbejdere. Alt er hermetisk lukket ude fra den øvrige Verden, og Direktøren for denne Afdeling sorterer direkte under Krigsministeriet.

Paa det menneskelige Individ virker Gassen saaledes, at Lunge- og Hudrespirationen ophører. Paa mekanisk Drivkraft i lukkede Beholdere medfører Gassen, at al Bevægelse stivner. Møder Tanks Gassen, gaar Motoren øjeblikkelig i Staa. Flyveeskadriller vil være i Stand til at etablere tætte og omfangsrige Skybanker af Gassen selv i store Højder, og Fjendens Flyvemaskiner, der kommer indenfor Ge-Gassens Omraade, mister deres Motorkraft.

Forsøgene har hidtil vist et forholdsvis gunstigt Resultat i den ønskede Retning, hvilket ogsaa synes at fremgaa af den Kendsgerning, at Krigsministeriet har givet Ordre til Værket om Fremstilling af Ge-Gassen i et saadant Omfang, at der arbejdes i Treskift.

Kasserer S. P. Jensen, Aarhus, død

Vort Forbunds Aarhus A. Afdeling har haft den Sorg at miste sin Kasserer, S. P. Jensen, der er afgaaet ved Døden efter at have beklædt Kassererposten gennem 24 Aar.

S. P. Jensen, der var født i Emberg ved Ry, var en meget kendt Mand i den aarhusianske Arbejderbevægelse. Han har været Medlem af Fagforeningen siden sidst i 90'erne, da han kom her til Aarhus efter at have arbejdet som Møllersvend paa Landet. Ved Aarhus Kulkompagni, hvor han fik Arbejde, tog han fat paa at organisere sine Kammerater, og han var stifter af Kularbejdernes Klub under Arbejdsmændenes Fagforening. Derigennem kom han ind i Fagforeningens Bestyrelse og blev altsaa i Løbet af nogle Aar dens Kasserer.

Fagforeningen voksede kraftigt i Aarenes Løb, og Jensen stod nu i Spidsen for en Regnskabsførelse for 1400 Medlemmer. Med en sjælden Dygtighed og Pligtopfyldelse varetog han sit Hverv, og hans gode Kammeratskab og dybe Interesse for Organisationsarbejdet fornægtede sig aldrig. For et halvt Aars Tid siden gennemgik han en Operation for en Mavelidelse, men snarest muligt var han paany ved sin daglige Dont. Det begyndte snart at gaa ned ad Bakke igen; men Jensen *vilde* ikke unde sig Hvile; lige til faa Dage før sin Død var han beskæftiget paa Afdelingens Kontor.

En trofast og brav Kammerat i Arbejderbevægelsen er gaaet bort.

Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasses

Hovedkontor ønsker alle Tillidsmænd og Fagfæller et godt Nytaar med Tak for godt Samarbejde i Aaret, der er gaaet.

Johannes Nielsen.

Fredet ordet

Vraa — Murermester Ludvig Christensen, Frederikshavn. Mesteren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Centralforeningen af Murermestre i Danmark gældende Overenskomst.

Møgeltønder — Murermester Jensen, Møgeltønder. Som forrige Sag.

Lyngby — Entreprenør Carl Nielsen, Lyngby. Entreprenøren er indgaaet paa at overholde den til enhver Tid mellem Dansk Arbejdsmands Forbund og Entreprenørforeningen gældende Overenskomst.

Randers J. B. — Kristrup Kommune. Der er afsluttet en ny Overenskomst til Afløsning af den opsagte. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 130 Øre. Ferie indtil 8 Dage indenfor et Aar. Dagpenge Kr. 4.50 straks ved en Ulykkes Indtræden. Akkord i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Faglig Strid behandles i H. t. den gældende Norm. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. April.

Randers J. B. — Vorup Kommune. Til Afløsning af den opsagte Overenskomst er afsluttet en ny Overenskomst af tilsvarende Indhold som den med Kristrup Kommune afsluttede.

Herlev — Gladsaxe Kommune. Der er afsluttet ny Overenskomst med Kommunen. Arbejdstid 8 Timer daglig (Januar—December dog 7 Timer). Ugeløn Kr. 69.60. Timeløn 145 Øre. Der gives endvidere en lang Række Tillæg til forskellige særlige Arbejder. Den i Københavns Kommune gældende Ferieordning gælder ogsaa for Gladsaxe Kommune. Samme Regler for Behandling af faglig Strid som for Københavns Kommune. Overenskomsten følger iøvrigt den med Københavns Kommune bestaaende Overenskomst.

Lellinge—Højelse — Lellinge Sogneraad. Ved Forhandling med Sogneraadet er der opnaaet Overenskomst mellem Parterne. Arbejdstid 8 Timer. Timeløn 109 Øre. Akkord i H. t. Entreprenøroverenskomsten. 15 % Tjæretillæg. Fortrinsvis Beskæftigelse af organiserede Arbejdere. Kr. 3.50 pr. Dag ved Ulykkestilfælde. Faglig Strid behandles efter den alm. Norm. Opsigelse 3 Mdr. til en 1. Marts.

Assens Jyll. — Falslev—Vindblæs Kommune. Ved Forhandling med Sogneraadet er der opnaaet Enighed om Oprettelse af en Overenskomst til Afløsning af den hidtilbestaaende.

Timelønnen er fastsat til 125 Øre for Kloak- og Asfaltbetonarbejde og 120 Øre for øvrigt Timelønsarbejde. Et eventuelt Tillæg til Cementarbejdernes Løn skal ogsaa tillægges ovenstaaende Satser. Skærveslagning betales i H. t. Entreprenøroverenskomsten. Der er indført Ferieordning med en Ferieløn af 3 Øre pr. præsteret Arbejdstime. Opsigelse til en 1. Marts, dog tidligst 1. Marts 1939. Overenskomsten er tilført Kommunens Forhandlingsprotokol.

Chaufførerne — Vognmand H. Floridon, Brønshøj Kirkevej 14. Overenskomst oprettet, idet Vognmanden har tiltraadt den

mellem Afdelingen og Arbejdsgiverforeningen gældende Standard-Overenskomst med Tilføjende, at Chaufførerne skal være Medlem af Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse.

Ungdomsafdelingen — Firma C. Fagerlind. Virksomheden har tiltraadt den med Træindustriens Fabrikantforening gældende Standard-Overenskomst for Ungarbejdere.

Film- og Forlystelsesfunktionærerne — Ingeniør Aug. Thomsen. Overenskomst vedrørende Kontrolarbejde ved Stævner, Koncerter, Udstillinger o. l. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Fagforeningen, fortrinsvis saadanne, der tilhører Stævne-Kontrollørernes Klub. For Stævner o. l. indtil 4 Timer betales Kr. 7.00 plus 1.00 Kr. for hver paabegyndt halve Time. For Stævner, der varer udover 4 Timer 1.75 pr. Time + 1.00 Kr. pr. paabegyndt halve Time. Opsigelse 3 Maaneder til en 1. Oktober.

Budene — Firmaet P. Jørgensen & Co., Nansensgade 61. Overenskomst oprettet. Arbejdstiden 48 Timer pr. Uge fordelt med 8 Timer pr. Dag. Lønnen for Bude:

mellem	14—16	Aar	Kr. 28.00	pr.	Uge
»	16—18	»	» 33.00	»	»
»	18—21	»	» 42.50	»	»
»	21—24	»	» 45.00	»	»
over	24	»	» 47.00	»	»

Overarbejde betales med 1.00 Kr. pr. Time for Bude under 18 Aar og 1.20 Kr. for Bude over 18 Aar. I daarligt Vejr forsynes Budene med Regnfrakke eller Regnslag. For hver 2 Maaneders Beskæftigelse erholder Budene 1 Dags Ferie. I Sygdomstilfælde erholder Budene under 18 Aar 2.00 Kr. pr. Dag og over 18 Aar 3.00 Kr. pr. Dag i 14 Dage. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Afdelingen. Overenskomsten gælder til den med 3 Maaneders Varsel opsiges til en 1. September.

Budene — Blomsterhandler Carl Jørgensen, Vesterbrogade 105. Den med Firmaet opsagte Overenskomst er fornyet, idet Lønnen er hævet med 1.00 Kr. pr. Uge for de 16—18-aarige og for Aldersklasserne over 18 Aar forhøjet til Arbejdsgiverforeningens Satser. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. November.

Film- og Forlystelsesfunktionærerne — Dansk Bicykle Klub. Overenskomsten oprettet vedrørende Cykleløbene i Udstillingshallen »Forum«. Der er fastsat følgende Betalingsvilkaar. Afregning for Løb indtil 4 Timer Kr. 7.00 og derefter for hver paabegyndt halve Time 1.00 Kr. Kontrolledelsen for samme Løb Kr. 10.00. For Løb, der strækker sig ud over 5 Timer, betales Kr. 1.75 pr. Time, saavel Dag som Nat. Kontrolledelsen Kr. 2.25 pr. løbende Time. Overenskomsten gælder Vintersæsonen 1937—38.

Svendborg T. — Købmand Axel Brech. Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 8 Timer. Overarbejde 30, 50 og 75 %. (For Bude er Arbejdstiden som Forretningen, i Henhold til Lukkeloven, maa holde aaben). Ugeløn for Chauffører Kr. 54.00, og der ydes Uniform. Bude:

14—15	Aar	Kr.	16.80
15—16	»	»	20.50
16—17	»	»	24.00
17—18	»	»	29.00
18—19	»	»	38.50
19—20	»	»	45.50

Der maa kun beskæftiges organiserede Arbejdere. Ulykkesforsikring i de første 13 Uger Kr. 3.00 pr. Dag. 6 Dages Sommerferie (½ Dag for hver 25 Arbejdsdage). Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Budene — Magasin du Nords Nørrebro-Afd. Overenskomst oprettet. Arbejdstid 48 Timer fordelt med 8 Timer pr. Hverdag. Lønnen:

14—16	Aar	Kr.	28.00	pr.	Uge
16—18	»	»	32.00	»	»
18—21	»	»	42.50	»	»
21—24	»	»	45.00	»	»
over 24	»	»	47.00	»	»

Overarbejde 25, 33⅓, 50 og 100 %. Der leveres Regnfrakke eller Regnslag. 1 Dags Ferie for hver 2 Maaneders Ansættelse i Firmaet. Ferieløn udbetales ved Fratræden med 1/6 af Ugelønnen for hver tilgodehavende Feriedag. I Sygdomstilfælde Kr. 3.00 pr. Dag i 14 Dage for Bude over 18 Aar og Kr. 2.00 pr. Dag for Bude under 18 Aar. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Oktober.

Budene — Budcentralen »Activ«. Overenskomst oprettet i Lighed med den almindelige for Budcentraler gældende.

Garveriarbejderne — Hudegrossererne. Afdelingen har efter indhentet Sanktion forhandlet med Grossererne om Vilkaarene for Forlængelse af Overenskomsten, og man er enedes om at forlænge den, saaledes at den kan opsiges 15. Oktober med de almindelige Bestemmelser uforandret, og Ugelønninger, Daglønninger og Timelønninger forhøjet med Kr. 1.92 pr. Uge. Ugelønnen bliver herefter Kr. 69.84, Daglønnen 11.84 og Timelønnen 148 Øre.

Frederikssund — Firmaet Dansk Skalleeksport. Der er oprettet Overenskomst for Skallegravningen og Behandlingen af Skallerne. Arbejdstiden er 48 Timer pr. Uge. Timelønnen 117 Øre. For Arbejde om Bord betales et Tillæg af 21 Øre pr. Time. Gravemesteren lønnes med 75 Kr. pr. Uge eller 160 Øre pr. Time. For Arbejde ved Losning i Havn betales, indtil Akkord er fastsat, et Tillæg af 21 Øre pr. Time. Akkord skal indføres overalt, hvor Arbejdet egner sig dertil. Sædv. Overtidsbetaling. Der afregnes ikke for mindre end en halv Dag. Der skal anvises Arbejderne Opholds- og Spiserum med Varme. Brændsel tillægges af Arbejdsgiveren. Regler for Behandling af faglig Strid. Overenskomsten gælder til 1. Marts 1939.

Støberiarbejderne — A/S »Vølund«. Afdelingen har indberettet, at Arbejderne har fremsat Krav om Tillæg til Timelønnen for Nedbrydning af en 14 m høj Skorsten. Endvidere er der krævet det i Overenskomsten fastsatte Montagetillæg udbetalt til den paagældende Arbejders Timeløn. Sagen har været behandlet efter Reglerne, hvor den vedrørende Kravet om Tillæg for Nedbrydningsarbejde af Skorstenen gik i Orden, idet Firmaet indgik paa at betale et yderligere Beløb for det paagældende Arbejde. Sagen vedrørende Beregning af Montagetillæg er forelagt en faglig Voldgift, hvor der er opnaaet Forlig, idet Firmaet indgik paa at betale Montagetillæg til den paa Virksomheden lokalt aftalte Mindstebetaling 105 Øre pr. Time.

Stilling — Stilling Teglværk. Afdelingen indberetter, at der er opstaaet Uenighed om Betalingen for Læsning af Sten paa Trillebøre til Indsætteren ved Ovnen, samt om Betalingen for at stille tjærede Sten under Stenstablerne paa Stenpladsen. Sagen er behandlet efter Reglerne, hvor man enedes om, at der til fuld Afgørelse af Sagen udbetales 50 Kr. indtil Overenskomstperiodens Udløb.

Vejle F. — A/S C. M. Hess' Fabrikker' Vejle. Afdelingen har klaget over, at Firmaet foretager Fradrag i Ugelønnen for en ugelønnet Arbejder for forsømte Dage. Endvidere klages over, at Firmaet har nægtet at betale Sommerferiepenge. Sagen er behandlet efter Reglerne, og her er Firmaet gaaet med til for den første Sags Vedkommende at betale det omstridte Beløb Kr. 9.18, men samtidig er man enige om, at den hidtidige kotumemæssige Ordning betragtes som ophævet. Vedrørende Spørgsmaalet om Sommerferie enedes man om, at den paagældende Arbejder berettiges til Feriegodtgørelse som af os paastaaet.

Svendborg F. — Firma A. Nielsens Eftf. v/ Jens Hansen. Afdelingen har indberettet, at der er opstaaet Strid om Betalingen for Arbejde ved Støbning og Udslagning, og samtidig har Sammenslutningen klaget over, at Arbejderne har vægret sig ved at udføre Arbejdet. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, og herunder er man enedes om, at Arbejderne paa Støbedagene arbejder paa forskudt Arbejdstid, og at der for Tiden fra Kl. 17 til Arbejdstidens Slutning gives et Tillæg af 50 %.

Støberiarbejderne — A/S F. L. Schmidt & Co. Afdelingen har klaget over, at Firmaet nægter at betale 100 % Tillæg for Søndagsarbejde fra Kl. 6 til Kl. 7,30, hvilket sidste Klokkeslet er den almindelige normale Arbejdstids Begyndelse paa Virksomheden. Sagen har været behandlet efter Reglerne, hvorun-

der Firmaet er indgaaet paa at betale efter vort Paakrav, uden at denne Afgørelse skaber Præcedens for Fremtiden.

Oliemøllerne — A/S Dansk Sojakagefabrik. Afdelingen har klaget over, at Firmaet aflønner nogle af vore Medlemmer, der er beskæftiget ved Reparationsarbejde i Alkalianlægget, med en Timeløn af 115 Øre, medens den fastsatte Pris for Arbejdet i dette Anlæg er 130 Øre. Sagen har været behandlet ved Mægling, og her indgik Firmaet paa at betale de af os krævede 130 Øre pr. Time for Arbejdet.

Tømmerup — Ubberup Teglværk. Afdelingen har indberettet, at der er opstaaet Strid om Betalingen for Indsætning af Sten i Ovnen, idet Teglværket periodevis foretager Ændringer i Arbejdsmetoden, saaledes at Arbejdsfortjenesten gaar ned med 20 til 25 %. Sagen er behandlet ved Mægling, hvor Teglværket er indgaaet paa, at der udbetales 2 Indsættere hver 10 Kr. til Afgørelse af Sagen.

Holstebro A — Vald. Birns Jernstøberi. Sammenslutningen har klaget over, at Arbejdsmændene hos Firmaet, ialt 21 Mand, Mandag den 13. September holdt fri, fordi der var Marked i Byen, og Arbejdsstandsningen medførte, at de øvrige Arbejdere paa Virksomheden ikke kunde arbejde den nævnte Dag. Sagen er behandlet ved Mægling, hvor der forelaa Krav om Bod og Erstatning, og her enedes man om, at Arbejdsstandsningen var ulovlig, og endvidere, at de deri deltagende Arbejdsmænd til Firmaet hver yder en Bod paa 5 Kr.

D. A. F. — Jern- og Metalindustriens Sammenslutning. Der har været optaget Forhandlinger med Sammenslutningen om Regler for Overarbejde og Afspadsering af samme. Efter mange og lange Forhandlinger, hvor man først gik fra hinanden, men senere genoptog Forhandlingerne paa Foranledning af Socialministeriet, er det lykkedes at komme til Enighed om Regler for Overarbejde og dettes Afspadsering. Efter disse er Opsamlingsfristen forlænget til 1 Maaned. Afspadsering skal dog først finde Sted, efter at den ugentlige Arbejdstid paa 48 Timer er opnaaet, og Overarbejdet skal afspadseres med 1 Dag for hver 8 Timer. Overarbejdstillægget udbetales i den Lønningsuge, i hvilken det har fundet Sted, medens den normale Fortjeneste eller Forskudsudbetalingen bliver indestaaende til Dækning af Afspadseringsdagen. Arbejderne kan ikke afskediges, forinden de har afspadseret det Antal Overtimer, de har præsteret. Der indrettes en Overarbejdsjournal efter et af Hovedorganisationerne godkendt Skema, der skal indeholde Oplysninger vedrørende Overarbejdet. Man er saa endvidere enige om, at paa de Steder, hvor der i Forvejen findes Overarbejdsregler, skal disse fortsat være gældende, men kan opsiges med 2 Maaneders Varsel. Dog skal afspadseringsfri Overtimer, forsaavidt saadanne findes i disse Regler, afspadseres i Henhold til Aftalen; endelig er man enige om, at naar nye Overarbejdsregler aftales, skal disse indeholde en Bestemmelse om, at den enkelte Arbejder ikke maa udføre mere Overarbejde end 16 Timer i 4 paa hinanden følgende Uger og ikke mere end 6 Timer i 1 Uge.

Aalborg C. — Cementfabrikken »Rørdal«. Afdelingen har klaget over, at Fabrikken ikke overholder en Aftale, hvorefter der i Tilfælde, hvor der kun er 1 Brænder i Vagten, skal denne aflønnes med 0,3 pr. Tønde, idet man har aflønnet ham med 0,15 Øre. Endvidere har vore Medlemmer fremsat Krav om en Forhøjelse af Betalingen for Indkørsel og Læsning af Kridt. Spørgsmaalet har været behandlet ved Mægling, og med Hensyn til Brænderen indgik Fabrikken paa til fuld Afgørelse af Sagen at betale Kr. 63,72, dog under Forudsætning af, at lignende Spørgsmaal ikke rejses i indeværende Overenskomstperiode. Angaaende Kravet om højere Betaling for Indkørsel og Læsning af Kridt indgik Fabrikken paa at betale et Beløb af Kr. 35 til Folkene, dog uden Præcedens for fremtidige Tilfælde.

Støberiarbejderne — A/S Recks Opvarmningskompagni. Vore hos Aktieselskabet beskæftigede Medlemmer har rejst Krav om højere Lønninger, uden at Kravet er imødekommet, hvorfor Sagen har været behandlet ved Mægling. Her indgik Firmaet paa at fordele et Beløb af ialt 24 Øre pr. Time til de beskæftigede 8 Arbejdsmænds Lønninger.

Sønderborg A. — De forenede Margarinefabrikker A/S. Afdelingen har indberettet, at Firmaet har beskæftiget 2 løse Arbejdere 1 Dag fra Arbejdstidens Begyndelse til dens Ophør, hvorefter de blev sendt hjem med Ordre til at møde igen 2 Timer senere, og herefter har de saa udført 3½ Times Overarbejde. Afdelingen mener, at de skal have Overtidsbetaling for hele Tiden, hvad Firmaet ikke vil gaa med til. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor Firmaet er indgaaet paa, at efterbetale det paastaaede Beløb, samt til de kommende Overenskomstforhandlinger at optage Spørgsmaalet: Antagelsestider for Løsarbejdere.

Struer — Aarhus Maskinfabrik. Afdelingen har meddelt, at Firmaet har haft Arbejdet ved Opførelse af en Kulkran i Entreprise, og har aflønnet de derved beskæftigede Arbejdere med 109 Øre pr. Time. De har krævet Montagetillæg efter den gældende Overenskomst, hvad Firmaet ikke vil gaa med til. Sagen er behandlet ved Mægling, hvor Firmaet er indgaaet paa at betale den krævede Timeløn, 126 Øre, og efterbetale Differencen.

Helsingør S. — Skibsværftet. Afdelingen meddeler, at der har været forhandlet med Værftet om en Tillægsbetaling for Sandblæsning, og endvidere er der forhandlet om Stropmandsarbejdet. Sagen er behandlet ved Mægling, hvor Værftet er indgaaet paa for Arbejdet ved Sandblæsning for Motorafdelingen at give et Tillæg af 25 Øre pr. Time til Timelønnen + Reguleringstillæg. For Stropmandsarbejdet i Maskinværkstedet gives et Tillæg af 10 Øre pr. Time og til een Mand paa hvert Hold 15 Øre pr. Time. Tillæggene gives dog kun til Arbejdsmænd, der har været beskæftiget 3 Maaneder paa Værftet.

Støberiarbejderne — Firma Johs. Jensen. Afdelingen klager over, at Firmaet har nedsat Ugelønnen for et af vore Medlemmer med Kr. 1,92, men da vore Medlemmer har protesteret herimod, har Firmaet opsagt Aftalen om Ugelønningerne med 2 Maaneders Varsel. Firmaet fortsætter imidlertid med at trække Kr. 1,92 fra den paagældendes Ugeløn, og da Arbejderne har gentaget deres Protest, er den paagældende Arbejder blevet afskediget. Sagen er behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at vedkommende Arbejdsmand genantages, og at hans Timeløn fastsættes til 121 Øre, ligesom eventuelt Overarbejde afspadseres efter de gældende Regler. Samtidig behandlede man en Klage fra Firmaet over, at Renserne nægter at rense Støbegods, medmindre Akkordprisen forhøjes fra 5½ til 10 Øre pr. kg. Her enedes man om en Pris for Rensning af Hvidbronce af 5½ Øre pr. kg + 30 + 3½ %.

Randers J. B.—Entreprenør Jens Christensen, Randers. Ved Udgravning til Gasledninger skulde der i Henhold til Betingelserne graves i en Bredde foroven paa 90 cm., og en Bundbredde paa 70 cm. til 8—9 cm. Rør. Da denne Gravningsbredde efter Afdelingens Formening var bredere end nødvendig i H. t. Rørdimensionerne, forlangte de Arbejdet afregnet efter § 4. Entreprenøren afregnede Arbejdet efter Tabellen. Heri blev der ved den faglige Voldgiftsret givet ham Medhold, bl. a. fordi der ikke ved Arbejdets Begyndelse eller under dets Udførelse er nævnt noget til Entreprenøren om, at man ønskede Afregningen foretaget efter § 4.

18' Agitationskreds—Entreprenør Carl Nielsen, Odense. Angaaende en Uoverensstemmelse om Betalingen for et Jordarbejde paa Landevejen ved Mygindlund afholdtes der 26' September Mæglingsmøde. Forbundet krævede Arbejdet betalt som et større Jordarbejde i H. t. § 3 B., Stk. 5 i Overenskomsten.

Der var Enighed om, at den samlede afgravede Jordmængde udgjorde 10.050 m³, men Entreprenøren hævdede, at naar Sideudgravningerne blev maalt med, var der ikke 10.000 m³ paa 1 Kilometer. Arbejdernes Repræsentanter kunde ikke anerkende, at man kunde medregne Sideudgravningerne for de tilsluttede Veje ved Beregning af Længden. Da der ikke kunde opnaas Enighed gik Sagen til Afgørelse ved faglig Voldgift, hvor Opmanden, Dommer Moritz, Assens, har afsagt Kendelse for, at Arbejdet skal betales som større Jordarbejde.

Støberiarbejderne—A/S Burmeister & Wain, Teglholmen. Afdelingen har klaget over, at Firmaet ikke længere vil overholde en mange Aar gammel Aftale, hvorefter Antagelsestimelønnen skulde ligge 3 Øre højere end Antagelsestimelønnen i Aktieselskabets andre Afdelinger. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, og da man ikke her kunde komme til Enighed, er den forelagt en faglig Voldgift til Behandling og Afgørelse. Opmandens Kendelse giver os Medhold, idet Aktieselskabet kendes pligtig til fra 9. April 1937 at aflønne Arbejderne i Henhold til Aftalen.

Støberiarbejderne—A/S Atlas, Støberi, Hillerødgade. Afdelingen har meddelt, at vore Medlemmer har rejst Krav om højere Løn, og da Kravet ikke blev imødekommet, har Sagen været behandlet efter Reglerne for faglig Strid. Heller ikke her har man kunnet opnaa Enighed, og Afdelingen har derfor fremsat Anmodning om Sanktion til Arbejdsstandsning. Anmodningen er imødekommet, og Varsel er afsendt, men Arbejdsgiverforeningen har protesteret og vil indbringe Sagen for den faste Voldgiftsret, og vi er saa gaaet med til at udsætte Arbejdsstandsningen til efter Sagens Behandling i Retten. Ved det forberedende Retsmøde er der imidlertid opnaaet Forlig, hvorefter Aktieselskabet er indgaaet paa at fordele et Beløb af 100 Øre pr. Time blandt de paagældende 31 Arbejdsmænd.

Støberiarbejderne—A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri. Afdelingen har klaget over, at Firmaet ikke vil betale Sommerferiepenge til en Arbejder, der har været beskæftiget hos Firmaet hele Ferieaaret, men som havde taget sin Afsked og var kommet i Arbejde hos et andet Firma, der ogsaa ydede Ferie og betalte ham Feriepenge. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, uden at Enighed opnaaedes, og den er derefter forelagt en faglig Voldgift til Behandling og Afgørelse, og Opmandens Kendelse giver os Medhold, idet Firmaet kendes pligtig til at yde den paagældende Arbejder fuld Feriebetaling.

Sdr. Vissing-Voerladegaard—A/S Pap- og Træmassefabriker Kloster Mølle og Vilholt. Afdelingen har indberettet om følgende Uoverensstemmelser om Forstaaelsen af den mellem Parterne gældende Overenskomst: 1) Firmaet vil ikke betale en Arbejdsmand, der udfører haandværksmæssigt Arbejde, den i Overenskomsten fastsatte Timeløn af 115 Øre. 2) Ifølge Overenskomsten skal der optages lokal Forhandling om Regulering af Akkord priserne, og det er en Forudsætning, at Akkordpriserne skal ligge 20 % over Timelønnen. Her har man ikke kunnet opnaa Enighed. 3) Ifølge Overenskomsten skal Landbrugsarbejde betales i Henhold til Priskuranten for Aarhus og Skanderborg, og her er der Strid om, hvorvidt Firmaet skal betale Landbrugsarbejde efter Bestemmelsen for faste Arbejdere eller for Løsarbejdere; Afdelingen kræver det sidste. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, uden at Enighed er opnaaet, og den er derefter forelagt en faglig Voldgift til Behandling og Afgørelse. I Kendelsen fastsættes: 1) Firmaet er pligtig til at betale den fastsatte Timeløn for haandværksmæssig Arbejde af 115 Øre. 2) Spørgsmaalet henvises til ny Forhandling mellem Parterne. 3) De paagældende Arbejdere skal aflønnes som Løsarbejdere. Angaaende Spørgsmaal 2 er der derefter optaget lokal Forhandling, og herunder er man blevet enige.

Næstved—Ths. B. Thrige, Odense. Afdelingen har indberettet, at Firmaet opstiller en Løbekran i Næstved, men at det ikke vil betale det i Overenskomsten fastsatte Montagetillæg til vore Medlemmer, der er beskæftiget ved Arbejdet. Sagen er behandlet efter Reglerne for faglig Strid og er sluttet med, at Firmaet efterbetaler Kr. 45,00 til fuld Dækning af det rejste Krav.

Støberiarbejderne—A/S Lange & Co. Afdelingen har klaget over 1) at Firmaet ikke vil betale den Antagelsesløn, der hidtil har været gældende, nemlig 107 Øre, men antager Folk til 101 Øre pr. Time, 2) at Firmaet ikke vil betale det saakaldte Smedetillæg efter det, der er fastsat i den med Ovnsætterfirmaerne gældende Overenskomst, nemlig 25 Øre, men nøjes med at betale 20 Øre under Henvisning til, at de for andet Arbejde betaler et højere Tillæg end det i Overenskomsten fastsatte. Spørgsmaalet har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, hvorunder Firmaet gik med til fortsat at betale en Antagelsesløn paa 107 Øre pr. Time. Spørgsmaalet om Smedetillæg opnaaedes der ikke Enighed om, hvorfor det er forelagt en faglig Voldgift til Behandling og Afgørelse. Opmandens Kendelse giver os Medhold, idet Firmaet kendes pligtig til at betale Smedetillæg med 25 Øre pr. Time, ligesom det ogsaa fortsat skal betale det Arbejde, der hidtil er betalt med et Tillæg af 40 Øre pr. Time, med dette Beløb.

Næstved—Aalborg Skibsværft. Afdelingen har klaget over, at Værftet, der har udført et Jernkonstruktionsarbejde i Næstved, ikke vil betale det i Overenskomsten fastsatte Montagetillæg. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, og herunder sluttet, idet Firmaet er indgaaet paa at efterbetale et samlet Beløb af Kr. 433,89 til fuld Dækning af Sagen.

Svendborg F.—Smedemester A. F. Møller. Afdelingen har klaget over, at Firmaet ikke vil betale en Arbejder, der har været beskæftiget hos det et Stykke Tid, Feriepenge for den Tid, han har været beskæftiget. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, og herunder er Firmaet indgaaet paa at betale den paagældende Arbejder hans Tilgodehavende med Kr. 5,84.

Kastrup—A/S Jens Villadsens Fabriker. Afdelingen har indberettet om 1) Strid om Betaling for Fabrikation af Tjærepap, 2) Krav om Akkord for Skæring af Prøver og 3) Krav om Tillæg for Arbejde ved Sønderdeling af Tagsten. Spørgsmaalene har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, hvor man enedes om følgende: Vedrørende Pkt. 1 betaler Firmaet et Beløb af Kr. 250,00 til Fordeling blandt de paagældende Arbejdere. Vedrørende Pkt. 2: Ved Skæring af Prøver betales et Beløb af Kr. 10,00 pr. Uge og for det Arbejde, der er udført, efterbetales et Beløb af Kr. 30,00. Vedrørende Pkt. 3 enedes man om, at Firmaet fremtidig betaler Kr. 14,00 pr. Ton for Knusning af røde Teglsten, og i denne Betaling er indbefattet Forknusning med Haandkraft.

Støberiarbejderne—A/S Amager Jernstøberi. Afdelingen har klaget over den Maade, hvorpaa Firmaet forskyder Arbejdstiden for vore Medlemmer. Sagen er behandlet efter Reglerne for faglig Strid, og herunder er man enedes om, at Arbejdet indtil videre udføres ved Overarbejde indenfor de Grænser, der er fastsat mellem Organisationerne.

Nakskov Sk.—A/S Nakskov Skibsværft. Afdelingen har klaget over, at Værftet ikke vil betale for Rensning af Lasten paa M/S »Erria« med det i den lokale Aftale fastsatte Tillæg under Henvisning til, at Lasten i Forvejen var renset 1 Gang. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, hvor der ikke er opnaaet Enighed, men efter at vi har begæret Sagen viderebehandlet, har Firmaet betalt vore Medlemmer i Henhold til den lokale Aftale.

Oliemøllerne—A/S L. C. Glad & Co. Afdelingen har klaget over, at Firmaet ikke vil betale den i Overenskomsten fastsatte Pris for Rensning af ¼ Tromler, idet Firmaet henviser til, at Overenskomsten kun omtaler ½ Tromler, og at ¼ Tromler derfor maa henføres under Betegnelsen Fade og betales derefter. Sagen er behandlet efter Reglerne for faglig Strid, og da man ikke herunder har kunnet opnaa Enighed, er den forelagt en faglig Voldgift til Behandling og Afgørelse. Opmandskendelsen giver os Medhold, idet Firmaet kendes pligtig til at betale ¼ Tromler med den samme Pris, der er fastsat for ⅛ og ½ Tromler.

Odense F.—A/S Fehr & Co. Afdelingen har klaget over, at Firmaet, der er Medlem af Jern- og Metalindustriens Sammenslutning, ikke betaler de hos Firmaet beskæftigede Ungarbejdere efter den gældende Overenskomst, men aflønner dem fra 12 til 15 Kr. pr. Uge. Vi har ladet Klagen gaa videre til Sammenslutningen, hvorfra vi derefter har faaet Meddelelse om, at Firmaet har bragt Sagen i Orden og nu aflønner Ungarbejderne efter Overenskomsten, hvad Afdelingen har bekræftet.

Velje F.—A/S C. M. Hess' Fabriker. Afdelingen har klaget over, at Firmaet, naar det flytter Arbejderne fra et Arbejde til et andet, nedsætter deres Lønninger. Sagen har været behandlet efter Reglerne, hvorunder man enedes om, at hvis en Arbejder, der har været ansat i Firmaet den 1/4-36, overføres fra et Værksted til et andet, afregnes han med den Timeløn, han havde

for det paagældende Arbejde paa daværende Tidspunkt + de to generelle Tillæg.

Odense Sk.—Staalskibsværftet. Afdelingen har meddelt, at Arbejderne paa Beddingen og i Skibsbyggeriet har rejst Krav om Tillæg til Lønnen. Endvidere er der fremsat Krav om Forhøjelse af Procentakkorden for nye Anspændermaskiner. Sagen har været behandlet efter Reglerne for faglig Strid, hvor man for det første Spørgsmaals vedkommende enedes om, at der ydes et Tillæg af 50 Øre pr. Time at fordele efter Værftets Skøn. Det andet Spørgsmaal henvistes til ny Forhandling, og vi har derefter modtaget Meddelelse fra Afdelingen om, at der her er opnaaet Enighed om Akkordpris.

Støberiarbejderne—A/S Nordiske Kabel- og Traadfabriker. (Valsev.). Afdelingen har klaget over, at Firmaet, naar der udføres Overarbejde, der varer 10 à 12 Minutter, kun vil betale Overtidstillæg for disse Minutter, i Stedet for som hidtil med en halv Time. Afdelingen gør i denne Forbindelse opmærksom paa, at Firmaet, naar en Arbejder kommer for sent 10 à 12 Minutter, afdrager ham for en halv Times Løn. Vi har ladet Klagen gaa videre til Sammenslutningen, men der er derefter kommet Meddelelse fra Afdelingen om, at Sagen er gaaet i Orden, idet Firmaet har annulleret den nye Ordning.

Oliemøllerne—A/S De danske Oliemøller og Sæbefabriker. Afdelingen har indberettet, at Firmaet har opstillet et nyt Losseapparat, og der har derefter været optaget Prøvekørsel med meget faatalligt Mandskab. Afdelingen har protesteret herimod, og samtidig har man forhandlet om Betaling for Arbejdet, men der er ikke opnaaet Enighed. Sagen har derefter været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at der for den stedfundne Kørsel betales Kr. 2,50 pr. Time pr. Mand + de sædvanlige Overtidstillæg. For Frøtilførsel efter Datoen for Mæglingsmødet iværksættes en Prøvekørsel i Henhold til Overenskomstens § 8.

Nivaa—Sølyst Teglværk. Afdelingen har klaget over, at Teglværket ikke overholder en Aftale om Betaling for Læsning og Hjemkørsel af Ler under Henvisning til, at der nu er et tykkere Lag Muld end før. Sagen har været behandlet ved Mægling, hvor man enedes om, at Afrømning betales med en Pris af 100 Øre pr. m^3. For den Afrømning, der har fundet Sted, ydes der Arbejderne et Tillæg af Kr. 50,00 ialt.

Støberiarbejderne—A/S Petersen & Wraa. Afdelingen har indberettet, at vore Medlemmer har rejst Krav om højere Lønninger, uden at Kravet er imødekommet. Sagen er behandlet ved Mægling, hvor Firmaet indgik paa, at give et Tillæg af 48 Øre pr. Time til Fordeling mellem 12 Mand.

Støberiarbejderne—A/S Burmeister & Wain, Christianshavn. Afdelingen har klaget over, at Firmaet for de af vore Medlemmer, der har været beskæftiget i 3 Maaneder, nægter at forhøje Grundlønnen med 2 Øre, i Henhold til hvad man tidligere er enedes om. Vi har ladet Klagen gaa videre, men har derefter modtaget Meddelelse fra Afdelingen gaaende ud paa, at Sagen er gaaet i Orden ved ny lokal Forhandling, idet Firmaet er indgaaet paa at betale, som Arbejderne har krævet.

Hvalsø—Gaardejer Chr. Olsens Grusgrav. Afdelingen har sluttet Overenskomst. Arbejdstiden 8 Timer. Timeløn 109 Øre; endvidere er der truffet Aftale om Akkordpriser. Der maa kun beskæftiges organiserede Arbejdere. Arbejdsgiveren forpligter sig til at opstille Skur til Spiserum for Arbejderne, og der skal være Varme i Tiden fra 1' Oktober til 1' April. Endvidere Regler for behandling af faglig Strid. Overenskomsten kan opsiges med 3 Maaneders Varsel.

Budene og Chaufførerne samt Ungdomsafdelingen—A/S Københavns Smørrebrødsfabrik. Overenskomst oprettet. Bude: Arbejdstid 8 Timer. Der gives et ugentlig Fridøgn. Lønnen:

14 — 16 Aar	.....	32,00 pr. Uge
16 — 18 —	.....	37,00 - —
18 — 21 —	.....	46,00 - —
21 — 24 —	.....	49,00 - —
over 24 —	.....	51,00 - —

Overarbejde Kr. 1,20 pr. Time for Bude over 18 Aar, og Kr. 1,00 pr. Time for Bude under 18 Aar. Firmaet leverer Kitler. Ferie: ½ Dag for hver 25 Arbejdsdage. Saafremt Firmaet leverer fuld Kost, har det Ret til at fradrage herfor Kr. 12,00 pr. Uge. Under Sygdom Kr. 3,00 pr. Dag for Bude over 18 Aar og Kr. 2,00 pr. Dag for Bude under 18 Aar i 2 Uger. Kun org. Bude. Opsigelse 3 Maaneders Varsel til en 1' April, tidligst 1' April 1939. **Chaufførerne:** Arbejdstid 8 Timer. Ugeløn Kr. 66.00. Overarbejde: 1ste Time Kr. 1,68, 2' Time Kr. 1,89 og derefter Kr. 2,52. For hver 25 Arbejdsdage ½ Dags Ferie. Kitler leveres og vedligeholdes af Firmaet. Under Sygdom fuld Løn i 4 Uger ÷ Kr. 3,00 pr. Dag, og ved Ulykkestilfælde i de følgende 9 Uger Kr. 3,00 pr. Dag. Der maa kun anvendes organiserede Chauffører. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. April, tidligst 1939.

Budene og Ungdomsafdelingen—Olaf O. Barfod & Co. I Anledning af Afdelingernes Krav om Oprettelse af Overenskomst med Firmaet, der er Medlem af Foreningen af Arbejdsgivere inden for Papirvareindustrien i Danmark, blev der afholdt et Møde i Arbejdsgiverforeningen, hvor der opnaaedes Enighed om Oprettelse af en Overenskomst mellem ovennævnte Arbejdsgiverforening og Forbundet baade hvad angaar Ungarbejdere paa Lagre og Fabrik, Bude og Chaufførmedhjælpere under 18 Aar og Bude over 18 Aar. Overenskomsten fik følgende Indhold: Arbejdstid 8 Timer daglig. Timelønnen for Ungarbejdere paa Lager og Fabrik:

Fra 14—15 Aar		40 Øre
- 15—16	-	45 —
- 16—17	-	55 —
- 17—18	-	60 —

For Bude og Chaufførmedhjælpere under 18 Aar er Ugelønnen:

14—15 Aar		20 Kr.
15—16	-	24 -
16—17	-	28 -
17—18	-	32 -

Saafremt der gives Uniform reduceres Lønnen med 2,00 Kr. pr. Uge. Overarbejde for Bude og Chaufførmedhjælpere betales med de almindelige Tillæg. Sommerferie ydes som fastsat i Overenskomsten mellem den paagældende Arbejdsgiverforening og Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund, dog saaledes at der som Feriegodtgørelse ydes den Løn, som Ungarbejdere oppebærer ugentlig. Som Tillidsmand fungerer de voksne Arbejderes Tillidsmand. Overenskomsten træder i Kraft 1. December og gælder til 1. Marts 1939. Samtidig har Foreningen tiltraadt Standard-Overenskomsten for Bude over 18 Aar, der er gældende mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Budenes Forbund.

Slagelse A.—Slagelse Brødfabrik. Ved en Forhandling er Brødfabriken indgaaet paa den Overenskomst, som er gældende mellem Afdelingen og Arbejdernes Fællesbageri, hvilket betyder en ret god Lønforhøjelse til vore Medlemmer.

Frederiksværk—Bagermestrene. Overenskomst oprettet. Chaufførerne aflønnes med Procentløn:

Rugbrød à 4 kg.	6 Øre pr. Stk.
Sigtebrød og Landbrød à 1 kg	6 Øre pr. Stk.
alt andet Brød 11%.	

Chaufførerne erholder endvidere Kr. 20,00 pr. Uge. Der er garanteret en Mindsteugeløn paa Kr. 62,50. Chaufførerne erholder en ugentlig Fridag, dog kan der i Tiden fra 1/5—15/9 forlanges kørt en Morgentur, der skal være færdig senest Kl. 9 Morgen. Ulykkesforsikring de første 13 Uger à Kr. 3,00 pr. Dag. Bagermestrene holder Chaufførerne med Foser og Papir. Ferie: for 4 Maaneders Beskæftigelse 3 Dage og for 8 Maaneders Beskæftigelse 6 Dage. Der maa kun beskæftiges Chauffører, som er Medlemmer af Forbundet. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1' April.

Ungdomsafdelingen—Københavns ny Bølgepapfabrik. I Anledning af Afdelingens Krav om Oprettelse af Overenskomst med Firmaet, der er Medlem af Foreningen af Arbejdsgivere inden for Papirvareindustrien i Danmark, blev der afholdt et Møde i Arbejdsgiverforeningen, hvor der opnaaedes Enighed om Oprettelse af en Overenskomst mellem ovennævnte Arbejds-

giverforening og Forbundet baade hvad angaar Ungarbejdere paa Lagre og Fabrik, Bude og Chaufførmedhjælpere under 18 Aar og Bude over 18 Aar. Overenskomsten fik følgende Indhold: Arbejdstid 8 Timer daglig. Timelønnen for Ungarbejdere paa Lagre og Fabrik:

14—15	Aar	40	Øre
15—16	-	45	-
16—17	-	55	-
17—18	-	60	-

For Bude og Chaufførmedhjælpere under 18 Aar er Ugelønnen:

14—15	Aar	20	Kr.
15—16	-	24	-
16—17	-	28	-
17—18	-	32	-

Saafremt der gives Uniform reduceres Lønnen med 2,00 Kr. pr. Uge. Overarbejde for Bude og Chaufførmedhjælpere betales med de almindelige Tillæg. Sommerferie ydes som fastsat i Overenskomsten mellem den paagældende Arbejdsgiverforening og Lager- og Pakhusarbejdernes Forbund, dog saaledes at der som Feriegodtgørelse ydes den Løn, som Ungarbejderne oppebærer ugentlig. Som Tillidsmand fungerer de voksne Arbejderes Tillidsmand. Overenskomsten træder i Kraft 1. December og gælder til 1. Marts 1939. Samtidig har Foreningen tiltraadt Standard-Overenskomsten for Bude over 18 Aar, der er gældende mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Budenes Forbund.

Chaufførerne—Fru A. Klarskov, Frugt- og Grønthandel. Efter at der var varslet Strejke er Overenskomst oprettet. Virksomheden tiltræder Standardoverenskomsten med Chaufførerne, saaledes som denne er og maatte blive affattet. Der maa kun anvendes organiserede Chauffører.

Korsør A.—Arbejdernes Fællesbageri. Der har været forhandlet om den opsagte Overenskomst, og der er opnaaet Enighed om, at Overenskomsten, der er gældende for Arbejdernes Fællesbageri i Slagelse, ogsaa bliver gældende for Virksomheden i Korsør. Samtidig er Beløbet for selv at holde Heste forhøjet fra 450 Kr. til 525 Kr. og endvidere er der indført Ulykkesforsikring i de første 13 Uger à 4,00 Kr. pr. Dag.

Aarhus A.—Firma Fr. Drejer. Firmaet søgte under nogle Forhandlinger om Oprettelse af Overenskomst at indmelde sig i Arbejdsgiverforeningen og her over for protesterede Forbundet, hvilket gav Anledning til et Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor Sagen gik i Orden paa den Maade, at Firmaet indgik paa at aflønne efter de hidtil gældende Lønvilkaar til 1. April 1938, hvorefter Arbejdsgiverforeningens Overenskomst er gældende. Der opnaaedes samtidig Enighed om Skifteholdsordning i Perioden indtil 1. April 1938.

Kuskene—Vognmand Chr. Nielsen, Sundevedsgade 18. I Anledning af en Klage fra Afdelingen over stedfunden Underbetaling af 2 Medlemmer, har der været afholdt Fællesmøde i Arbejdsgiverforeningen, hvor Sagen gik i Orden, idet Vognmanden til hel og fuld Afgørelse af de rejste Klager, indgik paa at betale 750 Kr. til Afdelingen.

Skærbæk—Vognm. Laur. Brandt. Vognmanden (der for ganske nylig har været indklaget for den faste Voldgiftsret i Anl. af et Kompagniskabsforhold) havde ikke givet Fridage og heller ikke betalt for Overarbejde. Ved et afh. Mæglingsmøde opnaaedes der Enighed om, at Vognm. for manglende Betaling for Overarbejde skulde betale 24,17 Kr. samt til de to Chauffører Kr. 50,00 til hver for manglende Fridage.

Ungdomsafdelingen—Søborg Møbelfabrik. Firmaet har tiltraadt Overenskomsten, der er gældende for Træindustriens Fabrikantforening for København og Omegn.

Ungdomsafdelingen—Dansk Kontormøbelfabrik. Som forrige Sag.

Ungdomsafdelingen—Snedkermester Johs. Madsen, Søborg. Som forrige Sag.

Ungdomsafdelingen—A/S Snedkermestrenes Træ- og Finerskæreri, Nørrebrogade 157—159. Som forrige Sag.

43. Kreds—Vognmændene i Vejen. Der er oprettet Overenskomst, omfattende 10 Vognmænd. Arbejdstiden 8 Timer daglig. Ugelønnen Kr. 55,20, Timelønnen 115 Øre. Mindste Afregning 4 Timer pr. Dag. Overtidsbetaling efter de almindelige Regler. Der ydes Tærepenge med 125 Øre pr. Dag, for saa vidt der ikke holdes Middag mellem Kl. 12—14. Ulykkesforsikring de første 13 Uger à 3 Kr. pr. Dag. Der maa kun beskæftiges Medlemmer af Dansk Arbejdsmands Forbund. Overenskomsten gælder, til den opsiges med 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts.

Roskilde—forskellige Rutebilejere. Der er oprettet Overenskomst paa Grundlag af Statsbanernes Overenskomst for Rutebilchaufførør med nogle faa Afvigelser med Hensyn til Beklædning og Sygeløn.

12' Kreds (Borre Afd.)—Savværksejer Kristian Hemmingsen, Nyborre pr. Borre. Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 8 Timer (December og Januar 7 Timer og Februar og November 7½ Time). Timeløn 109 Øre dog 115 Øre til den Mand, der betjener Langsaven. Ferie: 100 Arbejdsdage: 2 Dage 200 Arbejdsdage: 4 Dage og 250 Arbejdsdage: 6 Dages Ferie. Der skal fortrinsvis beskæftiges gifte organiserede Arbejdere. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Januar.

Ungdomsafdelingen—A/S L. Levison junr. Overenskomst afsluttet. Arbejdstid 8 Timer. Bude og Chaufførmedhjælpere:

14—15	Aar	20,00	Kr.
15—16	-	24,00	-
16—17	-	28,00	-
17—18	-	32,00	-

Ydes der Uniformer, formindskes Satserne med 2,00 Kr. pr. Uge. For Budene finder Overarbejde ikke Sted, hvorimod Chaufførmedhjælperne for eventuelt kortvarigt Overarbejde erholder et Tillæg à 3,00 Kr. pr. Uge. Sommerferie som for de voksne Arbejdere, og disses Tillidsmand fungerer ogsaa som Ungarbejdernes Tillidsmand. Opsigelse: 3 Maaneders Varsel til en 1. Marts dog tidligst til 1939.

D. A. F.—Telegrafvæsenet. Overenskomsten fornyet til 1' April 1939. Timelønnen forhøjet med 4 Øre fra den 6' April, og med 5 Øre fra 1' Oktober, ialt 9 Øre. Timelønnen er herefter

i København og 1' Zone	Kr.	1.43
i Nordsjællands 2' Zone	-	1.37
i den øvrige Del af Landet	-	1.31

Hvis der i Overenskomstperioden finder Regulering af Timelønnen Sted i Entreprenørfaget, bliver de anførte Timelønninger reguleret i Overensstemmelse hermed. Ferieregelerne er ændret saaledes, at de nu er paa Linie med dem, der gælder for Statsbanernes Ekstraarbejder.

De samvirkende Telefonselskaber—D. A. F. Mellem D. A. F. og De samvirkende Telefonselskaber træffes under Hensyn til Loven af 7. Maj 1937 om Forbud mod Overarbejde følgende Aftale vedrørende Arbejde hørende under Parternes Overenskomst af 1' Februar 1937.

I Tilfælde af præsteret Overarbejde udbetales det i Overenskomstens § 2 fastsatte, procentvise Tillæg straks ved Opgørelsen af den paagældende Lønningsuge.

Arbejderen kan derefter med 3 Dages Varsel søge Fritid med Betaling som Erstatning for udført Overarbejde. Under særlige Forhold, som maa anføres ved Anmodningen om Fritid, kan denne dog søges med kortere Varsel. Saafremt Arbejderen ikke har fremsat Begæring om Fritid som Erstatning for Overarbejde i Løbet af den løbende for Tjenestemændene gældende Regnskabsmaaned eller de første 14 Dage af den efterfølgende Regnskabsmaaned, tildeler Selskabet ham saa vidt muligt Fritiden med samme Varsel som foran nævnt indenfor Resten af den paagældende Regnskabsmaaned.

Als—Entreprenør Stenderup Jensen, Sønderborg. Ved Vejanlægget Mommark—Skovby var der Uenighed om, hvorledes 1) Jordarbejdets Længde skulde beregnes og 2) hvor stor en Jordmængde, der skulde betales 15%'s Tillæg for.

1) Vejanlæggets Længde er i H. t. Stationeringen 4,8 km. Ved Begyndelsespunktet er Vejen delt V-formet i 2 Kørebaner, der løber sammen 40 m fra Begyndelsespunktet. Længere fremme er der 4 Forbindelsesgrene til gamle Veje. Disse Sidevejsforbindelsers samlede Længde 210 m + de 40 Meter forlangte Entre-

prenøren lagt til den oprindelige Længde, hvilket Fagforeningen mente var i Strid med Overenskomsten.

2) Den samlede Jordmængde var 32000 Kbm. Paa den første Kilometer var der tilsammen 21000 Kbm., heraf var de 13000 Kbm. beliggende indenfor en Afstand af 500 Meter, og for denne Jordmængde var Tillægget betalt. For de resterende ca. 8000 Kbm., som var beliggende indenfor de næste 500 Meter vilde Entreprenøren ikke betale Tillæg, da der ikke var 10000 Kbm. (der var en længere Afstand mellem to Opgravninger). Sagen til faglig Voldgift, hvis Opmand i sin Kendelse bl. a. udtaler, at der ved Beregningen af Vejanlæggets Længde kun kan regnes efter Stationeringen, og der skal betales Tillæg for de 21.000 Kbm. Jord, som er beliggende indenfor den ene Kilometer.

Middelfart—Murermester Christoffersen, Vejle. Ved Udgravning for nogle Bygninger paa Nordiske Kabel- og Traadfabriker i Middelfart opstod der Uenighed om, hvorvidt der skulde betales Tillæg for Brug af Greb og Hakke. Udgravningen foregik i 15 aarigt Opfyldning, iblandet Murbrokker, Betonstumper, Traad- og Jernstykker m. m. Dertil kom, at Jordlaget tillige var særligt haardt. Mesteren nægtede at betale det omhandlede Tillæg. Sagen til Voldgift. I den af Opmanden afsagte Kendelse hedder det bl. a.: Da Mesteren var kendt med Arbejdernes Krav og selv havde udleveret Arbejderne Hakker og ikke har sørget for ved en Bedømmelse af Arbejdet at faa konstateret, hvorvidt Brug af Hakke eller Greb var nødvendig, skal Ekstratillægget paa 20 Øre til Løsningsprisen betales.

Aalborg A.—Firmaet Bjørn Petersen, Aalborg. Ved Bygningen af den nye Jernbanebro i Aalborg, blev der, naar en Sænkekasse var sat paa Plads, arbejdet i 3 Skiftehold ved Trykluftsarbejde i ca. 9—12 Døgn. Efter hver Uges Forløb skiftede 1' og 2' Hold (Dagholdene) Vagter, medens det 3' Hold (Natholdet) ikke blev skiftet, men fortsatte i den samme Vagt om Natten fra Kl. 21 til Kl. 5 som hidtil. Som Følge heraf stilledes Forlangende om, at Natholdet fik alm. Nattillæg i Stedet for Skifteholdstillægget, hvilket Entreprenørforeningen afviste. Sagen til Voldgift. I den af Opmanden afsagte Kendelse anføres bl. a., at selvom Nævnskendelsen om Skifteholdsarbejde intet positivt siger om, at der skal finde Skiftning Sted mellem Holdene, maa dette dog anses for at være en Forudsætning, da Arbejderne derved kommer til at dele Byrderne og Fordelene ved Skifteholdsarbejdet. I Henhold hertil kendes Firmaet pligtig til at betale Natholdet med det overenskomstmæssige Tillæg for Natarbejder, 100%, fra den Tid, Klagen er fremsendt, og i det Omfang, der ikke er skiftet.

Aarhus M.—Murermester A. M. Knudsen. Ved Oppasning af Svendene ved Tagarbejde, hvor der anvendtes Maskinmørtel, afregnede Mesteren Arbejdsmændene med 28% af Svendenes Fortjeneste i Stedet for 35%, som der staar anført i Overenskomsten. Dette Fradrag motiveredes med, at der i Overenskomsten staar, at de 35% er for Tilberedning, Opbæring og Oprøring, og at der ikke var foretaget Tilberedning.

Sagen til Voldgift: Opmanden udtaler: Der kan efter det foreliggende ikke gives Centralforeningen Medhold, da der, selvom der anvendes Maskinmørtel, alligevel foregaar en vis Tilberedning. Endvidere er det første Gang, at et saadant Fradrag er forlangt, hvilket maa forklare, at Centralforeningen hidtil har været indforstaaet med, at den overenskomstmæssige Pris skulde betales, ogsaa naar der anvendes Maskinmørtel. Mesteren blev derfor kendt pligtig til at afregne med 35%.

Odense M.—Murermester Richard Hansen, Odense. Angaaende en Uoverensstemmelse om Betaling for Fugning af en Facade med unormale Klinker er der — efter et resultatløst afholdt Mæglingsmøde — i den herefter etablerede faglige Voldgift opnaaet Forlig gaaende ud paa, at Mesteren til fuld Afgørelse betaler Kroner 50 udover det allerede udbetalte.

Aabenraa A.—Entreprenør A. Duus, Jørgensvej 2, Aabenraa. Paa Akkordopgørelse over Omlægning af Hovedgaden i Aabenraa var paaført Tillæg for

1) Regulering af Fortove og Vejkasse,

2) 21 Øre pr. m² for Udlægning af et Lag Ral over Bundstenene.

Disse Poster nægtede Entreprenøren at betale. Sagen til Voldgift.

ad 1) Angaaende Reguleringen anførtes i Kendelsen, at da det skønnes, at Entreprenøren ikke har haft nogen særlig Interesse i og heller ikke har forlangt en nøjagtig Afgravning af Vejkassen og Fortovet, skal Reguleringstillægget ikke betales.

ad 2) Oven paa Bundstenene blev lagt et Lag Ral (Harpesten). Efter Udlægning af Rallaget, tromledes Vejen, og derefter paalagdes et Skærvelag. Udlægningen af Rallaget mente Entreprenøren hørte sammen med Bundstensudlægningen. Afdelingen forlangte det betalt som et selvstændigt Skærvelag. Befæstningslagets samlede Tykkelse skulde være 23 cm. fast Maal, deraf var 12—15 cm. Bundsten, 8 cm. Skærvelag og Resten Ral.

Opmanden udtaler i sin Kendelse, at Rallaget i det foreliggende Tilfælde er af en saadan Størrelse, at der med Rette kan tales om et Lag — maaske som Følge af en lidt for dyb Afgravning af Vejkassen — skal Rallaget betales som et almindeligt Skærvelag.

Aarhus J. B.—Entreprenør Hoffmann & Sønner. Ved et af Firmaet udført Bolværksarbejde ved Aarhus Havn er følgende Uoverensstemmelser afgjort ved faglig Voldgift:

1) **Aflæsning af Jern.**
Jernet var kørt til Arbejdspladsen i Bil og aflæsset der, for hvilket Arbejderne forlangte 0,4 Øre pr. kg. Entreprenørforeningen mente, at Arbejdet laa udenfor Overenskomsten, da der ikke blev foretaget Optælling eller Sortering, og paastod fastsat en Aflæsningspris. Entreprenøren dømtes til at betale den overenskomstmæssige Pris 0,4 Øre.

2) **Ophængning af Jernindlæg til Betonpæle.**
For at bringe Pælenes Jernindlæg i rigtig Stilling, blev der anvendt et særligt System, for hvilket der ikke var foreskrevet Priser. Afdelingen forlangte 2 Øre pr. Binding, medens Entreprenørforeningen paastod, at Arbejdet faldt ind under Transport og Henlægning. Opmanden fastsatte Prisen til 1 Øre.

3) **Gener ved Bundbindingen som Følge af Længdejernenes Bukning i Pæleender.**
De omhandlede Spunspæle er i den nederste Ende tilspidset. Dette sammen med forskellige andre Forhold ved Arbejdet medførte efter Afdelingens Skøn adskillige Gener, for hvilke de forlangte fastsat en særlig Pris. Dette kunde Entreprenørforeningen ikke gaa med til, og heri har Opmanden givet den Ret.

4) **Betaling for Tværbinding i 6 Jerns Spunspæle.**
For en ekstra Tværbinding forlangte Afdelingen fastsat en Pris af 1,9 Øre under Henvisning til, at Arbejdet var lig en Diagonalbinding. Entreprenørforeningen mente ikke at være pligtig til at betale noget ekstra for denne Tværbinding, og heri har Opmanden givet den Ret.

5) **Betaling for Løftning af Jern.**
Jernindlæg til Pæle er transporteret og henlagt i Støbeforme i 3 Lag i Højden. For Løftning af Jern forlangte Arbejderne den i Overenskomsten fastsatte Pris, hvilket Entreprenørforeningen afviste med Motivering om, at dette Arbejde var indeholdt i Bestemmelserne om Transport og Henlægning af Jern. I Opmandens Kendelse herom hedder det bl. a., at saaledes som Arbejdet er foregaaet, maa det anses for givet, at der skal betales for Løftning, da Arbejderne ellers vilde kunne blive forlangt til at skulle foretage Løftning af Jern i ubegrænset Højde. Entreprenøren skal betale for Løftningen.

Ansvarshavende Redaktør: Rich. Børgesen.
Trykt i Det grafiske Institut (Nielsen-Kolding).